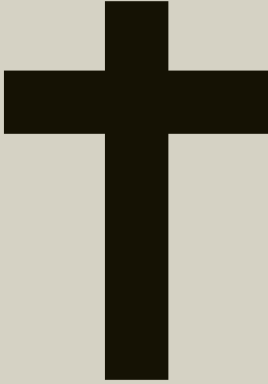

YĀHĀ NAAMBIYĀRFĀN
SABA

araboro, Eastern: YĀHĀ NAAMBIYĀRFĀN SABA New Testamer

YĀHĀ NAAMBIYĀRFĀN SABA
Karaboro, Eastern: YĀHĀ NAAMBIYĀRFĀN SABA
New Testament

copyright © 1993 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Eastern Karaboro

Contributor: WBT Central Zone

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

15120496-00e2-503a-8d40-2d7cfd1ba5b

Contents

Mathe	1
Mareke	73
Luke	117
Nsan	193
Yesu tenlehe ten	245
Wormefa	319
Korntifa cir	355
Korntifa saba syan wuhu	386
Galasyifa	406
Yefesyifa	418
Filipefa	430
Kolosyifa	438
Tesalonifa saba cir	446
Tesalonifa saba syan wuhu	453
Timuti saba cir	457
Timuti saba syan wuhu	467
Tyite	474
Filemu	478
Yeberefa	480
Syake	508
Pyar saba cir	517
Pyar saba syan wuhu	527
Nsan saba cir	533
Nsan saba syan wuhu	542
Nsan saba ta wuhu	543
Yudi saba	545
Kayar	548

Matehe Kapāyī Yesu wīī na

*Yesu wāle myar
(Luke 3.23-38)*

¹ Yāhā ke Yesu Crise yīn yi nwoŋ gii laam wo, ke nwoŋ wāle myar nde, te yrūhū nwo. Tuhufar na, Yesu Crise pye Dawide kur kuε puee, Dawide -sē pye Brama kur kuε puee.

² Pe wāle myar nde:
Brama pye Yisyake tuhu-
fua,

Yisyake -sē pye Dyakuba
tuhufua,

Dyakuba -sē pye Yudaha
ye tuhufua u cīfa
ne.

³ Yudaha pye Farehe ye
tuhufua, Saraha ne;
Tamar pye pe naha-
fua;

Farehe -sē pye Yesron
tuhufua,

Yesron -sē pye Aran tuhu-
fua.

⁴ Aran -sē pye Aminada
tuhufua,

Aminada -sē pye Nasūū
tuhufua,

Nasūū -sē pye Samu tuhu-
fua.

⁵ Samu pye Baasya tuhu-
fua, Arabe pye u na-
hafua.

Baasya pye Wobedi tuhu-
fua, Wurti pye u na-
hafua.

Wobedi pye Yisay tuhufua,
⁶ Yisay -sē pye u yīnfua
Dawide tuhufua.

Dawide pye Salmuu tuhu-
fua, u nahafua pye Yuri cōcō.

⁷ Salmuu -sē pye Worbua
tuhufua,

Worbua -sē pye Dabya
tuhufua,

Dabya -sē pye Yasaha
tuhufua.

⁸ Yasaha -sē pye Yosafaha
tuhufua,

Yosafaha -sē pye Yoran
tuhufua,

Yoran -sē pye Yosyase
tuhufua.

⁹ Yosyase -sē pye Syatan
tuhufua,

Syatan -sē pye Yakasyi
tuhufua,

Yakasyi -sē pye Secas tuhu-
fua.

¹⁰ Secas -sē pye Manasye
tuhufua,

Manasye -sē pye Manō
tuhufua,

Manō -sē pye Syosya tuhu-
fua.

¹¹ Syosya pye Syekonya ye
tuhufua u cīfa ne;
koo cāā kē pe bii Yi-
isrefa yigi ga fānga
na kāntraha gaa na,
pe naa n yee Ba-
bilōn.

¹² Pe bii Yiisrefa yigi
ga fānga na koo Babilōn
kāntraha na, loo kur ye,
Syekonya pye Salatel tuhu-
fua,

Salatel -sē pye Sohobal
tuhufua.

¹³ Sohobal -sē pye Yabuhu
tuhufua,

Yabuhu -sē pye Lyasyim
tuhufua,

Lyasyim -sē pye Yasōcō
tuhufua.

¹⁴ Yasōcō -sē pye Sadoke
tuhufua,

Sadoke -sē pye Kimu tuhu-
fua,

Kimu -sē pye Ledyuhu
tuhufua.

15 Ledyuhu -sē pye Lesyari
tuhufua,

Lesyari -sē pye Matāṅ
tuhufua,

Matāṅ -sē pye Dyakuba
tuhufua.

16 Dyakuba pye Yosefe
tuhufua, Yosefe wii
tuu pye Maari puai.
U Maari woo kē tuu
pye Yesu nahafua,
Yesu wii u ma u
Crise, ke yīntaha kē,
u Yāhā Yīndefua.

17 Ma gbe Brama na, ma ba
nɔ Dawide na, wāle sēnsye
resyar pye. Ma gbe Dawide
na, ma ba nɔ cāã gii na pe
bii Yiisrefa yigi ga fānga na
Babilon kántraha na, wāle
sēnsye resyar pye. Ma gbe
Yiisrefa wāyigi cāã na, ma
ba nɔ u Crise wāsee cāã* na,
wāle sēnsye resyar pye.

*Yesu Crise wāsee
(Luke 2.1-7)*

18 Yesu Crise tuu see mii
syi dyaṅ le nde: Pe ba yer
u nahafua Maari wāwāã wī
na cɔɔ naa waa kē, u myaha
ba kē Yosefe. Yosefe sē ba u
cā wa ge cā wa cɔɔ ye, Yāhā
Yrā Fānga n u Maari ta u n
nii lai ne.

19 U Yosefe wii tuu -sē ga
ba nii u puai, u pye naweeyɔ.
U sē naa n traha u Maari lai
wī gbe yi nanihi wo ye, u n
yee woo ga koho kuā u na,
waa ge ma n yi le cāṅ na ye.

20 U pye too laangar na;
per gaa tuu ba sā wāy,
yāhāyīṅ tēnlēhe waa n pa

u ye mlūhū wo, ma ba u
pye ma yee: «Yosefe, yīṅfua
Dawide kur, ma'a n fya
Maari wāsyar na cɔɔ ye. Ma
sē yāã, Yāhā Yrā Fānga kē ke
ta u n nii lai ne.

21 U ga ba naa kicar see,
ma ba u myaha taha Yesu, ke
yīntaha kē Syayahafua; ma
sē yāã, u ga ba u nawee- sya
yaha kapee- wāpyeṅ koho
wo.»

22 Yāhā ke bii kai lii cāã
pāã yaha ke kaplāṅ tōrfua
waa yē ne, loo kai ne le nii
n pye loo yale wo. U bii yee:

23 «U capua wii tuu sē naa cā
wa ye,

u ga nii lai ne, u ba naa
kicar see.

Pe ga ba u myaha taha
Manuel.»

Ke Manuel yīntaha kē, Yāhā
ma wo ne.

24 Yosefe n ba yir pe wāy
na. Lii u yāhāyīṅ tēnlēhe ba
yar u na, u n loo pye, ma
Maari sya cɔɔ.

25 U sē -sē naa n sāy u ne
ye, u n sya ba u naa kicar
see. Yosefe n u myaha taha
Yesu.

2

*Kaicāfa mpāy ka, ma ga
Yesu yāṅ*

1 Yesu ba see Yude
kántraha klo laa wo pe n
yee Betelemu. Koo cāã na,
Yerote kē u pye ke Yude
kántraha yahaseefua. Yesu
tuu see wa, kaicāfa mpāy
n yir kántraha gaa na,
yainsaha dar kue ye, ma pa

* 1:17 1.17 Yesu wāsee cāã na, pe Yiiffee- bii yir wa Babilon wo, ma dur ga pe
kántraha na.

kungbây nde wo pe n yee Yurusalem.

² Pe n le yey nawee- ye ma yee: «Kicar wii tuu see u n pai nii Yiifee- yînfua, u ma na? Ye sê yâã, wo u yrompua yâã, u yi yainde darkue ye, wo n pa wo n pai u sey.»

³ Yahaseefua Yeröte tuu nde luhu, u n fya, pe Yurusalemfa bye ne.

⁴ U n pe Yâhã yündefa yînfua bye yee ba, ma suhu pe Yâhã kaiyarfa bye ne, ma ba pe yey ma yee: «U Yâhã Yîndefua Crise ga see na?»

⁵ Pe n u yê sya ma yee: «U ga ba see Yude kântraha klo lii wo pe n yee Betelemu. Yâhã kaplân tórfua waa bii le yrühü yaha ma yee, Yâhã yee:

⁶ «Ah yii Betelemufa, ye klo ma Yude kântraha wo;

le sê klonj tånj Yude kântraha kui bye na ye.

Ye sê yâã, yînfua waa ga yi ye klo wo.

U ga ba nii ta nawee- Yiisrefa yînfua

mii mbanaha wånj syi dyanj u mbaa ne.» »

⁷ Pe loo pãã wa, Yeröte n pe kaicãfa yee ba, u sê ta waa n yi le cånj na ye. U n pe yey u yrompua yiyale ne.

⁸ U n pe lehe wãã Betelemu wo ma yee: «Ye ka yaa u kicar fla ke yõ; ye ma u yâã, -ye ra yar, ta bya n ka n ga u sey nii ndonj.»

⁹ Pe u yahaseefua kaplân luhu wa, pe n ke Betelemu kãnde sya. Kãnde wo, pe

n u yrompua yâã, wii pe ba yâã wa yainsaha darkue kântraha wo. Pe n maha u yrompua yâã, tuu n fã pe yahasee ye yâhâyînfua na. U kicar tuu pye kaha gii wo, u yrompua tuu ga no ke kaha yînfua ne, u n yer.

¹⁰ Pe kaicãfa pe u yrompua yâã ke syi, pe n nuhu di gboho.

¹¹ Pe n dye ke kaha laam wo, ma u kicar yâã u nahafua Maari ne. Pe n kânklüy gbãã, ma u kicar sey. Loo kur ye, pe n pe wån sãhã, ma wån taa yi wãã u kicar kè: Sãn, tesê wusuna ne, tesê lasekole waa ter ne pe n yee myer.

¹² Loo kur ye, Yâhã n ba pe yar mlühü wo ma yee, pe ma n dur ga Yeröte fla na ye. Pe n kãnde laa ter gbe, ma dur ter pe kui wo.

Yâhã Yesu seefa ta pe n fã ter u ne

¹³ Pe kaicãfa pe ba ter wa, yâhâyînfua ténlehe waa n ba pa u Yosefe ye mlühü wo, ma ba u pye ma yee: «Yir, u kicar gbe u nahafua ne, ma fã ter Syipte kântraha wo! Kuee koo fla na, ta n sya ba ma yar ma dur ba! Ma sê yâã, Yeröte ga ba naa u kicar ke, woo ga u boo.»

¹⁴ Loo na, Yosefe n yir, ma u kicar gbe u nahafua ne, ma fã ter pe ne yîmper wo Syipte kue ye.

¹⁵ U n ga kuee ke fla na, Yeröte n sya ba ku. Yâhã ke bii kai lii cãã pãã yaha, ke kaplân tórfua waa yê na, loo ne le pye. U bii yee: «N ta

Dya yee yi Syipte kântraha wo.»

Naam kicar wāboo

¹⁶ Yerote tuu -sē ba yi le cāṅ na ma yee pe kaicāfa sye, pe sē dur ba u yar u kicar wīi ne ye, ncafūhū n u yigi ma sya ga ta ter. U n yir ma yee, pe pe naam kicar bye boo tāṅ Betelemu wo, tesē le klo kânkây kui bye ne. Pe kaicāfa pe -sē ba u yar u kicar seeyale ne, u n ta, naam kicar pii mpây pe sē ba ter dye- syāṅ yaha ye, pe n poo boo.

¹⁷ Yāhā kaplāṅ tōrfua Yermii tuu bii lii cāā pāā yaha, loo ne le pye. U bii yee:

¹⁸ «Pe wram wīi luhu Arma* na, kubehē ne busāā. Arsyel kē tuu u pii mii wūn. U wāflaṅ wīi sye, u pii tee mii pe wee nantāṅ ye.»

Yesu seefa yi u ne ke Syipte wo

¹⁹ Yerote wāku kur ye, yāhāyīṅ tēnlehe waa n maha ba pa u Yosefe ye mlūhū wo, ke Syipte kântraha wo.

²⁰ U n u pye ma yee: «Yir, ma u kicar gbe u nahafua ne, ma dur ga Yiisre kântraha na! Ma sē yāā, mpây bye pe naa u kicar wāboo kē, pe ku wā.»

²¹ Loo na, Yosefe n yir ma u kicar gbe u nahafua ne, ma dur ga ke Yiisre kântraha wo.

²² U n ga le luhu ma yee, Arkelusi ma u u tuhufua

Yerote draha gbe, ma nii Yude kântraha kui yīṅ na. Loo n u ta u n fya, u sē sya ma nii Yude kântraha klo laa wo ye. Yāhā n u yar mlūhū gaa wo, u ga nii Galele kântraha wo.

²³ U n ka, maa nii koo kântraha klo laa wo pe n yee Nasarete. Pe Yāhā kaplāṅ tōrfa pe bii lii cāā pāā yaha u kicar wīi na, loo ne le pye. Pe bii yee: «Pe ga ba naa u yee Nasaretefa naa.»

3

Nsān nawee- tāāfua kayar

(Mar 1.1-8; Luke 3.1-18; Nsān 1.19-28)

¹ Le yale n ba nō Nsān wii u nawee- tāā naa n yi loho wo, u n yi Yude drawaha fla wo, ma nii Yāhā kaplāṅ pāā nawee- ye ma yee:

² «Ye le sya ye cā ye kapee- sē yō ye, -tee ke miy yaha! Ye sē yāā, Yāhā Yai nō gbe taha wa.»

³ Nsān wīi ne Yāhā kaplāṅ tōrfua Yisa tuu naa n pāā ma yee:

«Naa waa yīmbui ne le n yir drawaha fla wo ma yee:

<-Ye Yīṅfua Yāhā wāpaṅ kānde gbihi yaha ke kē, -ye ke kāmbehe ta ke n sroṅ yō!> »

⁴ Nsān nayroho fai pye yūhūmii sraha yor, pe ta ma ke tyīn. U ba sapaha ta ma

* 2:18 2.18 Arma pye kusiinde Betelemu tāy. Faale wo, pe bii nabuar boo le wo. Pe bii wram yay tii le too naboar wīi na, too syi yay kē pe le pe naam kicar wīi na. Arsyel pye faale Yiifeesya, u gbīi pye Betelemu tāy.

u ya pua naa n cer nsĩ wo. Jimble te pye u digi, sör ne.

⁵ Yurusalem klofa naa n pai u ye, Yude kántrahafa bye ne, ma suhu Yurdane lafeŋ kuɛfa bye ne.

⁶ Kapee- nkāy pe naa n pye, pe naa ke tōr Yāhā ye nawee- bye yīnde na. Nsān n -sē pe tǎā naa n yi Yurdane lafeŋ loho wo.

⁷ Yiifee- yahaseefa mpāy, Farisyē ye, Sadusyē ye ne, poo busāā naa n pai Nsān fla na, u n ba pe tǎā naa n yi loho wo. Nsān n pe pye ma yee: «Nwoho terfa mii! Yoo ye yar ma yee, tee ga waha wloho yi kǎā te Yāhā kasāhā laam wo, tii te n pai?»

⁸ -Ye naa kayūhū pye mii katyiyūhū dyaŋ ke piyōm sa! Loo na, le ga cǎ tee yi kǎā kapee- wāpyeŋ kǎnde wo, ma kayūhū wāpyeŋ kǎnde gbe.

⁹ Ye tee le ga ye laam wo, a ye ma wo faale wādyaha Brama kur, loo nde wĩ na Yāhā ga ta ye n wlohoyisaha yǎā. Ye sē yǎā, Yāhā ga waha ntēambar nde ta te n wā klaha nii naweeyōm, pe n ye draha gbe, pe nii Brama kur.

¹⁰ Ta n ye yar: Mbaapuai gbihi cai ta nii wa, ma ga katyir cǎār te nnen fla na. Katyigi gii ma yee ke sē sa yō ye, ke ga ba cer le naa wo.

¹¹ Ndo, n ye tǎā n yi loho wo, loo nde le yar ma yee, ye ye kapee- miy yaha, ma kayūhū wāpyeŋ kǎnde gbe. Waa ter -sē ma tuu n pai; u fānga ter ra wāŋ yaha. Ta

syi saa waha nii u tēntēle, n u ntāy gbe yigi u kē ye. Woo, u ga ba naa ye tǎā Yāhā Yrā Fānga ne, tesē naa ne.

¹² U ma mii nawee dyaŋ tuu ma sēncrihi ne u koho wo. U ga sēmuhu fua yi pua laam wo. Loo kur ye, u ga u pua le mploho wo, tuu naa le te sēmuhu na, naa gii wāfegeyǎā wee ke na ye.»

Yesu wātǎāyi loho wo

(Mar 1.9-11; Luke 3.21-22)

¹³ Loo kur ye, Yesu n yir Galele kántraha wo, ma pa Yurdane lafeŋ fla wo. U n pa Nsān fla na, ma yee Nsān n u tǎā yi loho wo.

¹⁴ Nsān n yee, woo ga sye ma yee: «Ndo kē tē yai n tǎā mboo ye, ah mboo -sē maha n pai ndoo ye!»

¹⁵ Yesu n u yē sya ma yee: «Tyii le n nii ke dyaŋ yagaa. Kai- nkāy bye ke sroŋ Yāhā ye, wo yai wo naa ke pye koo syi.» Loo na, Nsān n le sya.

¹⁶ Yesu tuu tǎā wa, u n yi loho wo. Le yalebya wo, yāhāyīŋ n fe yār, u n Yāhā Yrā Fānga yǎā, le tege u na mii kǎnsyā waa ter dyaŋ.

¹⁷ Yimbui laa n yir yāhāyīŋ kuɛ ye ma yee: «Ta Dya kē ma ne, ma ntāŋ dye gboho ra tǎy, ma ra laam yīn yalebye.»

4

Setane Yesu tyīn ga yāŋ kapee- wāpyeŋ kuɛ ye

(Mar 1.12-13; Luke 4.1-13)

¹ Loo kur ye, Yāhā Yrā Fānga n ta Yesu n ka drawaha fla wo, sǎndāpee

yīnfua Setane n ga u tyīn ga yāŋ kapee- wāpyeŋ kue ye.

² Yesu n ga plii gbeesī pye, ke yai ke yimper u sē ngaa di ye. Fāā n u yigi.

³ U sāndāpee yīnfua n pa u tāy, ma ba u pye ma yee: «Ma'a pye Yāhā Dya cīinde, ntēmbēhe ngī wā klahā digi.»

⁴ Yesu n u yē sya ma yee: «Le ma le yrūhū ta Yāhā sabangbāŋ laam wo ma yee: <Nawee saa waha poho digi ya ne ye, cā, Yāhā yē kapān loo ne le nawee poho.> »

⁵ Loo na, u sāndāpee yīnfua n ka u ne Yāhā kungbāy Yurusalem wo, maa u ta u n dugu nii Yāhā kangbāŋ yāāsyi na.

⁶ U n dur, ma u pye ma yee: «Ma'a pye Yāhā Dya cīinde, yir nwo, ma kur ye tege kāntraha na. Ma sē yāā, le yrūhū ta Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

<Yāhā ga ba ke yāhāyīŋ tēnlehe nō wāā,
pe n ba naa n sēŋ ma na.

Pe ga ba ma yigi pe klue ne,
ma saa yāā mii kor
ntēmbelaha na ye.>

Loo ne ta n yee, ma kur ye tege kāntraha na.»

⁷ Yesu n maha u yē sya ma yee: «Le maha yrūhū ta Yāhā sabangbāŋ wo ma yee: <Yāhā gii ke ma ma Yīnfua, ma'a syi ma ke tān yāŋ ye.> »

⁸ Loo na, u sāndāpee yīnfua n ka Yesu ne yāŋ gaa yīŋ na, ke wājruhu! Ke yāŋ yīŋ na, u n kāntraha kui bye

yar tāŋ Yesu na, tesē te nayōr ne,

⁹ ma u pye ma yee: «N ga koo ngī bye wāā ma kē, ma'a sya ma kānklūy gbāā ra yahasee ye, ma ra sey.»

¹⁰ Yesu n u pye ma yee: «Ter kāā ra yahasee ye, Setane! Yāŋ, le ma le yrūhū ta Yāhā sabangbāŋ wo ma yee: <Naa Yāhā ya gboho, koo ya ke ma ma Yīnfua, -taa mii le soho koo ya koho wo!> »

¹¹ Yagaa woo, u sāndāpee yīnfua n tyii u na. Loo na, yāhāyīŋ tēnlehe mpāy n pa Yesu fla na, ma ba nii koho le u ye.

Yesu u tēn fe gbe Galele kue kāntraha na

(*Mar 1.14-15; Luke 4.14-15*)

¹² Yesu tuu luhu pe Nsān le nwompihi wo, u n dur ga Galele kue kāntraha na.

¹³ U sē ga nii kuae Nasarete wo ye, ma ga nii Kapornu wo, klo laa ne le ma Galele langbāŋ yē na, Sabuloho kāntraha kue ye, Nataale kāntraha kue ne.

¹⁴ Yāhā ke bii kai lii cāā pāā yaha too kāntre nde wīī na, ke faale kaplāŋ tōrfua Yisa yē na, loo ne le pye Yesu wāpaŋ ne. U Yisa bii yee:

¹⁵ «Sabuloho kāntraha,
Nataale kāntraha,
langbāŋ kue kāntraha,
Yurdane lafeŋ kue
kāntraha,
ma suhu Galele gii ne,
pe klofa fānga sē cīinde
Yāhā cā ye,

¹⁶ too kāntre ndefa pe nii wam wo Yāhā kue ye,

pe ga ba cãã- yãã,
cããngbãñ!

Tesë mpãy pe gbã fya, cãã-
ga ba yi pe ye.»

17 Yesu n ta ter yir le Yãhã
kapãyĩ wãpãã ne. U naa
le pãã nawee- ye ma yee:
«Yãhã Yai nɔ gbe taha wa. -
Ye le sya ye cã ye kapee- sē
yõ ye, -tee ke miy yaha!»

*Yesu u kãnyãrwai cir ye
yãñ yi*

(Mar 1.16-20; Luke 5.1-11)

18 Yesu tuu naa n yãr
Galele langbãñ yẽ na, u n
fuayigifa syãm mpãy yãã.
Syimu wii pe naa n yee Pyar,
woo ba kê, u cĩfua Andere
ne. Pe pye pe naa joo miy
ke langbãñ wo, ma naa fua-
yigi.

19 Yesu n pe pye ma yee: «-
Ye naa n taha ra na ye kuãñ
ne! Tee naa fua- le joo wo
mii, yagaa, nawee- me tee ga
naa n le kãnfuẽ wo ke syi.»

20 Le yalebya wo, pe n pe
joo- ta yaha, ma taha u na pe
kuãñ ne.

21 U n ka yahasee ye,
maa nawee- syãm mpãy yãã.
Sewede pii ba me, Syake tesë
u cĩfua Nsãn ne. Pe pye
pe tuhufua Sewede ne pe
salangbãñ wo, ma naa pe
joo- gbihi. Yesu n pe yee.

22 Le yalebya wo, pe n ke
salangbãñ ta yaha, pe tuhu-
fua ne, ma taha Yesu na pe
kuãñ ne.

*Yesu nawee- klaha, ma
yanfa jaa*

23 Yesu naa n yãr Galele
kãntraha bye na. U naa
nawee- klaha Yiifee- yawãhã

nwey wo, ma naa le Yãhã
kapãyĩ wĩ yar pe na, Yãhã
kapãyĩ lii le Yãhã Yai wĩ
pãã. Pe laam wo, mpãy pe
pye yan ne, u naa pe bye jaa.

24 U myaha n sya ba yi
Syire kãntraha kui bye wo,
pe n -sē pa u fla na yanfa ter
bye ne, ma suhu mpãy bye
ne pe kadye teelaa fla klaha-
pe ye. Mpãy pye, sãndãpee
pye pe yĩñ na, wãtookufa
pye, mpãy ne pe naa fẽn sya
yan koho wo. Yesu n pe bye
jaa.

25 Nabuar n nii n taha u
na; pe ba yi Galele wo, ma
suhu te kui sēnsye kãntraha
ne, Yurusalem ne, Yude
kãntraha ne, ma suhu Yur-
dane lafeñ kue ngaa kue ne.

5

*Yesu kaplãñ, yãñ gaa yĩñ
na*

1 Yesu tuu pe nabuar yãã,
u n dugu nii yãñ gaa yĩñ na.
U kãnyãrwai n yũhũ crã u
na.

*Mpãy wĩ le sron n tãy
Yãhã ye*

(Luke 6.20-23)

2 Yesu n gbe, ma nii pe
nawee- klaha kaplãñ ngĩ ne
ma yee:

3 «Mpãy pe cã pe wee ngaa
ge Yãhã ye ye,
ma nii ke ke,
poo wĩ n tãy Yãhã ye.
Yãhã Yai ma poo wãñ.

4 Mpãy pe cã pe pyer sē yõ
ye, le n nii pe fãy,
poo wĩ n tãy Yãhã ye.
Yãhã ga ba koho le pe ye.

5 Mpãy pe ma prafa,
poo wĩ n tãy Yãhã ye.

Pe ga ba kântraha gaa ter yãã.

6 Mpây pe wâsronj ke mii fããfa dyanj

pe digi ke, loho ne,
poo wĩ n tã Yãhã ye.

Yãhã ga ba loo nde wãã pe kē.

7 Mpây pe pe nampyenj- fɛn di,

poo wĩ n tã Yãhã ye.

Yãhã ga ba pe bya fɛn di.

8 Mpây pe laam ma gbɛgbɛ,
poo wĩ n tã Yãhã ye.

Pe ga ba Yãhã yãã yĩnde ne.

9 Mpây pe n pai yrĩj yĩmbui nɛ,

poo wĩ n tã Yãhã ye.

Yãhã ga ba naa poo yee ke pii.

10 Pe kapee- pye mpây na pe sronj,

ma yee pe tee pe troho

tãhã Yãhã yor wo,

poo wĩ n tã Yãhã ye.

Yãhã Yai ma poo wãj.

11 Nawee- ma yee ye tee n taha ra na, ma nii ye tyɛɛ, ma nii kapee- pye ye na, ma nii kawar fua n taha ye na, ma wãpee pãã ye wĩ na, ye wĩ n tã Yãhã ye.

12 -Ye naa nuhu di loo wĩ na, ye cã ye wĩ n tã Yãhã ye. Yãhã ga ba ye dããn wãã ye kē yãhã yĩj na. Pe bii naa kapee- pye faale Yãhã kaplãj tɔrfa na koo syi.»

Yesu kakuãcranj pãã tetege wĩ ne tesē cãã- wĩ ne (Mar 9.50; Luke 14.34-35)

13 Yesu n maha yee: «Yii me tee ma mii tetege wãj syi dyanj driyẽfa laam wo. Tetege ma sar, pe ga waha pye mii, pe ke ta ke n maha

dur naa n tãj? Ke saha laa yõ nantãj ye. Pe ga ke kaha woo nkur ye, nawee- n tãhã naa n ter ke na.

14 Yii maha me tee ma mii cãã- dyanj driyẽfa laam wo. Ye ma klo lii dyanj le fãã nii yãj yĩj na, wũhũsaha wee le na ye.

15 Waa sē naaloho ndyan tar ma katanj cĩn n tã le na ye. Ah ndee pe ma le tar, pe ne le wra ta kããnkui na, mpây byɛ pe ma nwonj wo, pe n cãã- yãã.

16 Ye cãã- yai pe naa n yeɛ koo syi dyanj nawee- laam wo, pe n naa ye kayũhũ yãã, pe naa ye Tuhufua Yãhã sey ke kayũhũ wĩ na.»

Yãhã kãnde katanj wũhũ

17 Yesu n maha pe yar ma yee: «Yãhã kãnde katanj nkãy ke yar yaha, tesē pe faale Yãhã kaplãj tɔrfa pe bii kai- nkãy yar yaha, n sē pa ma yee ye koo miy yaha ye. N pa n n pai ke gbihi yar ye na, tesē kai- nkãy byɛ pe cãã yrũhũ yaha ra wĩ na, n koo byɛ pye.

18 Ta n cĩnde nde pãã ye ye, Yãhã ke ke kãnde katanj nkãy ta ke ga nii ke wãni na, kântraha tesē yãhã yĩj ne, too nde n sya ba kua. Ke kãnde katanj kaplãj teelaale gɛ saa miy yaha ye, ke yrũhũsaha teelaale gɛ saa yi kãã ye. Ke ga kuee kai- byɛ kuayale n sya ba nɔ.

19 Wii ma le Yãhã kãnde katan nen laa ya yi kãã, lii le klɔj tãj ke byɛ na, ma maha ga nii loo klaha nawee- ye,

ufua ga ba klonj tãñ nawee-bye nsoho wo Yãhã yai klo wo. Wii woo tuu -sẽ Yãhã kãnde katanj gbihi yigi, ma ke yãr, ma nawee- klaha ke wãÿãr ne, woofua ga ba yĩñ yãã Yãhã yai klo wo.

²⁰ Ta n ye yar, ye ma yee ye sã n luhu Yãhã kapãn ye ma ta ter Farisyẽ ye yaha, tesẽ Yãhã kaiyarfa ne ye, ye saa ba yãã dye Yãhã yai klo wo ye.

²¹ Ye faale wãle naa Yãhã kãnde katanj nkãÿ yãr, ye ke cã. Koo wĩ nen laa nde: <Ma'a syi ma nawee boo ye!> Mboo wii ma nawee boo, pe ga ma yigi ga, pe ga ma sãhã kasãhãfua fla na.

²² Ndoo -sẽ ga ye yar: Wii ma u laam war u nampyen ne, Yãhã ye u yai u yigi ga kasãhãfua fla na. Wii ma u nampyen tyehẽ ma yee naplege, Yãhã ye u yai u yigi ga kasãhã yĩnfa fla na. Wii ma u nampyen tyehẽ ma yee nafãã, Yãhã ye u yai naa fla ne, naa gii wãfegeyãã wee ke na ye.

²³ Loo ne, maa ka diñ yisaha wo Yãhã kẽ, ma laam ma ga too ma n cã ma laa tee pye ma nampyen na,

²⁴ ma diñ ta yaha ke fla na, -taa ka maa wãã le ma nampyen ne! Loo na, ma cã dur ba ma diñ yi Yãhã ye.

²⁵ Wii ma yee ma laa tee pye, ma ma yigi n gaha kasãhã saha wo, tee sã nõ wa ke fla na ye, cãã naa u nar ye n wãã le. Mii loo sã ne ye, u n gaha ma le soho u kasãhãfua koho wo, woo n ma le soho fãngafa koho wo, pe n ma le

nwompihi wo.

²⁶ Ta n cĩinde nde pãã ma ye: Ma'a yee ma sã le kafue bye dãã tãñ ye, ma saa yãã yi ke nwompihi wo ye.

²⁷ Ke kãnde katanj nkãÿ tee cã, loo wĩ nen laa maha nde: <Ma'a syi ma cayor le ye!>

²⁸ Ndoo -sẽ ga ye yar: Wii ma nii waa cõõ yãñ, ma nii u wãke wĩ ga u laam wo, Yãhã ye ufua laam wo u cayor pye wa.

²⁹ Ke syi ne, ma'a yãã ma yĩnde lii le yõ, le ma ke wãlenj ne kapee- wãpyen wo, le loho yi, ma le miy wãã deydey! Ma kadye teele nen laa ya ma yee le wee ye, koo puar ma kadye kur bye n ba miy le wãã naa laam wo, naa gii wãfegeyãã wee ke na ye.

³⁰ Ke ma pye ma kãndigi koho ge ke ma ke wãlenj ne kapee- wãpyen wo, ke cẽr kãã, ma ke miy wãã deydey! Ma ma koho nenj ya yãã ke wee ye, koo puar ma ba ka ma kadye kur bye ne naa fla wo.

(*Mat 19.9; Mar 10.11-12; Luke 16.18*)

³¹ Ye faale wãle kãnde laa maha nde: <Wii ma u ya koho cõõ sye, ufua yai u u cõõ wãsyenj saba wãã u kẽ!>

³² Ndoo -sẽ ga ye yar: Ma ya koho cõõ ma yee u sã naa waa di ye, ma'a u sye, u n ga naa waa gbe, ma u le kapee wãpyen wo. Tesẽ, cõõ wii u puai u sye, mboo wii ma u gbe, ma bya kapee pye, ma cayor pye.

³³ Ye faale wãle kãnde laa maha nde: <Taa Yãhã di lii

ne, ma sē yai ma ma yē dur ye, ma yai ma le pye!>

³⁴ Ndoo -sē ga ye yar: Ye ma syi ye naa Yāhā di kueekuee γε ye! Ye ma syi ye yāhāyīn myaha yee ye, Yāhā niisaha kē!

³⁵ Ye ma syi ye kāntraha myaha yee ye, Yāhā trε tasaha kē! Ye ma syi ye Yurusalem myaha yee ye, Yāhā gii ke ma Yīn fuangbān koo kungbāy kē!

³⁶ Ye ma syi ye naa ye yīn yee ye, ye tee mii ye saha ye yīnyoho neη γε ta ke n flege ye; ye saha maha waha ke ta ke n wō ye.

³⁷ Lii ma pye cīnde, -ye yee <āwā>, lii ma yee le wee cīnde ye, -ye yee <aye>! Kapān laa ma taha loo na, sāndāpee yīnfua wī ne loo ne.

(Luke 6.29-30)

³⁸ Ye faale wāε kānde laa maha nde: <Ma'a ra tee pye yīnde na, ta bya, n ga ma tee pye yīnde na. Ma'a ra tee pye nkāi na, ta bya, n ga ma tee pye nkāi na.>

³⁹ Ndoo -sē ga ye yar: Wii ma ye tee pye laa ne, ye ma syi ye le kafue yi ye! Wii ma ma fey kāndigi kue ndicī syi na, tyii u na u n maha ma fey taha kāmaη kue ndicī na!

⁴⁰ Wii ma yee u ga ma sāhā, u ma nayroho sya ma ye, tyii u na u n ma nayrengbān bya gbe.

⁴¹ Wii ma yee ma ka teelaa wo fānga na, ma koo syi yrāhā fle sī yār ufua kē!

⁴² Wii ma ma nar ngaa ne, u kē! Wii ma yee u ga fue

cer ma ye, ma'a n sye ye!

(Luke 6.27-28, 32-36)

⁴³ Ye faale wāε kānde laa maha nde: <Tyii ma nampyeη ntān n dye ma tāy, ma napī wī n fūhū ma ye!>

⁴⁴ Ndoo -sē ga ye yar: Ye tyii ye napī- ntān n dye ye tāy; mpāy pe kapee- pye ye na, -ye naa Yāhā nar pe kē!

⁴⁵ Loo na, nawee- ga cā pe yee, ye ma ye Tuhufua Yāhā pii. Ye sē yāā, ke ke yai ta ke n yi napee- na, tesē naweeyōm bya ne wāceη. Mpāy pe sronη, tesē mpāy bya ne pe sē sronη ye, ke ke sesaha ta ke n too pe bye na wāceη.

⁴⁶ Ye ma yee ye tāāfa ya wī n tāy ye ye, ye yee la Yāhā ga ba dāān wāā ye kē loo nde wī na? Kufar wāāfa γε pe sya ma fufor difa, pe bya n pye ke dyaη.

⁴⁷ Ye ma yee ye ga naa ye nampyeη- poo ya syar, ye yee la ye kayī pye gboho n ter loo ne? Mpāy γε pe sē cīnde Yāhā cā ye, pe bya loo pye.

⁴⁸ Ye tyii ye laam n nii tān gbεgbε, ye pyer n maha yō tān ye Tuhufua Yāhā wāη syi dyaη!>

6

Kayī wāpye wī nawām kē

¹ Yesu n maha yee: «-Ye yān, kai- nkāy bye tee n pye Yāhā myaha ne, ye ma syi ye naa ke pye nanihi wo, nawee- bye n ye yāā yīnde ne ye! Ye ma nii ke pye n yar nawee- na ke syi, ye Tuhufua

Yāhā saa ba ye dāān wāā ye kē ye.

² Loo na, ma'a ga kla wāā nawām kē, ma'a syi ma ta, nawee- bye n le cā ye! Dawarfa poo me pe loo pye Yiiffee-yawāhā nwey wo, tesē nkur ye kāmbehe yē na. Pe n pye ke syi, nawee- bye n pe yāā, pe naa pe sey. Ta n cīinde nde pāā ye ye, pe pe dāān yāā wa ke syi.

³ Mboo, ma'a ga kla wāā nawām kē ma kāndigi kohone, ma'a syi ma ta ma kāman kohone n le cā ye!

⁴ Le n nii, waa ge ma n yi yāā le cān na ye. Taa kayī lii pye, waa sē le cā ye, ma Tuhufua Yāhā koo le cā; ke ga ba ma dāān wāā ma kē.»

Ye yai ye naa n pāā Yāhā ne mii?

(Luke 11.2-4)

⁵ Yesu n maha yee: «Ye ma n pāā Yāhā ne, ye ma n naa n pye dawarfa wān syi dyan ye! Pe ga yir yer Yiiffee-yawāhā nwey wo, tesē nkur ye kāmbehe yē na, pe naa Yāhā nar nawee- bye n pe yāā yīnde ne. Ta n cīinde nde pāā ye ye, pe pe dāān yāā wa ke syi.

⁶ Mboo, ma'a ga pāā Yāhā ne, dye ma nwon laam wo, ma ke gbāā tā, ma pāā ma Tuhufua Yāhā ne. U ma ke fla na. Taa lii pye, waa sē le cā ye, ma Tuhufua Yāhā koo le cā; ke ga ba ma dāān wāā ma kē.

⁷ Ye ma nii n pāā Yāhā ye, ye ma syi ye le ta kaplāmbuar mii mpāy dyan pe sē cīinde Yāhā cā ye. Pe

laam wo, pe le ga poo ma nii kaplāmbuar pāā, Yāhā ga ba pe kaplān sya pe ye.

⁸ Ye ma n naa n yān pe na ye! Ye sē yāā, ngii wīi ma pye ye na, Yāhā gi ke ma ye Tuhufua ke le cāā cā wa, ye ma sya yee ye sē ke nar wa le ne ye.

⁹ Ye yai ye naa n pāā Yāhā ne mii, le nde:

<Wo Tuhufua Yāhā mboo wii taa ma yāhāyīn na,

¹⁰ ta, nawee- n cā ma mi- ingbān kai- laha.

Ta, ma Yai n pa nawee- ye.

Ta, ma laam wūhū n naa n pye kāntraha na,

mii ke n pye yāhāyīn na mii syi dyan.

¹¹ Wo yē digi wāā wo kē nanga,

peplii wān syi dyan.

¹² Wo kapee- gbe kāā wo yīn na.

Mpāy pe kapee- pye wo na, wo bya wo n tyii pe kapee- foho na wo kuān ne.

¹³ Ma'a n wo miy yaha, wo n tyīn naa n gaha kapee- wāpyen kue ye ye.

-Taa wo yi naa n kāā sāndāpee yīnfua kohone wo.

[Mboo ya kē taa ma tān yīnfar ne, fānga ne, miingbān ne, too rii wākuayāā wee te na ye.

Amen, le nii ke syi!]

¹⁴ Yesu n maha pe yar taha ma yee: «Ye sē yāā, mpāy pe kapee- pye ye na, ye ma nii n tyii pe kapee- foho na ye kuān ne, ye Tuhufua Yāhā

bya ga ba ye kapee- gbe kãã ye yīn na.

¹⁵ Mpāy pe kapee- pye ye na, ye ma -sē yee ye sē n tyii pe kapee- foho na ye kuān ne ye, ye Tuhufua Yāhā bya saa ba ye kapee- gbe kãã ye yīn na ye.»

Yē wātā wī digi na

¹⁶ Yesu n maha yee: «Ye ma ye yē tā digi na, ye ma syi ye yīntaha tāhā mii dawarfa wān syi dyan ye! Poo ne pe yīntar ta kaa syi, nawee- bye n waha le yān cā, pe yee poo pe yē tā digi na. Ta n cīnde nde pāā ye ye, pe pe dāān yāā wa ke syi.

¹⁷ Mboo, ma'a ma yē tā digi na, ma yīntaha yee gbegbe, -taa ma yīn yir,

¹⁸ nawee- ma n waha cā pe yee ma ma yē tā digi na ye. Taa ma mii ya teeli wo, ma Tuhufua Yāhā woo le cā ma ne. Taa lii pye waa sē le cā ye, ma Tuhufua Yāhā woo le cā; u ga ba ma dāān wāā ma kē.»

Yāhā wūhū wāke puar kai- bye na

(Luke 12.33-34; 11.34-36)

¹⁹ Yesu n maha yee: «Ye ma syi ye nangbān wān ke naa n ta driyē nge wo ye! Driyē wo, fyār ma tesē korfyāhā ne, too nde wān pye n klaha-. Yuhu- maha ma, pe kãānklee gbā n ka ma wān yuhu.

²⁰ -Ye Yāhā wūhū ke naa n ta busāā yāhāyīn na! Too nde, fyār tesē korfyāhā ne, te saha te pye klaha- ye. Yuhu- bya saha te yuhu ye.

²¹ Taa ma laam wān ta na, ma laam bye ma koo fla na.

²² Yīnde ma mii naaloho dyan kadye na. Ma yīnde ma yō ma ye, ma kadye bye ga nii cāā- na.

²³ Ma yīnde ma klaha- ma ye, ma kadye bye ga nii wam wo. Cāā- mpāy pe -sē ma ma laam wo, poo ma -sē nii wam fla, ma cā ma yee wam mpāy pe ma ma laam wo, pe wo gboho ter.»

-Ye yii le soho Yāhā koho wo!

(Luke 16.13; 12.22-31)

²⁴ Yesu n maha pe yar taha ma yee: «Waa saha yīnfa syām wūhū wāā le pye ye. Waa wī ga tāy u ye, le ter waa wī yaha. U ga sron waa ye, tuu waa wī sye. Le ma ke syi, ye saha nii Yāhā tēntē-, tee maha nii wale tēntē- ye.

²⁵ Loo ne, n ga ye yar nde ne: Dir rii tee ga naa n di, tesē loho gii ne tee ga naa n wo ye waha nii yīnwer na, tesē nayre rii ne tee ga le tā ye kadye na, ye ma syi ye naa ntān cer too nde bye wī na ye! Ye sē yāā, yīnwer puar dir na, kadye puar nayre na.

²⁶ Kānsyām mpāy pe n yir ncaha ye, ye sē pe yāā la? Pe sē digi tāhā, pe sē dir gbe, teelaa wee pe ye pe dir kōn n yaha ye. Ye Tuhufua Yāhā sē pe yē digi wāā la pe kē? Ye wī n tāy Yāhā ye ma ter kānsyām yaha.

²⁷ Ye laam wo, yoo ma u ga waha u kuper yūhū wāā

carle ge laangar ya kāmāy na?

²⁸ -Ye tee maha laam ga nayre wīi na! Nyē fyār te n fīy tar wo, ye sē te nayōr yāā la? Te sē tēn tē ye, te sē faha wān tyīn ye.

²⁹ Ta n -sē le pāā ye ye, faale yīnfua wii pe naa n yee Salmuu, u nangbān naa bye ne, u nayre nayōr sē -sē bii nō nyē fyār wāŋ neŋ gaa ge nayōr na ye.

³⁰ Nyē nge ge ke n fīy tar wo nanga, koo gii pe n pai miy le wāā naa laam wo sukūhū, Yāhā nayōr wāā ke kē. Ke -sē ga pye mii ke tyii yii ge na, ke saa nayre wāā ye kē ye? Ye sē koho taha yaha Yāhā na busāā ye.

³¹ Ye ma syi ye naa laam ga ye yee: Wo n pai nwa di? Wo n pai nwa wō? Wo n pai nwa le wo kadye na?

³² Mpāy pe sē cīinde Yāhā cā ye, poo pe too nde bye ke fānga ne. Ma -sē yee yii na, Tuhufua Yāhā ma ye ye, ke cā te wīi ma ye na.

³³ -Ye cāā Yāhā Yai wīi ke wa, -tee Yāhā ta ye Yīnfua, -ye naa ye troho tāhā ke yor wo! Loo na, ngii wīi ke ma ye na, ke -sē ga ba ke wāā taha ye kē.

³⁴ Ye ma syi ye naa laam ga sukūhū wīi na ye! Sukūhū laangar wīi ga ba pye le ya ya. Nanga fen yai ye ne ke dyaŋ.»

7

Wāsāhā wīi
(Luke 6.37-38, 41-42)

¹ Yesu n maha pe yar ma yee: «Ye ma n naa ye nampyeŋ- kaa ye, Yāhā bya sē -sē ga ba ye sāhā ye.

² Ye sē yāā, mboo nawee, taa ma nampyeŋ sāhā mii syi dyaŋ, Yāhā ga ba ma bya sāhā koo syi. Lii taa n pāā ma nampyeŋ pyer wīi na, Yāhā ga ba naa loo pāā ma bya pyer wīi na.

³ Loo ne, n ga ye yar: Kānkāāle lii le ma ma nampyeŋ yīnde wo, nwa ta ma n nii le yāŋ? Tēngbāŋ gii ke -sē ma ma yīnde wo, ma sē koo yāā la?

⁴ Mboo wii taa sē waha ke tēngbāŋ yāā ma yīnde wo ye, ma ga waha ma nampyeŋ pye la u yer, ma n le kānkāāle yi kāā u yīnde wo u kē?

⁵ Dawarfua kē ma ne, cāā ke tēngbāŋ yi kāā wa ma yīnde wo, loo na maa waha gbihi yāŋ, ma le kānkāāle yi kāā ma nampyeŋ yīnde wo.

⁶ Ye ma syi ye naa Yāhā wūhū pāā napee- mpāy ye pe ma pām wāŋ syi dyaŋ ye! Mii loo sē ne ye, pe ga waha wā klaha pe kapee pye ye na. Ye ma syi ye naa Yāhā wūhū yar nawee- mpāy na pe ma tyē- wāŋ syi dyaŋ, pe wūhū sē laha ye. Mii loo sē ne ye, pe ga ke Yāhā wūhū wluhu pye klaha-»

Wānar wīi
(Luke 11.9-13)

⁷ Yesu n maha yee: «-Ye naa n nar, ngaa ga wāā ye kē. -Ye naa n ke, yaa ngaa yāā. -Ye naa kāānklihi gbā, pe ga ke yār ye kē!

⁸ Ye sē yāā, mboo nawee, ma'a n nar, Yāhā ga ngaa wāā ma kē. Ma'a n κε, Yāhā ga ta ma n ngaa yāā. Ma'a kākānklihi gbā, Yāhā ga ta ke n yār ma kē.

⁹ Ye laam wo, waa ma la u dya ma ngaa digi nar u ye, u ga u kē ntīn ne?

¹⁰ Laa, u ma fua nar u ye, u ga u kē nwoho ne?

¹¹ Tee sya pee mii, ye kayūhū pye ye pii kē. Ke syi ne, ye yai ye cā, ye Tuhufua Yāhā kayūhū wāā mpāy kē pe ke nar u ye.

¹² Kānde lii Yāhā le ta, wo faale wādyaha Musa ke katan yrūhū le yaha ke Yāhā sabangbāŋ wo. Tesē, pe faale Yāhā kaplāŋ tōrfa maha kaplāŋ nkāy yrūhū le yaha ke wo. Koo kaplāŋ ngī bye yīŋ nge tē ga pāā ye ye nde kapāngberle: <Lii tee n κε ye nampyeŋ- pe naa le pye ye kē, yii γε -ye naa loo pye pe kē!> »

Yesu kakuācran pāā nawee-ye

(Luke 13.24; 6.43-44)

¹³ Yesu n maha kakuācran ngī pāā pe ye ma yee: «Nwonyē gii ke fihī, -ye dye koo ne! Nwonyē gii ke cay, tesē kānde lii ne le cay, too nde n gaha nawee ne u plahasaha wo. Too -sē kē nawee- busāā pe n sya.

¹⁴ Nwonyē gii ke -sē fihī, tesē kānde lii ne le fihī, too nde n gaha nawee ne u yrā yāāsaha wo. Mpāy pe -sē too yāā, pe sē nihi ye.

¹⁵ -Ye yii yigi kawar Yāhā kaplāŋ tōrfa ne! Pe ma pa

ye ye, yaa yee pe ma mbapīy wāŋ syi dyaŋ, pe sē pee ye. Pe laam -sē wo, waygapyāhā γε sē pee ma ter pe yaha ye.

¹⁶ Yaa ba pe yāŋ naa n cā pe pyer na. Waa sē defī katiyipi tai yāā ngur katiyigi na ye. Waa sē maha nkugu tai yāā ncūwāā na ye.

¹⁷ Katiyūhū puayō sa, katiyipihi -sē puapihi sa.

¹⁸ Katiyūhū saha puapihi sa ye, tesē katiyipihi saha puayō sa ye.

¹⁹ Katiyigi gii ma yee ke sē puayō sa ye, ke ga ba cer kāā, ke miy le wāā naa laam wo.

²⁰ Ye ga ba kawar Yāhā kaplāŋ tōrfa yāŋ naa n cā pe pyer na koo syi.»

Yāhā laam wūhū wāpye wī

(Luke 13.25-27)

²¹ Yesu n maha yee: «Mpāy bye pe ra yee: <Yīŋfua, Yīŋfua,> poo bye sē me pe ga ba dye Yāhā yai klo wo ye. Mpāy pe ta Tuhufua Yāhā laam wūhū pye, poo ya me pe n pai dye Yāhā yai klo wo.

²² Yāhā kasāhā per maa nɔ, nawee- busāā ga ba ra pye: <Yīŋfua, Yīŋfua, wo ba naa Yāhā kaplāŋ tōr nawee-ye ma myaha ne. Wo ba sāndāpee kar tege naa n kāā nawee- yīŋ na ma myaha ne. Wo ba naa yēkā wūhū busāā pye ma myaha ne.>

²³ Loo na, n -sē ga ba pe yar, n yee: <N sē ye cā ye, kapeepyefa mii, ye ma n crā ra na ye!> »

Te nwey sīī
(*Luke 6.47-49*)

²⁴ Yesu n maha kakuācran nde pāā pe ye ma yee: «Ye sē yāā, kaplāŋ nkāy tē pāā ter ye ye ngīī, wii ma ke luhu, ma u troho tāhā koo syi dyaŋ, ufua ma mii nawee wii dyaŋ tuu kai- cā, ma ga u nwoŋ fāā ntēmlaha fla na.

²⁵ Sesaha ke gbā, lafir cāāŋ yi ba dye ke laam wo, teflahangbāŋ ke fua fānga ne, ke sē -sē too ye. Ke nwoŋ nakūy ba ta ntēmlaha fla na koo kē.

²⁶ Wii tuu ra kaplāŋ ngīī luhu, u ma yee u sē -sē u troho tāhā ke yor wo ye, ufua ma mii naplege dyaŋ, tuu ga u nwoŋ fāā tēyāfūū laam wo.

²⁷ Sesaha ke gbā, lafir cāāŋ yi ba dye ke laam wo, teflahangbāŋ ke fua fānga ne, ke n too pye klaha- tāŋ.»

²⁸ Yesu tuu ba kaplāŋ ngīī bye pāā kua, u wāklaha ter ba pe nabuar fe gbe, ma sya yē gbāā pe na.

²⁹ U sē naa nawee- klaha Yāhā kaiyarfa wāŋ syi dyaŋ ye, u ba kai- bye cā tāŋ.

8

Yesu gber waa jaa

(*Mar 1.40-45; Luke 5.12-16*)

¹ Yesu tuu tege ke yāŋ yīŋ na, nabuar n nii n taha u na.

² Gber waa n pa u tāy, ma ba kānkūy gbāā u yahasee ye ma yee: «Yīŋfua, le ma tāy ma ye, ma ga waha ta ra n jaa n nii gbegbe nayōr saha na.»

³ Yesu n koho nō wāā, ma te u na ma yee: «Āwā le tāy ra ye, jaa ma nii gbegbe nayōr saha na!» Le yalebua wo, ke yāhā n ta ter laha kāā u dya na, u n nii gbegbe nayōr saha na.

⁴ Yesu n u pye ma yee: «Luhu yō, ma'a syi nde pāā waa ye ye! -Taa ka, maa mii yar Yāhā yūndefua na, ma ma wājaa diŋ yi, diŋ gii faale wādyaha Musa tuu tōr yaha mpāy kē pe pye yāhā ne pe kadye na, ma jaa. Ke syi ne nawee- ga waha cā ma jaa.»

Yesu seraasyi yīŋfua waa tēntēle jaa

(*Luke 7.1-10*)

⁵ Yaliile Yesu tuu dye Kapornu wo, seraasyi yīŋfua waa n pa u fla na, maa u nar waha ma yee:

⁶ «Yīŋfua, ta tēntēle ma u sāy nii kaha wo, kadye n ku u na, u n fāy cīinde wāfāy.»

⁷ Yesu n u pye ma yee: «N ga ka n ga u jaa.»

⁸ U seraasyi yīŋfua n -sē u pye ma yee: «Yīŋfua ta syi sē yai ma dye ra kaha wo ye. Kapāngberle laa ya pāā, le n ta ra tēntēle n jaa.

⁹ N ma seraasyi, n n luhu ra yīŋfa ye. N -sē ma nii ndoŋ seraasyi mpāy yīŋ na. N ga nen waa pye: Ka nwaa, u n ka. N ga nen nwo pye: Pa nwo, u n pa. N ga maha ra tēntēle pye: Nde pye, u n le pye.»

¹⁰ Yesu tuu u kaplāŋ ngīī luhu, ke n u fe gbe. Le n tāy ter u ye, mpāy pe naa n taha u na, u n sya pe pye ma

yee: «Ta n cĩinde nde pãã ye ye: Dya nwo, u ra ta u Yater u laam bye wo cĩinde. Pe Yiifee- kur bye ge laam wo, n sē waa yãã yãã tuu ra ta u Yater woo wãñ syi ye.

¹¹ Ta n ye yar, mpãy ter ga ba yir kãntre raa wo, driyē kuē bye ye. Pe ga ba pa, pe ba nii gbar dir na Yãhã yai klo wo, wo faale wãle Brama ye ne, Yisyake ne tesē Dyakuba ne.

¹² Yiisre kur, poo mpãy pe -sē yai pe dye Yãhã yai klo wo, pe ga ba miy yi wãã nkur ye wam fla wo, pe naa n wũn ke fla na, pe yĩntaha tãhã, pe cã pe wãfãy saa kua yãã ye.»

¹³ Loo kur ye, Yesu n u seraasyi yĩnfua pye ma yee: «Ka ma kaha wo, taa ra ta ma Yater, ma kai lii ga yigi, le ga pye yagaa.» U seraasyi yĩnfua tēntēle n ta ter jaa le yalebya wo.

Yesu yanfa buar jaa

(*Mar 1.29-34; Luke 4.38-41*)

¹⁴ Loo kur ye, Yesu n ka Pyar kaha wo. U n ga Pyar cōō nahafua yãã, u ba sãy nii. U kadye ba war.

¹⁵ Yesu n tē u koho na, ke kadye n u miy yaha. U n yir, ma nii pe nampay yi.

¹⁶ Yainkōñ wo, pe n pa nawee- busãã ne Yesu fla na. Sãndãpee pye pe yĩñ na. U kapãn n pe sãndãpee kar tege kãã pe nawee- yĩñ na, u n maha pe yanfa bye jaa.

¹⁷ Tuu koo ngĩĩ pye, kai lii faale Yãhã kaplãñ tōrfua

Yisa tuu bii cãã pãã yaha, loo ne le pye. U Yisa bii yee:

«U wo yan ter bye gbe kãã wo yĩñ na, ma suhu wo kadye teebehe nkãy bye ne ke klaha- wo ye.»

Yesu wãtahanaha wĩ
(*Luke 9.57-62*)

¹⁸ Loo kur ye, Yesu n nabuar yãã u ya tãy. Loo na, u n u kãnyãrwai pye pe ka ke langbãñ kũndi ngaa ye.

¹⁹ Yãhã kaiyarfua waa n yũhũ crã u na, ma u pye ma yee: «Yĩnfua, ma'a sya n gaha teelii teelii, n ga naa n taha ma na.»

²⁰ Yesu n u yē wãã sya ma yee: «Yēsre ma te syasar ne, kãnsyãm ma pe nseñ ne. Teele sē -sē wee u Nawee Puee myaha na ye.»

²¹ Dya waa, u pye Yesu kãnyãrwe u ya ndoñ, u n u pye ma yee: «Yĩnfua, kãnde wãã ra kē, n ma ga ra tuhu-fua nakugu le wa, n ga pa.»

²² Yesu n u pye ma yee: «Tyii nakur na te n naa te nakurwai le. Mboo, ma naa n taha ra na ma kuãñ ne.»

Yesu teflahangbãñ yer

(*Mar 4.35-41; Luke 8.22-25*)

²³ Loo kur ye, Yesu n dugu dye ke salangbãñ wo, woo tesē u kãnyãrwai ne.

²⁴ Yalaale wo, teflahangbãñ gaa n ba ta ter yir ke langbãñ yĩñ na, ma sya loho fua gbe le wãã n taha pe na, ke salangbãñ wo. Yesu - sē ba sã wãy.

²⁵ Pe kãnyãrwai n yũhũ crã u tãy, ma u gbã yir ma

yee: «Yīnfua, waa ku, wo sya yaha!»

²⁶ Yesu n pe yē wāā sya ma yee: «Nwa ye n fya ke syi! Ye Yater klon ter la ye ye?» Loo na, u n yir, ma gbey ke teflahangbān na tesē ke langbān loho ne, te n yer, ke fla n nii seyī.

²⁷ Le n pe kānyārwai bye fe gbe, pe n sya nii le pāā pe ya ye ma yee: «Hāā, nawee wii ter syi kē dya nwo ne, u n gbey teflaha na tesē ke langbān loho ne, te n sya n luhu u ye?»

Sāndāpee pye nawee-syām mpāy yīn na, Yesu n pe jaa

(Mar 5.1-20; Luke 8.26-39)

²⁸ Yesu tuu ga nɔ ke langbān kuε ngaa kuε ye, Jerasinefa kuε ye, naam syām mpāy n yi gbūhū fla wo, ma Yesu wāā ba. Sāndāpee pye pe yīn na, ma ba pe ta pe n ba pee cīnde wāpee. Nawee- sē sya naa n ter pe kuε kānde ne ye. Pe Yesu yāā, pe n nii n kui ma yee:

²⁹ «Yāhā Dya, nwa taa ga pye wo na? Ma'a n cāā wo pēn wo pēnyale yaha ye!»

³⁰ Kaha tyε- busāā pye ke fla na, pe naa pe digi ke, pe fla ba faa dey.

³¹ Pe sāndāpee n Yesu nar ma yee: «Ma'a yee maa wo kar, tyii wo n ga dye tyε- mii laam laam wo.»

³² Yesu n le sya pe ye. Pe sāndāpee n tege kāā pe naam syām yīn na, ma ga dye pe tyε- laam laam wo.

Le yalebya wo, pe tyε- n fā tege ga too dye ke langbān wo, ma ku.

³³ Pe tyε- sēnfā pe koo ngī yāā, pe n fā ter le klo wo, ma ga ke kai- byε tōr pe naam syām mii wī na, mpāy, Yesu sāndāpee kar tege kāā pe yīn na.

³⁴ Loo na, pe klofa byε n yi ga Yesu wāāsaha wo. Pe ga u yāā, pe n u nar u ter kāā poo fla kāntraha yaha.

9

Yesu tānkurfua waa jaa
(Mar 2.1-12; Luke 5.17-26)

¹ Loo kur ye, Yesu n salangbān gbe, ma dur ga ke langbān kūndi ngaa ye, tuu ba nii na.

² Pe n tānkurfua waa gbe ba u fla na u kasāy wān ne, tuu sāy nii ke na. Pe koho taha yaha Yesu na ke syi, u n le yāā, ma u tānkurfua pye ma yee: «Cīifua mii waha, ma kapee- laha kāā ma yīn na.»

³ Yāhā kaiyarfa mpāy pye ke fla na, pe n nii le ga pe laam wo ma yee: «Eh, dya nwo n gbar Yāhā ne cīinde.»

⁴ Yesu n pe laam wūhū cā, ma pe pye ma yee: «Nwa ta ye n nii kapee- ngī syi ga ye laam wo?»

⁵ N ga waha yee: Ma kapee- laha kāā ma na. N ga maha waha yee: Yir naa n yār! Koo kate- syān ngī wo, lii loo le cā waha?

⁶ N -sē n yān ye cā Yāhā kānde wāā u Nawee Puee kē kāntraha nge na, u n ga waha kapee- gbe kāā nawee

yīŋ na.» Yesu n wā klaha loo na, ma u tǎnkurfua pye ma yee: «N ma yar, yir, ma ma kasāy wāŋ gbe, ma yār naa n gaha ma kaha wo!»

⁷ U tǎnkurfua n yir, ma yār ter u kaha wo.

⁸ Pe nabuar pe loo yāā, le n pe laam wo pe n sya fya, ma nii Yāhā sey koo fānga nge wī na, fānga gii ke wāā nawee- kē.

Yesu Matehe yāŋ yi

(*Mar 2.13-17; Luke 5.27-32*)

⁹ Yesu n ter ke fla yaha. U n nii n ter, ma ga kufar wāāfua waa yāā tuu tege nii kufar wāāsaha wo. Pe naa u yee Matehe.

Yesu n u pye ma yee: «Naa n taha ra na!» Matehe n yir, ma nii n taha u na u kuāŋ ne.

¹⁰ Loo kur ye, Yesu pye dir na u kānyārwei ne, Matehe kaha wo. Kufar wāāfa pye pe ba nihi, ma suhu kāmpee- yārfa mpāy ter ne. Pe bye wāā naa n di pe ne.

¹¹ Pe Farisyē n loo yāā, ma Yesu kānyārwei pye ma yee: «Nwa ta ye Yīnfua n nii wāā n di kufar wāāfa ne, ma suhu kāmpee- yārfa mpāy ter ne?»

¹² Yesu n pe kapān luhu, ma pe pye ma yee: «Yīnwerfa poo sē me pe tyinfua tay ye, yanfa poo pe u tay.

¹³ Ye sē Yāhā kaplāŋ ngī war ye, ngī ke yrūhū yaha ma yee: «Laanyōm tē n ke, n sē yee diŋ wāyīŋ ye.» Ye yai ye koo war!» Yesu n maha yee: «Ye sē yāā, n pa

kāmpee- yārfa wī na; mpāy pe pe ya yāŋ poo ma kānyī yārfa, n sē pa poo wī na ye.»

Kale saha wāā le kafūhū ne ye

(*Mar 2.18-22; Luke 5.33-39*)

¹⁴ Loo kur ye, Nsān nawee-tāāfua kānyārwei n ba pa Yesu fla na, ma ba u yey ma yee: «Nwa ta, wii tesē pe Farisyē ne, wo ne wo yē tā digi na, mboo kānyārwei sē -sē le syi pye ye?»

¹⁵ Yesu n pe yē sya kakuācran ne ma yee: «Ah ye laam wo, cafān yigifa ga waha pye la yīntawahar na, u cafān yigifua tuu ma pe ne? Ye cā le syi saha pye ye rēhe! Per gaa -sē ma ke n pai, u cafān yigifua ga ba yigi kāā pe laam wo. Koo per maa no, pe ga ba cā naa pe yē tā digi na.

¹⁶ Waa sē faafuē faagblaha ta, ma ga nayredyaha wihi pāhā n tā ke ne ye. Ma'a loo pye, le faafuē ga ke nayredyaha tyīn cer, kaa n maha taha ke cersadyaha fla na.

¹⁷ Waa sē maha sēmpere le srafūhū sakueeler wo ye. Ma'a loo pye, pe sēmpere ma ba yir, te srafūhū sakueeler ga fe, pe sēm n woo tāŋ, te srafūhū sakuee tii maha klaha- taha le na. Koo kē sēmpere yai pe le srafūhū sakueefān too laam wo. Ke syi ne, pe sēm tesē te srafūhū sakuee ne, ngaa saa te yāā ye.»

Syase pueesya, tesē cōō wii ne tuu tē Yesu nayroho na (Mar 5.21-43; Luke 8.40-56)

¹⁸ Yesu naa koo kaplān ngī pāā, Yiifēe- yahaseefua waa n pa, ma ba kānkūy gbāā u yahasee ye ma yee: «Ta pueesyale ku ke yagaa nge na; pa, ma ba koho taha le na, le n yir gbā wo le nii yrān na.»

¹⁹ Yesu n yir u kānyārwai ne, ma taha u dya na.

²⁰ Cōō waa pye, u ntōr kuee naa n woo u ye dyē-sēnsye syān, wāyer wee ye. U n yūhū crā Yesu na kur kue ye, ma tē u nayroho yē na.

²¹ U ba le ga yigi ma yee: «N ma yāā tē u nayroho yē ya na, n ga jaa.»

²² Yesu n wā klaha, ma u yāā ma yee: «Cōō, mii waha, taa ra ta ma Yater, loo le ma jaa.» Le yalebya wo, u cōō n jaa.

²³ Yesu tuu ga dye u yahaseefua kaha wo, u n pe kapēnfa yāā, pe nabuar ne, pe nii n gble u kicar wākēlaa wī na.

²⁴ U n yee: «Ye yi kāā nwo, u kicar sē ku ye, wāy ya u sā wāy.» Pe n nii u ler.

²⁵ Pe nawee- pe yi wa ke nakugu nwoŋ wo, Yesu n dye, maa le kicaale yigi koho na, le n yir, ma dur nii korkor.

²⁶ Le kapān n cāān ga koo kue teebehe bye wo.

Yesu fūū- syām mpāy jaa

²⁷ Yesu n ter ke fla yaha. U nii n ter, fūū- syām mpāy n nii n taha u na, ma nii n kui

ma yee: «Dawide Dya, wo fen di!»

²⁸ Yesu tuu ga dye kaha wo, pe fūū- n pa u fla na, u n pe yey ma yee: «Ye laam wo, ye yee la n ga waha ye jaa?» Pe n u yē sya ma yee: «Āwā, Yīnfua.»

²⁹ Loo na, Yesu n tē pe yīmpē na ma yee: «Tee ra ta ye Yater, ma yee n ga waha ye jaa, loo na ye ga jaa.»

³⁰ Pe yīmpē n ta ter n yān. Yesu n le pāā waha pe ye ma yee: «Ye luhu yō, ye ma syi ye le gbe yi ye!»

³¹ Pe -sē ka, ma ga Yesu wī pāā koo kue teebehe bye wo.

Yesu bebe waa jaa

³² Pe nawee- syām pe naa n ter, mpāy n pa Yesu fla na, dya waa ne sāndūpee pye u yīn na, ma u ta u sē waha naa n pāā ye.

³³ Yesu tuu kāhā u sāndūpee kar tege kāā u bebe yīn na, u n nii n pāā.

Le n yē gbāā pe nabuar na, pe n sya yee, waa sē nde syi yāā yāā Yiisrefa kāntraha wo ye.

³⁴ Pe Farisyē poo -sē naa le pāā ma yee, a sāndāpee yīnfua kē u fānga wāā Yesu kē u n waha sāndāpee kar tege n kāā nawee- yīn na.

Pe nabuar fen Yesu yigi

³⁵ Yesu naa n yār kungbāhā bye wo, tesē kusyīmbehe bye ne. U naa nawee- klaha Yiifēe- yawāhā nwey wo, ma naa le Yāhā Yai kapāyī wī yar nawee- na, ma naa yanfa ter bye jaa,

ma suhu mpây ne pe kadye teelaa fla klaha- pe ye.

³⁶ Tuu naa nabuar mpây yãã, pe fɛn n u yigi, pe ba fây, pe laam ba wlâhâ; pe pye mii mbaa dyaŋ mbanaha wee pe na ye.

³⁷ Loo na, Yesu n u kânyârwei pye ma yee: «Te nabuar nde ma mii dingbân wâŋ syi dyaŋ te wâgbe yale nɔ tar wo, tɛntɛ- sê -sê wee ma ga te gbe ye.

³⁸ Yâhâ gii ke -sê ma mii u dingbânfua dyaŋ, -ye naa ke nar ke n tɛntɛ- nɔ wãã, pe n ba te nabuar le ke kânde wo!»

10

Yesu u kânyârwei sênsye syâm lehe wãã

(Mar 3.13-19; 6.7-13; Luke 6.12-16; 9.1-6)

¹ Loo kur ye, Yesu n u kânyârwei sênsye syâm yee ba, maa kânde wãã pe kē pe waha sândāpee kar tege naa n kãã nawee- yīŋ na, pe waha naa yan ter bye jaa, tesē mpây bye ne pe kadye teelaa fla klaha- pe ye.

² Pe tɛnlehe sênsye syâm myar nde:

Syimu wii pe naa n yee

Pyar, u cãã woo yee, woo tesē u cīfua Andere ne;

ma suhu Syake ne, tesē u cīfua Nsân ne,

Sewede pii me pe syâm bye ne.

³ U n Filipe yee, Bateremi ne; ma suhu Tema ne,

tesē Matehe ne, kufar wããfua kē u ne.

U n Alefe dya Syake yee, tesē Tadee ne,

⁴ ma suhu Syimu wii ne klokai- wâgbihi n tây u ye,

tesē Syikaryote klofa Yuda ne,

wii tuu ga ba Yesu yi u napī- kē.

⁵ Yesu n poo nawee-sênsye syâm mii lehe wãã, ma pe yar ma yee: «Mpây pe wee Yiiffee- ye, -ye ma n ka pe kui wo ye, -ye ma n ka Syamarifa kui wo ye!

⁶ Mpây pe ma Yiiffee-, ma plaha mii mbaa dyaŋ u mbanaha wee pe ne ye, -ye ka poo ye!

⁷ -Ye Yâhâ kapâyī pãã naa n gaha kânde wo ye yee: Yâhâ Yai nɔ gbe taha wa!

⁸ Ye ga naa yanfa jaa. Ye ga naa nakur ta te n yir gbã wo, te dur ba yrâŋ na gbaafa ye! Ye ga naa gber- jaa, pe n naa nii gbegbe nayōr saha na! Ye ga sândāpee kar tege naa n kãã nawee- yīŋ na! Loo kânde nde, le wãã ye kē faa, ye bya ye ga naa n pye faa!

⁹ Ye ma syi ye sãn gbe war ne ye! Ye ma syi ye ntɛn war gbe le ye sapar jifaa wo ye!

¹⁰ Ye ma ga ke yrâhã yi, ye ma syi ye ngaa gbe ke n naa ye ndege ye, nkânfaha dyaŋ, kalen sãnsī ne, ntân ne, kãigɛ ne ye! Ye sê yãã, tɛntɛfua yai pe naa u yē digi wãã u kē.

¹¹ Ye ma ga dye klo lii wo, kungbây woo, kusyīnde woo, -ye yãŋ wii tuu yai u

waha syāsaha wāā ye kē, -
ye kuee woofua fla na ye sya
ba ter!

¹² Ye ma dye kaha gii wo,
-ye yee: Yāhā ke yrīŋ wāā ye
kē.

¹³ Koo kaha ngefa ma ye
yigi yō, tee pa yrīŋ syaha gii
ne, pe ga ke yrīŋ yāā. Pe ma
-sē yee pe sē ye yigi yō ye, tee
pa yrīŋ gii ne, ke ga kuee ye
ye.

¹⁴ Kaha giifa, laa na klo
liifa ma sye, pe sē ye yigi
yō ye, laa na pe sē luhu ye
kaplāŋ ye ye, -ye ter kāā ke
fla yaha, -tee ye tre mplēm
kor yaha pe na, pe n cā lii
ma pe dye poo pe le ke.

¹⁵ Ta n cīinde nde pāā ye
ye: Yāhā kasāhā per maa nō,
Sodō klofa* tesē Gumor klofa
ne pe sya bii pee ter, poo fen
ge saa ba nō loo klo ndefa
fen na ye.»

Kayīhī nkāy ke n pai

(*Mar 13.9-13; Luke 21.12-17*)

¹⁶ Yesu n maha pe
kānyārwai pye ma yee: «-
Ye yāŋ, n ye lehe wāā mbaa
dyaŋ waygapyār nsoho wo.
Tee -sē yii wāyigi cā nwōr
wāŋ syi, -ye nii kānsyām
mpāy wāŋ syi dyaŋ pe saha
kapee- pye ye.

¹⁷ -Ye kacān yāā yii na!
Mpāy ga ba ye yigi naa n
gaha kasāhā saha wo, pe ga
ba naa ye gbā sāngblā ne, pe
Yiifee- yawāhā nwey wo.

¹⁸ Pe ga ba ye yigi naa n
gaha yahaseefa mpāy yaha

ye, tesē yīŋfa mpāy ne, ndoo
wīī na. Loo ge ga ba nii yīŋ,
ye n waha ta wīī pāā pe yaha
ye, poo tesē mpāy ne pe sē
cīinde Yāhā cā ye.

¹⁹ Pe ma ba ye yigi ga
kasāhā saha wo, kaplāŋ
nkāy tee n pai pāā, tesē ye
n pai ke pāā mii syi dyaŋ, ye
ma n naa ntāŋ cer koo ngīī
ne ye! Kaplāŋ nkāy tee n pai
pāā, ke ga ba le ye yē wo loo
yale wo.

²⁰ Ke saa ba nii ye laam
kaplāŋ ye, ye Tuhufua Yāhā
Yrā Fānga kē, ke ga ba naa n
pāā ye yē ne.

²¹ Nawee- mpāy ga ba pe
nampyese y wāā pe n boo,
tuhufa mpāy ga ba loo pye
pe pii na. Kīcar mpāy ga ba
wā klaha pe pe seefa laha, pe
ta pe n pe boo.

²² Ye wīī ga ba fūhū nawee-
bye ye ta wīī na. Wii ma -sē
waha plāhā kuee ra kur ye
ke kānkai- bye wo, Yāhā ga
ba u sya yaha.

²³ Pe ma ba nii ye ke
yīntayāhā ne klo lii wo, -ye
loo klo ta yaha, ye fā ga klo
laa wo! Ta n cīinde nde pāā
ye ye: Ye saa ba Yiifee- kui
bye fā tāŋ mii, u Nawee Puee
sē dur ba wa ye.

²⁴ Ye le cā ma yee, wii tuu
n klaha nantāŋ, u sē ter u
klahafua yaha ye. Tēntēle sē
ter u yīŋfua yaha ye.

²⁵ Wii tuu n klaha nantāŋ,
pe ga waha u pye u klahafua
wāŋ syi, tesē pe ga waha
tēntēle pye u yīŋfua wāŋ syi.

* **10:15 10.15** Faale cāā na, Sodōfa tesē Gumorfa ne, pe bii pee ter. Yāhā kasāhā n too pe na, naa gaa ter n pe wāā le suhu pe kui ne.

Ye sē yāā, ndoo wii tē ma mii kahafua dyaŋ, pe ma ra yee Sebulēhe sândāpee yīŋfua, yii mpāy tee ma ra kahafa, pe ga naa ye bya yee ke syi, loo laha.»

Wii nawee- yai pe naa n fya u na

(Luke 12.2-9)

²⁶ Yesu n maha yee: «Ye ma syi ye naa n fya nawee-na ye! Ngii ngii ke wūhū nii, ke ga ba yāā gbaa na. Kainkāy ke maha ma, waa sē ke cā ye, ke ga ba cā.

²⁷ Ke syi ne, kaplāŋ nkāy tē n pāā yii ya ye yīmperwoho wo, -ye ke pāā nawee- bye ye yaiwaha na; tesē nkāy yii ya tee n luhu ra ye, -ye ke pāā nanihi fla wo nawee- bye ye!

²⁸ Mpāy syi pe ga waha nawee kadye boo, pe sē -sē ga waha u yrā boo ye, ye ma syi ye naa n fya poo na ye! -Ye naa Yāhā koo fya, koo gii ke ga waha nawee kadye pye klaha- tāŋ, tesē u yrā bya ne naa laam wo, naa gii wāfegeyāā wee ke na ye.

²⁹ Kānsyāyi mii syi wām syām sē n par la warpua ya ne? -Ye cā ye yee, poo nen waa gē sē n too kāntraha na mii, ye Tuhufua Yāhā sē le cā wa ye.

³⁰ Ye yīnyor nde gē Yāhā te bye yē cā yaha wa.

³¹ Ye ma syi ye naa n fya laa ne ye; -ye cā ye yee, ye wīi gboho Yāhā ye, ma ter kānsyāyi mii syi wābuar yaha.

³² Wii ma le pāā nawee-yīnde na ma yee woo u ya

le soho ra koho wo, ta bya ga ba le pāā ta Tuhufua Yāhā ye, n yee woofua ma ra wūi.

³³ Wii ma -sē le pāā nawee-yīnde na ma yee woo sē ra cā ye, ta bya ga ba le pāā ta Tuhufua Yāhā ye, n yee n sē woofua cā ye.»

Yesu wāpaŋ ta nawee- ga cēr

(Luke 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ Yesu n maha yee: «Ye ma syi ye le ga ye yee, n pa nawee- yīmbuhu wāālesaha wo pe ya ne ye. N pa pe wācēr yīmbui ne pe ya na.

³⁵ N pa
n n pai dya cēr u tuhufua na;
n n pai pueesya cēr u nahafua na;

n n pai cō cēr u nansya na.

³⁶ Nawee nawee woo,
u nwonfa poo pe ga nii
u napīi-.

³⁷ Wii tuhufua wīi ma n tāy u ye, u nahafua wīi ne, ma ter ndoo wīi yaha, woofua syi saha nii ra kānyārwe ye. Wii dya wīi ma n tāy u ye, u pueesya wīi ne, ma ter ndoo wīi yaha, woofua syi saha nii ra kānyārwe ye.

³⁸ Wii ma cā u ga waha wāfāy sya ra wīi na, u ma sya ga gbāpee ku, woofua syi yai u naa n taha ra na.

³⁹ Wii tuu u ya yīŋ ke, ma suhu u laam wān ne, woofua ga ba too bye ke laa; wii tuu -sē ga le sya u u yīŋ ke laa, ma suhu u laam wān ne ndoo wīi na, woofua kē tuu cā ga ba too nde bye yāā.»

*Yāhā kayūhū wāyāā
(Mar 9.41)*

40 Yesu n maha yee: «Nawee wii ma ye gbihi yigi, ndoo kē tuu gbihi yigi; nawee wii ma -sē ndoo gbihi yigi, ta Tuhufua Yāhā gii ke ra lehe wāā, koo kē ufua gbihi yigi.

41 Wii ma Yāhā kaplāŋ tōrfua yāā, ma yee Yāhā kaplāŋ tōrfua kē u ne, ma u gbihi yigi, ufua ga ba kayūhū yāā Yāhā ye, Yāhā kaplāŋ tōrfua wāŋ syi dyaŋ. Tesē, nawee wii tuu sroŋ Yāhā yīnde na, wii ma u yāā, ma yee u sroŋ Yāhā yīnde na, ma u gbihi yigi, ufua ga ba kayūhū yāā Yāhā ye, nasroŋ wāŋ syi dyaŋ.

42 Ta n cīinde nde pāā ye ye: Mpāy pe ma naflam ta kānyārwei laam wo, wii ma poo nen waa yāā ma yee u ma ndoo kānyārwe, ma sekuyī nen wāā u kē lawoŋ ya ne, ufua ga ba kayūhū yāā Yāhā ye.»

11

Nsān u nawee- lehe wāā Yesu ye

(Luke 7.18-35)

1 Yesu tuu u kānyārwei sēnsye syām klaha wa koo kai- ngī ne, u n yir ke fla na ma ter. U n ka kui nkāy wo, ma ga nii nawee- klaha, ma Yāhā kapāyī pāā pe ye.

2 Nsān nawee- tāāfua pye nwompihi wo. U Yāhā Yīndefua Crise tuu naa kainkāy pye, u n ke luhu. U n u kānyārwei mpāy lehe wāā Yesu ye.

3 Pe n ga u yey ma yee: «U Yāhā Yīndefua wii wāpaŋ

too n sēŋ, mboo la woo laa, u kuee wāpaŋ na kur ye?»

4 Yesu n pe yē sya ma yee: «Nkāy tee n luhu, ma suhu nkāy ne tee n yāā yīnde ne, -ye ka yaa ke tōr yar Nsān na ye yee:

5 Fūū- n yāŋ, tānklahafa gbihi n yār, gber- wā klaha n nii gbegbe nayōr saha na, nditēy n luhu, nakur n yir gbā wo, le Yāhā kapāyī n pāā nawām ye.

6 Wii ma yee u sē ba dur yi ta kur ye ye, ta n nii yai tāŋ u Yater, woofua wī n tāy Yāhā ye!»

7 Nsān kānyārwei pe ter wa, Yesu n nii Nsān wī pāā pe nabuar ye ma yee: «Tee ka Nsān fla na drawaha fla wo, ye -sē ka ma ga nwa yāŋ? Kipua sē kē tee ga yāŋ teflaha ke u yehē ye.

8 Ye -sē ka maa nwa yāā? Ye sē ka maa dya waa yāā tuu nangbāŋ nayreyōr le yer ye rehe. Ye cā mpāy pe nangbām nayreyōr le, pe n nii nangbām kangbāy wo.

9 Tee ka, Yāhā kaplāŋ tōrfua la tee ga yāā? Āwā, ta n ye yar, Nsān wii tee ga yāā u ter ge ter Yāhā kaplāŋ tōrfua yaha.

10 Woo wī kē, le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee, Yāhā yee:

«N nwo, n ta tēnlehele no wāā ma yahasee ye, u n gaha ta kānde gbihi yaha ma kē.» »

11 Yesu n maha yee: «Ta n cīinde nde pāā ye ye: Naa wii u ter Nsān yaha, usyi sē see wa ye. Wii u kloŋ Yāhā

Yai wo, woo -sē ter Nsān yaha.

¹² Nsān tuu yir, ma nii nawee- yar ma yee, Yāhā Yai nɔ wa gɛ nɔ wa, ma gbe koo cāā na, ma sya ba nɔ nanga na, fāngafa n ke poo ga dye Yāhā Yai wo fānga na.

¹³ Ma gbe faale cāā na, ma sya ba nɔ Nsān cāā na, pe Yāhā kaplāŋ tōrfa bye bii Yāhā Yai wāpa wīl yar yaha. Ke maha cāā yar yaha le Yāhā kānde saba laam wo.

¹⁴ Ye ma yee yaa le sya cīinde, pe bii Yeli wādurba wīl cāā pāā yaha mii syi dyaŋ, Nsān pa koo syi.

¹⁵ Wii ma n traha u ke yīntaha cā, u luhu yō!

¹⁶ N ga waha yagaafa tōr mpāy ter syi ne? Pe ma mii kicar dyaŋ, pe tege nii nanihi nantrangbāŋ fla wo. Mpāy n nii pe nampyeŋ- pye mā yee:

¹⁷ <Wo fleŋ wuu ma yee -ye yɔɔ,
ye sē -sē yɔɔ ye.

Wo n dur, ma kasii yay le,
ye sē -sē wūn ye.>

¹⁸ Ye sē yāā, Nsān tuu yir, u sē bur di ye, u sē maha defīl wɔ ye. Nawee- n loo yāā ma yee sāndāpee ma u yīŋ na!

¹⁹ U Nawee Puee tuu yir, u bur di ma defīl wɔ. Nawee- n loo yāā, ma maha n yee: <Ye sē dya nwo yāā? U ma tefɛŋ, ma maha ma sēnwɔplaha. U maha naam- biyār le kufar wāāfa poo ne, tesē kāmpee- yārfa mpāy ter syi ne.> » Yesu n pe yar taha ma yee: «Mpāy pe pe troho

tāhā Yāhā laantor yor wo, pe kai- sron.»

Kukuifa mpāy pe sē Yesu ta pe Yater ye
(Luke 10.13-15)

²⁰ Loo kur ye, kui nkāy Yesu tuu cā ba laanwɔ wūhū pye nihi, ma ter tebebe bye yaha, u n nii n kuān koo kui ngūifa na. Pe tee ba sye, pe sē koho klaha ma pe kapee- wāpyeŋ miy yaha ye.

²¹ U naa n kuān ma yee: «Korasyifa, ye wīl pee Yāhā ye! Gbesyatafa, ye wīl pee Yāhā ye! Laanwɔ wūhū nkāy ke pye ye yīnde na, koo syi ma ne pye faalefa Tyirfa yīnde na, tesē faalefa Syidōfa ne, pe ne ga pye pe ta ter le cā kāā wa le yalebya wo pe kapee- sē yō ye. Loo nde na, pe ne ga wram wīl pye, pe nfāāper ta pe fɛn nayre pāhā, pe le.

²² Loo ne, n ga ye yar, Yāhā kasāhā per ma ba nɔ, le ga ba pee ye na, le ta ter pe Tyirfa na tesē pe Syidōfa ne.

²³ Ah yii Kapornufa, ye yee la pe ga ba ye kuā yir ga ta yāhāyīŋ na? Ya'a n naa loo gɛ ga ye laam wo ye! Ye ga ba tege ga ta tāā ye, nakur fla wo. Ye sē yāā, laanwɔ wūhū nkāy ke pye ye yīnde na, ke ma ne pye pe Sodōfa yīnde na, pe ga ne koho klaha, Yāhā saa ne pye ke loo klo nde wīl kua ye.

²⁴ Loo ne, n ga ye yar, Yāhā kasāhā per ma ba nɔ, ye wāpɛn ga ba gboho ta ter pe Sodōfa wāpɛn yaha.»

Cūnde yrīŋ fla ma na?
(*Luke 10.21-22*)

²⁵ Loo yale wo, Yesu n maha yee: «Ta Tuhufua Yāhā, mboo taa ma yāhāyīŋ Yīŋfua tesē kāntraha ne. Lii taa sē yar kaicāfa na tesē sabacāfa ne ye, ma loo yar mpāy na pe ma pra kicar wāŋ syi dyaŋ. N ma sey loo wīī na.

²⁶ Āwā Tuhufua, le tāy ma ye, koo kē ma n le ta ke dyaŋ.»

²⁷ Yesu n dur, ma pe nawee- pye ma yee: «Ta Tuhufua Yāhā kai- bye le soho ra koho wo. Nawee- sē cā yoo kē ra ne ye. Ta Tuhufua ya ke le cā. Pe sē maha cā yoo kē ra Tuhufua Yāhā ne ye. Ndoo ya n ke cā, tesē mpāy ne tē ke yar pe na.

²⁸ Yii mpāy wāfāy gboho ye na, tesē fēngbān ma ye yīŋ na, -ye pa ra fla na, ta n ba koo bye gbe kāā ye na, tē yrīŋ wāā ye kē.

²⁹ Ye tyii ye naa ra tēn tē, ta n naa ye klaha ta kaklaha ne, ye -sē ga yrīŋ yāā ye laam wo. Ye sē yāā, ta laam n tāy, n maha ma pra.

³⁰ Ta tēn wīī n tāy, tesē ta teger ma yaayaa.»

12

Yesu tesē kaniī per wīī ne
(*Mar 2.23-28; Luke 6.1-5*)

¹ Plii raa kur ye, Yesu ba tar raa yi naa n yaha u kānyārwai ne. Koo per pye kaniī per. Fāā ba pe kānyārwai yigi, pe n nii te tar kasan kāy n kū.

² Pe Farisyē pe loo yāā, pe n Yesu pye ma yee: «Wo kānde le kai- nkāy yar ke sē yai ke naa n pye kaniī per wo ye, nwa ta ma kānyārwai n le syi laa pye!»

³ Yesu n pe yē sya ma yee: «Ye le kal yāā Yāhā sabangbāŋ wo, faale yīŋfua Dawide u bii lii pye, per gii fāā bii war pe na, woo tesē u nawee- ne.

⁴ U dye Yāhā nwoŋ laam wo, bur rii te pye te bii kē Yāhā ye, u n te gbe di u nawee- ne. Pe sē -sē ba yai pe te di ye. Wo kānde na, Yāhā yūndefa ya sē na, pe yai too bur nde ne?

⁵ Lii le yrūhū ta le Yāhā kānde saba laam wo Yāhā yūndefa wīī na, ye maha le cā. Le yrūhū ta, a pe yai pe pe tēn tē Yāhā kangbāŋ wo kaniī per na, kapee wee le na ye.

⁶ Kaklaha nkāy tē ye klaha ke ne yagaa, ke -sē ter Yāhā kangbāŋ wīī ge na!

⁷ Le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee, laanyōm poo me Yāhā n ke nawee- ye, ke sē yee diŋ wāyinj ye. Ye sē kaplāŋ ngīī yīntaha war ye, miī loo sē ne ye, tee baha mpāy na, yaa ne cā kapee sē kē pe pye ye.

⁸ Ye sē yāā, u Nawee Puee kē u ma kaniī per yīŋ na.»

Yesu kānwaagefua waa jaa ke kaniī per wo
(*Mar 3.1-6; Luke 6.6-11*)

⁹ Loo kur ye, Yesu n ka pe Yiifee- yawāhā nwoŋ wo.

¹⁰ Dya waa pye kānwaage ne ke fla na.

Mpāy pe pye ke fla na, pe naa n ke pe laa taha Yesu na. Loo ne, pe n u yey ma yee, pe wāɛ kānde na nawee ga waha yanfua jaa la kanii per wo.

¹¹ Yesu n pe yē wāā sya ma yee: «Ye laam wo, waa ma pye mbua nen ne, u n too dye wuhu gaa laam wo kanii per wo, ufua ga yee la, a woo saa u yi ye?»

¹² Nawee sē puar la mbua na? Ye yai ye cā wo kānde wo, waa ga waha kayī pye waa kē kanii per wo.»

¹³ Loo na, Yesu n u dya pye ma yee: «Ma koho dii wāā.» U n ke dii wāā, ke n dur yō nii u ye.

¹⁴ Pe Farisyē n ter, ma ga pe ya wāā, ma ga cā pe ga waha Yesu yāā pe u boo mii syi dyaŋ.

Tētē wii Yāhā u yāŋ yi

¹⁵ Yesu tuu luhu pe u ke wāboo ne, u n ter koo fla yaha. Nabuar naa n yār u ne.

¹⁶ U n pe yanfa bye jaa, ma pe yar waha ma yee, pe ma syi le pāā yoo kē u ne ye.

¹⁷ Yesu tuu koo kai- ngī pye, Yāhā yē kaplāŋ nkāy faale Yāhā kaplāŋ tōrfua Yisa tuu bii cāā yar yaha, koo kē ke pye. Yāhā bii yee:

¹⁸ «Ta tētē wii tē yāŋ yi, woo kē nwo.

Woo ntāŋ dye ra tāy, u ra laam yīn yalebye.

N ga ra Yrā Fāŋga tege u na, u n ta laam wī tōr yar kāntre bye nawee- na.

¹⁹ U saa ba naa kaplāŋ tyīn waa ne ye,

u saa ba naa n gbey waa na ye.

U saa ba naa kaplāŋ pāā nanihi teebēhe wo ye.

²⁰ Mpāy, fāŋga wee pe na ye, mii kipua kái dyaŋ le ga naha ka, tesē naaloho dyaŋ ke ga fege,

u ga ba pe gbihi ta.

U ga ba yia kai- bye na, u ke ta ke n sroŋ.

²¹ Kāntre bye nawee- ga ba koho taha yaha u na.»

Kai lii ne pe Farisyē pāā taha Yesu na?

(Mar 3.20-30; Luke 11.14-23)

²² Pe n pa dya waa ne Yesu kē. Sāndāpee pye u yīŋ na, ma u ta u n nii fūū, ma māha nii bebe. Yesu n u dya jaa, u n waha n pāā ma māha n yāŋ.

²³ Pe nabuar mpāy pe pye, le n yē gbāā pe na, pe n sya n yee, a Dawide Dya ga kē Yesu ne.

²⁴ Pe Farisyē, pe -sē loo kapān nde luhu pe nawee- yē na, pe n yee: «Sāndāpee yīnfua Sebulehe kē tuu fāŋga wāā dya nwo kē, koo kē u n waha sāndāpee kar tege n kāā nawee- yīŋ na!»

²⁵ Yesu -sē ba pe laam wī cā wa. U n pe pye ma yee: «Kāntraha nenfa ma kuee n wāā pe ya ne, koo kāntraha nge ga too. Klo liifa ma kuee n wāā pe ya ne, loo klo nde wī saa waha gbihi nii ga yahasee ye ye. Nwoŋ nenfa ma kuee n wāā pe ya ne, koo nwoŋ nge saha gbihi nii ga yahasee ye ye.

²⁶ Sāndāpee yīnfua Setane ma nii u ya koho kla kar, u n wāā u ya ne. U fānga saa waha ka yahasee ye ye, ke ga klaha.

²⁷ Ye yee n sāndāpee kar tege n kãā nawee- yīn na, sāndāpee yīnfua Setane kē tuu koo fānga wāā ra kē. Cīnde sē ne ye. Mii loo sē ne ye, ye nampyeŋ- mpāy pe sāndāpee kar n tege, ye ma yee pe bya loo pye Setane fānga kāmāy na, poo gε ga ye yar pe yee, cīnde sē ne ye.

²⁸ Ta n ye yar: N sāndāpee kar tege n kãā nawee- yīn na Yāhā Yrā Fānga ne. Loo na, ye yai ye cā, Yāhā Yai pa wa ye ye.

²⁹ Waa saha dye fāngafua waa kaha wo, u u wān yuhu gbe mii, u sē cāā u pua yigi yaha wa ye. U ma -sē waha yia u na ma u pua, u ga waha u kaha wān byε yuhu gbe u ye.

³⁰ Wii ma yee u wee ra ne ye, woofua ma ra napīī. Tesē, wii ma yee u saa koho le ra ye u nawee- wāā ba ra kē ye, woofua u pe kar n kãā ra na.

³¹ Loo ne, n ga ye yar nde ne: Yāhā ga waha nawee kapee- laha kãā u yīn na, u yorpeer byε ne. Ma -sē yee, wii woo na tuu ga yorpeer pāā Yāhā Yrā Fānga kē, Yāhā saa woofua nwo kapee nde laha kãā u yīn na ye.

³² Nawee wii ma tee pāā u Nawee Puee wīī na, Yāhā ga ba loo kapee laha kãā u yīn na. Wii ma -sē tee pāā Yāhā Yrā Fānga wīī na, loo kapee

nde saa laha kãā u yīn na, nanga nge na tesē sukūhū gaa ne ye.»

Nawee yē kaplān ma mii katiypua dyan

(Luke 6.43-45)

³³ Yesu n maha yee: «Katyiyūhū koo ke puayō sa. Ye ma pye katiyipihi ne, ke ga naa puapihi sa ye kē. Nawee ga waha katiyigi yān cā ke pua na, pua wii ke n sa.

³⁴ Nwoho terfa me ye ne! Ye pee, loo ne kayūhū saha yi ye yē wo ye. Nawee laam ke yīī nkāy ne, koo kē ke n yi u yē wo.

³⁵ Nawee wii ma yō, kayūhū ga naa n yi u laam wo, u n naa ke pye. Nawee wii ma pee, kapee- ga naa n yi u laam wo, u n tee naa n pye.

³⁶ Ta n ye yar: Yāhā kasāhā per ma ba nō, mpāy pe naa kaplān nkāy pāā ke sē yai wāpāā ne ye, Yāhā ga ba pe sāhā loo nde wīī na.

³⁷ Ye sē yāā, mboo wii kaplān ma yō, ma ga ba wloho yi. Mboo wii kaplān ma yee ke sē yō ye, ma ga ba kuee le wo.»

Yahaseefa laanwo wīī lū ke Yesu ye?

(Mar 8.11-12; Luke 11.29-32)

³⁸ Loo kur ye, Yāhā kai-yarfa mpāy ma suhu Farisyē mpāy ne, pe n Yesu pye ma yee: «Yīnfua, wo n traha ma laanwo wīī laa pye, wo n yān.»

³⁹ Yesu n pe yē wāā sya ma yee: «Yagaafa pee, pe

sē maha n sron Yāhā ye ye!
Ma -sē yee poo n traha pe
laanwo wī laa yāā yīnde ne.
Aye, laanwo wī laa saa pye
ye n yāā yīnde ne ye, mii
lii syi sē ne le bii faale Yāhā
kaplān tōrfua Yonase dye ye.

⁴⁰ Ye sē yāā, Yonase plii tāā
pye yīmplii tāā ne fuangbān
laha wo, ma bii yi u laam
wo. Koo syi dyan u Nawee
Puee ga ba tugu le gbī wo, u
plii tāā pye yīmplii tāā ne le
laam wo.

⁴¹ Yonase bii Yāhā yē
kapān pāā faalefa Nenefufa
ye. Pe n le luhu, ma koho
klaha ma pe kapee- wāpyen
miy yaha. Yāhā kasāhā per
maa nō, pe Nenefufa ga ba
le pāā pe yee, yagaafa pe sē
koho klaha ye, pe tee pye.
Kaplān nkāy tē -sē n pāā ye
ye, ke ter Yonase wūhū yaha.

⁴² Yāhā kasāhā per maa
nō, faale Syeba kāntraha
yīnfasya ga ba le pāā u yee,
yagaafa pe sē koho klaha
ye, pe tee pye. Woo bii yir
deydey kui wo, ma pa faale
yīnfua Salmuu fla na, ma
bii u kacāyor luhu. Kaplān
nkāy tē -sē n pāā ye ye, ke
ter Salmuu wūhū yaha!»

Sāndūpee dur n pai mii?
(Luke 11.24-26)

⁴³ Yesu n maha yee:
«Sāndūpee ma pye nawee
yīn na, ma ba tege kāā u na,
u sāndūpee ga ka drawaha
fla wo, u ga tay naa n klaha,
u ma teelaa yāā u nii naa n
wūū. U ma yee u sē teelaa
yāā ye,

⁴⁴ u ga yee tuu ter u ni-
isaha gii yaha, u ga dur ga
nii ke fla na. Loo na, tuu pye
nawee wii yīn na, ma ba tege
kāā u na, u ga dur ga u fla
na. U n gaha u nawee laam
yāā mii nwonwaha dyan pe
ke pe, ma ke gbihi ta.

⁴⁵ Loo na, u sāndūpee ga
yir, u ga u nampyen- kuasī
mpāy yigi ba, mpāy pe maha
pee woo na. Pe bye ga pe ya
wāā ba nii u nawee yīn na.
U nawee wī ga pee le ta ter
faale yaha. Yagaafa pe yee
poo pee, pe wī ga ba nii koo
syi.»

Yesu nna
(Mar 3.31-35; Luke 8.19-
21)

⁴⁶ Yesu naa n pāā nantān
nabuar ne, u nahafua n pa,
Yesu cīfa ne. Pe n kuee nkur
ye. Pe naa n ke pe pāā Yesu
ne.

⁴⁷ Waa n ba Yesu pye, a u
nahafua ma nkur ye tesē u
cīfa ne, pe n ke pe pāā u ne.

⁴⁸ Yesu n ufua yē wāā sya
ma yee: «N ga ye yar mpāy
poo pe sron ma ta nahafua,
ta cīfa ne cīinde.»

⁴⁹ Loo na, u n kānde kā u
kānyārwai na ma yee: «Ye
sē yāā, ta nahafua ma nwo
wo, tesē ta cīfa ne.

⁵⁰ Mpāy pe ra Tuhufua
Yāhā wūhū pye, poofa pe ma
ta cīfa, ta syafa, ta nahafa.»

13

*Yesu kakuācran pāā digi
yārfua wī na*

(Mar 4.1-20; Luke 8.4-15)

¹ Koo per na, Yesu n yi
kaha wo, ma ga tege nii

ke langbāŋ yě tǎy, ma nii nawee- klaha.

² Pe nawee- ba nihi ga ta ter, u n sya dugu dye nii salangbāŋ gaa laam wo. Pe nabuar -sē pye ke langben na.

³ Yesu naa Yāhā wūhū busāā tōr pe ye kakuācran ne. U n pe yar ma yee: «Naa waa yi u kaha wo, ma ga digi yār u tar wo.

⁴ Tuu naa ke digi yār u tar wo, pii mpāy n ga too kānde ngben na. Kānsyām n pa, maa pe wāy di kǎā.

⁵ Pii mpāy n ga too ntēmbakor fla wo, kántraflūhū sē pye yō ke fla na ye. Loo n ta pe pii sē waha dye ga laam wo ye, ma ta ter fiy.

⁶ Yaliile yai ke ba war dye yīndai wo, ke n too dir wān suhu boo. Te nnen sē waha ba ser yigi yō ye, ke fla tee pye ntēmbakor fla.

⁷ Pii mpāy n ga too ngur wān taa nsoho wo. Pe n ba fiy, te ngur wān n pe puār, pe sē waha le dye ye.

⁸ Pii mpāy n -sē too kántrayūhū na. Poo n fiy, ma ba sa. Taa n pii le gboho, taa n faa le gboho, taa n le car.»

⁹ Yesu n pe yar taha ma yee: «Wii ma n traha u ke yīntaha cā, u luhu yō!»

¹⁰ Pe kānyārwai n yūhū crā Yesu na, ma u yey ma yee: «Nwa ta ma n nii ke kai-tōr pe ye kakuācran ne?»

¹¹ U n pe yě wāā sya ma yee: «Kai- nkāy nawee sē ke cā yāā Yāhā Yai wīi na ye, Yāhā ta yii ga waha ke war.

Ma -sē yee poo na, pe saha koo kai- war ye.

¹² Wii ma waha ke war cacar, u ga ba ke war naa n gboho, u sya ba busāā cā. Wii ma -sē ke wāwar sye, car gii tuu cā, ke ga faha u na.

¹³ Pe n yāŋ, pe sē -sē ngaa yāā ye. Pe ndityuhu cre, pe sē -sē laa luhu ye, pe sē -sē laa war ye. Loo ne ta n nii ke kai- tōr pe ye kakuācran ne.

¹⁴ Faale Yāhā kaplāŋ tōrfua Yisa, tuu bii kai- nkāy cāā yrūhū yaha pe wīi na, koo kai- kē ke nii n pye loo yale wo. U bii yee, Yāhā yee: <Ye ga ba luhu naa n yō, ye sē -sē ga ba naa laa war ye.

Ye ga ba yāŋ naa n yō, ye sē -sē ga ba naa ngaa yāā ye.

¹⁵ Ye laam tee waha ter; ye ndityuhu gbāā tā, ma yīmpe tyīn tā, ma yee ye yīmpe ma n ngaa yāā ye, ye ndityuhu ma n laa luhu ye, ye ma n laa war ye laam ne ye.

Mii loo sē ne ye, ye ga faha ba ta kānde yigi, ta n ye jaa ye kapee- wāpyen na.»

¹⁶ Yesu n u kānyārwai pye ma yee: «Yii poo na, ye wīi n tǎy: Ye yīmpe n yāŋ, ye ndityuhu n luhu.

¹⁷ Ta n cīinde nde pāā ye ye: Yāhā kaplāŋ tōrfa busāā, tesē nawee- busāā mpāy ne pe naa n yār Yāhā kānde wo, poo mii bye naa n ke pe nii

ye dyaŋ. Yii tee nkāy yāā yagaa, pe naa n ke pe ke yāā yīnde ne, pe sē ke yāā ye. Nkāy tee n luhu yagaa, pe naa n ke pe ke yāā luhu ndityuhu ne, pe sē ke yāā luhu ye.»

18 Yesu n maha yee: «-Ye luhu ke digi yārfua wīl yīntaha ne!

19 Nawee wii ma Yāhā Yai kapāyīl yāā n luhu, u laam ma -sē pye mii pii mpāy dyaŋ pe too le kānde ngben na, u saa le kapāyīl war ye, u sāndāpee yīnfua ga pa, u ba le yi kāā u laam wo.

20 Wii ma le kapāyīl luhu, u laam ma -sē plāhā ntēmbakor fla dyaŋ pe pii pe too na, u ga le sya nuhu ne le yalebya wo.

21 U sē -sē ga tyii le n nii gbāā u laam wo ye. Le ma ba nii mii wāfāy dyaŋ u na, tesē fēn ne le kapāyīl wīl na, u ga le miy yaha.

22 Wii ma le kapāyīl luhu, u laam ma -sē pye mii pii mpāy dyaŋ pe too ngur fla wo, u saa kuee le kapāyīl kur ye ye. Kayaŋ ne gboho ter usyifua wo, tesē wale wāke ne. Too wīl ma ba gboho ta ter u laam wo, te ga nii tā le kapāyīl na.

23 Wii ma le kapāyīl luhu ma le war, u laam ma mii pii mpāy dyaŋ pe too kāntrayūhū na. Le kapāyīl pii ga le u laam wo, le kayūhū sa; mpāy pe sa gboho, mpāy pe sa yai, mpāy pe sa car.»

Nyēpihi wīl

24 Yesu n maha kakuācran laa tōr pe ye ma yee: «Yāhā Yai wīl ma mii nde dyaŋ tē ga tōr ye ye: Dya waa ba yēy tāhā u tar wo.

25 Per gaa yīmper wo, nawee- bye ba sā wāy, u tarfua napīl n pa, ma ba nyēpihi tāhā le wlāhā te dir wān laam wo ma ter.

26 Te dir wān n ba fīy, ma nii n le. Ke nyēpihi bya n fīy.

27 U tarfua tēntē- n ke nyē yāā, ma ba u pye ma yee: «Yīnfua, te yēy ba yō ma ye, taa ba tāhā ma tar wo; ah ke nyēpihi nge -sē yir na?»

28 U n pe yē sya ma yee: «Ta napīl waa kē tuu loo pye.» Loo na, u tēntē- n u yey ma yee: «Wo ka la, waa ke nyēpihi kuā kāā?»

29 U n yee: «Aye, ye ma syi ye ke nyēpihi kuā ye; mii loo sē ne ye, ye ga waha te dir wān wāā le kuā ke nyēpihi ne.

30 Ye tyii te na, te n wāā naa n le ke digi gbeyale n ba no. Le yale wo, tēntē- mpāy pe n pai ke digi gbe, n ga ba pe yar n yee: «-Ye cāā ke nyēpihi kuā yi kāā, ye ke pua yigi nkloŋ nkloŋ, ye ba ke suhu! Loo kur ye, -ye te dir gbe le ta kē pen laam wo!» »

Yāhā Yai ga cāā kloŋ ke cā ba gboho

(Mar 4.30-32; Luke 13.18-21)

31 Yesu n maha kakuācran laa tōr pe ye ma yee: «Yāhā Yai wīl ma mii ngaa puale dyaŋ, dya waa tuu gbe, ma tāhā le u tar wo.

32 Le tãhãyale wo le klonj pii bye na. Le ma fiy yi, le ga yir, le gboho ta ter tãnj dir wãn ter bye na. Le ga kayay yi katyigi dyanj, kãnsyãm n sya ba naa pe nsej ta te kayay laam wo.»

33 Yesu n maha pe yar kakuãcran laa ne ma yee: «Yãhã Yai wĩ ma mii ncasur wãnj ter syi dyanj, cɔɔ waa tuu gbe carle ya, ma wlãhã bur miy busãã wo gbeng-beyĩ tãã syi, ma pe tũhũ. Te ncasur carle ya n ta, pe n sya fua yir.»

Yesu tesẽ kakuãcranj wĩ ne
(Mar 4.33-34)

34 Yesu naa kaplãnj ngĩ bye pãã pe nawee- ye kakuãcranj ne. U sã naa pãã pe ne mii kakuãcranj sã kã ye.

35 Tuu naa n pãã ke syi, lii faale Yãhã kaplãnj tãrfua waa bii cãã yrũhũ yaha, loo ne le nii n pye loo yale wo. U bii yee, Yãhã yee:

«N ga ba naa kai- nkãy yar pe na kakuãcranj ne. Koo kai- ngĩ driyẽ ke tãhã mii, waa sã ke cã yãã ye.»

Yesu ke nyẽpihi wĩ yĩntaha gbihĩ tãr

36 Loo kur ye, Yesu n kãnde wãã pe nabuar kã, ma ter kaha wo. Pe kãnyãrwai n yũhũ crã u na, ma u nar u ke nyẽpihi wĩ yĩntaha tãr pe ye.

37 Yesu n pe yẽ wãã sya ma yee: «Wii tuu ke digi tãhã, u Nawee Puee kã.

38 Te tar, driyẽ kã too ne. Dir rii te tãhã, too ne nawee-mpãy bye ne pe ma Yãhã Yai wãm. Ke nyẽpihi, koo kã nawee-mpãy bye ne pe ma sãndãpee yĩnfua wãm.

39 Napĩ wii tuu ke nyẽpihi tãhã, Setane kã. Ke digi gbeyale, koo kã driyẽ kuayale ne. Tẽntẽ-mpãy pe ga ba te dir gbe, poo me pe yãhãyĩnj tẽnlehe ne.

40 Pe nyẽpihi kuã n yi, ma ke miy le n wãã naa laam wo mii syi dyanj, ke driyẽ kuayale wo, le ga ba nii koo syi.

41-42 Ke yale wo, u Nawee Puee ga ba u yãhãyĩnj tẽnlehe ye nɔ wãã, pe n ba nawee-tyõr. Mpãy pe pe nampyen- ta pe n kapee- pye, tesẽ mpãy ne pe kapee- pye, pe yãhãyĩnj tẽnlehe ga ba poo bye tyõr yi miy le wãã naa fla wo, naa gii wãfegeyãã wee ke na ye, pe n naa n wũn, pe naa nkãhã yĩhĩ.

43 Mpãy pe ma nasronj Yãhã ye, pe ga ba naa n yehe palpal, yai wãnj syi dyanj, pe Tuhufua Yãhã yai klo wo.

Wii ma n traha u ke yĩntaha cã, u luhu yõ!»

Mpãy pe pe wãn bye miy n yaha, ma ga Yãhã Yai yãã

44 Yesu n maha kaplãnj nkãy kuã cra pãã pe ye ma yee: «Yãhã Yai wĩ ma mii wangbãy laa dyanj, le wũhũ ta tar raa laam wo, kacãn wee le wãgboho na ye. Dya waa n ga yi le wangbãy na, ma ke fla wũhũ. U laam n tãy ter, u n sya ka maa u

koho wān bye par tāŋ, ma ba te tar par, te n nii u wān, le wangbāy bya ne.

⁴⁵ Yāhā Yai wīi maha ma mii cātrohofua dyaŋ, tuu sāmuuyōm ke.

⁴⁶ U n ga waa ter yāā kacān wee u dir na ye. U n ga u koho wān bye par tāŋ, ma ba woo sāmuu ter par, u n nii u wūū.»

Joo wīi

⁴⁷ Yesu n maha yee: «Yāhā Yai wīi ma mii joo wāŋ syi dyaŋ pe n miy langbāŋ wo, u n fua- ter bye yigi.

⁴⁸ U ma yīi fua- ne, pe joo miyfa ga u tyīn yi ta langben na, pe tege nii pe pe fua- tyōr. Fua- mpāy pe yō, pe ga poo le takūhū wo, mpāy pe sē yō ye, pe ga poo miy yaha.

⁴⁹ Le ga ba pye koo syi dyaŋ, driyē kuayale wo. Pe yāhāyīŋ tēnlēhe ga ba pa, pe ba pe napee- tyōr yi kāā pe naweeyōm wo.

⁵⁰ Pe ga pe napee- miy le wāā naa fla wo, naa gii wāfegeyāā wee ke na ye, pe n naa n wūn, pe naa nkāhā yīhī.»

Yagaa kai- ma suhu faale wāle kai- ne

⁵¹ Yesu n u kānyārwai yey ma yee: «Ye ke kakuācran bye war la?» Pe n yee āwā.

⁵² Loo na, u n pe yar ma yee: «Mpāy pe ke Yāhā kānde katan yār, ma maha nii Yāhā Yai wām, poo mii pe faale wāle kai- cā, ma maha Yāhā kai- cā yagaa. Poo ma mii kahafua wii dyaŋ, tuu ma faale nangbān wān ne,

ma maha ma yagaa nangbān wān ne, ma nii te yar nawee- na.»

Nasarētefa sē Yesu ta pe Yater ye

(Mar 6.1-6; Luke 4.16-30)

⁵³ Yesu tuu koo kakuācran ngīi pāā wa, u n yir loo klo wo,

⁵⁴ ma ter klo lii wo tuu ba le na. U n nii nawee- klaha, ke fla Yiifee- yawāhā nwon wo. Nawee- mpāy pe pye, le n pe fe gbe, pe n nii n yee: «U yir na laantor nde ne, ke laanwo wūhū ne?»

⁵⁵ Woo sē na u katyir tafua dya? U nahafua sē na Maari ne? U cīifa sē na Syake ne, Yosefe ne, Syimu ne, tesē Yuda ne?

⁵⁶ U syafa bye sē na pe ma wo ne, wo teende wo? U -sē yir na, ma waha kai- ngīi syi bye pye?»

⁵⁷ Loo n ta, pe sē waha Yesu wīi sya ye.

Yesu tuu yāā ke syi, u n plāhā nge tōr pe ye ma yee: «Ma yi kāā Yāhā kaplāŋ tōrfua kusey nawee- na tesē u kahafa ne, tebehe bye nawee- u yāŋ.»

⁵⁸ Pe sē Yesu ta pe Yater ye, u sē sya ma laanwo wūhū busāā pye ke fla na ye.

14

Nsān nawee- tāāfua wāku wīi

(Mar 6.14-29; Luke 9.7-9)

¹ Koo cāā na, Galele kāntraha kui yīŋfua Yerote n Yesu wīi luhu.

² U n u tēntē- pye ma yee: «Nsān nawee- tāāfua kē. N ba ta pe n u yīŋ cer. U yir

gbā wo, ma dur ba gbaafa ye. Loo ne u n waha laanwo wūhū pye.»

³ Lii le ba dye Yerote nsoho wo Nsān ne, le nde: Yerote ba ta pe n Nsān yigi, ma u pua, ma u le nwompihi wo. Yerote ba loo pye u cīfua Filipe cɔɔ Yerotyade wī na.

⁴ Nsān naa Yerote yar, a u sē yai u u cīfua cɔɔ tyīn sya u ye u u ta u wūū ye.

⁵ Yerote n naa Nsān wāboo ke, ma -sē ba fya pe Yiifee-na, pe bye naa n yee Nsān ma Yāhā kaplān tōrfua.

⁶ Yerote seese per gbar -sē na, u cɔɔ pueesya ba yɔɔ u Yerote nampay ye yīnde na. Le ba tāy ter Yerote ye,

⁷ u n sya Yāhā di ma yee, u kicar ma ngii wī pāā, woo ga ke wāā u kē.

⁸ U kicar n ga le pāā u nahafua ye, u nahafua n u yar u n dur ga Yerote pye ma yee: «Nsān yīn cer wāā ra kē nwo wo, tasa wo!»

⁹ Le n Yerote laam wlāhā, u kapān ba u yigi. Tuu -sē ba Yāhā di pe nampay yīnde na, u n le sya.

¹⁰ U n waa lehe wāā, u n ka ke nwompihi wo ma ga u Nsān yīn cer.

¹¹ Pe n pa ke yīn ne tasa laam wo, ma ba ke wāā u capua kē, u n ke sya wāā u nahafua kē.

¹² Nsān kānyārwei n pa, ma ba u nakugu gbe ma ga u tugu le. Loo kur ye, pe n ga Yesu yar ke kai- bye ne.

yūbua yē woo

(Mar 6.30-44; Luke 9.10-17; Nsān 6.1-14)

¹³ Yesu tuu u Nsān wāboo wī luhu, u n yir ma salangbān gbe, ma yee woo ga ka u ya ya dragba gaa laam wo. Pe nabuar n -sē yi le cān na. Pe n yi ke kui wo, ma yār n taha Yesu na ke langben na.

¹⁴ Yesu tuu yi ke salangbān wo, u n nabuar yāā kacān wee ye. Pe nawee- fen n u yigi fānga ne, u n nii pe yanfa jaa pe kē.

¹⁵ Yainkɔn wo, Yesu kānyārwei n yūhū crā u tāy, ma u pye ma yee: «Yai kua kua wa, wo maha ma dragba wo. Pe nawee- ta pe n ka kusyīmbɛhe wo, pe ga waha ngaa par di.»

¹⁶ Yesu n pe yē sya ma yee: «Pe saha ter loo ya wī na ye; yii ge, -ye digi wāā pe kē pe n di!»

¹⁷ Pe n u pye ma yee: «Bur bua ya te ma wo ye nwo, ma suhu fua- syām ne.»

¹⁸ Yesu n pe pye, pe pa te ne woo fla na.

¹⁹ Loo kur ye, u n pe nabuar ta pe n tege nii ke nyē na. U n te bur bua gbe, pe fua- syām ne, ma yīntaha kuā yir wāā yāhāyīn kue ye, ma Yāhā pye ma yee: «Ma syaha kē.» U n te bur la cer, ma te wāā u kānyārwei kē, pe n te la klaha pe nabuar kē.

²⁰ Pe bye n di, ma di yai. Pe n takūyīhī sēnsye syān gbe ter te gber ne, tii pe di yaha.

Yesu nawee- nyersī

²¹ Mpây pe ba di, pe pye nawee- nyersũ yĩbua syi, pe ca yẽ wee pe kicar ne ye.

Yesu yār ke langbāŋ loho na

(Mar 6.45-52; Nsān 6.15-21)

²² Loo kur ye, Yesu n ta ter pe kānyārwai ta pe n dugu dye ke salangbāŋ wo, ma ga dii ga langbāŋ kūndi ngaa ye, u yahasee ye. Woo n kuee kur ye, u kānde wāā pe nabuar kē.

²³ Tuu kānde wāā wa pe kē, u n dugu yāŋ gaa yīŋ na, ma ga nii u laam wūhū tōr Yāhā ye u ya ya. Yĩmper n ba wo, ma Yesu yāā ke fla na u ya ya.

²⁴ Le yale wo, ke salangbāŋ ba dey ke kāntraha fla ne. Teflaha naa ke wāā, ke n gbe naa n gbā loho na.

²⁵ Ngupa cir kuiyale wo, Yesu n nii yār n gaha ke langbāŋ loho na, u kānyārwai kue ye.

²⁶ Pe kānyārwai pe u yāā tuu n yār ke loho na, pe n sron fya ma yee kusrāhā kē, ma too kule na ma n kui.

²⁷ Yesu n ta ter pāā pe ne ma yee: «-Ye ye laam waha, ye ma syi fya ye, ndoo kē.»

²⁸ Loo na, Pyar n yẽ kuā ma Yesu pye ma yee: «Yīŋfua, le ma pye mboo, ra ta ra n waha yār ga ke loho yīŋ na ma fla na!»

²⁹ Yesu n u pye u pa. Pyar n yi ke salangbāŋ wo, ma yār n gaha ke loho yīŋ na Yesu fla na.

³⁰ Tuu yāā teflahangbāŋ ma, u n fya, ma -sē yāā u sē

waha tāhā yer ke loho yīŋ na ye, ma nii n tege ke wo. U n tē sya ma yee: «Yīŋfua, ta sya yaha!»

³¹ Yesu n ta ter koho nō wāā ma u yigi, ma u pye ma yee: «Ma Yater kloŋ ter la ma ye? Nwa ma n ba fya?»

³² Pe n dugu dye ke salangbāŋ wo, pe syām, ke teflaha n yer.

³³ Pe kānyārwai mpây pe pye ke salangbāŋ wo, pe n kānklūy gbāā Yesu yaha ye ma yee: «Yāhā Dya kē ma ne cūinde!»

Yesu yanfa jaa Genesare kāntraha na

(Mar 6.53-56)

³⁴ Yesu n ba ke langbāŋ dii wa u kānyārwai ne, pe n tāhā Genesare kue kāntraha na.

³⁵ Koo flafa n Yesu yāŋ cā, ma u wāpa wīi pāā pe kuefa bye ye. Pe n yanfa bye gbe ba u fla na.

³⁶ Pe n nii u nar u tyii pe yanfa n te u nayrengbāŋ yẽ ya na. Mpây bye pe -sē yāā naa n te ke na, pe naa n jaa.

15

Yesu Yiifee- wāle kānde wūhū ne

(Mar 7.1-13)

¹ Per gaa, Farisyē mpây tesē Yāhā kaiyarfa mpây ne, pe ba yir Yurusalem wo, ma pa Yesu fla na, ma ba u yey ma yee:

² «Nwa ta ma kānyārwai sē wo wāle kānde yār ye? Ma sē yāā, pe sē pe klue yee wo wāle kānde wāyee na ma cā pe dir di ye.»

³ Yesu n pe yě sya ma yee: «Ah yii, nwa ta ye n nii Yāhā kānde wūhū miy n yaha, ma nii ye wāle kānde wūhū pye?»

⁴ Ye sē yāā, Yāhā yee: «Ma ma tuhufua gboho, ma nahafua ne,» tesē «Wii ma u tuhufua miipihī yee u nahafua ne, u yai pe u boo kāā.»

⁵ Yii -sē nawee- klaha, a nawee ga waha u tuhufua pye u nahafua ne, u yee: «Ta koho kla gii tē ne ga waha wāā ma kē ma n di, n ke ta yaha Yāhā kē.» Loo na, u sē maha yai u u seefa gboho ye.

⁶ Ye n pye koo syi, ma Yāhā kaklaha miy n yaha, ma ye wāle kaklaha wūhū pye.

⁷ Dawarfa me ye ne! Faale Yāhā kaplāŋ tōrfua Yisa tāhā kē tuu bii nde cāā yar yaha ye wīī na, ma le yrūhū ta Yāhā sabangbāŋ wo ma yee, Yāhā yee:

⁸ «Nawee- mii, pe ra gboho pe yě kaplāŋ ya ne, ma -sē yee pe laam wo pe fla dey ter ra ne.

⁹ Pe ra gboho mii syi dyaŋ, yīŋ wee le na ye.

Nawee- pe kānde lii ta, pe tee loo ta, ma n klaha ma yee Yāhā kānde ne.» »

Kai- nkāy ke nawee le kapee- wāpyeŋ wo
(Mar 7.14-23)

¹⁰ Loo kur ye, Yesu n pe nabuar yee ba, ma ba pe pye ma yee: «Ye kaplāŋ ngīī luhu yō, -tee ke yīntar war:

¹¹ Ngii ke n dye nawee yě wo, ke sē u le kapee- wāpyeŋ wo ye. Ngii ke n yi u yě wo,

koo kē ke u le kapee- wāpyeŋ wo.»

¹² Yesu kānyārwai n yūhū crā u na, ma u pye ma yee: «Yāŋ, taa nde pāā, le pe Farisyě laam war.»

¹³ U n pe yě wāā sya kakuācran ne ma yee: «Ngii ke wee ta Tuhufua Yāhā wāŋ ye, ke ma mii katyigi gii dyaŋ ke sē ke tāhā ye, ma n pai ke kuā kāā.

¹⁴ Ye tyii pe Farisyě na! Pe ma mii fūū- dyaŋ, pe pe fūūwai yigi, pe n yār n taha pe na kānde wo. Fūū ma u fūūwai yigi, u n yār n taha u na kānde wo, pe syām bye n gaha too dye wuhu wo.»

¹⁵ Pyar n yee u le kakuācran yīntaha yar poo na, kakuācran nde le nawee wāle wīī pāā kapee- wāpyeŋ wo.

¹⁶ Yesu n yee: «Ye bya, ye maha le kakuācran yīntaha war gblihi laa ke?»

¹⁷ Ye sē le war la ma yee, ngii ke n dye nawee yě wo, ke n gaha u nfēŋ wo, ke ga yi kāā u laha wo nyě wo?»

¹⁸ Ngii ke -sē n yi nawee yě wo, ke n yir u laam wo. Koo ke nawee le kapee- wāpyeŋ wo.

¹⁹ Ye sē yāā, nawee tuu kapee- nkāy ga u laam wo, koo ke ne u taha naboora, cayor wāleŋ ne, tyatyāhā ne, yuhur ne, kawar wāfua ne, tesē wāplanpāā ne.

²⁰ Koo kai- ngīī kē ke nawee le kapee- wāpyeŋ wo. Ma -sē yee, ma'a yee ma sē ma klue yee wo wāle kānde wāyee na ma cā ma dir di ye,

loo nde sē nawee le kapee-
wāpyen wo ye.»

*Coo waa tuu wee Yiifee ye,
Yesu u pueesya jaa
(Mar 7.24-30)*

²¹ Loo kur ye, Yesu n yir ke
fla na, ma ka Tyir t̄y, Syidō
ne.

²² Kanaafasya waa pye,
tuu ba nii ke fla na. Kanaafa
sē pye Yiifee- ye. U n pa
Yesu t̄y, ma ba tē sya ma
yee: «Dawide Dya, ta fēn di!
Sāndūpee ma ra pueesya yīn
na, ma nii u f̄y, u kā n yaa!»

²³ Yesu sē -sē u yē gε sya
laa ne ye. U kānyārwei n
yūhū crā u t̄y, ma u nar ma
yee u u coo tā u n t̄r, u tee
ma u kui n taha poo na.

²⁴ Yesu n pe yē sya ma yee:
«Yiisrēfa mpāy pe ma mii
mbaa dyan mbanaha wee pe
na ye, pe ra lehe wāā poo ya
wī na.»

²⁵ U coo n ke kaplān luhu,
ma sye ma ba kānklūy gbāā
Yesu yahasee ye, ma u nar
ma yee: «Yīnfua, ta kue
yān!»

²⁶ Yesu n u yē sya ma yee:
«Ma'a kicar digi gbe miy
yaha pāmpii* kē, le sē yō
ye.»

²⁷ U coo n yee: «Cīinde ne,
Yīnfua. Pāmfa ma -sē tii bir
miy yaha te n too kāntraha
na, pāmpii sē -sē ga gbe di
la?»

²⁸ Loo na, Yesu n u yē sya
ma yee: «Coo nwo, ma ra
sron ta ma Yater cīinde! Taa
lii kē, le ga pye ma kē.» Le
yalebya wo, u sāndūpee n

tege kāā u pueesya yīn na, u
n jaa.

Yesu yanfa buar jaa

²⁹ Yesu n yir ke fla na, ma
ka Galele langbān yē na. U n
ga dugu nii yān gaa yīn na.

³⁰ Nabuar raa n
tānklahafa gbe ba u fla na,
fūū- ne, tesē bebe ne, mpāy
ne pe kadye teelaa fla ku
pe ye, ma suhu yanfa busāā
mpāy ter ne. Pe n ba pe tege
ta Yesu t̄y, u n pe jaa.

³¹ Pe nawee- n pe bebe yāā
pe n pāā; mpāy pe kadye
teelaa fla ku pe ye, pe n pe
yāā pe jaa, ma pe tānklahafa
yāā pe yrāhā sron, ma pe
fūū- yāā pe n yān. Le n yē
gbāā pe nawee- bye na ma
sya ga ta t̄r, pe n nii Yāhā
sey, koo gii ke ma Yiisrēfa
Yāhā.

*Yesu nawee- nyersū yē
woo, tahar ne
(Mar 8.1-10)*

³² Loo kur ye, Yesu n u
kānyārwei yee ba, maa pe
pye ma yee: «Nawee- mii
fēn ra yigi, pe plii t̄ā nanga
pe ma ra ne. Yagaa, ngaa
wee pe ye nantān pe n ga di
ye. N sē n traha n kānde wāā
pe kē pe n t̄r, mii pe sē ngaa
yāā di ye. Mii loo sē ne ye, pe
n gaha too wāfāy na kānde
wo.»

³³ Pe kānyārwei n u yey
ma yee: «Dragba nge syi
laam wo, waa dir yāā na wo
wāā nabuar mii syi kē pe n
di?»

³⁴ Yesu n pe yey ma yee,
bur nii te ma pe ye. Pe n

* 15:26 15.26 Koo cāā na, mpāy pe sē pye Yiifee- ye, Yiifee- naa pe yee pām.

yee, wāy kuasī tesē fuabir raa ne.

³⁵ Loo na, Yesu n pe nabuar ta pe n tege nii kántraha na.

³⁶ U n te bur kuasī gbe pe fuabir ne, ma Yāhā pye ma yee: «Ma syaha kē». U n te bur la cer, ma te wāā u kānyārwei kē, pe n te la klahā pe nabuar kē.

³⁷ Pe bye n di, ma sya di yai. Tii pe di yaha, pe n te gbe ter takūyīhī kuasī.

³⁸ Mpāy pe ba di, pe pye nawee- nyersī, pe ca yē wee pe kicar ne ye.

³⁹ Loo na, Yesu n kānde wāā pe nabuar kē, ma dugu dye salangbāñ wo, ma ka Magadā kuē kántraha na.

16

*Mpāy pe sē yagaa kai-
yīntaha war ye*

(Mar 8.11-13; Luke 12.54-56)

¹ Loo kur ye, pe Farisyē tesē pe Sadusyē ne, pe n pa Yesu fla na. Pe n yee, poo ga u le namihi wo ma u pye, u laanwo wī laa pye poo n yāā, pe waha cā Yāhā kē ke kānde wāā u kē.

² Yesu n -sē pe yē sya ma yee: «Yaintege na, yāhāyīñ ma yrāhā, ye ne yee sukūhū yai ga yō.

³ Yūhū yē na, ye ma yāhāyīñ yāā ke yrāhā car ma maha wo, ye ga yee sesaha ga too nanga. Ye yāhāyīñ wūhū yīntaha war, ma -sē gblihi laa, Yāhā wūhū nkāy ke n pye ye yīnde na yagaa, ye sē ke war ye.

⁴ Yagaafa pee, pe sē n sron Yāhā ye ye, ma maha yee, poo n ke pe laanwo wī laa yāā yīnde ne! N sē -sē ga laanwo wī laa pye yar pe na ye. Lii le bii faale Yonase dye, loo syi ter ya kē, pe ga ba yāā yīnde ne.»

Loo kur ye, u n ter pe yaha ke fla na.

*Yoo wī ma mii ncasur
wāñ ter syi dyañ?*

(Mar 8.14-21)

⁵ Pe kānyārwei pe ba dii ga ke langbāñ kūndi ngaa ye, pe ba faha bur yaha.

⁶ Yesu n pe pye ma yee: «-Ye yii le yaha, -tee yii yigi Farisyē ye ne tesē Sadusyē ye ne; pe wī ma mii ncasur wāñ syi dyañ.»

⁷ Pe kānyārwei n nii pe ya yey ma yee: «Too sē bur gbe ye, loo la u n nii n pāā ke syi?»

⁸ Yesu n pe laam wūhū cā, u n pe yey ma yee: «Nwa ye n yee, tee sē bur gbe ye, loo la n n pāā ke syi? Ye sē ra sron ta ye Yater ye!

⁹ Ye sē laa war wa ye. Tē ba bur bua la cer wāā nawee- nyersī yībua kē, ye ba te gber wāā gbe ter takūyīhī nii, le faha la ye na?

¹⁰ Tē maha ba te bur kuasī la cer pe nawee- nyersī kē, ye ba te gber wāā gbe ter takūyīhī nii, le faha la ye na?

¹¹ Yaliile wo, tē ye pye ye yii yigi Farisyē ye ncasur wāñ ter syi ne, Sadusyē ye ne, n sē naa n pāā bur wī na ye. Nwa ta ye sē waha le war ye?»

¹² Loo na, pe kānyārwai n cã le war ma yee ncasur wãŋ gii ke n le bur wo, koo sē kē Yesu naa n yāŋ ye. Farisyē wĩ ne u naa n yāŋ, Sadusyē wĩ ne, ma yee pe pe ya yigi le ne.

Yoo kē Yesu ne?

(Mar 8.27—9.1; Luke 9.18-27)

¹³ Yesu n ka u kānyārwai ne Filipe Syesare klo kuε ye. U n ba pe yey ma yee: «Lii gε nawee- pe n pãã ndoo u Nawee Puee wĩ na?»

¹⁴ Pe n u yē sya ma yee: «Mpāy n yee, a Nsān nawee-tāāfua kē ma ne. Mpāy maha n yee, a Yeli kē ma ne. Mpāy maha ma pe n yee, a le ma pye mboo sē kē faale Yermii ye, ma -sē ma poo faale Yāhā kaplāŋ tōrfa nen waa.»

¹⁵ Yesu n pe yey ma yee: «Ah yii, ye yee yoo kē ra ne?»

¹⁶ Syimu wii pe n yee Pyar, u n u yē sya ma yee: «Mboo kē u Yāhā Yīndefua Crise, ma maha ma ke Dya, koo gii wākuyāā wee ke na ye.»

¹⁷ Loo na, Yesu n u pye ma yee: «Nsān dya Syimu, ma wĩ n tã. Ma sē yāā, nawee sē kē tuu koo kai- ngũ yar ma na ye. Ta Tuhufua Yāhā kē, ke ke yar ma na.

¹⁸ Ndoo -sē ga ma yar nde ne: Mboo, ma ma Pyar, ke yīntaha kē ntēmlaha. Ma ma mii ntēmlaha dyaŋ, pe ga waha nwoŋ fāā ke yīŋ na. Loo ne, mboo taa ga ba ta wĩ cāā gbe yi, ma naa le tōr mpāy ye pe sē ra kānde cā ye. Gbāfua fāŋga gε sē n

pai waha yia ra kāndeyārfa yawāhā na ye.

¹⁹ Fāŋga gii tē ga wāā ma kē mpāy nsoho wo pe cā Yāhā ma yīŋ na, koo fāŋga ma mii karndohopii dyaŋ, pe ga waha nwoyē yār, pe maha waha ke tā. Ma'a ba kai- nkāy sye driyē nge wo, Yāhā kē ke ma ta, ma n ke sye. Ma'a maha ba kai- nkāy sya driyē nge wo, Yāhā kē ke ma ta, ma n ke sya.»

²⁰ Yesu n u kānyārwai yar waha, pe ma n le pãā waa ye pe yee woo kē u Yāhā Yīndefua Crise ye.

²¹ Loo kur ye, Yesu n nii ke kai- pãā u kānyārwai ye gbaa na. U naa pe yar ma yee: «N yai n ka Yurusalem wo. Koo fla na, pe Yiifewāle, pe Yāhā yūndefa yīŋfa ne, pe Yāhā kaiyarfa ne, pe ga ba ra fāy gboho. Pe ga ba ta gε ta pe n ta boo. Ta wāku plii tāā wuhu na, n ga yir gbā wo, n dur ba yrāŋ na gbaafa ye.»

²² Pyar n u yee ga kānkāy na, maa nii le kuān u ye ma yee: «Yīŋfua, Yāhā ke paha ma na! Nde sē yai le ma dye ye!»

²³ Yesu n wā klaha, ma Pyar pye ma yee: «Yūhū kāā ra tã Setane nwo! Ma n ke ma yer tā ra na ta kānkaiwo! Ma sē laam ga Yāhā laantor ter ne ye, ma laam ga nawee- kacān ter ya ne.»

²⁴ Yesu n u kānyārwai pye ma yee: «Wii ma yee woo ga naa n yār ta kānde wo, u u laam wūhū ta yaha, tuu u ya gbihi, u ma sya ga ba gbāpee

ku ra wĩ na. Wii ma loo sya, u naa ra kãnde yãr.

²⁵ Ye sē yãã, wii tuu u ya yĩŋ ke, ma suhu u laam wãn ne, woofua ga ba too bye ke laa; wii tuu -sē ga le sya u u yĩŋ ke laa, ma suhu u laam wãn ne ndoo wĩ na, woofua kē tuu cã ga ba too nde bye yãã.

²⁶ Mboo nawee, taa ga driyē wãn bye yãã tãŋ, ma'a yee ma sē ba ma yĩŋ yãã Yãhã ye ye, le wãyĩ -sē ma na taa yãã? Tesē, koo kla ma na, nawee tuu ga ba waha kē, u u ya yĩŋ yãã Yãhã tãy?

²⁷ Ye sē yãã, u Nawee Puee ga ba pa u Tuhufua Yãhã nayōr ne, tesē u yãhãyĩŋ tēnlēhe ye ne. U ma ba dur ba, nawee nawee woo tuu kai- nkãy bye pye tē, u ga koo bye draha dãã ufua kē.

²⁸ Ta n cĩinde nde pãã ye ye: Nawee- mpãy ma ye laam wo, pe saa ku mii pe sē u Nawee Puee yãã tuu nii yĩŋ na ye.»

17

*Kãnyãrwai tãã mpãy
Yesu yãhãyĩŋ nayōr yãã
(Mar 9.2-13; Luke 9.28-36)*

¹ Plii kuay kur ye, Yesu n Pyar yigi taha u ya na, Syake ne, u Syake cĩifua Nsãn ne, ma ka pe ne yãnjruhu gaa yĩŋ na, poo pe ya ya.

² Pe n u yãã, u wã klaha pe yĩnde na, u yĩntaha n nii n yehe yai wãŋ syi dyaŋ, u nayrē n flege ma nii cãã-wãŋ syi dyaŋ.

³ Pe kãnyãrwai n faale wãle Musa yãã tesē Yeli ne, pe ya kai na. Pe ba fe gbe yi, ma nii n pãã Yesu ne.

⁴ Loo na, Pyar n Yesu pye ma yee: «Wo Yĩŋfua, wo niisaha sron yō nwo wo. Le ma tãy ma ye, n ga kajar tãã gbã, neŋ ma wãŋ, neŋ Musa wãŋ, neŋ nge Yeli wãŋ.»

⁵ Tuu naa n pãã nantãŋ, yãhãsyōr raa n ba paha pe na, ma n yehe palpal. Yãhã yĩmbui n yir te yãhãsyōr laam wo ma yee: «Ta Dya kē nwo, u ntãŋ dye gboho ra tãy, u ra laam yĩn yalebye. - Ye naa n luhu u ye!»

⁶ Pe kãnyãrwai pe kaplãŋ ngĩ luhu, pe n fya ma too tã pe yĩntar na.

⁷ Yesu n yũhũ crã pe na, ma pe pye pe yir, pe ma n fya ye.

⁸ Pe n yĩntar kuã yir, pe sē maha waa yãã mii Yesu ya sē kē ye.

⁹ Pe naa ke yãŋ tege, Yesu n pe yar waha ma yee: «Tee kai- nkãy yãã ke yãŋ yĩŋ na, ye ma n ke tōr waa ye ye, mii u Nawee Puee sē yir gbã wo, ma dur ba gbaafa ye ye.»

¹⁰ Pe kãnyãrwai n Yesu yey ma yee: «Nwa ta pe Yãhã kaiyarfa n yee, a Yeli ga cãã pa u Yãhã Yĩndefua Crise yaha?»

¹¹ Yesu n pe yē sya ma yee: «Cĩinde ne, Yeli yai u pa, u ba ke kai- bye gbihi ta.

¹² Ta n ye yar: Yeli pa wa, nawee- sē cã woo kē ye, ma u nuhu pe laam wãnuhu.

Pe ga ba u Nawee Puee bya nuhu koo syi.»

¹³ Loo na, pe kānyārwei n cā le war ma yee, Nsān nawee- tāāfua wīī kē Yesu tuu pāā pe ye, ma Yeli myaha yee.

Yesu sāndūpee kar tege kāā kicar waa yīn na

(Mar 9.14-29; Luke 9.37-43)

¹⁴ Pe ga nō nabuar raa fla na, dya waa n pa Yesu fla na, ma ba kānklūy gbāā u yahasee ye

¹⁵ ma yee: «Yīnfua, ta dya fen di, wātoku ma u na. Ke ma yir u na, ke ne pee u na. Kaa na u ga too dye naa woo, kaa na u ga too dye loho wo.

¹⁶ N pa u ne ma kānyārwei fla na, pe sē -sē waha u jaa ye.»

¹⁷ Yesu n kuān pe na ma yee: «Yii poo na, laanyōm wee ye ye ye, ye sē ra ta ye Yater ye. Ye yee la n kuee ye wāwlaha na yalebye? Ye yee la n naa n fāy ye ne yalebye? -Ye pa ra kē u kicar ne nwo!»

¹⁸ Yesu n sā u sāndūpee na, u n tege kāā u kicar yīn na, u n jaa le yalebya wo.

¹⁹ Loo na, pe kānyārwei n yūhū crā Yesu na kānkāy na, ma u yey ma yee: «Nwa wo sē ba waha u sāndūpee kar tege kāā ye?»

²⁰ Yesu n pe yar ma yee: «Ye sē ra ta ye Yater ye laam bye ne ye, koo kē. Ta n cīinde nde pāā ye ye: Ye ma Yāhā ta ye Yater carle ya mii ntāāfīī pua nen ya dyaŋ, ye ga waha yāŋ nge pye ke

yūhū ga nwaa, ke n yūhū ga. Kai laa saa ye yia ye. [

²¹ Ya'a ye yē tā digi na, ma nii Yāhā nar, loo na, ye ga waha sāndūpee nwo syi kar tege nawee yīn na.]»

Yesu maha u gbā wīī pāā, tesē u wāyir wīī ne gbā wo

(Mar 9.30-32; Luke 9.43-45)

²² Yesu pye yrāhā na u kānyārwei ne Galele kāntraha wo, u n ba pe pye ma yee: «Pe ga ba u Nawee Puee yi u napīī- kē,

²³ pe n u boo; u gbā plii tāā wuhu, u ga yir gbā wo, u pa gbaafa ye.» Loo kapān nde n pe kānyārwei laam wlāhā pe kē, ma sya ga ta ter.

Yesu ye kufar dāā

²⁴ Yesu tuu ga dye Kapornu wo u kānyārwei ne, Yāhā kangbāŋ kufar wāāfa n yūhū crā Syimu Pyar tāy, ma u yey ma yee: «Ye Yīnfua sē Yāhā kangbāŋ kufar dāā la?»

²⁵ Pyar n pe pye āwā, u pe dāā.

Pyar tuu ga dye kaha wo, Yesu n cāā kapān gbe, ma u pye ma yee: «Syimu, ma laam wo, mpāy poo pe yai pe naa pe kufar dāā, tesē pe koho wān kufar ne kāntraha nge yīnfa kē, pe klofa laa, pe nampay?»

²⁶ Pyar n yee pe nampay. Yesu n u pye ma yee: «Le ma pye pe nampay, ma cā klofa sē yai pe naa te dāā ye.

²⁷ Wo sē -sē n ke nawee-mii n wāpee pāā wo wīī na ye. Loo ne, ka ke langbāŋ wo, maa fuesān miy. Fua wii

taa ga cãã yigi, u yẽ yãr, maa ntën war yãã u laam wo. U war gbe, maa ra kufar dãã, tesë ma wãn ne!»

18

Mpãy pe kloŋ, Yesu kayũhũ pãã pe wũ na
(Mar 9.33-37; Luke 9.46-48)

¹ Loo yale wo, Yesu kãnyãrwai n yũhũ crã u na, ma u yey ma yee: «Yoo syi u ma yĩŋ na Yãhã Yai wo?»

² Loo na, Yesu n kicaalaale yee ba ta pe yaha ye, ma pe yar ma yee:

³ «Ta n cĩnde nde pãã ye ye: Ye ma yee ye së koho klaha ma nii kicar wãŋ syi dyaŋ ye, ye saa dye Yãhã Yai wo ye.

⁴ Wii ma u ya ta pra ki-caale nde wãŋ syi dyaŋ, woo kē u ga ba yĩŋ yãã nawee-bye laam wo, Yãhã Yai wo.

⁵ Wii ma kicaale nde syi gbihi yigi ndoo myaha na, ndoo gɛ kē tuu gbihi yigi.»

Kapee- wãpyeŋ le lii kua?
(Mar 9.42-48; Luke 17.1-2)

⁶ Yesu n maha yee: «Mpãy pe ma pra kicar wãŋ syi, ma ra ta pe Yater, wii ma poo nen waa ta u n yi kãã ra kãnde wo, le ga pee woofua na. Pe ma sya cãã ntëmbangbãŋ pua u yĩntyigi na, ma u gbe miy le wãã langbãŋ wo u së yãã loo kapee nde yãã pye ye, ke puar u na.

⁷ -Ye yãŋ, driyẽ laam wo, kapee- wãpyeŋ syar. Kapee- wãpyeŋ saha kua yãã ye.

Wii ma -së u nampyeŋ ta u n kapee- pye, woofua wũ pee!

⁸ Le ma pye ma koho ke ma le kapee- wãpyeŋ wo, laa na ma troho ke ma le kapee- wãpyeŋ wo, te cer kãã, ma te miy wãã dey dey. Ma cĩnde yrã yãã koho neŋ ne, tesë troho neŋ ne, ke puar ma kuee ma klue sũ ne, tesë ma tre sũ ne, pe n ba ma miy le wãã naa fla wo, naa gii wãfegeyãã wee ke na ye.

⁹ Le ma pye ma yĩnde le ma le kapee- wãpyeŋ wo, le loho yí, ma le miy wãã dey dey. Ma cĩnde yrã yãã yĩnde nen ne, koo puar ma kuee ma yĩmpe syãŋ ne, pe n ba ma miy le wãã naa fla wo, naa gii wãfegeyãã wee ke na ye.»

Mbua wii tuu plaha, ma ba yãã
(Luke 15.3-7)

¹⁰ Yesu n maha yee: «-Ye yii yigi, kicar mii nanem bye ne, ye ma syi ye naa pe yãŋ ye yee pe wee ngaa ye! Ta n ye yar: Pe kicar yãhãyiŋ tēnlehe n pai ta Tuhufua Yãhã tãy yalebye. [

¹¹ Mpãy pe plaha, u Nawee Puee pa pe wãsyayaha yĩmbui ne.]

¹² -Ye yãŋ, wii ma pye mbaa gbeebua ne, nen n plaha u ye, u ga pye mii? Ye cã ma yee, u ga pe mbaa gbeeresyar sēnsye kuaresyar mii ta yaha disaha wo, yãŋ yĩŋ na, u ga u nen nwo ke, nen wii tuu plaha.

¹³ Ta n ye yar: U ma woo mbua yãã, u ga nuhu di

woo nen ya wĩ na, u ta ter pe mbaa gbeeresyar sēnsye kuaresyar mii wĩ yaha.

¹⁴ Ye Tuhufua Yāhā ma koo syi dyaŋ. Ke sē n yāŋ pe kicar mii nen waa ge n plaha ye.»

Wo yai wo tyii wo nampyen- kapee- foho na

¹⁵ Yesu n maha yee: «Ma nampyen ma laa tee pye ma na, ka mii ya u fla na; tuu lii tee pye, le yar u na. U ma luhu ma ye, ma ta u n dur ba kānyĩ wo.

¹⁶ U ma -sē sye, u saa luhu ma ye ye, ta kāndeyārfa nawee nen waa yigi taha mii na, kaa na nawee- syām syi, ye n ka u fla na. Le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee, kai yai le gbihi ta nawee- syām yīnde na, laa na nawee- tāā syi.

¹⁷ U ma sye, u saa luhu pe ye ye, ka maa le pāā ta kāndeyārfa yawāhāfa ye, ye fla wo. U ma maha sye, u saa luhu pe ye ye, naa u yāŋ nawee wii syi draha wo, u sē cīinde Yāhā cā ye. Tesē, naa u yāŋ kufar wāāfa ne wācɛŋ, poo mpāy pe fufor di.

¹⁸ Ta n cīinde nde pāā ye ye: Ye ma kai lii sye nawee- ye driyē nge wo, Yāhā kē ke ye ta ye n le sye. Ye ma kai lii sya nawee- ye driyē nge wo, Yāhā kē ke ye ta ye n le sya.

¹⁹ Ta n maha ye yar: Yii mpāy tee ma kāntraha na, ma Yāhā kānde yār, yii nawee- syām syi ma yīmbuhu wāā le, ma ngii

ngii nar ra Tuhufua Yāhā ye, u ga le pye pe kē.

²⁰ Ye sē yāā, teelii teelii nawee- syām ma pe ya wāā ta myaha na, laa na nawee- tāā syi, n ma pe telai wo.»

²¹ Loo na, Pyar n yūhū crā Yesu na, ma u yey ma yee: «Yīŋfua, ta nampyen ma kuee kapee- pye ra na yalebye, n yai n tyii u kapee- foho na tēhe nii? Tēhe kuasī syi yai la?»

²² Yesu n u yē sya ma yee: «Aye, tēhe kuasī sē yai ye; naa n tyii u kapee- foho na ma kuāŋ ne yalebye.»

Tētē wii u sē tyii u nampyen fue na ye

²³ Yesu n maha yee: «Kapee- foho wātyii wĩ Yāhā Yai wo, le ma mii nde dyaŋ: Yīŋfua waa ba yir, ma yee woo ga yāŋ u foho ma pye u tētē- mpāy na, pe ke dāā u kē.

²⁴ U n nii ke foho tōr, pe n ga u tētē waa yigi ba u fla na. Fue lii le pye woo yīŋ na, le pye war nagbeebua raa.

²⁵ Ngaa ge sē pye u dya ye u n ga le fue dāā u yīŋfua kē ye. U yīŋfua n yee, pe u dya yigi ga par yāmpuai wāŋ syi dyaŋ, woo tesē u cōo ne, tesē u pii ne, tesē u koho wān bye ne. Loo na, fue lii le ma u dya yīŋ na, pe war ga yāā.

²⁶ U tētē n kānklūy gbāā u yīŋfua yahasee ye, ma u nar waha ma yee: «Ma laam yīn, ma ra sēŋ, n ga ba pe war bye dāā ma kē.»

²⁷ U yīŋfua n u fɛn di, ma kace yaha u na, ma sya yee

u tyii le fue wādāā na, ma kānde wāā u kē u n ter.

²⁸ Woo tēntē n yi ke fla na, ma u tēntēwe waa wāā sya. U fue -sē pye u tēntēwe nwo na, war naha syi. U n u fyāhā yigi yīmbui na, u saha wūū ge wūū ye, ma nii u pye ma yee: <Ta fue ma ma na, pe war dāā ra kē!>

²⁹ U tēntēwe n känklyū gbāā u yahasee ye, ma u nar waha ma yee: <Ma laam yīn, ma ra sēn, n ga ba pe war bye dāā ma kē.>

³⁰ U sē yer le na ye, ma sya ta pe n u le nwompihi wo ma yee, le fue le dāā u n cā yi.

³¹ Tēntē- mpāy pe pye ke fla na, pe loo nde yāā, le n pe laam war, pe n ga ke kai-bye tōr pe yīnfua ye.

³² U yīnfua n -sē u tēntē yee ba, ma ba u pye ma yee: <Tēntē napee nwo! Taa ra nar, n ma fue gbe kāā ma yīn na.>

³³ Tē ma fen di mii, ma bya sē ne yai la ma ma nampyen fen di koo syi?>

³⁴ Ncafūhū n u yīnfua yigi. U n ta pe n u tēntē tā nwompihi wo, ma yee pe u pēn, ma maha yee, le fue le dāā tān u n cā yi.>

³⁵ Yesu n maha yee: «Ye ma yee ye sē n tyii ye nampyen- kapee- foho na ye kuān ne ye, ta Tuhufua Yāhā bya ga ba ye pye mii tēntē napee nwo wān syi dyan.»

19

Nawee ga waha u ya koho cōo sye la?

(Mar 10.1-12)

¹ Yesu tuu nawee- klaha wa, u n yir Galele kántraha na, ma ka Yude kántraha kue gii ye ke ma Yurdane lafen kúndi ngaa ye.

² Nabuar naa n taha u na, u n pe yanfa jaa.

³ Farisyē mpāy n yūhū crā u na, ma yee poo ga u le namihi wo, ma u yey ma yee: «Wo kānde na, nawee ga waha u cōo sye la, laa ma dye pe nsoho wo u cōo ne?»

⁴ Yesu n pe yē sya ma yee: «Ye cā le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo ma yee: <Ke kai- fegbecāā na Yāhā nawee- tāhā, naa tesē cōo ne.>

⁵ Yāhā n le pāā pe wīi na ma yee: <Koo syi kē, naa ricar koho ma ba dye, u n cōo sya, u ga u ya yē yi kāā u seefa tāy, u ke wāā le u cōo wān ne, pe n nii nawee nen dyan.>

⁶ Yesu n pe yar taha ma yee: «Loo na, pe wee syām nantān ye, pe ma mii nawee nen ya dyan. Yāhā ke tii gbra te ya na, nawee ma syi u te cāān te ya na ye.»

⁷ Pe Farisyē n u yey ma yee: «Ah wo faale wādyaha Musa sē bii yee la, naa ga waha u cōo wāsyen saba wāā u kē, tuu u sye?»

⁸ Yesu n pe yē sya ma yee: «Ye laam waha ter, koo kē Musa n bii kānde wāā ye kē, tee ga waha ye ca sye. Ma - sē yee ke kai- fegbecāā na, le sē pye koo syi ye.

⁹ Ta n ye yar: Wii cōo ma yee u sē naa waa yuhu di ye, u n u sye ma cōo waa

gbe, ufua kapee pye, u cayɔr pye.»

10 U kānyārwei n u pye ma yee: «Naa wīl ma pye koo syi u cɔɔ kuɛ ye, le puar waa ma n cɔɔ sya ye.»

11 Yesu n pe yē sya ma yee: «Nawee- bye sē me pe ga waha yia pe tyii cɔɔ wāsyar na, pe naa loo kānde yār ye. Mpāy, Yāhā loo fānga wāa pe kē, poo ya pe ga waha yia, pe naa loo kānde yār.

12 Kai- busāa ma, ke ga waha naa ta u saa cɔɔ sya ye; ca mpāy bya ma ke syi. Mpāy ma pe see ke dyan, pe saha cɔɔ wīl yō ye; ca mpāy bya ma ke syi. Mpāy ma pe poo sā, ma pe ta ke syi, pe saha cɔɔ wīl yō ye; ca mpāy bya ma ke syi. Mpāy ter maha ma, Yāhā Yai tēn wīl na, pe cɔɔ wāsyā wīl sye; ca mpāy bya ma ke syi. Wii ma cā u ga waha yia u kaklaha ngīl sya, u ke sya.»

Yesu kaa taha kicaabir na
(*Mar 10.13-16; Luke 18.15-17*)

13 Nawee- n pa kicaabir ne Yesu fla na, tuu koho taha pe na, u Yāhā nar pe wīl na. Pe kānyārwei n sye pe na.

14 Loo na, Yesu n pe pye ma yee: «Ye tyii pe kicaabir na pe n pa ra ye! Ya'a n sye pe na ye. Ye sē yāa, mpāy pe ma pra poo wāŋ syi dyan, Yāhā Yai ma poo wāŋ.»

15 U n koho taha pe kicaabir na, ma yir ke fla na ma ter.

Nangbām ga waha dye la
Yāhā Yai wo?

(*Mar 10.17-31; Luke 18.18-30*)

16 Naanfuē waa n yūhū crā Yesu na, ma u yey ma yee: «Yīnfua, n ga waha kayīl lii pye, n waha cīnde yrā yāa, lii wākuayāa wee le na ye.»

17 Yesu n u pye ma yee: «Nwa ma n ta yey kayīl wīl ne? Yāhā ya ke yō. Ma'a yee ma ga cīnde yrā yāa, naa Yāhā kānde katar wūhū pye!»

18 U dya n Yesu yey, a Yāhā kānde wūhū nkāy? Yesu n u yē sya ma yee: «Ma'a syi ma nawee boo ye; ma'a syi ma cayɔr le ye; ma'a syi ma yuhu ye; ma'a syi ma kawar fua ye;

19 naa ma tuhufua gbobo, ma nahafua ne! Ma ya wīl le n tāy ma ye mii syi dyan, tyii ma nampyen wīl n naa n tāy ma ye ke syi.»

20 U naanfuē n Yesu pye ma yee: «Ndoo koo ngīl bye yigi, n yai n maha lii pye?»

21 Yesu n u pye ma yee: «Ma'a yee ma ga kua, ka, ma ga ma koho wān bye par tāŋ, -taa pe war bye wāa tāŋ nawām kē. Loo na, ma -sē ga ba nii nangbāŋ Yāhā yīnde na. -Taa pa, ma ba taha ra na!»

22 U naanfuē tuu kaplāŋ ngīl luhu, u laam bye n wlāhā u ye, u n ter. U tee pye nangbāŋ.

23 Loo na, Yesu n u kānyārwei pye ma yee: «Ta n cīnde nde pāa ye ye:

Nangbām wādye wīl Yāhā Yai wo, le war!

²⁴ -Ye yāŋ, yūhūmii wādyeyiter mensān wihi ne, le ma fāhāfāhā ma ter nangbām wādye yaha Yāhā Yai wo.»

²⁵ Pe kānyārwai pe kaplāŋ ngīl luhu, le n pe fe gbe pe n sya yee, a nangbām ma yee pe saa waha pe yīy yi yaha ye, yoo syi -sē ma u ga waha u yīŋ yi yaha?

²⁶ Yesu n pe yāŋ, ma pe pye ma yee: «Kai laa ne le nawee yia; ma -sē yee Yāhā koo na, koo n yia kai- bye na.»

²⁷ Loo na, Pyar n kapān gbe ma yee: «Yīŋfua, yāŋ, wīl mpāy too -sē ter wo kānkai- bye yaha, ma taha ma na, wo wīl ga ba pye mii?»

²⁸ Yesu n pe pye ma yee: «Ta n cīnde nde pāā ye ye: Yāhāyīŋfāŋ ga ba pye, kāntrafāŋ ne. U Nawee Puee ma ba nii kai- bye yīŋ na u niisayūhū fla na, yīl sēnsye syām mii tee n taha u na, ye bya ga ba nii yīŋ na, nangbāniisar wo, ye Yīisre ter sēnsye syāŋ ngīl nawee- bye sāhā.

²⁹ Mpāy bye pe ter pe kle yaha, pe nampyesey ne, pe tuhufa ne, pe nahafa ne, pe ca ne, pe pa ne, pe pii ne, pe tar ne ta wīl na, poofa ga too syi fle gbeebua yāā kāntraha nge na. Sukūhū gaa laam wo, pe ga cīnde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye.

³⁰ Mpāy pe ma yahasee ye yagaa, poo busāā ga ba nii

kur ye, mpāy pe -sē ma kur ye yagaa, poo busāā ga ba yahasee yāā.»

20

Kakuācran tēntēbir wīl na

¹ Yesu n maha yee: «-Ye yāŋ, Yāhā Yai wīl ma mii tēntēbir mpāy wīl dyaŋ, tarfua waa ne. U tarfua ba cāā yir sukūhūntāy na, yainsaha daryale wo, woo ga tēntēbir ke ba le u tar wo.

² U n mpāy yāā, ma yee woo ga pe dāā per neŋ tēn war ne. Pe n yer le na. U n pe ta pe n ga nii tēn tē u tar wo.

³ Yai n faa dugu, u tarfua n maha yi, ma ka tēntēbir kesaha fla wo, ma ga mpāy yāā pe ka nii, laa sē ne pe n pye ye.

⁴ U tarfua n pe pye ma yee: Ye ga waha ka yīl ndoŋ, ye ga naa tēn tē ra tar wo. N ga ba ye tēn draha dāā ye kē.

⁵ Pe tēntēbir n ka. Yai n ba dye yīŋ wo, u tarfua n maha yi, ma ga tēntēbir mpāy ke ba le te tar wo. Yai n ba yīn, u n maha yi ga mpāy ke ba le te tar wo.

⁶ Yai n ba kua, u n yi, ma maha ga mpāy yāā, pe ba tege nii nantāŋ tēn kesaha fla wo. U n pe yey, a nwa pe n tege nii ke fla na ma yai kua, laa sē ne pe n pye ye.

⁷ Pe n yee, waa sē poo gbe tēn na ye, koo kē. U tarfua n yee, le ma pye koo syi, pe tēntēbir pe ka pe ya ndoŋ, pe ga tē u tar wo.

⁸ Yai n ba kua tāŋ, u tarfua n u war yīŋfua pye ma yee:

«Pe tēntēbir bye yee ba, ma ba pe dāān wāā pe kē. Mpāy pe gbe kur kuε ye, cāā naa poo dāā, ma ba kua mpāy na pe cāā gbe.»

⁹ Mpāy pe ba dye tēn wo yainkōŋ yale wo, poo n cāā pa loo na, maa per nanen tēn war yāā.

¹⁰ Tēntēbir mpāy pe ba cāā dye tēn wo, poo n ba pa, ma naa le ga laa na poo war ga gboho tεr. Pe n pe bya dāā per nanen tēn war ne.

¹¹ Pe n pe war sya ma yee, poo sē u tarfua ne,

¹² ma u pye ma yee: «Tēntēbir mpāy taa gbe kur kuε ye yainkōŋ wo, ma cā pe sē ma- le tēn na ye. Ma pye mii ma pe dāā wācεŋ wo ne, wii mpāy too per wihi wāfāy sya, ke yaiwlan wāsuho ne?»

¹³ U tarfua n poo nen waa yē sya ma yee: «Ta naam-biyā, n sē dawar pye ma na ye. Ma ba le pāā laha ma yee, mboo yer per nen tēn dāān na. Cīinde sē na?»

¹⁴ Ma dāān sya, taa naa n gaha. Wii tē gbe kur kuε ye yainkōŋ wo, n yee n ga u dāā ma ne wācεŋ.

¹⁵ N ma yee n ga naa ra war pye mii, le yai n waha naa pe pye koo syi. Tē ma naweeyō loo la le laanyar yigi ma kē, ma n yīntaha waha?» »

¹⁶ Loo na, Yesu n maha pe yar taha ma yee: «Mpāy pe ma kur ye yagaa, pe ga ba yahasee yāā. Mpāy pe -sē ma yahasee ye yagaa, poo pe ga ba nii kur kuε ye.»

Yesu tεhe tāā wuhu tuu nii u wāku wī pāā u wāyir wī ne
(Mar 10.32-34; Luke 18.31-34)

¹⁷ Yesu naa n gaha Yurusalem wo, nabuar naa n taha u na. U naa n yār, ma ba u kānyārwai cεr yi pe ya ya, ma pe pye ma yee:

¹⁸ «Ye yāŋ, Yurusalem kē too dugu n gaha. U Nawee Puee ga ba yi pe Yāhā yūndefa yīŋfa kē, tesē pe Yāhā kaiyarfa ne. Pe ga yer u wāboo wī na,

¹⁹ pe u wāā mpāy kē pe sē cīinde Yāhā cā ye. Poo pe ba naa u lεr, pe naa u gbā sāngblā ne, pe ba u kuey mar boo trā na. U wāku plii tāā wuhu, u ga yir gbā wo u pa gbaafa ye.»

Yoo ma myaha ne Yesu ye?
(Mar 10.35-45)

²⁰ Loo na, Sewede pii nahafua n pa Yesu fla na, u dyam syām ne. U n kānklyū gbāā, woo ga laa nar Yesu ye.

²¹ Yesu n u yey, u ma nwa wī na. U n u pye ma yee: «Ma'a ba nii kai- bye yīŋ na, ma yīnfar wo, ma tyii ta pii n nii nen nwo ma kāndigi koho kuε ye, nen nwo ma kāmaŋ koho kuε ye.»

²² Yesu n pe pye ma yee: «Tee lii nar, ye sē le cā ye. Wāfāy tii tē n pai sya, yaa waha te sya la?» Pe n u pye poo ga waha yia.

²³ Yesu n pe pye ma yee: «Cīinde ne, yaa ra wāfāy syi sya. Ma -sē yee mpāy pe ga ba nii ra kāndigi koho kuε ye, ta kāmaŋ koho kuε ne, n

saha poofa yāŋ yi ye; Yāhā too niisar gbihi ta mpāy kē, poo niisar kē te ne.»

²⁴ Pe kānyārwai sēnsye mii pe le luhu, pe laam n war pe kānyārwai syām mii wīī ne.

²⁵ Loo na, Yesu n pe bye yee ba, maa pe pye ma yee: «Ye cā mpāy pe ma kāntre kui yīŋfa, pe nawee- nar-, tesē pe nangbām bya maha pe fānga yar pe na.

²⁶ Le sē -sē wee ke syi ye ne ye. Wii ma yee u ga yīŋ yāā ye laam wo, woofua yai u nii ye bye tēntēle.

²⁷ Wii ma yee u ga yahasee fla yāā ye laam wo, woofua yai u nii ye bye yāmpuai.

²⁸ Loo ne, u Nawee Puee sē pa nangbān yīmbui ne ye, u pa u n pai nii tēntēle nawee-bye ye, u u yrā wāā u ku, u nabuar par sya, u pe yi pe kapee- wāpyen wo.»

Yesu fūū- syām mpāy jaa
(*Mar 10.46-52; Luke 18.35-43*)

²⁹ Pe naa n gaha Yurusalem wo, ma ga dye Yerekō wo, ma sya le yi yaha wa. Nabuar naa n taha Yesu na.

³⁰ Fūū- syām pye, pe ba nii kānde yē na. Pe le luhu, a Yesu kē u n ter, pe n nii n tē ma yee: «Yīŋfua, mboo Dawide Dya, wo fen di!»

³¹ Pe nabuar naa n kuān pe na, ma yee pe yaha le; pe n cā maha naa n tē fānga ne loo na ma yee: «Yīŋfua, mboo Dawide Dya, wo fen di!»

³² Yesu n luhu, ma yer ma pe yee ba, ma pe pye ma yee: «Ye yee n nwa pye ye kē?»

³³ Pe n u pye, u ta poo yīmpε n waha naa n yāŋ.

³⁴ Pe fen n Yesu yigi, u n te pe yīmpε na. Pe fūū- syām yīmpε n ta ter jaa, pe n maha waha n yāŋ gbεgbε faale dyan, ma nii n taha Yesu na.

21

Nawee- Yesu sey ga dye
Yurusalem wo
(*Mar 11.1-11; Luke 19.28-40; Nsān 12.12-19*)

¹ Yesu tesē u kānyārwai ne, pe n ga nō gbe taha Yurusalem na, kusyīnde laa wo pe n yee Gbefasyε, yāŋ gaa tāy. Katyir raa ter pye ke fla na, pe naa re yee wolifyε katyir.

Yesu n u kānyārwai syām mpāy lehe wāā yahasee ye mā yee:

² «Ye ka kusyīnde ndaa wo ye yahasee ye! Ya'a kāhā ga n dye, yaa kānkonsyoho gaa yāā, ke pua yaha nii ke pua ne. -Ye te sāhā ba ra kē!

³ Wii ma ye yey laa ne, -ye yee te wīī ma wo Yīŋfua na. U ga tyii, ye n pa re ne.»

⁴ Kai lii Yāhā kaplāŋ tōrfua waa bii cāā yrūhū yaha, loo ne le nii n pye loo yale wo. Le ma le yrūhū ta ma yee:

⁵ «-Ye ga Syō klofa yar ye yee: -Ye yāŋ, ye Yīŋfua nwo u n pai ye ye, laantār ne.

U ma u dugu nii kānkoŋ na, kānkonyainge kē.»

6 Pe kānyārwai n ter. Yesu tuu ba pe yar mii, pe n ga pye koo syi.

7 Pe n pa ke känkonsyoho ne, ke pua ne, ma pe nayrengbāy taha ta te na, Yesu n nii te na ke känkonyainge na.

8 Nabuar n te ya wāã Yurusalem kānde yē na. Pe n nii u gboho, pe fānga n pe nayrengbāy yi, ma yaha ta le kānde wo, mpāy n -sē katyir wan ka ba ta le kānde wo.

9 Mpāy pe naa n yār Yesu yaha ye, tesē mpāy ne pe naa n taha u na, pe n nii nuhu di, ma nii le gble, ma n yee:

«Wo wādyaha Dawide Dya, ma myaha ke gboho! Mboo wii taa n pai Yāhā myaha ne,

Yāhā ke kaa taha ma na! Nawee- bye pe naa Yāhā miingbāñ gboho!»

10 Yesu tuu dye Yurusalem wo, loo n gbleñ yir le klo wo. Pe n nii le yey ma yee, yoo kē dya nwo ne.

11 Pe nabuar mpāy pe pye Yesu ne, poo n nii pe klofa yar ma yee, Yāhā kaplāñ tōrfua Yesu wii u n yi Nasarete wo, woo kē.

*Yesu laam war pe Yiifee-
ne ke Yāhā kangbāñ wū na*

(Mar 11.15-19; Luke 19.45-48; Nsān 2.13-22)

12 Loo kur ye, Yesu n ga dye Yāhā kangbāñ laam wo. Mpāy pe naa cāã troho, ma suhu mpāy ne pe naa wān par ke Yāhā kangbāñ laam wo, u n pe kar. U n warturfa tabal ye kuā cāār, tesē nasar kate parfa kānyar ne.

13 U n pe pye ma yee: «Le ma le yrūhū ta Yāhā sabangbāñ wo ma yee, Yāhā yee: <Ta kangbāñ yai ke naa n yee ta seysaha.> Yii -sē ke ta yuhu- dyeniisaha.»

14 Fūū- mpāy, tesē tānkalahafa mpāy ne, pe n yūhū crā Yesu na ke Yāhā kangbāñ laam wo, u n pe jaa.

15 Yesu naa laanwo wūhū ngū pye, kicaabir naa u sey ke Yāhā kangbāñ wo ma yee: «Dawide Dya myaha ke gboho!» Koo sē tāy pe Yāhā yūndefa yīñfa ye, ma suhu pe Yāhā kaiyarfa ne ye.

16 Loo na pe n Yesu pye ma yee, a pe nkāy pāā, u sē ke luhu la? Yesu n pe yē sya ma yee: «Āwā, n ke luhu. Yii gε le kal yāā Yāhā sabangbāñ wo, lii le yrūhū ta ma yee: <Ma ta, kicar n sya nii ma sey, pēyār bya ne.> »

17 Loo kur ye, u n ter ma yi le klo wo, ma ga syā Gbetane wo.

*Yesu laam war nasar
nkugu katyigi gaa ne*

(Mar 11.12-14, 20-24)

18 Ke yīñsyii wo, pe dur naa n pai le klo wo, fāā n Yesu yigi.

19 U n nasar nkugu katyigi gaa yāā kānde yē na, ma yūhū crā ke na. U sē -sē ngaa yāā ke na mii wan ya sē kē ye. Loo na, u n ke katyigi pye ma yee: «Ma saa pii sa yāā yāā nantāñ ye.» Ke katyigi n ta ter waha ku le yalebya wo.

20 Pe kānyārwai pe nde yāā, le n yē gbāā pe na, ma

sya ga far ter. Pe n Yesu yey ma yee, ke nasar nkugu katyigi pye mii, ma waha ku ke syi le yalebya wo.

21 Yesu n pe yē sya ma yee: «Ta n cīinde nde pāā ye ye: Ye ma Yāhā ta ye Yater, ye sē laalaa pye ye, tē lii pye nasar nkugu katyigi nge na, yaa waha le pye. Ye ga maha waha yāŋ nge ge pye: Yūhū kāā, ka ma ga too dye langbāŋ laam wo, le n -sē pye cīinde ye yīnde na.

22 Ye ma Yāhā sronŋ ta ye Yater, ma ngii ngii nar ke ye, yaa ke yāā.»

Yoo kānde wāā Yesu kē u naa kai- ngiī pye?

(Mar 11.27-33; Luke 20.1-8)

23 Loo kur ye, Yesu n ga dye Yāhā kangbāŋ laam wo, ma nii nawee- klaha. Pe Yāhā yūndefa yīŋfa, ma suhu pe wāε ne, pe n yūhū crā Yesu na, ma u yey ma yee: «Kai- ngiī byε raa n pye, ma ke pye kānde lii ne? Yoo kānde wāā ma kē ma naa ke pye?»

24 Yesu n pe yē sya ma yee: «Ta bya, n ga ye yey katε nen ya ne; ya'a ra yar, ta bya - sē ga ye yar n kai- ngiī pye kānde lii ne.

25 Yoo tuu ba Nsān lehe wāā, u n ba nawee- tāā naa n yi loho wo? Yāhā laa, nawee-?»

Pe n ga nii le klāŋ n pāā pe ya ya ma yee: «Wā'a yee Yāhā kē ke ba u nō wāā, u ga wo pye, a nwa wo sē -sē ba u Nsān kaplāŋ sya cīinde ye.

26 Wo saha yee nawee- me pe u lehe wāā ye. Wo yai wo fya pe nabuar na, pe byε le sya cīinde ma yee Nsān pye Yāhā kaplāŋ tōrfua.»

27 Loo na, pe n ba Yesu pye ma yee, poo cā na? Yesu n - sē pe pye ma yee: «Ya'a yee ke syi, ta bya n saa ye yar n kai- ngiī pye kānde lii ne ye.»

Naam kicar syām wī

28 Yesu n maha pe yar kakuācran ne ma yee: «-Ye yāŋ le yāŋ nde wo:

Dya waa pye naam kicar syām ne. U n u dyadyaha pye ma yee: «Ta dya, ka maa tēn tē tar wo nanga.»

29 U n yee woo saa ka ye, ma maha ba sye kur kuε ye, ma ka te tar laam wo, ma ga tē.

30 Loo kur ye, u tuhufua n loo wī nen ya pāā u dyasyīnde ye. U n u yē sya ma yee, āwā tuhufua. U sē -sē ka te tar wo ye.»

31 Yesu n pe yey, a pe kicar syām mii laam wo, wii woo u pe tuhufua laam wī pye? Pe n yee, a u dyadyaha woo kē.

Loo na, Yesu n pe pye ma yee: «Ta n cīinde nde pāā ye ye: Kufar wāāfa, ma suhu canaandi ne, pe ga cāā dye ye yaha Yāhā Yai wo.

32 Ye sē yāā, Nsān nawee- tāāfua pa, ma ba le kānsronŋ yar ye na, ye n sye ye sē u wī sya cīinde ye. Pe kufar wāāfa, ma suhu pe canaandi ne, poo -sē u wī sya cīinde. Tee sya maha loo yāā, ye sē

sya ma ye kapee- miy yaha, ma u wīi sya cīnde ye.»

Yiifee- yahaseefa wīi ma kra tawarfa wīi nde ne

(*Mar 12.1-12; Luke 20.9-19*)

³³ Yesu n maha kakuācran nde pāā pe ye ma yee: «Dya waa ba defīi katyir tar le, ma te klaha tā, ma ke defīi pii yīityaha cer ntēmbangbāŋ wo, ma dur ma te tar sēnsaha fla fāā. Tuu koo pye wa, u n te tar yaha tawarfa mpāy ye, ma ter yrāhā ye.

³⁴ Te defīi pii yiyale le ba nɔ, u tarfua n kuee, ma u tēntēbir mpāy lehe wāā pe tawarfa ye, pe ga woo lay sya ba.

³⁵ Pe tawarfa n ga pe tēntēbir yigi, ma nen gbā, ma nen boo, ma nen waa boo ntēmbar ne.

³⁶ U tarfua n dur ma maha u tēntēbir mpāy lehe wāā pe tawarfa ye, poo ba nihi faale wām na. Pe tawarfa n maha poo yigi. Pe ba faale wām pye mi, pe n maha pe yagaa wām pye koo syi.

³⁷ U tarfua n u dya lehe wāā pe ye kur kuε ye, ma nii le ga ma yee, laa na pe n gaha nagboho ta woo na.

³⁸ Pe tawarfa pe u dya yāā, pe n nii pe ya pye ma yee: «Wii tuu ga ba nii tarfua, woo kē nwo. -Too u boo, te wān bye n ba nii wo wān.»

³⁹ Pe n u dya yigi, ma u miy yi wāā te tar nkur ye, ma u boo.»

⁴⁰ Yesu n pe nawee- yey ma yee: «U tarfua ma ba pa, u ga ba pe tawarfa pye mi?»

⁴¹ Pe n u yē sya ma yee: «U ga ba pe napee- mii byε boo tāŋ, u saa pe fen di ye; tuu te tar yaha tawarfa mpāy kē, poo n ba naa u lay wāā u kē u defīi yiyale wo.»

⁴² Loo kur ye, Yesu n pe pye ma yee: «N cā ye kapān nde yāā kal Yāhā sabangbāŋ wo, kapān lii le n yee:

«Ntēmlaha gii nwonfāāfa pe ba sye yaha, koo ntēmlaha kē, ke dur yīn yāā ke nwon wāfāā wo.

Yāhā ke lii pye loo ne nde.

Laanwo wīi ne too n yāā yīnde ne.» »

⁴³ Yesu n pe yar taha ma yee: «Loo ne, n ga ye yar, Yāhā Yai ga ba sya kāā ye ye, ke wāā mpāy kē pe Yāhā laam wūhū pye, ma yai ke wāyāā ne. [

⁴⁴ Wii ma too tā koo ntēmlaha nge na, u ga u ya waa yraha ke na. Koo ntēmlaha ma -sē maha too tā wii na, ke ga ufua waa yraha migimigi.]»

⁴⁵ Pe Yāhā yūndefa yīnfa, ma suhu pe Farisyē ne, pe Yesu kaplāŋ luhu, pe n cā poo wīi ne Yesu tuu pāā.

⁴⁶ Pe n nii u yigisaha ke, ma -sē ba fya pe nabuar na. Pe nabuar naa n yee, a Yāhā kaplāŋ tōrfua kē Yesu ne.

22

Casyadir wīi
(*Luke 14.15-24*)

¹ Yesu n maha nii n pāā pe nabuar ye kakuācran ne. U n pe pye ma yee:

² «Yāhā Yai wīi ma mii nde dyaŋ tē ga tōr ye ye: Yīŋfua waa ba casyadir soho u dya myaha na.

³ Tuu ba mpāy yee te casyadir na, u n u tēntē- lehe wāā, pe ga pe yee ba. Pe sē -sē sya ma pa ye.

⁴ Loo na, u n maha tēntē-mpāy lehe wāā, ma pe yar ma yee: «Tē mpāy yee te casyadir na, ye ga pe yar ye yee: Te dir bye soho tāŋ wa. Ta napa, tesē ra naampīy tii ne te gboho, n ta pe n te bye boo, te wān bye gbihi ta wa. -Ye pe yar pe pa te casyadir na!»

⁵ Pe nawee- sē le ta kai ye, ma ta ter pe kapyen ye: Nwo n ka u tar wo, nwo n ka ma ga nii u cāā troho.

⁶ Mpāy n pe tēntē- yigi, ma pe nuhu, ma pe boo.

⁷ U yīŋfua laam n war. U n seraasyi lehe wāā, pe n ga pe naboofa mii boo, ma pe klo suhu.

⁸ Loo kur ye, u n u tēntē-mpāy pye ma yee: «Te casyadir bye soho tāŋ wa. Mpāy pe -sē ba yee te na, pe sē yai te wādiŋ ne ye.

⁹ -Ye ka nanihi teebēhe wo, mpāy bye tee ga yāā, -ye pe yee ba te dir na!»

¹⁰ Pe tēntē- n ka te nanihi teebēhe wo, nawee- mpāy pe ga yāā pe n pe bye yee ba, napee- ma suhu naweeyōm ne. Loo na, nwongbāŋ gi te dir te pye ke laam wo, ke n yīi nawee- ne.

¹¹ U yīŋfua n dye loo na, woo ga pe nawee- yāŋ. U

n dya waa yāā, u sē ba te cagbar nayroho le ye.

¹² U n u pye ma yee: «Naambiyā, ma pye mii ma sē ma nayre fer ma te cagbar nayroho le ye, ma dye ba nwo?» U dya sē laa pāā ye.

¹³ Loo na, u yīŋfua n u tēntē- pye ma yee: «-Ye u tre pua, u klue ne, ye u gbe miy yi wāā nkur ye, wam wo, u n naa wūn, u naa nkāhā yīhī.»

¹⁴ Yesu tuu koo kaplāŋ pāā wa pe ye, u n pe yar taha ma yee: «Ye sē yāā, nawee-busāā ga ba yee; mpāy pe -sē ga ba yāŋ yi poo laam wo, pe saa ba nihi ye.»

Nawee- yai la kufar wādāā ne?

(Mar 12.13-17; Luke 20.20-26)

¹⁵ Pe Farisyē n ka, maa pe ya wāā, ma yee poo ga waha Yesu plaha yigi kayey lii syi ne.

¹⁶ Loo kur ye, pe n pe nawee- mpāy lehe wāā Yesu ye, ma suhu Yerote nawee-mpāy ne. Pe n ga Yesu pye ma yee: «Yīŋfua, wo cā ma cīinde ya pāā. Ma nawee- klaha cīinde ya ne Yāhā kānde wāyār wīi na. Ma sē n fya nawee yīnde na ye. Nawee ma sya nii mii syi dyaŋ, le sē kai kua ma ye ye.

¹⁷ Loo ne waa ma yey laa ne, ma'a lii yāā le na, ma wo yar: Wo kānde na, wo yai la kufar wāwāā ne u fāngafa bye yīŋfua kē laa, wo sē yai te wāwāā ne u kē ye?»

¹⁸ Yesu -sē ba cā pe wāpee ga yigi pe laam wo. U n pe yē

sya ma yee: «Dawarfa me ye ne! Nwa ta ye n ta wāleŋ ke namihi wo?»

¹⁹ Tee kufar dāã war mpāy syi ne, -ye waa yar ra na!» Pe n ntēn war waa yar u na.

²⁰ Yesu n pe yey ma yee: «Yoo yirfua pe pye ta u na nwo, u myaha ne?»

²¹ Pe n yee, a u fāngafa bye yīŋfua yirfua kē, u myaha ne. Yesu n pe pye ma yee: «Ah -ye naa fāngafa bye yīŋfua dāã u myaha wān ne, tee naa Yāhā dāã ke myaha wān ne!»

²² Pe u kapān nde luhu, le n pe laam wo. Pe n tyii u na, mā ter.

Mpāy pe ku wa pe ga ba yir gbā wo

(*Mar 12.18-27; Luke 20.27-40*)

²³ Ke per bya wo, Sadusyē mpāy n pa pe ya ndoŋ, Yesu fla na. Poo me pe n yee, a mpāy pe ku wa, pe saa ba yir gbā wo ye.

²⁴ Pe n Yesu yey ma yee: «Yīŋfua, wo faale wādyaha Musa bii kānde laa yar wo na, le nde: «Naa ma ku, kicar sē kē u ye ye, u cīŋfua yai u u calangusya gbe, pe n kicar see u lefua kē, wii tuu ku.»

²⁵ Āhā, dya waa -sē pye wo fla na, cīŋfa kuay ne. U dya n ba cōo sya, ma ku u yaha, puee sē kē ye. U taha n u calangusya gbe.

²⁶ Woo bya n maha ku u cōo yaha, puee sē kē ye. U tāã wuhu n u gbe, loo kate

nen ya. Koo syi ya, koo syi ya, poo kuasī bye n ba ku tāŋ u cōo yaha nanem.

²⁷ Loo kur ye, u cōo n ba ku u ya ndoŋ.

²⁸ Mpāy pe ku wa, pe ma ba yir gbā wo per gii, u cōo ga ba nii yoo wūū pe laam wo? Poo bye sē u yāã cā la cōo?»

²⁹ Yesu n pe yē sya ma yee: «Ye plaha loo nde ne ma yee, a mpāy pe ku wa, pe saa yir gbā wo ye. Ye sē Yāhā sabangbāŋ wūhū cā ye, ye sē maha Yāhā fānga cā ye, koo kē.

³⁰ Ye sē yāã, mpāy pe ku wa, pe ma ba yir gbā wo, pe ga nii mii yāhāyīŋ tēnlehe wāŋ syi dyaŋ yāhāyīŋ na. Naam tesē ca ne, pe saa ba naa pe ya gbe ye.

³¹ Mpāy pe ku wa, ma n pai yir gbā wo, Yāhā pe wīi yar laha ye na. -Ye yāŋ, lii le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo, nakur wāyir wīi na gbā wo, -ye ye laam too le na!

³² Yāhā yee: «Ndoo tē ma Yāhā Brama* ye, Yisyake ne, Dyakuba ne.» »

Loo na, Yesu n pe yar taha ma yee: «Mpāy pe ku, pe ma yrāŋ Yāhā yīnde na.»

³³ Nabuar mpāy pe naa n luhu Yesu ye, u kaklaha n yē gbāã pe na.

Yāhā kānde katan wo, lii loo le ma yīŋ?

(*Mar 12.28-34; Luke 10.25-28*)

* **22:32 22:32** Brama, Yisyake ne, tesē Dyakuba ne, poo mii me pe ma Yiifee-faale wāle. Yāhā ma yee koo ma Yāhā pe ye yagaa, le yīntaha kē pe wee nakur ye, pe ma yrāŋ na.

34 Pe Farisyē pe le luhu, a Yesu pe Sadusyē yē wāā sya, ma sya yē gbāā pe na, pe Farisyē n pe ya wāā.

35 Poo nen waa pye Yāhā kaiyarfa. U n yee woo ga Yesu le namihi wo, ma u yey ma yee:

36 «Yīnfua, Yāhā kānde katan laam wo, lii loo le ma yīn?»

37 Yesu n u yē sya ma yee: «Lii le ma yīn le nde: <Ta, ma Yīnfua Yāhā wī n naa n tāy ma ye, le ter wān bye yaha, le gboho tān ma laam bye wo, le nii tān ma yrā bye na, ma kacān bye n pye tān loo na.>

38 Yāhā kānde katan laam wo, nde loo ne le ma yahasee ye, ma maha ma yīn.

39 Lii le taha le yahasee wī na, le ka le kuε ye. Loo ne nde: <Ma ya wī le n tāy ma ye mii syi dyan, tyii ma nampyen wī n naa n tāy ma ye ke syi.>

40 Ke Yāhā kānde katan bye, ma suhu pe faale Yāhā kaplān tōrfa kaklaha ne, too nde bye sron koo katan syān ngū ne.»

Yagaa Yesu pe Farisyē yey laa ne

(Mar 12.35-37; Luke 20.41-44)

41 Pe Farisyē pe pye pe ba pe ya wāā nii, Yesu n pe yey ma yee:

42 «Ye laam wo, ye yee yoo kē u Yāhā Yīndefua Crise ne? Yoo kur kuε puee kē?» Pe n yee, a Dawide kur kuε puee kē u ne.

43 Yesu n pe pye ma yee: «Le ma pye ke dyan, Dawide -sē maha pye mii ma u yee Yīnfua? Ye sē yāā, Yāhā Yrā Fānga pye Dawide na, ma bii u ta u n le pāā ma yee:

44 <Yīnfua Yāhā ta Yīnfua pye ma yee:

Pa tege nii ra kāndigi koho kuε ye

kai- bye yīn na,

ta n sya ba ma napī- yīy

kor le ma kē,

pe n nii mii ma tānde

fyāhā tā pe na.> »

45 Yesu n pe yey ma yee: «Dawide gε tuu naa u Yāhā Yīndefua yee Yīnfua, u Yīnfua -sē ga maha pye mii u nii Dawide kur kuε puee waa?»

46 Pe Farisyē sē waha u yē wāā sya laa ne ye. Ma gbe koo per na, waa sē maha sya ma u yey yāā laa ne ye.

23

Yesu pe nabuar yar pe pe ya yigi mpāy ne

(Mar 12.38-39; Luke 11.43, 46; 20.45-46)

¹ Loo na, Yesu n pe nawee-pye tesē pe kānyārwei ne ma yee:

² «Pe Yāhā kaiyarfa, tesē pe Farisyē ne, poo me pe le kānde yar nawee- na, kānde lii Yāhā bii le le soho Musa koho wo. Pe taha loo na.

³ Loo na, -ye naa n luhu pe ye, pe ma kai- nkāy bye pāā, -ye naa ke pye! Ye ma syi ye sē pe pyer yān gbe ye! Ye sē yāā, pe nawee- klaha lii ne, poo gε sē le pye ye.

⁴ Pe nawee- fāy kai- busāā ne, kai- nkāy ke ma mii teger

dyaŋ, pe sē -sē koho le pe ye, pe n waha re tēŋ ye.

⁵ Nkāy bye pe n pye, pe n ke nawee- n pe yāā yīnde ne, pe naa pe sey. Pe ga pe Yāhā kaplāŋ sabar fe, te n paha ta ter nawee- bye wān yaha, pe n naa n pua. Tesē, pe nayrengbāy namihi nkāy ke n yoŋ tāā ye, ke tyī n ter nawee- bye wūhū na.

⁶ Nanihi dir disaha wo, pe ga naa niisayōr fla ke, tesē pe yawāhā nwey wo, niisar tii nawee- bye yīnde le yi n too re na, too syi niisar pe ne ke pe nii.

⁷ Pe n ke pe naa pe syar nanggāsyaha ne nanihi teebehe wo, tesē pe naa pe yee kaicāfa.

⁸ Yii poo na, ye ma n tyii waa n naa ye yee kaicāfa ye! Ye bye ma wāceŋ, kaicāfua neŋ ya kē u ma ye ye.

⁹ Kāntraha nge na, ye ma syi ye naweete waa yee ye tuhufua ye! Tuhufua nen ya kē u ma ye ye, woo kē Yāhā ne.

¹⁰ Ye ma syi ye ta pe n naa ye yee yīnfua ye! Yīnfua nen ya kē u ma ye ye, woo kē u Yāhā Yīndefua Crise ne.

¹¹ Wii u n traha u nii yīŋ na, u yai u nii ye bye tēntēle!

¹² Nawee wii ma u ya ta yīnfua draha wo, ufua ga kloŋ. Wii ma -sē u ya kloŋ, ufua ga kuā yir.»

Yāhā kaiyarfa tesē Farisyē ye ne, pe wīi pee Yāhā ye (Mar 12.40; Luke 11.39-52; 20.47)

¹³ Yesu n maha yee: «Yii Yāhā kaiyarfa, tesē yii

Farisyē ye ne, dawarfa me ye ne! Ye wīi pee Yāhā ye. Ye nawee- ta pe saha dye Yāhā Yai wo ye. Yii sē n dye ye, mpāy pe n ke pe dye, ye maha n sye pe na. [

¹⁴ Yii Yāhā kaiyarfa, tesē yii Farisyē ye ne, dawarfa me ye ne! Ye wīi pee Yāhā ye. Yii me, ye calangusyam wān kur bye sya n kāā pe klue wo, ye dur ye yii ta naweeyōm dyaŋ, ye Yāhā ka syar kaplāmbuar ne, ye sya ma-. Koo bye wāpēn draha ga ba ye dye, ke la ke sya gboho ter.]

¹⁵ Yii Yāhā kaiyarfa, tesē yii Farisyē ye ne, dawarfa me ye ne! Ye wīi pee Yāhā ye. Ye ne ter yrāhātrūhū ye, kaa na kāntraha na, kaa na salangbāy ne, ye ga nawee nen ya ke, u n naa n yār ye kānde wo. U ma ye kānde yigi, yaa u ta u n yai naa fla ne, ye wāŋ syi dyaŋ ngbey syāŋ.

¹⁶ Yii mpāy nawee- n taha ye na, fūū- me ye ne! Ye wīi pee Yāhā ye. Ye n yee: Wii ma Yāhā di Yāhā kangbāŋ myaha ne, laa wee le na ye. Wii ma -sē Yāhā di Yāhā kangbāŋ sān myaha ne, tuu lii pāā, u yai u le pye.

¹⁷ Napley me ye ne, fūū- me ye ne! Ye sē yāā, sān wān tii te ma Yāhā kangbāŋ wo, koo kangbāŋ kē ke te ta, te n nii Yāhā wān.

¹⁸ Ye maha n yee: Wii ma Yāhā di Yāhā diŋ yisaha fla myaha ne, laa wee le na ye. Diŋ gii ke -sē ma koo fla na, wii ma Yāhā di koo diŋ nge

myaha ne, tuu lii pãã u yai u le pye.

¹⁹ Fũũ- me ye ne! Ye sē yãã, diŋ gii ke ma Yãhã diŋ yisaha fla wo, koo fla kē ke ke diŋ ta ke n nii Yãhã kla.

²⁰ Wii ma Yãhã di Yãhã diŋ yisaha fla myaha ne, ufua Yãhã di ke Yãhã diŋ yisaha fla myaha ne, tesē diŋ wãn tii bye ne te ma ke yĩŋ na.

²¹ Wii ma Yãhã di Yãhã kangbãŋ myaha ne, ufua Yãhã di Yãhã kangbãŋ myaha ne, tesē Yãhã bya ne, koo gii ke ma ke fla na.

²² Wii ma Yãhã di yãhãyĩŋ myaha ne, ufua Yãhã di Yãhã nangbãniisaha myaha ne, tesē Yãhã gɛ ne, koo gii ke ma ke nii ke fla na.

²³ Yii Yãhã kaiyarfa, tesē yii Farisyē ye ne, dawarfa me ye ne! Ye wĩ pee Yãhã ye. Ye ma ne ye digi gbe, tyũhũ wãn gɛ ne, ye te la fle sēnsye, ye fla neŋ wãã Yãhã kē. Kãnde lii Yãhã le ta, le wo klaha kai- nkãy ne ke ma yĩŋ, ye sē -sē koo pye ye. Ye sē n sron ye, ye sē nawee-fen di ye, ye sē Yãhã laam wũhũ pye ye. Koo kai- ngĩ -sē kē tee yai ye gbihi yigi, ye koo ta yĩŋ. Ke kai- ngĩ n -sē taha, ye ma syi ye faha laa yaha ye.

²⁴ Yii mpãy, nawee- n taha ye na, fũũ- me ye ne! Ye lakue loho fĩ, ma tepũũ yi n kãã ke wo ma cã ke wo; yũhũmii ma -sē too ku ke lakue loho wo, ye ga ke wo ke dyaŋ.

²⁵ Yii Yãhã kaiyarfa, tesē yii Farisyē ye ne, dawarfa

me ye ne! Ye wĩ pee Yãhã ye. Ye ma mii nawee- mpãy dyaŋ, pe crãŋ kur kue yee, tesē tasa kur kue ne, ma n tyii ke laam na. Ye bya, ye yii ta naweeyõm nkur kue ye, ye laam sē -sē wee gbɛgbɛ ye. Nawee- wãyuhu wĩ ya le ma ye laam wo, tesē kai- nkãy ne ke sē yõ ye.

²⁶ Yii Farisyē, fũũ- me ye ne! -Ye cãã ye laam ta pe n nii gbɛgbɛ, ye -sē ga yõ gbaa na. Le ma mii crãŋ dyaŋ ke laam ma yee laha, ke nkur kue bya -sē ga laha.

²⁷ Yii Yãhã kaiyarfa, tesē yii Farisyē ye ne, dawarfa me ye ne! Ye wĩ pee Yãhã ye. Ye ma mii nakur gbũhũ wãŋ syi dyaŋ; pe ga ke nkur kue tuhu ngaa ne ke n yõ, ke nii perper. Ke laam -sē wo, ke yĩ nakur kacɛr ne, tesē wãfũhũ wãn ter bye ne.

²⁸ Ye bya ma koo syi. Nawee ma ye yãã, u ga yee ye ma naweeyõm. Dawar wĩ ya -sē kē le gbobo ye laam wo, tesē kapee- wãpye wĩ ne.

²⁹ Yii Yãhã kaiyarfa, tesē yii Farisyē ye ne, dawarfa me ye ne! Ye wĩ pee Yãhã ye. Nakur gbũhũ nkãy ke yõ, koo kē tee n gbihi Yãhã kaplãŋ tõrfa kē. Ye maha nasron gbũhũ gbihi n yõ.

³⁰ Ye maha n yee: <Wa'a ne pye wo faale wãle cãã na, wo saa ne yĩmbui wãã le pe ne, wo pe Yãhã kaplãŋ tõrfa boo ye!>

³¹ Tee loo pãã pe faale Yãhã kaplãŋ tõrfa wãboo wĩ na, ye le cã laha ma yee,

mpāy pe bii naa poo Yāhā kaplāṅ tōrfa mii boo, pe kur kuε pii me ye ne.

³² Le yō! Ye faale wāε pe tēn lii koho yigi, tee -sē le tē kua!

³³ Nwōr terfa me ye ne, ye pee ter! Ye laam wo, ye yee la ye saa ba sāhā ye ka naa fla wo ye, naa gii wāfegeyāā wee ke na ye?

³⁴ Ye sē yāā, loo ne n ga Yāhā kaplāṅ tōrfa nō wāā ye ye, laantorfa ne, sabacāfa ne. Ye ga ba mpāy boo, ye mpāy kuey mar boo trāṅ na. Ye ga maha ba mpāy gbā sāngblāṅ ne, ye yawāhā nwey wo, ye mpāy kar taha naa n gaha teebehe bye wo.

³⁵ Loo ne, naboor tii bye te boo faale wo, too nde bye wāpēn draha ga ye dye. Too naboor nde bii gbe nas-roṅ Abel wāboo cāā na, ma sya ba waa Basyi dya Dyakaridya wāboo cāā na, woo wii pe bii boo ke Yāhā kangbāṅ nsoho wo ke Yāhā diṅ yisaha fla ne.

³⁶ Ta n cīinde nde pāā ye ye, ntōr rii te woo, le kapee fue ga yi yagaafa na.»

Yesu tesē Yurusalemfa wī ne

(Luke 13.34-35)

³⁷ Yesu n maha yee: «Yurusalemfa, Yurusalemfa, ye Yāhā kaplāṅ tōrfa boo, tesē nawee- mpāy Yāhā pe nō n wāā ye kē, ye pe waa n boo ntēambar ne. Yalebye n n ke n ye wāā ta nii tāy, mii nguyīṅ dyaṅ ke ne ke pii wāā ta ke nkaasyir flāhā tāy. Ye sē -sē le sya yāā ye.

³⁸ Tee n pye ke syi, Yāhā ga ba kur waa ye klo na.

³⁹ -Ye yāṅ, n ga ye yar: Ma gbe yagaa na, ye saa ra yāā yāā nantāṅ ye. Per gaa, n ga dur ba, ye n -sē ba naa n yee: <Mboo wii taa n pai Yīnfua Yāhā myaha na, ke kaa taha ma na.> »

24

Kayihī nkāy ke n pai kāntrahafa dye driyē n cā kua

(Mar 13.1-27; Luke 21.5-28)

¹ Yesu n yi ke Yāhā kangbāṅ wo, ma n ter u kānyārwai ne. Pe kānyārwai n yūhū crā u na, ma u pye u ke Yāhā kangbāṅ nwey wāfāā nayōr ter yāṅ.

² Loo na, Yesu n pe yar ma yee: «Ta n cīinde nde pāā ye ye: Ke Yāhā kangbāṅ nwey nde bye tee n yāā nde, te ga ba too, ntēmlaha neṅ gaa gε saa ba taha ta nii ke nampyeṅ na ye; te bye ga ba traha.»

³ Yesu n ga dugu nii te wolifye katyir yāṅ yīṅ na. Pe kānyārwai ya n yūhū crā u tāy, ma u yey ma yee: «Wo Yīnfua, taa naa ke Yāhā kangbāṅ wātoo wī pāā, wo yar ke tooyale ne cigege, ma suhu kayar lii ne le ga ba waha ta, nawee- n ma wādurba yale cā, tesē driyē wākua yale ne.»

⁴ Yesu n -sē too ke kai- na, ma nii pe yar ma yee: «-Ye naa yii yigi, waa kawar ma syi waha ba ye yīntar figi ye!

⁵ Ye sē yāā, nawee- busāā ga ba ta myaha taha pe ya na, pe naa kawar fua pe yee, a poo me u Yāhā Yīndefua. Pe ga ba nawee- busāā wlaŋ koo ne.

⁶ Ye ga ba naan wūhū luhu, te ma tūntūn, kaa na te ma deydey. Ya'a syi ye fya ye! Koo kayīhī ngīī yai ke ba dye, le sē -sē ga ba pye driyē wākuanŋ ye.

⁷ Nawee- tergaafa ga ba naa naan miy ter gaa ne. Yīnfua waa ga ba yir u nawee- ne, u ga naan miy yīnfua waa ter ne. Fāāpihi ga ba dye teebehe nkāy wo, tesē kāntraha wāyehē ne.

⁸ Kānkai- ngīī bye ga ba nii mii calaifua wān dyanŋ, te ma ne yir u na, te naa u yaa.

⁹ Nawee- ga ba ye yigi wāā, pe n ye nuhu, pe sya ye boo. Ye wīī ga ba fūhū nawee- bye ye ta wīī na.

¹⁰ Koo cāā na, nawee- busāā ga ba Yāhā kānde miy yaha. Pe ga ba yār naa n yaha pe ya na; pe wīī ga ba naa n fūhū pe ya ye.

¹¹ Kawar Yāhā kaplāŋ tōrfa ga ba yi nihi, pe nawee- busāā wlaŋ le kapee- wāpyenŋ wo.

¹² Loo nde ga ba pee, le sya ta, nawee- busāā saa ba naa pe nampyenŋ- yāŋ nawee- ye.

¹³ Wii ma -sē waha plāhā kuae ta kur ye ke kānkai- bye wo, Yāhā ga ba u sya yaha.

¹⁴ Le Yāhā kapāyīī nde ga ba tōr kāntrahafa bye ye, pe bye n ke kai- cā. Loo na, ke driyē ga cā kua.»

¹⁵ Kaplāŋ nkāy ke n taha, wii ma ke kal u yai u ke war yō! Yesu n maha yee: «Faale Yāhā kaplāŋ tōrfua Dāyel, tuu bii cīinde kapihi gii wīī pāā, yaa ba ke yāā Yāhā niisaha wo.

¹⁶ Loo yale wo, mpāy pe ga ba pye Yude wo, pe fā naa n gaha yāy kue koho na.

¹⁷ Wii ma ba pye u gbe- baha yīntraha wo, u ma syi yee woo ga tege dye nwonŋ wo, u wān taa gbe yigi ye. U naa n fā.

¹⁸ Wii ma ba pye u tar wo, u ma syi yee woo nayrengbāŋ kuae kaha wo, woo ga dur ga ke gbe ye. U naa n fā.

¹⁹ Too plii nde na, ca mpāy pe ma laha ne, tesē mpāy ne pe ma pii ne pe n wār, pe fen ga ba gboho ter.

²⁰ -Ye naa Yāhā nar too fee plii nde ma syi sronŋ werngbān cāā ne, tesē kaniī per ne ye!

²¹ Ye sē yāā, ma gbe driyē wātāhā na, ma sya ba waa yagaa na, too plii nde fen wāpee syi sē yāā yāā ye. Te syi saa maha ba yāā yāā ye.

²² Yāhā ma ne yee ke sē yer kaa wāyikāā na te wāfāy plii yē na ye, waa yīŋ ge saa ne wloho yi ye. Ke -sē yer koo kaa wāyikāā na ke laampii wīī na, mpāy ke yāŋ yi.

²³ Loo na, wii ma ye pye, a u Yāhā Yīndefua ma nwo, u Yāhā Yīndefua ma nwaala, ya'a syi le sya ye!

²⁴ Ye sē yāā, kawar Yāhā yīndefa, tesē kawar Yāhā kaplāŋ tōrfa ne, pe ga ba

yi. Pe ga ba naa yĕkã wũhũ pye tesē laanwo wũhũ ne, pe naa nawee- wlaŋ. Mpāy ge Yāhã pe yāŋ yi, pe ma yee pe sē waha pe ya na ye, pe ga waha wlaŋ.

²⁵ -Ye luhu naa n yō! N nwo, tē ye cāã n yar ke kaine.

²⁶ Loo na, pe ma ba ye pye, a -ye yāŋ u ma drawaha fla wo, laa na u ma nwoŋ laam wo, ye ma n le sya ye!

²⁷ Ye sē yāã, u Nawee Puee wādurbaŋ ga ba pye mii yāhã wāyehē dyaŋ, ke ne ncaha bye gbe tā, nawee-bye n ke yāã.

²⁸ Ye sē yāã, kakugu ma pye na, yān ga te ya wāã ke fla na.

²⁹ Too fēn plii nde ma kāhã ter wa, yai ga ba gbã tā, yroŋ saa ba pye cāã-ne ye. Yrompii ga ba kuã too kãntraha na; ke yāhãyiŋ wān bye ga ba gbã wlāhã te ya wo.

³⁰ Loo na, u Nawee Puee wādurba kayar wĩ ga yāŋ cã gbaa na, yāhãyiŋ na. Kãntraha terfa bye ga ba naa pe ya mii wũn. Pe ga ba u Nawee Puee yāã yāhãsyōr na, tuu n pai fānga ne, maha yāhãyiŋ nayōr ne kacān saa pye ye.

³¹ Tūūtūū ma ba wuu, u Nawee Puee ga u yāhãyiŋ tēnlehe nō wāã driyē teebehe bye wo. Nawee-mpāy tuu yāŋ yi, pe yāhãyiŋ tēnlehe ga pe bye wāã driyē kur bye wo.»

lii ne?

(*Mar 13.28-31; Luke 21.29-33*)

³² Yesu n maha pe yar kakuācran ne ma yee: «Nasar nkugu ke wo klaha lii ne, ye yai ye le cã. Ye sē yāã, ke katyigi ma kayampēn yi, ma maha wampēn fe, yaa cã ke wāsayale nō gbe taha.

³³ Koo syi dyaŋ, ye ma ba kai- ngĩ yāã ke n pye, ye -sē cã u Nawee Puee ma u dur n pai.

³⁴ Ta n cĩnde nde pãã ye ye: Yagaafa bye saa ku tãŋ mii kai- ngĩ sē pye poo mpāy yĩnde na ye.

³⁵ Ke yāhãyiŋ tesē ke kãntraha ne, te ga ba kua kãã te saa ba pye ye; ta kaplãŋ koo -sē na, koo ga nii wākuayāã saa pye ke na ye.»

Driyē wākuayale ga ba nawee- fe gbe

(*Mar 13.32-37; Luke 17.26-30, 34-36*)

³⁶ Yesu n maha pe gbihi yar taha ma yee: «Ū Nawee Puee wādurbaŋ ke n pai pye per gii, waa sē koo per cã tesē le yale ne ye. Pe yāhãyiŋ tēnlehe ge sē ke per cã ye. Ndoo ke Dya, ta bya sē ke per cã ye. Ta Tuhufua Yāhã ya ke le cã.

³⁷ Kai- nkāy ke naa n pye faale wādyaha Nuwe cāã na, koo syi kai- ke ga ba naa n pye u Nawee Puee wādurba yale wo.

³⁸ Ye cã, Nuwe cāã na, te driyē lafir te sē ba yi wa ye, nawee- naa dir di ma naa

Nasar nkugu ke wo klaha

n wo, ma naa ca sya ma naa pe pueesyam wãã naam kē, ma sya ba waa Nuwe wãdye per na ke salangbãñ wo, kangbãñ dyañ.

³⁹ Pe sē ba le sya ma yee laa ga ba pe dye cĩnde ye, te lafir n sya ba yi tã kãntraha bye na, ma nawee-bye boo tãñ. U Nawee Puee wãdurbañ ga ba pye koo syi dyañ, nawee- saa ba le sya pe yee kai- ngĩ ga pe dye cĩnde ye.

⁴⁰ Koo per na, naam syãm syi ma pye tar wo pe ya tãy, pe ga ba nen yigi ba ra fla na, pe tyii u nen na.

⁴¹ Ca syãm syi ma pye pe tra tre pe ya tãy, pe ga ba nen gbe ba ra fla na, pe tyii u nen na.

⁴² Tee sē ndoo, ye Yĩñfua, wãdurba per cã ye, ya'a syi ye sã wãy faha yii na ye!

⁴³ -Ye nde cã laha: Kahafua ma ne u yuhu payale cã ke yĩmper wo, u ga ne kuee yrãñ na, u sye u yuhu ma n dye u kaha wo ye.

⁴⁴ Loo ne, ye bya -ye yii gbihi naa n ta, yaliile tee sē ga yigi ye, u Nawee Puee ga ba dur ba loo yale wo.»

Tëntēyõ u yĩñfua sēñ mii?
(Luke 12.41-48)

⁴⁵ Yesu n maha yee: «Tëntēle wii syi kē u n sroñ u yĩñfua ye, ma maha kai- cã? Woo kē wii ne u yĩñfua ter, ma u taha u naa u tëntēwai bye yãñ, u naa pe dir wãã pe kē sediyale wo.

⁴⁶ U yĩñfua ma dur ba, maa u yãã loo tēn na, woo tëntēle wii n tãy.

⁴⁷ Ta n cĩnde nde pãã ye ye: U yĩñfua ga u taha u koho wãñ bye yĩñ na.

⁴⁸ U tëntēle ma pee, u ga le ga yigi, a woo yĩñfua saa pa yagaa ye.

⁴⁹ Loo na, u ga too u tëntēwai wãgbãñ na, u ga naa n di, u sēm wo naa n ter sēnwofa ne.

⁵⁰ U tëntēle tuu sē per gii ga yigi, tesē yale lii ne ye, u yĩñfua ga pa koo na.

⁵¹ U ga u pēn cĩnde wãpēn, tuu u pye pyer rii ne te yai dawarfa ne, u n naa n wũn, u naa nkãhã yĩhĩ.»

25

Cabii sēnsye cafãñ yigifua sēñ mii?

¹ Yesu n maha kakuãcran nde gbã pe ye ma yee: «U Nawee Puee ma ba dur ba, Yãhã yai klo wãdyen ga ba nii mii cabii sēnsye mpãy wii dyañ. Pe cabii sēnsye pe naalor gbe, ma yi ma n gaha cafuẽ yigifua wããsaha wo.

² Pe laam wo, cabii bua pye napley, pe sē ba kai- cã ye. Bua mii -sē ba kai- cã, pe pye laantorfa.

³ Pe cabii napley n pe naalor gbe, pe sē sēm- gbe yigi ye.

⁴ Pe cabii laantorfa poo n pe naalor gbe, ma suhu sēm- ne ngaa laam wo.

⁵ U cafuẽ yigifua sē naa n pai ye, wãñ n sya ba pe cabii bye yigi, pe n sã wãy.

⁶ Yĩndyaha n ba dye, waa n tē sya ma yee: «U cafuẽ yigifua nwo, -ye ka yaa u wãã!»

7 Loo na, pe cabii bye n yir wāy na, poo ga pe naalor gbihi, pe sēm- mpāy le taha.

8 Pe cabii napley n pe laantorfa pye ma yee: <Ye ye sēm- mpāy laha wo kē! Ye sē yāā, wo naalor n fege wo ye.>

9 Pe laantorfa n pe yē wāā sya ma yee: <Aye, sēm- mpāy pe ma wo ye, pe saha wo lay yi ye lay ne ye. -Ye ka sēm-parsaha fla wo, yaa mpāy par, ye le!>

10 Pe cabii napley n ka loo na sēm- parsaha wo, u cafuē yigifua n pa loo yale wo. Mpāy pe ba pe ya gbihi ta, pe n dye u cafuē yigifua ne te cafān didi nwongbāṅ laam wo, pe n ke nwonyē tā tā.

11 Loo kur ye, pe cabii bua mii n ba pa, maa tē sya ma yee: <Yīṅfua, Yīṅfua, ke nwonyē yār wo kē.>

12 U cafuē yigifua n pe yē sya ma yee: <Ta n cīnde nde pāā ye ye, n sē ye cā ye.> »

13 Yesu tuu ke kaplāṅ pāā wa pe ye, u n pe yar taha ma yee: «Tee sē u Nawee Puee wādurba per cā, ke yale ne ye, -ye ma n faha yāā yii na ye!»

Pe tēntē- tāā pe yīṅfua sēṅ mii?

(Luke 19.11-27)

14 Yesu n maha kakuācran laa gbā pe ye u wādurba wī na ma yee: «Ta wādurba wī ga ba nii mii dya waa dyaṅ, tuu ga yrāhā yi. Tuu ga yrāhā yi, u n u tēntē- yee ba, ma ba u koho wale le soho pe koho wo.

15 U n war milyō bua le soho u tēntē nen waa koho wo, ma milyō syām le soho waa koho wo, ma milyō nen le soho u tāā wuhu koho wo. Tuu u tēntē- cā wa, pe nanem ga waha yia pe tēn lii tē, u n pe war la pe kē koo syi, ma ter.

16 Wii tuu pe war milyō bua yāā, u n yir le yalebya wo, ma ga nii tēn tē pe war ne, ma sya ba war milyō bua mpāy yāā.

17 Wii tuu ba pe war milyō syām yāā, u bya n ga tēn tē pe war ne, ma sya ba war milyō syām mpāy yāā.

18 Wii tuu -sē ba pe war milyō nen yāā, u n ga wihi tugu kāntraha wo, ma u yīṅfua war wūhū yaha ke fla na.

19 Le n ba ma- pe tēntē- yīṅfua n dur ba. U n nii pe yey, pe waha tēn lii tē pe war ne.

20 Wii, u yīṅfua ba war milyō bua le soho u koho wo, u n yūhū crā, ma pe war milyō bua fle sīi yar ma yee: <Yīṅfua, ma ba war milyō bua le soho ra koho wo. Yāṅ, n maha war milyō bua mpāy yāā taha.>

21 U yīṅfua n u pye ma yee: <Le yō; ma ma tēntēyō, ma maha n sron. Ma sron kasyimbēhe wo; loo nde na n ga ma taha kai- nkāy na ke yīṅ ke gbaha. Pa, wo n ba gbar.>

22 Tēntē wii, u yīṅfua ba pe war milyō syām le soho u koho wo, u bya n yūhū crā, ma pe war milyō syām fle sīi

yar ma yee: <Yĩnfua, ma ba war milyõ syãm le soho ra koho wo. Yãŋ, n maha war milyõ syãm mpãy yãã taha.>

²³ U yĩnfua n u pye ma yee: <Le yõ; ma ma tẽntẽyõ, ma maha n sronj. Ma sronj kasyĩmbehe wo, loo nde na n ga ma taha kai- nkãy na ke yĩŋ ke gbaha. Pa, wo n ba gbar.>

²⁴ Loo kur ye, wii u yĩnfua ba war milyõ nen le soho u koho wo, u n yũhũ crã ma yee: <Yĩnfua, n ba cã ma laam waha. Tar rii nawee-pe n war, ma n ta pe ma myaha taha re na. Dir rii nawee- pe n gbihi, ma n ta pe te le ma myaha pen wo.>

²⁵ N ba fya, ma ga ma war wũhũ yaha kãntraha wo. Yãŋ, ma war mii, sya pe ne.>

²⁶ U yĩnfua n u yẽ sya ma yee: <Tẽntẽ napee nwo, napar difua kẽ ma ne! Ma cã, tar rii nawee- pe n war, n n ta pe ta myaha taha re na. Ma maha cã, dir rii nawee- pe n gbihi, n n ta pe te le ta myaha pen wo.>

²⁷ Ma ne pye ma ga ra war wãã fue na war cãtrohosaha wo. Loo na, tẽ dur ba, n saa ne yãã la u war see, ta n sya?>

²⁸ Loo kur ye, u n pe nawee- pye ma yee: <-Ye pe war milyõ nen sya kãã u koho wo, ye pe wãã wii kẽ u ma pe war milyõ bua ne!

²⁹ Ye sã yãã, wii ma pye ngaa ne, pe ga ba wãã taha u kẽ dege. Wii ma -sẽ yee u wee ngaa ne ye, car gii ke ma

u koho wo, ke ga ba tyĩn sya kãã u ye.

³⁰ Ma yee u tẽntẽ nwo na, tuu saha laa yõ ye, -ye u gbe miy yi wãã nkur ye wam fla wo, u n naa n wũn, u naa nkãhã yĩhĩ.> »

Nawee- bye ga ba tyõr pe kapyen ne

³¹ Yesu n maha yee: «Yali- ile wo u Nawee Puce ma ba pa u yãhãyĩŋ nayõr ne, pe yãhãyĩŋ tẽnlehe bye ne, u ga ba nũ u nangbãŋ niisayũhũ wo.

³² Teebehe bye nawee- ga ba wãã ta u yaha ye, u n pe tyõr mii mbanaha dyaŋ, tuu mbaa tyõr n yi sãngaa wo.

³³ U ga pe mbaa ta u kãndigi kue ye, tuu pe sãngaa ta u kãmanj kue ye.

³⁴ Loo na, mpãy pe ga ba pye u yĩnfua kãndigi kue ye, u ga pe pye: <Ye wĩĩ n tãy ta Tuhufua Yãhã ye. -Ye pa, ye ba Yãhã Yai kayũhũ sya, kayũhũ nkãy ke bii cãã gbihi yaha wa ye kẽ, driyẽ wãtãhã cãã na.

³⁵ Ye sã yãã, fãã ba ra yigi, ye n ba dir wãã ra n di, koo kẽ. Loho fãã ba ra yigi, ye n ba loho wãã ra n wo. N pye nampay, ye n ba ra yigi yõ.

³⁶ Nayroho sã pye ra ye ye, ye n ba kaa wãã ra n le. N pye yanfua, ye n ba ra traha. N pye nwompihi wo, ye n ba pa ra fla na maa ra yãŋ.>

³⁷ Loo na, pe nasronj ga ba u yẽ sya pe yee: <Yĩnfua, wo ma yãã na, fãã ba ma yigi, wo n ma kẽ dir ne ma n di, loho fãã ne, wo n ma kẽ loho ne ma n wo?>

38 Ma pye nampay teelii wo, wo n ma yãã, ma ma yigi yõ? Wo ma yãã na, nayroho sê pye ma ye ye, wo n kaa wãã ma kē ma n le?

39 Ma pye yanfua na, ma pye nwompihifua teelii wo, wo n ka maa ma yãñ?>

40 U yĩñfua ga pe yar, u yee: <Ta n cĩnde nde pãã ye ye: Tee naa kai- ngĩ pye ta nawee- kē, mpãy gε pe ma naflam, le ma mii ye naa ke pye ndoo gε kē.>

41 Loo kur ye, mpãy pe ga ba pye u kãmanj kue ye, u ga pe pye: <-Ye dey kãã ra na, Yãhã yoosën ma ye na! -Ye ka naa fla wo, naa gii wãfegeyãã wee ke na ye! Koo naa gbihi Setane kē, tesē u sãndãpee ne.

42 Ye sē yãã, fãã ba ra yigi, ye sē ngaa wãã ra n di ye, koo kē. Loho fãã ba ra yigi, ye sē loho wãã ra n wo ye.

43 N pye nampay, ye sē ba ra yigi yõ ye. Nayroho sē pye ra ye ye, ye sē ba kaa wãã ra n le ye. N pye yanfua, n pye nwompihifua, ye sē pa maa ra yãñ ye.>

44 Pe ga ba u pye pe yee: <Yĩñfua, wo ba ma yãã na, fãã ba ma yigi, loho fãã ne, ma pye nampay, nayroho sē pye ma ye ye, ma pye yanfua, ma pye nwompihi wo, wo sē kayĩ pye ma kē ye?>

45 U Yĩñfua -sē ga ba pe pye: <Ta n cĩnde nde pãã ye ye: Tee sē naa kai- ngĩ pye ta nawee- mpãy kē pe ma naflam ye, le ma mii ye sē naa ke pye ndoo gε kē ye.>
>

46 Yesu n pe yar taha ma yee: «Poo mpãy pe wee nasronj ye, pe ga ba wãpën yãã, kii wãkuayãã wee ke na ye. Mpãy pe -sē ma nasronj, pe ga ba cĩnde yrã yãã, lii wãkuayãã wee le na ye.»

26

Yiifee- yahaseefa Yesu ke wãboo ne

(*Mar 14.1-2; Luke 22.1-2; Nsãn 11.45-53*)

1 Yesu tuu kaplãñ ngĩ bye pãã wa, u n u kãnyãrwai pye ma yee:

2 «Ye cã te syayaha gbar ma plii sĩĩ wo. Loo yale wo, u Nawee Puee ga ba yi nawee- kē, pe n u kuey mar boo trã na.»

3 Pe Yãhã yũndefa yĩñfa n pe ya wãã pe wãε ne, u Yãhã yũndefa yĩñfua kaha wo. U myaha ba kē Kayifu.

4 Pe n le pãã ta poo ga Yesu yuhu yigi, pe u boo.

5 Pe n le pãã ma yee: «Wo saha u yigi te gbaryale wo ye. Mii loo sē ne ye, pe nawee- ga waha yir pe yee, le sē yai poo ye ye.»

Cɔɔ waa lasekole wãwoo Yesu yĩñ na

(*Mar 14.3-9; Nsãn 12.1-8*)

6 Yesu pye Gbetane wo, Syimu kaha wo, Syimu wii tuu pye gber.

7 Cɔɔ waa n pa u tãy, yab- later ntẽmblaha bule ne u koho wo. Lasekole waa ter pye le wo, nawãm sē naa u dir yey ye. Yesu pye u naa n di, u cɔɔ n u lasekole woo u yĩñ na.

8 Pe kānyārwai pe loo yāā, le sē tāy pe ye ye, pe n nii le pāā ma yee: «Kaklaha- nede!

9 Pe ma ne lasekole nwo par, ma wangbāy yāā ma wāā fenfa kē, loo sē puar la?»

10 Yesu n -sē cā pe ne, ma pe pye ma yee: «Ye tyii u cōo na, u kayī pye ra kē!

11 Ye sē yāā, yalebye fenfa ma ye ne. Ndoo -sē nwo, n saa ba pye ye ne per gaa ye.

12 Ye sē cā la, u cōo tuu lasekole nwo woo ra kadye na, ta nakugu kē tuu gbihi wa gbīī wāleŋ na?

13 Ta n cīinde nde pāā ye ye: Pe ma ba le Yāhā kapāyī wūhū tōr teelii teelii kāntraha nge na, pe ga u cōo nwo bya wīī pāā, lii tuu pye ra kē. U wīī ma syi le faha yāā nawee- na ye.»

Yuda Yesu wāyi wīī ke

(*Mar 14.10-11; Luke 22.3-6*)

14 Pe Yesu kānyārwai sēnsye syām mii wo, waa pye pe naa u yee Syikaryotefa Yuda. U n yir, ma ka pe Yāhā yūndefa yīŋfa fla na,

15 ma ga pe pye ma yee, a woo ma Yesu yi pe kē, pe ga woo kē nwa ne? Pe n wargbe warpīī gbey sēnsye tōr, ma pe wāā u kē.

16 Yuda n ta ter nii Yesu wāyi wīī ke pe kē.

Yesu kur kuε syayaha gbar dir

(*Mar 14.12-21; Luke 22.7-14, 21-23; Nsān 13.21-30*)

17 Te gbar rii Yiifee- sē ncasur bur di ye, te ba no wa. Ke per cir na, Yesu kānyārwai n u yey ma yee: «Ma laam wo, ma yee too ga te syayaha gbar dir yīntaha yi na ma kē?»

18 Loo na, Yesu n waa yar pe na, pe ka woofua fla na, le klo laam wo, pe ga u yar pe yee: «Wo Yīŋfua yee: Ta yale no wa; n ga ba te syayaha gbar dir di ma fla na, ta kānyārwai ne.»

19 Yesu tuu pe kānyārwai yar mii, pe n pye koo syi, ma ga te syayaha gbar dir yīntaha yi.

20 Yainkoŋ wo, Yesu pye u ba draŋ nii, ma naa n di u kānyārwai ne.

21 Pe n nii n di, Yesu n yee: «Ta n cīinde nde pāā ye ye: Ye laam wo, waa ma u ga ra yi ta napīī- kē.»

22 Le n pe bye laam wlāhā, pe n nii u yey pe ya wuhu na ma yee: «Yīŋfua, ndoo la?»

23 Yesu n pe yē sya ma yee: «Wii tuu u koho wāā le ra ne wāceŋ tasa laam wo, woo tuu ga ba ra yi ra napīī- kē.

24 Cīinde ne, u Nawee Puee ga ku mii le yrūhū ta nii Yāhā sabangbāŋ wo mii. Wii fen te -sē ga cā pee, woo kē wii ne tuu u yi u napīī- kē; myaha ne, u ma ne see ge see ye.»

25 Yuda wii, tuu ne ga ba u yi u napīī- kē, u n kapān gbe ma yee: «Yīŋfua, ndoo la?» Yesu n u yē sya ma yee: «Ma le pāā.»

Yesu bur rii la defū wii ne

u kānyārwai kē, nwa kē?

(Mar 14.22-26; Luke 22.15-20; 1 Kōr 11.23-25)

²⁶ Pe naa n di, Yesu n bur gbe, ma syaha kē Yāhā ye, ma ke la cēr wāā u kānyārwai kē ma yee: «Ye sya di, ke ma ta kadye draha wo.»

²⁷ U n maha defīi sekuyīi gbe, ma syaha kē Yāhā ye, ma le sekuyīi wāā pe kē ma yee: «Ye bye -ye wo!»

²⁸ Pe ma ta ntōr draha wo, ta tōr rii te ga woo, nabuar ntān n cā dye Yāhā tāy, naambiyārfān tii ke bii le pe ne te n cā yīntaha ta. Loo na, nabuar kapee- ga laha kāā pe yīn na.

²⁹ Ta n le pāā ye ye: N saa maha defīi wo yāā kāntraha nge na ye. N ga ka Yāhā yai klo wo, n cā ga koo fla defīi wo ye ne.»

³⁰ Loo kur ye, pe n Yāhā sey yay taa ne, ma yir ma ka te wolifye katyir yān yīn na.

Yesu Pyar yar u ga woo wīi kai tēhe tāā

(Mar 14.27-31; Luke 22.31-34; Nsān 13.36-38)

³¹ Ke wolifye katyir yān yīn na, Yesu n u kānyārwai pye ma yee: «Nanga yīmper wo, ye bye ga ba dur yi ta kur ye. Le ma le yrūhū ta yaha Yāhā sabangbān wo ma yee, Yāhā yee: «N ga ba u mbanaha gbā boo, pe mbaa bye n fā cāān.» »

³² Yesu n maha pe yar taha ma yee: «Ta wāku kur ye, n ma ba yir gbā wo, n ga ba cāā ter ye yaha Galele kāntraha wo.»

³³ Pyar n kapān gbe, ma u pye ma yee: «Mii bye ma sya ga ba dur yi ma kur ye, ndoo saa yi kāā yāā ma kur ye ye.»

³⁴ Yesu n u pye ma yee: «Ta n cīinde nde pāā ma ye: Ke nanga yīmper nge bya wo, ngupuai saa kui gē kui wa ye, maa ta wīi kai tēhe tāā, ma yee ma sē ndoo cā ye.»

³⁵ Pyar n u yē sya ma yee: «N saa ba le kai n yee, n sē ma cā ye, n ma sya ga gbā ku ma ne.» Pe kānyārwai mii bye n loo nen ya pāā pe ya ndonj.

Yesu Yāhā wānar Gesane fla na

(Mar 14.32-42; Luke 22.39-46)

³⁶ Loo kur ye, Yesu n ka u kānyārwai ne fla ngaa wo pe n yee Gesane. U n pe pye ma yee: «Ye nii kuee nwo, ta n ka yaha ye, n ga Yāhā nar.»

³⁷ U n Pyar yigi taha u ya na, pe Sewede pii syām ne. U laam ba nii n wlāhā u ye, u ntān n maha nii u cēr.

³⁸ U n pe pye ma yee: «Ta laam bye wlāhā, ma nii mii gbāku wīi laa dyanj. -Ye kuee nwo wo ra ne, ye ma syi ye sā wāy ye!»

³⁹ U n faa ka yaha ye, ma ga kānklūy gbāā, ma yīn kue le ma pāā Yāhā ne ma yee: «Yāhā, ra Tuhufua, ma n yia kai- bye na. Le kayīhī yale kuā ter ra na, lii le n pai nde. N sē -sē yee ta laam wīi le pye ye, ma laam wīi loo le naa n pye.»

⁴⁰ Tuu loo pāā wa, u n dur ba u kānyārwai tāā mii fla

na, ma ba pe yāā pe sā wāy. U n Pyar pye ma yee: «Ye sē waha kuee yrāŋ yale nen ge ra ne ye!

41 Ye bye, ya'a syi maha sā wāy ye! -Ye naa Yāhā nar, ye ma syi ye ba dye kapee-wāpyeŋ wo ye! Nawee laam yī kayūhū wāpye wī ne, u -sē nɔ gber ke wāpyeŋ na.»

42 U n maha ter u ya ya yahasee ye, ma maha ga pāā Yāhā ne ma yee: «Ta Tuhufua, wāfāy nge ma yee ke saha kuā ter ra na ye, lii le ma ma laam wī, ma loo pye.»

43 U n dur ba, ma maha ba u kānyārwai yāā wāy na; pe wāy n sya naa pe yīnkaasyikuey ndege pe kē.

44 U n ter pe yaha, ma ka yaha ye, ma ga koo kaplāŋ tee nen ya pāā Yāhā ye, ke tehe tāā wuhu na.

45 Loo kur ye, u n ka u kānyārwai fla na, maa pe pye ma yee: «Ye maha sā wāy, ma n wūū ke. Le nde, le yale nɔ wa. -Ye naa n yāŋ, pe ga u Nawee Puee yi kapeepyefa kē yagaa.

46 -Ye yir wo n ter! Ye sē yāā, dya wii tuu ra yi ta napī- kē, u nwo u n pai.»

Yesu wāyigi

(*Mar 14.43-50; Luke 22.47-53; Nsān 18.3-12*)

47 Yesu naa n pāā nantāŋ, Yuda n pa. Pe kānyārwai sēnsye syām mii waa ba kē u ne. Nabuar raa pye u ne, yūntruē ne pe ye koho wo, tesē kāhā ne. Yāhā yūndefa yīŋfa, ma suhu pe wāle ne,

poo me pe ba pe lehe wāā, pe ba Yesu ke yigi.

48 U Yuda wii tuu ba yi kāā Yesu kur ye, u n pe nawee- yar yaha naambiyār syaha gaa ter ne, pe n waha Yesu cā. U ba pe pye ma yee: «Dya wii tē ga ba syar naambiyār syaha ne, yaa cā woo kē tee n ke, ye ba u yigi.»

49 Yuda n ta ter yūhū crā Yesu na, ma u syar ma yee: «Yīŋfua, n ma syar,» ma u syar ke naambiyār syaha ne.

50 Yesu n u pye ma yee: «Ta naambiyā, taa pa lii na, le pye!» Pe nawee- n -sē yūhū crā, ma koho taha Yesu na, ma u yigi.

51 Yesu kānyārwai mpāy pe pye u ne, poo nen waa n yūntrūhū kuā, ma Yāhā yūndefa yīŋfua tēntēle gbā, ma sya nditye gbā cer kāā u kē.

52 Yesu n u pye ma yee: «Ma yūntrūhū le yaha ke niisaha wo; ma sē yāā, mpāy bye pe yūntrūhū gbe pe nampyeŋ- na, pe yūntrūhū gbā ku.

53 Ma laam wo ma yee la, n saha ra Tuhufua Yāhā nar u n yāhāyīŋ tēnlehe seraasyi ndreŋ sēnsye syāŋ syi wāā ra kē, tahar ne, ke yagaa nge na ye?

54 Kai- nkāy ke -sē n pye yagaa, ke ma ke yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee, ke yai ke pye.»

55 Yesu tuu loo pāā wa, u n wā klaha ma pe nabuar pye ma yee: «Tee pa ra yigisaha wo yūntruē ne tesē kāhā ne, kapeepyefua la ra ne? Plii

bye n pye n ba tege nii ye ne, ma naa nawee- klaha Yāhā kangbāŋ laam wo, ye sē -sē ra yigi koo fla na ye.

⁵⁶ Yāhā kaplāŋ tōrfa pe bii cāā kai- nkāy yar yaha, koo kē ke n pye yagaa.» U kānyārwei bye n fā ter u yaha.

Yesu tesē pe kaplāŋ cerfa ne

(*Mar 14.53-65; Luke 22.54-55, 63-71; Nsān 18.13-14, 19-24*)

⁵⁷ Mpāy pe ba Yesu yigi, pe n ka u ne Yāhā yūndefa yīŋfua Kayifu fla na. Pe Yāhā kaiyarfa pye pe ba pe ya wāā ke fla na, ma suhu pe wāle ne.

⁵⁸ Pyar -sē pye u yuhu dey naa n taha Yesu na, ma sya ga dye u Yāhā yūndefa yīŋfua kaha wo, ma tege nii wlāhā pe kaha sēŋfa ne, woo ga le kuasaha yāā yīnde ne.

⁵⁹ Pe Yāhā yūndefa yīŋfa tesē pe kaplāŋ cerfa bye ne, pe n nii kapee- ke gbe pāā n taha Yesu na, kapee- nkāy syi ke ga waha ta, pe n yee Yesu yai wāboo ne.

⁶⁰ Nawee- busāā n kawar fua naa n taha Yesu na, pe sē -sē waha laa yāā, lii syi le u wāboo wīi kua ye. Nawee-syām mpāy n pa kur kue ye, ma ba yee:

⁶¹ «Dya nwo yee, woo ga waha ke Yāhā kangbāŋ yoho pye klaha-, tuu dur u ke fāā plii tāā nsoho wo.»

⁶² U Yāhā yūndefa yīŋfua n yir, ma Yesu pye ma yee: «Nkāy nawee- mii pe pāā n

taha ma na, ma saa pe yē wāā sya la laa ne?»

⁶³ Yesu n yaha le. U Yāhā yūndefa yīŋfua n u yey ma yee: «Ndoo tesē ke Yāhāngbāŋ ne, wo yar nde ne: Mboo la u Yāhā Yīndefua Crise, u Yāhā Dya?»

⁶⁴ Yesu n u yē sya ma yee: «Ma le pāā. Ma gbe yagaa na, ye ga ba u Nawee Puee yāā, tuu tege nii kai- bye yīŋ na, Yāhāngbāŋ kāndigi koho kue ye. Yaa maha ba u yāā tuu n pai yāhāsyōr yīŋ na.»

⁶⁵ U Yāhā yūndefa yīŋfua, tuu Yesu kaplāŋ ngīi luhu, u laam n war u n sya u ya nayre tyīn cer, ma pe nawee-pye ma yee: «U n gbar Yāhā ne. Wo sē maha laa ke waa ye u wīi na ye. Tuu n gbar Yāhā ne, ye bye le luhu, ah ye lii yāā le na?»

⁶⁶ Pe nawee- bye n yee, a Yesu yai wāboo ne.

⁶⁷ Pe n ta ter yir, ma nii yēsyōr tu n woo Yesu na, ma nii u gbā kāntaklo ne, ma nii u fey, ma n yee:

⁶⁸ «Ma sē yee la u Yāhā Yīndefua Crise kē ma ne? Yoo u ma gbā? Le cā mii ya, taa wo yar.»

Pyar Yesu wīi kai tehe tāā
(*Mar 14.66-72; Luke 22.56-62; Nsān 18.15-18, 25-27*)

⁶⁹ Kai- ngīi pyeyale wo, Pyar -sē pye u ba tege nii nkur ye, kāndi wo. Tēntēsyalaale n yūhū crā u na, ma u pye ma yee: «Ma bya pye u Galēle kántrahafa Yesu ne.»

⁷⁰ Pyar n le kai nawee- bye yīnde na ma yee: «Taa lii pāā, n sē le cā ma ne ye.»

⁷¹ U n yir, ma yār n gaha kapahayē kuε ye, tēntēsyalāale n maha u yāā. Mpāy pe pye ke fla na, le n pe pye ma yee: «Nwo bya pye u Nasaretēfa Yesu ne.»

⁷² Pyar n maha le kai, ma sya Yāhā di ma yee, woo sē dya nwo cā ye.

⁷³ Saa n pye, mpāy pe pye ke fla na, pe n yūhū crā, ma Pyar pye ma yee: «Le ga waha pye cīnde, poo nawee- mii nen waa kē ma ne, ma pe yor pāā.»

⁷⁴ Pyar n -sē nii le pāā n waha ma yee: «Ndoo sē kē ye rehē! Ke ma pye kawar tē n fua, Yāhā ke ra pēn! Ndoo tesē ke Yāhā ne, n sē u dya cā ye ne ye.»

Le yalebya wo, ngupuai n kui.

⁷⁵ Pyar laam n too Yesu kaplān na, tuu ba yee: «Ngupuai saa ba kui wa ye, ma -sē ga ba ra wīl kai tehē tāā, ma yee ma sē ra cā ye.» U n yi nkur ye, ma too mii na, ma nii n wūn.

27

Pe ka Yesu ne fāngafua Pilati fla na

(Mar 15.1; Luke 23.1-2; Nsān 18.28-32)

¹ Yīn ke kāhā syii wa, pe Yāhā yūndefa yīnfa n pe ya wāā pe wāle ne, pe ga waha Yesu boo mii syi dyaŋ pe le cā.

² Loo kur ye, pe n ta pe n Yesu pua, ma ka u ne u fāngafua Pōsyi Pilati fla na.

*Naniicā Yuda yigi
(Tēnl 1.18-19)*

³ Koo kai- ngū kur ye, Yuda wii tuu ba Yesu yi u napī-kē, tuu yāā pe Yesu wāboo wīl ta, naniicā n u yigi. U n yir, ma ga pe wargbe warpii gbey sēnsye dur wāā pe Yāhā yūndefa yīnfa kē, pe wāle ne, ma pe pye ma yee:

⁴ «Wii tuu sē kapee pye ye, n ta pe n ga ba u boo; le naniicā ra yigi.» Pe n u yē sya ma yee: «Le wo gbe lii ne? Ma wīl ne le ne.»

⁵ Yuda n pe war miy yaha ke Yāhā kangbān wo, ma yi ma ga u ya yon boo.

⁶ Pe n pe war gbe, ma yee nawee ntōr wāwoo dir kē, pe sē yai pe pe wlāhā ke Yāhā kangbān diŋ war ne ye.

⁷ Pe n pāā ta, ma ga poor tēntēfua waa tar par, ma ta nampay nakur lesaha.

⁸ Loo ne, pe n nii too tar nde yee te ntōr tar, ma sya ba waa ke nanga na.

⁹ Faale Yāhā kaplān tōrfua Yermii tuu bii kaplān nkāy cāā pāā yaha, koo kē ke pye. U bii yee: «Pe n pe wargbe warpii gbey sēnsye gbe. Yiisrefa mpāy ba pāā ta, ma poo war dāā u wīl na.

¹⁰ Pe n poo war ta, ma u poor tēntēfua tar par, mii Yīnfa Yāhā bii ra yar mii.»

*Pilati Yesu sāhā
(Mar 15.2-5; Luke 23.3-5; Nsān 18.33-38)*

11 Pilati n Yesu sãhã. U n Yesu yey ma yee: «Mboo la pe Yiifee- Yĩnfua?» Yesu n u yẽ sya ma yee: «Ma le pãã.»

12 Pe Yãhã yũndefa yĩnfa ma suhu pe wãɛ ne, pe n kai- kɛ gbe pãã n taha Yesu na, Yesu sã laa wãã sya pe ye ye.

13 Loo na, Pilati n u pye ma yee: «Ma sã n luhu la kai- ngĩ bye ye, pe pãã n taha ma na?»

14 Yesu n yaha le, u sã kapãn laa ter wãã sya ye; loo n yẽ gbãã u Pilati na.

Pe Yiifee- Pilati ta u n Yesu wãboo wĩ ta

(*Mar 15.6-15; Luke 23.13-25; Nsãn 18.39—19.16*)

15 Dye- bye, syayaha gbar ma nɔ, u fãngafua ma ne nwompihifua waa yi yaha, wii nawee- pe ne yãŋ yi.

16 Nwompihifua waa -sẽ pye, pe naa u yee Barebaa. U myaha ba yi u kapee- wãpye wĩ na.

17 Nawee- pe ba nihi ke fla na, Pilati n pe yey ma yee: «Ye yee, n wii woo yi yaha ye kã, Barebaa laa, Yesu wii pe n yee u Yãhã Yĩndefua Crise?»

18 U ba cã, pe Yesu yigi ba u kã laanyar na.

19 U Pilati pye nantãŋ te kasãhã na, u cɔɔ n lehe wãã u ye, ma u yar, laa ma syi le dye pe nsoho wo u nasroŋ nwo ne ye, a woo tee mlũhũpihi wãŋ ter u wĩ na.

20 Pe Yãhã yũndefa yĩnfa -sẽ mii, pe wãɛ ne, pe ba pe

nabuar sũũ wa, a pe Barebaa woo wãiyaha wĩ pãã, pe Yesu wãboo wĩ pãã.

21 U Pilati n kapãn gbe, ma pe yey ma yee: «Ye yee, n wii woo yi yaha ye kã pe syãm mii laam wo?» Pe n yee Barebaa.

22 Pilati n pe pye ma yee: «Ah u Yesu wii pe n yee u Crise, n ga woo pye mii?» Pe bye n yee: «U yai pe u kuey mar boo trã na.»

23 Pilati n yee, a nwa kapee u pye? Pe nabuar n le gbey pãã fãnga ne ma yee: «U yai pe u kuey mar boo trã na.»

24 Pilati tuu yãã, u sã naa u laam wĩ yãã ye, kaa n cã maha n taha pe nawee- gblen na, u n loho gbe, ma u klue yee pe nabuar yĩnde na, ma pe yar ma yee: «Ta kalaa* wee u nasroŋ nwo ntõr wãwoo wĩ na ye. Ye yĩŋ wĩ ne le ne.»

25 Te nabuar bye n u yẽ wãã sya ma yee: «Ãwã, u ntõr wãwoo wĩ, le nii wii yĩŋ wĩ tesẽ wo pii nel!»

26 Loo na, Pilati n Barebaa yi yaha pe kã. U n ta pe seraasyi n Yesu gbã sãngblã ne, u n maha pe ta pe ga u kuey mar yaha trã na.

Seraasyi Yesu ler

(*Mar 15.16-20; Nsãn 19.2-3*)

27 U fãngafua seraasyi mpãy n Yesu yigi yi u fãngafua tẽntësaha kangbãŋ ndyin wo, ma dur

* 27:24 27.24 Pilati tuu sya yee woo kalaa wee ye, woo -sẽ kã u Yesu wãboo wĩ ta, ma u wãã pe seraasyi kã pe ga u kuey mar trã na.

ma ke seraasyi ndrenj bye yee ba.

²⁸ Pe n ba nii u ler. Pe n u nayre fer u na, ma dur ma yĩnfua nayreyāhā le u kē.

²⁹ Pe n ngur maha ta u yĩn na yĩnfua nkifai dyaŋ, ma kipua kái le soho u kándigi koho wo. Loo kur ye, pe n maha nii u ler, ma kánkũy gbāā u yaha ye, ma nii u syar ma n yee: «Wo ma syar Yiifee- Yĩnfua!»

³⁰ Pe n nii yēsyōr tu n woo u na, ma nii le kipua kái sya u ye, ma gbā n le u kē yĩn wo.

³¹ Pe ba u ler wa, pe n yir ma ke yĩnfua nayreyāhā yi kāā u na, ma u faale nayre le u na. Pe n yi ga u ne nkur ye, pe n gaha u kuey mar yaha trā na.

U fāngafua seraasyi Yesu kuey mar yir yaha trā na

(*Mar 15.21-32; Luke 23.26-43; Nsān 19.17-27*)

³² Pe seraasyi pe yi, pe n nampay waa wāā sya, u pye Syirēfa naa. Pe n u ta u n Yesu kueymartrā tēn fānga na. U myaha ba kē Syimu.

³³ Pe n ga nō teelaa wo, pe n yee Gblegbeta, le yĩntaha kē, yĩnkluhu fla.

³⁴ Pe n defīi wlāhā tyin-sruhu ne, ma wāā Yesu kē tuu sya wo. Tuu pe wo yāŋ, u n pe sye.

³⁵ Pe seraasyi, pe Yesu kuey mar yir yaha wa trā na, pe n pyer raa pye, pe waha cā pe ga Yesu nayre la mii syi dyaŋ. Pe n te la koo syi.

³⁶ Loo kur ye, pe n tege nii, ma nii u sēŋ.

³⁷ Tuu kai lii pye, pe n u kuey mar yaha trā na, pe n le yrūhū gbāā yaha u yĩn kue ye le trā na ma yee: «yesu kē NWO NE, YIIFEE- YĨNFUA.»

³⁸ Pe n maha kapeepyefa syām mpāy kuey mar yir yaha trān na pe ya wuhu na. Nen nwo Yesu kándigi kue ye, nen nwo u kāmaŋ kue ye.

³⁹ Kānterfa naa u tyehē, ma naa yĩn figi u na, ma naa n yee:

⁴⁰ «Mboo taa naa n yee, a ma ga waha ke Yāhā kangbān cāār, taa dur ma ke fāā plii tāā nsoho wo, ma saa mii sya yaha la yagaa? Ma'a pye Yāhā Dya, ma tege kāā le trā na kē!»

⁴¹ Pe Yāhā yūndefa yĩnfa, ma suhu pe Yāhā kaiyarfa ne, ma suhu pe wāle ne, pe bya naa u ler ma naa n yee:

⁴² «U nawee- mpāy sya yaha, u sē -sē ga waha u yĩn yi yaha ye. Le ma pye u ma Yiisrēfa Yĩnfua cīinde, u tege kāā yagaa le trā na kē! Wo yĩnde ma loo yāā, waa u wīi sya cīinde.

⁴³ U u ya le soho Yāhā koho wo; le ma pye u wīi n tāy Yāhā ye, ke u sya yaha yagaa. U sē yee la woo kē u Yāhā Dya?»

⁴⁴ Kapeepyefa mpāy pe ba kuey mar yir yaha trān na pe ya wuhu na u ne, pe bya naa u tyehē koo syi pe ya ndoŋ.

Yesu wāku
(*Mar 15.33-41; Luke 23.44-49; Nsān 19.28-30*)

⁴⁵ Ma gbe yaiwlan yale wo, ma sya ba yai yīn, wam

mpāy syi n paha tā le klo kur bye na.

⁴⁶ Yaiyīn yale n ba nɔ, Yesu n tē sya fānga ne ma yee: «Yeloyi, Yeloyi, lema sebaketani.» Koo yīntaha kē: «Yāhā, Yāhā, nwa ma n ra miy yaha?»

⁴⁷ Nawee- mpāy pe pye ke fla na, pe n le luhu, ma le pāā, a u ma u faale Yāhā kaplān tōrfua Yeli yee.

⁴⁸ Poo nen waa n ta ter fā ga, maa flūhūflūhū wān gaa kā le defītāhāpihi gaa wo, ma ke yi ba kā gbāā kipua kāi na, ma ke wān kuā yir wāā Yesu kē, tuu u defī wār naa n wo.

⁴⁹ Pe nawee- n nii u pye ma n yee: «Tyii wo n yān, ncā Yeli ga ba u sya yaha, laa.»

⁵⁰ Yesu n maha tē sya fānga ne, ma ku.

⁵¹ Loo yalebya wo, Yāhā kangbān nwonu nwononē faasrēn gi ke ba pua tā menmen ke nwononē na, ke n fe jūū fle sīī, ma gbe ncha ye ma tege tāā ye. Kāntraha n sege, ntēmbangbāy n fe yoho.

⁵² Gbūhū n fe yār, Yāhā nawee- mpāy pe ba ku faale wo, poo mpāy n yir gbā wo, ma nii yrān na.

⁵³ Yesu tuu ba yir gbā wo, ma dur ba yrān na gbaafa ye, loo kur ye, pe Yāhā nawee- mii n dye le Yāhā kungbāy Yurusalem laam wo, ma pe ya yar nabuar na.

⁵⁴ U seraasyi yīnfua, ma

suhu mpāy ne pe pye u ne ma naa Yesu sēn, pe ke kāntraha wāsege yāā, ma suhu kai- nkāy bye ne ke pye loo yale wo, pe n sron fya ma nii n yee: «Dya nwo pye Yāhā Dya cīinde.»

⁵⁵ Ca mpāy pye, pe ba dey yer Yesu wākueymar trā na, ma naa ke kai- yān. Poo ca mii ba yir Yesu ne Galele kāntraha na, ma naa n taha u na, ma naa tēn nkāy tē u kē tesē u kānyārwai ne.

⁵⁶ Pe laam wo, Madalafa Maari pye, tesē Maari waa ne wii tuu pye Syake ye nahafua Yosefe ne, ma suhu Sewede pii nahafua ne.

Yesu wālen gbū wo

(*Mar 15.42-47; Luke 23.50-56; Nsān 19.38-42*)

⁵⁷ Yai ke ba kua wa, Yari- matefa nangbān gaa n pa. U myaha ba kē Yosefe, u ba pye Yesu kur ye.

⁵⁸ U n ka Pilati fla na, ma ga Yesu nakugu nar u ye. Pilati n ta pe n ke wāā u kē.

⁵⁹ U Yosefe n ke nakugu gbe, ma faafīī laa maha tā ke na,

⁶⁰ ma ga ke le u myaha gbūifuē wo, le ba gbā fer† ntēmlaha wo. Tuu Yesu nakugu le wa loo gbū wo, u n ntēmbangbān gaa klo n ba paha tā le gbū yē na, ma ter.

⁶¹ Madalafa Maari pye, u ba tege nii le gbū yahasee ye, ma suhu u Maari nen nwo ne.

Le gbū wāsēn

† 27:60 27:60 Le gbū pye nkōn pe gbā fer yān mpīy ntēmlaha fla wo, ma le laam ta wlenwlen, le yē ne nwononē dyan. Le yē n tā ntēmbangbān ne.

⁶² Ke yīnsyii pye kani per, pe Yāhā yūndefa yīnfa, tesē pe Farisyē ne, pe n pe ya wāa ga Pilati fla na.

⁶³ Pe n ga u pye ma yee: «Yīnfua, wo sē faha ye, dawarfua nwo tuu sē ba ku wa ye, u ba yee, a plii tãa woo wãku kur ye woo ga ba yir gbã wo, u dur ba yrãñ na gbaafa ye.

⁶⁴ Seraasyi ta, pe n le gbī sēñ te plii tãa nde na, mii loo sē ne ye, Yesu kānyārwei ga waha ba u nakugu yuhu yi, pe ga nawee- pye, a ter u ma u yir gbã wo, ma dur ba yrãñ na gbaafa ye. Too kur kue kawar nde ga waha ba pee ter faale wãn yaha.»

⁶⁵ Pilati n pe pye ma yee: «Ye seraasyi mpây gbe, pe n ga naa le gbī sēñ, mii le yai ye ye mii.»

⁶⁶ Pe n ter, ma ga le gbī yē fla maan tã, ma le gbī sēñfa ta.

28

Yesu wāyir gbã wo

(*Mar 16.1-10; Luke 24.1-12; Nsãñ 20.1-10*)

¹ Ke kani per ba ter wa, koo yīnsyii kē cãwãa per cir*. Koo per sukūhüntāy na, yīnwɔñ wo, Madalafa Maari ma suhu u Maari nen nwo ne, pe n yir ga le gbī yãnsaha wo.

² Kãntraha n yehe fãnga ne, yãhãyīñ tẽnlehe waa n tege yãhãyīñ na, ma ba ke ntẽmbangbãñ kloñ kãa le gbī yē na, ma nii ke yīñ na.

³ U naa n yehe mii yãhã wãyehē kalkal wãñ syi dyañ. U nayre pye wãfir perper mii sesantīhī wãñ syi dyañ.

⁴ Le gbī sēñfa n nii n sege fyar koho wo, ma ser yigi nii ke fla na mii cĩnde nakur dyañ.

⁵ U yãhãyīñ tẽnlehe n yē kuã ma pe ca pye ma yee: «Yii poo na, ye ma n fya ye! Yesu wii pe kuey mar boo trã na, n cã woo kē ree n ke.

⁶ U wee nwo ye. Tuu ba le yar mii, u yir gbã wo, ma dur ba yrãñ na gbaafa ye. U nakugu ke ba sãy ta na, -ye pa ye ba ke fla yãñ,

⁷ -tee ta ter ga, yaa u kānyārwei yar ye yee, u yir gbã wo, ma dur ba yrãñ na gbaafa ye. -Ye yãñ, u ga ba cãa ter ye yaha Galēle kãntraha wo; koo fla kē tee n gaha u yãa. Koo kai- ngī kē tē ba yee, n ga pãa ye ye. Tē ye yar mii, le ga nii koo syi.»

⁸ U yãhãyīñ tẽnlehe kaplãñ n nuhu yigi pe ca kē, pe -sē maha ba fya. Pe n ter kãa le gbī fla yaha farfar, ma n fã ma n gaha ke kai- tōr Yesu kānyārwei ye.

⁹ Yesu n pe wãa kãnde wo, ma pe syar ma yee: «N ye syar.» Pe ca n yūhū crã u na, ma kãnkłūy gbãa, ma u tre yigi yãñ, ma u sey.

¹⁰ Loo na, Yesu n pe pye ma yee: «Ye ma n fya ye! -Ye ka, yaa ra kānyārwei yar, pe ka Galēle kãntraha na. Koo fla kē pe n gaha ra yãa.»

* 28:1 28.1 Koo per kē jimaasyi per ne.

Pe kawar fua Yesu wāyir wū na gbā wo

¹¹ Pe ca pye nantāŋ kaŋ na, mpāy pe naa le gbīī sēŋ, pe n dye le klo wo, ma ke kai- bye tōr pe Yāhā yūndefa yīŋfa ye, kai- nkāy ke pye.

¹² Poo n pe ya wāā pe wāle ne, ma pāā ta, ma wangbāy wāā le gbīī sēŋfa kē,

¹³ ma pe pye ma yee, a pe kawar fua nawee- ye, a yīmper wo pe pye wāy na, Yesu kānyārwei n pa, maa u nakugu yuhu gbe yi le gbīī wo.

¹⁴ Pe n maha le gbīī sēŋfa pye ma yee, a Pilati ma le luhu, poo ga u laam yīn, laa saa pe dye ye.

¹⁵ Le gbīī sēŋfa n pe war sya. Pe pe yar mii, pe n pye koo syi. Too kawar nde n cāāŋ pe Yiifee- nsoho wo, ma sya ba waa ke nanga na.

Yesu tēn lii le soho u kānyārwei koho wo

(Mar 16.14-18; Luke 24.36-49; Nsān 20.19-23; Tēnl 1.6-8)

¹⁶ Yesu tuu ba yāŋ gii yar yaha Galēle kāntraha na u kānyārwei sēnsye nen na, pe n ka ke fla na.

¹⁷ Pe ga u yāā, pe n u sey. Pe laam wo, mpāy sē -sē ba le sya ma yee Yesu kē cīinde ye, ma naa laalaa pye.

¹⁸ Yesu n yūhū crā pe na, ma pāā pe ne ma yee: «Yāhā kai- bye fānga wāā ra kē, yāhāyīŋ na tesē kāntraha ne.

¹⁹ -Ye ka, yaa naa kāntrahafa bye klaha ta kaklaha ne, pe n naa ra

kānde yār, tee naa pe tāā Tuhufua Yāhā myaha ne, tesē ke Dya myaha ne, ma suhu ke Yrā Fānga myaha ne!

²⁰ Tē kai- nkāy bye tōr ye ye, -ye ke yar pe na, -ye pe ta pe n naa ke yār! -Ye yāŋ, n ma ye ne plii bye, driyē n sya ba kua.»

Mareke kapāyī

Nsān tuu ba fe yi nawee-wo

(*Mat 3.1-12; Luke 3.1-18; Nsān 1.19-28*)

¹ Le kapāyī ne nde, kapāyī lii le Yāhā Dya wī tōr, wii u ma ke Yīndefua Crise.

² Ke kai- ba fe gbe mii faale Yāhā kaplāṅ tōrfua Yisa bii le cāā yrūhū yaha Yāhā sabangbāṅ wo mii. U bii le yrūhū, a Yāhā ke Dya Yesu pye ma yee:

«Awa, n nwo, n ta tēnlēhe nō wāā ma yahasee ye, u n ga kānde gbihi yaha ma kē.»

³ «Naa waa yīmbui ne, le n yir drawaha fla wo ma yee:

«-Ye Yīṅfua Yāhā wāpaṅ kānde gbihi yaha u kē, -ye ke kāmbehe ta ke n sroṅ yō!»

⁴ Dya waa ba yi drawaha fla wo, ma u ya yar nawee-na. U myaha ba kē Nsān. Woo pye Yāhā tēnlēhe. U nawee- tāā naa n yi loho wo, ma maha pe yee naa n pai, maa naa pe yar ma yee: «-Ye le sya ye cā ye kapee-wāpyeṅ sē yō ye, -ye ke miy yaha! -Tee pa, ta n ba ye tāā yi loho wo. Yāhā -sē ga ye kapee- laha kāā ye yīṅ na.»

⁵ Yurusalem klofa, tesē Yude kāntrahafa ne, pe bye -sē naa n pai u ye. Nawee-bye yīnde na pe naa pe kapee- tōr Yāhā ye, Nsān n

-sē pe tāā naa n yi Yurdane lafen loho wo.

⁶ Nsān nayroho fai pye yūhūmii sraha yor, pe ta ma ke tyīn. U ba sapaha ta ma u ya pua naa n cēr nsī wo. Jīmblē te pye u digi, sōr ne.

⁷ U naa nawee- pye ma yee: «Waa ter -sē ma tuu n pai. Woo cēr yaha ra kē mahamaha. Ta syi gē sē yai n kue tege, n u ntān sale fer u tre na ye.

⁸ Ndoō ye tāā n yi loho ya wo, woo -sē ga ba naa ye tāā Yāhā Yrā Fānga ne.»

Yesu wātāāyi, u wātīnyāṅ ne kapee- wāpyeṅ kue ye

(*Mat 3.13—4.11; Luke 3.21-22; 4.1-13*)

⁹ Too plii na, Yesu n -sē yir Galēē kue klo laa wo pe n yee Nasarēte, ma pa Nsān n ba u tāā yi Yurdane lafen loho wo.

¹⁰ Yaliile Yesu naa n yi ke loho wo, yāhāyīṅ n fe yār, u n yāā Yāhā Yrā Fānga tege u na kānsyā waa ter dyaṅ.

¹¹ Yīmbui laa n yir yāhāyīṅ kue ye ma yee: «Ta Dya kē ma ne, ma ntāṅ dye gboho ra tāy, ma ra laam yīn yalebye.»

¹² Le yalebya wo, Yāhā Yrā Fānga n Yesu ta u n ka drawaha fla wo.

¹³ U n ga kuee ke fla na plii gbeesī, Setane, sāndāpee yīṅfua n u tyīn naa n yāṅ kapee- wāpyeṅ kue ye. Yesu pye wlaha wān nsoho wo. Yāhāyīṅ tēnlēhe n pa, ma ba nii koho le u ye.

Yesu u kānyārwai cir ye yāŋ yi

(*Mat 4.12-22; Luke 4.14-15; 5.1-11*)

14 U Nsān n ba le nwom-pihi wo. Yesu n yir loo na, ma ka Galele kue ye, maa nii Yāhā kapāyī tōr nawee- ye.

15 U naa n yee: «-Ye luhu yō, Yāhā Yai nɔ gbe taha, Yāhā n traha ke dye ye kue ye. -Ye le sya ye cā ye kapee- wāpyeŋ sē yō ye, -tee le kapāyī sya!»

16 Yesu tuu naa n ter Galele langbāŋ yē na, u n fuayigifa syām mpāy yāā. Syimu ba kē u cīfua Andere ne. Pe pye pe naa joo- miy ke langbāŋ na.

17 Yesu n pe pye ma yee: «-Ye naa n taha ra na ye kuāŋ ne! Tee naa fua- le joo wo mii, yagaa, nawee- me tee ga naa n le kānfuē wo ke syi.»

18 Le yalebya wo, pe n pe joo- miy yaha, ma taha u na pe kuāŋ ne.

19 U n ka yahasee ye, maa nawee- syām mpāy yāā. Sewede pii ba me, Syake tesē u cīfua Nsān ne. Pe pye pe salangbāŋ wo, ma naa pe joo- gbihī.

20 Yesu n pe yee, pe naa n taha woo na. Le yalebya wo, pe n pe tuhufua ta yaha ke salangbāŋ wo, u tēntē- ne, ma taha Yesu na pe kuāŋ ne.

Sāndūpee wākartege dya waa yīŋ na kaniī per wo
(*Luke 4.31-37*)

21 Yesu n ka u kānyārwai ne klo laa wo pe n yee Kaporu. Kaniī per wo u n ka

Yiiffee- yawāhā nwoŋ wo, ma ga nii nawee- klaha.

22 U kaklaha ter n nawee- fe gbe, ma maha yē gbāā pe na. U kaklaha sē pye mpāy wāŋ syi dyaŋ pe n yee Yāhā kaiyarfa ye, u kaklaha pye fānga ne.

23 Ke yawāhā nwoŋ wo dya waa pye, sāndūpee pye u yīŋ na. U n tē sya ma yee:

24 «Eh, Nasaretefa Yesu, maa nwa pye wo na? Ma pa la ma n pai wo wīī klaha- tāŋ? N cā yoo kē ma ne: Mboo kē wii ne u ma Yāhā wūū.»

25 Yesu n sā waha u sāndūpee na ma u pye: «Yaha le, -taa tege kāā dya nwo yīŋ na!»

26 U sāndūpee n tege kāā u dya na, ma n tē fānga ne, ma u yehe mii wātookufua dyaŋ.

27 Le n pe bye fe gbe ga far ter, pe n sya nii n yee: «-Ye naa laa yāŋ nde! U kai- bye cā tāŋ, waa sē u kaklaha syi ter yāā yāā ye. Dya nwo n sā sāndūpee ge na, pe n nii n luhu u ye.»

28 Yesu myaha n ta ter yi Galele kāntraha kui bye wo.

Yesu yanfa buar jaa
(*Mat 8.14-17; Luke 4.38-41*)

29 Loo kur ye, Yesu n yi ke Yiiffee- yawāhā nwoŋ wo, ma ka Syimu ye kaha wo Andere ne. Syake tesē Nsān ne pe bya pye pe ne.

30 Syimu cōō nahafua pye, u ba sāy nii, u kadye ba war. Yesu wādyetāŋ pe n u cōō wīī pāā u ye.

31 U n yūhū crā, ma u yigi u koho na ma u ta u n yir. Ke kadye n u miy yaha, u n nii pe nampay yi.

32 Yainkōŋ wo, yainde le ba dye ter wa, nawee- n yanfa bye gbe ba Yesu fla na, tesē mpāy ne sāndāpee pye pe yīŋ na.

33 Pe klofa bye n pe ya wāā ba yer tā ke kapahayē na.

34 Yesu n yanfa ter bye jaa, ma maha sāndāpee kar tege kāā mpāy yīŋ na. U sē naa n tyii pe sāndāpee na pe n naa laa pāā u wīī na ye, poo ba cā yoo kē u ne.

Yesu le kapāyī wīī pāā Galele kue ye

(Luke 4.42-44)

35 Ke yīŋsyii wo, sukūhūntāy pēmpēm na yīnwōŋ wo, Yesu n yir yi ke kaha wo. U n ter dragba gaa laam wo, le klo kānkāy na, ma ga nii u laam wūhū tōr Yāhā ye.

36 Syimu tesē mpāy ne pe pye u ne, pe n ter u taysaha wo.

37 Pe ga u yāā, pe n u pye ma yee: «Nawee- bye ma pe ma ke.»

38 Yesu n pe pye ma yee: «Waa ka kue ngaa ye kānkāy kui wo. N yai n le Yāhā Yai kapāyī tōr pe bye ye. Ta wāpaŋ yīŋ kē nde.»

39 Koo syi kē u n ba Galele kāntraha bye tay klaha tāŋ. U naa le kapāyī tōr pe nawee- ye te Yiifeyawāhā nwey wo, ma maha sāndāpee kar tege naa n kāā nawee- yīŋ na.

Yesu gber waa jaa

(Mat 8.1-4; Luke 5.12-16)

40 Too plii nsoho wo, gber waa n ba pa Yesu ye, ma ba kānkūy gbāā u yahasee ye, ma u nar ma yee: «Le ma tāy ma ye, ma ga waha ta ra n jaa n nii gbegbe nayōr saha na!»

41 U fēn n Yesu yigi, u n koho nō wāā ma te u na, ma u pye ma yee: «Āwā le tāy ra ye, jaa ma nii gbegbe nayōr saha na.»

42 Le yalebya wo, ke yāhā n ta ter laha kāā u dya na, u n nii gbegbe nayōr saha na.

43 Yesu n ta ter u dur wāā, ma -sē u yar waha ma yee:

44 «Luhu yō, ma'a syi nde pāā waa ye ye! -Taa ka, maa mii yar Yāhā yūndefua na, ma ma wājaa diŋ yi, diŋ gii faale wādyaha Musa tuu bii tōr yaha mpāy kē pe pye yāhā ne pe kadye na, ma jaa. Ke syi ne nawee- ga waha cā ma jaa.»

45 U dya sē -sē waha le kai le yaha u laam wo ye. U n ka, maa le tōr teebehe bye wo. Ke syi ne, Yesu sē waha naa u ya yar klo laa ge wo ye, u naa n kuae dragba wo. Nawee- n maha naa n yir teebehe bye wo, ma naa n pai u ye.

2

Yesu tānkurfua waa jaa

(Mat 9.1-8; Luke 5.17-26)

1 Plii raa n ter, Yesu n dur ba Kapornu wo. Pe nawee- n luhu u ma kaha wo.

2 Nabuar raa n yi, ma te ya wāā ba ta, tersaha ge sē pye

nkur ye nwonyē kuε ye ye. Yesu naa Yāhā kapāyī tōr pe ye.

³ Nawee- resyar mpāy n pa. Pe ba tānkurfua waa gbe, ma naa n pai u ne Yesu kē.

⁴ Pe sē waha u yar Yesu na ye, pe nabuar tee ba nihi ter. Pe n gblihi laa, ma dugu ke nwoŋ na, ma wihi fer, ma u tānkurfua yoŋ tege le wāā u kasāy wāŋ na ma sroŋ Yesu niisaha fla ne.

⁵ Yesu tuu yāā pe nawee-mii u ta pe Yater, u n u tānkurfua pye ma yee: «Cīfua, ma kapee- laha kāā ma yīŋ na.»

⁶ Yāhā kaiyarfa mpāy pye ke fla na, pe ba tege nii. Pe Yesu kapān luhu, pe n nii laam ga ma yee:

⁷ «Eh, dya nwo n gbar Yāhā ne cīinde. Yoo ma u ga waha kapee- laha kāā nawee yīŋ na mii Yāhā ya sē kē ye?»

⁸ Yesu -sē ta ter pe laam wīī cā kāā, ma pe pye ma yee: «Nwa ta ye n nii kai- ngīī syi ga ye laam wo?»

⁹ N ga waha u tānkurfua pye: Ma kapee- laha kāā ma yīŋ na. N ga maha waha u pye: Yir, ma ma kasāy wāŋ gbe, ma yār naa n gaha. Koo katε- syāŋ ngīī wo, lii loo le cā waha?»

¹⁰ N -sē n yāŋ ye cā Yāhā kānde wāā u Nawee Puee kē kāntraha nge na, u n ga waha kapee- laha kāā nawee- yīŋ na.» Yesu n wā klaha loo na, ma u tānkurfua pye ma yee:

¹¹ «N ma yar, yir, -taa ma kasāy wāŋ gbe, ma yār naa n gaha ma kaha wo!»

¹² U dya n yir le yalebya wo, ma u kasāy wāŋ gbe, ma yār n ter nawee- byε yīnde na. Le n yē gbāā pe na, pe n nii Yāhā sey ma yee, a poo yīnde sē taha yāā nde syi na ye.

Yesu Lewi yāŋ yi

(Mat 9.9-13; Luke 5.27-32)

¹³ Yesu n dur ba Galele langbāŋ tāy. Nabuar naa n pai u ye, u n naa pe klaha Yāhā wūhū ne.

¹⁴ U naa n ter ma ba Alefe dya kufar wāāfua Lewi yāā, tuu tege nii kufar wāāsaha wo. Yesu n u pye: «Naa n taha ra na!» Lewi n yir, ma taha u na u kuāŋ ne.

¹⁵ Loo kur ye, Yesu pye dir na u kānyārwai ne Lewi kaha wo. Kufar wāāfa pye pe ba nihi, poo tesē kāmpee- yārfa mpāy ter ne. Pe byε wāā naa n di pe ne. Poo nawee- mii ter me pe ba syar, ma naa n taha u na.

¹⁶ Yāhā kaiyarfa mpāy pe pye yīmbui nen na Yiifee- yahaseefa mpāy ne pe n yee Farisyē, poo me pe pye ke fla na. Pe n Yesu yāā, tuu wāā n di kufar wāāfa ne ma suhu kāmpee- yārfa mpāy ter ne, pe n le pāā u kānyārwai ye ma yee: «Ah nwa ta u n nii wāā n di kufar wāāfa ne, ma suhu kāmpee- yārfa ne?»

¹⁷ Yesu n pe kapān luhu, ma pe pye ma yee: «Yīnwerfa sē me pe tyinfua tay ye, yanfa poo pe u tay. N pa kāmpee- yārfa myaha

na, ma n ke pe koho klaha. Mpây pe pe ya yâṅ poo ma kânyĩ yârfa, n sê pa poo mii myaha na ye.»

Kale saha wãã le kafũhũ ne ye
(Mat 9.14-17; Luke 5.33-39)

¹⁸ Per gaa, Nsân nawee-tããfua kânyârwei ba pe yẽ tâ digi na, tesê Farisyẽ ye ne. Nawee- mpây n ba Yesu pye ma yee: «Nsân kânyârwei pe yẽ tâ digi na, tesê Farisyẽ kânyârwei ne, mboo kânyârwei sê -sê le syi pye ye.»

¹⁹ Yesu n pe yẽ sya kakuãcran ne ma yee: «Ah ye laam wo, cafân yigifa ga waha fân wãdi sye la cafân yigisaha wo, u cafân yigifua yĩnde na? Ye cã le saha pye ye rɛhɛ!

²⁰ Per gaa -sê ma ke n pai, u cafân yigifua ga ba yigi kãã pe laam wo. Koo per maa nɔ, pe ga ba cã naa pe yẽ tâ digi na.

²¹ Waa sê faafuẽ faagblaha gbe, ma nayredyaha wihi pãhã n tâ ye. Mii loo sê ne ye, le faafuẽ faagblaha ga le wãdyaha tyĩn jũũ, kaa n maha gbihi taha ke cersadyaha fla na.

²² Waa sê maha sêmper le srafũhũ sakueeler wo ye. Ma'a loo pye, pe sêmper maa yir, te srafũhũ sakueeler ga fe, pe sêm n woo tãṅ, te srafũhũ sakuee tii maha klaha- taha le na. Koo kē sêmper yai pe le srafũhũ sakueefãn too laam wo.»

Yesu tesê kani per wĩ ne
(Mat 12.1-8; Luke 6.1-5)

²³ Kani per gaa na, Yesu ba tar raa yi naa n yaha u kânyârwei ne. Pe kânyârwei nii n yâr, ma te tar kasan kâ, ma te wihi kũ n tɛr.

²⁴ Pe Farisyẽ n Yesu pye loo na ma yee: «Yãṅ lii pe n pye! Wo kãnde le kai- nkây yar ke sê yai ke naa n pye kani per wo ye, nwa ta ma kânyârwei n nii le syi laa pye?»

²⁵ Yesu n pe yẽ sya ma yee: «Ye le kal yãã Yãhã sabangbãṅ wo, faale yĩṅfua Dawide u bii lii pye, per gii fãã bii war pe na woo tesê u nawee- ne, ngaa sê pye pe ye ye.

²⁶ Dawide n dye Yãhã kangbãṅ laam wo, bur rii re bii kē Yãhã ye, u n te gbe di. Ke cãã na, Abyatare kē ruu pye Yãhã yũndefa yĩṅfua. Wo kãnde na, yũndefa ya sê na pe yai too bur nde ne? Dawide -sê bii taa gbe di te wo, ma sya ba taa wãã u nawee- kē.»

²⁷ Yesu n maha pe yar taha ma yee: «Yãhã kani per ta nawee wãyõṅ wĩ na, tesê u wãwũũ wĩ ne. Yãhã sê nawee tãhã ma yee u naa fen sya kani per wo ye.

²⁸ Koo gɛ kē, u Nawee Puee kē u ma kani per yĩṅ na.»

3

Yesu kãnwaagefua waa jaa ke kani per wo

(Mat 12.9-14; Luke 6.6-11)

¹ Yesu n maha dur ga Yiifee- yawãhã nwoṅ wo. Ke

per, dya waa pye kânwaage ne.

² Farisyẽ mpãy pe pye ke fla na, pe naa Yesu yãñ ncã u ga yee, u ga u dya jaa ke kani per wo laa? U ma le pye, pe n waha yee, a ter u ma u tee pye.

³ Yesu n u kânwaagefua pye ma yee: «Yir ba yer nwo wo, nawee- telai wo!»

⁴ Mpãy pe naa n yãñ, u n dur yagaa, ma poofa yey: «Wo kãnde wo, lii wãpyen le yõ? Kayĩ wãpyen yõ kani per wo laa, kapee wãpyen loo le yõ? Wo nawee yrã sya yaha laa, wo u wĩ pye klaha?» Pe n yaha le, pe sã laa pãã ye.

⁵ Yesu n pe yãñ ncafũhũ ne, u laam bye maha ba wlãhã, tuu yãã pe nawee-laam ba waha ter. U n u dya pye ma yee: «Ma koho dii wãã!» U n ke dii wãã, ke koho n dur yõ nii u ye.

⁶ Pe Farisyẽ n ta ter yi ke Yiifee- yawãhã nwon wo, maa pe ya wãã Galele kui yĩnfua Yerote nawee- mpãy ne. Pe n le yãñ, pe ga waha Yesu boo wãboo ter gii syi na.

Nabuar n pai Yesu ye

⁷ Yesu n yi, ma ka Galele langbãñ fla na u kãnyãrwai ne. Nabuar pye, pe naa n taha u na.

⁸ Pe naa n yi Yurusalem wo, Galele kui ne, Yude kui ne, Yidumẽ kui ne, tesẽ kui nkãy ne ke ma Yurdane lafen kuẽ ngaa kũndi ye, tesẽ kui nkãy ne ke ma Tyir tã y Syidõ ne. Yesu u naa kai-

nkãy pye, pe naa ke luhu, koo syi kẽ nabuar n te ya wãã naa n pai u ye.

⁹ Yesu n sya u kãnyãrwai pye, pe salangbãñ gaa ke ta u kẽ, u n dugu dye, pe nawee- ma syi pe u waa yigi fãnga ne ye.

¹⁰ Tuu naa nabuar jaa, koo syi kẽ mpãy bye pe naa n yaa, pe n naa u ke ma ga te u na.

¹¹ Sãndãpee pye, pe ma u yãã pe ga ba kãnkũy gbãã u tã y, pe naa n kui pe yee: «Yãhã Dya kẽ ma ne.»

¹² Yesu -sẽ le pãã naa n waha pe ye, pe ma syi pe u wĩ tõr naa n yar ye.

Yesu kãnyãrwai sãnsye syãm yãñ yi

(Mat 10.1-4; Luke 6.12-16)

¹³ Loo kur ye, Yesu n ba dugu ga yãñ gaa yĩñ na. Tuu pye nawee- mpãy wĩ na, u n pe yee pe n pã u ye.

¹⁴ Nawee- sãnsye syãm ba me tuu yãñ yi, pe n ga nii u kãnyãrwai. U n pe yãñ yi pe nii u ne, u n ba pe lehe wãã, pe n ga naa Yãhã wũhũ yar.

¹⁵ U n fãnga wãã pe kẽ, pe n waha sãndãpee kar tege naa n kãã nawee- yĩñ na.

¹⁶ Nawee- sãnsye syãm mpãy u yãñ yi, pe myar nde: Syimu wii Yesu Pyar myaha taha u na.

¹⁷ Syake tesẽ u cĩfua Nsãn ne. Sewede pii me.

Yesu n Ponoreke myaha taha pe na;

le yĩntaha ne, pe ma mii yãhãgbãã tẽñ dyañ.

¹⁸ U n maha Andere yee, Filipe ne,

Bateremi ne, Matse ne,
 Tema ne,
 Alefe dya Syake ne, Tadee
 ne,
 Syimu ne wii klokai-
 wāgbihi n t̄ay u ye,
 19 tesē Syikaryote klofa
 Yuda ne,
 wii ruu ga ba Yesu yi u
 napīi- kē.

*Kai- nkāy pe pāā taha
 Yesu na*
 (Mat 12.22-32; Luke 11.14-
 23; 12.10)

20 Yesu n tege ke yāŋ yīŋ
 na u kānyārwei ne, pe n dur
 ga kaha wo. Nabuar n maha
 te ya wāā ba ta. Draha ge
 sē yāā Yesu ye u n ga di u
 kānyārwei ne ye.

21 U nna pe le luhu, pe n
 yee, a ter u yīŋ yir. Pe n
 kānde sya ma pa, poo n pai
 u yigi ter.

22 Yāhā kaiyarfa mpāy ba
 yir Yurusalem wo, ma tege
 ba klo lii wo Yesu pye na.
 Pe n nii le pāā Yesu wīi na
 ma yee: «Sāndāpee yīŋfua
 Sebulēhē kē u ma u dya nwo
 yīŋ na. Pe sāndāpee yīŋfua
 kē tuu fānga wāā u kē, u n
 waha sāndāpee kar tege naa
 n kāā nawee- yīŋ na.»

23 Koo kē Yesu n pe yee
 ba, maa pe yar ma yee: «Se-
 tane, sāndāpee yīŋfua saa
 sya naa u kur kar ye.

24 Kāntraha nenfa ma
 kuee n wāā pe ya ne, koo
 kāntraha saa waha gbihi nii
 ga yahasee ye ye.

25 Nwoŋ nenfa ma kuee n
 wāā pe ya ne, koo nwoŋ saa
 waha gbihi nii ga yahasee ye
 ye.

26 Ke syi ne, Setane ma
 kuee n wāā u ya ne, wāhā
 ma pye u kāntraha wo, u
 fānga saha ka yahasee ye ye,
 ke ga klaha-.

27 Waa saha dye fāngafua
 waa kaha wo, u u wān yuhu
 gbe, mii u sē cāā u pua yigi
 yaha wa ye. U ma -sē waha
 yia u na ma u pua, u ga waha
 u wān bye yuhu gbe u ye.

28 Ta n cīinde nde pāā
 ye ye, Yāhā ga waha nawee
 kapee- laha kāā u yīŋ na, u
 yorpeer bye ne.

29 Ma -sē yee wii woo tuu
 ga yorpeer pāā Yāhā Yrā
 Fānga wīi na, loo kapee nde
 saa kua yāā u yīŋ na ye.»

30 Pe tee naa n pāā ma yee
 sāndāpee ma Yesu yīŋ na,
 koo kē u n kai- ngīi pāā pe
 ye.

Yesu nna
 (Mat 12.46-50; Luke 8.19-
 21)

31 Loo na, Yesu nahafua n
 ba dye Yesu cīifa ne. Pe n
 kuee nkur ye, ma waa lehe
 wāā Yesu ye tuu pa.

32 Yesu pye tuu ba tege nii
 nabuar raa telai wo, pe n ba
 u pye, a u nahafua ma nkur
 ye tesē u cīifa ne, pe u yee
 tuu ka pe fla na.

33 Yesu n pe yē wāā sya ma
 yee: «Ta nahafua kē wii ne,
 ta cīifa me mpāy ne?»

34 Loo na, u n pe nawee-
 yāŋ, pe tege nii ma u gbey
 le. U n dur ma yee: «Ye sē
 yāā, ta nahafua ma nwo wo,
 tesē ta cīifa ne.

35 Mpāy pe Yāhā wūhū
 pye, poofa pe ma ta cīifa, ta
 syafa, ta nahafa.»

4

Yesu kakuācran pāã digi
yārfua wī na

(Mat 13.1-23; Luke 8.4-15)

¹ Yesu n maha ka ke Galele langbāñ yē na, ma ga nii nawee- klaha. Pe nawee- ba nihi ga ta ter, u n sya dugu dye nii salangbāñ gaa laam wo. Ke salañ pye loho yīñ na, pe nawee- -sē pye langben na.

² U n nii kaplāñ kuā cra n pāã, ma nii pe klaha kabuar ne. Tuu naa pe klaha, u n ba pe pye ma yee:

³ «Ye yaha le, ye ra kapān luhu! Dya waa yi u kaha wo, ma ga digi yār u tar laam wo.

⁴ Tuu naa ke digi yār u tar wo, pii mpāy n ga too kānde ngben na. Kānsyām n pa, maa pe wāy di kãã.

⁵ Pii mpāy n ga too ntēmbakor fla wo. Kāntraflūhū sē pye yō ke fla na ye. Loo n ta pe pii sē waha dye ga laam wo ye, ma ta ter fīy.

⁶ Yaliile yai ke ba war dye yīndai wo, ke n too dir wān suhu boo. Te nnen sē waha ba ser yigi yō ye, ke fla tee pye ntēmbakor fla.

⁷ Pii mpāy n ga too ngur wān taa nsoho wo. Te n ba fīy, te ngur wān n te puār, te sē waha le dye ma sa ye.

⁸ Pii mpāy n -sē too kāntrayūhū na. Poo n fīy, ma yir, ma le dye, ma sa. Taa n pii le car, taa n faa le gboho, taa n le gboho.»

⁹ Yesu n pe yar taha ma yee: «Wii ma n traha u ke yīntaha cã, u luhu yō!»

¹⁰ Pe nabuar pe ba ter wa, nawee- mpāy pe pye Yesu tãy, tesē u kãnyārwai ne, pe n yee u ke kaplāñ yīntaha gbihi tōr yar poo na.

¹¹ U n pe pye ma yee: «Kainkãy nawee- sē cã yāã Yāhã Yai wī na ye, Yāhã ta yii n ke cã. Ma -sē yee mpāy na pe sē ke yīntaha ke ye, ke ga naa n tōr pe ye kakuācran ya wo.

¹² Ke syi,

<pe n waha yāñ naa n yō,
ngaa sē -sē ga naa n yāã
ye.

Pe n waha luhu naa n yō,
laa sē -sē ga naa n war
ye.

Mii loo sē ne ye, pe ga faha
ba Yāhã kānde yigi,
ke n pe kapee- laha kãã
pe na.»

¹³ Yesu n pe pye ma yee: «Tee sē kapān nde yīntaha war ye, ye -sē ga ba pye mii ye te nampyen- too war, tii tē ga ba tōr ye ye? Ta n le kapān yīntaha tōr ye yar.

¹⁴ Nawee wii tuu Yāhã kaplāñ tōr, u ma mii digi yārfua dyañ.

¹⁵ Nawee- mpāy laam plāhã mii le kānde ngben dyañ, pe pii pe too na. Pe ma le Yāhã kapāyī luhu, loo yalebya wo Setane sãndāpee yīñfua ga ba le yi kãã pe laam wo.

¹⁶ Nawee- mpāy laam ma mii ntēmbakor fla dyañ, pe pii pe too na. Pe ma le kapāyī luhu, loo yalebya wo pe ga le sya nuhu ne.

¹⁷ Le sē -sē ga nii gbãã pe laam wo ye. Le ma ba nii mii wāfāy dyañ pe na tesē fen ne

le kapāyī wī na, pe ga loo bye miy yaha.

¹⁸ Mpāy ter maha ma, pe ga le kapāyī sya pe laam wo mii pii mpāy dyaŋ pe too ngur fla wo.

¹⁹ Poosyifa ma le kapāyī yāā luhu, driyē laangar -sē gboho ter pe laam wo, wale wāke ne, yīnde wān wāke ne. Too wī ma ba gboho ta ter pe laam wo, te ga nii tā le kapāyī na, pe saa yer le kapāyī kur ye ye.

²⁰ Mpāy -sē ma, pe ga le kapāyī sya pe laam wo mii pii dyaŋ pe too kåntrayūhū fla wo. Pe ma le kapāyī luhu, pe ga le sya cīnde, le n nii gbāā pe laam wo. Le kapāyī pii ga le pe laam wo, le kayūhū sa; mpāy pe sa gboho, mpāy pe sa yai, mpāy pe sa car.»

Yāhā Yai wī ma mii naaloho dyaŋ
(Luke 8.16-18)

²¹ Yesu n maha kakuācran nde pāā pe nabuar ye ma yee: «Pe ne naaloho ndyan tar ba la, pe ba le ta pe katan cīn tā le na laa, pe ba le le wāā gbāngbahara flāhā tāy? Ta n yee, pe ne le wra yaha kāānkui na.

²² Ngii ngii ke wūhū nii, ke ga ba nii gbaa na, lii nawee sē le cā yāā ye, le ga ba cā yō.

²³ Wii ma n traha u ke yīntaha cā, u luhu yō!»

²⁴ Yesu n maha le pāā pe ye ma yee: «Tee nkāy luhu, -ye ye laam yaha ke na! Tee n luhu mii syi, Yāhā ga ba kaa taha ye wāwar na koo syi.

²⁵ Wii ma waha ke war cacar, u ga ba ke war naa n gboho; wii ma -sē ke wāwar sye, car gii tuu cā ke ga faha u na.»

Yāhā Yai wī ma mii digi dyaŋ ke n fīy

²⁶ Yesu n maha yee: «Yāhā Yai wī ma mii dya waa dyaŋ tuu yēy tāhā u tar wo.

²⁷ Te yēy ga fīy, te naa n le, u saa laa cā le na ye. U sā wāy faha woo, u ma yrāŋ woo, te yēy ga naa n fīy ke yai ke yīmper.

²⁸ Kåntraha sē na, ke ne re ta te n fīy te ya ya, te ba nduan kūū, te sa, te pii le?

²⁹ Te pii ma ba le koo na, u tarfua ga pa u ba re yaa.»

Yāhā Yai ga cāā klon ke cā ba gboho
(Mat 13.31-32, 34; Luke 13.18-19)

³⁰ Yesu n maha yee: «Waa maha waha Yāhā Yai wī tōr nwa ne? N ga waha le yar ye na kakuācran lii syi ne?

³¹ Le ma mii ngaa puale dyaŋ. Le tāhāyale wo, le klon pii bye na.

³² Le ma fīy yi, le ga yir, le gboho ta ter tāŋ dir wān ter bye na, le sya kayangbāy yi, kānsyām n sya ba naa pe nseŋ ta yīm wo te kayay laam wo.»

³³ Yesu naa nawee- klaha kakuācran busāā ne ke syi. Pe nawee- pe ne ga waha kakuācran nkāy war, u naa koo tōr pe ye.

³⁴ U sē naa n pāā pe ne mii kakuācran sē kē ye. U ma -sē ba nii u ya ya u kānyārwai

ne, u ga cā ke kaplāṅ yīntaha
gbihi tōr yar pe na.

Yesu teflahangbāṅ yer
(*Mat 8.23-27; Luke 8.22-25*)

³⁵ Koo per yaiyīn na, Yesu
n u kānyārwai pye ma yee:
«Ye pa wo n dii ter kūndi
ngaa ye.»

³⁶ U kānyārwai n wloho
yi kāā te nabuar wo, ma ga
dugu dye ke salangbāṅ wo
Yesu tuu ba dye nii kii wo, pe
n nii n ter. Salangbāy taa pye
ke langben na, nawee- mpāy
n dugu dye te wo, ma ter.

³⁷ Teflahangbāṅ gaa n yir
wāfua ne, ma sya loho fua
gbe le wāā n taha pe na ke
salangbāṅ wo, ke n sya yīi
naa n wa.

³⁸ Yesu pye ke salangbāṅ
namlā kue ye, tuu ba sā wāy,
ma yīṅ gbā yigi yīngbūhū
ne. U kānyārwai n u gbā
yir, ma u pye ma yee: «Wo
Yīnfua, ma sē yāā la waa
kuee le wo?»

³⁹ Yesu n yir, ma sā ke
teflaha na, ma pāā ke loho
ne ma yee: «Yaha le, nii
sūū!» Ke teflaha n yer loo
na, ke fla n nii seyīi.

⁴⁰ Yesu n u kānyārwai pye
ma yee: «Nwa ye n nii n fya?
Ye Yater wee la ye ne?»

⁴¹ Pe -sē ba fya, ma naa le
pāā pe ya ye ma yee: «Hāā,
-ye naa dya nwo yāṅ, teflaha
n luhu u ye ke langbāṅ loho
bya ne.»

5

Yesu sāndāpee kar tege

kāā dya waa yīṅ na
(*Mat 8.28-34; Luke 8.26-39*)

¹ Pe n ga no ke kāntraha
langbāṅ kūndi ngaa ye,
Jerasinefa kāntraha wo.

² Yesu wātegekāā ke
salangbāṅ wo, dya waa n
yi gbūhū fla na, ma u wāā n
pai.

³ Sāndūpee waa pye u dya
yīṅ na, ma u ta u n naa n nii
gbūhū fla na. Ntēn namihi
gε ne pe sē waha u dya pua
yigi naa n yaha nantāṅ ye.

⁴ U dya pye, pe ma yir,
pe ga u trε pua ntēn namihi
ne. U -sē ga te ntēn namihi
cεr, tuu te ntēn wān ka.
U wāyigiyaha fānga sē pye
waa ye ye.

⁵ Ke yai ke yīmper, u naa
wātay ya tay gbūhū laam
wo, tesē yāy yīṅ ne, ma naa n
kui, ma maha naa u ya duai
ntēmbar ne.

⁶ U n Yesu yāā deydey, ma
fā ba kānklūy gbāā u yaha
ye,

⁷ ma tē sya fānga ne ma
yee: «Ke Yāhāngbāṅ Dya
Yesu, nwa taa ga pye ra na?
N ma nar, Yāhā yāṅ, ma'a syi
ma ra pēn ye.»

⁸ Yesu naa n gbey u na ma
yee: «Sāndūpee nwo, tege
kāā u dya yīṅ na!»

⁹ U n u dya yey ma yee:
«Ma myaha mii?» U n yee:
«Ta myaha Nihinihi, wo ma
wo nihi.»

¹⁰ U n nii le sron nar Yesu
ye, tuu ma syi pe sāndāpee
kar kāā ke fla draha wo ye.

¹¹ Kaha tyε- mpāy -sē pye,
pe wānihi; pe pye pe naa n

di ke yāŋ fla na.

¹² Pe sândāpee n Yesu nar ma yee: «Wo nɔ wāã tyε- mii fla na, wo n ga dye nii pe laam laam wo.»

¹³ Yesu n le sya pe ye. Pe sândāpee n tege kãã u dya yīŋ na, maa dye pe tyε-laam laam wo. Pe tyε- n ke ngben fã tege, maa too dye ke langbāŋ laam wo, ma ku. Pe ba tyε- naha kua.

¹⁴ Mpāy pe naa pe tyε-naha, pe n fã ter, maa le kapān pãã pe klofa ye, tesē wlɛfa ne. Nawee- n pa, maa yāŋ lii le ba pye.

¹⁵ Pe ba nɔ Yesu fla na, pe n u dya yāã, dya wii sândāpee busãã pye u yīŋ na. U dya yīntaha ba too, u n ba faha wān le tege nii, nafāãn pyer sē pye u na nantāŋ ye. Pe nawee- n fya, ma sya nii n sege.

¹⁶ Mpāy pe ba ke kai- bye yāã yīnde ne, poo n u dya wīl gbe, ma tōr pe ye, tesē pe tyε- wīl bya ne.

¹⁷ Pe n too Yesu wānar na, tuu ter kãã, u pe klo ta yaha.

¹⁸ Yesu tuu dugu naa n dye ke salangbāŋ wo, u dya wii sândāpee pye u yīŋ na, u n Yesu pye woo ga ka u ne.

¹⁹ Yesu sē le sya u ye ye, ma u pye ma yee: «Dur ga ma kaha wo, ma nna fla na. Yāhã ke ma fɛn di, ma nkāy byε pye ma kē, ka maa ke tōr pe ye!»

²⁰ U dya n ter. Yesu tuu lii pye u kē, u n ga nii le pãã nawee- ye ke kui sēnsye teebɛɛ byε wo. Mpāy pe

naa le luhu, le naa pe laam wo.

Syase pueesya tesē cɔɔ wii tuu tɛ Yesu nayroho na

(Mat 9.18-26; Luke 8.40-56)

²¹ Yesu n dur ga u kãnyārwai ne ke langbāŋ kūndi nge na, ke salangbāŋ ne. U pye ke loho tãy, tuu ba yer nabuar ne te ba wo tã u na.

²² Yiiffee- yawāhã nwon yīŋfua waa n pa, u myaha Syase. U n Yesu yāã, ma kãnklyū gbãã u yaha ye,

²³ ma nii u nar u fihī yō woo na, ma u pye ma yee: «Ta pueesyale ma le ga ku, n ma nar, pa maa klue taha le na, le n kãhã yir, le nii yrāŋ na!»

²⁴ Yesu n ka u ne. Nabuar naa n taha u na, ma u wāã sya naa n kor kue byε ye.

²⁵ Te nabuar laam wo, cɔɔ waa -sē pye. U ntōr kuee naa n woo u ye dyε- sēnsye syāŋ, wāyer wee ye.

²⁶ U ba fāy gbobo ter tyinfa busãã koho wo; u wale bye ba ka tãŋ pe ye. U sē -sē naa n puar ye, te yan too ma cã ba naa n sye u ye.

²⁷ U n Yesu wīl luhu, ma - sē pa pe nabuar wo Yesu kur kue ye, ma ba tɛ u nayroho na.

²⁸ U ba le ga yigi ma yee: «N ma yāã tɛ u nayroho ya na, n ga jaa.»

²⁹ Tuu tɛ Yesu nayroho na ke syi, le yalebya wo u ntōr wāwoo n yer, u n yāã u yan te yi kãã u wo.

³⁰ Yesu n le cã le yalebya wo, ma cã ma yee fānga

gaa yi u wo. U n wā klaha pe nabuar laam wo ma yee: «Yoo te ra nayroho na?»

³¹ U kānyārwei n u pye ma yee: «Ma pe nawee- yāā pe ma kor n klaha teebehe bye wo, taa -sē maha n yey yoo te ma na.»

³² Yesu -sē ba yāŋ gbey naa n klaha yoo nde pye.

³³ U ɔɔ n nii n sege fyar koho wo, tuu ba cā wa lii le u yāā. U n pa, maa kānklūy gbāā Yesu yaha ye, ma le cīinde bye tōr u ye.

³⁴ Yesu n u pye ma yee: «Cɔɔ, taa ra ta ma Yater, loo le ma jaa. Naa n gaha pra, ma yan tii yi kāā ma wo.»

³⁵ Yesu tuu naa koo pāā, tēnlehe mpāy n yir Syase kaha wo, ma ba u Syase pye ma yee: «Ma pueesya ku, maa maha Yīnfua fāy ma nwa pye?»

³⁶ Pe n nii n pāā, Yesu sē -sē pe kue yāŋ ye, ma Syase woo pye ma yee: «Ma'a syi fya ye, ra ta ma Yater, loo ya!»

³⁷ Loo kur ye, Yesu n Syase kaha kānde sya u ne. U sē -sē sya waa n ka u ne ye mii Pyar ya sē kē ye, ma suhu Syake ne, u cīfua Nsān ne.

³⁸ Pe n ga nɔ Syase kaha wo, Yesu n pe nawee- yāā, pe fā gbey n klaha, mpāy ne pe n wūn ma n kui.

³⁹ U n dye ga ke kaha laam wo, maa pe pye ma yee: «Lii tee fā gbey n klaha ke syi? Nwa ta ye n nii n wūn? U kicar sē ku ye, wāy ya tuu sā wāy.»

⁴⁰ Pe n u ler. U n pe bye

ta pe n yi. U n u kicar tuhufua ya yigi, u nahafua ne, ma suhu kānyārwei tāā mii ne. U kicar tuu pye nwoŋ gii laam wo, pe n dye ga ke fla na.

⁴¹ U n u kicar yigi koho na, ma u pye Yiifee- yor wo ma yee: «Taleta kume.» Loo yīntaha kē, kicaale yir!

⁴² Le kicaale n yir le yale-bya wo, ma nii n yār. Le pye dye- sēnsye syāŋ ne. Pe nawee- pe nde yāā, le n yē gbāā pe na, ma sya ga ta ter.

⁴³ Yesu n -sē pe yar waha, pe ma syi nawee waa n le cā ye. U n maha pe yar ma yee, pe ngaa wāā u kicar kē u n di.

6

Nasarɛtefa Yesu wīl sye
(Mat 13.53-58; Luke 4.16-30)

¹ Yesu n yir ke fla na, ma ka klo lii wo, tuu ba le na. U kānyārwei pye u ne.

² Kanii per, u n nii ma nawee- klaha Yiifee- yawāhā nwoŋ wo. Nabuar mpāy pe naa n luhu u ye, le n pe fe gbe, pe n nii n yee: «U pye mii ma Yāhā wūhū bye cā tōr n yar? Yoo tuu roo laantor le u laam wo? Laanwo wūhū ngī bye ne tuu n pye, u koo fānga yāā na?»

³ Woo sē na Maari dya, wii u ma katyigi tafua? U cīifa sē me la Syake ne, Syose ne, Yuda ne, tesē Syimu ne? U syafa poo sē na pe ma wo ne nwo?» Loo n ta pe sē waha Yesu wīl sya ye.

4 Yesu n plāhā nge tōr pe ye ma yee: «Ma yi kāā Yāhā kaplāṅ tōrfua kusey nawee-na, u nwonfa ne, u kahafa ne, teebēhe bye nawee- u yāṅ.»

5 Yesu sē waha laanwo wūhū busāā pye ke fla na ye, mii yanfa mpāy ya sē me tuu klue taha pe na, ma pe jaa ye.

6 Tuu yāā u gbenteefa pe u wātaṅ sye pe Yater, le n laam wo u kē. Loo kur ye, u n ka maa nawee- klaha kānkāy kukui wo.

Yesu u kānyārwei sēnsye syām lehe wāā

(Mat 10.5-15; Luke 9.1-6)

7 Yesu n u kānyārwei sēnsye syām bye yee ba, maa nii pe lehe n wāā nawee- sānsyām. U n fānga wāā pe kē pe waha sāndāpee kar tege naa n kāā nawee- yīṅ na.

8 U n maha pe yar waha ma yee: «Ye n gaha yrāhā ye, ya'a syi ngaa gbe yigi ke n naa ye ndege ye. -Ye yrāhāyār kāi ya gbe yigi, ye ma syi ngaa kadiṅ gbe tesē nkānfaha ne, tesē war ne jifaa wo ye.

9 -Ye ntāāfey le, -ye kalen nanen ya le!»

10 U n maha pe yar ma yee: «Ya'a ga dye klo lii wo, pe ma syāsaha wāā ye kē kaha gii wo, -ye kuee koo kaha wo ye sya ba ter.

11 Teelii nawee- ma ye yē yor sye, tesē ye wāyigita wī ne, -ye ter pe klo yaha! Ye ma nii n ter, -ye ye trē mplēm

kor yaha pe na, pe n cā lii ma pe dye, poo pe le ke.»

12 Yesu kānyārwei n ka loo na, ma ga Yāhā kaplāṅ tōr n yar nawee- na, mā yee pe le sya pe le cā pe kapee- wāpyeṅ sē yō ye.

13 Pe sāndāpee buar kar tege naa n kāā nawee- yīṅ na, ma naa yanfa busāā tuhu sēm- ne, pe n kāhā naa n yir.

Nsān tesē Yerote ne
(Mat 14.1-12; Luke 9.7-9)

14 Yesu myaha tēṅ n ba teebēhe bye kua. Galēle kui yīṅfua Yerote n Yesu wī luhu. Nawee- mpāy naa n pāā ma yee: «Nsān nawee- tāāfua wii tuu ba ku, u dur ba yrāṅ na, koo kē u n waha laanwo wūhū pye.»

15 Mpāy naa n pāā ma yee: «Faale Yāhā kaplāṅ tōrfua Yeli kē.» Mpāy maha naa n yee: «Faale Yāhā kaplāṅ tōrfua waa kē u ne.»

16 Yerote tuu Yesu wī luhu, u n yee: «Nsān nawee- tāāfua kē! N ba ta pe n u yīṅ cer, u maha dur ba yrāṅ na.»

17-18 Lii le ba dye Yerote nsoho wo Nsān ne, le nde: Yerote ba u cīfua Filipe cōo Yerotyade tyīn sya u ye. Nsān naa le kuān u ye ma yee: «Ma sē yai ma ma cīfua cōo gbe ta ma wūū ye.» Yerote n yir, ma ta pe n Nsān yigi, ma u pua ma u le nwompihi wo.

19 Nsān wī naa u Yerote cōo yaa, u n sya naa u ke gbā ne.

20 Yerote sē -sē naa le sya u ye ye. U naa Nsān fya, u ba cā Nsān ba sroṅ, u maha pye

Yāhā nawee. Koo kē Yerōte n koho naa n paha u na. Nsān kaplāŋ naa u fāy, ma -sē naa n tāy u ye.

²¹ Yerōte cōo yīŋ -sē ba tāy Nsān wīī na, Yerōte seese gbar per. Ke per na, Yerōte ba u tēntē- yīŋfa yee ba dir na, tesē u naanmiy yīŋfa ne, ma suhu Galēle yahaseefa ne.

²² Yerōte cōo pueesya n dye ke nwongbāŋ laam wo, ma yōo. Le n tāy Yerōte ye, pe nawee- bye ne. Yerōte n u capua pye loo na ma yee: «Ngii wīī ma tāy ma ye, ta yar ta n ke wāā ma kē.»

²³ U n Yāhā di, ma u pye ma yee: «Ma'a ngii wīī pāā, maa ke yāā, ke ma sya pye ra kāntraha kui kānkāyaha neŋ.»

²⁴ U kicar n yi, ma ga u nahafua yey ma yee: «Ma laam wo, ma yee n ngii wīī pāā?» U nahafua n yee: «U yar u Nsān nawee- tāāfua yīŋ cēr wāā ma kē.»

²⁵ U capua n dur ga farfar Yerōte flā na, maa u pye ma yee: «N n yāŋ, ma Nsān yīŋ cēr wāā ra kē yagaa nge na, tasa laam wo.»

²⁶ Yerōte yīntaha bye n tāhā. Tuu ba Yāhā di pe nawee- yīnde na, u sē sya ma u yē dur ye.

²⁷ U n ta tēr loo na, ma seraasyi naa waa lehe wāā, ma u pye u ga pa Nsān yīŋ ne.

²⁸ U seraasyi naa n yi tēr, ma ka ke nwompihi laam wo, maa Nsān yīŋ cēr, ma pa ke ne tasa wo maa wāā u capua kē. U capua n -sē ke

nya wāā u nahafua kē.

²⁹ Nsān kānyārwai pe ba le luhu, pe n pa, ma ba u nakugu gbe maa le gbīī wo.

Yesu nawee- nyersū yībua yē woo, tahar ne

(Mat 14.13-21; Luke 9.10-17; Nsān 6.1-14)

³⁰ Yesu tēnlēhe n ba dur ba u flā na. Lii bye pe ga pye, nkāy bye ne pe ga nawee-klaha, pe n ke tōr u ye.

³¹ Nawee- mpāy pe naa n pai, ma dur naa n tēr, pe ba nihi tēr; Yesu sē draha gē yāā, ma ga di u kānyārwai ne ye. U n u kānyārwai pye ma yee: «-Ye pa, wo n ka dragba gaa laam wo, ye n ga faa wūū dye.»

³² Pe n salangbāŋ gbe, poo n gaha nii teelaa wo pe ya ya.

³³ Nabuar n -sē pe yāā tersaha wo, ma pe yāŋ cā. Pe n yir kukui bye wo, ma tyīī yār ga cāā dye ke teele wo Yesu yaha u kānyārwai ne.

³⁴ Yaliile Yesu tuu yi ke salangbāŋ wo, u n pe nabuar yāā kacān wee ye. Pe nawee-fen n u sron yigi, pe pye mii mbaa dyaŋ u mbanaha wee pe ne ye. U n too kai- na, ma nii pe klaha, ma pe klaha.

³⁵ Yai ke ba kua kua naa n wa ke syi, Yesu kānyārwai n pa, maa u pye ma yee: «Yai kua kua wa, wo maha ma dragba wo.

³⁶ Pe nawee- ta pe n ka tūntūn klē wo, kusyīmbehe ne, pe ga waha ngaa par di.»

³⁷ Yesu n pe yē sya ma yee: «Yii gē -ye digi wāā pe kē pe n di!» Pe n u yey ma yee:

«Waa war nagbey bur yãã na, wo waha par wãã?»

³⁸ Yesu n pe yẽ wãã sya loo na, ma yee: «Bur wãy nii te ma ye ye? -Ye ka yaa yãñ!» Pe n ga yãñ, ma ba u yar ma yee: «Bur wãy bua te ma wo ye tesẽ fua- syãm ne.»

³⁹ Yesu n kãnde wãã u kãnyãrwai kē, pe n pe nawee- ta pe n tege nii ga ke nyẽpẽñ na, flε flε.

⁴⁰ Pe n pe ya to to nii ga, kaa na nawee- gbeebua, kaa na nawee- gbeesĩ sēnsye.

⁴¹ Yesu n te bur bua gbe, pe fua- syãm ne, ma yĩntaha kuã yir wãã yãhãyĩñ kue ye, ma Yãhã pye ma yee: «Ma syaha kē.» U n te bur la cεr, ma re wãã u kãnyãrwai kē, pe n te la klaha nawee- kē. U n maha pe fua- syãm la ke syi pe byε kē.

⁴² Pe byε n di, ma sya di yai.

⁴³ Pe n takũyĩhĩ sēnsye syãñ gbe tεr te gber ne, tii pe di yaha.

⁴⁴ Mpãy pe ba te bur di, pe naam ya ba nawee- nyersĩ yĩbua tã.

Yesu yãr ke langbãñ loho na
(Mat 14.22-33; Nsãn 6.15-21)

⁴⁵ Loo kur ye, Yesu n ta tεr u kãnyãrwai pye ma yee pe dugu dye ke salangbãñ wo, pe dii ga ke langbãñ kũndi ngaa ye, u yahasee ye, klo laa wo pe n yee Gbesyata. Woo n kuee kur ye, u kãnde wãã pe nabuar kē.

⁴⁶ Tuu kãnde wãã wa pe kē, u n ka yãñ gaa yĩñ na, ma

ga nii u laam wũhũ tõr Yãhã ye.

⁴⁷ Yai n kua tã, ma ke salangbãñ ta yaha ke langbãñ telai wo. Yesu -sẽ pye u ya ya kãntraha na.

⁴⁸ U n yãã ke salañ sē waha naa n fã pe ye ye, teflaha tee naa pe wãã. Ke -sẽ pye ngupa cir kuiyale syi, u n yir ma n gaha pe kue ye, ma nii yãr n gaha ke loho na, ma sya ne ga pe far tεr.

⁴⁹ Pe kãnyãrwai n u yãã tuu n yãr ke loho na, pe n yee kusrãhã kē, ma too kule na ma n kui.

⁵⁰ Pe byε yĩnde pye u na, pe n fya sεr yigi nii. Yesu n ta tεr pãã pe ne ma yee: «-Ye ye laam waha, ye ma syi fya ye, ndoo kē.»

⁵¹ U n dugu dye pe ne ke salangbãñ wo, ke teflaha n yεr. Le n u kãnyãrwai laam wo maa far tεr.

⁵² Pe laam kacãn tee ba klon tεr, pe sē ba Yesu fãnga cã yõ ye, yaliile wo tuu ba te bur bua la cεr te n nihi.

Yesu yanfa jaa Genesare kãntraha na
(Mat 14.34-36)

⁵³ Yesu n ba ke langbãñ dii wa u kãnyãrwai ne. Pe n tãhã Genesareε kue kãntraha na, ma pe salangbãñ pua yaha ke langben yẽ na.

⁵⁴ Pe kãhã yi ke salangbãñ wo, pe nawee- n ta tεr Yesu yãñ cã.

⁵⁵ Pe n fã ga tebehe byε wo, maa yanfa tẽñ n pai u kē pe kasãy wãn na. Mpãy pe naa u wĩ luhu tebehe byε wo, pe naa n pye koo syi.

⁵⁶ Teelii teelii Yesu naa n gaha, kusyĩmbehe wo woo, kungbāhā wo woo, kle wo woo, nawee- naa n pai pe yanfa ne nanihi fla wo. Pe naa u nar u tyii pe yanfa n te u nayrengbāŋ yē ya na. Mpāy bye pe -sē yāā naa n te ke na, pe naa n jaa.

7

Yesu tesē Yiifee- wāle kānde wūhū ne
(Mat 15.1-9)

¹ Per gaa, Farisyē ye tesē Yāhā kaiyarfa ne, pe ba yir Yurusalem wo, ma pa Yesu fla na.

² Pe n ba yāā Yesu kānyārwei mpāy sē naa pe klue yee pe wāle kānde wāyee na, ma cā naa pe dir di ye.

³ Le -sē pye ke dyaŋ, Farisyē ye ma suhu pe nampyeŋ- Yiifee- bye ne, pe sē naa ngaa di mii pe sē cāā pe klue yee gbegebe pe wāle kānde wāyee na ye.

⁴ Pe ma yir nanihi teebehe wo ma ba dye, pe saa di mii pe sē cāā loho wey wa gbegebe ye. Pe wāle kānde wūhū ba nihi, pe -sē ba ke bye yigi mii crāŋ wāyee ter dyaŋ ke ya ya, sekuhu wāyee ne, ntēngbāhā wāyee ne.

⁵ Koo kē pe Farisyē tesē pe Yāhā kaiyarfa ne, pe n Yesu yey ma yee: «Nwa ta ma kānyārwei sē wo wāle kānde wūhū pye ye? Ma sē yāā, pe sē pe klue yee wo wāle kānde wāyee na ma cā pe dir di ye.»

⁶ Yesu n pe pye ma yee: «Dawarfa me ye ne! Faale Yāhā kaplāŋ tōrfua Yisa tāhā kē tuu bii nde cāā yar yaha ye wīi na, ma le yrūhū ta Yāhā sabangbāŋ wo ma yee, Yāhā yee:

«Nawee- mii, pe ra gboho pe yē kaplāŋ ya ne,
ma -sē yee pe laam wo pe fla dey ter ra na.

⁷ Pe ra gboho mii syi dyaŋ, yīŋ wee le na ye.

Nawee- pe kānde lii ta, pe tee loo ta,
ma n klaha ma yee Yāhā kānde ne.» »

⁸ Yesu n maha pe pye ma yee: «Ye Yāhā kānde ta yaha kānkāy na, ma nii nawee- kānde loo yar.

⁹ Ye -sē Yāhā koo kānde wūhū miy yaha cā, ye ye wāle kānde wūhū ta.

¹⁰ Ye sē yāā, wo faale wādyaha Musa bii le pāā Yāhā sabangbāŋ wo ma yee, Yāhā yee: «Ma tuhufua gboho, ma nahafua ne;» tesē: «Wii ma u tuhufua miipihii yee u nahafua ne, u yai pe u boo kāā.»

¹¹ Yii -sē nawee- klaha, a nawee ga waha u tuhufua pye u nahafua ne, u yee: «Ta koho kla gii tē ne ga waha wāā ma kē ma n di, ke ma korobaa;» le yīntaha ne, n ke ta yaha Yāhā kē.

¹² Ke syi, woofua ga waha tyii u tuhufua wākēŋ na, u nahafua ne.

¹³ Ye n pye koo syi, ma Yāhā kaklaha miy n yaha, ma ye wāle kaklaha gbe n yar nawee- na. Kai- busāā

maha ma tee n pye ngĩ syi dyaŋ.»

Kai- nkāy ke nawee le kapee- wāpyeŋ wo
(Mat 15.10-20)

14 Yesu n maha pe nabuar yee ba, maa pe yar ma yee: «Ye bye, -ye yaha le ye luhu ra ye, -tee le cā!

15 Ngaa wee ke n yir nkur ye, ma nawee le kapee- wāpyeŋ wo ye. Kai- nkāy nawee tuu n ga, koo kē ke u le kapee- wāpyeŋ wo.» [

16 Wii ma n traha u ke yĩntaha cā, u luhu yō!]

17 Yesu tuu ba pe nabuar ta yaha, ma ga dye nwoŋ laam wo, u kānyārwei n ga u yey le kakuācran yĩntaha ne.

18 U n pe pye ma yee: «Ye bya, ye maha le kakuācran yĩntaha war gblihi laa ke? Ye sē cā la ngii ke n dye nawee nfēŋ wo, koo sē kē ke u le kapee- wāpyeŋ wo ye?

19 Ke ma sya dye ga u nfēŋ wo, ke n gaha yi kāā u laha wo nyē wo, ke sē ma ne dye ga u laam gasaha wo ye.» Yesu le yar ke syi nawee- n waha cā wāfāŋ wee digi gaa ter na ye.

20 Yesu n maha pe yar ma yee: «Nkāy nawee tuu n ga, koo ke u le kapee- wāpyeŋ wo.

21 Ye sē yāā, nawee tuu kapee- nkāy ga u ya laam wo, koo kapee- kē ke ne u taha tyatyāhā na, yuhur ne, naboor ne,

22 cayor wāleŋ ne, war yĩnde ne, laangbān ne,

dawar ne, wāplanpye ne, yĩnde wāyitoo ne nawee- wān na, kawar wāfua ne, yataŋ ne, nafāān pyer ne.

23 Koo kapee- ngĩ bye nawee tuu n ga, ke u le kapee- wāpyeŋ wo.»

Coo wii tuu wee Yiiffee ye, Yesu u pueesya jaa
(Mat 15.21-28)

24 Yesu n ter ke fla yaha, ma ka Tyir kuε syi ye, Syidō ne. U n ga dye kaha gaa wo, u sē naa n traha pe u wāpa wĩ luhu ye. Pe -sē le luhu.

25 Coo waa, sāndūpee pye u pueesya yĩŋ na, u n Yesu wĩ luhu, ma ta ter ga u fla na, ma ga kānkłūy gbāā u tāy.

26 U coo sē pye Yiifeesya ye, u naa n yi Fenisye wo, Syire kāntraha na. U n Yesu nar, u u sāndūpee tege kāā u pueesya yĩŋ na.

27 Yesu n u pye ma yee: «Ma'a kicar digi gbe miy yaha pāmpii* kē, le sē yō ye.»

28 U coo n yee: «Cĩnde ne Yĩŋfua, kicaabir ma car gii miy yaha kāntraha na, pāmpii sē -sē ga gbe di la?»

29 Loo na, Yesu n -sē u pye ma yee: «Kapān nde wĩ na, maa waha dur ga ma kaha wo, u sāndūpee tege kāā wa ma pueesya yĩŋ na.»

30 U n dur ga u kaha wo, maa u pueesya yāā tuu sāy nii kasāy wāŋ na. U sāndūpee ba tege kāā u pueesya yĩŋ na.

* 7:27 7.27 Koo cāā na, mpāy pe sē pye Yiiffee- ye, Yiiffee- naa pe yee pām.

Yesu nditēn bebe waa jaa

³¹ Yesu n ba ter kãã Tyir kuε yaha, ma ter Syidō klo wo, ma dye yi ter te kui sēnsye wo, ma dur ba Galele langbān kuε ye.

³² Nawee- mpāy n pa u kē nditēn naa waa ne, u sē maha waha pãã naa n yō ye. Pe Yesu nar tuu koho taha u na, u u jaa.

³³ Yesu n u yigi yi pe nabuar laam wo, ma ka u ne kãnkāy na, maa u kãmbehe le u ndityuhu wo, ma yēsyōr tu ma ta u yĩnkāi na.

³⁴ Loo na, u n yĩntaha kuā yir wãã yāhāyĩn kuε ye, ma wũũ tege, ma u dya pye Yiiffee- yor wo ma yee: «Efata,» loo yĩntaha ne, yār!

³⁵ U dya ndityuhu n ta ter yār, u yĩnkāi n sãhã yaha, u n nii n pãã nayōr saha na.

³⁶ Nawee- mpāy pe pye ke fla na, Yesu n pe yar, pe ma syi le pãã waa ye ye. Tuu le pãã naa n waha pe ye mii syi dyan, pe -sē ke kai- pãã naa n yi ke syi.

³⁷ Le wājaa wĩ n pe nawee- fe gbe ga ta ter, pe n sya nii le pãã ma yee: «Nkāy byε u n pye, ke yō cĩnde. U nditēy ta pe n luhu, ma bebe bya ta pe n pãã.»

8

Yesu nawee- nyersũ yē woo tahar ne
(Mat 15.32-39)

¹ Too plii na, nabuar maha ba te ya wãã ba ta. Ngaa sē pye pe nawee- ye pe n ga di

ye. Yesu n u kãnyārwai yee ba, maa pe pye ma yee:

² «Nawee- mii fen ta yigi, pe plii tãã nanga pe ma ra ne, yagaa ngaa wee pe ye pe n ga di ye.

³ N ma pe dur wãã fãã ne pe kle wo, pe n gaha too wãfāy na kãnde wo. Ye sē yãã, mpāy ma pe nihi, pe yir deydey ma pa.»

⁴ U kãnyārwai n u yey ma yee: «Dragba nge syi laam wo, waa dir yãã na pe kē pe n di?»

⁵ Yesu n pe yey ma yee: «Bur nii te ma ye ye?» Pe n yee wāy kuasĩ.

⁶ Loo na, Yesu n pe nabuar ta pe n tege nii kãntraha na. U n te bur kuasĩ gbe, ma Yāhã pye ma yee: «Ma syaha kē.» U n te bur la cer, ma te wãã u kãnyārwai kē, pe te la klaha pe nabuar kē; u kãnyārwai n te la.

⁷ Fuabir raa maha pye pe ye. Yesu n maha syaha wãã Yāhã kē, ma u kãnyārwai ta pe n maha te fuabir la.

⁸ Pe byε n di, ma di yai. Tii pe di yaha, pe n te gbe ter taküyĩhĩ kuasĩ.

⁹ Nawee- mpāy pe pye ke fla na, pe ba nawee- nyersũ kua.

Loo kur ye, Yesu n kãnde wãã pe kē,

¹⁰ ma dugu dye ke salangbān wo u kãnyārwai ne, ma ka Dalameta kãntraha na.

Yesu laanwo wĩ wāpyen sye Farisyē ye kē
(Mat 16.1-4)

11 Loo kur ye, Farisyẽ ye n pa Yesu fla na. Pe n yee, poo ga u le namihi wo, ma u pye u laanwo wĩ laa pye, poo n waha cã Yãhã kẽ ke fãnga wãã u kẽ.

12 Yesu n wũũ tege u ya laam wo ma yee: «Nwa ta yagaafa n ke pe laanwo wĩ yãã? Ta n cĩnde nde pãã ye ye, poo gẽ saa laanwo wĩ laa gẽ yãã yĩnde ne ye.»

13 Loo kur ye u n ter pe yaha, maa dugu dye ke salangbãŋ wo, ma ter ke langbãŋ kũndi ngaa ye.

Yoo wĩ ma mii ncasur wãŋ ter syi dyaŋ?
(Mat 16.5-12)

14 Koo per na, pe kãnyãrwai ba faha pe sẽ bur gbe yigi pe ya ne ye. Bur neŋ ya kẽ ke pye pe ye ke salangbãŋ wo.

15 Yesu n ba pe pye ma yee: «Ye yii le yaha, -tee yii yigi Farisyẽ ye ne, tesẽ Yerote ne! Pe wĩ ma mii ncasur wãŋ syi dyaŋ.»

16 Pe kãnyãrwai n nii pe ya yey ma yee: «Too sẽ bur gbe ye, loo la u n nii n pãã ke syi.»

17 Yesu n pe laam wũhũ cã, ma pe yey: «Nwa ta ye n yee, bur kẽ te wee wo ye ye, koo syi kẽ? Ye kacãn fĩhĩ kloŋ. Ye sẽ laa war wa ye. Ye laam yãã waha ter?»

18 Yĩmpe ne ye ye, ye sẽ n yãŋ la? Ndityuhu ne ye ye, ye sẽ n luhu la? Ye laam yãã faha wa?

19 Tẽ ba te bur bua la cẽr wãã pe naam nyersĩ yĩbua kẽ, takũyĩhĩ nii ye ba gbe

te bur gber ne, pe ba tii di yaha?» Pe n yee takũyĩhĩ sẽnsye syãŋ.

20 Yesu n maha pe yey ma yee: «Tẽ ba te bur kuasĩ la cẽr wãã pe nawee-nyersĩ kẽ, takũyĩhĩ nii tee ba gbe te bur gber ne, pe ba tii di yaha?» Pe n yee takũyĩhĩ kuasĩ.

21 Yesu n pe pye loo na ma yee: «Ke n ta ye sẽ le war wa ma yee, bur wĩ sẽ ne tẽ naa n pãã ye?»

Yesu fũũ naa waa jaa Gbesyata wo

22 Loo kur ye, pe n ka Gbesyata wo. Nawee- n pa fũũ naa waa ne Yesu fla na, maa u nar u te u fũũ naa na, u u jaa.

23 Yesu n u fũũ yigi koho na, ma yi u ne le klo kãnkãŋ na, ma ga yẽsyõr tu woo u fũũ yĩmpe na, ma klue taha u na, ma u yey: «Ma waha ngaa yãã la?»

24 U fũũ n yĩmpe tẽŋ wãã ma yee: «N nawee- yãã, n pe yãã katyir dyaŋ te n yãr.»

25 Yesu n maha klue taha u dya yĩmpe na, u n yãŋ wãã u yahasee ye temm. U ba jaa wa, ma waha wãn bye yãã naa n tãŋ gbege.

26 Loo na, Yesu n kãnde wãã u kẽ u ter u kaha wo, ma -sẽ u pye ma yee, tuu ma syi ka le klo wo ye.

Yoo kẽ Yesu ne?
(Mat 16.13-28; Luke 9.18-27)

27 Yesu n ter Filipe Syesaree kue kui ye, u kãnyãrwai ne. Kãnde wo, u n pe yey yãŋ

ma yee: «Lii ge nawee- pe n pãã ra wĩ na?»

²⁸ Pe n yee: «Mpãy n yee, a Nsãn nawee- tããfua kê ma ne. Mpãy maha n yee, a faale Yãhã kaplãn tõrfua Yeli kê ma ne, mpãy maha ma pe n yee, a faale Yãhã kaplãn tõrfua waa kê ma ne.»

²⁹ U n dur yagaa, ma pe yey ma yee: «Ah yii, ye yee yoo kê ra ne?» Pyar n u yẽ sya ma yee: «Mboo kê u Yãhã Yĩndefua Crise.»

³⁰ Yesu n le pãã waha pe ye ma yee, pe ma syi pe le tõr waa ye ye.

³¹ Loo kur ye, Yesu n yir, ma nii u kãnyãrwai pye ma yee: «U Nawee Puee yai u fã y gboho. Pe Yiifee- wãle ga ba u wĩ sye, pe Yãhã yũndefa yĩnfa ne, tesê pe Yãhã kaiyarfa ne. Pe ga ba ta ge ta pe n u boo. Plii tãã kur ye, u ga yir gbã wo u dur ba yrãn na gbaafa ye.»

³² Yesu naa ke kai- gbegebe pãã pe ye. Pyar n u yee ga kãnkãy na, maa nii le kuãn u ye.

³³ Yesu n dur, ma u kãnyãrwai yãñ klaha, ma sã Pyar na ma yee: «Yũhũ kãã ra tã y Setane nwo! Ma sê Yãhã wũhũ cã ye, ma laam ga nawee kacãn ter ya ne.»

³⁴ Loo na, Yesu n pe nabuar yee ba u kãnyãrwai ne, maa pe yar ma yee: «Wii ma yee woo ga naa n yãr ta kãnde wo, u u laam wũhũ ta yaha, tuu u ya gbihi, u ma sya ga ba gbãpee ku ra wĩ na. Wii ma loo sya, u naa ta kãnde yãr.

³⁵ Ye sê yãã, wii tuu u ya yĩñ ke ma suhu driyẽ wãn ne, woofua ga ba too bye ke laa. Wii tuu -sê ga le sya, u u yĩñ ke laa ma suhu driyẽ wãn ne, ta wĩ na tesê le Yãhã kapãyĩ wĩ ne, woofua kê tuu cã ga ba too nde bye yãã.

³⁶ Mboo nawee, taa ga driyẽ wãn bye yãã tãñ, ma'a yee ma sê ba ma yĩñ yãã Yãhã ye ye, le wãyĩ -sê ma na taa yãã?

³⁷ Koo kla ma na, nawee tuu ga ba waha kê tuu u ya yĩñ yãã Yãhã tã y?

³⁸ Ye sê yãã, yagaafa Yãhã kãnde miy yaha, ma nii kapee- pye. Wii ma yee fyar woo yigi pe yĩnde na, ndoo wĩ na tesê ra kaplãn wĩ ne, u wĩ bya ga ba fyar yigi ndoo u Nawee Puee kê, yaliile n n pai dur ba ra Tuhufua Yãhã nayõr ne tesê pe yãhãyĩñ tẽnleheyõm ne.»

9

¹ Yesu n maha pe yar taha ma yee: «Ta n cĩnde nde pãã ye ye: Nawee- mpãy ma ye laam wo, pe saa ku mii pe sê Yãhã Yai yãã ke pa fãnga ne ye.»

*Kãnyãrwai tãã mpãy
Yesu yãhãyĩñ nayõr yãã*

(Mat 17.1-13; Luke 9.28-36)

² Plii kuay kur ye, Yesu n Pyar yigi taha u ya na, Syake ne, Nsãn ne, ma ka pe ne yãñruhu gaa yĩñ na, poo pe ya ya.

Yesu n wã klaha pe yĩnde na.

3 U nayre n nii n yehe palpal, kacān ge sē pye ye, ma maha flege, waa sē ke syi wāflege ter syi yāā yāā ye.

4 Pe n faale wāle Yeli yāā tesē Musa ne, pe ya kai na. Pe ba fe gbe yi, ma nii n pāā Yesu ne.

5 Pyar n Yesu pye ma yee: «Wo Yīnfua, wo niisaha sronj yō nwo wo! Waa kajar tāā gbā, neŋ ma wāŋ, neŋ Musa wāŋ, neŋ nge Yeli wāŋ.»

6 Pe ba fya yigi nii, woo tesē pe kānyārwei syām mii ne, koo kē tuu ga lii pāā u sē cā ye.

7 Yāhāsyōr raa n yi, ma yīm paha tā pe bye na. Yāhā yīmbui n yir te yāhāsyōr laam wo ma yee: «Tā Dya kē nwo ne, u ntāŋ dye gboho ra tāy, -ye naa n luhu u ye!»

8 Le yalebya wo, pe kānyārwei n yāŋ klaha pe ya tāy, pe sē maha waa yāā nantāŋ ye. Yesu ya u pye pe ne.

9 Pe naa ke yāŋ tege yaliile wo, Yesu n pe pye ma yee: «Tee lii yāā, ya'a syi le tōr waa ye ye, mii u Nawee Puee sē ba ku, ma yir wa gbā wo, ma pa gbaafa ye ye.»

10 Pe n le sya, ma -sē nii pe ya yey ma yee: «Nwa syi wāyir wīl ne gbā wo?»

11 Pe kānyārwei n Yesu yey ma yee: «Nwa ta pe Yāhā kaiyarfa n yee, a Yeli woo tuu ga cāā pa u Yāhā Yīndefua Crise yaha?»

12 U n pe yar ma yee: «Cīnde ne, Yeli woo tuu ga

cāā pa, u ba ke kai- bye gbihi ta. Nwa le n -sē yrūhū ta ke Yāhā sabangbāŋ wo ma yee, a u Nawee Puee ga ba wāfāy yāā gboho ter, u wīl le maha ba fūhū nawee- ye?

13 Ta n le pāā ye ye, Yeli* - sē pa kāā wa, pe nawee- n ba u nar- pe laam wānar-, mii le ba yrūhū yar yaha ke Yāhā sabangbāŋ wo mii syi dyaŋ.»

Yesu sāndūpee kar tege kāā kicar waa yīŋ na

(Mat 17.14-21; Luke 9.37-43a)

14 Yesu n yir u kānyārwei tāā mii ne, ma n pai u kānyārwei mii fla na. Mpāy pe ba kuee, nabuar raa ba wo tā pe na. Yāhā kaiyarfa pye, pe naa kaplāŋ tyīn pe kānyārwei ne.

15 Pe nawee- pe Yesu yāā, le n pe fe gbe, pe n fā ga u wāā syaha ne.

16 Yesu n u kānyārwei yey: «Lii ne tee n tyīn pe ne?»

17 Dya waa n kuee pe nabuar laam wo, ma u yē sya ma yee: «Yīnfua, n pa ra dya ne ma fla na, sāndūpee waa ma tuu sye u na u sē waha n pāā ye.

18 Teelii teelii u sāndūpee ma u kicar yigi, u ga u gbe miy kāntraha na, u n naa yēsyōplay yi, tuu naa nkāhā gbā, u kadye ke ser tā nii. N ma kānyārwei nar pe u sāndūpee kar kāā u yīŋ na, pe sē waha yia ye.»

19 Yesu n kuān pe na, ma yee: «Yii poo na, laanyōm

* 9:13 9.13 Nsān nawee- tāāfua wīl kē tesē u wāboo wīl ne, Yesu tuu tōr.

wee ye ye ye, ye sē ra ta ye Yater ye! Ye yee la n kuee ye wāwlaha na yalebye? Ye yee la n naa n fāy ye ne yalebye? -Ye pa ra kē u kicar ne.» Pe n pa u ne u kē.

²⁰ U kicar tuu kāhā Yesu yāā, u sândūpee n ta ter u kicar sege gbe fānga ne. U n too, ma nii kloŋ n klaha kântraha na, yēsyoŋplay ne u yē na.

²¹ Yesu n u tuhufua yey: «Le yale dey la u na?» U tuhufua n yee: «Āwā, u sândūpee u gbe u kicar cāā na, ma sya ba waa yagaa na.

²² U sândūpee ne u tra le wāā naa laam wo loho ne, ma ga u boo. Ma'a ga waha laa pye, ma wo fen di, ma fihī yō wo na!»

²³ Yesu n u pye ma yee: «Ma sē yee la, a n ma ga waha laa pye? Wii woo u ra ta u Yater, kai laa sē wee le ga waha u yia ye.»

²⁴ U kicar tuhufua n ta ter tē sya ma yee: «N ma ta ra Yater. Koho le ra ye, ta n ma sroŋ ta ra Yater.»

²⁵ Yesu n yāā te nabuar n pai pe fla na, u n sā u sândūpee na ma yee: «Mboo sândūpee wii raa kicar yē pua n tā, ma u ndityuhu mar n tā, tege kãā kicar nwo yīŋ na! Ma'a syi maha dugu yāā u yīŋ na ye!»

²⁶ U sândūpee n kui, ma u kicar yehe fānga ne, ma tege kãā u yīŋ na. U kicar n sāy nii nakugu wāŋ syi. Pe nawee- busāā n sya yee u ku.

²⁷ Yesu n u yigi koho na, ma u ta u n yir, ma tãhã yer

ncaha ye.

²⁸ Yesu tuu ba dye kaha wo, u kānyārwei n u yee kãnkãy na, ma u yey ma yee: «Nwa ta wo sē ba waha u sândūpee kar tege kãā ye?»

²⁹ Yesu n pe yar ma yee: «Sândūpee nwo syi waha kar tege n kãā Yãhã wãnar ya ne.»

Yesu kānyārwei sē u kai-war ye

(*Mat 17.22-23; 18.1-5; Luke 9.43-50*)

³⁰ Yesu tesē u kānyārwei ne pe n ter ke fla yaha, ma dye yi ter Galele kântraha wo. U sē naa n traha nawee-pe cã u ma teeli wo ye,

³¹ u naa u kānyārwei klaha, koo kē. U naa pe yar ma naa n yee: «Pe ga ba u Nawee Puee yi u napī- kē, pe n u boo. U gbã plii tãā wuhu, u ga yir gbã wo u pa gbaafa ye.»

³² U kānyārwei sē naa kaplãŋ ngĩ yīntaha cã u ne ye, ma -sē ba fya, pe sē ba u yey laa ne ye.

³³ Loo kur ye, pe n ga dye Kapornu wo. Yaliile Yesu tuu pye kaha laam wo, u n u kānyārwei yey ma yee: «Ye naa lii pãā kãnde wo?»

³⁴ Pe n yaha le. Kãnde wo, pe tee naa pe ya ke, ma naa n yee poo laam wo yoo ma yīŋ na?

³⁵ Yesu n tege nii, ma u kānyārwei sēnsye syãm yee, maa pe yar ma yee: «Wii ma yee woo ga yīŋ yãā, woofua u naa n nii ye bye kur ye, -tuu maha nii ye bye tēntēle!»

³⁶ Loo na, u n kicaalaale gbe ta pe yahasee ye, ma le gbe yigi u klue wo ma yee:

³⁷ «Wii ma kicaabir mii syi waa gbihi yigi ta myaha na, ndoo ge kē tuu gbihi yigi. Wii ma -sē ra gbihi yigi, ndoo ya sē kē u gbihi yigi ye. Yāhā ge kē tuu gbihi yigi, koo gii ke ra lehe wāā.»

³⁸ Loo kur ye, Nsān n Yesu pye ma yee: «Wo Yīnfua, wo dya waa yāā tuu sāndāpee kar tege naa n kāā nawee-yīŋ na ma myaha ne. Wo n ba yee, u wee wo ne ye, ma u kar tā.»

³⁹ Yesu n u pye ma yee: «Ya'a n sye u na ye, wii tuu laanwo wīi pye ra myaha ne, woofua saha ta ter dur u wāpee pāā ra wīi na ye.

⁴⁰ Wii ma yee u sē wo laha ye, u ma wo ne.

⁴¹ Wii ma yee ye ma u Yāhā Yīndefua Crise nna, ma sekuyīi nen wāā ye kē loho ne u myaha na ye n wo, ta n le pāā ye ye cīinde, ufua ga ba kayūhū yāā Yāhā ye.»

*Kapee- wāpyeŋ le lii kua?
(Mat 18.6-9; Luke 17.1-2)*

⁴² Yesu n maha yee: «Mpāy pe ma pra kicar wāŋ syi, ma ra ta pe Yater, wii ma poo nen waa ta u n yi kāā ra kānde wo, le ga pee woofua na. Pe ma sya cāā ntēmbangbāŋ pua u yīntyigi na, ma u gbe miy le wāā langbāŋ wo, u sē yāā loo kapee nde yāā pye ye, ke puar u na.

⁴³⁻⁴⁴ Le ma pye ma koho ma le kapee- wāpyeŋ wo, cāā ke cer kāā. Ma cīinde

yrā yāā koho neŋ ne, koo puar ma kuee ma klue sīi ne, taa ba ka naa fla laam wo, naa gii wāfegeyāā wee ke na ye.

⁴⁵⁻⁴⁶ Le ma pye ma troho ma le kapee- wāpyeŋ wo, cāā ke cer kāā. Ma cīinde yrā yāā troho neŋ ne, koo puar ma kuee ma tre sīi ne, pe n ba ma gbe miy le wāā naa fla laam wo, naa gii wāfegeyāā wee ke na ye.

⁴⁷ Le ma pye ma yīnde ma le kapee- wāpyeŋ wo, le loho yi. Ma cīinde yrā yāā yīnde nen ne, koo puar ma kuee ma yīmpe syāŋ ne, pe n ba ma gbe miy le wāā naa fla wo, naa gii wāfegeyāā wee ke na ye.

⁴⁸ Koo fla wo, fyār rii te nawee kadye kaa yalebye, te sē n ku ye; ke naa sē maha fege n yāā ye.

⁴⁹ Tetege n le diŋ wo, ke diŋ n gbihi ta Yāhā kē. Koo syi, nawee bya yai u dye wāfāy naa wo, u gbihi ta Yāhā kē.

⁵⁰ Tetege ma kayūhū. Ke ma -sē sar, le kua. Waa saha ke ta ke n dur naa n tāy ye. Ye yai ye tetege le ye laam wo, -tee naa n nii yrīŋ ne yii ne!»

10

*Nawee ga waha u ya koho
cōō sye la?*

(Mat 19.1-12; Luke 16.18)

¹ Yesu tesē u kānyārwai ne, pe n ter ke fla yaha, ma ka Yude kue ye, ma maha ka Yurdane lafen kūndi ngaa ye. Nabuar n maha pe ya

wãã ba ta u tãy, u n nii pe klaha peplii wãñ syi dyañ.

² Farisyẽ mpãy n yũhũ crã u na, ma yee poo ga u le namihi wo, ma u yey ma yee: «Ma laam wo, nawee ga waha u cɔɔ sye la?»

³ Yesu n pe yẽ sya kayey laa ne ma yee: «Wo faale wãdyaha Musa bii kãnde lii yar le wĩ na?»

⁴ Pe n yee, a Musa yee ma cãã saba yrũhũ wãã ma cɔɔ kē, taa cã ba u sye.

⁵ Loo na Yesu n pe pye ma yee: «Ye laam waha, koo syi kē u n bii loo kãnde nde yrũhũ yar ye na.

⁶ Ke kai- fegbecãã na, Yãhã bii wãn bye pye, ma nawee tãhã, naa tesē cɔɔ ne.

⁷ Le ma le yrũhũ Yãhã sabangbãñ wo ma yee: «Koo syi kē, naa ricar koho ma ba dye, u n cɔɔ sya, u ga u ya yẽ yi kãã u seefa tãy,

⁸ u ke wãã le u cɔɔ wãñ ne, pe n nii pe ya ne.»

Yesu n pe yar taha ma yee: «Loo na, pe wee syãm nantãñ ye, pe ma mii nawee nen ya yagãa.

⁹ Yãhã ke tii gbra te ya na, nawee ma syi u te cããñ te ya na ye.»

¹⁰ Yaliile Yesu loo pãã wa, u n dye u kãnyãrwai ne kaha laam wo. Pe kãnyãrwai n maha u gbihi yey le ne.

¹¹ U n pe pye ma yee: «Naa wii ma u ya koho cɔɔ sye, ma cɔɔ waa gbe, u cayɔr pye, u kapee pye u cɔɔ na wii tuu sye.

¹² Cɔɔ bya ma u puai sye, ma ga naa waa gbe, u cayɔr

pye, u kapee pye u puai na wii tuu sye.»

Yesu kaa taha kicaabir na (Mat 19.13-15; Luke 18.15-17)

¹³ Nawee- n pa kicaabir ne Yesu fla na, tuu koho taha pe na, u Yãhã nar pe wĩ na. Pe kãnyãrwai n kuãn pe na.

¹⁴ Yesu tuu nde yãã, le n fyar yigi u kē. U n u kãnyãrwai pye ma yee: «Ye tyii pe kicaabir na, pe n pa ra ye! Ya'a n sye pe na ye! Ye sē yãã, mpãy pe ma pra poo wãñ syi dyañ, Yãhã Yai ma poo wãñ.

¹⁵ Ta n cĩnde nde pãã ye ye: Wii ma yee u sē Yãhã Yai wĩ sya yigi yaha u laam wo kicar wãñ syi dyañ ye, woofua saa dye yãã Yãhã Yai wo ye.»

¹⁶ Loo na, u n pe kicaabir gbe yigi u klue wo, ma koho taha pe bye na, ma Yãhã nar pe wĩ na.

Nangbãm ga waha dye la Yãhã Yai wo?

(Mat 19.16-30; Luke 18.18-30)

¹⁷ Yesu n ba kãnde sya wa u kãnyãrwai ne, ma n ter. Dya waa n fã ba, maa kãnkũy gbãã u yahasee ye, ma u yey ma yee: «Yĩñfuayɔ̃, n ga waha lii pye n cĩnde yrã yãã, lii wãkuayãã wee le na ye?»

¹⁸ Yesu n u pye ma yee: «Nwa ta ma n yee n yɔ̃? Waa sē yɔ̃ mii Yãhã ya sē kē ye.

¹⁹ Ma sē Yãhã kãnde katan wũhũ cã la, nkãy ke yar yaha ma yee: «Ma'a syi ma cayɔr le ye; ma'a syi ma nawee

boo ye, ma'a syi ma yuhu ye; ma'a syi ma kawar fua ye; ma'a syi ma dugu waa na ye; naa ma tuhufua gboho, ma nahafua ne!» »

²⁰ U dya n u pye ma yee: «Yĩnfua, ta ricar wo n koo ngĩ bye yigi, ma sya ba waa yagaa na.»

²¹ Yesu n u yāŋ, u wĩ n tǎy u ye, u n u pye ma yee: «Kate nen laa kuee ma ye: Ka, maa ma koho wān bye par tǎŋ, -taa pe war bye wāā tǎŋ nawām kē! Loo na, ma -sē ga ba nii nangbāŋ Yāhā ye. -Taa pa, ma ba taha ra na!»

²² Kaplāŋ ngĩ sē tǎy u dya ye ye, u n ter. U laam ba wlāhā, u tee pye nangbāŋ.

²³ Yesu n u kānyārwei yāŋ klaha, ma pe pye ma yee: «Nangbām wādye wĩ Yāhā Yai wo, le war!»

²⁴ Kaplāŋ ngĩ n pe kānyārwei fe gbe. Yesu n maha pe yar ma yee: «Cĩifa, Yāhā Yai wādye wĩ sroŋ war mpāy ye pe pe koho taha yaha wale na!

²⁵ Yūhūmii wādyeyiter mensān wihi ne, le ma fāhāfāhā ma ter nangbām wādyeyaha Yāhā Yai wo.»

²⁶ Kaplāŋ ngĩ n maha pe kānyārwei laam wo ma ga ta ter. Pe n nii pe ya yey, a nangbām ma yee pe saa waha pe yīy yi yaha ye, yoo syi -sē ma u ga waha u yīŋ yi yaha?

²⁷ Yesu n pe yāŋ ma pe pye ma yee: «Kai laa ne le nawee yia, n sē yee Yāhā ye. Ye sē

yāā, Yāhā koo n yia kai- bye na.»

²⁸ Pyar n nii u pye ma yee: «Yĩnfua, yāŋ, wo ter wo kānkai- bye yaha, ma taha ma na.»

²⁹ Yesu n yee: «Ta n cĩinde nde pāā ye ye: Wii ma ter u kaha yaha, tesē u nampyese- sey ne, u nahafua ne, u tuhufua ne, u pii ne, u tar ne, ta wĩ na tesē le Yāhā kapāyĩ wĩ ne,

³⁰ u ga too syi fle gbeebua yāā kāntraha nge na. U ga kle yāā, tesē nampyese- sey ne, nahafa ne, kicar ne, tar ne, wāfāy bya ne ta wĩ na. Sukūhū gaa laam wo u ga cĩinde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye.

³¹ Mpāy pe ma yahasee ye yagaa, poo fānga ga ba nii kur ye, mpāy pe -sē ma kur ye yagaa, poo ga ba yahasee yāā.»

Yesu tēhē tǎā wuhu tuu nii u wāku wĩ pāā u wāyir wĩ ne

(Mat 20.17-28; Luke 18.31-34)

³² Yesu tesē kānyārwei mpāy ne, pe ba kānde sya yagaa, ma dugu naa n ter Yurusalem wo. Yesu naa n yār pe yahasee ye, pe ba fya. Yesu n maha u kānyārwei sēnsye syām cer yi, maa nii kai- tōr pe ye, kai- nkāy ke ga ba u dye ke yagaa nge na.

³³ U n pe pye ma yee: «-Ye yāŋ, Yurusalem kē too dugu n gaha. U Nawee Puee ga ba yi pe Yāhā yūndefa yīŋfa kē tesē pe Yāhā kaiyarfa ne. Pe ga yer u wāboo wĩ na, pe

u wãã mpãy kē pe sē cĩnde Yãhã cã ye.

34 Poo pe ba naa u ler, pe yēsyoŕ tu naa n woo u na, pe naa u gbã sãngblã ne, pe ba u boo. Plii tãã kur ye, u ga yir gbã wo, u pa gbaafa ye.»

35 Loo na, Sewede pii n pa Yesu tãy, Syake tesē Nsãn ne, ma ba u pye ma yee: «Wo Yĩnfua, waa ma nar kai laa ne, ma'a le pye wo kē le ga tãy wo ye.»

36 Yesu n pe yey ma yee: «Ye yee n nwa pye ye kē?»

37 Pe n yee: «Ma'a ba nii kai- bye yĩn na ma nayõr fla wo, tyii wo n nii nen nwo ma kãndigi koho kue ye, nen nwo ma kãmanj koho kue ye.»

38 Yesu n pe pye ma yee: «Tee lii nar ye sē le cã ye. Wãfãy tii tē n pai sya, yaa waha te sya la laa, yaa waha wãfãy wãtãã nge sya la, kii tē n pai tãã?» Pe n yee poo ga waha yia.

39 Yesu n pe pye ma yee: «Cĩnde ne, yaa ra wãfãy syi sya, tee maha ra wãfãy wãtãã syi yãã.

40 Ma -sē yee mpãy pe ga ba nii ra kãndigi koho kue ye, ta kãmanj koho kue ne, n saha poofa yãnj yi ye. Too niisar gbihi ta mpãy kē poo niisar ne te ne.»

41 Pe kãnyãrwai sēnsye mii pe le luhu, pe laam n war Syake ye ne Nsãn ne.

42 Yesu n pe bye yee ba, maa pe yar ma yee: «Ye cã mpãy pe ma kãntre kui yĩnfa, pe nawee- nar-, tesē

pe nangbãm bya maha pe fãnga yar pe na.

43 Le sē -sē wee ke syi ye ne ye. Wii ma yee u ga yĩn yãã ye laam wo, woofua yai u nii ye bye tēntēle.

44 Wii ma yee u ga yahasee fla yãã ye laam wo, woofua yai u nii ye bye yãmpuai.

45 Ye sē yãã, u Nawee Puee sē pa nangbãn yĩmbui ne ye, u pa u n pai nii tēntēle nawee- bye ye, u u yrã wãã u ku, u nabuar par sya, u pe yi pe kapee- wãpyen wo.»

Yesu fũũ naa Bartemi jaa (Mat 20.29-34; Luke 18.35-43)

46 Pe naa n gaha Yurusalem wo, ma ga dye Yerekoo wo. Yesu ba le klo yi yaha wa u kãnyãrwai ne, pe nabuar ne. Fũũ naa waa -sē pye, tuu ba tege nii kãnde yē na, ma naa n nar. Pe naa u yee Time dya Bartemi.

47 Tuu luhu pe yee Nasaretefa Yesu n pai, u n nii n tē ma yee: «Dawide Dya Yesu, ta fen di!»

48 Nawee- naa n kuãn u na ma yee, tuu yaha le; u n cã maha naa n kui fãnga ne loo na ma yee: «Dawide Dya, ta fen di!»

49 Yesu n luhu, ma yer ma yee: «-Ye u yee ba!» Pe n u fũũ yee, ma u pye ma yee: «Ma laam yĩn, ma yir, u ma yee.»

50 U fũũ n u nayrengbãnj miy yaha, ma kur ye yir, ma pa Yesu ye.

51 Yesu n u yey ma yee: «Ma yee n nwa pye ma kē?» U fũũ n yee: «Yĩnfua, ta ra

n waha naa n yāŋ faale wāŋ syi.»

⁵² Yesu n u pye ma yee: «Naa n gaha, taa ra ta ma Yater, loo le ta ma n jaa.»

⁵³ U yĩmpɛ n ta ter yār le yalebya wo, u n nii n taha Yesu na le kānde wo.

11

Nawee- Yesu sey ga dye Yurusalem wo

(Mat 21.1-11; Luke 19.28-40; Nsān 12.12-19)

¹ Yesu tesē u kānyārwai ne, pe n ga nɔ gbe taha Yurusalem wo, Gbefasyɛ tesē Gbetane kusyĩmbɛhɛ kuɛ ye, yāŋ gaa tāy. Katyir raa ter pye ke fla na, pe naa te yee wolifyɛ katyir. Yesu n u kānyārwai syām mpāy lehe wāā yahasee ye ma yee:

² «Ye ka kusyĩnde ndaa wo ye yahasee ye! Ya'a kāhā ga n dye, yaa kānkonyainge gaa yāā, ke pua yaha nii, waa sē dugu yāā ke na ye. -Ye ke sāhā ba nwo!

³ Wii ma ye yey ma yee, nwa ye n ke sāhā, -ye ufua pye ye yee, ke wĩ ma wo Yĩnfua na. U ma pye wa ke ne, u ga ke dur wāā ye kē yagaa nge na.»

⁴ Pe n ka, maa kānkonyainge gaa yāā, ke pua yaha nii nkur ye kapahayɛ gaa na. Pe n ke sāhā.

⁵ Nawee- mpāy pe pye, poo mpāy n pe yey ma yee: «Nwa tee n pye, nwa ta ye n ke kānkonyainge sāhā?»

⁶ Yesu tuu ba pe yar lii ne, pe n le pāā pe nawee- ye, pe n tyii pe na pe n ter.

⁷ Pe n pa ke kānkonyainge ne Yesu kē, ma pe nayrengbāy taha ta ke na, Yesu n dugu nii te na.

⁸ Nabuar raa n te ya wāā Yurusalem kānde yē na. Pe n nii u gboho, poo busāā n pe nayrengbāy yaha ta le kānde wo, mpāy n kayay ka te wan ne tar laam wo ma ba ta le kānde wo.

⁹ Mpāy pe naa n yār Yesu yaha ye, tesē mpāy ne pe naa n taha u na, pe n nii nuhu di, ma nii le gble ma n yee:

«Ma myaha ke gboho!
Mboo wii taa n pai Yĩnfua
Yāhā myaha ne,

Yāhā ke kaa taha ma na.
¹⁰ Yāhā ke kaa taha
wo faale wādyaha Daw-
ide yai na,
kii ke n pai wo ye.

Nawee- bye pe naa Yāhā mi-
ingbāŋ gboho!»

¹¹ Yesu n dye Yurusalem wo, ma ka ke Yāhā kangbāŋ laam wo. Tuu ke yāŋ klaha wa, u n ta ter ga Gbetane wo, u kānyārwai sɛnsye syām ne, yai tee ba kua kua wa.

Yesu laam war nasar nkugu katyigi gaa ne

(Mat 21.18-19)

¹² Ke yĩnsyii wo pe naa n yi Gbetane wo, fāā n Yesu yigi.

¹³ U n nasar nkugu katyigi gaa yāā. Tuu ke yāā deydey ke wan ne, u n ka, maa ke yāŋ, ngaa ma pye ke na u tai di. Tuu yūhū crā ke katyigi na, u sē n ngaa yāā ke na mii

wan ya sē kē ye. Ke wāsa cāā sē ba kē ye.

¹⁴ Yesu n pāā ke katyigi ne ma yee: «Waa saa ma pii yāā di nantāŋ ye.» U kānyārwai n luhu ke kaplāŋ ne tuu pāā.

Yesu laam war Yiifee- ne ke Yāhā kangbāŋ wī na

(*Mat 21.12-17; Luke 19.45-48; Nsān 2.13-22*)

¹⁵ Pe n ga dye Yurusalem wo. Yesu n ga dye ke Yāhā kangbāŋ laam wo. Mpāy - sē mii pe pye, pe naa cāā troho ke Yāhā kangbāŋ laam wo. Yesu n pe kar yir, ma warturfa tabal ye kuā cāār, tesē nasar kate parfa kānay ne.

¹⁶ U sē tyii waa na u n kapar kla gaa gbe n tay ke Yāhā kangbāŋ laam wo ye.

¹⁷ U n pe klaha ma yee: «Le ma le yrūhū ta Yāhā sabangbāŋ wo ma yee, Yāhā yee:

<Ta kangbāŋ ga nii ta seysaha

nawee- ter bye ye.>

Yii -sē ke ta yuhu- dyeni- isaha.»

¹⁸ Pe Yāhā yūndefa yīŋfa pe le luhu tesē pe Yāhā kai- yarfa ne, pe n nii u wāboo wī ke, ma -sē ba fya u na. U wāklaha ter ba naa n tāy pe nawee- bye ye, koo kē.

¹⁹ Koo per yainkōŋ wo, Yesu n maha yi le klo wo u kānyārwai ne.

Ke katyigi wī nawee klaha lii ne?

(*Mat 21.20-22*)

²⁰ Koo yīŋsyii sukūhūntāy na, Yesu tesē u kānyārwai ne, pe n maha ba ter loo

kānde nen ne, ma ke nasar nkugu yāā. Ke ba waha tāŋ ke nnen bya ne.

²¹ Pyar laam n too Yesu niinge kaplāŋ na, nkāy tuu ne pāā ke katyigi ne. U n Yesu pye ma yee: «Yīŋfua, yāŋ, taa ne katyigi gii sē yoosēn ne, ke nge ke waha tāŋ nii.»

²² Yesu n u kānyārwai yar ma yee: «-Ye Yāhā ta ye Yater!

²³ Ta n cīinde nde pāā ye ye: Wii ma Yāhā ta u Yater, u ga waha yāŋ nge pye: Yūhū kāā, ka ma ga too dye langbāŋ laam wo! U ma yee u sē laalaa gbā u laam wo ye, ma le ga yigi ma yee le ga pye, tuu lii pāā le -sē ga pye cīinde u yīnde na.

²⁴ Koo kē n ga ye yar: Ya 'a nii ngii ngii nar Yāhā ye, -ye le ga yigi ye laam wo, ye yee ye ke kla yāā wa; ke -sē ga wāā ye kē.

²⁵ Tesē, ya 'a yir yer, ma nii ye laam wūhū tōr Yāhā ye, waa kayaan -sē nde ye laam wo, ye tyii u kapee fue na ye kuāŋ ne. Ke syi, yāhāyīŋ na ye Tuhufua Yāhā bya -sē ga ba ye kapee- gbe kāā ye yīŋ na. [

²⁶ Ya 'a -sē yee, ye sē n tyii waa kapee- fue na ye kuāŋ ne ye, ye Tuhufua Yāhā bya sē -sē ga ba ye kapee- gbe kāā ye yīŋ na ye.]»

Yoo kānde wāā Yesu kē u naa kai- ngū pye?

(*Mat 21.23-27; Luke 20.1-8*)

²⁷ Pe n maha ba pa Yurusalem wo. Yesu tuu maha

ba gbey n klaha ke Yāhā kangbāŋ laam wo, pe Yāhā yūndefa yīŋfa n pa maa yer u tāy, tesē pe Yāhā kaiyarfa ne, ma suhu pe wāle ne.

²⁸ Pe n u yey ma yee: «Kai- ngī bye raa n pye, ma ke pye kānde lii na? Yoo kānde wāa ma kē ma naa ke pye?»

²⁹ Yesu n pe yē sya ma yee: «Ta bya, n ga ye yey katε nen laa ne; ya'a ra yar, ta bya - sē ga ye yar n kai- ngī pye kānde lii na.

³⁰ Yoo tuu ba Nsān lehe wāa u n ba nawee- tāa naa n yi loho wo? Yāhā laa, nawee- ? -Ye ra yar!»

³¹ Pe n ga nii le klāŋ n pāa pe ya ya ma yee: «Wā'a yee Yāhā kē ke ba u nō wāa, u ga wo pye, a nwa wo sē -sē ba u Nsān kaplāŋ sya cīnde ye?

³² Wo sē -sē ga waha yee nawee- me pe ba u lehe wāa ye.» Pe ba fya pe nabuar na, pe bye le sya cīnde ma yee Nsān pye Yāhā kaplāŋ tōrfua.

³³ Loo na, pe n ba Yesu pye ma yee, poo cā na? Yesu n - sē pe pye ma yee: «Ya'a yee ke syi, ta bya n saa ye yar n kai- ngī pye kānde lii na ye.»

12

Yiifee- yahaseefa wī ma kra tawarfa wī nde ne

(Mat 21.33-46; Luke 20.9-19)

¹ Loo kur ye, Yesu n kakuācran nde pāa pe ye ma yee: «Dya waa ba defī katyir tar le, ma te klaha tā, ma ke defī pii yītyaha cεr, ma dur ma te tar sēnsaha fla

fāa. Tuu koo pye wa, u n te tar yaha tawarfa mpāy ye, ma ter yrāhā ye.

² Te defī pii yiyale le ba nō, u tarfua n kuee, ma tēntēle waa lehe wāa pe tawarfa ye, u ga woo lay sya ba.

³ Pe tawarfa n ga u yigi, ma u gbā, ma u dur wāa kānwai ne.

⁴ U tarfua n dur, ma maha u tēntēle waa lehe wāa pe tawarfa ye. Pe n maha ga woo gbā yīŋ kue ye, ma dur ma u tyεε.

⁵ U tarfua n maha waa ter lehe wāa ke tεε tāa wuhu na. Pe n ga woo yigi, ma u boo. U tarfua n maha tēntēbir busāa nō wāa koo syi. Pe tawarfa n gbār taha mpāy na, ma mpāy boo.

⁶ U tarfua dya nen waa pye, u ntāŋ ba dye gboho u tāy. U n woo lehe wāa pe ye kur ye ma yee: «Laa na, pe n gaha nagboho ta woo na.»

⁷ Pe tawarfa n ga pe ya pye ma yee: «Wii tuu ga ba nii tarfua, woo kē nwo. -Too u boo, te wān bye n ba nii wo wān!»

⁸ Pe n u dya yigi, ma u boo, ma u nakugu gbe miy yi wāa te defī tar nkur ye.»

⁹ Yesu n pe nawee- yey ma yee: «Yagaa, u tarfua ga lii pye? U ga ba pa, u ba pe tawarfa mii boo kāa, tuu te tar yaha nawee- mpāy ye.

¹⁰ N cā ye kapān nde yāa kal Yāhā sabangbāŋ wo, lii le n yee:

«Ntēmlaha gii nwonfāāfa pe ba sye yaha, koo ntēmlaha kē ke dur yīŋ yāa

ke nwoŋ wāfāā wo.

11 Yāhā ke lii pye, loo ne nde. Laanwo wīi ne too n yāā yīnde ne.»

12 Pe Yiifee- yahaseefa pe yāā Yesu tuu kakuācran nde pāā wāā pe kē, pe n nii u yigisaha kē, ma -sē ba fya pe nabuar na. Pe n tyii u na ma ter.

Nawee yai la kufar wādāā ne?

(Mat 22.15-22; Luke 20.20-26)

13 Loo kur ye, pe Yiifee- yahaseefa n ga Farisyē mpāy nō wāā Yesu ye, tesē Yerote nawee- mpāy ne ma yee, pe ba u plaha yigi kayey laa ne.

14 Pe n pa, maa Yesu pye ma yee: «Yīnfua, wo cā ma cīinde ya pāā. Ma sē n fya nawee yīnde na ye. Nawee ma sya nii mii syi dyaŋ, le sē kai kua ma ye ye. Ma nawee- klaha cīinde ya ne Yāhā kānde wāyār wīi na. Wo yar nde ne: Wo kānde na, wo yai la kufar wāwāā ne fāngafa bye yīnfua kē laa, wo sē yai te wāwāā ne u kē ye? Wo naa re wāā laa, wa' a syi naa re wāā ye?»

15 Yesu -sē ba cā pe sē laha u ye ye. U n pe pye ma yee: «Nwa ta ye n ta wāleŋ kē namihi wo? -Ye ga pa ra kē ntēn war waa ne ta n ba yaŋ!»

16 Pe n ga pa ntēn war waa ne. Yesu n pe yey ma yee: «Yoo yirfua pe pye ta u na nwo, u myaha ne?» Pe n yee, a u fāngafa bye yīnfua yirfua kē u myaha ne.

17 Loo na, Yesu n pe pye ma yee: «Ah -ye naa u fāngafa bye yīnfua dāā u myaha wān ne, -tee naa Yāhā dāā ke myaha wān ne!» Yesu kapān nde n pe laam wo.

Mpāy pe ku wa pe ga ba yir gbā wo

(Mat 22.23-33; Luke 20.27-40)

18 Yiifee- yahaseefa mpāy pe naa n yee Sadusyē, pe n pa Yesu fla na. Poo me pe n yee, a mpāy pe ku wa, pe saa ba yir gbā wo ye.

19 Pe n Yesu yey ma yee: «Yīnfua, wo faale wādyaha Musa bii kānde laa yar wo na, le nde: «Naa ma pye cīnfua ne, ma ba ku u cōo yaha, kicar sē kē u ye ye, u cīnfua yai u u calangusya gbe, pe n kicar see u lēfua kē, wii tuu ku.»

20 Āhā, dya waa -sē pye, cīifa kuay ne. U dya n ba cōo sya, ma ku u yaha, puee sē kē ye.

21 U taha n u calangusya gbe, ma ba ku u yaha, puee sē maha kē. U taha n u gbe, loo kate nen ya.

22 Koo syi ya, koo syi ya, poo kuasīi bye n u cōo yāā cā cōo, pe sē -sē puee yāā see u na ye. Loo kur ye, u cōo n ba ku u ya ndoŋ.

23 Mpāy pe ku wa, pe ma ba yir gbā wo per gi, u cōo ga ba nii yoo wūu pe laam wo? Poo kuasīi bye sē u yāā cā la cōo?»

24 Yesu n pe yē sya ma yee: «Ye plaha loo nde ne ma yee, a mpāy pe ku wa, pe saa ba yir gbā wo ye. Ye sē Yāhā

sabangbāŋ wūhū cā ye, ye sē maha Yāhā fānga cā ye, koo kē.

²⁵ Ye sē yāā, mpāy pe ku wa, pe ma ba yir gbā wo, pe ga nii mii yāhāyīŋ tēnlehe wāŋ syi dyaŋ yāhāyīŋ na. Naam tesē ca ne, pe saa ba naa pe ya gbe ye.

²⁶ -Ye yāŋ, Musa lii yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo nakur wāyir wīi na gbā wo, -ye ye laam too le na! U yee Yāhā yīmbui yi le ngur wambule fla na, ma u pye ma yee: <Ndoō tē ma Yāhā Brama* ye, Yisyake ne, Dyakuba ne.> »

²⁷ Loo na, Yesu n pe yar laha ma yee: «Mpāy pe ku, pe ma yrāŋ Yāhā yīnde na. Yii tee n yee nakur saa ba yir gbā wo ye, ye sron plaha loo nde ne.»

Yāhā kānde katan wo, lii loo le ma yīŋ?

(Mat 22.34-40; Luke 10.25-28)

²⁸ Yāhā kaiyarfua waa ba luhu ke kaplāŋ ne pe Sadusyē pe naa n tyīn Yesu ne. Tuu yāā Yesu pe Sadusyē yē sya ma pe gbihi yar cīnde ne, u n yūhū crā u na, ma u yey ma yee: «Yāhā kānde katan wo, lii loo le ma yīŋ?»

²⁹ Yesu n u yē sya ma yee: «Yāhā kānde katan wo, lii le ma yīŋ, loo ne nde: <Yiisrefa, -ye naa n luhu! Yāhā neŋ ya ke ma, Yāhā gii ke ma wo Yīŋfua.>

³⁰ Tesē: <Ta, ma Yīŋfua Yāhā wīi n naa n tāy ma ye, le ter wān bye yaha, le gboho tāŋ ma laam bye wo, le nii tāŋ ma yrā bye na, ma kacān bye n pye tāŋ loo na, ma fānga bye ne.>

³¹ Lii le -sē taha le na, loo ne nde: <Ma ya wīi le n tāy ma ye mii syi dyaŋ, tyii ma nampyeŋ wīi n naa n tāy ma ye ke syi.> Yāhā kānde katan wo, laa sē ter koo syāŋ ngīi yaha ye.»

³² U Yāhā kaiyarfua n Yesu pye loo na ma yee: «Āwā Yīŋfua, lii raa pāā le cīnde pua kē: Yāhā ya kē ke ma Yāhā. Yāhā gaa sē maha wee nantāŋ mii koo ya sē kē ye.

³³ Loo ne, nawee yai Yāhā wīi le gboho tāŋ u laam bye wo, u kacān bye n pye tāŋ loo na, le n nii tāŋ u yrā bye na, u fānga bye ne. Tesē, u ya wīi le n tāy u ye mii syi dyaŋ, u nampyeŋ wīi le tāy u ye ke syi. Koo katan syāŋ ngīi puar wān wāboo tesē te wāsuhu na Yāhā kē, ma suhu diŋ wāyīŋ ne.»

³⁴ Yesu tuu yāā u Yāhā kaiyarfua kai- ngīi pāā laantor ne, u n u pye ma yee: «Ma laam wo, ma le sya gbe taha wa ma yee ma ma Yāhā Yai wūū.» Loo kur ye, waa sē maha sya, ma u yey laa ne ye.

Lii pe Yiifēe- yahaseefa pāā u Yāhā Yīndefua Crise

* **12:26 12.26** Brama, Yisyake ne, tesē Dyakuba ne, poo mii me pe ma Yiifēe- faale wāle. Yāhā ma yee koo ma Yāhā pe ye yagaa, le yīntaha kē pe wee nakur ye, pe ma yrāŋ na.

wĩ na

(Mat 22.41-46; Luke 20.41-44)

35 Yesu pye ke Yāhā kangbāŋ laam wo, ma naa nawee- klaha. U n ba kayey nde yey ma yee: «Yāhā kaiyarfa pye mii ma yee, a u Yāhā Yīndefua Crise ma wo faale wādyaha Dawide kur kuε puee waa?

36 Yāhā Yrā Fānga ke pye Dawide na, woo gε bii le pāā ma yee:

<Yīnfua Yāhā ta Yīnfua pye ma yee:

Pa tege nii ta kāndigi koho kuε ye

kai- byε yīŋ na,

ta n sya ba ma napī- yīy kor le ma kē,

pe n nii mii ma tānde fyāhā tā pe na.> »

37 Yesu n pe yey ma yee: «Dawide gε tuu naa u Yāhā Yīndefua yee Yīnfua, u Yīnfua -sē ga maha pye mii u nii Dawide kur kuε puee waa?»

Yesu pe nabuar yar pe pe ya yigi mpāy ne

(Mat 23.1-36; Luke 20.45-47)

Pe nabuar naa n luhu Yesu ye nuhu ne.

38 U naa pe klaha, ma naa pe yar ma yee: «Ye ma syi ye naa n yāŋ Yāhā kaiyarfa na ye, poo mpāy pe pe ya yi nayrengbāy ne, pe le n tay. Pe maha n yāŋ pe naa pe syar nangbāsyaha ne nanihi teebehe wo.

39 Yiifee- yawāhā nwey wo, tesē nanihi sedi flε wo, niisar rii nawee- byε yīnde le

yi n too re na, too syi niisar pe ne ke pe nii.

40 Poo me pe calangusyam koho wān byε sya n kāā pe ye, pe dur pe pe ya ta naweeyōm dyaŋ, pe Yāhā ka syar kaplāmbuar ne, pe sya ma-. Koo byε wāpēn draha ga ba pe dye, ke la ke sya gboho ter.»

Calangusya nawūū waa ba ngaa kē

(Luke 21.1-4)

41 Ke Yāhā kangbāŋ laam wo, teelaa fla ma, nawee- pe ne ga war le yaha Yāhā kē. Yesu n ka, ma ga nii ke fla na, ma nii pe nawee- yāŋ war lesaha wo. Walefa mpāy naa war le dege.

42 Calangusya nawūū waa n ba nō, ma ntēn war puabehe nkāy le, wām syām ya.

43 Yesu n u kānyārwei yee ba, maa pe yar ma yee: «Ta n cīnde nde pāā ye ye: U calangusya nwo kla le, ma sya ta ter pe nawee- mii byε yaha.

44 War mpāy nawee- mii pe sya n le dege, pe wee kla pe yīnde na ye. Cōo nwo u nawān ne, tuu car gii le, koo ya ke -sē pye u ye. Ngaa sē maha wee u ye u n ga di ye.»

13

Kayīhī nkāy ke n pai kāntrahafa dye driyē n cā kua

(Mat 24.1-31; Luke 21.5-28)

1 Yesu tuu naa n yi ke Yāhā kangbāŋ wo u kānyārwei ne,

u kãnyãrwai waa n u pye ma yee: «Wo Yĩnfua, te Yãhã kangbãŋ nwey wãfãã yãŋ! Ntẽmbar rii pe ta, ma re fãã te wãyõŋ!»

² Yesu n u yẽ sya ma yee: «Yãhã kangbãŋ wãgboho nge taa yãã, ke ga ba too. Ntẽmblaha neŋ gaa gɛ saa ba taha ta nii ke nampyeŋ na ye; te bye ga ba traha.»

³ Loo kur ye, Yesu pye ke wolifye katyir yãŋ yĩŋ na. U pye u ba nii, ma yĩntaha sron ke Yãhã kangbãŋ ne. U kãnyãrwai resyar mpãy n yũhũ crã u tãy. Pyar ye ba me, Syake ne, Nsãn ne tesẽ Andere ne. Poo ya n Yesu yey ma yee:

⁴ «Wo Yĩnfua, taa naa ke Yãhã kangbãŋ wãtoo wĩ pãã, wo yar ke tooyale ne cigege, ma suhu kayar lii ne le ga ba waha ta nawee- n koo kai- ngĩ pyeyale cã.»

⁵ Yesu n -sẽ too ke kai- na, ma nii pe yar ma yee: «-Ye naa yii yigi, waa kawar ma syi waha ba ye yĩntar figi ye!

⁶ Ye sã yãã, nawee- busãã ga ba ta myaha taha pe ya na, pe naa kawar fua pe yee, a poo me u Yãhã Yĩndefua. Pe ga ba nawee- busãã wlan koo ne.

⁷ Ye ma ba luhu pe yee naan ma tũntũn woo, te ma deydey woo, ya'a syi ye fya ye! Koo kayĩhĩ yai ke dye, le sã -sẽ ga ba pye driyẽ wãkuan le yalebya wo ye.

⁸ Nawee- tergaafa ga ba naa naan miy ter gaa ne. Yĩnfua waa ga ba yir u nawee- ne, u ga naan miy

yĩnfua waa ter ne. Kãntraha wãyɛɛ ga ba nihi kubeɛɛ nkãy wo. Fããpihi ga ba dye. Ke kãnkai- ga ba nii mii calaifua wãn dyan te ma ne yir u na, te naa u yaa.

⁹ Yii poo na, -ye naa yii yigi ye kãnkai- wo! Nawee- mpãy ga ba ye yigi naa n gaha kasãhã saha wo, pe ga naa n sãhã. Gbãr, ye wãn kẽ te ne Yiifee- yawãhã nwey wo. Pe ga ba ye yigi naa n gaha fãngafa mpãy yaha ye, tesẽ yĩnfa mpãy ne ndoo wĩ na. Loo gɛ ga ba nii yĩŋ, ye n waha ta wĩ pãã pe yaha ye.

¹⁰ Le Yãhã Yai kapãyĩ yai le cãã pãã kãntraha terfa bye n le luhu, kai- ngĩ n cã ba pye.

¹¹ Pe ma ye yigi per gii ma n gaha ye ne kasãhã saha wo, ye ma syi ye ntãŋ cɛr ye naa n yee, kapãn sã n gaha yãã ye yẽ na ye. Ke fla na, kaplãŋ nkãy ma ga too dye ye laam wo, -ye koo pãã! Ke saa pye ye laam kaplãŋ ye, Yãhã Yrã Fãnga wũhũ kẽ.

¹² Nawee- mpãy ga ba pe nampyesey wãã pe n boo ta wĩ na. Tuhufa mpãy ga ba loo pye pe pii na. Kicar mpãy ga ba wã klaha pe pe seefa laha, pe ta pe n pe boo.

¹³ Ye wĩ ga ba fũhũ nawee- bye ye ta wĩ na. Wii ma -sẽ waha plãhã kuee ra kur ye ke kãnkai- bye wo, Yãhã ga ba u sya yaha.»

¹⁴ Kaplãŋ nkãy ke n taha, wii ma ke kal u yai u ke war yõ! Yesu n maha yee: «Yaa ba cĩnde kapihi yãã fla gii

wo ke sē yai ke pye ye. Loo yale wo, mpāy pe ga ba pye Yude wo, pe fā naa n gaha yāy kuε koho na.

¹⁵ Wii ma ba pye gbeqbaha yīntraha wo, u ma syi yee woo ga tege dye nwoŋ wo, u ga wān taa gbe yigi ye. U naa n fā!

¹⁶ Wii ma ba pye u tar wo, u ma syi yee woo nayrengbāŋ kuee kaha wo, woo ga dur ga ke gbe ye. U naa n fā!

¹⁷ Too plii nde na, ca mpāy pe ma laha ne, tesē mpāy ne pe ma pii ne pe n wār, pe fen ga ba gboho ter.

¹⁸ -Ye naa Yāhā nar te fee plii nde ma syi sron werngbān cāā ne ye!

¹⁹ Ye sē yāā, Yāhā ke driyē tāhā, ma sya ba waa yagaa na, too plii nde fen wāpee syi sē yāā yāā ye. Te syi saa maha ba yāā yāā ye.

²⁰ Yāhā ma ne yee ke sē yer kaa wāyikāā na te wāfāy plii yē na ye, waa yīŋ gε saa ne wloho yi ye. Ke -sē yer koo kaa wāyikāā na ke laampii wīī na, mpāy ke yāŋ yi pe nii ke wām.

²¹ Loo na, wii ma ye pye, a u Yāhā Yīndefua ma nwo, u Yāhā Yīndefua ma nwaala, ya'a syi le sya ye!

²² Ye sē yāā, kawar Yāhā yīndefa tesē kawar Yāhā kaplāŋ tōrfa ne, pe ga ba yi. Pe ga ba naa yēkā wūhū pye, tesē laanwo wūhū ne, pe naa nawee- wlaŋ. Mpāy gε Yāhā pe yāŋ yi, pe ma yee pe sē waha pe ya na ye, pe ga waha wlaŋ.

²³ -Ye naa yii yigi, n nwo tē ye cāā n yar ke kai- bye ne!

²⁴ Too fen nde plii kur ye, yai ga ba gbā tā, yron saa ba pye cāā- ne ye.

²⁵ Yrompii ga ba kuā too kāntraha na; ke yāhāyīŋ wān bye ga ba gbā wlāhā te ya wo.

²⁶ Loo na, nawee- bye ga ba u Nawee Puee yāā yāhāsyōr na, tuu n pai fāngangbāŋ ne, maha yāhāyīŋ nayōr ne.

²⁷ U ga ba yāhāyīŋ tēnlehe nō wāā driyē teebehe bye wo. Nawee- mpāy pe yāŋ yi, pe yāhāyīŋ tēnlehe ga pe bye wāā driyē kur bye wo.»

Nasar nkugu ke wo klaha lii ne?

(Mat 24.32-35; Luke 21.29-33)

²⁸ Yesu n maha pe yar kakuācran ne ma yee: «Nasar nkugu ke wo klaha lii ne, ye yai ye le cā. Ye sē yāā, ke katyigi ma kayampēn yi, ma maha wampēn fe, yaa cā ke wāsa yale nō gbe taha.

²⁹ Koo syi dyaŋ, ye ma ba kai- ngīī yāā ke n pye, ye -sē cā u Nawee Puee ma, u dur n pai.

³⁰ Ta n cīinde nde pāā ye ye: Yagaafa bye saa ku tāŋ mii kai- ngīī sē pye poo mpāy yīnde na ye.

³¹ Ke yāhāyīŋ tesē ke kāntraha ne, te ga ba kua kāā te saa ba pye ye; ta kaplāŋ koo -sē na, koo ga nii wākuayāā saa pye ke na ye.»

Driyē wākuayale ga ba nawee-fe gbe

(Mat 24.36-44)

³² Yesu n maha pe ghihi yar taha ma yee: «U Nawee Puee wādurbaŋ ke n pai dye per gii, waa sē koo per cā tesē le yale ne ye. Yāhāyīŋ tēnlēhē gē pe ma yāhāyīŋ na, pe sē ke per cā ye. Ndoo ke Dya, ta bya sē ke per cā ye. Ta Tuhufua Yāhā ya ke le cā.

³³ Tee sē ke per cā ye, -ye yii yigi, ye ma syi ye ba pye ye sā wāy ye!

³⁴ Le ga ba nii mii dya waa wāŋ syi dyaŋ, tuu ka yrāhā ye. Tuu ga tē, u u kaha yaha u tēntēbir kē, pe naa ke yigi. U ke tēŋ la klaha pe byē kē, ma u kapahayē sēŋfua pye u yīntaha ta, u ma syi u sā wāy ye.

³⁵ Ye byē, ya'a syi ye sā wāy ye, ye ma n faha yii na ye! Ndoo wii, n ma mii u kahafua dyaŋ, ye sē ta wādurba yale cā ye: Yainkōŋ laa, yīndyaha laa, ngupa wākui yale laa, sukūhūntāy laa, ye sē le cā ye.

³⁶ Ta wādurbaŋ ga ba ye fe gbe; ye ma syi ta n ba ye yāā tee sā wāy ye.

³⁷ Tē lii pāā ye ye, n le pāā nawee- byē ye: Ye ma syi ye ba sā wāy ye faha yii na ye!»

14

Pe Yiifēe- yahaseefa Yesu ke wāboo ne

(Mat 26.1-5; Luke 22.1-2; Nsān 11.45-53)

¹ Yiifēe- gbar tii pe n yee syayaha gbar, te wādyen ba

kuee plii sī. Too plii ba wāā dye gbar tii ne pe sē ncasur bur di te na ye. Pe Yāhā yūndefa yīŋfa tesē pe Yāhā kaiyarfa ne, pe Yesu yuhu naa n kē, pe ma u yigi pe u boo.

² Pe n pe ya klaha ta ma yee: «Wo saha u yigi te gbar yale wo ye. Mii loo sē ne ye, pe nawee- ga waha yir, pe yee le sē yai poo ye ye.»

Cōō waa lasekole woo Yesu yīŋ na

(Mat 26.6-13; Nsān 12.1-8)

³ Yesu pye Gbetane wo u kānyārwai ne, Syimu kaha wo, Syimu wii tuu pye gber. Yesu ba tege nii wa nawee- ne, ma ga sro di. Cōō waa n ba dye yablater ntēmlaha bule ne u koho wo. Lasekole waa ter pye le wo, pe n yee nardi, nawām sē naa u dir yey ye. U cōō n le bule yē naha ka, ma u lasekole woo Yesu yīŋ na.

⁴ Nawee- mpāy pe pye ke fla na, le sē tāy mpāy ye ye. Pe n yē kuā ma yee: «Lasekole nwo ter syi wāklaha- yīŋ?»

⁵ Pe ma ne u par war nag- bey sēnsye syi, ma pe war wāā fenfa kē, loo sē puar la?» Pe n nii n tyōr ma yee, u cōō sē le pye yō ye.

⁶ Yesu n -sē pe pye loo na ma yee: «Ye tyii u cōō na, u kayīi pye ra kē.

⁷ Ye sē yāā, yalebyē fenfa ma ye ne. Per gii ma yai ye ye, ye ga waha naa kayūhū pye pe kē. Ndoo -sē nwo, n saa ba pye yāā ye ne nantāŋ ye.

⁸ Coo nwo tuu yia lii na, loo tuu pye ra kē. Ye sē cā la, ta nakugu kē tuu cāā gbihi wa gbīī wāleŋ na?

⁹ Ta n cīnde nde pāā ye ye: Pe ma ba le Yāhā kapāyī wūhū tōr teelii teelii kāntraha nge na, pe ga u coo nwo bya wīī pāā, lii tuu pye ra kē. U wīī ma syi le faha yāā nawee- na ye.»

Yuda Yesu wāyi wīī ke

(*Mat 26.14-16; Luke 22.3-6*)

¹⁰ Pe Yesu kānyārwai sēnsye syām mii wo, waa pye pe naa u yee Syikaryotefa Yuda. U n ka, maa Yāhā yūndefa yīŋfa pye, woo n traha u Yesu yi pe kē.

¹¹ Pe le luhu, le n tāy pe ye, pe n yee pe ga ba u kē war yē gaa ne, Yuda n nii Yesu wāyi wīī ke pe kē.

Yesu kur kue syayaha gbar dir

(*Mat 26.17-25; Luke 22.7-14, 21-23; Nsān 13.21-30*)

¹² Te gbar rii Yiifee- sē ncasur bur di ye, te ba no wa. Ke per cir na, pe ne mbapēnge boo. Koo per na Yesu kānyārwai n u yey ma yee: «Ma laam wo, ma yee too ga te syayaha gbar dir yīntaha yi na ma kē?»

¹³ Yesu n u nawee- syām mpāy lehe wāā, ma pe pye ma yee: «Ye ka Yurusalem laam wo, ye n gaha dya waa wāā sya lakugbāi ne, tuu tēŋ yīŋ na. -Ye naa n taha u na!

¹⁴ U ma ga dye kaha gii wo, -ye u kahafua pye ye yee:

Wo Yīŋfua yee, nwoŋ gii tuu n pai syayaha gbar dir di u kānyārwai ne, ke ma na?

¹⁵ U ga ye yar nwongbāŋ gaa na, ke kaha gbegbaha yīŋ na. Yaa ke nwoŋ yāā ke laam ne, ke gbihi ta nii wa, wān bye ne ke wo. Koo fla kē tee ga te dir yīntaha yi wo kē.»

¹⁶ Pe kānyārwai mii n ka le klo wo. Yesu tuu ba pe yar mii, pe n ga yāā ke syi, ma te syayaha gbar dir yīntaha yi.

¹⁷ Ke yainkoŋ wo, Yesu n pa u kānyārwai sēnsye syām ne.

¹⁸ Pe pye pe naa n di nantāŋ, Yesu n pe pye ma yee: «Ta n cīnde nde pāā ye ye: Yii mpāy tee n di ra ne, ye laam wo waa ma u ga ra yi ta napīī- kē.»

¹⁹ Le n pe kānyārwai bye laam wlāhā, pe n nii u yey pe ya wuhu na ma n yee: «Yīŋfua, ndoo la?»

²⁰ Yesu n pe yē sya ma yee: «Yii nawee- sēnsye syām mii nen waa kē, wii ruu u koho wāā le ra ne wāceŋ tasa laam wo.

²¹ Cīnde ne, u Nawee Puee ga ku mii le yrūhū ta nii Yāhā sabangbāŋ wo mii. Wii fen te -sē ga cā pee, woo kē wii ne tuu u yi u napīī- kē; myaha ne u ma ne see ge see ye.»

Yesu bur rii la defīī wii ne u kānyārwai kē, nwa kē?

(*Mat 26.26-30; Luke 22.14-20; 1 Kōr 11.23-25*)

²² Pe naa n di, Yesu n bur gbe, ma syaha kē Yāhā ye, ma ke la cer wāā u

kānyārwai kē ma yee: «-Ye sya di, ke ma ta kadye draha wo!»

²³ U n maha defīi sekui gbe, ma syaha kē Yāhā ye, ma le sekui wāā pe kē, pe bye n wo.

²⁴ U n pe pye ma yee: «Pe ma ta ntōr draha wo, ta ntōr rii te ga woo, nabuar ntān n cā dye Yāhā tāy, naam-biyārfān tii ke bii le pe ne te n cā yīntaha ta.

²⁵ Ta n cīinde nde pāā ye ye: N saa maha defīi wo yāā kāntraha nge na ye. N ga ka Yāhā yai klo wo, n cā ga koo fla defīi wo.»

²⁶ Loo kur ye, pe n Yāhā sey yay taa ne, ma yir ma ka ke wolifye katyir yān yīn na.

Yesu Pyar yar u ga woo wū kai tēhe tāā

(Mat 26.31-35; Luke 22.31-34; Nsān 13.36-38)

²⁷ Ke wolifye katyir yān yīn na, Yesu n u kānyārwai pye ma yee: «Ye bye ga ba dur yi ta kur ye. Le yīntaha ma le yrūhū ta yaha Yāhā sabangbān wo ma yee, Yāhā yee: «N ga ba u mbanaha gbā boo, pe mbaa bye n fā cāān.»

²⁸ Yesu n pe yar taha ma yee: «Ta wāku kur ye, n ma ba yir gbā wo, n ga ba cāā ter ye yaha Galele kāntraha wo.»

²⁹ Pyar n u yē wāā sya ma yee: «Mii bye ma sya ga ba dur yi ma kur ye, ndoo saa yi kāā ma kur ye ye.»

³⁰ Yesu n u pye ma yee: «Ta n cīinde nde pāā ma ye: Ke nanga yīmper nge bya wo, ngupuai saa kui u tēhe

syān tā ye, ma -sē ga ta wū kai tēhe tāā, ma yee ma sē ndoo cā ye.»

³¹ Pyar n maha le gbihi gbey pāā taha ma yee: «N saa ba le kai n yee n sē ma cā ye, n ma sya ga gbā ku ma ne.» Pe kānyārwai mii bye n loo nen ya pāā pe ya ndon.

Yesu Yāhā wānar Gesane fla na

(Mat 26.36-46; Luke 22.39-46)

³² Loo kur ye, pe n ga no fla ngaa na pe n yee Gesane. Yesu n u kānyārwai pye ma yee: «-Ye nii kuee nwo, ta n ga Yāhā nar.»

³³ U n Pyar yigi taha u ya na Syake ne, Nsān ne. Pe naa n gaha, u ntān n nii u cer fānga ne.

³⁴ U n pe pye ma yee: «Ta laam bye wlāhā, ma nii mii gbāku wū laa dyan. -Ye kuee nwo wo, ye ma syi ye sā wāy ye!»

³⁵ U n faa ka yaha ye, ma ga kānklūy gbāā kāntraha na, ma pāā Yāhā ne ma yee, a le ma yai ke ye, loo yale wāfāy le kuā ter woo na.

³⁶ Tuu naa n pāā Yāhā ne mii le nde: «Yāhā ra Tuhufua, ma yia kai- bye na. Le kayīhī yale kuā ter ra na, lii le n pai nde. N sē -sē yee ta laam wū le pye ye, ma laam wū loo le n naa n pye.»

³⁷ Tuu loo pāā wa, u n dur ba u kānyārwai tāā mii fla na, ma ba pe yāā pe sā wāy. U n Pyar pye ma yee: «Syimu, ma sā wāy! Ke n ta ma sē waha kuee yrān, ma yalaale ge dye ye?

38 Ye byε, ya'a syi maha sã wã y ye! -Ye naa Yãhã nar ye ma syi ye ba dye kapee-wãpyeŋ wo ye! Nawee laam yĩ kayũhũ wãpye wĩ ne, u -sẽ nɔ gbɛr ke wãpyeŋ na.»

39 U n maha ter u ya ya yahasee ye, ma maha ga pãã Yãhã ne ke faale wãŋ syi dyaŋ.

40 U n dur ba, ma maha ba u kãnyãrwai yãã wã y na; pe wã y n sya naa pe yĩnkaasyikuey ndege pe kē. Pe ga u yē sya lii ne pe sē le cã ye.

41 Tuu ga dur ke tɛhɛ tãã wuhu na, u n pe pye ma yee: «-Ye maha sã wã y, ma n wũũ! Le kua, ke yai ke dyaŋ, le yale nɔ wa. -Ye naa n yãŋ, pe ga u Nawee Puee yi kapeepyefa kē yagaa.

42 -Ye yir wo n ter! Ye sē yãã, dya wii tuu ra yi ta napĩ- kē, u nwo u n pai.»

Yesu wã yigi

(*Mat 26.47-56; Luke 22.47-53; Nsãn 18.3-12*)

43 Yesu naa n pãã nantãŋ, Yuda n pa. Pe kãnyãrwai sɛnsye syãm mii waa ba kē u ne. Nabuar raa pye u ne, yũntruẽ ne, tesē kãhã ne. Pe Yãhã yũndefa yĩŋfa, tesē pe Yãhã kaiyarfa ne, ma suhu pe wãɛ ne, poo kē pe ba pe lɛhɛ wãã, pe ba Yesu ke yigi.

44 U Yuda wii tuu ba yi kãã Yesu kur ye, u n pe nawee- yar yaha naambiyãr syaha gaa ter ne, pe n waha Yesu cã. U ba pe pye ma yee: «Dya wii tē ga ba syar naambiyãr syaha ne, yaa cã

woo kē tee n ke. -Ye ba u yigi yõ kãnkãŋ, ye ka u ne!»

45 Yuda tuu ba nɔ, u n ta ter yũhũ crã Yesu na, ma u pye ma yee: «Yĩŋfua», ma u syar ke naambiyãr syaha ne.

46 Pe nawee- mii n -sẽ koho taha Yesu na, ma u yigi.

47 Yesu kãnyãrwai mpãy pe pye, poo nen waa n u yũntrũhũ kuã, ma Yãhã yũndefa yĩŋfua tɛntɛle gbã, ma sya ndityɛ gbã cɛr kãã u kē.

48 Yesu n pe nawee- pye ma yee: «Tee pa ra yigisaha wo yũntruẽ ne tesē kãhã ne, kapeepyefua la ra ne?»

49 Plii byε n pye ye ne, ma naa nawee- klaha Yãhã kangbãŋ laam wo, ye sē -sẽ ra yigi koo fla na ye. Nkã y ke bii cãã yrũhũ yar yaha Yãhã sabangbãŋ wo, koo kē ke n pye yagaa.»

50 Loo na, u kãnyãrwai byε n fã ter u yaha.

51 Naanfãnde laa naa n taha Yesu na. U pye fai laa ya ne u kadye na. Pe n yee pe ga u yigi.

52 U n le fai miy yaha, ma fã ter kadyepua ne.

Yesu tesē pe kaplãŋ cɛrfa ne

(*Mat 26.57-68; Luke 22.54-55, 63-71; Nsãn 18.13-14, 19-24*)

53 Loo kur ye, pe Yesu yigifa n ka u ne Yãhã yũndefa yĩŋfua fla na. Pe Yãhã yũndefa yĩŋfa byε, pe wãɛ ne, tesē pe Yãhã kaiyarfa ne, pe n pe ya wãã ba ke fla na.

54 Pyar -sẽ pye u yuhu dey naa n taha Yesu na, ma

sya ba dye u Yāhā yūndefa yīnfua kaha wo, ma tege nii wlāhā ke kaha sēnfā ne ndyin wo, ma naa waha pe ne.

⁵⁵ Pe Yāhā yūndefa yīnfā tesē pe kaplāŋ cērwaī bye ne, pe n nii kapee- ke gbe pāā n taha Yesu na, kapee-nkāy syi ke ga waha ta pe n yee Yesu yai wāboo ne. Pe sē-sē waha laa kapee yāā u wīī na ye.

⁵⁶ Nawee- kawar fua naa n taha Yesu na, ke kaplāŋ sē-sē naa ke ya gbe ye.

⁵⁷ Mpāy ter n yir loo na ma yee,

⁵⁸ a poo le luhu u yē na tuu yee, a ter Yāhā kangbāŋ nge nawee- pe fāā nge, woo ga ba ke yoho, tuu dur u ke fāā plii tāā nsoho wo. Ke saa maha pye nawee- pe ke fāā ye.

⁵⁹ Pe kaplāŋ sē maha ke ya gbe loo nde na ye.

⁶⁰ U Yāhā yūndefa yīnfua n yir loo na, nawee- bye yīnde na, ma Yesu yey ma yee: «Nkāy nawee- mii pe pāā n taha ma na, ma saa pe yē wāā sya la?»

⁶¹ Yesu n yaha le u sē laa wāā sya ye. U Yāhā yūndefa yīnfua n maha u yey: «Mboo la u Yāhā Yīndefua Crise, ke Yāhāngbāŋ Dya?»

⁶² Yesu n u yē sya ma yee: «Āwā ndoo kē. Ye ga ba u Nawee Puee yāā, tuu tege nii kai- bye yīŋ na, ke Yāhāngbāŋ kāndigi kohokuē ye. Yaa maha ba ra yāā tē n pai yāhāsyōr yīŋ na.»

⁶³ U Yāhā yūndefa yīnfua tuu Yesu kaplāŋ ngīī luhu,

u laam n war u n sya u ya nayre tyīn cēr, ma pe nawee-pye ma yee: «Le kua, wo sē maha laa ke waa ye u wīī na ye.

⁶⁴ Tuu n gbar Yāhā ne, ye bye le luhu. Ah ye lii yāā le na?» Pe bye n yee, a tuu yai wāboo ne.

⁶⁵ Mpāy n yir, ma nii yēsyōr tu n woo u na, ma dur ma u yīmpē paha tā, ma nii u gbā kāntakloŋ ne, ma nii u yey: «Yoo u ma gbā, le cā mii ya, -taa wo yar!» Pe n Yesu wāā ke kaha sēnfā kē, pe n u yigi ma u fey kāntaha ne.

Pyar Yesu wīī kai tēhe tāā (Mat 26.69-75; Luke 22.56-62; Nsān 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Kai- ngīī pyeyale wo, Pyar pye tāā ye ndyin wo, Yāhā yūndefa yīnfua tēntēsyaale n pa.

⁶⁷ Tuu Pyar yāā u nii naa waha, u tēntēsyaale n u gbihi yāŋ, ma u pye ma yee: «Ma bya pye u Nasaretēfa Yesu ne.»

⁶⁸ Pyar n le kai ma yee: «N cā na? Taa lii pāā, n sē le war ma ne ye.» U n yi ma ka kāndi wo kapahayē na. Ngupuai n kui.

⁶⁹ U tēntēsyaale n u yāā, ma maha yir, ma nii le pāā nawee- ye ke fla na, ma yee: «Poo nen waa kē dya nwo ne.»

⁷⁰ Pyar n maha le kai.

Saa n pye, mpāy pe pye ke fla na pe n maha Pyar pye ma yee: «Le ga waha pye cīinde. Taa n yi Galele wo, poo nawee nen waa kē ma ne.»

⁷¹ Pyar n -sē nii le kai ma yee: «Ndoo sē kē ye rēhē! Ke ma pye kawar tē n fua, Yāhā ke ra pēn! Ndoo tesē ke Yāhā ne, tee dya wii wīl pāā, n sē u cā ye.»

⁷² Le yalebya wo, ngupuai waa n kui. Pyar laam n too le kapān na, Yesu tuu naa lii pāā u ye ma ba yee: «Ngupuai wākui saa ba tēhē syāŋ wuhu tā wa ye, ma -sē ga ba ra wīl kai tēhē tāā, ma yee mboo sē ra cā ye.» Pyar n too mii na ma n wūn.

15

Pe ka Yesu ne fāngafua Pilati fla na

(*Mat 27.1-2, 11-14; Luke 23.1-5; Nsān 18.28-38*)

¹ Ke yīŋsyii sukūhūntāy yīŋ na, pe Yāhā yūndefa yīŋfa n pe ya wāā Yesu wīl na, pe wāē ne, pe Yāhā kaiyarfa ne, tesē pe kaplāŋ cērwai byē ne. Loo kur ye, pe n ta pe n Yesu pua, ma ka u ne u fāngafua Pilati fla na.

² Pilati n u yey: «Mboo la pe Yiifēe- Yīŋfua?» Yesu n u yē sya ma yee: «Ma le pāā.»

³ Pe Yāhā yūndefa yīŋfa kai- busāā pāā naa n taha Yesu na.

⁴ Pilati n maha Yesu yey loo na ma yee: «Ma sē luhu la kai- ngīl byē ne, pe pāā n taha ma na? Ma saa laa wāā sya la pe ye?»

⁵ Yesu sē -sē maha laa wāā sya ye. Nde n yē gbāā Pilati na.

Pe Yiifēe- Pilati ta u n Yesu wāboo wīl ta

(*Mat 27.15-26; Luke 23.13-25; Nsān 18.39—19.16*)

⁶ Dyε- byε, syayaha gbar ma nō, u fāngafua ma ne nwompihifua waa yi yaha, wii nawee- pe ne yāŋ yi.

⁷ Nwompihifua waa pye, pe naa u yee Barebaa. U pye nwompihi wo u kapeep- yewai ne. Pe pye nasyey, ma wāhā cēr ma sya nawee boo le na.

⁸ Nabuar n dugu taha ga Pilati na, ma ga nii u yey dyε- byε pyer ne, tii u ma ne pye pe kē.

⁹ Pilati n pe yē sya ma yee: «Ye n yāŋ la, n Yiifēe- Yīŋfua yi yaha ye kē?»

¹⁰ U ba cā, pe Yāhā yūndefa yīŋfa ba Yesu yigi ba le soho u koho wo, pe laanyar wīl na. Koo kē u n pe yey ke syi.

¹¹ Pe Yāhā yūndefa yīŋfa -sē mii, pe ba pe nabuar sūū wa, pe n yee, Pilati tuu Barebaa woo yi yaha.

¹² Pilati n maha pe pye ma yee: «Ah wii tee n yee Yiifēe- Yīŋfua, ye -sē yee n woo pye mii?»

¹³ Pe n tē sya ma yee: «U kuey mar boo trā na!»

¹⁴ Pilati n pe yey: «U - sē kapee lii loo pye?» Pe n maha tē sya fānga ne ma yee: «U kuey mar boo trā na!»

¹⁵ Pilati tuu ba yee wa woo ga pe nawee- laam yīn, u n Barebaa yi yaha pe kē. U n ta pe seraasyi n Yesu gbā

sāngblā ne, u n maha yee pe ga u kuey mar yaha trā na.

Seraasyi Yesu ler

(Mat 27.27-31; Nsān 19.2-3)

¹⁶ Pe seraasyi mpāy n Yesu yigi ga u fāngafua tēntēsaha kangbāṅ ndyin wo, ma dur ma ke seraasyi ndreṅ bye yee ba.

¹⁷ Pe n yīṅfua nayreyāhā le u kē, ma ngur maha ta u yīṅ na yīṅfua nkifai dyaṅ,

¹⁸ ma nii u ler syaha ne ma yee: «Wo ma syar Yiiffee-Yīṅfua.»

¹⁹ Pe n nii gbā n le u kē yīṅ wo, kipua kāi ne, ma yēsyoṛ tu n woo u na, ma kānklūy gbāā u tāy nangbāṅ wāṅ syi dyaṅ.

²⁰ Pe ba u ler wa, pe n yir ma ke yīṅfua nayreyāhā yi kāā u na, ma u faale nayre le u na. Pe n yi ga u ne nkur ye, pe n gaha u kuey mar yaha trā na.

U fāngafua seraasyi Yesu kuey mar yir yaha trā na

(Mat 27.32-44; Luke 23.26-43; Nsān 19.17-27)

²¹ Pe seraasyi n ga Syirēfa naa waa wāā sya, tuu naa n gaha le klo laam wo. Pe n u ta u n Yesu kueymartrā tēṅ fānga na. U myaha ba kē Syimu, Lesyāānder ye tuhufua ba kē u ne Wurfuu ne.

²² Pe n ka Yesu ne teelaa wo pe n yee Gblegbeta; le yīntaha kē, yīnkluhu fla.

²³ Pe n defīi gbe, ma myer le u wo, ma wāā Yesu kē tuu sya wo. Yesu n pe sye.

²⁴ Pe seraasyi n u kuey mar yir yaha le trā na, ma pyer raa pye pe waha cā, yoo ga Yesu nayre wān fai lii yāā.

²⁵ U kueymaryale pye ntāṅ gbāyale syi.

²⁶ Tuu kai lii pye pe n u kuey mar, pe ba le kai yrūhū gbāā yaha le trā ncaha kue ye ma yee: «yiiffee- yīṅfua kē.»

²⁷ Pe n maha kapeepyefa syām mpāy kuey mar yir yaha trāṅ na pe ya wuhu na, nen nwo Yesu kāndigi kue ye, nen nwo u kāmaṅ kue ye.

[²⁸ Ke syi ne, kapān lii le bii cāā yrūhū yaha Yāhā sabangbāṅ wo ma yee: «Pe u tōr kapeepyefa ne wācεṅ,» loo ne le nii n pye loo yale wo.]

²⁹ Kānterfa naa u tyehε, ma naa yīṅ figi u na, ma naa n yee: «Ah mboo wii taa naa n yee, a ma ga waha ke Yāhā kangbāṅ cāār, taa dur ma ke fāā plii tāā nsoho wo,

³⁰ ma saa mii sya yaha la yagaa? Tege kāā le trā na ke!»

³¹ Pe Yāhā yūndefa yīṅfa bya, tesē pe Yāhā kaiyarfa ne, pe n nii Yesu ler ke syi, ma nii pe ya pye ma yee: «U nawee- mpāy sya yaha, u sē -sē ga waha u yīṅ yi yaha ye.

³² U Yāhā Yīndefua Crise, wii u ma Yiisrefa Yīṅfua, u tege kāā yagaa le trā na ke! Wo yīnde ma loo yāā, waa cā u wīi sya cīinde.» Kapeepyefa syām mpāy pe ba kuey mar yir yaha trāṅ

na pe ya wuhu na, pe naa u tyehε pe ya ndoŋ.

Yesu wāku

(*Mat 27.45-56; Luke 23.44-49; Nsān 19.28-30*)

³³ Yaiwlan̄ ba kē, wam mpāy syi n paha tā le klo kur byε na, ma sya ba yai yīn.

³⁴ Yaiyīn yale le ba n̄o Yesu n tē sya fānga ne ma yee: «Yeloyi, Yeloyi, lema sabaketani.» Koo yīntaha kē: «Yāhā, Yāhā, nwa ma n ta miy yaha?»

³⁵ Nawee- mpāy pe pye ke fla na, pe n le luhu ma le pāā, a u ma u faale Yāhā kaplāŋ tōrfua Yeli yee.

³⁶ Poo nen waa n fā ga flūhūflūhū wāŋ gaa kā le defūtāhāpihi gaa wo, ma ke yi ba kā gbāā kipua kāi na, ma ke wāŋ kuā yir wāā Yesu kē tuu ke defūtāhāpihi wār naa n wo. U n dur ma nawee- pye ma yee: «Ye tyii wo n yāŋ, ncā Yeli ga ba u tege le trā na, laa?»

³⁷ Yesu n tē sya fānga ne, ma ku.

³⁸ Loo yalebya wo, Yāhā kangbāŋ nwonuŋ nwonyē faasrēŋ gii ke ba pua tā menmen ke nwonyē na, ke n fe jūū fle sīī, ma gbe ncha ye ma tege tāā ye.

³⁹ Seraasyi yīŋfua wii u pye Yesu yaha ye, tuu u wāku yāā, u n yee: «Dya nwo pye Yāhā Dya cīinde.»

⁴⁰ Ca mpāy pye pe ya ndoŋ, pe ba dey yer ma naa n yāŋ. Pe laam wo,

Madalafa Maari pye, Salme ne, tesē Maari waa ne wii tuu pye Syakesyīnde ye nahafua tesē Syose ne.

⁴¹ Cāā gii cāā na Yesu naa n tay Galele kāntraha wo, pe ca mii naa n taha u na, ma naa tēŋ nkāy tē u kē, tesē u kānyārwai ne. Ca mpāy maha pye ke fla na, pe ba dugu ba Yesu ne Yurusalem wo.

Yesu wāleŋ gbī wo

(*Mat 27.57-61; Luke 23.50-56; Nsān 19.38-42*)

⁴² Koo per -sē pye, kani per ga dye koo yainkoŋ wo. Nawee- yai pe cāā kani kai-gbihi, yai n cā kua.

⁴³ Koo yainkoŋ wo, Yosefe wii tuu n yi Yarimate wo, u n pa Pilati fla na, ma ba ser Yesu nakugu nar u ye. U Yosefe pye Yiiffee-yahaseefua waa; pe naa u yāŋ. U laam wo, u bya naa Yāhā Yai wāpaŋ yehε.

⁴⁴ Pilati tuu le luhu Yesu ku wa, le n u fe gbe. U n u seraasyi yīŋfua yee ba, ma u yey ke ma pye Yesu wāku yale dey.

⁴⁵ Tuu u seraasyi yīŋfua nwo yē kapān luhu wa, u n Yosefe pye ma yee u ga waha Yesu nakugu gbe.

⁴⁶ Yosefe n ga faafī laa par, ma ba ta pe n Yesu nakugu tege le trā na, ma le fai maha tā ke na, ma ga ke le gbī laam wo, ma ntēmbangbāŋ gaa kloŋ ba

* **15:46 15.46** Le gbī pye nkoŋ pe gbā fer yāŋ mpīy ntēmbalaha fla wo, ma le laam ta wlenwlen, le yē ne nwonyē dyan. Le yē n tā ntēmbangbāŋ ne.

paha tã le gbĩ yě na. Le gbĩ ba gbã fer* ntẽmlaha wo.

⁴⁷ Madalafa Maari, tesẽ Syose nahafua Maari ne, pe pye pe ba naa Yesu nakugu yãŋ lesaha wo.

16

Yesu wãwir gbã wo

(*Mat 28.1-8; Luke 24.1-12; Nsãn 20.1-10*)

¹ Ke kani per yai ba kua wa, Madalafa Maari, Salme ne, ma suhu Syake ye nahafua Maari ne, pe n yi ma ga lasekole par. Pe ba yee pe n gaha u woo Yesu nakugu na.

² Ke kani per yĩnsyii wo, cãwãã per cir* kê, koo sukũhũntã na yĩnwõŋ wo, pe n yir ga le gbĩ fla na.

³ Pe naa pe ya yey: «Yoo n gaha ke ntẽmbangbãŋ kloŋ kãã wo kê le gbĩ yě na?»

⁴ Pe ga no ke fla na, pe n yee poo ga yãŋ, ma yãã ke ntẽmbangbãŋ ba kloŋ kãã wa le gbĩ yě na.

⁵ Pe n dye le gbĩ laam wo, ma naanfuẽ waa yãã. U ba tege nii kãndigi kue ye, nayrengbãŋ ne wãfigi tuu le, yãhãyiŋ tẽnlẽhe ba kê. Pe n fya.

⁶ U n pe pye ma yee: «Ye ma syi ye fya ye! Nasarstefa Yesu wii pe kuey mar boo trã na, woo tee n ke. Yãhã u yir gbã wo, u n dur ba yrãŋ na gbaafa ye, u wee nwo ye. -Ye yãŋ, pe ba u sãy ta teelii wo, ke fla nge!

⁷ -Ye ka yagaa, yaa le pãã Pyar ye, tesẽ pe kãnyãrwai

mii bya ye, ye yee Yesu ga cãã ter pe yaha Galele kãntraha wo. Koo fla kê pe n gaha u yãã, mii tuu ba pe yar wa mii.»

⁸ Pe n yi le gbĩ wo, ma fã ter. Pe ba fya ma sya ba naa n sege. Pe sã n ga laa pãã waa ge ye ye, pe tee ba fya ter.

Yesu u ya yar nawee-mpãy na

(*Mat 28.9-10; Luke 24.13-35; Nsãn 20.11-18*)

[
⁹ Ke kani per yĩnsyii wo, Yesu n yir gbã wo, ma dur ba yrãŋ na gbaafa ye. U n cãã ga u ya yar Madalafa Maari na, tuu ba sãndãpee kuasĩĩ kar tege kãã wii yĩŋ na.

¹⁰ U Maari n ka, ma ga le pãã Yesu kãnyãrwai ye. Pe laam ba wlãhã, pe n ba naa n wũn.

¹¹ Pe kãnyãrwai pe le luhu u cõõ yě na, tuu yee Yesu yir gbã wo, woo n u yãã yĩnde ne, pe sã le sya cĩinde ye.

¹² Loo kur ye, Yesu n maha u ya yar kaa syi ter kãnyãrwai syãm mpãy na. Pe kãnyãrwai pye kãnde wo, ma naa n gaha wlaha wo.

¹³ Pe n dur ba, maa le pãã pe nampyeŋ- ye. Pe n maha yee cĩinde sã ne ye.

Yesu tẽn lii le soho u kãnyãrwai koho wo

(*Mat 28.16-20; Luke 24.36-49; Nsãn 20.19-23; Tẽnl 1.6-8*)

¹⁴ Pe kãnyãrwai sãnsye nen pye pe naa n di, Yesu n cã ba u ya yar pe na loo

* 16:2 16.2 Koo per kê jimaasyi per ne.

na. Mpây pe ba cãã u yãã gbaa na, ma ba naa le pãã pe ye, pe naa n yee cĩinde sē ne ye; Yesu n loo kuãn pe ye ma yee pe laam waha ter, pe sē u kaplãŋ sya cĩinde ye.

¹⁵ Loo na, Yesu n ba pe pye ma yee: «-Ye ka driyē kur bye wo, ye ga naa le Yãhã Yai kapãyĩ tōr nawee- ter bye ye!

¹⁶ Wii ma le kapãyĩ wĩ sya cĩinde, pe n ba u tãã yi loho wo, woofua ga sya yaha. Wii ma -sē yee u sē le sya cĩinde ye, woofua saa wãsyayaha yãã ye.

¹⁷ Mpây pe ga ba le sya cĩinde, pe ga ba naa laanwo wũhũ nkãy pye, koo kē ngĩ: Pe ga ba sãndãpee kar tege naa n kãã nawee- yĩŋ na; pe ga ba naa yor raa ter pãã.

¹⁸ Pe ma sya nwɔr wãã sya gbe yigi koho wo ke syi, pe ma maha sya naboo tyin wãã sya wo, ngaa saa pe pye ye. Pe ga ba naa kluε taha yanfa na, pe n naa n jaa.»

Yesu dur ga Yãhã tãy

(Luke 24.50-53; Tēnl 1.9-11)

¹⁹ U Yĩŋfua Yesu tuu loo pãã wa pe kãnyãrwai ye, Yãhã fãnga n ta u n kuã yir ter fãã yãhãyĩŋ na, ma ga tege nii Yãhã kãndigi koho kuε ye kai- bye yĩŋ na.

²⁰ Pe kãnyãrwai n ter teebehe bye wo, ma ga nii le kapãyĩ tōr nawee- ye. U Yĩŋfua Yesu pye pe kur ye, pe n waha laanwo wũhũ pye naa n taha pe kaplãŋ na.]

Luke Kapāyī Yesu wī na

Saba nwo wāyrūhū yīn

¹ Tohofile, waa u wādyaha ne. Kai- nkāy ke pye wo nsoho wo Yesu cāā na, nawee- mpāy ke wāyrūhūyaha fe gbe.

² Mpāy ter ke kai- fegbe- saha yāā yīnde ne, ma ke yar wo na. Poofa n nii le Yāhā kapāyī pāāfa.

³ Wādyaha Tohofile, ta bya tē ke kai- luhu, n ke gbe ke ya wuhu na, ma ke yey fūū, ma ke tersaha cā. Koo kē ta n yee n ga ke yrūhū yaha, ma gbe ke fegbecāā na, ma ga waa ke kuasaha na.

⁴ N ke yrūhū ma kē, ma waha cā kai- nkāy nawee- ma yar Yesu wī na, cīnde wūhū kē ke ne.

*Dyakaridya u cɔɔ
Lisabete ne*

⁵ Cāā gii cāā na Yerote tuu pye Yude kui yahasee- fua, Yāhā yūndefua waa pye pe naa n yee Dyakaridya. Pe Yāhā yūndefa laam wo, mpāy pye pe naa n yee Dabyafa. U Dyakaridya pye poo waa. Pe naa u Dyakaridya cɔɔ yee Lisabete. U Dyakaridya tesē u Lisabete ne, pe pye u faale Yāhā yūndefua Yarō nwoŋ pii.

⁶ Dyakaridya tesē Lisabete ne, pe syām bye ba sroŋ Yāhā yīnde na, ma naa n yār Yāhā kānde wo.

⁷ Lisabete -sē pye cayroŋ. Nanler n sya ba nɔ pe na, pe sē kicar nen waa ge yāā see ye.

*U yāhāyīn tēnlɛɛ
Gaburele Nsān wāsee wī
cāā yar yaha*

⁸⁻⁹ Per gaa, Dabyafa tēn tē lay ba maha nɔ ke Yāhā kangbāŋ laam wo. Dyakaridya n yāŋ yi loo tēn na. Loo ne u Dyakaridya pye ke Yāhā kangbāŋ laam wo, ma naa wusuna le naa laam wo.

¹⁰ U wusuna leyale wo naa wo, nabuar pye nkur ye, pe yer naa Yāhā nar.

¹¹ Loo nde pyeyale wo, Yīnfua Yāhā yāhāyīn tēnlɛɛ waa n fe gbe yi u Dyakaridya na ke Yāhā kangbāŋ laam wo, ke wusuna suhusaha fla kāndigi koho kue ye.

¹² Dyakaridya n u yāā, ma nii n sege fyar koho wo.

¹³ U yāhāyīn tēnlɛɛ n u pye ma yee: «Dyakaridya, ma'a n fya ye, taa naa Yāhā nar lii ne, ke le sya ma ye. Ma cɔɔ ga lai gbe, u naa kicar waa see, ma u myaha taha Nsān.

¹⁴ U wāsee wī ga ba ma laam sroŋ flege ma kē. Nabuar ga ba naa nuhu di loo na.

¹⁵ U ga ba nii naweengbāŋ Yīnfua Yāhā ye. U saa ba naa defī wo, tesē sēm mpāy syi ne pe nawee yigi ye. U wāyitāŋ u nahafua laha wo, Yāhā Yrā Fānga ga ba dye u wo, ke u laam yīl.

16 U ga ba ta Yiisrefa busãã n dur naa n yâr Yînfua Yâhã kãnde wo.

17 Yâhã ga ba ta u n Yâhã kai- cã, tuu maha fãnga yãã mii faale Yâhã kaplãŋ tãrfua Yeli wãŋ syi dyaŋ. Loo ga ba ta u n tuhufa wãã le pe kicar ne, tuu kapeepyefa ta pe n koho klaha, pe naa pe troho tãhã naweeyõm yor wo. U ga ba nawee- gbihi ta Yînfua Yâhã kã.»

18 Dyakaridya n u yãhãyiŋ tẽnlehe pye ma yee: «Lii raa tãr nde, n waha le syi sya la n yee cĩnde? Ndoos ta cõõ ne, wo sã le ter la syihi wãsee na?»

19 U yãhãyiŋ tẽnlehe n u yẽ wãã sya ma yee: «Ndoos kã Gaburele, n ma Yâhã tãy ma ke laam wũhũ pye. Koo ke ra lehe wãã ma ye, n ba le kapãyĩ nde tãr ma ye.

20 Kaplãŋ nkãy tã pãã ma ye, le kai pyeyale ma ba nõ, le ga pye. Taa sã -sã ra kaplãŋ sya cĩnde ye, maa nii bebe ma yẽ ga mar ma ye, ma saa waha naa n pãã ye. Kai- ngũ ga ba pye, ma yẽ n cã kuã, ma n waha dur naa n pãã.»

21 Loo yale wo, te nabuar rii te pye nkur ye, te naa Dyakaridya sãŋ. U tee ba ma kuee ter ke Yâhã kangbãŋ laam wo, le n pe laam wo.

22 U n ba yi, u sã waha pãã pe nabuar ne ye, pe n cã ma yee u ba ngaa yãã wãytãã wo ke Yâhã kangbãŋ laam wo. U ba naa klue ya yãhã kaplãŋ draha wo, u yẽ ba mar.

23 Dyakaridya kai- wãpyen

lay n ba kua ke Yâhã kangbãŋ wo, u n dur ga u kaha wo.

24 Loo kur ye, u Dyakaridya cõõ Lisabete n ba lai gbe, ma naa n kuee kaha ya laam wo yrey bua, u sã naa n yi ye. U laam wo, u naa le ga ma naa n yee:

25 «-Ye naa Yâhã yãŋ ke nde pye ra kã. Ke sron yer yagaa ra fyar wãgbekãã wĩĩ na ra na, ta n ga waha yĩŋ kuã yir naa nawee- yãŋ. Pe saa naa ra yãŋ cayron nantãŋ ye.»

U yãhãyiŋ tẽnlehe Gaburele Yesu wãsee wĩĩ cãã yar yaha

26 Lisabete lai yrey kuay wuhu, Yâhã n ke yãhãyiŋ tẽnlehe Gaburele nõ wãã Galele kãntraha klo nde laam wo pe n yee Nasarete.

27 U n ka capua waa fla na pe naa n yee Maari. U sã -sã ba naa cã wa ye. Pe ba yer u wãwãã wĩĩ na cõõ, naa waa kã pe naa n yee Yosefe. U Yosefe faale wãdyaha bii kã Dawide ne, wii tuu bii pye Yiisrefa yĩnfua faale wo.

28 U yãhãyiŋ tẽnlehe n dye ga u Maari fla na, maa u pye ma yee: «N ma syar Maari, mboo wii, ma yãŋ yi. Yĩnfua Yâhã ma ma ne.»

29 Maari tuu kaplãŋ ngũ luhu, tuu ga lii pye u sã le cã ye. U n nii le ga u laam wo ma yee: «Syaha nge yĩŋ kã lii ne?»

30 Loo na, u yãhãyiŋ tẽnlehe n u pye ma yee: «Maari, ma'a n fya ye. Yâhã ke laantãr yar ma na.

31 Maa ba lai gbe, ma naa kicar waa see, ma ba u myaha taha Yesu.

32 U myaha ga ba gboho, pe ga ba naa u yee ke Yāhāngbāṅ Dya. Yāhā ga ba u faale wādyaha Dawide yīnfar wāā u kē.

33 U ga ba nii Yiisre kur Yīnfua. Too yīnfar nde saa ba sya kāā yāā u koho wo ye, u n kuee yai tāṅ Yīnfua.»

34 Maari n u yāhāyīṅ tēnlēhe pye ma yee: «Eh, n ga pye mii n waha lai gbe, tē sē -sē naa cā wa ye?»

35 U yāhāyīṅ tēnlēhe n u pye ma yee: «Yāhā Yrā Fānga ga ba tege ma na, Yāhāngbāṅ Fānga ga ba paha tā ma na mii yīm wāṅ syi dyaṅ. Koo syi kē, kicaryō wii u n pai see, pe ga ba naa u yee Yāhā Dya.

36 Ma nwoṅfua Lisabete, u wāle naa bye ne, u ma lai ne, u ga ba naa kicar see. Pe sē ba naa n yee la, a u ma cayronṅ? Yagaa u ma yrey kuay lai ne.

37 Cā, laa sē Yāhā yia ye.»

38 Loo na, Maari n yee: «N nwo, n ma Yāhā koho wo. Taa le tōr mii, le -sē pye koo syi.» Loo kur ye, u yāhāyīṅ tēnlēhe Gaburele n ter.

Maari ka Lisabete fla na

39 Too plii na, Maari n yir ma Yude yāy klo laa kānde sya, ma ter farfar Lisabete fla na. Loo klo nde wo, Lisabete ye pye ke fla na u puai Dyakaridya ne.

40 Maari n ga dye pe kaha wo, ma Lisabete syar.

41 Yaliile Lisabete tuu u syaha yīmbui luhu, kicar wii tuu pye u laha wo u n u ya yehe. Yāhā Yrā Fānga n dye u Lisabete wo, ma u laam yī.

42 U n tē sya ma yee: «Maari, Yāhā kaa taha ma na, ma ter ca bye yaha. Ke maha kaa taha u kicar na, wii raa n pai see.

43 Nawee la ta syi ne, ta Yīnfua nahafua n sya yir ba ra fla na?

44 Ma sē yāā, yaliile tē ma syaha luhu, nuhu n u kicar yigi, u n sya u ya yehe ta laha wo.

45 Ma wīl yō, mboo wii taa Yīnfua Yāhā kaplāṅ sya cīinde, kaplāṅ nkāy ke ba tōr ma ye.»

Maari Yāhā sey

46 Maari n too Yāhā wāsey na ma yee:

«N Yīnfua Yāhā sey,

47 n nuhu di, Yāhā ma ra Syayahafua.

48 Ke fāy sya, ma kue tege ma ra syi yāṅ,

ndoo wii tē ma ke koho wo.

Yagaa, ta myaha ga ba dye kuee yai tāṅ

kāntrahafa bye yē wo,

pe n naa le pāā pe yee:

Coo nwo wīl fihī yō cīinde.

49 Ye sē yāā, Yāhā kayūhū pye ra kē,

nkāy ke gbaha.

Ke miingbāṅ kai- laha.

50 Mpāy bye pe n luhu ke ye, ke ke laantār yar pe na yalebye.

51 Ke kānkai- sronṅ pye ke ya koho fānga kāmāy na.

Ke fyar ta yatanṅfa na.

52 Ke nangbām ta pe n kuā
too,
ma naflam ta pe n kuā
yir.

53 Ke fāāfa ta klafa,
pe n yāā ma sya ta ter pe
wādiŋ yaha.

Ke walefa dur wāā kānwai
ne.

54 Yāhā ke laantār yar wo
faale wāle na.

Ke dye Yiisrefa kue ye,
Yiisrefa mpāy pe pye ke
koho wo.

55 Ke bii yē ter Brama ye tesē
u kur ne,
ma yee ke ga naa ke
laantār yar
pe na yalebye.»

56 Loo kur ye, Maari n
kuee yrey tāā syi Lisabete fla
na, ma cā ba dur ter u kaha
wo.

Nsān wāsee

57 Lisabete seeper n ba no,
u n naa ricar see.

58 Loo kafuē n yi, u ka-
sohawai n le luhu tesē u
kahofa ne. Pe n nii nuhu di,
ma nii n yee Yāhā ke laantār
yar Lisabete na.

59 Plii kuatāā wuhu,
nawee- n pe ya wāā ba
u kicar kūūsaha wo. Pe
n yee poo ga u tuhufua
Dyakaridya myaha gbe pe
taha u na.

60 U kicar nahafua n pe
pye ma yee: «Aye, ye tyii u
myaha n nii Nsān.»

61 Pe n u pye ma yee, a u
nwonfua waa myaha sē pye
yāā Nsān ye, a poo saa waha
koo myaha nge gbe pe taha
u kicar na ye.

62 U kicar tuhufua tuu sē
-sē waha naa n pāā ye, pe
n klue yāhā wāā u ye, a ter

myaha gii yai ke taha u kicar
na.

63 Dyakaridya n klue yāhā
wāā pe ye, pe n kla wāā
u kē, u n yrūhū ke na ma
yee: «Nsān ke ma u kicar
myaha.» Le n pe bye fe gbe.

64 Loo yalebya wo,
Dyakaridya yē n kuā, u n
too Yāhā wāsey na ma sya
nii yimbui yir.

65 Loo nde le pye ke syi, pe
klofa bye n fya, le kapān n
cāāŋ yi Yude yāy teebehe bye
wo.

66 Le n nii, wii ma le luhu,
u ga naa laam ga u yee, a
kicar nwo ma ba le, u ga
ba nii nwasyipyefua? Yāhā
yīnde -sē pye u kicar na
yalebye.

*Dyakaridya Yāhā sey, ma
kai- yar yaha*

67 Yāhā Yrā Fānga n dye
u kicar tuhufua Dyakaridya
laam wo, ma u yī. Kai- nkāy
ke n pai pye, u n too ke na
ma nii ke yar n yaha ma yee:

68 «Wo Yīnfua wii u ma Yi-
isrefa Yāhā,
ke myaha yai ke gboho
nawee- bye yē wo.

Ke wo kue yāŋ, ma wo sya
yaha.

69 Ke u Syayahafua yīŋ yi
wo faale yīnfua Dawide
nwon wo,
ma fānga wāā u kē.

70 Yīnfua Yāhā bii ke kaplāŋ
tōrfayōm ta

pe n bii loo nde cāā yar
yaha faale wo ma yee,

71 Yāhā ga ba dye wo kue
ye.

Ke u Syayahafua no wāā wo
ye,

- u n wo sya yaha wo
napĩ- koho wo,
tesē mpāy ne wo wĩ
fũhũ pe ye.
- 72 Ke bii wo wāε pye ma yee,
koo ga ba ke laantār yar
pe na,
koo saa faha yāã ke
naambiyār na ye.
- 73 Ke sē bii yē ter la
wo faale wādyaha
Brama ye koo syi?
- 74 Ke ga ba wo sya yaha wo
napĩ- fānga koho wo,
wo n waha naa ke laam
wũhũ pye,
ntāncer saa pye nantāᅇ
ye.
- 75 Loo na, wo ga nii Yāhā
nawee-
wo ga maha naa n sroᅇ
ke yaha ye yalebyε.
- 76 Ta dya, mboo na, pe ga ba
naa ma yee
Yāhāngbāᅇ kaplāᅇ
tōrfua.
Maa ba cāã yi Yĩᅇfua ya-
hasee ye,
ma u kānde gbihi yaha
u kē.
- 77 Taa u nawee- yar, u n pai
pe sya yaha,
u pe kapee- laha kāã pe
yĩᅇ na.
- 78 Ye sē yāã,
Yāhā n traha ke ke
laantār yar wo na,
koo syi kē ke ga ba ta ke
cāã- n pa wo ye,
mii yainsatāhā wāᅇ syi
dyaᅇ.
- 79 Loo na, mpāy pe nii wam
wo Yāhā kue ye,
tesē mpāy ne pe gbā fya,
poo cāã- ga pa pe ye.
Ke syi, wo byε n waha naa n
yār

Yāhā yrĩᅇ kānde wo.»

⁸⁰ U kicar nii n le, u
yĩntaha nii n too. Tuu ba nii
naanfuē, u n ga kuee dragba
gaa laam wo yatata. Per gaa,
u n cā ba u ya yi Yisre kur n
u yāã.

2

*Yesu wāsee Betelēmu wo
(Mat 1.18-25)*

¹ Koo kai- wāpyeᅇ cāã
na, Woguse tuu pye kāntre
fāngafa byε yĩᅇfua. U bii yir
ma yee, a pe kāntre nawee-
ter byε myar yrũhũ.

² Too nayrũhũ nde ne te
pye nayrũhũ cir. Koo cāã na,
Cirimusu tuu pye Syire kui
fāngafua.

³ Nawee- byε naa n gaha,
maa naa pe myar yrũhũ pe
wāε kle na.

⁴ U Yosefe -sē pye klo
lii wo pe n yee Nasarete,
Galele kāntraha na. Tuu -sē
pye faale yĩᅇfua Dawide kur
waa, u n yir le klo wo, ma ka
Betelēmu wo Yude kāntraha
laam wo. U nwoᅇ wādyaha
Dawide kusey ba kē.

⁵ U n ka, woo tesē Maari ne
wii tuu ga nii u cōᅇ, pe n ga
yrũhũ. Maari pye lai ne.

⁶ Pe pye ke Betelēmu laam
wo, Maari seeper n ba nō.

⁷ U n ke syihi cir nge see,
naa ricar. U n u kicar maha
tā kompua fai ne, ma u sāy ta
mbaa didi kataᅇ wo. Draha
sē ba yāã pe ye nampay
syāsaha fla wo ye. Pe n
gblihi laa, ma ga dye nii
yraha sāysaha fla wo.

⁸ Le klo kānkāy na
mbanaha mpāy pye, pe naa

n kuee nyẽ wo yĩmper wo ma naa pe mbaa sẽn.

⁹ Yãhã yĩn tẽnlehe waa n fe gbe yi pe na, Yãhã nayõr cãã-n yehe pe telai wo. Pe n fya nii.

¹⁰ U yãhã yĩn tẽnlehe n pe pye ma yee: «Ye ma n fya ye, kapã yĩ laa ne tẽ ga tõi ye ye, lii le ga ba nuhungbãn yigi ye kãntraha nawee- bye kẽ.»

¹¹ Yĩmper nge laam wo, ye wãdyaha Dawide klo nde laam wo, ye Syayahafua ma tuu see, Syayahafua wii u ma u Yãhã Yĩndefua.

¹² Ta n ye yar laa ne, lii le ga ta ye n waha ga u yãn cã: Ye ma ga pẽyãhã gii yãã pe maha tã kompua fai ne, ma ke sã y ta mbaa didi katan wo, yaa cã koo kẽ.»

¹³ Loo yalebya wo, yãhã yĩn tẽnlehe mpãy n maha fe gbe yi pe na, ma ba yer u yãhã yĩn tẽnlehe nen nwo tã y, ma nii Yãhã sey ma yee:

¹⁴ «Miingbãñ, Yãhã wãñ kẽ ke ne yãhã yĩn na.

Ke ke yrĩn wãã kãntrahafa kẽ,

poo mpãy wĩ le n tã y ke ye.»

¹⁵ Pe yãhã yĩn tẽnlehe pe dur ter yãhã yĩn na, pe mbanaha n pe ya pye ma yee: «Ye tyii wo n yir ga ke Betelmu laam wo; Yãhã ke wo yar lii ne, wo ga le yãã wo yĩnde ne.»

¹⁶ Pe loo pãã wa, pe n yir farfar, maa dye ma Maari yãã Yosefe ne, tesẽ le pẽyãle

ne pe kompua fai maha tã le na, ma le sã y le yaha mbaa didi katan wo.

¹⁷ Pe le pẽyãle yãã pe yĩnde ne, pe n too ke kaina ma nii n tõi, kai- nkãy u yãhã yĩn tẽnlehe ba yar pe na le pẽyãle wĩ na.

¹⁸ Nawee- mpãy pe naa ke luhu, ke n pe laam wo.

¹⁹ Maari n -sẽ ke bye le yaha u ya laam wo, ma nii ke wũ u ya ya.

²⁰ Pe mbanaha pe ba le pẽyãle yãã wa, pe n dur ma pe nakoho kãnde sya. U yãhã yĩn tẽnlehe tuu ba ke kai- tõi pe ye mii, pe n ga ke yãã koo syi. Pe n nii Yãhã miingbãñ gboho ke kai- wĩ na.

²¹ U kicar wãsee plii ku- atãã wuhu na, pe n u kũũ, ma u myaha taha Yesu. Koo myaha kẽ u yãhã yĩn tẽnlehe u ba yar yaha, u nahafua n cã u lai gbe.

Yesu wãyar Yãhã kangbãñ wo

²² Per gii Maari wãsee wor yai te yee kãã, mii le yar mii kãnde* lii wo Yãhã bii le le soho Musa koho wo faale wo, Yosefe tesẽ Maari ne, pe n u kicar gbe ba Yurusalem kungbã y wo, ma ga u yar Yãhã na ke kangbãñ wo.

²³ Le ma le yrũhũ ta Yãhã sabangbãñ wo ma yee: «Naa kicar wii ma cãã see u nahafua na, woo ter ga nii Yĩnfua Yãhã wũ.»

* **2:22 2.22** Faale wãdyaha Musa bii Yãhã kãnde laa yar yaha ma yee, cõõ ma kicar see, u wãsee plii gbeesĩ pe yai pe ba u cõõ wor yee kãã u na, u n nii gbe gbe.

24 Diŋ gii u faale wādyaha Musa bii yar yaha Yāhā kānde wo, Yosefe ye n ke yi. Koo diŋ nge n yi kate syām mpāy ter ne, laa na nasar katepir syām.

Syimu tesē Ana ne, pe u Syayahafua yāā Yāhā kangbāŋ wo

25 Le Yurusalem klo wo, naa waa pye pe naa n yee Syimu. U ba sron, ma naa Yāhā kānde yār. U naa u Syayahafua wāpaŋ yehe, Syayahafua wii ruu n pai Yiisrefa yi kāā pe fen wo. Yāhā Yrā Fānga pye u ne,

26 ma ba u yar ma yee u saa ku mii u sē u Syayahafua yāā ye, u Crise wii u ma Yāhā Yīndefua.

27 Per gii Yesu seefa pe ba u gbe ga, pe n gaha u yar Yāhā na mii Yāhā kānde le yar mii, Yāhā Yrā Fānga n Syimu gbe ga Yāhā kangbāŋ wo, pe fla na.

28 Syimu n u kicar gbe yigi klue wo, ma syaha wāā Yāhā kē ma yee:

29 «Yīŋfua Yāhā, taa yē ter ra ye lii ne, le nii cīnde.

Yagaa, maa waha tyii ra na ra n ku laanyīn ne, ndoo wii tē ma ma koho wo.

30 Ma nwo, taa ra ta ra n u Syayahafua yāā yīnde ne.

31 U Syayahafua wii taa gbihi, u n ga ter kāntrahafa bye yahasee ye, pe wāsyayaha yīmbui ne.

32 Syayahafua nwo sē na tuu ga ba ta, kāntrahafa bye n ma cā, u maha ta, Yiisrefa myaha n gboho, Yiisrefa mpāy pe ma ma koho wo?»

33 Syimu tuu naa kai- nkāy pāā Yesu wīi na, koo ngīi n Yesu tuhufua laam wo tesē u nahafua ne.

34 Syimu n Yāhā nar pe kē, ke kaa taha pe na. Loo kur ye, u n Yesu nahafua Maari pye ma yee: «Yāhā kē ke kicar nwo yāŋ yi, u ba ta, nabuar mpāy n too Yiisre kāntraha na, nabuar mpāy n kuā yir. U ga ba Yāhā wūhū pye naa n yar nawee- na. Pe nawee- -sē ga ba u sye.

35 U ga ba ta, nabuar laam wūhū nkāy pe ga yigi, ke n yi yaha gbaa na. Ma -sē yee mboo na cōo, kayaan ga ba too ma na, le n naa ma yaa mii sān dyaŋ pe ma waa.»

36-37 Cōo waa pye Yāhā kaplāŋ tōrfua, pe naa n yee Ana. U pye Yaser nwoŋfua, Fayer pueesya ba kē u ne. U ba sron le, u ba dye- gbeeresyar yāā wīhī resyar ne. U cabir laam wo, u ba puai yāā, pe n dye- kuasīi pye pe ya ne, u puai n ku u yaha. U n kuae calangusya u kuāŋ ne. U sē naa n cer Yāhā kangbāŋ na ye, ma naa tēn tē Yāhā kē ke yai ke yīmper. Kaa na u ga yai plaŋ, ngaa saa le yē wo ye, u naa Yāhā nar.

38 Yaliile Syimu tuu ba naa koo kaplāŋ ngīi pāā Yesu wīi na, Ana n ba dye Yesu seefa fla na, ma naa Yāhā sey.

Loo kur ye, u n nii u kicar wĩĩ pãã nawee- mpãy ye pe naa Yurusalem wãsyayaha wĩĩ kɛ.

³⁹ Yesu seefa pe ba Yãhã kai- bye pye kua wa, pe n dur ter Yesu ne Galele kãntraha klo laa wo pe n yee Nasarete. Pe niisaha ba kē.

⁴⁰ U kicar nii n ɛ, u yĩntaha nii n too. Wãle kacãn pye u ye, u wĩĩ naa n tãy Yãhã ye.

Yesu Yãhã kangbãŋ wo u kicar cãã na

⁴¹ Dye- bye Yesu seefa naa n gaha Yurusalem wo, syayaha gbar na.

⁴² Yesu tuu ba dye- sɛnsye syãŋ yãã dye lii, pe n ka u ne too gbar nde na, mii Yiifee- kãnde le yar mii.

⁴³ Te gbar te ba kua wa, nawee- bye n dur ma n ter pe kui wo. Yesu n wlãhã kuee Yurusalem wo, u seefa sê le cã ye, ma ter u yaha.

⁴⁴ Pe naa le ga ma yee, a ter u ma pe yrãhãyrwai ne. Pe n sya yãr per wihi, ma cã yir u wãtay na pe nampyeŋ- laam wo, tesê pe naambiyãm ne.

⁴⁵ Pe sê u yãã ye, pe n gblihi laa, ma dur ma u tay n gaha, ma sya ga dye ke Yurusalem laam wo.

⁴⁶ Pe n u tay plii tãã ke Yurusalem laam wo, ma cã ga u yãã Yãhã kangbãŋ laam wo. U pye Yiifee- yahaseefa telai wo, tuu dye nii, ma nii n luhu pe ye, ma pe yey kai- ne.

⁴⁷ Yesu ba kai- busãã cã, ma maha pe yahaseefa yê wãã naa n sya kacãn ne. Nde

n yê gbãã mpãy na pe pye ke fla na.

⁴⁸ U seefa pe u yãã, le n pe sron fe gbe. U nahafua n u pye ma yee: «Ta dya, lii raa pye wo na ke dyaŋ? Ma sê yãã, ma wo ta wo n fya, ma nii ma tay teebehe bye wo, wo syãm ma tuhufua ne.»

⁴⁹ U n pe yê wãã sya ma yee: «Nwa ta ye n ga ra tay teelaa wo? Ye sê cã la, n yai n nii ta Tuhufua Yãhã kangbãŋ wo?»

⁵⁰ U seefa sê -sê u kaplãŋ yĩntaha war ye.

⁵¹ Yesu n yir, pe n wãã kũn ter Nasarete wo. U naa n luhu pe ye. Koo kai- ngĩĩ pye ter, u nahafua Maari n ke bye le yaha u ya laam wo.

⁵² Yesu nii n ɛ, kaa nii n taha u kadye na, tesê u laantor ne. U wĩĩ naa n tãy Yãhã ye ma suhu nawee- ne.

3

Nsãn nawee- tããfua ka- yar

(*Mat 3.1-12; Mar 1.1-8; Nsãn 1.19-28*)

¹ Dye lii kãntre fãngafa bye yĩŋfua Tyibere fãnga wãma- ke ba nɔ dye- sɛnsye bua na, koo cãã kē fãngafua Põsyi Pilati u pye Yude kãntraha kur bye yĩŋ na. Yerote u pye Galele kui yahaseefua, u nampyesey Filipe pye Lityire kui yahaseefua ma suhu Trakũhũ kui ne. Lesãhã u -sê pye Labyile kui yahaseefua.

² Yana tesê Kayifu ne, poo pe pye Yãhã yũndefa yĩŋfa.

Loo dɛ Dyakaridya dya Nsān tuu pye drawaha fla wo, ma Yāhā yē kapān luhu.

³ Loo na, u n yir ma Yurdane lafeŋ tūntūn kui tay n klaha, ma nii le gble naweeye ma yee: «-Ye le sya ye cā ye kapee- wāpyeŋ sē yō ye, -ye ke miy yaha! -Tee pa, ta n ba ye tāā yi loho wo. Yāhā -sē ga ye kapee- laha kāā ye yīŋ na.»

⁴ Faale Yāhā kaplāŋ tōrfua Yisa, tuu bii lii cāā yrūhū ta Yāhā sabangbāŋ wo Nsān wīī na, loo ne le nii n pye loo yale wo. Loo ne nde:

«Naa waa yīmbui ne le n yir drawaha fla wo ma yee: -Ye Yīŋfua Yāhā wāpaŋ kānde gbihi yaha ke kē,
-ye ke kāmbehe ta ke n sroŋ yō!

⁵ Teelii fla ma pye nfaha, ke fla ke yīī.

Yāygbāy ma suhu te wāsyīmbir ne,
te bye te traha kāā.

Kāmbehe nkāy ke kuāy klaha, ke bye ke sroŋ.

Kāmbehe nkāy ke pee, ke bye ke gbihi,
ke nii diidii.

⁶ Yāhā ke lii pye ma ga wo sya yaha,
kāntrahafa bye ga ba le yāā pe yīnde ne.»

Nsān lii tōr naa n yar nawee-na

⁷ Nabuar naa n gaha Nsān ye wātāā yīmbui ne. U naa pe pye ma yee: «Nwoho terfa mii! Yoo ye yar ma yee tee ga waha wloho yi kāā te

Yāhā kasāhā laam wo, tii te n pai?

⁸ -Ye naa kayūhū pye mii katyiyūhū dyaŋ ke piyōm sa. Loo na, le ga cā tee yi kāā kapee- wāpyeŋ kānde wo, ma kayūhū wāpyeŋ kānde gbe. Ye tee le ga ye laam wo, a ye ma wo faale wādyaha Brama kur, loo nde wīī na, Yāhā ga ta ye n wlohoyisaha yāā. Ye sē yāā, Yāhā ga waha ntēmbar nde ta te n wā klaha nii naweeyōm, pe n ye draha gbe, pe nii Brama kur.

⁹ Ta n ye yar: Mbaapuai gbihi cai ta nii wa, ma ga katyir cāār te nnen fla na. Katyigi gii ma yee ke sē sa yō ye, ke ga gbā cer le naa wo.»

¹⁰ Pe nabuar n u yey ma yee: «Wo yai wo naa n pye mii wo nii naweeyōm?»

¹¹ Nsān n pe yē wāā sya ma yee: «Nayre sīī ma pye wii ye, u neŋ wāā waa kē, wii ruu wee kaa ne ye. Digi ma yāā mboo wii ye, ke la fāāfa ne.»

¹² Kufar wāāfa mpāy n pa Nsān fla na tāāsaha wo, ma ba u yey ma yee: «Yīŋfua, wii yai wo naa n pye mii?»

¹³ U n pe yē wāā sya ma yee: «Yē gii pe tōr yar ye na, ye ma syi ye kufar wale sya le n ta naa n ter koo yaha ye!»

¹⁴ Seraasyi mpāy n pa pe ya ndoŋ, ma ba u Nsān yey loo nen ya ne ma yee: «Ah wii, wo yai wo naa n pye mii?» U n pe yē wāā sya ma yee: «Ye ma syi ye naa wale sya fānga na nawee- ye ye!

Ye ma syi ye maha kawar fua naa n taha nawee- na ye naa war sya pe ye ye. Ye yīnfa pe ye dāā war mpāy ne, -ye naa n kuee poo ya ne!»

¹⁵ Nawee- mpāy pe pye ke fla na, ma naa u Yāhā Yīndefua wāpaŋ yehε, pe naa le ga ma naa n yee, a laa na Nsān kē u ne.

¹⁶ Loo na, Nsān n pe bye pye ma yee: «Ndo, n ye tāā n yi loho wo. Waa ter -sē ma tuu n pai, woo cεr yaha ra kē mahamaha. Ta syi gε sē yai u ntān sale wāfer ne u trε na ye. Woo ga ba naa ye tāā Yāhā Yrā Fānga ne, tesē naa ne.

¹⁷ U ma mii nawee dyaŋ tuu ma sēncrihi ne u koho wo. U ga sēmuhu fua yi pua wo. Loo kur ye, u ga u pua le mploho wo, tuu naa le te sēmuhu na, naa gii wāfege yāā wee ke na ye.»

¹⁸ Nsān maha ba naa kai-busāā yar nawee- na, ma naa le Yāhā kapāyī tōr pe ye.

¹⁹ U n ba yāā Galele kui yahaseefua Yerōte tuu yir, ma u ya lεfuasey cōo Yerōtyade tyīn sya u ye ma u ta u cōo, u n le kuān u ne, ma suhu kai- nkāy byε ne tuu tee naa n pye.

²⁰ U Yerōte sē luhu u ye ye, u ga cā lii pye le taha kapee, ma ta pe n u Nsān yigi le nwompīhi wo.

*Yesu u tēn koho yigi
(Mat 1.1-17; 3.13-17; Mar 1.9-11)*

²¹ Nawee- mpāy pe ba pa Nsān fla na tāsaha wo, Yesu pye pe laam wo. Nsān n Yesu tāā u ya ndoŋ. Loo kur ye,

Yesu tuu naa n pāā Yāhā ne, yāhāyīn n fe yār,

²² Yāhā Yrā Fānga n tege ba Yesu na. Le n le ya klaha mii kānsyā waa ter dyaŋ. Yīmbui laa ter n yir yāhāyīn kue ye ma yee: «Ta Dya kē ma ne, ma ntāŋ dye gboho ra tāy, ma ra laam yīn yalebyε.»

²³ Yesu tuu ba dyε- gbey sēnsye syi kua, tuu see ba lii wāpyeŋ myaha ne, u n le wāpyeŋ koho yigi.

Nawee- ye Yesu pye Yosεfe dya.

Yosεfe -sē pye Yeli dya.

²⁴ Yeli pye Matar dya,

Matar -sē pye Lewi dya,

Lewi -sē pye Melsyi dya,

Melsyi -sē pye Yanay dya,

Yanay -sē pye Yosεfe dya,

²⁵ Yosεfe -sē pye Matetya dya,

Matetya -sē pye Amose dya,

Amose -sē pye Namuhu dya,

Namuhu -sē pye Yesele dya,

Yesele -sē pye Nagaa dya,

Nagaa -sē pye Mataha dya,

Mataha -sē pye Matetya dya,

²⁶ Matetya -sē pye Semii dya,

Semii -sē pye Yosenge dya,

Yosenge -sē pye Yoda dya,

²⁷ Yoda -sē pye Yōnaa dya,

Yōnaa -sē pye Yarsa dya,

Yarsa -sē pye Dyεrbaha dya,

Dyεrbaha -sē pye Syalatye dya,

Syalatye -sē pye Naari dya,

²⁸ Naari -sē pye Marki dya,

Marki -sē pye Yaadii dya,
 Yaadii -sē pye Kuasāhā
 dya,
 Kuasāhā -sē pye Lemada
 dya,
 Lemada -sē pye Yēr dya,
²⁹ Yēr -sē pye Yosya dya,
 Yosya -sē pye Yelidye dya,
 Yelidye -sē pye Yōori dya,
 Yōori -sē pye Matar dya,
 Matar -sē pye Lewi dya,
 Lewi -sē pye Syimō dya,
³⁰ Syimō -sē pye Yuda dya,
 Yuda -sē pye Yosefe dya,
 Yosefe -sē pye Yōnaha dya,
 Yōnaha -sē pye Yelaake
 dya,
 Yelaake -sē pye Melaa dya,
³¹ Melaa -sē pye Menaa
 dya,
 Menaa -sē pye Matataa
 dya,
 Matataa -sē pye Natā dya,
 Natā -sē pye Dawide dya,
 Dawide -sē pye Yisay dya,
³² Yisay -sē pye Yobēde
 dya,
 Yobēde -sē pye Buase dya,
 Buase -sē pye Sala dya,
 Sala -sē pye Naasūhū dya,
 Naasūhū -sē pye Aminada
 dya,
³³ Aminada -sē pye
 Adamen dya,
 Adamen -sē pye Yarne dya,
 Yarne -sē pye Yesrūhū dya,
 Yesrūhū -sē pye Parase
 dya,
 Parase -sē pye Yuda dya,
³⁴ Yuda -sē pye Dyakuba
 dya,
 Dyakuba -sē pye Yisyake
 dya,
 Yisyake -sē pye Brama dya,
 Brama -sē pye Tyera dya,

Tyera -sē pye Nasyōō dya,
³⁵ Nasyōō -sē pye Seru dya,
 Seru -sē pye Yarwuhu dya,
 Yarwuhu -sē pye Pege dya,
 Pege -sē pye Yeber dya,
 Yeber -sē pye Sala dya,
 Sala -sē pye Kanaa dya,
³⁶ Kanaa -sē pye Yarpasye
 dya,
 Yarpasye -sē pye Syam
 dya,
 Syam -sē pye Nuwε dya,
 Nuwε -sē pye Lemeke dya,
 Lemeke -sē pye Matesyela
 dya,
³⁷ Matesyela -sē pye
 Yenake dya,
 Yenake -sē pye Yaare dya,
 Yaare -sē pye Malεε dya,
 Malεε -sē pye Kena dya,
 Kena -sē pye Yenose dya,
³⁸ Yenose -sē pye Sete dya,
 Sete -sē pye Dama dya.
 U Dama kadye -sē pye
 Yāhā dya.

4

*Setane Yesu tyīn ga yāñ
kapee-wāpyeñ kue ye*

(Mat 4.1-11; Mar 1.12-13)

¹ Yesu wātāāyi kur ye,
Yāhā Yrā Fānga n u yīi, ma
u ta u n yir ke Yurdane lafen
wo, ma ka dragba wo.

² U n ga kuee ke dragba
wo plii gbeesīi. Sāndāpee
yīñfua Setane n nii u tyīn ga
n yāñ kapee-wāpyeñ kue ye.

Too plii gbeesīi nsoho wo,
Yesu sē ngaa di ye. Loo kur
ye, fāā n u yigi.

³ U sāndāpee yīñfua n u
pye ma yee: «Ma'a pye Yāhā
Dya cīinde, ntēmlaha nge
wā klaha digi.»

4 Yesu n u yě sya ma u pye ma yee: «Le ma le yrūhū ta Yāhā sabangbāŋ laam wo ma yee: <Nawee saa waha poho digi ya ne ye.> »

5 Loo na, u sāndāpee yīŋfua n Yesu yigi ga ncaha ye, ma kāntraha kui bye yar tāŋ u na, teele nen ya. U n dur ma u pye ma yee:

6 «Kāntraha nge bye fānga, tesē te nangbān ne, n ga waha te wāā ma kē. Too nde bye le soho ra koho wo, te ma ta wān. Wii wī ma tāy ra ye, n ga waha te wāā ufua kē.

7 Ma'a kānklūy gbāā ra yahasee ye ma ra gboho, n ga te bye wāā ma kē.»

8 Yesu n u yě wāā sya ma yee: «Le ma le yrūhū ta Yāhā sabangbāŋ wo ma yee: <Naa Yāhā ya gboho, koo ya ke ma Yīŋfua, -taa mii le soho koo ya koho wo!> »

9 Loo na, u sāndāpee yīŋfua n ka u ne Yurusalem wo, maa u ta u n dugu nii Yāhā kangbāŋ yāāsyi na. U n dur ma u pye ma yee: «Ma'a pye Yāhā Dya cīinde, yir nwo ma kur ye tege kāntraha na.

10 Ma sē yāā, le yrūhū ta Yāhā sabangbāŋ wo ma yee: <Yāhā ga ba ke yāhāyīŋ tēnlēhe ye nō wāā, pe n ba naa n sēŋ ma na.

11 Pe ga ba ma yigi pe klus wo,
ma saa mii kor
ntēmlaha na ye.>

Loo ne ta n yee, ma kur ye tege kāntraha na!»

12 Yesu n maha u yě wāā sya ma yee: «Ta n ma yar, le ma le yrūhū ta Yāhā sabangbāŋ wo ma yee: <Yāhā ke ma ma Yīŋfua, ma'a syi ma ke tān yāŋ ye.> »

13 Setane tuu u kacān bye ta ma Yesu tyīn ga yāŋ kapee- wāpyeŋ kue ye, u n dur ter ma u wātyīnyāŋ ta yaha per gaa na.

*Yesu u tēn koho fe yigi
Galele kāntraha na
(Mat 4.12-17; Mar 1.14-15)*

14 Loo kur ye, Yesu n dur ter Galele kāntraha wo. U ba yī Yāhā Yrā Fānga ne. Pe n nii u wī pāā ke kue kāntraha kur bye wo.

15 U ba naa nawee- klaha Yiiffee- yawāhā nwey laam wo. Nawee- bye naa u sey.

*Nasaretefa Yesu wī sye
(Mat 13.53-58; Mar 6.1-6)*

16 Yesu n ka Nasarete wo. U u kicar cāā pye ke fla na. Teebehe bye wo kanii per na, Yesu sē ke naa n laa Yiiffee- yawāhā nwoŋ wo ye. Koo per ke ba nō, u n dye Yiiffee- yawāhā nwoŋ wo ke Nasarete wo. U n yir yer, ma yee woo ga Yāhā kaplāŋ nkāy kal nawee- ye.

17 Pe n saba waa gbe wāā u kē, saba wii faale Yāhā kaplāŋ tōrfua Yisa bii yrūhū ta. U n u saba yār, ma draha gaa kal nawee- ye, draha gii ke yrūhū ta ma yee:

18 «Yāhā Yrā Fānga ma ra yīŋ na,
Yīŋfua Yāhā ra yāŋ yi
ma yee n naa koo
kapāyī yar fenfa na.

19 Ke ra nɔ wãã n ba yãmpa ta pe n wlohoyisaha yãã, ma suhu fũũ- ne, pe n naa n yãŋ gbegbe, tesẽ mpãy ne pe fen sya ma yee tẽ ba poofa yi kãã napee- koho wo.

Yãhã maha ra nɔ wãã n ba nawee- yar yaha dye lii ne ke ga ba ke laantãr yar pe na.»

20 Loo na, Yesu n u Yãhã sabangbãŋ tã tã, ma u wãã kaha sɛŋfua kẽ, ma dur tege nii maa nawee- klaha. Nawee- mpãy byɛ pe pye ke nwoŋ laam wo, pe n yĩnde gbãã u na ma nii u yãŋ.

21 Yesu n -sẽ gbe ma nii pe yar ma yee: «Kai- ngĩ tẽ kal ye ye ke Yãhã sabangbãŋ wo ye n luhu, koo kẽ tee n yãã nanga, ke yagaa nge na.»

22 Yesu tuu naa kapãyũhũ nkãy pãã, ke ba yẽ gbãã pe na. Pe n nii le klãŋ n pãã ma yee, a Yosefe dya woo syi ya la u n pãã ke syi?

23 Yesu n pe pye ma yee: «N cã, yaa plãhã nge pãã wãã ra kẽ: Tyinfua cãã mii jaa mii ya. Yaa maha waha ra pye ye yee: Kai- nkãy byɛ taa pye Kapornu wo, wo ke luhu. Maha koo syi pye ma kusey wo nwo wo.»

24 U n maha yee: «Ta n le pãã ye ye cĩnde: Yãhã kaplãŋ tɔrfua klofa sɛ u wũhũ sya cĩnde ye.

25 -Ye Yeli cãã kai- wũũ yãŋ, cãã gii cãã sesaha dye- tãã pye gblihi ne, ke sɛ too

ye. Fãã n bii dye taha nawee- byɛ na.

26 Koo cãã kẽ Yãhã ke bii Yeli nɔ wãã calangusya waa fla na Sarete wo, Syidõ kãntraha na. Le -sẽ nde calangusyam pye busãã Yeli klo wo Yiisrefa kãntraha na. Nwa ta Yeli sɛ ka poo nen waa fla na ye?

27 Yelisyɛ bya cãã na, gber- pye busãã Yiisrefa kãntraha na. Nwa ta poo nen waa gɛ sɛ waha jaa ye? Namaha woo n jaa, woo wii u pye kulaafua, Syirefa naa waa.»

28 Mpãy byɛ pe pye ke yawãhã nwoŋ laam wo, pe Yesu kaplãŋ ngĩ luhu ga n kua na, ncafũhũ n pe yigi ma sya nafããn taha pe na.

29 Pe n tyĩn yir, ma u yigi ga le klo kãnkãy na. Le klo pye yãnjruhu gaa yĩŋ na. Pe n ka u ne ke ncaha ye, ma yee poo ga u miy tege wãã tãã ye kãntraha na.

30 Le n ga pe yia, Yesu n wloho yi pe laam wo ma ter.

*Sãndũpee wãkartege
dya waa yĩŋ na kani per wo
(Mar 1.21-28)*

31 Loo kur ye, Yesu n tege ga Galɛɛ kãntraha klo laa wo pe n yee Kapornu. U naa nawee- klaha kani per gaa na Yiifee- yawãhã nwoŋ wo.

32 U kaklaha ter ba nawee- fe gbe, ma maha pe laam wo. U ba kai- byɛ cã ma naa nawee- klaha te ne.

33 Ke yawãhã nwoŋ wo, dya waa pye sãndũpee ne u yĩŋ na. U n nii n tẽ fãnga ne ma yee:

³⁴ «Eh, Nasarɛtefa Yesu, maa nwa pye wo na? Ma pa la ma n pai wo wĩ klaha? N cã wii kē ma ne: Mboo kē wii ne u ma Yāhā wũũ.»

³⁵ Yesu n sã waha u sãndũpee na, ma u pye ma yee: «Yaha le, -taa tege kãã dya nwo yĩn na!» U sãndũpee n u dya cããr nawee- bye yĩnde na ma tege kãã u yĩn na, u sē -sē laa wãpee pye u na ye.

³⁶ Le n pe bye fe gbe ga far ter, pe n sya nii pe ya yey ma yee: «U kaplãŋ pye mii ma n yia sãndãpee na? Dya nwo n sã sãndãpee ge na fãnga ne, pe n nii n luhu u ye, ma tege n kãã nawee- yĩn na.»

³⁷ Yesu myaha n yi koo kãntraha fla kur bye wo.

Yesu yanfa buar jaa

(*Mat 8.14-17; Mar 1.29-34*)

³⁸ Loo kur ye, Yesu n yir ke yawāhā nwoŋ wo, ma ka dya waa kaha wo, u myaha Syimu. U Syimu cɔɔ nahafua kadye ba kã war. Pe n Yesu nar u u jaa.

³⁹ U n kue tege u yĩn na ma sã te yan na. Ke kadye n u miy yaha, u n ta ter yir ma nii pe nampay yi.

⁴⁰ Yainkɔŋ wo, yainde le ba dye ter wa, nawee- mpãy pe pye yanfa ne pe kle wo, pe n poo yanfa ter bye gbe ba Yesu fla na. U n klue taha pe nanem bye na ma pe jaa.

⁴¹ Sãndãpee pye yanfa mpãy yĩn na, pe n nii tege n kãã pe yĩn na kule ne. Pe naa n kui ma naa n yee: «Yāhā Dya kē ma ne!» Pe ba cã

Yāhā Yĩndefua Crise kē u ne, koo kē. Yesu naa n sã pe na, u sē naa n sya pe n naa u wĩ pãã ye.

Yesu Yāhā kapãyũ pãã Yude wo
(*Mar 1.35-39*)

⁴² Koo yĩnsyii, Yesu n yi le klo wo, ma ka dragba gaa laam wo. Nabuar raa n yir ma nii u tay. Pe ga u yãã, pe n yee poo ga u yigi ta pe ya ne, u ma syi u ter poo yaha ye ye.

⁴³ Yesu n pe pye ma yee: «N yai n le Yāhā Yai kapãyũ tōr yar kãnkãy kuifa bye na. Yāhā ra nɔ wãã loo na.»

⁴⁴ U n nii le kapãyũ wũhũ tōr Yiifee- kui yawāhā nwey wo.

5

Yesu u kãnyãrwai cir ye yãŋ yi

(*Mat 4.18-22; Mar 1.16-20*)

¹ Per gaa, Yesu pye u ba yer Genesare langbãŋ tãy. Nawee- ba wo tã u na ma naa Yāhā kaplãŋ luhu.

² U n salangbãŋ raa yãã ke langben na, wãŋ sũ. Pe fuayigifa ba tege kãã te wo, ma naa pe jɔɔ- yee.

³ Yesu n dugu dye salan nen gaa laam wo, ke pye Syimu wãŋ. Yesu n Syimu ta u n faa ke salangbãŋ fã dur yi kãã ke langben na. Yesu n tege nii ke salangbãŋ wo, ma nii pe nawee- klaha.

⁴ Tuu ba pe nawee- klaha wa, u n Syimu pye ma yee: «Teelii fla ke n cuhu, -ye ka

ke salangbāŋ ne ke fla na, ye ga ye joo- miy le!»

⁵ Syimu n u yē sya ma yee: «Yīŋfua, wo tēn tē yīmper wihi, wo sē ngaa gē yāā yigi ye. Le nii mboo kapān, n le sya n ga pe joo- miy le yāŋ.»

⁶ U n ta pe n pe miy le, fua- n gbe pe laam wo, dege. Pe joo- namihi n sya n traha ke naa n ceɾ.

⁷ Loo na, pe n klue yāhā wāā pe nampyeŋ- mii ye ke salangbāŋ neŋ ngaa wo, pe ba koho le pe ye. Pe n pa, pe n ba te salangbāy sīl yīl pe fua- ne, te n sya nii n ke te ne dye teɾ loho laam wo.

⁸ Syimu Pyar tuu nde yāā, u n ga kānklūy gbāā Yesu yaha ye, ma u pye ma yee: «Yīŋfua, kapeepye fua kē ra ne, ma'a syi kuee naa n crā ra na ye!»

⁹ Syimu ba fya yigi nii, tesē mpāy bye ne pe pye ke fla na. Pe fua- ba gboho ga far teɾ, le n sya pe laam wo.

¹⁰ Syake pye Nsān ne, Sewede pii ba me. Syimu tēntēwai mpāy ba me pe ne. Pe ba fya pe ya ndoŋ. Yesu n Syimu pye ma yee: «Ma'a syi ma fya ye! Taa naa fua- le joo wo mii, yagaa, nawee- me taa ga naa n le kānfue wo ke syi.»

¹¹ Loo na, pe bye n ka te salangbāy ne ngbāŋ na, ma pe wān kur bye ta yaha, ma taha Yesu na pe kuāŋ ne.

*Yesu gber waa jaa
(Mat 8.1-4; Mar 1.40-45)*

¹² Yesu pye klo laa wo, gber waa n pa u fla na, te

yāhā ba u kadye bye gbe tā. Tuu Yesu yāā, u n ga kānklūy gbāā u yahasee ye, ma u nar ma yee: «Yīŋfua, le ma tāy ma ye, ma ga waha ta ra n jaa, n nii gbegbe nayōɾ saha na.»

¹³ Yesu n koho no wāā, ma te u na ma yee: «Āwā le tāy ra ye, jaa ma nii gbegbe nayōɾ saha na!» Le yalebya wo, ke yāhā n ta teɾ laha kāā u dya na, u n nii gbegbe nayōɾ saha na.

¹⁴ Yesu n le pāā waha u ye ma yee: «Ma'a syi nde pāā waa ye ye! -Taa ka, maa mii yar Yāhā yūndefua na, ma ma wājaa diŋ yi, diŋ gii faale wādyaha Musa tuu tōɾ yaha mpāy kē pe pye yāhā ne pe kadye na, ma jaa. Ke syi ne nawee- ga waha cā ma jaa.»

¹⁵ Loo nde kur ye, Yesu myaha yi naa n gaha tebehe bye wo. Nabuar n te ya wāā naa n pai u kaplāŋ luhusaha wo, tesē pe ya wājaa saha wo.

¹⁶ Yesu woo -sē naa n ke u naa n nii u ya ya, u naa n gaha dragba wo, u ga naa u laam wūhū tōɾ Yāhā ye.

*Yesu tānkurfua waa jaa
(Mat 9.1-8; Mar 2.1-12)*

¹⁷ Per gaa, Yesu naa nawee- klaha. Pe nawee- laam wo, Yiifee- yahaseefa mpāy pye, pe naa n yee Farisyē, tesē Yāhā kaiyarfa mpāy ne. Pe ba yi Galele kui bye wo, tesē Yude kui bye ne, ma suhu Yurusalem ne. Yīŋfua Yāhā fānga pye Yesu ne, ma u ta u n waha naa yanfa jaa.

18 Nawee- mpây n ba pa tãnkurfua waa ne, pe u gbe u kasây wãñ na. Pe naa n ke pe dye u ne Yesu tãy nwoñ laam wo, pe ga u ta u yaha ye.

19 Pe sê waha dye ye, nawee- tee ba nihi ter. Pe n gblihi laa, ma dugu ke nwoñ yĩñ na maa wihi fer, ma u tãnkurfua yoñ tege le wãã u kasây wãñ na pe nawee- telai wo, Yesu yaha ye.

20 Yesu tuu yãã poo nawee- mii pe u ta pe Yater, u n u yanfua pye ma yee: «Cĩifua, ma kapee- laha kãã ma yĩñ na.»

21 Pe Yãhã kaiyarfa tesê pe Farisyẽ ne, pe n nii le ga pe laam wo ma yee: «Yoo ma u ga waha kapee- laha kãã nawee yĩñ na mii Yãhã ya sê kê ye? -Ye naa dya waa syi yãñ! U n gbar Yãhã ne cĩinde.»

22 Yesu -sê ba pe laam wũhũ cã. U n pe pye ma yee: «Nwa ta ye n nii kai- ngĩ syi ga ye laam wo?»

23 N ga waha yee: Ma kapee- laha kãã ma na. N ga maha waha yee: Yir naa n yãr! Koo kate- syãñ ngĩ wo, lii loo le cã waha?»

24 N yãñ ye cã Yãhã kãnde wãã u Nawee Puee kê kãntraha nge na, u n ga waha kapee- laha kãã nawee yĩñ na.» Yesu n wã klaha loo na, ma u tãnkurfua pye ma yee: «N ma yar, yir, -taa ma kasây wãñ gbe, ma yãr naa n gaha ma kaha wo!»

25 U tãnkurfua n ta ter yir nawee- bye yĩnde na, ma u kasây wãñ gbe, kii tuu ba sãy

nii, ma yãr n ter ma Yãhã sey n gaha u kaha wo.

26 Le n yẽ gbãã pe nawee- bye na, pe n sya fya, ma nii Yãhã sey ma yee, a poo laanwo wũhũ yãã koo per.

Yesu Lewi yãñ yi
(Mat 9.9-13; Mar 2.13-17)

27 Loo kur ye, Yesu n yi ma kufar wããfua waa yãã, tuu tege nii kufar wããsaha wo. Pe naa u yee Lewi. Yesu n u pye ma yee: «Naa n taha ra na!»

28 Lewi n te wãn kur bye ta yaha, ma yir, ma nii n taha Yesu na u kuãñ ne.

29 Loo kur ye, Lewi n gbar ta u kaha wo Yesu myaha na u kãnyãrwai ne, ma ta pe n dir soho. Pe pye pe wãã naa n di kufar wããfa busãã ne, tesê nawee- mpây ter ne.

30 Farisyẽ mpây pye ke fla na, tesê Yãhã kaiyarfa mpây ne pe pye yĩmbui nen na pe Farisyẽ ne. Poo mii pe Yesu yãã, tuu wãã n di nawee- mii ter syi ne, le sê tãy pe ye ye. Pe n Yesu kãnyãrwai pye ma yee: «Nwa ta ye n nii wãã n di kufar wããfa ne, ma suhu kãmpee- yãrfa mpây ter ne?»

31 Yesu n pe yẽ wãã sya ma yee: «Yĩnwerfa poo sê me pe tyinfua tay ye, yanfa poo pe u tay.

32 N pa kãmpee- yãrfa myaha na, ma n ke pe koho klaha. Mpây pe pe ya yãñ poo ma kãnyĩ yãrfa, n sê pa poo mii myaha na ye.»

Kale saha wãã le kafũhũ ne ye

(*Mat 9.14-17; Mar 2.18-22*)

33 Loo kur ye, nawee-mpãy n ba Yesu pye ma yee: «Nsãn kãnyãrwai ne pe yẽ tã digi na, pe Yãhã nar. Farisyẽ kãnyãrwai bya loo pye. Ah nwa ta mboo kãnyãrwai -sẽ n di ma n wɔ?»

34 Yesu n pe yẽ sya kakuãcran ne ma yee: «Ah ye laam wo, cafãn yigifa ga waha fãn wãdi sye la te cafãn yigisaha wo, u cafãn yigifua yĩnde na? Ye cã le syi saha pye ye rehẽ!»

35 Per gaa -sẽ ma ke n pai, u cafãn yigifua ga ba yigi kãã pe laam wo. Koo per maa nɔ, pe ga ba cã naa pe yẽ tã digi na.»

36 Yesu n maha kakuãcran nde pãã pe ye ma yee: «Waa sã nayrefãŋ fai kuã y n cɛr, ma nayredyaha wihi pãhã n tã le ne ye. Ma'a loo pye, ma ke nayrefãŋ cɛr pye klaha-, ke nayrefãŋ faag-blaha wãser ga maha ke nayredyaha tyĩn jũũ taha.

37 Waa sã maha sɛmper le srafũhũ sakueelɛr wo ye. Ma'a loo pye, pe sɛmper maa yir, te srafũhũ sakueelɛr ga fe, pe sɛm n woo tãŋ, te srafũhũ sakuee tii maha klaha- taha le na.

38 Koo kã sɛmper yai pe le srafũhũ sakueefãn too laam wo.

39 Wii tuu sɛndyaha wɔ wa, u sã maha sɛmper kɛ nantãŋ ye. Pe sã n yee la sɛndyaha poo n tãy?»

6

Yesu tesẽ kani per wĩ ne
(*Mat 12.1-14; Mar 2.23-28; 3.1-6*)

1 Kani per gaa na, Yesu dye yi naa n ter tar raa wo, u kãnyãrwai ne. U kãnyãrwai n nii te tar kasan kãy, ma te pii wihi kũ n ter.

2 Farisyẽ mpãy pye ke fla na. Pe n u kãnyãrwai yey ma yee: «Wo kãnde le kainkãy yar ke sã yai ke naa n pye kani per wo ye, nwa ta ye n nii le syi laa pye?»

3 Yesu n pe yẽ sya ma yee: «Ye le kal yãã Yãhã sabangbãŋ wo, faale yĩnfua Dawide u bii lii pye, per gii fãã bii war pe na, woo tesẽ u nawee- ne.

4 U dye Yãhã nwoŋ laam wo, bur rii te pye te bii kã Yãhã ye, u n te gbe di, ma taa wãã u nawee- kã. Wo kãnde na, Yãhã yũndefa ya sã na pe yai too bur nde ne?»

5 Yesu n maha pe pye ma yee: «U Nawee Puee kã u ma kani per yĩn na.»

6 Kani per gaa maha ba nɔ, Yesu n ga dye Yiifee-yawãhã nwoŋ gaa wo, ma nii nawee- klaha. Dya waa pye ke fla na, u kãndigi koho ne wãwaage.

7 Yãhã kaiyarfa mpãy pye ke fla na, tesẽ Farisyẽ mpãy ne. Pe naa Yesu yãŋ, ncã u ga ba sya u yee, woo ga waa jaa ke kani per wo laa. U ma le syi pye pe n waha yee, a ter Yesu ma tuu tee n pye.

8 Yesu -sẽ ba pe laam wũhũ cã wa. U n u kãnwaagefua pye ma yee: «Yir ba yer

nawee- telai wo.» U dya n yir ga yer ke fla na.

⁹ Loo na, Yesu n pe pye ma yee: «N ga ye yey laa ne: Wo kãnde wo lii wãpyeŋ le yõ? Kayĩ wãpyeŋ yõ kanii per wo laa, kapee wãpyeŋ loo le yõ? Wo nawee yrã sya yaha laa, wo u wĩi pye klaha-?»

¹⁰ Loo na, u n pe bye yãŋ klaha, ma dur ma u kãnwaagefua pye ma yee: «Ma koho dii wãã!» U n le pye, ke koho n dur yõ nii u ye.

¹¹ Mpãy pe pye ke fla na, ncafühũ n -sẽ pe yigi, pe n sya nii n pãã pe ya nsoho wo, kapee lii pe ga waha pye Yesu na.

Yesu kãnyãrwai sãnsye syãm yãŋ yi

(Mat 10.1-4; Mar 3.13-19)

¹² Per gaa, Yesu n ba dugu ga yã nsoho wo, ma ga nii n pãã Yãhã ne ke per yĩmper bye wo.

¹³ Yĩŋ ke ba syii wa, u n u kãnyãrwai yee ba, maa nawee- sãnsye syãm yãŋ yi pe laam wo ma poo ta u tẽnlehe. Pe myar nde:

¹⁴ Syimu wii Yesu Pyar myaha taha u na, tesẽ u cĩifua Andere ne, Syake tesẽ Nsãn ne, Filipe tesẽ Bateremi ne.

¹⁵ U n Matsehe yee, tesẽ Tema ne, Alefe dya Syake ne, tesẽ Syimu Selote wii ne klokai- wãgbihi n tã y u ye.

¹⁶ U n Syake dya Yuda yee, tesẽ Syikaryote klofa Yuda ne,

wii tuu ga ba Yesu yi u napĩ- kẽ.

Yesu nawee- klaha, ma maha yanfa jaa

(Mat 4.23-25)

¹⁷ Yesu n tege kãã poo mii ne te yã nsoho wo, ma ba yer trahatраha fla gaa na. Koo fla na, u kãnyãrwai mpãy pye, pe ba nihi. Nabuar raa maha pye, te ba yi Yude kui bye wo, tesẽ Yurusalem ne, ma suhu Tyir ne tesẽ Syidõ ne, langbãŋ yẽ kui kẽ.

¹⁸ Pe ba pa pe n pai naa u kaplãŋ luhu, u n maha naa pe yanfa jaa. Tuu naa pe jaa, mpãy pye sãndãpee ne pe yĩŋ na, u n maha pe sãndãpee kar tege kãã pe yĩŋ na.

¹⁹ Fãnga gaa syi naa n yi u na ma naa pe bye jaa. Pe nawee- bye n -sẽ naa n ke pe te u na.

Wãyũ tesẽ wãpee ne

(Mat 5.1-12)

²⁰ Loo na, Yesu n u kãnyãrwai yãŋ, ma nii pe yar kai- nkãy ne ma yee:

«Yii mpãy tee mii nawãm, ye wĩi n tã y Yãhã ye. Yãhã Yai ma ye wãŋ.

²¹ Yii mpãy tee mii fããfa yagaa,

ye wĩi n tã y Yãhã ye. Ye ga ba digi yãã,

ke saa pye wãditãŋ wãŋ ye.

Yii mpãy tee mii miuwũnfa yagaa,

ye wĩi n tã y Yãhã ye. Ye ga ba naa nuhu di.

²² Ye wĩi ma pee nawee- ye, pe ma kur waa ye na, pe

ma ye tyehε, pe ma ye myar
klaha- u Nawee Puee wĩ na,
ye wĩ n tã y Yãhã ye.

²³ Koo kai- ngĩ maa ye dye
per gii, ye naa nuhu di ye
sya naa n yoo. Yãhã ga ba
kayũhũ wãã ye kē yãhã yĩn
na. Nawee- mpãy pe ga ba
kapee- ngĩ pye ye na, poo
nawee- mii wãε bii koo syi
pye pe faale Yãhã kaplãn
tõrfa na.

²⁴ Yii mpãy tee -sē mii
walefa,
ye wĩ pee Yãhã ye.
Ye ye kayũhũ lay yãã wa.

²⁵ Yii mpãy tee -sē mii diyaiifa
yagaa,
ye wĩ pee Yãhã ye.
Ye ga ba nii fãã ne.
Yii mpãy, tee -sē mii nuhud-
ifa yagaa,
ye wĩ pee Yãhã ye.

Ye miiwũn ga ba gboho ter.

²⁶ Nawee- byε ma nii ye
miiyũhũ yee, ye wĩ pee
Yãhã ye. Ye sē yãã, poo
nawee- mii wãε bii naa n
pye koo syi pe faale kawar
Yãhã kaplãn tõrfa ne.»

*Ye tyii ye napĩ- wĩ n naa
n tã y ye ye!*

(Mat 5.38-48; 7.12)

²⁷ Yesu n maha yee: «Ta n
le pãã ye ye, yii mpãy ye n
luhu ra ye: Ye tyii ye napĩ-
wĩ n naa n tã y ye ye! Ye wĩ
pee mpãy ye, -ye naa kayũhũ
pye pe kē!

²⁸ Mpãy pe yoosēn pãã n
wãã ye kē, -ye naa Yãhã nar
ke n kaa taha pe na! Mpãy
pe ye nuhu, -ye naa wã yĩ
nar Yãhã ye pe kē!

²⁹ Waa ma ma fey ndicĩ
nen na, maha ndicĩ nen nde

gbihi ta u kē. Waa ma ma
nayrengbãñ gbe, tyii u n ke
wãsyĩnge byε gbe taha!

³⁰ Nawee wii woo u ma nar
ngaa ne, u kē; wii ma ma kla
gbe, ma'a n ke wĩ yey u ye
ye.

³¹ Lii le n tã y ye ye pe naa
n pye ye kē, -ye naa koo syi
pye nawee- kē!

³² Ye ma yee ye tããfa ya
wĩ n tã y ye ye, ye yee la
ye kayũhũ pye gboho n ter?
Mpãy gε pe sē Yãhã kãnde
yãr ye, pe tããfa wĩ n tã y pe
ye.

³³ Mpãy pe kayũhũ pye ye
kē, ye ma yee ye kayũhũ
pye poo ya kē, ye yee la
ye kayũhũ pye gboho n ter?
Mpãy gε pe sē Yãhã kãnde
yãr ye, pe ke syi pye pe ya
kē.

³⁴ Mpãy tee n yãñ ma yee
pe ga waha fue dãã, ye ma
yee ye foho le poo ya na, ye
yee la ye kayũhũ pye gboho
n ter? Aye, mpãy gε pe sē
Yãhã kãnde yãr ye, pe foho
le pe nampyen- na, ma yee
pe ba loo wale yē dãã pe kē.

³⁵ Ye tyii ye napĩ- wĩ n
naa n tã y ye ye, -ye naa
kayũhũ pye pe kē, -ye naa
foho le pe na; ye ma syi ye
naa le wale wãdur wĩ ga ye,
Yãhã -sē ga ba kayũhũ wãã
ye kē. Loo na, nawee- ga cã
ye ma Yãhãngbãñ pii. Mpãy
pe sē kayĩ fue cã ye tesē
napee- ne, Yãhã n yõ pe byε
na.

³⁶ Wo Tuhufua Yãhã u yõ
nii mii, ye bya -ye nii u wãñ
syi dyanj!»

Nampyeŋ wākaa wī

(*Mat 7.1-5, 16-20; 12.33-35*)

³⁷ Yesu n maha yee: «Ye ma n naa ye nampyeŋ- kaa ye, Yāhā bya sē -sē ga ba ye sāhā ye. Ye ma yee ye sē ye nampyeŋ- le kawlaŋ wo ye, Yāhā sē -sē ga ba ye le kawlaŋ wo ye. Ye tyii ye nampyeŋ- kapee- foho na, Yāhā -sē ga ba tyii ye bya kapee- foho na.

³⁸ -Ye naa ye nampyeŋ- kē, Yāhā -sē ga ba ye kē; ke ga ba ye kē ye n sya toho yigi laa ntraŋ na. Tee tãn n wāã ye nampyeŋ- kē mii, Yāhā -sē ga ba tãn wāã ye kē ke syi.»

³⁹ Yesu n maha pe yar plāhā gaa ne ma yee: «Fūũ waa saha fūũ waa yigi koho na u ka u ne fla ngaa na ye. Mii loo sē ne ye, pe n gaha too dye wuhu gaa laam wo, pe syām bye.

⁴⁰ Ye le cã ma yee, wii tuu n klaha nantãŋ, u sē ter u klaha fua yaha ye. U ma - sē u ya waha, u ga ba nii u klaha fua dyaŋ.

⁴¹ Kānkāãle lii le ma ma nampyeŋ yīnde wo, nwa ta ma n nii le yãŋ? Tēngbãŋ gii ke -sē ma ma yīnde wo, ma sē koo yāã la?

⁴² Mboo wii taa sē waha ke tēngbãŋ yāã ma yīnde wo ye, ma ga waha ma nampyeŋ pye la u yer, ma n le kānkāãle yi kãã u yīnde wo u kē? Dawarfua kē ma ne, cãã ke tēngbãŋ yi kãã wa ma yīnde wo, loo na maa waha gbihi yãŋ,

ma le kānkāãle yi kãã ma nampyeŋ yīnde wo.

⁴³ Katyiyūhū sē puapihi sa ye, tesē katyipihi sē puayō sa ye.

⁴⁴ Katyigi yãŋ n cã ke pii mpāy na ke n sa. Waa sē nasar nkugu tai yāã ncūwāã na ye. Waa sē defīi katyipir tai yāã ngur katyigi na ye.

⁴⁵ Nawee wii ma yō, kayūhū ga naa n yi u laam wo, u n naa ke pye. Nawee wii ma pee, kapee- ga naa n yi u laam wo, u n tee naa n pye. Nawee laam ke yīi nkāy ne, koo kē ke n yi u yē wo.»

Te nwey sī

(*Mat 7.24-27*)

⁴⁶ Yesu n maha yee: «Tee ra yee Yīnfua, Yīnfua, nwa ta tē -sē kãnde lii ta ye kē, ye n le wāyār sye?

⁴⁷ Nawee wii woo u n pai ra ye, maa ra kaplãŋ luhu, ma u troho tãhã ke yor wo, woofua ma ngii wãŋ syi dyaŋ n ga ye yar:

⁴⁸ Woofua ma mii nawee wii dyaŋ tuu nii nwoŋ fãã. U ga cãã ke kãntraha tugu, u sya ga nō ntēmlaha fla na. Loo kur ye, u ga ke nwoŋ nakūy ta, tuu ke fãã. Lakue yīi loho ne, lafir n cããŋ yi ga, maa ke nwoŋ sugu, te sē -sē waha ke sugu cããr ye. Koo nwoŋ wãfãã ba yō.

⁴⁹ Nawee wii u ra kaplãŋ luhu, u sē -sē u troho tãhã ke yor wo ye, woofua ma mii nawee wii dyaŋ tuu u nwoŋ fãã kãntraha ya na. U sē ke nwoŋ nakūy fla tugu dye ga nō ntēmlaha fla na

ye. Lafir n cããŋ yi ga, maa ke nwoŋ sugu; ke n too pye klaha- tãŋ.»

7

Yesu seraasyi yĩŋfua waa tẽtẽle jaa

(Mat 8.5-13)

¹ Yesu tuu ba kaplãŋ ngĩ bye pãã wa pe nawee- ye, u n ter Kapornu wo.

² Loo klo nde wo, seraasyi yĩŋfua waa pye tẽtẽle waa ne. U tẽtẽle wĩ sron naa n tã y u ye. Woo tẽtẽle n yigi, ma ga kuee wale nen.

³ U seraasyi naa, tuu Yesu wĩ luhu, u n Yiiffee- wãle mpãy lehe wãã, pe ga Yesu yar u ba u tẽtẽle jaa.

⁴ Pe n ga Yesu yãã, ma nii u sron nar ma u yar ma yee: «Seraasyi yĩŋfua nwo yai ma laa pye u kẽ.

⁵ Wo klofa wĩ n tã y u ye. Woo kẽ u ta pe n wo yawãhã nwoŋ fãã.»

⁶⁻⁷ Yesu n kãnde sya pe ne. Pe ba nɔ gbe taha ke kaha na, u seraasyi yĩŋfua n u naambiyãm mpãy lehe wãã, pe n ga Yesu pye ma yee: «Yĩŋfua, ma'a syi mii fã y ye. Ma ra yãã la tẽ n ka ma fla na? Ta syi sã yai ma ba dye ta kaha wo ye. Koo syi kẽ, n sã sya ma ka nii ya ma fla na ye. Kapãngberle laa ya pãã, le n ta ra tẽtẽle n jaa.

⁸ N ma seraasyi, u n luhu ra yĩŋfa ye. N -sẽ ma nii ndon seraasyi mpãy yĩŋ na. N ga nen waa pye: Ka nwaa, u n ka; n ga nen nwo ter pye: Pa nwo, u n pa. N ga maha

ra tẽtẽle pye: Nde pye, u n le pye.»

⁹ Yesu tuu u kaplãŋ ngĩ luhu pe nawee- mii yẽ na, le n u fe gbe. Nabuar mpãy pe naa n taha u na, u n wã klaha ma pe pye ma yee: «Ta n ye yar, dya nwo tuu sã sya wee Yiiffee- ye, u ra ta u Yater u laam bye wo cĩnde. Yiiffee- kur bye ge laam wo, n sã waa yãã yãã tuu ra ta u Yater woo wãŋ syi ye.»

¹⁰ Pe tẽnlehe n dur ter u seraasyi yĩŋfua kaha wo, maa u tẽtẽle yãã u jaa ma nii korkor.

Yesu nakugu gaa ta ke n yir gbã wo

¹¹ Loo kur ye, Yesu n ka klo laa wo pe naa n yee Nani. U kãnyãrwai pye u ne tesẽ nabuar raa ne.

¹² Pe ga nɔ le klo kapa- hayẽ na, pe n nawee- wãã sya pe n gaha nakugu gaa lesaha wo. Calangusya waa dyapuai nen ba kẽ. Le klo nawee- busãã pye u cɔɔ ne, ke nakugu lesaha wo.

¹³ Yĩŋfua Yesu tuu u cɔɔ yãã, u fen n u yigi ga ta ter, u n u pye ma yee: «Ma'a naa n wũn ye!»

¹⁴ U n yũhũ dye, maa te wãŋ gii na pe ba ke nakugu le. Ke gbefa n yer. Yesu n ke nakugu pye ma yee: «Cĩfua, yir yãŋ!»

¹⁵ U dya wii tuu ba ku u n yir nii, ma n pãã. Yesu n u dya wãã u nahafua kẽ.

¹⁶ Pe nawee- bye n fya nii, ma nii Yãhã sey ma yee: «Yãhã kaplãŋ tɔrfuangbãŋ

waa ma wo ne.» Tesē: «Yāhā pa ke n pai dye ke nna kue ye.»

17 Yude kue kui wo, tesē kui nkāy ne ke pye tūntūn, Yesu tuu lii pye nawee- bye n le cā kāā.

Nsān u nawee- lehe wāā Yesu ye

(Mat 11.2-19)

18 Nsān nawee- tāāfua kānyārwei n ke kai- bye luhu, ma ba ke tōr Nsān ye.

19 U n syām mpāy yee ba pe laam wo, maa pe lehe wāā pe ga u Yīnfua Yesu yey pe yee: «U Yāhā Yīndefua wii wāpaŋ too n sēŋ, mboo la woo laa, u kuee wāpaŋ na kur ye?»

20 Pe Nsān kānyārwei syām n ka Yesu fla na, maa u pye ma yee: «Nsān wo lehe wāā, wo ba ma yey laa ne: U Yāhā Yīndefua wii wāpaŋ too n sēŋ, mboo la woo laa, u kuee wāpaŋ na kur ye?»

21 Loo yalebya wo, Yesu n yanfa buar jaa pe yan na. Mpāy pye sāndāpee ne pe yīŋ na, u n pe sāndāpee kar tege kāā pe yīŋ na. Fūū- pye, u n pe jaa pe n nii n yāŋ gbegbe.

22 U n Nsān tēnlehe pye ma yee: «Tee nkāy yāā yīnde ne ma nkāy luhu, -ye ka yaa ke tōr yar Nsān na ye yee: Fūū- n yāŋ, tānklahafa gbihi n yār, gber- wā n klaha n nii gbegbe nayōr saha na, nditēy n luhu, nakur n yir gbā wo, le Yāhā kapāyī n pāā nawām ye.

23 Wii ma yee u sē ba dur yi ta kur ye ye, ta n nii yai

tāŋ u Yater, woofua wīi n tāy Yāhā ye.»

24 U Nsān tēnlehe pe ter wa, Yesu n nii Nsān wīi pāā pe nabuar ye ma yee: «Tee ka Nsān fla na drawaha fla wo, ye -sē ka ma ga nwa yāŋ? Kipua sē kē tee ga yāŋ teflaha ke u yehē ye.

25 Ye -sē ka maa nwa yāā? Ye sē ka maa dya waa yāā tuu nangbāŋ nayreyōr le yer ye rehe? Ye cā mpāy pe nangbām nayreyōr le, ma maha ma katār ne, pe n nii nangbām kangbāy wo.

26 Tee ka, Yāhā kaplāŋ tōrfua sē na tee ga yāŋ? Āwā, ta n ye yar, Nsān wii tee ga yāā u ter ge ter Yāhā kaplāŋ tōrfua yaha.

27 Nsān wīi kē le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee, Yāhā yee:

«N nwo, n ta tēnlehe nō wāā ma yahasee ye,
u n ga ta kānde gbihi yaha ma kē.» »

28 Yesu n maha yee: «Ta n ye yar, naa wii u ter Nsān yaha, usyi sē see wa ye. Wii u kloŋ Yāhā Yai wo, woo -sē ter Nsān yaha.

29 Pe nawee- bye tesē pe kufar wāāfa ne, pe bye naa n luhu u Nsān ye. Pe ba le yāŋ cā ma yee Yāhā kai- sron, ma ka Nsān n ga pe tāā yi loho wo.

30 Farisyē poo tesē Yāhā kaiyarfa ne, Yāhā ke n yāŋ pe lii pye, pe n le sye pe sē ka Nsān n ga pe tāā yi loho wo ye.

31 N ga waha yagaafa tǒr mpāy ter syi ne? Pe ma nawee- mpāy ter syi dyaŋ?

32 Pe ma mii kicar dyaŋ, pe tege nii nanihi nantrangbāŋ fla wo. Mpāy n nii pe nampyeŋ- pye ma yee:

<Wo fleŋ wuu ma yee -ye
yɔɔ,

ye sē -sē yɔɔ ye.

Wo n dur ma kasii yay le,
ye sē -sē wūn ye.>

33 Ye sē yāā, Nsān nawee- tāāfua tuu yir, u sē bur di ye, u sē maha defīi wo ye. Ye n loo yāā ma yee, sāndūpee ma u yīŋ na!

34 U Nawee Puee tuu yir, u bur di ma defīi wo. Tee loo yāā ye maha n yee: <Ye sē dya nwo yāā? U ma tefeŋ, ma maha ma sēnwɔplaha. U maha naambiyār le kufar wāāfa poo ne, tesē kāmpee- yārfa mpāy ter syi ne.> »

35 Yesu n pe yar taha ma yee: «Ye sē yāā, mpāy pe pe troho tāhā Yāhā yor wo, pe kai- sroŋ.»

Yesu tesē cɔɔ waa ne Farisyē naa Syimu kaha wo

36 Farisyē naa waa pye pe naa n yee Syimu. Per gaa, u ba Yesu nampay yi u kaha wo. Yesu n ga draŋ nii, ma ga di.

37 Loo klo wo cɔɔ waa pye, u myaha ba klaha-. Tuu Yesu wīi luhu, u ma u n di u Farisyē Syimu kaha wo, u n pa yablater ntēmlaha bule ne lasekole ne le laam wo.

38 Tuu ba dye, u n ga kānklūy gbāā Yesu kur kue ye u trε tāy, ma nii n wūn, ma u yīntām ta ma nii Yesu

trε tuhu. U n ba u yīnyor ta ma te kluā, ma te te n tege u kē, ma dur ma pe lasekole kaha woo te na.

39 U Farisyē naa wii tuu Yesu yee ba, u n le yāā, ma nii laam ga ma yee: «Dya nwo ma ne pye u ma Yāhā kaplāŋ tǒrfua cīinde, u ne ga cā nawee wii syi ter kē cɔɔ nwo ne, u n te u na. Ehe, u myaha klaha-.»

40 Yesu n kapān gbe, ma u Farisyē naa pye ma yee: «Syimu, yāŋ, n ga ma yar laa ne.» Syimu n u yē sya ma yee: «Āwā, ta yar Yīnfua!»

41 Yesu n kaplāŋ kuā cra pāā u ye ma yee: «Fohole- fua waa ba foho le nawee- syām mpāy na: Nen pye war nagbeesī sēnsye fue ne, nen nwo -sē pye war nyerbua fue ne.

42 Pe sē waha naa pe war dāā u kē ye, u n ba pe pye pe tyii ke foho na, pe syām byε. Yagaa, u fuelefua wīi ga cā tāy ter wii woo ye?»

43 Syimu n u yē sya ma yee: «Ta laam wo, wii fue le ba gboho, u wīi ga cā tāy ter woo ye.» Yesu n yee: «Cīinde ne.»

44 U n wā klaha u cɔɔ kue ye, ma Syimu pye ma yee: «Ma sē cɔɔ nwo yāā? Mboo kaha tē dye, ma sē ra kē loho ne ta n ta trε yee ye, woo -sē ta trε yee u yīntām ne, ma te kluā u yīnyor ne.

45 Mboo, ma sē ra wāā yigi ma ra syar nampay syaha ne ye. Tē ba dye, u cɔɔ woo -sē kuee ra trε te n tege.

46 Ma sē sēm- woo ra kē yīŋ na ye, woo -sē lasekole

woo ra kē trε na.

⁴⁷ Koo ta n ga le pāā ma ye: U cōō kapee- ba nihi tεr, yagaa ke byε laha kāā u yīŋ na, loo ne ta wīī n tāy ga ta tεr u ye. Kapee- car ma -sē laha kāā wii yīŋ na, ta wīī saha tāy tεr ufua ye ye.»

⁴⁸ Yesu n u cōō pye ma yee: «Ma kapee- laha kāā ma yīŋ na.»

⁴⁹ Mpāy pe naa n di Yesu ne, pe n nii laam ga ma yee: «Yoo kē dya nwo ne, u n sya yee woo ma tuu kapee- laha n kāā nawee- yīŋ na?»

⁵⁰ Yesu n -sē u cōō pye ma yee: «Taa ra wīī sya ma ra ta ma Yater, ma sya yaha, naa n gaha pra.»

8

Ca mpāy pe naa tēŋ nkāy tē Yesu kē

¹ Loo kur ye, Yesu n ka kungbāhā wo, tesē kusyīmbεhe ne, ma le kapāyīī wūhū pāā naa n yar nawee- na, kapāyīī lii le Yāhā Yai wīī tōr. Pe kānyārwai sēnsye syām naa n taha u na.

² Ca mpāy bya pye pe naa n taha u na. Yesu ba sāndāpee kar tege kāā poo ca mpāy yīŋ na, ma mpāy jaa pe yan na. Pe ca myar nde: Maari wii pe naa n yee Madala klofa Maari, Yesu ba sāndāpee kuasīī kar tege woo cōō yīŋ na,

³ tesē Syane ne, u puai myaha ba kē Susya ma pye Yerote wale yīŋ na, tesē Sisane ne, ma suhu ca mpāy ne. Poo ca mii naa kohō le

Yesu ye u kānyārwai ne pe koho wān ne.

Yesu kakuācran pāā digi yārdua wīī na

(Mat 13.1-23; Mar 4.1-20)

⁴ Nawee- naa n yir kui bye wo, ma naa n pai Yesu fla na. U n kaplāŋ nkāy kuā cra pāā pe nabuar ye ma yee:

⁵ «Dya waa yi u kaha wo, ma ga dir yār u tar wo. Tuu naa ke digi yār u tar laam wo, pii mpāy n ga too kānde ngbeŋ na. Nawee- n tāhā tεr pe na, kānsyām n maha pe wāy di kāā.

⁶ Pii mpāy n ga too ntēmbakor fla wo. Pe pii n fīy, ma -sē ta tεr waha ku, yrīŋ sē pye ke fla wo ye.

⁷ Pii mpāy n ga too ngur wān taa nsoho wo. Te ngur n fīy wācεŋ te dir wān ne, ma ba te puār, te sē waha ε dye ye.

⁸ Pii mpāy n -sē too kāntrayūhū fla wo. Too dir wān n yir, ma sa ma pii le gbobo.»

Yesu n pe yar taha ma yee: «Wii ma n traha u le yīntaha cā, u luhu yō!»

⁹ U kānyārwai n u yey u le kakuācran yīntaha gbihi tōr yar poo na.

¹⁰ U n pe yē wāā sya ma yee: «Kai- nkāy nawee sē ke cā yāā Yāhā Yai wīī na ye, Yāhā ta yii ga waha ke war. Ma -sē yee mpāy na, pe sē ke yīntaha wāwar ke ye, pe ga naa ke kai- luhu kakuācran ne. Ke syi,

<pe n waha naa n yāŋ,
ngaa sē -sē ga naa n yāā ye.

Pe n waha naa n luhu,
 laa sē -sē ga naa n war
 ye.> »

11 Yesu n maha pe
 kānyārwai pye ma yee: «Le
 kakuācran yīntaha nde:
 Yāhā kaplāŋ ma mii te dir
 wān dyaŋ pe yār.

12 Nawee- mpāy ma pe
 laam plāhā mii le kānde yē
 dyaŋ, pe pii pe too na. Pe
 ma le Yāhā kapāyī luhu,
 sāndāpee yīŋfua -sē ga pa, u
 ba ke kaplāŋ wāy yi kãã pe
 laam wo, pe ma syi pe ke sya
 pe waha sya yaha ye.

13 Mpāy laam ma mii te
 ntēmbakor fla dyaŋ. Pe ma
 le kapāyī luhu, pe ga le sya
 nuhu ne. Pe sē -sē ga tyii le
 na le n nii gbāã pe laam wo
 ye. Wāfāy ma pa, pe ga ke
 kaplāŋ miy yaha.

14 Mpāy laam ma mii pii
 mpāy dyaŋ, pe too ngur fla
 wo. Pe ma le kapāyī luhu,
 kayaaŋ tesē wale wāke ne
 tesē driyē yīnde wān wāke
 ne, too nde bye ga ba yir tā
 ke kaplāŋ na, pe saa kuee le
 kapāyī kur ye ye.

15 Mpāy laam -sē ma
 mii pii mpāy dyaŋ pe too
 kāntrayūhū fla wo. Pe ma le
 kapāyī luhu, le ga pii see pe
 laam wo, pe laam mpāy pe
 sron ma maha yō. Poofa ga
 kuee yai tāŋ le kapāyī kur
 ye, pe naa kayūhū pye.»

*Yāhā Yai wī ma mii
 naaloho dyaŋ*

(Mar 4.21-25)

16 Yesu n maha yee: «Waa
 sē naaloho ndyan tar ma
 katan cīn n tā le na ye. Le

sē maha n tar ma le n yaha
 gbāngbahara flāhā tāy ye.
 Pe ne le wra yaha kãankui
 na, wii ma dye u waha naa
 n yāŋ cãã- na.

17 Ta n ye yar, ngii ngii ke
 wūhū nii, ke ga ba nii gbaa
 na, lii nawee- sē le cā yāã ye,
 le ga ba cā.

18 Tee nkāy luhu, -ye ye
 laam yaha ke na! Wii ma
 waha ke war cacar, u ga ba
 ke war naa n gboho, wii ma
 -sē ke wāwar sye, car gii tuu
 yee u cā, ke ga faha u na.»

Yesu nna

(Mat 12.46-50; Mar 3.31-35)

19 Loo kur ye, Yesu naha-
 fua n pa u fla na, tesē Yesu
 cīifa ne. Nawee- ba nihi ter,
 pe sē waha no u na ye.

20 Pe n Yesu yar ma yee, a
 u nahafua ma nkur ye, tesē u
 cīifa ne, pe n traha pe u yāã.

21 Yesu n -sē pe nawee- bye
 pye ma yee: «Mpāy pe Yāhā
 kaplāŋ luhu, ma maha ke
 laam wūhū pye, poo pe ma
 ta nahafa tesē ta cīifa.»

Yesu teflahangbāŋ yer

(Mat 8.23-27; Mar 4.35-41)

22 Per gaa, Yesu ba dugu
 dye salangbāŋ gaa laam wo,
 woo tesē u kānyārwai ne,
 ma pe pye ma yee: «Waa dii
 ter kue ngaa kundi ye.» Pe n
 nii n ter.

23 Pe naa n gaha, Yesu n sã
 wāy. Teflahangbāŋ gaa n ta
 ter yir n fua ke langbāŋ na.
 Ke salangbāŋ naa n yīi loho
 ne, kapee.

24 Pe kānyārwai n yūhū
 crã Yesu tāy, ma u gbã yir

ma u pye ma yee: «Yīŋfua, Yīŋfua, waa ku!» Yesu n yir, ma gbey ke teflahangbāŋ na tesē loho sēmpīy ne, te n yer. Ke fla n nii seyī.

²⁵ Yesu n pe kānyārwai pye ma yee: «Ye Yater wee la ye ne?» Pe -sē ba fya. Le n maha pe fe gbe, pe n naa pe ya pye ma yee: «Hāā, -ye naa dya nwo yāŋ, u n gbey teflaha na tesē loho ne, te n sya n luhu u ye.»

Sāndāpee pye dya waa yīŋ na, Yesu n u jaa

(Mat 8.28-34; Mar 5.1-20)

²⁶ Loo kur ye, pe n ga nɔ langbāŋ kuε ngaa kuε ngben na Jerasinefa kuε ye, Galele kántraha kúndi ye.

²⁷ Yesu tuu naa n tege kántraha na, loo klofua waa n u yāā ma pa. Sāndāpee pye u dya yīŋ na. Le yale wādey, u dya sē naa nayre le ye, u sē maha naa n dye nwon wo ye, ma naa n nii nakur lesaha fla wo.

²⁸ Tuu Yesu yāā, u n too mii na ma nii n tē, ma kánklūy gbāā Yesu tāy ma yee: «Ke Yāhāngbāŋ Dya Yesu, nwa taa ga pye ra na? N ma nar, ma'a syi ra pēn ye!»

²⁹ Yesu naa n gbey u sāndūpee na, u tege kāā u dya yīŋ na, koo kē u dya n naa koo pāā. U sāndūpee pye u ma yir u dya na, pe ga u dya pua yigi yaha, u ma n waha ka teelaa wo ye. Pe ga ntēn namihi ta, pe u klue pua u trε ne, u -sē ga ba te ntēn namihi cεr, u sāndūpee n u ta u n ka dragba wo.

³⁰ Yesu n u yey ma yee: «Ma myaha mii?» U dya n yee: «Ta myaha Nihinihi.» Pe sāndāpee ba nihi u dya yīŋ na, koo u n ba loo pāā ke syi.

³¹ Pe sāndāpee n nii Yesu nar, u ma syi u poo nɔ wāā tāā ye wāfāy fla wo ye.

³² Kaha tyε- mpāy -sē pye ke fla na yāŋ yīŋ na, ma ke naa n di. Pe ba nihi. Pe sāndāpee n Yesu nar u tyii poo n ga dye pe tyε- mii laam laam wo. U n le sya pe ye.

³³ Pe sāndāpee n tege kāā u dya yīŋ na, maa dye pe tyε- laam laam wo. Pe n ke ngben fā tege, maa too dye ke langbāŋ laam wo ma ku.

³⁴ Mpāy pe naa pe tyε- sēŋ, pe yāā le pye ke dyan, pe n fā ter maa le pāā klofa ye tesē wlefa ne.

³⁵ Pe nawee- n yir ba, pe n pai yāŋ lii le pye. Pe ba nɔ Yesu tāy, pe n u dya yāā pe sāndāpee ba tege kāā u yīŋ na. U yīntaha ba too, u n nayre le, ma tege nii Yesu tāy. Pe n fya yigi nii.

³⁶ Mpāy pe ba ke kai- bye yāā, poo n le tōr pe nawee- ye, pe sāndāpee tege kāā u dya yīŋ na mii syi.

³⁷ Pe Jerasine klofa bye n nii Yesu nar ma yee, u ter u poo klo ta yaha. Pe tee ba fya ter. Yesu n dugu dye ke salangbāŋ wo, ma ga ter.

³⁸ Pe sāndāpee ba tege kāā dya wii yīŋ na, u n nii Yesu nar woo ga kuee u ne. Yesu n u dur wāā ma yee:

³⁹ «Dur ga ma fla na, maa le pāā ma nna ye Yāhā ke lii

pye ma kē.» U dya n ter loo na, maa le pãã pe klofa bye ye, lii Yesu u pye u kē.

Syase pueesya tesē cōcō wii tuu tē Yesu nayroho na
(*Mat 9.18-26; Mar 5.21-43*)

40 Yaliile Yesu tuu ba yir ke langbāñ kuε ngaa kūndi ye ma pa, te nabuar tii te naa u sēñ, te n u wãã.

41 Dya waa pye, pe naa n yee Syase. U pye ke fla Yiifee-yawāhā nwon yīñfua. U n pa, maa kãnkľüy gbãã Yesu tãy, ma u nar u ka woo fla na,

42 ma yee pueesyale nen le ma woo ye. Le ma dyε-sēnsye syāñ syi, a le ma le kuee wale nen ma ga ku.

Yesu naa n gaha ke fla na, te nabuar u waa naa n yigi kuε bye ye.

43 Te nabuar laam wo, cōcō waa -sē pye. U ntōr kuee naa n woo u ye dyε-sēnsye syāñ, wāyer wee ye. [U wale bye ba ka tãñ tyinfa ye,] waa sē -sē ba waha u jaa ye.

44 U n yūhū crã Yesu na kur kuε ye, maa tē u nayroho yē na. Loo yalebya wo, u ntōr wāwoo n ta ter yer.

45 Loo kur ye, Yesu n pe nawee- yey ma yee: «Yoo tē ra nayroho na?» Waa sē yee ndoo n le pye ye. Pyar n yee: «Ah wo Yīñfua, ma sē pe nawee- yãã la pe ma waa yigi kuε bye ye?»

46 Yesu n -sē yee: «Ãwã, n yee waa tē ra na, n yãã fãnga gaa yi ra wo.»

47 U cōcō tuu yãã pe cã woo kē, u n nii n sege fyar koho wo. U n pa loo na, maa kãnkľüy gbãã Yesu yaha ye, ma le pãã nawee- bye yīnde na nwa ta u n tē u na, tesē u jaa mii ke fla bye wo.

48 Yesu n u pye ma yee: «Cōcō, taa ra ta ma Yater, loo le ma jaa. Naa n gaha pra.»

49 Yesu tuu naa ngũ pãã, tēñlehele waa n yir Syase kaha wo, ma ba u Syase pye ma yee: «Ma pueesya ku, ma'a n maha naa u Yīñfua fãy ye.»

50 Yesu n luhu u dya kaplãñ ne, ma Syase pye ma yee: «Ma'a n fya ye, ra ta ma Yater loo ya, u -sē ga jaa.»

51 Yesu tuu ga nō ke nakugu nwon na, u sē sya waa n dye ga u ne ye mii Pyar ye ya sē kē, Nsãñ ne, Syake ne ye, tesē le kicaale tuhufua ne u nahafua ne.

52 Ke gbã kaha wo, nawee- bye naa n wūn ma naa fēñ le, le kicaale wīñ na. Yesu n pe pye ma yee: «Ya'a n naa n wūn ye! Le sē ku ye, le sã wãy.»

53 Pe ba cã le ku wa, pe n nii u ler.

54 Yesu n dye ke nwon wo, ma le kicaale yigi koho na, ma gbey pãã ma yee: «Kicaale yir!»

55 Le kicaale yrã n dur ba le ye, le n ta ter yir. Yesu n pe yar, ma yee: «Ye ngaa wãã le kē le n di!»

56 Le kicaale wādurba yrãñ na, le n u seefa laam wō ga ta ter. Yesu n -sē pe yar waha ma yee, lii le pye pe ma syi le pãã waa ye ye.

9

Yesu u kānyārwai sēnsye syām lehe wāā

(Mat 10.5-15; Mar 6.7-13)

¹ Yesu n u kānyārwai sēnsye syām yee, ma pe wāā ta ma kānde wāā pe kē tesē fānga ne pe waha sāndāpee kar tege naa n kāā nawee-yīŋ na, pe maha waha naa yanfa jaa.

² Tuu kānde wāā wa pe kē tesē fānga ne, u n pe lehe wāā, pe ga naa Yāhā Yai wī tōr naa n yar nawee- na, pe maha naa yanfa jaa.

³ Tuu ga pe lehe wāā, u n pe yar ma yee: «Ye ma ga ke yrāhā yi, ye ma syi ye ngaa gbe ke n naa ye ndege ye. Ye ma n kāi gε gbe ye, nkānfaha ne ye, ngaa kadiŋ ne ye, war ne ye! -Ye kalen nanen ya gbe yigi!

⁴ Pe ma syāsaha wāā ye kē na, -ye kuee koo kaha wo ye sya ba ter!

⁵ Teelii nawee- ma sye pe saa ye yigi yō ye, -ye ter pe klo yaha! Ye ma nii n ter, -ye ye tre mplēm kor yaha pe na, pe n cā lii ma pe dye poo pe le ke.»

⁶ Tuu koo pāā wa pe kānyārwai ye, pe n ter. Pe naa n gaha kui bye wo, ma le Yāhā Yai kapāyī tōr naa n yar nawee- na, ma maha naa yanfa jaa teebehe bye wo.

Yerote ntāncer Yesu wī na
(Mat 14.1-12; Mar 6.14-29)

⁷ Yesu tuu naa kai- nkāy bye pye, Yerote naa ke

tēŋ luhu, u laam n wlāhā. Nawee- mpāy naa n yee, a Nsān kē u dur ba yrāŋ na.

⁸ Mpāy maha naa n yee, a faale Yeli kē tuu u ya yi yar nawee- na. Mpāy ter maha naa n yee, a faale Yāhā kaplāŋ tōrfua waa kē, u dur ba yrāŋ na.

⁹ Yerote -sē naa le pāā ma yee: «N ta pe n Nsān yīŋ cer. Yoo -sē kē dya nwo ne, pe n sya nii kai- ngī bye pāā u wī na?» U n naa traha u Yesu yāā.

Yesu nawee- nyersū yībua yē woo, tahar ne

(Mat 14.13-21; Mar 6.30-44; Nsān 6.1-14)

¹⁰ Yesu tēnlehe n dur ba, maa u yar nkāy bye ne pe ga pye. U n ter poo ya ne, klo laa kue ye pe n yee Gbesyata.

¹¹ Pe nabuar n -sē le cā ma taha u na. Yesu n ga pe yigi ta, ma Yāhā Yai wī pāā pe ye ma maha yanfa jaa pe kē.

¹² Yai ke naa n gaha kuasaha wo, pe kānyārwai sēnsye syām n yūhū crā Yesu na, ma u pye ma yee: «Kānde wāā pe nabuar kē, pe n ka tūntūn kusyīmbehe wo tesē kle ne, pe ga ngaa par di, pe maha syāsaha ke. Wo tee ma dragba wo.»

¹³ Yesu n pe yē sya ma yee: «Yii gε, -ye digi wāā pe kē pe n di!» Pe n yee: «Wo ga waha pe yē woo mii? Bur wāy bua ya te ma wo ye, tesē fua- syām ya ne. Ma n traha la wo ka wo ga dir par pe nabuar mii bye kē?»

14 Nawee- mpāy pe pye ke fla na, pe naam ya ba nawee- nyersū yībua kua.

Yesu n u kānyārwai pye ma yee: «-Ye pe ta pe n nii ga fle fle, nawee- gbeesānsī sesānsyihi.»

15 Pe kānyārwai n le sya u ye, ma pe nawee- ta pe n tege nii ga ke syi.

16 Yesu n te bur bua gbe pe fua- syām ne, ma yīntaha kuā yir wāā yāhāyīn kuē ye, ma yee Yāhā n kaa taha pe na. U n dur ma te la cer ma te wāā u kānyārwai kē, pe n te la klaha pe nabuar kē.

17 Pe bye n di, ma sya di yai. Pe n takūyīhī sēnsye syān gbe ter te gber ne, tii pe di yaha.

Yoo kē Yesu ne?

(Mat 16.13-28; Mar 8.27—9.1)

18 Per gaa Yesu pye u ya ya, ma naa n pāā Yāhā ne. U kānyārwai n taha ba u na. U n pe yey ma yee: «Lii gē pe nawee- pe n pāā ta wī na?»

19 Pe n yee: «Mpāy n yee, a Nsān nawee- tāāfua kē ma ne. Mpāy maha n yee, a faale Yeli kē ma ne, mpāy maha ma pe n yee, a faale Yāhā kaplān tōrfua waa kē ma ne tuu dur ba yrān na.»

20 Yesu n pe yey ma yee: «Ah yii, ye yee yoo kē ra ne?» Pyar n u yē sya ma yee: «Mboo kē u Yāhā Yīndefua Crise.»

21 Loo na, Yesu n pe kānyārwai yar waha ma yee, pe ma syi pe u wī pāā waa ye ye.

22 U n maha pe pye ma yee: «U Nawee Puee yai u fāy gboho. Pe Yiifee- wāle ga ba u wī sye, tesē pe Yāhā yūndefa yīnfa ne, tesē pe Yāhā kaiyarfa ne. Pe ga ba ta gē ta pe n u boo. U wāku plii tāā wuhu na, u ga yir gbā wo, u dur ba yrān na gbaafa ye.»

23 Loo na, Yesu n pe nawee- bye pye ma yee: «Wii ma yee woo ga naa n yār ta kānde wo, u u laam wūhū ta yaha, -tuu u ya gbihi naa n ta plii bye, u ma sya ga ba gbāpee ku ra wī na. Wii ma loo sya, u naa ra kānde yār.

24 Ye sē yāā, wii tuu u ya yīn kē, ma suhu u laam wān ne, woofua ga ba too bye ke laa; wii tuu -sē ga le sya u u yīn ke laa, ma suhu u laam wān ne ndoo wī na, woofua kē tuu cā ga ba too nde bye yāā.

25 Mboo nawee, taa ga driyē wān bye yāā tān, ma'a -sē ba yāā ma plaha mii ya, ma sē maha ba ma yīn yāā Yāhā ye ye, le wāyī -sē ma na taa yāā?

26 Nawee wii ma yee ta wī fyar yigi woo kē tesē ra kaplān ne, u wī bya ga ba fyar yigi ndoo u Nawee Puee kē yaliile n n pai dur ba ra nayōr ne, ta Tuhufua Yāhā nayōr ne, tesē pe yāhāyīn tēnlehēyōm nayōr ne.»

27 Yesu n maha pe yar taha ma yee: «Ta n cīnde nde pāā ye ye: Nawee- mpāy ma ye laam wo, pe saa ku mii pe sē Yāhā Yai yāā ye.»

*Kānyārwai tãã mpãy
Yesu yãhãyĩn nayõr yãã
(Mat 17.1-8; Mar 9.2-8)*

²⁸ Yesu tuu kaplãn ngĩĩ pãã wa, plii kuasĩĩ syi n ter, u n Pyar yigi taha u ya na, Nsãn ne, tesẽ Syake ne. U n ka pe ne yãn gaa yĩn na, u n gaha pãã Yãhã ne.

²⁹ Tuu ga nii n pãã Yãhã ne, u yĩntaha n wã klaha, u nayre n flege ma sya n yehe palpal.

³⁰⁻³¹ Naam syãm mpãy n fe gbe yi yãhãyĩn nayõr ne. Faale wãle syãm ba me, Musa ma suhu Yeli ne. Yesu tuu ga ba ku mii syi dyan Yurusalem wo, tuu pa lii myaha na kãntraha na le n pye tãn, loo pe naa n pãã Yesu ne.

³² Pyar tesẽ u nampyen-ne, pe ba sã wãy faha. Pe n yir, ma Yesu yãhãyĩn nayõr yãã, tesẽ pe naam syãm ne pe yir yer u ne.

³³ Yaliile pe naam syãm pe naa n ter Yesu yaha, Pyar n Yesu pye ma yee: «Wo Yĩnfua, wo niisaha sron yõ nwo wo! Waa kajar tãã gbã, neñ ma wãn, neñ Musa wãn, neñ nge Yeli wãn.» U ba le pãã ke dyan, u sã laam ga ye.

³⁴ Tuu naa koo pãã, yãhãyõr raa n yi nii ma yĩm paha tã pe bye na. Pe kãnyārwai pe te yãhãyõr yãã te pe gbey le, pe n fya.

³⁵ Yãhã yĩmbui n yi te yãhãyõr laam wo ma yee: «Ta Dya kã nwo ne, woo kã tẽ yãn yi. -Ye naa n luhu u ye!»

³⁶ Loo kapãn le pãã wa, pe kãnyārwai n Yesu nen ya yãã ke fla na.

Pe kãnyārwai n ke kai- bye yaha le. Koo cãã na, pe sã laa pãã waa ye ye.

*Yesu kãnyārwai sã Yesu
kai- war ye*

*(Mat 17.14-23; 18.1-5;
Mar 9.14-40)*

³⁷ Ke yĩnsyii wo, pe n tege ke yãn yĩn na, nabuar raa n pa maa Yesu wãã.

³⁸ Dya waa n kuee pe nabuar laam wo, ma gbey pãã wãã Yesu ye ma yee: «Yĩnfua, n ma nar, ta dya yãn ta kã, ta dyapuai nen ya.

³⁹ Sãndũpee ma u yĩn na, ma n yir u na tugutugu. U ma yir u na, u ga u ta u n naa n kui, tuu naa u yehe fãnga ne, tuu u ta u n naa yẽsyõplay yi. U sãndũpee ma yir u na, u ga u nuhu gboho ke syi tuu cã ba u miy yaha.

⁴⁰ N ma kãnyārwai nar pe u sãndũpee kar tege kãã u na, pe sã waha yia ye.»

⁴¹ Yesu n kuãn pe na ma yee: «Yii poo na, laanyõm wee ye ye ye, ye sã ra ta ye Yater ye. Ye yee la n kuee ye wãwlaha na yalebye? Ye yee la n naa n fãy ye ne yalebye?» U n u kicar tuhufua pye ma yee: «Pa ma dya ne nwo wo!»

⁴² U kicar tuu yũhũ naa n pai, u sãndũpee n u yãr gbe miy kãntraha na ma u yehe fãnga ne. Yesu n sã waha u sãndũpee na, ma u kicar jaa ma u wãã u tuhufua kã.

43 Pe nawee- bye pe Yāhā fāngangbāñ yāā ke syi, le n pe laam wo ma sya ta ter.

Nawee- pe naa Yesu tēñ tē u kai- wīī na, u n u kānyārwai pye ma yee:

44 «Yii poo na, n ga laa pāā ye ye, -ye le le yaha ye laam wo: U Nawee Puee ga yi u napīī- kē.»

45 Pe kānyārwai sē -sē naa ke kaplāñ ngīī war u ye ye. Le kapān ba pāā ke syi, pe ma n waha le tersaha cā ye. Pe ba fya Yesu na, pe sē u yey le kapān tersaha ne ye.

46 Yesu kānyārwai n ba sānker ke pe ya nsoho wo, ma ga cā yoo woo u ma yīñ na poo laam wo.

47 Yesu n -sē pe laam wīī cā. U n kicaalaale gbe ba ta u yahasee ye,

48 ma pe pye ma yee: «Wii ma kicaale nde syi gbihi yigi ndoo myaha na, ndoo ge kē tuu gbihi yigi. Wii ma -sē ra gbihi yigi, Yāhā ge kē tuu gbihi yigi, koo gii ke ra lehe wāā. Wii ma -sē u ya ta ma nii ye bye kurkuēfua, woo tuu ma yīñ ye bye na.»

49 Nsān n kapān gbe ma yee: «Wo Yīñfua, wo dya waa yāā tuu sāndāpee kar tege n kāā nawee- yīñ na ma myaha ne. Wo n ba yee u wee wo ne ye, ma u kar tā.»

50 Yesu n u yē sya ma yee: «Ya'a n sye u na ye. Ye sē yāā, wii ma yee u sē ye laha ye, u ma ye ne.»

51 Yesu terper yāhāyīñ na ke ba nō gbe naa n taha, u n u laam waha ma yee u yai u ka Yurusalem wo.

52 U n tēñlehe mpāy nō wāā u yahasee ye, pe n ka Syamarifa kāntraha klo laa wo, pe n gaha fla ngaa gbihi ta u kē.

53 Pe klofa n sye ma yee, u tee n gaha Yurusalem wo, poo saa syāsaha wāā u kē ye.

54 U Yesu kānyārwai syām mii Syake tesē Nsān ne, pe ba le luhu ke dyañ, pe n Yesu pye ma yee: «Yīñfua, le ma tāy ma ye, waa naa ta ke n yir yāhāyīñ na, ke ba too tā pe na ke pe suhu muu.»

55 Yesu n wā klaha pe kue ye, ma loo kuān pe ye.

56 Pe n ter klo laa ter wo.

Yesu kānde wāyār wīī

(Mat 8.19-22)

57 Yesu tesē u kānyārwai ne, pe pye kānde wo ma naa n yār.

Dya waa n pa, maa Yesu pye ma yee: «Yīñfua ma'a sya n gaha teelii teelii, n ga naa n taha ma na.»

58 Yesu n u yē wāā sya ma yee: «Yēsrē ma te syāsar ne, kānsyām ma pe nseñ ne, teele sē -sē wee u Nawee Puee myaha na ye.»

59 U n dya waa pye ma yee: «Naa n taha ra na.» U dya n u pye ma yee: «Yīñfua, kānde wāā ra kē, n ma ga ra tuhufua nakugu le wa, n ga pa.»

60 Yesu n u yē sya ma yee: «Tyii nakur na te n naa re nakurwai le. Mboo, ka maa naa Yāhā Yai wīī yar nawee-na!»

61 Dya waa n maha Yesu pye ma yee: «Yīñfua, ndoo ga naa n taha ma na, -taa -sē

kānde wāā ra kē, ra n ka n ga ra nna yar, tē dur ba.»

⁶² Yesu n u pye ma yee: «Wii ma nii miī wii dyaŋ u nii tar war yar ne, ma maha nii yāŋ n klaha u kur kuε ye, woofua saha laa yō Yāhā Yai wīī na ye.»

10

Yesu nawee- busāā nō wāā Yāhā tēn wīī na (Mat 11.20-24)

¹ Loo kur ye, Yīŋfua Yesu n maha nawee- gbeetāā sēnsye syām yāŋ yī. Kui nkāy byε tesē teebehe nkāy byε tuu naa n traha u ka, u n poo nawee- miī cāā lehe wāā sānsyām koo kui wo tesē koo teebehe ne.

² U n pe yar kakuācran nkāy ne ma yee: «Dir busāā ma wāgbe wān tar wo. Tēntēfa sē -sē syar yai, ma ga waha te byε gbe dye tāŋ kaha wo ye. -Ye u tarfua nar u n tēntēfa busāā mpāy nō wāā, pe n ba te dir gbe dye kaha laam wo u kē.

³ -Ye naa n gaha, n ye lehe wāā miī mbapīy dyaŋ waygapyār nsoho wo.

⁴ Ye ma syi ye war gbe ye, nkānfaha ne ye, ntāy ne ye. Ye ma n taha kuee naa nawee- syar kānde wo ye.

⁵ Ya'a ga dye kaha gii laam wo, ye cāā syaha nge syar ye yee: Yāhā ke yrīŋ le kaha nge wo.

⁶ Waa ma pye ke fla na Yāhā yrīŋ ne, ye yrīŋ syaha

nge ga kuee u na. Le ma - sē pye woosyifua sē kē ye, ye syaha nge saa laa yō u kē ye.

⁷ -Ye kuee koo kaha wo, pe ye kē loho gii ne, -ye ke wo, pe ye kē digi gii ne, -ye ke di! Tēntēfua yai pe naa u dāā. Ye ma syi ye yi kaha gaa wo, ye ga dye kaha gaa laam wo ye.

⁸ Ya'a ga dye klo lii wo pe n syāsaha wāā ye kē, pe ma pa ye kē digi gii ne, -ye ke di!

⁹ -Ye naa loo klo yanfa jaa, -tee naa pe nawee- yar Yāhā Yai nō wa gε nō wa.

¹⁰ Ya'a -sē ga dye klo lii wo, pe ma yee pe saa syāsaha wāā ye kē ye, -ye ka yaa le pāā nanihi fla wo ye yee:

¹¹ <Ye klo tēyāhā mplēm mpāy gε pe yir too wo trε na, wo miī wo poo mplēm miī kor yaha ye na. -Tee -sē le cā ye yee Yāhā Yai pa wa ye ye.>

¹² Ta n le pāā ye ye, Yāhā kasāhā per ma ba nō, le ga ba pee klo ndefa na le ter Sodō klofa* yaha.»

¹³ Yesu n kuān kui raafa na ma yee: «Korasyifa, ye wīī pee Yāhā ye! Gbesyatafa, ye wīī pee Yāhā ye! Laanwo wūhū nkāy ke pye ye yīnde na, ke syi ma ne pye faale Tyirfa yīnde na, tesē faale Syidōfa ne, pe ne ga pye pe ta ter le cā kāā wa le yalebya wo, pe kapee- wāpyeŋ sē yō ye. Loo nde na, pe ne ga wram wīī pye, pe nfāāper ta, pe fen nayre pāhā pe le.

* **10:12 10.12** Faale cāā na, Sodōfa tesē Gumorfa ne, pe bii pee ter. Yāhā kasāhā n too pe na, naa gaa ter n pe wāā le suhu pe kui ne.

14 Loo ne, Yāhā kasāhā per ma ba nɔ, le ga ba pee ye na le ta ter pe Tyirfa yaha, tesē pe Syidōfa ne.

15 Ah yii Kapornufa, ye yee la pe ga ba ye kuā yir ga ta yāhāyīn na? Ye ma n naa loo gɛ ga ye laam wo ye! Ye ga ba tege ga ta tāā ye nakur fla wo.»

16 Yesu n maha u kānyārwei pye ma yee: «Wii ma n luhu ye ye, ke nii mii u n luhu ndoo gɛ ye. Wii ma ye wīl sye, ke nii mii ndoo gɛ wīl kē tuu sye. Wii ma -sē ndoo wīl sye, ke nii mii wii u ra lehe wāā woofua wīl kē tuu sye.»

Pe nawee- gbeetāā sēnsye syām wādurban

17 Pe nawee- gbeetāā sēnsye syām n dur ba laanfir ne, ma ba nii le pāā nuhu ne ma n yee: «Wo Yīnfua, sāndāpee gɛ n luhu wo ye, wa'a gbey pe na ma myaha ne!»

18 Yesu n pe yē wāā sya ma yee: «Yalaale wo, n naa u Setane yāā yāhāyīn kue ye, tuu tege naa n too mii yāhāyīn dyaŋ ke yehe.»

19 -Ye luhu yō ra ye: N fānga wāā ye kē ye waha naa n yia nwɔr na tesē sānam ne, ye tāhā naa n ter te na. N fānga wāā ye kē ye waha yia ye napīl Setane na, ye u fānga bye pye klaha-tāŋ, ngaa ma n waha kapee pye ye na ye.

20 Sāndāpee n luhu ye ye, loo yō, le sē -sē nɔ nuhu wādi na ye. Ye myar te yrūhū ta

wa yāhāyīn saba laam wo, - ye naa nuhu di loo ne!»

Yesu bya nuhu di

(Mat 11.25-27; 13.16-17)

21 Loo yalebya wo, Yāhā Yrā Fānga n Yesu laam yīl nuhu ne, u n yee: «Ta Tuhufua Yāhā, mboo taa ma yāhāyīn Yīnfua tesē kāntraha ne. Lii taa sē yar kaicāfa na, tesē sabacāfa ne ye, ma loo yar mpāy na pe ma pra kicar wāŋ syi dyaŋ. N ma sey loo wīl na. Āwā Tuhufua, le tāy ma ye, koo kē ma n le ta ke dyaŋ.»

22 Yesu n dur ma pe nawee- pye ma yee: «Ta Tuhufua Yāhā kai- bye le soho ra koho wo. Nawee- sē cā yoo kē ra ne ye. Ta Tuhufua ya ke le cā. Pe sē maha cā yoo kē ra Tuhufua ne ye. Ndooyan ke cā, tesē mpāy ne tē ke yar pe na.»

23 Loo na, Yesu n wā klaha u kānyārwei kue ye, ma poo ya pye ma yee: «Yii, tee nii lii yāā yagaa, ye wīl n tāy, - ye naa nuhu di loo ne!

24 Ta n ye yar nde ne: Nkāy bye tee n yāā yīnde ne, tesē nkāy bye ne tee n luhu nditye ne, Yāhā kaplāŋ tōrfa busāā pye tesē kui yīnfua busāā ne, pe naa n ke pe kai-ngīl syi yāā yīnde ne tesē pe ke yāā luhu nditye ne, pe sē -sē ke yāā ye.»

Yesu kakuācran pāā Syamarifa naa wīl na

25 Yāhā kaiyarfua waa n ba yir ma yee woo ga Yesu le namihi wo, ma u yey ma yee: «Yīnfua, n ga pye mii n waha

cĩinde yrā yāã, lii wākuayāã wee le na ye?»

²⁶ Yesu n u yē sya ma yee: «Kānde lii Yāhā le ta, le yāñ! Lii ne le yrūhū yaha loo wī na? Ma lii war le na?»

²⁷ U dya n yee: «Lii le yrūhū ta le nde: <Ta, Yīñfua Yāhā wī n naa n tāy ma ye, le ter wān bye yaha; le gboho tāñ ma laam bye wo, le nii tāñ ma yrā bye na, ma fānga bye ne, ma kacān bye n pye tāñ loo na.> Tesē: <Ma ya wī le n tāy ma ye mii syi dyañ, tyii ma nampyen wī n naa n tāy ma ye ke syi.> »

²⁸ Loo na, Yesu n u pye ma yee: «Ma le pāã yō. Ma'a loo nde pye, ma -sē ga cĩinde yrā yāã, lii wākuayāã wee le na ye.»

²⁹ U Yāhā kaiyarfua -sē naa n traha u tāhā wāã u ya kē. U n Yesu yey ma yee: «N ga waha wii syi yee ra nampyen?»

³⁰ Yesu n u yē sya ma yee: «Dya waa ba yir Yurusalem wo, ma Yerekoo kānde sya ma tege naa n ter. Yuhumpāy n ga u yāã kānde laam wo, ma wo toho u na ma u yuhu, ma u nayre tyīn cer u na ma u gbā cāār yaha.

³¹ Yāhā yūndefua waa n yir u ya ndoñ, ma tege n ter loo kānde nen ya ne. Tuu ga u dya yāã, u n laha yi, ma ga le kānde wāã sya ma ter, u sē yer ge yer ye.

³² Loo kur ye, Lewi kur kue puee waa n ba yir u ya ndoñ. U n ba no ke fla na, ma u dya yāã. U n laha yi, ma ga le

kānde wāã sya ma ter, u sē yer ge yer ye.

³³ Syamarifa naa waa -sē ba yrāhā yi u ya ndoñ. Yiiffee- sē pe Syamarifa yāñ ngaa ye. U bya naa n ter loo kānde nen ya ne. U n ba no u dya na, ma u yāã pe u duai yaha. Tuu u dya yāã ke syi, u fen n u sroñ yigi fānga ne.

³⁴ U n yūhū crā u dya na, ma u nar yee u kē defī ne, ma re tuhu sēm- ne, ma dur ma re pua u kē. U n dur loo na ma u gbe taha u kānkoñ na, ma ter u ne nampay syāsaha fla wo ma ga u gbihi.

³⁵ Ke yīñsyii wo, u n war yi ma wāã u nwonfua kē, ma u pye ma yee: <Naa u dya gbihi ra kē. Ma'a sya u gbihi ma ta ter war mii draha yaha tē wāã ma kē, n ma ba dur ba nwo, n ga ba pe war draha dāã ma kē.> »

³⁶ Loo na Yesu n dur, ma u Yāhā kaiyarfua yey ma yee: «Ma laam wo, wii woo tuu nii u dya nampyen, dya wii pe ba gbā cāār yaha kānde wo?»

³⁷ U Yāhā kaiyarfua n Yesu yē wāã sya ma yee: «Wii tuu yō u na, woo tuu sroñ ma u nampyen.» Loo na, Yesu n u pye ma yee: «Ka, ma ga naa n pye koo syi!»

Yesu ka Marti ye fla na Maari ne

³⁸ Yesu ye naa n yār kānde wo, u kānyārwai ne. Pe n ba laha dye kusiinde laa wo. Coo waa n pe wāã ma pe yigi ga u kaha wo, woo n gaha pe

nampay yi. U cɔɔ myaha ba kē Marti.

³⁹ U cīfua pye u ne, pe naa u yee Maari. Yesu naa le Yāhā kapāyī tōr pe ye, u Maari woo n ba tege nii u tāy ma nii ke kaplāŋ luhu.

⁴⁰ Marti woo -sē pye tuu ba dye kuee tēŋ laam wo. U n ba Yesu pye ma yee: «Yīŋfua, ma sē yāā ta cīfua ra ta yaha nii ya ke tēŋ laam wo, le yō la? Ma saa u yar la u ba koho le ra ye?»

⁴¹ Yesu n u yē wāā sya ma yee: «Yāŋ, Marti! Ma laam wlāhā nii ma ye, ma n nii n gber kai- busāā na.

⁴² Kate nen ya -sē ne le ma yīŋ. Maari ka le wāyī kue ye. Le saha tyīn sya kāā u ye ye.»

11

Yāhā n nar mii?
(Mat 6.9-13; 7.7-11)

¹ Per gaa, Yesu naa n pāā Yāhā ne teelaa wo. Tuu ba nar wa, u kānyārwei waa n u pye ma yee: «Wo Yīŋfua, wo klaha Yāhā wānar ne, mii Nsān dyaŋ tuu u kānyārwei klaha le ne mii.»

² Yesu n pe yar ma yee: «Ye ma ga Yāhā nar, -ye yee: <Wo Tuhufua Yāhā, ta, nawee- n cā ma miingbāŋ kai- laha.

Ta, ma Yai n pa nawee- ye.

³ Naa wo yē digi wāā wo kē plii wuhu na.

⁴ Wo kapee- gbe kāā wo yīŋ nā.

Mpāy pe kapee- pye wo na, wo bya wo n tyii pe kapee- foho na wo kuāŋ ne.

Ma'a n wo miy yaha, wo n tyīn naa n gaha kapee- wāpyeŋ kue ye ye.> »

⁵ Yesu n maha pe yar ma yee: «Laa na, ye laam wo, waa ma naambiyā ne. Per gaa, u ga yir u ka u naambiyā fla na yīndyaha wo, u ga u pye: <Naambiyā, bur wāy tāā fue le ra na.

⁶ Ta naambiyā nen waa yir yrāhā ye, ma pa ra fla na, ngaa wee tē ga wāā u kē ye.>

⁷ U naambiyā nwo ga waha kuee nwoŋ laam wo, u pāā yi wāā u kē u u pye: <Tyii ra na dya, ma sē yāā nwonyē gbāā tā wa karndohopua ne. Ma sē cā la, wo sā wāy wa ta pii ne. N wee n ga waha yir n bur gbe wāā ma kē ye!> »

⁸ Yesu n pe yar taha ma yee: «Ta n le pāā ye ye: Pe sya nii naambiyām, nen nwo ga waha sye u saa yir ye. U nkurfua ma -sē naa tā u nwoŋfua na, ma nii u yee u kadye ga ba war, u n yir, u nwonyē yār, u te wān bye gbe wāā u naambiyā kē, tii wīī te ma u na.

⁹ Koo kē n ga ye yar nde ne: -Ye naa n nar, ngaa ga wāā ye kē. -Ye naa n ke, yaa ngaa yāā. -Ye naa kāānklihi gbā, pe ga ke yār ye kē.

¹⁰ Ye sē yāā, mboo nawee, ma'a n nar, Yāhā ga ngaa wāā ma kē. Ma'a n ke, Yāhā ga ta ma ngaa yāā. Ma'a kāānklihi gbā, Yāhā ga ta ke n yār ma kē.

¹¹ Ye ma pye tuhufua, ye dyale ma fuale nar ye ye, yaa u kē la nwoho ne?

¹² Laa na, u ma ngucĩ nar ye ye, yaa u kē la sãnuẽ ne?

¹³ Tee sya pee mii, ye kayũhũ pye ye pii kē. Ke syi ne, ye yai ye cã, ye Tuhufua Yãhã ga Yãhã Yrã Fãnga wãã mpãy kē pe le nar u ye.»

Kai lii ne pe pãã taha Yesu na?

(Mat 12.22-30, 43-45; Mar 3.20-27)

¹⁴ Sãndũpee pye dya waa yĩŋ na, ma u ta u n nii bebe. Yesu n u kar tege kãã u dya yĩŋ na. U sãndũpee n tege kãã u dya yĩŋ na, u nii n pãã gbegbe. Le n yẽ gbãã pe nabuar na ma sya ta ter.

¹⁵ Mpãy n yir ma yee: «Sãndũpee yĩŋfua Sebulehe kē tuu fãnga wãã u kē, u n waha sãndũpee kar tege n kãã nawee- yĩŋ na.»

¹⁶ Mpãy ter n yee, poo ga u le namihi wo, ma u pye ma yee, tuu yẽkã wĩ laa pye poo n yãã yĩnde ne, pe cã cã Yãhã fãnga kē ke ma u ye.

¹⁷ Yesu -sẽ ba pe laam wĩ cã wa. U n pe yar ma yee: «Kãntraha nenfa ma kuee n wãã pe ya ne, koo kãntraha nge ga too. Kaha nenfa ma kuee n wãã pe ya ne, koo kaha ga too.

¹⁸ Ke syi ne, Setane ma kuee n wãã u ya ne, u fãnga saa waha ka yahasee ye ye, ke ga klaha-. Ye -sẽ yee, n sãndũpee kar tege n kãã nawee- yĩŋ na, sãndũpee yĩŋfua Setane kē tuu koo fãnga wãã ra kē!

¹⁹ Cĩnde sē ne ye. Mii loo sē ne ye, ye nampyen- mpãy

pe sãndũpee kar n tege, ye ma yee pe bya loo pye Setane fãnga kãmay na, poo gɛ ga ye yar pe yee, cĩnde sē ne ye.

²⁰ Ta n ye yar, n sãndũpee kar tege n kãã Yãhã Fãnga ne. Loo na, ye yai ye cã Yãhã Yai pa wa ye ye.

²¹ Fãngafua ma pye naanmiy wãn ne ma nii u kaha sēŋ, nawee waa saa ser u kla gaa gbe ye.

²² Waa ter ma -sẽ pa, woo fãnga ma ter nwo wãn na, u n yia u na, u ga u naanmiy wãn bye tyĩn sya u ye, tii tuu ba ta ma naa u ya paha. Loo na, u ga u kahafua nwo koho wãn bye gbe u ye, u te la u nampyen- ne.

²³ Wii ma yee u wee ra ne ye, woofua ma ra napĩ. Tesē, wii ma yee u saa koho le ra ye, u nawee- wãã ba ra kē ye, woofua u pe kar n kãã ra na.

²⁴ Sãndũpee ma pye nawee yĩŋ na ma ba tege kãã u na, u sãndũpee ga ka drawaha fla wo, u ga tay naa n klaha, u ma teelaa yãã u nii naa n wũũ. U ma yee u sē teelaa yãã ye, u ga yee tuu ter u niisaha gii yaha, u ga dur ga nii ke fla na.

²⁵ Loo na, tuu pye nawee wii yĩŋ na ma ba tege kãã u na, u ga dur ga u fla na. U n gaha u nawee laam yãã mii nwon dyan pe ke pe ma ke gbihi ta.

²⁶ Loo na, u sãndũpee ga yir, u ga u nampyen- kuasĩ mpãy yigi ba, mpãy pe maha pee woo na. Pe bye ga pe ya

wãã ba nii u nawee yĩŋ na. U nawee wĩĩ ga pee, le ta ter faale yaha.»

27 Yesu tuu ba koo pãã wa, ƆƆƆ waa n kuee pe nabuar laam wo, ma u pye ma yee: «ƆƆƆ wii tuu ma see ma maha u yrã ta ma kê, u wĩĩ n tãy.»

28 Yesu n -sẽ u yẽ wãã sya ma yee: «Mpãy pe Yãhã kapãyĩĩ luhu, ma maha Yãhã kãnde yãr, poo wĩĩ le n tãy!»

Yagaafa pe laanwo wĩĩ lii ke Yesu ye?

(Mat 12.38-42)

29 Nawee- wo naa n tã Yesu na, u n nii pe pye ma yee: «Yagaafa pee, ma -sẽ yee poo n traha pe laanwo wĩĩ laa yãã yĩnde ne. Aye, laanwo wĩĩ laa saa pye ye n yãã yĩnde ne ye, mii lii syi sã kê le bii faale Yãhã kaplãŋ tũrfua Yonase dye ye.

30 Ye sã yãã, mii Yonase wĩĩ bii nii kayar wĩĩ faalefa Nenefufa ye mii, u Nawee Puee wĩĩ bya ga ba nii kayar wĩĩ yagaafa ye koo syi.

31 Yãhã kasãhã per ma ba no, faale Syeba kãntraha yĩŋfasya ga ba le pãã u yee, yagaafa pe sã koho klaha ye, pe tee pye. Woo bii yir deydey kui wo, ma pa faale yĩŋfua Salmuu fla na ma ba u kacãyor luhu. Kaplãŋ nkãy tẽ -sẽ n pãã ye ye, ke ter Salmuu wũhũ yaha!

32 Yãhã kasãhã per ma ba no, pe faale Nenefufa ga ba le pãã pe yee, yagaafa pe sã koho klaha ye, pe tee pye. Faale wo, Yonase bii Yãhã yẽ

kapãn pãã pe Nenefufa ye, pe n le luhu ma koho klaha ma pe kapee- wãpyeŋ miy yaha. Kaplãŋ nkãy tẽ -sẽ n pãã ye ye, ke ter Yonase wũhũ yaha!»

Nawee kadye naaloho

(Mat 5.15; 6.22-23)

33 Yesu n maha yee: «Waa sã naaloho ndyan tar ma ga le wũhũ teelaa wo ye, waa sã maha le tar ma katanj cĩn n tã le na ye. Ah ndee, pe ma le tar, pe ne le wra ta kãankui na, wii ma dye u naa n yãŋ cãã- na.

34 Yĩnde ma mii naaloho dyanj kadye na. Ma yĩnde ma yõ ma ye, ma kadye bye ga nii cãã- na; ma yĩnde ma -sẽ klaha- ma ye, ma kadye bye ga nii wam wo.

35 Loo na, nawee woo yai u u ya yigi, cãã- mpãy pe ma u na, wam ma syi pe sya tãŋ ye.

36 Ke syi ne, nawee kadye bye ma nii cãã- na, teelaa sã wee wam wo ye, u kadye kur bye ga nii tãŋ cãã- na, ke naa n yehe palpal mii naaloho cãã- dyanj.»

Yesu kuãn pe Farisyẽ na tesẽ pe Yãhã kaiyarfa ne

(Mat 23.1-36; Mar 12.38-40)

37 Yesu tuu ba pãã wa, Farisyẽ naa waa n u yee u ga di u kaha wo. Yesu n dye ke kaha wo, maa nii ma ga di.

38 U Farisyẽ naa n ba yãã Yesu sã u klue yee pe wãle kãnde na ye, ma nii n di, le n u fe gbe.

39 Loo na, Yīṅfua Yesu n u pye ma yee: «Yii Farisyē, ye ma mii nawee- mpāy dyaṅ pe crāṅ kur kuε yee, tesē tasa kur kuε ne, ma n tyii ke laam na. Ye byε ye yii ta naweeyōm nkur kuε ye, ye laam sē -sē wee gbεgbε ye. Nawee- wāyuhu wīi ya le ma ye laam wo, tesē kapee-wāpyeṅ ne.

40 Ye plege, ye sē kai- cā ye! Yāhā gii ke nkur kuε pye, koo neṅ ya sē na ke laam bya pye?

41 -Ye ye crāṅ yīi kayūhū ne, tesē ye tasa bya ne, ye ke wāā nawām kē, loo na ye kānkai- byε ga cā nii gbεgbε.

42 Yii Farisyē, ye wīi pee Yāhā ye! Ye ma ne ye digi gbe, le tāy ke nii waṅ kla woo, tyūhū wāṅ woo, ye ne ke la flε sēnsye, ye fla neṅ wāā Yāhā kē. Ma -sē yee ye wāsroṅ wīi na, tesē Yāhā wīi wātāy ne ye laam wo, ye kalaa wee koo na ye. Koo -sē kē tee yai ye gbihi yigi, ye koo ta yīṅ. Ke kai- ngīi n -sē taha, ye ma syi ye faha laa yaha ye.

43 Yii Farisyē, ye wīi pee! Yiiffee- yawāhā nwey wo ni- isar rii nawee- byε yīnde le yi n too re na, too syi niisar ye ne kε ye nii. Ye tee maha n yāṅ pe naa ye syar nangbāsyaha ne nanihi teebehe wo.

44 Ye wīi pee! Ye laam wluhu, ye ma mii nakur gbūhū nkāy syi dyaṅ nawee saa cā ye, u tāhā naa n ter te na!»

45 Yāhā kaiyarfua waa n u pye ma yee: «Yīṅfua, taa nii n pāā ke syi, ma wo bya wāā le n tyεhe.»

46 Yesu n u yē sya ma yee: «Yii Yāhā kaiyarfa, ye bya wīi pee! Ye nawee- taha kai- nkāy na ke ma mii teger dyaṅ pe saha tēṅ ye. Ye saa maha koho le pe ye, pe n waha re tēṅ ye.

47 Ye wīi pee! Gbūhū nkāy syi ke yō, ye ne koo fāā Yāhā kaplāṅ tōrfa kē, poo mpāy ye wāle pe boo!

48 Le nii mii ye wāle pe lii pye, le tāy ye ye. Poo pe Yāhā kaplāṅ tōrfa boo, yii -sē pe gbūhū fāā!

49 Loo ne, Yāhā gii ke kai- byε cā tāṅ, ke n le yar yaha ye wīi na ma yee: «N ga ba ra kaplāṅ tōrfa mpāy nō wāā pe ye, tesē ra tētēfa mpāy ne. Pe ga ba mpāy boo pe laam wo, pe mpāy nar- gboho.»

50 Ke syi ne, ma gbe driyē wātāhā na, ma ba waa ke yagaa na, Yāhā kaplāṅ tōrfa mpāy byε pe boo ter, yagaafa ga ba loo kapee fue dāā.

51 Too naboor nde bii gbe Abel wāboo cāā na, ma sya ba waa Dyakaridya wāboo cāā na, woo wii pe bii u boo ke Yāhā kangbāṅ nsoho wo, ke Yāhā diṅ yisaha fla ne. Āwā, cīnde ne tē n pāā ye ye, ntōr rii te woo, le kapee fue ga yi yagaafa na.

52 Yii Yāhā kaiyarfa, ye wīi pee! Lii le ga waha nawee ta u n Yāhā wīi cā, yii gε le sye, ma -sē maha yer tā le na

nawee- ma n le yāā ye. Ye ma mii nawee waa dyaŋ u nwoŋ gaa yē gbāā tā ma sye u karndohopua na.»

⁵³ Yaliile Yesu tuu ba yi ke kaha wo, pe Yāhā kaiyarfa tesē pe Farisyē ne, pe n nii ncafūhū di u ne, ma nii u yey kai- ter bye ne.

⁵⁴ Pe naa n ke pe Yesu ta u n plaha pāā pe n luhu.

12

Yesu nawee- klaha kai- nkāy ne

(Mat 10.26-27)

¹ Loo yale wo, nabuar n ba wo tā ma sya pe ya tre tāhā, Yesu n cāā u kānyārwei pye ma yee: «Ye yii yigi Farisyē ye ne, pe wīī ma mii nca- sur wāŋ ter syi dyaŋ. Pe naweeyōm pyer pye gbaa na, pe laam wo ma -sē pee.

² Ngii ngii ke wūhū nii, ke ga ba yāā gbaa na. Kai- nkāy ke maha ma waa sē ke cā ye, ke ga ba cā.

³ Loo ne, kaplāŋ nkāy tee n pāā yii ya yīmperwoho wo, ye ga ba naa ke pāā nawee- bye ye yaiwaha na. Tesē, lii bye tee yuhu pāā waa nditye wo, nwonuŋ laam wo, le ga ba gbey pāā nanihi fla wo.»

Wii nawee- yai pe naa n fya u na

(Mat 10.28-31)

⁴ Yesu n maha yee: «Ta n le pāā ye ye, yii mpāy tee ma ra naambiyām: Mpāy syi pe ga waha nawee kadye boo wāboo ya, pe sē -sē ga waha laa pye nantāŋ ye, ye ma syi naa poo fya ye.

⁵ Wii tee yai ye naa n fya, n ga u yar ye na: Ye yai ye naa Yāhā koo fya, koo gii ye ma ba ku, ke ga waha ye le naa fla wo, naa gii wāfegeyāā wee ke na ye. Āwā, n le pāā ye ye, ye yai ye naa koo ya fya!

⁶ Kānsyāyi mii syi wām bua sē n par la warpii syām ya ne? Ye cā poo kānsyāyi mii wee ngaa ye, Yāhā sē -sē n faha poo nen waa ge yaha ye.

⁷ Ye wīī n tāy Yāhā ye, ma ter kānsyāyi mii syi wābuar yaha. Ye yīnyor nde ge Yāhā te bye yē cā yaha wa. Ye ma syi naa n fya laa na ye!»

Lii yai le pāā Yesu wīī na nanihi wo?

(Mat 10.32-33; 12.32)

⁸ Yesu n maha yee: «Ta n nde pāā ye ye: Wii ma le pāā nawee- yīnde na ma yee woo u ya le soho ra koho wo, ndoo u Nawee Puee, ta bya ga ba le pāā pe Yāhā yāhāyīŋ tēnlehe yīnde na n yee, woofua ma ra wūū.

⁹ Wii ma -sē le pāā nawee- yīnde na ma yee woo sē ndoo cā ye, ta bya ga ba le pāā pe Yāhā yāhāyīŋ tēnlehe yīnde na n yee, n sē woofua cā ye.

¹⁰ Nawee wii ma tee pāā u Nawee Puee wīī na, Yāhā ga ba loo kapee laha kāā u yīŋ na. Wii ma -sē tee pāā Yāhā Yrā Fānga wīī na, loo kapee nde saa laha kāā u yīŋ na ye.

¹¹ Pe ma ba ye yigi ga Yiiffee- yawāhā nwey wo, laa na yahaseefa yahasee ye, laa

na fāngafa yahasee ye, ye ma syi ye fya ye! Ye ma syi ye naa ntāŋ cɛr, ye yee tee ga ba lii pāā le n nii wāyī, tesē tee ga ba lii pāā ye waha ye yīŋ yi yaha, ye sē cā ye.

¹² Loo yale wo, kaplāŋ nkāy ke yai ke yi ye yē wo, Yāhā Yrā ga ye klaha ke ne.»

Cūnde nangbān ne tii ne?

¹³ Dya waa pye pe nabuar laam wo, ma ba Yesu pye ma yee: «Yīŋfua, ta lɛfua yar, u tyii wo n wo tuhufua kloho la wii na.»

¹⁴ Yesu n u yē sya ma yee: «Naambiyā, yoo u ra taha ye nwoŋ kai- wāsāhā na, tesē ye koho wān wālaŋ na ye nsoho wo?»

¹⁵ U n wā klaha, ma pe nawee- byɛ pye ma yee: «-Ye yii yigi, ye ma n pua yaha wale wī na, tesē nangbān wān ne ye. Nawee koho wān sē ne te ga waha ta u n kuee yrāŋ na ye.»

¹⁶ Loo na, Yesu n kakuācran pāā pe ye ma yee: «Nangbāŋ gaa pye tangbān ne, dir n ba yi u ye kacān sē pye ye.

¹⁷ U n nii laam ga ma yee: «N ga pye mii, dir nde byɛ lesaha wee ra ye ye.»

¹⁸ U n ba u ya pye ma yee: «Tē ga lii pye, n le cā yagaa. Loo ne nde: N ga ra mple nde yoho kāā, n dur n taa fāā, tii te cā gboho faale wān na, n ta dir wān byɛ le yaha te laam wo ta koho wān byɛ ne.

¹⁹ N ma loo pye wa, n ga dur n nii yar n yee: Naambiyā, diyōr ma ma ye kacān

wee ye, te ga waha ta ma di yai dɛ- buar. Yagaa, fihī nii naa n wūū, ma naa n di ma naa n wo, -taa naa nuhu di.»

²⁰ Yāhā n -sē u dya pye ma yee: «Naplege nge! Yimper nge gɛ laam wo, ma ga ku. Taa ga ku, dir nde byɛ taa gbihī ta ma myaha na, te ga nii yoo wān yagaa?» »

²¹ Loo na, Yesu n maha le pāā taha ma yee: «Wii woo na tuu driyē nangbān wān ya ke wāā n ta u ya myaha na, u sē -sē wee ngaa nangbāŋ Yāhā ye ye, woo-fua wī ma mii ke nangbāŋ naplege nge wī dyaŋ.»

-Ye yii le soho Yāhā koho wo ye kuāŋ ne!

(Mat 6.19-34)

²² Loo kur ye, Yesu n u kānyārwei pye ma yee: «Loo ne, n ga ye yar nde ne: Dir rii tee ga naa n di, tesē loho gii ne tee ga naa n wo ye waha nii yīnwɛr na, tesē nayɛ rii ne tee ga le tā ye kadye na, ye ma syi ye naa ntāŋ cɛr too nde byɛ wī na ye!

²³ Ye sē yāā, yīnwɛr puar dir na, kadye puar nayɛ na.

²⁴ -Ye naa kānsyām yāŋ, pe sē digi tāhā, pe sē digi gbe, teelaa wee pe ye pe dir kōŋ n yaha ye. Yāhā sē pe yē digi wāā la pe kē? Ye wī n tāy Yāhā ye, ma tɛr kānsyām yaha.

²⁵ Ye laam wo, yoo ma u ga waha u kuper yūhū wāā carle gɛ laangar ya kāmāy na?

26 Ye ma gblihi laa ndele syi ya wāpyeŋ na, lii tee -sē laam ga ke kai- ngī wī na?

27 Nyē fyār te n fīy tar wo, ye sē te nayōr yāā la? Te sē tēn tē ye, te sē faha wān tyīn ye. Ta n -sē le pāā ye ye, u faale yīnfua Salmuu, u nangbān naa bye ne, u nayre nayōr sē -sē bii nō nyē fyār wāŋ neŋ gaa ge nayōr na ye.

28 Nyē nge ge ke n fīy tar wo nanga, koo gii pe n pai miy le wāā naa laam wo sukūhū, Yāhā nayōr wāā ke kē. Ke -sē ga pye mii ke tyii yii ge na, ke saa nayre wāā ye kē ye? Ye sē koho taha yaha Yāhā na busāā ye.

29 Ye ma syi ye naa ntāŋ cɛr, ye yē digi wāke ne tesē ye lawoŋ ne ye!

30 Nawee- mpāy pe sē cīinde Yāhā cā ye, poo pe too nde bye ke fānga ne. Ma -sē yee yii na, Tuhufua Yāhā ma ye ye, ke cā te wī ma ye na.

31 -Ye cāā Yāhā Yai wī ke wa! Loo na, ngii wī ke ma ye na, ke -sē ga ba wāā taha ye kē.

32 Yii mpāy tee sē nihi ye, ye ma syi ye fya ye! Le tāy ye Tuhufua Yāhā ye, loo ne u n ye le Yāhā Yai wo.

33 -Ye ye koho wān par, -tee pe war wāā nawām kē! Wale lii syi le sē n klaha ye, -ye naa loo ke! -Ye Yāhā wūhū ke naa n ta busāā yāhāyīn wo, koo fla gii wāplaha wee te na ye, yuhu saha nō te na ye, fyār saha te pye klaha- ye.

34 Tee ye laam wān ta na, ye laam bye ma koo fla na.»

Tēntē- yai pe ma n sā wāy faha ye

(Mat 24.45-51)

35 Yesu n maha yee: «-Ye yii gbihi ra tēn wī ne, -ye ye nsī cɛr pua, -ye ye naaloho tar yaha!

36 -Ye yii gbihi mii tēntē- mpāy dyaŋ pe yīnfua ka cagbar na. U ma dur ba ke kapahayē gbā, pe yir ga ke yār u kē.

37 U yīnfua tuu ga dur ba tēntē- mpāy yāā yrāŋ na, poo wī n tāy! U ga u ya gbihi, u pe ta pe n tege nii, u n ba dir la klaha pe bye kē.

38 U ma dur ba yīndyaha wo, le tāy yīndyaha kur ye, ma ba u tēntē- yāā yrāŋ na, pe wī n tāy.

39 -Ye nde cā laha: Kahafua ma ne u yuhu payale cā, u ga ne kuee yrāŋ na, u sye u yuhu ma n dye u kaha wo ye.

40 Ye bya -ye yii gbihi naa n ta, yaliile tee sē ga yigi ye, u Nawee Puee ga ba dur ba loo yale wo.»

41 Pyar n ba le pāā ma yee: «Yīnfua, ma kaplāŋ ngī kuā cra pāā wāā wii ya kē laa, ma ke pāā nawee- kur bye kē?»

42 Yesu n u yē sya ma yee: «Tēntēle wii syi kē u n sroŋ u yīnfua ye, ma maha kai- cā? Woo kē wii ne u yīnfua ter ma u taha u naa ke kaha yāŋ, tuu naa u tēntēwai bye yāŋ, u naa pe dir wāā pe kē sediyale wo.

43 U yīnfua ma dur ba, maa u yāā loo tēn na, woo tēntēle wī n tāy.

44 Ta n cīinde nde pãã ye ye. U yīnfua ga u taha u koho wãñ bye yīñ na.

45 U tēntēle ma -sē le ga yigi, a woo yīnfua saa pa yagaa ye, u ga too u tēntēwai wāgbāñ na, u naa dir ya di, u naa sēm wɔ pe n u yigi.

46 U tēntēle tuu sē per gii ga yigi ye, u yīnfua ga pa koo per na. U ga u pēñ cīinde wāpēñ, tuu u pye pyer rii ne te yai mpāy ne pe sē sron̄ ye.

47 Tēntēle wii tuu u yīnfua laam wīl cã, u sē -sē u ya gbihi ye, u sē -sē u yīnfua laam wīl pye ye, u ga ba gbār sya busãã.

48 Ma -sē yee tēntēle wii tuu sē u yīnfua laam wūhū cã ye, u ma sya tee pye ma yai gbār ne, u ga gbã car ya. Yãhã ma wii kē busãã, ke ga ba ufua yey kai- busãã ne. Yãhã ma kai- busãã le soho wii koho wo, ke ga ba woofua yey kai- busãã ne ke n sya gboho ter.»

Yesu wāpañ ta nawee- ga cēr
(Mat 10.34-36)

49 Yesu n maha yee: «N pa nawee- wācēr naa ne kãntraha na. Koo naa nge ma ne pye ke le wa, le ne ga tãy ra ye.

50 N ga ba tãã fēñ laam wo, ta laam bye n wlãhã nii. Loo n ba pye wa, ta laam n cã tege nii.

51 Ye laam wo, ye yee la n pa nawee- yīmbuhu wãñlesaha wo? Aye rehe, n pa pe wācēr wīl loo ne.

52 Ma gbe yagaa na, nwon̄ giifa ma pye nawee- bua,

nawee- tãã ga wãã le, pe cēr nawee- syãm mii na. Kaa na, nawee- syãm ga wãã le, pe cēr nawee- tãã mii na.

53 Tuhufa ga ba napīr le pe dyam ne, dyam -sē ga ba napīr le pe tuhufa ne. Nahafa ga ba napīr le pe pueesyam ne, pueesyam -sē ga ba napīr le pe nahafa ne. Nansyam ga ba napīr le pe pii ca ne, pii ca -sē ga ba napīr le pe nansyam ne.»

Mpāy pe sē yagaa kai- yīntaha war ye

(Mat 16.2-3; 5.25-26)

54 Yesu maha naa pe nawee- yar ma yee: «Ye ma sesaha yãã ke wɔ ke pakue ye, ye sē ne yee la, ke ga pa? Ke n -sē pa cīinde.

55 Ye ma tefay yãã pe yir yãhãyīñ kãndigi koho kue ye ma fua n pai, ye sē ne yee la kar ga war? Le n -sē pye cīinde.

56 Dawarfa me ye ne! Tee waha yãhãyīñ wūhū yīntaha war, tesē kãntraha wūhū ne, Yãhã wūhū nkãy ke -sē n pye ye yīnde na yagaa, nwa ta ye n koo wāwar wīl sye?

57 Tee ga lii pye le n sron̄, nwa ta ye n loo sye?

58 Wii ma yee ma laa tee pye, ma ma yigi n gaha kasãhã saha wo, tee sē nɔ wa ke fla na ye, cãã naa u nar ye n wãã le. Mii loo sē ne ye, u n gaha ma le soho u kasãhãfua koho wo, woo n ma le soho fãngafa koho wo, pe n ma le nwompihi wo.

59 Ta n le pãã ma ye: Ma'a yee ma sē le kafue bye dãã

tãŋ ye, ma saa yãã yi ke nwompihi wo ye.»

13

-Ye le sya ye kapee- sê yõ ye, -tee ke miy yaha!

¹ Per gaa, nawee- mpây n pa Yesu fla na, ma ba Galêlêfa mpây wĩ pãã u ye. Pe Galêlêfa ka Yãhã kangbãŋ laam wo, u fãngafua Pilati n ta pe n pe boo wlãhã pe kaboo wãn ne.

² Yesu n pe yẽ sya ma yee: «Galêlêfa mii pe boo, ye laam wo ye yee la, poo pye kapeepyefa ma ta ter Galêlê kãntrahafa bye yaha?»

³ Ye bya ma -sê yee, ye sê le sya ye kapee- sê yõ, ma maha ke wãpyeŋ miy yaha ye, ye bye wĩ ga ba klaha-.

⁴ Ye yai ye ye laam too nwonjruhu gii na ke pye Syilwee wo, ma ba too tã nawee- sênsye kuatãã na, pe n ku. Ye laam wo ye yee la, poo pye kapeepyefa ma ta ter Yurusalem klofa kur bye yaha?»

⁵ Ye bya ma -sê yee, ye sê le sya ye kapee- sê yõ, ma maha ke wãpyeŋ miy yaha ye, ye bye wĩ ga ba klaha-koo syi.»

Yiisrefa wĩ ma mii katyigi gii dyaŋ, ke sê n sa ye

⁶ Yesu n maha kakuãcran pãã pe ye ma yee: «Dya waa ba nasar nkugu katyigi sĩ kãntrayũhũ fla wo, ke n le. U dya n pa u n pai nkugu tai, u sê ngaa yãã ye.

⁷ U n te tar gbihifua pye ma yee: «Yãŋ, ke dyê- tãã kē

yagaa, n ma pa n pai nkugu tai katyigi nge na, n saa ngaa yãã ye. Ke cêr kãã! Ke tee nii ma draha ka sya, ke sê n sa ye.»

⁸ U tar gbihifua n u yẽ sya ma yee: «Yĩŋfua, maha tyii ke na naandyê; n ga ke yĩŋ tugu klaha, n nafuhu le ke tãy.

⁹ Ke syi ne, laa na ke ga ba sa dyê laa; ke maa yee ke sê maha sa ye, ma ta ke n cêr.»

»

Yesu maha cõcõ waa jaa kani per gaa na

¹⁰ Kani per gaa na, Yesu pye u maha naa nawee-klaha Yiifee- yawãhã nwon gaa laam wo.

¹¹ Cõcõ waa -sê pye ke fla na, u sê pye korkor ye. Ke dyê- sênsye kuatãã ba kē sãndũpee waa pye, u ba u cõcõ ta u n kur nii, u saha kãntuhu sronj ye.

¹² Yesu tuu u cõcõ yãã, u n u yee ba, ma ba u pye ma yee: «Cõcõ, ma yan ma miy yaha.»

¹³ Yesu n koho taha u na, ke kãntuhu n ta ter sronj u ye, u n nii Yãhã sey.

¹⁴ Yesu tuu maha nawee jaa kani per wo ke syi, le sê tãy u Yiifee- yawãhã nwon yĩŋfua ye ye. U n kapãn gbe, ma pe nabuar pye ma yee: «Plii kuay ma, nawee yai u tẽn tẽn too plii na. -Ye naa too plii yãŋ, ye naa n pai ye yan wãjaaa wĩ na, tee ke kani per yãã ye ke ta yaha!»

¹⁵ Yĩŋfua Yesu n u yẽ wãã sya ma yee: «Dawarfa me ye ne! Kani per na, ye sê ne ye naha sãhã la, laa

na ye kånkon, ye ka ke ne lawosaha wo?

¹⁶ Ah cōo nwo wii tuu - sē ma Brama kur waa, Setane tuu pua yigi yaha dye-sēnsye kuatāā, ye yee la woo ma syi u sãhã yaha kani per na u sãndüpee namihi wo ye?»

¹⁷ Yesu kapãn nde n nii u napĩ- ye fyar wĩ. Laanwo wũhũ nkãy tuu naa n pye, ke -sē naa nuhu yigi pe nabuar kē.

Yãhã Yai ga cãã kloŋ, ke cã ba gboho

(*Mat 13.31-33; Mar 4.30-32*)

¹⁸ Loo na, Yesu n maha pe nawee- yar kakuãcran ne ma yee: «N ga waha Yãhã Yai wĩ tōr nwa ne? Ke ngii tay, n ga ke kla yar ye na.

¹⁹ Ke ma mii ngaa puale dyaŋ, dya waa tuu gbe, ma tãhã le kãntraha wo u lankua wo. Loo puale kloŋ tãŋ pii bye na. Le -sē fiy ma jruhu katyigi dyaŋ, kãnsyãm n sya ba pe nseŋ ta te kayay laam wo.»

²⁰ Yesu n maha yee: «N ga maha ye yar Yãhã Yai ma mii syi dyaŋ?

²¹ Yãhã Yai wĩ maha ma mii ncasur wãŋ ter syi dyaŋ, cōo waa tuu gbe carle ya, ma wlãhã bur miy busãã wo gbengbeyĩhĩ tãã syi, ma pe tũhũ. Te ncasur carle ya n ta pe n sya fua yir.»

Nawee- busãã ga yãã dye la Yãhã yai klo wo?

(*Mat 7.13-14, 21-23*)

²² Yesu naa n gaha Yurusalem wo. Tuu naa

n ter kungbãhã nkãy wo, tesē kusyĩmbehe nkãy ne, u nawee- klaha naa n gaha too bye wo.

²³ Waa n ba u yey ma yee: «Yĩŋfua, nawee- mpãy pe n pai sya yaha pe dye Yãhã fla wo, pe saa syar ye, cĩinde sē na?» Yesu n u yē sya, ma pe yar ma yee:

²⁴ «Yãhã fla wãdye wĩ waha mii nwonyē gi dyaŋ ke fihi. -Ye yii waha ye dye koo ne! Ta n ye yar, nawee- busãã ga ba yee poo ga dye, pe -sē ga ba gblihi laa.

²⁵ Koo nwonyē nge kaha- fua ma ba yir, ma ke nwonyē gbãã tã, yaa ba yii yãã nkur ye, ye naa ke kããnklihi gbã ye yee: «Yĩŋfua, nwonyē yãr wo kē!» U ga ye yē sya u yee: «N sē ye yisaha cã ye.»

²⁶ Loo na, yaa u pye ye yee: «Wii me too wãã naa n di ma ne, ma maha wãã naa n wo ma ne. Ma naa nawee- klaha wo klo wo, nanihi tebehe wo.»

²⁷ U ga maha ye pye u yee: «N sē ye cã ye kapeepyefa mii, ye ma n crã ra na ye!»

²⁸ Loo yale wo, ye ga ba faale wãle Brama ye yãã, Yãhã yai klo wo, tesē Yisyake ne, Dyakuba ne, ma suhu pe faale Yãhã kaplãŋ tōrfa bye ne. Yii -sē ga ba pye nkur ye, ye naa n wũn wãwũn, ye laam ga ba war ye n sya naa nkãhã gbã!

²⁹ Nawee- ga ba yir yaidar kue ye, tesē ke dyeter kue ye, tesē kãntraha tebehe bye wo, pe pa Yãhã Yai gbar na, pe ba dir di.

³⁰ Loo na, mpây pe ma kur ye yagaa, poo mpây ga ba yahasee fla yâã. Mpây pe - sê ma yahasee fla wo yagaa, poo mpây ga ba nii kur ye.»

Yesu tesê Yurusalemfa wîi ne
(Mat 23.37-39)

³¹ Loo yale wo, Farisyë mpây n yûhû crâ Yesu na, ma u pye ma yee: «Ter kâã, ka fla ngaa na. Yerote n traha u ta pe n ma boo.»

³² Yesu n pe yê sya ma yee: «-Ye ka, yaa kacâmpuai nwo yar ye yee: Ta tèn ne kântraha nge na sândâpee wâkar ne, yanfa wâjaa ne. N ma le na nanga tesê sukûhû ne, le tèn n sya ba kua.

³³ N yai n ta ter ta yrâhâ ne nanga, sukûhû, n sya ga nɔ. Ye sê yâã, Yâhâ kaplân tîrfua sê yai pe u boo kulaa wo mii Yurusalem sê kê ye.»

³⁴ Yesu tuu naa pe Yurusalemfa wîi pãã, pe fen n u yigi, u n yee: «Yurusalemfa, Yurusalemfa, ye Yâhâ kaplân tîrfa boo, tesê nawee- mpây Yâhâ pe nɔ n wãã ye ye, ye pe waa n boo ntêmbar ne! Yalebye, n n ke n ye wãã ta nii tây, mii nguyîŋ dyan ke ke pii wãã n ta ke nkaasyir flâhâ tây. Ye sê -sê le sya yâã ye.

³⁵ Tee n pye ke syi Yâhâ ga ba kur waa ye klo na. Ta n ye yar: Ye saa ra yâã mii per gii sê kê, tee n pai naa n yee: «Mboo wii taa n pai Yînfua Yâhâ myaha na, ke kaa taha ma na.» »

14

Farisyë naa waa Yesu yee ba dir na
(Mat 22.1-10)

¹ Kanii per gaa maha wo, Yesu ba ka Farisyë ye yînfua waa kaha wo. Pe ba u yee dir na ke fla na. Mpây pe pye ke fla na, pe naa Yesu yân kayi ne, ncâ u ga pye mii laa?

² Dya waa ba yer u yahasee ye. Yan pye u dya na, u n ba tē.

³ Yesu n kapân gbe, ma pe Farisyë yey tesê pe Yâhâ kaiyarfa ne ma yee: «Kânde lii Yâhâ le ta, wo yai wo yanfua jaa kanii per wo laa, wo sê yai wo le syi pye ye?»

⁴ Pe n yaha le, pe sê sya ma laa wãã sya ye. Loo na, Yesu n u yanfua yigi ma u jaa, ma kânde wãã u kê u n ter.

⁵ Yesu n dur yagaa, ma pe nawee- pye ma yee: «Ye laam wo, waa dya ne too dye u ye kualan laam wo, laa na naha syi, ufua saa u yi la le yalebya wo, le ma sya pye kanii per?»

⁶ Loo kapân nde na, pe ga u yê sya lii ne pe sê cã ye, ma yaha le.

⁷ Dir disaha wo, nawee- mpây pe ba yee ba te dir na, pe bye naa niisayôr ke. Yesu tuu pe yâã, u n kakuâcran nde pãã pe ye ma yee:

⁸ «Nawee ma ma yee, taa ga fân di casyar na, ma'a ka, ma'a n ga ke niisayûhû yân ma nii ye. Ma'a ga nii koo syi fla wo, laa na pe ma pe nawee waa ter yee te dir na, wii syi tuu ter ma yaha ma maha ma yînfua waa.

⁹ Wii tuu ye yee ba, mboo tesē woo ne, u ga waha pa u ba ma pye: <Dya, ah ma saa ke niisayūhū wāā la u kē?> Ma -sē ga yir te fyar ne, maa nii kur kuε niisaha wo.

¹⁰ Ma'a yāā pe ma yee ke syi fla na, ma'a ka, cāā ga nii kur kuε niisaha wo. Ke syi ne, wii tuu ma yee ba, u ma ba ma yāā, u ga ma pye: <Naambiyā, yir ba nii yahasee ye niisayūhū fla na.> Taa yir ga wāā nii mpāy ne, pe ga nagboho ta ma na.

¹¹ Ye sē yāā, nawee wii ma u ya ta yīnfua draha wo, ufua ga kloŋ. Wii ma -sē u ya kloŋ, ufua ga ta yīnfua draha wo.»

¹² Dya wii tuu ba Yesu yee ba te dir na, Yesu n wā klaha ma u yar ma yee: «Ma'a ga nawee- yee dir na, ma'a n ma naambiyām yee ye, tesē ma nampyesey ne ye, tesē ma nwonfa ne ye, tesē ma niisahafa mpāy ne pe ma walefa ye. Mii loo sē ne ye, pe ga waha yia pe le dur ma kē. Kayī lii raa yee ma pye, le n kua kāā.

¹³ Ma'a ga nawee- yee dir na, ma naflam poo yee, tesē mpāy ne pe kadye sē ke ya kua ye, tesē tānklahafa ne, ma suhu fūū- ne.

¹⁴ Poo mii pe saha le dur ma kē ye, ma wīi n tāy. Yāhā ga ba ma dāā per gii kasroŋ pyefa ga ba yir gbā wo, pe nii yrāŋ na.»

¹⁵ Mpāy pe naa n di, pe kaplāŋ ngīi luhu wa, poo nen waa n Yesu pye ma yee: «Wii tuu ga ba u dir lay yāā te

yāhāyīŋ gbar wo, u wīi n tāy!»

¹⁶ Yesu n kakuācran nde pāā u ye ma yee: «Dya waa ba per gaa yar nabuar raa ye, dingbān wīi na.

¹⁷ Te sedi yale n ba nō, u n u tēntēle lehe wāā u ga pe nawee- yar, te wān byε pye wa, pe pa.

¹⁸ U ma ga wii yāā, ufua ga naa yor raa ter pāā. U tēntēle tuu ga cāā dya wii yar, u dya n u pye ma yee: <Dya, n ma n tar raa par nii kē, fīhī tyii ta n ga te fla yāŋ. Ye ma n tege ra na ye.>

¹⁹ Waa ter n yee: <N ma n tawar nyer sēnsye par nii kē, fīhī tyii ta n ga re pye yāŋ. Ye ma n tege ra na ye.>

²⁰ Waa ter n maha yee: <N ma n cōo sya yagaa, n wee n ga yāā ka ye.>

²¹ U tēntēle n dur ga, maa ke kaplāŋ tōr u yīnfua ye. U yīnfua laam n war, u n u tēntēle pye ma yee: <Ka le klo tebehe wo, tesē te nanihi fla ne, maa naflam yee ba, tesē mpāy ne pe kadye sē ke ya kua ye, tesē fūū- ne, ma suhu tānklahafa ne.>

²² U tēntēle n ka, ma dur ba u yīnfua pye ma yee: <Yīnfua, taa lii pāā, n le pye. Niisar raa -sē maha ma te kuee>

²³ U yīnfua n u tēntēle pye ma yee: <Ka klo kānkāy wo tesē tar kānkāy ne, maa nawee- ta pe n ba dye, ta kaha n yīi.> »

²⁴ Yesu n pe nawee- pye ma yee: «Ta n ye yar, mpāy

pe ba cãã yee, poo saa too dir nde yãã di ye.»

Cũnde Yesu kãnyãrwε yai u pye mii?

(Mat 10.37-38; 5.13; Mar 9.50)

²⁵ Loo kur ye, nabuar naa n yãr Yesu ne, u n ba wã klaha, ma pe pye ma yee:

²⁶ «Wii ma yee u ga taha ra na u kuãñ ne, ta wĩĩ yai le naa n gboho u laam wo, le ta ter u tuhufua wĩĩ na, u nahafua wĩĩ ne, u cɔɔ wĩĩ ne, u pii wĩĩ ne, u nampyese y wĩĩ ne, tesē u ya wĩĩ gε ne. Mii loo sē ne ye, u saha nii ta kãnyãrwε ye.

²⁷ Wii ma cã u saha wãfã y sya ra wĩĩ na u sya gbãpee ku ra kur ye ye, ufua saha nii ra kãnyãrwε ye.

²⁸ Ye laam wo ye cã, wii ma yee u ga nwongbãñ fãã, kii syi ke jruhu, u ga cãã tege nii, u yãñ ke nwongbãñ wãfãã dir ga war yě gii kua, u waha cã poo war yě ma ga waha yãã u ye, ke tēñ byε n waha kua.

²⁹ Mii loo sē ne ye, u ma cãã koo nwongbãñ nakũy ta, war n ba kloñ u ye, ke nwongbãñ sē fãã kua ye, mpãy pe loo yãã, pe ga naa u lεr.

³⁰ Pe ga yee: «-Ye naa n yãñ dya nwo ne, u nwoñ wãfãã tēñ fe gbe, ma ba gblihi laa, le tēñ sē kua u ye ye.»

³¹ Tesē, yĩñfua waa ma yee u ga naan miy yĩñfua waa ne, u ga cãã tege nii, u le fla yãñ wa. Tuu ma naan miyfa nawee- nyerbua ya ne, u ga yãñ, u ma ga waha

yigi u nampyen yĩñfua nwaa ye, tuu -sē ma naan miyfa nawee- nyersēnsye ne, u ga cã.

³² U ma -sē cã, u saha yigi u nampyen yĩñfua nwaa ye ye, u ga cãã nawee- lεhe wãã u ye, pe n ga u crã tã, pe u yey pe ga waha pye mii ke wãhã n kua pe nsoho wo.»

³³ Loo na Yesu n pe pye ma yee: «Yii waa saha nii ra kãnyãrwε mii u sē cãã tyii u koho wãn kur byε na ye.

³⁴ Ye sē tetege yãã? Tetege ma kayũhũ. Ke ma -sē sar, le kua. Waa saha ke ta ke n dur naa n tã y ye.

³⁵ Loo yale wo, ke saha kãntraha gbihi, ke saha le nafuhu wo ye. Pe n gaha ke miy wãã nkur ye nafēnten na. Wii ma n traha u ke yĩntaha cã, u luhu yõ!»

15

Mbua wii tuu ba plaha, ma ba yãã

(Mat 18.12-14)

¹ Pe kufar wããfa, tesē mpãy ne pe naa kãmpee- yãr, pe byε naa n crã Yesu na, ma ba naa u kaplãñ luhu.

² Le sē naa n tã y pe Farisyě ye, tesē pe Yãhã kaiyarfa ne ye, pe n sya le wlũhũ naa n pãã pe ya ye ma yee: «Dya nwo n tã y kãmpee- yãrfa ne, ma sya wãã n di pe ne.»

³ Yesu n pe yě sya kakuãcran laa ne ma yee:

⁴ «Mbaa gbeebua syi ga waha pye waa ye ye laam wo. Nen ya ga waha plaha pe wo. Ufua saa pe mbaa gbeeresyar sēnsye

kuaresyar mii ta yaha la nyẽ wo, u ga nen nwo ke wii tuu plaha, u sya u yãã?

⁵ U ma u yãã, le ga tãy u ye. U ga u mbua gbe taha kãmayĩn na.

⁶ U ga ka kaha wo, u u naambiyãm yee, tesẽ u niisahafa ne, u pe pye: <-Ye naa nuhu di ra ne, ta mbua wii tuu ba plaha ra ye, n u yãã.>

⁷ Yesu n pe yar taha ma yee: «Ta n ye yar, le ma ke syi yãhãyĩn wo. Yãhãyĩnfa nuhu dir ne gboho nawee nen wĩ na, wii tuu u kapee- wãpyen miy yaha ma dye kãnyĩ wo, ke ter nawee- gbeeresyar sãnsye kuaresyar mpãy yaha, pe n yee poo ma naweeyõm, kapee- wãmiyaha wee pe na ye.»

War wii tuu ba plaha, ma ba yãã

⁸ Yesu n maha kakuãcran laa pãã pe ye ma yee: «Coo waa ma pye war sãnsye syi ne, warpua nen ya ne plaha u ye, u saa naaloho tar la, u ke nwon pe, u u warpua tay kayi ne u sya ga u yãã?

⁹ U ma u yãã, u ga u cabiyãm yee ba, tesẽ u niisahafa ne, u pe pye: <-Ye naa nuhu di ra ne, ta warpua wii tuu ba plaha ra ye, n u yãã.>

¹⁰ Yesu n maha le pãã taha ma yee: «Kapeepyefua nen ya ma yi kãã u kapee- wo, ma kãnyĩ gbe wãfuẽ, loo nde ga nuhu yigi yãhãyĩn tẽnlehe ye kã.»

Dya wii tuu ba plaha, ma ba yãã

¹¹ Yesu n maha kakuãcran nde pãã taha ma yee: «Dya waa pye naam kicar syãm ne.

¹² U dyasyĩnde n ba pe tuhufua pye ma yee: <Ta tuhufua, wo wale wãn la, ma ra lay wãã ra kã.> U tuhufua n -sẽ u koho wãn la.

¹³ Plii raa n ter, u dyasyĩnde n yir, ma u lay wãn bye par, ma ter pe war ne deydey kulaa wo. U n ga taha kuee gbar ya na, ma u wale bye pye klaha- tãn.

¹⁴ Pe war pe ba kua u ye, fããpihi gaa n dye le klo wo, u yẽ digi saha yãã u ye ye.

¹⁵ U n ka ma ga tẽn ke klofua waa ye, u n u gbe le u tar wo, u naa kaha tyẽ- naha.

¹⁶ Pe tyẽ- pe naa katyipir rii di, te di laam pye u na, waa sã -sẽ naa te wãã u kã ye.

¹⁷ Loo na, u n nii u ya wĩ ga ma yee: <Dir rii gẽ te ma ta tuhufua tẽntẽ- ye, pe saha te di tãn ye, ndoo -sẽ nwo tee nde wo, n n ku fãã ne!

¹⁸ N ga dur ga ra tuhufua ye, n n gaha u yar n yee, ta tuhufua, n kapee- pye Yãhã na, n kapee- pye ma na.

¹⁹ N sã maha yai ma naa ra yãn ma dya draha wo ye. Naa ra yigi mii ma tẽntẽle waa dyan.>

²⁰ U n yir, ma kãnde sya ma n ter u tuhufua fla na. Tuu ga kaha yãn n wãã deydey, u tuhufua n u yãã. U dya fen n u sron yigi, u n sya yir fã ga maa u wãã, ma u pua yigi.

²¹ Loo na, u dya n u pye ma yee: <Ta tuhufua, n kapee-pye Yāhā na, n kapee-pye ma na. N sē maha yai ma naa ra yāṅ ma dya draha wo ye.>

²² Pe -sē ga dye kaha wo, u tuhufua n u tēntē-pye ma yee: <Nayroho gii ke yō tāṅ te nayre bye na, -ye ka farfar, yaa koo gbe ba le u na, -ye kāncrā le u kē kōnde na, -tee maha ntān le u kē tre na!

²³ Naampēṅ gii ke gboho, ye ga ke yigi ba boo, waa nuhu dir di.

²⁴ Ye sē yāā, ta dya nwo tee yāā nwo, le ma mii u ba ku ra ye, ma dur ba yrāṅ na; le ma mii u ba plaha ra ye, ta n u yāā.> Pe n yir gbar na, ma nii nuhu di.

²⁵ Loo yale wo, u dyadyaha pye tar wo. Tuu dur n pai ma ba nō kaha yē na, u n luhu kapēn mii ye, yor ne.

²⁶ U n tēntēle waa yee ba, ma ba u yey nwa kē.

²⁷ U tēntēle n u yē sya ma yee: <Ma cīfua kē u dur ba. Koo kē, naampēṅ gii ke ba gboho, ma tuhufa ta pe n ke boo, ma yee woo dya dur ba u ye wāwee.>

²⁸ U dyadyaha laam n war, u n sye u sē dye kaha wo ye. U tuhufua n yi ma yee, woo ga u laam yīn u n dye.

²⁹ U dya n u pye ma yee: <Yāṅ, ke dye- nii yagaa n kai-pye n wāā ma kē. Ma sē maha laa pāā yāā ra ye, ta n le sye ye. Ma ra kē yāā la sēmbua ge ne, ma yee n sya n ga nuhu dir di ra naambiyām ne?

³⁰ Ma dya nwo, tuu -sē ka maa ma wale bye pye klaha-tāṅ canaandi na, ma dur ba, naampēṅ gii ke ba gboho ma ta pe n koo yigi boo u kē!>

³¹ U tuhufua n u pye ma yee: <Ta puee, ma ma ra ne yalebye, wān tii bye te ma ra wān, ma bya wān ne.

³² Ma sē yāā, ma cīfua nwo taa yāā nwo, le ma mii u ba ku wo ye, ma dur ba yrāṅ na; le ma mii u ba plaha wo ye, wo n u yāā. Wo yai wo loo gbar nuhu ne, -too dir di wo laam n yīn!> »

16

Wale wīī

¹ Yesu n maha kakuācran pāā u kānyārwei ye ma yee: «Walefua waa ba tēntē waa gbe ta u wale yīṅ na. Pe n ba u walefua pye ma yee, u tēntē ma tuu u wale pye n klaha-»

² U yīṅfua n u tēntē yee ba, maa u pye ma yee: <N laa luhu ma wīī na, le sē yai ra ye ye. N saa maha ma ta ra wale yīṅ na ye. Taa ra wale pye mii, ke bye tōr ra n cā.>

³ U wale tēntē n laam ga ma yee: <Ta yīṅfua nwo u ga ra tege kāā ra tēn na. N ga pye mii? Fānga wee ra na ta n ga waha kāntraha tēn tē ye; n ma yee ndoo ga naa n nar, le ga nii fyar wīī.

⁴ Tē ga lii pye n le cā yagaa. Ke syi ne, ta tēn maa klaha-ra ye, mpāy ga waha ra yigi ta pe ya tāy!>

⁵ Loo na, u yīṅfua foho ke pye mpāy na, u n pe bye yee ba nanem. U n u wācir yey

ma yee: <Ma yai ma fue lii dāã ra yĩnfua kē?>

⁶ U n u yē sya ma yee: <Sēm- nasuhu gbeebua.> U tēntē n u pye ma yee: <Ma myaha fla nge saba wo, tege nii ma sēm- nasuhu gbeesī sēnsye ya yrūhū.>

⁷ U n waa ter yey ma yee: <Ah mboo, fue lii ne le ma ma na?> U n u yē sya ma yee: <Dir nfāãper kure gbeebua.> U tēntē n u pye ma yee: <Ma myaha fla nge saba wo, tege nii ma nfāãper kure gbeesī ya yrūhū.> »

⁸ Yesu n pe yar taha ma yee: «U tēntē wii u sē ba sron ye, tuu -sē pe fohofa pye ke syi, u yĩnfua ge n u pye ma yee u le pye kacān ne. Ye sē yāã, driyēfa cir pe ya ne ma sya ta ter cāãfa na.

⁹ Ndoo -sē ga ye yar laa ne: -Ye ye driyē wale ta, ye naa koho le ye nampyen- ye. Ke syi ne, ya'a ba cer kãã le wale na yaliile wo, ye waha niisaha gaa yāã Yāhā yai klo wo.

¹⁰ Wii ma sron kasyĩmbehe wo, ufua ga sron cĩnde wūhū wo. Wii ma yee u sē sron kasyĩmbehe wo ye, ufua saha sron cĩnde wūhū wo ye.

¹¹ Ye ma yee ye sē sron driyē nangbān tēn fla wo ye, Yāhā saa ba ye taha cĩnde nangbān tēn na ye.

¹² Ya'a yee ye sē sron nawee waa ter koho kla ne ye, Yāhā -sē ga ba ye koho kla wāã la ye kē?

¹³ Tēntē nawee nen saha yĩnfa nawee- syām wūhū

wāã le pye ye. Waa wī ga tã y u ye, le ter waa wī yaha. U ga sron waa ye, tuu waa wī sye. Le ma ke syi, ye saha nii Yāhā tēntē-, tee maha nii wale tēntē- ye.»

Yesu kai- nkāy yar nawee- na

(Mat 11.12-13; 5.31-32; Mar 10.11-12)

¹⁴ Pe Farisyē naa Yesu kaplāŋ ngī luhu, ma naa u ler, wale wī tee tã y naa n ter pe ye.

¹⁵ Yesu n pe pye ma yee: «Ye yii ta yii sron, Yāhā -sē ye laam wūhū cã tãŋ. Lii syi le ma yĩn nawee- ye, loo -sē ne le fūhū Yāhā ye.»

¹⁶ Yesu n maha pe yar ma yee: «Kānde lii Yāhā bii le le soho Musa koho wo faale wo, tesē faale Yāhā kaplāŋ tōrfa kai- ne, koo ngī bye kē ke naa n klaha nawee- ye, ma sya ba waa Nsān nawee- tããfua wāpaŋ na. Ma -sē gbe Nsān wāpaŋ cãã na, le Yāhā kapāyī n pãã nawee- ye, kapāyī lii le Yāhā Yai wī pãã. Nawee- bye -sē pe ya waha, ma n ke fānga ne pe dye Yāhā Yai wo.

¹⁷ Yāhāyīn tesē kãntraha ne te wī ga ba kua kãã. Ma -sē yee kãnde lii na Yāhā le ta, le kaplāŋ teelaale ge saa miy yaha ye!

¹⁸ Ke syi, naa wii ma u ya koho cōo sye ma waa sya, u kapee pye, u cayor pye. Tesē cōo wii u puai u sye, mboo wii ma u gbe, ma bya kapee pye, ma cayor pye.»

Walefua waa tesē fenfua waa ne

19 Yesu n maha kakuãcran pãã pe ye ma yee: «Walefua waa pye, u naa nayreyõr ya le, tii syi nawãm sã naa te dir yey ye. Plii bye u naa nuhu di, ma naa diyõr ya soho.

20 Fenfua waa -sẽ pye, pe naa u yee Laasar, u kadye bye pye nar fla. U sãy naa n nii u walefua kapahayẽ ya na.

21 Dir rii bir re tege naa n too kãntraha na, u naa n ke u re yãã u di. Pãm maha ba u nar lai naa n di u ye.

22 U fenfua n ba ku, yãhãyĩn tẽnlehe ye n u gbe ga ta Brama tãy, nakur klo niisayũhũ wo. Loo kur ye, u walefua n ba ku u ya ndon, pe n u tugu le.

23 U walefua naa fen sya nakur klo niisapihi wo, naa fla wo. U n yĩntaha kuã yir wãã, ma Brama yãã deydey, Laasar ne u tãy.

24 U n tẽ sya ma yee: «Ta tuhufua Brama, ta fen di ma Laasar lehe wãã, u n ga u kõnde ya kã le car ya loho wo, u ba ra yĩnkãĩ yĩn ta kẽ. Ma sã yãã, ta fen gboho ter naa ngẽ wo.»

25 Brama n -sẽ u pye ma yee: «Ta dya, taa pye kãntraha na, ma koho wãn pye la wãkua wãn, Laasar woo sã pye la fen ya? Le faha la ma na? Yagaa taa nwo fen laam wo, u lay kẽ u n di yagaa.

26 Tesẽ wuhungbãñ wo nsoho wo ye ne. Ma sã yãã, mpãy ma yee pe ga yir nwo pe ka ye fla na, pe saha ka ye. Nawee wii ma maha pye

ye fla na, u saha pa nwo ye.»

27 U walefua n Brama pye ma yee: «Le ma pye ke syi, ma Laasar lehe wãã ta tuhufua kaha wo,

28 nampyesey ma ra ye, wãm bua. U lehe wãã, u n ga pe yar pe ma syi ra wãñ syi pye pe ba pa fen fla nge wo ta wãñ syi dyan ye.»

29 Brama n u yẽ sya ma yee: «Yãhã kaplãn nkãy Musa tuu bii cãã yrũhũ yaha, nkãy ne pe Yãhã kaplãn tõrfa pe bii cãã yrũhũ yaha, ke ma ma nampyen- ye kaha wo, pe naa n luhu ke ye.»

30 U walefua n u pye ma yee: «Ta tuhufua Brama, loo saha yai ye. Nawee ma yir nakur klo wo nwo, maa pe yar pe ga cã pe kapee-wãpyen sã yõ ye, pe gbihi naa n yãr Yãhã kãnyĩ wo.»

31 Brama n u pye ma yee: «Pe ma yee pe saa luhu Yãhã kaplãn nkãy ye ke ma pe ye ye, waa ma sya yir nakur klo wo, ma dur ga yrãn na pe ye, pe ga yee woofua bya kaplãn wee cĩnde ye.» »

17

Kapee- wãpyen tesẽ wãtyii ne kapee- foho na

(Mat 18.6-7, 21-22; Mar 9.42)

1 Yesu n maha u kãnyãrwai pye ma yee: «-Ye yãñ, kapee- wãpyen saha kua yãã ye. Wii ma -sẽ u nampyen ta u n kapee pye, ufua wĩ pee!

2 Mpãy pe ma pra kicar wãñ syi, ma ra ta pe Yater, wii ma poo nen waa ta u

n yi kãã ra kãnde wo, le ga pee woofua na. Pe ma sya cãã ntëmbangbãñ pua woofua yĩntyigi na, ma u gbe miy le wãã langbãñ wo u sã yãã loo kapee nde yãã pye ye, ke puar u na.

³ -Ye yii yigi! Ma nampyen ma laa tee pye ma na, le pãã u ye. U ma le sya u kadugun ma cã le sã yõ ye, tyii u kapee fue na ma kuãñ ne!

⁴ U ma sya tee pye ma na tehe kuasĩ per neñ ya wo, ma -sẽ le sya ke tehe kuasĩ bye na ma cã le sã yõ ye, tyii u kapee- foho na ma kuãñ ne ke tehe kuasĩ ngĩ bye na.»

⁵ Yĩñfua Yesu tẽnlehe ye n ba u pye ma yee: «Kaa taha wo na, Yãhã wĩ n waha sron gboho wo laam wo.»

⁶ Yesu n pe yẽ sya ma yee: «Ye laam wo, ya'a Yãhã ta ye Yater carle ya, ye ga waha pãã katyigi nge ne ye yee: Mii kuã kãã tee nde wo, ma ka maa mii sũ langbãñ wo. Ke katyigi -sẽ ga luhu ye ye, ke le pye cĩnde ye yĩnde na.»

Tëntële wĩ ma lii ne?

⁷ Yesu n maha yee: «Tëntële syi ne pye waa ye ye laam wo, tuu gbe u naa tar war, laa na u naa mbaa naha, u ne u yãã tuu yir tar laam wo ma n pai, u ga u pye la, u pa farfar u ba nii u loho wo, tuu di?

⁸ Aye rehe, tuu ga lii pãã u ye u ga yee: «Ta sro soho ra kẽ! N ma ba nii maa di yaliile wo, ma ka maa ma tëntë nayre yi kãã, -taa raa le, ma ba naa wãn pye ra kẽ

ta n naa n di! N ma ba di wa, ma cã ba di kur kue ye.»

⁹ U tëntële kẽ u ne, tuu u taha nkãy na u n ke pye, u ga maha syaha wãã la u kẽ nantãñ?

¹⁰ Ye wĩ bya ma ke syi: Tẽ ye taha nkãy bye na, ya'a ba koo bye pye kua wa, -ye yee: «Tëntë- ya me wo ne; wo tẽn ya sã na too tẽ? Ah lii maha kuee?» »

Nawee ma jaa, u yai u lii pye?

¹¹ Yesu n ta ter Yurusalem kãnde ne. U n ba Syamarifa kãntraha yertersaha fla sya, tesẽ Galele kãntraha yertersaha fla ne, ma naa n ter.

¹² U naa n dye kusyĩnde laa wo, gber- sãnsye mpãy n u wãã ba, ma ba yer deydey.

¹³ Pe n nii n tẽ ma yee: «Yĩñfua Yesu, wo fen di!»

¹⁴ Yesu n pe yãã, ma pe pye ma yee: «-Ye ka, yaa yii yar Yãhã yũndefa na.» Pe n nii n gaha, ma ga jaa kãnde wo.

¹⁵ Poo nen waa, tuu yãã u jaa, u n dur ma nii Yãhã sey n pai fãnga ne.

¹⁶ U n ba kãnkũy gbãã Yesu tre tãy, ma yĩñ kor le ma syaha wãã u kẽ. U dya pye Syamarifa naa.

¹⁷ Loo na, Yesu n yẽ kuã ma yee: «Poo sãnsye mii bye pe jaa, pe kuaresyar mii -sẽ ma na?

¹⁸ Waa sã yãã yee ge yee u ga dur ba syaha wãã Yãhã kẽ, mii tergaafua nwo ya sã kẽ ye.»

¹⁹ Loo kur ye, Yesu n u Syamarifa naa pye ma yee:

«Yir, ma naa n gaha, taa ra ta ma Yater, loo le ma sya yaha.»

Yāhā Yai wāpa yale ga ba nawee-fe gbe

(Mat 24.23-28, 37-41)

²⁰ Pe Farisyē n ba Yesu yey Yāhā Yai wāpa yale ne. U n pe yē sya ma yee: «Yāhā Yai wāpaṅ sē waha yāṅ n cā ye.

²¹ Ye yee la le ga ba naa n pāā Yāhā Yai ma nwo, laa na ke ma nwaa? Tee -sē le cā ye yee Yāhā Yai ma wa ye telai wo.»

²² U n dur ma u kānyārwai pye ma yee: «Cāā gaa ma ke n pai, yaa ba naa u Nawee Puee yīnfar ke, le ma sya ga pye per neṅ wāyāā ya. Ye sē -sē ga ba u yāā ye.

²³ Ye ga ba naa n luhu nawee- yē na, u ma nwo, laa na u ma nwaa. Ye ma n fā taha waa na ye.

²⁴ Ye sē yāā, u Nawee Puee wādurbaṅ ga ba pye mii yāhā wāyehē dyaṅ, ke ne yehē ke ncha bye gbe tā, nawee- bye n ke yāā.

²⁵ N -sē yai n cāā wāfāy yāā gboho, n yai yagaafa n cāā ra wīī sye.

²⁶ Kai- nkāy ke naa n pye faale wo Nuwe cāā na, koo syi kai- ga ba naa n pye u Nawee Puee wādurba yale wo.

²⁷ Koo cāā na, nawee- naa n di, ma naa n wo, ma naa ca sya, ma naa pe pueesyam wāā naam kē. Pe naa loo pye, te lafir n sya bii yi tā kāntraha bye na ma nawee-

bye boo tāṅ. Nuwe woo n bii sya yaha u salangbāṅ wo, u nna ne.

²⁸ Kai- nkāy ke naa n pye faale wo Lote cāā na, koo syi kai- ga ba naa n pye u Nawee Puee wādurba yale wo. Lote cāā na, nawee- naa n di, ma naa n wo, ma naa wān par, ma naa tar war, ma naa nwey fāā.

²⁹ Per gii Lote yi Sodō wo ma ter, naangbāṅ tesē naatarmiy ne te n yir yāhāyīṅ kue ye, ma n too le klo na, ma sya pe klofa bye suhu boo.

³⁰ U Nawee Puee wādurba yale wo, ke syi ga ba naa n pye.

³¹ Koo per na, wii ma ba pye u gbegbaha yīntraha wo, u ma syi yee woo ga tege dye nwoṅ wo, u ga u wān gbe ke fla na ye. Wii ma ba pye tar wo, u ma syi yee woo ga dur ga u kaha wo ye.

³² -Ye ye laam too lii na le bii Lote cōō* dye.

³³ Wii tuu u ya yīṅ ke, ma suhu u laam wān ne, woofua ga ba too bye ke laa; wii tuu - sē ga le sya u u yīṅ ke laa, ma suhu u laam wān ne, woofua kē tuu cā ga ba too nde bye yāā.

³⁴ Ta n ye yar, koo per na, nawee- syām ma pye pe wāā sāy nii kasāy wāṅ neṅ na yīmper wo, pe ga ba nen yigi ba ra fla na, pe tyii u nen na.

³⁵ Ca syām ma pye, pe tra tre pe ya tāy, pe ga ba nen

* 17:32 17.32 Lote tuu bii fā naa n yi Sodō klo wo u nna ne, u cōō bii sye, ma klaha yāṅ kur ye, ma -sē ku ma nii tetege ntāmbege.

yigi ba ra fla na, pe tyii u nen na. [

³⁶ Naam syām ma pye tar wo pe ya t̄āy, pe ga ba nen yigi ba ra fla na, pe tyii u nen na.]»

³⁷ Loo na, pe kānyārwai n u yey ma yee: «Yīṅfua, kai- ngūi ga ba pye na?» U n pe yē wāā sya plāhā ne ma yee: «Ye sē yāā, kakugu ma pye na, yān ga te ya wāā koo fla na.»

18

Yesu kakuācran pāā calangusya waa wīi na

¹ Loo kur ye, Yesu n maha kakuācran laa pāā u kānyārwai ye, pe waha cā pe naa Yāhā nar yalebye, pe ma syi pe fāy naa n sya loo ne ye.

² U ba pe pye ma yee: «Klo laa wo, kasāhāfua waa pye. U sē naa n fya Yāhā na ye, u sē naa nawee yāṅ ngaa ye.

³ Loo klo nen ya wo, calangusya waa maha pye, u naa n pai u kasāhāfua fla na, u t̄āhā wīi laa na. U naa u kasāhāfua pye ma yee: «Le kai nde sāhā wo nsoho wo ra napīi ne, ta n waha ra t̄āhā yāā.»

⁴ Le n kuee ma sya ma-, u kasāhāfua sē naa n traha u laa pye ye. U n ba u ya pye ma yee: «Cīinde ne, n sē n fya Yāhā na ye, n sē maha nawee yāṅ ngaa ye.

⁵ Coo nwo ra fāy gboho n ter, n ga u t̄āhā wāā u kē, nawee- n cā. Mii loo sē ne ye, n saa wūūsaha yāā ye.»

⁶ Yīṅfua Yesu n u kānyārwai yar taha ma yee: «Kasāhāfua nwo ge tuu sē n sron ye, tuu lii pāā ye sē le yāā la?»

⁷ Yāhā nge ge mpāy ke pe yāṅ yi, poo mii ma ba n wūn pe t̄āhā wīi laa na ke yai ke yīmper, ke saa laa pye la pe kē? Ke ga ma- la mii ke sē koho le pe ye ye?

⁸ Ta n ye yar: Ke ga pe t̄āhā wāā pe kē le yalebya wo. Ma -sē yee u Nawee Puee ma ba dur ba kāntraha na, u ga ba poosyifa mpāy yāā la mpāy syi pe u sron ta pe Yater?»

Yoo sron Yāhā ye?

⁹ Mpāy pe naa pe ya yāṅ ma yee poo sron Yāhā ye, ma yee mpāy pe kuee pe sē yō ye, Yesu n kaplāṅ ngūi kuā cra pāā pe kē ma yee:

¹⁰ «Nawee- syām mpāy ba dugu ga Yāhā kangbāṅ wo, Yāhā narsaha wo; nen pye Farisyē naa, nen nwo -sē pye kufar wāāfua.

¹¹ U Farisyē naa n ga yer u ya ya, ma nii Yāhā nar ma yee: «Yāhā, nawee- bye n yuhu, pe pee ma maha cayor le. Ndoō tē wee wācēṅ pe ne ye, n syaha wāā ma kē loo nde wīi na. N sē maha wee kufar wāāfua nwo dyan ye, n syaha wāā ma kē loo wīi na.

¹² Plii kuasīi nsoho wo, n ne plii sīi raa yāṅ yi, n ta yē t̄ā digi na n saa ngaa di ye. Tesē, n ma ngii koo yāā, n ga ke la fle sēnsye, n fla nen wāā ma kē.»

¹³ U kufar wāāfua woo n fya ma ga dey yer, u sē sya

ma yĩntaha ge kuã yir wãã yãhãyĩn kuẽ ye ye, ma nii u ya ntrañ gbã ma yee: <Yãhã, n ma kapeepye fua, ta fen di, ma fihĩ ta kapee- bye laha kãã ra yĩn na.> »

14 Yesu n maha pe nawee-pye ma yee: «Ta n ye yar, u kufar wããfua tuu dur ter u kaha wo, Yãhã ba u yãñ ma yee u sron ma ta ter u Farisyẽ naa na. Ye sã yãã, wii ma u ya ta yĩnfua draha wo, ufua ga kloñ. Wii ma sã u ya kloñ, ufua ga kuã yir yĩnfua draha wo.»

Yesu kaa taha kicaabir na (Mat 19.13-15; Mar 10.13-16)

15 Nawee- n pa kicaabir ne Yesu fla na, tuu koho taha pe na, u Yãhã nar pe wĩĩ na. Pe kãnyãrwai n pe yãã, ma kuãñ pe na.

16 Yesu n pe kicaabir yee ba u tãy ma yee: «Ye tyii pe kicaabir na, pe n pa ra ye! Ya'a n sye pe na ye! Ye sã yãã, mpãy pe ma pra poo wãñ syi dyañ, Yãhã Yai ma poo wãñ.

17 Ta n cĩĩnde nde pãã ye ye: Wii ma yee u sã Yãhã Yai wĩĩ sya yigi yaha u laam wo kicar wãñ syi dyañ ye, woofua saa dye yãã Yãhã Yai wo ye.»

Nangbãm ga waha dye la Yãhã Yai wo? (Mat 19.16-30; Mar 10.17-31)

18 Yiiffee yĩnfua waa n ba Yesu yey ma yee: «Yĩñfuayõ, n ga waha lii pye n cĩĩnde yrã yãã, lii wãkuayãã wee le na ye?»

19 Yesu n u pye ma yee: «Nwa ta ma n yee n yõ? Waa sã yõ mii Yãhã ya sã kẽ ye.

20 Ma sã Yãhã kãnde katan wũhũ cã la, nkãy ke yar yaha ma yee: <Ma'a syi ma cayor le ye, ma'a syi ma nawee boo ye, ma'a syi ma yuhu ye, ma'a syi ma kawar fua ye; naa ma tuhufua gboho, ma nahafua ne!> »

21 U dya n u pye ma yee: «Ta kicar wo, n koo ngĩĩ bye yigi, ma sya ba waa yagaa na.»

22 Yesu tuu kapãn nde luhu, u n u dya pye ma yee: «Kate nen laa kuee ma ye. Ka, ma ga ma koho wãn bye par tãñ, -taa pe war bye wãã tãñ nawãm kẽ! Loo na, ma -sã ga ba nii nangbãñ Yãhã ye. -Taa pa, ma ba taha ra na!»

23 U dya tuu kaplãn ngĩĩ luhu, u laam bye n wlãhã u ye, u tee pye nangbãñ.

24 Yesu tuu yãã u dya laam ba wlãhã, u n le pãã ma yee: «Nangbãm wãdye wĩĩ Yãhã Yai wo, le war!

25 -Ye yãñ, yũhũmii wãdyeyiter mensãn wihi ne, le ma fãhãfãhã ma ter nangbãñ wãdye yaha Yãhã Yai wo.»

26 Mpãy pe naa n luhu Yesu ye, pe n u pye, a nangbãm ma yee pe saa waha pe yĩy yi yaha ye, yoo syi -sã ma u ga waha u yĩñ yi yaha?

27 Yesu n pe yẽ sya ma yee: «Kai lii le nawee yia, le sã Yãhã koo yia ye.»

28 Loo na, Pyar n u pye ma yee: «Yĩnfua, yãñ, wii mpãy

too -sē ter wo känkai- bye yaha, ma taha ma na, wo wĩ ga ba pye mii?»

²⁹ Yesu n pe pye ma yee: «Ta n cĩnde nde pãã ye ye: Wii ma ter u kaha yaha, tesē u cōō ne, u nampyese y ne, u seefa ne, u pii ne, Yāhā Yai wĩ na,

³⁰ u ga too syi yãã nanga kãntraha nge na, te n sya gboho ter. Sukũhũ gaa laam wo, u ga cĩnde yrã yãã, lii wãkuayãã wee le na ye.»

Yesu tēhē tãã wuhu tuu nii u wãku wĩ pãã u wã yir wĩ ne

(*Mat 20.17-19; Mar 10.32-34*)

³¹ Nabuar naa n taha Yesu na, u n ba u kãnyãrwai sēnsye syãm cer yi, ma pe yar ma yee: «-Ye yãñ, wo dugu n gaha Yurusalem wo. Faale Yāhā kaplãñ tōrfa pe bii kai- nkãy cãã yrũhũ yar yaha u Nawee Puee wĩ na, ke bye ga pye yagaa.

³² Pe ga ba ra wãã mpãy kē pe sē cĩnde Yāhā cã ye. Poo, pe ba naa ra ler, pe naa ra tyehē, pe yēsyōr tu naa n woo ra nã.

³³ Pe ga ba naa ra gbã sãngblã ne, pe ba ra boo. Ta wãku plii tãã wuhu, n ga ba yir gbã wo, n pa gbaafa ye.»

³⁴ Pe kãnyãrwai sē -sē laa war nde na ye. Ke kaplãñ yĩntaha tee ba waha ter, pe sē ba cã Yesu naa lii pãã ye.

Yesu fũũ naa waa jaa

(*Mat 20.29-34; Mar 10.46-52*)

³⁵ Yesu ba dye gbe taha Yerekōō wo, nabuar pye u

ne. Fũũ naa waa -sē pye, tuu ba tege nii kãnde yē na, ma naa n nar.

³⁶ U n luhu nawee- ne pe gble n pai, u n le yey ma yee nwa kē.

³⁷ Pe n u yar ma yee, a Nasaretefa Yesu kē u n pai ter.

³⁸ Tuu loo luhu, u n nii n tē ma yee: «Dawide Dya Yesu, ta fen di!»

³⁹ Mpãy pe naa n yãr yahasee ye, pe nii n kuãñ u na ma yee, tuu yaha le. U n sye, ma cã maha nii n tē fãnga ne ma yee: «Dawide Dya, ta fen di!»

⁴⁰ Yesu n luhu, ma yer, ma pe nawee- pye pe pa u ne u kē. Pe n pa u fũũ naa ne, Yesu n u yey ma yee:

⁴¹ «Ma yee n nwa pye ma kē?» U n Yesu yē wãã sya ma yee: «Yĩñfua, ta ra n waha naa n yãñ faale wãñ syi dyañ.»

⁴² Yesu n u pye ma yee: «Naa n yãñ! Taa ra ta ma Yater, loo le ta ma n jaa.»

⁴³ U yĩmpe n ta ter yãr ke fla bye wo, u n nii Yāhā sey, ma nii n taha Yesu na. Pe nawee- bye pe loo yãã, pe n nii Yāhā sey pe ya ndoñ.

19

Lii le ta Sahasye n wã klaha nii naweeyō

¹ Yesu n ba dye Yerekōō wo, ma le klo yōr yi naa n yaha u kãnyãrwai ne.

² Le klo wo dya waa pye, pe naa n yee Sahasye. U pye kufar wããfa yĩñfua, ma pye walefua.

³ U naa n ke u Yesu yãã yĩnde ne, u u cã. Nawee- ba wo tã Yesu na. U Sahasye pye nagberle, u sê waha Yesu yãã ye.

⁴ U n gblihi laa, ma fã ga yahasee ye, ma ga dugu nii katyigi gaa na, u waha ba Yesu yãã tersaha wo.

⁵ Yesu tuu ba no ke fla na, u n yĩn kuã yir, ma Sahasye pye ma yee: «Sahasye, tege yãŋ farfar, n yai n syã ma kaha wo nanga.»

⁶ Sahasye n tege farfar, ma Yesu wãã sya nuhu ne, ma ka u ne u kaha wo.

⁷ Mpãy bye pe le yãã, pe n yee le sê yõ ye, ma nii le pãã, a u dya ka maa nampay le kãmpée yãrfua ne.

⁸ Kaha wo, Sahasye n yir yer u Yĩnfua Yesu yahasee ye, ma u pye ma yee: «Yĩnfua, n ga ra koho wãn bye la fle sãnsĩ, tẽ fle naney wãã nawãm kẽ. N ma cã n wii wale sya u ye fufor na, n ga loo syi wale fle resyar dãã ufua kẽ.»

⁹ Yesu n u pye ma yee: «Mboo tesẽ ma kahafa ne, ye sya yaha nanga, ma bya ma Brama kur waa mii ndon, koo kẽ.

¹⁰ Ma sê yãã, nawee- mpãy pe plaha, u Nawee Puee pa pe wãsyayaha yĩmbui ne.»

Pe tẽntẽ- sãnsye pe yĩnfua sêŋ mii?

(Mat 25.14-30)

¹¹ Mpãy pe ba naa n luhu Yesu ye, u n maha kaplãŋ nkãy kuã cra pãã pe ye. Tuu ba gbe taha Yurusalem na, nawee- naa le ga ma yee, laa

na Yãhã Yai ga pa le yalebya wo.

¹² Yesu n yee: «Nangbãŋ puee waa ba yir, ma ka deydey klo laa wo yĩnfuangbãŋ fla na, u n gaha fãnga sya u ye, u dur ba nii yĩnfua u klo wo.

¹³ Tuu yee u ga koo yrãhã yi, u n u tẽntẽ- nawee- sãnsye mpãy yee ba, maa per neŋ tẽn war la klaha pe nanem bye kẽ. U n pe pye ma yee: «Nawee nawee woo, u naa cãã troho u war ne, ta n sya ba dur ba.» Loo kur ye, u n ter.

¹⁴ U dya -sẽ nwo, u wĩĩ ba pee u klofa ye. Mpãy n yir ma tẽnlehe taha u na, pe ga u yĩnfuangbãŋ yar, a poo wee dya nwo wĩĩ na u nii pe yĩnfua ye.

¹⁵ Loo naa bye ne, pe n ga yĩnfar wãã u kẽ, u n dur ba u klo wo. Tuu ba war wãã u tẽntẽ- mpãy kẽ, u n pe yee ba loo na, ma ba pe yey pe cãã troho ma war nanii yãã taha.

¹⁶ U wãcir n yir ma yee: «Yĩnfua, taa war wãŋ gii wãã ra kẽ, n cãã troho ke ne, ma te syi wãŋ sãnsye raa yãã taha.»

¹⁷ U nangbãŋ n woo pye ma yee: «Le yõ; tẽntẽyõ kẽ ma ne. Taa sron kasyĩmbehe wo, n ga ma taha kui sãnsye raa yĩn na.»

¹⁸ U tẽntẽ syãŋ wuhu n pa, ma ba yee: «Yĩnfua, taa war wãŋ gii wãã ra kẽ, n cãã troho, ma te syi wãŋ bua raa yãã.»

19 U nangbān n maha woo ter pye ma yee: <Mboo na, n ga ma taha kui bua yīn na.>

20 Tēntē waa ter n pa, ma ba yee: <Yīnfua, ma war wān nge. N ba ke gbihi ta fatar wo, ke ma n plaha ye.>

21 N tee ba fya ma na, ma laam waha ter. Ngii ke wee ma myaha wān ye, ma ke yey n sya. Tar rii nawee- pe n war, ma n ta pe ma myaha taha re na.>

22 U nangbān n u pye ma yee: <Tēntē nwo, ma sē yō ye. N ga ma sāhā ma yē kaplān ne. Ma yee ra laam waha, a ngii ke wee ta myaha wān ye, n ke yey n sya. Ma maha yee, a tar rii nawee- pe n war, n n ta pe ta myaha taha re na.>

23 Taa yee ke syi, nwa ma sē ka, maa ke war wān wāā fuε na war cātrosaha wo ye? Loo na tē dur ba, n saa ne yāā la u war see, ta n sya?>

24 Nawee- mpāy pe pye, u n dur yagaa ma poo pye ma yee: <-Ye u war wān sya kāā u ye, ye ke wāā te wāy sēnsyefua kē.>

25 Pe n u pye ma yee: <Yīnfua, ah woo nwo wee wa la wāy sēnsye ne?>

26 U n yee: <Ta n ye yar, wii ma pye ngaa ne, pe ga ba wāā taha u kē. Wii ma -sē yee u wee ngaa ne ye, car gii ke ma u koho wo, ke ga ba tyīn sya kāā u ye.>

27 Ta napī- mii wī na, pe ba yee poo wee ra wī na pe yīnfua ye, -ye pe yigi ba nwo, ye ba pe boo ra yīnde na!> »

Nawee- Yesu sey ga dye Yurusalem wo
(*Mat 21.1-11; Mar 11.1-11; Nsān 12.12-19*)

28 Yesu tuu koo pāā wa, u n ta ter yir, ma Yurusalem kuε kānde sya. Nabuar naa n taha u na.

29 Pe n ga nō gbe taha Gbefasyε tesē Gbetane kusyīmbēhε kuε ye, yān gaa tāy. Katyir raa ter pye ke fla na, pe naa te yee wolifyε katyir. Yesu n u kānyārwei syām mpāy lehe wāā u yahasee ye ma yee:

30 «-Ye ka kusyīnde ndaa wo ye yahasee ye! Ya'a ga n dye, yaa kānkonyainge gaa yāā, ke pua yaha nii, waa sē dugu yāā ke na ye. -Ye ke sāhā ba nwo!

31 Wii ma ye yey ma yee nwa ye n ke sāhā, -ye ufua pye ye yee, ke wī ma wo Yīnfua na!»

32 Pe kānyārwei syām n ka. Yesu tuu ba pe cāā yar yaha mii, pe n ga yāā koo syi.

33 Pe naa ke kānkonyainge sāhā, kefa n pe yey, a nwa ta pe n ke kānkoṅ sāhā?

34 Pe n yee: «Ke wī ma wo Yīnfua na.»

35 Pe n ka ke kānkoṅ ne Yesu kē, ma pe nayrengbāy taha ta ke na, Yesu n dugu nii te na.

36 Pe n nii n gaha Yurusalem kuε ye, nabuar tii te pye te n nii u gbho, ma pe nayrengbāy yaha n gaha le kānde wo.

37 Yesu tuu ba dye gbe taha Yurusalem wo kānde lii ne le n yir ke wolifyε katyir yān na, ma tege n gaha le klo wo,

nuhu n pe kānyārwaibuar yigi. Pe n nii Yāhā sey laanwo wūhū nkāy bye wī na ke pye ter, pe n yāā yīnde ne.

³⁸ Pe naa n yee:

«Yīnfua, mboo wii taa n pai
Yāhā myaha ne,
Yāhā ke kaa taha ma na.
Yāhā yrīn nō wāā wo ye,
nawee- bye pe naa Yāhā
miingbān gboho!»

³⁹ Farisyē mpāy pye pe nabuar laam wo. Pe n Yesu pye ma yee: «Yīnfua, ma nawee- ta pe n yaha le.»

⁴⁰ Yesu n pe yē sya ma yee: «Poo ma sya yaha le, ntēambar ge ga naa n gble pe draha wo!»

Yesu wūn Yurusalem wī na

⁴¹ Yesu tuu ba crā Yurusalem na ma yīnde taha ke na, u n nii n wūn le klo wī na ma yee:

⁴² «Yrīn wī lii le n pai ma nawee- ye, ke nanga nge na, pe ma ne pye pe ga waha le yān cā pe ya ndon, le ne ga puar pe na! Yagaa, le -sē nde, le wūhū pe na, pe saha le yān cā gbaa na ye!

⁴³ Plii raa ma re n pai, ma nawee- napī- ga ba pe klofa gbey le, pe naa naan miy pe na kue bye ye.

⁴⁴ Yaliile Yāhā pa ke n pai pe Yurusalemfa sya yaha, pe sye ma yee pe sē cā ye. Koo kē pe napī- ga ba yia pe na, pe pe boo tān, pe le klo yoho tān migimigi, waa saa ntēmlaha gaa ge yāā ke taha ta nii ke nampyen na ye.»

Yesu laam war pe Yiifee- ne ke Yāhā kangbān wī na
(*Mat 21.12-17; Mar 11.15-19; Nsān 2.13-22*)

⁴⁵ Yesu n ga dye ke Yāhā kangbān laam wo, ma too pe cātrohōfa na, ma nii pe kar n yi.

⁴⁶ U naa pe pye ma yee: «Le ma le yrūhū ta Yāhā sabangbān wo ma yee, Yāhā yee: <Ta kangbān yai ke nii ta seysaha.> Yii -sē ke ta yuhu- dyeniisaha!»

⁴⁷ Plii raa nsoho wo, Yesu naa nawee- klaha ke Yāhā kangbān laam wo. Pe Yāhā yūndefa yīnfa, pe Yāhā kaiyarfa ne, tesē pe Yiifee- yahaseefa ne, pe naa Yesu ke wāboo ne.

⁴⁸ Pe ga pye mii pe waha u yigi boo, pe sē le cā ye. Pe ba fya pe klofa na, poo naa Yesu kaplān luhu nuhu ne yalebye.

20

Yoo kānde wāā Yesu kē u naa kai- ngū pye?

(*Mat 21.23-27; Mar 11.27-33*)

¹ Too plii nsoho wo, Yesu naa nawee- klaha Yāhā kangbān laam wo, ma naa le Yāhā kapāyī wūhū tōr pe ye. Pe Yāhā yūndefa yīnfa tesē pe Yāhā kaiyarfa ne, ma suhu pe wāle ne, poo mii n pa Yesu fla na.

² Pe n ba u yey ma yee: «Kai- ngū bye raa n pye, wo yar ma ke pye kānde lii ne? Yoo kānde wāā ma kē ma naa ke pye?»

³ Yesu n pe yě sya ma yee: «Ta bya, n ga ye yey kate nen laa ne:

⁴ -Ye ra yar yoo tuu ba Nsān lehe wāā, u n ba nawee- tāā naa n yi loho wo? Yāhā laa, nawee-?»

⁵ Pe n ga nii le klāṅ n pāā pe ya ya ma yee: «Wa'a yee Yāhā kē ke ba u nō wāā, u ga wo pye, a nwa wo sē -sē ba u Nsān kaplāṅ sya cīinde ye?

⁶ Wo saha yee nawee- me pe u lehe wāā ye. Mii loo sē ne ye, pe klofa ga wo waa boo ntēmbar ne, pe bye le sya cīinde ma yee Nsān pye Yāhā kaplāṅ tōrfua.»

⁷ Loo na, pe n ba Yesu pye ma yee, a wii ruu Nsān lehe wāā u ba nawee- tāā naa n yi loho wo, poo sē ufua cā ye.

⁸ Yesu n -sē pe pye ma yee: «Ya'a yee ke syi, ta bya, n saa ye yar n kai- ngīi pye kānde lii na ye.»

Yiifee- yahaseefa wīi ma cra tawarfa wīi nde ne

(Mat 21.33-46; Mar 12.1-12)

⁹ Loo kur ye, Yesu n kakuācran pāā pe nabuar ye ma yee:

«Dya waa ba defīi katyir tar le, ma te tar yaha tawarfa mpāy ye, ma ter yrāhā ye ma n gaha ma-.

¹⁰ Te defīi pii yiyale le ba nō, u tarfua n kuee, ma u tēntēle waa lehe wāā pe tawarfa ye, u ga woo lay sya ba. Pe tawarfa n ga u tēntēle gbā, ma u dur wāā kānwai ne.

¹¹ U tarfua n maha tēntēle waa lehe wāā. Pe tawarfa n maha ga woo bya gbā, ma u

tyehe, ma maha u dur wāā kānwai ne.

¹² U tarfua n maha tēntēle waa lehe wāā, ke tehe tāā wuhu na. Pe n ga woo yigi, ma u duai, ma u gbe miy yi wāā te tar nkur ye.

¹³ Loo na, u tarfua n laam ga ma yee: «N ga pye mii? Ta dya nen wii u ntāṅ dye ra tāy, n ga woo lehe wāā. Laa na, pe n gaha nagboho ta woo na.» U n u lehe wāā.

¹⁴ Pe tawarfa pe ba u yāā, pe n pe ya pye ma yee: «Wii tuu ga ba nii tarfua woo kē nwo. -Too u boo, te wān bye n ba nii wo wān.»

¹⁵ Pe n u gbe miy yi wāā te tar nkur ye, ma u boo.»

Yesu n pe yar taha ma yee: «Yagaa u tarfua ga lii pye?

¹⁶ U ga ba pa, u ba pe tawarfa mii boo kāā, tuu te tar yaha nawee- mpāy ye.» Pe nawee- pe kaplāṅ ngīi luhu, pe n yee: «Yāhā ma n pa le ne ye!»

¹⁷ Yesu n pe yāṅ, ma pe pye ma yee: «Ye laam wo, kapān nde yīntaha kē lii ne, kapān lii le yrūhū ta Yāhā sabangbāṅ wo ma yee:

«Ntēmblaha gii nwonfāāfa pe ba sye yaha, koo ntēmblaha kē ke dur yīṅ yāā ke nwoṅ wāfāā wo.» »

¹⁸ Yesu n pe yar taha ma yee: «Nawee wii ma too tā koo ntēmblaha nge na, u ga u ya waa yraha ke na. Koo ntēmblaha ma -sē maha too tā wii na, ke ga ufua waa yraha migimigi.»

¹⁹ Yesu tuu koo kaplāṅ ngīi pāā wa pe nawee- ye, pe

Yāhā yūndefa yīnfa tesē pe Yāhā kaiyarfa ne, pe n nii n ke pe Yesu yigi le yalebya wo. Pe tee ba cā poo me Yesu tuu naa n yān ke kakuācranᅇ ngī ne. Pe -sē ba fya pe klofa na.

Nawee yai la kufar wādāā ne?

(*Mat 22.15-22; Mar 12.13-17*)

²⁰ Pe Yāhā yūndefa yīnfa tesē pe Yāhā kaiyarfa ne, pe n nii Yesu kihi n yān. U ma laa plaha pye, pe u yigi. Loo na, pe n mpāy lehe wāā Yesu ye. Ma'a pe yāā maa yee naweeyōm me. Pe ba pe lehe wāā ma yee pe ba Yesu plaha yigi kayey laa ne. U ma plaha pāā, pe u yigi ga wāā u klo fāngafua kē.

²¹ Pe n ga Yesu yey kayey nde ne ma yee: «Yīnfa, wo cā ma yee nkāy bye taa n pāā, tesē nkāy bye ne taa n klaha, ke bye sronᅇ. Nawee ma sya nii mii syi dyanᅇ, le sē kai kua ma ye ye. Ma nawee- klaha cīinde ya ne Yāhā kānde wāyār wī na.

²² Wo yar nde ne: Wo kānde na, wo yai la kufar wāwāā ne fāngafa bye yīnfua kē laa, wo sē yai te wāwāā ne u kē ye?»

²³ Yesu -sē ba le cā wa pe n traha pe u plaha yigi. U n pe pye mā yee:

²⁴ «-Ye ntēn war waa yar yān ta na! Yoo yirfua pe pye ta u na nwo, u myaha ne?» Pe n yee, a u fāngafa bye yīnfua kē, u myaha ne.

²⁵ Loo na, Yesu n pe pye ma yee: «Ah -ye naa fāngafa bye yīnfua dāā u myaha wān

ne, -tee naa Yāhā dāā ke myaha wān ne!»

²⁶ Pe sē laa wāpee yāā u kapān nde na, ma ga waha u yigi nawee- yīnde na ye. Le kapān maha pe laam wo, pe n sya yaha le, pe sē maha laa pāā ye.

Mpāy pe ku wa pe ga ba yir gbā wo

(*Mat 22.23-33; Mar 12.18-27*)

²⁷ Yiifee- yahaseefa mpāy pe naa n yee Sadusyē, poo mpāy n pa Yesu fla na. Poo me pe n yee, a mpāy pe ku wa, pe saa ba yir gbā wo ye.

²⁸ Pe n Yesu yey ma yee: «Yīnfua, wo faale wādyaha Musa bii kānde laa yar wo na, le nde: <Naa ma pye cīifua ne, ma ba ku u cōo yaha kicar sē kē u ye ye, u cīifua yai u u cōo gbe, pe n kicar see u lefua kē wii tuu ku.>

²⁹ Āhā, dya waa -sē pye cīifa kuay ne. U dya n ba cōo sya, ma ku u yaha, puee sē kē ye.

³⁰ U taha n u calangusya gbe, ma ku u yaha, puee sē kē ye.

³¹ U tāā wuhu n u gbe. Koo syi ya, koo syi ya, poo kuasī bye n ba ku tānᅇ u cōo yaha nanem. Nen waa ge sē puee yāā see u na ye.

³² Loo kur ye, u cōo n ba ku u ya ndonᅇ.

³³ Mpāy pe ku wa, pe ma ba yir gbā wo per gii, u cōo ga ba nii yoo wūu pe laam wo? Poo kuasī bye sē u yāā cā la cōo?»

³⁴ Yesu n pe yě sya ma yee: «Driyě nge wo, naam tesē ca ne, pe pe ya sya.

³⁵ Ma -sē yee, naam mpāy tesē ca mpāy ne, pe ku wa driyě nge yaha, Yāhā n pe yāñ yi, ma pe ta pe n yir gbā wo, ma nii yrāñ na Yāhā tāy, poo mii saa ba naa pe ya sya ye.

³⁶ Pe saha maha ku nantāñ ye. Pe ma mii yāhāyīñ tēnlēhe wāñ syi dyañ. Pe yir gbā wo, ma dur ba yrāñ na Yāhā tāy, pe nii Yāhā pii.

³⁷ Musa ge le yar gbaa na ma yee, mpāy pe ku wa pe ga ba yir gbā wo. Tuu lii yāā ngur wambule fla na, ye le cā. Koo fla na, u ma ga Yāhā myaha yee, Yāhā gii ke ma nawee- bye Yīñfua, u ga yee Brama* ye Yāhā, Yisyake ne, Dyakuba ne.»

³⁸ Loo na, Yesu n pe yar taha ma yee: «Mpāy pe ku, pe ma yrāñ Yāhā yīnde na. Ye sē yāā, nawee ma sya ku, u ma yrāñ Yāhā yīnde na.»

³⁹ Loo na, Yāhā kaiyarfa mpāy n yě kuā ma Yesu pye ma yee: «Yīñfua, ma le pāā yō.»

⁴⁰ Waa sē maha ser Yesu yey laa ne ye.

Yagaa Yesu pe Yiifee- yahaseefa yey laa ne

(Mat 22.41-46; 23.1-36; Mar 12.35-40)

⁴¹ Loo kur ye, Yesu n pe pye ma yee: «Nawee-pye mii ma yee, a u Yāhā Yīndefua Crise ma wo faale

wādyaha Dawide kur kue puee?»

⁴² Dawide γε sē bii le pāā la Yāhā wāsey yay saba wo ma yee:

<Yīñfua Yāhā ta Yīñfua pye ma yee:

Pa tege nii ra kāndigi koho kue ye

kai- bye yīñ na,

⁴³ ta n sya ba ma napī- yīy kor le ma kē,

pe n nii mii ma tānde fyāhā tā pe na.> »

⁴⁴ Yesu n pe yey ma yee: «Dawide γε tuu naa u Yāhā Yīndefua yee Yīñfua, u Yīñfua -sē ga maha pye mii u nii Dawide kur kue puee?»

⁴⁵ Pe nabuar naa n luhu Yesu ye, u n ba u kānyārwei pye ma yee:

⁴⁶ «Ye ma syi ye naa n yāñ Yāhā kaiyarfa na ye, poo mpāy pe pe ya yi pe nayrengbāy ne, pe le n tay. Pe maha n yāñ pe naa pe syar nangbāsyaha ne nanihi tebehe wo. Yiifee- yawāhā nwey wo, tesē nanihi sedi fle wo, niisar rii nawee- bye yīnde le yi n too re na, too syi niisar pe ne ke pe nii.

⁴⁷ Poo me pe calangusyam koho wāñ bye sya n kāā pe ye, pe dur pe pe pe ya ta naweeyōm dyañ, pe Yāhā ka syar kaplāmbuar ne, pe sya ma-. Koo bye wāpēn draha ga ba pe dye, ke la ke sya gboho ter.»

* **20:37 20:37** Brama, Yisyake ne, tesē Dyakuba ne, poo mii me pe ma Yiifee-faale wāle. Yāhā ma yee koo ma Yāhā pe ye yagaa, le yīntaha kē pe wee nakur ye, pe ma yrāñ na.

21

*Calangusya nawũũ waa
ba ngaa kē*

(Mar 12.41-44)

¹ Ke Yāhā kangbāṅ laam wo, fla gaa ma nawee- pe ga war le n yaha Yāhā kē. Yesu n yāṅ klaha ke kuε ye, ma walefa mpāy yāā pe naa pe war le.

² U n ba calangusya nawũũ waa yāā u ya ndoṅ, tuu ntēn war puabεε nkāy le, wām syām ya.

³ Yesu tuu loo yāā, u n yee: «Ta n cīinde nde pāā ye ye: Calangusya nwo kla le, ma ta ter pe nawee- byε yaha.

⁴ War mpāy pe nawee- pe sya le dege, pe wee kla pe yīnde na ye. Coo nwo u nawān ne, tuu car gi le, koo ya ke -sē pye u ye. Ngaa sē maha wee u ye u n ga di ye.»

*Kayīhī nkāy ke n pai
kāntrahafa dye driyē n cā
kua*

*(Mat 24.1-21, 29-31; Mar
13.1-19, 24-27)*

⁵ Yesu kānyārwei naa ke Yāhā kangbāṅ nayōr wīi pāā, tesē te ntēnbar nayōr ne, tii pe ta ma ke fāā, tesē te kayōr tii byε ne, nawee- pe wāā Yāhā kē pe n ta ta ga ke kangbāṅ na. Yesu n -sē pe pye ma yee:

⁶ «Plii raa ma re n pai, Yāhā kangbāṅ nge tee n yāā nge, ke ga ba yoho pye klaha-, ke ntēmlaha neṅ gaa gε saa ba pye ke taha ta nii ke nampyeṅ na ye, te byε ga ba traha.»

⁷ Pe kānyārwei n Yesu yey loo na ma yee: «Yīnfua, wo

yar ke Yāhā kangbāṅ wātoo yale ne cigege. Kayar lii ga ba ta nawee- n waha ke pyeyale cā?»

⁸ Yesu n pe yē sya ma yee: «-Ye naa yīi yigi, waa kawar ma syi waha ba ye yīntar figi ye. Ye sē yāā, nawee- busāā ga ba ta myaha taha pe ya na, pe naa kawar fua pe yee, a poo me u Yāhā Yīndefua, a le yale nō wa yagaa. Ye ma syi ye naa n taha pe na ye!

⁹ Ye ma ba luhu pe yee naan ma, tesē ye ma ba luhu pe yee mpāy wāhā cεr, ye ma syi ye fya ye. Koo kayīhī yai ke ba cāā dye, le sē -sē ga ba pye driyē wākuan le yalebya wo ye.»

¹⁰ Yesu n maha pe yar taha ma yee: «Nawee- tergaafa ga ba naa naan miy ter gaa ne. Yīnfua waa ga ba yir u nawee- ne, u ga naan miy yīnfua waa ter ne.

¹¹ Kāntraha wāyεε ga ba pee. Fāāpihi ga ba dye kāntraha tebebe nkāy wo, tesē yampeer ne. Kai- nkāy syi nawee- sē yāā yāā ye, pe ga ba ke yāā, pe sya fya. Kai- nkāy ga ba naa n pye yāhāyīṅ kuε ye, nawee- n fya.

¹² Kai- ngīi byε yahasee ye, nawee- ga ba ye yigi, pe ye fāy, pe ka ye ne Yiifee- yawāhā nwey wo, pe ga ye sāhā, pe ye le nwompihi wo. Pe ga ba ye yigi ga fānga na, yīnfa mpāy yahasee ye, tesē fāngafa mpāy ne, ndoo wīi na.

¹³ Le ga ba nii ye ye kai laa dyaṅ, ye n waha ra wīi pāā

laha pe ye.

¹⁴ Loo na, tee ga ba lii pãã ye wlohoyisaha yãã, -ye ma n naa ntãŋ cer loo ne ye.

¹⁵ Pe ma ye yigi ga kasãhãfa fla na, n ga ba kaplãŋ nkãy le ye yẽ wo, tesẽ laantor raa ne ye laam wo. Ye ma ga lii pãã, ye napĩ-saha yer pe laa cã pãã pe yee, cĩnde sã ne ye wĩ ne ye.

¹⁶ Ye seefa ge ga ba ye yi fãngafa kẽ. Ye nampyese ye bya ga ba loo pye ye na, ye nwonfa ne, ye naambiyãm ne. Pe ga ba ta pe n mpãy boo ye laam wo.

¹⁷ Ye wĩ ga ba fũhũ nawee-bye ye ta wĩ na.

¹⁸ Ye saa ye yĩnyoho nen gaa ge ke laa le na ye.

¹⁹ -Ye yii waha, loo le ga ta ye n ba waha cĩnde yrã yãã.

²⁰ Ye ma ba yãã yaliile wo naan miyfa pe Yurusalem gbey le, loo yale wo yaa cã, Yurusalem yohoyale ne.

²¹ Loo yale wo, mpãy pe ga ba pye Yude wo, pe fã naa n gaha te yãy kue koho na. Mpãy pe ga ba pye Yurusalem laam wo, pe fã dey. Mpãy pe ga pye wle wo, pe ma n pa le klo wo ye.

²² Yãhã ga ba nawee- sãhã too plii na. Kai- nkãy bye ke bii cãã yrũhũ yar yaha Yãhã sabangbãŋ wo, ke bye ga pye too plii na.

²³ Too plii nde na, ca mpãy pe ma laha ne, tesẽ mpãy ne pe ma pii ne pe n wãr, pe fen ga ba gbho ter. Nawee- ga ba fãy

cĩnde wãfãy kãntraha nge wo. Yãhã laam ga ba war kãntraha ngefa ne.

²⁴ Pe ga ba mpãy boo yũntruẽ ne. Mpãy pe ga kuee, pe ga poo yigi fãnga na, pe ga pe cããŋ le wlãhã kãntrahafa bye laam wo. Nawee- mpãy pe sã cĩnde Yãhã cã ye, poo mii ga ba troho tãhã ter Yurusalem na, koo fãnga n sya ba kua pe ye.

²⁵ Kakoryar ga ba pye yai kadye wo, yron ne, tesẽ yrompii ne. Kãntraha na, nawee- bye ga ba fya muhulangbãŋ wãyehẽ mii ne.

²⁶ Yãhãyiŋ bye ga ba wlãhã nii, ke wãn bye n naa n yehẽ. Kayĩhĩ nkãy ke ga ba driyẽfa dye, nawee- mpãy ga ba naa koo wĩ ga, pe cãã ku fyar koho wo.

²⁷ Loo na, nawee- bye ga ba u Nawee Puee yãã yãhãsyõr na, tuu n pai fãnga ne, maha yãhãyiŋ nayõr ne kacãn saa pye ye.

²⁸ Koo kai- ngĩ bye ma ba yir wãpyen na, -ye yii waha, ye yĩ kuã yir loo yale wo, ye wãsyayaha yale gbe taha.»

Nasar nkugu ke wo klahã lii ne?

(Mat 24.32-35; Mar 13.28-31)

²⁹ Yesu n maha pe yar kakuãcran ne ma yee: «Ye sã nasar nkugu katyigi yãã la, tesẽ katyir nde bye ne?

³⁰ Ya'a yãã te wampẽn fe, yaa cã te wãsa yale nã gbe taha.

³¹ Koo syi dyaŋ, ye ma kai-
ngĩ yāã ke n pye, ye -sē cã
Yāhã Yai wāpa yale gbe taha.

³² Ta n cĩnde nde pãã ye
ye: Yagaafa bye saa ku tãŋ
mii, kai- ngĩ sē pye poo
mpāy yĩnde na ye.

³³ Ke yāhāyĩŋ tesē ke
kāntraha ne, te ga ba kua
kãã te saa ba pye ye. Ta
kaplāŋ koo -sē na, koo ga
nii wākuayāã saa pye ke na
ye.»

*-Ye naa n nii yrāŋ na Yesu
wādurba wĩ na!*

³⁴ Yesu n maha yee: «-Ye
naa yii yigi gbar ne, sēnwɔr
ne, tesē driyē nge laangar ne.
Mii loo sē ne ye, too nde bye
ga ba tɛr ye laam kacān bye
ne. Ya'a yee ye sē yii yigi ye,
Yāhã kasāhã per ga ba ye fe
gbe.

³⁵ Le ga ba nii mii joo dyaŋ
pe par yaha, ke n too tã
kāntrahafa kur bye na.

³⁶ Ye ma syi ye sã wāy faha
ye, -ye naa Yāhã nar yalebye!
Loo ya ga waha ta ye n fānga
yāã kai- ngĩ na, ke ma ba
dye, ye waha fɛr sya, ye ba
yer u Nawee Puee yahasee
ye.»

³⁷ Yai na, Yesu naa nawee-
klaha Yāhã kangbāŋ wo. Yai
ma -sē ba kua, u ga tɛr, u
ga syā wolifye katyir yāŋ yĩŋ
kānkāy na.

³⁸ Yūhū ma syii,
sukūhūntāy pēmpēm na,
nawee- bye naa n pai ke
Yāhã kangbāŋ wo, ma ba
naa n luhu u ye.

22

*Yiifee- yahaseefa Yesu ke
wāboo ne*

*(Mat 26.1-5; Mar 14.1-2;
Nsān 11.45-53)*

¹ Yiifee- gbar tii pe n yee
syayaha gbar, te ba dye gbe
taha. Pe maha naa te gbar
yee gbar rii ncasur bur sē n
di ye.

² Yāhã yūndefa yĩŋfa tesē
Yāhã kaiyarfa ne, pe naa
Yesu wāboo wĩ ke, ma -sē ba
fya pe klofa na.

*Yuda Yesu wāyi wĩ ke
(Mat 26.14-16; Mar 14.10-
11)*

³ Le -sē nde, Yuda wii pe
naa u yee Syikaryote, Setane
n dye u laam wo, ma u
yĩŋ wā klaha. U pye Yesu
kānyārwai sēnsye syām mii
waa.

⁴ Yuda n ka, maa pãã ta pe
Yāhã yūndefa yĩŋfa ne tesē
ke Yāhã kangbāŋ sēŋfa yĩŋfa
ne, tuu ga waha Yesu yi pe kē
mii syi dyaŋ.

⁵ Le n tãy pe ye, pe n yee
pe ga ba u kē war yē gaa ne.

⁶ Yuda n le sya, ma nii n
yāŋ u ga waha Yesu yi pe kē
mii syi dyaŋ, pe klofa ma n
yi le cāŋ na ye.

*Yesu kur kue syayaha
gbar dir*

*(Mat 26.17-25; Mar 14.12-
21; Nsān 13.21-30)*

⁷ Te gbar rii Yiifee- sē nca-
sur bur di ye, te n ba nɔ. Koo
per cir nawee- yai pe mbapīy
boo, pe te syayaha gbar dir
di.

⁸ Yesu n Pyar lɛhɛ wāã loo
na Nsān ne, ma pe pye ma

yee: «Ye ka yaa syayaha gbar dir yĩntaha yi wo kē!»

⁹ Pe n u yey ma yee: «Ma yee wo ga te yĩntaha yi fla ngi na?»

¹⁰ U n pe yar ma yee: «-Ye yāñ, ye ma ga n dye Yurusalem laam wo, ye ga dya waa wāā sya lakugbāi ne tuu tēñ yīñ na. -Ye naa n taha u na! U ma ga dye kaha gii wo, -ye dye!»

¹¹ -Tee u kahafua pye ye yee: «Wo Yīñfua yee, nwoñ gii tuu ga syayaha gbar dir di u kānyārwei ne, ke ma na?»

¹² U ga ye yar nwongbāñ gaa na, ke kaha gbegbaha yīñ na. Yaa ke nwoñ yāā ke laam ne, ke gbihi ta nii wa. Koo fla kē tee ga te dir yĩntaha yi wo kē.»

¹³ Yesu tuu ba cāā pe yar yaha mii, pe n ka maa yāā koo syi, ma te syayaha gbar dir yĩntaha yi.

Yesu bur rii la defī wii ne u kānyārwei kē, nwa kē?

(Mat 26.26-30; Mar 14.22-26; 1 Kōr 11.23-25)

¹⁴ Sediyaale n ba nō, Yesu n nii, ma ga di u tēñlehe sēnsye syām ne.

¹⁵ U n pe pye ma yee: «Tē ga syayaha gbar dir nde di ye ne, n cā ra fēngbān sya, le sroñ tāy ra ye!»

¹⁶ Ta n ye yar, n saa maha te syi raa di ye ne mii nde yĩntaha sē ba yi wa Yāhā yai klo wo ye.»

¹⁷ U n defī sekuyī gbe, ma syaha wāā Yāhā kē ma yee: «-Ye sekuyī nde sya, ye wo ye bye!»

¹⁸ Ta n ye yar, ma gbe yagaa na n saa defī wo yāā mii Yāhā Yai sē ba pa wa ye.»

¹⁹ Loo kur ye, u n bur gbe, ma syaha wāā Yāhā kē, ma ke la cēr wāā pe kē ma yee: «-Ye sya di, ke ma ta kadye draha wo, ta kadye gii ke wāā ye wī na. -Tee ba naa koo syi pye, ke syi ne ye saa faha yāā ra wī ne ye.»

²⁰ Pe wādiñ kur ye, u n maha le defī sekuyī wāā pe kē pe n wo. U n yee: «Defī nwo ma Yāhā naam-biyārfān. Too naambiyārfān n waha le ye wī na, ta ntōr wāwoo kāmay na.

²¹ -Ye yāñ, wii tuu ga ba dur yi ra kur ye, u ra yi ta napī- kē, ufua ma nwo tuu wāā n di ra ne!»

²² Cīinde ne, u Nawee Puee ga ku mii le ta mii syi dyañ. Wii fēn te -sē ga cā pee, woo kē wii ne tuu u yi u napī-kē.»

²³ Pe n nii pe ya yey ma yee, poo laam wo yoo kē tuu ga ba loo pye?

Yoo ma yīñ na Yesu ye?

²⁴ Loo kur ye, pe kānyārwei n nii kaplāñ tyīn pe ya ne, poo ga cā, yoo woo u ma yīñ na poo laam wo.

²⁵ Yesu n pe pye ma yee: «Kāntraha nge wo, mpāy pe ma yīñ na, nawee- bye n luhu pe ye. Poo mpāy pe -sē ma fānga ne pe nawee- yīñ na, pe maha n yāñ pe naa pe yee naweeyōm.

²⁶ Ye wī wee koo syi dyañ ye. Wii u tēr ye bye yaha, ufua yai u nii mii ye cīfua

dyaŋ. Wii tuu -sē ma ye bye yīŋ na, ufua yai u nii mii ye bye tēntēle dyaŋ.

²⁷ Ye sē yāā, wii tuu tege nii sedisaha wo, tesē wii ne tuu te dir soho n pai, yoo woo u ma yīŋ? Wii tuu tege nii sedisaha wo, woo sē na u ma yīŋ? Ndoos woo na tesē yii ne, ndoo ma mii ye tēntēle dyaŋ.

²⁸ Yii poo na, tē pye wāfāy na, ye sē yi yāā ra kur ye ye.

²⁹ Koo kē, ta Tuhufua Yāhā tuu ke Yai yīnfar ta ra kē mii syi dyaŋ, ta bya n ga ke ta ye kē koo syi dyaŋ.

³⁰ N ma ba nii ta yīnfar na Yāhā yai klo wo yaliile wo, waa ba naa n di wii na, too naa n wo wii na ye ne. Ye ga ba nii nangbāniisar wo, ye Yiisre ter sēnsye syāŋ ngī nawee- bye sāhā.»

Yesu Syimu Pyar yar u ga woo wī kai tēhē tāā
(*Mat 26.31-35; Mar 14.27-31; Nsān 13.36-38*)

³¹ Yesu n Syimu Pyar yee ma yee: «Syimu, naa n luhu! Mii pe sepua wee ma sēmuhu yi n kāā u wo mii, Setane ye nar sya Yāhā ye, woo ga ye wee yāŋ ke syi.

³² N -sē Yāhā nar ma kē, ta wī le waha nii gbāā ma laam wo. Ma'a ba dur n taha ra na, mpāy pe n yār ra kānde wo, ma -sē fānga le pe na pe n waha kuee ra kur ye.»

³³ Pyar n u pye ma yee: «Tē ma teeli wo yagaa, n ga waha ka ma ne nwompihi wo, n sya ku ma ne.»

³⁴ Yesu n u yē sya ma yee: «Ta n cāā le pāā ma ye, Pyar: Yīmper nge wo, ngupuai saa ba kui wa ye, maa ba ra wī kai tēhē tāā, ma yee ma sē ndoo cā ye.»

Yesu u kānyārwai yar kayīhī wī na

³⁵ Yesu n maha ba pe pye ma yee: «Tē ba ye lēhē wāā faale wo, ye sē ba war gbe ye, ye sē ba nkānfaha gbe ye, ye sē ba ntāy gbe ye. Tee ka ke dyaŋ, ngaa ga kē laa la ye ye?» Pe n yee, a ngaa sē ga kē laa poo ye ye.

³⁶ Loo na, Yesu n pe pye ma yee: «Yagaa, wii ma pye war ne, u pe gbe, wii ma pye nkānfaha ne, u ke gbe yigi. Wii ma yee u wee naanmiy yūntrūhū ne ye, u ga u nayrengbāŋ par, -tuu ga koo yūntrūhū gaa kē par!

³⁷ Ye sē yāā, ta n le pāā ye ye, kai laa ma Yāhā sabangbāŋ wo, le bii yrūhū yaha ra wī na, le yai le pye. Loo kai ne nde: «Pe u tōr kapeepyefa ne wācēŋ.» Lii le bii yrūhū yaha ra wī na, le ga pye yagaa.»

³⁸ Pe kānyārwai n u pye ma yee: «Naanmiy yūntruē raa nde wāy sī.» Yesu n pe pye ma yee: «Te yai ke dyaŋ.»

Yesu Yāhā nar wolifye katyir yāŋ yīŋ na

(*Mat 26.36-46; Mar 14.32-42*)

³⁹ Yesu n ba yi kaha wo, ma naa n gaha wolifye katyir yāŋ yīŋ na, peplii wāŋ syi

dyaŋ. Pe kānyārwai naa n taha u na.

⁴⁰ Pe ga nɔ ke fla na, u n pe pye ma yee: «Ye Yāhā nar Setane ma n ba ye tyīn ga kapee- wāpyeŋ kue ye ye!»

⁴¹ U n pe ta yaha, ma faa dey pe na, ma ga kānklūy gbāā kāntraha na, ma nii n pāā Yāhā ne u ya ya.

⁴² U naa n pāā ma yee: «Ta Tuhufua Yāhā, le ma tāt ma ye, ma le kayīhī yale kuā ter ra na, lii le n pai nde. N -sē n traha ma laam wīi loo le pye, n sē yee ndoo laam wīi ye.»

⁴³ Loo na, yāhāyīn tēnlehe waa n yir yāhāyīn na, ma fānga gaa taha u na.

⁴⁴ Yesu pye fyar koho wo. U n nii Yāhā gbihi n nar fānga ne. Ntōr n wlāhā u kasyā ne, ma nii n woo kāntraha na.

⁴⁵ Tuu Yāhā nar wa, u n yir ma pa u kānyārwai fla na. Pe laam ba wlāhā, pe n ba sā wāy.

⁴⁶ U n pe pye ma yee: «Nwa ye n sā wāy? -Ye yir, -ye naa Yāhā nar ye ma syi ye ba dye kapee- wāpyeŋ wo ye!»

Yesu wāyigi

(*Mat 26.47-56; Mar 14.43-50; Nsān 18.3-11*)

⁴⁷ Yesu naa n pāā nantāŋ, nabuar raa naa n pai. Yuda pye pe yaha ye. Yesu kānyārwai sēnsye syām mii waa ba kē u ne. U n yūhū crā Yesu na, woo ga naambiyār syaha wāā u kē.

⁴⁸ Yesu n -sē u pye ma yee: «Yuda, maa u Nawee Puee

syar la naambiyār syaha ne, ma u yi u napīi- kē?»

⁴⁹ Mpāy pe pye Yesu ne, pe yāā lii le ga pye, pe n u yey ma yee: «Yīnfua, wo nawee-mii gbā la wo yūntruē ne?»

⁵⁰ Loo na, poo nen waa n waa kāndigi kue nditye gbā cer kāā u kē. Yāhā yūndefa yīnfua tēntēle ba kē u ne.

⁵¹ Yesu n pe pye ma yee: «Ye tyii, le yai ke dyaŋ.» U n te u dya nditye na, le n jaa.

⁵² Yāhā yūndefa yīnfua mpāy, tesē ke Yāhā kangbāŋ sēnfua yīnfua ne, tesē wāle mpāy ne, pe pa Yesu yigisaha wo, Yesu n pe pye ma yee: «Tee pa ra yigisaha wo yūntruē ne tesē kāhā ne, kapeepyefua la ra ne?»

⁵³ Plii bye n pye ye ne Yāhā kangbāŋ wo, ye sē -sē ra yigi koo fla na ye. Yagaa nge na, ye ga waha ye laam wīi pye Setane fānga ne. Woo kē u ma wam fānga ne.»

Pyar Yesu wīi kai tēhe tāā

(*Mat 26.57-58, 69-75; Mar 14.53-54, 66-72; Nsān 18.12-18, 25-27*)

⁵⁴ Pe n Yesu yigi, ma ka u ne Yāhā yūndefa yīnfua kaha wo. Pyar naa n taha pe na deydey.

⁵⁵ Naa pye le ndyin telai wo. Mpāy pe ba nii klaha ke naa tāt, Pyar n nii wlāhā pe ne.

⁵⁶ Tēntēsya laale n u yāā, tuu tege nii ke naa tāt. U n u gbihi yāŋ ma yee: «Dya nwo bya pye Yesu ne.»

⁵⁷ Pyar n le kai, ma sya le pye ma yee: «Coo, n sē u cā yē.»

58 Saa n pye, waa ter n ba u yãã, ma maha yee: «U Yesu nawee- nen waa kē ma bya ne!» Pyar n u dya yē wãã sya ma yee: «Dya, n wee poo waa ye.»

59 Le n ma-, waa ter n maha yir, ma le gbey pãã fānga ne ma yee: «Dya nwo pye pe ne cīnde, u tee n yi Galele wo.»

60 Pyar n maha woo yē wãã sya ma yee: «Dya, taa lii pãã, n sē le cã ma ne ye.» Loo yale wo, tuu naa n pãã nantāŋ, ngupuai waa n kui.

61 Yīŋfua Yesu n wã klaha, ma Pyar yāŋ wãã. Loo na, Pyar laam n too Yīŋfua kaplāŋ na, kaplāŋ nkāy tuu ba pãã u ye ma yee: «Ngupa cir saa ba kui wa ye, maa ba ra wīi kai tehe tãã, ma yee mboo sē ra cã ye.»

62 Loo na, Pyar laam bye n wlāhā, u n yir yi ma ga n wūn.

Yesu tesē pe kaplāŋ cerfa ne
(*Mat 26.59-68; Mar 14.55-65; Nsān 18.19-24*)

63 Nawee- mpāy pe naa Yesu sēŋ, pe naa u ler, ma maha naa u gbã.

64 Pe u yīmpē paha naa n tã, ma naa u yey ma yee: «Yoo u ma gbã? Le cã mii ya, -taa wo yar!»

65 Pe maha naa u tyehē kaplāmpee busãã ne.

66 Yūhū ke ba syii, pe wāle n pe ya wãã pe Yāhā yūndefa yīŋfa ne, ma suhu Yāhā kaiyarfa ne. Pe n ka Yesu ne pe kaplāŋ cersaha fla na.

67 Pe n ga u yey ma yee: «Mboo la u Yāhā Yīndefua Crise ne? Le pãã wo ye.» U n pe yē sya ma yee: «N ma le pãã ye ye ma yee ndoo kē u Yāhā Yīndefua ne, ye ga yee cīinde sē ne ye.

68 N ma maha ye yey kayey laa ne, n cã ye saa ra yē sya ye.

69 Ma gbe yagaa na, u Nawee Puee ga ba nii kai-bye yīŋ na, Yāhāngbāŋ kāndigi koho kuε ye.»

70 Loo na, nawee- bye n yē kuā ma yee: «Yāhā Dya kē ma ne ke?» U n pe yē sya ma yee: «Tee le pãã mii, le ma ke syi.»

71 Loo na, pe n le pãã ma yee: «Wo sē maha laa ke waa ye u wīi na ye, wii gε u yē kaplāŋ luhu wa!»

23

Pe ka Yesu ne fāngafua Pilati fla na

(*Mat 27.1-2, 11-14; Mar 15.1-5; Nsān 18.28-38*)

1 Pe nawee- bye n yir, ma Yesu yigi ga fāngafua Pilati fla na.

2 Koo fla na, pe n nii kawar fua n taha Yesu na ma yee: «Wo dya nwo yãã, tuu naa wo klofa sūū. U naa pe pye ma yee, a pe sē yai kufar wādãã ne fāngafa bye yīŋfua kē ye. U maha naa le pãã ma yee, a woo gε kē u Yāhā Yīndefua Crise ne, wii u ma yīŋfua.»

3 Pilati n Yesu yey ma yee: «Mboo la pe Yiifēe- yīŋfua?» Yesu n u yē sya ma yee: «Ma le pãã.»

4 Pilati n pe Yāhā yūndefa yīnfa pye tesē pe nabuar ne ma yee: «Ta laam wo, dya nwo sē laa kapee pye ye.»

5 Pe Yesu napī- n le gbihi gbey pāā fānga ne ma yee: «U nawee- sūū pe yīnfa na u kaklaha ne. U cāā yir le ne Galele kāntraha wo, ma ga yi Yude kāntraha ne. Yagaa u nwo u sya ba nō nwo.»

Pe Yesu nō wāā Galele yahaseefua Yerote fla na

6 Pilati tuu kaplān ngī luhu, u n le yey ma yee: «Dya nwo n yi la Galele kāntraha fla wo?»

7 Pe n u yar, a Yesu n yi Galele kāntraha wo. U n u nō wāā ke fla yahaseefua Yerote ye. Yerote pye Yurusalem wo too plii nsoho wo, koo kē Pilati n ba Yesu nō wāā u ye.

8 Yerote tuu Yesu yāā, le n tāy u ye. U ba u wī luhu, ma naa n ke u u wāā sya le yale wādey. U laam wo u ba yee, laa na Yesu ga yēkā wī laa pye, u n yān.

9 U n Yesu yey kayey buar ne, Yesu sē -sē laa wāā sya u ye ye.

10 Pe Yāhā yūndefa yīnfa tesē pe Yāhā kaiyarfa ne, pe pye ke fla na, ma kawar fua naa n taha Yesu na fānga ne.

11 Yerote tesē u seraasyi ne, pe n Yesu ler ma u pye nafla wāpyeṅ. Pe la pe nangbān nayreyūhū le u na, ma u dur wāā Pilati ye.

12 Yerote tesē Pilati ne pe pye napīfa. Koo per, pe n wā klaha nii naambiyāfa.

Pe Yiifee- Pilati ta u n Yesu wāboo wī ta

(*Mat 27.15-26; Mar 15.6-15; Nsān 18.39—19.16*)

13 Loo kur ye, Pilati n pe Yāhā yūndefa yīnfa wāā, tesē le klo yahaseefa ne, ma suhu pe klofa ne.

14 U n pe pye ma yee: «Ye dya nwo yigi ba ra fla na ma yee, u ma u nawee- sūū. Tee nkāy bye pāā taha u na, n u yey ye yīnde na. Ndo laam wo, u sē laa kapee pye ye.

15 Yerote bya sē laa kapee yāā tuu pye ye, ma sya u dur wāā wo kē. Ye cā dya nwo sē laa kapee pye, pe n ga waha u boo le wī na ye.

16 Loo na, n ga ta pe n u gbā sāngblā ne, tē u miy yaha.»

17 [Dye- bye, syayaha gbar na, Pilati yai u nwompihifua waa yi yaha Yiifee- kē.]

18 Pe bye n nii wāā n tē ma yee: «Ta, pe n dya nwo boo, -taa Barebaa woo yi yaha wo kē!»

19 Barebaa ba nawee-mpāy ta pe n wāā yahaseefa ne. U maha ba nawee nen waa boo yāā. Pe ba u Barebaa yigi loo na, ma u tā nwompihi wo.

20 Pilati tuu naa Yesu wāiyaha wī ke, u n maha u faale kapāntee nen ya pāā pe nawee- ye.

21 Pe n sye, ma nii n tē ma yee: «U kuey mar boo trā na, u kuey mar boo trā na!»

22 Pilati n maha yē kuā ma le pāā ke tēhe tāā wuhu na, ma pe pye ma yee: «U kapee lii pye? Ndo sē laa kapee yāā tuu pye ye. U sē yai u ka

boo ke dyan ye. Loo na, n ga ta pe n u gbã sāngblã ne, tẽ u miy yaha.»

23 Pe n maha sye, ma nii n tẽ fānga ne ma yee, pe Yesu kuey mar boo trã na. Le n sya kuee pe wĩ na.

24 Pilati n yer pe wĩ wāpyeŋ na.

25 Pe naa Barebaa wii wāyiyaha ke, Pilati n u yi yaha. Woo kẽ dya wii ne u ba ta wãhã n yir u n sya nawee boo, pe n u le nwompihi wo. Yesu woo na, Pilati n yee pe nawee- laam wĩ ga pye u na.

U fāngafua seraasyi Yesu kuey mar yir yaha trã na

(Mat 27.32-44; Mar 15.21-32; Nsãn 19.17-27)

26 Pe seraasyi pe Yesu yigi naa n ter, pe n ga le klo yi yaha, pe nawee- ne. Pe n ga Syirefa naa waa wãã sya, tuu naa n gaha le klo laam wo. Pe seraasyi n u ta u n Yesu kueymartrã tẽŋ fānga na, ma n taha Yesu na. U myaha ba kẽ Syimu.

27 Pe klofa busãã naa n taha Yesu na, ca bya pye pe naa Yesu wĩ wũn.

28 Yesu n wã klaha, ma pe pye ma yee: «Yurusalemfasyam, ye ma syi ye naa n wũn ndoo wĩ na ye! -Ye naa ye wĩ loo wũn tesẽ ye pii wĩ ne!

29 Ye sã yãã, plii taa ma te n pai, nawee- ga ba naa n yee: <Cayrey, ma suhu mpãy ne pe sã yrã ta yãã kicar kẽ ye, poo ca mii, pe wĩ n tãy!>

30 Nawee- ga ba naa n yee: <Yã ge ma too tã wo na, loo

ga puar wo na. Yãybir nde ge ma gbe tã wo na, loo ga tãy wo ye!>

31 Ye sã yãã, nde le syi le n pye nankõmper na, nankõnwar wĩ loo -sẽ ga ba pye mii?>

32 Naam syãm mpãy maha ba pye, pe ba pe yigi pe n gaha pe boo Yesu ne. Kapeepyefa ba me pe ne.

33 Pe n ga no fla ngaa na pe n yee yĩnkluhu fla. Pe seraasyi n Yesu kuey mar yir yaha trã na koo fla na, ma maha pe kapeepyefa syãm mii bya kuey mar yir yaha trãŋ na, nen nwo u kãndigi koho kue ye, nen nwo u kãman koho kue ye.

34 Loo na, Yesu n yẽ kuã ma yee: «Ta Tuhufua Yãhã, pe kapee- yee laha kãã pe na; lii pe n pye ra na nde, pe sã le cã ye.» Pe seraasyi n pyer raa pye, ma ga cã yoo ga ka u nayre wãn fai lii ne.

35 Pe klofa pye pe ba yer, ma naa n yãŋ. Pe Yiifeyahaseefa naa Yesu ler ma yee: «Pe sã yee la u nawee- mpãy sya yaha. Le ma pye cĩnde woo kẽ u Yãhã Yĩndefua Crise, u u ya sya yaha ke!»

36 Pe seraasyi bya n nii u ler. Pe n yũhũ crã u na, ma defĩtãhãpihi ta u kẽ ma yee:

37 «Ma' a pye Yiifey- yĩnfua cĩnde, mii sya yaha mii ya!»

38 U yĩŋ ncaha kue ye le trã na, pe ba le yrũhũ gbãã yaha ma yee: «nwo kẽ U YIIFEE- YĨNFUA.»

39 Kapeepyefa mpây pe ba kuey mar yaha trăn na pe ya wuhu na, poo nen waa n Yesu tyehē ma yee: «Ma - sē yee la ma ma u Crise, mii sya yaha mii ya, -taa wo sya yaha kē!»

40 U nen nwo n le kuān u ye, ma u pye ma yee: «Pe ma kuey mar trā na u wān syi dyañ, ma n ga ku ma kapee-wāpye wī na, ma sē maha n fya Yāhā na ye kē?»

41 Wii ya dyañ pe wo kuey mar trăn na wo n ga ku, le yai wo ne. Kapee- nkāy too pye, koo foho kē too n dāā. Woo -sē yāñ, u sē laa kapee gē pye ye.»

42 U n dur ma Yesu pye ma yee: «Yesu, ma'a ba nii nawee- byē yīn na, ma'a n ba faha ra wī na ye.»

43 Yesu n u yē sya ma yee: «Ta n cīnde nde pāā ma ye: Ma sukūhū yāā wa Yāhā yai klo wo ra ne nanga.»

Yesu wāku
(*Mat 27.45-56; Mar 15.33-41; Nsān 19.28-30*)

44-45 Yaiwlan yale syi ba kē, wam mpây syi n paha tā ke kântraha kur byē na, ma sya ga yai yīn. Yāhā kangbāñ nwonuñ nwonyē faasreñ gii ke ba pua tā menmen ke nwonyē na, ke n fe jūū telai wo.

46 Yesu n tē sya fānga ne ma yee: «Ta Tuhufua Yāhā, n ta yrā le soho ma koho wo.» Tuu kaplāñ ngī pāā wa, u n ku.

47 Pe seraasyi yīnfua tuu kai- ngī yāā ke pye, u n Yāhā myaha gboho ma yee: «Dya nwo ba sroñ cīnde.»

48 Nabuar mpây byē pe ba pa yānsaha wo, pe n ke kai-byē yāā yīnde ne. Le sē tāy pe ye ye, pe n sya gbā n le pe ya kē ntran wo, ma dur n ter.

49 Yesu nacāñ byē pye, tesē ca mpây ne pe ba yir u ne Galele kântraha na, ma naa n taha u na ma naa tēñ nkāy tē u kē u kányārwai ne. Poo mii byē pye, pe ba dey yer ma naa ke kai- yāñ.

Yesu wāleñ gbī wo
(*Mat 27.57-61; Mar 15.42-47; Nsān 10.38-42*)

50-51 Dya waa pye pe naa n yee Yosefe. U naa n yi Yiifēe- klo laa wo pe naa n yee Yarimate. Woo dya pye naweeyō, ma maha ba sroñ. U laam wo u naa Yāhā Yai wāpañ yehē. U pye Yiifēe-yahaseefua waa, ma pye pe kaplāñ cērfa waa. U kaplāñ cērwai pe -sē ba lii pāā ta Yesu wāboo wī na ma sya ba le pye, u yē sē pye le wo ye.

52 U n yir, ma ka Pilati fla na, maa Yesu nakugu nar u ye.

53 U n ta pe n Yesu nakugu tege le trā na, ma fai maha tā ke na, maa ke le gbī laa laam wo, le ba gbā fer* ntēmlaha fla wo. Waa sē ba le yāā wa loo gbī wo ye.

54 Koo per -sē pye kani per ga dye koo yainkōñ wo.

* 23:53 23.53 Le gbī pye nkōñ pe gbā fer yāñ mpīy ntēmlaha fla wo, ma le laam ta wlenwlen, le yē ne nwonyē dyañ. Le yē n tā ntēmbangbāñ ne.

Nawee- yai pe cãã kani per kai- gbihi yai n cã kua.

⁵⁵ Ca mpãy pe ba yir Yesu ne Galɛɛ kãntraha na, ma naa n taha u na, ma naa tẽn tẽ u kẽ u kãnyãrwai ne, pe n ka Yosɛfe ne. Pe n ga le gbĩi fla yãŋ, ma Yesu nakugu yãã, tesẽ u wãlenj ne le gbĩi laam wo.

⁵⁶ Pe n dur ter kle wo, maa sẽm- ke gbihi ta, lasekole ne, poo ga ba woo Yesu nakugu na. Ke kani per ke ba nɔ, pe ca n -sẽ nii ma wũũ. Yiifee- kãnde na, le ma ke dyanj.

24

Yesu wãyir gbã wo

(Mat 28.1-10; Mar 16.1-8; Nsãn 20.1-10)

¹ Ke cãwãã per cir* yĩnwɔŋ wo, pe ca n cãã yir, ma ka le gbĩi fla wo, pe sẽm- mpãy ne pe ba pye gbihi ta pe lasekole ne.

² Ntẽmbangbãŋ gii ke ba paha tã le gbĩi yẽ na, pe n ga yãã le kloŋ kãã le gbĩi yẽ na.

³ Pe n dye le gbĩi laam wo, pe sẽ -sẽ Yĩnfua Yesu nakugu yãã ye.

⁴ Pe ca pe ga lii ga, pe sẽ cã ye. Naam syãm mpãy n fe yi pe na, pe nayrɛ ne te n yehe palpal.

⁵ Pe ca ba fya nii, ma yĩŋ kor le. Pe naam n pe pye ma yee: «Wii u ma yrãŋ, nwa ye n ba nii u tay nakur nsoho wo?»

⁶ [U wee nwo ye. U yir gbã wo, ma dur ba yrãŋ na gbaafa ye.] Tuu pye Galɛɛ

wo, ma ba lii pãã ye ye, -ye ye laam too le na.

⁷ U sẽ ba yee la u Nawee Puee yai u yi kapeepyefa kẽ, pe n ba u kuey mar trã na u n ku, tuu ba yir gbã wo, u dur ba yrãŋ na ke plii tãã wuhu na?»

⁸ Loo na, pe ca laam n cã too Yesu kaplãŋ na.

⁹ Pe n ter le gbĩi fla yaha, ma ga le pãã pe kãnyãrwai sãnsye nen ye, tesẽ mpãy byɛ ne pe naa n taha Yesu na.

¹⁰ Poo ca mii laam wo, Madalafa Maari pye, Syane ne, tesẽ Syake nahafua Maari ne.

¹¹ Pe kãnyãrwai n yee, pe ca ka n pãã, ma sye pe sẽ pe kaplãŋ sya cĩinde ye.

¹² [Pyar woo n sye, ma yir ma fã ga le gbĩi fla na. U n kue tege, ma yãŋ le wãã le gbĩi laam wo, ma te faasyĩmbɛhe ya yãã, tii pe ba Yesu nakugu maha tã. Tuu ga lii yãã yĩnde ne, le n laam wo u kẽ, u n dur ter kaha wo.]

Yesu kãnyãrwai syãm u wãã sya Yemawuse kãnde wo

(Mar 16.12-13)

¹³ Koo per bya, Yesu kãnyãrwai syãm mpãy naa n gaha kusyĩnlaale wo pe n yee Yemawuse. Le klo wãdey pye, ma'a yir Yurusalem wo yaiyĩn na, ma n gaha dye ke fla wo yainkɔŋ wo.

¹⁴ Kai- nkãy byɛ ke ba pye, pe koo pãã naa n gaha.

* 24:1 24.1 Koo per kẽ jimaasyi per ne.

15 Pe n nii n pãã, Yesu ge n ba wãã kũn n ter pe ne.

16 Pe n nii u yãã, le -sẽ nii mii laa dyaŋ pe sã maha u yãŋ cã ye.

17 Yesu n ba pe yey ma yee, «Lii tee n pãã le kãnde wo?» Pe laam n wlãhã, pe n yer.

18 Nen waa myaha ba kã Klɛpasyi. U sã cã Yesu ye ma yee: «Kai- nkãy bye ke pye ter plii nde na, Yurusalemfa bye le cã. Mboo ya la raa kuee, ma sã ke cã ye?»

19 Yesu n pe yey ma yee: «Kai- nkãy syi kã?» Pe n u yẽ sya ma yee: «Ah Nasaretefa Yesu wĩ loo sã na? U pye Yãhã kaplãŋ tãrfuabãŋ. Yãhã yĩnde na nawee- ne, u naa laanwo wũhũ pye, ma naa nawee- klahã.

20 Wo Yãhã yĩndefa yĩŋfa tesẽ wo yahaseefa ne, pe u ka yigi sãhã ma yee u yai wãboo ne. Pe n u wãã, pe n ga u kuey mar trã na, u n ku.

21 Wo laam wo, wo ba yee woo tuu n pai wo Yiisrefa bye sya yaha. Kai- ngĩ bye pye, ke plii tãã wuhu -sẽ kã nanga.

22 Ca mpãy pe naa n taha Yesu na wo wãŋ syi dyaŋ, pe n pa, maa wo sroŋ fe gbe laa ne. Nanga sukũhũntãy na, pe cãã yir ga le gbĩ fla wo,

23 pe sã -sẽ ga Yesu nakugu yãã ye. Pe n dur ba, maa wo pye ma yee, yãhãyĩŋ tẽnlehe mpãy yĩ poo na, ma pe pye ma yee Yesu ma yrãŋ na.

24 Wo nampyen- mpãy n ka le gbĩ fla wo, maa yãã pe

ca ba le pãã mii. Pe sã -sẽ Yesu yãã yĩnde ne ye.»

25 Loo na, Yesu n pe pye ma yee: «Yii nawee-, ye kacãn fihĩ kloŋ cĩnde! Faale Yãhã kaplãŋ tãrfã pe kainkãy cãã yar yaha, ye laam fihĩ yĩn ter, ye saha ke sya cĩnde ye laam wo farfar ye.

26 U Yãhã Yĩndefua Crise sã yai la u koo wãfãŋ ngĩ bye sya, u cã yĩŋ yãã Yãhã ye?»

27 Kai- nkãy bye ke cãã yrũhũ yaha u wĩ na Yãhã sabangbãŋ laam wo, Yesu n dye ke wo ma ke bye tãrfã yar pe na, ma cãã gbe faale wãdyaha Musa kaplãŋ fla wo, ma ga yi pe Yãhã kaplãŋ tãrfã mii bye kaplãŋ fla wo.

28 Pe naa n gaha kusyĩnde lii wo, pe n ga dye gbe taha, Yesu n ta miu u ga ta ter ga yahasee ye.

29 Pe n sye u na, ma u pye ma yee: «Kuee, ma syã wo ne, yai kua wa, yĩmper maha nge ke wo wa.» Yesu n dye kaha wo ke wãsyã wĩ na.

30 U n ba nii pe ne, ma ga di. U n bur gbe, ma cãã syaha wãã Yãhã kã, ma ke bur la cer ma wãã pe kã.

31 Loo na, pe yĩntar n cã yãr, pe n u yãŋ cã ma yee Yesu kã. U n plaha pe na le yalebya wo, pe sã maha waha u yãã ye.

32 Pe n nii pe ya pye ma yee: «Tuu naa n pãã wo ne kãnde wo, ma Yãhã sabangbãŋ wũhũ tãrfã na n yar wo na, le sã pye la miu nuhu cãã- dyaŋ ke naa n tar wo laam wo?»

33 Pe n yir ke fla bye wo, ma dur ter Yurusalem wo. Pe n ga pe Yesu kãnyãrwai sãnsye nen yãã pe pye pe nampyen- mpãy ne.

34 Poo kãnyãrwai naa le pãã ma yee: «Wo Yĩnfua yir gbã wo, ma dur ba gbaafa ye cĩinde! Syimu u yãã yĩnde ne.»

35 Poo syãm bya n -sẽ pe wĩ pãã pe ye, lii le ba pye kãnde wo, tesẽ pe ba Yesu yãŋ cã yaliile wo tuu bur la naa n cer pe kẽ.

Yesu u ya yar u kãnyãrwai na

(*Mat 28.16-20; Mar 16.14-18; Nsãn 20.19-23; Tẽnl 1.6-8*)

36 Pe naa n pãã nantãŋ, Yesu n fe gbe yĩ pe telai wo, ma pe pye ma yee: «Yãhã n yrĩŋ wãã ye kẽ!»

37 Pe n fya ma sya n sege. Pe laam wo pe ba yee kusrãhã kẽ.

38 Yesu n -sẽ pe pye ma yee: «Nwa ye n fya? Lii gẽ ye n nii laalaa pye ra wĩ na?»

39 -Ye ra klue yãŋ ke, ta tre ne. Ndoo gẽ kẽ! -Ye te yãŋ ra na, kusrãhã ma la kadye ne ye n ga waha te ke na ta dyaŋ?»

40 [Tuu koo kaplãŋ ngĩ pãã wa, u n u klue yar pe na u tre ne, pe n te kueysar yãã.]

41 Le n pe fe gbe, ma nuhu yigi ter pe kẽ pe n sya yee cĩinde sã ne ye. Yesu tuu pe yãã ke dyaŋ, u n pe yey ma yee: «Nгаа ma la ye ye wãdi wãŋ nwo wo?»

42 Pe n pa u kẽ fuawle ne.

43 U n le sya, ma le kaa pe yĩnde na.

44 U n pe pye ma yee: «Tẽ pye ye ne nantãŋ, n sã naa ye yar la ma yee, kainkãy bye ke bii cãã yrũhũ yaha ra wĩ na, koo ngĩ bye ga naa n pye ke sya ba kua? Koo kai- kẽ nkãy ne, wo faale wãdyaha Musa bii cãã yrũhũ yaha Yãhã kãnde katan saba laam wo, tesẽ nkãy bye ne pe faale Yãhã kaplãŋ tãrfã bii cãã yrũhũ yaha, tesẽ nkãy ne ke bii cãã yrũhũ yaha Yãhã wãsey yay saba wo.»

45 U n pe yĩntar yãr ke syi, pe n waha ke Yãhã sabangbãŋ kaplãŋ war.

46 Loo na, u n pe yar ma yee: «Nkãy ke yrũhũ yar yaha ke ngĩ: «U Yãhã Yĩndefua Crise yai u fãy gbobo, u ba ku, ke plii tãã wuhu u yir gbã wo, u dur ba yrãŋ na gbaafa ye.»

47 Kai- nkãy tuu naa n yar nawee- na, ke yai ke ba klaha kãntre bye nawee- ye, u myaha ne. Le ga fe gbe Yurusalem na. Le ga ba yar nawee- na, pe yai pe le sya pe kapee- wãpyen sã yõ ye, pe ke miy yaha, woo -sẽ ga ba pe kapee- gbe kãã pe yĩn na.

48 Yii koo ngĩ bye yãã yĩnde ne, ye yai ye ke bye tãr yar nawee- na.

49 Yãhã ke bii Yãhã Yrã Fãnga giĩ wãkẽ wĩ pãã, ndoo gẽ ga ba ke tege wãã ye na. Ye yai ye -sẽ kuee ke Yurusalem laam wo, koo Fãnga n sya ba tege ye na.»

Yesu dur ga Yāhā tǎy

(Mar 16.19-20; Tēnl 1.9-11)

⁵⁰ Loo kur ye, Yesu n yi pe ne le klo wo, ma ka pe ne kusyĩnlaale tǎy pe n yee Gbetane. U n ga yer pe ne koo fla na, ma kluε kuā yir wǎǎ, ma Yāhā nar ke naa kaa taha pe na.

⁵¹ Tuu nii Yāhā nar u kānyārwai kē ke syi, Yāhā fānga n u ta u n kuā yir ter fǎǎ yāhāyīŋ na.

⁵² Pe kānyārwai n u sey ke fla na. Nuhu ba gboho pe laam wo, pe n dur ter Yurusalem wo.

⁵³ Pe naa n gaha yalebyε ke Yāhā kangbāŋ laam wo, maa naa Yāhā sey.

Nsân Kapâyĩ Yesu wĩ na

Yesu Crise ma ngii

¹ Driyẽ wātāhā yaha, wii tuu ma Yāhā Yē Yor u pye le nii wa. U pye Yāhā ne, woo ge pye Yāhā.

² Ke fegbecā na, u pye Yāhā ne.

³ Woo kāmāy na wān bye tāhā; ngaa wee yīnde na mii woo sē kē u ta ke n nii ye.

⁴ Woo u ma yrā, yrāṅ wān bye ye, loo yrā n nii cāā-nawee-ye.

⁵ Woo wii u ma pe Cāāfua, u ba dye wamfa nsoho wo, pe wamfa -sē pe cāā- wĩ sye.

⁶ Yāhā n ba dya waa nō wāā, pe naa u yee Nsān.

⁷ Woo n pa ma ba u Cāāfua wĩ gbe yi nawee- ye, pe waha u Cāāfua ta pe Yater.

⁸ U Nsān woo sē kē tuu pye u Cāāfua ye; woo kē Yāhā u nō wāā ma yee u ba u Cāāfua wĩ tōr yar nawee- na.

⁹ Woo Cāāfua nwo ma cīinde cāā- ne. Woo kē tuu pa driyẽ wo, ma nii cāā- le nawee- wo.

¹⁰ Woo kē, Yāhā driyẽ tāhā u kāmāy na. U pye driyẽ laam wo, pe driyẽfa sē ba u yāṅ cā ye.

¹¹ U pa u terfa ye, u terfa sē -sē ba u sya ye.

¹² Mpāy pe -sē u wĩ sya cīinde, ma u ta pe Yater, u koho klahasaha wāā poo kē, pe waha nii Yāhā pii.

¹³ Poo mpāy pe see ke syi, waa ntōr kalaa wee ye, waa

tyāhā kalaa wee ye, waa syihi wĩ sē ne ye, Yāhā wĩ ne.

¹⁴ Yāhā Yē Yor wā klahā nawee, woo kē Yāhā Dya Yesu Crise ne. U n tege ba nawee- nsoho wo. U pa Yāhā laantār wūhū ne, tesē cīinde wūhū ne, wākuayāā wee te na ye. Wo sē u nayōr yāṅ naa n yai ye, nayōr tii syi Yāhā Dyapuai nen ya kē u ga waha te yāā u Tuhufua Yāhā ye.

¹⁵ Nsān u wĩ tē yi nawee- ye ma yee: «Woo wĩ kē tē ba pāā ma yee: Wii tuu ga pa ta kur ye, u cer yaha ra kē, u cāā pye le nii wa ra yaha.»

¹⁶ Wākuayāā wee u laantār wūhū na ye. U ke wāā wo kē, ma maha kaa taha wo na, wākuayāā wee ye.

¹⁷ Wo faale wādyaha Musa bii ke Yāhā kānde yar wo na. Ma sē yee ke laantār wūhū na, tesē ke cīinde wūhū ne, u Yāhā Yīndefua Yesu Crise woo kē tuu pa koo ngĩ ne.

¹⁸ Waa sē Yāhā yāā yāā ye, Yesu wii u ma ke Dyapuai nen ya, ma maha ma Yāhā, ma crā nii Yāhā tāy, woo kē tuu Yāhā wĩ gbe yi nawee- n ke cā.

Nsān nawee- tāāfua yē kaplāṅ

(Mat 3.1-12; Mar 1.1-8; Luke 3.1-18)

¹⁹ Le kungbāy Yurusalem laam wo, pe Yiifēe- yahaseefa pye. Pe n Yāhā yūndefa mpāy lehe wāā, tesē Lewi kur kue pii mpāy ne Nsān ye. Pe n yir ke Yurusalem wo, ma ga yi u

Nsân na, ma u yey ma yee: «Nwasyifua kē ma ne?»

²⁰ U Nsân sē gbā tā pe na ye, u n le tōr yi gbegbe pe yīnde na ma yee: «Ndoosē kē u Yāhā Yīndefua Crise ne ye.»

²¹ Pe n maha u yey ma yee: «Ah nwasyifua -sē kē ma ne? Mboo la Yeli?» Nsân n pe pye ma yee: «Aye, ndoo sē kē ye.» Pe n maha u yey taha ma yee: «Mboo la u Yāhā kaplāŋ tōrfua?» U n maha yee: «Aye».

²² Pe n u yey taha yahamba ma yee: «Ah nwasyifua -sē kē ma ne? Wo yai wo laa loo cā ma wī na, wo ga tōr mpāy ye pe wo lehe. Mii tōr wo yar nawee wii ter syi kē ma ne.»

²³ Nsân n pe pye ma yee: «Yāhā kaplāŋ tōrfua Yisa bii le pāa yaha Yāhā sabangbāŋ wō ma yee:

«Waa yīmbui n yi drawaha fla wo,

ma nii n yee:

-Ye Yīnfua Yāhā wāpaŋ kānde gbihi yaha ke kē!» »

Nsân n maha le pāa pe ye ma yee: «Yīmbui lii le n yi drawaha fla wo, ndoo yīmbui ne.»

²⁴ Pe tēnlēhe mpāy pe lehe wāa Nsân ye, Yiifeyahaseefa mpāy pe n yee Farisyē, poo mpāy -sē pye pe ne.

²⁵ Poo mii n u yey ma yee: «Ke ma pye ma wee u Yāhā Yīndefua Crise ye, ma wee Yeli ye, ma maha wee u Yāhā kaplāŋ tōrfua ye, ah nwa -sē

ta ma n nii nawee- tāā n yi loho wo?»

²⁶ Nsân n -sē pe pye ma yee: «Ndoosē kē ma ne; waa sē ma pe nawee- laam wo, tee sē cā ye.

²⁷ Woo nwo ga ba le koho yigi ra kur ye. U cer yaha ra kē, ta syi ge sē yai u ntān sale wāfer ne u tre na ye.»

²⁸ Koo ngī bye pye Gbetane wo, Yurdane lafeŋ kūndi ngaa ye, Nsân tuu naa nawee- tāā loho ne na.

Nsân Yesu yee u Yāhā Mbapēnge

²⁹ Koo yīnsyii wo, Nsân n Yesu yāa tuu n pai u fla na, u n pe nawee- pye ma yee: «U Yāhā Mbapēnge nwo, wii Yāhā u ta, ma ga driyē nawee- kapee- foho gbe kāa pe na.

³⁰ Woo wī kē tē ba naa n pāa ma yee: Waa ma tuu ga pa ta kur ye, u cer yaha ra kē. U cāa pye le nii wa ra yaha.

³¹ Ndoosē kē ba u cā ye. N pa, ma ba nawee- tāā n yi loho wo, loo le ga waha ta, Yiisrefa n waha cā yoo kē u ne.»

³² Nsân n le yāa, ma le pāa ma yee: «N Yāhā Yrā Fānga yāa, le tege yāhāyīŋ na kānsyā waa dyaŋ, ma ba too kuee u yīŋ na.

³³ N sē ba u cā ye, Yāhā gii ke -sē ra nō wāa ta n ba nii nawee- tāā n yi loho wo, koo ke ba ra pye ma yee: «Wii raa ga ba yāa, ta Yrā Fānga le ga tege kuee u na, woo kē

u ga ba naa nawee- tãã ta Yrã Fãnga ne.»

³⁴ Ndoo Nsân loo nde yãã ra yĩnde ne, ma ga le pãã yi, n ye yar woo kē u Yãhã Dya.»

Mpãy Yesu u cãã yãŋ yi u kãnyãrwai

³⁵ Koo yĩnsyii wo, Nsân maha pye loo teele nen ya wo, u kãnyãrwai syãm mpãy ne.

³⁶ U n maha ba Yesu yãã tuu n tɛr. U n maha yee: «U Yãhã Mbapēnge nwo!»

³⁷ U Nsân kãnyãrwai syãm mpãy pe pye u ne, pe u kapãn luhu ke syi, pe n taha Yesu na.

³⁸ Yesu n ba klaha yãŋ, ma pe yãã pe u taha n naha, u n pe yey ma yee: «Ah le ma mii?» Pe n u pye pe yor wo ma yee: «Arbi, ma n syã na?» Ke Arbi yĩntaha kē kaicãfua.

³⁹ U n pe pye ma yee: «-Ye pa yaa yãŋ!» Pe n ka, maa u syãsaha yãŋ. Ke -sē pye yaiyĩn tratra. Pe n koo per yai kua u ne.

⁴⁰ Poo nawee- syãm mii, pe ba Nsân kaplãŋ luhu, ma dur yi u kur kuɛ ye, ma taha Yesu na pe kuãŋ ne, pe laam wo Syimu Pyar cĩfua Andere pye.

⁴¹ Andere n cãã ka, ma ga u lɛfua Syimu wãã, ma u pye ma yee: «Wo u Meesi yãã.» Ke Meesi yĩntaha kē: Yãhã Yĩndefua Crise.

⁴² U Andere n Syimu yigi ga Yesu fla na. Yesu n u yãã ma yee: «Mboo sē na Nsân dya Syimu? Pe naa ma

yee yagaa Sefase.» Ke Sefase myaha ma wãcɛŋ Pyar myaha ne. Te myar yĩntaha ntẽmblaha.

⁴³ Koo yĩnsyii wo, Yesu n le ta woo ga ka Galele kuɛ kãntraha na. Tuu Filipe wãã sya, u n u pye ma yee: «Naa n taha ra na.»

⁴⁴ U Filipe -sē wãã naa n yi Pyar ne, tesē u cĩfua Andere ne klo nen wo, lii pe naa n yee Gbesyata.

⁴⁵ Loo kur ye, Filipe n ga Natanelu wãã sya, ma u pye ma yee: «Faale wo, wii wĩ Musa tuu yrũhũ le yaha Yãhã sabangbãŋ wo, tesē pe Yãhã kaplãŋ tɔrfa u wĩ pãã, wo u yãã: Nasarɛtefa Yosefe dya Yesu kē.»

⁴⁶ Natanelu n u pye ma yee: «Kayĩ lii syi -sē ma, le ga waha yi Nasarɛte wo?» Filipe n u pye ma yee: «Pa yãŋ!»

⁴⁷ Yesu tuu Natanelu yãã tuu n pai u fla na, u n nde pãã u wĩ na ma yee: «Cĩnde Yiisrɛfa naa waa nwo, dawar wee u laam wo ye.»

⁴⁸ Natanelu n u yey ma yee: «Ma pye mii ma ra cã?» Yesu n u pye ma yee: «N naa ma yãã. Ma sē pye la nasar nkugu flãhã tãy, Filipe n cã ga ma yee?»

⁴⁹ Loo na, Natanelu n u pye ma yee: «Yĩŋfua, Yãhã Dya kē ma ne, mboo maha ma Yiisrɛ kãntraha Yĩŋfua.»

⁵⁰ Yesu n u pye ma yee: «Tē ma pye ma yee, n ma yãã nasar nkugu flãhã tãy, loo ya la le ma ta ma n ra ta

ma Yater? Maa maha ba kainkây yāā, ke gboho loo nde na.

⁵¹ Ta n cīinde nde pāā ye ye, yaa ba naa yāhāyīn yāā ke yār n yaha, ye n naa yāhāyīn tēnlehe ye yāā pe n dugu, ma dur tege n pai u Nawee Puee fla na.»

2

Yesu loho wā klaha defī

¹ Plii tāā kur ye, pe n nii cafān taa yigi Galele kántraha na, klo laa wo pe n yee Kana.

² Yesu nahafua pye pe cafān yigifa ne. Pe n Yesu yee, woo tesē u kānyārwai ne, pe n ka te cafān disaha wō.

³ Pe n nii te cafān dir di, defī n ba kua pe cafān yigifa ye. Yesu nahafua n u pye ma yee: «Defī yān, tuu kua pe ye.»

⁴ Yesu n u pye ma yee: «Ah yaa, lii ma wo nsoho wo ma ne? Ta yale sē nō wa ye.»

⁵ Yesu nahafua n pe dirlafa pye ma yee: «U ma sya yee tee pye mii, -ye pye ke syi!»

⁶ Ke fla -sē na, ntēmbar gbāāwōr kuay raa -sē pye, Yiifee- pe ba ta, ma naa pe kānde kapīi loho ku le naa n yaha.

⁷ Yesu n pe dirlafa pye ma yee: «-Ye loho ku, ye too gbāāwōr nde yīi!» Pe n loho ku te yīi tata.

⁸ Loo na, u n pe pye ma yee: «-Ye kaa ku gblāhā gaa laam wo, ye ga wāā yān diryīntaha yifua kē!» Pe n kaa ku, ma ga wāā u kē.

⁹ Te lor bye -sē ba wā klaha defī. U diryīntaha yifua, tuu u wō yān, u defī wātāy n u laam wō. U sē cā woo defīitāhā nwo syi yi na ye, mpāy pe -sē ba ke loho ku, poo ba u yisaha cā. U diryīntaha yifua n u cafān yigifua yee ba,

¹⁰ ma ba u pye ma yee: «Ah ndee ngaa dyan, defīitāhā woo pe ma ne cāā la wāā nawee- kē, u ma pe yigi wa pe cā naa ke sahasaha la, ah mboo -sē koho far u defīitāhā na u n sya yagaa dye.»

¹¹ Yesu u laanwō wūhū wāpyen koho fe yigi koo syi. Le pye Galele kántraha klo nde wo pe n yee Kana. U u ya yi yar ke syi, u kānyārwai n u wīi sya cīinde.

¹² Loo kur ye, u n ka Kapornu wo, u nahafua ne u cīifa ne ma suhu u kānyārwai ne. Pe n ga kuee ke fla na, ma plii raa pye.

Yesu laam war pe Yiifee- ne Yāhā kangbān wīi na

(Mat 21.12-13; Mar 11.15-17; Luke 19.45-46)

¹³ Yiifee- syayaha gbar te ba nō gbe taha, Yesu n ka Yurusalem wo.

¹⁴ Yāhā kangbān kāndi wo, u n nyer parfa yāā, mbaa parfa ne, nasar kate parfa ne, ma maha war turfa bya yāā pe tege nii ga pe tabal tāy.

¹⁵ Yesu n namihi ta, ma sāngblā fan, ma pe bye kar yi wāā ke Yāhā kangbān nkur ye, pe mbaa ne, pe nyer ne. Ma dur, ma war turfa

tabal tra cãâr wãã pe kê, pe war n yrãhã,

¹⁶ ma nasar kate parfa pye ma yee: «Ye pe gbe yi kãã nwo! Ya'a syi ta Tuhufua Yãhã kaha ta ye cãtrohosaha ye!»

¹⁷ Yesu tuu nde pãã, u kãnyãrwai n Yãhã sabangbãŋ kapãn nde tai cã, nde le n yee:

«Yãhã, ma kaha wĩ sron gboho ra laam wo, mii naa dyan ke ga ba ra suhu tãŋ.»

¹⁸ Yiifee- yahaseefa pe u yãã nde pyesaha wo, pe n ba u yey ma yee: «Taa nwo taa nde pye ke syi, laanwo wĩ lii loo taa -sẽ ga pye, wo n waha cã ma tãhã kê le wãpyen ne?»

¹⁹ Yesu n pe pye ma yee: «Ye Yãhã kangbãŋ nge yoho yãŋ, yaa yãã plii tãã wuhu, n ke fãã le!»

²⁰ Pe Yiifee- yahaseefa n u pye ma yee: «Yãhã kangbãŋ nge wãfããtãŋ ke dye- gbeesĩ wũhũ kuay gbe, mboo ma -sẽ yee, pe ma ke traha, taa ga waha ke dur fãã kua plii tãã ya!»

²¹ Yesu -sẽ nwo, ngii u naa n yãŋ, koo kê u ya koho kadye ne.

²² Koo kê tuu ba ku, plii tãã wuhu u n yir gbã wo, ma pa gbaafa ye, u kãnyãrwai n ke kaplãŋ tai cã, tuu ba nkãy pãã. Loo nde n pe ta pe n Yãhã sabangbãŋ kaisya cĩnde, ma suhu Yesu yẽ kaplãŋ nkãy ne tuu ba tãr.

²³ Yesu tuu pye ke dyan Yurusalem wo, te syayaha

gbar cãã na, laanwo wũhũ nkãy tuu naa n pye, koo ngĩ n ba ta nawee- mpãy n u wĩ sya cĩnde.

²⁴ Yesu sã -sẽ ba sya ma koho taha yaha pe wĩ na ye. U tee ba pe cã laha, poo tesẽ pe laam wũhũ bye ne.

²⁵ U sã naa n ke pe naa nawee wĩ tãr u ye ye; u ma nawee yãŋ, u u laam wũhũ bye yãã.

3

Yesu Nikodemu ne

¹ Yiifee- yahaseefua waa -sẽ nwo tuu pye, pe naa n yee Nikodemu. Farisyẽ ba kê u ne.

² Per gaa yĩmper wo, u n ba yi Yesu na, ma u pye ma yee: «Yĩnfua, wo cã Yãhã kê ke ma no wãã, taa ba wo klaha. Mii loo sã ne ye, laanwo wũhũ nkãy taa n pye ngĩ, waa wee tuu ga waha ke syi pye Yãhã ma yee ke wee ufua ne ye.»

³ Yesu n u pye ma yee: «Ta n cĩnde nde pãã ma yee: Waa wee tuu ga waha Yãhã Yai yãã mii u sã gbihi dur see ye.»

⁴ Nikodemu n u yey ma yee: «Le ga waha pye mii? Naweedyaha ga maha waha gbihi see la? U ga waha dur dye la u nahafua laam wo, u maha gbihi see?»

⁵ Yesu n u pye ma yee: «Ta n cĩnde nde pãã ma ye: Wii ma yee u sã see loho ne tesẽ Yãhã Yrã Fãnga ne ye, u saa waha dye Yãhã Yai wo ye.

⁶ Wii ma see kadye sraha na, u ga nii kadye sraha kla

ya; wii ma see Yāhā Yrā ne, u ga nii Yāhā Yrā Fānga kla.

⁷ Ma'a syi ta nde n ma laam wo ye, nde tē pāā ma yee: Ye yai ye gbihi dur see!

⁸ Teflaha ga naa n gbā teelii ma ke tāy, ma n naa ke gbleŋ luhu, ma sē -sē ga waha ke yirsaha cā ke kasaha ne ye. Yāŋ, nawee wii ma gbihi dur see Yāhā Yrā Fānga ne, u ma ke syi.»

⁹ Nikodemu n maha u pye ma yee: «Loo nde syi -sē ga waha pye mii?»

¹⁰ Yesu n u pye ma yee: «Mboo wii taa Yiisrefa klaha Yāhā kai- ne, ma -sē maha pye mii ma sē koo ngī cā ye!

¹¹ Ta n cīnde nde pāā ma ye: Nkāy too cā, koo too n pāā; nkāy too yāā yīnde ne, koo too n yar nawee- na. Ye -sē koo ngī bye sye yaha wo na.

¹² N ma nii kāntraha wūhū tōr ye ye, ye ma yee ye sē -sē koo sya ye, ye -sē ga ba pye mii ye yāhāyīŋ wūhū koo sya ra ye, nkāy yīŋ ke n yi yāhāyīŋ na?

¹³ Ma yi kāā u Nawee Puee na, woo wii u yir yāhāyīŋ na ma tege ba kāntraha na, waa wee wii tuu dugu ga yāā yāhāyīŋ na, ma yāhāyīŋ kai- cā ye.

¹⁴ Faale wo, tēyāfūū klo wo, Musa sē bii kayārnowo wra ta la kāi na, ma ke kuā yir ta? U Nawee Puee bya yai u ba kuā yir ta ke syi.

¹⁵ Loo nde n nii, wii ma u ta u Yater, u cīnde yrā yāā wa, lii wākuayāā wee le na ye.»

¹⁶ Nawee- ntāŋ sron dye Yāhā tāy, ke n sya ke Dya- puai nen ya yi wāā, nawee wii ma u ta u Yater, u wīi saa klaha- yāā ye, u cīnde yrā yāā wa, lii wākuayāā wee le na ye.

¹⁷ Yāhā sē ke Dya nō wāā driyē wo ma yee u ba nawee- sāhā pe kapee- wāpye wīi na ye. Ke u nō wāā nawee- wāsyayaha yīmbui ne.

¹⁸ Wii ma u ta u Yater, ufua saa wāpēn yāā ye. Wii ma - sē kāntuhu le u wo, woofua u ya le wa wāpēn kānde wo, u tee sye u saa Yāhā Dyapuai nen ta u Yater ye.

¹⁹ Nwa ta nawee ga ba pēn u kapee- wāpye wīi na? Wii u ma Cāāfua, u pa driyē laam wo, wam wīi n -sē tāy nawee- ye, ma ter cāā- yaha. Pe pyer tee pee ter, koo kē.

²⁰ Nawee wii woo ma kapee- pye n wa, cāā- wīi ma ne fūhū u ye. U saa pa cāā- fla na ye. U ntāncer ma ne gboho u pyerpeer wāyi wīi ne cāā- na, koo kē.

²¹ Wii ma -sē kayīi yigi, u ga pa cāā- fla na, u ga naa u kai- pye Yāhā yor wo, u troho wātāhā ter ne, te n naa n yāā cāā- na.

Yesu tesē Nsān nawee- tāāfua ne

²² Loo kur ye, Yesu n ka u kānyārwai ne Yude kāntraha na. Pe n kuee koo fla na, ma nawee- tāā naa n yi loho wo.

²³ Nsān bya -sē pye, tuu naa nawee- tāā Yeno wo, loho pye gboho koo fla nge na. Ke Yeno pye Salimu tāy.

Nawee- naa n gaha ke fla na, maa naa n tãã u ye.

²⁴ Koo cãã nge na, pe sê ba u Nsân le wa nwompìhi wo ye.

²⁵ Per gaa, sãnker n dye Nsân kãnyãrwai mpây nsoho wo Yiifèe naa waa ne, gbegbe wãnii wĩ na.

²⁶ Pe n pa Nsân fla na, ma ba u pye Yesu wĩ ne ma yee: «Yĩnfua, dya wii tuu pye ma ne Yurdane kũndi ngaa ye, wii wĩ taa ba yee mboo tãr ma nawee- yar, awa, u bya nwo tuu yee woo nawee- tãã naa n yi loho wo, nawee- bye ter n tãŋ u kue ye.»

²⁷ Nsân n pe yẽ sya ma yee: «Waa saa waha ngaa ka yãã, mii Yãhã sê kē ke ke wãã u kē ye.

²⁸ Yii gɛ le cã, ye ga waha le tãr nawee- ye tē yee, ndoo sē kē u Yãhã Yĩndefua Crise ye. Ndo kē tē nɔ wãã u yahasee ye.»

²⁹ Nsân n nde pãã kakuãcran ne pe ye ma yee: «Cafãn yigifua, cafuẽ ma woo wũũ. U cafãn yigifua naambiyã, woo -sē ga yer u tãy, u naa u kaplãŋ luhu. U cafãn yigifua yĩmbui ga naa nuhu yigi u kē. Too nuhu nde syi ma ndoo wãn, ta laam n flege yi tãŋ.

³⁰ Yesu woo na tesē ndoo ne, woo myaha yai ke naa n yi, ndoo wãŋ ke naa n too.»

Yesu woo tuu yi yãhãyĩŋ na

³¹ Wii tuu n yi ncha ye, u ma wãn bye yĩŋ na, nawee- bye ne. Wii tuu -sē n yi kãntraha na, kãntrahafua

kē u ne, u kãntraha kai- cã n pãã. Wii tuu n yi yãhãyĩŋ na, woo tuu ma wãn bye yĩŋ na.

³² Nkãy tuu yãã, nkãy ne tuu luhu yãhãyĩŋ na, koo tuu n pãã. Nawee- -sē u kaplãŋ sye.

³³ Wii u yi yãhãyĩŋ na, nawee wii ma -sē yĩntaha sron wo kaplãŋ ye, ma u troho tãhã u yor wo, ufua le cã ma maha le yar Yãhã wĩ ma cĩnde.

³⁴ Wii Yãhã u nɔ wãã, Yãhã kaplãŋ koo kē u n pãã. Yãhã ke Yrã Fãnga wãã u kē wãkuayãã wee ye.

³⁵ U Dya ntãŋ dye u Tuhufua Yãhã tãy, ke n -sē ke kai- bye le soho u koho wo.

³⁶ Wii ma u Dya ta u Yater, u cĩnde yrã yãã wa, lii wãkuayãã wee le na ye. Wii ma -sē yee u sē u ya le soho u Dya koho wo ye, u saa loo cĩnde yrã yãã ye. Yãhã ncafũhũ ga kuee woofua na yalebye.

4

Yesu tesē Syamarifasya waa ne

¹ Farisyẽ ye n luhu, a ter nawee- naa n taha Yesu na; tesē u maha nawee- tãã naa n yi loho wo, ma ter Nsân yaha.

² Yesu gɛ sē kē u naa pe tãã ye, u kãnyãrwai me pe naa pe tãã.

³ Yesu tuu yi nde cãŋ na, u n yi Yude kãntraha na u kãnyãrwai ne, ma ter Galele kãntraha kue ye.

⁴ Yesu ba yai u ter Syamari kãntraha ne.

5 U n ga nɔ gbe taha Syamari kântraha klo laa na, pe naa n yee Syisyar. Le pye tûntûn tar raa ne, tar rii Dyakuba tuu bii wãã u dya Yosefe kē faale wo.

6 Koo fla nge na, u Dyakuba kualan pye. Yai pye yīn wo, yrāhā n Yesu fāy, u n tege nii ke kualan ngben na.

7-8 U kānyārwai ba ter le klo laam wo, dir keparsaha wo.

Syamarifasya waa n -sē pa loho kusaha wo. Yesu n u pye ma yee: «Yō ra na lawon ne.»

9 U Syamarifasya n Yesu pye ma yee: «Ah ndee Yiifee naa kē ma ne. Ah le yigi mii, ma n lawon ke ndoo Syamarifasya ye?» Yiifee-naa n fā Syamarifa na, koo kē u cɔɔ n naa n pãã ke syi.

10 Yesu n u pye ma yee: «Kayī lii Yāhā le ta, ma'a ne pye taa le cã, ma suhu wii ne nwo tuu nii lawon nar ma ye, mboo raa ne ga dur, ma u nar u ma kē cīinde loho ne.»

11 U cɔɔ n u pye ma yee: «Yīnfua, laku kla sē -sē wee ma ye ye, ke kualan maha n cuhu, mboo -sē ga waha pye mii ma koo loho yãã?»

12 Wo faale wādyaha Dyakuba kē, tuu koo kualan nge yaha wo kē. Kualan gii tuu loho wɔ ke na, woo, tesē u pii ne, ma suhu u yar ne. Mboo laam wo, ma yee la ma ter u yaha?»

13 Yesu n u pye ma yee: «Wii ma sya kualan nge loho wɔ, loho fãã ga maha ba u yigi.

14 Wii ma -sē loho nge wɔ, kii tē ga wãã u kē, loho fãã saa u yigi yãã ye. Koo loho gii tē ga wãã u kē, ke ga nii plege dyan u laam wo, plege gii ke cīinde yrā wãã, lii wākuayãã wee le na ye.»

15 U cɔɔ n u pye ma yee: «Yīnfua, ta kē koo loho nge ne, loho fãã ma n maha ra yigi yãã ye. Loo na, n saa maha pa yãã lakusaha wo ye.»

16 Yesu n u pye ma yee: «Ka, ma ga ma puai yee, -taa pa!»

17 U cɔɔ n u yē sya ma yee: «Puai wee ra ye ye.» Yesu n u pye ma yee: «Cīinde ne taa pãã nde, puai wee ma ye ye.

18 Ma nii ter wa pa bua ye; taa sya maha ma naa wii ye yagaa, ma puai sē kē u ne ye. Ma cīinde pãã loo nde ne.»

19 U cɔɔ n u pye ma yee: «Yīnfua, Yāhā kaplān tōrfua kē ma ne.

20 Wo faale wāɛ Yāhā wãã le sey pe ya na yān nge yīn na, ah yii Yiifee- -sē yee Yāhā yai ke naa n sey Yurusalem ya wo.»

21 Yesu n u pye ma yee: «Cɔɔ, koho taha yaha ngī na tē ga tōr ma ye: Yale laa nde le n pai, Yāhā wāsey sē pai nii Yurusalem ya wo, ma suhu yān nge fla ya ne ye.

22 Yii Syamarifa, tee ngii sey ye sē ke cã ye; wii Yiifee- -sē mii, too ngii sey wo ke cã, ma cã u Syayahafua yīn yi Yiifee- wo.

23 Yale laa sē ma le n pai, le nɔ wa gɛ nɔ wa, mpāy pe Tuhufua Yāhā sey cīinde,

pe ga ba naa ke sey ke Yrã Fānga ne, ma suhu cīnde ne. Tuhufua Yāhã poosyi Yāhã seyfa kē.

24 Yāhã ma ke Yrã Fānga. Nawee- yai pe naa ke sey ke Yrã Fānga ne, ma suhu cīnde ne.»

25 U cɔɔ n u pye ma yee: «N le cã, u Yāhã Yīndefua wii pe n yee Crise, u ga pa. U ma pa, u ga ba ke bye yīntaha tōr u wo yar.»

26 Yesu n u pye ma yee: «Ndoo kē woo, ndoo wii tē n pãã ma ne.»

27 Loo yale nde -sē wo, Yesu kãnyārwei n ba dye. Pe Yesu yāã tuu n pãã cɔɔ ne, le n pe laam wo. Pe sē -sē sya ma u yey nde ne ma yee, lii raa n pãã u ne laa, nwa ta ma n nii n pãã u ne.

28 Loo na, u cɔɔ n u laku kla ta yaha ke fla na, ma dur ga klo laam wo, ma ga nawee- pye ma yee:

29 «-Ye pa ye ba dya waa syi yāñ! Kai- nkāy bye tē pye ter, u ke bye tōr ma ra yar. Laa na, woo ga kē u Yāhã Yīndefua Crise ne.»

30 Pe bye n yi le klo wo, ma n gaha Yesu fla na.

31 Yaliile u cɔɔ tuu ba ter klo laam wo, Yesu kãnyārwei naa u nar ma naa n yee: «Yīnfua, ngaa sya di.»

32 U n -sē pe pye ma yee: «Ndoo, kadiñ kla gaa ma ra ye, tee sē kii cã ye.»

33 Pe kãnyārwei n nii pe ya yey ma yee: «Waa yāã pa la u kē digi kla ne?» Yesu n pe pye ma yee:

34 «Ta digi kē lii ne, n naa n luhu ta Tuhufua Yāhã ye,

koo gii ke ra lehe wāã. Tesē, kai- nkāy tuu yee tē pye, n koo bye pye kua.

35 Yii sē n yee la, a digi ma tãhã le kãntraha wo, mii yrey resyar sē kē ye, ke sē yāã n gbe ye? Ndoo -sē ga ye yar, -ye yīñ kuã yir ye nabuar nde yāñ te n pai, te ma mii tar digi dyañ ke nɔ wa wāgben na!

36 Mii wii dyañ tuu dir gbe ma te le pen wo, u dāãn yāã, wii tuu nawee- wāã ma pe le Yāhã kãnde wo, u ma pe yāã pe cīnde yrã yāã, u nuhu di. Loo ne, wii tuu n tãhã, tesē wii ne tuu re gbe, pe nuhu wāã n di pe syām.

37 Cīnde ne pe le pãã ma yee: Nawee waa n tãhã, waa -sē re gbe.

38 Ndoo, n ye nɔ wāã, yaa dir gbe tar wo, tii tee sē te tēn tē ye. Mpāy me pe re tēn tē, yii -sē ga ta ter le tēn ne.»

39 Le klo wo, Syamarifa busāã ba Yesu ta pe Yater. U cɔɔ tuu ba le pãã u klofa ye, a kai- nkāy bye woo ba pye ter, Yesu ke pãã woo ye, koo kē.

40 Loo ne, pe n pa Yesu fla na, maa u sronñ nar tuu ga kuee poo ne. U n kuee pe ne plii sīi.

41 Mpāy pe -sē ba u Yesu yē kaplāñ luhu, ma u ta pe Yater, poo wānihi ba ter pe faale wām yaha.

42 Pe n nii u cɔɔ pye ma n yee: «Ma kapān ya sē ne le wo ta wo n u ta wo Yater ye. Too lii luhu u ye wii ya, loo bya le wo ta wo n u ta wo Yater. Wo cã cīnde, woo kē

driyêfa Syayahafua.»

Yesu klokai- yahaseefua waa dyalaale jaa

⁴³ Yesu tuu plii sîi pye wa pe Syamarifa fla na, u n yir, ma ka Galele kântraha na.

⁴⁴ Woo ge naa le pââ, a ter Yâhâ kaplân tôrfua woo sê fihî nagboho yââ u kusey wo ye.

⁴⁵ Tuu -sê ga dye Galele wo, pe Galelefa n u yigi yô. Pe ba Yesu yââ pe ya ndon, tuu naa laanwô wûhû pye Yurusalem wo, syayaha gbar na. Pe bya ba ka te gbar na.

⁴⁶ U n dur ba ke syi Kana wo. Koo fla kê u ba loho wâ klaha defîi. Klokai- yahaseefua waa pye Kapornu wo, u dyale sê pye wâwee u ye ye.

⁴⁷ U klokai- yahaseefua tuu le luhu, a ter Yesu ma tuu yir Yude kântraha na, ma pa Galele wo, u n yir ga u fla na, ma ga u nar u pa Kapornu wo, u ba woo dya jaa woo kê, a u ma tuu kuee wale nen ya ma ga ku.

⁴⁸ Yesu n yee: «Yii poo na, ya'a yee ye sê yêkâ wûhû yââ laanwô wûhû ne ye, ye saha ra ta ye Yater ye.»

⁴⁹ U klokai- yahaseefua n u pye ma yee: «Yînfua, pa wo n ter ra fla na, ta dyale ma syi le ba ku wo yaha ye.»

⁵⁰ Yesu n u pye ma yee: «Dur ga ma kaha wo, ma dya wloho yi, u ma yrân na.» U yahaseefua n Yesu kapân sya cîinde, ma ter.

⁵¹ Kânde wo, u têtêmpây n u wââ, ma u pye ma yee: «Ma dya sê yââ ku ye, u yir.»

⁵² U n pe yey u wâpuar yale ne. Pe n u yê wââ sya ma yee: «Niinge yaiwlanj kê, yrîj ke ne dye u tây.»

⁵³ U dya tuhufua n câ loo yale ne Yesu u ne u pye u dya wloho yi wa. Woo tesê u nna ne, pe n Yesu ta pe Yater.

⁵⁴ Yesu tuu yir Yude wo, ma ka Galele wo, ke tehe syân wuhu ba kê tuu laanwô wîi pye Galele wo.

5

Yesu tânkurfua jaa kaniî per wo

¹ Loo kur ye, Yiifee- gbar raa pye, Yesu n dugu ga Yurusalem wo.

² Le klo dyesaha neŋ gaa pye, pe naa ke yee mbaa dyesaha. Loho gaa pye ke fla na, pe naa ke yee yeberε yor wo Gbesyata. Pe ba ntêmbar laankongbây wây bua raa fââ ke loho tây.

³ Yanfa sây naa n nii ke flâhâ tây: Fûû-, tânklahafane, tânkurfa ne. [Pe naa ke loho wâyir sêŋ.]

⁴ Yâhâyîŋ tênlehe waa pye, yalaale wo u ga tege dye, u ke loho gblaha ke n yir. Ke loho ma yir wa, yanfua wii ma cââ tege dye pe yanfa byε yaha, u ga jaa, te ma sya pye yan tii syi ter.]

⁵ Koo fla na, yanfua waa pye, ke dye- gbey sênsye wîhî kuatââ ba kê yan pye u na.

⁶ Yesu tuu ba nō ke fla na, u n u yanfua yââ tuu sây nii, u n câ yan ma- u na. U n u yanfua yey ma yee: «Ma n traha la ma jaa?»

7 U yanfua n u yě sya ma yee: «Yīnfua, ke loho ma yir, waa wee ma ga ra gbe dye farfar ke laam wo ye. N ma yir ma n gaha, n gaha yāā waa cāā dye ra yaha.»

8 Yesu n u pye ma yee: «Yir, ma ma kasāy wāŋ gbe, ma naa n yār!»

9 Le yalebya wo, u dya n jaa, ma u kasāy wāŋ gbe ma n yār.

Koo per pye Yiifee- kani per.

10 Wii tuu ba jaa, Yiifee-yahaseefa n u pye ma yee: «Kani per kē nanga, ma sē yai ma ma kasāy wāŋ gbe ma naa n yār ke ne ye.»

11 U n pe yě sya ma yee: «Wii u ra jaa, woo u ra pye, n ta kasāy wāŋ gbe, n naa n gaha.»

12 Pe n u yey ma yee: «Dya wii woo tuu ma pye, ma ma kasāy wāŋ gbe, ma naa n gaha?»

13 Dya wii tuu ba jaa, u sē ba cā yoo kē ye. Yesu ba wloho yi pe nabuar laam wo, ma tɛr, koo kē.

14 Loo kur ye, Yesu n ba u yāā Yāhā kangbāŋ wo, ma u pye ma yee: «Ma sē yāā, ma jaa. Ma'a syi ma kapee-pye nantāŋ ye. Mii loo sē ne ye, kapee laa ga waha ma dye, lii le pee tɛr.»

15 U dya n tɛr, maa le pāā pe Yiifee- yahaseefa ye ma yee, a Yesu kē tuu ba u jaa.

16 Loo nde n ta pe n nii Yesu ke yīntayāhā ne. Pe n ba u yāā ma u pye, a u tee kai- ngi pye kani per wo.

17 Yesu n -sē pe yě sya ma yee: «Ta Tuhufua Yāhā ma tēn na yalebye; ta bya, n ma tēn na yalebye.»

18 Pe Yiifee- yahaseefa n yee, a nwa ta Yesu n nii Yāhā yee u Tuhufua, ma yee woo ma wācɛŋ ke ne. Tuu maha plaha, ma yanfua jaa kani per wo. Koo ngi wii na, pe naa u ke wāboo yimbui ne.

19 Yesu n pe yě sya ma yee: «Ta n cīnde nde pāā ye ye: -Ye yāŋ, u Yāhā Dya saha laa pye u ya kāmāy na ye. Tuhufua Yāhā ke lii pye, loo ne u n yāā ma n pye. Lii Tuhufua Yāhā ke n pye, loo cɛŋ ya kē ke Dya n pye.

20 Ye sē yāā, u Dya ntāŋ dye Tuhufua Yāhā tāy. Kai- nkāy bye ke n pye, ke ke bye yar u na. Kai- nkāy ke gbaha ngi na, ke ga ba ke yar u na, le n yě gbāā ye na.

21 Ye sē yāā, Tuhufua Yāhā ke nakur ta te n yir gbā wo, ma dur n pai yrāŋ na gbaafa ye mii syi dyaŋ, wii ntāŋ ma dye ke Dya tāy, u bya ga waha yrā wāā ufua kē.

22 Tuhufua Yāhā sē waa sāhā ye, ke te kasāhā bye le soho ke Dya koho wo.

23 Ke yee nawee- pe naa ke Dya sey, mii pe koo ge sey mii syi dyaŋ. Wii ma yee u sē ke Dya sey ye, ufua sē Tuhufua Yāhā ge sey ye, koo gii ke ke Dya nō wāā.

24 Ta n cīnde nde pāā ye ye: -Ye yāŋ, wii ma ra kaplāŋ luhu, ma maha Tuhufua Yāhā ta u Yatɛr, koo gii ke ra nō wāā, ufua cīnde yrā

yāā wa, lii wākuayāā wee le na ye. Ufua saa pēn nantān ye. U ma mii u ku, ma yir wa gbā wo, ma cīnde yrā yāā wa.

²⁵ Ta n cīnde nde pāā ye ye: -Ye yān, yalaa ma le n pai, le nɔ wa ɛ nɔ wa, mpāy pe ku wa pe ga ba naa Yāhā Dya yīmbui luhu. Mpāy ma ba le luhu, pe ga ba cīnde yrā yāā.

²⁶ Ye sē yāā, yrā le n yi Tuhufua Yāhā ye mii, ke ke Dya ta yrā ga waha yi u bya ye koo syi.

²⁷ Ye sē yāā, nawee-wāsāhā kānde wāā u Nawee Puee kē.

²⁸ Ta kaplān ngī yē gbāā la ye na? -Ye yān, yalaa ma le n pai, mpāy pe ku ter wa, pe ga ba u Yāhā Dya yīmbui luhu, pe yir gbā wo, pe nii yrān na.

²⁹ Pe laam wo, mpāy pe naa kayūhū pye, pe ga ba yir pe cīnde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye. Mpāy pe -sē naa kapee- pye, poo ga ba yir pe wāpēn yāā, kii wākuayāā wee ke na ye.

³⁰ N saha laa pye nii ya ye. Yāhā yee n naa n pye mii syi dyan, n nawee- sāhā koo syi. Ta kasāhā n sron, ta ya laam wī sē ne tē n kar ye. Yāhā gii ke ra nɔ wāā, koo laam wī ne tē n kar.

³¹ Le ma pye ndoo ya tē nii wī pāā, nawee- saha cā cīnde ne ye.

³² Yāhā ra wī pāā; n cā ke kaplān ma cīnde.

³³ Ye mpāy lehe wāā Nsān ye, u n ga le cīnde wī pāā pe ye ra wī na.

³⁴ N sē -sē n ke nawee u naa ra wī pāā ye. N kai- ngī pāā ye ye, ye n waha ba sya yaha.

³⁵ Nsān pye mii naaloho wān syi dyan ke n tar, ma n yehe. Ye n pa, ma ba faa mape cāā- na, ma nuhu di.

³⁶ Kai- nkāy ma ke ter Nsān wūhū yaha. Ye sē yāā, Tuhufua Yāhā tuu ra taha tēn nkāy na, ta n nii n tē, koo tēn ngī le yar ma yee Tuhufua Yāhā kē ke ra nɔ wāā.

³⁷ Tuhufua Yāhā gii ke ra nɔ wāā, koo ɛ ra wī pāā. Ye sē ke yīmbui luhu yāā ye, ye sē ke yīntaha yāā yāā ye.

³⁸ Ke ndoo wii nɔ wāā, ye sē ra ta ye Yater ye, koo kē ye sē ke kaplān le yaha ye laam wo ye.

³⁹ Ye Yāhā sabangbān wūhū kal, ma cā ke ga waha ta ye n cīnde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye. Koo sabangbān -sē kē ke ra wī pāā.

⁴⁰ Ye -sē maha sye, ye saa pa ra ye, ye ba cīnde yrā yāā ye.

⁴¹ N sē n ke nawee- pe naa ra myaha gboho ye.

⁴² N -sē cā ma yee, ye laam wo Yāhā wī sē n tāy ye ye ye.

⁴³ N pa Tuhufua Yāhā myaha ne, ye -sē ra wī sye. Wii syi u n pai u ya myaha na, ye woosyifua wī sya.

⁴⁴ Tee mii, ye myaha ke yii ye, ye sē myaha ke Yāhā ya ye ye, loo ne ye saha ra ta ye Yater ye.

⁴⁵ Ye ma syi ye le ga ye yee, ndoo tē ga ba ye wāpee wī

pāa ta Tuhufua Yāhā yaha ye ye. Yāhā kānde nkāy faale wādyaha Musa ke yar, koo kē ke n pai ye yigi, koo nkāy tee koho taha yaha ke na.

⁴⁶ Ye sē yāā, Musa ra wīī cāā yrūhū yaha; ye ma ne pye ye u kaplāŋ sya cīinde, yaa ne ra bya kaplāŋ sya cīinde.

⁴⁷ Nkāy tuu cāā yrūhū yaha, ye ma yee ye sē koo sya cīinde ye, ye -sē ga pye mii ye ra kaplāŋ sya cīinde?»

6

Yesu digi wāā naam nyersī yīibua kē

(*Mat 14.13-21; Mar 6.30-44; Luke 9.10-17*)

¹ Loo kur ye, Yesu n ka Galele langbāŋ kūndi ngaa ye; pe maha ke yee Tyiberyati langbāŋ.

² Nabuar naa n taha u na. Pe naa u yāā u laanwō wūhū pye ma yanfa jaa, koo kē.

³ Yesu n dugu nii yāŋ gaa yīŋ na, u kānyārwai ne.

⁴ Yiiffee- gbar tii pe n yee syayaha gbar, te ba gbe taha.

⁵ Yesu n yee woo ga yāŋ, ma yāā nabuar n nii n pai u ye kacān wee ye. U n Filipe pye ma yee: «Waa dir yāā na, wo par wāā pe bye kē pe n di?»

⁶ Yesu tuu ga lii pye, woo gē ba le cā wa; u ba Filipe yey yāŋ ke dyan, ncā u ga lii pāā laa.

⁷ Filipe n u yē sya ma yee: «Wa'a sya war nagbey bur yāā par, te saa yai gē yai pe bye n waha yāā pe pye di yāŋ cacar gē ye.»

⁸ U kānyārwe waa, u myaha Andere, Syimu Pyar cīifua kē, woo n Yesu pye ma yee:

⁹ «Dyalaale ma nwo, bur bua ne tesē fua- syām ne le ye. Te ga waha lii yō nabuar nde syi kē?»

¹⁰ Yesu n yee, pe pe nabuar ta pe n tege nii. Nyē pye ke fla na busāā. Pe n tege nii. Pe ba naam nyersī yīibua kua.

¹¹ Yesu n te bur gbe, ma Yāhā pye ma yee: «Ma syaha kē,» ma te bur la klaha mpāy bye kē pe ba tege nii. U n maha fua- wāā pe kē koo syi. Pe bye n dir yāā busāā, pe laam wāyāā.

¹² Pe ba di, ma di yai. Yesu n u kānyārwai pye ma yee: «Dir rii pe di yaha, -ye te gbe, ngaa ma n kuee ye!»

¹³ Pe bye pe ba di yai wa, pe n te bur bua gber wāā gbe, ma sya takūyihī sēnsye syāŋ yīī.

¹⁴ Yesu tuu laanwō wīī nde pye, pe nabuar n le yāā yīinde ne, pe n nii le pāā ma yee: «U Yāhā kaplāŋ tōrfua wii tuu ne yai u pa driyē wo, woo kē dya nwo ne!»

¹⁵ Yesu n cā pe ga ba u gbe fānga na, pe u ta pe fla kāntraha yīŋfua. U n maha wloho yi pe laam wo, ma ga nii ke yāŋ yīŋ na u ya ya.

Yesu yār ke langbāŋ loho na

(*Mat 14.22-33; Mar 6.45-52*)

¹⁶ Loo kur ye, yai ke ba kua wa, Yesu kānyārwai n tege ga ke langbāŋ yē tāy.

17 Pe n dugu dye salangbān gaa laam wo, ma dii n gaha Kapornu kue ye. Yimper n ba wo, Yesu sē ba taha ga wa pe na ye.

18 Teflahangbān gaa n yir, ma nii n fua, ma ke langbān loho gblaha fānga ne.

19 Pe n ba fā ma- ke salangbān ne, ke langbān yīn na, ma sya dey. Pe n Yesu yāā, tuu yār n pai ke langbān loho na, ke salangbān kue ye. Pe n fya.

20 Yesu n pe pye ma yee: «Ndoo kē, ye ma n fya ye!»

21 Pe n yee, poo ga u gbe ke salangbān wo, ma yāā ke te kántraha na. Pe ba dye wa pe kasaha wo.

22 Ke yīnsyii wo, pe nabuar mpāy pe ba kuee ke langbān kúndi ngaa na, pe ba cā ma yee ke salangbān neŋ gii ke pye, Yesu kānyārwei ba dugu dye ke wo pe ya ya, ma ter. Yesu sē -sē ba dye pe ne ye.

23 Salangbāy taa -sē ba yir klo laa wo pe n yee Tyiberyati, ma ba yer fla ngii na, Yesu ba syaha cāā wāā Yāhā kē te bur wīi na, ma te la pe nabuar kē pe n di.

24 Pe nabuar pe sē Yesu yāā u kānyārwei ne ye, pe n dugu dye too salangbāy nde wo, ma ka Kapornu wo Yesu taysaha wo.

Yesu ma mii digi gii syi dyaŋ?

25 Loo kur ye, pe nabuar n ga Yesu yāā ke langbān kúndi ngaa na, ma u pye ma

yee: «Yīnfua, ma pa nwo yaliile wo?»

26 Yesu n pe yē sya ma yee: «Ta n cīinde nde pāā ye ye: Ye bur yāā di ma sya di yai, koo kē ye n nii ra fla ke. Laanwo wūhū ngīi tē n pye, le sē nii mii ye koo kē yīntaha war, koo kē ye n nii ra fla ke ye.

27 -Ye yān, digi gii ke n klaha-, ye ma syi ye naa tēn tē koo wīi na ye! Digi gii ke sē n klaha- ye, ma cīinde yrā wāā nawee kē, lii wākuayāā wee le na ye, -ye naa tēn tē koo wīi na! Koo digi nge, u Nawee Puee kē u ga ba ke wāā ye kē. Ye sē yāā, Yāhā u lehe wāā loo wīi na, ma loo fānga wāā u kē.»

28 Loo na, pe n u yey ma yee: «Kai- nkāy ke n tāy Yāhā ye, wo yar ke ne wo n naa ke pye.»

29 Yesu n pe yē sya ma yee: «Kai lii le n tāy Yāhā ye, ke n yee ye yai ye naa le pye, loo ne nde: Ke wii lehe wāā, -ye u ta ye Yater!»

30 Pe n u pye ma yee: «Ma ga waha kai lii pye laanwo wīi, wo n yāā yīnde ne, wo ma ta wo Yater? Ma ga kai lii loo pye?»

31 Wo faale wāle bii digi gaa di tēyāfūū klo wo, pe naa n yee man. Loo ne le yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo ma yee: «Ke yāhāyīn digi tege wāā pe kē pe n di.»

32 Yesu n pe yē sya ma yee: «Ta n cīinde nde pāā ye ye: Musa sē kē tuu bii ke yāhāyīn digi wāā ye wāle kē

faale wo ye, ta Tuhufua Yāhā bii kē. Ta Tuhufua Yāhā maha kē ke cīnde yāhāyīn digi wāā ye kē.

³³ Ye sē yāā, Yāhā digi gii wāā ke yir yāhāyīn na, ma ba cīnde yrā wāā driyēfa kē.»

³⁴ Loo na, pe n u pye ma yee: «Yīnfua, naa koo digi nge wāā wo kē yalebye.»

³⁵ Yesu n pe yar ma yee: «Ndoo tē ma koo digi nge, koo digi gii ke cīnde yrā wāā nawee kē. Wii ma pa ra ye, fāā saa ufua yigi yāā ye; tesē wii ma ra ta u Yater, loho fāā saa ufua yigi yāā ye.

³⁶ N ye yar le ne, ye maha ra yāā, ye sē -sē ra ta ye Yater ye.

³⁷ Ta Tuhufua ke mpāy ta ra wām, pe ga pa ra ye; tesē wii ma pa ra ye, n saa ufua sye ye.

³⁸ Ye sē yāā, n sē yir yāhāyīn na, ma tege ba nii laam wīl pyesaha wo ye; Yāhā gii ke ra lehe wāā, n pa koo laam wīl pyesaha wo.

³⁹ Koo gii ke ra lehe wāā, ke laam wīl le -sē ma lii ne, mpāy bye ke le soho ra koho wo, n ma syi poo nen waa n plaha ra ye ye, n ba pe bye ta pe n yir gbā wo, pe dur ba yrān na, driyē plii kuaper na.

⁴⁰ Ta Tuhufua Yāhā laam wīl le ma lii ne, wii woo ma ra yāā ma ra ta u Yater, u ga cīnde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye. N ga ba ufua ta u n yir gbā wo, u dur ba yrān na.»

⁴¹ Yesu tuu yee woo kē cīnde digi gii ne ke yir

yāhāyīn na, ma tege ba, pe Yiifee- n nii wlūhū n pāā pe ya nsoho wo loo wīl na.

⁴² Pe naa n yee: «Yosefe dya Yesu sē na u ne? Wo bye u tuhufua cā u nahafua ne; u pye mii ma yee woo yir yāhāyīn na, ma tege ba kāntraha na?»

⁴³ Yesu n pe yē sya ma yee: «Ye tee wlūhū n pāā ye nsoho wo.

⁴⁴ Waa saha pa ra ye mii ta Tuhufua Yāhā sē kē ke ufua yee ba ra kē ye, ta Tuhufua Yāhā gii ke ra lehe wāā. Ufua ma -sē pa ra ye, ndoo ga ba u ta u n yir gbā wo, u dur ba yrān na, driyē plii kuaper na.

⁴⁵ Faale Yāhā kaplān tōrfa le yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo ma yee, naweebye ga ba klaha Yāhā kaklaha ne. Wii ma luhu ta Tuhufua Yāhā ye, ma u kaklaha sya, ufua n pai ra ye.

⁴⁶ Waa sē Tuhufua Yāhā yāā yāā ye, ma yi kāā wii na tuu yir Yāhā tāy ma pa, woo Tuhufua Yāhā yāā.

⁴⁷ Ta n cīnde nde pāā ye ye: Wii ma ra ta u Yater, ufua cīnde yrā yāā wa, lii wākuayāā wee le na ye.

⁴⁸ Ndoo kē digi gii ne ke cīnde yrā wāā nawee kē.

⁴⁹ Ke yāhāyīn digi gii pe naa n yee man, ye faale wāle n bii ke di tēyāfūū klo wo, pe ba kuee la mii pe sē ku ye? Pe ba ku.

⁵⁰ Cīnde digi gii ke yir yāhāyīn na, ma tege ba, koo kē nge; wii ma ke di, ufua saa ku yāā ye.

51 Ndoo kē ke cīnde digi gii ne ke yir yāhāyīn na, ma tege ba kāntraha na. Wii ma koo digi nge di, ufua ga kuee yai tān yrān na u kuān ne, u saa ku yāā ye. Digi gii tē ga ba wāā, koo kē ta koho kadye ne; n ga ke wāā driyēfa n waha cīnde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye.»

52 Loo nde na, pe Yiiffee- n nii pe ya ke ma yee: «U ga waha u ya koho kadye wāā wo kē wo n di mii syi dyan?»

53 Yesu n pe pye ma yee: «Ta n cīnde nde pāā ye ye: Ye ma yee ye sē u Nawee Puee kadye di ma u ntān wo ye, cīnde yrā wee ye ye ye.

54 Wii ma ra kadye di ma ra ntān wo, ufua ma cīnde yrā ne, lii wākuayāā wee le na ye. N ga ba u ta u n yir gbā wo, u dur ba yrān na, driyē plii kuaper.

55 Ye sē yāā, ta kadye ma cīnde digi, ta ntān ma cīnde lawon.

56 Wii ma ta kadye di ma ra ntān wo, ufua ga nii loho saa naa n yi u nsoho wo ra ne ye, n -sē ga nii loho saa naa n yi ra nsoho wo u ne ye.

57 Yrā kur bye n yi ta Tuhufua Yāhā ye, koo gii ke ra lehe wāā, n ma cīnde yrā ne koo kāmāy na. Ke syi, wii ma ra kadye di, ufua ga cīnde yrā yāā ra kāmāy na.

58 Cīnde digi gii ke yir yāhāyīn na, ma tege ba kāntraha na, koo wīi kē tē n pāā ye ye. Ke wee mii faale digi nge dyan pe naa n yee

man ye. Ye faale wāle pe bii ke man di, pe sē kuee mii pe sē ku ye. Wii ma cīnde digi nge di, ufua ga kuee yai tān yrān na u kuān ne.»

59 Yesu naa nawee- klahā, ma naa kai- ngīi pāā pe ye Kapornu wo, Yiiffee- yawāhā nwon wo.

60 Yesu tuu ba pāā wa, u kānyārwai busāā mpāy n yir ma yee: «Kaplān ngīi waha ter, yoo ma u ga waha naa ke syi luhu?»

61 Yesu tuu le cā u laam wo, a pe ma pe wlūhū n pāā ke syi, u n pe pye ma yee: «Kaplān ngīi ma la wāpee ye ye?

62 Ah ye ma -sē ba u Nawee Puee yāā tuu dugu ga tuu pye na faale wo, ye ga pye mii?

63 Yāhā Yrā Fānga ne le cīnde yrā wāā nawee kē; nawee ya dyan, u saha laa pye u ya ya ye. Kaplān nkāy tē pāā ye ye, Yāhā Yrā Fānga ma ke na, ke cīnde yrā wāā nawee kē.

64 Mpāy -sē ma ye laam wo, pe sē ra ta pe Yater ye.» Ma gbe ke kai- fegbecāā na, mpāy pe sē Yesu ta pe Yater ye, u ba pe cā wa, poo tesē wii ge ne u ga ba woo Yesu yi u napīi- kē.

65 U n maha pe pye ma yee: «Loo ne ta n ye yar ma yee, waa saha pa ra ye mii ta Tuhufua Yāhā sē loo ta ye.»

66 Tuu loo pāā wa, u kānyārwai busāā n dur yi u kur ye, pe sē maha naa n taha u na nantān ye.

⁶⁷ Loo na, u n u kānyārwai sēnsye syām pye ma yee: «Ah yii, ye saa ter la ra yaha yii ndoŋ?»

⁶⁸ Syimu Pyar n u yē sya ma yee: «Yīnfua, ma yee wo ka yoo woo ye? Mboo kaplāŋ cīinde yrā wāā nawee kē, lii wākuayāā wee le na ye.

⁶⁹ Wo le sya cīinde, ma maha cā mboo kē u Crise, u Yāhā Yīndefua.»

⁷⁰ Yesu n pe yē sya ma yee: «Ye cā ndoo kē tē ye yāŋ yi, yii sēnsye syām mii! Waa -sē ma ye laam wo, sāndūpee kē u ne!»

⁷¹ Syikaryotefa Syimu dya Yuda wīi ne u naa n pāā. Woo kē tuu ga ba Yesu yi u napīi- kē; u pye pe kānyārwai sēnsye syām mii waa.

7

Yesu cīifa sē u ta pe Yater ye

¹ Loo kur ye, Yesu naa n tay Galele kāntraha kui wo. U sē naa n ke u naa n tay Yude kāntraha kui wo ye; pe Yiiffee- yahaseefa naa u wāboo wīi ke, koo kē.

² Yiiffee- ngbaabir gbar pye, te yale ba gbe taha.

³ Yesu cīifa n u pye ma yee: «Yir, ma ka Yude kāntraha wo. Ma kānyārwai mpāy pe ma ke fla na, pe bya n waha ma yāā ma tēn na pe ya ndoŋ.

⁴ Wii ma n traha u myaha ke yi nawee- bye n u cā, ufua sē u kai- wūhū waa na ye. Ma'a ke syi kai- pye, ke pye

naa n yar nawee- bye na mii ya.»

⁵ U cīifa bya sē ba u ta pe Yater ye, koo kē.

⁶ Yesu n pe pye ma yee: «Ta yale sē no wa ye. Yii poo na, yalebye yai ye ye.

⁷ Ye wīi saha fūhū driyēfa ye ye; ndoo wīi fūhū pe ye, n pe yar n laha pe pyer sē yō ye, koo kē.

⁸ Yii poo na, -ye dugu ga te gbar na! Ndoo sē n gaha yagaa ye, ta yale sē no wa ye, koo kē.»

⁹ Tuu koo pāā wa pe ye, u n kuee Galele kāntraha wo.

Yesu ka te ngbaabir gbar na

¹⁰ Yesu cīifa pe ba dugu ga wa te gbar na, u bya n dugu ga; u sē -sē u ya yar nanihi wo ye, ma ta waa sē yi le cāŋ na ye.

¹¹ Yiiffee- yahaseefa naa u ke te gbar na, ma naa le yey u ma na.

¹² Pe nabuar naa u wīi pāā. Mpāy naa n yee naweeyō kē u ne, mpāy -sē naa n yee, a u nawee- plaha n le kāmpee wo.

¹³ Nawee- -sē naa n fya pe Yiiffee- yahaseefa na, pe sē waha naa Yesu wīi pāā pe laam ye.

¹⁴ Te gbar plii ba la cer wa, Yesu n dugu ga ke Yāhā kangbāŋ wo, ma ga nii nawee- klaha.

¹⁵ Le n pe Yiiffee- yahaseefa fe gbe, pe n sya nii n yee, a u pye mii ma Yāhā sabangbāŋ wūhū cā, woo wii u sē klaha yāā waa ye ye.

¹⁶ Yesu n pe pye ma yee: «Tē nawee- klaha kai- nkāy

ne, ta ya wūhū sē kē ye. Yāhā gii ke ra nō wāā, koo wūhū kē.

¹⁷ Wii ma yee u ga Yāhā laam wīi pye, ufua ga cā, le ma pye Yāhā kaklaha tē n klaha; le ma pye ta ya wīi ne tē n klaha, u ga maha le cā.

¹⁸ Wii tuu u ya wīi pāā, u n ke u ya myaha ke gboho; wii u nō wāā, u ma nii u nōwāāfua myaha gboho, woofua cīinde pāā, u wīi laa wee kawar wīi ye, u wīi laa wee le kāān ye.

¹⁹ Kānde lii Yāhā le ta, Musa le yar ye na; yii nawee nen waa gε sē -sē wee u le yār ye. Nwa ye n nii ra wāboo wīi ke?»

²⁰ Pe nabuar n u yē sya ma yee: «Sāndūpee ma ma yīn na. Yoo ma u ma wāboo wīi ke?»

²¹ Yesu n pe yē sya ma yee: «N kai laa pye kani per wo, le n ye fe gbe.

²² Wākūū nge gii faale wāle pe cāā yir le ne, kur kuε ye, Musa bii le wāpye kānde ta ye n nii le pye. Ah ndee, wākūū per gii ma sron kani per ne, ye ma ne le pye koo kani per wo?»

²³ Tee -sē wākūū kūū kani per na, ma yee loo sron Musa kānde na, ah nwa ta ye n nii ra ke yīntayāhā ne, ma yee n tee nawee ta u n jaa kani per wo?»

²⁴ Ye ma syi ye nawee sāhā kai ne ke dyan, mii ye sē le kai war ye! Ye yai ye yān le le kai wo, -tee maha sron ye cā ufua sāhā!»

²⁵ Yurusalemfa mpāy naa le pāā ma yee: «Wii wāboo

wīi pe n ke, woo sē na nwo?»

²⁶ U nwo u nii n pāā pra, pe sē maha laa gε pāā u ne ye! Pe yahaseefa ga pye pe le yān cā cīinde ma yee, woo kē u Yāhā Yīndefua Crise ne.

²⁷ Wo -sē dya nwo woo yisaha cā; Crise woo -sē na, woo ma ba pa, waa saa ba u yisaha cā ye.»

²⁸ Yesu pye pe nawee-wāklaha na ke Yāhā kangbān wo, u n tē sya ma yee: «Ye yee ye ra cā, ma maha ra yisaha cā! N sē pa nii ya wāpan na ye. Koo gii ke -sē ra nō wāā, cīinde na ke ma; ye sē ke cā ye.

²⁹ Ndoo ke cā, n yir koo fla na, koo maha kē ke ra nō wāā.»

³⁰ Pe n nii u yigisaha ke, waa sē -sē koho taha u na ye; u yale sē ba nō wa ye, koo kē.

³¹ Pe nabuar mpāy n u ta pe Yater, ma nii le pāā ma yee, a u Crise ma ba pa, u ga ba laanwo wūhū pye la u ta ter nwo yaha?

³² Pe nabuar pe naa kai-ngī wlūhū naa n pāā Yesu wīi na, pe Farisyē n ke luhu. Loo na, pe Yāhā yūndefa yīnfa n yir pe Farisyē ne, ma Yāhā kangbān sēnfa nō wāā pe ba Yesu yigi.

³³ Yesu tuu yāā ke syi, u naa mpāy klaha, u n pe yar ma yee: «N ga faa kuee ye ne n ba yalaa dye, tē ba ter kii fla na ke ra nō wāā.

³⁴ Ye ga ba naa ra ke, ye sē -sē ga ba ra yāā ye. Tē ga ba pye fla ngii na, ye saha ka ke fla na ye.»

35 Pe Yiifee- yahaseefa pe loo luhu, pe n nii pe ya yey ma yee: «U ga ba ka na, wo saa ba u yāā ye? Yiifee- mpāy pe cāān ma ga nii Jrekefa fla na, u ga ba ka la poo fla na, u ga naa pe klaha?»

36 U maha le pāā ma yee, too ga ba naa woo ke, wo sē -sē ga ba u yāā ye, tuu ga ba pye fla ngii na, wo saha ka ke fla na ye. Koo kaplān ngii yīntaha kē lii ne?»

Loho gii ke cīnde yrā wāā nawee kē

37 Te gbar kuaper, koo gii ke ma te gbar perngbān, Yesu n yir yer pe nawee-telai wo, ma tē sya ma yee: «Loho fāā ma wii yigi, u pa ra ye u ba wo.»

38 Wii ma ra ta u Yater, loho gii ke cīnde yrā wāā nawee kē, ke ga ba fā naa n dye ufua laam wo, mii le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo mii.»

39 Yāhā Yrā Fānga ne Yesu u naa n yān, loo lii mpāy pe ba u ta pe Yater, pe ne ga ba le yāā, pe sē -sē ba le yāā wa ye. Loo yale wo, le Yāhā Yrā Fānga sē ba kē wa ye. Yāhā sē ba Yesu miingbān ta ke n yi wa ye, koo kē.

Nawee- kaplān pye ke ya wuhu na Yesu wī na

40 Pe nabuar pe ba Yesu kaplān luhu, mpāy naa n yee, a Yāhā kaplān tōrfua kē u ne cīnde.

41 Mpāy naa n yee, a u Yāhā Yīndefua Crise kē u ne. Mpāy naa n yee: «U Crise yai

la u yi Galēle kāntraha wo cīnde?»

42 Le sē yrūhū yaha la Yāhā sabangbān wo, a u Crise ga ba nii wo faale yīnfua Dawide kur kue puee waa, u yi klo nde wo pe n yee Betelemu, Dawide u pye na?»

43 Pe nabuar kaplān n nii ke ya wuhu na Yesu wī na.

44 Mpāy n yee poo ga u yigi; waa sē -sē koho taha u na ye.

45 Pe Yāhā yūndefa yīnfa, tesē pe Farisyē ne, pe ba Yāhā kangbān sēnfa mpāy nō wāā pe ga Yesu yigi. Pe n dur ba pe fla na kānwai ne, pe n pe yey nwa ta pe sē u Yesu yigi ba ye.

46 Pe n pe yē sya ma yee, poo sē waa yāā yāā tuu n pāā Yesu wān syi dyan ye.

47 Pe Farisyē n pe pye ma yee: «Ye bya yāā u kaplān luhu u n ye yīy wā klaha?»

48 Yahaseefua waa yāā u ta u Yater laa, Farisyē naa waa?

49 Nabuar nde, te sē Yāhā kānde cā ye, yoosēn ma pe na!»

50 Nikodemu wii tuu ba yir yīmper wo, ma ka Yesu fla na, u pye pe Yiifee- yahaseefa nen waa. U n pe pye ma yee:

51 «Wo kānde na, pe ga waha wāpēn ta la nawee na, mii pe sē cā u lii pye ye, mii pe sē maha u yē yor luhu ye?»

52 Pe n u pye ma yee: «Ma bya ma la Galelefa naa? Ma'a le yān Yāhā sabangbān wo, maa yāā

Yāhā kaplāṅ tōrfua sē yi yāā
Galele kāntraha na ye.»

Cɔɔ wii u naa waa di

[
53 Loo kur ye, nawee- bye
n ter pe kle wo,

8

1 Yesu n -sē ka wolifye yāṅ
yīṅ na. Katyir raa ter pye ke
fla na, pe naa te yee wolifye
katyir.

2 Ke yīṅsyii wo,
sukūhūntāy na, u n maha
dur ga ke Yāhā kangbāṅ wo,
nawee- bye n pe ya wāā ba
u fla na. U n tege nii, ma nii
pe klaha.

3 Pe Yāhā kaiyarfa, tesē pe
Farisyē ne, pe n pa cɔɔ waa
ne, pe ba u tā yigi naa ne. Pe
n u cɔɔ le pe nabuar telai wo,

4 ma Yesu pye ma yee:
«Yīṅfua, wo cɔɔ nwo tā yigi
naa ne.

5 Musa kānde na le yee,
cɔɔ nwo syi yai pe u waa boo
ntēmbar ne. Ah mboo -sē
yee mii?»

6 Pe naa n ke pe u le
namihi wo, u ma plaha pāā,
pe waha yee u tee pye. Yesu
ba yīṅ kor le, ma naa n
yrūhū kōnde ne kāntraha
na.

7 Pe kuee naa u yīntaha
war ke kayey ne, u n ba
yīṅ kuā yir, ma pe pye ma
yee: «Ye laam wo, wii ma
pye kapee laa wee u yīṅ na
ye, u cāā u cɔɔ waa yāṅ
ntēmblaha ne.»

8 U n maha yīṅ kor le, ma
nii n yrūhū kāntraha na.

9 Pe nawee- pe kaplāṅ ṅgī
luhu, laam sē sya pe ye ye,

pe n nii n ter nanem nanem,
ma cāā gbe pe wāle na, ma
sya ga kua. U cɔɔ ya n ba
kuee Yesu ne, cɔɔ wii pe ba
le telai wo.

10 Yesu n ba yīṅ kuā yir loo
na, ma u cɔɔ ya yāā, ma u
pye ma yee: «Cɔɔ, mpāy pe
le kai nde pāā taha ma na, pe
ma na? Waa sē ngaa pye la
ma na?»

11 U cɔɔ n yee: «Aye,
Yīṅfua.» Yesu n u pye ma
yee: «Ta bya, n saa laa pye
ma na ye; ka, ma'a syi ma
kapee pye nantāṅ ye!»]

Yoo u cāā- le driyē wo?

12 Loo kur ye, Yesu n
maha te nabuar pye ma yee:
«Ndoo tē ma cāā- driyē wo.
Wii ma n taha ra na, u saa
naa n yār wam wo ye, ufua
ga cāā- yāā, cāā- mpāy pe
cīnde yrā wāā nawee kē.»

13 Pe Farisyē n u pye ma
yee: «Ma ya wī ne raa n pāā
mii ya; ma kapān saha nii
cīnde ye.»

14 Yesu n pe yē sya ma yee:
«Tē sya nii wī pāā nii ya, ta
kapān ma cīnde; ye sē yāā,
n ta yisaha cā, ma maha ra
kasaha cā; yii sē -sē ra yisaha
cā ye, ye sē maha ra kasaha
cā ye.

15 Ye nawee sāhā ke dyan
ye laam wūhū ya ne. Ndoo
sē wee tē waa sāhā ye.

16 N ma sya waa sāhā,
ta kaplāṅ ma cīnde, ndoo
ya yē kaplāṅ sē kē ye; ta
Tuhufua Yāhā gii ke ra nō
wāā, ke ma ra ne.

17 Ye wāle kānde na, le
ma le yrūhū yaha ma yee,
nawee- syām yē kaplāṅ ma

pye wācɛŋ, pe kapān ma cīnde.

¹⁸ N ta wīi pāā nii ya, ta Tuhufua Yāhā gii ke ra nɔ wāā, ke bya maha ra wīi pāā.»

¹⁹ Loo na, pe n u pye ma yee: «Ma Tuhufua ma na?» U n pe yē sya ma yee: «Ye sē ra cā ye, ye sē ra Tuhufua bya cā ye. Ye ma ne pye ye ra cā, yaa ne ra Tuhufua bya cā.»

²⁰ Yesu pye Yāhā kangbāŋ wo, war lesaha fla tāy, ma naa ke kaplāŋ pāā. Waa gɛ sē koho taha u na ma yee u ga u yigi ye. U yale sē ba nɔ wa ye, koo kē.

Yesu driyēfa yar yaha pe wīi ne

²¹ Yesu n maha pe yar ma yee: «N ga ba tɛr. Ye ga ba naa ra kɛ, ye sē -sē ga ba ra yāā ye. Ye ga ba ku ye kapee-koho wo. Tē ga ba ka fla ngii na, ye saha ka ke fla na ye.»

²² Pe Yiifɛe- yahaseefa n yee: «Tuu yee woo ga ba ka fla ngii na, wii saha ka ke fla na ye, ah u yāā ga u ya boo, ma n pāā ke syi?»

²³ Yesu n pe pye ma yee: «Kāntraha nge nawee- me ye ne, ndoo -sē yi yāhāyīŋ na. Driyē nge nawee- me ye ne, ndoo sē -sē yi driyē nge wo ye.

²⁴ Loo ne, ta n ye pye ma yee, yaa ku ye kapee- koho wo. Tē ma ngii, ye ma yee ye sē loo sya cīnde ma ra ta ye Yater ye, ye ga ku ye kapee-koho wo.»

²⁵ Pe n u yey ma yee: «Nwa kē ma ne?» Yesu n pe

yē sya ma yee: «Tē cāā lii pāā ye ye, loo ne.

²⁶ Kai- busāā ma tē ga pāā ye wīi na, tesē kai- busāā ne tē ga sāhā ye wīi na; wii tuu -sē ra nɔ wāā, u wīi ma cīnde; tē lii luhu u ye, loo ne tē n pāā driyēfa ye.»

²⁷ Pe sē ba cā ma yee u Tuhufua Yāhā wīi ne u n pāā pe ye ye.

²⁸ Yesu n pe pye loo na ma yee: «Ye ma ba ndoo u Nawee Puee kuā yir ta, yaa cā cā n ma ngii. Ye ga maha cā, ta ya wūhū sē kē tē n pye ye. Ta Tuhufua Yāhā ke ra klaha kai- nkāy ne, koo kē tē n pāā ye ye.

²⁹ Koo gii ke ra nɔ wāā, ke ma ra ne. Ke sē ra ta yaha nii ya ye, lii le n tāy ke ye, n loo pye yalebyɛ, koo kē.»

³⁰ Yesu tuu koo kaplāŋ pāā ke syi, nawee- busāā n u ta pe Yater.

Mpāy pe ma kapee-wāpyeŋ yāmpa

³¹ Yiifɛe- mpāy pe ba Yesu wīi sya cīnde, u n pe pye ma yee: «Ye ma ra kapān le yaha ye laam wo, ye ma ra kānyārwai cīnde.

³² Ye ga ba le cīnde wīi cā, le n ye yi kāā yāmpar wo.»

³³ Pe n u yē sya ma yee: «Wo faale Brama kur me wo ne, wo sē nii yāā waa yāmpa ye; ma -sē maha pye mii ma yee, wo n pai yi kāā yāmpar wo?»

³⁴ Yesu n pe yē sya ma yee: «Ta n cīnde nde pāā ye ye: Wii u kapee- pye, u ma kapee- wāpyeŋ yāmpuai.

³⁵ Yāmpuai sē kuee yai n tãŋ u yĩnfua kaha na ye. U yĩnfua dya woo na, woo kuee yai n tãŋ ke kaha wo u kuãŋ ne.

³⁶ U Yāhā Dya ma ye yi kãã kapee- wāpyeŋ yāmpar wo, ye ga tefay yāã ye kuãŋ ne.

³⁷ N cã ma yee Brama kur kuee pii me ye ne; ye -sē ra wāboo wĩ ke, ta kaplãŋ sē n tãy ye ye ye, koo kē.

³⁸ Tē lii yāã ra Tuhufua Yāhā ye, loo ne tē n pãã. Yii, tee -sē lii luhu ye tuhufua ye, loo ne tee n pye.»

³⁹ Pe n Yesu pye ma yee, poo tuhufua kē Brama ne. Yesu n pe pye ma yee: «Ye ma ne pye Brama pii, tuu naa kai- nkāy pye, ye ne ga naa koo pye.

⁴⁰ Yagaa, ye mii ye ndoo wāboo wĩ ke, ndoo wii tē le cĩnde pãã ye ye, cĩnde lii tē luhu Yāhā ye. Ye wĩ nde, Brama sē loo pye ye rɛhɛ.

⁴¹ Ye tuhufua wĩ ne tee n pye.»

Pe n u pye ma yee, tããndya pii sē me poo ne ye, a tuhufua nen ya u ma poo ye, woo kē Yāhā ne.

⁴² Yesu n pe pye ma yee: «Yāhā ma ne pye ye Tuhufua, ta ntãŋ ne ga dye ye tãy. Ye sē yāã, n yi Yāhā fla na, koo fla kē tē yir, ma pa. N sē pa nii ya wĩ na ye, koo ke ra nɔ wāã.

⁴³ Nwa ta ye sē ra kaplãŋ war ye? Ke wāluhu laam wee ye na ye, koo kē.

⁴⁴ Ye tuhufua kē sãndāpee yĩnfua Setane ne. Ye n ke ye naa ye tuhufua laam wĩ

pye. U yir u naboor ne ke kai- fegbecãã na, u sē tãhã n yer cĩnde fla na ye. Woo ge, u wĩ laa wee cĩnde ye. Kawar wāfua koo ke ma woo tēn. Ye sē yāã, u ma kawarfua, ma maha ma kawar tuhufua.

⁴⁵ Ndoe wii tē -sē cĩnde pãã ye ye, ye sē ra wĩ sya cĩnde ye.

⁴⁶ Ye laam wo, yoo ma u ga waha yee n kapee pye? Tē cĩnde pãã ye ye, nwa ta ye sē ra wĩ sya cĩnde ye?

⁴⁷ Wii u ma Yāhā wũũ, ufua ke kaplãŋ luhu; yii sē n luhu ke ye ye, ye wee ke wām ye, koo kē.»

Yesu cãã pye wa Brama yaha

⁴⁸ Pe Yiifee- yahaseefa n u pye ma yee: «Wo tãhã sē na, too ne yee Syamarifa naa kē ma ne, ma maha n yee, a sãndūpee ma ma yĩn na?»

⁴⁹ Yesu n pe pye ma yee: «Ngaa sãndūpee wee ra yĩn na ye. N ta Tuhufua Yāhā miingbãŋ gboho, ye -sē ra tyɛhɛ.

⁵⁰ N sē n ke ra myaha ke yi ye; waa -sē ma u n ke ra myaha ke yi, u kasãhã ma nāwee- na.

⁵¹ Ta n cĩnde nde pãã ye ye: Wii ma ra kapãn sya, ufua saa ku yāã ye.»

⁵² Pe Yiifee- n u pye ma yee: «Yagaa taa nde pãã, wo cã sãndūpee ma ma yĩn na. Wo faale wādyaha Brama ku, pe faale Yāhā kaplãŋ tōrfa bye ku; mboo -sē yee, a wii ma mboo kapãn sya, ufua saa ku yāã ye.

53 Wo wādyaha Brama wii tuu ku, ma ter la u yaha? Pe Yāhā kaplāŋ tōrfa ɣɛ, pe byɛ sē ku la? Mboo -sē mii ta nwasyifua?»

54 Yesu n pe yē sya ma yee: «N ma pye n nii myaha sey nii ya, koo wee ngaa ye. Ta Tuhufua Yāhā kē ke ra myaha sey, koo gii tee ne yee ke ma ye Yāhā,

55 ye sē maha ke cā ye. Ndoo ke cā; n ma yee n sē ke cā ye, n ga nii kawarfua yee wāŋ syi dyaŋ. N ke cā, n ke kaplāŋ le n yaha ra laam wo.

56 Wo wādyaha Brama cā cā, u ga ba ra wāpaŋ yāā; le n tāy u ye. U n -sē ba ke yāā, ma sya nuhu di le na.»

57 Pe n u pye ma yee: «Ma sē dɔɛ- gbeesī sēnsye ɣɛ yāā wa ye, ma -sē yee, a mboo wo faale Brama yāā!»

58 Yesu n pe pye ma yee: «Ta n cīnde nde pāā ye ye: Brama sē bii see wa ye, ndoo -sē cāā pye wa.»

59 Pe Yiifee- pe nde luhu, pe n yee poo ga u waa ntēambar ne. Yesu n plaha pe na ke Yāhā kangbāŋ wo, ma yi ter.

9

Yesu fūū naa waa jaa

1 Per gaa, Yesu naa n ter, ma ba fūū naa waa yāā. U ba see ke dyaŋ.

2 Yesu kānyārwei n Yesu yey ma yee: «Yīŋfua, fūū naa nwo tuu see ke syi, yoo kapee wāpyeŋ kē le ta loo nde n u dye? Woo tuu kapee pye, laa u seefa?»

3 Yesu n pe yē sya ma yee: «Le sē nii mii u kapee pye, laa na u seefa ye. U see ke syi, Yāhā ga laa pye u na, nawee- byɛ n le yāā yīnde ne, pe ke miingbāŋ gboho.

4 Koo gii ke ra nɔ wāā, n yai n ke tēn tē yagaa, yai ke sē kua wa ye. Yīmper ma ke ga ba wɔ. Waa wee u tēn tē yīmper wo ye.

5 Tē nwo driyē laam wo, n ma cāā- driyēfa ye.»

6 Yesu tuu koo pāā wa, u n yēsyōr tu kāntraha na, ma poor tūhū, ma te pye ta u fūū naa yīmpe na,

7 ma u pye ma yee: «Ka, maa ma yīntaha yee loho nge wo pe n yee Syilwee.» Ke Syilwee yīntaha kē: Wii pe u nɔ wāā. U fūū n ka, maa u yīntaha yee ke wo. Tuu dur ga kaha wo, u naa n yāŋ.

8 U kasohofa, ma suhu mpāy ne pe ba u cā, ma cā u naa n nar, pe u yāā pe n nii n yee: «Wii u ba tege nii naa nawee- nar, woo sē na?»

9 Mpāy naa n yee woo kē, mpāy -sē naa n yee, a u tayfua kē. Woo -sē naa pe yar ma yee woo kē.

10 Pe n u yey loo na ma yee: «Ma yīmpe pye mii ma jaa ma ye, ma n waha n yāŋ?»

11 U n pe yē sya ma yee: «Dya wii pe n yee Yesu, woo u poor pye ta ra yīmpe na, ma ra pye n ga ra yīntaha yee loho nge na pe n yee Syilwee. Ta n ka, maa ra yīntaha yee, ma yāā n waha n yāŋ.»

12 Pe n u yey ma yee, u dya ma na. U n yee woo cā na.

13 Dya wii tuu pye fūū, pe n ka u ne Farisyē ye fla na.

14 Kanii per -sē ba kē Yesu tuu ba te poor ta, ma u yĩmpe jaa u kē.

15 Pe Farisyē n maha u yey ma yee, u pye mii ma waha jaa, ma n yāŋ. U n pe pye ma yee: «U poor pye ta ra yĩmpe na, ta n ga ra yĩntaha yee, ma yāā n n yāŋ.»

16 Loo na, Farisyē mpāy n le pāā ma yee, Yāhā sē kē ke dya nwo nō wāā ye, a u ke kanii per kapī wī pye n klaha-. Mpāy n -sē yee, a kapeepye fua ga waha laanwo wūhū ngī syi pye mii? Pe yē kaplāŋ n nii ke ya wuhu na.

17 U dya wii tuu pye fūū, pe n maha u yey ma yee: «U dya wii tuu ma yĩmpe jaa ma kē, mboo yee nwasyifua kē u ne?» U n pe yē sya ma yee: «Yāhā kaplāŋ tōrfua kē u ne.»

18 Pe sē le sya cīnde ma yee u pye fūū, ma ba jaa ma waha n yāŋ ye; pe n sya ta pe n u seefa yee ba.

19 Pe n pe yey ma yee: «Ye dya wii tee yee u see fūū, woo la nwo? Ah u pye mii ma waha n yāŋ yagaa?»

20 U dya seefa n pe yē sya ma yee: «Wo cā wo dya kē u ne, u see fūū.»

21 Tuu -sē pye mii ma waha n yāŋ yagaa, tesē yoo tuu u jaa, loo too sē cā ye. -Ye woo ge yey, kicar sē kē u ne ye, u ga waha u ya yīŋ wī pāā.»

22 U seefa naa n fya pe Yiifee- yahaseefa na, koo kē pe n ba pāā ke syi. Pe Yiifee-

yahaseefa ba le pāā ta wa ma yee, wii ma yee Yesu kē u Yāhā Yīndefua Crise ne, ufua saa naa n dye pe Yiifee-yawāhā nwoŋ wo nantāŋ ye.

23 Koo kē u dya seefa n ba yee pe u dya ge yey, a kicar sē kē u ne ye.

24 U dya wii tuu pye fūū, pe Farisyē n u yey ke tēhe syāŋ wuhu na ma yee: «Yāhā yāŋ, ma cīnde pāā. Wo cā kapeepye fua kē dya nwo ne.»

25 U n pe yē sya ma yee: «U ma pye kapeepye fua, n sē waha loo cā ye. Lii ya tē cā, n pye fūū, yagaa n n yāŋ.»

26 Pe n u pye ma yee, Yesu u pye mii, u u yĩmpe jaa mii?

27 U n pe yē sya ma yee: «N le pāā wa ye ye, ye sē ra kapān luhu la? Ye yee yaa maha le luhu ye nwa pye? Ye n traha la ye nii u kānyārwei?»

28 Pe n u tyehē, ma dur ma u pye ma yee: «Mboo kē raa ma u kānyārwe, wii ma wo faale wādyaha Musa kānyārwei.»

29 Wo cā Yāhā bii pāā Musa ne; nwo woo na, wo sē u yisaha cā ye.»

30 U dya n pe yē sya ma yee: «Tee yee ye sē u yisaha cā ye, le yē gbāā ra na; woo -sē kē u ta ra yĩmpe n jaa.»

31 Mpāy pe ma kapee-wāpyeŋ wo, wo cā Yāhā wee ke n luhu poo wānar ye ye. Wii tuu -sē ke myaha gboho, ma ke laam wūhū pye, ke n luhu woofua wānar ye.

32 Ma gbe driyē wātāhā na, waa sē le luhu yāā pe yee

waa fūū yīmpɛ jaa yāā ye, wii syi u see fūū.

³³ Ke ma ne pye Yāhā sē kē ke dya nwo nɔ wāā ye, u saa ne waha laa gɛ pye ye.»

³⁴ Pe n u pye ma yee: «Ma see yi tāŋ kapee- wāpyeŋ wo, yoo raa yee maa klaha?» Pe n u tā pe Yiifee- yawāhā nwoŋ wādyeŋ na.

Mpāy me pe ma fūū- Yāhā kānde na

³⁵ Yesu n u dya wākar wīl luhu, u n u yāā, maa u pye ma yee: «Ma u Nawee Puee ta la ma Yater?»

³⁶ U n u yē sya ma yee: «Yīŋfua, yoo kē u ne? U yar ra na, ra n u ta ra Yater.»

³⁷ Yesu n u pye ma yee: «Ma u yāā; woo gɛ kē tuu n pāā ma ne yagaa.»

³⁸ U dya n kānkłūy gbāā Yesu yaha ye, ma u pye ma yee: «Yīŋfua, n ma ta ra Yater.»

³⁹ Loo kur ye, Yesu n yee: «N pa driyē wo, n n pai kasāhā raa yīntaha yi, n ta, mpāy pe sē n yāŋ ye, pe waha naa n yāŋ; tesē, mpāy pe yee poo n yāŋ, pe nii fūū-wāŋ syi.»

⁴⁰ Farisyē mpāy pe pye u ne, pe kaplāŋ ngīl luhu, pe n u pye ma yee: «Wo bya ma la fūū- wāŋ syi?»

⁴¹ Yesu n pe pye ma yee: «Ye ma ne pye fūū- wāŋ syi dyaŋ, kapee saa ne pye ye yīŋ na ye; tee -sē yee yii n yāŋ, ye kapee- ga kuee ye yīŋ na.»

10

U mbanaha u mbaa ne

¹ Loo kur ye, Yesu n maha kaplāŋ kuā cra pāā pe nawee- ye ma yee: «Ta n cīinde nde pāā ye ye: Wii ma yee u sē dye mbaa naklaha yē ne ye, ma teele laa yāŋ ke kānkāy na ma dugu dye, yuhu naboofua kē woosyifua nwo ne.

² Ma -sē yee wii woo na tuu n dye ke mbaa naklaha yē ne, u mbanaha kē woo ne.

³ Yuhu- sēŋfua pe mbaa na, u n sya ma ke naklaha yē yār u mbanaha kē. Pe mbaa byɛ, pe n sya ma n luhu u ye. U myaha taha pe mbaa byɛ na, ma pe yee te ne, pe n yi n taha u na nkur ye.

⁴ U ma ta u mbaa byɛ n yi taha tāŋ wa u na nkur ye, pe mii pe u yīmbui cā wa, u ga naa n yār pe yahasee ye, pe n naa n taha u na.

⁵ Pe saa sya pe taha nawee- tee na ye, wii pe sē cā ye. Pe sē woo yīmbui cā ye, pe ga fā dey u na.»

⁶ Yesu tuu kakuācran nde tōr pe nawee- ye, pe sē laa gɛ war le wīl na u ne ye.

Yesu woo tuu ma ke naklaha yē

⁷ Yesu n maha yee: «Ta n cīinde nde pāā ye ye: Ndoō tē ma pe mbaa naklaha yē.

⁸ Mpāy byɛ pe cāā pa ra yaha, pe pye yuhu- naboofa. Pe mbaa sē -sē naa n luhu pe ye ye.

⁹ Ndoō kē ke naklaha yē. Wii ma ra ta u Yater, ma dye ra kue koho ye, u yīŋ pahasaha yāā. U ga waha naa n dye u laam, tuu dur naa n yi, tuu naa u digi yāā.

10 Yuhu woo n pai wāyuhu troho ne, wāboo yīmbui ne, kaklaha- koho ne. Ma -sē yee ndoo woo na, n pa ma yee, mpāy bye pe ga naa n dye ra kuē koho ye, n ga cīinde yrā wāā pe kē; tesē, ngaa saa ke laa pe ye ye.»

Yesu woo tuu ma u mbanahayō

11 Yesu n maha yee: «Ndoo tē ma u mbanahayō. U mbanahayō u mbaa gbā ku.

12 Tēntēle ma pye mbaa na, u tēn tē wale myaha na. Woo sē -sē kē u mbanaha ye; woo sē kē u mbaafua ye. U ma waygapyāhā yāā, ke n pai pe mbaa ye, u ga fā ter pe yaha, ke n ba dye yigi pe laam wo, ke pe ta pe n fā cāāṅ.

13 Lii le ma ne usyifua ta u n le pye ke syi, wale wīi ya le ma ne pye u na, u kalaa sē ma ne pye pe mbaa poo na ye.

14 Ndoo kē u mbanahayō. N ta mbaa wīi cā, pe bya ra wīi cā.

15 Ta Tuhufua Yāhā ke ra wīi cā mii syi dyaṅ, ta n -sē u wīi cā mii, n ma ke syi ra mbaa ne. N ga pe gbā ku.

16 Mbaa mpāy maha ma ra ye. Poo ter wee naklaha nge wo ye. N yai n ga pe bya kuar ba le taha, n ba naa n naha. Pe ga ba naa ra yīmbui luhu. Pe bye ga ba wāā le, pe nii naklaha neṅ, mbanaha nen ne.

17 Ta ntāṅ dye ra Tuhufua Yāhā tāy. N yer ta yrā wāwāā wīi na, n ku, tē ba dur, n

maha le sya. Loo ne, ta ntāṅ n dye ta Tuhufua Yāhā tāy.

18 Nawee waa sē kē tuu ga waha ta yrā sya ra ye ye. Le tāy ra ye, koo kē n ga le wāā, n ku. Le wāwāā fānga ma ra ye, le wāsyā fānga ne. Ta Tuhufua Yāhā ke ra taha lii na, loo kē loo nde ne.»

19 Yesu kaplāṅ n maha ta, Yiifee- n nii n pāā wuhu na crenṅrenṅ.

20 Poo busāā naa n yee: «Sāndūpee waa u yīṅ wūhū wlāhā, u n sron cōṅ. Waa ma n ndityuhu yaha u ye ye.»

21 Mpāy, ma -sē naa n yee: «Sāndūpeefua kaplāṅ sē kē ngīi ye. Nawee wii sāndūpee ma u yīṅ na, u ga waha fūū yīmpe yār la u kē, u n waha naa n yāṅ?»

Yiifee- yahaseefa Yesu wīi sye

22 Pe ba naa ke Yāhā kangbāṅ wāfāā gbar gbar, dyadye wāṅ syi dyaṅ, Yurusalem wo. Le pye wer cāā.

23 Yesu -sē pye, u naa n tay ke Yāhā kangbāṅ wo, ntēmbar laankongbāṅ gaa flāhā tāy, pe naa ke yee Salmuu laankonṅ.

24 Pe Yiifee- yahaseefa n pa, ma ba u gbey le, ma u pye ma yee: «Le ma pye mboo kē u Yāhā Yīndefua Crise ne, le pāā laha wo ye. Ma sē yāā, ma wo ta wo n nii laalaa pye n ter ma wīi na.»

25 Yesu n pe yē sya ma yee: «N le pāā wa ye ye, ye sē -sē ra wīi sya cīinde ye. Ta Tuhufua Yāhā kai- ngīi wāpyeṅ kānde wāā ra

kê; loo nde ge ra wĩ pãã n laha ye ye.

²⁶ Ye sê -sê ra wĩ sya cĩnde ye; ye wee ra mbaa ye, koo kê.

²⁷ Ta mbaa ra yĩmbui luhu. Ndoe pe cã, pe n taha ra na.

²⁸ N cĩnde yrã wãã pe kê, lii wãkuayãã wee le na ye. Pe wĩ saa klaha- yãã ye, waa saha pe tyĩn sya ra koho wo ye.

²⁹ Ta Tuhufua Yãhã gii ke pe le soho ra koho wo, koo kê ke ma fãnga bye yĩn na, waa saha pe tyĩn sya ke koho wo ye.

³⁰ Ndoe, tesê ra Tuhufua Yãhã ne, wo ma nen.»

³¹ Loo na, pe Yiifee- yahaseefa n maha yee poo ga u waa ntẽmbar ne.

³² Yesu n pe pye ma yee: «N kayũhũ busãã pye yar ye na, ta Tuhufua Yãhã kãmay na. Ye yee yaa ra waa ntẽmbar ne koo kayũhũ ngĩ lii loo wĩ na?»

³³ Pe n u yê sya ma yee: «Wo sê yee waa ma waa ntẽmbar ne kayĩ laa wĩ na ye, wo yee ma n gbar Yãhã ne, koo kê; taa ma nawee, ma sê yai ma yee ma ma Yãhã ye.»

³⁴ Yesu n pe yê sya ma yee: «Yãhã sabangbãñ wo, le ma le yrũhũ yaha ma yee, Yãhã yee: <Ye ma Yãhã pii.>

³⁵ Wo cã Yãhã sabangbãñ ma lii pãã, le saha kuã kãã ye. Le Yãhã kapãn le pãã wãã nawee- mpãy kê koo fla na, Yãhã yee pe ma Yãhã pii.

³⁶ Yãhã ma -sê yee pe ma Yãhã pii, ndoe wii Yãhã ra

yãñ yi, ma ra no wãã driyẽ wo, ye pye mii ma yee n n gbar Yãhã ne, a n tee yee n ma Yãhã Dya?

³⁷ Le ma pye ra Tuhufua Yãhã kai- sê kê tẽ n pye ye, ye ma syi ye ra kaplãñ sya cĩnde ye.

³⁸ N ma -sê ke pye, ye ma sya yee ye saa ra kaplãñ sya cĩnde ye, tẽ -sê kai- nkãy pye, -ye koo sya cĩnde! Loo na, ye ga le cã laha ye yee, ndoe tesê ta Tuhufua Yãhã ne, loho sê n yi wo nsoho wo ye.»

³⁹ Pe n maha yee, poo ga u yigi, u n wloho yi pe laam wo ma ter.

⁴⁰ Loo kur ye, Yesu n ka maa kuee Yurdane lafen kũndi ngaa ye. Koo fla kê Nsân tuu cãã pye, ma ba naa nawee- tãã naa n yi loho wo.

⁴¹ Nabuar n pa Yesu fla na, ma ba nii le pãã pe ya ye ma yee: «Nsân sê ba laanwo wĩ laa pye ye, tuu -sê ba kai- nkãy bye cãã pãã yaha dya nwo wĩ na, ke bye nii cĩnde.»

⁴² Nawee- busãã n Yesu ta pe Yater ke fla na.

11

Yesu gbã yia

¹ Yan ba dya waa yigi, u myaha Laasar. U pye klo laa wo pe naa n yee Gbetane. U syafa pye ke fla na, Maari ma suhu u lefua Marti ne.

² Woo Maari nwo kê tuu ba lasekole woo Yesu na, ma u yĩnyor ta ma Yesu tre kluã u kê. Woo lañ Laasar kê tuu pye yanfua.

³ U syafa n lɛhɛ wãã, pe ga Yesu yar u naambiyãbua wee wãwee ye.

⁴ Yesu tuu le luhu, u n yee: «Laasar yan nde saha u boo ye; te ga ta nawee- n Yãhã fãngangbãŋ yãã yĩnde ne, loo nde kãmay na Yãhã Dya myaha ga yi.»

⁵ Marti ma suhu u cĩfua Maari ne, ma suhu Laasar ne, pe byɛ ntãŋ ba dye Yesu tãy.

⁶ Yesu tuu u Laasar yan wĩĩ luhu, tuu pye teelii wo, u n kuee ma plii sĩĩ pye ke fla na,

⁷ ma ba u kãnyãrwai pye ma yee, pe dur ga Yude kãntraha na.

⁸ U kãnyãrwai n u pye ma yee: «Yĩŋfua, yagaa ya pe Yiifee- naa n kɛ pe ma waa boo ntẽmbar ne ke fla na, ma maha yee mboo ga dur ga ke fla na!»

⁹ Yesu n pe yẽ sya kakuãcran ne ma yee: «Per neŋ laam wo, yai wee la ler sɛnsye syãm, ma gbe sukũhũntãy na, ma sya ga waa yainkɔŋ wo? Wii u n yãr yai na, u sɛ n kũn ye, u yãhãcãã- yãã, koo kẽ.»

¹⁰ Wii u -sɛ n yãr yĩmper wo, u n kũn, cãã- wee u na ye, koo kẽ.»

¹¹ Yesu tuu koo kaplãŋ pãã wa pe ye, u n pe pye ma yee: «Wo naambiyã Laasar sã n wãy; n n gaha u gbã yir.»

¹² U kãnyãrwai n u pye ma yee: «Yĩŋfua, u ma sã n wãy, u ga kãhã yir.»

¹³ U Laasar wãku wĩĩ ne Yesu tuu ba pãã pe ye, pe sɛ

le war ye, ma yee cĩinde wãy Yesu u n yãŋ.

¹⁴ Yesu n le pãã laha pe ye loo na ma yee: «Laasar ku.

¹⁵ Too sɛ pye ke fla na ye, le tãy ra ye. Loo ga ta ye n ta sron ta ye Yater. -Too ka u fla na!»

¹⁶ Loo na, Tema wii pe naa n yee Didim, koo yĩntaha wuhuwãã, u n pe kãnyãrwai mii pye ma yee: «Wo bya, -too yir taha u na, waa ku u ne.»

¹⁷ Yesu n ga dye gbe taha, ma luhu pe Laasar le wa gbĩĩ wo ke plii resyar kẽ.

¹⁸ Gbetane ke -sɛ pye Yurusalem tãy kilo tãã syi,

¹⁹ Yiifee- busãã n ba pa Marti ye fla na Maari ne, maa pe laŋ gbã syar pe ye.

²⁰ Marti tuu luhu Yesu ma u n pai, u n ka maa u wãã; Maari -sɛ pye u ba tege nii kaha wo.

²¹ Marti n Yesu pye ma yee: «Yĩŋfua, ma'a ne pye nwo, ta laŋ saa ne ku ye.

²² Ke yagaa nge gɛ na, n cã, ma'a ngii nar Yãhã ye, ke ga le pye ma kẽ.»

²³ Yesu n u pye ma yee: «Ma laŋ ga yir gbã wo, u dur ba yrãŋ na.»

²⁴ Marti n u yẽ sya ma yee: «Driyẽ ma ba kua per giĩ, nawee- n ga yir gbã wo, pe nii yrãŋ na, n cã Laasar bya ga ba yir gbã wo, u nii yrãŋ na.»

²⁵ Yesu n u pye ma yee: «Ndoo tẽ ma gbã yiafua, tesẽ ndoo tẽ ma yrã wããfua. Wii ma ra ta u Yater, u ma sya ku, u ga ba nii yrãŋ na.

26 Tesē, wii ma pye yrān na, ma ra ta u Yater, ufua saa ku yāā ye. Ma loo nde sya la cīinde?»

27 Marti n u yē sya ma yee: «Āwā Yīnfua, n cā mboo kē u Yāhā Yīndefua Crise ne, woo wii u ma Yāhā Dya, woo wii u wāpaŋ bii cāā pāā yaha driyē nge wo.»

28 Marti tuu koo pāā wa, u n ter, ma ga u cīnfua Maari yee, u sē ta waa n yi le cāŋ na ye, ma u pye ma yee: «U Yīnfua ma nwo, u ma yee.»

29 Maari tuu kaplāŋ ngī luhu, u n yir farfar, ma ka Yesu fla na.

30 Yesu sē ba dye wa le klo wo ye. Marti tuu ba u wāā sya teelii wo, u pye nantāŋ koo fla na.

31 Yiifee- mpāy pe pye Maari ne kaha wo, ma naa u flaŋ, pe yāā u yir yi farfar, pe n taha u na, ma yee u yi n ter u n gaha wūn le gbīi fla wo.

32 Maari tuu ga nō Yesu fla na, ma u yāā yīnde ne, u n kānklūy gbāā Yesu yaha ye, ma u pye ma yee: «Yīnfua, ma'a ne pye nwo, ta laŋ saa ne ku ye.»

33 Maari naa n wūn, woo ma suhu pe Yiifee- mpāy ne pe ba pa u ne. Yesu tuu pe yāā, u laam bye n wlāhā.

34 U n pe yey ma yee, pe u le na? Pe n u pye ma yee: «Yīnfua, pa ma ba yāŋ.»

35 Yesu yīntām n yi.

36 Pe Yiifee- pe loo yāā, pe n yee u dya ntāŋ dye Yesu tāy cīinde.

37 Poo mpāy n -sē le pāā ma yee: «Woo wii tuu u fūū naa yīmpε jaa u n waha n yāŋ, u saa ne pye la u ta, dya nwo ma n ku ye?»

38 Yesu n ka le gbīi fla na, u laam maha ba wlāhā u ye. Le gbīi pye nkōŋ dyaŋ yāŋ mpīy ntēmbblaha fla na. Ntēmbangbāŋ gaa pye, ke ba paha tā le gbīi yē na.

39 Yesu n yee pe ke ntēmbangbāŋ kloŋ kāā. U Laasar syafua Marti n Yesu pye ma yee, ke nakugu dugu n yi, pe ke le le gbīi wo ke plii resyar nanga.

40 Yesu n u pye ma yee: «N sē ma pye la ma'a ra ta ma Yater, maa Yāhā fāngangbāŋ yāā yīnde ne?»

41 Pe n ke ntēmbangbāŋ kloŋ kāā. Yesu n yīntaha kuā yir wāā yāhāyīŋ kue ye ma yee: «Ta Tuhufua Yāhā, taa ra wānar sya, n syaha wāā ma kē.

42 N cā ma ra wānar sya yalebyε. N le pāā nabuar mii wīi na, pe ra gbey le, pe n waha cā mboo ma ra nō wāā.»

43 Yesu tuu koo pāā wa, u n tē sya fānga ne ma yee: «Laasar, yir yi!»

44 Laasar wii u ba ku, u n yir yi, te trε ne tesē te klue ne te maha tā faasyīmbehe taa ne; u yīntaha ba maha tā fai wo. Yesu n pe nawee- pye ma yee: «-Ye u sāhā yaha, tee tyii u na u n ter!»

*Pe Yiifee- yahaseefa Yesu ke wāboo ne
(Mat 26.1-5; Mar 14.1-2; Luke 22.1-2)*

45 Pe Yiiffee- mpây pe ba pa Maari ye fla na, poo busâã pe Yesu yâã tuu nde pye, pe n u wĩ sya cĩinde.

46 Mpây n -sẽ yir, ma ka Farisyẽ ye fla na, maa le pãã pe ye Yesu lii pye.

47 Loo na, pe Yâhã yũndefa yĩnfa n yir pe Farisyẽ ne, ma pe kaplãn cerfa wãã, ma le pãã ma yee: «Waa pye mii dya nwo ne? Ye sã yãã, u laanwo wũhũ busãã pye.

48 Waa tyii u na, nawee- bye ga ba u wĩ sya cĩinde, Wõrmefa ga ba wo Yâhã kangbãñ yoho pye klaha-, pe wo ter bye boo tãñ.»

49 Mpây pe ba pe ya wãã, poo nen waa pye, u myaha Kayifu, woo kã tuu pye pe Yâhã yũndefa yĩnfua loo dye. U n yir ma pe pye ma yee: «Ye sã laa cã ye.

50 Ye sã laam ga ye. Le puar wo dya nen nwo ya boo, u n ku nawee- kur bye wĩ na, wo terfa bye ma n ku tãñ ye.»

51 Kapãn nde le sya yi u yẽ wo, u sã cã ma yee u ya laam kapãn sã ne le ba yi u yẽ wo ye. Tuu pye Yâhã yũndefa yĩnfua loo dye, koo kã Yâhã n u ta u n kapãn nde cãã pãã yaha ma yee, Yesu yai u ku pe klofa wĩ na.

52 Le sã maha pye pe terfa ya wĩ na ye. Le pye Yâhã laampii kur bye wĩ na, pe nii yĩmbui nen na, Yâhã laampii mpây bye pe cããñ driyẽ teebẽhẽ bye wo.

53 Koo per na, pe n Yesu wãboo wĩ ta.

54 Loo n ta Yesu sã maha naa u ya yar gbaa na pe Yiiffee- na ye; u n ka tũntũn kusyĩnde laa wo, tẽyãfũũ klo tãy, pe le yee Yeflami, maa kuee ke fla na u kãnyãrwai ne.

55 Yiiffee- syayaha gbar ba gbe taha. Nawee- busãã n yir kui bye wo, ma dugu ga Yurusalem wo, pe n gaha pe kapĩ loho wey, pe nii gbegbe te gbar n cã dye.

56 Pe pye Yâhã kangbãñ wo, ma naa Yesu fla ke, ma nii pe ya yey, ncã u ga pa te gbar na laa?

57 Pe Yâhã yũndefa yĩnfa tesẽ pe Farisyẽ ne, pe ba yee, wii ma Yesu niisaha cã, u le pãã pe n ga u yigi.

12

Maari lasekole woo Yesu tre na

(Mat 26.6-13; Mar 14.3-9)

1 Te syayaha gbar ba kuee plii kuay, Yesu n ka klo nde wo pe n yee Gbetane, Laasar fla na, wii Yesu ba u ta u n yir gbã wo, ma nii yrãñ na.

2 Pe n u nampay yi. Marti naa te dir yĩntaha yi, Laasar pye pe sedifa ne Yesu ne.

3 Maari n lasekole waa gbe bui laa wo, le faa gboho. Pe woo lasekole yee nardi, nawãm sã u dir yey ye. U n woo lasekole gbe, ma u woo Yesu tre na, ma dur ma u yĩnyor ta ma Yesu tre kluã; ke kaha bye n ga nii u lasekole dugu fla.

4 Yesu kãnyãrwẽ waa pye, Syikaryotefa Yuda, woo kã u n pai Yesu yi u napĩ- kã. U n le pãã ma yee,

5 a nwa pe sê u lasekole par war nagbey sênsye syi, ma pe war wãã fênfa kê ye?

6 Le sê nii mii u naa fênfa fên di koo u n kapân nde pãã ye, u naa n yuhu, koo kê. Pe kãnyãrwai war sakole pye woo ye, pe ma war le, u ga mpây yuhu yi.

7 Yesu n u pye ma yee: «Tyii cɔɔ nwo na, ta kadye kê tuu gbihi wa wãlenj na gbĩ wo ke syi.

8 Fênfa ya dyanj, pe ma ye ne yalebye. Ndo -sê nwo, n saa ba pye ye ne per gaa ye.»

9 Yiifée- busãã n Yesu wãpa wĩ luhu ke Gbetane na, ma pa le klo wo. Le sê -sê ba nii mii pe pa Yesu ya wĩ na ye; pe ba pa pe n pai Laasar bya yãã yĩnde ne, woo wii Yesu ba u ta u n yir gbã wo, ma nii yrãnj na.

10 Pe Yãhã yũndefa yĩnja n Laasar bya wãboo wĩ pãã ta.

11 U wĩ ba Yiifée- busãã ta pe n dur naa n yi poo kur ye, ma naa Yesu woo ta pe Yater, koo kê.

*Nawee- Yesu sey ga dye Yurusalem wo
(Mat 21.1-11; Mar 11.1-11; Luke 19.28-40)*

12 Ke yĩnsyii wo, nabuar mpây pe ba ka te gbar wĩ na, pe n luhu Yesu ma u n pai ke Yurusalem wo.

13 Pe n mpênj wan gbe, ma yi ga Yesu wãã, ma nii nuhu di, ma nii le gble ma n yee:

«Yĩnjfua mboo wii taa n pai Yãhã myaha ne,
Yãhã ke kaa taha ma na,
mboo wii taa ma Yi-
isrefa Yĩnjfua.»

14 Yesu n kãnkonyainge gaa yãã, ma dugu nii ke na ma n gaha, mii le bii cãã yrũhũ yaha Yãhã sabangbãnj wo ma yee:

15 «Syõ klofa, ye ma n fya ye, ye yĩnjfua nwo u n pai, kãnkonyainge gaa na, tuu dugu nii.»

16 Yesu kãnyãrwai n kai-ngĩ yãã wãyãã ya, pe sê waha ke yĩntaha war le yale wo ye. Kur kue ye, Yesu tuu ba kuã yir ga yãhã yĩnj na nayõr ne, pe n cã le tai cã ma yee, le ma le bii cãã yrũhũ yaha wa Yãhã sabangbãnj wo ma yee, nawee- ga ba Yesu sey, koo kê pe n ba le yãã le pye koo syi.

17 Yesu tuu ba Laasar yee le gbĩ laam wo, ma u ta u n yir gbã wo, ma nii yrãnj na, mpây bye pe ba pye ke fla na, pe naa Yesu wĩ pãã le ne.

18 Loo nde n ta, pe nabuar pe le luhu ma yee Yesu laanwo wĩ nde pye, pe n pe ya wãã ga ta u yahasee ye.

19 Pe Farisyẽ n nii pe ya pye ma yee: «Ye sê yãã, nawee- bye n gaha u ye, nde saa laa yõ wo kê ye.»

Jrekefa mpây, Yiifée- sê me ye, pe Yesu wĩ yey

20 Jrekefa mpây ba pa te gbar na Yurusalem wo, Yãhã seysaha wo.

21 Poo mpây n pa Filipe fla na, u n yi klo nde wo pe naa n yee Gbesyata, Galêlê kãntraha na. Pe n Yesu wĩ yey waha u ye ma yee: «Yĩnjfua, wo n ke wo Yesu yãã.»

22 Filipe n le pãã Andere ye, pe n ka pe syām, maa le pãã Yesu ye.

23 Loo kur ye, Yesu n pe pye ma yee: «U Nawee Puee myaha yiyale nɔ wa.

24 Ta n kakuācran nde pãã ye ye: Sepua nen le ya ya, le ma yee le sē tãhã le kãntraha wo ma fīy ye, le -sē ga kuee le ya ya. Le ma -sē tãhã le kãntraha wo, ma ku, ma fīy, le ga pii buar see.

25 Wii ma yee u ya yīŋ wãke wī ya le n tãy u ye, woofua ga ba u yīŋ ke laa; wii tuu -sē ga u ya yīŋ wãke wī sye driyē nge wo, woofua ga ba cīnde yrã yãã, lii wãkuayãã wee le na ye.

26 Wii ma yee u ga ra wī pye, u naa n taha ra na; n ma pye na, u bya ga pye ke fla na. Wii ma ra wī pye, ta Tuhufua Yãhã ga ta u myaha n yi.

27 Yagaa, ta laam bye ma pe wlãhã nii ra ye. Tē ga lii ge pãã n sē cã ye; n yee la Yãhã ta Tuhufua, le wãfãy yale kuã ter ra na, lii le n pai nde? Aye, n saa loo pãã ye. N pa koo wãfãy nge wī na, n ga ke sya.

28 Ta Tuhufua Yãhã, ma miingbãŋ ta ke n gbobo!» Yĩmbui laa n yir yãhãyīŋ na ma yee: «N ke gbobo wa, n ga maha ke ta ke n gbobo.»

29 Nabuar rii te pye ke fla na, ma ba le yĩmbui luhu, te n yee, a yãhãgbãã tēŋ kē. Mpãy naa n yee, a yãhãyīŋ tēnlɛhe waa kē tuu pãã Yesu ne.

30 Yesu n pe pye ma yee: «Yĩmbui nde sē pãã ndoo wī na ye, le pãã yī wī na ma yee ye le luhu.

31 Yagaa, Yãhã kasãhã ga too driyēfa na. Yãhã ga driyē nge yīŋfua Setane kar wãã.

32 Ndoos ma ba kuã yir ta, n ga ba ta, nawee-ter bye n pa ra ye.»

33 Yesu kaplãŋ ngī naa le yar, gbã mpãy ter syi u n pai ku.

34 Pe nabuar n u yē sya ma yee: «Kãnde lii Yãhã le ta, le ma le yrũhũ yaha ma yee, u Yãhã Yĩndefua Crise saa ku yãã ye. Mboo -sē pye miu ma yee, u Nawee Puee ga ba kuã yir ta? Yoo kē u Nawee Puee ne?»

35 Yesu n pe yē sya ma yee: «U Cããfua ga maha yalaale ya dye ye nsoho wo. Tee -sē ma u Cããfua ne, ye naa n yãr u ne, wam ma syi pe ba ye fe gbe ye. Wii u n yãr wam wo, u sē u ya kakue cã ye.

36 Tee ma u Cããfua ne, -ye u ta ye Yater, ye nii cããfa.»

Yesu tuu koo pãã wa, u n ter, maa wũhũ pe na deydey.

Mpãy pe sē Yesu ta pe Yater ye

37 Yesu tuu sya laanwo wũhũ busãã pye pe nawee-yĩnde na, pe sē -sē u ta pe Yater ye.

38 Loo ge -sē ne faale Yãhã kaplãŋ tōrfua Yisa bii cãã pãã yaha. U bii yee:

«Too ke Yãhã wũhũ pãã, yoo ke sya wo ye? Yoo Yãhã koho fãnga yãã, ma le sya cīnde?»

39 Poofa mii wīi na, u Yisa maha bii le cāã pāã yaha ma yee:

40 «Yāhā pe ta fūū- wāñ syi; ke maha pe ta pe laam n waha.

Mii loo sē ne ye, pe ma n yāñ, pe ga ke kai- yāã yīnde ne,

pe ga ke war pe laam wo.

Pe ga ka Yāhā ye, ke n pe jaa yi kãã

pe kapee- wāpyeñ wo.»

41 Yisa tuu bii Yesu nayōr yāã, koo kē u n bii kaplāñ ngīi pāã.

42 Pe yahaseefa mpāy -sē ba Yesu wīi sya cīinde. Pe sē -sē le pāã ye. Pe ba fya pe Farisyē na, ma yee poo ma le pāã, pe ga pe kar tã ke Yiifee-yawāhā nwoñ na.

43 Ye sē yāã, pe naa myaha ke nawee- ye, pe sē naa myaha ke Yāhā ye ye, koo kē.

44 Yesu -sē ba le gbey pāã pe ye ma yee: «Wii ma ra wīi sya cīinde ma ra ta u Yater, ndoo ya sē kē u ta u Yater ye, ufua ra Nōwāãfua bya ta u Yater.

45 Wii ma ra yāã, ufua ra Nōwāãfua bya yāã.

46 N pa driyēfa ye cāã- wāñ syi dyañ, wii ma ra ta u Yater, ufua ma n kuee wam wo ye.

47 Wii ma ra kaplāñ luhu, ma -sē ke sye, ndoo sē kē tē ga ufua sāhā ye. Ye sē yāã, n sē pa driyēfa wāsāhā yīmbui ne ye, n pa pe wāsyayaha yīmbui ne.

48 Wii ma ra sye, ma maha ra kaplāñ sye, u sāhāfua ma; kaplāñ nkāy tē n pāã, koo kē

ke n pai u sāhā, driyē ma ba kua.

49 Ye sē yāã, ta ya wīi sē ne tē n pāã ye; ta Tuhufua Yāhā gii ke ra nō wāã, koo ge ra yar kai- nkāy ne, n yai n ke tōr yar nawee- na.

50 N -sē cā ke kai- nkāy ta, ke cīinde yrā wāã nawee kē. Loo ne, ta Tuhufua Yāhā ke ke kai- yar ra na mii, n ke yar nawee- na koo syi.»

13

Yesu u kānyārwei tre yee

1 Te syayaha gbar te ba gbe taha, Yesu n cā u yale nō wa, yale lii tuu ga yir driyē nge wo, u ka u Tuhufua Yāhā fla na. Driyēfa mpāy bye pe ntāñ dye u tāy, pe n nii u wām, u n ta pe ntāñ n dye kuee yai u tāy.

2 Yesu pye u kānyārwei ne dir na yīmper wo. Syikaryotefa Syimu dya Yuda -sē nwo, sāndāpee yīñfua Setane ba Yesu wāyi wīi le wa u laam wo, u Yesu yi u napīi- kē.

3 Yesu ba cā, woo Yesu yi Yāhā fla na, u ga maha dur ga Yāhā fla na, tesē Yāhā kai- bye le soho u koho wo.

4 Yesu n yir dir na, ma nayroho fer, ma lawey fai laa gbe maha nsīi wo.

5 Loo kur ye, u n loho le tasangbāñ wo, ma nii u kānyārwei tre yee pe kē, ma te kluā lawey fai lii ne, tuu ba gbe maha nsīi wo.

6 U n ba nō Syimu Pyar na, u n u pye ma yee: «Yīñfua, mboo yai la ma ra tre yee?»

7 Yesu n u yě sya ma yee: «Lii tē n pye nde, ma sē le war ye, maa ba le war kur kuε ye.»

8 Pyar n u pye ma yee: «Aye, n saa sya yāā ma n ta trε yee ye.» Yesu n u pye ma yee: «N ma yee n sē ma yee ye, ma saa ba ma lay yāā ra ye ye.»

9 Syimu Pyar n u pye loo na ma yee: «Yīñfua, le ma pye ke syi, ta trε yee, maha ra klue bya ne, ta yīñ bya ne.»

10 Yesu n u pye ma yee: «Wii ma wey laha, u trε ya ne te yai te yee, u n nii tāñ gbεgbε. Ye nii wa gbεgbε, ye byε sē -sē me ye.»

11 Yesu ba cā wii u n pai u yi u napīī- kē, koo kē u n yee pe byε sē me pe ma gbεgbε ye.

12 Yesu tuu pe trε yee wa, ma u nayroho le wa, u n dur ga tege nii u niisaha wo, ma pe pye ma yee: «Tē lii pye ye na, ye le war la?»

13 Ye ra yee kaicāfua, ma maha ra yee yīñfua. Le sron, n ma koo syi.

14 Ndoos wii n ma ye yīñfua, ma maha ma ye kaicāfua, ya'a yāā ndoo tē ye trε yee, ye bya ye yai ye naa ye trε yee yii kē!

15 Ye sē yāā, kai ne tē pye yar ye na ma yee tē ye pye mii, ye bya yai ye naa nii yii ne koo syi!

16 Ta n cīinde nde pāā ye ye, tēntēle sē ter u yīñfua yaha ye, tesē tēnlehe sē ter u lehεfua yaha ye.

17 Ye ma kai- ngīī cā, ye wīī n tāy, -tee -sē naa koo pye!

18 Ye byε sē me tē n yāñ ye. Mpāy tē yāñ yi, n pe cā. Lii le -sē cāā yrūhū yaha Yāhā sabangbāñ wo, loo ne le n pye yagaa. Le ma le yrūhū yaha ma yee: «Wii u wāā n di ra ne, u wā klaha ma nii ra napīī.»

19 N ga cāā naa ke kai- tōr ye ye, ke ma ba nii n pye, ye waha cā ndoo ma ngīī, ye le sya cīinde.

20 Ta n cīinde nde pāā ye ye: N ma nawee lehe wāā, wii ma ga u wīī sya, ndoo gε wīī kē tuu sya. Wii ma -sē ra wīī sya, Yāhā gii ke ra lehe wāā, koo gε wīī ne tuu sya.»

Yesu yee u kānyārwe waa ga u yi u napīī- kē

(Mat 26.20-25; Mar 14.17-21; Luke 22.21-23)

21 Yesu tuu koo kaplāñ ngīī pāā wa, u laam byε n wlāhā, u n yee: «Ta n cīinde nde pāā ye ye: Ye laam wo, waa ma u ga ra yi ta napīī- kē.»

22 U kānyārwai n nii pe ya yāñ n klaha, pe sē ba cā yoo kē u naa n yāñ ye.

23 U Yesu kānyārwebua -sē pye, u ba nii Yesu tāy.

24 Syimu Pyar n koho yāhā wāā u ye, u Yesu yey yoo kē u n yāñ.

25 Woo kānyārwe nwo n u ya kāāñ Yesu kuε ye, ma u pye ma yee: «Yīñfua, yoo kē?»

26 Yesu n u yě sya ma yee: «Tē ga dir pāhā wāā wii kē, woo kē.» U n dir raa gbe, ma te pāhā, ma te

wāã Syikaryotefa Syimu dya Yuda kē.

²⁷ Yuda tuu te dir sya wa, sãndãpee yĩnfua Setane n dye u laam wo. Yesu n u pye ma yee: «Taa yee ma ga lii pye, le pye farfar.»

²⁸ Mpãy bye pe pye te dir na, pe sē le war nwa Yesu n le pãã Yuda ye ke dyañ ye.

²⁹ Mpãy naa le ga, a u Yuda tuu ma pe war sakole ne, laa na Yesu yee, wãn tii bye wĩ te ga ba pye poo na te gbar nde na tē n pai, u te bye par. Pe maha naa le ga, a laa na Yesu Yuda pye u ngaa wāã nawām kē.

³⁰ Yuda tuu te dir sya wa, u n ta ter yi ma ter. Yĩmper ba wo wa.

Yesu kãnfuẽ laa yar u kãnyārwai na

³¹ Yuda tuu yi ter wa, Yesu n u kãnyārwai pye ma yee: «Yagaa, u Nawee Puee miingbãñ ga yi, Yãhã miingbãñ bya ga yi u kãmay na.

³² Yãhã miingbãñ ma yi u kãmay na, Yãhã bya ga ba u miingbãñ yi ke ya kãmay na; ke ga ba le pye yagaa.

³³ Ta cĩifa, yalaale ga maha ra yãã ye ne. Loo kur ye, ye ga ba naa ra ke. Tē ba pe Yiifee- yahaseefa yar lii ne, n ga maha ye yar loo wĩ nen ya ne. Tē n gaha na, ye saha ka ke fla na ye; n ga ye bya yar le ne yagaa.

³⁴ N ga kãnfuẽ laa yar ye na: Ye tyii ye ntãñ n naa n dye yii tãy; ye ntãñ pe dye ra tãy mii, ye bya ye tyii ye

ntãñ n naa n dye yii tãy koo syi!

³⁵ Ye ntãñ ma dye yii tãy, nawee- bye ga cã pe yee ta kãnyārwai me ye ne.»

Yesu Pyar yar u ga ba woo wĩ kai tẽhe tãã
(Mat 26.31-35; Mar 14.27-31; Luke 22.31-34)

³⁶ Loo kur ye, Syimu Pyar n Yesu yey ma yee: «Yĩnfua, ma n gaha na?» Yesu n u yē sya ma yee: «Tē n gaha na, maa ba taha ra na kur kue ye, yagaa sē -sē kē ye.»

³⁷ Pyar n u pye ma yee: «Yĩnfua nwa ma n yee, n saha taha ma na yagaa ye? N ma sya ga gbã yãã ma wĩ na, n yer le na.»

³⁸ Yesu n u yē sya ma yee: «Ma sē yee la maa ku ra wĩ na? Ta n -sē cĩinde nde pãã ma ye: Ngupuai saa kui wa ye, ma ga ba ta wĩ kai wa tẽhe tãã, ma yee ma sē ndoo cã ye.»

14

Yesu ya kē u ma Yãhã fla kãnde

¹ Yesu n maha u kãnyārwai pye ma yee: «Ye ma syi ye laam n wlãhã ye ye ye! -Ye koho taha yaha Yãhã na, -tee -sē koho taha yaha ra bya na!

² Ta Tuhufua Yãhã fla na, niisar nihi. Le ma ne pye cĩinde sē ne ye, n ne ga pye n le pãã ye ye. Ye sē yãã, n n gaha niisar gbihi ye kē ke fla na.

³ N ma ba ka, maa ye niisar gbihi wa, n ga dur ba ye ye, n ba ye gbe ga ta nii tãy koo

fla na. Loo na, ndoo tē ma na, ye bya ga ba pye koo fla na.

⁴ Kānde lii le n gaha ta kasaha wo, ye loo kānde cā.»

⁵ Tema n u pye ma yee: «Yīñfua, too sē -sē ma kasaha cā ye, wo ga pye mii wo koo fla kānde cā?»

⁶ Yesu n u yē sya ma yee: «Ndoos tē ma le kānde; ndoo tē ma le cīnde; ndoo tē ma le yrā. Waa saha ka Yāhā fla na mii ndoo kāmay sē ne ye.

⁷ Ye ma ndoo cā, ye ga ra Tuhufua Yāhā bya cā. Ke yagaa nge gē na, ye ke cā wa gē cā wa, ye maha ke yāā wa yīnde ne.»

⁸ Filipe n yee: «Yīñfua, ma Tuhufua Yāhā yar wo na, loo ya ga tāy wo ye.»

⁹ Yesu n u yē sya ma yee: «N ma ye ne le yale syi ma na? Loo naa bye ne, ma sē maha ra cā ye Filipe! Wii ma ra yāā, ufua ta Tuhufua Yāhā yāā. Ma -sē pye mii ma yee, n ta Tuhufua Yāhā yar ye na?»

¹⁰ Ma sē cā la ma yee, ndoo tesē ra Tuhufua Yāhā ne, wo ma nen? Ta Tuhufua Yāhā, tesē ndoo ne, wo ma nen. Kaplāñ nkāy tē n pāā ye ye, ndoo yē kaplāñ sē kē ye; ta Tuhufua Yāhā gii, koo ndoo ne, wo ma nen, koo kē ke koo kai- ngī bye pye.

¹¹ N yee, ndoo tesē ra Tuhufua Yāhā ne, wo ma nen, -ye le sya cīnde! Ye ma yee ye sē ra kaplāñ sya cīnde ye, kai- nkāy ke n pye, -ye koo sya cīnde!

¹² Ta n cīnde nde pāā ye ye: Wii ma ra ta u Yater, kainkāy tē n pye, ufua bya ga

waha koo pye. Tē nwo n n gaha ta Tuhufua Yāhā fla na, loo ga ta ufua n waha kainkāy pye, ke ter gē ter ra wūhū yaha.

¹³ Kai- nkāy bye tee ga ba nar ra myaha ne, n ga ba ke pye ye kē, ta Tuhufua Yāhā miingbāñ n yi ta kāmay na, ndoo wii n ma ke Dya.

¹⁴ Ye ma ngii nar ra myaha ne, n ga ke pye ye kē.»

Yesu yē ter Yāhā Yrā Fānga wāñwāā ne

¹⁵ Yesu n maha yee: «Ta ntāñ ma dye ye tāy, ye ga ra kaplāñ le yaha ye laam wo, -ye naa koo pye!

¹⁶ N ga ra Tuhufua Yāhā nar ke Koholefua waa nō wāā ye kē. Woo kē Yāhā Yrā Fānga ne. Le ga ba pye ye ne yalebye.

¹⁷ Loo cīnde Yrā saha pye yāā driyēfa ye ye. Pe saha le yāā yīnde ne ye, pe saha le cā ye, koo kē. Yii poo na, ye le cā; ye sē yāā, le ma ye ne, le ga dye ye laam wo, koo kē.

¹⁸ N saa ter n ye yaha yii ya mii ncir- wāñ syi dyañ ye; n ga dur ba ye ye.

¹⁹ Yalaale wo, driyēfa saa ra yāā nantāñ ye. Yii -sē ga ba naa ra yāā. Ye sē yāā, n ma yrāñ na, koo kē ye bya ga ba nii yrāñ na.

²⁰ Koo per ma nō, ye ga le war ye yee, ndoo tesē ra Tuhufua Yāhā ne, wo ma nen; tesē yii ndoo ne, wo ma nen; ndoo yii ne, wo ma nen.

²¹ Wii ma ra kaplāñ le yaha u laam wo, ma nii u troho tāhā koo kānde na,

woo kē ta ntāŋ dye u t̄āy. Woofua ntāŋ -sē ga dye ra Tuhufua Yāhā t̄āy, ndoo bya, u ntāŋ ga dye ra t̄āy, n ga ta u n ta yāā.»

²² Yuda wii, Syikaryotefa Yuda sē kē woo ne ye, u n Yesu pye ma yee: «Yīŋfua, maa pye mii ma ta wii n ma yāā, pe driyēfa poo saa ma yāā ye?»

²³ Yesu n u yē sya ma yee: «Ta ntāŋ ma dye wii t̄āy, ufua ga ra kaplāŋ le yaha u laam wo; u ntāŋ -sē ga dye ra Tuhufua Yāhā t̄āy. Ta Tuhufua Yāhā tesē ndoo ne, waa pa ufua ye, wo ba wo niisaha ta u ye.

²⁴ Wii ma -sē yee ta ntāŋ sē dye u t̄āy ye, ufua saa ra kaplāŋ sya ye. Kaplāŋ nkāy bye tē n pāā ye ye, ndoo yē wūhū sē kē ye, ta Tuhufua Yāhā gii ke ra nō wāā, koo yē kaplāŋ kē.

²⁵ Tē nwo n ma ye ne nantāŋ, n koo kaplāŋ ngī bye pāā ye ye.

²⁶ Yāhā Yrā Fānga gii ke n pai nii ye Koholefua, Yāhā ga ba ke nō wāā ye ye ta draha wo. Loo Yāhā Yrā Fānga nde ga ba naa ye klaha kai- bye ne, le ga ba naa ye laam too kaplāŋ nkāy bye ne tē pāā ye ye.

²⁷ Tē nwo n n ter, n ga yrīŋ yaha ye na. Yrīŋ mpāy pe ma ndoo wām, n ga maha poo wāā ye kē. Ndooyrīŋ wee mii driyēfa yrīŋ dyaŋ ye. Ye ma syi ye laam n wlāhā ye ye ye, ye ma n fya ye!

²⁸ Tē ye yar ma yee n ga ter, tē ba dur ba ye ye, ye le luhu wa. Ta ntāŋ ma dye ye t̄āy cīnde, ye ga ne naa nuhu di ta wāka wī na ta Tuhufua Yāhā fla na. Ye sē yāā, ta Tuhufua Yāhā ter ndoo yaha.

²⁹ Yagaa, n ye cāā yar wa koo kai- ngī ne. Loo na, ke ma ba nii n pye yaliile wo, ye ga le sya cīnde ne tē naa n pāā ye ye.

³⁰ Draha sē gboho ra ye nantāŋ ta n ga kaplāmbuar pāā ye ne ye. Ye sē yāā, driyē yīŋfua Setane ma u n pai ra fla na. U saha yia ra na laa ne ye.

³¹ N -sē yai n ta, driyēfa n cā pe yee ta Tuhufua Yāhā ntāŋ dye ra t̄āy, ke kai- nkāy bye yar ra na, koo kē tē n pye.

-Ye yir yi nwo, wo n ter!»

15

Yesu yee woo tuu ma cīnde defū katyigi

¹ Yesu n maha u kānyārwei yar ma yee: «Ndooy tē ma cīnde defū katyigi tepen, ta Tuhufua Yāhā koo ke ma ke gbihifua.

² Kayay rii te ma ra na, te ma yee te sē n sa ye, ke re cer n kāā. Tii ma -sē n sa, ke too sā ma te gbihi, ma n ta kaa n taha te wāsa na.

³ Yii mpāy tee mii kayay tii dyaŋ te gbihi wa, ta kapān ne le ye ta koo syi.

⁴ Loho ke sē waha n yi ra nsoho wo ye wī ne ye mii, -ye bya ye nii ra wī ne ke syi. Ye katyigi kayaŋ gaa yāā yāā la, pe cer miy yaha, ke

n sa yãã? Yii ma yee ye sê ra yigi, wo n nii loho sê n yi wo nsoho wo ye, yaa nii koo kayan nge wãñ syi, ye saa sa yãã ye.

⁵ Ndoo tẽ ma ke tepen, yii -sê ma te kayay. Wii ma nii loho sê n yi u nsoho wo ra wĩ ne ye, ta bya n -sê nii loho sê n yi ra nsoho wo u bya wĩ ne ye, woofua nwo na u ga kayũhũ sa gboho. Wii ma -sê u ya cêr kãã ra na, woo saa waha naa n yigi laa gɛ ye ye.

⁶ Wii ma sye, u sê ta wo n nii loho sê waha n yi wo nsoho wo ye, woofua nwo ga nii mii ke kayan wãñ syi dyan, kayan gii pe ma ne cêr, pe gbe ga miy yaha, ke n waha. Ke ma waha wa, pe ke pãã ga le naa wo, ke n suhu.

⁷ Ya'a ra wĩ yigi, loho sê waha n yi ye nsoho wo ra ne ye, ya'a sya lii syi nar Yãhã ye, ke ga le pye ye kẽ.

⁸ Ya'a sya ma kayũhũ sa gboho, loo nde ga ra Tuhufua Yãhã miingbãñ yi. Nawee- ga maha cã pe yee, ye ma ra kãnyãrwai.

⁹ Ta ntãñ pe dye ra Tuhufua Yãhã tãñ mii, ye bye ntãñ dye ra tãñ koo syi dyan. Ye tyii ye ntãñ n dye kuee yai tãñ ra tãñ!

¹⁰ Tẽ ra Tuhufua Yãhã kaplãñ sya, loo le ta ra ntãñ n dye kuee u tãñ. Ye bya, ya'a ra kaplãñ sya, ma nii ke pyefa, ye ntãñ ga dye kuee ra tãñ koo syi dyan.

¹¹ N loo nde pãã ye ye, ye n waha ta nuhu ter syi yãã,

ye laam bye n nii nuhu fla ye ye.

¹² Lii tẽ n ke ye ye loo ne nde: Ye ntãñ pe dye ra tãñ mii syi, ye tyii ye ntãñ n dye yii tãñ koo syi!

¹³ Ma'a ma naambiyãm gbã sya ma ku pe draha wo, ntãñ mpãy wãdye saa waha ter loo nde yaha ye.

¹⁴ Lii tẽ n pãã ye ye, ye ma ke sya ma nii ke pyefa, ye ga kuee yai tãñ ra naambiyãm.

¹⁵ N sê ye yãñ ra tẽntẽbir ye, n ma ne pye tẽ ye yãñ ta tẽntẽbir, n ga ne ta laam wũhũ tõr naa n yar la ye na? N ye yãñ ra naambiyãm, mii loo sê ne ye, n saa ne ta ye ne ta wĩ laa gɛ cã ta Tuhufua Yãhã wĩ ne ye.

¹⁶ Yii la tee ra yãñ yi? Ndoo sê na tẽ ye yãñ yi, ma yee kayay tii syi te sa n gboho, -ye nii koo syi dyan, ye naa kayũhũ pye, kayũhũ nkãy ke n ma-? Ye ma ngii ngii nar ra Tuhufua Yãhã ye ra myaha ne, ke ga ke pye ye kẽ.

¹⁷ N yee, ye tyii ye ntãñ na pe n dye ga pe ya tãñ, loo ne tẽ sron n ke ye ye.»

Yesu tesê u kãndeyãrfa ne, pe wĩ sye driyẽfa ye

¹⁸ Yesu n maha yee: «Driyẽfa ma napĩr le ye ne, ye le cã pe cãã napĩr le wa ra ne, ma cã ba no ye na.

¹⁹ Ke ma ne pye ye ma driyẽfa ne yĩmbui nen na, pe ga ne naa n tãñ ye ne. Pe ga ne ye tõr naa n yigi pe ya ne. Tẽ -sê nwo, tẽ ye tyõr yi kãã driyẽfa kue koho ye, ye n nii

ye sê n tǒr pe ne ye, loo ne le pe ta ye wĩ n fũhũ pe ye.

²⁰ -Ye ye laam too nde na tẽ ba ye pye ma yee: Tëntêle sê ter u yĩnfua yaha ye. Pe ma ra ka n nuhu, pe ga ba naa ye bya pye ke syi. Pe ma ra kaplãn sya, pe ga ba naa ye bya wũhũ sya.

²¹ Ta myaha ga ta, pe n koo kai- ngĩ bye pye ye na. Pe tee mii pe sê Yãhã cã ye, koo gii ke ra lehe wãã.

²² Ke ma ne pye n sê pa ma ba Yãhã laam wũhũ tǒr pe ye ye, kapee- saa ne pye pe yĩn na ye. Yagaa tẽ -sê nwo tẽ Yãhã laam wũhũ tǒr pe ye, pe saha yee poo sê laa cã wa, ma naa kapee- pye ye.

²³ Ta wĩ ma fũhũ wii ye, ta Tuhufua Yãhã wĩ bya fũhũ ufua ye.

²⁴ Ke ma ne pye, n sê laanwo wũhũ pye pe n yãã yĩnde ne ye, nkãy syi nawee waa sê ke pye yãã ye, kapee saa ne pye pe yĩn na ye. Yagaa n -sê nwo tẽ laanwo wũhũ pye pe n yãã, wo wĩ n maha fũhũ pe ye, ndoo, tesê ra Tuhufua Yãhã ne.

²⁵ Kai- ngĩ bye n pye, kapãn lii le bii cãã yrũhũ ta Yãhã sabangbãn wo, loo ne le n pye. Loo kapãn nde: <Ta wĩ fihĩ ka fũhũ pe ye ke dyan, laa sê ne laa ne ye.>

²⁶ Koholefua wii u ma pañ na, woo kẽ Yãhã Yrã lii ne pe n yee Yãhã Cĩnde Yrã. N ga ba le nɔ wãã ye kẽ Yãhã kãmay na, le n ba ra wĩ pãã.

²⁷ Ye bya, tee -sê mii ra ne ta tẽn fegbesaha wo, ye ga ba naa ra wĩ pãã yii ndonj.»

16

¹ Yesu n maha u kãnyãrwai pye ma yee: «N koo ngĩ bye tǒr ma ye yar, ke ma ba nii ye dye, ye ma n ba dur yi ra kur ye ye.

² Pe ga ba ye tã Yiifee-yawãhã nwey na. Yalaa ga ba nɔ, ye boofa ge ga ba naa le ga, a poo Yãhã laam wũhũ pye ke syi.

³ Pe tee mii pe sê Yãhã cã war ye, pe sê maha ra bya cã war ye, pe ga ba tee naa n pye ke syi.

⁴ N koo ngĩ bye tǒr ma ye yar, yalaale wo pe ma ba yir ke wãpyen na, ye waha le cã ye yee, n ba le cãã tǒr wa ye ye. N sê ba cãã koo ngĩ tǒr ye ye ye, n pye ye ne yalebye, koo kẽ.»

Yãhã Yrã Fãnga tẽn

⁵ Yesu n maha yee: «Yagaa, n nwo tẽ ga ter ra Tuhufua Yãhã fla na, koo gii ke ra nɔ wãã. Yii waa ge sê -sê ra yey ma yee ma n gaha na ye.

⁶ N le cã nkãy tẽ n pãã ye ye, koo kẽ ke ye laam wlãhã.

⁷ Cĩnde -sê ne tẽ n yar ye na; n ma ter, ke ga puar ye na. N ma yee n sê ter ye, u Koholefua wii u yai u pa ye ye, u saa pa ye. N ma -sê ter, n n gaha u nɔ wãã ye ye.

⁸ Woo nwo ma ba pa, u ga ba driyẽfa yar pe n cã pe plaha pe kapee- wãpyen kue ye, pe plaha nkãy kue ye ke sron, pe maha plaha Yãhã kasãhã kue ye.

⁹ Pe kapee- wãpyen kue ye, pe plaha. Pe sê ra ta pe Yater ye, koo kẽ.

10 Kai- nkây ke sron, pe plaha koo kuε ye. N n gaha ra Tuhufua Yâhâ tây, waa saa ra yâã nantân ye, koo kê.

11 Yâhâ kasâhâ kuε ye, pe maha plaha. U driyê yînfua Setane sâhâ wa, u fânga pye klaha- wa, koo kê.

12 Kai- busâã ma ra yê na wâtôr wûhû ye ye, ye sê - sê ga waha ke yîntaha war yagaa ye.

13 Yâhâ Yrâ lii le ma cînde ne, le ma ba pa, loo le ga waha ba naa ye sron ke cînde byε wo. Le ya laam wûhû sê kê le n pai ta le naa n tôr ye ye ye. Kai- nkây byε le luhu Yâhâ ye, koo kê le n pai tôr naa ye yar, tesê nkây ne ke ga ba dye kur ye.

14 Le ga ba naa ra kai- sya ra ye, le ba tôr naa ye yar. Le ga ba ta ra myaha n yi koo syi ne.

15 Lii ma pye ra Tuhufua Yâhâ wîi, le ma ra bya wîi. Loo ne ra n yee, Yâhâ Yrâ Fânga ga ba ra kai- sya ra ye, le ba tôr naa ye yar.»

Laanwlan wã klaha nuhu

16 Yesu n maha yee: «Saa ma pye, ye saa ba ra yâã ye. Loo kur ye, saa ma maha pye, yaa ra yâã.»

17 U kânyârwei mpây n pe ya yey le ne ma yee: «Ye nde yîntaha câ la u ne tuu n tôr, ma nii wo pye ma yee: <Saa ma pye, ye saa ba ra yâã ye. Loo kur ye, saa ma maha pye, yaa ra yâã.> Ma suhu nde ne tuu maha yee: <N n gaha ra Tuhufua Yâhâ tây.>

18 Tuu yee saa, saa gii gε kê koo ne u n yân? Nkây ter tuu n tôr wo ye ngîi, waa sê ke yîntaha câ u ne ye.»

19 Yesu tuu câ pe u kaplân yîntaha kε u ye, u n pe pye ma yee: «Nde tê tôr yar ye na ma yee, saa ma pye, ye saa ba ra yâã ye. Loo kur ye, saa ma maha pye, yaa ra yâã. Loo nde syi wîi la tee nii yii yey le yîntaha ne?

20 Ta n cînde nde pãã ye ye: Ye mii yaa ba naa kayaan miyâhâ wûn ta wîi na. Loo ga ba nuhu yigi driyêfa kê. Cînde, ye laam ga ba wlâhâ. Kur ye, ye laanwlan ga ba wã klaha nii nuhu.

21 Ta n laa tôr yar ye na: Lai ma cœ yigi u n ga see, u ma u ya fen yân, u laam ga wlâhâ. U ma -sê waha see wa, ma ke pëyâhâ yân, u ga faha te fen byε yaha, tii tuu sya. U ma yân u ga yâã u nawee see le driyê wo, loo nde n nuhu yigi u kê.

22 Ye byε sê na ke syi yagaa, ye laam pe wlâhâ ye ye? Waa maha ba wii yâã yahamba, ye laam n nii nuhu fla, waa gε saa waha poo nuhu yi kãã ye laam wo ye.

23 Koo câã nge ma ba nœ, ye saa maha ba ra yey laa ne ye. Ta n cînde yar ye na, ya'a ba nii nkây nar Yâhâ ye ra myaha ne, ke ga ba naa ke pye ye kê.

24 Ma sya ba waa yagaa na, ye sê ngaa nar yâã Yâhâ ye ra myaha ne ye. -Ye naa ke nar, ke ga ye kê, ye laam n nii tân ye ye nuhu fla.»

Yesu driyẽ yia

25 Yesu n maha yee: «N koo ngĩ bye tōr ye ye kakuācranj ne. Yalaale -sẽ nde le n pai, le ma ba nɔ, n saa ba ra Tuhufua Yāhā wĩ laa tōr ye ye kakuācranj ne nantānj ye. N ga ba ke bye tōr naa n yi ye ye gbaa na.

26 Koo cāã nge ma ba nɔ, ndoo ya sē kē tē ga ba naa ra Tuhufua Yāhā nar ye kē ye. Ye bye ga ba waha naa Yāhā nar yii ya ra myaha ne.

27 Ye sē yāã, ye ntānj dye ta Tuhufua Yāhā tāy. Ta ntānj dye ye tāy, ye maha le sya n yi ke tāy, koo kē.

28 N yi ra Tuhufua Yāhā tāy, ma pa driyẽ wo. N nwo, yagaa tē ga yir driyẽ wo, n dur ga ra Tuhufua Yāhā tāy.»

29 U kānyārwei n u pye ma yee: «Yagaa woo sē na taa tyii kakuācranj wāpāã na, ma gbihi pāã n yi gbegbe?»

30 Yagaa woo, wo fihĩ le sronj cā laha taa kai- bye cā tāj, nawee laam wĩ laa sē wũhũ ma na ye. Koo syi kē, wo n ma ta wo Yater, ma cā ma yi Yāhā tāy.»

31 Yesu n pe pye ma yee: «Yagaa woo la tee ra ta ye Yater?»

32 N -sẽ cā, yale laa nde le n pai, le nɔ wa ge nɔ wa, ye bye ga ba fā cāãnj ter ra yaha, yii wuhu na, ra n kuee nii ya. N -sẽ cā, n saa ba kuee nii ya ye, ta Tuhufua Yāhā ga ba pye ra ne.

33 N koo ngĩ bye pāã ye ye, ye waha yrĩnj yāã. Yaa fen yāã driyẽ koho wo, -tee

-sẽ tetege le yii na, n yia wa driyẽ na.»

17

Yesu kai- busāã pāã Yāhā ne, ma ke nar u nawee- wĩ na

¹ Yesu tuu pāã wa ke syi, u n yĩntaha kuã yir wāã ncaha ye, ma u Tuhufua Yāhā pye ma yee:

«Ta Tuhufua, le yale nɔ wa, ta ma Dya miingbānj n yi, u bya n -sẽ ta ma miingbānj n yi.

² Ma nwo, taa fānga bye wāã u kē, ma yee nawee-mpāy taa wāã u kē, u waha pe ta pe n cĩnde yrā yāã, lii wākuayāã wee le na ye.

³ Cĩnde yrā, le wĩ le ma lii ne loo ne nde: Nawee- n waha ma cā, mboo wii ya taa ma cĩnde Yāhā, pe maha Yesu Crise cā, woo wii taa nɔ wāã pe ye.

⁴ N ma myaha gboho kántraha na. Taa ra taha lii na, n le bye yĩntaha yi.

⁵ Ta Tuhufua, cāã gii cāã driyẽ sē bii tāhā wa ye, n pye ma tāy ma nayōr wo. Yagaa, ta, ra miingbānj n yi, -taa ra gbe ga ta mii tāy too nayōr wo!

⁶ Nawee- mpāy raa tyĩn sya driyẽ koho wo, pe ma ma wām, ma pe wāã ra kē, pe n nii ra wām. N ta pe n ma miingbānj cā. Pe ma kapān le yaha pe laam wo.

⁷ Yagaa, pe cā ngii taa wāã ra kē, ke yi ma fla na.

⁸ Ma sē yāã, kaplānj nkāy taa pāã ra ye, n ba ke bye tōr pe ye, pe n ke sya. Pe mii pe le yānj cā ma yee, tē sronj yi

ma fla na, ma maha yee, a mboo taa ra nɔ wāã.

⁹ N ma nar poo nawee-mii wīi na. N sē ma nar driyēfa wīi na ye. Mpāy taa wāã ra kē, n ma nar poo wīi na. Pe ma ma wām.

¹⁰ Ta kla, ma kla; ma kla, ra bya kla kē. Ta miingbāŋ n yi poo kāmāy na.

¹¹ N nwo, yagaa tē ga ka ma fla na. N wee tē n tōr kântrahafa ne nantāŋ ye, poo -sē mii pe n tōr kântrahafa ne. Ta Tuhufua Yāhā, mboo wii ma kailaha, koho paha tā pe na ma myaha wīi na, myaha gii raa wāã ra kē, pe n waha wāã le, pe nii yīmbui nen ne ma dyaŋ ra ne.

¹² Tē pye pe ne, mpāy taa wāã ra kē, n paha pe na ma myaha fānga kāmāy na. Waa gɛ sē plaha ye, ma yi kãã wii na tuu ba yai wāplaha ne, loo ne Yāhā sabangbāŋ ke le cãã tōr yaha.

¹³ Yagaa tē ga ka ma fla na, koo syi kē ta nii n pãã ke syi, tē nwo nantāŋ kântraha na pe ne. Loo n waha ta pe laam n nii tãŋ ta nuhu ne.

¹⁴ N ma kapān tōr yar pe na, pe wīi n fūhū driyēfa ye. Pe wee driyēfa kānde wo ye, mii ta dyaŋ tē wee driyēfa kānde wo ye, koo kē.

¹⁵ N sē ma nar taa pe gbe yi kãã driyē wo ye, n ma nar, ma naa pe paha sândāpee yīnfua Setane na.

¹⁶ Pe wee driyēfa kānde wo ye, mii ta dyaŋ tē wee driyēfa kānde wo ye.

¹⁷ Pe ta pe n sroŋ nii ma wām, ma cīinde kāmāy na. Ma kapān loo ne le ma cīinde.

¹⁸ N pe lehe wāã driyē wo, mii taa ra lehe wāã driyē wo mii syi.

¹⁹ N nii wāã n tãŋ ma kē poo wīi na, ke syi pe bye n waha sroŋ nii ma wām pe ya ndoŋ, ma cīinde kāmāy na.

²⁰ N sē -sē ma nar poo ya wīi ne ye. Mpāy bye pe ga ba poo kaplāŋ sya, pe ra ta pe Yater, n ma nar pe bya wīi na.

²¹ N ma nar pe bye n waha wāã le, pe nii yīmbui nen na. Too nii nen wii wo syām ma ne, n ma nar pe waha nii koo syi dyaŋ, poo tesē wo syām ne. Driyēfa n loo yāã, pe cã pe yee, mboo taa ra lehe wāã.

²² Nayōr rii taa wāã ra kē, n te syi wāã pe kē, pe n waha nii nen mii wo dyaŋ too ma nen.

²³ Wo ma nen, mboo ra ne; tesē wo ma nen, ndoo poo ne. Loo ga ta pe n wāã le, pe nii yīmbui nen na. Ke syi, driyēfa ga cã pe yee, mboo ma ra lehe wāã, tesē ra ntāŋ pe dye ma tãy mii, ta nawee- bya ntāŋ dye ma tãy koo syi.

²⁴ Ta Tuhufua, mpāy taa wāã ra kē, n n traha pe ba pye ra ne fla ngii na n n pai pye. Koo syi, pe ga waha ra nayōr yāã yīnde ne, tii taa wāã ra kē. Driyē sē bii tãhā wa ye, ta ntāŋ bii dye ma tãy, koo kē.

²⁵ Ta Tuhufua, mboo wii taa sroŋ, driyēfa sē ma

cã ye, ndoo -sê ma cũ, ta nawee- bya cũ mboo taa ra lehε wãã.

²⁶ N ta poo n ma myaha cũ, n ga ta kaa naa n taha ke wãcãŋ na pe ye. Koo syi, ta ntãŋ pe dye ma tãy mi, pe bya n waha nii ke syi, ta wĩ n maha nii pe laam wo.»

18

Yesu wãyigi

(Mat 26.47-56; Mar 14.43-50; Luke 22.47-53)

¹ Yesu tuu ba Yãhã nar wa, u n ka u kãnyãrwai ne Sedrõ lankloŋ kũndi ye. Katyir lankua waa pye ke fla na. Pe n dye u katyir lankua laam wo.

² Pe naa n gaha koo fla na soo. Yuda wii tuu yi Yesu kur ye, u bya ba ke fla saha cũ. U n ke fla saha yar Yesu napĩ-na.

³ U n ka Wõrmefa seraasyi ndreŋ ne, ma suhu ke Yãhã kangbãŋ sãnfa ne u katyir lankua wo. Pe Yãhã yũndefa yĩŋfa, tesê pe Farisyẽ ne, poo me pe ba pe lehε wãã. Ter- buhu pye pe ye, tesê naaloho ndyan ne, ma suhu naanmiy wãn ne.

⁴ Yesu tuu -sê ba cũ wa lii le ga ba u dye, u n pe wãã ga, maa pe yey: «Yoo tee n kε?»

⁵ Pe n u pye ma yee: «Nasaretefa Yesu too n kε.» Yesu n yee: «Ndoo tẽ ma woo.» Loo yale wo Yuda pye u ba yer pe ne, Yuda wii tuu pye Yesu yifua u napĩ- kẽ.

⁶ Yaliile Yesu le pãã ma yee, ndoo tẽ ma woo, pe n kũn dur kur kuε ne, ma laha n too.

⁷ U n pe yey yahamba: «Ah yoo tee n kε?» Pe n maha u pye: «Nasaretefa Yesu.»

⁸ U n yee: «N sê le pãã wa la ye ye, ma yee ndoo tẽ ma woo? Ke ma pye ndoo tee n kε, ye tyii ta kãnyãrwai na, pe n ter.»

⁹ Tuu loo pãã ke syi, lii u naa n pãã Yãhã ye ke yĩmper wo, loo ne le pye. Loo ne nde: «Yãhã, nawee- mpãy taa ba wãã ra kẽ, nawee nen gε sê plaha ra ye ye.»

¹⁰ Syimu Pyar -sê pye yũntrũhũ ne. U n le tyĩn yi yũnsyihi wo, ma Yãhã yũndefa yĩŋfua tẽntẽ Mal- syii kãndigi ndityε gbã cεr.

¹¹ Loo na, Yesu n u Syimu Pyar pye ma yee: «Ma yũntrũhũ le yũnsyihi wo. Ma sê cũ la n yai n ke kayĩhĩ sya, kii ra Tuhufua Yãhã tuu wãã ra kẽ?»

¹² Yesu tuu kãhã loo nde pãã wa, nawee- mpãy pe pye Yuda ne, pe n Yesu yigi, ma u pua,

¹³ ma cũã ka u ne Yana fla na, Yãhã yũndefa yĩŋfa mpãy waa. Loo dye Kayifu woo tuu ba Yãhã yũndefa yĩnfar yãã. U ba Yana pueesya sya soo.

¹⁴ Woo kẽ tuu maha ba Yiiffee- yahaseefa pye ma yee, a ter nawee nen ma ku nabuar wĩ na, koo ke puar.

Pyar Yesu wĩ kai

(Mat 26.69-70; Mar 14.66-68; Luke 22.55-57)

¹⁵ Syimu Pyar tesê Yesu kãnyãrwe waa ne, pe n taha Yesu na, ma ka Yana fla na. Yãhã yũndefa yĩŋfua ba u kãnyãrwe nen nwo

cā ɛ wa, woo n waha dye u Yāhā yūndefa yīŋfua kangbāŋ ndyin wo.

¹⁶ Syimu Pyar ya n kuee kāndi wo kapahayē na. U kānyārwe wii tuu u Yāhā yūndefa yīŋfua cā, u n ka maa pāā u kapahayē sēŋsyale ne, ma Syimu Pyar yigi dye loo na.

¹⁷ Ke kapahayē sēŋsyale n u yey ma yee: «Ah ndee, dya nwo kānyārwei waa kē ma bya ne!» Pyar n yee: «Aye, poo waa sē kē ra ne ye.»

¹⁸ Wer tii naa n pai ke dyaŋ, pe tēntē- tesē pe Yāhā kangbāŋ sēŋfa mpāy ne pe pye ke fla na, pe ba naa tar, ma naa n waha. Pyar bya pye pe ne, ma naa naa waha.

U Yāhā yūndefa yīŋfua Yesu yey

(*Mat 26.59-66; Mar 14.55-64; Luke 22.66-71*)

¹⁹ U Yāhā yūndefa yīŋfua Yana n Yesu yey ma yee: «Mpāy poo pe ma ma kānyārwei? Kai- nkāy syi koo taa nawee- klaha?»

²⁰ Yesu n u yē wāā sya ma yee: «N ba naa nawee- klaha Yiifē- yawāhā nwey wo, tesē Yāhā kangbāŋ wo, Yiifē- bye naa pe ya wāā too flē nde wo. N ke kai- bye pāā naa n yi, n sē kaplāŋ nkāy wūhū naa n pāā ye, nawee- bye ke cā.

²¹ Nwa ta ma n nii le yey ndoo ye? Le ma pye ke dyaŋ, mpāy pe naa ta kaplāŋ luhu, le yey poo ye, poo le cā.»

²² Tuu naa n pāā ke dyaŋ, pe Yāhā kangbāŋ sēŋfa

mpāy pe pye ke fla na, poo nen waa n u fey, ma u pye ma yee: «Nwa ta ma n nii n pāā Yāhā yūndefa yīŋfua ne ke dyaŋ?»

²³ Yesu n u pye ma yee: «N ma tee pāā, le tōr ra ye lii tē pāā wāpee. Ke ma -sē pye cīinde tē pāā, nwa ta ma n ta fey?»

²⁴ Loo kur ye, Yana n Yesu nō wāā u Yāhā yūndefa yīŋfua Kayifu fla na. Ke namihi pye u na nantāŋ, pe ba u pua yigi.

Pyar maha Yesu wī kai

(*Mat 26.71-75; Mar 14.69-72; Luke 22.58-62*)

²⁵ Pyar woo -sē pye u naa naa waha. Waa n u yey yahamba: «Ah ndee, u dya nwo kānyārwei waa kē ma ne?» Pyar n maha le kai ma yee: «Aye, poo waa sē kē ra ne ye.»

²⁶ U Pyar tuu -sē ba dya wii nditye gbā cer Yesu yigiyale wo, u dya pye Yāhā yūndefa yīŋfua tēntē waa nwonfua. Woo tēntē n Pyar yey yahamba: «Ah, n sē ma yāā la Yesu ne katyir lankua wo?»

²⁷ Pyar n maha le kai ma yee u sē Yesu cā ye. Ngupuai n -sē ta ter kui.

Pe ka Yesu ne fāngafua Pilati fla na

(*Mat 27.1-2, 11-14; Mar 15.1-5; Luke 23.1-5*)

²⁸ Ke yīŋsyii sukūhūntāy yīŋ na, pe n Yesu yigi yi Kayifu fla na, pe bye n wāā ga u ne u fāngafua tēntēsaha wo, kangbāŋ gaa ba kē. U

fāngafua myaha ba kē Pilati. Pe Yiiffee- sē -sē ba dye ke kangbāŋ laam wo ye, u fāngafua tee pye kulaafua. Pe ma ne dye, pe saa ne waha te syayaha gbar dir di ye.

²⁹ Loo na Pilati n yi u kaha wo, ma ka pe kuε ye, maa pe yey ma yee: «Lii kapee ne u dya tuu pye?»

³⁰ Pe n u yē wāā sya ma yee: «Dya nwo ma ne yee u wee kapeepyefua ye, wo saa ne pye too u yigi ba ma fla na ye.»

³¹ Pilati n pe pye ma yee: «Le ma pye ke dyaŋ, ye u sāhā ye klo kai- kānde na.» Pe n yee: «Ye kānde* na, wii Yiiffee-, wo sē yai wo nawee boo ye.»

³² Pe loo pāā ke syi, kainkāy Yesu tuu ba cāā pāā yaha faale wo u ya gbā wīī na, koo kai- kē ke nii n pye loo yale wo.

³³ Pilati n dur dye ter u nangbāŋ kaha wo, ma ta pe n Yesu yee ba. U n ba u yey ma yee: «Mboo la pe Yiiffee-yīŋfua?»

³⁴ Yesu n -sē u yey: «Ma le cā mii ya laa, mpāy me pe le pāā ma ye?»

³⁵ Pilati n u pye ma yee: «N wee Yiiffee- terfua ye. Ma terfa Yiiffee-, tesē Yāhā yūndefa yīŋfa ne, poo pe ma yigi ba wāā ra kē. Le pāā ra ye lii taa pye.»

³⁶ Yesu n u pye ma yee: «Ta yīŋfar wee driyē nge wo

ye. Le ma ne pye ke dyaŋ, ta nawee- ga ne naan miy ta draha wo, ta napīī- ma n waha ra yigi ye. Ta yīŋfar sē -sē wee driyē nge wo ye.»

³⁷ Loo na Pilati n -sē u pye ma yee: «Jaha ma ma yīŋfua?» Yesu n u yē wāā sya ma yee: «Āwā, taa le pāā mii, n ma yīŋfua. N see nawee, ma pa driyē laam wo, ma ba cīinde yar nawee-na. Cīinde le n tāy nawee-mpāy ye, pe n luhu ra ye.»

³⁸ Pilati n u pye ma yee: «Ah nwa kē cīinde ne?»

Pe Yiiffee- Pilati ta u n Yesu wāboo wīī ta

(*Mat 27.15-31; Mar 15.6-20; Luke 23.13-25*)

Pilati tuu loo pāā wa, u n yi ga maa Yiiffee- wāā sya kāndi wo, ma pe pye ma yee: «Ye dya nwo yigi ba ra kē, n sē -sē laa kapee yāā u na ye.

³⁹ Dye- bye syayaha gbar na, ye sē ne pa la, ye yee ndoo n nwompihifua waa yi yaha ye kē? Ya'a sya, n ga Yiiffee- yīŋfua yi yaha ye kē naandyε.»

⁴⁰ Pe Yiiffee- n nii n tē ma yee: «Aye, wo wee woo wīī na ye, wo n traha ma Barebaa woo yi yaha wo kē.» U Barebaa -sē pye yuhu na-boofua.

19

¹ Loo kur ye, Pilati n ta pe n Yesu gbā sāngblā ne.

² Pe seraasyi n nii u lεr, ma yīŋfua nayreyāhā le u

* **18:31 18.31** Koo cāā na, Wōrmefa fāngafa ya bii me pe ga waha nawee wāboo wīī ta. Loo ne, pe Yiiffee- yahaseefa n ka Yesu ne Pilati fla na.

na, ma ngur maha ta u yīn na yīnfua nkifai dyan,

³ ma dur ma nii yūhū n crā u na, ma nii u ler yīnfua syaha ne ma yee: «Yiiffee-yīnfua wo ma syar», ma -sē maha nii u fey.

⁴ Loo kur ye, Pilati n maha yi ba pe Yiiffee- fla na, maa pe pye ma yee: «Ye tyii, pe n yi ba u ne kāndi wo. N n traha n -sē le pāā ye ye, ndoo sē laa kapee yāā u na ye.»

⁵ Loo na, Yesu n yi ke yīnfua nayreyāhā ne, tesē ke ngur nkifai ne u yīn na. Pilati n -sē pe pye ma yee: «U dya nwo.»

⁶ Yaliile pe Yāhā yūndefa yīnfa, tesē pe nawee- ne pe u yāā, pe nii n tē ma yee: «U kuey mar boo trā na! U kuey mar boo trā na!» Pilati n pe pye ma yee: «-Ye u kuey mar boo yii ya, ndoo sē laa kapee yāā u na ye.»

⁷ Pe n u yē wāā sya ma yee: «Wo kānde na u yai u ku, u tee yee woo ma Yāhā Dya.»

⁸ Pilati tuu pe kaplān luhu Yesu wīi na, u n fya ma ta ter faale yaha.

⁹ U n dye ga u tēntēsaha kangbān wo, maa Yesu yey ma yee: «Ah ma n yi na cigege?» Yesu sē -sē u yē wāā sya ye.

¹⁰ Pilati n -sē u pye ma yee: «Ah ma saa ndoo gē yē wāā sya la? Ma sē cā la fānga ma ra ye, ta n ga waha ma yi yaha, le ma maha tāy ra ye, n ta pe n ma kuey mar boo trā na?»

¹¹ Yesu n u yē wāā sya ma yee: «Ma saha fānga wīi laa

pye ra na ye, n sē sye Yāhā ma fihī lii wāā ma kē. Koo syi, wii tuu ra yigi wāā ma kē, woo kapee ter ma wīi yaha.»

¹² Loo yale wo, Pilati naa Yesu wāiyaha wīi kē. Pe Yiiffee- poo -sē nii n tē fānga ne ma yee: «Ma'a u dya miy yaha, ma wee fāngafa bye yīnfua naambiyā ye. Nawee nawee ma u ya ta yīnfua, u ma fāngafa bye yīnfua napīi.»

¹³ Pilati tuu koo kaplān luhu wa, u n ta pe n Yesu yigi ga kāndi wo. Pilati n pa, maa tege nii kasāhāfua niisaha wo, draha gii pe naa n yee ntēmbapai fla, pe naa ke yee Gabata yeberε yor wo, Yiiffee- yor kē.

¹⁴ Te syayaha gbar ne ga dye koo per yīnšyii wo. Koo per yaiwlan yale ba kē, Pilati tuu pye u ba tege nii kasāhāfua niisaha wo, u n Yiiffee- pye ma yee: «Ye yīnfua nwo.»

¹⁵ Pe n -sē nii n tē ma yee: «U boo, u boo, u kuey mar boo trā na!» Pilati n pe pye ma yee: «Ah ye yīnfua kē, ye -sē yee, n u kuey mar mii syi?» Pe Yāhā yūndefa yīnfa n yee, a yīnfua waa wee poo ye, mii u fāngafa bye yīnfua sē kē ye.

¹⁶ Loo na, Pilati n pe laam wīi pye, ma Yesu wāā seraasyi kē, pe ga u kuey mar yaha trā na.

U fāngafua seraasyi Yesu

kuey mar yir yaha trã na
(*Mat 27.32-44; Mar 15.21-32; Luke 23.26-43*)

Pe seraasyi n Yesu yigi tɛr,
17 ma yi u ne le klo wo. U
n u kueymartrã tɛŋ u ya ya.
Teelii fla pe n yee Gblegbeta
Yiiffee- yor wo, le yĩntaha kɛ
yĩnkluhu fla, pe n ka koo fla
na.

18 Koo fla pe Yesu kuey
mar yir yaha trã na, ma
maha nawee- syãm mpãy
kuey mar yir yaha u kãnkãy
na pe ya wuhu na, Yesu pye
pe telai wo.

19 Pilati n ta pe n wãŋ gaa
gbe, ma yrũhũ ke na, ma
ga ke gbãã yaha le trã na
ncaha ye. Pe ba yrũhũ ta
ma yee: «nasarɛTEFA YESU,
YIIFEE- YĨŋfua kɛ.»

20 Ke kaplãn ba yrũhũ ta
yor flɛ tãã wo, Yiiffee- yor,
tesɛ Wɔrmefa yor ne, ma
suhu Jrekefa yor ne. Draha
gii pe ba Yesu kuey mar yir
yaha trã na, ke fla pye klo tãy
tũntũn. Ke n ta Yiiffee- busãã
n ke wãŋ yãã, ma kal.

21 Pe Yãhã yũndefa yĩŋfa
n ka Pilati fla na, maa u
pye ma yee: «Kaplãn ngĩ ke
yrũhũ ta nii ma yee, Yiiffee-
yĩŋfua kɛ u ne, ma sɛ yai ma
tyii ke na ye, ma yai ma ta
pe n yrũhũ ta, a dya nwo yee
woo ma Yiiffee- yĩŋfua.»

22 Pilati n pe pye ma yee:
«Tɛ lii yrũhũ ta, le ga kuee
loo na.»

23 Pe seraasyi pe Yesu kuey
mar yir yaha wa le trã na,
pe n u nayrɛ gbe, ma la
flɛ resyar. Pe byɛ n fla
nanɛŋ gbe. Pe n maha u

nayrengbãŋ gbe, pãhãsa
sɛ pye ke na ye. Ke ba tyĩn
fai nen ya.

24 Seraasyi n pe ya pye
ma yee: «Wo ma syi wo ke
nayrengbãŋ tyĩn jũũ ye, -too
pyer raa pye, wo cã ke ga nii
wii wãŋ.» Pe koo pye wa
ke syi, kapãn lii le bii cãã
yrũhũ ta nii Yãhã sabangbãŋ
wo, loo ne le pye loo yale wo.
Loo kapãn ne nde:

«Pe ra nayrɛ la pe ya nsoho
wo;

ta nayrengbãŋ koo na,
pe pyer raa pye, maa cã
ke ga nii wii wãŋ.»

Pe seraasyi -sɛ le pye koo syi.

25 Yesu nahafua pye u ba
yer Yesu kueymartrã tãy,
tesɛ Yesu nahafuasyĩnde ne,
ma suhu Klopa cɔɔ Maari ne,
tesɛ Madalafa Maari ne.

26 Yesu tuu u nahafua yãã,
tesɛ u kãnyãrwɛbua ne, pe
yir yer u kueymartrã tãy, u n
u nahafua pye ma yee: «Yaa,
dya nwo woo ma ma dya
yagaa.»

27 U n u kãnyãrwɛ pye
ma yee: «Nwo woo ma ma
nahafua yagaa.» Koo per
u kãnyãrwɛ n Yesu nahafua
yigi ga ta u ya tãy u kuãŋ ne.

Yesu wãku
(*Mat 27.45-56; Mar 15.33-41; Luke 23.44-49*)

28 Yesu ba cã kai- nkãy ke
ne ga u dye, ke byɛ u yãã wa
yagaa. U n yee: «Loho fãã ra
yigi.» Tuu loo pãã wa ke syi,
kapãn lii le ba cãã yrũhũ ta
nii Yãhã sabangbãŋ wo u wĩ
na, loo ne le pye loo yale wo.

29 Gblãhã gaa pye ke fla
na, ke ba yĩ defĩtãhãpihi u

ne. Seraasyi n flūhūflūhū wāŋ gaa gbe, ma kā le ke defīitāhāpihi wo, ma ke wra ta katyigi gaa kayan na, ke katyigi myaha yisope. Pe n ke wāŋ kuā yir ta Yesu yē tāy.

³⁰ Yesu tuu ke defīitāhāpihi wār wa, u n yee: «Ke kai- bye kua wa,» ma yīŋ kue tege, ma ku.

³¹ Pe Yiifee- yahaseefa sē naa n traha te nakur n yai kua ke trāŋ na ye, pe kanii per ga ne fe gbe yainkōŋ wo, koo kē. Koo kanii per ba wāā dye pe syayaha gbar ne. Koo syi kē, pe n ka klo laam wo, maa Pilati nar ma yee, a nawee- mpāy pe kuey mar nii trāŋ na, tuu kānde wāā seraasyi kē, pe n ga pe trē gbā ka pe n ku farfar, pe n pe tege kāā ke trāŋ na. Pilati n kānde wāā seraasyi kē.

³² Nawee- syām mpāy pe ba kuey mar yir yaha trāŋ na pe ya wuhu na Yesu tāy, pe sē ba ku wa ye. Pe seraasyi n -sē ga pe trē gbā ka.

³³ Yaliile pe ga nō Yesu na, maa yāā tuu ku wa, pe sē woo trē gbā ka ye.

³⁴ Seraasyi nen waa n -sē Yesu mpīy kā fer u nceŋ ne, ntōr n ta ter yi ma suhu loho ne.

³⁵ Wii tuu koo kai- ngīi yāā, u ke yar nawee- na. Kai- nkāy tuu yar ke ma cīinde, u cā u cīinde pāā, loo na ye bye n waha Yesu wīi sya cīinde.

³⁶ Koo kai- pe seraasyi pe pye, kaplāŋ nkāy ke bii cāā

yrūhū ta nii Yāhā sabangbāŋ wo, koo kē ke naa n pye loo yale wo. Koo kaplāŋ ngīi: «Pe saa u kacrihi nen gē yoho ye.»

³⁷ Yāhā sabangbāŋ kapān laa maha nde: «Wii pe kā fer, pe ga ba u yāā.»

Yesu wālen gbīi wo

(*Mat 27.57-61; Mar 15.42-47; Luke 23.50-56*)

³⁸ Dya waa pye, u myaha ba kē Yosefe, Yarimatefa naa waa ba kē. U pye Yesu kānyārwai waa, u sē -sē ba ta waa n yi le cāŋ na ye, u tee naa n fya Yiifee- yahaseefa na. U n pa, maa Yesu nakugu nar Pilati ye. U n kānde wāā u kē. U Yosefe n ka, maa ta pe n Yesu nakugu tege le trā na.

³⁹ Nikodemu wii u ba ka faale wo Yesu fla na yīmper wo, u n ka sēm- ter gbeng- beyīhī syāŋ syi ne. Pe sēm- ba gbihi katyir sīi wān ne, myer katyigi, tesē yaluee katyigi ne.

⁴⁰ U Yosefe, tesē u Nikodemu ne, pe syām n Yesu nakugu gbe, ma nii ke tuhu pe miy ne, ma nii ke maha faasyīmbehe ne. Yiifee- kānde wo, pe maa nakugu le, pe ne ke gbihi koo syi.

⁴¹ Draha gii pe ba Yesu kuey mar trā na, katyir lankua pye ke fla na. Gbīifuē pye ke fla na, le ba gbā fer* ntēmlaha fla wo, pe sē ba nakugu gaa le yāā le wo ye.

* **19:41 19.41** Le gbīi pye nkōŋ pe gbā fer yāŋ mpīy ntēmlaha fla wo, ma le laam ta wlenwlen, le yē ne nwonyē dyan. Le yē n tā ntēmbangbāŋ ne.

⁴² Le pye tũntũn. Pe n dye Yesu nakugu ne, ma ke sã̃y ta le gbĩfuẽ laam wo. Pe yai pe ne pye farfar, yainkɔŋ wo kani pe ga ne nɔ, koo kē.

20

Yesu wã̃yir gbã wo

(*Mat 28.1-8; Mar 16.1-8; Luke 24.1-12*)

¹ Ke cãwãã per cir* yĩnwɔŋ wo, Madalafa Maari ye n ka le gbĩ fla na, maa yãã ntẽmbangbãŋ gii ke ba tã le gbĩ yẽ na, ke gbe kãã.

² Tuu le yãã ke dyaŋ, u n fã ga Syimu Pyar fla na, tesẽ u Yesu kãnyãrwẽbua ne, maa pe pye ma yee: «Eh, pe wo Yĩnfua nakugu yi kãã le gbĩ wo, wo sã cã pe u ta na ye.»

³ Pyar tesẽ woo kãnyãrwe ne, pe n yi, ma n gaha le gbĩ fla na.

⁴ Pe naa n fã pe syãm pe ya tã̃y, u kãnyãrwe nwo naa n fã farfar ma ter Pyar yaha; woo n ga cãã dye le gbĩ fla na.

⁵ U n kue tege, ma yãŋ le wãã ma faasyĩmbehe yãã le gbĩ wo, nkã̃y pe ba Yesu nakugu maha tã ke ne. U sã -sẽ dye ye.

⁶ Syimu Pyar n pa u kur kue ye, maa ta ter dye le gbĩ wo, ma ke faasyĩmbehe yãã ke fla na,

⁷ ma suhu fai lii ne pe ba maha Yesu yĩŋ na, le pye le ya ya, le sã pye ngĩ ne ye.

⁸ Loo na, u kãnyãrwe wii tuu ba cãã dye le gbĩ fla na, u bya n -sẽ dye le laam

wo u ya ndoŋ. Tuu ke faasyĩmbehe yãã ke dyaŋ, u n Yesu wĩ sya cĩinde.

⁹ Pe kãnyãrwai sã -sẽ ba Yãhã sabangbãŋ kaplãŋ war wa ye, nkã̃y ke yee, a Yesu ga yir gbã wo, u dur ba yrãŋ na.

¹⁰ Pe kãnyãrwai syãm n dur ter pe fla na.

Yesu u ya yar Maari na

(*Mat 28.9-10; Mar 16.9-11*)

¹¹ Maari n dur ga le gbĩ fla na, ma ga nii n wũn. Tuu naa n wũn, ma kuee yãŋ le n wãã le gbĩ wo,

¹² u n yãhã̃yĩŋ tẽnlehe syãm mpã̃y yãã. Pe kale wãn pye wãfir. Pe ba tege nii teelii wo Yesu nakugu ba sã̃y ta. Nen pye yĩŋ kue ye, u syãŋ wuhu -sẽ pye tre kue ye.

¹³ Pe n u pye ma yee: «Cɔɔ, lii raa n wũn?» U n pe yẽ wãã sya ma yee: «Waa ra Yĩnfua nakugu gbe kãã, n sã -sẽ cã u ke ta na ye.»

¹⁴ Yaliile Maari tuu naa n pãã, u n wã klaha, ma Yesu yãã tuu yir yer ke fla na, u sã -sẽ ba cã Yesu kē ye.

¹⁵ Yesu n u pye ma yee: «Cɔɔ, lii raa n wũn, yoo raa n ke?» Maari n le ga ma yee katyir lankua sɛŋfua kē. U n u pye ma yee: «Ke ma pye mboo raa u nakugu gbe, le pãã ra ye taa ke ta na, ta n ga ke gbe ba le.»

¹⁶ Yesu n u myaha yee ma yee: «Maari.» Maari n klaha yãŋ, ma u pye Yiiffee- yor

* 20:1 20.1 Koo pe kē jimaasyi per ne.

wo: «Arbuni,» koo yīntaha kē yīnfua.

¹⁷ Yesu n u pye ma yee: «Ma'a n ta yigi yaha ye! Ma sē yāā, n sē dugu ga wa ra Tuhufua Yāhā fla na ye. - Taa -sē ka ra nampyeŋ- fla na, maa pe pye, a ndoo ga dugu ga ra Tuhufua fla na, wii u ma ye bye Tuhufua, ma maha ma Yāhā ra ye, tesē ye bya ye.»

¹⁸ Maari n ka, maa le pāā pe kānyārwai ye, a woo u Yīnfua Yesu yāā. U n maha Yīnfua Yesu tēnlehe bye tōr pe ye.

Yesu u ya yar u kānyārwai na

(*Mat 28.16-20; Mar 16.14-18; Luke 24.36-49*)

¹⁹ Koo per yīmper wo, ke pye cāwāā per cir, pe kānyārwai ba pe ya wāā ta nwongbāŋ gaa wo, ma te kāānkleē gbāā tā, pe tee naa n fya pe Yiifēe- yahaseefa na. Yesu n fer gbe yi pe laam wo, ma pe syar ma yee: «Yāhā n yrīŋ wāā ye kē.»

²⁰ Tuu ba pāā wa ke dyaŋ, u n u klue yar pe na, tesē u mpīy ne. Pe kānyārwai n too yāā, ma u yāŋ cā, pe laam n fihī flege.

²¹ U n maha pe pye: «Yāhā n yrīŋ wāā ye kē. Ta Tuhufua Yāhā tuu ra lehe wāā mii syi, ndoo bya n -sē ga ye lehe wāā koo syi.»

²² Tuu loo pāā wa, u n tefay fua woo pe na, ma pe pye ma yee: «Ye tyii Yāhā Yrā Fānga n dye ye laam wo!

²³ Ya'a mpāy kapee- laha kāā pe na, ke ga kua pe na, ya'a -sē mpāy kapee- sye yaha pe na, ke ga kuee pe na.»

²⁴ Yesu tuu ba u ya yar u kānyārwai na, Tema wii pe naa n yee Didim, koo yīntaha wuhuwāā, woo sē pye pe laam wo ye. Pe kānyārwai sēnsye syām mii waa ba kē.

²⁵ Pe kānyārwai mii n -sē le pāā u ye, poo u Yīnfua yāā. U n -sē pe pye ma yee: «N ma yee n sē pe puēnte kueysar yāā u klue na, ma ta kānde tē te na ye, tesē n ma yee n sē ra koho le u mpīy nadyaha fla na ye, n saa le sya u yir gbā wo ye.»

²⁶ Plii kuatāā n ba no, pe kānyārwai n maha ba pe ya wāā ta ke nwongbāŋ wo, Tema pye pe ne. Te kāānkleē ba gbāā tā, Yesu n fer gbe yi pe nsoho wo, ma pe syar ma yee: «Yāhā ke yrīŋ wāā ye kē.»

²⁷ U n Tema pye ma yee: «Tema, ta klue yāŋ, pa ma ba tē yāŋ te na! Ma koho yūhū ba le ta mpīy fla na; ma tee ba yee ma sē ta wīi sya cīinde ye. Yagaa le sya cīinde, ndoo yir gbā wo!»

²⁸ Tema n u yē wāā sya ma yee: «Mboo ta Yīnfua, mboo ta Yāhā.»

²⁹ Yesu n u pye ma yee: «Taa ra yāā, koo kē ma n le sya cīinde. Mpāy pe sē le yāā ye, ma -sē le sya cīinde, poo wīi n tāy.»

Yesu tuu kai- nkāy pye

³⁰ Cãã gii bye Yesu tuu pye u kãnyãrwai ne, u ba laanwo wũhũ busãã pye, koo bye sã yrũhũ saba nwo wo ye.

³¹ Kai- ngĩĩ -sẽ yrũhũ ta saba nwo wo, ma yee ye le sya cĩĩnde Yesu woo kē u Yãhã Yĩndefua Crise. U maha ma Yãhã Dya. Ya'a u ta ye Yater, ye ga cĩĩnde yrã yãã, lii wãkuayãã wee le na ye.

21

Yesu laanwo wĩĩ pye fuayigisaha wo

¹ Loo kur ye, Yesu n u ya yar u kãnyãrwai na Galele langbãñ yẽ na, klo laa tãy pe naa n yee Tyiberyati. Tuu u ya yar pe na mii syi, le nde.

² Per gaa, Syimu Pyar, tesẽ Tema ne wii pe naa n yee wuhuwãã, ma suhu Natanelu ne, u naa n yi Kana wo Galele kue ye, tesẽ Sewede dyam ne, ma suhu kãnyãrwai syãm mpãy ne pe pye pe ya ne.

³ Syimu Pyar n pe pye ma yee: «Ndoo n gaha fuayigisaha wo.» Pe n u pye ma yee: «Wo bya ga ka ma ne.» Pe n yi, maa dugu dye salangbãñ wo, ma nii joo miy yahasee ye. Koo yĩmper bye wo, pe sã ngaa yãã ye.

⁴ Yũhũ ke ba syii, Yesu n pa, maa yer langbãñ yẽ na. Pe kãnyãrwai n u yãã, pe sã -sẽ ba cã woo kē ye.

⁵ U n pe pye ma yee: «Ta cĩĩfa, ye sã fua- yãã yigi la?» Pe n yee: «Aye, wo sã ngaa yãã ye.»

⁶ Tuu loo luhu, u n pe pye ma yee: «Ye u joo miy le yagaa ke salangbãñ kãndigi kue ye, ye ga yigi!» Pe n -sẽ u joo miy le, ma yãã pe saha u joo tyĩn ba le ke salangbãñ wo ye, u ba yĩĩ fua- ne, koo kē.

⁷ Pe loo yãã, u Yesu kãnyãrwebua n Syimu Pyar pye ma yee: «Eh, wo Yĩnfua kē.» Pyar -sẽ pye kadyepua ne. Tuu loo luhu, u n u nayroho gbe le, ma too loho wo, ma ga ka farfar.

⁸ Loo yale wo, pe kãnyãrwai sã ba dey langbenj na ye. Pe n nii n pai ke salangbãñ ne, ma nii u joo tyĩn n taha pe ya na, u ba yĩĩ fua- ne.

⁹ Pe ga tege kãntraha na, pe n fua- yãã naankãhã na, bur ne kãnkãy na.

¹⁰ Yesu n pe pye ma yee: «Ta cĩĩfa, fua- mpãy tee yigi, -ye pa mpãy ne!»

¹¹ Syimu Pyar n dugu dye ke salangbãñ wo, ma u joo fle yi. U ba yĩĩ fuababai gbeekuasĩĩ sãnsye tãã ne. Pe fua- wãnihi naa bye ne, u joo sã cãr ye.

¹² Yesu n pe pye ma yee: «Ye pa yaa di!» Pe ba u yãñ cã, waa sã u yey ma yee yoo kē u ne ye.

¹³ U n yũhũ dye pe tãy, ma bur gbe ma naha ka la pe kē, fua- ne.

¹⁴ Tuu ku ma yir gbã wo, u tehe tãã wuhu kē tuu u ya yar u kãnyãrwai na.

Yesu Pyar yey laa ne tehe tãã

15 Yaliile pe ba di wa, Yesu n Syimu Pyar yey: «Nsân dya Syimu, ta ntãŋ dye la ma tãy, ma ta ter mii mii yaha?» U n u yẽ wãã sya ma yee: «Ãwã, Yĩŋfua, ma cã ma wĩ n tãy ra ye.» Yesu n -sẽ u pye ma yee: «Ta nawee- yigi yõ mbanaha wãŋ syi dyan u mbapĩy ne!»

16 U n u yey tehe syãŋ wuhu na ma yee: «Nsân dya Syimu, ta ntãŋ dye la ma tãy?» U n u yẽ wãã sya ma yee: «Ãwã, Yĩŋfua, ma cã ma wĩ n tãy ra ye.» Yesu n u pye ma yee: «Naa ra nawee- yãŋ mbanaha wãŋ syi dyan u mbapĩy ne!»

17 Ke tehe tãã wuhu na u n u yey: «Nsân dya Syimu, ta wĩ n tãy la ma ye?» Pyar laam n wlãhã, tuu u yey ke tehe tãã wuhu na, a u wĩ n tãy la u ye. U n u pye ma yee: «Yĩŋfua, mboo taa kai- bye cã, ma cã ma wĩ n tãy ra ye.» Yesu n u pye ma yee: «Ta mbapĩy yigi yõ!»

18 Ta n kapãn laa pãã ma ye, taa pye naanfuẽ, ma naa mii pua mii ya, ma naa n gaha teelii ma ma tãy. Ma'a -sẽ ba le, maa ba klue kuã naa n yir, waa n naa ma pua nayre wãn ne, u naa n gaha ma ne teelii le sã n tãy ma ye ye.»

19 Kaplãŋ ngĩ le yar, Pyar ga ba gbã mpãy ter ku, u Yãhã myaha gboho ke syi. Yesu tuu loo pãã wa, u n u pye ma yee: «Naa n taha ra na ma kuãŋ ne!»

20 Pyar n klaha yãŋ kur kue ye, ma Yesu

kãnyãrwebua yãã tuu n taha pe na. Per gii pe ba kur kue digi wãã di Yesu n cã ku, woo kãnyãrwe kẽ tuu ba yũhũ dye Yesu tãy, ma u pye ma yee tuu le pãã woo ye, a wii woo tuu ga ba yi kãã u kur ye.

21 Pyar tuu ba u yãã, u n Yesu yey ma yee: «Yĩŋfua, ah woo, lii loo le ga ba u dye?»

22 Yesu n u yẽ wãã sya ma yee: «N ma sya n traha u kuee driyẽ wo ta n sya ba dur ba, ma kalaa wee ye. Mboo, naa n taha ra na ma kuãŋ ne!»

23 Yesu nawee- n nii le pãã pe ya nsoho wo, a u kãnyãrwe saa ku yãã ye. Yesu sã -sẽ ba le pãã Pyar ye, a u kãnyãrwe saa ku yãã ye. U ba yee, a le ma tãy woo ye u kuee driyẽ wo woo n sya ba dur ba, u kalaa wee ye.

24 Woo kãnyãrwai kẽ tuu kai- ngĩ tãr nawee- ye, ma ke yrũhũ ta. Wo bye, wo cã lii tuu pãã le ma cĩinde.

25 Yesu maha kai- busãã pye. Pe ma ne ke bye yrũhũ naa n ta sabar wo, n sã le sya te tasar ga ne yãã driyẽ kur bye wo ye.

Yesu Tēnlɛɛ pe tɛŋ nkāy tē faale wo

Yāhā yē wāter wī ke Yrā wākē ne pe Yesu tēnlɛɛ kē

¹ Ta naambiyā Tohofile, Yesu tuu fe yir, u naa nawee-klaha kai- busāā ne, ma maha naa yēkā wūhū pye, ma cā ba dugu ga yāhāyīn na. Koo ngī bye kē, tē yrūhū wāā ma kē ta saba cir laam wo.

² Per gii Yesu tuu ga ka yāhāyīn na, u kānyārwai mpāy tuu ba yāŋ yi, koo per u pe ta u tēnlɛɛ ma pe klaha ta Yāhā Yrā Fānga kāmāy na. Tuu loo pye wa, Yāhā n u ta u n dugu ga yāhāyīn na.

³ Tuu fengbān tii sya ma ku, loo kur ye, u n ba naa u ya yar u tēnlɛɛ na, ma kānkai- sron pye pe waha cā pe yee, u yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye cīinde. Plii gbeesī tuu pye wāyi ne pe na, ma naa Yāhā Yai wī pāā pe ye.

⁴ Per gaa u pye pe ne, ma ba pe klaha ta nde ne ma yee: «Ta Tuhufua tuu yē ter kla gii wāwāā wī ne faa ye kē, koo kla ma yee ke sē yāā wa ye ye ye, ya'a n yi kāā Yurusalem wo ye, -ye ke sēŋ!

⁵ Nsān woo nawee tāā yi loho wo, ndoo -sē ga ye tāā Yāhā Yrā ne plii nde na.»

⁶ Mpāy pe ba pe ya wāā ta Yesu tāy, pe n u yey ma yee: «Yīnfua, yagaa la, taa

ga Yiisre terfa kar sya yaha nampay fānga koho wo?»

⁷ Yesu n pe yē wāā sya ma yee: «Ke per wācāŋ tesē le yale ne, ye kalaa wee le na ye. Yāhā ya kē, ke koo per ta tesē le yale ne, ke laam wātaŋ.

⁸ Tee yai lii ne loo ne nde: Yāhā Yrā ga ba tege dye ye laam wo. Loo nde ga ba fānga wāā ye kē, ye n ka ye ga naa ta yē kaplāŋ tōr nawee- ye tesē kai- nkāy bye ne tē pye ter. Yii mpāy tee ke yāā yīnde ne, ma maha ke yāā luhu, ye ga ba naa koo ngī bye tōr Yurusalem wo, Yude kui bye ne, Syamari kui ne, deydey kui bye ne kāntraha nge na.»

Yesu kuā yir ter yāhāyīn na

⁹ Yesu tuu loo pāā wa, Yāhā fānga n ta u n kuā yir ter fāā, yāhāyīn kuε ye pe tēnlɛɛ bye yīnde na, pe n yer ma u waha yāŋ n wāā, u n sya ga paha yāhāfyāhā gaa na pe na.

¹⁰ Pe sē yāā yīntar ge gbe kāā wa yāhāyīn wāyāŋ na ye, nayrefirfa syām mpāy syi n fer gbe yi pe tāy,

¹¹ ma pe pye ma yee: «Galɛɛ naam! Le ma mii ye n yer yāhāyīn tɛŋ n yāŋ? Tee u Yesu wāter yāā mii, u wādur ga ba nii ke syi.»

¹² Kai- ngī -sē pye yāŋ gaa yīn na pe n yee wolifye katyir fla yāŋ. Ke fla pye Yurusalem tāy tūntūn ya. Pe tēnlɛɛ, pe pe naam syām mii kaplāŋ luhu wa, pe n yir

ke yān yīn na, ma dur ga Yurusalem wo.

Yuda Syikaryote draha gbefua

¹³ Pe ga dye Yurusalem wo, pe ga dugu dye gbeqbaha yīn nwrongbān gaa wo. Yesu kāndeyārfa yawāhā fla ba kē ke ne. Mpāy pe ba pe ya wāā, pe myar nde: Pyar, Nsān, Syake, Andere, Filipe, Tema, Bateremi, Matehe, Alefe dya Syake ne, Syimu Selote, Syake dya Yudi ne.

¹⁴ Ca mpāy bya pye ke fla na, Yesu nahafua Maari ne, tesē Yesu cīfa bya ne. Pe bye naa pe ya wāā yīmbui nen na, ma naa n pāā Yāhā ne yalebye.

¹⁵ Per gaa, pe n ba pe ya wāā peplii wān syi, ma pe ya wānihi yāā nawee-gbeekuay. Pyar n yir yer pe telai wo

¹⁶ ma pe pye: «Wo nna, yii mpāy tee Yesu ta ye Yater, kai- ngī ke pye ngī, le sē pye wākuāter wī mii le sē pye ye. Yuda wii tuu sya nii terfua Yesu napī- yaha ye, pe n ga u yigi, Yāhā Yrā bii u wī cāā yar wo faale wādyaha Dawide na, u n le yrūhū le yaha Yāhā sabangbān wo.

¹⁷ Yuda pye wo nklān wo, ma ba u tēn lay yāā.

¹⁸ Yuda tuu -sē loo kapee pye Yesu na, ma wale lii yāā loo kur ye, u tar sya le ne. Naniicā n u yigi, u n ga tege too yīn ne, ma lar waa crāhā yi u ya kē.

¹⁹ Yurusalemfa bye n le luhu, ma myaha taha te tar na pe yor wo ma yee: Hakeledam, ke yīntaha kē, ntōr tar.

²⁰ Yāhā sabangbān wo, Yāhā wāsey yay fla wo, kapān laa ma, le yrūhū yaha ma yee: «U kaha ke too, nawee nen ge ma n nii ke wo ye.» Le maha ma le yrūhū yaha ma yee: «Waa ter u u draha gbe.»

²¹⁻²² Mpāy pe naa n taha wo na, ma gbe Yīnfua Yesu wātāā cāā na loho wo Nsān ye, ma ba waa u wākuāyirter yale na yāhāyīn na, poo waa yai u Yuda draha gbe. Ufua tuu yāā yīnde ne, Yesu yir gbā wo, ma dur ba yrān na gbaafa ye, u ga ba naa loo tōr nawee-ye wo wān syi dyan.»

²³ Pe n naam syām mpāy yān yi: Matyase ma suhu Yosefe wii ne pe naa n yee Gbarsabaha, pe maha naa u yee Yituse.

²⁴ Pe Yesu kāndeyārfa bye n yīmbui wāā le, ma Yāhā nar ma yee: «Yīnfua, mboo wii, ma'a nawee yāā, ma ne u laam wūhū bye yāā gbaa na, wo yar nde ne:

²⁵ Le nde Yuda le ke, ma yūhū kāā draha gii wo raa wāā u kē, ma ka u ya ya draha wo kii tuu ma yagaa. Naam syām mii mii, too yar ma na, wii raa yān yi, u n ga Yuda draha gbe, ma n waha u lehe ma wī ne nawee-ye, u yar wo na.»

²⁶ Loo kur ye pe n ntīhī syān wāā miy: Nen nde

Matyase myaha wīl, nen nde Yosefe myaha wīl. Matyase myaha wīl loo n cāā too. Pe n Matyase ta u Yuda draha wo.

2

Yāhā Yrā wāpan

¹ Yiifee- gbar gii pe naa n yee pāānkōti, ke per ba nō, Yesu kāndeyārfa bye n pe ya wāā pe peplii yawāhā saha wo.

² Gbleŋ gaa ter n ba fe gbe yi yāhāyīn kuē ye. Gbleŋ gii ma'a luhu ke ye, maa yee teflahangbāŋ ke n gbā. Ke n gble ba dye taha pe na ke nwoŋ wo, ke n nii gbleŋ fla ya.

³ Pe Yesu kāndeyārfa n yāŋ ma yāā mii naa yīnkāmbēhe dyaŋ ke wāā ta, ma nii n tar blayblay. Ke sē -sē maha wee cīnde naawraŋ ye. Ke n ba fe cāāŋ, ma too pe bye na nanem.

⁴ Yāhā Yrā n dye pe laam wo, ma pe nanem ta pe n nii yor tee nanen pāā gbēgbē, yor tii gē pe sē cā yāā faale wo ye.

⁵ Teebēhe bye Yiifee- mpāy pe naa Yāhā ke, pe bye ba pe ya wāā Yurusalem wo koo per, ke pāānkōti gbar wīl na.

⁶ Ke gbleŋ ke yi ke syi, pe n ga pe ya wāā ta ke fla na. Laa n pe fe gbe, ma ga ta ter. Pe laam wo nawee nawee woo, ma naa n luhu u klo yor ye Yesu kāndeyārfua waa yē na, le n yē kā pe na.

⁷⁻⁸ Le n kacān faha pe kē, pe yīnde n yi too pe na, pe n nii n yee: «Galē gben-tee nen nawee- sē na Yesu

kāndeyārfa ne? Ah pe pye gē pye mii, wo bye n nii wo kui yor luhu pe yē wo wii wuhu na?

⁹ Too yer mii, wo laam wo Patifa ma, Madefa ne, Lamitefa ne, Otamifa ne, Yudefa ne, Kapadafa ne, Pōnfa ne, Yasyifa ne,

¹⁰ Firsyifa ne, Pāāfilefa ne, Syiptefa ne, Lebi kānkāyaha ngaafa ne kii ke crā Syirē na, ma suhu Wōrmefa ne, Kartifa ne ma suhu Arabifa ne. Wo laam wo mpāy ma pe see Yiifee-, mpāy ter -sē maha ma pe pe ya le Yiifee-kānde wo.

¹¹ Wo wānihi naa bye ne, wo bye -sē n luhu pe Yāhā kangbāhā pāā wo yor wo wii wuhu na.»

¹² Loo n fihī ga pe laam sron wo, pe n nii, lii gē pe n ga, pe sē le cā ye, ma nii pe ya yey ma yee: Nde yīntaha gē kē lii ne?

¹³ Pe laam wo, mpāy ter -sē maha pye, pe naa Yesu kāndeyārfa ler ma naa n yee: «Ye cā la, sēm me pe ter pe koho ne?»

Pyar yē kapān pāānkōti gbar per

¹⁴ Loo na, Pyar n yir yer u tēnlehewai sēnsye nen telai wo, ma u yīmbui yir, ma pe nanihi pye ma yee: «Yiifee-, yii tē n yāŋ ma suhu mpāy ne pe pa Yurusalem wo te gbar wīl na. -Ye ndityuhu yaha, ye nde luhu yō tē ga tōr ye ye!

¹⁵ Nwa ta ye n yee, a sēm ndoo tēnlehewai yigi? Yalii pe pe yāā ma wo wa, pe n

sya pe yigi sukūhūntāy yīn
nge syi na, ntān kuāyale ge
sē yāā ta ter wa ye?

¹⁶ Ye yai ye le cā faale Yāhā
kaplān tōrfua Yowel tuu bii
kai- nkāy cāā tōr yaha, koo
kē ke n pye nanga. U bii yee:

¹⁷ Yāhā yee: <Lii le ga ba yāā
driyē kuayale plii na,
le nde:

N ga ba ta Yrā tege cāān le
nawee- laam wo.

Ye pii tesē ye pueesyam ne,
pe ga ba naa kaplān tōr,
nkāy tē ga ba naa n yar
pe na.

Ye naanfām ga ba naa kai-
yāā wāytāā wo,
ye wāle ga ba naa kai-
yāā mluē wo.

¹⁸ Mpāy bye pe ma ra tēn na,
pe naam tesē pe ca ne,
cīinde, n ga ba ra Yrā
tege cāān le
pe laam wo.

Pe ga ba naa kaplān tōr too
plii nde na,
nkāy tē ga ba naa n yar
pe na.

¹⁹ Tē ta, laanwo wūhū n naa
n pye yāhāyīn na,
yēkā wūhū ne kāntraha
na.

Ntōr ga ba pye, naa ne,
naawur ne yāhāsyōr
dyañ.

²⁰ Yai ga ba wo tā,
yron ga ba yrāhā cor
ntōr dyañ.

Loo na Yīnfua ga cā pa fānga
ne tesē nayōr ne.

²¹ Loo yale wo, nawee wii
nawee wii woo
ma Yīnfua myaha yee
ma u nar,
Yīnfua ga ufua yi le wo.>

²² Yiisrefa, -ye luhu, n ga
nde pāā ye ye: Yāhā Yesu
fānga yar ye na ma u ta, u n
yēkā wūhū ter bye pye tesē
laanwo wūhū ter bye ne, ye
n yāā yīnde ne. Ye koo bye
cā.

²³ Loo naa bye ne, ye Yesu
yigi, ma sya u wāā mpāy kē
pe sē Yāhā cā ye, pe n u kuey
mar boo trā na. Ya'a yāā
tee waha loo kapee nde pye,
Yāhā bii loo nde cāā ta wa.
Koo kē le n pye.

²⁴ Yāhā gbā naankān gbe
kāā u na, ma u ta u n yir
gbā wo, ma dur ba yrān na
gbaafa ye. U wāyigiyaha
nakur klo wo, loo fānga sē
pye gbā ye ye.

²⁵ Wo wādyaha Dawide ge
bii loo cāā pāā wa u wīi na
faale wo ma yee:
<N u Yīnfua yāā ra yahasee
ye yalebye.

Tuu nwo ra tāy,
n sē n sege fyar koho wo
ye.

²⁶ Loo ne ta laam n tāy,
ta kaplān n nii nuhu fla.
Ta kadye ma sya ba fāy ma
nii mlūhūmlūhū,
ta n sāy nii ta gbā kafẹhe
na,
le saa kai kua ra ye ye.

²⁷ N cā, ma saa ra ta yaha
nakur klo wo ye.

Ndoo wii raa yāñ yi, n cā,
ma saa sya ra n fūhū nii
gbīi laam wo ye.

²⁸ Kānde lii le cīinde yrā wāā
nawee- kē,
ma loo yar ra na.

Tē ga ba pye ma tāy,
le ga ba nii ra ye nuhu
wīi.>

29 Wo nna, ye cā n ga waha wo faale wādyaha Dawide wīl pāā laha ye ye. Tuu ku, pe u le gbīl lii wo, loo sē na nde nantāŋ too n yāŋ?

30 Dawide kai- ngīl cāā pāā yaha mii Yāhā kaplāŋ tōrfua dyaŋ u ne. U bii le cā ma yee, Yāhā bii yē ter u ye, koo ga ba u kur kuε puee ta yīŋfua u wāŋ syi dyaŋ.

31 Yāhā ke wii ta ke Yīndefua, u wāyir gbā wo tesē u wādurba yrāŋ na gbaafa ye, Dawide bii loo cāā cā wa. Koo kē u n bii le cāā pāā yaha u wīl na ma yee:

<Yāhā sē u ta yaha nakur klo wo ye,
u kadye sē fūhū nii gbīl laam wo ye.>

32 U Yesu wii wīl tē n pāā, Yāhā u ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye, wo bye loo yāā yīnde ne.

33 Yāhā n u kuā yir, ma u ta ke kāndigi koho kuε ye, u n nii kai- bye Yīŋfua. Yesu ba yē ter nawee- ye Yāhā Yrā wākē ne, Yāhā n le wāā u kē, u n le tege le wo laam wo. Loo ne tee n yāā, ma maha n luhu.

34 Ye cā Dawide tuu bii ku, Yāhā sē u ta u n kuā yir ter yāhāyīŋ na ye. U -sē bii yee:

<Yīŋfua Yāhā ra Yīŋfua pye ma yee:

Pa tege nii ra kāndigi koho kuε ye

kai- bye yīŋ na,

35 ta n sya ba ma napīl- yīy kor le ma kē,

pe n nii mii ma tānde fyāhā tā pe na.>

36 Yiisrefa, ye yai ye le cā laha, Yesu wii tee kuey mar boo trā na, woo kē Yāhā u ta Yīŋfua, ma maha u ta ke Yīndefua.»

37 Mpāy pe Pyar kaplāŋ ngīl luhu, kadye bye n muāy pe ye, pe laam n wlāhā nii. Pe n u Pyar yey u nampyeŋ- ne ma yee: «Wo nna, le nde le nii ke dyaŋ, wo yai wo lii loo pye?»

38 Pyar n pe yē wāā sya ma yee: «Ye le sya ye cā ye kapee- sē yō ye, -tee ke wāpyeŋ miy yaha, -tee sya pe n ye tāā yi loho wo Yesu myaha na. Loo na, ye kapee- ga yee laha kāā ye na, tesē Yāhā ga ke Yrā Fānga wāā ye kē.

39 Ye sē yāā, koo katε- syāŋ ngīl, Yāhā yē ter ke wākē ne nawee- mpāy kē, ke n pai yāŋ yi nawee- ter bye laam wo, yii tesē ye kur kuε pii ne ma suhu mpāy bya ne pe n yi deydey kui wo.»

40 Pyar n maha kaplāŋ nkāy tōr pe ye, nkāy syi ke ga waha pe ta, pe n Yesu kānyīl draha fla yāā, u ntāŋ n dye pe tāy u kānde wāgbe wīl n maha tāy pe ye. Pyar naa pe yar ma yee: «Ye ye wāsyayaha kānde gbe! Mpāy pe sē Yāhā cā ye, ye mā n naa n yār poo kānde wo ye!»

41 Pe laam wo, mpāy pe yer Pyar kaplāŋ kur ye, pe ba syar. Pe n sya pe n pe tāā yi loho wo Yesu myaha na. Koo per, mpāy pe Yesu kānde yāā cīnde, ma pe ya

le taha u kāndeyārfa na, pe pye nawee- naha yībua.

Yesu kāndeyārfa troho wātāhā

⁴² Pe nafām mii kur bye, pe naa pe ya yaha, ma naa ndityuhu cre Yesu tēnlehe kaklaha ye. Pe ba pe yīn wūhū wāā le, ma maha sya, ma Yesu wāku cāā dir syi wāā naa n di pe ya ne, ma naa pe ya laam too u wāku wīī na. Pe maha naa pe ya wāā, ma naa Yāhā nar, ma maha naa ke sey.

⁴³ Pe Yesu tēnlehe naa laanwo wūhū pye busāā tesē yēkā wūhū ne. Pe nawee- naa koo ngīī bye yāā, ma sya naa n fya.

⁴⁴ Pe Yesu kāndeyārfa bye ba wāā le, ma pe koho wān ta te n nii nanihi wān.

⁴⁵ Pe maha naa pe tar par pe kle ne ma suhu pe koho wān ne, ma naa n pai pe war ne, pe bye n naa pe la pe ya kē pe gbāhā wuhu na.

⁴⁶ Plii wuhu na, pe naa pe ya wāā Yāhā kangbān wo. Pe naa n di pe ya ye pe kle wo, ma naa pe ya laam too Yesu wāku wīī na. Pe naa n di nuhu ne, pe sē pe kai- tyōr naa n pye ye.

⁴⁷ Pe naa Yāhā sey, pe wīī naa n tāy nawee- bye ye. Mpāy pe naa Yesu wīī sya ma naa u ta pe Syayahafua, u Yīnfua poo le naa n taha Yesu kāndeyārfale na plii bye.

3

*Tānkahafua
wākāhāyir*

waa

¹ Per gaa yaiyīn tratra, Pyar ye naa n gaha pe syām Nsān ne yaiyīn Yāhā narsaha wo Yāhā kangbān wo.

² Ke Yāhā kangbān kapahayē neŋ gaa pye, pe naa n yee kapahayēyūhū. Tānkahafua waa pye, tuu naa n nii koo kapahayē na. U ba see ke dyaŋ. Plii wuhu na, pe u gbe ga naa n ta ke fla na, u n naa war nar nawee- ye, nawee- mpāy pe naa n dye koo kapahayē ne ke Yāhā kangbān wo.

³ Pyar ye n ba no pe syām Nsān ne ke kapahayē na, ma yee poo ga dye, u tānkahafua n pe yāā ma pe nar.

⁴ Pyar ye n nii u waha n yān pe syām Nsān ne. Pyar n ba u pye: Naa wo yān!

⁵ U dya n nii pe kihi n yān, u laam wo, a pe ma pe ga woo kē war ne.

⁶ Pyar n u pye: War pua nen ge wee ra ye. Ngii ke ma ra ye tē ga ma kē, ke nge: Nasaretefa Yesu myaha na, yir naa n yār!

⁷ Loo na, Pyar n u yigi koho na, ma u ta u n yir. U dya tānkaha n ta ter sāhā u ye, te yīnyūhū bye ne.

⁸ U n fēn yir, ma tāhā yer u tre na, laa wee ye, ma nii n yār. U n dye Pyar ye ne pe syām Nsān ne ke Yāhā kangbān wo, ma yār n tay, ma kur n ye, ma nii Yāhā sey.

⁹ Ke Yāhā kangbān nabua n u yāā tuu n yār ma nii Yāhā sey.

¹⁰ Pe n u yān cā, ma cā woo kē u tānkahafua wii ne

tuu nii naa n nar ke Yāhā kangbāṅ kapahayēyūhū fla na. Pe u yāā ke dyaṅ, le n pe fe gbe, ma maha kacān kua pe na.

Pyar Yāhā wīl pāā nawee-ye Yāhā kangbāṅ wo

11 U dya tuu kāhā yir, ma Pyar ye taha naa n naha pe syām Nsān ne, wācēr wee pe na ye, le n kacān faha nawee- mpāy bye kē pe pye ke Yāhā kangbāṅ laam wo. Pe n fā taha ba pe na Yāhā kangbāṅ laankongbāṅ gaa flāhā tāy, pe naa n yee Salmuu laankōṅ.

12 Pyar tuu yāā ke dyaṅ, u n pe nawee- pye ma yee: «Yiisrefa, nwa ta u dya wākāhāyir wīl n yē kā ye na? Nwa ta ye n nii wo yāṅ mii wii koho fānga wīl laa dyaṅ le waha yia, ma u dya kāhā yir? Laa, ye le ga la ma yee, wo wālaha wīl loo kē Yāhā kānde wo, le waha u kāhā yir?

13 Faalefa Brama ye Yāhā, Yisyake ne, Dyakuba ne, wo wāle bye ne, koo kē ke ke tēntēle Yesu myaha kuā yir. Woo Yesu kē, tee yigi ga le nangbāy koho wo, ma sya ka u ne fāngafua Pilati fla na. Pilati yee, woo ga u miy yaha, ye n sye.

14 Woo wii tuu ba sroṅ, u kai- maha laha, ye u wāmiyaha wīl sye, ma dur ma u Pilati ta, u n naboofua waa yi miy yaha.

15 Yesu wii tuu pa cīnde yrā ne, yii kē tee u boo koo syi. Yāhā u ta u n yir gbā wo,

ma dur ba yrāṅ na gbaafa ye. Wo bye loo yāā yīnde ne.

16 Yesu wāta Yater, koo kē ke ta, Yesu fānga n ta u tānkahafua n fānga yāā ma yir. Ye bye u cā laha, u nwo, tee n yāṅ nwo. Yesu wāta Yater, loo le u ta u n jaa ma nii korkor. Ye bye loo yāā, ma cā cīnde ne.

17 N -sē cā wo nna, yii ye yīnfa ne, tee nde pye Yesu na, ye sē le war ye.

18 Lii Yāhā ke bii tōr yaha pe faale Yāhā kaplāṅ tōrfa yē ne ma yee, koo Yīndefua ga ba kayīhī yāā, loo ne le pye nde.

19 -Tee -sē le sya ye cā ye kapee- sē yō ye, tee ke wāpyeṅ miy yaha, tee ye yīntar sroṅ Yāhā kuē ye, ke n ye kapee- yee laha kāā ye na gbeḡbe.

20 Yāhā -sē ga tefay tege ye na. Ke ga maha ke Yīndefua nō wāā ye kē, wii ke bii yāṅ yi ye myaha na, woo kē Yesu Crise ne.

21 Yagaa woo, Yesu ma yāhāyīṅ na. U yai u kuee ke fla na le yale n sya ba nō, yaliile Yāhā ga ba ke kai- bye yīntaha wā klaha. Faale Yāhā kaplāṅ tōrfa mpāy bii loo nde cāā pāā yaha.

22 Wo faale wādyaha Musa gē bii yee:

<Ye Yīnfua Yāhā ga ba ta syi
Yāhā kaplāṅ tōrfua waa
nō wāā ye ye.

U ga ba nii ye ter,
ye ba naa n luhu nkāy
bye ye

tuu ga ba tōr naa ye yar.

23 Wii ma ba yee,

u sē n luhu woo Yāhā
kaplāṅ tōrfa nwo ye
ye,

u ga tōr yi kāā Yāhā
kāndefa nawee- wo,
tuu gbā yāā le na.»

²⁴ Pyar n maha yee:
Ma gbe Samuyel na, Yāhā
kaplāṅ tōrfa mpāy pe taha
pe ya na, pe bye naa too plii
nde wīl pāā.

²⁵ Yāhā ke lii pāā pe Yāhā
kaplāṅ tōrfa yē ne, loo nde
ma ye wīl. Tesē Yāhā bii yē
ter Brama ye ma yee:

«Kāntrahafa bye ga kaa
wātaha yāā pe ya na
ra koho wo ma kur kue
pii kāmāy na.»

Loo nde maha ma ye wīl.

²⁶ Loo ne Yāhā n ke tēntēfua
yi, ma u nō wāā yii poo kē,
ma yee u ba kaa taha ye
na, u ye ta ye n ye kapee-
wāpyeṅ miy yaha.»

4

*Pyar ye wāyigi pe syām
Nsān ne*

¹ Pyar ye pye kapān na
nantāṅ ke Yāhā kangbāṅ wo
pe syām Nsān ne nawee-
ye. Yāhā yūndefa n ba dye,
Yāhā kangbāṅ sēṅfa yīṅfua
ne, ma suhu mpāy ter ne pe
naa yee Sadusyē.

² Pyar ye naa nawee-
klaha, ma maha naa Yesu wīl
pāā tuu yir gbā wo, ma dur
ba yrāṅ na gbaafa ye. Loo
na nawee- ga waha cā pe
yee, nakur bye ga ba yir gbā
wo. Pe kaplāṅ ngīl naa pe
Sadusyē laam war.

³ Pe n Pyar ye yigi Nsān ne.
Yai ke ba kua wa, pe n pe

tā nwompihi wo, ma yīṅsyii
sēṅ.

⁴ Le -sē nde, mpāy pe ba ke
Yāhā kaplāṅ luhu ma yer le
wīl na, pe ba nihi. Pe Yesu
kāndeyārfa wo, pe naam
pye nawee- nyersīl yībua.

⁵ Koo yīṅsyii wo, Yiifee-
yahaseefa, Yiifee- wāle ne,
ma suhu Yāhā kaiyarfa ne,
pe n pe ya wāā Yurusalem
wo.

⁶ Pe laam wo faale Yāhā
yūndefa yīṅfua Yana pye,
yagaa wūl Kayifu ne, Nsān
ne, Lesyāānder ne ma suhu
u Yāhā yūndefa yīṅfua ka-
hafa ne.

⁷ Pe n Pyar ye le pe syām
Nsān ne pe ya telai wo, ma
pe yey ma yee: «Ye waha
yia yoo fāṅga ne ma u dya
kāhā yir? Ye u kāhā yir yoo
myaha fāṅga ne?»

⁸ Pyar laam ba yīl Yāhā
Yrā Fāṅga ne, u n pe pye
ma yee: «Yiifee- klo yīṅfa,
Yiifee- wāle ne,

⁹ pe mii pe nii wo yey
nanga kayīl wāpyeṅ ne
tānkahafua kē ma yee, le
pye mii u n waha kāhā yir?

¹⁰ Ye yai loo nde wācāṅ
ne, Yiisrefa kur bye ne: U
tānkahafua tuu jaa, ma sya
n yār ye yahasee ye nwo ko-
rkor, Nasaretefa Yesu fāṅga
kē, ke u kāhā yir. Yesu wii
ree kuey mar boo trā na,
Yāhā u ta u n yir gbā wo,
ma dur ba yrāṅ na gbaafa ye.
U tānkahafua jaa woo Yesu
myaha kāmāy na.

¹¹ Yesu wīl ne, le pāā yaha
Yāhā sabangbāṅ wo ma yee:

«Ntēmblaha gii pe nwon-
fāāfa ba ke sye yaha,
Yāhā ke gbe ma ke ta,
ke n dur yīj yāā ke
nwonfāā na.»

12 Nawee ga waha sya
yaha Yesu ya myaha ne;
driyē kur bye laam wo, Yāhā
sē waa ter yāj yi yāā wii tuu
ga waha nawee ta, u n sya
yaha mii woo ya sē kē ye.»

13 Le kapān yahaseefa pe
yāā Pyar nii n pāā laanyīn
ne, u kaplān n maha n sronj,
le n yē gbāā pe na. Pyar ye
tee pye Nsān ne, pe sē pye
nangbām ye, pe sē ba saba
cā ga yaha ye ye. Le maha ba
yāj naa n cā pe na ma yee,
pe pye Yesu kānyārwei.

14 Pe yīnde maha pye u
tānkahafua na tuu jaa, ma
yir yer pe tāy, pe yahaseefa
n nii, pe saa waha laa ge wāā
sya yē.

15 Loo na, pe n pe yigi yi
kāā ke kasāhā nwoj wo, ma
dur nii pe ya yey

16 ma yee: «Nwa roo ga
waha pye naam mii na? Yu-
rusalemfa bye tee mii, pe pe
laanwo wīi nde cā laha, le n
nii wo saa waha le kai ye.

17 Wa'a -sē cā ma yee, wii
ga ta le ma n cāān dye ga
yahasee ye, nawee- bye n
yi le cān na ye, wo yai wo
yīntaha yrāhā pe na, -too sā
waha pe na, wo pe tā Yesu
wīi wāpāā na nawee- ye.»

18 Pe n pe dur yee dye ba,
maa sā waha pe na ma yee,
a pe ma syi naa Yesu wūhū
klaha nawee- ye ye, tesē u
wīi laa ma n yi yāā pe yē wo
nantān ye!

19 Pyar ye n -sē pe pye pe
syām Nsān ne ma yee: «Yii
ge, -ye yāj le yāj le laam wo,
lii loo ge le ga yai Yāhā ye:
Wo naa n luhu yii ye, -too tyii
Yāhā wīi na laa, wo yai wo
naa n luhu Yāhā ye, -too tyii
yii wīi na?»

20 Wii poo na, wo saa waha
ye wīi sya wo loo ter yahasee
ye, -too tyii Yīnfua Yāhā
wūhū nkāy na too luhu, ma
maha ke yāā ye.»

21 Pe kasāhā yahaseefa n
maha yīntaha yrāhā pe na,
ma sā waha pe na ma cā pe
miy yaha. Pe sē ba wāpee
laa yāā pe wīi na car ge, ma
ga waha pe pēn ye. Ke fla
gbenteefa bye tee naa Yāhā
sey u tānkahafua wājaa wīi
na.

22 U dya wii tuu -sē ba ke
laanwo wājaa jaa, u pye dye-
gbeesīi, tahar ne.

*Yesu kāndeyārfa Yāhā
wānar*

23 Pe Pyar ye miy yaha wa
pe syām Nsān ne, pe n ka pe
nampyen- fla na, maa ke kai-
tōr yar pe na, kai- nkāy Yāhā
yūndefa yīnfua naa n pāā pe
ye ma suhu Yiifee- wāle ne.

24 Yesu kāndeyārfa pe
kaplān ngīi luhu wa, pe n
yīmbui wāā le, ma Yāhā
nar ma yee: «Yīnfua Yāhā,
mboo kē raa yāhāyīn tāhā
kāntraha ne, muhulangbān
ne, tesē wān tii bye ne te ma
te laam wo.

25 Wo faale wādyaha Daw-
ide wii u ma ma tēntēle,
mboo kē, taa le pāā woo yē
wo Yāhā Yrā kāmay na ma
yee:

«Nwa ta, mpāy pe wee Yiifee-ye,
pe n yatan ta pe ya na,
ma nii n wāā ma ne?»

Nwa ta pe n maha yīmbui wāā le,
ma nii Yāhā wātoo wīi ke wam wo?»

26 Kāntraha fāngafa yer naan wāmiy na Yāhā na.

Kāntraha yīnfa bya wo toho Yīnfua Yāhā na ke Yīndefua ne.»

27 Tesē le cīinde, loo ne le n pye nanga nge na, wo klo nde laam wo! Yīnfua Yerote tesē fāngafua Pōsyi Pilati ne, tesē Wormefa bye ne, tesē Yiifee- bye ne, poo mii bye, pe wo toho ma Dya Yesu na, woo wii u ma ma tēntēle.

28 Ma laam wīi lii taa bii cāā pāā yaha ma fānga kāmāy na, loo ne pe n pye yagaa.

29 Yīnfua, naa n yān, pe pee tā nii wo na yagaa. Wo ta wo laam n tege nii tee nen wo, wo n waha naa ma kapān pāā laanyīn ne.

30 Ma fānga wāā wo kē, wo n waha naa nawee- jaa ma kāmāy na, tesē wo n waha naa laanwo wūhū pye, tesē yēkā wūhū ne Yesu myaha ne, woo wii taa yān yi u n nii ma tēntēyō.»

31 Pe Yāhā nar wa, teelii fla pe ba pe ya wāā ta, ke fla n sege. Yāhā Yrā n maha pe laam yīi, ma fānga gaa taha pe na, pe laam n tege nii tee nen wo, pe n nii Yāhā kapān pāā laanyīn ne nawee- ye.

Yesu kāndeyārfa pe koho wān wāā le

32 Yesu kāndeyārfa bye pye yīmbui nen na laantee nen ne. Pe laam wo, waa sē naa u koho wān yigi u ya ya ye, pe naa re ta te n naa n nii pe nanihi wān.

33 Yāhā fānga pye pe Yesu tēnlehe kaplān na, pe naa Yesu wāyir wīi pāā gbā wo nawee- ye, mii pe yīnde le yāā mii. Yāhā n -sē naa kaa taha pe na yaryar.

34 Pe ba pe koho wān ta nanihi wān, pe laam wo ngaa sē naa n waha waa na ye. Tarfa naa pe tar par, klefa naa pe kle par.

35 Pe bye naa n pai poo war mii bye ne, ma ba naa n wāā pe Yesu tēnlehe kē, pe n naa pe sya, ma pe la naa n cāān Yesu kāndeyārfa bye nsoho wo gbāhā wuhu na.

36 Mpāy pe koho wān kē ke syi, pe laam wo dya waa pye pe naa n yee Yosefe, Lewi kur kuē puee waa. U naa n yi teelaa wo, pe n yee Syiper, kāntraha gaa kē muhulangbān ke gbey le. Pe Yesu tēnlehe ba yasey myaha taha u Yosefe na, ma naa u yee Barnabaase; ke myaha yīntaha kē, wii u laantor le nawee- laam wo.

37 Woo dya nwo, u ba u tar raa par, ma pa tān pe war bye ne, maa wāā pe Yesu tēnlehe kē.

5

Nanayase u cōō Safra ne

1-2 Dya waa -sē pye Yesu kāndeyārfa ne u myaha Nanayase, u cōō myaha Safra. Poo mii ba pe myaha

tar raa par. Pe n yĩmbui wãã le pe syãm u cɔɔ ne, ma war mpãy cɛr yi ta pe ya tãy. War mpãy pe kuee, Nanayase n poo gbe, maa wãã pe Yesu tēnlehe kē, ma yee poo tar war bye me.

³ Pyar n u pye ma yee: «Nanayase, ma pye mii ma ta Setane n waha yia ma na? Taa sya war mpãy cɛr yi ma tar war na, nwa ta ma n ba kawar fua Yãhã Yrã ye ma yee, pe war bye me?»

⁴ Ma ntran kla, ma kla sē na? Nanayase, waa la tuu te wāpar wīi le ma laam wo? Taa sya maha te par wa, pe war, ma wām sē na, lii ma ne yai ma ye, ma naa n pye. Ma -sē pye mii ma waha kapee- nde syi ga yigi ma laam wo, ma yee pe war bye me? Kawar nde raa fua nde, ma sē re fua nawee- ye ye, ma re fua Yãhã Yrã ye.»

⁵ Nanayase n kaplān ngīi luhu ma too, ma ku u kuān ne. Mpãy pe pye ma naa n luhu, pe n sron fya.

⁶ Naanfām mpãy pye ke fla na, pe n yir ma u maha tã, ma u gbe ga tugu le.

⁷ U Nanayase cɔɔ sē pye kai- ngīi pyeyale wo ye. Ler tãã syi n ter, u n cã ba dye. U sē ba cã lii pye ye.

⁸ Pyar n pãã u ne ma yee: «Ma puai yee, tee ye tar par yē nge na, cīinde la?» U n yee: «Ãwã, koo yē kē.»

⁹ Loo na, Pyar n u pye ma yee: «Mboo, ma puai ne, ye pye mii ma yĩmbui wãã le ma yee, yaa Yãhã Yrã

yē yigi yān? Yān, mpãy pe ga ma puai tugu le, pe mii kapahayē na, pe dur ba wa, pe n pai ma bya gbe ter.»

¹⁰ Le yalebya wo, u cɔɔ n too u Yesu tēnlehe yaha ye ma ku. Pe naanfām n dye ma yãã u ku. Pe n u gbe ga tugu le u puai tãy.

¹¹ Mpãy pe pye ke fla na, tesē mpãy ne pe ba le luhu kur kue ye, pe bye n sron fya.

Laanwo wūhū ba syar Yurusalem wo

¹² Pe Yesu tēnlehe naa laanwo wūhū busãã pye tesē yēkã wūhū ne le klofa yīnde na. Pe Yesu kãndeyārfa ba pe ya wãã naa n ta Yãhã kangbān laankongbān nge flãhã tãy, laankon gii pe naa n yee Salmuu laankon.

¹³⁻¹⁴ Plii wuhu na, nafām mpãy naa Yesu ta pe Yater, naam tesē ca ne, ma ba pe ya le naa n taha pe Yesu kãndeyārfa na, pe n naa n syar. Mpãy pe sē ba Yesu ta wa pe Yater ye, pe sē ser naa pe ya wlãhã pe ne ye. Nawee- -sē naa pe Yesu kãndeyārfa sey.

¹⁵ Pe Yesu tēnlehe pe naa laanwo wūhū pye yēkã wūhū ne, loo nde n ta, nawee- n sya nii pe yanfa gbe ba naa n ta kãnde wo kasã wãn na, ma yee Pyar ma ba n ter, u yirfua yīm n waha paha tã mpãy na.

¹⁶ Nabuar raa naa n yir Yurusalem kãnkãy kui wo, ma naa n pai yanfa ne ma suhu nawee- mpãy ne, sãndãpee naa pe fãy. Pe bye naa n jaa.

Pe wāfāy ta pe Yesu tēnlēhe na

17 Pe Yesu tēnlēhe wīi naa laanyar yigi u Yāhā yūndefa yīnfua kē tesē mpāy ne pe naa n taha u na, poo me pe Sadusyē ne.

18 Pe n yir ma Yesu tēnlēhe yigi ga le nanihi nwompihi wo.

19 Yīmper n wo, yāhāyīn tēnlēhe waa n pa, maa ke nwompihi nwonyē yār pe Yesu tēnlēhe na, pe n yi, u n pe pye ma yee:

20 «-Ye ka Yāhā kangbān wo, ye ga naa nawee-klaha Yesu kānfuē wīi ne, lii le ga waha ta, nawee n sukūhū yāā.»

21 Pe Yesu tēnlēhe n luhu u yāhāyīn tēnlēhe ye, ma yir ga dye sukūhūntāy pēmpēm na Yāhā kangbān wo, ma nii nawee-klaha.

U Yāhā yūndefa yīnfua -sē nwo, yīn ke syii wa, woo tesē mpāy ne pe pye u kur ye, pe n Yiifēe-wāle yee ba tesē pe kaplān cerfa ne, pe n pe ya wāā Yesu tēnlēhe wīi na. Loo kur ye, pe n Yāhā kangbān sēnfā mpāy lehe wāā, pe ga pe Yesu tēnlēhe yi ke nwompihi wo, pe pa pe ne.

22 Pe n ka ke nwompihi wo, ma ga pe Yesu tēnlēhe fla yāā wāwaha. Pe n dur maa le tōr pe yawāhāfa ye

23 ma yee: «Wo ga ke nwompihi yāā te nwonyēr ne te sron gbāā tā nii te ya kai na, pe nwompihi sēnfā ne pe yēr ga pe yērsar wo te yēr na. Too te nwonyēr yār, wo sē -sē waa yāā te laam wo ye.»

24 U Yāhā kangbān sēnfā yīnfua tesē pe Yāhā yūndefa yīnfā ne, pe nde luhu, pe ga lii pāā pe Yesu tēnlēhe wāplaha wīi na, pe sē le cā ye. Pe n nii pe ya yey ma yee, ncā nde n gaha yi lii na laa?

25 Waa ter n sur ba dye ma pe pye: «-Ye yān! Naam mpāy tee le nwompihi wo, pe ma Yāhā kangbān wo pe nii nawee-klaha.»

26 Pe Yāhā kangbān sēnfā n ka pe yīnfua ne, pe n ga pe Yesu tēnlēhe yigi. Pe -sē ba fya, ma yee naweete- ga pe miy ntēmbar ne. Loo n ta, pe sē sya ma fānga yar pe na ye.

27 Pe n pa pe ne pe kaplān cerfa yahasee ye, u Yāhā yūndefa yīnfua n nii pe yey ma yee:

28 «Wo sē ba sā waha la ye na, tee ma syi naa nawee-klaha dya nwo myaha ne ye? Le maha yigi mii ye n ye kaklaha nge ta, ke n cāān Yurusalem bye wo, ma maha n ke, yii ga u dya wāboo wīi taha ta wo yīn na?»

29 Pyar tesē u Yesu tēnlēhewai ne pe n yee: «Wo yai wo naa Yāhā laam wīi loo pye, -too tyii nawee-laam wūhū na.

30 Yii kē, tee u Yesu kuey mar boo trā na. Wo wāle Yāhā -sē u ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrān na gbaafa ye,

31 ma u kuā yir ta ke kāndigi koho kue ye, ma u ta u n nii Kaiyahaseefua, ma maha nii Syayahafua. Woo kāmāy na Yiisrefa ga waha le sya pe cā pe kapee- sē yō

ye, pe ke wāpyeŋ miy yaha. Loo na pe kapee- ga yee laha kãã pe yīŋ na.

³² Wo yīnde taha koo ngī na. Wo nii wo saa waha ke yaha le ye, wii tesē le Yāhā Yrā ne, Yāhā Yrā lii Yāhā le wāã mpāy kē pe n luhu ke ye.»

³³ Pe kaplāŋ cērfa pe kaplāŋ ngī luhu, ncafūhū n pe yigi, pe n nii pe Yesu tēnlēhe wāboo kē.

³⁴ Pe laam wo, Yāhā kai-yarfua waa -sē pye, pe naa n yee Kamayel. U pye Farisyē, u wī naa n tāy klofa bye ye. Woo n yir yer pe kaplāŋ cērfa telai wo, ma ta pe n pe Yesu tēnlēhe yigi, ma yi ga nkur ye pe ne.

³⁵ Loo na, u n pe yawāhāfa pye: «Yisrēfa, heii! -Ye yii yigi naam mii ne!

³⁶ Ye sē yāã, le sē ma- sye ter ye, Teedasu sē ba yir la, ma u ya ta naweeyō waa. Nawee- yīsyām n sya yir taha u na, ma n luhu u ye. Loo kur ye, pe n ba u boo, pe nawee- yīsyām n fã cāŋ. Kai lii tuu ba ga yigi, le sē too la?

³⁷ Woo kur ye, Galele naa waa pye pe naa n yee Yuda. U n ba yir u ya ndoŋ nayrūhū cāã na. Nabuar n yir taha u bya na. Loo kur ye, pe sē u bya boo la, mpāy pe ba taha u na, pe n cāŋ. Kai lii tuu ba ga yigi, le sē too la?

³⁸ Yagaa wī nde na, n ga ye yar laa ne: Ye tyii mii na pe n naa n pye, ya'a

syi naa pe yāŋ ye. Le ma pye naweete laam wī ne pe yigi, ma nii tēn nde tē, le ga ba klaha-.

³⁹ Le ma -sē pye Yāhā laam wī ne pe yigi cīinde, -ye cā ye yee, ye saa waha le klaha- ye. Loo na, -ye yii yigi, le ma syi le ba nii mii Yāhā ge kē tee n wāã ke ne ye!»

⁴⁰ Pe kaplāŋ cērfa n u Kamayel yē yor sya. Pe n pe Yesu tēnlēhe yee dur ba, ma ba ta pe n pe gbā. Pe n maha sã waha pe na, a pe ma syi Yesu wī laa n maha yi yāã pe yē wo ye. Loo na, pe n cā pe miy yaha.

⁴¹ Pe Yesu tēnlēhe n yi pe yawāhāfa telai wo ma ter. Yāhā ke pe yāŋ yi pe n wāfāy yāã Yesu myaha wī na, loo nde n nuhu yigi pe kē.

⁴² Loo kur ye, pe -sē maha naa nawee- klaha plii bye, ma maha naa le kapāyī wī pāã pe ye, kapāyī lii le u Yāhā Yīndefua Crise wī pāã. Pe naa koo pye ke Yāhā kangbāŋ laam wo tesē pe kle ne.

6

Pe koholefa kuasī yāŋ yi Yesu tēnlēhe kē

¹ Koo cāã na, Yesu kāndeyārfa naa n syar. Pe laam wo Yiiffee- terfa mpāy pe naa jrēke yor pāã, pe n pe ya tē pe klo Yiiffee- * na, ma le kuān ma yee, a plii bye dir layale ma nɔ, pe wee pe poo calangusyam gbihi n la ye.

* 6:1 6.1 Yurusalem klo Yiiffee- yebere yor pāã.

2 Loo na, pe Yesu tēnlehe sēnsye syām n ke fla Yesu kāndeyārfa bye yee ba, ma pe pye ma yee: «Wii Yesu tēnlehe, wa'a tyii Yesu kapāyī wāpāā na nawee-ye, ma taha kuee dir wīl ya na, le sē yō ye.

3 Wo nna, ye yai ye naam kuasī mpāy yāŋ yi ye laam wo. Mpāy pe miiyūhū ke n yee, tesē Yāhā Yrā maha pe laam yīl, tesē laantor kacān ma pe ye. -Ye poosyifa yāŋ yi wo n pe taha dir wūhū na.

4 Loo nde ma pye ke syi wii poo na, waa waha nii yalebye, wo naa n pāā Yāhā ye, too naa le Yesu kapāyī yar nawee- na.»

5 Ke fla Yesu kāndeyārfa bye n yer loo nde wāpyeŋ na. Pe n Yetyen yāŋ yi. U ba Yesu sroŋ ta u Yater laantee nen ne. U laam maha ba yīl Yāhā Yrā ne. Pe n Filipe yāŋ yi taha woo na, ma maha Perkua yāŋ yi, Niikanuhu ne, Tyihimu ne, Parpēna ne, ma suhu Niikluasu ne. U Niikluasu nwo naa n yi Yātōosyi wo, u ba u ya le Yiifee- kānde wo faale na.

6 Pe n poo yar pe Yesu tēnlehe na, pe n klue taha pe na, ma Yāhā nar pe kē pe tēn wīl na.

7 Yāhā kapān naa n cāāŋ plii wuhu na. Yurusalem wo pe Yesu kāndeyārfa n ba sroŋ syar naa n gaha. Yāhā yūndefa mpāy bya naa n sya ma naa Yesu ta pe Yater.

8 Yāhā ba ke laantār ta Yetyen na, ma maha ba ke Yrā Fānga le u laam wo, u n naa laanwo wūhū pye yēkā wūhū ne, pe klofa yīnde na.

9 U wīl -sē ba sye naam mpāy ye. Poo pye Yiifee-yawāhā nwoŋ gaafa ne. Poofa mii pye yāā yāmpa faale wo, ma ba yi le wo. Mpāy pye Syirē kāntraha wo tesē Lesyāāndi kāntraha ne ma ba pa. Mpāy maha pye Sersyi kāntraha wo tesē kui nkāy ne, kāntraha gaa wo pe n yee Yasyi, ma ba pa pe ya ndoŋ.

10 Pe sē -sē waha yia Yetyen na ma u pāā yigi ye. Yāhā Yrā naa laantor le u laam wo, u n naa kacān kaplāŋ ya pāā pe ne.

11 Loo na, pe n naam mpāy dāā, ma pe ta pe n kawar fua taha u na ma yee: «Wo wo faale wādyaha Musa wāpee luhu u yē na ma suhu Yāhā bya ne.»

12 Pe n klofa sūū le u na ke syi, pe Yiifee- wāle ne ma suhu Yāhā kaiyarfa ne. Loo na, pe n sur dye u Yetyen na, ma u yigi ma ka u ne kaplāŋ cerfa yahasee ye.

13 Pe n maha ga pa mpāy ter ne, pe ba kawar fua taha u na. Pe n ba yee: «Naa nwo sē tyii wo Yāhā kangbāŋ miipihi wāyee na, ma suhu wo wādyaha Musa kānde ne ye, lii Yāhā le ta.

14 Wo luhu tuu n yee, a Nasaretefa Yesu ga ba Yāhā kangbāŋ traha, tuu dur u wo wādyaha Musa kānde yīntaha wā klaha wo kē.»

15 Mpāy bye pe pye pe ba tege nii ke yawāhā nwoŋ wo, pe yīnde pye u Yetyen na, pe n u yīntaha yāā ke n yehe palpal yāhāyīŋ tēnlehe yīntaha wāŋ syi dyaŋ.

7

Yetyen yē yor pe kaplāŋ cerfa yaha ye

¹ Yāhā yūndefa yīŋfua n Yetyen yey ma yee: «Cīinde la pe n pāā?»

² Yetyen n u yē wāā sya ma u pye: «Yii mpāy ye ma ra nampyeŋ-, ta tuhufa ne, -ye ndityuhu yaha ra ye! Ye cā ma yee, wo faale wādyaha Brama see kāntraha nge wo pe naa n yee Otami. Pe koo kāntraha ngefa yee Syadeefa. Tuu sē bii yir wa u kusey nde wo ma ka Syahara wo ye, Yāhā gii koo myaha gboho tāŋ myar bye na, ke n bii ke ya yar u na,

³ ma u pye ma yee:
 <Ma klo yāā,
 taa le ta yaha ma tuhufua nna ne,
 ma ga nii teelii wo,
 tē ga yar ma na.>

⁴ Loo na, Brama n -sē yir ke Otami wo, ma ga nii klo laa wo pe naa n yee Syahara. U tuhufua pye u ne. U tuhufua tuu bii ku ke Syahara wo, Yāhā n maha u ta, u n yir ke fla na ma pa kāntraha nge wo, kii ree mii ke laam wo yagaa.

⁵ Yāhā sē bii teelaa wāā u kē kāntraha nge wo ye. Ke sē bii teelaa gē wāā u kē u waha mploho gē fāā ye, ma

-sē bii yē ter u ye, koo ga ba ke kāntraha kur bye wāā u kē, ke n nii pe wāŋ u kur bye ne. Koo cāā na, puee nen gē sē -sē pye Brama myaha na ye.

⁶ Loo nde kur ye, Yāhā n maha bii nde pāā u ye ma yee:

<Ma kur ga ba ka,
 pe ga nii nampay
 kāntraha gaa wo.
 Koo kāntraha ngefa ga ba pe
 ta yāmpa,
 pe pe nuhu dye- yīisyāŋ.

⁷ Loo nde wīī na,
 n -sē ga ba koo kāntraha
 ngefa sāhā.

N ga ba ta, ma kur n dur ba kāntraha nge na nwo,
 pe ba naa diŋ yi ra kē.>

⁸ Loo kur ye, Yāhā n naam-biyār le Brama ne, ma u pye ma yee, loo nde wīī na Brama yai u wākūū wīī koho yigi. Loo na u n bii Yisyake see, plii kuatāā wuhu u n u kūū. Yisyake n bii le dye ma Dyakuba see, ma u kūū plii kuatāā wuhu u ya ndoŋ. Dyakuba n -sē u naam kicar sēnsye syām kūū. Poo me, pe nii wo ter sēnsye syāŋ ngīī wāle.

⁹ Laanyar bii Dyakuba pii yigi, pe n sya pe cīifua Yosefe yigi par yāmpuai Syiptefa ye.

¹⁰ Yāhā -sē pye u Yosefe kur ye. Ke n dye u kue ye, ma u yīŋ yi kawlaŋ wo, ma ta koo fla kāntraha kui yīŋfua n u yee ba ta u yahasee ye. Yāhā n maha laantor le u laam wo ma u ta, u n kacāyor cā pāā u Syipte

kāntraha yīŋfua yahasee ye. U wīi n sya tāy u ye. U Syipte yīŋfua n u ta, u n nii ke kāntraha kai- kur byɛ yahasee ye u kaha bya ne.

¹¹ Loo kur ye, fāā n dye ke Syipte wo, Kanaa bya ne, pe naa wo kāntraha yee koo syi. Fɛn n gboho, ngaa sē yāā wo wāɛ ye wādi wāŋ ye. Wo faale wādyaha Dyakuba tuu luhu,

¹² a bur blokūū ma Syipte wo, u n u pii nɔ wāā ke fla na pe n ga u bur blokūū waa kɛ ba.

¹³ Pe n maha bii dur ga ke teɛ syāŋ wuhu na, Yosefe n ga u yīŋ yi pe na, pe n u yāŋ cā pe cīfua. Le klo yīŋfua bya n -sē u Yosefe nna cā.

¹⁴ Loo na, Yosefe n kānde wāā pe n ga u tuhufua yigi ba u fla na u nna byɛ ne. U tuhufua kaha nawee- pye gbeetāā sēnsye nawee- bua.

¹⁵ Dyakuba ka koo syi Syipte wo. U n bii ku ke fla na, u pii sēnsye syām bya ne.

¹⁶ Pe pe nakur gbe ga naa n le klo nde wo pe n yee Sihisyem. Koo fla nge na, teelaa fla ma gbīi ne ke fla na, Brama tuu bii par Amuɔr pii ye.

¹⁷ Yāhā ke bii yē tɛr Brama ye lii ne, loo nde pyeyale le bii nɔ gbe taha, wo klofa pe pye ke Syipte wo, pe nii n syar.

¹⁸ Dye- buar n tɛr, yīŋfa busāā n ku tɛr pe yai ne ke Syipte wo. Yīŋfua waa tɛr n bii yir u yai ne. Woo yīŋfua nwo cāŋ sē pye Yosefe wīi laa na ye.

¹⁹ U n wo wāɛ byɛ ta ma nii n nuhu, ma pee tā pe na, ma sya yee pe pe pēyār miy yaha, pe n naa n ku, pēyār rii te pye naam kicar.

²⁰ Koo cāā nge kē, Musa tuu see yi u nayɔr ne ma pye Yāhā laanfua. U nna n u yē woo yrey tāā.

²¹ Te yrey tāā kur ye, u nna n u gbe ga miy yaha, mii u Syipte yīŋfua bii le pāā ta mii. Ke kāntraha yīŋfua pueesya n bii u yāā, ma u ke gbe, ma u yigi mii u ya koho pesey dyaŋ.

²² Koo ke ta, pe n naa Musa klaha Syiptefa kai- ne tesē pe kacān ne. Tuu bii ɛ dye, u fānga n gboho, kacān n maha gboho u ye.

²³ U wāɛ ke bii nɔ dye- gbeesīi na, Musa n le ta woo ga ka, u ga u terfa Yiisrefa yāŋ.

²⁴ U n ga Syiptefa naa waa yāā, tuu nii poo Yiisrefa naa waa nuhu; u n dye u dya kue ye, ma u Syipte naa boo u kē.

²⁵ U naa n traha woo nampyeŋ- Yiisrefa n le cā, a woo kē Yāhā ke taha u pe sya yaha. Pe sē -sē le war ye.

²⁶ Koo yīŋsyii wo, u Musa n ga Yiisrefa syām yāā, pe nii n wāā. U n yee, woo ga pe syii ma pe pye: <Naam- biyām, ye ma klo nen yafa.

²⁷ Nwa ke -sē maha ye taha yii wānuhu na.> Wii ruu - sē naa u nampyeŋ nuhu, u n Musa tra wāā ma u pye: <Yoo tuu ma ta wo yīŋfua, ma naa wo sāhā?

²⁸ Maa ra boo la mii taa ne Syipte naa nwo boo mii

niinge na?>

²⁹ Musa tuu kaplāŋ ngī luhu, u n fā yi ke Syipte wo ma ga kuee kāntraha gaa na pe naa n yee Madaha. Koo fla nge na, u n cōō yāā, ma kicar syām see u na.

³⁰ Dyε- gbeesī n ter. Musa pye tēyāfūū fla wo yāŋ gaa tāy, pe n yee Senayi. Yāhāyīŋ tēnlehe waa n yi Musa na, wambule laa wo, naa naa n tar le laam wo, le sē -sē naa n suhu ye.

³¹ Loo nde wāyāā n Musa laam wo. Tuu yūhū crā ke na, woo ga gbihi yāŋ, u n luhu Yāhā yīmbui ne le n yee:

³² <Ndoō kē, ma wāle Yāhā. Ndoō kē, Brama ye Yāhā, Yisyake ne, Dyakuba ne.>

Fyar koho wo Musa n yer n sege, u sē ser naa n yāŋ nantāŋ ye.

³³ Yāhā n u pye:

<Ma ntāy fer kāā, draha gii raa yer nge, ke ma gbεgbε ma maha nii Yāhā wāŋ.

³⁴ N ta nna wāfāy yāā Syipte wo, n luhu pe wāsī ne, ta n tege pe wāsyayaha yīmbui ne.

Loo ne ta n yee, n ga ma lehe Syipte wo.>

³⁵ Woo Musa wii pe Yiisrefa pe bii sye yaha, ma bii u pye ma yee: <Yoo tuu ma ta wo yīŋfua, ma naa wo sāhā?> Woo Musa ceŋ ya kē, Yāhā u nō wāā pe kē syayahafua, ma maha u ta pe

yīŋfua. Yāhā n ke yāhāyīŋ tēnlehe waa lehe wāā Musa ye loo nde wī na.

³⁶ Woo Musa kē tuu laanwo wūhū pye yēkā wūhū ne Syipte laam wo, ma sya waha Yiisrefa yigi yi ke laam wo. U maha laanwo wūhū pye yēkā wūhū ne ke muhulangbāyāhā telai wo ma suhu le tēyāfūū klo ne, koo fla gii pe dyε- gbeesī pye.

³⁷ Woo Musa kē tuu maha bii Yiisrefa pye ma yee: <Yāhā ga ba ke Yāhā kaplāŋ tōrfua waa nō wāā ye kē mii ra dyaŋ. U ga ba yi ye ter laam wo.>

³⁸ Pe Yiisrefa pe bii pe ya wāā ta tēyāfūū klo wo, ke yāŋ nge flāhā tāy pe n yee Senayi, woo Musa maha kē tuu pye wo wāle ne ke fla na. Yāhāyīŋ tēnlehe waa naa n pāā u ne koo yāŋ yīŋ na. Kaplāŋ nkāy ke cīnde yrā wāā nawee kē, u yāhāyīŋ tēnlehe n ke yar u na, u n -sē pa, maa ke tōr yar wo na.

³⁹ Wo wāle n yee poo saa luhu u ye ye, ma u wī sye, ma pe laam wī ta ma yee, poo ga dur ter Syipte wo.

⁴⁰ Pe n maha bii Yarō * pye ma yee: <Wāŋ gaa fāā wo kē ke n nii wo yāhā, wo n ke ta wo yater. Musa wii tuu wo yigi yi Syipte wo, wo tee mii, wo sē cā lii u yāā ye.>

⁴¹ Pe n naanceŋ gaa fāā ta, ma ke tēŋ ma nuhu di ke wī ne, koo gii pe fāā pe ya ya pe klue ne.

⁴² Yāhā n dur yi pe kur

* 7:40 7.40 Yarō pye Musa lefua.

ye, ma tyii pe na pe n nii yāhāyīn wān tēj. Loo ne le yrūhū yaha Yāhā kaplān tōrfa saba wo ma yee, Yāhā yee:

<Yiisrefa, tee pye u tēyāfūū klo wo,
ke dye- gbeesī ngī na,
ndoo la, tee naa n tēj yraha ne?

Ye naa diŋ yi la ndoo kē?

⁴³ Ye cā ndoo sē kē ye.

Ye yāhā nge tee n yee Moloke,
koo kē ree gbe naa n tay ke fai nwonge wo.

U yrompua nwo pe n yee Arefaha,
ye maha ba usyi pye ma u ta ye yāhā.

Too wān nde ne,
tee ba fāā ma naa te tēj. Loo ne, n ga ye gbe ga miy yaha
teelaa wo deydey,
koo fla dey Babilon ge na.>

⁴⁴ Tēyāfūū klo wo, wo wāle bii ke Yāhā nwonge gbihi. Kānde lii Yāhā le ta, le wūhū bii yrūhū ta ntēmbapai raa na. Too nde pye wo wāle pe bii gbe le yaha ke fai nwonge wo. Musa bii ke nwonge gbihi mii Yāhā bii u yar le ne mii. Ke nwonge pye pe ye. Yāhā naa n pāā pe ne ke laam wo.

⁴⁵ Mpāy pe yir wo wāle mii kur kuε ye, pe bya n ke Yāhā nwonge yāā ma ke gbe ma ter ke ne. Yosua woo ruu pye pe yīn na. Yāhā ke bii yē ter Brama kur ye kāntraha gii ne, Yāhā n ta pe n bii waha

koo kāntraha ngefa kar wāā; poo ter mii sē pye Yiifee- ye. Koo Yāhā nwonge n kuee, kur mpāy ma yir pe yai ne, pe ga ke yāā. Koo syi ya, ma sya ba Dawide yai cāā dye.

⁴⁶ Yāhā n kaa taħa u Dawide na, u n -sē kānde nar ke ye, woo ga kaha fāā ke kē, koo gii ke ma Dyakuba Yāhā.

⁴⁷ Yāhā n sye, ma bii u dya Salmuu woo ta u n bii ke Yāhā kaha fāā †.

⁴⁸ Nwey tii nawee- pe n fāā pe klue ne, Yāhā sē n syā te laam wo ye, koo gii ke ma ncaha ye yāhāyīn na. Yāhā kaplān tōrfua waa loo pāā ma yee, Yāhā yee:

⁴⁹ <Yāhāyīn kē ke ma ra nangbān niisaha,
kāntraha -sē ma kāmamberge dyaŋ,
tē tre taħa ta.

Yii -sē ga waha koo nwoŋ fāā mii syi dyaŋ?
Draha gii syi -sē ma,
ke ga waha ra niisaha kua?

⁵⁰ Ndoosē na, tē too nde bye fāā,
ke yāhāyīn tesē ke kāntraha ne?> »

⁵¹ Yetyen tuu pe faalefa wīi tōr yar wa pe na, u n maha le pāā pe ye ma yee: «Yii laangbānfa mii, ye laam waha, ye sye ma ye ndityuhu gbāā tā ye saa luhu Yāhā ye ye. Ye sye, ye sē n luhu Yāhā Yrā ye ye. Ye ma mii ye wāle dyaŋ.

⁵² Yāhā kaplān tōrfua wii woo u kuee mii, pe sē u nuhu ye? Mpāy pe u kasronfua

† 7:47 7.47 Salmuu cāā kē, pe bii ke Yāhā kangbān cir fāā.

wāpa wīi pāā, pe pe boo. Yagaa u kasronfua tuu pa, ye u wīi sye ma sya ba u boo.

⁵³ Yii mpāy, Yāhā yāhāyīn tēnlehe ta, pe n le kānde tōr yar ye na, kānde lii Yāhā le ta, ye sē -sē le yār ye.»

Yetyen wāboo wīi

⁵⁴ Pe kaplān cērfa pe Yetyen kaplān ngīi luhu, ncafūhū n pe yigi, pe n sya nii n sege.

⁵⁵ U Yetyen woo -sē nwo, Yāhā Yrā Fānga le u yīi, u n yāhāyīn tēj yān, ma Yāhā nayōr yāā, Yesu ne tuu yir yer ke Yāhā kāndigi koho kue ye, kai- bye fānga ne u ye.

⁵⁶ U n yee: «-Ye luhu, n nwo, tē yāhāyīn yāā ke yār yaha nii. Nawee Puee yir yer Yāhā kāndigi koho kue ye.»

⁵⁷ Pe n tē sya, ma ndityuhu gbāā tā, ma sur dye u Yetyen na ma u yigi.

⁵⁸ Pe nawee- n u tyīn ga le klo kānkāy na, ma ga ntēambar ta, ma nii u miy u wāboo yimbui ne. Mpāy pe ba cāā u miy, pe ba pe nayrengbāy fer ma ta yaha dya waa kē pe naa n yee Sol, u naa te yān.

⁵⁹ Pe sya naa Yetyen miy ntēambar ne, u Yetyen woo -sē pye, tuu naa Yesu nar ma n yee: «Yīnfua Yesu, ta yrā sya!»

⁶⁰ Loo na, u n kānklūy gbāā, ma tē sya fānga ne ma yee: «Yīnfua, ma'a n tyii kapee nde na pe yīn na ye!» Tuu koo kaplān ngīi pāā wa, u n ku.

8

Yetyen wāboo wīi n tāy Sol ye.

Pe Yesu kāndeyārfa nuhu

¹ Koo per pe n yir Yesu kāndeyārfa wānuhu ne ke Yurusalem wo. Pe Yesu kāndeyārfa bye n fā cāān ter Yude kui wo, Syamari kui ne. Pe Yesu tēnlehe poo n kuee.

² Mpāy pe -sē naa n luhu Yāhā ye, pe n Yetyen nakugu gbe ga le, ma u gbā wīi wūn.

³ Sol woo -sē pye, tuu naa kaa taha u ya fānga na pe Yesu kāndeyārfa wīi wāpyeklahā- wīi ne. U naa n tay kle wo, ma Yesu kāndeyārfa fyāhā naa n yigi, naam tesē ca bya ne, ma ga naa pe le nwompīhi wo.

⁴ Mpāy pe ba fā cāān, pe naa n tay teebehe bye wo, ma naa Yesu kapāyīi pāā nawee- ye.

Filipe Yesu Crise kapāyīi yar Syamarifa na

⁵ Filipe n ka Syamari kungbāy wo, ma ga u Yāhā Yīndefua Crise wīi tōr pe nawee- ye.

⁶ Pe nawee- pe Filipe kaplān luhu, ma maha ke laanwo wūhū yāā tuu n pye, pe bye naa ndityuhu yaha, ma naa n luhu u kaplān ye kayi ne.

⁷ Sāndāpee naa n tē, ma tege naa n kāā nawee- busāā yīn na, tānklahafa busāā maha naa n jaa.

⁸ Loo nde n pe klofa ta, nuhu n pe yigi.

⁹ Le klo wo, dya waa -sē pye le wa, pe naa u yee

Syimu. Woo dya nwo pye caifua, ma naa pe Syamarifa laam wo kai- nkāy ne. U naa u ya yāŋ, usyi wee ye.

¹⁰ Ke fla nawee- bye, ma gbe pe kicar syĩmbir na, ma ga waa pe wāle na, pe bye -sē naa nagboho ta u na cĩinde, ma sya naa n yee: «Dya nwo, Yāhā fānga ge kē ke ma u ye, fānga gii pe n yee cĩinde fāngangbāŋ.»

¹¹ U tee ba ma- ter le klo wo, ma naa pe nawee- laam wo u pyer ne, koo syi kē pe n naa u fya, ma maha naa nagboho ta u na.

¹² Pe klofa pe -sē ba le kapāyĩ luhu Filipe yē na, kapāyĩ lii le Yāhā Yai wĩ tōr tesē Yesu Crise wĩ ne, pe naa loo sya cĩinde, ma naa Yesu ta pe Yater. Pe n -sē pe bye tãã naa n yi loho wo, pe naam tesē pe ca ne.

¹³ Syimu bya n Yesu kapāyĩ sya cĩinde. Loo kur ye, pe n u tãã yi loho wo, u n naa n kuee Filipe tãy. Filipe naa yēkã wũhũ pye, ma maha naa laanwo wũhũ pye Yesu myaha ne. Syimu naa koo ngĩ bya yãã, ke n -sē naa laam wo u kē.

¹⁴ Yesu tēnlehe mpāy pe pye Yurusalem wo, pe n ba luhu, a Yesu kapāyĩ ma, le dye Syamari laam wo, pe n Pyar ye no wãã ke fla na pe syām Nsān ne.

¹⁵ Pe syām pe ga dye ke Syamari wo, pe n Yāhā nar pe Yesu kāndeyārfa kē ma yee, Yāhā ke ta Yāhā Yrā n dye pe laam wo.

¹⁶ Pe tee ba tãã yi wātããyi ya loho wo Yesu myaha ne, Yāhā Yrā sē ba dye wa pe laam wo ye, koo syi kē pe n ba Yāhā nar pe kē loo wĩ na.

¹⁷ Loo na, Pyar tesē Nsān ne, pe n klue taha pe na, Yāhā Yrā n dye pe laam wo.

¹⁸ Syimu tuu yãã Yāhā Yrā le dye pe Yesu kāndeyārfa laam wo, yaliile wo Yesu tēnlehe pe klue taha pe na, u n war yi ma Pyar ye pye pe syām Nsān ne ma yee:

¹⁹ «-Ye ra bya kē ke syi fānga ne ta n nii, n ma klue taha wii na, Yāhā Yrā le dye ufua laam wo.»

²⁰ Pyar n u yē wãã sya ma yee: «Ma war pe ka ma ne, ma tee le wũũ, a Yāhā laantār wĩ n sya ke ye wale ne.

²¹ Ma lay wee nwo ye, ma sē maha yai loo nde syi wāyãã ne ye, ma laam tee mii, pe wee gbegbe Yāhā ye ye.

²² Mii dur yi kãã ma kapee nde wo, -taa Yāhā nar, ke ma sya ke ma kapee nde kua kãã ma na. Ma pye ge pye mii ma waha nde syi wũũ, ma sya le pãã yi.

²³ Tē ma yãã mii, ngaa kapihi ma ma yĩŋ na, ma ta ma kapee- n nihi ga ta ter, ma ta ma saha laa kayĩ ge pye ye.»

²⁴ U Syimu n Pyar ye pye pe syām Nsān ne ma yee: «Yii ge, -ye Yāhā nar ra kē, laa ma n faha ra dye nde kur ye tee pãã ye.»

²⁵ Yesu tuu naa kai- nkāy pye pe n naa n yãã yĩnde

ne, ma suhu nkāy ne tuu naa n pāā pe naa n luhu, Pyar ye pe loo kapāyī tōr yar wa pe nawee- ye, pe n dur ter Yurusalem wo. Kānde wo, pe le kapāyī tōr naa n gaha Syamari kāntraha kusyimbēhe busāā wo.

Filipe tesē Yetyopefa yīnfuangbān gaa ne

²⁶ Yāhāyīn tēnlehe waa n Filipe pye: «Ka yainsaha dar kue kāndigi koho kue ye. Kānde laa ma ke kue dragba wo, le n yir Yurusalem wo ma n gaha klo nde wo pe n yee Gbasa. Ka loo kānde fla na.»

²⁷ Filipe -sē yāā ta ter yir ter le kānde kue ye. U n ga dya waa yāā le kānde wo. U pye Yetyope yahaseefua waa, ma maha pye Yetyope yīnfasya war kluhu yīn na. U ba ka Yurusalem wo Yāhā seysaha wo, ma dur naa n ter u niisaha wo.

²⁸ U pye u ba dye nii u kafān wo, ma naa Yāhā kaplān tōrfua Yisa kaplān kal ke Yāhā sabangbān wo.

²⁹ Yāhā Yrā n Filipe pye ma yee: «Yūhū dye u dya kafān tāy.»

³⁰ Filipe n fā yūhū dye, ma luhu u Yetyope naa tuu nii Yāhā kaplān kal, nkāy Yāhā kaplān tōrfua Yisa tuu yrūhū. Filipe n u yey ma yee: «Kai- nkāy taa n kal ngī, ma ke war la?»

³¹ U dya n u yē wāā sya ma yee: «N ga waha pye mii, n naa ke war, waa ma yee u wee ma nii ke yīntaha tōr ma ra yar ye?» U n Filipe

nar, u n dye nii u tāy ke kafān wo.

³² Yāhā kaplān nkāy u naa n kal, koo kē ngī:

«U nii mii mbua wii syi dyan pe yigi n gaha boosaha wo.

U nii mii mbua wii syi dyan pe u yor kur, u n yaha le tete.

U sē yē kua ma laa ge pāā ye.

³³ Pe u klon, dyefua sē yāā u kue ye ye.

Pe mii, pe u boo kāntraha nge na,

kur wām ga ba yir na u ye pe naa u wī pāā?»

³⁴ U Yetyope naa n Filipe yey ma yee: «Dya, kace ra yar, yoo wī -sē kē, u Yāhā kaplān tōrfua tuu tōr loo ne? U ya koho wī laa, waa wī?»

³⁵ Filipe n kapān gbe ma u Yāhā kaplān tōrfua kaplān ngī yīntaha yar u dya na, ma sya ba le Yesu kapāyī tōr yar u na.

³⁶ Pe naa n ter ke dyan le kānde wo, pe n ga n loho fla gaa na. U Yetyope naa n u pye: «Loho nge! Nwa -sē maha ma ke kuae ta wātāāyi na loho wo?» [

³⁷ Filipe n u pye: «Ke ma pye ma Yesu ta ma laam wo ma cīnde Yater, ma ga waha tāā yi loho wo.» U Yetyope naa n u pye: «N le sya cīnde, woo kē tuu ma Yāhā Dya cīnde.»]

³⁸ Loo kur ye, u Yetyope naa n ta pe n ke kafān yer. U n tege woo tesē Filipe ne. Pe n dye ke loho wo. Filipe n u tāā yi ke loho wo.

³⁹ Pe yi ke loho wo, Yāhā Yrā Fānga n Filipe gbe ter. U Yetyope naa sē maha u yāā yāā nantāŋ ye, ma u kānde sya, ma n ter, nuhu fla.

⁴⁰ Filipe n ga u ya yāā klo laa wo pe naa n yee Asuhute. U n nii Yesu kapāyī tōr n gaha kui wo, ma sya ga dye Syesare wo.

9

Sol u troho wātāhā ter miy yaha ma Yesu kānde yār (Tēnl 22.6-16; 26.12-18)

¹ Sol -sē nwo, u pye ma naa Yesu kāndeyārfa ke wāboo ya ne. U n ba yir ma ka Yiiffee- Yāhā yūndefa yīŋfua fla na,

² maa saba mpāy sya u ye, saba mpāy syi pe ga waha kānde wāā u kē u n ka Damasus na, te Yiiffee-yawāhā nwey wo. U maa nawee- mpāy yāā ke fla na, naam woō, ca woo, pe ma yee wa pe n yār Yesu kānde wo, u waha pe yigi, u pe pua, u pa pe ne Yurusalem wo.

³ U n yir koo na, ma kānde sya, ma n gaha ke Damasus na. Tuu ga nō gbe taha le klo na, u n yee woo ga yāŋ, ma yāā cāā- mpāy ter syi pe yi yāhāyīŋ kuε ye, ma ba yehe u na.

⁴ U kadye n sege, u n laha too kāntraha na, ma luhu yīmbui laa ne, le u pye ma yee: «Sol, Sol, n lii wāpee pye, ma n nii ra nuhu yīntayāhā ne?»

⁵ U n wāā sya ma yee: «Yīŋfua, mboo wii raa n pāā ra ne, ma myaha mii?» Le

yīmbui n u yē wāā sya ma yee: «Ndoō Yesu kē taa n nuhu yīntayāhā ne.

⁶ Mboo, yir, ma dye le klo wo. Taa yai ma lii pye, pe ga le yar ma na.»

⁷ Nawee- mpāy pe wāā naa n yār Sol ne, pe byε ba yer pe sē sya naa laa pāā ye. Pe naa n luhu le yīmbui gblen ne, pe sē -sē naa waa yāā ye.

⁸ Sol n yir, ma tāhā yer kāntraha na. U n yīmpε yār, u sē -sē waha ngaa yāā nantāŋ ye. Pe n u yigi koho na ma ka u ne ke Damasus na.

⁹ U n plii tāā pye, u sē waha naa n yāŋ ye, u sē ngaa di ye, u sē maha ngaa wo ye.

¹⁰ Ke Damasus wo, Yesu kāndeyārfa waa pye, pe naa n yee Nanayase. U pye mii wāytāā dyaŋ u na, ma Yīŋfua yāā tuu u yee ma yee: «Nanayase.» U n u yē wāā sya ma yee: «Yīŋfua, n nwo, n n luhu ma ye.»

¹¹ U Yīŋfua n u pye ma yee: «Yir yagaa, kānde lii pe n yee kāndigi, ma loo sya, ma ka Yuda kaha wo, maa Tarsufa naa waa wīi yey, pe u yee Sol.

¹² U ma gε ma u nii Yāhā nar. U bya pye mii wāytāā dyaŋ u na, ma ma yāā, taa dye ga maa koho taha u na, ma yee u waha maha naa n yāŋ faale dyaŋ.»

¹³ Nanayase n loo wāā sya ma yee: «Yīŋfua, nawee-busāā dya nwo wīi tōr ra ye. Tuu Yesu kāndeyārfa nuhu wānuhu gii ne Yurusalem wo, n le luhu.

14 Yāhā yūndefa yīŋfua kānde wāā u kē, u pa nwo wo, u ba nawee- yigi pua, poo mpāy pe koho taha yaha Yesu na.»

15 U Yīŋfua n -sē maha u pye ma yee: «Ka, n dya nwo yāŋ yi, ma yee u ta wīl tōr yar driyēfa bye na tesē yīŋfa bye ne tesē Yiisrefa ne.

16 Tuu yai u wāfāy gii fāy ta wīl na, u ta, nawee- n ra wīl cā, n ga u yar koo bye na.»

17 Loo na, Nanayase n yir, ma ka Yuda kaha wo. Tuu ga dye ke kaha wo, u n klue taha Sōl na ma u pye ma yee: «Sōl, ma ma Yesu kāndeyārfua mii ta dyaŋ. Taa naa n pai kānde wo, Yīŋfua Yesu wii tuu ba yi ma na, woo u ra lehe wāā, n ba ma ta ma n waha naa n yāŋ faale dyaŋ, tē ma ta, Yāhā Yrā Fānga n ma laam yīl.»

18 Loo yalebya wo, wān raa n kuā kāā Sōl yīmpe na mii sawor dyaŋ, u n nii n yāŋ faale dyaŋ. U n yir, pe n u tāā yi loho wo.

19 Loo kur ye, u n di, u kadye n cā fānga yāā.

Sōl Yesu kānde wīl yar Damasufa na

Loo kur ye, Yesu kāndeyārfa mpāy pe pye Damasufu na, Sōl n kuee pe ne, ma faa plii raa pye,

20 ma nii Yesu wīl pāā nawee- ye Yiiffee- yawāhā nwey wo ma yee, Yāhā Dya kē Yesu ne.

21 Mpāy bye pe u kaplāŋ luhu, le n pe fe gbe, pe n nii le yey ma yee: «Dya

nwo woo sē na, tuu naa Yesu kāndeyārfa ke wāboo ne yīntayāhā ne Yurusalem wo, poo mpāy pe koho taha yaha Yesu myaha na. U sē yir la ma pa nwo, woo n pai tee nde Yesu kāndeyārfa yigi pua, u ga pe yi Yāhā yūndefa yīŋfua kē?»

22 Sōl -sē naa Yesu wīl pāā nawee- ye. Kaa naa n taha u kaplāŋ wālaha na tesē ke fānga ne. Yiiffee- mpāy pe pye Damasufu na, Sōl pe gbihi yar naa n laha Yesu wīl ne ma naa pe yar, Yesu woo u ma u Yāhā Yīndefua Crise, le n sya naa yē gbāā pe na.

23 Koo syi kē plii raa kur ye, Yiiffee- n pāā ta poo ga Sōl boo.

24 Sōl n -sē loo nde yāā luhu. Le klo pye, pe ba ncaha fāā, ma le klaha tā. Nawee- naa le klo kapahayēr bye sēŋ, ke yai ke yīmper, pe ma u Sōl yāā pe u boo.

25 Sōl pye Yesu kāndeyārfa mpāy ne nwoŋ gaa laam wo, ke ba fāā gbra le klo ncaha na. Fenaater gaa -sē pye ke nwoŋ wo ke ba yi ke ncaha ne. Pe n yir yīmper wo, ma u Sōl gbe le takūy laam wo, ma namihi pua le na, ma u Sōl yoŋ tege wāā fenaater ne le klo ncaha kur kue ye. Sōl n waha wloho yi ke syi, ma fā ter.

Sōl ka Yurusalem wo

26 Sōl n ga dye Yurusalem wo, ma yee woo ga dye wlāhā Yesu kāndeyārfa ne. Pe bye -sē ba fya u na, pe sē ba le sya cīnde ma yee,

u wā klaha ma nii Yesu kāndeyārfua ye.

²⁷ Yesu kāndeyārfua wii pe naa n yee Barnabaase, woo n Sōl yigi loo na, ma ka u ne pe Yesu tēnlehe fla na. Sōl tuu ba u Yīnfua wāā sya mii le kānde wo, u n kaplān nkāy pāā u ye, Barnabaase n loo nde tōr pe Yesu tēnlehe ye. Sōl tuu pye Damasu na, ma naa Yāhā kapān pāā Yesu myaha ne pe nawee-ye laanyīn ne, Barnabaase n maha koo bya tōr pe ye.

²⁸ Loo yale nde wo, Sōl n cā waha u ya wlāhā pe ne. U n nii n tay ke Yurusalem wo, ma Yāhā kapān pāā naa n laha Yīnfua myaha ne nawee-ye laanyīn ne.

²⁹ Yiifee- mpāy pe naa jreke yor luhu, u naa n pāā pe bya ne, ma naa kaplān tyīn pe ne. Poo -sē naa u wāboo ke.

³⁰ Pe Yesu kāndeyārfa pe loo cā, pe n Sōl yigi ga Sye-sare na, maa u ta u n ka Tarsu na *.

³¹ Loo na, Yesu kāndeyārfa yawāhāfa mpāy pe pye Yude wo, Galele ne tesē Syamari ne, pe n cā yrīn yāā. Yīnfua Yesu wīi naa n gboho pe laam wo plii wuhu na. Pe maha naa u laam wūhū pye yalebye. Yāhā Yrā kāmāy na, kaa naa n taha pe yawāhāfa wānihi na.

Pyar yēkā wūhū pye Yesu myaha na

³² Pyar naa n tay kui bye wo, ma naa Yesu kāndeyārfa

yān. U n ba ka klo laa wo pe naa n yee Liide, Yesu kāndeyārfa yānsaha wo,

³³ ma ga dya waa yāā le klo wo. Pe naa u yee Yene. U dye-kuatāā ba kē tānkur yan ne kāntraha na.

³⁴ Pyar n u pye ma yee: «Yene, Yesu Crise ma, u ma jaa yagaa. Yir, ma ma kasāy wān gbe!» Yene n ta ter yir.

³⁵ Liide klofa bye tesē Sarān ngbānfa bye ne, pe n loo yāā, ma pe troho wātāhā ter wā klaha, ma nii Yīnfua kānde yār.

³⁶ Klo laa pye tūntūn, pe naa n yee Yope. Cōo waa pye ke fla na, u myaha Tagbihita. U pye pe Yesu kāndeyārfa ne. Jreke yor wo ke Tagbihita myaha nge n yee Dōokase, ke yīntaha kē kafaa. U cōo naa kayī pye yalebye, ma maha naa koho le nawām ye.

³⁷ U n ba too yan na, ma ku. Pe n u nakugu yee, ma ke gbe ga ta nwoŋ gaa laam wo gbegbaha yīn na.

³⁸ Pe Yesu kāndeyārfa mpāy pe pye ke Yope wo, pe ba le luhu ma yee, Pyar ma tūntūn Liide na. Pe n nawee- syām lehe wāā u ye pe ga u yar, poo ma pe u nar, u pa poo fla na, u ma n nii kuee ye.

³⁹ Pe n ga dye Pyar fla na, ma re tēnlehe tōr u ye, u n yir wāā kūn pe ne le yalebya wo. Tuu ga dye, pe n u yigi ga ke nwoŋ laam wo gbegbaha yīn na. Calangusyam mpāy pye ke fla na. Pe bye

* 9:30 9.30 Pōl kusey ba kē Tarsu ne.

n ba yer Pyar t̄āy, ma nii n wūn. Dookase tuu pye yr̄āŋ na, ma ba nayre tii gbihi, tesē nayrengb̄āy tii ne, pe n too nde gbe n yar Pyar na.

⁴⁰ Pyar n pe nawee- bye ta pe n yi nwoŋ wo, u n dur ma k̄ānklūy gb̄āā k̄āntraha na, ma Yāh̄ā nar. U n ba wā klaha ke nakugu kue ye ma yee: «Tagbihita, yir!» U n u yimpe yār, ma Pyar yāā, ma yir nii.

⁴¹ Pyar n u yigi koho na, ma u ta u n yir yer. Loo kur ye, mp̄āy pe Yesu ta pe Yater tesē pe Yesu k̄āndeyārfa calangusyam ne, u n poo yee ba, maa u yar pe na yr̄āŋ.

⁴² Pe n le c̄ā t̄āŋ ke Yope wo, loo n ta, nawee- busāā n u Yīnfua ta pe Yater.

⁴³ Pyar n faa ma- Yope na. U ba kuee ke Yope wo sraha tēntēfua waa fla na, pe naa n yee Syimu.

10

Yāh̄āyīŋ tēnlehe waa ba yi Kōrnee na

¹ Syesare laam wo, dya waa pye pe naa n yee Kōrnee. U pye seraasyi yīnfua, ma pye Wōrmefa seraasyi ndreŋ gaa yīŋ na, pe naa n yee Yitale seraasyi ndreŋ.

² U dya naa Yāh̄ā k̄ānde ke. U naa n gaha Yāh̄ā narsaha wo u nna bye ne. Yiifee- mp̄āy pe pye nawām, u naa koho le pe ye, ma naa Yāh̄ā nar plii bye.

³ Per gaa yaiyīn yale wo, Yiifee- Yāh̄ā naryale ba kē, u n yāā mii wāytāā dyaŋ u

na. U n yāh̄āyīŋ tēnlehe waa yāā gbaa na, tuu dye ba u fla na, maa u pye ma yee: «Kōrnee».

⁴ U n u yāh̄āyīŋ tēnlehe yāŋ, ma fya, ma u pye ma yee: «Yīnfua, nwa ma?» U yāh̄āyīŋ tēnlehe n u yē wāā sya ma yee: «Taa naa Yāh̄ā nar, ma maha naa koho le nawām ye, Yāh̄ā koo bye sya ma ye. Ke sē faha ma wīi ne ye.

⁵ -Taa -sē nawee- lehe ya- gaa, pe n ka Yope na, pe ga dya waa ta u n pa, u myaha Syimu, nawee- bye u yee Pyar.

⁶ U n syā sraha tēntēfua waa ye, u myaha Syimu. U kaha ma muhulangb̄āŋ yē t̄āy.»

⁷ U yāh̄āyīŋ tēnlehe n loo p̄āā u ye ma ter. Le yalebya wo, Kōrnee n u tēntē- syām mp̄āy yee ba tesē u seraasyi naa waa ne, tuu pye mp̄āy yīŋ na. Woo bya ba naa Yāh̄ā k̄ānde ke, u wīi ba waha Kōrnee ye.

⁸ Kai lii le pye, u n le gbe ma t̄ōr pe ye, ma pe lehe wāā ke Yope na.

Mp̄āy pe wee Yiifee- ye, Yāh̄ā laa p̄āā Pyar ye pe wīi na

⁹ Ke yīŋsyii wo, pe naa n gaha ma sya ga nō gbe taha ke Yope na. Pyar -sē pye, u ba dugu u kaha gbegbaha yīŋ na yaiwlaŋ yale wo, ma yee woo ga Yāh̄ā nar.

¹⁰ Fāā n u yigi u n yee woo ga ngaa di. Yalii pe yee poo ga ngaa soho u kē, u n yāā mii wāytāā dyaŋ u na.

11 U n yāhāyīŋ yāā ke fe yār, kla gaa n nii tege n pai tāā ye kāntraha na: Ke kla pye mii faangbāŋ gaa dyaŋ. Ke yēr resyar ba wāā tā.

12 Ke laam wo treresyar wān ter bye pye tesē kahakaha wān ter bye ne ma suhu kānsyām ter bye ne.

13 Yīmbui laa n u pye ma yee: «Pyar, yir, ma wān nde boo, ma naa n kaa!»

14 Pyar n wāā sya le yīmbui ye ma yee: «Yīŋfua, too wān nde sē yō ye; wo Yiiffee- kānde na, wo n fā wān nde na.»

15 Le yīmbui n maha u pye ma yee: «Yāhā yee te yō, ma tee n fā re na.»

16 Pyar tuu too wān yāā, ma luhu le yīmbui ne, saa te n ter. Saa, u n maha te yāā. Yāhā te gbe yi u na koo syi tehe tāā, ke faangbāŋ n cā dugu ter yāhāyīŋ na.

Pyar dye waa kaha wo, u wee Yiiffee ye

17 Pyar tuu koo yāā pe wāytāā wo ke syi, u sē - sē waha le yīntaha cā ye. Le yale -sē nwo, Kōrnee tuu ba nawee- mpāy lehe wāā u Pyar ye u Syimu kaha wo, pe ba ke kaha yey naa n gaha, ma sya ga nō ke kapahayē na.

18 Pe n yīmbui yir ma le yey ma yee: «Syimu wii pe n yee Pyar, u n syā la nwo?»

19 Yāhā ke ba wān tii gbe yi u Pyar na ke yīmbui lii ne tuu ba luhu, u Pyar pye nantāŋ u naa le ga. Yāhā Yrā n u pye ma yee: «Yāŋ!

Nawee- tāā ma nwo, pe ma ke.

20 Yir, ma tege ke gbegbaha yīŋ na, ma ka pe ne, ma 'a n laalaa pye ye, ndoo tē pe lehe wāā.»

21 Loo na, Pyar n tege ba pe nawee- mii fla na, maa pe pye ma yee: «Wii tee n ke, woo kē ra ne. Ah ye pa lii na?»

22 Pe n u yē wāā sya ma yee: «Seraasyi yīŋfua Kōrnee kē tuu wo lehe wāā. Nawee wii kē u ne, u n sroŋ, Yāhā wīi gboho u laam wo, Yiiffee- bye u miyūhū yee. Yāhāyīŋ tēnlehe waa kē, u u Kōrnee klaha, ma u yar ma yee, u ma ta ma n ka u fla na, maa ma yē kapān pāā u n luhu.»

23 Pyar n pe yigi dye u kaha wo, ma syāsaha wāā pe kē.

Ke yīŋsyii wo, pe n yir ma kānde sya, ma dur ter. Pyar pye pe ne. Yope Yesu kāndeyārfa mpāy n yir ke Yope wo, ma Pyar wār ga.

24 Ke yīŋsyii wo, pe n ga dye ke Syesare wo. Kōrnee naa u sēŋ u kaha wo. U ba u nwonfa mpāy yee ba loo wīi na, tesē u naambiyābuam mpāy ne.

25 Yaliile Pyar naa n pai dyesaha wo, Kōrnee n ka, maa u wāā, ma kānklūy gbāā u yaha ye, ma yee woo ga u syar nangbāŋ syaha ne.

26 Pyar n sye ma u kuā yir, ma u pye ma yee: «Danda, yir! Taa yāā, nawee ya kē ra bya ne.»

27 U n nii n pāā Kōrnee

ne, maa dye ke kaha wo, ma nabuar mpāy yāā pe wāā nii.

²⁸ U n pe pye ma yee: «Ye cā ma yee Yiiffee- kānde na, Yiiffee naa sē yai u naa n crā nawee wii na u wee Yiiffee ye. U sē maha yai u naa n dye u kaha wo ye. Yagaa, Yāhā -sē ndoo klaha, ma ra yar ma yee, n sē yai n naa fā nawee waa ter na ye, n sē yai n naa waa ter yān mii nawee wii syi dyan, u sē yai pe naa n crā u na ye.

²⁹ Koo kē, tee ra yee, n sē sye ye, n pa. Tee ra yee ba lii na, ye waha le pāā ra ye yagaa.»

³⁰ Kōrnee n yee: «Ke plii resyar nanga, le pye yagaa syi yaiyīn na. N pye n naa Yāhā nar ta kaha wo. Dya waa n ba yer ra tāy u kale wān ne te n yehē palpal, ma ra pye ma yee:

³¹ «Kōrnee, taa naa Yāhā nar lii ne, ke le sya ma ye. Taa maha naa wān tii bye wāā nawām kē, le sē faha Yāhā na ye.

³² Loo nde na, waa lehe wāā Yope na, u n ga Syimu yee ba, Syimu wii pe n yee Pyar. U ma dya wii kaha wo, u bya myaha Syimu u ya ndon, u sraha tēn tē, u ma muhulangbān yē tāy.»

³³ Ta n ta ter waa lehe wāā ma ye, ma n le sya ma pa. Le yō. Wo bye mii Yāhā yaha ye yagaa. U Yīnfua tuu ma pye, ma ba wo yar lii ne, le pāā wo ye, wo ma wo n luhu ma ye.»

Mpāy pe wee Yiiffee- ye, pe le kapāyī fe luhu Pyar yē na

³⁴ Loo na, Pyar n yē kuā ma yee: «Cīinde ne, n cā Yāhā wee ke nawee waa puar nawee waa na ye.

³⁵ Ma'a sya yi teelii teelii, ma'a pye wa ma n luhu Yāhā ye, ma maha kasron pye, ma wīl ga naa n tāy ke ye.

³⁶ Yāhā le kapāyī nō wāā Yiiffee- ye, kapāyī lii le n yee nawee- bye ga ba yrīn yāā Yesu Crise kāmāy na, woo wii u ma wo bye Yīnfua.

³⁷ Nsān tuu nawee- yee naa n pai, maa naa pe yar, pe le sya pe cā, pe kapee- wāpyen sē yō ye, pe ke miy yaha, ma pe tāā naa n yi loho wo, ye koo ngī bye cā. Loo kur ye, lii le cāā pye Galele kāntraha kur bye na, ma sya ka Yude kāntraha na, ye maha loo nde bya cā.

³⁸ Yāhā fānga wāā Yesu kē, Yesu wii u n yi Nasarete wo, ma maha Yāhā Yrā wāā u kē, u n waha naa n gaha tebehe bye wo, ma naa kayī pye nawee- kē. Mpāy pe pye, Setane naa pe fāy fānga ne, Yesu u Setane kar tege naa n kāā pe yīn na. Yāhā pye u kur ye. Ye maha koo bye cā.

³⁹ Tuu kai- nkāy bye pye Yiiffee- klo Yurusalem wo ma suhu pe Yiiffee- kui bye ne, wo ke yāā wo yīnde ne. Loo kur ye, pe Yiiffee- ge u kuey mar boo trā na.

⁴⁰ Ke plii tāā na, Yāhā n u ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrān na gbaafa ye.

⁴¹ U sē -sē u ya yar nawee- bye na ye, u u ya yar wii poo na, wii mpāy Yāhā wo yān yi, ma yee too u yāā wo yīnde

ne. Yesu tuu dur ba yrāŋ na gbaafa ye, wii kē too u yāā, ma sya wāā di u ne, ma loho bya wāā wɔ u ne.

⁴² U n wo pye ma yee, too ga naa le Yesu kapāyī pāā pe nawee- ye, wo pe yar laha wo yee, woo Yesu kē Yāhā u yāŋ yi, u nawee- bye sāhā, mpāy pe ma yrāŋ na tesē mpāy bya ne pe ma gbā wo.

⁴³ Faale Yāhā kaplāŋ tōrfa bye bii le pāā u wīi na ma yee, cīinde ne, wii ma u Yāhā Yīndefua ta u Yater, Yāhā ga ufua kapee- gbe kāā u yīŋ na Yesu myaha kāmāy na.»

Mpāy pe wee Yiiffee- ye, Yāhā Yrā dye pe laam wo

⁴⁴ Pe nawee- pye pe naa Pyar kaplāŋ luhu, Yāhā Yrā n tege dye pe bye laam wo.

⁴⁵⁻⁴⁶ Yiiffee- mpāy pe ba Yesu ta pe Yater, ma pa Pyar ne, pe n yāā Yāhā Yrā tege dye pe nawee- mii laam wo, mpāy pe wee Yiiffee- ye. Loo nde n pe Yiiffee- mii fe gbe. Yāhā Yrā ba pe laam yīi, pe n sya naa yor ter raa pāā, ma naa Yāhā sey.

⁴⁷ Loo na, Pyar n le pāā ma yee: «Ah mpāy pe Yāhā Yrā yāā wo wāŋ syi dyaŋ, pe bya sē yai la pe tāā yi loho wo pe ya ndoŋ?»

⁴⁸ Loo na, u n yee, pe pe tāā yi loho wo Yesu Crise myaha na. Pe wātāāyi kur ye, pe nawee- n maha u nar, u kuee u plii raa pye poo ne. U n le sya.

11

Lii le Pyar yāā u n sya ka mpāy ye, pe wee Yiiffee- ye

¹ Mpāy pe wee Yiiffee- ye, poo bye Yesu kapāyī sya cīinde ke syi. Pe Yesu tēnlēhe mpāy pe pye Yude wo tesē ke fla Yesu kāndeyārfa ne, pe n le luhu, a mpāy pe wee Yiiffee- ye, poo bya Yesu kapāyī sya cīinde.

² Pyar n ba dugu ba Yurusalem wo. Pe Yiiffee- mpāy pe pye Yesu kāndeyārfa, poo mii n le kuān u ye ma yee:

³ «Mpāy pe wee Yiiffee- ye, ma ga dye pe kaha wo, ma sya wāā di pe ne.»

⁴ Kai- nkāy ke pye, Pyar n dye ke laam wo, ma ke bye tōr pe ye.

⁵ U n pe pye ma yee: «N pye klo nde wo pe n yee Yopε. N pye n naa Yāhā nar, ma ba yāā mii wāytāā dyaŋ ra na, ta n nii ngaa yāā: Ke kla pye mii faangbāŋ gaa dyaŋ, ke yēr resyar ba wāā pua tā. Ke n yir yāhāyīŋ wo, ma sya tege ba nɔ ra na.

⁶ Ta n nii ke waha n yāŋ, ma kāntraha treresyar wān raa yāā ke laam wo, wlaha wān ne, kahakaha wān ne tesē syir wān ne.

⁷ Ta n luhu yīmbui laa ne, le ra pye ma yee: «Pyar, yir, ma wān nde boo, ma naa n kaa!»

⁸ Ta n sye ma yee: «Aye, Yīnfua, wān nde syi sē yō ye. Wo Yiiffee- kānde na, wo n fā re na. Te syi sē dye yāā ra yē wo ye.»

9 Le yīmbui n maha yir yāhāyīŋ wo ke tēhe syāŋ na, ma ra pye ma yee: <Yāhā yee te yō, ma tee re yāŋ ma yee te sē yō ye.>

10 Tē too wān nde yāā ke syi, ma luhu le yīmbui ne, pe wāytāā n caa ra na, ma maha pa ra ye, ta n maha yāā koo syi ya. Ke n tā tēhe tāā, te wān bye n dugu ter yāhāyīŋ na, pe wāytāā n caa tāŋ ra na.

11 Le yalebya wo, naam tāā n ba yer ke kaha kapahayē na, kaha gii tē pye. Pe ba pe lehe wāā ra na, pe n yir Syesare wo, ma pa ra fla na.

12 Yāhā Yrā n ta pye, n ka pe ne, n ma n laalaa pye ye. Pe Yesu kāndeyārfa kuay mii tee yāā mii, pe ra wār ga wo n sya ga dye Kōrnee kaha wo.

13 Too ga dye u Kōrnee kaha wo, u n u yāhāyīŋ tēnlehe wīl pāā wo ye. U yāhāyīŋ tēnlehe tuu ba u ya yar u Kōrnee na mii syi dyaŋ, ma maha lii tōr u ye, u n dye ke laam wo, ma ke bye tōr wo ye. U yāhāyīŋ tēnlehe ba u pye ma yee: <Waa lehe wāā klo nde wo pe n yee Yope, u n ga Syimu ta u pa ma fla na, Syimu wii pe n yee Pyar.>

14 Kai- nkāy ke ga waha mboo Kōrnee ta ma n waha sya yaha, mboo tesē ma kahafa bye ne, u ga ba ke yar ma na.>

15 Ndoo Pyar pye n naa n pāā nantāŋ pe nawee- ne, Yāhā Yrā n ba tege dye pe bye laam wo, mii wo wāŋ syi

dyaŋ ke per cir na, per gii Yāhā Yrā ke fe tege, ma tege dye wo laam wo.

16 Ta laam n too Yīŋfua kapān nde na tuu ba yee: <Nsān ye tāā yi loho ya wo. Ndoo Yesu, n ga ye tāā yi Yāhā Yrā ge ne.>

17 Wii Yiiffee- mpāy too Yīŋfua Yesu Crise ta wo Yater, Yāhā n kayīl lii wāā wo kē, ke loo bya wāā mpāy kē, pe wee Yiiffee- ye. Ndoo ga waha Yāhā wīl sye la?»

18 Pe Yude Yesu kāndeyārfa, pe kaplāŋ ngīl luhu wa, pe n pe laam yīn, ma nii Yāhā sey, ma nii le pāā ma yee: «Le ma pye ke dyaŋ, mpāy pe wee Yiiffee- ye, Yāhā ta poo bya ma waha le sya ma cā pe kapee- sē yō ye, ma ke wāpyeŋ miy yaha, ke ga cīinde yrā wāā pe bya kē, lii wākuayāā wee le na ye.»

Yesu kāndeyārfa yawāhā wāfeyir Yātōosyi wo

19 Cāā gii cāā na pe ba yir Yesu kāndeyārfa wānuhu na yīntayāhā ne, ma sya ba u Yetyen boo, mpāy ba fā cāāŋ, ma sya ka Fēnise wo, Yātōosyi ne, Syiper ne. Ke Syiper nge, kāntraha gaa kē muhulangbāŋ ke gbey le. Pe n ga nii koo kui ngīl wo, ma nii le Yesu kapāyīl tōr Yiiffee- poo ya ye.

20 Yesu kāndeyārfa mpāy pye pe naa n yi Syiper wo tesē Syirē ne, ma ba pa Yātōosyi wo. Poo mii -sē naa Yīŋfua Yesu Crise kapāyīl tōr mpāy ye pe wee Yiiffee- ye.

21 Yīŋfua fānga pye pe kaplāŋ na, nabuar n naa pe kaplāŋ sya cīinde, ma pe kānle miy naa n yaha ma naa pe ya le Yesu kānde wo.

22-24 Yesu kāndeyārfa mpāy pe pye Yurusalem wo, ma naa pe ya wāā, pe ba Yātōosyi Yesu kāndeyārfa wīi luhu. Pe n Barnabaase woo lehe wāā ke fla na. U pye naweeyō, Yāhā Yrā ba u laam yīi, u maha ba Yesu ta u Yater u laam bye ne. Tuu ga dye ke fla na ma yāā Yāhā kayīi lii pye, le n nii u ye nuhu. U n pe nawee- yar laha pe pe laam ta wāceŋ, pe pe ya waha pe ma n cer Yīŋfua na ye. Nabuar n maha naa n pai, maa pe ya le naa n soho Yīŋfua koho wo.

25 Loo kur ye, Barnabaase n ka Tarsu wo Sol fla na.

26 U n ga Sol yāā, ma u yigi ba Yātōosyi wo. Pe n kuee ke fla na dyewee, ma nii yawāhā pye ke fla Yesu kāndeyārfa ne, ma maha nii nawee- busāā klaha. Myaha cāā taha Yesu kāndeyārfa na ke Yātōosyi goo laam wo, ma nii pe yee Cretyē; koo yīntaha kē, Crise nna.

Pe war nō wāā Yesu kāndeyārfa kē Yurusalem wo

27 Ke cāā na, Yāhā kaplāŋ tōrfa mpāy n yir Yurusalem wo, ma tege ga Yātōosyi na.

28 Poo nen waa pye, u myaha Agabise. Yāhā Yrā n u ta u n yir, ma le pāā nawee- ye ma yee, fāāpihi ga ba too Yude kue kāntraha

kur bye na. Ke fāāpihi n ba dye, ma yai Klode woo ne tuu pye kāntre fāngafa bye yīŋfua.

29 Pe Yātōosyi Yesu kāndeyārfa n yir, ma yee poo ga war wāā, wii ma waha yia yē gii na u pa, pe n wāā le pe nō wāā Yudefa mpāy kē pe ma Yesu kāndeyārfa.

30 War mpāy pe yāā, pe n pe bye le soho Barnabaase koho wo tesē Sol ne, pe n ga pe wāā pe Yesu kāndeyārfa yawāhā yahaseefa kē Yurusalem wo.

12

Pyar wāleŋ nwompihi wo tesē u wāiyaha ne

1 Koo cāā nsoho wo, fānga pye Yerote Agiriba woo ye. U n nii Yesu kāndeyārfa nuhu yīntayāhā ne.

2 U n sya ta pe n Syake yīŋ gbā cer yūntrūhū ne; Nsān lefua ba kē woo ne.

3 Tuu yāā le tāy Yiifee- ye, u n maha ta pe n Pyar yigi. Too plii pye Yiifee- syayaha gbar plii, ncasur bur sē n di too plii na ye.

4 Yerote n ta, pe n Pyar le nwompihi wo, ma seraasyi nawee- resyar yāŋ yi, poo syi fle resyar, pe n nii u Pyar yāŋ ma pe ya kē. Yerote naa n traha te syayaha gbar plii ma ter, u ta pe n Pyar sāhā nanihi wo, pe u boo.

5 Pyar pye ke nwompihi laam wo pe seraasyi ne, mpāy pe naa u yāŋ. Pe Yesu kāndeyārfa sē naa n faha

Yāhā wānar wīi ne u Pyar kē ye.

⁶ Ke pye yīmper, Pyar pye u ba sã wāy seraasyi syām mpāy nsoho wo, ntēn wān taa ne pe ta, ma u pua gbra pe ya na. Mpāy maha pye ke nwompihi nwonyē na, ma naa ke sēŋ. Pyar sãhāper -sē pye koo yīnsyii wo.

⁷ Koo yīmper wo, Yīŋfua yāhāyīŋ tēnlehe waa n ba fe yi ke nwompihi wo, cãã- gaa n yehe palpal ke laam wo. U n Pyar gbã yir, ma u pye ma yee: «Yir farfar!» Tuu ba loo pãã wa, te ntēn wān n -sē fer Pyar koho na ma laha too.

⁸ U yāhāyīŋ tēnlehe n maha u pye ma yee: «Ma sapaha pua, -taa ma ntāy gbe le.» Pyar n u sapaha pua, ma u ntāy gbe le. U yāhāyīŋ tēnlehe n maha u pye ma yee: «Ma nayrengbāŋ gbe le, -taa naa n taha ra na.»

⁹ Pyar n yi ke nwompihi nwompua laam wo, ma nii n taha u na. Lii u yāhāyīŋ tēnlehe tuu naa n pye nde, Pyar sē ba le sya wa ma yee cīinde ne ye. U naa le ga ma yee, wāytāã wīi laa syi ne.

¹⁰ Seraasyi mpāy pye pe naa tersaha sēŋ. Pe n ga ter pe tãy, ma maha ga seraasyi mpāy yãã yaha ye, ma maha ter pe tãy ma cã ga nɔ ke kapahayē na. Ke kããnklihi pye ntēn wāŋ. Nawee ma yi koo ne, u yi kua ke nwompihi wo. Pe n koo kããnklihi yãã ke yār ke ya ya. Pe n yi kua ke nwompihi laam wo, ma kãnde laa sya, ma faa yār, u yāhāyīŋ tēnlehe n plaha u

na.

¹¹ Pyar yīntaha n ba too, u n u ya pye ma yee: «Ya-gaa woo, n le cã laha ma yee, Yīŋfua kē tuu u yāhāyīŋ tēnlehe nɔ wãã, u n ba ra sya yaha Yerote koho wo, tesē wānuhu gii ne pe Yiiffee- pe n ke maa ra nuhu.»

¹² U n laam ga, ma Maari kaha kãnde sya ma ka. Nsān nahafua ba kē u ne, Nsān wii pe naa n yee Mareke. Nawee- busãã pye pe ba pe ya wãã ke kaha wo, ma naa Yāhā nar.

¹³ Tuu ga nɔ ke kaha na, u n ke kapahayē gbã, tēntēsya laale n pa loo n pai gbihi luhu, le myaha ba kē Ōrde.

¹⁴ Le tēntēsyaale n le yīmbui luhu, ma cã Pyar kē. Le n nuhu yigi ter Ōrde kē, u sē yer ge yer ma ke kapahayē yār Pyar kē ye, ma fã ter, maa cãã le pãã pe nawee- ye ma yee, Pyar ma kapahayē na.

¹⁵ Pe n u pye ma yee, u yīŋ wee ye. U n sye ma yee cīinde ne.

¹⁶ Pe n maha yee, a Pyar yirfua kē.

Pyar -sē pye u naa ke kapahayē gbã. Pe n ga ke yār ma yãã woo kē, le n pe bye fe gbe.

¹⁷ Pyar n koho kuã yir, ma yee pe yaha le. Yīŋfua tuu u yi yaha ke nwompihi wo mii, u n le tōr pe ye. U n maha pe pye ma yee: «-Ye ga le pãã Yesu cīifua Syake ye tesē Yesu kãndeyārfa mpāy ne pe ma u Syake ne.» Tuu koo pãã wa, u n yi ma ter kue ngaa ye.

18 Yīŋ n syii, seraasyi n nii fã gbey n klaha Pyar wĩ ne, ncã u pye mii laa?

19 Yerote n ta pe n u tay, pe sē u yãã ye. U n ta pe n pe seraasyi yey, seraasyi mpây pe naa Pyar yāŋ, pe sē waha laa cã pãã ye. U n ta pe n poo seraasyi yigi ga boo. Loo kur ye, Yerote n yir Yude wo, ma tege ga Syesare wo, maa kuee ke fla na, ma faa ma-

Yerote wãku

20 Yerote laam ba war Tyirfa ne tesē Syidõfa ne. Koo kui syāŋ ngĩ n pãã ta, ma pa poo n pai Yerote nar, pe n wãã le. Pe tee naa dir wãn busãã gbe Yerote woo kãntraha na, ma naa n gaha te ne pe kui wo. Pe n cãã ka, maa Blatise woo nar, u n yer le na. Woo pye u ga waha kai yar Yerote na u n le sya. Woo kē u pye Yerote kaha tēntē-bye yīŋ na.

21 Pe ba per gii ta, pe n gaha pãã pe wãã le, koo per n ba nɔ. Yerote n u nangbãŋ nayre le koo per, maa tege nii u nangbãŋ niisaha wo. U n kaplãntãhã pãã nanihi wo nawee- kē, nuhu n sya pe yigi.

22 Pe nawee- n nii n tē ma yee: «Yãhã kē ke nii n pãã, nawee ge sē kē ye.»

23 Le yalebya wo, Yīŋfua yãhãyīŋ tēnlehe waa n koho te u Yerote na. U tee ba Yãhã myaha sya, ma ke ta u wāŋ. Fyār n dye u wo u n ku.

24 Loo kur ye, le Yīŋfua kapâyĩ -sē naa n gaha deydey, tesē mpây pe naa n

dye Yesu kãnde wo, pe naa n syar.

25 Barnabaase tesē Sɔl ne, pe ba poo war yīntaha yi wa, pe n yir ke Yurusalem wo ma dur ter ke Yãtɔɔsyi wo. Pe ba Nsãn yigi taha pe ya na, Nsãn wii pe naa n yee Mareke.

13

Barnabaase wãyãŋyi Sɔl ne Yesu kapâyĩ wãtɔr wĩ na

1 Pe Yãtɔɔsyi Yesu kãndeyãrfa yawãhãfa nsoho wo, mpây pye Yãhã kaplãŋ tɔrfa. Mpây maha pye pe naa nawee- klaha Yãhã kaplãŋ ne. Barnabaase pye pe ne, Syimu ne, Syimu wii pe naa n yee Nawɔ, ma suhu Lususe ne wii u n yi Sirene wo, Sɔl ne, Manayē ne, Manayē wii tuu ba wãã le fãngafua Yerote ne kaha neŋ wo.

2 Per gaa, pe ba pe yē tã digi na, ma pe ya wãã ta ma nii naa Yīŋfua sey, Yãhã Yrã n ba pe pye ma yee: «Ye Barnabaase yāŋ yi ra kē tesē Sɔl ne. Tēn laa ma, n n yāŋ pe ga le tē.»

3 Pe n kuee koo yē wãtã na digi na, ma klue taha pe na ma Yãhã nar pe kē, ma kãnde wãã pe kē, pe n ter.

Barnabaase ye ka Syiper na Sɔl ne

4 Yãhã Yrã le Barnabaase ye lehe wãã Sɔl ne, pe n yi Yãtɔɔsyi wo ma tege ga Seliise na. Pe n kuee ke fla na, ma salangbãŋ gbe, ma ka Syiper na. Koo kãntraha

nge, muhulangbāŋ ke gbey le.

⁵ Pe ga nɔ ke Syiper na, klo lii pe cāā dye, pe naa le yee Salami. Pe n nii Yāhā kapān pāā ke fla na Yiifēe- yawāhā nwey wo. Nsān Marekē pye pe ne, ma ba naa koho le pe ye.

⁶ Pe n ke kāntraha yār plaŋ, ma sya ga nɔ ke kuasaha fla na. Klo laa pye ke fla na pe naa n yee Pafosu. Pe n caifua waa yāā loo klo nde wo, pe naa u yee Gbara Yesu. Jrēke yor wo u myaha ba kē Yelimase. U pye Yiifēe. U ba u ya ta, woo ma Yāhā kaicāfua.

⁷ U ba nii u kāntraha fāngafua tāy. U fāngafua myaha ba kē Sersye Pɔl. U ba kai- cā. Woo kē u ta, pe n Barnabaase ye yee ba Sɔl ne. U naa n traha u Yāhā kaplāŋ luhu.

⁸ U caifua Yelimase n nii n kē woo ga yer tā Barnabaase ye na Sɔl ne, ma maha nii n kē woo ga u fāngafua yīŋ wā klaha u ma n le Yāhā kapāyī sya cīnde ye.

⁹ Sɔl wii pe maha u yee Pɔl, yagaa Yāhā Yrā le u laam yīi, u n nii u caifua waha n yāŋ,

¹⁰ ma ba u pye ma yee: «Ma mii ta ter kacāŋ, ma pee ter, sāndūpee dya kē ma ne, ma wee yāā wāyī wīi na ye! Yīŋfua Yāhā ke kai- nkāy ta, ma tee yee, maa ke pye klaha-.

¹¹ Naa n luhu yagaa: Yīŋfua Yāhā ga koho te ma na, ma n nii fūū, ma yalaale pye, ma cā maha ba naa yai cāā- yāā.» Le yalebya wo,

Yelimase yīmpε n wo tā u na, u n u ya yāā yīmperwoho laam wo. U n nii figi gbey n klaha ke fla na ma nii waa kε u u yigi koho na.

¹² U kāntraha fāngafua tuu nde yāā le pye nde, u n Yesu ta u Yater. Ke kaklaha ter ngīi ba yē gbāā u na, kaklaha nkāy ke Yīŋfua Yesu wīi pāā nawee- ye.

Pɔl, Barnabaase ne Yātɔɔsyi wo, Pisidi kāntraha na

¹³ Pɔl ye n salangbāŋ gbe u nampyeŋ- ne Pafosu wo, ma ka klo laa wo pe n yee Persye. Loo klo nde pye kāntraha gaa na pe n yee Pāāfile. Nsān Marekē n pe yaha koo fla na, ma dur ter Yurusalem wo.

¹⁴ Pɔl tesē Barnabaase ne, pe n ta ter pe yrāhā ye, ma yir ke Persye wo, ma ka klo laa wo pe n yee Yātɔɔsyi. Loo klo nde pye kāntraha gaa na pe naa n yee Pisidi. Kanii per, pe n ga dye nii ke Yiifēe- yawāhā nwoŋ wo.

¹⁵ Mpāy n ba kaplāŋ kal Yāhā kānde katan saba wo tesē Yāhā kaplāŋ tōrfa saba ne. Loo kur ye, pe Yiifēe- yawāhā nwoŋ yahaseefa n ta pe n ga Pɔl ye yar ma yee: «Wo nna, laa ma pye ye ye, tee ga pāā pe yawāhāfa ye, ye laantor le pe laam wo tesē fānga ne, ye ga waha le pāā yagaa.»

¹⁶ Pɔl n yir, ma koho kuā yir pe nawee- ye, pe yaha le. U n pe pye ma yee: «Yii Yiisrēfa tesē yii mpāy ne tee ba Yāhā nar yawāhā nwoŋ

nge wo, ye bye -ye luhu ra ye!

¹⁷ Yiisrefa, Yāhā bii wo wāle poo yāŋ yi. Ke pe yaha nampay Syipte kāntraha na, ma pe ta pe n syar ke fla na. Ke n maha bii yer ke fānga na, ma pe ta pe n waha fā yi ke Syipte wo.

¹⁸ Pe n ga dye- gbeesī pye tēyāfūū klo wo, Yāhā n maha naa pe kē digi ne ke fla na.

¹⁹ Mpāy pye pe sē bii Yāhā cā ye, Yāhā n poo ter kuasī wī kua kāntraha nge na pe naa n yee Kanaa, ma koo kāntraha nge wāā ke nna kē, wo wāle me. Koo kāntraha n nii pe wāŋ.

²⁰ Koo kai- ngī, ke gbe ma ga pye kua, ke waha dye- yīsyaŋ tesē dye- gbeesī sēnsye syi kua. Loo kur ye, Yāhā n kaplāŋ cērfa ta wo wāle yīŋ na, ma sya ga waa u Yāhā kaplāŋ tōrfua Samuyel yai na.

²¹ Loo kur ye, pe n yee poo ma yīŋfua wī na, wii tuu ga nii pe kāntraha kui kur bye yīŋ na. Yāhā n Sawile ta pe yīŋfua. Kisi dya bii kē u ne. Bēsya me kaha kur waa bii kē u ne. U n nii ye wāle yīŋ na dye- gbeesī.

²² Yāhā n bii Sawile ta u saha nii pe yīŋ na ye, ma u miy yaha, ma Dawide ta pe yīŋfua. Yāhā n u wī pāā ma yee:

«N Yisay dya Dawide yāŋ yi. Ta laanfua kē u ne. U ga ba ta laam wūhū bye pye.»

²³ Dawide kur waa kē Yesu ne. Yāhā bii yē ter Yiisrefa

ye, koo ga ba Syayahafua nō wāā pe kē, woo Syayahafua kē Yesu ne.

²⁴ Nsān n ba cāā yir Yesu yaha. U naa le pāā Yiisrefa bye ye, pe le sya pe cā pe kapee- sē yō ye, pe ke wāpyeŋ miy yaha, pe cā pa u n ba pe tāā yi loho wo, nawee- bye yīnde na pe n cā.

²⁵ Nsān kuyale ke ba gbe taha, u naa nawee- yar ma naa n yee: «Wii wāpaŋ tee n sēŋ, woo sē kē ndoo ne ye. Ufua ma u n pai ra kur ye. Ta syi sē yai u ntān sale wāfer ne u trē na ye.»

²⁶ Wo nna, yii mpāy tee ma Brama kur wām, ma suhu mpāy bye ne pe pa ke Yāhā nar yawāhā nge wo, yii me tee yai ye cāā le kapāyī luhu, le kapāyī lii le u Syayahafua wī pāā.

²⁷ Ye sē yāā, Yurusalemfa tesē pe yahaseefa ne, pe sē ke kai- war ye, kai- nkāy wo faale Yāhā kaplāŋ tōrfa pe bii cāā yrūhū yaha u Syayahafua wī na. Pe sē maha ba cā yoo kē u Yesu ne ye. Pe ta pe n u boo. Kai- ngī ke u Syayahafua dye yagaa poo pyer kāmāy na, koo kai- kē wo faale Yāhā kaplāŋ tōrfa pe bii cāā yrūhū yaha. Pe sē maha ke cā ye. Koo kai- sē kē pe n kal pe ye cāwāā cāwāā, Yiiffee- kani per wo.

²⁸ Pe ba u sāhā, pe sē laa wāpee ge yāā tuu pye ye. Pe n sye ma yee, fāngafua Pilati n ta pe n u boo.

²⁹ Kai- nkāy bye, ke bii cāā yrūhū yaha u wī na, ke n pai u dye, pe koo bye pye wa u

na, pe n u tege u kueymartrā
na, ma ga u le gbīi wo.

³⁰ Yāhā n -sē ta u n yir
gbā wo, ma dur ba yrāŋ na
gbaafa ye.

³¹ Mpāy pe ba yir u ne
Galele kāntraha na ma ka u
ne Yurusalem wo, u n plii
buar raa pye wāyiŋ ne pe na.
Yesu tuu naa kai- nkāy pye
pe n naa n yāā yīnde ne, ma
suhu nkāy ne tuu naa n pāā
pe n naa n luhu nditye ne,
koo kai- ngīi bye kē pe pāā n
tay nawee- ye.

³² Koo kē wo n nii loo
kapāyīi nde tōr n yar ye na.
Yāhā ke bii yē ter wo wāle
ye lii ne faale wo, loo ne le
kapāyīi nde ne.

³³ Yāhā le pye wii poo kē,
wii mpāy too ma pe kur kue
pii. Ke Yesu ta u n yir
gbā wo, ma dur ba yrāŋ na
gbaafa ye, wo cā yagaa, ke
bii yē ter wo ye lii ne, ke
le pye wa wo kē. Le ma le
yrūhū yaha ke Yāhā wāsey
yay syāŋ fla wo ma yee:

<Mboo kē, ma ma ra Dya-
puai,
ma gbe nanga na,
nawee- ga cā,
n ma ma Tuhufua.>

³⁴ Yāhā bii yee, koo ga ba u
ta u n yir gbā wo, u dur ba
yrāŋ na gbaafa ye, tesē gbā
ma n maha waha yia yāā u
na ye. Ke naa loo pāā kaplāŋ
ngīi ne ma yee:

<Tē bii yē ter Dawide ye
kayūhū nkāy ne,
n ga ke wāā ye kē
cīinde.>

³⁵ Le maha ma le yrūhū

yaha ke Yāhā wāsey yay tee-
laa fla wo ma yee:

<Ma nawee wii raa yāŋ yi,
ma saa sya u n fūhū nii
gbīi laam wo ye.>

³⁶ Dawide woo na, tuu yir
u yai ne, u u tēn lay tē le
Yāhā laam wīi wāpye wīi na.
Tuu -sē bii ku, pe n u le u
wāle ne, u kuee gbīi laam wo
ma fūhū.

³⁷ Yāhā ke -sē wii ta u n yir
gbā wo, ma dur ba yrāŋ na
gbaafa ye, woo sē kuee gbīi
laam wo ma fūhū ye.

³⁸ Wo nna, -ye cā loo na
ye yee, woo kāmāy ne, le
kapāyīi n nii n tōr nawee- ye,
lii le n yee, Yāhā pe kapee-
gbe n kāā pe yīŋ na.

³⁹ Musa tuu le Yāhā kānde
katanŋ nkāy tōr, koo saha ye
ta, ye n sronŋ Yāhā yīnde na
ye. Wii woo u -sē Yesu ta u
Yater, Yesu ga ufua ta, u n
sronŋ Yāhā yīnde na.

⁴⁰ Yāhā kaplāŋ tōrfa pe lii
pāā yaha, -ye yii yigi, ye ma
syi ye wīi n nii koo syi ye! Pe
bii le pāā yaha ma yee: Yāhā
yee:

⁴¹ <-Ye yāŋ, yii mpāy tee tee
n pāā Yāhā wīi na,
-ye yāŋ lii ne tē ga ba
pye,

le ga ba nii ye ye yēgbāā
wīi,

ye ga ba kuee le wo.

N ga ba loo pye ye yīnde na,
ye saa ba ku wa ye.

Wātōr wīi syi dyaŋ pe ne ga
ba loo nde tōr ye ye,
yaa yee, cīinde sē ne ye.>

⁴² Pōl tesē Barnabaase ne,
pe ba pāā wa ma yi ke Yiifee-
yawāhā nwoŋ wo, nawee- n

pe nar, pe maha dur ba koo kaplāŋ cəŋ ya pāā kani per gaa, kii ke n pai.

⁴³ Naweete- mpāy pe naa Yiiffee- Yāhā kānde yār, poo busāā mpāy ma suhu Yiiffee-busāā mpāy ne, pe n nii n taha Pəl ye na Barnabaase ne. Pəl tesē Barnabaase ne, pe n pāā pe ne, ma pe gbihi yar, ma pe pye ma yee, Yāhā ke laantār wīi lii pye pe kē, pe le yigi klue sīi.

⁴⁴ Cāwāā gaa n taha. Koo cāwāā kani per, pe klofa bye n nii mii, pe pa tāŋ pe n pai ke Yāhā kaplāŋ luhu.

⁴⁵ Pe Yiiffee- yahaseefa ma suhu Yiiffee- mpāy ne, pe pe nabuar yāā pe n luhu Pəl ye ye, laanyar n pe yigi pe n nii Pəl yē kaplāŋ kai, ma maha nii u tyehē.

⁴⁶ Pəl tesē Barnabaase ne, pe n pe Yiiffee- yar laha laanyīn ne ma yee: «Le Yāhā kapāyīi yai le ne cāā tōr yii poo ye. Tee -sē le wīi sye ma yee, ye sē yai cīinde yrā wāyāā ne ye, wo mii, too wā klaha mpāy kue ye, mpāy pe wee Yiiffee- ye.

⁴⁷ Yīŋfua gē wo yar le ne ma yee:

◁N ma yāŋ yi,
ma ma ta cāā- wāŋ syi
dyaŋ
mpāy ye pe wee Yiiffee-
ye.

N ma yāŋ yi,
ma yee ma le
wāsyayaha kapāyīi
tōr ga yi
deydey kui bye ne
kāntraha nge na. »

⁴⁸ Mpāy pe wee Yiiffee- ye, pe kaplāŋ ngīi luhu, pe n nii nuhu di, ma nii le Yīŋfua kapāyīi sey. Yāhā ke mpāy ta, pe waha ba cīinde yrā yāā, poo bye n le kapāyīi sya, ma Yesu ta pe Yater.

⁴⁹ Le Yīŋfua kapāyīi naa n cāāŋ koo kue kāntraha bye wo.

⁵⁰ Canangbāy tii te naa Yiiffee- wāle kānde yār, ma suhu le klo yahaseefa ne, pe Yiiffee- n poo mii sūū le Pəl ye na Barnabaase ne, pe n pe nuhu, ma sya pe kar yi kāā pe kāntraha wo.

⁵¹ Pəl tesē Barnabaase ne, pe n pe tre mplēm kor yaha koo fla Yiiffee- na, ma ter klo laa wo pe n yee Yikō.

⁵² Pəl ye pe ter, ma pe Yesu kāndeyārfa mpāy ta yaha ke fla na, Yāhā Yrā n pe laam yīi, pe n nii nuhu ya di.

14

Pəl Barnabaase ne Yikō wo

¹ Pəl ye n ga dye Yikō wo Barnabaase ne, ma ka koo fla Yiiffee- yawāhā nwoŋ wo, ma Yāhā kapān pāā nawee-ye. Yiiffee- busāā tesē nawee-busāā mpāy ne pe sē pye Yiiffee- ye, Pəl ye kaplāŋ n tāy pe ye pe n sya Yesu ta pe Yater.

² Yiiffee- mpāy -sē ba sye, poo saa Pəl ye kaplāŋ sya cīinde ye. Poo mii n nawee-mpāy sūū, mpāy pe sē pye Yiiffee- ye, pe n sya nii wāpee ga pe Yesu kāndeyārfa wīi na.

³ Pɔl ye n kuee Barnabaase ne ke Yikō wo, ma faa ma. Pe ba pe koho taha yaha Yīŋfua na, ma naa pe kaplāŋ pāā laanyīn ne. Yīŋfua naa fānga wāā pe kē, pe n waha naa laanwo wūhū pye tesē yēkā wūhū ne nawee- n waha naa n cā, kapāyī lii pe n pāā nde Yīŋfua laantār wī na, cīnde ne.

⁴ Pe kaplāŋ n pe klofa ta, pe sē nii yīmbui nen na ye. Mpāy n kuee Yiifee- kur ye, mpāy n -sē taha pe Yesu tēnlehe na.

⁵ Pe Yiifee- tesē pe naweete- mpāy ne pe sē pye Yiifee- ye, poo mi tesē pe yahaseefa ne, pe naa pe ya gbihi, poo ga Pɔl ye nuhu Barnabaase ne, pe pe waa boo ntēmar ne.

⁶ Pe naam syām n yi le cāŋ na, ma ta ter fā ga Liiser kue ye Darbu ne, ma suhu koo kui syāŋ ngī kānkāy kusyīmbehe ne. Kāntraha gaa kui ba kē, pe naa ke yee Lakoni.

⁷ Pe n nii le Yesu kapāyī tōr koo fla na.

Pɔl tesē Barnabaase ne Liiser wo

⁸ Loo klo nde wo pe naa n yee Liiser, tākurfua waa pye, u naa n nii wānii ya. U ba see u tākur ne ke dyaŋ, u sē ba yir yer yāā, ma yār yāā ye.

⁹ U naa Pɔl kaplāŋ luhu. Pɔl n u waha yāŋ, ma le yāŋ cā u dya yīntaha na ma yee, u dya laam wo u le sya wa laantee nen ne Yesu ga waha u jaa.

¹⁰ Loo na, Pɔl n yīmbui yir, ma u pye ma yee: «Yir, ma gbihi tāhā yer ma tre na!» U dya n kur ye tāhā yer u tre na, ma nii n yār.

¹¹ Pe nabuar pe yāā Pɔl lii pye, pe n tē sya Lakonifa yor wo ma yee: «Te mpar te ya wā klaha nawee-, ma tege ba wo ye!»

¹² Pe n nii Barnabaase yee Yeepeta, ma yee Pɔl woo ma kaplāŋ pāāfua, ma nii u yee Makur, pe klo mpar myar ne.

¹³ Mpar rii pe n yee Yeepeta, te kangbāŋ pye le klo dyesaha fla na. Ke yūndefua n napa mpāy yāŋ yi ma faasyīmbir raa gbihi maha pe na, ma ka pe ne, ke kapahayē kue ye. U naa n ke, u ga pe napa boo, u Pɔl ye tēŋ Barnabaase ne. Pe nabuar bya maha naa pe wātēŋ wī ke.

¹⁴ Pe Yesu tēnlehe syām pe le luhu, le sē tāy pe ye ye, pe n sya pe ya nayre tyīn jūū, ma fā dye pe nabuar laam wo, ma nii n tē, ma yee:

¹⁵ «Naambiyām, nwa ye n nii loo nde pye? Naweete- ya me wo ne ye dyaŋ. Wo pa le Yāhā kapāyī ne ye kē, ma yee ye nekla wān nde tee ta ye mpar ma n tēŋ, - ye re gbe ga miy yaha, tee ye yīntar sroŋ cīnde Yāhā ya ye, cīnde Yāhā gii ke ma yrāŋ na yalebye, koo gii ke yāhāyīŋ ta, kāntraha ne, muhulangbāŋ ne tesē wān tii bye ne te ma te laam wo.

¹⁶ Nawee- terfa mpāy pe wee Yiifee- ye, faale wo Yāhā

bii tyii pe na pe n naa pe laam kānde yār.

17 Ke sē -sē tyii ke ya wīl wāyar na ye na ke kayūhū wāpyeṅ ne ye kē ye: Yalēbye ke ga ta sesaha n yir yāhāyīṅ na ke too, yīnwoho cāā n dye ye n dir yāā busāā. Koo kē ke ye yē digi yi, ma maha ye laam ta nuhu fla.»

18 Pe Yesu tēnlehe pe sya kaplāṅ ngīl pāā, pe -sē maha fāy, ma cā waha yer tā pe nabuar na, pe sē pe tēj ye.

19 Yiifēe- mpāy -sē yir Pisidi Yātōosyi wo tesē Yikō ne, ma pa ke Liiser wo. Pe n pe nabuar sūū, ma pe bye wlan taha pe ya na, pe n nii Pōl waa ntēambar ne, poo ga u waa boo. Pe n yee u ku, ma u fle ga miy yaha le klo kānkāy na.

20 Yaliile pe Yesu kāndeyārfa poo ya pe ba wo tā u na, u n cā yir loo na, ma wlāhā dye pe ne le klo wo.

Pe wādurbanṅ Syire kāntraha na, Yātōosyi wo

Ke yīṅsyii wo pe n yir Barnabaase ne pe syām, ma ka klo nde wo pe n yee Darbu.

21 Pe n le Yesu kapāyīl pāā koo fla na nawee- busāā n le luhu, ma Yesu ta pe Yater. Loo kur ye, pe n dur ga Liiser wo ma suhu Yikō ne, tesē Yātōosyi ne Pisidi kāntraha na.

22 Pe naa pe Yesu kāndeyārfa laam yīn, ma naa pe yar, pe pe ya plāhā Yesu wāta wīl ne pe Yater. Pe naa pe yar ma yee: «Wii ma yee u ga dye Yāhā Yai

wo, ufua ga cāā kayīhī yāā wa.»

23 Yesu kāndeyārfa yawāhāfa ma pye na, Pōl tesē Barnabaase ne, pe ga mpāy yāṅ yi pe laam wo, pe pe ta pe yawāhāfa yahaseefa. Loo na, pe ga pe yē tā digi na pe Yāhā nar, pe pe le soho Yīṅfua koho wo, woo wii pe ta pe Yater.

24 Loo kur ye, pe n dye yi ter Pisidi kāntraha kui nkāy wo, ma ga yi Pāāfile kāntraha na.

25 Pe n le Yāhā kapāyīl pāā koo fla na, klo laa wo pe n yee Persye, ma ka tūntūn klo laa wo pe n yee Yatale.

26 Pe n ga salangbāṅ gbe koo fla na, ma dur ga Yātōosyi wo, Syire kāntraha na. Loo klo nde ne, pe Yesu kāndeyārfa ba Yāhā nar pe kē, ke naa laantār wīl pye pe kē, pe n waha le Yāhā tēn tē. Loo tēn ne, pe ga tē kua, ma dur ba.

27 Pe ga dye ke Yātōosyi wo, pe n pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa yee wāā ta. Pe ba tēn lii tē Yāhā kāmāy na, tesē mpāy pe wee Yiifēe- ye, Yāhā ke ba pye mii, ma poo mii bya ta pe n waha Yesu ta pe Yater, pe n koo bye tōr yar pe Yesu kāndeyārfa na.

28 Loo kur ye, Pōl tesē Barnabaase ne, pe n faa nii ma- loo klo nde wo, pe Yesu kāndeyārfa ne.

15

Yesu kāndeyārfa ma yawāhā na Yurusalem wo

1 Yiifee- Yesu kāndeyārfa mpāy pe pye Yude wo, pe n yir ma pa Yātōosyi wo, ma ba nii Yesu kāndeyārfa klaha nde ne, ma pe pye ma yee: «Ye ma yee ye sē kūū mii Musa kānde le yar wo na mii ye, ye saa waha sya yaha ye.»

2 Pōl tesē Barnabaase ne, pe sē yer pe kaklaha nge na ye, le n sya nii kaplāŋ wātūyīn pe nsoho wo. Pe n le pāā ta ma yee, Pōl, Barnabaase ne, ma suhu Yātōosyifa mpāy ne, pe ka Yurusalem wo pe ga le yey yāŋ pe Yesu tēnlehe ye tesē pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa yahaseefa ne.

3 Pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa n pe wār wāā kānde wo. Pe n dye yi ter kui nkāy wo, kāntraha gaa na pe naa n yee Fenise, ma suhu Syamari kui nkāy ne. Mpāy pe wee Yiifee- ye, ma ba dye Yesu kānde wo, pe poo wīl tōr naa n gaha nawee- ye, le n naa nuhu yigi Yesu kāndeyārfa bye kē.

4 Pe ga dye Yurusalem wo, pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa bye n pe wāā, pe Yesu tēnlehe ne pe yawāhāfa yahaseefa ne. Yāhā ke ba Pōl ye ta ma tēn lii tē, Pōl ye n koo bye tōr pe ye.

5 Farisyē mpāy pe Yesu ta pe Yater, poo mpāy -sē pye ke fla na. Pe n yir ma yee: «Yesu kāndeyārfa mpāy pe wee Yiifee- ye, poo yai wākūū ne. Pe maha yai pe naa n yār le kānde wo, lii

Yāhā le yar Musa na.»

6 Pe Yesu tēnlehe n pe ya wāā pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa yahaseefa ne, poo ga le fla yāŋ.

7 Pe n kaplāŋ tyīn ma- Pyar n yir ma yee: «Wo nna, ye cā ma yee, Yāhā ba ra yāŋ yi le yale dey ma ra ta, ta n ga le Yesu kapāyīl yar mpāy na pe wee Yiifee- ye, pe le luhu pe Yesu ta pe Yater.

8 Yāhā gii ke nawee- bye laam wūhū cā tāŋ, ke pe sya, ma sya Yāhā Yrā le pe laam wo wo wāŋ syi dyaŋ. Loo nde ta wo n waha cā, Yāhā pe bya kue yāŋ.

9 Pe Yesu ta pe Yater, Yāhā pe bye ta wo ne koho neŋ na, ma pe kapee- yee laha kāā pe yīŋ na.

10 Ye -sē pye mii yagaa ma yee, yaa Yāhā pye yāŋ, ma n ke yii ga teger ta Yesu kāndeyārfa na, teger rii syi wo wāle tesē wii gē ne, waa sē waha te syi tēŋ yāā ye.

11 Wo nanem bye sē n yee la, Yīŋfua Yesu laantār kāmāy ne too sya yaha? Poo wīl bya wee la koo syi?»

12 Loo na, pe nawee- bye n yaha le, ma n luhu Barnabaase ye kaplāŋ ye, Pōl ne. Yāhā ke ba Barnabaase ye ta Pōl ne, ma yēkā wūhū nkāy pye tesē laanwo wūhū nkāy ne, pe nawee- mpāy nsoho wo, mpāy pe wee Yiifee- ye, pe n koo ngīl bye tōr yar pe nawee- na.

13 Poo nawee- syām mii pe ba pāā wa, Syake* n kapān

* 15:13 15.13 U Syake pye Yīŋfua Yesu cīlfua; u pye Yurusalem Yesu kāndeyārfa yawāhāfa yīŋ na.

gbe ma yee: «Wo nna, -ye luhu ra ye!

¹⁴ Mpāy pe wee Yiifēe- ye, Yāhā pe kuē yāŋ faale wo, ma nawee- mpāy yāŋ yi pe laam wo pe nii u wām. Pyar loo nde tōr yar wo na ke yagaa nge na.

¹⁵ Pe Yāhā kaplāŋ tōrfa kaplāŋ gē maha n gaha koo kuē ye. Ye cā, le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee, Yīŋfua le pāā ma yee:

¹⁶ <Loo kur ye,
n ga ba dur ba.

Faale Dawide yīnfar wee nantāŋ
u kur kuē pii ye ye,
mii kaha dyaŋ ke too.

N -sē ga maha ba too yīnfar
nde wāā
u kur kuē puee waa kē,
le n nii mii kaha dyaŋ ke
ba too,
ta n ke gbihi fāā.

¹⁷ Loo na, nawee- mpāy pe
kuee,
pe ga ba naa Yīŋfua fla
kē,
pe naa n taha u na.

Nawee- terfa mpāy bye pe
wee Yiifēe- ye,
poo mii, tē mpāy yāŋ yi
pe laam wo,
pe nii ra wām,
pe bye ga ba naa Yīŋfua
fla kē,
pe naa n taha u na.

¹⁸ Yīŋfua kapān ne nde.
U loo yar yaha le yale dey. >
»

¹⁹ Syake n maha pe yar taha ma yee: «Loo ne, ta laam wo, mpāy pe wee Yiifēe- ye, ma nii Yesu

kāndeyārfa, teger raa sē yai te taha pe na ye.

²⁰ Wo ga waha saba waa yrūhū wāā pe kē, wo pe yar, waa ma kla gii boo le soho mpar koho wo, pe ma n ke kaa ye. Tesē, pe ma kla gii boo pe sē ke kuāy ye, pe ma n ke kaa ye. Tesē, pe ma n naa ntāŋ kaa ye. Tesē, pe ma n naa tyatyāhā pye ca kuē ye tesē naam kuē ye ye.

²¹ Ye cā ma yee, ma gbe wo yahasee wāle mpāy cāā na, ma sya ba waa yagaa na, kānde lii Yāhā le yar Musa na, le n kal kanii per kanii per, wo Yiifēe- yawāhā nwoŋ wo.»

Yesu kāndeyārfa mpāy pe wee Yiifēe- ye, saba ka pe ye

²² Loo na, Yesu tēnlēhe tesē Yesu kāndeyārfa yawāhāfa yahaseefa ne, ma suhu pe Yesu kāndeyārfa bye ne, pe n pāā ta ma yee, poo ga nawee- mpāy yāŋ yi pe ya laam wo pe pe lēhe wāā Yātōosyi wo Pōl ye ne pe syām Barnabaase ne. Yudi wii pe naa n yee Gbarsabaha ma suhu Silaasyi ne, poo mpāy pe Yesu kāndeyārfa naa pe miyūhū yee, pe n poo yāŋ yi, ma pe lēhe wāā Yātōosyi wo Pōl ne.

²³ Pe ba pe lēhe wāā pe ga saba wii kē, u ba yrūhū ma yee:

«Wii Yesu tēnlēhe, wii Yesu kāndeyārfa yawāhāfa yahaseefa, wii mpāy too ma ye Yesu kāndeyārwai Yurusalem wo nwo, wo saba nwo yrūhū nō wāā ye kē,

yii mpāy tee wee
Yiifee- ye, ma ma Yesu
kāndeyārfa, ma nii
Yātōosyi klo wo kāntre
nde ne pe n yee Syire, ma
suhu Sersyi ne.

Wo syaha ma ye ye.

²⁴ Wo le luhu pe yee
nawee- mpāy yir wo fla
na, ma ga ye laam wlāhā
ntāncer kaplāŋ nkāy ne.
Wii sē kē too pe lehe wāā
ye ye ye.

²⁵ Loo ne, wo n yīmbui
wāā le, ma nawee- mpāy yāŋ
yi ma pe lehe wāā ye ye.
Poo pe ga wo naam- biyābua
syām mii wār ga, Pōl tesē
Barnabaase ne,

²⁶ poo mpāy pe gbā yē
nder ma pe ya plāhā ma
kuee Yesu tēn wo.

²⁷ Yudi tesē Silaasyi ne,
poo me too lehe wāā ye ye.
Nkāy too yrūhū saba laam
wo pe ga ke gbihi pāā ye n
luhu.

²⁸ Ye sē yāā, le Yāhā Yrā
ma suhu wii gē ne, wo yee
wo saa teger rāa ta ye na ye.
Kai- ngī too ga yar ye na,
nawee- bye yai pe koo gbihi
yigi.

²⁹ Koo kē ngī: Pe ma
kla gii boo le soho mpar wān
koho wo, ye ma syi ke kaa ye.
Tesē, kla gii ne pe ma yee pe
sē ke kuāy ye, ye ma n ke kaa
ye. Tesē, ye ma n naa ntāŋ
kaa ye. Tesē, ye ma n naa
tyatyāhā pye ca kue ye tesē
naam kue ye ye. Ye ma koo
ngī gbihi yigi, le yō.

Wo bye ye syar tāŋ.»

³⁰ Pe mpāy lehe, pe n
kānde wāā pe kē, pe n ka

ke Yātōosyi wo. Pe n ga dye,
ma pe Yesu kāndeyārfa bye
wāā, ma u saba le soho pe
koho wo.

³¹ Pe n u saba kal, ke
kaplāŋ n tāy pe ye ma maha
pe laam yīn. Loo nde n nii
pe ye nuhu.

³² Yudi tesē Silaasyi ne, pe
pye Yāhā kaplāŋ tōrfa, poo n
kapān gbe, ma pāā ma- pe
Yesu kāndeyārfa ne, ma pe
laam yīn, ma maha pe laam
gbihi ta.

³³ Pe n faa ma- koo fla
na. Loo kur ye, pe Yesu
kāndeyārfa n ba Yāhā nar ke
kānde yigi pe kē, pe n dur ga
pe nna fla na Yurusalem wo,
pe nna mpāy pe pe lehe wāā.

[³⁴ Silaasyi woo n kuee ke
fla na, ma yee le tāy woo ye.]

³⁵ Pōl tesē Barnabaase ne,
poo bye n kuee ke Yātōosyi
wo. Pe naa nawee- klaha,
ma naa le kapāyī tōr nawee-
ye, kapāyī lii le Yīŋfua wī
pāā. Mpāy maha pye pe ne
loo tēn nde na.

*Pōl ye cāāŋ pe ya na Barn-
abaase ne*

³⁶ Per gaa, Pōl n ba Barn-
abaase pye ma yee: «Too ba
Yīŋfua kapāyī pāā kui nkāy
wo, -too dur ga, waa ke fla
Yesu kāndeyārfa yāŋ, pe ma
mii.»

³⁷ Nsān wii pe n yee
Mareke, Barnabaase naa n
traha u u yigi taha pe na.

³⁸ Pōl n -sē yee: «Woo sē
na, u ba ter wo yaha, per gii
too pye Pāāfile kāntraha na.
U sē maha ba kaa taha yāā

wo na ma ka teelaa wo le tēn wīi na ye.»

³⁹ Yēcroho n dye pe nsoho wo, pe n sya cāāj pe ya na. Barnabaase n Mareke yigi taha u ya na, pe n salangbāj gbe, ma ter Syiper kāntraha kue ye.

⁴⁰ Pōl n Silaasyi yāj yi, pe Yesu kāndeyārfa n Yāhā nar ma pe le soho Yāhā laantār koho wo. Pe n ter.

⁴¹ Pōl ye n ter Syire kāntraha na tesē Sersyi kāntraha ne, ma nii pe Yesu kāndeyārfa laam yīn, ma nii pe yar pe pe laam waha Yesu wāta wīi ne pe Yater.

16

Timuti taha Pōl ye na Silaasyi ne

¹ Pōl n ga dye Darbu wo, ma yir ke fla na, ma ga dye Liiser wo. Loo klo nde wo, Yesu kāndeyārfua waa pye, u myaha ba kē Timuti; u nahafua pye Yiifeesya, ma Yesu ta u Yater, ma sroj le kānde wo. U tuhufua sē pye Yiifee ma ba wākūū kānde cā ye.

² Yesu kāndeyārfa mpāy pe pye Liiser wo tesē Yikō ne, pe naa u Timuti wāyīi pāā.

³ U wīi n tāy Pōl ye, u n sya u yigi taha u ya na. Yiifee- mpāy pe -sē pye koo kue kāntrε na, pe byε ba cā ma yee, u tuhufua wee Yiifee ye. Loo n ta Pōl n u kūū.

⁴ Kai- nkāy pe Yesu tēnlehe pe pāā ta Yurusalem Yesu kāndeyārfa yawāhāfa yahaseefa ne, Pōl ye ma ga dye klo lii wo, pe ga loo byε pāā

pe Yesu kāndeyārfa ye, pe maha pe yar pe naa n pye koo syi.

⁵ Pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa naa pe ya plāhā Yesu wāta wīi ne pe Yater. Kaa maha naa n taha pe wānihi na, plii wuhu na.

Yāhā Pōl ta u ka Maseduan kāntraha na

⁶ Yāhā Yrā sē sya Pōl ye n le Yāhā kapāyīi pāā Yasyifa ye ye. Pe n dye yi ter Firsiyi kāntraha ne tesē Galasyi kāntraha ne.

⁷ Pe ga nō gbe taha Miisiyi kāntraha na, pe n yee poo ga ka Bitini kāntraha na. Yāhā Yrā sē le sya pe ye ye.

⁸ Pe n dye yi ter Miisiyi kāntraha wo, ma ka klo laa wo pe naa n yee Toosa; le klo pye muhulangbāj tāy.

⁹ Yimper wo, Pōl n ba yāā mii wāytāā dyaṅ u na, u n Maseduanfa naa waa yāā tuu yir yer, ma nii u nar ma yee: «Pa Maseduan kāntraha na, ma ba wo sya yaha!»

¹⁰ Pōl tuu u dya yāā pe wāytāā wo ke syi, poo, tesē ndoo Luke ne, wo n cā ma yee, Yāhā wo yee too ka wo ga le Yesu kapāyīi yar Maseduanfa na. Wo n nii wākaṅ ke koo fla na.

Pōl ka klo laa wo pe n yee Filipe

¹¹ Wo n salangbāj gbe Toosa na, ma sroj ka kāntraha gaa na pe naa n yee Samotraasi. Muhulangbāj koo kāntraha nge gbe ye le. Ke yīnsyi wo, wo n

ka klo laa wo pe naa n yee Naplosyi.

¹² Naplosyi wo, wo n yi ke salangbāŋ wo, ma ka Maseduan klo laa wo pe naa n yee Filipe; le ba gboho. Wōrmefa maha ba nihi loo klo nde wo. Wo n plii raa pye ke fla na.

¹³ Kanii per, wo n yi le klo wo ma ka ke fla lafende fla na, ma yee laa na waa teelaa fla yāā Yiifee- pe pe ya wāā na, ma Yāhā sey. Wo n ga ca mpāy yāā pe pe ya wāā nii, wo n tege nii ma pāā pe ne.

¹⁴ Pe laam wo, cōō waa pye, u myaha ba kē Liidi, u naa n yi klo laa wo pe naa n yee Tadir, u naa wangbāhā fahawān taa cāā troho, te pye wāyēr. U naa Yāhā ke. U naa ndityuhu yaha wo kaplāŋ na, Yīŋfua n u laam ta u n nii Pōl kaplāŋ luhu kayi ne.

¹⁵ Loo kur ye, u n le sya u kahafa bye ne, pe n pe tāā yi loho wo. Loo le pye wa, u n wo yee ma yee: «Ye ma cā, n Yīŋfua ta ra Yater cīinde, -ye ba kuee ra kaha wol!» U n tāhā yer le na, wo n le sya u ye.

Pe Pōl ye tā nwompihi wo

¹⁶ Per gaa, too naa n gaha Yāhā narsaha wo, tēntēsya laale n wo wāā ba: Sāndūpee pye u yīŋ na, ma u ta u n waha kai- yāŋ naa n cā, ma waha ke cāā tōr naa n yaha. U naa loo pye, ma war busāā sya naa n gaha u yīŋfa kē.

¹⁷ U n nii n taha wo na, Pōl tesē wii ne, ma nii n tē ma n

yee: «Yāhā gii ke ma ncaha ye, koo tēntē- me naam mii ne! Kānde lii ya le ga waha nawee sya yaha, loo kānde kapāyīī ne pe n yar ye na.»

¹⁸ U naa loo pye plii bye. Per gaa, le n sya ba sye Pōl ye, u n wā klaha, ma sā u sāndūpee na ma yee: «Yesu Crise myaha na, n yee, ma tege kāā u yīŋ na!» U sāndūpee n tege kāā u tēntēsyaale yīŋ na le yalebya wo.

¹⁹ Le tēntēsyaale yīŋfa pe yāā, u saha laa yāŋ cā tōr nantāŋ u war sya pe kē ye, pe n Pōl ye yigi ga fāŋga na Silaasyi ne nanihi fla wo, pe klo yahaseefa fla na.

²⁰ Pe n ka pe ne pe klo fāŋgafa yahasee ye, ma ga le pāā ma yee: «Naam mii ma, pe kai- wlāhā wo klo laam wo. Yiifee- me pe ne.

²¹ Wii mpāy too ma Wōrmefa, wo kānde le yee lii sē yō ye, too ma n naa le pye ye, loo ne pe ta ma nawee- klaha.»

²² Pe nabuar bya n yee, pe tee pye. Pe klo fāŋgafa n ta, pe n Pōl ye nayre fer kāā pe na, Silaasyi ne, ma pe gbā sāngblā ne.

²³ Pe n pe kā gbā, ma pe tā nwompihi wo, ma u nwompihi sēŋfua pye, u pe yāŋ naa n yō.

²⁴ Pe u nwompihi sēŋfua yar waha ke syi, u n ga pe le wāā ke nwompihi nwonuŋ gaa laam wo, ma pe trē pua yigi yaha katyir wān taa laam wo.

²⁵ Yīndyaha nsoho wo, Pōl

ye n nii Yāhā nar Silaasyi ne, ma nii yay le ma Yāhā sey. Pe nwompihifa bye naa pe yīmbuhu luhu.

²⁶ Yalaale wo, kāntraha n yehe fānga ne, ke nwompihi nakūy bye n sya yehe. Te kāānklee bye n ta ter yār te ya ya. Ntēn wān tii pe ba ta ma pe nwompihifa pua, te bye n ta ter sāhā te ya ya.

²⁷ U nwompihi sēŋfua n yir wāy na; tuu yāā ke nwompihi kāānklee te yār yaha, u n yee pe nwompihifa ga pye pe fā ter, ma u yūntrūhū tyīn kuā, woo ga u ya boo.

²⁸ Pōl n tē sya fānga ne ma yee: «Ma'a syi ma kapee pye mii na ye, wo bye ma nwo!»

²⁹ Ke pye yīmper wo, u nwompihi sēŋfua n naa nar sya, ma fā dye ke nwompihi nwonuŋ laam wo, maa too kānklūy na, Pōl ye yahasee ye Silaasyi ne, ma nii n sege fyar koho wo.

³⁰ U n ta, pe n yi, u n pe yey ma yee: «Lefa, n ga waha pye mii, n waha sya yaha?»

³¹ Pe n u yē sya ma yee: «Yīŋfua Yesu ta ma Yater, maa sya yaha, mboo tesē ma nna bye ne.»

³² Loo na, pe n u Yīŋfua kapāyī pāā laha u ye, woo tesē u kahafa bye ne.

³³ U nwompihi sēŋfua n pe yigi ga ke yīmper wo le yalebya wo, maa pe nar yee pe kē. Pōl n ta ter u tāā yi loho wo, woo tesē u nna bye ne.

³⁴ U n Pōl ye yee, pe n dugu dye u ne u nwoŋ wo, ma di.

U dya tuu Yāhā ta u Yater, woo tesē u nna bye ne, le n nii u ye nuhu.

³⁵ Yīŋ n syii, pe klo fāngafa n pe tēntē- mpāy lehe wāā, pe n ba u nwompihi sēŋfua pye ma yee, u naam mii yi yaha.

³⁶ U nwompihi sēŋfua n le pāā Pōl ye ma yee: «Pe klo fāngafa nawee- lehe wāā, ma yee n ye yi yaha. Laa wee ye, ye ga waha yi ye ter pra.»

³⁷ Pōl n -sē pe fāngafa tēntē- pye ma yee: «Pe ta pe n wo gbā nanihi laam wo, pe sē cāā wo sāhā laa ge ne ye, wii mpāy too n tōr Wōrmefa ne! Pe n maha wo tā nwompihi wo. Yagaa, pe n traha pe wo yuhu yi yaha, waa ma n yi le cāŋ na ye. Wo saa le sya ye! Pe pa pe ya ya, pe ba wo yi yaha!»

³⁸ Pe tēntē- n ka, maa le pāā pe klo fāngafa ye. Pe le luhu ma yee, Pōl ye ma Wōrmefa Silaasyi ne, pe n fya. Pe Wōrmefa kānde na, waa sē yai u Wōrme naa gbā ye.

³⁹ Pe n pa loo na, maa kace nar Pōl ye ye, ma cā pe yi yaha, ma pe nar pe ter le klo yaha.

⁴⁰ Pōl ye, pe yi ke nwompihi wo Silaasyi ne, pe n ka Liidi kaha wo, ma ga Yesu kāndeyārfa yāā. Pe n pe laam yīn, ma pe yar pe pe ya plāhā Yesu kānde wo. Loo kur ye, pe n ter.

17

Pōl ye ka Tesaloni wo

Silaasyi ne

¹ Pɔl ye n ta ter Silaasyi ne kui nkāy wo pe naa n yee Amploŋsyi tesē Apoloni ne, ma ga dye klo nde wo pe naa n yee Tesaloni. Yiifeyawāhā nwoŋ gaa pye ke fla na.

² Pɔl pye, u ma ga dye klo lii loo wo, u ma ne ka koo fla Yiifeyawāhā nwoŋ wo. Pe ga dye Tesaloni wo, pe n ka ke fla na. Kanii per kanii per, u ne ka ke fla Yiifeyawāhā nwoŋ wo, u ga naa Yāhā kaplāŋ pāā pe ye. U loo pye cāwāy tāā syi, maa naa Yāhā kaplāŋ pāā nawee-mpāy ye, pe pye ke fla na.

³ Ke kaplāŋ ke yrūhū ta mii ke Yāhā sabangbāŋ wo, u naa pe klaha koo ne. U maha naa pe yar ma yee, u Yāhā Yīndefua Crise wīī ma, le cāā yrūhū yaha ma yee, u yai u fāy gbobo, u ba ku, tuu ba yir gbā wo, u dur ba yrāŋ na gbaafa ye. U maha naa pe yar ma yee: «Yesu nwo wii wīī tē n pāā ye ye, woo kē u Crise ne.»

⁴ Yiifeyawāhā car mpāy ya n le sya, ma taha Pɔl ye na, Silaasyi ne. Mpāy pe sē -sē pye Yiifeyawāhā ye, ma naa Yāhā kānde ke, poo busāā n le Yesu kapāyīī sya, ma taha Pɔl ye na, Silaasyi ne. Poo, ma suhu ca busāā mpāy ne nawee- naa nagboho ta pe na.

⁵ Yiifeyawāhā mpāy pe sye, pe loo yāā, pe n nii mii, laanyar ga pe boo. Pe n natay taa yāŋ yi pe nabuar laam wo, ma pe ta pe n pe ya wāā, ma

nya gbleŋ yir le klo wo. Loo na, pe n yir, ma ka Yasō kaha wo, poo n gaha Pɔl ye yigi Silaasyi ne, pe ga pe sāhā nanihi fla wo.

⁶ Pe ga dye, pe sē pe yāā ye, pe n u Yasō woo yigi, ma suhu Yesu kāndeyārfa mpāy ne, ma ka pe ne le klo yahaseefa fla na, ma ga nii n tē ma yee: «Naam mii driyē kur bye wlāhā tāŋ. Nanga, pe mii pe ba yi nwo!

⁷ Yasō syāsaha wāā pe kē u kaha wo. Kāntre fāngafa bye yīŋfua kānde na, lii le sē yai le pye ye, loo ne nawee-mii pe n pye. Ye sē yāā, pe yee yīŋfua waa maha ma, pe n yee Yesu.»

⁸ Pe kaplāŋ ngīī n pe nawee- laam war ma suhu le klo yahaseefa ne, le n sya nii gbleŋ.

⁹ U Yasō tesē mpāy ne pe ba yigi ba, pe n gblihi laa ma yē ter klo yahaseefa ye ma yee, poo ga Pɔl ye ta Silaasyi ne pe n ter; pe n cā pe miy yaha.

Pɔl ye ka Beree na Silaasyi ne

¹⁰ Yīmper ke ba wo, pe Yesu kāndeyārfa n Pɔl ye ta pe n yrāhā yi, ma ga ka klo laa wo pe naa n yee Beree. Pe ga dye, pe n ka ke Yiifeyawāhā nwoŋ wo.

¹¹ Koo fla Yiifeyawāhā laam ba yō ma ter Tesaloni klo Yiifeyawāhā. Pe n le Yāhā kapāyīī sya laanfīr ne. Plii bye pe naa Yāhā kaplāŋ saba yāŋ kayi ne, pe cā Pɔl kaplāŋ ma wāā le ke saba kaplāŋ ne.

12 Poo busāā n le kapāyīi sya. Mpāy ter pe sē pye Yiifee- ye, poo tesē ca mpāy ne nawee- naa nagboho ta pe na, poo busāā n le kapāyīi sya.

13 Yiifee- mpāy pe pye Tesaloni wo, pe ba luhu ma yee, Pɔl ma u le Yāhā kapāyīi pāā Beree bya wo, pe n ka ke fla na, maa nii pe klofa sūū, ma pe gblaha Pɔl ye ne.

14 Loo n ta, pe Yesu kāndeyārfa n ta tēr Pɔl ta u n tēr muhulangbāŋ kue ye, u ga salangbāŋ gbe u tēr. Silaasyi ye poo n kuee ke Beree wo Timuti ne.

15 Beree Yesu kāndeyārfa mpāy pe Pɔl wār ga, pe n ka u ne ma sya ga dye Aten wo. Pe wādur na, Pɔl n pe lehe, pe ma ga dye pe klo wo, pe ga Silaasyi ye yar Timuti ne pe pa u fla na, pe ma n nii kuee ye. Loo kur ye, pe Beree Yesu kāndeyārfa n dur tēr.

Pɔl ma Aten wo

16 Pɔl naa Silaasyi ye sēŋ Timuti ne ke Aten wo. U n wān busāā yāā le klo laam wo nawee- pe fāā ta wātēŋ wān. Loo nde n nuhu bye kua kāā u laam wo.

17 Ke Yiifee- yawāhā nwoŋ wo, u naa kaplāŋ pāā pe Yiifee- ne ma suhu mpāy ne pe sē pye Yiifee- ye ma naa Yāhā ke. Plii bye, nawee- mpāy tuu wāā naa n sya nanihi teebehe wo, u maha naa kaplāŋ pāā pe ne.

18 Mpāy kaklaha ke n yee nawee sē yai wāfāy ne ye, ma suhu mpāy kaklaha ne ke n yee nawee yai u naa u ya waha yīŋ wīi na, poo yīŋfa mpāy n pa maa nii kaplāŋ tyīn u ne. Mpāy naa n yee, a lii u kaplāmbuarfua u n pāā? Mpāy maha naa n yee, a yāhāfām mpāy wīi ne tuu n tōr. Poo ba luhu Pɔl ye tuu naa Yesu wīi pāā pe ye tesē u wāyir wīi ne gbā wo, tuu yir ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye, koo kē.

19 Le klo yawāhāfa mpāy pe naa pe ya wāā yāmpūnde lii yīŋ na pe n yee Yeroapaase*, pe n Pɔl yigi ga ke fla na, maa u pye ma yee: «Ma saa wo yar la, kaklaha nkāy ter syi wīi taa n pāā wo ye?

20 Ma sē yāā, kai- nkāy taa n tōr wo ye, wo sē ke cā ye, wo n traha wo ke yīntaha war.»

21 Pe Atenfa ma suhu nam- pay mpāy ne pe ba nii wlāhā pe ne, pe tēn pye wāceŋ: Loo ne pe nii naa kafūhū tōr pe naa n luhu pe ya ye.

22 Pɔl n yir yer pe klo yawāhāfa telai wo ma yee: «Atenfa, tē ye yāā mii, Yāhā wīi gbobo ye laam wo kacān wee ye.

23 Ye sē yāā, n naa n tay ye klo wo ma naa ye katēŋ wān yāŋ, ma ga ye yāhā tēŋsaha fla gaa yāā pe yrūhū ta ke yīŋ na ma yee: «Yāhā gaa wāŋ kē, wo sē ke cā ye.» - Ye yāŋ! Yāhā gii ree n tēŋ ye

* 17:19 17:19 Yāmpūnde gaa myaha kē. Aten klo yahaseefa naa pe ya wāā ke fla na ma naa pe klo kai- pāā.

sē ke cā ye; koo wĩ ne tē n pai pã ye ye.

²⁴ Yāhā gii ke driyē tāhā ke laam wān bye ne, ke ma yāhāyīŋ Yīŋfua ma suhu kāntraha bya ne. Yāhā kangbāy tii nawee- te fāā, ke sē n syā te wo ye.

²⁵ Nawee- saa waha laale gɛ pye Yāhā kē, pe kaa taha ke na ye. Koo kē ke yrā wāā nawee- bye kē, wũũ ne, ma suhu wān bye ne.

²⁶ Ke cāā nawee nen ya tāhā u n syar, nawee- ter bye n yi, ke n pe ta ta ga kāntraha teebehe bye na. Ke wān bye dyeyale ta dye laam wo, ma nawee- kāntrē yersar ta pe bye kē.

²⁷ Yāhā loo pye ma yee, nawee- pe koo fla ke. Pe pe ya waha pe naa ke ke, laa na pe ga ba ke yāā cā. Le cīnde -sē na, Yāhā sē dey wo bye na ye.

²⁸ Ye sē yāā, koo kē ke wo ta wo n nii yrāŋ na, wo n waha kai- pye, wo n nii kla. Ye kaicāfa mpāy sē loo nen ya pã la ma yee: <Wo bye maha ma ke pii.>

²⁹ Too -sē ma ke pii, wo sē yai wo naa le ga wo yee, Yāhā ga waha nii kla gaa syi dyaŋ, nawee- pe laam ga ma pe klue ta ma ke gbihi sān ne, wargbe syi ne, ntēmlaha syi ne ye.

³⁰ Faale cāā na, nawee- pe sē ba laa cā ye, Yāhā sē loo yāŋ nantāŋ ye, yagaa ke n ke nawee- ter bye pe le sya pe cā pe kapee- sē yō ye, pe ke

wāpyeŋ miy yaha.

³¹ Ye sē yāā, ke per gaa yāŋ yaha, ma maha nawee nen waa yāŋ yi u ba driyēfa sāhā koo per na. Ke loo nde yar nawee- bye na, ma woo nawee nen nwo ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye!»

³² Pe luhu Pɔl tuu wāyir wĩ pã gbā wo, wādurba wĩ ne gbaafa ye, mpāy n nii u ler, mpāy n u pye ma yee: «Waa ba naa loo nde luhu ma ye per gaa.»

³³ Loo n ta, Pɔl n kānde nar pe ye ma ter.

³⁴ Nanem mpāy -sē u kaplāŋ sya cīnde, ma dye Yesu kānde wo. Pe laam wo, dya waa pye pe naa n yee Denisu. U pye le klo kaplāŋ cerfa waa. Cɔɔ waa pye pe naa n yee Damarisi. Nawee- mpāy maha pye.

18

Pɔl ka Kɔrnti wo

¹ Loo kur ye, Pɔl n yir ke Aten wo, ma ka klo laa wo pe naa n yee Kɔrnti.

² Yiiffee naa waa pye ke fla na, u myaha Yakilasus. U - sē ba see kāntraha gii wo, pe naa ke yee Pōn. U ba yir u cɔɔ Persyile ne kāntraha nge na pe n yee Yitale ma pa ke Kɔrnti wo. Kāntrē fāngafa bye yīŋfua* wii pe naa n yee Klode, u ba yee pe Yiiffee- mpāy bye pe ma Yitale kungbāy nde wo, pe n yee Wɔrme, pe yi kã le klo

* **18:2 18.2** Koo cāā na, u kāntrē fāngafa bye yīŋfua pye Wɔrme wo Yitale kāntraha na.

wo. Pɔl n u Yakilasu yāā ke Kɔrnti wo, ma ka u kaha wo.

³ Pɔl tuu ba koho tēn lii tē cā, u bya naa loo tēn tē. Sraha tēn ba kē. Loo n ta, Pɔl n kuee pe fla na, pe n wāā naa n tē.

⁴ Kani per ma nɔ, Pɔl ga ka Yiifēe- yawāhā nwon wo u ga naa le Yāhā kapāyī pāā pe Yiifēe- ye tesē mpāy ne pe wee Yiifēe- ye. U naa n ke pe waha le kapāyī cūinde war.

⁵ Silaasyi ye n ba yir ke Maseduan kāntraha wo Timuti ne ma pa Kɔrnti wo. Pɔl n waha fānga yāā loo na, ma nii le Yāhā kapāyī pāā yalebye ma nii pe Yiifēe- yar ma yee, Yesu woo u ma u Yāhā Yīndefua Crise.

⁶ Pe Yiifēe- -sē u kapān sye ma nii u tyehē; Pɔl n u nayre mplēm kor yaha pe na, ma pe yar ma yee: «Ye ma ba ye yīn ke laa, yii gē ye le ke, ndoo kalaa wee ye. Ma gbe yagaa na, mpāy pe wee Yiifēe- ye, n ga naa n gaha poo kue ye.»

⁷ U n tyii pe Yiifēe- na ke yawāhā nwon wo. Loo kur ye, u naa n gaha dya waa fla na pe naa n yee Yituse. U naa Yāhā myaha gboho, u kaha pye ke Yiifēe- yawāhā nwon tāy.

⁸ Ke Yiifēe- yawāhā nwon yahaseefua Kirpusu n Yīnfua Yesu ta u Yater, woo tesē u kahafa bye ne. Kɔrntifa busāā naa Pɔl kapān luhu, ma naa Yesu ta pe Yater, pe n pe tāā naa n yi loho wo.

⁹ Per gaa yīmper wo, Pɔl n yāā mii wāytāā dyan u na, u n Yīnfua yāā tuu u pye ma yee: «Ma'a n fya ye, naa le Yesu kapāyī pāā, ma'a n yaha le ye!

¹⁰ Ma sē yāā, n ma ma ne. Waa saa waha ba ma yigi u kapee pye ma na ye, nawee-busāā ma klo nde wo, pe n pai ra ta pe Yater.»

¹¹ Pɔl n kuee dye nen gblihi ne ke Kɔrnti wo, ma nii nawee- klaha Yāhā kaplān ne.

¹² Cāā gii cāā na Galyō pye Yakayi kāntraha fāngafua, pe Yiifēe- n yīmbuhu wāā le ma yee, poo ga wāā Pɔl ne, ma u yigi ga kaplān cērfa fla na,

¹³ ma ga le pāā ma yee: «Dya nwo n traha u nawee-wlan pe n naa diŋ yi Yāhā kē kaa ter syi, pe wo Yiifēe-kānde wūhū miy yaha.»

¹⁴ Pɔl ba yee woo ga yē kuā u pāā, u Galyō n pe Yiifēe-pye ma yee: «Yii Yiifēe- mii, le ma ne pye naboo wīi laa syi dyan, kaa na kapee laa syi, n ne ga yee n ga luhu ye ye.

¹⁵ Le -sē nii kaplān ya tee n tyīn kapān nen laa wīi na tesē myar wīi ne, tesē ye Yiifēe- kānde wīi ne, ye yai ye waha loo nde war yii ya. Ndoo saa nii kai- ngīi syi sāhāfua ye!»

¹⁶ U n pe pye pe yir ke kasāhā saha fla wo pe naa n gaha.

† 18:17 18.17 Yiifēe- yawāhā nwon yahaseefua Kirpusu tuu Yesu ta u Yater, Sohōtān n u draha gbe.

¹⁷ Dya wii u pye ke Yiiffee-yawāhā nwoj yahaseefua, u myaha ba kē Sohotān†, nawee- mpāy n yir loo na, ma u yigi, ma nii u gbā ke kasāhā fla na. U Galyō sē -sē le ta kai ye.

Pɔl dur ba Syire kântraha na, Yâtɔɔsi wo

¹⁸ Loo kur ye, Pɔl n maha kuee Kɔrnti wo, ma faa ma. U n ba kânde nar pe Kɔrnti Yesu kândeyârfa ye, ma salangbāj gbe, woo tesē Persyile ne ma suhu Yakilasu ne. Pe n ter Syire kue ye. Pɔl tuu -sē ba yē ter Yāhā ye laa ne ma le pye wa, u n ta pe n u yīj kur Sāncrihi‡ wo, pe n cā ter.

¹⁹⁻²⁰ Pe n ga dye klo laa wo pe naa n yee Yefesyi. Persyile ye n kuee loo klonde wo u puai Yakilasu ne. Pɔl n ka le klo Yiiffee-yawāhā nwoj wo, maa Yāhā kaplāj pāā pe Yiiffee- ye. Pe n u nar u nii ma- pe ne, u n sye,

²¹ ma ter ma yee, Yāhā ma sya woo ga ba dur ba pe fla na. U n yir ke Yefesyi wo, ma salangbāj gbe ma ter.

²² Tuu ga tege Syesare na, u n ka Yurusalem wo maa ke fla Yesu kândeyârfa yawāhāfa syar, ma dur ter Yâtɔɔsi wo.

²³ U n plii yē gaa pye ke fla na, ma ter Galasyi kântraha ne, Firsyi kântraha ne, ma pe Yesu kândeyârfa yar naa n gaha, pe naa pe ya plāhā le Yesu kânde wo.

Apolosu ka Yefesyi wo, ma ka Kɔrnti wo

²⁴ Yiiffee naa waa ba pa Yefesyi wo. U myaha ba kē Apolosu, u ba see Lesyāāndi wo. U yē naa n tāy kaplāj ne, u maha ba Yāhā kaplāj saba wūhū cā.

²⁵ Pe ba u klaha Yīnfua kânde wūhū ne. Ke Yāhā kapāyī wāpāā wī naa n tāy u ye, u naa nawee- klaha kayi ne Yesu wūhū nkāy ne, u ba ke cā laha. Nsān nawee-wātāā wī ya tuu -sē ba cā.

²⁶ U n nii n pāā laanyīn ne ke Yiiffee-yawāhā nwoj wo. Persyile ye n luhu u ye Yakilasu ne. Pe u kaplāj luhu, pe n u yigi ga pe kaha wo, maa u Yīnfua kânde wūhū gbihi yar u na.

²⁷ Loo kur ye, Apolosu n ba yee woo ga ka Yakayi kântraha na. Pe Yesu kândeyârfa n yee, le yō. Pe n sya saba waa yrūhū no wāā pe Yakayi Yesu kândeyârfa kē ma yee, u Apolosu ma ba ka pe fla na, pe u yigi yō. Tuu ka ke fla na, mpāy pe ba Yesu ta pe Yater Yāhā laantār kāmāy na, u naa laa yō pe kē.

²⁸ Lii u naa n pye, u ba cīinde wūhū cā, ma naa ke pāā pe Yiiffee- ye, ma naa pe plahasaha fla yar pe na nawee- bye yīnde na. U naa Yāhā kaplāj saba ta, ma pe yar naa n laha ma yee, Yesu woo u ma u Yāhā Yīndefua Crise.

19

‡ 18:18 18.18 Sāncrihi ba pye Kɔrnti salangbāy yersaha.

Pōl ka Yefesyi na

¹ Apolosu pye nantāŋ Kōrnti wo, Pōl n yir Firsyi kāntraha na, ma Yasyi yāy fla yōr yi ma ka Yefesyi wo. U n ga Yesu kāndeyārfa mpāy yāā.

² U n pe yey ma yee: «Tee Yāhā kaplāŋ sya cīnde, ye Yāhā Yrā Fānga yāā la?» Pe n u yē sya ma yee: «Wo sē le Yāhā Yrā Fānga wīi gē luhu yāā gē luhu yāā ye.»

³ Loo na, Pōl n pe yey ma yee: «Tee ba tāā yi loho wo, ye laam wo, ye ba yee le yīntaha lii ne?» Pe n u yē sya ma yee: «Nsān tuu naa lii pāā nawee- ye ma cā pe tāā naa n yi loho wo, loo ne too cā.»

⁴ Pōl n pe pye ma yee: «Mpāy pe naa n sya, ma pe kāmpee- miy naa n yaha, Nsān poo tāā naa n yi loho wo. U maha naa Yiisrefa yar ma yee, wii u n pai pa woo kur ye, Yesu kē u ne, pe u ta pe Yater.»

⁵ Pe kaplāŋ ngīi luhu, pe n ta pe n pe tāā yi Yīnfua Yesu myaha ne.

⁶ Pōl n koho taha pe na, Yāhā Yrā Fānga n dye pe laam wo. Pe n nii n pāā yor ter taa wo. Kaplāŋ nkāy Yāhā Yrā naa ke le pe laam wo, pe naa koo tōr.

⁷ Poo nawee- mii kur bye pye nawee- sēnsye syām syi.

⁸ Loo kur ye, Pōl n ka Yiiffee- yawāhā nwoŋ wo, ma ga nii Yāhā kapān pāā laanyīn ne. U n yrey tāā pye ma nii Yāhā Yai wūhū tōr ma

naa n ke, nawee- n cā cīnde ne.

⁹ Yiiffee- mpāy pe -sē pye kasyerfa, pe sē naa ke kaplāŋ sya cīnde ye, ma naa le pāā pe nanihi ye ma yee, Yīnfua kānde wee kayīi ye. Pōl n tyii pe na, ma pe Yesu kāndeyārfa yigi ter ma ga nii Yāhā kaplāŋ pāā pe ye plii bye, kaha gii wo Tyiranuhu u naa nawee- klaha na.

¹⁰ U n kuee loo na dye- syāŋ, ma ta mpāy pe pye Yasyi kāntraha wo, pe Yiiffee- ma suhu mpāy ne pe sē pye Yiiffee- ye, pe bye n Yīnfua kapāyīi yāā luhu.

Seewa pii

¹¹ Yāhā ba Pōl ta ma naa yēkā wūhū pye, nkāy syi waa sē ke yāā yāā ye.

¹² Pe n sya naa Pōl kadye nayre wān wāā yanfa kē tesē u fatar ne, pe n naa n jaa, sāndāpee n maha tege naa n kāā mpāy yīŋ na.

¹³⁻¹⁴ Yiiffee- mpāy pe naa n tay ma sāndāpee kar tege naa n kāā nawee- yīŋ na, pe n yee, poo ga le pye yāŋ Yīnfua Yesu myaha ne. Mpāy pe naa loo nde pye, pe Yāhā yūndefa yīnfua waa pii kuasīi ba me. Pe tuhufua myaha ba kē Seewa. Pe n sāndūpee waa pye ma yee: «Yesu wii Pōl u wīi pāā, n ga ma yar woo myaha na, tege kāā dya nwo yīŋ na!»

¹⁵ U sāndūpee n pe yē wāā sya ma yee: «N Yesu wīi cā, n maha cā yoo kē Pōl ne; ah yii, mpāy me ye ne?»

¹⁶ U dya wii sāndūpee pye u yīŋ na, u n fānga yāā ma

ter pe bye yaha. U n pe tee pye wāpyeŋ gaa ne, ma pe duai, pe n fā yi u kaha wo nayreyar ne.

¹⁷ Yiifee- mpāy pe pye Yefesyi wo tesē mpāy ne pe wee Yiifee- ye, pe bye n le luhu, ma fya. Pe n nii Yesu myaha gboho.

¹⁸ Mpāy pe ba Yīnfua Yesu ta pe Yater, poo busāā naa n pai, maa pe kapee- pāā naa n yi gbaa na, ma yee Yāhā n ke laha kāā pe yīŋ na.

¹⁹ Mpāy pe pye wamfa, sabar rii pe pe wam kai-yrūhū le yaha pe laam wo, poo busāā n pe sabar nde gbe ba suhu nawee- bye yīnde na. Te sabar nde bye dir ga waha war milyō gbeesī sēnsye kua.

²⁰ Yīnfua kapāyī cāāŋ naa n yi koo syi dyaŋ fānga ne, ma maha naa ke fānga wūhū yar nawee- na.

Wāhā yir Yefesyi wo

²¹ Koo kai- ngī kur ye, Pōl n yee woo ga Maseduan kāntraha kui yōr yi tesē Yakayi kāntraha kui ne u ka Yurusalem wo. U naa n yee: «N ma ba ka ke fla na, n yai n sya ba ka Wōrme bya wo.»

²² Loo na, u n u ko- holefa syām mpāy lehe wāā u yahasee ye Maseduan wo, Timuti ma suhu Yerasyi ne. Woo n maha faa nii kuee Yasyi kāntraha wo.

²³ Koo cāā na, wāhā n yir Yīnfua Yesu kānde wī na.

²⁴ Yefesyi wo kangbāŋ gaa pye, pe ba cōo waa fāā ta ma yee, yāhā kē, ma naa u

tēŋ. U myaha ba kē Ndyan: Dya waa -sē pye wargbe wān fāāfua, u myaha ba kē Demetrise. U naa u Ndyan kangbāŋ nge syi wāpuabir fāā wargbe ne, ma naa ke par nawee- ye. Mpāy bye pe naa tēn tē u ne, pe bye naa wangbāy yāā le na.

²⁵ U Demetrise n u tēntē- wāā ta, ma suhu mpāy bye ne pe naa loo tēn nde syi tē, ma pe pye ma yee: «Naam- biyām, ye cā wo wale yīŋ n yi tēn nde wo.

²⁶ Dya nwo pe -sē n yee Pōl, tuu lii pye, ye le luhu ma maha le yāā. U le pāā ma yee, wān tii nawee- pe n gbihi, ma yee yāhā kē mii Ndyan ye dyaŋ, Yāhā sē kē te ne ye. Nawee- busāā n sya yer le na wo klo wo, Yefesyi wo nwo, ma suhu kui nkāy bye ne ke ma Yasyi kāntraha nge wo. Ye cā kapee ne nde.

²⁷ Ya'a yee ye sē cā ye, nde ga waha wo tēn klaha- wo kē, le maha ta yāhāsya Ndyan kangbāŋ myaha n too. Loo nde ga ta nag- boho saa naa n ta Ndyan na nantāŋ ye, woo wii Yasyi kāntraha bye u gboho tesē driyēfa bye ne.»

²⁸ Pe nawee- pe kaplāŋ ngī luhu, ncafūhū n pe yigi pe n nii n tē ma yee: «Yefesyifa, Ndyan myaha koo yai ke naa n gboho!»

²⁹ Koo gbleŋ n cāāŋ le klo bye wo. Pe nawee- n fā ga ke nanihi fla yī, ma Pōl yrāhāyārwai syām mpāy yigi, Kayusu tesē Arisarkē ne; Maseduanfa ba kē pe ne.

30 Pɔl ba yee woo ga ka pe nabuar fla na, Yesu kāndeyārfa n yer tā u na.

31 Yasyi kāntraha yahaseefa mpāy pye Pɔl naambiyām, pe n lehe wāā u ye, u ma n ka ke nanihi fla wo ye.

32 Loo yale wo, pe nabuar pye pe ba pāā naa n wlāhā, ma nii n gble: Mpāy ga nde pāā, mpāy ga laa ter pāā. Pe fānga γε sē ba ke yawāhā yīj cā ye.

33 Pe Yiifee- n dya waa tra naa n wāā yaha ye, u myaha Lesyāānder. Pe n woo yi u pāā pe nabuar ye. U n koho kuā yir pe nabuar ye, ma yee pe yaha le, woo ga pāā.

34 Pe nabuar pe ba u yāj cā ma yee, u ma Yiifee, pe n yir gblej ne ler syāj syi ma nii n yee: «Yefesyifa, Ndyan myaha koo yai ke naa n gboho!»

35 Worme naa wii u pye Yefesyifa klo yahaseefua, woo n pa ma ba pe nawee- ta, pe n yaha le. U n pe pye ma yee: «Yefesyifa, nawee- bye cā ma yee, Yefesyifa ne le n sēj Ndyanngbāj kangbāj na, woo wii u yirfua yir yāhāyīj na ma ba too kāntraha na.

36 Waa saha yee loo wee cīinde ye. Loo na, ye yai ye ye laam yīn, ye tyii ye ma n laa tee pye ye.

37 Tee naam mii yigi ba nwo, pe sē -sē Ndyanngbāj kangbāj kla gaa yuhu gbe ye, pe sē Ndyan wāpee pāā ye.

38 Demetrise tesē u tēntēfa ne, laa ma pye pe nsoho

wo waa ne, kasāhā plii ma, kasāhāfa maha ma. Pe yai pe ga le pāā koo fla na!

39 Laa ma maha pye waa ye, waa ba le fla yāj nanihi wo, le klo kai- kānde na.

40 Ye sē yāā, gblej wīi na pe ga waha yee, wo ma too wāhā yir le klo yījfa ne. Too wii wāā mma, yīj wee le na ye, waa waha lii pāā?»

41 Tuu kaplāj ngīi pāā wa, u n pe nawee- dur wāā pe kle wo.

20

Pɔl yrāhā Maseduan na, ma suhu Jresyi ne

1 Ke gblej wīi le ba kua wa gbεgbε, Pɔl n pe Yesu kāndeyārfa bye wāā, ma fānga le pe laam wo kaplāyūhū ne, ma pe syar, ma ter Maseduan na.

2 U Yāhā kapāyīi pāā naa n gaha pe Yesu kāndeyārfa ye ma sya ga ke fla kāntraha yi yaha. Loo kur ye, u n ka Jresyi kāntraha wo,

3 maa kuee yrey tāā. Tuu yrey tāā pye wa, u ba yee woo ga salangbāj gbe u ka Syire na, ma -sē luhu Yiifee- ma, pe pāā ta poo ga kapee laa pye u na. Loo ne le ta, u n Maseduan kānde dur gbe ma ga ka Syire na.

4 Yesu kāndeyārfa mpāy naa Pɔl wār u yrāhā na, pe laam wo Sopateri pye, Bereefa naa Perusu dya kē u ne; ma suhu Tesalonifa Aris- arke ye ne Sekunduhu ne; ma suhu Darbufa Kayusu ne, ma suhu Yasyifa Tesyihī ye

ne Toofii ne; ma suhu Timuti bya ne.

⁵ Pe ba dye Filipe wo, pe n ter wo yaha ye Toosa na, ndoo Luke tesē Pōl ne. Pe n wo sēŋ yaha ke Toosa na.

⁶ Yiifee- syayaha gbar rii ncasur bur sē n di ye, too kur ye wo n salangbāŋ gbe ke Filipe wo ma taha pe na. Wo n fā plii bua ma ga pe yāā ke Toosa wo, ma plii kuasii pye ke fla na.

Pōl Toosa na

⁷ Ke Yiifee- cāwāā per cir* yainkōŋ wo, wo ba wii wāā ma ga Yesu wāku cāā dir syi di, wo wii laam too wo Syayahafua wāku wīi na. Pōl ne yai u ter koo yīŋsyii wo. U n pāā pe Yesu kāndeyārfa ne ma sya ga yīndyaha dye.

⁸ Ke kaha gbegbaha yīŋ na, too ba wii wāā nwonŋ gii laam wo, naalor pye te ba nihi.

⁹ Naanfuē waa pye, pe naa u yee Yeetuse. U ba tege nii fenaater na. Pōl tuu ba pāā ma-, u n sā wāy faha. Le pye gbegbaha yīŋ tāā wuhu na, pe wāy n u ta u n tege too kāntraha na. Pe n tege ma u kuā yir, ma yāā u ku.

¹⁰ Pōl n tege kāntraha na, ma kue tege, ma u gbe yigi u klue wo ma yee: «Ye ma n fya ye, u ma yrāŋ na!»

¹¹ Loo kur ye, u n dugu ga ncaha ye maa bur la cer pe n di. U n maha pāā ma-, yai n sya ba dar, u n cā ter.

¹² Pe n ter u naanfuē ne yrāŋ u kaha wo, nawee- bye laam n yīn.

Pōl yir Toosa na ma ka Meleti na

¹³ Per gii too yir Toosa wo, wo cāā salangbāŋ gbe Pōl yaha ma ka Asosa na. Koo fla too ne ga Pōl gbe. U ba yee woo ga naa n yār trε ne.

¹⁴ Tuu ga wo yāā Asosa na, wo n u gbe ke salangbāŋ wo ma ka Metilēni na.

¹⁵ Wo n yir koo fla na; ke yīŋsyii, wo n nō Syoho tāy. Koo yīŋsyii, wo n nō Samusi na; koo yīŋsyii, wo n tege Meleti na.

¹⁶ Pōl ba yee woo ga ter Yefesyi tāy u saa yer ye, mii loo sē ne ye, u ga matter Yasyi kāntraha na. U naa n gber woo ga cāā dye Yurusalem wo pāānkoti gbar per.

Pōl n pāā Yefesyi Yesu kāndeyārfa yawāhāfa yahaseefa ne

¹⁷ Loo n ta, Pōl n kuae Meleti na, ma tēnlehe nō wāā Yefesyi Yesu kāndeyārfa yahaseefa ye pe pa.

¹⁸ Pe n pa u fla na, u n pe pye ma yee: «Per gii tē ka Yasyi kāntraha na, tē naa ra troho tāhā mii ye fla na ma sya ba waa yagaa na, ye le cā.

¹⁹ N naa nii tege tāā ye, ma naa Yīnfua tēn tē. Pe Yiifee- pe naa ra ke, ma pāā naa n ta, koo wāfāy nge bye pye ra na, ma suhu te laangar ne, yīntām n sya naa n yi ra ye.

* 20:7 20.7 Yiifee cāwāā per cir kē jimaasyi per ne.

20 Nkây ke ga waha laa yǒ ye kê, n sē ke wūhū ye na ye: N ke bye pāā ye ye, ma maha ye klahā ke ne nanihi fla wo tesē ye klē ne.

21 Pe Yiifēe- ma suhu mpāy bye ne pe wee Yiifēe- ye, n pe bye yar, pe pe kapee-wāpyeṅ miy yaha pe Yāhā kānde gbe, pe u Yīnfua Yesu ta pe Yater.

22 N nwo, n n ter Yurusalem wo yagaa; Yāhā Yrā le yee n loo pye, n sē-sē cā lii le n pai ra dye ke fla na ye.

23 Kui bye wo, Yāhā Yrā ra yar ma yee, nwompihi ra sēṅ ke fla na ma suhu wāfāy ne. Loo ya tē cā.

24 N -sē cā ma yee, ta yrā wee ngaa ra ye ye. Lii tē n ke, n waha ra fyaha bye fā tāṅ. Ye sē yāā, wo Yīnfua Yesu u tēn lii le soho ra koho wo, n waha le tē tāṅ. Loo tēn ne, Yāhā ke laantār wīi lii pye wo kê, n loo kapāyīi pāā nawee- ye.

25 N ga yi ye bye na ma Yāhā Yai wīi pāā ye ye. N -sē cā yagaa ma yee, yii nawee nen waa gē saa maha ra yāā yāā nantāṅ ye.

26 Loo ne, n ga le pāā ye ye nanga: Yii nawee nen waa ma plaha, ndoo sē kê n u ta u n plaha ye.

27 Ye sē yāā, n Yāhā wūhū bye tōr ye ye, n sē laa wūhū ye na ye.

28 -Ye naa n sēṅ yii na tesē nawee- mpāy bye ne Yāhā Yrā pe le soho ye koho wo, -ye pe gbihi naa n yigi mii mbanaha dyaṅ u mbaa ne. Poo mii, Yāhā pe par sya ke

Dya ntāṅ wāwoo kāmāy na.

29 N cā ma yee, n ma ba ter wa, nawee- mpāy ga ba dye ye laam wo. Pe ga ba pee tā ye na mii waygapyār dyaṅ mbaa na.

30 Yii gē laam wo mpāy ma, pe ga ba yir kawar wāfua ne poo ga pe Yesu kāndeyārfa wlaṅ taha pe ya na.

31 Ye ma n sā wāy faha ye, -ye naa ye laam too ke dye-tāā nkây na tē pye ye ne ma naa yii nanem bye yar ke kai- ne ke yai ke yīmper, ma sya naa yīntām gē yi.

32 Yagaa, n ye le soho Yīnfua Yāhā koho wo. Ke kapān lii le Yāhā laantār yar nawee- na, le ga ye laam yīn. Koo ya ke ga waha fānga wāā ye kê ye n yii plāhā Yesu kānde wo, ke maha ke kayīi wāā ye kê, ke kayīi lii ke n wāā mpāy bye kê pe ma ke wām.

33 N sē naa waa wale yāṅ yīnde ne ye, tesē waa sān ne ye, tesē waa kale wān ne ye.

34 Yii gē cā ma yee, n naa tēn tē ra klue ne, ma naa wo yē digi ke, ndoo tesē ra yrāhāyārwai ne.

35 N kai- bye pye ma yee, ye ra pyer yāṅ ye cā, wo yai wo naa tēn tē, koo syi wo ga waha naa kayīi pye fēnfā kê, too maha naa wo laam too Yīnfua Yesu yē kaplāṅ ngīi na tuu yee: <Pe ma ma kê, le yō; mboo ma -sē waha yia ma waa kê, wāyīi ma le na ma ta ter.> »

36 Pōl tuu kaplāṅ ngīi pāā wa, u n kānklūy gbāā pe ne, pe n Yāhā nar pe ya kê.

³⁷ Pe bye naa n wūn ma Pɔl wo naa n yigi pe klue ne, poo ga u wāter syaha wāā u kē.

³⁸ Pɔl tuu ba yee woo sē n pai maha pe yāā yāā nantān ye, loo le ba pe laam wlāhā, le sē ba tāy pe ye ye. Loo kur ye, pe n u wār ga ke salangbān fla na.

21

Pɔl ka Yurusalem wo

¹ Too cāān wii na pe ne, wo n salangbān gbe, ma sron ka Kosyi na. Ke yīnsyii wo, wo n ka Ordesyi na, ma yir koo fla na ma ka Patara na.

² Koo fla na, wo n salangbān gaa yāā ke naa n gaha Fenise wo; wo n dye ke wo ma ter.

³ Wo n ga nɔ Syiper tāy, kāntraha gaa kē muhulangbān ke gbey le. Wo waha naa ke Syiper yāā ke salangbān laam wo; wo n ter ke yainde dar kue kāndigi kue ye ma ka Syire kue ye. Wo n ga ke salangbān yer Tyir langber na, pe n ke teger yi ke wo ke fla na.

⁴ Wo n Yesu kāndeyārfa fla ke, ma mpāy yāā ke fla na ma kuee pe ne plii kuasī. Yāhā Yrā n ba pe yar laa ne Pɔl yrāhā wī na ke Yurusalem wo. Pe n Pɔl pye, u ma n ka ke Yurusalem wo ye.

⁵ Too plii kuasī te -sē ba ter, wo n wo yrāhā kānde gbe. Pe n wo wār pe ca ne, pe pii ne, ma sya ga le klo yi yaha. Wo n kānklūy gbāā muhulangbān yē na ma wo laam wūhū tōr Yāhā ye.

⁶ Loo kur ye, wo n syaha wāā wii kē. Wo n dugu dye ke salangbān wo, poo n -sē dur ter pe kle wo.

⁷ Too yir Tyir wo, maa dye Toolemasyi wo, wo muhulangbān yrāhā n kua ke fla na. Koo fla na, wo n Yesu kāndeyārfa syar ma kuee pe ne per neŋ.

⁸ Ke yīnsyii wo, wo n yir maa dye Syesare wo. Koo fla na, wo n ga syā Filipe kaha wo, Filipe wii u Yesu kapāyī pāā nawee-ye. Naam kuasī mpāy pe ba yān yi Yurusalem wo, poo nen waa ba kē u ne.

⁹ U pye pueesyam resyar ne, pe sē pye wa naam ye ye. Kaplān nkāy Yāhā Yrā naa ke le u pueesyam laam wo, pe naa koo tōr nawee-ye.

¹⁰ Wo ba plii raa yāā wa ke fla na, Yāhā kaplān tōrfua Agabise n ba yir Yude na ma pā.

¹¹ U n pa wo fla na, maa Pɔl sapaha sya, ma u ya tre pua u klue ne ma yee: «Yāhā Yrā lii pāā, le nde: Yiifee- ga ba sapaha ngefua pua mma ma syi dyan Yurusalem wo, pe dur pe u yi nampay kē.»

¹² Too kaplān ngī luhu, wii ge ma suhu pe Syesarefa ne, wo n Pɔl nar u ma n ka Yurusalem wo ye.

¹³ U n sye ma yee: «Nwa ye n nii n wūn, ma n ke yii ga ra laam wlāhā? Ndo na, n nii gbihi ta wa ra wāpuan na, ma suhu ra wāboo ne ke Yurusalem wo Yīnfua Yesu wī na.»

14 Too ba pãã laa u ne, wo n tyii u wānar na ma yee: «Yīnjua wī le naa n pye!»

15 Wo n plii raa pye ke fla na, ma wii cāāj, ma Yurusalem kānde sya.

16 Syesare Yesu kāndeyārfa mpāy n wo wār ga dye Yurusalem wo. Pe n ka wo ne dya waa kaha wo, wo n ga syā ke fla na. U myaha ba kē Menasūū, u naa n yi Syiper wo. U pye Yesu kāndeyārfa, le yale ba dey.

Pōl ka maa yi Syake na

17 Too ga dye Yurusalem wo, pe Yesu kāndeyārfa n wo wāã nuhu ne.

18 Ke yījnyii wo, Pōl n ka wo ne Syake kaha wo; pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa yahaseefa ba pe ya wāã ke fla na.

19 Pōl n pe syar. Mpāy pe wee Yiiffee- ye, tuu ba tēn lii tē pe nsoho wo Yāhā kāmāy na, u n koo bye tōr pe yahaseefa mii ye.

20 Pe u kaplānj luhu kua, pe n Yāhā sey. Loo kur ye, pe n Pōl pye ma yee: «Ma ma wo Yesu kāndeyārwe; ma cā wo fla na nwo, Yiiffee- mpāy pe Yesu ta pe Yater, pe nihi ter, pe yē saha cā ye. Faale kānde lii Yāhā ke cāã bii le ta ma le le soho Musa koho wo, pe bye pua yaha le na.

21 Waa ma gblaha poo Yiiffee- mii ne ma yee, a Yiiffee- mpāy pe ma pe wlāhā

nii ter raafa ne, mboo pe bye klaha, pe le Musa kānde miy yaha, pe ma n naa pe pii kūū ye, pe ma n Yiiffee- wāle kānde yār nantāj ye.

22 Waa pye mii pe n cā ma sē le syi pãã ye? Taa nwo, ma pa, pe ga le luhu.

23 Yānj, too ga ma yar mii, pye koo syi! Ma sē yāã, naam resyar mpāy ma wo ne nwo*, pe yē gbe Yāhā ye ma nii ke wūhū pye. Te plii tā wa pe n ga wān boo Yāhā kē.

24 Le Yiiffee- kānde na, nawee- yai pe lii pye, ka, maa le pye pe ne, ye n nii gbegbe. Ka maa war yi, ma te kaboo wān par pe kē, pe n pe yīy kur, ke yē wāgbe wī n kua. Loo na, nawee- bye ga cā pe yee, pe lii pãã ma wī na cīinde sē ne ye. Pe maha cā, mboo ge sē Musa kānde wūhū sye ye.

25 Yesu kāndeyārfa mpāy na, pe wee Yiiffee- ye, wo saba yrūhū nō wāã pe kē, ma pe yar kai- nkāy ne pe yai pe naa n pye. Pe ma n naa mpar kaboo wān kaa ye. Pe ma n naa ntānj kaa ye. Kla gii pe sē ke kuāy ye, pe ma n ke kar kaa ye. Tesē, pe ma n naa tyatyāhā pye ca kue ye tesē naam kue ye ye.»

26 Loo na, Pōl n pe naam resyar yigi ga pe ga Yiiffee- kānde wūhū pye, pe n nii gbegbe. Loo kur ye, u n

* **21:23 21.23** Yāhā ke bii kānde lii yar Musa na, koo cāã na Yiiffee- mpāy pe Yesu ta pe Yater, pe maha naa loo kānde wūhū nkāy yār. Poo laam wo mpāy naa n yee, Pōl naa Yiiffee- mpāy klaha pe loo kānde wūhū miy yaha. Le sē -sē pye cīinde ye. Loo na, pe Yurusalem Yesu kāndeyārfa yahaseefa n Pōl pye, u le yar pe n cā pe yee, u nagboho ta loo kānde wūhū na.

ka Yāhā kangbāṅ wo u Yāhā yūndefa yīṅfua fla na, u nawee- yar pe yē wāgbe plii ga kua per giī wo, u n waha diṅ yi pe nawee- resyar mii nanem bye myaha ne.

Pe Pɔl yigi Yāhā kangbāṅ wo

²⁷ Te yē wāgbe plii kuasīī naa n gaha kuasaha wo, Yasyi kue kāntraha Yiifee- n Pɔl yāā Yāhā kangbāṅ wo te diṅ wān war kēsaha wo. Pe n pe nabuar sūū, pe Pɔl yigi.

²⁸ Pe n nii n tē ma yee: «Yi- isrēfa, -ye ba wo sya yaha! Dya wii tuu Yiisrēfa wāpee pāā n tay teebēhe bye wo, ma suhu Musa kānde wāpee ne tesē Yāhā kangbāṅ nge wāpee ne, u nwo. Mpāy pe wee Yiifee- ye, pe sē yai pe dye Yāhā kangbāṅ teelii wo ye, u nwo yagaa tuu pe gbe ba le koo teele wo, ma ke wīī pye klaha- Yāhā yīnde na!»

²⁹ Toofīī wii u n yi Yefesyi wo, pe ba u yāā Pɔl ne le klo laam wo, loo ne pe n naa koo kaplāṅ pāā, ma naa le ga, Pɔl ba dye u ne Yāhā kangbāṅ wo.

³⁰ Ke gbļeṅ n ka le klo teebēhe bye wo, nawee- n yi teebēhe bye wo ma fā ba. Pe n Pɔl yigi, ma u fle yi ke Yāhā kangbāṅ wo, ma te nwonyēr bye tā tā.

³¹ Pe naa n ke pe Pɔl boo; loo yale wo, Wɔrmefa seraasysi yīṅfa yīṅfuangbāṅ n le luhu, a gbļeṅ ma ke yir Yurusalem bye laam wo.

³² Le yalebya wo, u n seraasysi yīṅfa mpāy tyōr yi ma suhu seraasysi mpāy ne, pe

n wāā kūn ga pe ya na pe nabuar fla na. Pe u yīṅfuangbāṅ yāā pe seraasysi ne, pe n tyii Pɔl wāgbāṅ na.

³³ Loo na, u seraasysi yīṅfuangbāṅ n yūhū crā Pɔl na ma ta pe n u yigi, ma u pua ntēn wān ne. U n u yey yoo kē u ne tesē u nwa pye pe n u yigi.

³⁴ Pe nabuar laam wo, nawee- bye naa n tē; mii ma pe nde pāā, mii ma pe laa ter pāā. U seraasysi yīṅfuangbāṅ sē waha naa laa war ke wlāhāwlāhā nge laam wo ye. U n ta pe n Pɔl yigi ga ke seraasysi kangbāṅ laam wo.

³⁵ Pɔl tuu ga nɔ pe ne ke seraasysi kangbāṅ dugudye- saha fla na, pe seraasysi n gblihi laa ma u tēj, pe nabuar tee ba pee ter.

³⁶ Pe bye naa n taha u na ma naa n tē ma yee: «Ye u boo!»

Pɔl u seraasysi yīṅfuangbāṅ nar; u tyii woo n pāā

³⁷ Yaliile pe ba dugu wa, ma yee pe ga dye Pɔl ne ke seraasysi kangbāṅ wo, Pɔl n u seraasysi yīṅfuangbāṅ pye jreke yor wo ma yee: «N ga waha laa pāā la ma ye?» U yīṅfuangbāṅ n u yey ma yee: «Ma waha jreke yor pāā ke?»

³⁸ Ke yagaa nge na, Syipte naa wii tuu nawee- ta pe n wāhā yir le klo yahaseefa ne, ma naboofa nyersīī yigi ga dragba wo, ndoo cā woo sē kē ma ne ye rehe?»

³⁹ Pɔl n u yē sya ma yee: «Syipte naa sē kē ra ne ye.

Yiifee naa kē ra ne, n see Tarsu na Sersyi kântraha na; kungbây laa kē. N ma nar, tyii ra n waha pãã pe nabuar ye.»

⁴ U seraasyi yĩñfuangbãñ n le sya u ye. Pól n yer ke kangbãñ dugudyesaha ncaha ye, ma koho yãhã wãã pe nawee- ye. Yaliile pe ba yaha le, Pól n kapãñ gbe yeberē yor wo ma yee:

22

Pól u ya wĩ pãã Yiifee- ye, pe cã, u sē laa tee pye ye

¹ «Yii mpãy ye ma ra nampyen- tesē ra tuhufa ne, -ye luhu ra ye, n ga ra wĩ pãã ye ye, ye n cã, n sē laa gē tee pye ye.»

² Pe nabuar pe yãã u n pãã pe ne pe klo yor wo, loo n ta pe n gbihi yaha le. Loo na, Pól n pe pye ma yee:

³ «Yiifee naa kē ra ne, n see Tarsu na Sersyi kântraha wo, n le nwo wo, Yurusalem wo, Kamayel* woo u pye ra klahafua, ma wo wãle kãnde gbihi yar ra na. Ta bya, n sē ba fãy sya Yãhã tēn wĩ na mii ye dyañ nanga ye.

⁴ Mpãy pe naa Yĩñfua Yesu kãnde yãr, n naa pe nuhu yĩntayãhã ne, ma sya naa pe boo. N naam mpãy yigi ca mpãy ne, maa pe le nwom-pihi wo.

⁵ U Yãhã yũndefa yĩñfua ma suhu pe wãle ne, pe ga waha ye yar, cĩinde ne tē n pãã. Per gaa, pe saba mpãy yrũhũ wãã ra kē, n ga wãã

Damasu Yiifee- kē ma yee, ndoo ma n n gaha ke fla Yesu kãndeyãrfa yigi, n pa pe ne Yurusalem wo, pe n ba pe pēn.

(Tēnl 9.1-19; 26.12-18)

⁶ N pye n naa n yãr kãnde wo, ma sya ba gbe taha Damasu na. Le pye yaiwlan yale. Yalaale wo, cãã- mpãy n fe gbe yi yãhãyĩñ na ma ba n yehe ra na palpal.

⁷ Ta n too kântraha na ma luhu yĩmbui laa ne, le ra pye ma yee: <Sol, Sol, n lii wãpee pye, ma n nii ra nuhu yĩntayãhã ne?>

⁸ Ta n yey ma yee: <Yĩñfua mboo wii raa n pãã, ma myaha mii?> Le yĩmbui n ra pye ma yee: <Ndoo Nasaretefa Yesu kē taa n nuhu yĩntayãhã ne.>

⁹ Mpãy pe pye ra ne, pe ba pe cãã- yãã, yĩmbui lii le -sē naa n pãã ra ne, pe sē naa ke kaplãñ war ye.

¹⁰ Loo na, ta n yey ma yee: <Yĩñfua, n yai n lii pye?> Yĩñfua n ta pye ma yee: <Yir, ma ka Damasu na. Yãhã yee taa ga lii pye, pe n pai ma yar le ne ke fla na.>

¹¹ Pe cãã- palpal ke ba gboho ter, ma ba ra ta ra n fũũ, ta nampyen- n ta yigi koho na, ma ka ra ne ke Damasu na.

¹² Dya waa pye ke fla na, u myaha ba kē Nanayase. Yãhã wĩ ba gboho u laam wo, u naa Yãhã kãnde katan yãr kayi ne. U wĩ naa n tãy Damasu Yiifee- bye ye.

* 22:3 22.3 Kamayel pye Farisyē naa waa.

13 U n pa ra fla na, maa tege nii ra tãy, ma ra pye ma yee: <Sol, ma ma Yesu kãndeyãrfua ra ne wãceŋ. Naa n yãŋ ma yĩmpe ne, ma faale dyaŋ!> Le yalebya wo, ta n waha n yãŋ.

14 U n maha yee: <Wo wãle Yãhã kê ke ma cãã yãŋ yi, ma ma ta ma n waha ke laam wĩ cã. Wii ya u sron, Yãhã ma ta ma n u yãã, ma maha u yẽ kapãn luhu.>

15 Taa lii yãã ma maha lii luhu nditye ne, mboo raa koo cã. Yãhã yee, ma koo tõr yar nawee- bye na.

16 Yagaa, maa maha nwa sēŋ? Yir, pe n ma tãã yi loho wo, -taa naa Yĩŋfua Yesu nar u n ta Yãhã n ma kapee- laha kãã ma na.>

17 Loo kur ye, per gaa Yurusalem wo, n ba nii naa n pãã Yãhã ye Yãhã kangbãŋ wo, ma yãã mii wãytãã dyaŋ ra na.

18 Ta n Yĩŋfua Yesu yãã u n ta pye ma yee: <Yir farfar, ma yi kãã Yurusalem wo, taa lii pãã ra wĩ na, pe klofa sē n pai le sya ye.>

19 Ta n u yẽ sya ma yee: <Yĩŋfua Yesu, pe le cã laha ma yee, mpãy pe naa ma kãnde yãr, n naa n gaha Yiiffee- yawãhã nwey wo maa pe yigi naa n tã nwompihi wo, ma naa pe gbã.>

20 Yetyen wii tuu ma wĩ cã, pe naa u boo per gii, ta bya pye. N ba yee u boofa ma tēyĩ na, ma sya ba pe nayre sya maha yigi pe kê.>

21 Loo naa bye ne, Yĩŋfua

n -sē ra pye ma yee: <Ka, n ga ma lehe wãã deydey mpãy ter kue ye, mpãy pe wee Yiiffee- ye.> »

Pɔl ma Wɔrme naa

22 Pe nabuar n Pɔl kaplãŋ ngĩ bye luhu ga kua; pe n maha sye, ma nii n tē ma yee: «-Ye dya nwo yigi kãã nawee- yahasee ye! -Ye u boo! U sē yai u kuee yrãŋ na ye!»

23 Pe naa n tē, ma pe nayre yãhã naa n wãã, ma tēyãhã pãã kuee miy naa n wãã ncaha ye.

24 U Wɔrmeŋfua seraasyi yĩŋfuangbãŋ n yee, pe Pɔl yigi dye ke seraasyi kangbãŋ wo, pe u gbã u n le cĩnde pãã, lii le ta pe nabuar n nii n tē u wĩ na.

25 Pe n u pua, ma yee pe ga u gbã sãngblã ne. Seraasyi yĩŋfua wii u pye ke fla na, Pɔl n u pye ma yee: «Wii u ma Wɔrme naa, ye ga waha ta ter la ye naa u gbã, mii ye sē u sãhã ge sãhã wa laa ne ye? Loo kãnde ma la ye ye?»

26 U seraasyi yĩŋfua tuu kaplãŋ ngĩ luhu, u n ga le pãã u yĩŋfuangbãŋ ye ma yee: «Ah maa le pye mii? Wɔrme naa kê dya nwo ne!»

27 U yĩŋfuangbãŋ n yir, ma pa Pɔl fla na, maa u yey ma yee: «Ta yar, Wɔrme naa la ma ne?» Pɔl n u yẽ sya ma yee: «Ãwã.»

28 Loo na, u seraasyi yĩŋfuangbãŋ n yee: «Ndoo, n wangbãy yi pe n cã ra ta Wɔrme naa.» Pɔl n yee:

«Ndoo woo na, n see Wōrme naa.»

²⁹ Le yalebya wo, mpāy pe ne ga u gbā pe u ta u n pāā, pe n tyii u na, ma yūhū kāā. U seraasyi yīnfuangbāṅ tuu ba cā Pōl ma Wōrme naa, u n fya. U tee ba ta pe n u pua ntēn wān ne.

Pōl pe kaplāṅ cerfa yaha ye

³⁰ U seraasyi yīnfuangbāṅ naa n traha u cā, Pōl kai lii pye pe Yiifee- n nii u ke yīntayāhā ne. Loo n ta ke yīnsyii wo, u n ta pe n te ntēn wān sāhā kāā u na, ma dur ma pe Yiifee- yahaseefa wāā, pe Yāhā yūndefa yīnfa, ma suhu pe kaplāṅ cerfa ne. U n Pōl yigi ga ta pe yahasee ye.

23

¹ Pōl n yīntaha sroṅ pe yawāhāfa ne, ma pe pye ma yee: «Ta nampyeṅ-, n ta troho tāhā Yāhā yahasee ye; kai- nkāy tē cā ke sroṅ, n naa koo pye, ma sya ba waa yagaa na.»

² U Yāhā yūndefa yīnfua myaha ba kē Nanayase. Mpāy pe pye Pōl tāy, u n yee pe Pōl gbā ke yē na.

³ Pōl n -sē u pye ma yee: «Yāhā gē kē, ke ga mboo gbā, ma mii ta naweeyō draha wo, ma laam -sē wo ma pee. Taa nwo, raa tege nii nwo, pe sē yee la, ma ra sāhā Yāhā kānde na? Taa -sē yee pe ra gbā, ma Yāhā kānde plaha!»

⁴ Mpāy pe pye Pōl tāy, pe n u yāṅ yīhī ne ma u pye ma yee: «Ma sē cā la

Yāhā yūndefa yīnfua kē raa n tyehē!»

⁵ Pōl n pe yē wāā sya ma yee: «Ta nampyeṅ-, n sē ba cā woo kē Yāhā yūndefa yīnfua ye. N cā ma yee, le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāṅ wo ma yee: «Ma sē yai ma ma klofa yīnfua wāpee pāā ye.» »

⁶ Pōl ba cā ma yee, pe yawāhāfa pye Sadusyē tesē Farisyē ne. Pe kaklaha ter sē ba wāā le ye. Loo ne, Pōl n le gbey pāā yi pe ye ma yee: «Ta nampyeṅ-, n ma Farisyē, Farisyē naa dya kē ra ne. N n yee, nakur ga ba yir gbā wo pe dur nii yrāṅ na, loo ne pe ra sāhā.»

⁷ Tuu koo pāā, pe Sadusyē tesē pe Farisyē ne, pe n gbe kaplāṅ wātyīn na pe ya nsoho wo, ke yawāhā n la cer fle sīi.

⁸ Sadusyē n yee, a ku sē n pai yir pe nii yrāṅ na ye, ma maha n yee, a yāhāyīṅ tēnlehe wee ye, ngii pe n yee sāndūū woo bya wee ye. Pe Farisyē -sē mii, poo n yee koo kate- tāā ngīi bye ma.

⁹ Kaa naa n taha pe nawee-gbleṅ na, Yāhā kaiyarfa mpāy pe -sē pye Farisyē ye kuē ye, pe n yir ma le sye waha ma yee: «Wo sē laa kapee yāā dya nwo yīṅ na ye. Sāndūū waa ga pye u laa pāā u ye, laa na yāhāyīṅ tēnlehe waa syi!»

¹⁰ Ke kaplāṅ wātyīn yīntaha n ba kā pee, u Wōrmefa seraasyi yīnfuangbāṅ n sya fya, ma yee pe ga Pōl yoho pye klaha-

. U n ta u seraasyi ye n tege ga ke yawāhā fla wo, maa Pōl yigi yi pe nawee-nsoho wo, ma dur ba u ne ke seraasyi kangbāᅇ wo.

11 Koo per yīmper wo, Yīnfua n u ya yar Pōl na, ma u pye ma yee: «Mii plāhā, tē kai- nkāy pye ter, ma n ke yāā yīnde ne, tesē nkāy ne taa luhu nditye ne, ma ke pāā Yurusalem wo nwo. Ma yai ma ka, maa ke pāā Wōrme bya wo.»

Pe pāā ta poo ga Pōl boo

12 Ke yīnsyii sukūhūntāy na, Yiifee- mpāy n laa pāā ta: Pe ba yē ter ma yee, poo saa ngaa di, pe saa maha ngaa wo mii poo sē Pōl yāā boo wa ye.

13 Mpāy pe ba loo pāā ta, pe ba ter nawee- gbeesī yaha.

14 Pe n ka Yāhā yūndefa yīnfā fla na ma suhu wāle ne, maa pe pye ma yee: «Wo yē ter ma le pāā waha ma yee, wo saa ngaa di mii, wo sē Pōl yāā boo wa ye.

15 Yii ma suhu pe kaplāᅇ cērfa bye ne, ye ga le pāā u Wōrme fa seraasyi yīnfuangbāᅇ ye ye yee, ye n traha ye Pōl wī gbihi sroᅇ yāᅇ Yāhā kānde na, u u yi wāā ye kē. Wii -sē ga wii gbihi ta, wo u boo kānde wo, u saa nō gē nō nwo ye.»

16 Pōl syafua dya n loo kapān nde yāā luhu. U n ka ke seraasyi kangbāᅇ wo, maa Pōl yar le ne.

17 Loo na, Pōl n seraasyi yīnfua waa yee ba,

maa u pye ma yee: «Ka naanfuē nwo ne u seraasyi yīnfuangbāᅇ fla na, u n gaha laa pāā u ye.»

18 U seraasyi yīnfua n ka u ne pe yīnfuangbāᅇ fla na, maa u pye ma yee: «Pōl wii u ma nwompihi wo, woo u yee, n pa naanfuē nwo ne ma fla na, u n ba laa pāā ma ye.»

19 U seraasyi yīnfuangbāᅇ n u naanfuē yigi koho na, ma ka u ne kānkāy na, maa u yey ma yee: «Ma yee maa lii pāā ra ye?»

20 U n u yē wāā sya ma yee: «Pe Yiifee- ma pe pāā ta, poo n pai ma nar, ma ka Pōl ne sukūhū sukūhūntāy na, pe yawāhā yīnfā fla na, a ter poo n traha pe u wī gbihi sroᅇ yāᅇ Yāhā kānde na.

21 Ma'a n pe kapān sya cīnde ye! Ma sē yāā, poo mpāy ga ba wūhū kānde wo, pe u yigi boo; pe ter nawee- gbeesī yaha. Pe yē ter ma yee, poo saa ngaa di, pe saa ngaa wo mii pe sē u yāā boo ye. Yagaa, pe pe ya gbihi ta wa, mboo yē kapān ya pe n sēᅇ.»

22 U seraasyi yīnfuangbāᅇ n u naanfuē pye, u ma n kapān nde pāā waa ye ye, ma kānde wāā u kē, u n ter.

Pe Pōl nō wāā Syesare klo wo

23 Loo kur ye, u seraasyi yīnfuangbāᅇ n u seraasyi yīnfā syām mpāy yee ba, maa pe pye ma yee: «-Ye seraasyi kure wāā, tesē seraasyi mpāy ne pe n dugu nsyāy na, poo nawee- gbeetāā sēnsye,

tesē seraasyi kure mpāy ne sāj ne pe klue wo. Pe bye ma wāā le seraasyi yīisyām gbeetāā sēnsye. Ye bye - ye yii gbihi poo seraasyi mii ne, nanga yīmper wo, yaa ka Syesare wo.

24 -Ye nsyāy taa gbihi, ye Pōl gbe ga wāwee wo kue kāntraha yahaseefua Felise fla na.»

25 U n maha saba nwo yrūhū ma yee:

26 «Ndoō Klode Lesyase, n syaha nō wāā mboo nangbān Felise kē, mboo wii taa ma ke kāntraha yahaseefua.

27 Yiifee- ba dya nwo yigi, ma yee poo ga u boo, ta n ba le cā ma yee, Wōrme naa kē u ne, ta n nii le le wo, ndoo tesē ra seraasyi ne, ma u sya yaha.

28 N ba yee ndoo ga cā, pe naa u wāboo wī ke yīn gii na, ma u yigi ga pe yawāhā yīnfa fla na.

29 Ta n ga yāā pe ya koho Yāhā kānde wī ne, pe naa u ke wāboo ne. Le sē nii mii kai laa u tee pye, le n nō u wāleŋ na nwompihi wo, u wāboo wī syi ne ye.

30 Loo kur ye, ta n ba le luhu ma yee, Yiifee- ma, pe pāā ta poo ga u boo. Ta n ta ter yee, ndoo ga u nō wāā ma fla na, ma maha pe Yiifee- yar, tuu lii pye wāpee, pe ba le pāā ma ye.»

31 Tuu ba pe seraasyi yar pe pye mii, pe n pye koo syi: Pe n Pōl yigi koo

yīmper bya wo, ma ka u ne Yāāmpaterse ge na.

32 Ke yīnsyii wo, seraasyi mpāy pe pye tre na, poo n dur ga ke seraasyi kangbān wo, pe nsyāyfa n ta ter Pōl ne ke yrāhā ye.

33 Pe nsyāyfa pe ga nō Syesare na, pe n u saba wāā kāntraha fāngafua kē, ma Pōl le soho u koho wo.

34 U kāntraha fāngafua n u saba kal, ma dur, ma Pōl yey u n yi na. Tuu le luhu u n yi Sersyi kāntraha na,

35 u n u pye ma yee: «Mpāy pe yee ma kapee pye, pe maa pa wa, n ga cā ba ma yey kai- ne.»

U n yee pe Pōl le yaha faale fāngafua Yerote kangbān wo.

24

Pe Yiifee- pe lii pāā taha Pōl na

1 Plii bua kur ye, u Yāhā yūndefa yīnfua Nanayase n pa Syesare wo, ma suhu wāle mpāy ne, ma suhu kasāhāfua waa ne, u myaha Tētuhu. Pōl u kapee lii pye, pe n ka pe n gaha le pāā u kāntraha fāngafua Felise ye.

2 Pe n u Pōl yee ba. Tētuhu n gbe, ma nii ke kai- pāā n taha Pōl na u Felise ye ma yee: «Wo nangbān, mboo kāmāy na, wo ma yrīn na, kacān wee ye. Ma kacān tēn kāmāy na, ma ta pe n kai- wā klaha pe kāntrahafa kur bye wāyō wī na.

3 Koo ngī bye too n yāā yalebye teebehe bye wo, ke wī sē n faha wo na ye.

4 N sē n traha n ma yigi yaha kaplāmbuar ne ye, n ma nar, ma yō wo na, ma le kapāngberle luhu wo ye.

5 Wo ba le yāŋ cā, ma yāā dya nwo tēn pee: U kai-wlāhā driyē Yiifēe- kur bye nsoho wo, ma pe ta pe n cer pe ya na. Nasaretēfa pe ma yīmbui nen na pe kāmpee lii wo, woo u ma pe yīnfua.

6 U sya ba yee woo ga ke Yāhā kangbāŋ wīi pye klaha-Yāhā yīnde na, wo n u yigi. [Wo ba yee, wii ga u sāhā wo kānde na,

7 u seraasyi yīnfuangbāŋ Lesyase n ba u tyīn sya wo klue wo, fānga na.

8 Mpāy pe yee u kapee pye, Lesyase n ba yee pe pa ma fla na.] Ma'a dya nwo yey, mboo ge maa cā ma yee, too yee u kapee- nkāy pye, cīinde ne.»

9 Pe Yiifēe- wāle n yee, u dya tuu nkāy pāā taha Pōl na, ke bye ma cīinde.

Pōl u ya wīi pāā Felise ye

10 U kāntraha fāngafua Felise n Pōl ta u pāā. Pōl n gbe ma yee: «N cā mboo raa ma kāntraha nge kur bye kasāhā yīnfua, ke dyeyē nihi. Loo ne, ta n ga ra wīi pāā ma ye laanyīn ne.

11 Mboo ge taa le yāā, tē ka Yāhā seysaha wo Yurusalem wo, ke sē ter plii sēnsye sīi yaha ye.

12 N sē kaplāŋ tyīn waa ne ye. N sē maha gbleŋ yir nabuar laam wo ye. Pe sē ra yāā yāā koo ngīi pyesaha wo Yāhā kangbāŋ wo, Yiifēe-

yawāhā nwoŋ ne, klo teelaa fla ne ye.

13 Nawee- mii pe yee, n kapee pye, nwa ba le ta cīinde? Pe ga waha koo kla yar la ma na yagaa?

14 Lii rē cā, loo ne tē ga pāā ma ye: N wo wāle Yāhā tēn tē le kānfuē na, kānfuē lii Yesu le yar wo na. Poo n yee, le wee cīinde ye. Kānde lii Yāhā le ta, ma suhu pe faale Yāhā kaplāŋ tōrfa kaplāŋ ne, koo ngīi ke yrūhū le yaha Yāhā sabangbāŋ wo, n cā cīinde wūhū kē.

15 Tē koho taha yaha lii na, poo bya ge koho taha yaha loo wīi nen ya na ma yee, nawee- bye, pe wāyōm tesē pe wāpee- ne, pe bye ga ba yir gbā wo, pe nii yrāŋ na.

16 Loo ne, ta n nii plāhā, lii le sroŋ Yāhā ye nawee- ne, n loo pye, ta laam n nii ra ye tee nen wo.

17 N ba dye- nkāy pye, n sē pye Yurusalem wo ye. Ta n dur ba ndoo n pai ra klofa koho soho wale ne, n maha diŋ yi Yāhā kē.

18 N pye nawee- mpāy yē wāgbe wīi na Yāhā kangbāŋ wo te diŋ wān war kēsaha wo, pe n ba ra yāā ke fla na. Nabuar sē pye ra ne ye, ngaa gbleŋ sē maha pye ke fla na ye.

19 Yasyi kue kāntraha Yiifēe- mpāy ya pe pye ke fla na. Le ma ne pye n kapee pye cīinde, poo me pe yai pe ne pye ma yaha ye nwo, pe yee n kapee pye.

20 Pe kaplāŋ cerfa pe ba ra sāhā, le ma pye, pe ba kapee

laa yāã ra na, nawee- mii pe -sē ma nwo wo, pe le pāã.

²¹ N le gbey pāã pe yaha ye ma yee: <N le sya ma yee, nakur ga ba yir gbã wo, pe nii yrāñ na, loo ne pe n nii ra sãhã ma yaha ye!> Ma yi kãã loo na, pe sē kapee laa yāã ra na ye.»

²² Felise tuu -sē ba Yesu kãnde wũhũ yāã luhu, u n te kasãhã dur ta per gaa na, ma pe pye ma yee: «U seraasyi yĩñfua Lesyase maa dur ba, n ga ba laa pāã kapãn nde wĩ na.»

²³ Pɔl u pye seraasyi yĩñfua wii koho wo, Felise n u pye, u maha Pɔl le yaha ke nwongbãñ wo, tuu -sē naa kãnde wãã Pɔl kē, u n waha naa kai- nkāy pye, tesē u naambiyãm pe waha ba naa u syar, pe waha naa kai- pye u kē.

Pɔl Felise yahasee ye u ɔɔ Dursile ne

²⁴ Plii raa kur ye, Felise n pa Pɔl yãñsaha wo u ɔɔ Dursile ne, u pye Yiifeesya. U n ta pe n pa Pɔl ne, u n ba u kaplãñ luhu Yesu Crise wãta Yater wĩ na.

²⁵ Nawee yai u naa u troho tãhã mii le n naa n sronj Yãhã kãnde na, tesē u waha naa n yia u ya na mii, ma suhu Yãhã kasãhã tii ne te n pai, Pɔl n nii koo katɛ- tãã ngĩ pãã pe ye. Felise n fya ma yee: «Maa waha ka yagaa. N ma ba draha yãã, n ga ma yee ba.»

²⁶ U maha naa le ga ma yee, laa na Pɔl ga ba war wãã u kē, koo kē u n Pɔl yee naa

n pai, maa naa far yaha u ne yalebyɛ.

²⁷ Dye- syãñ n tɛr, koo syi ya. Loo kur ye, pe n ba Parsyu Fɛhetuse ta u n ba pa Felise draha wo, maa nii kãntraha fãngafua. Felise tuu -sē naa n traħa u Yiifee- laam yĩn, u n tyii Pɔl na ke nwompìhi wo.

25

Pɔl u ya wĩ pãã Fɛhetuse ye

¹ U Fɛhetuse n pa koo fla kãntraha wo. Plii tãã n tɛr, u n yir Syesare wo ma ka Yurusalem na.

² Koo fla na, pe Yãhã yũndefa yĩñfa ma suhu Yiifee- yahaseefa ne pe n yir, maa Pɔl wĩ pãã u ye ma yee, a u ma u tee pye. Pe n Fɛhetuse nar

³ u ta Pɔl n pa Yurusalem wo. Pe -sē mii, pe ba pãã ta ma yee, poo ga u boo kãnde wo.

⁴ Fɛhetuse n pe yẽ wãã sya ma yee, Pɔl ma wa nwom- pìhi wo Syesare wo, woo ge ga ba dur tɛr ke fla na yagaa. Pɔl ga kuee ke fla na.

⁵ U n maha pe pye ma yee: «Ye ma yee dya nwo kapee pye, ye tyii ye yĩñfa n ka ra ne Syesare wo pe ga le pãã.»

⁶ Fɛhetuse n plii kuatãã, plii sēnsye syi pye pe ne, ma ba dur tɛr Syesare wo. Ke yĩñsyii wo, u n ga tege nii kasãhã saha wo ma yee, pe pa Pɔl ne.

⁷ Pɔl n pa, Yiifee- mpãy pe ba yir Yurusalem wo ma pa, pe n ba wɔ toho u na ma nii

kapee- busāã ke gbe pãã n taha u na. Pe sē -sē waha naa le yar, nwa ke ta cīnde ye.

⁸ Pɔl n -sē u yē kapān pãã ma yee: «N sē laa tee pye yãã Yiifēe- wāɛ kānde wīi laa kuɛ ye ye, n sē laa tee pye yãã Yāhā kangbāŋ wīi laa na ye, n sē laa tee pye yãã kāntre fāngafa bye yīŋfua na ye.»

⁹ Fehetuse tuu ba yee woo ga pe Yiifēe- laam yīn, u n Pɔl yey ma yee: «Ma n traha la ma ka ra ne Yurusalem wo, maa sãhã le kapān na?»

¹⁰ Pɔl n u yē sya ma yee: «Ye ra sãhã nwo wo kāntre fāngafa bye yīŋfua Wɔrme naa kānde na. Ye yai ye ra sãhã loo kānde na. Mboo gɛ le cã ma yee, n sē laa kapee pye Yiifēe- na ye.»

¹¹ N ma kapee laa pye, lii le ga waha ra wāboo wīi kua, n saa ra wāboo wīi sye ye. Pe Yiifēe- pe yee n kapee- nkāy pye, le ma pye cīnde sē kē ye, waa saha ra wāã pe kē ye. N n traha n ga sãhã kāntre fāngafa bye yīŋfua Wɔrme naa fla na.»

¹² Loo na, Fehetuse n wā klaha ma pãã u kasãhã koholefa ne, ma dur ma Pɔl pye ma yee: «Taa yee maa sãhã u kāntre fāngafa bye yīŋfua Wɔrme naa fla na, maa ka u fla na.»

Fehetuse Pɔl wīi pãã Agiriba ye

¹³ Plii raa kur ye, yīŋfua Agiriba n pa u cɔɔ Berenise ne Syesare wo, u n pai Fehetuse syar.

¹⁴ Tuu ba plii raa pye ke fla na, Fehetuse n Pɔl wīi gbe, ma tōr u ye ma yee: «N pa Felise draha wo ma ba yãã, u ter ma dya waa ta yaha nwompīhi wo nwo.»

¹⁵ Tē ba ka Yurusalem wo, pe Yāhā yūndefa yīŋfa ma suhu pe wāɛ ne, pe ba pa maa ra pye, a u ma u kapee-pye, a ndoo n u wāboo wīi ta.

¹⁶ Ta n pe pye ma yee: «Tee yee nawee kapee pye, pe ma yee pe sē kapān wāã ufua kē u n -sē u yē kapān pãã ye yīnde na ye, ye ga waha yee la pe ufua pēn? Wɔrmeŋfa ye le wee koo syi ye.»

¹⁷ Loo na, pe n pa ra ne nwo. N sē maha taha kuee laa na ye, ke yīŋsyii bya wo, ta n ga nii kasãhã saha wo, ma ta pe n pa u dya ne.

¹⁸ Mpāy pe yee u kapee pye, pe n pa. Tē naa u dya wīi ga kapee- nkāy syi ne, pe sē le syi laa tōr ye.

¹⁹ Kaplāŋ wātīyīn ya le pye pe nsoho wo u dya ne pe ya koho Yāhā kānde wāyār wīi na, ma suhu waa wīi ne pe n yee Yesu. U Yesu ku, Pɔl n yee u ma yrāŋ na.

²⁰ Tē ne ga kaplāŋ ngīi syi yīntaha war mīi, n sē le cã ye, ta n gblihi laa ma Pɔl yey, u ma ga ka Yurusalem wo, u ga sãhã koo fla na, le kapān nde wīi na.

²¹ Pɔl n sye ma yee, woo n traha kāntre fāngafa bye yīŋfua n ba laa pãã woo wīi na. Ta n -sē yee, pe u tā yaha nwompīhi wo, ta n ba u nɔ wāã u kāntre fāngafa bye

yīnfua Wōrme naa fla na.»

²² Fehetuse tuu pāā wa, Agiriba n u pye ma yee: «Ndoo ge n traha u dya n pāā, ra n luhu.» Fehetuse n u yē wāā sya ma yee: «Sukūhū, maa luhu u yē kapān ye.»

²³ Ke yīnsyii wo, nawee- n Agiriba ye wār ga Berenise ne nangbān wāwār, pe n ga dye ke kasāhā nwoŋ laam wo, pe seraasyi yīnfa ne, ma suhu le klo nangbāy ne. Fehetuse n ta pe n pa Pōl ne.

²⁴ Loo kur ye, Fehetuse n kapān gbe ma yee: «Mboo yīnfua Agiriba, ma suhu yii mii bye ne, ye sē dya nwo yāā. Pe Yiifee- kur bye pe ya wāā ba ra fla na Yurusalem wo ma suhu tee nde wo, maa yee, a ter u dya kapee pye, u yai wāboo ne.

²⁵ Ndoo ya dyan, n sē laa kapee yāā tuu pye, lii le u wāboo wī kua ye. Woo ge tuu -sē yee woo n gaha sāhā kāntre fāngafa bye yīnfua fla na, n ga ba u nō wāā u fla na.

²⁶ Lii tē -sē ga yrūhū nō wāā u kāntre fāngafa bye yīnfua kē Pōl wī na, n sē le cā laha ye. Loo ne, ta n u yee ba yii mii bye yahasee ye, tesē mboo Agiriba ne, mboo wii raa ma yīnfua. Ye ma ba u yey, u n lii pāā, n ga waha laa cā u wī na, n yrūhū nō wāā u kāntre fāngafa bye yīnfua kē.

²⁷ Maa waha nwompihifua nō wāā la waa fla na wāsāhā na, mii kai- nkāy pe pāā taha u na, ma sē koo cā laha ma

ke yar ufua na ye? Ndoo laam wo, naklān tēn ne loo ne.»

26

Pōl u yē kapān pāā Agiriba yaha ye

¹ Agiriba n Pōl pye ma yee: «Maa waha ma yē kapān pāā, kai- ngū wī na pe pāā taha ma na.» Pōl n u koho kuā yir, ma kapān gbe ma yee:

² «Yīnfua Agiriba, pe Yiifee- pe kai- nkāy pāā taha ra na, le tāy ra ye ta n ga waha ra yē kapān pāā nanga ma n luhu.

³ Taa nwo, raa Yiifee- wūhū cā, pe kaplān tyīn kai- nkāy na, ma maha ke cā, loo ne ta n ga ma nar ma ra kaplān luhu laanyīn ne.

⁴ Ma gbe ra naanfān cāā na maa waa yagaa na, Yiifee- bye ra troho wātāhā ter cā. N pye ra Yiifeewai ne Yurusalem laam wo.

⁵ Ta cāyale dey pe ye. Wāle Yāhā kānde na, n pye Farisyē ye ne, poo mpāy pe kapī wūhū waha ma ga ta ter. Le ma tāy pe Yiifee- ye, poo ge ga waha loo pāā ye ye.

⁶ Nanga, n nwo pe ra sāhā ma yee, n tee koho taha yaha kayī lii na Yāhā bii yē ter wo wāle ye. Loo kayī ne u Syayahafua wī ne.

⁷ Pe Yiisrefa ter sēnsye sī ndefa bye loo kayī nde wāpaŋ yehē ma nii Yāhā tēn tē pe laam fānga bye ne, ke yai ke yīmper. Yīnfua Agiriba, n koho taha yaha loo kayī nde na, loo ne pe

Yiifee- n yee, ndoo kapee pye.

⁸ Ah yii Yiifee-, nwa -sē ta ye n yee, ye sē le kayī sya yagaa ye, kayī lii Yāhā ga ba nakur ta pe n yir gbā wo pe dur nii yrāj na?

⁹ Ndoos γε pye ye wāj syi dyan; n naa le ga ma yee, mpāy, Nasaretefa Yesu myaha n yi pe yē wo, n yai n kai- bye pye n pe kar naa n tā loo na.

¹⁰ Loo γε -sē ne tē naa n pye Yurusalem wo. Yāhā yūndefa yīnfa ba fānga wāā ra kē, ta n Yesu kāndeyārfa busāā yigi naa n tā nwompihi wo. Pe ma naa pe wāboo wī ta, n naa n yee le yō.

¹¹ N maha naa Yiifee-yawāhā nwey bye tay. N ma mpāy yāā pe Yesu ta pe Yater, n ne naa pe pēn, ndoo ga pe ta pe n yi kāā Yesu kānde wo. Yiifee- mpāy pe pye nampay kukui wo, ma pye Yesu kāndeyārfa, n poo bye tay naa n nuhu.

(Tēnl 9.1-19; 22.6-16)

¹² Loo syi laa pyesaha tē naa n gaha Damasu na. Pe Yāhā yūndefa yīnfa ba loo fānga wāā ra kē, ma ra lehe loo klo nde wo.

¹³ Yīnfua Agiriba, ta n ma yar: N pye kānde wo ma naa n gaha, le pye yaiwlan yale, cāā- mpāy n fe gbe yi yāhāyīn na, ma ba yehe palpal ra na, ndoo tesē ra yrāhāyārwai ne. Poo cāā- mii wāyehē ba ter yai wām yaha.

¹⁴ Wo bye n too kāntraha na, ta n luhu yīmbui laa ne, le ra pye yeberē yor wo ma yee: <Sol, Sol, nwa ta ma n nii ra ka n nuhu? Ma'a yee ma sē tyii ye, ma ga mii duai mii kaha kla dyan ke ne yer naan na, ke tre fēj ke yigifua kāi na, ke ke ya duai le kāi na.>

¹⁵ Ta n yey ma yee: <Yīnfua, mboo wii raa pāā ra ne, ma myaha mii?> Yīnfua n ta yē wāā sya ma yee: <Ndoos Yesu kē, Yesu wii taa ka n nuhu.>

¹⁶ Yir yer ncaha ye. N nii yar ma na, ma yee n ga ma ta ra tēntēle. Taa ra yāā wāyāā gi na nanga, ma suhu kai- nkāy ne taa n pai yāā yīnde ne, maa ba naa koo tōr nawee- ye.

¹⁷ Mpāy pe wee Yiifee- ye, ma suhu pe Yiifee- ne, n ga ba ma sya naa n yaha pe koho wo. Mpāy pe wee Yiifee- ye, n ga ma lehe wāā pe ye,

¹⁸ ma n ga kacān yar pe na, taa pe gbe yi wam wo, ma ka pe ne cāā- fla wo. Tesē, ma pe yi kāā Setane sāndāpee yīnfua fānga koho wo, ma pe le soho Yāhā koho wo. Ke syi pe ma ra ta pe Yater, Yāhā ga pe kapee- gbe kāā pe yīn na; pe ga tōr mpāy ne Yāhā pe yāj yi.>

¹⁹ Yīnfua Agiriba, ma yāā, tē ba lii yāā wāytāā dyan ma maha ba lii luhu yāhāyīn kue ye, loo ne tē n pye.

²⁰ N -sē cāā le Yāhā kapāyī pāā Damasu Yiifee- ye ma ba le pāā Yurusalemfa ye, Yude kue kāntrahafa ne, ma suhu

mpāy ne pe wee Yiifee- ye. N naa pe yar, pe le sya pe yee pe kapee- wāpyen sē yō ye, pe ke miy yaha, pe pe yīntaha sron Yāhā kue ye, pe naa kayūhū pye, nawee- n cā pe kapee- wāpyen miy yaha cīnde.

²¹ Loo ne, yaliile wo tē pye Yāhā kangbān wo, pe Yiifee- n pa maa ra yigi, ma naa n traha pe ra boo.

²² Yāhā n -sē yer ra kur ye ma sya ba waa ke nanga nge na, nkāy bye tē yāā ma suhu nkāy ne tē luhu, ta n waha ke pāā wāle ye ma suhu kicar ne. Pe faale Yāhā kaplān tōrfa ma suhu poo nen wii ne pe naa n yee Musa, pe yee kai- nkāy n pai dye, koo ya kē tē n pāā, n sē maha laa ter pāā n taha loo na ye:

²³ Pe naa le pāā ma yee, u Yāhā Yīndefua Crise yai u ba fāy gboho, woo kē u ga ba cāā yir gbā wo, u dur nii yrān na gbaafa ye. Cāā- mpāy pe ga nawee- sya yaha, woo kē u n pai pe wīī pāā wii Yiifee- ye, ma suhu terfa mpāy bye ne, pe wee Yiifee- ye.»

²⁴ Pōl naa u yē kapān pāā Fehetuse n ba gbey pāā u ye ma yee: «Pōl, ma fāā! Saba wācā tēn ta ter ma ne, ma ma fāā!»

²⁵ Pōl n u yē sya ma yee: «Wo nangbān, n sē fāā ye. Kaplān nkāy tē n pāā ke ma cīnde, ma maha sron.

²⁶ Yīnfua Agiriba ge kai- ngūī cā, n ga waha naa ke

pāā laanyīn ne, u naa n luhu. N le cā laha ma yee, u ke nanen bye cā, ke kānkai- sē pye mii waa sē yi le cān na ye.

²⁷ Yīnfua Agiriba, ma laam wo, pe faale Yāhā kaplān tōrfa pe kai- nkāy pāā yaha, cīnde la ke ne? N cā, ma laam wo cīnde ne!»

²⁸ Agiriba n Pōl pye ma yee: «Le kuae car, ma ga ra ta ge ta ra n nii Yesu kāndeyārfua yagaa nge na!»

²⁹ Pōl n u yē wāā sya ma yee: «Le tāy le pye yagaa woo, le tāy le ma- le cā ba pye, lii rē n nar Yāhā ye, mboo tesē mii bye ne, yii mpāy tee n luhu ra ye nanga, ye nii ra wān syi dyan, n sē -sē yee pe ba ye le nwompihi wo ye.»

³⁰ U yīnfua ma suhu u klo fāngafua ne, Berenise ne, ma suhu mpāy bye ne pe pye, pe bye n yir ga kānkāy na.

³¹ Pe n ga nii pe ya pye ma yee: «Dya nwo sē kapee pye lii le ga waha u wāboo wīī kua, tesē u wātā ne nwompihi wo ye.»

³² Agiriba n Fehetuse pye ma yee: «Dya nwo ma ne pye u sē yee, woo n gaha sāhā kāntre fāngafa bye yīnfua fla na ye, u ne ga waha miy yaha.»

27

Pe Pōl nō wāā Wōrme wo
¹ Loo kur ye pe n ba yee, waa salangbān gbe wo ka Yitale* kāntraha na. Pe

* 27:1 27.1 Yitale kāntraha kungbāy ne Wōrme ne.

nwompihifa ba le soho seraasyi yīŋfua waa koho wo, u myaha ba kē Yuluse. Pɔl pye pe nwompihifa nen waa. U Yuluse pye Wɔrmefa seraasyi ndreŋ gaa yīŋ na, pe naa ke yee fāngafa bye yīŋfua seraasyi ndreŋ.

² Salangbāŋ gaa ba yir Adarmite wo ma naa n gaha Yasyi kāntraha kui kue ye, kui nkāy ke ma salangbāy yersaha fla ne. Wo n ke gbe ma ter. U Maseduan kāntrahafa naa ba pye wo ne, wii pe naa n yee Aris-arkē. U naa n yi Tesaloni klo wo.

³ Ke yīŋsyii wo, wo n ga dye Syidō wo. Yuluse ba Pɔl yigi naa n yō, u n kānde wāā u kē, u ga u naambiyām yāŋ, wān tii wīi te pye u na, u ga re sya pe ye.

⁴ Loo kur ye, wo n yir ke fla na. Teflaha ke -sē naa wo wāā, wo n klāŋ ter Syiper langben tāy, koo kue ba paha nii ke teflahangbāŋ na. Ke Syiper, kāntraha gaa kē muhulangbāŋ ke gbey le.

⁵ Ke muhulangbāŋ teelii fla ke ma Sersyi tāy, Pāāfile ne, wo n koo fla fā plan, ma nɔ klo laa wo pe naa n yee Mira, le ma Lesyi kāntraha wo.

⁶ Koo fla na, u seraasyi yīŋfua n salangbāŋ gaa yāā, ke ba yir Lesyāāndi wo, ma naa n gaha Yitale kāntraha na. U n ta wo n dye ke wo.

⁷ Wo n plii buar pye, ma naa n fā yambaa, teflaha tee naa wo wāā. Wo n ba fāy ma cā nɔ klo laa na pe naa

n yee Niide. Teflahangbāŋ ke naa wo wāā, wo saha ka yaha ye ye, wo n gblihi laa ma ka kur kāmāŋ kue ye, ma ter Samuni kāntraha tāy, ma ga ter Karti kāntraha kue gii ye, ke naa teflaha paha wo na. Karti kāntraha, muhulangbāŋ ke gbey le mii Samuni kāntraha bya dyaŋ.

⁸ Teflaha n maha nii n fua. Ke salangbāŋ wāfāŋ sē naa n tāy Karti langben na ye, wo n gblihi gblihi, ma sya ga nɔ teelaa fla na pe naa n yee salangbāy yersayūhū. Ke fla pye klo laa tāy pe naa n yee Lasehe.

⁹ Wo ba ma- ter ke yrāhā ne. Yiisrefa yē wātā yale digi na, too plii ba ter wa. Werngbān cāā ba gbe taha. Koo cāā nge syi draha wo, salangbāŋ wāfāŋ muhulangbāŋ na, kapee- busāā ga waha dye. Loo n ta Pɔl n pe yar waha ma yee:

¹⁰ «Naambiyām, n cā yrāhā nge ga pee wo na. Kapee- ga ke salangbāŋ dye ke laam wān bye ne. Ya'a yee ye sē cā ye, wii ge ga kuee le wo.»

¹¹ U seraasyi yīŋfua Wɔrme naa sē Pɔl kaplāŋ ta kai ye. U naa n luhu ke salangbāŋfua woo ye tesē ke fāfa ne.

¹² Salangbāy yersayūhū fla sē ba yō salangbāŋ ke kuee ke fla na werngbān cāā nge syi na ye. Loo nde n ta pe nawee- busāā mpāy pe pye ke salangbāŋ wo, pe n yee pe ter kāā ke fla yaha: Pe naa n ke, le ma ga waha pye,

pe ga dye Fenise wo, pe kuee ke fla na, werngbān cāā n ter. Salangbāy yersaha gaa ba pye Fenise wo; ke bya pye Karti kāntraha na, teflaha sē naa n fua fānga ne ke Fenise wo ye. Koo fla wer sē ba pee ter ye.

Teflahangbāŋ muhulangbāŋ yīŋ na

13 Per gaa, teflaha gaage ba yir yainde dyeter kue kāndigi kue syi ye, ma fua naa n pai. Pe nawee- n yee, laa wee ye, lii poo ga yigi le ga waha pye. Pe n yir ke salangbāŋ ne ma ke Karti kāntraha langben yē sya, ma n ter.

14 Saa sē pye ge pye ye, teflahangbāŋ gaa n yir. Pe ke yee yainsaha dar kue kāman kue teflahangbāŋ. Ke n yir ke kāntraha yāy yīŋ na, ma fua n pai.

15 Ke n ke salangbāŋ tra n wāā ke muhulangbāŋ yīŋ na, ke wāyer wīī n wo yia, wo n gblihi laa ma tyii ke n wo gbe n ter.

16 Wo n ga ter kāntraha gaage yainsaha dar kue kāndigi kue ye, muhulangbāŋ ke gbey le. Pe naa ke yee Klada. Ke ba faa wo paha ke teflahangbāŋ na. Salampuage† gii ke pua yaha ke salangbāŋ na, ke wo fāy wo n cā waha yia ke na.

17 Ke salangbāŋ fāfa n ke tyīn dugu ke salangbāŋ wo, ma dur ma namihi nkāy pua maha klaha ke salangbāŋ na ke ma n fe yoho ye. Ke teflahangbāŋ naa ke salangbāŋ teflaha fai fua fānga ne ma ke tra naa n wāā yainsaha dar kue kāndigi kue ye. Pe naa n fya ma yee, laa na poo n gaha sugu gbāā fānga ne Libi kāntraha langben flā mbui laa na le n nii kaklaha. Pe n gblihi laa ma ke salangbāŋ teflaha fai‡ tege, ma n gaha yambaa.

18 Ke teflahangbāŋ naa wo yehe fānga ne, pe n sya yir ke yīŋsyii wo, ma ke salangbāŋ teger bye gbe miy yi wāā ke muhulangbāŋ wo, ke n waha ta naa n yir loho na.

19 Koo yīŋsyii wo, pe n maha gblihi laa, ma ke salangbāŋ laam wān taa gbe miy yi wāā.

20 Plii buar raa nsoho wo, waa sē naa yai yāā, yrompii ne ye. Ke teflahangbāŋ -sē maha naa n fua fānga ne, wo n sya ba yee wo saa yi le wo ye.

21 Mpāy pe pye ke salangbāŋ wo, le yale ba dey pe sē waha naa ngaa di ye. Pōl n yir yer pe yīŋ na, ma pe pye ma yee: «Naambiyām, ye ma ne pye ye yer ra kapān na, ma kuee Karti kāntraha

† 27:16 27.16 Ke salampuage wīī pye lii ne: Ke salangbāŋ maa nō gbe taha ngben na, ke fla sē cuhu yō ke salangbāŋ n waha fā ga nō kāntraha na ye. Loo na, nawee- ga yi dye ke salampuage wo, koo n fā ga nō pe ne kāntraha na.

‡ 27:17 27.17 Ke salangbāŋ teflaha fai pye faasreŋ gaa, pe pua yaha trā laa na ke salangbāŋ ncaha ye. Teflaha ma nii le fai fua, ke salangbāŋ ga naa n gaha. Teflaha ma -sē nii ke salangbāŋ wāā, ke fāfa ga le fai tege.

wo, wāfāy nge saa ne wo yāā tesē kaklaha- nde ne ye.

²² Yagaa, -ye ye laam waha, waa saa ku ye laam wo ye, ke salangbān̄ ya ke ga klaha-.

²³ Ye sē yāā, n ma Yāhā gii wūū, ma nii tēn tē ke myaha na, koo yāhāyīn̄ tēnlehe waa yi ra na

²⁴ ma ba ra pye ma yee: «Pōl, ma'a n fya ye, ma yai ma ka kāntrē fāngafa byē yīnfua yahasee ye. Mpāy byē pe ma ma ne ke salangbān̄ wo, le tāy Yāhā ye, ke n ga pe byē sya yaha.»

²⁵ Ta naambiyām, loo ne ta n ye yar, -ye ye laam byē sāhā yaha, Yāhā lii yar ra na, n sē laalaa pye le ne ye.

²⁶ Wo -sē n gaha sugu gbāā kāntraha gaa langben̄ na, muhulangbān̄ ke gbey le.»

²⁷ Le pye wo yīmplii sēnsye resyar wuhu, ke teflahangbān̄ wo gbe naa n ter ke muhulangbān̄ teelaa fla yīn̄ na pe n yee Yadria. Yīndyaha wo ke salangbān̄ fāfa n yāā mii, wo nō gbe taha kāntraha gaa na.

²⁸ Pe n ntēn wān̄ gaa miy le wāā ke muhulangbān̄ wo, namii ne ke na ma ke muhulangbān̄ wācuhu yāā miiter gbey sēnsye kuasī koo fla na. Pe n maha ga kaa miy le yahasee ye, ma ke fla wācuhu yāā miiter gbey tesē kuatāā.

²⁹ Pe naa n fya ma yee, laa na ke salangbān̄ n gaha sugu gbāā ntēmlaha syi na kii loho tā tā ke na. Pe n yee poo ga ke salangbān̄ yer ma ntēn wān̄ taa tege le wāā ntēn

namihi ne ke muhulangbān̄ laam wo ke salangbān̄ kur kue ye wāy resyar, too n ke ta ke n yer. Pe n kuee ke fla na, ma nii yīnsyī sēn̄ ke syii farfar.

³⁰ Ke salangbān̄ fāfa -sē naa n ke pe yi ke salangbān̄ wo, pe fā ter. Pe n ke salampuage yi tege le wāā ke muhulangbān̄ wo, ma yee ter poo ga tege, pe ga wān̄ taa miy le ke muhulangbān̄ wo ke salangbān̄ yahasee kue ye ke n gbihi yer.

³¹ Pōl n cā pe ne, ma le pāā u seraasyi yīnfua ye, ma suhu pe seraasyi ne ma yee: «Nawee- mii ma yee pe sē kuee ke salangbān̄ wo ye, ye saha sya yaha ye.»

³² Loo na, namihi nkāy ke ba ke salampuage yigi yaha ke wāngbān̄ na pe seraasyi n ke namihi cer ke n ter.

³³ Yīn̄ wāsyī ba kuee car, Pōl n pe byē yar pe ngaa di, ma pe pye ma yee: «Ke plii sēnsye resyar nanga tee ma ke salangbān̄ wo, ye sē ngaa di ye.

³⁴ N ye nar -ye ngaa di, loo na, ye ga waha fānga yāā ye sya yaha, waa yīnyoho nen̄ ge saa ke laa ye.»

³⁵ Pōl tuu koo kaplān̄ ngī pāā wa, u n bur gbe, ma syaha cāā wāā Yāhā kē, ma ke naha ka, ma nii n di.

³⁶ Pe byē n pe laam sāhā yaha loo na, ma di pe ya ndon̄.

³⁷ Wo pye nawee- kure gbeetāā sēnsye kuay.

³⁸ Pe byē pe ba di yai wa, dir wān̄ tii te naa ke

salangbāṅ ndege, pe n te bye gbe miy wāā ke muhulangbāṅ wo.

Ke salangbāṅ wāpyeklah-

³⁹ Yīṅ ke ba syii wa, ke salangbāṅ fāfa sē waha cā kāntraha gii kē ye. Pe n langbenṅ fla gaa yāā ke loho dye ga yahasee ye, ma yō nii trahatraha, flā ne ke fla na busāā. Pe n yee poo ga ka yāṅ ke salangbāṅ ne ke fla na.

⁴⁰ Kandege wān tii pe tege le wāā ntēn namihi ne ke muhulangbāṅ laam wo, te n ke salangbāṅ yer, pe n ke namihi sāhā yaha te wān ne ke langbāṅ laam wo. Pai tii te ke salangbāṅ sronṅ, pe n maha too bye sāhā yaha koo syi. Pe n teflaha fai laa yir ke salangbāṅ ncaha kue syi ye, teflaha n nii ke tra n wāā ke langbenṅ kue ye.

⁴¹ Pe yīṅ n pee, ke salangbāṅ n ga fā dye kuee flā mbui laam wo, loho tā tā le na. Ke salangbāṅ yahasee kue n dye kuee u flā mbui wo, ke saha yehe ge yehe ye. Ke muhulangbāṅ yir naa n pai fānga ne, ke n ke salangbāṅ kur kue sugu yoho pye klah-

⁴² Pe seraasyi n yee, poo ga pe nwompihifa bye boo, mii loo sē ne ye, pe ga yēy plaha pe na.

⁴³ Pe seraasyi yīṅfua -sē naa n ke u Pōl sya yaha, u n sye pe seraasyi ma n le pye ye. U n yee, mpāy pe

yēy cā, pe cāā too pe yēy ga kāntraha na.

⁴⁴ Mpāy pe sē yēy cā ye, poo -sē ga sa tēmpai na tesē ke salangbāṅ katyir wān taa ne, pe taha pe na. Pe bye n waha ka kāntraha na koo syi, kapee laa sē waa dye ye.

28

Pōl, Malti kāntraha na muhulangbāṅ ke gbey le

¹ Yāhā ke wo sya yaha ke muhulangbāṅ wo ke syi, loo kur ye, wo n cā kāntraha nge, muhulangbāṅ ke gbey le, pe ke yee Malti.

² Ke flafa n wo yigi yō. Sesaha naa n too, wer n pye. Pe n naa tar wo kē, wo bye n ga nii klahā ke tāy.

³ Pōl n nankōyāhā raa gbe le ke naa laam wo, ke kar-wran n nwōpihi gaa ta ke n yi te nankōyāhā wo, ma seṅ kuee Pōl koho na nkāhā ne.

⁴ Ke flafa pe ke nwoho yāā ke seṅ kuee Pōl koho na, pe n nii pe ya pye ma yee: «Naboofua kē dya nwo ne. Ye sē yāā, tuu sya waha yi ke muhulangbāṅ wo, te nasāhā yee u sē yai u kuee yrāṅ ye.»

⁵ Pōl n u koho sege, ke nwoho n too dye ke naa wo, ngaa ge sē u yāā ye.

⁶ Pe nawee- n yee u ga tē, laa na u ku le yalebya wo. Le n ma-, pe n yāā ngaa ge sē u pye ye, pe n wā klahā ma nii n yee, a yāhā* gaa kē u ne.

⁷ Ke fla kāntraha nangbāṅ kaha sē ba dey ke fla ne ye. U myaha ba kē Pebuisu. U n

* 28:6 28.6 Pe fla mpar raa ne pe naa n yee yāhā.

wo yigi yō, ma syāsaha wāā wo kē plii tāā.

⁸ Too pye u Pebuisu kaha wo, u tuhufua pye u ba sāy nii. U kadye ba war u ye, togotogoni pye u na. Pōl n ka maa u yāŋ, ma koho taha u na, ma Yāhā nar u n jaa.

⁹ Loo kur ye, koo fla kāntraha yanfa bye n pa, Pōl n pe jaa.

¹⁰ Pe n nagboho ter bye ta wo na. Wo teryale n ba nō, wān tii bye te wīl ga ba pye wo na kānde wo, pe n te wāā wo kē.

Pōl ga dye Wōrme wo

¹¹ Salangbāŋ gaa pye ke fla na, pe naa ke yee Dyakuri, ke myaha yīntaha kē wuhuwāā. Ke salangbāŋ fāfa ba wuhuwāā fāā ta ke salangbāŋ yahasee ye, ma yee poo mpar. Koo salangbāŋ nge ba yir Lesyāāndi wo, ma ba te wer cāā bye pye ke Malti kāntraha fla na, ma ba yir koo ga ter Yitale kue ye. Wo ba yrey tāā pye wa ke fla na, wo n dye koo salangbāŋ wo, ma ter.

¹² Wo n ga dye klo laa wo pe n yee Syirakuse, ma kuee ke fla na plii tāā.

¹³ Wo n yir, ma langben sya, ma sya ga dye klo laa wo pe n yee Yersyio. Koo yīŋsyii wo, teflaha naa n yir yainsaha dar kue kāndigi kue ye, ma wo fua naa n wāā, wo n plii sīl ya pye ke langbāŋ yīŋ na, ma dye klo laa wo pe n yee Pusole.

¹⁴ Too yi ke salangbāŋ wo, wo n Yesu kāndeyārfa mpāy

yāā ke fla na, pe n wo ta wo n kuee poo ne plii kuasīl. Loo kur ye, wo n yir tre ne ma n gaha ke Wōrme wo.

¹⁵ Yesu kāndeyārfa mpāy pe pye Wōrme wo, pe n wo wīl luhu. Mpāy n sya wo wāā ba klo laa cāā wo, pe le yee Apyusu. Loo kur ye, mpāy maha ba wo wāā ba klo laa wo, pe loo yee syāsar tāā klo. Pōl tuu kāhā pe yāā, u n syaha wāā Yāhā kē, ma u laam sāhā yaha.

¹⁶ Too ga dye Wōrme wo, pe n le sya ma kānde wāā Pōl kē, u n ga nwoŋ gaa gbe, kaha gaa wo, seraasyi naa waa ne, woo n nii u yāŋ.

Pōl le Yesu kapāyīl pāā Wōrme wo

¹⁷ Plii tāā kur ye, Pōl n Wōrme Yiifee-yahaseefa yee ba yawāhā na u kaha wo. Pe n ba pe ya wāā, u n pe pye ma yee: «Ta nampyen-, tē sē laa pye klaha- wo terfa na, ma suhu wo wāle wūhū ne ye, pe ra yigi Yurusalem wo, ma ra wāā Wōrmeffa kē.

¹⁸ Poo n ta yey, ma ra yē kapān luhu. Pe n yāā, n sē laa wāpee ge pye, pe n ga ra boo ye. Pe n yee poo ga ra miy yaha.

¹⁹ Pe Yiifee- poo n sye, ra n gblihi laa ma yee, n yai n ba sāhā kāntre fāngafa bye yīŋfua Wōrme naa fla na. Laa wāpee sē-sē ne tē ga pāā taha ra terfa na ye.

²⁰ Loo ne ta n yee, n yai n ye yāā, n pāā ye ne. Tee yāā, Yiifee- bye pe koho taha yaha wii wāpaŋ na, woo wīl

ge ne pe ra pua yigi ntēn wān nde ne.»

²¹ Pe n u pye ma yee: «Saba sē yir Yude kântraha na, ma pa wo ye ma wīi na ye. Wo nampyeŋ waa sē maha yir ke fla na, ma ba ma wīi pāā wo ye, wāpee syi ye.

²² Wo n traha wo ma yē kapān luhu, wo cā lii le ma ma laam wo. Wo cā taa ma kaklaha lii kānde wo, tebehe bye wo, nawee- le sye.»

²³ Pe n per gaa yar Pōl na, koo per n ba dye pe n pa nihi Pōl fla na u syāsaha wo. Pōl n gbe ke sukūhūntāy na, ma sya ga waa ke yainkoŋ wo, ma nii ke Yāhā Yai wīi pāā pe ye. Nkāy ke yrūhū yaha le Yāhā kānde katan wo, tesē nkāy ne pe faale Yāhā kaplāŋ tōrfa pe yrūhū yaha, koo kaplāŋ tee syāŋ ngīi u pafua wīi pāā, wii u yai u pa. U naa koo fle yar pe na ma naa n yee, a Yesu kē u pafua ne. U naa koo ngīi pye ma naa n ke, pe Yesu wīi sya cīinde.

²⁴ Mpāy n u kaplāŋ sya cīinde, mpāy n sye.

²⁵ Pe Yiiffee- yahaseefa n ba yir poo ga ter. Pe sē -sē ba wāā le yīmbui nen na ye. Loo na, Pōl n kapān nde ya pāā pe ye, ma yee: «Yāhā Yrā le naa lii pāā ye wāle ye faale Yāhā kaplāŋ tōrfua Yisa yē na, le tāhā kē.

²⁶ Le ba pāā ma yee: <Yāhā yē kapān nde: Ka, maa nawee- mii yar ma yee:

Ye ga ba luhu naa n yō,

ye sē -sē ga ba naa laa war ye;

ye ga ba yāŋ naa n yō, ye sē -sē ga ba naa ngaa yāā ye.

²⁷ Ye laam tee waha ter; ye ndityuhu gbāā tā, ma yīmpē tyīn tā, ma yee ye yīmpē ma n ngaa yāā ye, ye ndityuhu ma n laa luhu ye, ye ma n laa war ye laam ne ye.

Mii loo sē ne ye, ye ga faha ba ta kānde yigi, ta n ye jaa ye kapee- wāpyeŋ na.» »

²⁸ Pōl n pe yar taha ma yee: «Loo na, tee -sē le cā ye yee, Yāhā kapāyīi lii le nawee- wāsyayaha wīi pāā, mpāy pe wee Yiiffee- ye, Yāhā le nō wāā poo ye. Poo ga le sya nuhu ne.» [

²⁹ Pōl tuu kaplāŋ ngīi pāā pe ye, pe Yiiffee- n nii n ter, ma ke kaplāŋ gbihi tyīn n gaha pe ya ne.]

³⁰ Pōl tuu ba nwoŋ gii gbe, u n kuee ke laam wo dye- syāŋ. Pe ba le sya, nawee- n waha naa n pai u fla na.

³¹ U n naa Yāhā Yai wīi pāā pe bye ye, ma maha naa Yīnfua Yesu Crise wūhū klaha pe ye. U naa koo ngīi pye laanyīn ne, waa sē naa n sye u na ye.

Pɔl saba kaplāŋ Wormefa ye

Syaha fla

1 Ndoo Pɔl kē tē saba nwo yrūhū, ndoo wii n ma u Syayahafua Yesu tēntēle. Yāhā kē ke ra yāŋ yi, ma ra yee, ma ra ta ke tēnlēhē, n naa ke kapāyī wūhū pāā nawee- ye.

2 Faale cāā na, Yāhā bii yē ter ke kapāyī wūhū wāwāā ne nawee- kē. Yāhā kaplāŋ tōrfa bii loo nde cāā yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo.

3 Koo kapāyī nde Yāhā Dya wīi pāā: Yāhā u ta u n nawee kadye gbe, ma u yīŋ yi wo faale yīŋfua Dawide nwoŋ wo.

4 Yāhā Yrā le yar ma yee, Yāhā Dya kē u ne. Le yar fānga ne yaliile wo Yāhā u ta u n yir gbā wo, ma nii yrāŋ na gbaafa ye. Mpāy bye pe u ta pe Yater, u nii pe Yīŋfua.

5 Yesu kāmāy na, Yāhā kayīi wāā ra kē ma ra yāŋ yi, ma ra ta Yesu tēnlēhē, ma yee n nawee- ter bye ta pe n naa n luhu Yesu ye, pe u ta pe Yater, u myaha n gboho.

6 Poo mpāy Yesu Crise pe yee yi ma pe ta u wām, ye bye n tōr pe ne.

7 N saba nwo yrūhū nō wāā ye bye kē, yīi mpāy tee ma Worme wo, yīi mpāy ye ntāŋ dye Yāhā tāy, ke n ye yee yi ye naa ke laam wūhū pye ye kānkai- bye wo. Wo

Tuhufua Yāhā, ma suhu wo Yīŋfua Yesu Crise ne, ke ke laantār yar ye na, tesē ke yrīŋ ne.

Pɔl n traha u ga yi Worme Yesu kāndeyārfa na

8 Yāhā gii n ma ke tēntēle, ta n cāā syaha wāā ke kē Yesu Crise kāmāy na ye bye wīi na. Tee Yesu sroŋ ta ye Yater mii, nawee- bye le cā driyē kur bye wo, koo kē n syaha wāā Yāhā kē.

9 Yāhā gē le cā, cīinde ne tē n pāā, koo gii n ke tēn tē laantee nen ne ke Dya kapāyī wāpāā ne nawee- ye. Ke cā yalebye n ma nii n pāā ke ne, n sē n faha ye wīi ne ye.

10 N ke nar, le ma tāy ke ye, ke ta ra n waha ka ye fla na. Loo ga tāy ra ye.

11 Ye sē yāā, n n traha n ye yāā yīnde ne, n waha ye ta ye n Yāhā Yrā kayīi laa yāā. Le ga ye ta ye n yīi plāhā Yesu kānde wo.

12 Lii tē sroŋ n kē, wo naa nuhu le wii laam wo, ye Yesu wāta ye Yater n nii ra ye nuhu wīi, tesē ta Yesu wāta ra Yater bya n nii ye ye nuhu wīi.

13 Wo nna, n n traha ye le cā, n naa n kē yalebye n ka ye fla na, n sē -sē waha kānde yāā ma ka ye, ma sya ba waa yagaa na. Lii tē n kē ye kuēfa wīi na loo ne nde: Tē Yāhā tēn lii tē ye fla na, le ma n yi wāwaha ye, le waha pii sa, mii teebēhē nkāy dyan tē tē ter na.

14 N yai n tay n le Yesu kapāyī pāā nawee- ter bye

ye, Jrekefa tesē mpāy bye ne, pe wee Jrekefa ye, mpāy ne pe saba cā, tesē mpāy ne pe sē saba cā ye. Le ma mii fānga wīi dyaŋ ta na.

¹⁵ Lii le gboho ra laam wo, loo ne n le Yesu kapāyīi pāā ye bya ye, yii mpāy bye tee ma Worme wo.

Le Yesu kapāyīi ma fānga gii ne?

¹⁶ Le Yesu kapāyīi wāpāā nawee- ye, le ma ra ye yīnkuāyir wīi. Ye sē yāā, Yāhā fānga gaa kē le Yesu kapāyīi ne; Yāhā koo fānga ta ma nawee- sya n yaha, nawee- mpāy bye pe Yesu ta pe Yater. Yiifee- cāā loo kapāyīi luhu. Mpāy bye pe wee Yiifee- ye, poo le luhu kur kuε ye pe ya ndoŋ.

¹⁷ Ye sē yāā, le Yesu kapāyīi wo yar, nawee wii syi u sroŋ Yāhā yīnde na. Yāhā ke kai- nkāy pye nawee- kē, wii ma koo sya cīinde, ma Yesu ya ta u Yater u kānkai- bye wo, woofua kē u sroŋ Yāhā yīnde na. Loo ne le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«Wii ma Yesu ta u Yater, u sroŋ Yāhā yīnde na. Loo ga ta u n cīinde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye.»

Nawee- ma kapeepyefa

¹⁸ Ye sē yāā, Yāhā laam ge war kai- nkāy bye wīi na nawee- pe n pye, ke sē Yāhā myaha gboho ye, ma suhu kapee- nkāy wīi ne pe n pye. Mpāy pe koo kapee- ngīi pye, pe yer n tā le cīinde na, le

saha ka yaha ye ye. Loo ne Yāhā n ke laam wāwar wīi yar wo na gbaa na.

¹⁹ Nawee ga waha kai- nkāy cā Yāhā wīi na, ke bye yar pe na; Yāhā ge kē ke ke yar pe na, pe sē -sē koo kai- ngīi yāŋ ngaa ye. Loo ne Yāhā n pe pēn.

²⁰ Ye sē yāā, Yāhā gii ke sē n yāā yīnde ne ye, koo kē ke driyē tāhā. Driyē kai- nkāy bye ke tāhā, nawee ga waha koo yāā yīnde ne. Yāhā wān tii bye tāhā tesē kai- nkāy bye ne, nawee ma te yāŋ, u ga cā kacān wee Yāhā fāngangbāŋ wāgboho na ye, wākuayāā maha wee ke na ye. U ga maha cā, koo neŋ ya kē ke ma Yāhā. Nawee- pe -sē le yāā ma cā wa Yāhā ma, pe ma yee pe sē laa cā ke wīi na ye, pe kawar fua.

²¹ Pe cā Yāhā ma, ke yai pe naa ke myaha gboho. Pe sē -sē ke myaha gboho ye, pe sē maha syaha wāā ke kē ye. Pe kai- nkāy ga, yīŋ wee ke na ye, pe laam bye nii wam fla ya, laantor wee pe laam wo ye.

²² Pe pe ya ta poo ma kai- cāfa, ma -sē nii nafāān.

²³ Yāhā gii wākuayāā wee ke na ye, pe sye pe sē ke myaha gboho ye; nawee wii u n ku, pe ga woo pye ta, pe kānsyām pye ta, pe treresyar wān pye ta, pe kahakaha wān pye ta, pe naa too nde roo tēŋ.

²⁴ Nawee- pe pe ya ta koo syi, loo ne Yāhā n koho kuā pe na, ma pe miy yaha pe

kāmpee- wo, pe tyatyāhā wāpyeŋ ne, pe n nii ke pye pe laam wāpyeŋ. Pe pe ya myaha klaha- ke syi, pe sē pe ya koho kadye yāŋ ngaa gē ye.

²⁵ Pe Yāhā cīnde wūhū miy yaha, ma yīntaha sroŋ kawar wūhū koo ye. Wān tii Yāhā te tāhā, pe too ta yīŋ ma sya nii te tēŋ, ma -sē tyii ke Yāhā koo na, pe sē ke ta ngaa gē ye. Yāhā koo ya - sē kē, ke yai pe naa ke mi- ingbāŋ sey yalebye. Amen, le nii ke syi!

²⁶ Nawee- pe pe ya ta koo syi, loo ne Yāhā n koho kuā pe na, ma pe miy yaha pe laam wūhū wāpyeŋ ne, too rii te ma fyaryigi wūhū. Yāhā ke pe tāhā mii, pe wee koo syi nantāŋ ye: -Ye yāŋ, pe ca pe cawai poo yigi tāāndya.

²⁷ Pe naam bya, pe n tyii ca wāsāy na, pe naawai wīi loo le n tāy pe ye, pe n nii fyaryigi wūhū pye pe naawai ne. Pe Yāhā cīnde wūhū sye, koo kē pe n nii ke syi; le nii mii pe wāpēn draha dyaŋ ke fe gbe. Pe naa lii ke pe le yāā.

²⁸ Pe sē Yāhā ta ngaa ye, koo kē Yāhā n koho kuā pe na, ma pe miy yaha pe laam wūhū nkāy ne ke sē yō ye; loo ne kai- nkāy ke sē yō ye, koo kē pe n pye.

²⁹ Kai- nkāy ke sē n sroŋ ye, koo kē ke nihi pe laam wo. Pe kapee- pye pe nampyeŋ- na. Wale wīi gboho ter pe laam wo. Pe laanyar pye. Naboofa me pe

ne. Pe wāhā cer. Nagblahafa me pe ne. Pe nawee- wlaŋ. Pe pe nampyeŋ- yāŋ napee- draha wo.

³⁰ Pe yīnkāi pye. Pe pe nampyeŋ- wāpee pāā. Yāhā wīi fūhū pe ye. Nawee- wātyehē n tāy pe ye. Yatanfa me pe ne. Pe pe ya sey yalebye. Pe kapee- wāpyeŋ kacān ke yalebye. Pe sē n luhu pe seefa ye ye.

³¹ Lii le ma wāyīi, pe sē maha le cā nantāŋ ye. Nkāy ke n yi pe yē wo, pe sē koo pye ye. Nawee dugu wee pe na ye, pe nampyeŋ- fen sē pe yigi ye.

³² Pe cā Yāhā kasāhā na, nawee- mpāy pe kapee- ngīi pye, pe yai gbā ne. Pe loo nde cā, ma -sē maha sye ma ke kapee- pye. Pe ma maha mpāy yāā pe ke pye, pe ga yee le yō.

2

Yāhā kasāhā sroŋ

1 Mboo nawee, ma'a sya pye mii, ma'a nii ma nampyeŋ kaa u kapee- wīi na, ma ma ntraŋ tey ma yee mboo sē laa kapee pye ye, cā, mboo wii taa ma nampyeŋ kaa, kapee- nkāy tuu n pye, ma bya ke pye. Cā, ma saha mii pāā sya Yāhā koho wo ye. Loo ne, ma'a ma nampyeŋ kaa, ma ta Yāhā kasāhā ga too ma na, ma ga wāpēn yāā.

² Mpāy pe koo kapee- ngīi syi pye, wo cā Yāhā ma pe sāhā, ma pe pēn, le sroŋ. Ke yē kaplaŋ ma cīnde.

3 Mboo wii taa ma nampyeŋ kaa u kapee- wĩ na, ma -sē ke syi pye mii ndoŋ, le cā ma yee, ma saa fer sya Yāhā kasāhā wāpēn na ye.

4 Taa yāā, Yāhā laam n tāy kacān wee ye, ke yō, ke ke laam yīn ma sya ma- n ter. Ma yee la, ke saha yia ke nawee pēn ye, koo kē? Ma tee Yāhā laantār yāŋ mii ngaa gē sē me pe ne ye. Wāsēŋ kē ke ma sēŋ, ma le sya ma yee, ma bya kapee- pye, taa ke miy yaha, loo ne.

5 Ma -sē loo sye, ma ma ndityuhu tā tā ma saa luhu Yāhā ye ye, ma saa ma laam wā klaha ye. Ma'a kuee koo syi ya, kaa kē raa n taha ma wāpēn na per gii Yāhā ga ba driyēfa bye sāhā.

6 Yāhā kasāhā sroŋ, ke ga ba nawee- nanem bye dāā kai- nkāy bye wĩ na pe pye.

7 Yāhā ga ba cīinde yrā wāā mpāy kē, ke laam wūhū wāpyeŋ gboho pe laam wo. Poo n ke pe waha myaha yāā Yāhā ye tesē ke nayōr ter ne tesē cīinde yrā lii ne wākuayāā wee le na ye.

8 Yāhā laam war, ke kasāhā goo -sē ma ke mpāy sēŋ, pe n jar Yāhā ye ma maha ke cīinde sye, ma nii n luhu kai- nkāy ye ke sē sroŋ ye.

9 Mpāy bye pe kapee- pye, fēngbān ma pe wān, ma suhu wāfyāŋ ne. Koo wāpēn nge ga cāā Yiifēe- dye, mpāy pe wee Yiifēe- ye, poo n taha.

10 Mpāy bye pe kayī pye, pe ga ba myaha yāā Yāhā ye.

Ke ga ba ke nayōr ter wāā pe kē ke yrīŋ ne. Pe Yiifēe- ga cāā koo kayūhū ngī yāā, mpāy bye pe wee Yiifēe- ye, poo n taha.

11 Ye sē yāā, Yāhā sē nawee- yāŋ pe ter na tesē pe nangbān ne ma cā pe sāhā ye; pe bye ga sāhā, waa gē saa kuee ye.

12 Kānde lii Yāhā le ta ma le le soho Musa koho wo u n le yar Yiifēe- na, mpāy pe sē loo kānde nde wūhū luhu yāā ye ma kapee- pye, pe ga wāsāhā yāā wāpēn ne. Pe sē -sē ga sāhā le Yāhā kānde na ye. Mpāy pe -sē loo kānde nde wūhū cā ma kapee- pye, pe ga ba wāsāhā yāā wāpēn ne, mii loo kānde le yar mii.

13 Loo kānde nde lii Yāhā le ta, mpāy pe le luhu wāluhu ya, poo sē me pe sroŋ Yāhā yīnde na ye. Mpāy pe le yār, poo me Yāhā ga ba yee pe sroŋ ke yīnde na.

14 Mpāy pe wee Yiifēe- ye, pe sē le kānde luhu yāā ye, poo mii troho wātāhā ter ma -sē n gaha le kānde kue ye, le ma mii pe laa cā le kānde wūhū na pe ya ya.

15 Loo nde le yar ma yee kānde lii Yāhā le ta, ke le troho wātāhā wī yrūhū le yaha pe laam wo, koo kē pe ma kayī pye, pe laam ga tege nii tee nen wo; pe ma kapee pye, pe laam saa tege nii tee nen wo ye.

16 Kai- ngī tē pāā, ke bye ga ba pye nawee- bye n le yāā per gii Yāhā ga ba nawee- bye sāhā Yesu Crise kāmāy na. Kapee- nkāy bye

nawee- pe wũhũ naa n pye, ke ga ba ke gbe yi gbaa na, ke pe sãhã ke ne. Lii tẽ pãã nde, le yi le Yesu kapãyĩ wo, lii tẽ n tõr nawee- ye.

Mpãy pe ma cĩnde Yiifee- ma ma Yãhã nawee-

¹⁷ Yii Yiifee-, ye n yee Yãhã nawee- me ye ne, ma nii yii yi. Kãnde lii le ta, ye laam wo, ye n yee tee le cã, loo nde ya yai ke dyan; ye yii sey ma n yee, a yii ya me, tee ke cĩnde Yãhã cã.

¹⁸ Ye n yee, yii ke laam wũhũ cã; tee kaklaha yãã Yãhã kãnde wũhũ na, ye n yee kai- nkãy ke sron Yãhã yĩnde na, tesẽ nkãy ne ke sã sron ye, ye ke bye cã.

¹⁹⁻²⁰ Kãnde lii le ta, tee le cã, ma cã le laantor le nawee laam wo, ma maha le Yãhã cĩnde wũhũ yar nawee na, koo kẽ ye yii kar yaha ma yii ta le Yãhã kãnyĩ yarfa mpãy ye pe ma fũũ- dyan, pe sã le kãnyĩ cã ye. Ye maha yee, a ye cãã- wãã mpãy kẽ pe ma wam laam wo, pe waha le Yãhã kãnyĩ yãã gbaa na pe naa le yãr. Ye n yee, a mpãy pe sã n sron ye, ye pe ta pe n sron, tesẽ mpãy pe sã laa cã ye, ye pe klaha kai- ne.

²¹ Yii mpãy tee nawee- klaha kai- ne, nwa ye sã -sẽ koo kai- pye ye? Ye nawee- yar pe ma n naa n yuhu ye, yii -sẽ n yuhu!

²² Ye nawee- yar, waa sã yai u yĩnde n yi too waa cõõ na ye, cõõ sã maha yai u

yĩnde n yi too waa puai na ye; yii -sẽ le pye! Ye nawee- yar ma n yee, mpar wãn wee ngaa gẽ ye, nawee yai te wĩ le fũhũ u ye; yii -sẽ mpar wãfãã wãn* yuhu n gbe re tẽnsar wo, ma te par ma war ke te na!

²³ Ye yii sey ma n yee, ye Yãhã kãnde cã. Ye wãteepyee koo -sẽ Yãhã myaha klaha.

²⁴ Loo ne le bii cãã yrũhũ yaha wa Yãhã sabangbãñ wo ma yee:

«Yii Yiifee-, ye troho wãtãhã ter ta,

mpãy pe wee Yiifee- ye, pe tee n pãã Yãhã kẽ.»

²⁵ Yii Yiifee-, ye wãkũũ le yar ma yee, Yãhã naambiyãr le ye ne. Ye ma pye ye Yãhã kãnde yãr cĩnde, yĩñ ma ke wãkũũ na. Ye ma -sẽ kapee- pye, ye sã Yãhã kãnde yãr ye, yĩñ wee ke wãkũũ na ye; le ga nii mii ye sã kũũ ye.

²⁶ Wii u wee Yiifee ye, u ma -sẽ Yãhã kãnde katan yãr, tuu sya ma u sã kũũ ye, Yãhã yĩnde na le ga nii mii u kũũ, le yĩntaha kẽ Yãhã naambiyãr le u ne.

²⁷ Yii Yiifee-, Yãhã kãnde wũhũ yrũhũ, ma le soho ye koho wo; ye maha n kũũ, mii Yãhã bii le yar ye na mii faale cãã na. Ye -sẽ kapee- pye, ye sã Yãhã kãnde katan yãr ye. Mpãy pe wee Yiifee- ye, pe ma -sẽ Yãhã kãnde yãr, Yãhã kasãhã per wo, pe ga ba ta ye wĩ n fyar yigi ye kẽ.

* **2:22 2.22** Koo cãã na, nawee- mpãy pe sã pye Yiifee- ye, pe naa mpar wãn fãã wargbe ne, laa na sãñ ne ma te ta naa n yaha pe mpanyaha nwongbãñ wo. -Ye Wormefa 1.23 fla yãñ

28 Wii u ma cĩinde Yiifee, pe sē u yāŋ n cā yĩnde ya na ye; lii ke le yar u ma cĩinde Yiifee, loo kayar sē ne lii ya ne, le n pye nawee koho ne kadye teelaa fla na ye.

29 Wii u -sē ma cĩinde Yiifee, u ma Yāhā wũũ, u laam bya ne. Lii le le yar u ma cĩinde Yiifee, loo kayar sē ne lii ne, le n pye nawee koho ne kadye teelaa fla na ye. Loo kayar ne lii ne, Yāhā Yrā Fānga le pye nawee laam wo. Kānde lii le yrūhũ ta, loo ya saha yia le Yāhā Yrā Fānga tēn syi tē nawee laam wo ye. Yāhā kē ke ga woo syi Yiifee sey, nawee sē kē ye.

3

1 Le ma pye ke dyaŋ, mpāy pe ma Yiifee-, Yāhā kayĩ laa wāã la poo kē ma tyii mpāy na pe wee Yiifee- ye? Laa kayĩ laa ma la koho wākũũ na?

2 Āwā, Yāhā kayĩ lii wāã pe kē, le gboho. Yāhā bii cāã ke ya yĩmbui yaha poo ye ma yē ter pe ye, pe n naa ke yē kaplāŋ luhu.

3 Yāhā ke yē ter kaplāŋ nkāy ne, mpāy pe sē ke sya cĩinde ye, poo ya wĩ ga waha ta la, Yāhā n ke yē kaplāŋ dur?

4 Aye, le saha pye ke syi ye! Nawee- bye ma sya pye kawarfuafa, Yāhā koo na, ke n sroŋ ke yē wāter kaplāŋ ne yalebye. Loo ne le yrūhũ yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«Yāhā, ma kaplāŋ bye n sroŋ.

Kai ma dye ye nsoho wo nawee ne,
tāhā ga ba yāã mboo
Yāhā ye.»

5 Kapee- nkāy too n pye, koo ma n ta nawee- n waha le yāŋ n cā ma yee Yāhā sroŋ, wo ga waha lii pāã? Yagaa, wo ma kapee pye Yāhā n wo pēn, waa waha yee la Yāhā wo pēn, tāhā wee ke ye ye? N n pāã nawee wāpāã.

6 Aye, wo saha yee ke syi ye! Ke ma ne pye, tāhā wee Yāhā ye ye, ke ga pye mii ke driyēfa sāhā?

7 Wo ma nii kawarfuafa, loo ga ta nawee- n le cā pe yee, Yāhā ya kē ke ma cĩindefua, pe naa ke mi- ingbāŋ sey. Loo ta nawee- mpāy nii n yee, Yāhā sē yai ke wo pēn wo kawar wāfua wĩ na nantāŋ ye.

8 Mpāy ter maha ma, pe ta myaha klaha- ma n yee, a ndoo n yee wo yai wo naa kapee- pye, loo nde n naa kayĩ sa. Poofa mii ter bye, wāpēn gii pe n pai yāã, ke yai pe ne.

Waa wee u sroŋ Yāhā yĩnde na ye

9 Le -sē nii ke syi, wii* mpāy too ma Yiifee-, wo ga waha yee la wo puar mpāy na pe wee Yiifee- ye? Aye! N le yar wa ma yee, nawee- ter bye, pe Yiifee- ma wāã le mpāy ne pe wee Yiifee- ye,

* 3:9 3.9 Koo fla na, Pól ma yee wii Yiifee-, le yĩntaha kē, Yiifee naa kē u ne. U sē yee u Yiifee- wāle kānde yār ye.

pe bye tyĩn n gaha kapee-
wāpyeŋ kue ye fānga ne.

¹⁰ Loo ne le yrūhū yaha
Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«Nawee- ter bye wo,
nawee nen ge wee u
sroŋ Yāhā yĩnde na ye.

¹¹ Waa wee u kai- cā ye,
waa wee u Yāhā ke ye.

Pe bye dur yi Yāhā kur ye ma
plaha kāmpee- wo,
pe saha Yāhā laanyĩn wĩ
laa ge pye ye.

¹² Nawee- ter bye wo,
nawee nen waa ge wee
u kayĩ pye ye.

¹³ Pe yēŋ ma mii gbūhū dyaŋ,
te yāŋ yaha.

Pe nawee- wlaŋ pe kaplāŋ
ne.

Pe ma mii nwoho sōŋ ma pe
yēŋ wo,
pe ga waha nawee ge
boo pe yē kaplāŋ ne.

¹⁴ Yoosēn kaplāŋ ya ke n yi
pe yē wo
tesē yēkuān ne.

¹⁵ Pe koho n fuhu nawee-
wāboo ne.

¹⁶ Kaklaha- ya te n yāā pe
tersar wo
tesē kapee- ter bye ne.

¹⁷ Pe sē nawee- le yrīŋ kānde
wo ye.

¹⁸ Pe sē n fya ge fya Yāhā na
ye.»

¹⁹ Wo -sē cā, kānde lii Yāhā
le ta, le cāā ta wii Yiifēe-
myaha na, wii mpāy le le
soho wo koho wo. Loo nde
na, wo saha yē kuā wo laa
pāā nantāŋ ye; wo yai wo cā
nawee- ter bye ma kapeep-
yefa Yāhā yĩnde na.

²⁰ Mboo nawee, kānde lii
Yāhā le ta, ma'a le yāŋ, ma
ga kapee wūhū cā. Ye sē

yāā, waa wee u ga waha u
ya waha Yāhā kānde wāyāŋ
ne u sroŋ Yāhā yĩnde na ye.

*Yāhā nawee- ta pe n sroŋ
ke yĩnde na*

²¹ Yagaa, Yāhā le yar
nawee- na pe ga waha pye
mii pe sroŋ ke yĩnde na.
Kānde lii le ta, le kalaa wee
loo na ye. Musa ma suhu
pe faale Yāhā kaplāŋ tōŋfa
ne, poo ge bii loo cāā yrūhū
yaha wa Yāhā sabangbāŋ
wo.

²² Loo nde lii Yāhā le yar
nawee- na, pe ga waha pye
mii pe sroŋ ke yĩnde na le
nde: Nawee- mpāy bye pe
Yesu Crise ta pe Yater, poo
me pe sroŋ Yāhā yĩnde na.
Le tāy pe ma Yiifēe- woo, pe
wee Yiifēe- woo, Yāhā sē loo
yāŋ ye.

²³ Nawee- bye kapee- pye,
waa ge sē kuee ye. Yāhā
nayōŋŋ wee pe na nantāŋ ye.

²⁴ Yāhā laantār flāhā tāy,
ke pe ta pe n sroŋ ke yĩnde
na ke dyaŋ Yesu Crise kāmāy
na; Yesu Crise kē u wo par
sya kapee- wāpyeŋ yāmpar
koho wo.

²⁵ Woo kē Yāhā u yāŋ yi,
u n le sya u ntāŋ n woo. U
nawee- ter bye kapee- bye
gbe kāā pe yīŋ na, ma ke
ta u ya yīŋ wūhū, ma koo
wāpēn draha bye sya tāŋ.
Mboo wii ma u wāku wĩ
nde sya cīnde, ma kapee-
bye yee laha kāā wa ma yīŋ
na. Yāhā loo nde pye ma
yee, nawee- n le yāā pe cā
ke yō, ma maha sroŋ. Faale
cāā na, Yāhā bii tyii ke sē
nawee- pēn pe kapee- wĩ na

ye; wāyīn kē ke ba ke ya laam yīn, koo kē.

²⁶ Yagaa, Yāhā lii yar wo na, wo cā ke sron, ke maha n traha ke ta wo n sron ke yīnde na. Mpāy bye pe Yesu ta pe Yater, ke pe ta pe n sron ke Yīnde na.

²⁷ Yāhā ke le ta ke dyan, nawee ga waha u ya sey la laa ne? Aye, waa saha u ya sey laa ge ne ye. Kānde lii le ta, waa ma ne pye u ga waha u ya waha le wāyār ne u sron Yāhā yīnde na, ufua ga ne waha u ya sey. Yāhā -sē tersaha gaa ter ta nawee-kē pe waha sron ke yīnde na. Koo tersaha kē pe Yesu ya ta pe Yater. Loo nde na, waa saha u ya sey laa ne ye.

²⁸ Ye sē yāā, nawee ma Yesu ta u Yater, koo kē u sron Yāhā yīnde na; le sē nii mii kānde lii le ta, u u ya waha le wāyār ne koo kē ye.

²⁹ -Ye yān, Yāhā ma la pe Yiifee- poo ya wān? Ke wee la nawee- ter bye wān? Āwā, ye cā ma yee ke ma nawee- ter bye wān.

³⁰ Koo neŋ ya kē ke ma Yāhā nawee- ter bye ye. Yiifee- mpāy pe n kūū, pe ma Yesu ta pe Yater, Yāhā ga pe ta pe n sron ke yīnde na. Mpāy bya pe wee Yiifee- ye, poo mpāy pe sē n kūū ye, pe ma Yesu ta pe Yater, Yāhā ga pe ta pe n sron ke yīnde na.

³¹ Too Yesu ta wo Yater, le yīntaha sē kē kānde lii le ta, yīn wee le na nantān ye. N sē le syi pāā yāā ye. Too Yesu ta wo Yater, wo le yar, loo

kānde nde ma yīn ma sya ta ter.

4

Brama bii pye mii Yāhā n ba yee u sron ke yīnde na?

¹ Wo ga waha lii pāā wo bye faale wādyaha Brama wīī na, woo wii u ma Yiifee- bye wādyaha? Yāhā bii nwa wāā u kē?

² Brama naa kayūhū pye. Le ma ne pye Yāhā loo yān ma yee, Brama sron ke yīnde na, u ne ga waha u ya sey. Laa sē -sē wee nawee ye, tuu ga waha u ya sey lii na Yāhā yaha ye ye.

³ Ye sē yāā, Yāhā sa- bangbān ge laam wo le ma le yrūhū yaha ma yee:

«Brama bii Yāhā ta u Yater,
Yāhā n loo yāā ma yee,
Brama sron ke yīnde
na.»

⁴ Nawee ma tēn tē, u ga dāān yāā. Pe u dāā ngii ne, le sē nii mii wāyōn kē pe yō u na ma ke wāā u kē ke dyan ye: U yai u ke yāā.

⁵ Wii ma yee u sē koho taha yaha kai- nkāy na u n pye ye, u ma -sē Yāhā koo ta u Yater, ma koho taha yaha ke na ke laantār ne, loo ne le ga ta Yāhā n yee u sron ke yīnde na. Ye sē yāā, Yāhā n ke ke kapeepyefa bye ta pe n sron ke yīnde na ke dyan, le wee mii pe yai loo ne koo kē ye.

⁶ Wo faale wādyaha Daw- ide bya naa n yee, a mpāy pe sē yai Yāhā n dye pe ye ye, Yāhā n nii dye pe ye, ma pe ta pe n sron ke yīnde na

ke dyaŋ, pe wĩ n tã. U yě kaplãŋ kē ngĩ:

⁷ «Mpãy wĩ le n tã,
poo me mpãy ne Yãhã
kace yaha
pe wãteepye wũhũ na,
ma maha pe kapee- gbe
kãã
pe yĩŋ na ke kuãŋ ne.

⁸ Wii wĩ le n tã,
woo kē wii ne Yãhã sē
tyii
u kapee- na u yĩŋ na ye.»

⁹ Loo kayĩ nde ma la
Yiifee- ya wĩ, poo mpãy pe
kũũ? Mpãy pe wee Yiifee-
ye, le ma poo bya wĩ. Wo cã
ma yee, Brama bii Yãhã ta u
Yater, Yãhã n loo yãã ma yee
u sroŋ ke yĩnde na.

¹⁰ Koo cãã -sē na, Brama
bii kũũ, laa u sē bii kũũ ye?
Aye, cãã gii cãã na Yãhã bii
Brama yãã ma yee u sroŋ ke
yĩnde na, koo cãã na u sē bii
kũũ ye.

¹¹ Loo nde kur ye, Yãhã n
cã bii yee, Brama n kũũ le n
nii puhu u na. Koo puhu nge
n nii kayar, ke le yar Yãhã
naambiyãr le Brama ne ma
yee u sroŋ ke yĩnde na. U bii
Yãhã ta u Yater, koo kē Yãhã
n yee u sroŋ. Koo cãã na, u
sē bii kũũ ye. Loo na, Brama
nii mpãy bye tuhufua pe wee
Yiifee- ye, ma -sē Yãhã ta pe
Yater, Yãhã n yee pe bya sroŋ
ke yĩnde na mii Brama wãŋ
ter syi dyaŋ, tuu sē bii kũũ
ye, Yãhã n yee u sroŋ ke
yĩnde na.

¹² Ye maha cã, Brama ma
Yiifee- tuhufua. Brama tuu -
sē ma Yiifee- mpãy tuhufua,
poo me mpãy ne pe Yãhã

ta pe Yater ma maha pe
troho tãhã mii Brama wãŋ
syi dyaŋ, cãã gii cãã na tuu
sē bii kũũ ye.

*Yãhã yě ter mpãy ye pe ke
ta pe Yater*

¹³ Yãhã bii yě ter Brama
ye tesē u kur kue pii ne, ma
yee koo ga kãntraha kur bye
wãã pe kē ke n nii pe wãŋ.
Kãnde lii le ta, le sē nii mii
loo wãyãr ne le ta Yãhã n yě
ter Brama ye ye; Brama naa
Yãhã yě kaplãŋ sya cĩnde,
loo ne Yãhã n bii yee u sroŋ
ke yĩnde na, koo kē.

¹⁴ Kãnde lii le ta, mpãy
pe pe ya waha le wãyãr ne,
le ma ne pye poo me pe
Yãhã klohodifa, Yãhã wãta
Yater wĩ ga ne pye wãwaha.
Yãhã yě wãter wĩ nde saa ne
waha pye ye.

¹⁵ Ye sē yãã, kãnde lii
le ta, loo kãnde nde kai-
wãteepye kē ke n pai Yãhã
laam wãwar ne; nawee waa
wee u ga waha u ya plãhã
u ke kai- bye pye naa n yõ
kayi ne ye; koo kē ke -sē n pai
Yãhã laam wãwar ne. Kãnde
lii le ta, mpãy ter ma pye pe
sē le wĩ yãã luhu ye, waa
saha yee pe ma pe kãnde laa
plaha ye.

¹⁶ Loo ne mpãy pe Yãhã
ta pe Yater, poo me pe ma
Yãhã klohodifa. Ke yě wãter
wĩ n nii mii kayĩ dyaŋ Yãhã
le pye pe kē ke dyaŋ. Loo
ne, koo yě wãter wĩ nde n
nii Brama kur kue pii bye
wĩ. Le wee Yiifee- ya wĩ
ye, poo mpãy Yãhã kãnde lii
ta, ke le le soho pe koho wo.

Le ma mpây bya wĩ pe wee Yiifee- ye, ma -sẽ Yāhā ta pe Yater, mii Brama bii Yāhā ta u Yater mii. Brama ma wo bye tuhufua; loo ne le bii cāā yrūhū yaha Yāhā sabangbāñ wo ma yee:

17 «N ma yāñ yi,
n ga ta ma kur kue pii n syar,
pe ter n sya nihi kántraha na,
ma n nii pe kur bye tuhufua.»

Brama nii wo bye tuhufua Yāhā yĩnde na, Yāhā gii u ke ta u Yater. Yāhā yě ter u ye kayĩ lii ne, u le sya cĩnde. U bii cā ma yee, Yāhā ga waha nakugu ta ke n yir gbā wo, ke nii yrāñ na gbaafa ye. U maha bii cā ma yee, Yāhā kě ke driyě wān ter bye tāhā, ngaa gɛ sě pye ye. Ké naa n pāā wāpāā ya, te wān -sẽ nii n yi wāyiñ ya.

18 Yāhā bii yě ter Brama ye lii ne, le kai wāpyeñ yugu ba ter Brama na. U bii cā u saha koho taha yaha u ya na loo kai- wāpye wĩ na ye, loo naa bye ne u n sye ma koho taha yaha le na, ma Yāhā ta u Yater. U n -sẽ nii nawee-ter busāā tuhufua. Yāhā bii u cāā yar loo nde ne ma yee, u kur kue pii ga ba syar pe nii mii yrompii dyañ pe syar mii.

19 Cāā gii cāā na Yāhā bii yě ter Brama ye, koo cāā na u pye dyɛ- gbeebua syi ne, u bii cā ma yee u ba le ter syihi wāsee na; u cōō Sara bya bii ter syihi wāsee yaha. Brama tuu sya loo fla yāā, u sě -sẽ le Yāhā yě kapān miy yaha

carle gɛ ye.

20 U sě dur yi Yāhā kur ye, ma laalaa pye ke yě wāter wĩ na ye. U Yāhā miingbāñ wāsey goo n cā maha ta, kaa n taha u Yāhā wātañ na u Yater, u n fānga yāā.

21 U maha le sroñ sya cĩnde ma yee, Yāhā ma yě ter lii ne, le wāpyeñ fānga ma ke ye.

22 Brama bii Yāhā ta u Yater koo syi dyañ, loo ne Yāhā n yee u sroñ ke yĩnde na.

23 Le yrūhū yaha Yāhā sabangbāñ wo ma yee, Brama Yāhā ta u Yater koo kě Yāhā n yee u sroñ. Le sě yrūhū Brama woo ya wĩ na ye,

24 le yrūhū wo bya wĩ na. Yāhā ga ba yee wo bya sroñ ke yĩnde na, wii mpây too ke ta wo Yater, ma cā koo kě ke wo Yĩñfua Yesu ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrāñ na gbaafa ye.

25 U yi napee- kě, u n le sya ma ku, ma wo kapee- laha kāā wo yĩñ na. Yāhā n u ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrāñ na gbaafa ye. Yāhā loo pye ma -sẽ yee wo sroñ ke yĩnde na Yesu kāmāy na.

5

Kayūhū nkāy kě, mpây pe sroñ Yāhā yĩnde na, pe ke yāā

1 Too mii, yagaa wo sroñ ke yĩnde na wo Yesu wāta wo Yater wĩ na, yrĩñ ma wo nsoho wo yagaa Yāhā ne, wo Yĩñfua Yesu Crise kāmāy na.

2 Yesu Crise woo kě, u kānde yi wo kě, wo n waha Yāhā laantār cā. Too Yesu ta wo Yater, wo loo kayĩ nde yāā, ma le yigi klue sīi. Too

koho taha yaha le na ma cã, Yãhã ga ba wo ta wo n niisayũhũ fla yãã ke wãŋ syi dyaŋ, wo nuhu di loo nde ne.

³ Loo ya sã ne ye, wãfãŋ gɛ ma sya pye wo na, wo nuhu di le ne. Ye sã yãã, wo cã wo ma wãfãŋ yãã, waa cã waa wii plãhã le Yesu kãnde wo mii.

⁴ Wo ma -sã wii plãhã ma kuee yai tãŋ le Yesu kãnde wo, wo ga waha yia wãtãnyãŋ wũhũ byɛ na. Wo ma -sã yia, waa koho taha yaha kayũhũ nkãŋ byɛ na, Yesu ke pye wo kã.

⁵ Yãhã Yrã lii Yãhã le le wo laam wo, le Yãhã laam ter wãã wo kã wo n waha cã wo ntãŋ dye Yãhã tãŋ, cĩnde. Loo ne, wo cã ma yee, too koho taha yaha lii na, le saa yi wãwaha ye, le ga pye.

⁶ Faale na, fãnga sã pye wo ye laantor ne ye. Yãhã ke bii yaliile ta, loo yale le ba nɔ, Yesu n pa ma ba ku wo wĩ na, wii mpãŋ too sã naa Yãhã myaha gboho ye.

⁷ Le ma nii laa dyaŋ, waa ga waha le sya la u gbã ku u nampyeŋ wĩ na, u nampyeŋ wii u le kãnde katan yãr? Nde wãpye wĩ sron war. Le ma pye mii wii syi dyaŋ u laantãr gboho, laa na waa ga waha le sya u gbã ku woosyifua wĩ na.

⁸ Wii too -sã pye kapeep-yefa, Yãhã ta Yesu Crise n gbã ku wo kapee- wĩ na. Yãhã loo nde pye ma le yar wo na ma yee, wo ntãŋ sron dye ke tãŋ.

⁹ Yesu Crise ntãŋ woo wo

kapee- wĩ na; tuu ku wo wĩ na ke syi, Yãhã yee wo sron ke yĩnde na. Yesu Crise tuu wo ta wo n sron Yãhã yĩnde na, yagaa wo le cã laha ma yee, u ga maha ba Yãhã ncafũhũ syii kãã wo na.

¹⁰ Faale na, wo pye Yãhã napĩ-, ke n ta ke Dya n ku wo wĩ na, ma wo wãã le ke ne. Yagaa, too wãã le Yãhã ne, wo le cã laha ma yee, u Dya tuu yir gbã wo, ma dur ba yrãŋ na gbaafa ye, u ga wo sya yaha wo kuãŋ ne.

¹¹ Loo ya sã ne ye. Yesu tuu wo wãã le Yãhã ne, wo seefar le ke ne, ma nuhu di ke wĩ na. Yesu kã u ta wo nuhu di.

Dama wĩ Yesu Crise wĩ ne

¹² Faale cãã na, nawee nen wii tuu cãã kapee pye, u myaha Dama. Loo ne le ta kapee- wãpyeŋ n cããŋ dye driyẽ nge wo. Kapee- wãpye wĩ ne le ta nawee- n nii n ku. Nawee- byɛ kapee- pye, loo ne pe n nii n ku.

¹³ Cãã gii cãã na Yãhã sã bii ke kãnde ta wa ma le yar Musa na ye, nawee- naa kapee- pye driyẽ nge wo. Kãnde lii le ta, le ma yee le wee ye, wãpãn wee kapee- wãpyeŋ na ye.

¹⁴ Loo naa byɛ ne, ma gbe Dama cãã na, ma sya ba waa Musa cãã na, gbã pye nawee- byɛ yĩŋ na. Ma wãã le mpãŋ byɛ ne, pe kapee- sã ba pee mii Dama wĩ dyaŋ tuu bii Yãhã yẽ kapãn miy yaha ye.

Dama wĩ waa wĩ tay, wii u wãpa wĩ ba cã yaha wa

driyē wo; woo kē Yesu Crise ne.

15 Pe syām wīl wee wācɛŋ ye. Dama tuu kapee lii pye, le wee mii kayī lii dyaŋ Yāhā le wāā wo kē ke dyaŋ ye. Dama woo nawee nen ya kapee wāpye wīl ta nawee-bye n ku. Yāhā laantār -sē gboho, kacān wee ye. Ke ke kayī wāā nawee-bye kē ke dyaŋ, Yesu Crise woo nawee nen ya kāmāy na.

16 Le Yāhā kayī wīl maha wee wācɛŋ u Dama kapee wīl ne ye; nawee nen ya kapee wāpyeŋ pa wāpēn ne; kayī lii le -sē wāā ke dyaŋ, le wīl ne nawee-bye ma sya kapee-pye, Yāhā ga yee pe sroŋ ke yīnde na.

17 Cīinde ne, nawee nen ya kapee wāpyeŋ ta, gbā wāku n nii nawee-bye yīŋ na. Lii le -sē sroŋ ma cīinde, loo ne Yesu Crise nen ya wīl ne: Mpāy bye pe Yāhā laantār cā, pe ke kayī yāā gboho. Yāhā maha kayī nde wāā pe kē ke dyaŋ ma yee pe sroŋ ke yīnde na. Yesu Crise kāmāy na, cīinde yrā lii wākuayāā wee le na ye, pe ga ba le yāā, pe sya nii yīŋ na Yesu Crise ne.

18 Lii le ma, Dama woo nawee nen ya kapee wāpyeŋ le ta, nawee-bye n wāpēn yāā mii, Yesu Crise nen ya kasroŋ wāpyeŋ ta, nawee-bye ga waha kapee-foho wākuayāā pe kapee-wīl na koo syi, pe cīinde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye.

19 Ye sē yāā, nawee nen ya Yāhā yē kapān wāmiyaha

ta, nawee-bye kapee-pye. Koo syi ya dyaŋ, nawee nen ya Yāhā laam wīl wāpyeŋ ta, nawee-bye ga waha sroŋ Yāhā yīnde na.

20 Yāhā ke kānde ta, ma yee nawee-n le war pe cā kai-nkāy wāpyeŋ koo ke ma kapee-, pe kapee-fānga cā, pe maha cā kapee-ter nihi. Kapee-wāpyeŋ ma -sē syar mii, Yāhā laantār ga syar, te ta ter koo yaha.

21 Ye sē yāā, kapee-wāpyeŋ fānga ta, nawee-n ku. Wo Yīŋfua Yesu Crise kāmāy na, Yāhā laantār -sē maha ta nawee-bye ga waha sroŋ ke yīnde na pe cīinde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye.

6

-Too naa wo troho tāhā le kānfuē wo!

1 Yagaa, le sē nii la mii wo yai wo naa kapee-koo pye, kaa naa n taha Yāhā laantār na?

2 Aye, yii ge cā, le saha pye ke syi ye! Kapee-wāpye wīl kue ye, le ma mii wo ku, ma cāāŋ wii na kapee-ne. Le nii ke syi, wo ga maha pye mii wo dye kue kapee-wāpyeŋ wo?

3 Too tāā yi loho wo Yesu Crise myaha na, loo nde le yar ma yee wo seefar le Yesu ne. Le yīntaha kē, wo wātāāyi le yar ma yee wo bya wāā le ku Yesu Crise ne.

4 Too ba tāā yi loho wo, le nii mii wo bya ku pe n wo le gbīl wo Yesu Crise wāŋ syi dyaŋ, Yāhā n wo bya ta wo n

yir gbã wo mii, ke Yesu Crise ta u n yir gbã wo, ma dur ba yrãñ na ke fãngangbãñ kãmay na mii syi dyañ. Ke wo ta wo n yir gbã wo, ma yee wo naa wo troho tãhã ke kãnfuẽ wo.

⁵ Ye sã yãã, too -sẽ Yesu Crise gbã ter ku, loo nde ta woo tesẽ wii ne, wo gbra wii na mii katyir sã dyañ te wãã fiy nnempuai nen na. Wo ma nii u ne koo syi, wo bya ga ba yir gbã wo u wãñ syi dyañ, wo nii yrãñ na u ne.

⁶ Wo yai wo cã wo yee, Yesu tuu ba kuey mar boo trã na, le yĩntaha kã, too pye kapeepyefa faale wo, wo faale troho wãtãhã ter bya kã ke kuey mar boo Yesu ne trã na. Le nii mii wo kapee- wãpyeñ laampeeme pe boo pye klaha- tãñ, kapee- wãpyeñ fãnga saha yia wo na nantãñ ye.

⁷ Ye sã yãã, wii tuu ku wa, kapee- wãpye wã saha nii u yĩnfua, u n naa n luhu kapee- ye nantãñ ye.

⁸ Wo ma ku Yãhã Yĩndefua Crise ne, wo cã wo ga ba wãã nii yrãñ na u ne.

⁹ Wo cã ma yee, Crise tuu yir gbã wo, ma dur ba yrãñ na gbaafa ye, u saa ku nantãñ ye. Gbã fãnga saha yia u na nantãñ ye.

¹⁰ Tuu ku, u ku kapee- wãpye wã na tehe nen u kuãñ ne. Yagaa, u yir gbã wo ma nii yrãñ na Yãhã miingbãñ wãsey myaha na.

¹¹ Loo ne, ye yai ye naa yii yãñ mii ye ku kapee- wãpyeñ kuẽ ye. Ye ma yrãñ

na yagaa, ma nii Yãhã wãm Yesu Crise kãmay na.

¹² Le nii ke syi, ye ma syi ye tyii kapee- wãpyeñ fãnga n yia ye na ye. Kapee- nkãy ke n tãy ye kadye ye, ye ma syi ye ke wã le naa n yaha ye laam wo ye, ye ma syi ye naa n luhu ke ye ye.

¹³ Ye ma syi ye ye kadye teebẽhe ta ye naa kapee- pye ke ne ye, ye ma syi ye ke ta kapee- wãpye wãn ye. Faale na ye pye mii nakur dyañ, yagaa tee -sẽ nii yrãñ na, ye yai ye yii le soho Yãhã koho wo, ye kadye teebẽhe bye ne ke n nii kayũhũ wãpye wãn.

¹⁴ Ye ga waha loo nde pye. Ye sã yãã, kãnde lii le ta, ye wee le fãnga koho wo nantãñ ye, koo gii ke n pai ye wãpãn wã ne. Yagaa, ye ma Yãhã laantãr roo koho wo, ke ye ta ye n sron ke yĩnde na; loo ne kapee wãpyeñ saha yia ye na nantãñ ye.

Wo ma wii woo yãmpuai?

¹⁵ Kãnde lii le ta, wo wee le koho wo nantãñ ye, wo ma Yãhã laantãr roo koho wo yagaa. Laa na, waa ga waha yee, le ma pye ke dyañ yagaa, nawee ga waha kapee pye, laa wee le na ye. Aye, le wee koo syi ye.

¹⁶ Ye cã ma yee, ye ma nii waa laam wũhũ koo pye, ye nii wa woofua yãmpuai. Ye ma nii kapee- pye, ye ma kapee- wãpyeñ yãmpuai, kapee- -sẽ n gaha ye ne gbã kuẽ ye. Ye ma -sẽ pye ye Yãhã laam wũhũ pye yalebye, ye ma Yãhã

yāmpuai, ke ga yee ye sron ke yīnde na.

¹⁷ Faale na, ye pye kapee-wāpyeŋ yāmpuai, ma naa kapee-pye. Yagaa, ye Yāhā cīnde wūhū sya ma ke le yaha ye laam wo, ma nii n luhu Yāhā ya ye; -too naa Yāhā sey loo nde wī na!

¹⁸ Ye sē yāā, Yesu ye sya kāā kapee-wāpyeŋ fānga koho wo, ye n nii Yāhā yāmpuai ma nii n sron ye kānkai-bye wo.

¹⁹ Ye laam kacān sē le wa ye, koo ra n katē-ta ma nii ye klaha cīnde wūhū ne. Faale na, ye ba ye kadye teebehe bye ta ma naa kai-nkāy pye ke sē yō ye, tesē kapee-ter bye ne. Ye naa loo nde pye ye laam fānga bye ne ma ye kadye muāy tāŋ kapee-wo. Yagaa, -ye maha ye laam fānga bye ta ye kadye teebehe bye ne, ye naa kai-nkāy koo pye ke sron Yāhā yīnde na, ye nii kla gii syi dyaŋ ke laha kānkai-bye wo ma nii Yāhā wāŋ.

²⁰ Ye sē yāā, faale na, tee pye kapee-wāpyeŋ yāmpuai, kai-nkāy ke yō, koo sē kē ke naa ye troho wātāhā sron ye kē ye.

²¹ Tee naa ke kapee-pye, ye ba naa nwa woo yāā ke na? Koo kai-ngī kē, ke fyar yigi ye kē nanga per wo. Ye cā ma yee koo syi kai-ngī pyefa yai gbā ne.

²² Yagaa, tee -sē sya kāā kapee-wāpyeŋ fānga koho wo, ma nii Yāhā yāmpa, ye kayī lii yāā le na loo ne nde: Yagaa, ye laha ye kānkai-

bye wo ma nii Yāhā wām; Yāhā ga cīnde yrā wāā ye kē, lii wākuayāā wee le na ye.

²³ Ye sē yāā, kapeepye-fua dāān ne gbā ne. Wii mpāy too -sē seefar le wo Yīnfua Yesu Crise ne, Yāhā ga kayī laa wāā wo kē ke dyaŋ ke laantār na. Loo kayī ne cīnde yrā lii ne lii wākuayāā wee le na ye.

7

Kānde lii le ta wo wee le fānga koho wo nantāŋ ye

¹ Wo nna, kānde lii le ta, yii mpāy tee le wī cā, n ga nde pāā ye ye: Ye cā ma yee, kānde lii le ta nawee yai u naa le yār; nawee wii syi u ma yrāŋ na, u sē ku wa ye, woo wī ne.

² Le ma mii cōo wāŋ syi dyaŋ u puai ne. U wāsyāŋ kānde na, u sē yai u u puai yaha yrāŋ na u ka naa waa ye, mii u puai sē ku wa ye. U puai ma -sē ku, kānde laa ter maha wee nantāŋ lii le ga waha u cōo gbra u puai na ye. Loo na, u cōo ga waha naa waa gbe yagaa.

³ U puai ma yee u sē ku wa ye, u n ter ma ga naa waa gbe, u kapee pye u puai na. U puai ma -sē ku wa, kānde laa ter wee nantāŋ lii le ga waha yer tā u cōo na ye. Yagaa, u cōo ma pra, u ga waha naa waa gbe, kapee wee le na ye.

⁴ Wo nna, ye wī bya ma koo syi dyaŋ. Kānde lii le ta, ye pye le fānga koho wo. Yāhā Yīndefua Crise tuu

gbā mpāy ku, le ma mii ye bya wāã le ku u ne, ye wee nantāŋ le kānde fānga koho wo ye. Ye ma Crise woo koho wo yagaa, woo wii Yāhā u ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye. Yagaa, too ma Crise woo koho wo, wo ga naa tēyī tē Yāhā kē, tēn lii syi le ga pii sa gboho.

⁵ Ye sē yāã, faale na too naa kai- nkāy ya pye ke n tāy wo ye, kānde lii le ta, le le yar wo na, wo n cā kapee- kē ke ne. Loo nde n ta ke wāpye laam n cā maha wo yigi wo n nii kapee- pye, ma -sē nii nakur draha wo.

⁶ Yagaa, too -sē nii mii wo wāã le ku Yesu ne, kānde lii le ta le sē maha wo ta kapee wāpye laam n waha wo yigi mii faale dyaŋ ye. Koo syi kē, wo ga naa tēn tē Yāhā kē loo kānyī nde wīi na, Yāhā Yrā Fānga kāmāy na. Le faale kānlē wīi lii wo naa tēn tē Yāhā kē, le sē n tōr nantāŋ ye.

Kānde lii le ta, loo tesē kapee wāpyeŋ ne

⁷ Yagaa, wo ga waha yee la, kānde lii le ta, le ma kapee? Aye rēhē! Kānde lii Yāhā le ta, loo ne le ta ra n cā kai- nkāy wāpyeŋ kē ke ma kapee-. Ye sē yāã, kānde lii Yāhā le ta, le ma ne yee le sē yee nawee sē yai u naa yīnde pye ye, n saa ne cā n yee yīnde wāpyeŋ ma kapee laa ye.

⁸ Kānde lii le ta, yaliile le - sē ra yar kai- nkāy wāpyeŋ ma kapee-, kapee- n yia ra na, ta n yāã ke kai- bye

wāpye laam ke ra yigi, ta n nii yīnde pye ke bye na. Ye sē yāã, kānde lii le ta, le sē ba pye wa ye, kapee- wāpye laam fānga sē ba gboho ye.

⁹ Faale na, kānde lii le ta, tē sē ba le cā wa ye, n naa nii yāŋ nawee wii syi draha wo u ma yrāŋ na. Tē -sē ba cā wa kai- nkāy wāpyeŋ koo ke ma kapee-, ta n yāã kapee- yia ra na, ke wāpye laam n ta yigi. Ta n nii yāã nakugu draha wo Yāhā yīnde na.

¹⁰ Kānde lii Yāhā le ta, le yi ma yee, le wo troho wātāhā sroŋ wo n kuee yrāŋ na. Le -sē ta ndoo n ku.

¹¹ Ye sē yāã, kānde lii le ta, tē ba le cā, ma cā kai- nkāy wāpyeŋ koo ke ma kapee-, ke kapee- wāpye laam n -sē ra yigi, ma ra wlaŋ le kapee- wo, ma ra ta ta n nii nakugu wāŋ syi Yāhā yīnde na.

¹² Kānde lii le ta, Yāhā kē ke le yi. Ke kaplāŋ bye ma Yāhā wūhū. Ke sroŋ, ma maha yō.

¹³ Kai lii le ma kayīi, loo la le maha ra ta ra n ku? Le saha pye loo ye. Kapee- wāpyeŋ koo kē, ke ra ta ra n ku Yāhā yīnde na. Kapee wāpyeŋ le ya yīntaha yar yagaa gbaa na; le Yāhā kānde lii le ma kayīi, kapee wāpyeŋ loo ta ma ndoo ta ra n ku. Loo nde le yar wo na ma yee, kapee wāpyeŋ ma kapihi, kacān wee le wāpee na ye.

Wo ma kapee wāpyeŋ nsoho wo kayīi ne

¹⁴ Wo cā ma yee, kānde lii le ta, Yāhā Yrā fānga ma le

na. Ndoos -sē nwo, nawee ya kē ra ne, ma nii kapee-wāpyeṅ yāmpuai.

¹⁵ N lii pye, n sē le war ye: Ye sē yāā, kai-nkāy ke wāpye wīl ma ra laam wo, koo sē kē tē n pye ye; kainkāy ke wīl fūhū ra ye, koo kē tē n pye.

¹⁶ Kānde lii le ta, le wāyār wīl ma pye ra laam wo, n ma sya yee n sē waha yia ma le pye ye, n cā le kānde yō.

¹⁷ Loo na, ndoo laam wīl sē ne le ra ta ra n kapee pye ye, kapee lii le ma wa ra laam wo, loo fānga ne le koo ngīl bye pye.

¹⁸ Ye sē yāā, n cā ma yee, tē ma wa nawee, kayūhū dugu wee ra na ye. Kayūhū wāpye wīl le sya ma ra laam wo, ke wāpyeṅ fānga wee ra ye ye.

¹⁹ Kayūhū nkāy ke wāpye wīl ma ra laam wo, koo sē kē tē n pye ye; kapee-nkāy ke wāpye wīl wee ra laam wo ye, koo -sē kē tē n pye.

²⁰ Kai lii wāpye wīl ma yee le wee ra laam wo ye, n ma -sē le pye, ndoo gē sē kē n le pye ye. Kapee lii le ma wa ra laam wo, loo fānga ne le koo pye.

²¹ Yagaa, n cā le ma mii syi dyaṅ: N ma yee n ga kayīl pye, n ga yāā kapee ya tē ga waha pye.

²² Ta laam wo, kānde lii Yāhā le ta, le wīl n tāy ra ye.

²³ Ta kadye teebehe bye n luhu kānde laa ter ye, le yer n tā le Yāhā kānde na, loo lii le yō ra laam wo. Loo kānde laa ter nde maha ra ta, ra

n nii kapee-wāpyeṅ kānde yāmpuai, kapee-wāpyeṅ kānde lii le ma ta kadye teebehe bye wo.

²⁴ Ta wīl pee cīnde! Yoo ga ra sya yaha ta kadye koho wo, ta kadye gii ke kapee-pye, kapee-nkāy ke n pai gbā ne?

²⁵ N syaha wāā Yāhā kē, ke ra sya yaha wo Yīnfua Yesu Crise kāmāy na.

Yagaa, n cā n ma mii syi dyaṅ. N ma nii yāṅ, n ga cā kānde lii Yāhā le ta, le wīl n tāy ra ye. Tē -sē ma wa nawee, kānde laa ter ma ta kadye teebehe wo, ma ra ta ra n nii kapee-wāpyeṅ kānde yāmpuai.

8

Yāhā Yrā Fānga lii pye wo laam wo?

¹ Yāhā ke wo ta wo n sroṅ ke yīnde na Yesu wāku kāmāy na, loo nde na, mpāy pe sefar le Yesu Crise ne, pe saa wāpēn yāā yāā nantāṅ ye.

² Ye sē yāā, Yāhā Yrā Fānga lii le cīnde yrā wāā mpāy kē pe sefar le Yesu ne, koo kē ke ra tyīn sya kapee-wāpyeṅ fānga koho wo, ma suhu gbā ne.

³ Kānde lii le ta, wo sē waha yia ma naa le yār ye. Koo kē, le sē waha yia ma kapee-wāpyeṅ fānga pye klaha-wo na ye. Kānde lii le ta, le sē waha yia lii na ye, Yāhā loo pye wo kē ke Dya wānwāā ne driyē wo. Ke Dya n pa driyē wo nawee kadye ne mii wii kapeepyeafa

dyaŋ, ma ba ku wo kapee-wĩ na. Kapee- nkāy too pye, Yāhā koo wāpēn draha gbe, ma ke taha Yesu yīŋ na.

4 Yāhā loo pye ma yee ke kānde lii ta, le lii yar ma yee loo le sroŋ, loo ga waha pye Yesu kāmāy na. Loo na, wo ga sroŋ ke yīnde na le kānde kuε ye. Yāhā Yrā ne le wo troho wātāhā sroŋ yagaa, wo koho fānga sē kē ye.

5 Mpāy, pe laampee-wūhū kē ke pe troho wātāhā sroŋ, pe ma pe ya laam wūhū wāke na yalebyε. Mpāy pe tyii Yāhā Yrā n nii pe troho wātāhā sroŋ pe kē, poo ma Yāhā Yrā laam wūhū wāke na yalebyε.

6 Mpāy pe ma pe ya laam wūhū wāke na yalebyε, gbā ma poo wĩ. Mpāy pe -sē ma Yāhā Yrā laam wūhū wāke na yalebyε, poo ga cīnde yrā yāā yrīŋ ne.

7 Mpāy pe pe ya laam wūhū ya pye yalebyε, pe ma Yāhā napī-. Kānde lii Yāhā le ta, pe le sye. Pe saha luhu gε luhu le ye ye.

8 Mpāy pe pe ya laam kānde yār, pe pyer sē n tāy Yāhā ye ye.

9 Yii poo na, ye sē ye troho tāhā ye laam wātāhā ye, Yāhā Yrā Fānga le ma ye laam wo, ye ye troho tāhā mii Yāhā Yrā le yar ye na mii. Wii woo, Yesu Crise Yrā Fānga wee u laam wo ye, ufua wee Yesu Crise wūū ye.

10 Tee sya mii ye kadye yai gbā wāku ne ye kapee- wĩ na, Yāhā Yīndefua Crise wĩ ma pye ye laam wo, ye yrā

ga maha ba nii yrāŋ na le kuāŋ ne. Yāhā yee, ye sroŋ ke yīnde na, koo kē.

11 Yāhā Yrā ma -sē pye ye laam wo, ye kadye gii ke yai gbā ne, Yāhā ga ba ke ta ke n yir gbā wo ke dur ba yrāŋ na ke Yrā kāmāy na. Ye sē yāā, koo Yāhā kē ke Yesu Crise ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye.

12 Wo nna, le nii ke syi, wo yai wo naa wo troho tāhā mii Yāhā Yrā le yar wo na mii, ma yee too tyii wii laam wūhū wāpyeŋ koo na.

13 Ye sē yāā, ye ma nii yii laam wūhū koo pye, ye ga ku. Ye ma -sē nii ye troho tāhā, mii Yāhā Yrā le yar ye na mii, ma ye laangapeer yi kāā ye laam wo gbegebe, ye ga cīnde yrā yāā.

14 Mpāy bye pe ma Yāhā Yrā ne le pe troho wātāhā sroŋ, pe ma Yāhā pii.

15 Ye sē yāā, Yāhā Yrā lii Yāhā le le ye laam wo, loo sē ye ta ngaa yāmpuai ma maha ntāncer le ye laam wo ye. Loo Yāhā Yrā nde ye ta ye n nii Yāhā pii, loo ne wo bye ga waha Yāhā yee wo Tuhufua, wo yīmbui yir wo yee: «Ta Tuhufua».

16 Yāhā Yrā gε le yar wo na wo laam wo wo n le cā ma yee, Yāhā pii me wo ne.

17 Too nii ke pii, ke yē ter kayūhū nkāy wāwāā ne ke nawee- kē, wo bya ga ke yāā mii Yāhā Yīndefua Crise ke yāā mii. Ye sē yāā, wo bya ma nii wāfāy yāā u ne, wo ga ba miingbāŋ yāā u wāŋ syi dyaŋ.

Kayũhũ nkãy ke n pai

18 N cã, wãfãy tii bye too n fãy driyẽ nge wo, te kloŋ te sã n tãn ge tãn nayõr rii ne too ga ba yãã sukũhũ gaa laam wo ye.

19 Per gaa ma ke n pai, koo per na Yãhã ga ba ke pii nayõr yar gbaa na, nawee-bye n ke yãã yĩnde ne. Wãn tii bye Yãhã te tãhã, koo per wãyãã laam te bye yigi.

20 Ye sã yãã, wãn tii bye Yãhã te tãhã, te bye ma gbã koho wo. Too sã kã te te ya ta gbã koho wo ye, Yãhã kã ke te ta ke syi. Ke sã -sẽ yee te kuee yai tãŋ ke syi ye. Te koho taha yaha per gii na, Yãhã ga ba ke pii nayõr yar.

21 Te koho taha yaha lii na, loo ne nde: Yãhã ga ba te yi kãã gbã fãnga koho wo, te n Yãhã nayõr ter yãã, te saa maha pye yãã ngaa ter fãnga koho wo nantãŋ ye, mii Yãhã pii wãŋ syi dyaŋ.

22 Wo bye cã ma yee, ma sya ba waa nanga per na, driyẽ wãn bye n sũ wãfãy koho wo, mii cõ dyaŋ lai u yigi u n ga see ma nii n sũ wãfãy koho wo mii.

23 Driyẽ wãn ya sã ne ye: Wii mpãy too Yãhã Yrã yãã wa ke Yãhã kayũhũ yaha ye, loo n nii le wãcir, wii ge n sũ wo laam wo, ma yee Yãhã ke wo ta farfar wo n nii ke pii wo kuãŋ ne, wo kadye ma n maha pye wãfãy gaa ter fãnga koho wo nantãŋ ye.

24 Wo cã Yãhã wo sya yaha wa, wo sã -sẽ wo wãsyayaha kayũhũ bye yãã wa yĩnde ge

ne ye, wo koho taha yaha ke na. Mboo nawee, taa koho taha yaha lii na, ma'a le yãã wa yĩnde ne, ma saha yee nantãŋ ma koho taha yaha le na ye. Waa ma la, u ma le kai yãã yĩnde ne, u maha yee woo koho taha yaha le na?

25 Kai lii too sã le yãã yĩnde ne ye, wo ma koho taha yaha le na, wo yai wo naa le kai sãŋ laanyĩn ne.

26 Yãhã Yrã bya maha koho le wo ye yalebye, fãnga wee wo na ye, koo kã. Ye sã yãã, kai- nkãy ke yai wo ke nar Yãhã ye, wo sã ke cã ye. Yãhã Yrã -sẽ ma le n pãã Yãhã ye wo draha wo, ma ke nar kaplãŋ nkãy ne, ke yĩŋ wũhũ gbaha ter, ke saha cã tõr yẽ kaplãŋ ya ne ye.

27 Yãhã ke -sẽ nawee- laam wũhũ war, ke maha Yãhã Yrã laam wũhũ cã. Kai lii Yãhã Yrã n pãã Yãhã ye, Yãhã loo bye cã. Kai- nkãy ke yõ Yãhã ye ma maha n tãy ke ye, koo kã Yãhã Yrã n pãã Yãhã ye, mpãy wĩ na pe ma koo wãm.

Kacãn wee wo ntãŋ wãdyeŋ na Yãhã tãy ye

28 Mpãy Yãhã wĩ gboho pe laam wo, kai- nkãy bye ke pe dye, Yãhã n ta ke n yi wãyũhũ na. Poo mpãy Yãhã wĩ gboho pe laam wo, poo me Yãhã pe yee yi pe nii ke wãm.

29 Ye sã yãã, mpãy bye Yãhã pe laam wĩ yãŋ ma pe cãã yãŋ yi, ke yee pe nii ke Dya wãŋ syi dyaŋ, ke Dya n nii poo nabuar mii bye lefua.

³⁰ Mpāy Yāhā ba pe cāā yāŋ yi ta, ke pe yee pe nii ke wām. Ke -sē mpāy yee pe nii ke wām, ke pe ta pe n sroŋ ke yīnde na. Ke -sē mpāy ta pe n sroŋ ke yīnde na, ke poo ta wa ke niisayūhū fla wo.

³¹ Lii ya too ga maha pāā, loo ne nde: Yāhā ke ma wa wo ne, yoo ga waha laa pye wo na?

³² Ke sē sye gε sye ke ya koho Dya wākē na ye; ke ke Dya ta u n ku wo bye wī na. Ke -sē loo pye, ye cā ma yee ke ga ba kai- bye wāā tāŋ wo kē Yesu ne.

³³ Yāhā ke wii mpāy yāŋ yi, waa ter saha yee wo sē n sroŋ ye, Yāhā yee wa wo sroŋ ke yīnde na.

³⁴ Yoo ga waha yee wo yai wāpēn gaa ter ne? Woofua wee ye. Yesu Crise ku wa wo wāpēn wī na. Loo ya sē maha ne ye, u yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye. Yagaa u ma u nii Yāhā kāndigi koho kuε ye kai- bye yīŋ na, ma nii Yāhā nar wo kē.

³⁵ Nwa syi ma, ke ga waha dye wo nsoho wo Yesu ne, ke wo ntāŋ yi kāā wo nsoho wo u ne? Wāfāy saha yia ye, ntāncer saha yia, wo wānuhu Yesu wī na, loo saha yia, fāā ma suhu nawān ne, te saha yia. Kapee- ma sya wo dye, pe ma sya wo boo Yesu wī na, koo ngī saha wo cāāŋ wii na Yesu ne, wo ntāŋ saa dye u tāy ye.

³⁶ Koo wāfāy ngī bye wī gε ne le bii cāā yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«Ma wī ta,
pe wo ke wāboo ne ke yai ke yīmper.
Pe yīnde na,
wo ma mii mbaa mpāy dyaŋ pe boo n kaa.»

³⁷ Koo wāfāy ngī bye laam wo, wo -sē sroŋ n yia yalebye Yesu Crise kāmay na, woo wii wo ntāŋ dye u tāy.

³⁸ N le cā laha ma yee, wo ku woo, wo ma yrāŋ na woo, yāhāyīŋ tēnlēhe woo, sāndāpee fāŋga woo, yagaa wūhū woo, sukūhū gaa wūhū woo,

³⁹ fāŋgafa woo, yāhāyīŋ fāŋga wān woo, kāntraha fāŋga wān woo, too wān nde kur bye tii Yāhā te tāhā, kla gaa ter wee ke ga waha wo cer Yāhā laantār na ye, koo gii wo ntāŋ sroŋ dye ke tāy, ke n le yar wo na wo Yīŋfua Yesu Crise kāmay na.

9

Yāhā tesē ke nna mpāy ne ke pe yāŋ yi

¹ N ga ra nampyeŋ- Yiifee- wī pāā yagaa, pe myaha maha kē: Yiisrefa. Cīnde ne tē ga pāā ye ye; tē ma Yāhā Yīndefua Crise tēntēle, n saha kawar fua ye. Yāhā Yrā le maha ma ra laam wo, ma ra kaplāŋ sroŋ, ndoo gε cā cīnde ne tē n pāā.

² Ta nampyeŋ- Yiisrefa wī ta, ra laam bye n wlāhā nii ra ye, le n maha nii ra yaa, n sē waha sā n wāy le ne ye.

³ Pe nii ra terfa, le ma ne pye mii, n ga waha pe draha gbe, n nii mii Yāhā yoosēn ta ra na, ta n cer Crise na, poo

n -sē ra draha gbe, ma sya yaha, loo ne ga tǎy ra ye.

4 Yisrē- terfa me pe ne: Yāhā poo yāŋ yi, ma nii pe yee ke pii, ma ke ya nayōr yar pe na; Yāhā naambiyār le poo ne. Loo na, kānde lii ke le ta, ke le le soho poo koho wo, ma ke wāsey kānde yar pe na, ma -sē bii yē ter pe ye kayūhū wāwāā ne pe faale wādyaha kē.

5 Pe bye ma faale wādyaha Brama kur kuε pii. Yesu ge tuu see ba nawee, u see poo ter na, woo wii u ma kai- bye yīŋ na. Yāhā miingbāŋ yai ke naa n sey yalebyε. Le nii ke syi.

6 N sē yee Yāhā ke bii yē ter kai lii ne, le nii wāwaha ye. Lii le ma le na, mpāy bye pe ma Yisrē kur kuε pii, pe bye sē me pe ma cīnde Yisrē- ye, koo kē.

7 Pe sya maha nii Brama kur kuε pii, pe bye sē -sē wee Brama pii cīnde ye. Ye sē yāā, Yāhā ge bii Brama pye ma yee: «Ma dya Yisyake kur wām poo me, pe ga ba nii ma cīnde kur kuε pii.»

8 Kapān nde yīntaha kē, mpāy bye, le tǎy Brama ya ye u n pe see, poo sē me pe ma Yāhā pii ye; Yāhā bii yē ter mpāy wāwāā ne Brama kē, poo ya me pe ma Brama cīnde kur kuε pii.

9 Yāhā bii yē ter Yisyake wāsee wī na kaplāŋ nkāy ne, ke ngī: Yāhā bii Brama pye ma yee:

«Dyε laa yagaa syi, n ga dur ba,

n ba yāā ma cōo naa kicar see.»

10 Le sē nii loo ya ye. Loo kur kuε ye, Yerbeka wī bya pye koo syi dyaŋ. Wuhuwām syām mpāy tuu see naam kicar, pe see tuhufua nen na; pe tuhufua kē wo wādyaha Yisyake ne.

11-12 Pe wuhuwām pe sē bii see wa ye, ye cā pe sē ba kapee laa pye yāā kayī laa ne ye, Yāhā bii cāā poo nen waa yāŋ yi wa, ma pe nahafua Yerbeka pye ma yee:

«N ga ba ta, cīfua woo n yahasee sya kai- wo u lefua yaha.»

Yāhā loo nde pye ma le yar wo cā, ke ma yee ke ga nawee yāŋ yi, ke sē ne ufua pyer yāŋ ye. Yāhā laam wī ne loo ne.

13 Loo ne le bii cāā yrūhū yaha pe wuhuwām wī na Yāhā sabangbāŋ wo ma yee: «Dyakuba wī n tǎy ra ye, le ter Yesōo wī yaha.»

14 Wo ma loo nde yāŋ, wo ga waha yee la, Yāhā sē n sronŋ ye? Aye, wo saha yee ke syi ye!

15 Ye sē yāā, faale na, Yāhā bii Musa pye ma yee:

«N ma yee n ga wii fen di, n ga ufua fen di.

N ma yee n ga yō wii na, n ga yō ufua na.»

16 Yāhā ma yee ke ga nawee yāŋ yi, ye cā le sē nii mii ufua laam wī ne koo kē Yāhā n loo pye ye; le sē maha nii mii ufua u ya plāhā laa wāpyeŋ ne koo kē ye. Le yai Yāhā ye, koo kē ke n ufua fen di.

17 Yāhā sabangbāŋ wo le ma le yrūhū yaha ma yee, Yāhā bii Syiptefa yīŋfuangbāŋ pye ma yee:

«N ma ta Syipte kāntraha yīŋ na,

ma yee n ga ra fāngangbāŋ yar kai- nkāy ne

tē ga pye ma na*,

ta miingbāŋ n yi kāntraha kur bye na.

Koo kē ta n ma ta yīŋ na.»

18 Ye sē yāā, le ma tāy Yāhā ye, ke n yee ke ga wii fēn di, ke ga ufua fēn di; le ma tāy ke ye, ke n yee ke ga wii ta ufua laam n waha, ke ga ufua ta ke syi.

Yāhā ncafūhū tesē ke laantār ne

19 Laa na, waa ga waha ra yey u yee: «Yāhā ma ke nawee- ta ke syi, pe ga waha laa pye la mii Yāhā laam wī ya sē ne ye? Pe ma -sē nii ke laam wūhū pye, nwa ke n maha n yee pe tee n pye?»

20 Mboo nawee, ma kloŋ ter, ma tee n pāā Yāhā ne ke syi. Kla saha ke fāāfua pye ke yee, ta fāāfua, nwa ma n ra fāā mma ma syi dyaŋ ye.

21 Ye sē gbāhā fāāfua yāā la, ke cuhu bye ma woo wāŋ; ngii wī ma tāy u ye, u ga waha ke kla fāā ke cuhu ne. Le ma tāy ke gbāhā fāāfua ye, u ga waha u cuhu gaa kūū u gbāi laa fāā u naa kayōr le le laam wo. Le ma maha tāy u ye, u ga waha

koo cuhu gaa kūū u gbāi laa fāā kafar wākuee wī.

22 Ye sē yāā, Yāhā wī bya ma koo syi dyaŋ; ke nawee- bye tāhā. Le ma tāy ke ye, ke ga waha nawee- mpāy ta ke ke ncafūhū yar nawee- bye na, ke fāngangbāŋ ne. Poo mii gē pe ta Yāhā n ke ncafūhū yar, pe yai wāpēn ne. Yāhā -sē maha ke laam yīn yaha pe wī na.

23 Le ma tāy ke ye, ke ga waha nawee- mpāy ta ke ke nayōr yar nawee- bye na, ke nayōr rii kacān wee te na ye. Poo mii bye, pe ta Yāhā n ke laantār yar nawee- bye na pe ga ke nayōr ter yāā.

24 Wii Yesu kāndeyārfa me, Yāhā wo yāŋ yi Yiifee- nsoho wo tesē mpāy bya ne pe wee Yiifee- ye.

25 Loo ne, faale Yāhā kaplāŋ tōrfua Yosee le yrūhū yaha ma yee, Yāhā bii yee:

«Mpāy pe wee ra nawee- ye, poo me tē ga yee ra nawee-.

Mpāy pe wī sē naa n tāy ra ye ye,

yagaan n ga pe yee ra laanfa.

26 Teelii wo nawee- naa pe pye ma yee:

Yāhā nawee- sē me ye ne ye, loo teele ya wo, nawee- ga pe pye pe yee:

Yāhā gii ke ma yrāŋ, koo pii me ye ne.»

27 Faale Yāhā kaplāŋ tōrfua Yisa bya maha nde yrūhū yaha Yiisrefa wī na ma yee:

* 9:17 9.17 Faale cāā na, pe Yiisrefa bii pye Syipte yīŋfuangbāŋ yāmpar koho wo. Yāhā bii fānga wāā Musa kē, u n waha naa laanwo wūhū pye ma naa Yāhā fāngangbāŋ yar Syiptefa na. Syipte yīŋfuangbāŋ laam -sē bii waha ter, u sē bii kānde wāā Yiisrefa kē fāhāfāhā ye.

«Yiisrɛfa pe sya syar mii
flā dyaŋ muhulangbāŋ
yē na,
mpāy pe ga sya yaha pe
laam wo,
pe ga pye carle ya.

28 -Ye yāŋ,
Yīŋfua Yāhā ke kai- nkāy
cāā pāā yaha,
ke ga ke byɛ pye kua
yagaa driyē wo.»

29 U Yisa maha le pāā poo
Yiisrɛfa wī na ma yee:

«Yīŋfua Yāhā gii yersaha
wee
ke fāngangbāŋ na ye,
ke ma ne pye ke sē tyii
wo wāɛ kur kuɛ pii
mpāy na driyē wo ye,
wo wī ne ga pye le kua
kāā driyē wo,
Sodōfa wāŋ syi dyaŋ Gu-
morfa ne.»

Yiisrɛfa pe le Yesu kapāyī
wī sye

30 Too ga waha lii ya pāā,
loo ne nde: Mpāy pe wee
Yiifɛe- ye, ma maha pye pe
sē naa n ke pe sroŋ Yāhā
yīnde na ye, pe Yesu wāta
pe Yater pe ta Yāhā n yee pe
sroŋ ke yīnde na.

31 Yiisrɛfa poo na, pe yee
kānde lii Yāhā le ta, poo ga
pe ya plāhā le wāyār ne pe
sroŋ Yāhā yīnde na. Pe sē -
sē waha yia loo ne ma sroŋ
ye.

32 Nwa ta? Pe sē naa n
ke pe koho taha yaha Yāhā
na, ke n pe ta pe n sroŋ
ke yīnde na ye. Pe ba yee
kānde lii le ta, poo ga pe ya
plāhā le wāyār ne pe sroŋ ke
yīnde na pe ya koho fānga

ne. Ntēmlaha gii nawee- n
kūn ke na, pe ga kūn koo na.

33 Koo ntēmlaha nge wī
ne le bii cāā yrūhū yaha
Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«-Ye yāŋ,
n ga ntēmlaha gaa ta
Yurusalem wo,
nawee- n naa n kūn ke
na;
ntēmbangbāŋ kē ke ne,
ke ga nawee- ta pe n cɛr
ter flɛ sī.

Mpāy pe -sē koho taha yaha
koo ntēmbangbāŋ nge
na,
poo saa too yāā ye.»

10

1 Wo nna, lii le sroŋ gboho
ra laam wo, ta n nii le nar
Yāhā ye ke yai ke yimper, loo
ne ta terfa Yiifɛe- n waha sya
yaha.

2 Lii tē ga pāā pe wī na,
pe n ke pe laam byɛ ne pe
Yāhā tēn tē fānga ne. Yāhā
laantor sē -sē wee pe ye ye.

3 Ye sē yāā, Yāhā nawee
ta u n sroŋ mii syi dyaŋ ke
yīnde na, pe sē le war ye, ma
pe ya wī ta pe ya ya, a loo ne
le ga waha nawee ta u n sroŋ
Yāhā yīnde na. Yagaa, Yāhā
wī lii ke le ta ma yee, loo ya
ne le nawee ta u n sroŋ ke
yīnde na, pe loo sye.

4 Kai- nkāy Yāhā yee wo
ke pye wo sroŋ ke yīnde na,
Yāhā Yīndefua Crise pa driyē
nge wo loo na. Loo ne mpāy
byɛ pe u ta pe Yater, Yāhā yee
pe sroŋ ke yīnde na.

Mpāy byɛ pe Yesu ta pe
Yater, Yāhā pe sya yaha

5 Kānde lii le ta, nawee ma n ke u sronj Yāhā yīnde na loo wāyār ne, Musa bii lii yrūhū yaha loo wīi na, le nde: U bii yee:

«Kānde lii le ta,
wii ma waha yia ma yār
le katanj kur bye wo,
ma sronj, ufua ga cīinde
yrā yāā.»

6 Mboo wii ma n ke ma sronj Yāhā yīnde na Yesu Crise wātanj ne ma Yater, ma sē yai ma naa le ga ma laam wo ma yee: «Yoo ga dugu ga yāhāyīn na, u ga tege ba Crise ne ye.»

7 Ma sē maha yai ma yee: «Yoo ga tege dye ku- klo wo, u ga Crise gbe nakur nsoho wo u pa u ne ye.»

8 Mboo wii taa Yesu ta ma Yater, cā: «Le Yāhā kapān ma nawee tāy, le fla sē dey ye. Le ma ma yē wo, ma maha ma ma laam wo.» Loo kapān ne too n pāā nawee- ye ma yee, pe yai pe Yesu Crise ta pe Yater.

9 Ma'a le pāā ma yē ne nawee- yīnde na ma yee, Yesu Crise kē u ma Yīnfua, ma'a maha le sya cīinde ma laam wo ma yee, Yāhā u ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrān na gbaafa ye, ma ga sya yaha.

10 Ma sē yāā, ma'a Yesu wīi sya cīinde ma laam wo, Yāhā ga yee ma sronj ke yīnde na. Ma'a loo pāā ma yē ne nawee- yīnde na, Yāhā ga ma sya yaha.

11 Loo ne le yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo ma yee:

«Wii ma Yāhā ta u Yater,

ufua saa fyar yāā yāā ye.»

12 Loo ne, ngaa wee ke Yiifear war mpāy ne pe wee Yiifear ye: Pe bye ma Yīnfua nen ya ne; mpāy bye pe u nar u koho le pe ye, u ga le pye, u laantār wūhū gboho.

13 Ye sē yāā, loo ne le yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo ma yee:

«Nawee wii nawee wii woo
ma Yīnfua myaha yee
ma u nar,
ufua ga wāsyayaha
yāā.»

14 Nawee- ma yee pe sē u ta pe Yater ye, pe -sē ga pye mii pe u nar u koho le pe ye? Pe ma -sē yee pe sē u wīi luhu yāā ye, pe ga pye mii pe u ta pe Yater? Waa ma -sē yee u sē u wīi pāā pe ye ye, pe ga pye mii pe le yāā luhu?

15 Le ma -sē pye mpāy sē lehe wāā le Yesu kapāyī wāpāā wīi na nawee- ye ye, le kapāyī pāāfa ga yir na? Yāhā mpāy lehe wāā wa; loo ne le yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo ma yee: «Yān, le kapāyī pāāfa wāpanj nuhu yigi nawee- kē.»

16 Mpāy pe le Yesu kapāyī yāā luhu, pe laam wo mpāy -sē ma pe sē ke kaplān sya cīinde ye. Loo ne faale Yāhā kaplān tōrfua Yiisa n bii yee:

«Yīnfua Yāhā,
nawee- busāā sē ma
kaplān sya
cīinde wo ye ye?»

17 Ye sē yāā, ma'a le Yesu kapāyī luhu, loo ne maa Yesu ta ma Yater.

Kaplāŋ nkāy taa luhu, Yāhā
 Yīndefua Crise yē kaplāŋ kē.
 18 Lii tē ga yey, loo ne nde:
 Yiifēe- sē loo kapāyīi nde yāā
 luhu la? Pe le yāā luhu.
 Yāhā sabangbāŋ wo, le ma le
 yrūhū yaha ma yee:

«Kāntrahafa kur bye
 le kapāyīi pāāfa kaplāŋ
 luhu.

Pe yē kaplāŋ ka driyē
 teebēhe bye wo.»

19 N ga maha nde yey: Yi-
 isrefa sē le Yesu kapāyīi
 wūhū war la? Pe ke war, pe
 sē -sē ke sya ye. Musa yee
 Yāhā lii pāā pe ye, le nde:

«Mpāy pe wee ra nna ye,
 n ga pe wīi ta le n yīnde
 yigī ye kē.

Mpāy pe sē ra cā ye,
 n ga pe wīi ta le n laam
 war ye kē.»

20 Yiisa bya ge maha yee,
 Yāhā le pāā ma yee:

«Mpāy ge pe sē naa ra ke ye,
 pe ra yāā; mpāy pe sē
 naa ta wīi ga ye,
 n nii yar poo na.»

21 Ma -sē yee Yiisrefa wīi na,
 Musa yee Yāhā le pāā pe wīi
 na ma yee:

«Ke yai ke yīmper,
 n koho nō wāā pe ye
 ndoo ga pe sya yaha.

Pe laam -sē waha ter,
 pe sē n luhu ra ye ye ma
 ra kaplāŋ kai.»

11

*Yāhā sē Yiisrefa miy yaha
 ye*

1 Loo na, n ga ye yey nde
 ne: Le nii ke syi, Yāhā pe
 Yiisrefa miy yaha la, poo
 mpāy pe ma ke nawee-? Aye,

le saha nii ke syi ye! Ye
 sē yāā, Yiisrefa naa kē ndoo
 ge ne, wo faale wādyaha
 Brama kur kue puee kē ra
 ne, n yi Bēsyame terfa wo.

2 Yāhā sē ke nawee- miy
 yaha ye, poo mpāy ke pe yāŋ
 yi faale wo. Lii le yrūhū
 yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma
 yee, faale Yāhā kaplāŋ tōrfua
 Yeli laam bii war Yiisrefa wīi
 na, u n le pāā Yāhā ye, ye
 koo kaplāŋ yāā kal. Ke ma
 ke yrūhū yaha ma yee, Yeli
 Yāhā pye ma yee:

3 «Yīŋfua Yāhā, ma sē yāā,
 pe ma kaplāŋ tōrfa boo, ma
 ma diŋ yisar pye klaha-
 Ndoe ya kē tē kuee, pe n
 maha ra wāboo wīi ke.»

4 Yāhā ke -sē u yē sya lii ne,
 ye maha loo bya cā: Ke yee:
 «Yāŋ! Mboo ya sē kē taa ma
 ye. Nawee- nyertāā yīibua
 ma, pe Bala wātēŋ sye, u
 Bala wii nawee- u fāā, ma u
 ta ndoo draha wo, ndoo wii
 n ma Yāhā. Ta n poo yāŋ yi
 ma sēŋ pe na.»

5 Ye ma Yeli wīi nde yāŋ,
 le maha ma ke syi nanga
 nge na. Yiisrefa mpāy maha
 ma car, Yāhā pe yāŋ yi ke
 laantār flāhā tāy.

6 Ke pe yāŋ yi ke dyaŋ ke
 laantār flāhā tāy, le sē nii mii
 pe kayūhū pye Yāhā n pe yāŋ
 yi ye. Le ma ne pye mii Yāhā
 nawee- yāŋ n yi pe kayūhū
 wāpye wīi na, loo myaha pe
 yai le ne, Yāhā laantār kalaa
 wee nantāŋ ye.

7 Lii ya le ma le na, pe
 Yiisrefa pe naa n ke fānga
 ne pe sroŋ Yāhā yīnde na, pe
 sē ke yāā ye. Mpāy ya Yāhā

pe yāŋ yi, poo ya me pe loo kayī yāā. Pe busāā mpāy bye pe kuee, Yāhā pe laam tee ta, pe sē waha ke laam wī laa war ye.

8 Loo ne le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«Yāhā pe laam tee ta, pe n nii,

ke wī sē kai kua pe laam wo ye;

ke pe ta, pe yīmpε lii yāā pe sē le war ye,

pe ndityuhu lii luhu pe sē le war ye,

ma sya ba waa nanga na.»

9 Wo faale wādyaha Dawide bya bii yee pe wī na ma yee:

«Pe diŋ wāyi ter Yāhā kē, pe kaboo wān ne tesē ke dir wādiŋ ne,

te nii pe ye namihi wāŋ syi dyaŋ,

jrāy ne, pe n too dye te laam wo,

Yāhā n pe pēn.

10 Pe yīmpε, pe wam too, pe ma n waha naa Yāhā kai-war ye.

Kānde lii le ta, loo wāfāy le pe ta kāntuhu n kur pe ye.»

Mpāy pe wee Yiiffee-ye, pe bya le Yesu kapāyī yāā luhu

11 N ga ye yey lii ne le nde: Pe Yiisrefa pe plaha ke syi, pe plaha la pe kuāŋ ne? Aye, pe sē plaha pe kuāŋ ne ye! Pe wāplaha koo -sē ta, terfa mpāy pe wee Yiiffee-ye, pe le Yesu kapāyī yāā luhu, Yāhā n pe sya yaha, pe wāsyayaha wī n yīnde yigi pe Yiisrefa kē.

12 Pe wāteepye nii kayī driyēfa ye, pe Yāhā kānde wāmiyaha bya nii kayī mpāy ye pe wee Yiiffee-ye. Le nii ke syi pe Yiiffee-ye ma -sē ba pe yīntaha wā klaha Yāhā kue ye, -ye cā pe driyēfa kur bye ga ba kayī lii yāā loo nde kur ye, le ga ba gboho ta ter.

13 Yagaa, n ga laa pāā yii ye, yii mpāy tee wee Yiiffee-ye: Ndoo kē, u Yesu tēnlēhe yii ye, yii mpāy ye wee Yiiffee-ye. Yāhā tēn lii le soho ra koho wo, le ma ra ye yīnkuāyir wī.

14 Loo nde na, n n ke ta terfa Yiiffee- n ye wī yāā, le n yīnde yigi pe kē, mpāy n yīntaha sroŋ Yāhā ye, ke n pe sya yaha ta tēn kāmāy na.

15 Yāhā koho wākuāŋ pe na, loo nde nii driyēfa kur bye wāwāāle wī Yāhā ne. Le nii ke syi, Yāhā ma maha ba pe gbihī ta, pe n nii ke nawee-, loo kayī nde ga ba gboho ta ter, le sya nakur raa ta, te n nii yrāŋ na.

16 Dir rii te cāā dye, pe ma diŋ yi te ne Yāhā kē te n nii ke wān, dir rii bye te ga dye kur kue ye, te bya ma Yāhā wān. Katyigi gii nnen ma nii Yāhā wān, te kayay bya ma Yāhā wān.

17 Yiisrefa wī ma mii kaha wolifye katyigi wāŋ syi dyaŋ pe sī tar wo ke n le, pe n ba te kayay taa cer kāā. Mboo wii taa wee Yiiffee ye, waha wolifye katyigi gii ke fiy ke ya ya, waa sē ke sī ye, ma wī ma mii koo katyigi nge kayaŋ gaa dyaŋ pe gbā

cer ma ba ke pua mar ke kaha wolifye kayan cersaha fla na. Ke syi ne, ma n poho ke kaha wolifye katyigi nnen too kāmaya na.

¹⁸ Loo na, ma sē yai ma mii sey, ma naa too kayay nde yān mii ngaa sē kē te ne ye. Ma saha mii sey ge sey ye; ma sē yāā, te nnen sē n poho mboo kāmaya na ye, mboo kē taa n poho too kāmaya na.

¹⁹ Ma ga waha yee: «Laa na, pe kayay nde cer kāā, ma yee ndoo yai n pua mar te draha wo.»

²⁰ Pe wācerkāā wī ma cīnde; pe sē Yesu ta pe Yater ye, koo kē Yāhā n pe cer kāā. Ma'a -sē yāā, Yāhā ma ta poo draha wo, ma Yesu ta ma Yater, koo kē. Ma'a syi ma naa mii sey loo nde ne ye, ma yai ma naa n fya Yāhā na.

²¹ Ma sē yāā, pe Yiiffee-poo mpāy pe ma te cīnde kayay, Yāhā sē kace yaha pe na ye, ma yai ma cā, mboo wii ma wee cīnde kayan ye, ma'a yee ma sē Yesu ta ma Yater ma kuān ne ye, Yāhā ga ma bya cer kāā.

²² Yān! Yāhā laam n tāy; nawee ma -sē laa tee pye ke ga maha waha ufua pēn. Mpāy pe ke kānde miy yaha, ke pe pēn, ma -sē ke laantār yar mboo na. Ma -sē yai, ma koho taha yaha ke laantār na ma laam bye ne, mii loo sē ne ye, ma bya ga cer kāā mii kayan dyan.

²³ Pe Yiiffee- bya ma -sē yīntaha sron Yāhā ye, ma Yesu ta pe Yater, Yāhā ga pe gbihi ta pe pye na faale na.

Yāhā fānga kāmaya na, ke ga waha yia ke maha pe gbihi pua mar pe cersadyaha fla na.

²⁴ Mboo wii taa wee Yiiffee ye, ma ma mii wlaaha wolifye katyigi kayan dyan pe gbā cer; ma ga ke pua mar kaha wolifye katyigi na; ma cā Yāhā fāngangbān kē ke yia loo nde na. Pe Yiiffee-poo na, pe ma mii ke kaha wolifye katyigi kayan dyan pe gbā cer; pe wāpuamar koo katyigi cer ya na pe cersadyaha fla na, ma yee la, Yāhā fāngangbān saha yia loo nde syi ya na ye?

Yiiffee- bya ga ba sya yaha

²⁵ Wo nna, kangbāy laa nde waa sē le cā yāā ye, n ga le yar ye na ye n cā, ye ma n naa yii sey ye kacān wī ne ye: -Ye yān, Yiiffee- busāā mpāy pe ya laam tee ta pe sē waha Yāhā laam wūhū war ye. Pe ga kuee ke dyan, mpāy pe wee Yiiffee- ye, poo busāā n sya ba naa Yesu ta pe Yater ke n pe sya naa n yaha, pe yē n sya ba tā. Loo kur ye, pe Yiiffee- bye n cā pe laam gbihi ta pe Yesu ta pe Yater.

²⁶ Pe Yiisrefa kur bye pe ga sya yaha mii, le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo ma yee:

«U Syayahafua ga ba yir Syō
kue ye,
u ba Dyakuba kur kue
pii yee,
mpāy pe Yāhā kānde
miy yaha.

²⁷ Yāhā yee too naambiyār nde ne

ke n pai le pe ne,
ke pe kapee- laha kãã pe
yĩŋ na.»

28 Pe Yiiffee- Yesu kapãyĩ
wĩ sye ma nii Yãhã napĩ.
Loo n ta ye n kayĩ yãã. Yãhã
sẽ yi kãã ke yẽ wãter wĩ kur
ye ye, pe Yiiffee- wĩ n tãy
Yãhã ye pe wãle kãmay na,
pe wãle mpãy Yãhã bii pe
yãŋ yi faale cãã na, ma pe ta
ke nawee-.

29 Ye sã yãã, Yãhã ma kla
gii wãã, ke sã ke dur n sya
ye, ke ma maha mpãy yãŋ yi,
ke pe yãŋ yi ke kuãŋ ne, ke
sã ke yẽ dur ye.

30 Yii mpãy tee wee Yiiffee-
ye, ye sã ba luhu Yãhã ye
faale cãã na ye. Yagaa,
Yiiffee- pe sã luhu Yãhã ye ye,
loo nde ta Yãhã n ye fen di.

31 Pe Yiiffee- wĩ bya ga ba
nii koo syi. Poo mpãy pe sã
luhu Yãhã ye nanga ye, Yãhã
ga ba pe bya fen di. Ke ye fen
di mii, ke ga ba pe bya fen di
koo syi.

32 Ye sã yãã, Yãhã tyii
nawee- ter bye na, pe n ke yẽ
kaplãŋ wãluhu wĩ sye ma -
sã wãfã yãã. Loo kur ye, ke
n ba pe bye fen di, pe n cã ke
nawee fen di.

*Kacãn wee Yãhã
wãgboho na ye*

33 Kayũhũ nkãy ke ma
Yãhã wãn, kacãn wee ke na
ye. Ke laantor tesẽ ke laam
kacãn ne, yersaha wee te na
ye. Kai- nkãy ke ma Yãhã
laam wo wãpye wũhũ, waa
saha ke cã ye, ke kai- gbihi n
ta mii syi dyaŋ, waa saha le
war ye!

34 Loo ne le yrũhũ yaha
Yãhã sabangbãŋ wo ma yee:
«Waa saha Yãhã laam wũhũ
cã ye,

waa saha laantor le ke
laam wo ye.

35 Waa wee tuu waha yia,
ma cãã ngaa wãã Yãhã
kẽ,
ke n ba le kayĩ dur u kã
ye.»

36 Cĩnde ne, woofua wee ye.
Ye sã yãã, koo kã ke kai- bye
ta,

koo kã ke wãn bye tãhã,
te bye ma koo wãn.

Ke miingbãŋ yai ke naa n sey
yalebye,
wãyeryãã ma n pye le na
ye!

Amèn, le nii ke syi.

12

*Lii le ma cĩnde Yãhã
wãsey*

1 Wo nna, yii mpãy tee ma
wo Yesu kãndeyãrwai, ye cã
Yãhã wo fen di, ma sya wo
yi kãã te wo. Loo nde wĩ
na, ye tyii ta n ye yar waha
wĩ nen ne: -Ye yii le soho
Yãhã koho wo yrãŋ na, mii
kla dyaŋ pe boo ke kã, ke kla
n nii Yãhã wãŋ ke kuãŋ ne;
ke wĩ n maha naa n tãy ke
ye. Loo ne le ma cĩnde Yãhã
wãsey.

2 Ye ma syi ye naa driyẽfa
kai- yãŋ tesẽ pe laangar
wũhũ ne ye. Ye tyii Yãhã
n ye laam wã klaha, ke
kacãnfãn le ye laam wo, ye
n ke laam wũhũ war, ye naa
ke pye, nkãy ke yõ, ma n tãy
ke ye, ma maha sron.

³ Yāhā kayī wāā ra kē ma ra ta ke tēntē. Loo nde na, n ga ye nanem yar nde ne: Ye ma syi ye naa yii ta draha gii wo tee sē nō ke na ye. Tee ma mii, -ye naa yii yāŋ koo syi! Ye sē yāā, Yāhā kayī ye ta ye n Yesu ta ye Yater mii, -ye naa yii yāŋ koo draha wo.

⁴ Ye cā nawee kadye nen ya ma teebehe busāā ne; ke teebehe nanem bye ma ke tēŋ ne ke ya wuhu na.

⁵ Wii mpāy too ma Yesu kāndeyārfa, wo wī ma koo syi. Wo nihi; too -sē wāā le Yāhā Yīndefua Crise kāmāy na, wo ma kadye nen ya dyaŋ. Wo bye tēŋ ma ke ya wuhu na, mii kadye nen teebehe dyaŋ ke tēŋ ma ke ya wuhu na mii.

⁶ Yāhā kaa taha wo nanem bye na. Ye sē yāā, ke fānga tiī wāā wo kē, te ma te ya wuhu na. Le nii ke syi, wo nanem bye yai wo koo fānga ta wo naa tēn tē. Yāhā ma fānga wāā wii kē u n waha ke kaplāŋ luhu u laam wo, u -sē naa ke tōr nawee- ye ke n naa n sron Yesu kānde wūhū ne.

⁷ Yāhā ma fānga wāā wii kē u n nii koho le pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa ye, u -sē naa le pye laantee nen ne. Yāhā ma fānga wāā wii kē u n nii u nampyeŋ- klaha Yāhā kaplāŋ ne, u -sē naa pe klaha nuhu ne.

⁸ Yāhā ma fānga wāā wii kē u n waha laantor le u nampyeŋ- laam wo, u -sē naa le pye. Yāhā ma fānga wāā wii kē, u n waha u ya koho wān taa ta ma kayī pye te

ne, u -sē naa le pye laanyōm ne. Yāhā ma fānga wāā wii kē u n nii yahaseefua Yesu kāndeyārfa yawāhā fla wo, u -sē u ya plāhā le tēn na. Yāhā ma fānga wāā wii kē u n waha fenfa laam yīn, u -sē naa pe laam yīn nuhu ne.

Yesu kāndeyārfa troho wātāhā

⁹ Ye tyii nawee- ntāŋ n naa n dye ye tāy cīnde wādyeŋ! Kai- nkāy ke sē yō ye, ye tyii koo wī n fūhū ye ye! Kai- nkāy ke yō, -ye pua yaha koo na!

¹⁰ Ye tyii ye ntāŋ n naa n dye yii tāy mii tuhufua nen pii dyaŋ, -tee naa n tāy yii ne! -Ye naa yii kihi nagboho wātāŋ ne yii na!

¹¹ -Ye naa ye tēn tē ye laam fānga ne -tee tyii napar na! Ye tyii Yāhā Yrā n nii ye laam wo, -ye naa tēn tē Yīnfua Yesu kē!

¹² Tee koho taha yaha Yesu na, ye tyii le n naa nuhu yigi ye kē! -Ye naa yii plāhā wāfāy wo! -Ye naa n pāā Yāhā ne yalebye, ye ma n fāy sya le ne ye!

¹³ Ngii wī ma pye ye Yesu kāndeyārwei na, -ye naa ke pye pe kē! -Ye nampay gbihi naa n yigi!

¹⁴ Mpāy pe kapee- ka n pye ye na ke dyaŋ, -ye naa Yāhā nar pe kē ke kaa taha pe na; ye ma syi ye yoosēn pāā naa n wāā pe kē ye.

¹⁵ Waa ma kayī laa ter yāā ma nii nuhu di le na, -ye ye laam flege u ne, -ye naa ke nuhu di u ne. Kapee laa ma

-sē waa dye u n nii wūn, -ye u fən di cūnde, -tee wūn le tān u ye.

¹⁶ -Ye naa nii yīmbui nen na yii ne. Ye ma syi ye naa yahasee fla ya ke ye, ye tyii yīnkorle tēn wī bya n naa n tāy ye ye. Ye ma syi ye naa le ga ye yee ye kai- bye cā tān ye!

¹⁷ Wii ma kapee pye ye na, ye ma syi ye yee, yaa le dur u kē, ye kapee laa pye u na ye. -Ye naa kayī wāpyen ya ke nawee- bye kē!

¹⁸ Yii poo na, le ma ga waha pye tesē le ma nii ye wī, -ye naa laanyīn ke nawee- bye kē!

¹⁹ Ta naambiyām, waa ma kapee pye ye na, ye ma syi ye yee, yaa le kafue yi u na ye! Ye tyii, Yāhā laam ga war ufua ne, ke n laa pye. Ye sē yāā, loo ne le yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo ma yee: Yāhā yee:

«Ndoo kē tē ga ba kapee- bye kafue yi.

Ndoo kē tē ga ba kapeepyefa bye dāā

pe kapee- ne, n ke dur wāā pe kē.»

²⁰ Le maha ma le yrūhū yaha ma yee:

«Fāā ma ma napī yigi, ngaa wāā u kē u n di.

Loho fāā ma u yigi, loho wāā u kē u n wo.

Ma'a nii loo pye, fyar ga u sron yigi

u kapee- nkāy wī na tuu pye ma na.»*

²¹ Ma'a syi kapee- wāpyen n yia ma na ye. Kayī wāpyen ta ma kapee yia le ne.

13

-Ye naa n luhu klo fāngafa ye!

¹ -Ye naa n luhu klo fāngafa ye, loo le sron. Ye sē yāā, koo fānga wee mii ke sē yir Yāhā ye ye. Yahaseefa mpāy bye pe ma yīn na, Yāhā kē ke pe ta.

² Loo ne, wii ma yee u saa yer fāngafa wī na ye, le nii mii Yāhā lii ta, ufua sye u saa yer le na ye. Mpāy pe sē n yer le na ye, pe wāpēn ke pe ya kē ke syi ne.

³ Kapeepyefa me pe n fya fāngafa na, kayīpyefa sē me ye. Ma'a yee fāngafa ma n naa ma fāy yahaseefa ne ye, ma naa kayī pye, pe ga syaha ge wāā ma kē loo nde na.

⁴ Yāhā kē ke fāngafua taha u tēn na. U n ke ma naa n sron ma troho wātāhā ne. Ma'a -sē kapee pye, ma yai ma naa n fya. Fānga gii ke le soho u koho wo, ke sē ka wāā u kē ke dyan ye. Yāhā kē ke u taha le na; waa ma kapee pye u nampyen na, woo kē u ga le kafue yi ufua na, u u pēn u nampyen kē.

⁵ Loo ne, ye ma yee ye sē n luhu fāngafa ye ye, ye ga waha wāpēn yāā le na. Mii le wāpēn wī ge sē ne ye, yii ge le cā ye laam wo ma yee,

* **12:20 12.20** Jreke yor wo, le ma le yrūhū ma yee: «Ma'a nii loo pye, le ga nii mii ma naankān kuee ga woo u yīndai wo.» Loo kapān nde fyar wī pāā.

ye yai ye naa n luhu pe ye, loo le sronj.

⁶ Loo maha ne, ye kufar dāā. Ye sē yāā, fāngafa ma draha gii wo Yāhā kē ke pe ta koo fla na ma pe taha loo tēn na, pe n nii loo ya na.

⁷ Wii ma yai ngii ne, -ye koo wāā ufua kē! Tee yai kufar wāwāā ne wii kē, -ye naa te wāā ufua kē! Tee yai kla gii wāwāā ne wii kē, -ye naa ke wāā ufua kē! Tee yai ye naa n fya wii na, -ye -sē naa n fya u na! Tee yai ye naa wii myaha gboho, -ye -sē naa u myaha gboho!

-Ye naa ye troho tāhā cāā-wo!

⁸ Ye ma syi waa fue n nii ye na ye. Fue lii ya le ma ye na, ye tyii ye ntānj n naa n dye yii tāy yalebye. Ye sē yāā, wii nampyenj- ntānj ma dye u tāy, ufua ma tāj Yāhā kānde wo.

⁹ Ye sē yāā, kānde lii Yāhā le ta, le katanj nkāy ma ke yrūhū yaha ma yee: «Ma'a syi ma cayor le ma nampyenj ne ye! Ma'a syi ma nawee boo ye! Ma'a syi ma waa kla yuhu ye! Ma'a syi ma naa yīnde yi waa kla na ye!» Koo katanj resyar ngīi, ma suhu le Yāhā kānde katanj nkāy ne ke sē yāā tōr nwo ye, ke bye ke ya wāā le Yāhā kānde katan nde fla ya wo ma yee: «Ma ya wīi le n tāj ma ye mii syi dyanj, tyii ma nampyenj wīi n naa n tāj ma ye ke syi.»

¹⁰ Ye sē yāā, mboo wii ma nampyenj- ntānj ma dye ma tāj, ma saha kapee laa ter

pye pe na nantānj ye. Koo kē mboo wii ma le Yāhā kānde katan nde fla yār, le nii mii ma ma tāj le Yāhā kānde katanj bye wo.

¹¹ Ye yai ye naa le Yāhā kānde katan nde fla yār. Wo ma yale lii na yagaa, ye le cā: Ye yiryale ne yagaa woo wāy na. Yagaa, wo wāsyayaha wīi ga yi gbaa na. Loo yale gbe taha ma ter cāā gii cāā yaha too ba Yesu fe ta wo Yater.

¹² Ke yīmper n gaha kuasaha wo, yīnj ga syii yagaa. -Too wo wam kapee-wāpyenj miy yaha, wo cāā-naanmiy wān gbe!

¹³ -Too naa n sronj wo troho wātāhā ne mii cāāfa dyanj! -Too wamfa troho wātāhā ter miy yaha, poo mpāy pe tefen pye dir na, ma maha sēm wo n ter, ma tyatyāhā pye, ma wāhā cer, ma laanyar pye.

¹⁴ Ye ma syi ye laangapeer n naa ye troho wātāhā sronj ye kē, ye n naa koo wūhū ya pye ye! Yesu Crise tuu kayīi lii pye ye kē, -ye yii paha loo kayīi nde na mii nayroho dyanj tee le paha tā yii na.

14

Ye ma syi ye naa ye nampyenj- pyer yānj ye

¹ Mpāy pe sē le Yesu kānde wo ma kai- cā ye, ye tyii pe n naa n pai ye ye! Ye ma syi ye maha yee ye ga naa kaplānj tyīn pe ne pe laam wūhū wīi na ye!

² Le ga waha pye, waa ma u yee woo Yāhā ta u Yater,

woo sē n fā dir raa ter na ye. Waa ter -sē ma wii tuu sē le Yesu kānde wo ma kai- cā ye, woo wan wān ya di, u laam wo kar wākaa sē yō ye.

³ Wii u sē n fā dir raa ter na ye, u ma syi naa u nampyen yān mii u wee ngaa ye, u nampyen wii tuu yee woo n fā dir raa ter na. Wii tuu sē -sē dir bye di ye, u ma syi u yee u nampyen wii tuu dir bye di u plaha ye. Ye sē yāā, woo nwo wīi yō Yāhā ye.

⁴ Mboo wii taa waa tēntēle yān, ma yee u tee n pye, ma kalii? U tēntēle u tēn tē n yō woo, u sē le tē n yō ye woo, u yīnfua wīi ne. Yīnfua Yesu ga waha fānga wāā u kē, u n yia u tēn na.

⁵ Le ga waha pye, waa ma u laam wo plii bye wee wācēn ye, per gaa yō, kaa sē yō ye. Waa -sē ma u laam wo plii bye ma wācēn, kaa sē yō kaa na ye. Wii ma lii le yaha u laam wo, u loo sya cīnde.

⁶ Wii ma per gaa ta, ma yee koo kē ke yō, u loo pye Yīnfua Yāhā miingbān wīi na. Wii u' dir bye di, u loo pye Yīnfua Yāhā miingbān wīi na. U' syaha wāā ke kē te dir wīi na koo kē. Wii u sē dir bye di ye, u bya' loo pye Yīnfua Yāhā miingbān wīi na. U bya' syaha wāā Yāhā kē u dir wīi na koo kē.

⁷ Ye sē yāā, wo bye too ma yrān na yagaa, waa saha yee u ma yrān na u ya kānkai-wīi na ye. Wii kuper ma nō, u saha yee u ma u ya wūū ye.

⁸ -Ye yān, wo ma pye

yrān na, wo ma yrān na wo Yīnfua kānkai- wīi na, wo ma maha ku, wo ga maha nii wo Yīnfua wām. Wo ma yrān na woo, wo ku woo, wo ma Yīnfua wām.

⁹ Ye sē yāā, Yāhā Yīndefua Crise ku ma yir gbā wo, ma dur ba yrān na gbaafa ye. Loo nde ta u n nii yrānfa bye yīn na, tesē mpāy bye ne pe ku wa.

¹⁰ A nwa, mboo n nii ma nampyen kaa ma n yee, u nde tee pye, ma nii u yān u wee ngaa ye? Ma sē cā la ma yee, Yāhā ga ba wo bye sāhā?

¹¹ Ma sē yāā, le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo ma yee, Yāhā yee:

«Ndoo kē Yāhā gii ke ma yrān na,
n yee nawee- bye ga ba kānkliūy gbāā
ra yaha ye;
pe bye ga ba cā, ndoo kē Yāhā,
pe naa ra miingbān sey fānga ne.»

¹² Ye yai ye cā nawee nawee woo ga ba u yīnwūhū tōr Yāhā yaha ye.

Ma'a syi ma nampyen ta u n tee pye ye!

¹³ Wo ma syi wo naa wo nampyen- kaa nantān, wo yee pe yai wāpēn nge syi ne ye. Too yai lii wāpyen ne le nde: -Wo naa wii troho wātāhā ter koo yān. Too cā lii syi ga waha wo nampyen ta u n le Yesu kānde miy yaha, -too loo yāā wo le miy yaha.

¹⁴ Yīnfua Yesu kaklaha kāmāy na, n le cā laha ma

yee, kai laa wee le ga waha pye nawee ye kapīi ye. Wii ma lii ta kapīi, le ma kapīi u ye.

¹⁵ Laa na, ma nampyen n fā digi gaa ter na. Ma'a ke di ma nampyen yīnde na, le ga u laam wlāhā, u saa laa war nantān ye. Ma'a le cā wa ma le pye, le ga nii mii ma nampyen ntān sē dye ma tāy ye, koo kē. Loo nde ga waha ta u n plaha yi kāā le Yesu kānde wo, u saa wāsyayaha yāā ye. Digi gaa ter wīi ya na, ma'a syi ma nampyen ta u n plaha u kuān ne ye; ma sē yāā, Crise ku woo bya wīi na u waha wāsyayaha yāā.

¹⁶ Kai lii ma sron mboo yīnde na, ma -sē pee mpāy ye, ma'a n le pye pe yīnde na, pe n naa wāpee pāā le na ye.

¹⁷ Ye sē yāā, wii u u troho tāhā Yāhā kānde wo, digi gaa ter wādin tesē kla gaa ter wāwōn, koo sē kē ke ma yīn ufua ye ye. U cā Yāhā u ta u n sron, ma yrīn wāā u kē, nuhu ne Yāhā Yrā kāmāy na, koo kē ke ma yīn u ye.

¹⁸ Wii ma nii Crise tēn tē koo wāsrōn nge ne u laam wo, pe yrīn ne, ke nuhu ne, le ga tāy Yāhā ye, nawee- ga maha yee u kayīi pye.

¹⁹ Lii le ga waha nii yrīn wīi ma nampyen- ye, ma suhu lii ne le ga waha pe ta kaa n taha pe Yesu wātan na pe Yater, -too naa koo kē!

²⁰ Ma'a syi ma Yāhā tēn pye klaha- digi gaa ter wīi ya na ye! Le cīnde na, dir bye wīi ma gbegbe. Taa ga digi

gaa ter di ma nampyen waa yīnde na, u saa le war ye, le n naa u laam wlāhā, u n dye kapee laa wāpyen wo, loo le sē yō ye.

²¹ Taa cā wa, ma'a kar raa ter kaa ma nampyen waa yīnde na, le saa nii kayīi u ye ye, laa na sēm wāwōn, laa na ngaa ter γε, le puar ma'a n le syi laa pye u yīnde na, ma u ta u n dye kapee laa wāpyen wo ye.

²² Lii le ma ma laam wo koo kai- ngīi wīi na, le le yaha ma laam wo, Yāhā yīnde ma ma na. Mboo nawee, taa lii sya cīnde, ma'a ma troho tāhā loo kānde na, ma laam ga tege nii ma ye, ma wīi n tāy.

²³ Wii ma -sē laalaa pye digi gaa ter wīi na, ma -sē ke di, le nii mii tuu lii sya cīnde ma le le yaha u laam wo, loo sē ne u n pye ye, u ga wāpēn yāā le na. Taa lii sya cīnde, ma le le yaha ma laam wo, le ma pye, loo sē ne taa n pye ye, kapee ne.

15

Ta, ma ntān n dye ma nampyen tāy

¹ Wii mpāy too le Yesu kānde wo ma kai- cā, wo yai wo naa wo laam yīn mpāy ne pe sē le wa le wo ma kai- cā ye. Tesē, wo yai wo naa koho le pe ye, -too tyii wii laam wūhū wāpyen koo na.

² Wo nanem bye yai wo naa kai- wāpyen ke wo nampyen- kē, nkāy koo ke ga waha nii u ye kayūhū, ke ta

kaa n taha u Yesu wātan na u Yater.

³ Ye sē yāā, u Yāhā Yīndefua Crise sē pye driyē wo ma naa u ya wīl pye ye; le ma ge ma le yrūhū yaha u wīl na ma yee:

«Pe naa Yāhā tyehē tyehē nkāy ne,

ke dur too woo na.»

⁴ Kai- nkāy bye ke cāā yrūhū yaha faale na Yāhā sabangbān wo, ke ma kaklaha wo ye; ke fānga le wo laam wo, ma maha wo laam yīn, wo n koho taha yaha Yāhā kayūhū wāyāā na.

⁵ Yāhā n sya, ke fānga le ye laam wo, ke maha ke laanyīn ter wāā ye kē. Ke ye ta ye ntān n dye yii tāy mii Yesu Crise kānde le yar mii.

⁶ Loo na, ye n yīmbuhu wāā le, ye naa wo Yīnfua Yesu Crise Tuhufua Yāhā sey.

Le Yesu kapāyīl ma nawee- bye wīl

⁷ -Ye yii gbihi naa n yigi le Yesu kānde wo, mii u Yāhā Yīndefua Crise ye gbihi yigi mii Yāhā miingbān wīl na.

⁸ Ta n ye yar, ye sē yāā, Crise nii Yiifēe- tēntēle. Yāhā ke bii yē ter kayūhū nkāy wāpye ne Yiifēe- wāle kē, Crise pa maa koo pye, pe cā Yāhā sē ke yē dur ye.

⁹ Tuu pa u maha yee mpāy pe wee Yiifēe- ye, pe naa Yāhā sey ke laantār wīl na, mii le yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo mii, ma yee:

«Loo ne,

n ga naa ma miingbān sey

mpāy nsoho wo pe wee Yiifēe- ye,

n ga naa ma miingbān yay le.»

Le maha yrūhū yaha ma yee:

¹⁰ «Mpāy pe wee Yiifēe- ye, pe naa nuhu di pe Yāhā nawee- ne.»

Le maha yrūhū yaha ma yee:

¹¹ «Yii mpāy bye tee wee Yiifēe- ye,

-ye naa Yīnfua Yāhā miingbān sey;

nawee- ter bye, pe naa ke myaha gboho!»

Faale Yāhā kaplān tōrfua Yisa maha bii yee:

¹² «Yisay* kur kuē puee waa ga ba yir

u nii mpāy yīn na pe wee Yiifēe- ye.

Mpāy pe wee Yiifēe- ye, pe ga ba koho taha yaha u na.»

¹³ Yāhā kē ke nawee ta u n koho taha n yaha ke na.

Tee ke ta ye Yater, ke nuhu le ye laam wo busāā, yrīn

ne, kaa n naa n taha ye koho wātahayaha na ke na, Yāhā

Yrā Fānga kāmāy na.

Pōl u tēn wīl pāā

¹⁴ Wo nna, lii le ma ye wīl, ndoo ge le cā laha ma yee,

ye ye laam gbihi ta kayūhū wāpye wīl na, kacān gboho

ye laam wo, ye ga waha naa laantor le yii laam wo.

¹⁵ Tē -sē ye laam too kaplān nkāy ne ke ma saba

nwo wo, n ke yar ye na fānga ne. Ya'a yāā, n koo

* 15:12 15.12 Faale cāā Dawide tuhufua bii kē Yisay ne.

kaplāŋ ngī yrūhū yar ye na fānga ne ke syi, Yāhā kayī wāā ra kē,

¹⁶ ma ra ta Yesu Crise tēntēle mpāy ye pe wee Yiifēe- ye, loo ne. N ga le Yāhā tēn tē, n le yar nawee ga waha wāā le Yāhā ne. Loo ne le Yesu kapāyī wāpāā ne mpāy ye pe wee Yiifēe- ye, pe n nii mii diŋ giī syi dyaŋ ke nii Yāhā wāŋ ma maha n tāy ke ye, Yāhā Yrā kāmay na.

¹⁷ Loo n ta, n ga waha nii sey Yesu Crise kāmay na le Yāhā tēn kuē ye.

¹⁸ N saha laa pāā mii tēn lii sē ne u Yāhā Yīndefua Crise le tē ra koho ne ye. Mpāy pe wee Yiifēe- ye, u pe ta pe n nii n luhu Yāhā ye, ta kaplāŋ kāmay na ma suhu ta troho wātāhā ne,

¹⁹ ma suhu yēkā wūhū ne tesē laanwo wūhū wāpyeŋ fānga ne, ma suhu Yāhā Yrā Fānga ne. Koo kāmay kē tē waha le Yāhā Yīndefua Crise kapāyī wīī pāā nawee- ye, ma gbe Yurusalem na tesē koo kuē kui ne, ma ga waa Yirīī kāntraha kui na.

²⁰ Mpāy pe sē ba Crise myaha luhu yāā ye, n le kapāyī wīī pāā poo ye. N sē naa n traha n ta tēn tē taha tēn lii na, waa ba cāā le nakūy ta wa ye,

²¹ mii le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«Pe sē ba yee u ga pa mpāy ye ye,

poo ga u yāā.

Mpāy pe sē ba u wīī luhu yāā ye,

pe ga ba u kai- luhu pe ke war.»

Pol n traha u ka Worme wo

²² Le Yesu kapāyī wāpāātay kē le ba yer naa n tā ra na, n sē yāā ka ye fla na ye.

²³ Yagaa, tēn laa wee ra ye koo kui ngī wo ke ga waha yer tā ra na teelaa wākaŋ na ye. Ye fla kalaam pye ra na, naandyē ya sē kē ye.

²⁴ Yāhā ma sya, n ma ba n gaha Sepay kāntraha na, n ga klaha n ye yāŋ, n nii ye ne, n ye laam pye yai, ye n ba koho le ra ye ke yrāhā wāyī ne.

²⁵⁻²⁶ Yagaa, n n gaha Yurusalem wo. Ye sē yāā, Yesu kāndeyārfa mpāy pe ma Maseduan kāntraha na, ma suhu Yakayi kāntraha ne, pe war wāā, ma ga wāā Yāhā nawee- mpāy kē pe ma nawām Yurusalem wo. N n gaha loo na ke fla na.

²⁷ Pe warwāāfa me pe loo nde ta pe ya ya; kayī laa -sē ne, le fue pye pe na. Ye sē yāā, pe Yiifēe- Yesu kāndeyārfa mpāy pe ma Yurusalem wo, kai- nkāy pe cā le Yesu kapāyī wūhū kuē ye, pe too kacān la pe ya na mpāy ne pe wee Yiifēe- ye. Loo nde na, mpāy pe wee Yiifēe- ye, pe bya -sē yai pe waha naa pe koho wān taa wāā pe kē pe n naa pe ya koho soho.

²⁸ N ma ba loo nde war wa, ma too wān nde le soho pe koho wo, n ga ke Sepay yrāhā yi n ba klaha ye fla na.

²⁹ N cā n ma ba ka ye fla na, u Yāhā Yīndefua Crise n gaha kaa taha wo byē na.

³⁰ Wo nna, n ga nde yar waha ye ye wo Yīnfua Yesu Crise myaha na, ma suhu wo ntāŋ mpāy ne pe dye wii tāy Yāhā Yrā kāmāy na: -Ye ra koho soho ta sesrār wo ye naa Yāhā nar ra kē,

³¹ ke n ta sya yaha Yudēfa mpāy koho wo pe sē Yesu wīi sya cīinde ye. Ye maha naa Yāhā nar, n n gaha wān tii ne Yurusalem wo pe Yāhā nawee- kē, te ga pe laam yīn.

³² Loo na, le ma tāy Yāhā ye, yaa ra yāā ye fla na nuhu ne ra laam wo, tesē ra n waha wūū car ye nsoho wo.

³³ Yāhā kē ke yrīŋ wāā. Ke pye ye bye kur ye! Amen, le nii ke syi.

16

Syaha fla

¹ N ga wo Yesu kāndeyārweŋsya nwo wīi cāā pāā ye ye, u myaha Feebe. U tēn tē Sāncrihi Yesu kāndeyārfa yawāhā fla wo.

² U ma ba ka ye fla na, -ye u yigi yō wo Yīnfua myaha na, u n cā Yīnfua Yesu nawee-me ye ne. -Tee naa koho le u ye kānkai- nkāy ne ye wīi ma u na; ye sē yāā, u naa koho le nawee- busāā ye, ndoo ge ne.

³ -Ye Persyila syar ra kē u puai Yakila ne, poo pe le Yesu Crise tēn tē naa n tay ra ne.

⁴ Pe ba ra sya yaha gbā koho wo, ma sya ne ga kuee le wo. Ndoo ya sē kē, n syaha wāā pe kē ye, Yesu kāndeyārfa mpāy pe wee

Yiifee- ye, pe yawārfa bye syaha wāā pe kē.

⁵ Yesu kāndeyārfa yawāhāfa mpāy pe pe ya wāā pe kaha wo, -ye pe bye syar! -Ye Yepanehe syar, u ntāŋ sroŋ dye ra tāy, woo kē Yesu kāndeyārfa cir Yasyi kāntraha na.

⁶ Maari wii u u ya fāy ye wīi na, -ye u syar!

⁷ -Ye Yāāndurkuse syar tesē Yuniase ne, ta klofa me pe ne, pe maha pye ra ne nwompihi wo. Pe wīi n tāy pe Yesu tēnlehe ye, pe maha cāā dye ge cāā dye ra yaha le Yesu kānde wo.

⁸ -Ye Yāmpelase syar ra kē, u wīi n tāy ra ye le Yīnfua Yesu kānde na.

⁹ -Ye Wurbā syar, u naa n tay wo ne le Yāhā Yīndefua Crise tēn wīi na, -ye Setaase bya syar, u ntāŋ sroŋ dye ra tāy.

¹⁰ -Ye Yapele syar, u wāfāy yāā le Yesu kānde wo ma - sē u ya plāhā ma kuee le wo. -Ye Yartobule kahafa syar!

¹¹ -Ye Yerodāā syar, ta klofua kē u ne. -Ye Narsisi kahafa syar! Pe le Yesu kānde yigi klue sīi.

¹² -Ye ca syām mii syar pe n yee Terfehe ma suhu Terfoho ne, pe ma Yīnfua tēn na. -Ye cōō nwo syar pe n yee Persidi, u tēn tē gboho Yīnfua kē, u ntāŋ dye pe Yesu kāndeyārfa tāy.

¹³ -Ye Wurfuu syar, Yīnfua u yāŋ yi; -ye u nahafua syar, u ma ra bya nahafua, u kayīi laa pye yāā ra kē, koo kē.

¹⁴ -Ye Yasāykerte syar,

Flegõ ne, Yermese ne, Paterbase ne, Yarmase ne, tesẽ Yesu kãndeyãrfa mpãy ne pe ma pe ne.

15 -Ye Filohoke syar u ɔɔ Yuuli ne, -ye Neere syar u syafua ne, Woliipe ne, ma suhu pe Yãhã nawee- mpãy bye ne pe ma pe ne.

16 -Ye yii syar yõ Yãhã nawee- syaha ter ne. Yesu Crise kãndeyãrfa yawãrfa bye ye syar.

Kur kue kayar

17 Wo nna, n ga ye yar waha nde ne: -Ye yii yigi nawee- mpãy ne! Ye sã yãã, kaklaha nkãy pe ye klaha ke ne, pe koo kaklaha sye, ma nii yẽcroho le pe Yesu kãndeyãrfa nsoho wo, ma pe plaha n le kãmpree wo.

18 Ye sã yãã, poosyifa mii, wo Yĩnfua Yãhã Yĩndefua Crise tẽn sã ne pe n tẽ ye, pe ya laam wĩ ne pe n kar. Pe ga pe yẽr ta sĩisĩ, pe kaplãntãhã ta pe nawee-wlaŋ, nawee- mpãy syi pe wãkaryaha sã n sye ye.

19 Yii poo na, nawee- bye cã ma yee ye n luhu Yĩnfua ye. Loo nde nuhu le ra laam wo. N n traha ye kacãn yãã kayĩ wãpyeŋ kue ye, -tee naa n nii kapee- wãpye wĩ ma n naa n dye ye laam wo ye.

20 Yãhã gii ke yrĩŋ wãã, ke ga sãndãpee yĩnfua Setane kai- tãhã pye klaha- migimigi ye tre flãhã tãy. Yagaa, le yale gbe taha. Wo Yĩnfua Yesu Crise, u u laantãr yar ye na.

21 Ta tẽntẽwai Timuti ye syar, woo ma suhu ta klofa Lususe ye ne, Jasoho ne, Sosipatehe ne.

22 Ndoe Tehetise wii tẽ Pol yẽ kaplãŋ ngĩ yrũhũ, n ye syar Yĩnfua myaha na.

23 Kayusu wii n n syã u fla na, tesẽ pe Yesu kãndeyãrfa yawãhãfa pe ya wãã u fla na, u ye syar. Yerasyi wii u ma le klo nanihi war yĩŋ na, ma suhu wo Yesu kãndeyãrwe Kartisi ne, pe ye syar. [

24 Wo Yĩnfua Yesu Crise, u u kayĩ wãã ye bye kẽ. Amen, le nii ke syi.]

U saba kuasaha Yãhã wãsey ne

25 -Too naa Yãhã sey, koo ke ga waha ye ta ye n ke sron ta ye Yater, mii le Yesu kapãyĩ le yar mii, le kapãyĩ lii tẽ n pãã nawee- ye. Yesu Crise wũhũ nkãy tẽ tõr n yar nawee- na, koo kẽ ke ma Yãhã laam wĩ lii le sã ba yi yãã gbaa na ye.

26 Pe Yãhã kaplãŋ tõrfa bii loo nde yrũhũ yaha saba wo. Yagaa, le gbe yi gbaa na. Yãhã gii wãkuayãã wee ke na ye, koo ke loo nde ta, ma maha ta pe n koo kai-ngĩ yar mpãy bye na pe wee Yiiffee- ye, pe n Yesu ta pe Yater pe naa n luhu u ye.

27 Yãhã neŋ ya kẽ ke ma kai- bye cãfua. Yesu Crise kãmay na, koo neŋ ya myaha yai wãsey ne yalebye, wãyeryãã ma n pye le na ye. Amen, le nii ke syi!

Pɔl saba cir kaplāŋ Korntifa ye

Syaha fla

¹ Ndoos Pɔl kē ma suhu wo Yesu kāndeyārwe Sohotān ne, too saba nwo yrūhū nɔ wāā. Ndoos Pɔl kē, le tāy Yāhā ye ke n ta yee, n ba nii Yesu Crise tēnlɛɛ.

² Wo u saba yrūhū nɔ wāā Yesu kāndeyārfa yawāhāfa kē Kornti wo. Yāhā pe yee, ma pe ta ke wām, pe n wāā le Yesu Crise kāmāy na. Wo u yrūhū nɔ wāā mpāy bya kē pe ma teebɛɛ bye wo, ma -sē wo Yīŋfua Yesu Crise miingbāŋ gbobo. Woo kē pe Yīŋfua tesē wo bye Yīŋfua.

³ Wo Tuhufua Yāhā ma suhu wo Yīŋfua Yesu Crise ne, ke ke laantār wīl pye ye kē, tesē pe pe yrīŋ wāā ye kē.

Korntifa Yāhā laantār wūhū yāā Yesu Crise kāmāy na

⁴ Yāhā laantār wīl lii pye ye kē Yesu Crise kāmāy na, yalebye n syaha wāā ke kē loo wīl na.

⁵ Ye cā tee wāā le Yesu Crise ne, Yāhā ta ye n kayūhū yāā ye kānkai- bye wo. Koo kayūhū kē ye le Yāhā kapāyīl cā, ye le war.

⁶ U Yāhā Yīndefua Crise kapāyīl nnen gbāā ye laam wō,

⁷ ye n sya ke Yāhā kayūhū yāā. Koo ke ye ta ye n waha wo Yīŋfua Yesu Crise wādurbaŋ sēŋ.

⁸ Woo kē u ga ye ta ye n yii plāhā yaha, u ma ba dur ba, waa ma n ba yāā ye plaha laa ne ye.

⁹ Yāhā ma yēl ter lii ne, ke le pye, koo gi ke ye yee, ye seefar le ke Dya Yesu Crise ne, woo wii u ma wo Yīŋfua.

Pe Yesu kāndeyārfa tee ma creŋcreŋ Kornti wo

¹⁰ Wo nna, n ga le nar waha ye ye wo Yīŋfua Yesu Crise myaha ne: -Ye wāā le, ye ma syi ye nii creŋcreŋ ye! -Ye nii yīmbui nen na, -tee nii laantee nen ne!

¹¹ Wo nna, ye sē yāā, cɔɔ nwo pe n yee Klowee, u kahafa mpāy ra yar ma yee, wāhā ma ye nsoho wo.

¹² Lii le ma le na, ye kaplāŋ ma ke ya wuhu na: Nwo ga yee woo ma Pɔl kur ye, waa ter ga yee woo ma Apolosu kur ye, waa ga yee woo ma Pyar kur ye, waa ga yee woo ma u Yāhā Yīndefua Crise kur ye.

¹³ Tee le cā laha ma yee, u Crise sē la cɛr flɛ flɛ ye, ye tee nii creŋcreŋ. -Ye yāŋ, ndoo Pɔl sē kē tē ku trā na ye wīl na ye. Ye sē maha tāā yi loho wo ndoo myaha na ye.

¹⁴ N syaha wāā Yāhā kē tē sē ye tāā yi loho wo ye, ma yi kāā Kirpusu na, Kayusu ne.

¹⁵ Loo na, waa saha yee ndoo kē n ye tāā yi loho wo ta myaha na ye.

¹⁶ Cīnde, n maha Tefanase kahafa tāā yi loho wo. N sē -sē le sya n maha waa tāā yi yāā loho wo nantāŋ ye.

17 U Crise sê ra lehe wãã nawee- wâtãã myaha na ye. U ra lehe wãã, n ba naa le kapâyĩ wũhũ yar nawee-na. U sê ra lehe wãã, n ba naa le kapâyĩ wũhũ pãã mii pe nawee- kacãn wũhũ pãã mii syi dyaŋ ye. U Crise wãku wĩ trã na, n ma le pãã nawee- kacãn yor ne, le saa pii sa ye.

Yesu Crise ma Yãhã laantor ne, tesê ke fãngangbãŋ ne

18 Ye sê yãã, mpây pe wĩ ga ba klaha-, ma'a Yãhã Yĩndefua Crise trã wãku wĩ pãã pe ye, pe ga yee, a yĩŋ wee le na ye. Ma -sê yee wii poo na too sya yaha u Crise kãmay na, wo cã Yãhã fãngangbãŋ kê u Crise trã wãku wĩ ne.

19 Loo ne le yrũhũ yaha Yãhã sabangbãŋ wo ma yee, Yãhã yee:

«Mpây pe ma laantorfa,
n ga pe laantor wũhũ
pye klaha- pe kê.
Mpây pe ma kaicãfa, n ga pe
kacãn wũhũ sye.»

20 Loo na, ma'a nii laantor-fua, laa na kaicãfua, laa na kaplãntãhã pããfua driyê wĩ na, le wãyĩ -sê ma na ma ye? Yãhã gɛ le yar ma yee yĩŋ wee driyêfa kacãn na ye.

21 Ye sê yãã, driyêfa laantor pe ta pe sê waha Yãhã laantor war ye. Loo ne, mpây pe Yesu ta pe Yater, Yãhã yee ke ga poo sya yaha le Yesu kapâyĩ kãmay na, lii le n pãã driyêfa ye, pe n yee yĩŋ wee le na ye.

22 Yiiffee- n ke laanwo wũhũ n pye pe n yãã yĩnde

ne. Jrekefa n ke pe kacãn yãã driyê wũhũ wĩ na.

23 Wii poo na, wo u Crise trã wãku wĩ pãã nawee-ye. Loo nde ncafũhũ yigi pe Yiiffee- kê; mpây pe wee Yiiffee- ye, poo n yee yĩŋ wee le na ye.

24 Yesu kãndeyãrfa bye, mpây pe ma Yiiffee-, tesê mpây ne pe wee Yiiffee- ye, poo ye u Crise ma Yãhã fãngangbãŋ, ma maha ma ke laantor.

25 Yãhã wũhũ nkãy nawee- n yee yĩŋ wee ke na ye, ke ter gboho nawee- laantor wũhũ na. Tesê, Yãhã wũhũ nkãy nawee- n yee fãnga wee ke na ye, ke ter gboho nawee- fãnga na.

26 Wo nna, tee wee ngaa driyêfa yĩnde na ye, Yãhã n -sê ye yãŋ yi, -ye loo yãŋ! Ye laam wo, kaicãfa sê nihi ye, fãngafa sê nihi ye, nangbãm sê nihi ye.

27 Mpây pe wee kaicãfa driyêfa yĩnde na ye, Yãhã poo yãŋ yi, ma fyar yaha mpây na pe ma kaicãfa driyêfa yĩnde na. Mpây pe wee fãngafa driyêfa yĩnde na ye, Yãhã poo yãŋ yi, ma fyar yaha mpây na pe ma fãngafa driyêfa yĩnde na.

28 Mpây pe ma naflam, driyêfa sê pe yãŋ nawee draha wo ye, ma suhu mpây ne pe wee ngaa driyêfa yĩnde na ye, Yãhã poo yãŋ yi, ma -sê pe driyêfa fãnga wĩ kua,

29 nawee waa ma n waha u ya sey Yãhã yaha ye ye.

³⁰ Yāhā -sē ye ta ye n seefar le Yesu Crise ne, woo kē u laantor le nawee laam wo. Woo kāmāy na wo sronj Yāhā yīnde na, wo nii Yāhā wām, wo maha wāsyayaha yāā.

³¹ Loo ne, le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee: «Waa sē yai u naa u ya sey ye,
u yai u naa Yīŋfua Yāhā koo sey.»

2

Yesu Crise trā wāku wī loo le ma yīŋ

¹ Wo nna, tē ba ka ye fla na, maa le Yāhā kapāyī wī pāā ye ye, ta yē kaplāŋ pye yaayaa, ta kacāyor sē maha ba ter ye kacān fla yaha ye.

² Ye sē yāā, tē pye ye nsoho wo, n ba yee n saa laa pāā ye ye mii Yesu Crise wī ya sē ne, tesē u trā wāku wī ne ye.

³ Tē pye ye fla na, fānga sē pye ra na ye, n naa n fya ma sya naa n sege.

⁴ Kaplāŋ nkāy tē naa n pāā ke pye gbegbe, ke sē pye kacāyor kaplāntāhā ye. Yāhā Yrā Fānga pye ra kaplāŋ na, ma ta nawee- n naa ke kaplāŋ sya.

⁵ Loo na, driyēfa laantor ter sē ne te ye ta ye n Yesu ta ye Yater ye, Yāhā Fānga koo kē.

Yāhā laantor

⁶ Mpāy pe yīntar too Yesu Crise kānde wo, wo laantor raa wī pāā pe ye. Driyēfa laantor ter sē ne ye, driyē yīŋfa laantor ter sē maha ne

ye, poo mpāy pe fānga ga ba pye klaha- pe ye.

⁷ Yāhā laantor wī ne too n pāā, tii driyēfa sē te war ye, te wūhū pe na. Driyē sē bii tāhā wa ye, Yāhā bii too laantor cāā gbihi ta wa wo kē, wo nayōr wāyāā wī na.

⁸ Too laantor wee driyē yīŋfa ye ye. Mii loo sē ne ye, pe saa ne pye pe Yesu Crise kuey mar boo trā na ye, woo wii u ma nayōr ter bye Yīŋfua.

⁹ Loo ne le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee: «Kai- nkāy nawee waa sē ke yāā yāā yīnde ne ye,
waa sē maha ke luhu yāā ye,
ke sē pye yāā waa laam wo ye,
Yāhā koo cāā gbihi ta mpāy kē ke ntāŋ dye pe tāy.»

¹⁰ Koo kai- ngī Yāhā ke yar wo na ke Yrā kāmāy na. Ye sē yāā, Yāhā Yrā Fānga kai- bye cā, Yāhā wūhū nkāy ge ne ke sē n yi gbaa na ye.

¹¹ Ye cā, waa saha nawee laam wī cā ye. Nawee yrā lii le ma u laam wo, loo ne le u laam wī cā. Ke syi, waa saha Yāhā laam wī cā mii Yāhā Yrā sē ne ye.

¹² Wii poo -sē na, driyē nge yrā ter sē ne le ma wo laam wo ye. Yāhā Yrā ter loo ne too yāā; Yāhā le wāā wo kē, ma yee wo waha ke kayūhū cā, kayūhū nkāy Yāhā ke wāā wo kē.

¹³ Wo koo kayūhū ngī wī pāā nawee- ye. Wo sē ke pāā driyēfa kacāyor kaplāntāhā ne ye; Yāhā Yrā kaplāŋ nkāy

le wo yě wo, koo too n pãã. Yãhã Yrã kaplãŋ kē ke ne ke Yãhã Yrã wũhũ pãã.

¹⁴ Nawee wii Yãhã Yrã wee u laam wo ye, u saha Yãhã Yrã wũhũ yãã ye; woo ye, yĩŋ wee ke na ye. U saha ke war ye, ke n war Yãhã Yrã kãmay ya na, koo kē.

¹⁵ Nawee wii u Yãhã Yrã yãã, lii le sronŋ lii ne le sē sronŋ ye, u koo war. Woo na, nawee waa ter saha u wũhũ war ye, nawee wii u sē Yãhã Yrã yãã ye.

¹⁶ Loo ne le yrũhũ yaha Yãhã sabangbãŋ wo ma yee: «Yoo Yãhã laam wũhũ cã, ma ga waha naa ke klahã kai- ne?» Wii poo -sē na, wo ma Yãhã Yĩndefua Crise laam ter ne.

3

Yãhã tēntē- wũ

¹ Wo nna, n sē ba naa kai-pãã ye ye, mii mpãy dyaŋ Yãhã Yrã laantor ma pe ye ye. Ye naa ye laam wũhũ ya pye, ye pye mii pēyãr dyaŋ le Yãhã Yĩndefua Crise kãnde wo.

² Kai- nkãy tē naa n pãã ye ye, ke pye mii yĩm dyaŋ tē naa n wãã ye kē; ke ma ne pye mii wãɛ digi dyaŋ, ye saa ne waha yia ye. Yagaa gɛ na, ye saha yia ye, ye tee mii, ye laam wũhũ ya tee n pye nantãŋ.

³ Ye sē yãã, tee laanyar pye yii na, wãhã ke maha ma ye nsoho wo, koo ngĩ le yar ma yee, ye ye laam wũhũ ya pye, ye ma mii driyěfa dyaŋ.

⁴ Ye laam wo, nwo ga yee woo ma Pɔl kur ye, waa ter

ga yee woo ma Apolosu kur ye. Loo nde le yar ma yee ye ma mii driyěfa dyaŋ.

⁵ Apolosu wĩ ma lii ne? Ndoo Pɔl, ta wĩ ma lii ne, ye n nii n wãã wo wĩ na? Yãhã tēntē- ya me wo ne, ke wo tēŋ la wo kē. Wo kãmay na ye Yesu ta ye Yater.

⁶ Le ma mii ndoo Pɔl ngaa sĩ wãswĩ ya, Apolosu n loho ya woo ke na, Yãhã koo n -sē ke ta ke n yir.

⁷ -Ye yãŋ, u sĩfua wee ngaa ye, u lawoofua wee ngaa ye. Yãhã gii ke ke ta ke n yir, koo kē ke ma yĩŋ.

⁸ U sĩfua ma suhu u lawoofua ne, pe ma wãcɛŋ. Pe pe tēn tē mii syi dyaŋ, Yãhã ga ba pe dããn wãã pe kē koo syi, pe ya wuhu na.

⁹ Ye sē yãã, ndoo ma suhu Apolosu ne, wo ma mii tawarfa dyaŋ Yãhã ye. Yii -sē ma mii tar dyaŋ Yãhã ye. Ye maha ma mii kangbãŋ dyaŋ ke fãã yir Yãhã kē.

¹⁰ Yãhã ndoo ta ra n waha yia, ma ke kangbãŋ nakũy kã mii kaha fããfuayɔ dyaŋ. Yãhã ke laantãr wĩ nde pye ra kē. Waa ter n -sē ba fãã taha koo kaha nge nakũy na. Mpãy byɛ pe -sē ga ba fãã naa n taha ke na, pe pe ya yigi pe wãfãã ter ne.

¹¹ Koo kangbãŋ nakũy lii le ta wa, loo ne Yesu Crise wãtaŋ ne ye Yater. Yĩŋ wee kangbãŋ gaa ter nakũy na Yãhã ye ye.

¹² Nawee- mpãy fãã n taha ke kangbãŋ nakũy na sãn wãn ne; mpãy, wargbɛ wãn ne; mpãy, ntẽmbar raa ter

ne kacān wee te dir na ye. Mpāy ter maha ma, pe fāā n taha katyigi ne; mpāy, nyēfar ne; mpāy, nyōr ne.

13 Yesu Crise kasāhā per maa nɔ, naa ga ba ta le n cā mpāy poo wān yō, naa saha te pye klaha- ye, wān tii pe fāā naa n taha te ne. Mpāy, naa ga waha pe wān pye klaha-, le bya ga ba cā.

14 Naa ma yee ke sē wii tēn klaha- kāā koo kangbāŋ nakūy na ye, ufua ga dāān yāā.

15 Naa ma -sē wii tēn klaha- kāā, koo kangbāŋ nge nakūy na, ufua saa dāān yāā ye. U ga nii mii nawee wii dyaŋ, naa u wān bye suhu, woo ya n yi le wo.

16 Ye sē cā la ma yee ye kadye ma Yāhā niisaha, Yāhā Yrā Fānga ma ye nanem bye laam wo?

17 Nawee wii ma koo Yāhā niisaha pye klaha-, Yāhā ga woofua bya pye klaha-. Ye sē yāā, Yāhā niisaha ma Yāhā wāŋ. Ye bye -sē ma Yāhā niisaha.

18 N ga laa pāā ye ye, waa ma syi u u ya kar yaha le ne ye, loo ne nde: Ye laam wo, waa ma yee woo ma driyēfa laantor ter ne, u too miy yaha. -Tuu Yāhā laantor ter gbe, too tii yīŋ wee te na driyēfa ye ye. Loo na, u ga nii cīnde laantorfua Yāhā ye.

19 Ye sē yāā, yīŋ wee driyēfa laantor ter na Yāhā ye ye. Le ma gɛ ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee: «Driyē laantorfa, Yāhā

pe yigi pe ya koho kacān namihi ne.»

20 Le maha ma le yrūhū yaha ma yee:

«Yāhā nawee laantor ter wūhū cā.

Ke cā too nde saha laa yō ye.»

21 Loo nde na, ye ma syi ye naa naweete myaha gboho ye! Ye sē yāā, kai- bye ma ye wān:

22 Ndoos Pɔl woo, Apolosu woo, Pyar woo, driyē wān woo, yrāŋ wī woo, gbā wī woo, yagaa wūhū woo, sukūhū gaa wūhū woo, too nde bye ma ye wān.

23 Ye -sē ma u Yāhā Yīndefua Crise wām, u Crise -sē ma Yāhā wū.

4

Yesu Crise tēntē-

1 Ye yai ye cā u Yāhā Yīndefua Crise tēntē- me wo ne. Yāhā wūhū nkāy nawee-sē ke cā yāā ye, koo wo n yar nawee- na.

2 Wii u -sē ma Yāhā wūhū yarfua nawee- ye, lii le ma u wī, u yai u sroŋ.

3 Le tāy ye yee ta wī yō, laa na ye yee ta wī sē yō ye, le tāy le pye kasāhāfa gɛ pe ra wī pāā ke syi dyaŋ, le sē kai kua ra ye ye. Ndoos gɛ sē laa pāā nii wāpee wī na ye;

4 n sē laa yāā tē tee pye ye. Loo sē -sē ne le ga ta ra n sroŋ Yāhā ye ye. Wii u ma ra kasāhāfua, woo kē Yīnfua Yesu ne.

5 Loo ne, ye ma syi ye cāā naa laa pāā waa wī na mii le yale sē nɔ wa ye, yaliile Yīnfua Yesu ga ba dur ba. U ga ba wam wūhū gbe yi gbaa

na, nawee laam wūhū bya ne. Loo na, nawee nawee woo, u ga ba u miyūhū lay yāā Yāhā ye.

⁶ Wo nna, n wo wīl pāā ye ye, ndoo tesē Apolosu ne, ma yee ye waha ke kai- war. N yee n ga wo wīl pāā ye ye, ye n naa ye troho tāhā mii le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo mii. Ye ma syi ye naa n yee nwo wāklaha ter puar nwo wāklaha na, le n nii ye n yataŋ ta yii na ye.

⁷ Ye sē yāā, yoo nawee- ta pe wee wāceŋ pe ya ne mii Yāhā sē kē ye? Mboo nawee, kayī lii ma ma ye, mii Yāhā sē kē ke loo wāā ma kē ye? Taa -sē loo yāā, ma tee mii sey mii Yāhā sē kē ke le wāā ma kē ye.

Yataŋ gbobo ter Korntifa na

⁸ Ye sē yee la, a yii kai- cā yai wa, a ye ngbāŋ yai wa kacān ne, a wii ma sya yee wo wee ye, ye ga waha yahasee gbe? Ye ma nii yahasee ye cīinde, le yō; ye ga waha wo bya ta wo n nii yahasee ye.

⁹ Ye sē yāā, wii Yesu tēnlehe, le wee la mii Yāhā wii ta nawee- bye kur kue ye, mii mpāy dyaŋ pe yai wāboo ne? Driyē nge wo, pe nabuar, ma suhu pe yāhāyīŋ tēnlehe ne, pe yīnde ma wo na ke kai- bye wo.

¹⁰ U Yāhā Yīndefua Crise wīl ta pe n nii n yee yīŋ wee wo na ye. Yii poo -sē na, ye sē yee la ye ma laantorfa le Crise kānde wo? Fānga wee wii ye ye, yii poo -sē na, ye sē

yee la fānga ma ye ye? Ye sē yee la nawee- ye myaha sey, wii poo -sē na, pe sē wo yāŋ nawee draha wo ye?

¹¹ Ma sya ba waa yagaa na, wo n fāy fāā ne, loho fāā ne, faha wān sē maha yai wo ye ye, pe wo nuhu, niisar wee wo ye ye.

¹² Wo wo yē digi yāā wii koho kasyā na. Mpāy pe wo tyehē, wo Yāhā nar ke kaa taha pe na. Mpāy pe wo nuhu Yesu Crise wīl na, wo sē n fya koo wāfāy na ye, ke ma sya pye mii.

¹³ Nawee wii ma wāpee pāā wo wīl na, wo u yē wāā n sya kayī ne. Ma sya ba waa yagaa na, wo ma kafar wāŋ syi dyaŋ driyēfa ye, wo wīl fūhū nawee- ye.

¹⁴ N sē koo kaplāŋ ngīl yrūhū ye kē ma yee, n ga fyar yaha ye na ye. N yee n ga ye cāā yar ke kai- ne, mii waa dyaŋ u pii ne pe ntāŋ dye u tāy.

¹⁵ Ye sē yāā, mpāy pe ye klaha le Crise kānde wāyār ne, pe ma sya nawee- nyer- bua tā, tuhufa buar wee ye ye ye. Tee fe dye le Yesu kānde wo, ndoo kē n cāā ye klaha le Yesu Crise kapāyīl wīl ne, koo kē ndoo kē ye tuhufua le Yesu kānde wo.

¹⁶ N ga ye nar waha nde ne, -ye ra pyer ter gbe!

¹⁷ Loo ne ta n Timuti nō wāā ye ye. U ma ta dya le Yīŋfua Yesu kānde wo, u ntāŋ dye ra tāy, u n sron le Yesu tēn ne. U ga ba ye gbihi yar ta troho wātāhā ter ne le Yesu Crise kānde wo,

tesē ta kaklaha ter ne Yesu kāndeyārfa yawār teebehe bye wo.

¹⁸ Ye laam wo, mpây ta yi yatan ne ma n yee, a ndoo saa ka ye fla na ye.

¹⁹ Yâhâ ma sya, n ga ka ye fla na, le saa ma- ye. Mpây pe yee poo ta yi pe yatan ne, n sē n gaha pe kaplāŋ ya luhu ye, n n gaha yāŋ pe ma waha n yia, ma pe troho tâhâ le Yesu kânde wo fāŋga ne.

²⁰ Ye sē yââ, Yâhâ Yai wîi na, kaplāŋ koo sē kē ke ma yîŋ ye; ma waha yia, ma naa ma troho tâhâ le Yesu kânde wo fāŋga ne, loo le ma yîŋ.

²¹ Liî loo le n tây ye ye? N ka ye fla na ye wâpên yîmbui ne laa, n ka ye fla na laantâr ne mii waa dyaŋ u pii ne pe ntāŋ dye u tây?

5

U kapeepyefua yai u cer yi kâa ye yawâhâfa wo

¹ Pe le pââ, a ye yawâhâfa wo tyatyâhâ wîi laa ma, le wâpee! Mpây γε pe sē cîinde Yâhâ câ ye, poo kânde na le syi sē yai le pye ye. Le nde, ye laam wo, waa ma u u tuhufua cco di.

² Loo naa bye ne, ye yatan gboho, ma sya ta yi. Ye ma ne pye fyar ye yigi, le n nii ye fây, ye ne ga u tyatyâhâfua cer yi kâa ye yawâhâfa wo.

³ Ndoe wo na, tē sya dey ye na, ta laam ma ye fla na. Wii tuu kapee nde pye, ndoo woofua sâhâ wa wo Yîŋfua Yesu kâmay na, mii n ma ye fla na.

⁴ Ye ma yii wââ Yîŋfua Yesu myaha na, ta laam bya ga ba pye ye nsoho wo, Yîŋfua Yesu fāŋga ne.

⁵ Ye ga ba u kapeepyefua cer yi kâa ye yawâhâfa wo, Setane n u fây u kadye sraha na, u tyatyâhâ laampee n sya ba pye klaha-. Loo na, u ga ba sya yaha wo Yîŋfua Yesu wâdurba per.

⁶ Ye yii ka n sey ke dyaŋ, yîŋ wee le na ye ye ye. Ye cā ncasur car ya kē, ke ke bur loho bye ta ke n fua n yir busââ.

⁷ Kapee- wâpyeŋ ma mii ncasur wāŋ syi dyaŋ ke le nii nawee laam wo. -Ye ye ncasur yi kâa yii wo, ye nii mii bur loho wâfāŋ dyaŋ ke ma gbegbe, ncasur wee ke laam wo ye. Āwâ, ye -sē ma gbegbe koo syi dyaŋ; ye sē yââ, pe u Yâhâ Yîndefua Crise boo mpar draha wo wo kapee- wîi na. Woo kē wo syayaha gbar.

⁸ -Too naa wo syayaha gbar gbar, wo naa wo troho tâhâ Yesu kânde wo, wo wo napeer miy yaha, wo tyatyâhâ ne te ma mii ncasur wāŋ syi dyaŋ! Loo na, wo ga naa wo troho tâhâ Yesu kânde wo cîinde, wo nii gbegbe mii bur loho gii syi dyaŋ ncasur wee ke wo ye.

⁹ Tē ba cāâ saba wii yrûhû no wââ ye ye, n ba le yrûhû u laam wo ma yee, -ye cer mpây na pe tyatyâhâ pye.

¹⁰ Driyêfa mpây pe tyatyâhâ pye, mpây ne pe yînde yi n too nawee- wân

na, pe fufordifa ne, pe mpar yahafa ne, n sē -sē yee -ye cēr pe na ye kuāŋ ne ye. Mii loo sē ne ye, ye ga waha yi kãã la pe yaha ke driyẽ wo?

¹¹ N ba le yrũhũ ma yee, -ye cēr ye kuāŋ ne mpãy na pe pe ya ta Yesu kãndeyãrfa, ma -sē tyatyãhã pye, tesē mpãy ne pe yĩnde yi n too nawee- wãn na, mpãy ne pe mpar yaha, pe nagblahafa ne, pe sēnwɔ nafããn ne, pe fufordifa ne. Ye ma n wãã naa n di gɛ di pe ne ye.

¹²⁻¹³ Driyẽfa mpãy pe wee Yesu kãnde wo ye, ta wĩĩ sē ne poo wãsãhã ne ye. Yãhã kē ke ga ba pe sãhã. Mpãy pe -sē ma le Yesu kãndeyãrfa yawãhã fla wo ye ne, ye yai ye naa poo sãhã, -ye naa ke kai- gbihi! Le ma le yrũhũ yaha Yãhã sabangbãŋ wo ma yee, Yãhã yee: «-Ye u napee cēr yi kãã ye nsoho wo!»

6

Ye ma syi ye ga naa yii sãhã driyẽfa ye ye!

¹ Ye yawãhãfa laam wo, kai ma wii dye u Yesu kãndeyãrwai ne, u yai la u ga u sãhã kasãhãfa mpãy fla na pe sē cĩnde Yãhã cã ye? U ma ka u ne u Yesu kãndeyãrwai poo yahasee ye, koo sē puar la?

² Ye sē cã la, mpãy pe ma Yãhã wãm, poo me pe ga ba driyẽfa sãhã sukũhũ gaa laam wo? Tee -sē ga ba driyẽfa sãhã, ye yai ye waha naa ye kasyĩmbehe gbihi ye nsoho wo yii ya.

³ Ye sē cã la ma yee, wo n pai yãhãyiŋ tēnlehe sãhã sukũhũ gaa laam wo? Ye -sē pye mii ye saa waha driyẽ nge kai- gbihi ye?

⁴ Kai ma -sē dye ye nsoho wo, driyẽ nge kasyĩmbehe wĩĩ na, ye tee n gaha kasãhãfa mpãy fla na pe sē cĩnde Yãhã cã ye.

⁵ Loo nde yĩntaha kē, ye laam wo, laantorfua waa wee wii syi tuu ga waha kai war yi u Yesu kãndeyãrwai nsoho wo ye. Fyar yai te ye yigi!

⁶ Tee kai- pãã n taha yii na, le sē yõ ye. Ye tee maha n gaha ke kai- ne kasãhãfa mpãy fla na pe sē cĩnde Yãhã cã ye, loo cã pee.

⁷ Tee yii yee ga n sãhã kasãhã yiŋfa fla na, loo nde ma wa wãpee ye wĩĩ na. Waa ma kapee laa ter pye ye na, ye tyii le n kua kãã ye laam wo gbɛgbɛ, kayĩĩ ne. Waa ma ye koho kla gaa gbe, -ye yaha le le n kua kãã ye laam wo gbɛgbɛ, kayĩĩ ne.

⁸ Le -sē nde, yii gɛ me tee kapee- pye ye nampyeŋ- na, ma maha pe koho wãn gbe. Ye Yesu kãndeyãrwai gɛ me tee nde pye pe na.

⁹ Ye sē cã la ma yee mpãy pe kapee- pye, pe saa ba yãã dye Yãhã yai klo wo ye? Ye ma n yii kar yaha le ne ye: Mpãy pe tyatyãhã pye, ma suhu mpar yahafa ne, tesē cayɔr lefa ne, tesē mpãy ne pe n sãy pe naawai ne, pe cawai ne,

¹⁰ tesē fufordifa ne, tesē mpãy ne pe yĩnde yi n too

nawee- wān na, tesē sēnwō nafāān ne, mpāy ne pe pe nampyeŋ- laam war, mpāy ne pe ma yuhu- naboofa, poo mii bye saa ba yāā dye Yāhā yai klo wo ye.

¹¹ Ye laam wo, mpāy pye ke syi. Ye kapee- -sē yee laha kāā ye na, ye nii Yāhā wām, ye sroŋ Yāhā yīnde na Yīnfua Yesu Crise kāmāy na, tesē Yāhā Yrā Fānga kāmāy ne.

Ye kadye ma Yāhā niisaha

¹² Pe n yee, a nawee laam wūhū bye wāpyeŋ kānde ma u ye. Cīinde ne, ke bye sē -sē kē ke yō ye. Nawee laam wūhū bye wāpyeŋ kānde ma sya pye u ye, u sē -sē yai u nii u laam wīi laa yāmpuai ye.

¹³ Pe n yee, a dir ma laha myaha na, laha ma dir myaha na. Tee -sē le cā ye yee, Yāhā ga ba te bye wīi kua. Nawee kadye sē -sē nii tyatyāhā myaha na ye. Nawee kadye ma Yīnfua Yesu myaha na; tesē Yīnfua Yesu ma nawee kadye myaha na.

¹⁴ Yāhā fāngangbāŋ kāmāy na, ke ba wo Yīnfua Yesu ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye mii, ke -sē ga ba wo kadye ta ke n yir gbā wo, ke nii yrāŋ na koo syi.

¹⁵ Ye sē cā la ma yee, ye kadye ma Yāhā Yīndefua Crise kadye teebehe nkāy? Ye kadye ke -sē ma u Crise kadye teebehe nkāy, ye sē yai syi syi ye ke wāā le canaandi kadye ne ye.

¹⁶ Ye sē cā la ma yee, mboo wii ma ka canaandile ye, mboo tesē woo ne, ye ga wāā le, ye nii kadye nen? Loo syi ne le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee: «Naa ma suhu cōō ne, pe ma pe ya gbe, pe ga nii kadye nen.»

¹⁷ Wii ma -sē wāā le Yīnfua Yesu ne, u ga nii laantee nen na Yesu ne.

¹⁸ -Ye naa n fā tyatyāhā na! Kapee- nkāy ter ma ke pee, ke sē -sē laa pye nawee kadye sraha na ye. Wii u -sē tyatyāhā pye, u le pye u ya koho kadye sraha na.

¹⁹ Ye sē cā la ma yee, ye kadye ma Yāhā Yrā Fānga niisaha? Yāhā le wāā ye kē, le ma ye nanem bye laam wo, ye wee yii wām ye.

²⁰ Ye sē yāā, tee par sya yē gii na kacān wee ke na ye. Koo yē kē Yesu Crise ntāŋ wāwoo ne. Ye tyii ye kadye pyer n ta, nawee- n naa Yāhā sey!

7

Cōō wāsya wīi, naa wāgbe wīi ne

¹ Tee ba saba wii yrūhū nō wāā ra kē, ye ba ra yey kai- nkāy ne. N ga koo kai- yīntaha yar ye na. Ndoō ye, naa ma yee u sē cōō gbe ye, koo puar.

² Tyatyāhā wīi na, naa -sē yai u cōō sya, cōō -sē yai u nii puai ye. Loo ga waha ta tyatyāhā wūhū saa naa n pye ye.

³ Naa yai u naa u cōō wīi pye, cōō bya -sē yai u naa u puai wīi pye.

4 Coo kadye wee u ya wāṅ ye, ke ma u puai wāṅ. Puai kadye wee u ya wāṅ ye, ke ma u coo wāṅ.

5 Coo tesē naa ne, ye ma n naa n tyii yii na ye! Ye -sē ga waha pāā ta ye tyii yii na plii raa nsoho wo, ye draha yāā ye pāā ma- Yāhā ye. Loo kur ye, -ye dur nii yii ne, mii loo sē ne ye, tee saha yia yii na ye, Setane ga waha yia ye na, u ye ta ye n ga tyatyāhā pye kue ngaa ye.

6 Tē ye yar lii ne, n sē yee fānga wīl ne ye. Le ma yai wii ye, u ga waha le pye.

7 Coo wee ra ye ye. Nawee- ma ne pye ta wāṅ syi dyaṅ, loo le yō. Yāhā ke -sē fānga tii wāā nawee- kē, te ma te ya wuhu na. Nwo ma fānga gaa ne, nwo fānga ter -sē ma ke ya ya.

8 Mpāy pe ma naandar, tesē mpāy ne pe ma cabelar, ma suhu calangusyam ne, pe ma kuae ta wāṅ syi dyaṅ pe ya ya, loo le yō.

9 Pe ma -sē yee pe saha yia pe ya na ye, pe pē ya sya, pe nii pe ya ye. Koo puar, pe kuae ke dyaṅ le n naa pe fāy.

10 Yīnfua Yesu kānde nde yar ra na ma yee, coo ma pye puai ne, u sē yai u u puai sye ye.

11 Tesē, coo ma u puai sye, u -sē nii ke dyaṅ, u ma n naa waa gbe ye. Mii loo sē ne ye, u yai u ga wāā le u puai ne. Tesē, naa sē yai u u coo sye ye.

12 Ndo yē kaplāṅ kē tē ga pāā yagaa. Yesu kāndeyārfua waa ma pye

coo ne, coo wii u sē Yesu ta u Yater ye, u coo ma yee u ga kuae u ne, u ma syi u u coo sye ye.

13 Yesu kāndeyārfua ma pye puai ne, puai wii u sē Yesu ta u Yater ye, u puai ma yee u ga kuae u ne, u ma syi u u puai sye ye.

14 Ye sē yāā, puai wii u sē Yesu ta u Yater ye, u coo tuu -sē ma Yesu kāndeyārfua, u coo kāmāy na u crā Yāhā na. Tesē, coo wii u sē Yesu ta u Yater ye, u puai tuu -sē ma Yesu kāndeyārfua, u puai kāmāy na u crā Yāhā na. Mii loo sē ne ye, pe kicar ga nii mii mpāy dyaṅ pe sē cīnde Yāhā cā ye; pe -sē mii pe crā Yāhā na pe seefa nen kāmāy na, pe seefua wii u ma Yesu kāndeyārfua.

15 Puai wīl na, u coo ne, wii u sē Yesu ta u Yater ye, woo ma yee u ga u nampyeṅ sye, le ga waha pye. Loo nde na, laa wee pe nsoho wo nantāṅ ye. Wii u ma Yesu kāndeyārfua u tefay yāā. Yāhā wo yee wo nii wii ne yīmbui nen na, yrīṅ ne.

16 Ma sē yāā, mboo naa, ma saha le cā ma yee ma ga waha ma coo ta u n dye Yesu kānde wo, u wāsyayaha yāā ma wāṅ syi dyaṅ ye. Ma sē yāā, mboo coo, ma saha le cā ma yee ma ga waha ma puai ta u n dye Yesu kānde wo, u wāsyayaha yāā ma wāṅ syi dyaṅ ye.

-Ye kuae draha gii wo tee pye Yāhā n ba ye yee!

17 Lii le ma yīṅ, tee pye draha gii wo Yāhā n ba ye

yee, -ye kuee koo draha wo; loo ma Yīṅfua Yesu laam wī. Loo kānde nde ne tē n yar Yesu kāndeyārfa yawāhāfa bye na, teebēhe bye wo.

18 Wii ma pye u ba kūū le wa Yāhā n ba u yee, u ma syi u yee u ga dur u u ya ta mii u sē kūū ye. Wii ma pye u sē kūū ye Yāhā n ba u yee, u ma syi u yee u ga u ya ta mii u kūū ye.

19 Ma kūū woo, yīṅ wee le na ye; ma sē kūū woo, yīṅ wee le na ye. Lii le ma yīṅ, ma naa n sroṅ Yāhā kānde katanṅ wāyār ne.

20 Taa pye draha gii wo Yāhā n ba ma yee, kuee koo draha wo!

21 Ma'a pye yāmpuai Yāhā n ba ma yee, ma'a syi ma naa laam ga ma yāmpar wī na ye. Ma'a -sē ga waha yi le wo, ma yi!

22 Yāṅ, yāmpuai wii u yee Yesu kānde wo, Yīṅfua Yesu u yi wa u kapee-wāpyeṅ yāmpar wo. Wii u wee yāmpuai ye, u ma yee Yesu kānde wo, u ma Yesu yāmpuai.

23 Ye bye, ye par sya yē gii na kacān wee ke na ye. Koo yē kē Yesu Crise ntāṅ wāwoo ne. Loo na, ye ma syi ye nii nawee- laam wūhū yāmpa ye!

24 Wo nna, ye nanem bye tee pye draha gii wo Yāhā n ba ye yee, -ye kuee koo draha wo Yāhā yaha ye!

Naandar wī, cabelar wī ne, tesē calangusyam wī ne

25 Ye ba ra yey naandar wī na, tesē cabelar wī ne. Yīṅfua Yesu sē kapān laa yar ra na poo wī na ye. Tuu -sē yō ra na, ma ra ta ta n sroṅ, n ga waha ta laam wī yar ye na ye kayey nde wī na.

26 Kayīhī nihi ter yagaa. Loo nde wī na, lii le yō ndoo ye, le puar naa na u kuee ke dyaṅ.

27 Ma'a pye cōo ne, kuee u ne! Ma'a yee ma wee cōo ne ye, ma'a syi ma waa sya ye!

28 Ma'a cōo sya, kapee sē ne ye. Capua ma nii puai ye, kapee sē ne ye. Pe ma pe ya sya, wāfāy ga ba naa pe dye, n -sē n traha n wāfāy nge kuā ter pe na.

29 Wo nna, lii tē ga pāā ye ye, loo ne nde: Yale sē gboho kuee wo ye nantāṅ driyē nge wo ye. Ma gbe yagaa na, mpāy pe ma ca ne, pe pe laam miy yaha mii mpāy dyaṅ ca wee pe ye ye.

30 Mpāy pe ma miyāhā na, pe nii pra mii mpāy dyaṅ pe wee miyāhā na ye. Mpāy pe ma nuhu na, pe pe ya ta mii mpāy dyaṅ pe wee nuhu na ye. Mpāy pe ma klafa, pe pe ya ta mii mpāy dyaṅ pe wee klafa ye.

31 Mpāy pe ma driyē kai-yahasee ye, pe pe ya ta mii mpāy dyaṅ pe wee driyē kai-yahasee ye ye. Ye sē yāā, wākueeyaitāṅ wee driyē kai- na ye.

32 N n traha ye ma syi ye naa laam ga ye. Cōo wee wii ye ye, u laam ga Yīṅfua Yesu

wĩ na, u ga pye mii u pyer n naa n tãY Yĩnfua Yesu ye.

³³ Coo ma pye wii ye, u laam ga driyẽ nge wãn na, u ga pye mii u pyer n naa n tãY u coo ye.

³⁴ U laam ma fle sũ. Tesẽ, coo wii u wee puai ye ye, capua wii ne u wee puai ye ye, pe laam ga Yĩnfua Yesu wĩ na, pe ga pye mii pe pyer n naa n tãY u ye. Pe n ke pe kadye ma suhu pe laam wũhũ ne, te naa n laha. Wii u ma puai ye, u laam ga driyẽ nge wãn na, u ga pye mii u pyer n naa n tãY u puai ye.

³⁵ N n traha ye kayũhũ yãã, koo kẽ ta n ye yar kai-ngũ ne. Le sã nii mii fãnga wĩ laa ne ye. N n traha ye naa ye troho tãhã kãnyĩ wo, ye ye laam gbihi ta, ye naa n nii Yĩnfua Yesu myaha na.

³⁶ Yagaa, naanfuẽ syi tuu ma capua ne, u ga waha le ta u yee, woo saa u sya ye. Kur kue ye, u naanfuẽ ma ba yee woo tee pye u capua na, u ma maha yee u saha yia naandar na ye, ma yee woo ga u capua sya, le ga waha pye. Kapee sã ne ye.

³⁷ Wii ma -sẽ yee, woo saa coo sya ye, woo ga kuee naandaha, le ma pye u ya laam wĩ ne, waa yẽ kapãn sã ne tuu luhu ye, u ma cã u ga waha yia u ya na, u ma kuee naandaha, loo yõ.

³⁸ Loo na, naanfuẽ tuu kicar yigi, u ma ba u sya coo, le yõ. Wii ma -sẽ ba sye, u sã u wũũ sya coo ye, ma kuee naandaha, loo cã maha yõ.

³⁹ Coo wii puai ma pye yrãŋ na u sã ku ye, u coo yai u kuee u puai ye. U puai ma -sẽ ba ku u yaha, u ga waha nii puai waa ye. Le -sẽ yai le pye Yesu kãnde na.

⁴⁰ U coo ma -sẽ kuee ke dyaŋ calangusya, le ga puar u na. Lii le ma ra ye, loo ne nde: Ta laam wo, n yee Yãhã Yrã Fãnga kẽ ke loo yar ra na.

8

Wãn tii pe boo mpar wãn na

¹ Ye maha ba ra yey wãn tii wĩ na pe boo mpar wãn na. Tee le pãã mii, wo bye kacãn yãã. -Tee -sẽ le cã ye yee, wii ma u ya ta kaicãfua, yatan ma ufua na. Wii ma -sẽ yee u nampyen- ntãŋ dye u tãY, u koho le pe ye pe laantor wãYãã ne.

² Wii ma u ya ta kaicãfua waa syi ter, ufua sã cĩnde laantor yãã wa ye.

³ Wii ma -sẽ yee Yãhã wĩ gboho u laam wo, ufua cĩnde laantor yãã, Yãhã woo cã yõ.

⁴ Ye ra yey ma yee wãn tii pe boo mpar wãn na, Yesu kãndeyãrfua ga waha te kaa laa, u saha te kaa ye. Wo cã ma yee Yãhã nen ya kẽ ke ma, mpar wãn wee ngaa ye.

⁵ Nawee- mpãY ma sya plaha ma n yee, a yãhã busãã ma, yĩŋfa busãã ne yãhãYĩŋ na kãntraha ne,

⁶ wo cã ma yee Yãhã nen ya kẽ ke ma; koo kẽ wo bye Tuhufua. Kai- bye yir koo ye, wo bye ma koo wãm. Yĩnfua

nen ya kē u ma; woo kē Yesu Crise ne. Kai- byē tãhã woo kãmay na, wo byē n poho woo kãmay na.

⁷ Too kacãn nde wee Yesu kãndeyãrfa byē ye ye. Mpãy ma pe sē cēr wa mpar wãn na ye. Loo na, poosyifa ma mpar wãn kar kaa, pe laam saã sya ye, pe ga naa pe ya yãñ mii pe tee pye, pe wee gbegbe ye.

⁸ Kar saha nawee ta u n crã Yãhã na ye. Wii ma yee u sē te kaa ye, laa kayĩ sē ne le ter u yaha ye. Wii ma te kaa, laa kayĩ sē ne tuu ga yãã ye.

⁹ -Tee -sē yii yigi, lii tee cã ma n pye, le ma syi le mpãy ta pe n dye kãmpēe wo ye, mpãy pe sē wlaha le Yesu kãnde wo ye!

¹⁰ Poo nen waa syi ma ma yãã, mboo wii taa ma kaicãfua, ma maha nii kar kaa mparyaha kangbãñ wo, u saha le war ye. U laam wo kapee ne. Tuu -sē ma yãã le na, u bya ga dye le wo, u naa te mparyaha wãn kar kaa.

¹¹ Loo nde na, u Yesu kãndeyãrwē nwo wii u sē wlaha le Yesu kãnde wo ye, mboo kacãn ta u n dye kãmpēe wo. Le -sē nde, u Yãhã Yĩndefua Crise ku woo bya wĩ na.

¹² Ye Yesu kãndeyãrwai mpãy pe sē wlaha le Yesu kãnde wo ye, ye ma tee n pye pe na, ma pe laam wlãhã, ye kapee pye u Crise gē na ke syi ne.

¹³ Loo ne, tē cã n ma nii mpar wãn kar kaa, ta Yesu kãndeyãrwē ma ra yãã, le ga u laam wlãhã, u n dye

kãmpēe wo, n ga yi kãã too syi kar nde wãkaa wo ta kuãñ ne; n ma syi n ba ra nampyerj waa ta u laam n wlãhã u ye, u n dye kãmpēe wo ye.

9

Pɔl yee Yesu gē kē u woo lehe wãã

¹ Ta laam wee la pra driyē nge kue ye? N wee la Yesu Crise tēnlehe? N sē wo Yĩnfua Yesu yãã la yĩnde ne? Ndoo sē na tē Yĩnfua Yesu tēn tē ye fla na, ma ye ta ye n nii Yesu kãndeyãrfa?

² Mpãy ter ma sya yee ndoo wee Yesu tēnlehe ye, yii poo yai ye cã ye nii Yesu kãndeyãrfa ndoo kãmay na. Loo nde le yar, n ma Yĩnfua Yesu tēnlehe.

³ Mpãy pe ra wãpee pãã, tē ga lii yar pe na, le nde:

⁴ Too ma wo tēn na, wo bya sē yai la wo wo yē digi yãã, tesē wo lawoñ ne?

⁵ Wo sē yai la le ma tãy wii ye, u Yesu kãndeyãrwaisya waa ta u cɔɔ, u n naa n taha u na u tēn na, mii Yesu tēnlehe mpãy wãñ syi dyañ, tesē u Yĩnfua Yesu cĩfa ne, tesē Pyar ne?

⁶ Wii wo syãm ya la ta tēntēwē Barnabaase ne, too yai wo naa tēn tē, wo cã naa wo yē digi yãã?

⁷ Ye le luhu yãã la pe yee, nawee ma dye seraasyiya wo, woo tuu u ya dãã u ya ya? Laa, nawee ma katyir tar le, u sē yai u te katyisan di ye? Laa, yanaha tuu yar

tii naha, u sē yai u too nayĩm wo ye?

⁸ Ye ma syi ye yee nawee-tee laam wũhũ kē tē n pāā ye ye ye! Yāhā kānde katan̄ gē koo ngĩi yar.

⁹ Ye sē yāā, kānde lii Yāhā bii le le soho Musa koho wo faale wo, le fla ngaa le yar ma yee:

«Pe naha gii ta ma yee
ke dir pua tāhā naa n yi
te syir wo,
pe sē yai pe koo naha yē
pua tā
too dir nde na ye.»

Ye yee la, yar ya wĩi ne Yāhā bii naa n pāā koo fla na?

¹⁰ Wii bya sē na Yāhā naa n yān̄, wii mpāy too ma ke tētē-? Āwā, le kapān̄ nde pāā wii gē wĩi na. Wii u tar war, tesē wii ne u te dir sege ma u pua yi, pe bye pe tēn tē, ma yee pe ga ba pe dir lay yāā.

¹¹ Wo le Yesu kapāyĩi pua tāhā le ye laam wo. Loo nde na, wo sē yai la wo -sē ye koho wān̄ taa yāā ke draha wo?

¹² Mpāy ter ma, pe ye koho wān̄ taa sya ye ye. Wii poo sē cā yai la, wo ye koho wān̄ yāā, wo ta ter poo yaha? Wii sē -sē wo dāān̄ yey yāā ye ye ye. Wo yer wāfāy ter bye wāsyān̄ na, ma yee wo saa laa ta lii syi le ga waha yer tā le Yāhā Yĩndefua Crise kapāyĩi wākan̄ na yaha ye ye.

¹³ Ye sē cā la ma yee, mpāy pe tēn tē Yāhā kangbān̄ wo, pe yē digi n yi koo fla na? Mpāy pe tēn tē Yāhā diŋ

yisaha wo, pe ne pe lay yāā ke diŋ na.

¹⁴ Yĩnfua Yesu gē maha le yar ma yee, mpāy pe ma le kapāyĩi pāāfa, pe yai pe naa pe dāā loo tēn na.

¹⁵ N sē -sē ta tēn dāān̄ wĩi yey yāā waa ye ye. N sē maha saba nwo yrũhũ n̄ wāā ye ye ma yee, n ga ye yey loo ne ye. Loo nde ma ta ye miyũhũ. N ma sya ga ku loo wĩi na, n ga yer le na.

¹⁶ Tē sya le kapāyĩi pāā, n saha nii sey loo wĩi na ye. Ye sē yāā, n taha loo tēn nde na; n ma sye n sē le kapāyĩi pāā ye, ta wĩi ga pee.

¹⁷ N ma le tēn tē yō nuhu ne, n ga le dāān̄ yāā. Le ma -sē nii mii tēn dyan̄ pe ra taha le na, n yai n le tē wātē ya.

¹⁸ Ta dāān̄ -sē ma lii ne? Loo ne, n naa le kapāyĩi pāā nawee- ye faa, n ma n naa le tēn dāān̄ sya ye.

¹⁹ Tē sya ma pra, n wee waa yāmpuai ye, n nii ta nawee- ter bye yāmpuai draha syi wo. Loo na, n ga waha nawee- busāā yāā, pe n dye le Yesu kānde wo.

²⁰ Tē pye Yiifēe- nsoho wo, n ba nii ta pe wān̄ syi dyan̄. Loo ga ta ra n pe yāā pe n dye le Yesu kānde wo. Mpāy pe Yiifēe- kānde yār, tē pye pe nsoho wo, tē sē -sē wee n pe kānde yār ye, n ba nii ta pe wān̄ syi dyan̄. Loo ga ta ra n pe yāā pe n dye le Yesu kānde wo.

²¹ Mpāy pe wee Yiifēe- ye, pe sē Yāhā kānde yār ye, tē pye pe nsoho wo, tē -sē ma Yāhā kānde wo, ma Yesu

Crise kãnde yâr, n ba nii ta pe wãŋ syi dyaŋ. Loo ga ta ra n pe yãã pe n dye le Yesu kãnde wo.

²² Mpây pe sê wlaha le Yesu kãnde wo ye, n ba nii ta pe wãŋ syi dyaŋ. Loo ga ta ra n pe yãã, n pe ta pe n wlaha le Yesu kãnde wo. N naa nii ta nawee- ter bye wãŋ syi dyaŋ, ma yee le ma sya klaha mii, nanem mpây ga wãsyayaha yãã pe laam wo.

²³ N kai- bye pye le kapâyĩ wĩ na, ma yee ta bya ga ba ta lay yãã.

-Ye yii plãhã, ye yahasee fla yãã le Yesu kãnde wo!

²⁴ Ye cã ma yee, mpây bye pe pe ya kibi fee ne nantrangbãŋ fla wo, pe bye n fã, nen ya -sê kê tuu ga yahasee fla yãã pe laam wo, u dããn yãã. Yii mpây tee -sê ma le Yesu kãnde wo, -ye yii plãhã ye yahasee fla yãã le laam wo!

²⁵ Mpây bye pe n pai le fee fã, pe ga cãã naa pe ya gbihi, pe naa pe ya plãhã kai- bye ne. Pe ga naa koo bye pye pe ba waha yahasee fla yãã, pe te dããn yãã. Pe dããn -sê pye driyẽ kla, ke ga ba klaha- . Wii mpây too -sê ma le Yesu kãnde wo, wo ma yahasee fla yãã, dããn tii too ga yãã, driyẽ kla sê kê koo ne ye, koo ma wãklahayãã wee ke na ye.

²⁶ Loo ne, ndoo ra fee fã le Yesu kãnde wo, ma yahasee fla wĩ ya yãŋ. N maha ma mii mpây dyaŋ pe pe ya sugu

kãntaklonj ne; ndoo sê -sê sugu faa n laa ye.

²⁷ N n yia ta kadye na, n ta kadye wãyigi cã. Mii loo sê ne ye, ndoo wii n nawee-klaha le Yesu kãnde wãyar ne, n ga ba kuee kur ye.

10

Ye ma syi ye Yiifee- wãle wãŋ syi pye ye!

¹ Wo nna, ye ma syi ye faha wo faale wãle wĩ na, pe pye yrãhã na tẽyãfũũ klo wo, wo faale wãdyaha Musa ne ye. Yãhã bii yãhãsyõr raa ta pe yĩŋ na, pe bye n naa n taha too yãhãsyõr na. Yãhã bii pe ta pe bye n waha dye yi ter muhulangbãŋ telai wo, loho sê nɔ ɛ nɔ pe na ye.

² Te yãhãsyõr wĩ, ke muhulangbãŋ wĩ ne, le bii nii pe bye ye wãtãã gaa dyaŋ Musa myaha na.

³ Digi gii ke pye pe ye, pe bye n naa n di, ke naa n yir yãhãyiŋ na.

⁴ Yãhã naa loho ta ke n naa n yi ntẽmbangbãŋ gaa wo, pe bye n naa n wo. Koo ntẽmbangbãŋ wĩ bii nii mii Yãhã Yĩndefua Crise dyaŋ, tuu pye pe ne, ma naa n taha pe na.

⁵ Loo naa bye ne, pe nawee- fãnga busãã sê naa n luhu Yãhã ye ye, ma ku le tẽyãfũũ klo wo.

⁶ Koo kai- ngĩ ke wo klaha kai- busãã ne, wo ma syi wo nii wo wãle wãŋ syi dyaŋ, wo naa wo lampee wũhũ ke ye.

⁷ Ye ma syi ye nii poo mpây wãŋ syi dyaŋ ye naa mpar

wān tēn ye. Le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo pe wīl na ma yee: «Pe nawee-tege nii, ma di, ma wo. Loo kur ye, pe n yir, ma gbar.»

8 Ye ma syi ye dye ty-atyāhā wo ye, mii wo wāle mpāy dyan pe bii pe ya le le wo. Nawee-nyer sēnsye nen yībua n sya bii ku pe laam wo, per neŋ loo nde wīl na.

9 Ye ma syi ye Yīnfua Yāhā tān yān ye, mii poo mpāy dyan pe bii le syi pye le tēyāfūū klo wo. Yāhā n nwɔr ta te n nabuar nɔ boo pe laam wo.

10 Ye ma syi ye tee naa pāā Yāhā wīl na ye, mii wo wāle mpāy dyan pe bii le syi pye. U gbāfua n bii pe boo.

11 Koo kapee- ngī ke wo wāle dye, ke wo klaha kaine. Ke yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo wii wīl na, wo waha wii wāyigi cā, wo ma syi wo naa n pye pe wān syi dyan ye. Ye sē yāā, wo ma cāā gii na yagaa, driyē kuayale gbe taha.

12 Loo nde na, wii ma yee woo wlaha yō le Yesu kānde wo, u naa u ya yigi, u ma syi u ba tra yi kāā le wo ye.

13 Fānga gii ke ye tyīn n gaha kapee- wāpyeŋ kuē ye, ma sya ba waa yagaa na, ke ga waha nawee- bye dye. Yāhā yē ter koho wāleŋ ne wo ye, ke n sron, ke saa sya koo fānga nge n ter nawee fānga na ye. Koo fānga nge ma nii ye tyīn n gaha kapee- wāpyeŋ kuē ye yaliile wo, loo yale wo, Yāhā ga fānga

gaa wāā ye kē ye n waha yia, ke maha ye ta ye n yi le wo.

14 Ta tāāfa, loo nde na, ye ma syi ye naa mpar wān tēn ye!

15 Tee ma kaicāfa, lii tē n pāā, -ye yān le le wo!

16 Wo ma wii wāā, ma nii defī wāā n wo sekui wo, syaha wāwāā wīl na Yāhā kē, loo yīntaha kē nde: Wii mpāy bye too wāā wo, wo bye seefar le u Yāhā Yīndefua Crise ntōr kāmāy na. Wo ma bur la cɛr, ma nii wāā n di, loo yīntaha kē nde: Wii mpāy bye too wāā di, wo bye seefar le u Crise kadye kāmāy na.

17 Bur neŋ ya kē ke ma. Too sya nihi mii koo bur na, wo bye wāā le, ma nii mii kadye nen dyan. Ye sē yāā, bur neŋ ya kē wo bye too wāā n di.

18 Ye maha cā ma yee, wān tii Yiisrefa pe boo, ma diŋ yi Yāhā kē, mpāy pe too wān kaa, pe seefar le ke Yāhā diŋ yisaha fla ne.

19 N sē -sē yee pe ma wān boo mpar na, yīn ma too mpar na, tesē wān tii ne pe boo ye. Aye, le wee ke syi ye.

20 N yee, wān tii pe boo mpar na, te ma sāndāpee wān, Yāhā wān sē ne ye. N sē -sē n traha ye naa too wān nde kaa, ye seefar le sāndāpee ne ye.

21 Ye saha naa n wo Yīnfua Yesu sekui ne, -tee maha ga naa n wo sāndāpee sekui ne ye. Ye saha naa Yīnfua Yesu dir di, -tee maha ga naa sāndāpee dir di ye.

²² Wii ma loo pye, le sē sron Yīnfua Yāhā ye ye, le saa tāy ke ye ye. Ye yee la ye fānga ter Yāhā wān yaha?

-Ye naa Yāhā miingbān ke ye kānkai- bye wo!

²³ Mpāy n yee, a kai- bye wāpye kānde ma nawee ye. Cīnde ne, kai- bye sē - sē yō ye. Kai- bye sē maha kē ke laa yō Yesu kāndeyārfa kē ye.

²⁴ Waa ma syi u naa u ya diŋ wīi loo kar ye. Lii le ga nii kayīi u nampyeŋ- bye ye, u naa loo ke.

²⁵ Kar rii bye pe n par kar parsaha wo, ye ga waha te bye kaa. Loo kur ye, ye ma syi ye -sē waa yey te kar yisaha ne ye! Mii loo sē ne ye, laa na ye laam saa sya ye ye ye.

²⁶ Ye sē yāā, le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo ma yee: «Driyē nge ma suhu ke wān bye ne, te ma Yīnfua Yāhā wān.»

²⁷ Wii u wee Yesu kānde wo ye, woosyifua ma ye yee dir na u kaha wo, le ma tāy ye ye, ye ka. Pe ma dir rii wāā ye kē, ye te di. Ye ma syi ye -sē waa yey nwa syi dir ne ye! Mii loo sē ne ye, laa na ye laam saa sya ye ye ye.

²⁸ Waa ma -sē ye cāā yar ma yee, mparyaha kar ne pe soho, woofua wīi na, ye ma syi ye te dir di ye! Kē syi, waa laam saa wlāhā u ye ye.

²⁹ Ye laam ma sya yee pe sē wlāhā ye ye ye, wii u te mparyaha kar wīi pāā ye ye, woo laam ga waha wlāhā

u ye. Laa na, waa ga yee, a woo kalaa ma la waa ter laam wāwlāhā wīi ya na, a woo sē yai la u waha u ya laam wīi pye,

³⁰ a woo ma cāā syaha wāā Yāhā kē te dir wīi na, nwa pe n ga maha yee woo tee pye te dir wādi wīi ne?

³¹ Loo nde na, digi kē tee n di woo, ngaa kē tee n wo woo, ngii ngii tee n pye woo, -ye naa Yāhā miingbān koo ke ye kānkai- bye wo!

³² Mpāy pe ma Yiifee- , mpāy ne pe wee Yiifee- ye, mpāy ne pe ma Yesu kāndeyārfa yawāhāfa, ye ma syi ye ta ye wīi n nii pe ye ntēmlaha gii syi dyaŋ pe n kūn ke na, ma n too ye!

³³ -Ye naa n pye ra dyaŋ! N nii plāhā, ma n ke ta wīi n naa n tāy nawee- bye ye, ta kānkai- bye wo. Nii wīi sē ne tē n kar ye, nawee- bye kayīi ne tē n ke pe kē, pe n wāsyayaha yāā.

11

¹ Tē n yāŋ u Yāhā Yīndefua Crise na mii, ye bye ye naa n yāŋ ra na ke syi, -ye ra pyer gbe!

Coo yai u naa u ya yigi mii

² Ye sē n faha ra wīi na kānkai- wo ye. Tesē, tē ye klaha kai- nkāy ne, ye ke pye. N ye sey koo ngīi wīi na.

³ N -sē n traha ye maha nde cā taha: U Crise woo u ma naa yīnfua, naa woo u ma u cōo yīnfua, Yāhā koo -sē ma u Crise yīnfua.

⁴ Yawāhā fla wo, naa ma nii n pāā Yāhā ye, laa na

Yāhā ke kapān laa le u laam wo, u n nii le tōr pe yawāhāfa ye, u ma -sē pye u u yīn tā tā ngaa ne, u u Yīnfua Yesu myaha klaha- ke syi ne.

⁵ Le ga waha pye cōo kē tuu n pāā Yāhā ye ke yawāhā fla wo, laa na Yāhā ke kapān laa le u laam wo, u n nii le tōr pe yawāhāfa ye. Woo ma pye u sē u yīn tā tā ngaa ne ye, u u puai myaha klaha- ke syi ne. U ma wācēŋ cōo wii ne u yīn bye kur kāā.*

⁶ Cōo wii ma yee, u sē u yīn tā n tā ngaa ne ye, u yai u yīn kur kāā. U ma -sē cā ma yee, yīn wākur wīi ma fyaryigi wīi, u -sē ke tā naa n tā ngaa ne.

⁷ Naa woo na, u sē yai u u yīn tā naa n tā yawāhā wo ye, Yāhā woo ta u n ke tay, koo kē. Naa woo u ga waha Yāhā myaha gboho. Cōo woo -sē kē u ga waha u puai myaha gboho.

⁸ Ye sē yāā, Yāhā sē cōo tāhā ma u teelaa yi ma naa tāhā ye. Naa woo kē Yāhā u tāhā, ma u teelaa yi ma cōo tāhā le ne.

⁹ Tesē, Yāhā sē naa tāhā cōo wīi na ye, cōo woo kē Yāhā u tāhā naa wīi na.

¹⁰ Loo ne, cōo yai u ngaa tā naa n tā yīn na yawāhā wo, pe n cā u yīn kor le u puai ye. Yāhāyīn tēnlēhe ma loo yāā, le n tāy pe ye.

¹¹ Too -sē ma Yīnfua Yesu kānde wo, naa wīi ma cōo na, cōo wīi bya ma naa na.

¹² Ye sē yāā, Yāhā ke naa teelaa yi ma cōo tāhā mii, Yāhā maha ta, naa see n yi cōo wo koo syi. Koo kai- bye yir Yāhā ye.

¹³ Yii γε, -ye le waha yāŋ! Le sronj la cōo u naa n pāā Yāhā ye yawāhā wo, mii u sē u yīn tā tā ngaa ne ye?

¹⁴ Naa u ma mii, u ma u yīnyor ta te n tyīi ga far ter, le ga nii fyaryigi wīi.

¹⁵ Cōo woo -sē nwo, u ma u yīnyor ta ke syi, le ga nii myaha ne. Ye sē yāā, cōo yīnyor n tyīi, ma u yīn tā n tā.

¹⁶ Kaplāŋ wātyīn wīi ma pye wii laam wo yīn wātā wīi nde na, u cā wācāŋ ya u yee, wii tesē teebehe bye Yesu kāndeyārfa yawārfa ne, troho wātāhā gaa ter wee wo ye ye.

Yīnfua Yesu digi wādi

(Mat 26.26-29; Mar 14.22-25; Luke 22.15-20)

¹⁷ Kai- nkāy tē ga pāā ya-gaa ye wīi na, n saha ye sey ke wīi na ye. Ye ma yii wāā, ye sē kayūhū pye ye, ye kapee- koo kē ke cā pee n gaha ye ye.

¹⁸ Pe ra cāā yar ma yee, ye ma yii wāā yawāhā na, ye yīmbuhu sē wāā le ye, ye ma cŕeŋcŕeŋ. Ta laam wo, le ga waha pye cīinde.

¹⁹ Ye ma nii cŕeŋcŕeŋ, loo γε ga ta le n cā mpāy poo me pe n sronj le Yesu kānde wāyār ne ye laam wo.

* 11:5 11.5 Cōo wii pe u yīn kur kāā, canaandile kē Korntifa ye koo cāā na.

20 Ye ma yii wāā, ma yee yaa Yīnfua Yesu digi wādin di, loo sē ne tee n pye ye.

21 Ye sē yāā, ye ma yee yaa di yaliile wo, wii ma pa digi gii ne, ufua ga ke kur di u ya ya. Mpāy ga kuee fāā ne, mpāy -sē ga di, pe maha defīi wō u n sya pe yigi.

22 Kle wee la ye ye, ye n ga naa n di, ye naa n wō te wo? Ye yee la Yāhā kāndeyārfa yawāhāfa wee ngaa ye? Ye n ke la ye naa fyar yaha mpāy na ngaa wee pe ye ye? Ye yee n maha lii pāā ye ye? Ndoo woo na, n saha ye sey kueekuee loo nde wīi na ye.

23 Kaklaha gii tē yāā Yīnfua Yesu ye u dir wādin wīi na, n le cāā yar wa ye na, loo ne nde: Yīmper gii laam wo, pe ba Yīnfua Yesu yi u napīi- kē, koo yīmper wo, u ba cāā bur gbe,

24 ma syaha wāā Yāhā kē, ma ke bur la cer, ma u kānyārwai pye ma yee: «-Ye sya di, ke ma ta kadye draha wo, ta kadye gii ke wāā ye wīi na. -Ye naa ke syi pye ye naa ye laam too ra wīi na!»

25 Pe di wa, u n defīi sekui gbe, ma u kānyārwai pye ma yee: «Defīi nwo ma ta ntōr draha wo, ta ntōr rii kāmāy na Yāhā naambiyārfān le nawee- ne. -Ye naa defīi wō koo syi ya dyaŋ yalebye, ye naa ye laam too ra wīi na!»

26 Ye sē yāā, yalebye ye ma nii bur di, ma nii defīi wō koo syi ya dyaŋ, Yīnfua Yesu wāku wīi ne tee n yar, u wādurba per n sya ba nō.

27 Loo ne, ye yawāhā wo,

wii ma Yīnfua Yesu digi wādin syi di, ma u defīi wāwōŋ syi wō, u laam yai pe sron. Mii loo sē ne ye, u kapee pye Yīnfua Yesu kadye na, tesē u ntōr ne.

28 Nawee yai u u ya yāŋ wa, tuu cā Yīnfua Yesu digi wādin syi di, u defīi wāwōŋ syi ne.

29 Ye sē yāā, wii ma Yīnfua Yesu digi wādin syi di, u defīi wāwōŋ syi ne, u yai u cā digitrihi ya sē kē u n di ye. U yai u cā ke ma Yīnfua Yesu kadye ge draha wo. Mii loo sē ne ye, Yāhā ga u pēn.

30 Ye sē naa loo yāŋ ngaa ye; loo ne, ye laam wo nawee- busāā ma pe kadye teelaa klaha- pe ye, mpāy ma pe n yaa, mpāy ne pe ku.

31 Wo ma -sē yāŋ n le wo kapee- wāpyeŋ wo, wo saa pēn nantāŋ ye.

32 Yāhā ma -sē wo pēn, ke laantor le wo laam wo. Loo nde na, wo wīi saa ba pye klaha- driyēfa ne ye.

33 Wo nna, loo ne ye ma yii wāā ma yee yaa Yīnfua Yesu dir di, -ye naa yii sēŋ!

34 Ye ma cā fāā ye yigi, -ye cāā di ye kle wo! Loo na, ye saa ba tee naa n pye laa ne ke yawāhā wo, ye wāpēn yāā le na ye. Kai- nkāy ke kuee, n ma ba ka ye fla na, n ga ke war yi.

12

Yāhā Yrā le fānga tii wāā nawee- kē

1 Wo nna, Yāhā Yrā le fānga tii wāā nawee- kē

Yāhā tēn wīī na, n n traha ye ke bye cā.

² Ye cā ma yee, tee sē ba cīinde Yāhā cā wa ye, fānga gaa ter ba ye tyīn naa n gaha yalebye mpar wān kuε ye, too tii te sē n pāā ye.

³ N n traha ye le cā laha ye yee, Yāhā Yrā Fānga ma pye wii laam wo, u saha yoosēn pāā Yīnfua Yesu kē ye. Tesē, wii ma yee Yesu ma Yīnfua, Yāhā Yrā Fānga ma u laam wo, koo kē u n waha le pāā.

⁴ Yāhā tēn fānga ter ma te ya wuhu na. Yāhā Yrā nen ya -sē ne, le te wāā nawee-kē.

⁵ Yīnfua Yesu nawee- taha tēn nkāy na, ke tēn wee wācεn ye. Ke tēn bye -sē n tē woo ya kē.

⁶ Kai- busāā n pye, koo Yāhā neŋ ya -sē kē ke n ta nawee- n waha koo kai- pye.

⁷ Nawee nawee woo, Yāhā Yrā fānga gaa wāā u kē, fānga gii ke ga waha laa yō Yesu kāndeyārfa kē.

⁸ Ye sē yāā, Yāhā Yrā ga fānga wāā waa kē u n waha naa laantor kaplān pāā. Le ga maha waa ter ta u n Yāhā wūhū cā yigi, u naa ke pāā nawee- ye.

⁹ Loo Yāhā Yrā nen ya kē, le ga maha fānga wāā waa ter kē u n Yīnfua Yesu sron ta u Yater kānkai- bye wo. Le ga maha waa ter ta u n waha naa yanfa jaa.

¹⁰ Le ga maha waa ter ta u n waha naa laanwo wūhū pye. Le ga maha waa ter ta u n waha naa Yāhā kaplān luhu u laam wo, u naa ke tōr

nawee- ye. Le ga maha waa ter ta u n Yāhā Yrā kai- cā war naa n yi, kai- nkāy ne ke wee Yāhā Yrā wūhū ye. Le ga nwo ta u n waha naa yor raa ter syi pāā. Le -sē waa ta u n waha too yor ter nde kaplān cā naa n tōr nawee- ye.

¹¹ Loo Yāhā Yrā nen ya ne, le koo kai- ngīī kur bye pye. Nawee nawee woo, Yāhā Yrā ga fānga wāā ufua kē le laam wāwāā, fānga gii syi ke saa pye wācεn u nampyen wān ne ye.

Yesu Crise ma mii syi u kāndeyārfa ne?

¹² Ye cā kadye nen ma teebεε busāā ne. Ke teebεε wee wācεn ye, ke kur bye -sē kē ke wāā le, ma nii kadye nen. Yesu kāndeyārfa yawāhāfa kur bye wīī ma koo syi dyan. Yāhā Yīndefua Crise kāmāy na, pe bye wāā le, ma nii mii kadye nen ya dyan.

¹³ Wo kur bye, mpāy pe ma Yiifēe-, mpāy ne pe wee Yiifēe- ye, mpāy ne pe ma yāmpa, mpāy ne pe wee yāmpa ye, wo bye tāā yi loho wo, ma wāā le, ma nii kadye nen dyan loo Yāhā Yrā nen ya kāmāy na. Le maha wo laam yīī.

¹⁴ Kadye ma teebεε busāā ne, tee nen ya sē ne ye.

¹⁵ Troho ga waha yee, koo wee koho draha syi wo ye, a loo nde na koo wee kadye teelaa ye. Ke ma sya loo pāā, loo kapān nde ga waha ta la ke saa nii kadye teelaa ye?

¹⁶ Ndiyε ga waha yee, koo wee yīnde draha syi wo ye, a loo nde na koo wee kadye teelaa ye. Ndiyε ma sya loo pãã, loo kapãn nde ga waha ta la le saa nii kadye teelaa ye?

¹⁷ Kadye teebεε byε ma ne pye tãŋ yĩmpε fla, kadye ne ga pye mii ke naa n luhu? Ke ma -sē ne pye tãŋ ndityuhu fla, kadye ne ga pye mii ke naa dugu luhu?

¹⁸ Ye sē yãã, Yãhã kē ke kadye teebεε byε ta te dre wo, ke laam wãtaŋ.

¹⁹ Kadye ma ne pye teele nen laa ya ne, ke saa ne pye kadye ye.

²⁰ Lii ya le ma cĩinde, teebεε busãã kē ke ma kadye nen ya na.

²¹ Yīnde saha koho pye le yee, koho wĩi wee loo na ye. Tesē, yīŋ saha tre pye ke yee, tre wĩi wee koo na ye.

²² Aye, loo saha pãã ye. Kadye teebεε nkãy gε fãnga wee ke na ye, ke ma yee ke wee ye, kadye saha poho ye.

²³ Tesē, kadye teebεε nkãy gε waa sē ke yãŋ ngaa ye, wo sē n faha ke wĩi ne ye. Loo ne, kadye teebεε nkãy waa sē ke yãŋ ye, wo ke gbihi n yigi.

²⁴ Teebεε nkãy wo ke yãŋ, ke wãgbihiyigi wĩi wee wo na ye. Kadye teebεε nkãy waa sē naa ke yãŋ ngaa ye, Yãhã ta wo koo bya yãŋ kadye teebεε byε ne wãcεŋ.

²⁵ Loo nde na, kadye teebεε saa naa n wãã ke ya

ne, ke cεr ke ya na ye. Ke ga wãã le, ke ke ya gbihi naa n yigi.

²⁶ Tesē, teele nen ma n yaa, le ga nii mii kadye teebεε byε dyaŋ ke n yaa. Tesē, kadye teele nen ma miyyũhũ yãã, le ga nii nuhu wĩi kadye teebεε byε ye.

²⁷ Ye byε ye ma u Crise kadye, ye nanem byε ma u kadye teele laa.

²⁸ Loo ne, Yesu kãndeyãrfa yawãr teebεε byε wo, Yãhã cãã Yesu tēnlεε poo ta. Syãŋ wuhu, ke mpãy ta pe waha naa ke kaplãŋ luhu pe laam wo, pe naa ke tōr nawee- ye. Tãã wuhu, ke mpãy ta pe naa le Yesu kapãyĩ klaha nawee- ye. Loo kur ye, ke fãnga wãã mpãy kē pe n waha laanwo wũhũ pye, ma mpãy ta pe n waha yanfa jaa, mpãy ne pe koho le nawee- ye, mpãy ne pe ga waha nii yĩŋfa, mpãy ne pe ga waha naa yor raa ter syi pãã.

²⁹ Pe byε wee Yesu tēnlεε ye, Yãhã sē pe byε ta pe n waha ke kaplãŋ luhu pe laam wo, ma ke tōr nawee- ye ye. Pe byε wee le Yesu kapãyĩ klahafa ye. Pe byε wee laanwo wũhũ pyefa ye.

³⁰ Pe byε wee yanfa wãjaa fãnga ne ye. Pe byε sē me pe ga waha naa yor raa ter syi pãã ye. Pe byε sē me pe ga waha naa too yor ter nde kaplãŋ cã naa n tōr nawee- ye ye.

³¹ Yãhã tēn fãnga tii te sron yō, -ye naa too kē! N ga kãnde laa yar ye na, lii le yō

tāŋ too Yāhā tēn fānga nde bye na.

13

Lii le ma yīŋ, ma ter kai-bye yaha

¹ N ma sya waha driyē yor ter bye pāā, tesē yāhāyīŋ tēnlehe yor bya ne, n ma -sē yee nawee- ntāŋ sē dye ra tāy ye, ta yē kaplāŋ ga nii yīŋ saa pye ke na ye. Ke ga nii mii gbleŋ ya dyaŋ yīŋ wee ke na ye, gbengbeŋ gbleŋ dyaŋ.

² Laa na, n ga waha fānga yāā, n naa Yāhā kaplāŋ luhu ta laam wo, n naa ke tōr nawee- ye. Tesē, n ga maha waha Yāhā wūhū war, n ke kai- bye cā. Tesē, n ga maha waha Yesu ta ra Yater, n sya waha naa yāy ta te n yūhū naa n kāā. N ma sya waha koo kai- ngī bye pye, n ma -sē yee nawee- ntāŋ sē dye ra tāy ye, n wee ngaa ye.

³ N ga waha ta koho wān bye la klaha nawee- kē, n ga waha le sya n nii wāā pe n ta kadye sraha suhu naa laam wo le kapāyī wī na; n ma -sē yee nawee- ntāŋ sē dye ra tāy ye, koo bye saa laa yō waa kē ye.

⁴ Wii, nawee- ntāŋ n dye u tāy, ufua ma laanyīn ne, u laam n tāy, u yīnde sē yi n too waa kla na ye, u sē u ya sey ye, yataŋ wee u na ye.

⁵ U sē fyaryigi wūhū pye ye, u sē u ya ya diŋ ya ke ye, u sē ncafūhū di ye. Nawee ma laa tee pye u na, u ga tyii le n kua kāā u laam wo gbegbe.

⁶ Kai- nkāy ke sē sroŋ ye, ke sē n tāy u ye ye. Kai- nkāy ke sroŋ, koo ke n tāy u ye.

⁷ Wii, nawee- ntāŋ n dye u tāy, u n tyii nawee- kapee- foho na u kuāŋ ne. Kānkai- bye wo, u Yesu ta u Yater, u koho taha n yaha Yāhā na, u laanyīn yāā.

⁸ Wākuayāā wee ntāŋ wādye wī loo na ye. Yāhā kaplāŋ nkāy nawee ga waha ke luhu u laam wo, loo nde ga ba kua per gaa. Yāhā kaplāŋ wāpāā yor raa ter syi wo, loo nde ga ba kua per gaa. Kacān wūhū ga ba kua per gaa.

⁹ Ye sē yāā, wo saha kacān wūhū bye cā tāŋ ye. Yāhā kaplāŋ nkāy le wo laam wo, ke naney ya too n war, ma ke tōr nawee- ye.

¹⁰ Kai lii le le ya kua, loo ma ba pa yaliile wo, kainkāy ke sē ke ya kua ye, koo wūhū -sē ga ba kua kāā.

¹¹ Tē pye kicar, n naa n pāā, ma naa laam ga, ma naa kai- yāŋ kicar wāŋ syi dyaŋ. Tē ba le wa, n kicar wāŋ miy yaha.

¹² Nanga nge na, le ma mii wo ke Yāhā wūhū yāā yirfayāŋ ya wo, cāā- biibiile ya na. Sukūhū gaa laam wo, wo ga ba ke yāā gbegbe wo yaha ye. Nanga nge na, n sē ke kai- bye cā tāŋ ye. Sukūhū gaa laam wo, n ga ba ke bye cā, mii Yāhā ra cā laha mi.

¹³ Loo na, katē- tāā kē ke ma, wākuayāā wee ke na ye. Koo kē ngī: Yesu wāta Yater kānkai- bye wo, tesē koho wātahayaha ne Yāhā

na, tesē ntāṅ wādye wīl ne. Koo kai- ngī wo, lii le cā ma yīṅ, loo ne ntāṅ wādyen ne.

14

-Ye naa Yāhā Yrā tēn fānga wūhū koo ke!

¹ -Ye naa n ke nawee- ntāṅ poo n naa dye ye tāy! - Ye maha naa Yāhā Yrā tēn fānga wūhū koo ke! Lii tee cā ga maha naa n ke, loo ne nde: Ye waha naa Yāhā kaplāṅ luhu ye laam wo, ye naa ke tōr nawee- ye.

² -Ye yāṅ, wii u waha yor raa ter syi pāā, tii nawee waa sē te cā ye, ufua sē ne ke pāā nawee- ye ye, u ne ke pāā Yāhā koo ya ye, koo kē. Yāhā Yrā Fānga kē ke ne ufua ta u n waha kainkāy pāā, nkāy syi ke wūhū nawee- na.

³ Wii u -sē Yāhā kaplāṅ luhu u laam wo, ma ke tōr nawee- ye, woo n pāā nawee- ne. U n ke pe naa n gaha yaha ye le Yesu kānde wāyār ne, pe maha pe ya plāhā pe kuee le laam wo, tesē pe maha naa laanyīn yāā.

⁴ Wii u -sē Yāhā wūhū pāā yor raa ter syi wo, woofua n ke u ka yaha ye u ya ya le Yesu kānde wāyār ne. Wii woo u -sē Yāhā kaplāṅ luhu u laam wo, ma ke tōr nawee- ye, u n ke Yesu kāndeyārfa yawāhāfa bye pe naa n gaha yaha ye le Yesu kānde wāyār ne.

⁵ Ye bye ma waha n pāā yor raa ter syi wo, le yō. Lii tē cā n ke loo ne nde: Ye waha naa Yāhā kaplāṅ luhu

ye laam wo, ye naa ke tōr nawee- ye. Loo nde yō ke wāpāā na yor raa ter syi wo, tii waa sē te cā ye. Waa ma fīhī pye, u too yor ter war, ma ke kaplāṅ yīntaha yar nawee- na, pe n naa n gaha yaha ye le Yesu kānde wāyār ne, n sē sye loo na ye.

⁶ Wo nna, loo nde na, n ga ye yey nde ne: N ma ba ka ye fla na, ma ga nii n pāā ye ne yor raa ter syi wo, tii ye sē te cā ye, le ga laa yō la ye kē? N ma -sē ba nii n pāā ye ne ye yor wo, ye ga naa ra kaplāṅ war. Loo na, n ga waha Yāhā wīl laa syi yar ye na, laa na laantor wīl laa, laa na Yāhā kapān laa tē luhu ta laam wo, laa na kaklaha wīl laa. Koo ga waha laa yō ye kē.

⁷ Too fle wāwuu yāṅ, korn- jon wāpēn ne, too rii te ma kapēn wān. Te wāpēn mii ma yee te sē n yi te ya wuhu na gbege ye, waa saha ke yaa war ye.

⁸ Wii u tūūtū syi wuu, ma nawee- yee naan wīl na, ke wāwuu mii ma yee ke sē n war ye, yoo ga waha cā u naa u ya gbihi te naan wīl na?

⁹ Koo syi, ye bya ye ma nii n pāā yor raa ter wo, tii waa sē te cā ye, ye kaplāṅ ga pye mii ke naa n war? Le ga nii mii wāgbleṅ ya dyaṅ tee n gble.

¹⁰ Yor ter nihi driyē wo, te bye -sē ma te yīntaha ne te ya wuhu na.

¹¹ Nawee waa ter ma n pāā ra ne, n ma yee n sē u yor ter kaplāṅ war ye, u ga naa ra

yāŋ kulaafua; ta bya -sē ga naa u yāŋ kulaafua.

¹² Tee -sē Yāhā Yrā tēn fānga wūhū ke ye laam bye ne, fānga wūhū nkāy ke ga waha pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa ta pe n ka yaha ye, -ye naa koo ke!

¹³ Loo ne, wii u waha n pāā yor raa ter wo, u yai u Yāhā nar, ke n u ta u n maha waha naa ke kaplāŋ yīntaha yar nawee- na.

¹⁴ Ye sē yāā, ufua ma nii n pāā Yāhā ne yor raa ter wo, yor rii tuu sē te cā ye, u laam wo u cā u n pāā Yāhā ye, u sē -sē u ya yē kaplāŋ war ye.

¹⁵ U yai u lii pye? U ga naa n pāā Yāhā ye kaplāŋ nkāy ter syi ne, nkāy tuu sē waha ke war ye, -tuu maha naa n pāā Yāhā ye kaplāŋ nkāy ne, nkāy u koo war. U ga naa yay le Yāhā ye kaplāŋ nkāy ne u sē ke war ye, -tuu maha naa yay le kaplāŋ nkāy ne u koo war.

¹⁶ Ye sē yāā, ma'a nii Yāhā sey ma laam ya wo, pe yawāhāfa saha ke kaplāŋ war ye. Pe -sē ga ba pye mii, pe le cā pe ma yē wāā sya pe yee, «Amēn, le nii ke syi»?

¹⁷ Taa Yāhā sey kaplāŋ nkāy ne, ke ma sya yō, ma nampyeŋ saha ke war ke n laa yō u kē ye.

¹⁸ Ndoo waha n pāā yor raa ter syi wo, ma ta ter ye bye yaha. N syaha wāā Yāhā kē loo nde wī na.

¹⁹ N ma -sē pye Yesu kāndeyārfa yawāhāfa nsoho wo, n ma pe klaha katε- bua ya ne pe yor wo, koo puar

n naa kaplāmbuar pāā pe ye yor raa ter wo, tii waa sē te cā ye.

²⁰ Wo nna, ye ma syi ye naa kai- yāŋ mii kicar me ye ne ye. -Ye nii pēyār wāŋ syi dyaŋ kapee- wāpyeŋ kuε ye, -tee -sē naa kai- yāŋ wāle yīntaha ne!

²¹ Ye sē yāā, le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee, Yāhā yee:

«N ga ba ta,

yor raa terfa n ta kaplāŋ pāā Yiisrefa ye.

N ga ba kulaafa yēr ta,

n naa n pāā pe Yiisrefa ne.

Loo naa bye ne,

pe saa ba naa ta kaplāŋ luhu ye.»

²² Loo ne, wāpāā yor raa ter syi wo, le ma kayar mpāy ye pe sē cīnde Yāhā cā ye, n sē yee Yesu kāndeyārfa poo ye. Waa Yāhā kaplāŋ wāluhu u ya laam wo, tesē ke wātōr ne nawee- ye, loo nde ma kayar pe Yesu kāndeyārfa poo ye, n sē yee mpāy pe sē cīnde Yāhā cā ye.

²³ Le ga waha pye ye Yesu kāndeyārfa yawāhāfa bye pe ya wāā. Ye bye ma nii n pāā yor raa ter wo, tii waa sē te cā ye, naweeteempāy pe pa pe sē cīnde Yāhā cā ye, tesē mpāy ne pe pa kaplāŋ luhusaha wo, pe ga yee nafāān ne ye ne.

²⁴ Le ma -sē pye Yāhā kaplāŋ nkāy dye ye laam wo, ye n nii ke tōr yii wuhu na nawee- ye, koo puar. Loo na, mpāy pe pa pe sē cīnde

Yāhā cā ye, tesē mpāy ne pe pa kaplāṅ luhusaha wo, pe ma ye yē kaplāṅ war, loo ga ta pe n le cā laha pe yee pe kapee- wāpyeṅ sē yō ye. Ye kaplāṅ ga nii pe ye kasāhā dyaṅ.

²⁵ Pe ga pe ya laam wūhū bye yāā gbaa na. Pe ga kānklūy gbāā kāntraha na, pe Yāhā sey, pe ye pye, a Yāhā ma ye ne cūinde.

Ye yai ye naa n pye mii yawāhā wo

²⁶ Wo nna, tee yai ye naa n pye mii, le nde: Ye ma yii wāā yawāhā wo, laa na, ye laam wo waa ma Yāhā wāsey yaa gaa ne; waa -sē ma kaklaha wīī laa ne; waa -sē ma Yāhā kapān laa dye u laam wo, wātōr wīī; waa -sē ma u ga Yāhā wīī laa pāā nawee- ye yor raa ter wo; waa ter -sē ma wii tuu ga waha too yor ter nde kaplāṅ wā klaha, nawee- bye n ke war. Pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa ma koo kai- ngīī bye luhu, ke yai ke waha pe ta pe n ka yaha ye le Yesu kānde wo.

²⁷ Ye ma yee ye ga Yāhā wūhū nkāy pāā pe yawāhāfa ye yor raa ter syi wo, ke pāāfa ma n ter nawee- tāā yaha ye. Pe maha naa ke pāā pe ya wuhu na. Nawee waa ter yai u maha pye, wii tuu ga waha ke kaplāṅ wā klaha, pe yawāhāfa bye n ke war.

²⁸ Le ma -sē pye koo kaplāṅ ngīī wāklahafua wee ye, waa ma n yīmbui yir pe yawāhāfa n naa n luhu u ye ye. Wii ma nii kaplāṅ pāā

yor raa ter syi wo, u naa ke pāā u ya ya Yāhā ye.

²⁹ Mpāy poo na pe Yāhā kapān laa luhu pe laam wo, poo syām syi, laa na tāā ya, ga waha kapān gbe, pe ke tōr nawee- ye. Pe yawāhāfa -sē ga yāṅ le pe kaplāṅ wo.

³⁰ Waa ma pye kapān na, loo yale wo Yāhā kapān laa ma dye waa ter laam wo, u n yee u ga le tōr, wii u ma kapān na, u yai u yaha le.

³¹ Loo nde na, Yāhā wūhū ma dye ye laam wo, ye ga waha naa ke tōr yii ye koo syi, yii wuhu na. Loo ga ta ye yawāhāfa ga kaklaha yāā, pe maha plāhā nii le Yesu kānde wo.

³² Mpāy pe koo Yāhā kaplāṅ luhu, ma ke tōr nawee- ye, pe yai pe pe ya wāyigi cā ke wāpāā yale ne.

³³ Ye sē yāā, Yāhā sē n traha nawee- pe nii wāplanpyefa ye. Ke n ke pe naa n nii yrīṅ na.

Mii le ma mii syi dyaṅ Yesu kāndeyārfa yawār wo, teebehe bye wo,

³⁴ ye ca yai pe yaha naa n le ye yawār wo, pe sē yai kaplāṅ wāpāā ne koo fla na ye. Ye sē yāā, Yāhā sabangbāṅ wo, le ma le yrūhū yaha ma yee, ca yai pe yīy kor naa n le.

³⁵ Pe ma yee pe ga laa yey, pe ga naa le yey pe pa ye kle wo. Le sē yō cōō u naa n pāā Yesu kāndeyārfa yawāhā wo ye.

³⁶ Tee n pye ke syi, yii fla la le Yāhā kapān yir laa, yii ya la tee le yāā?

³⁷ Wii ma yee Yāhā kaplān n dye woo laam wo, u n ke tōr nawee- ye, laa na u ma le ga, a Yāhā Yrā Fānga ma u ne, ufua yai u cā Yīnfua Yesu kānde wūhū kē tē yrūhū n yar ye na.

³⁸ Wii ma loo sye, Yāhā bya ga ba ufua sye.

³⁹ Wo nna, lii le ma le na, -ye naa n ke Yāhā kaplān n naa n dye ye laam wō, ye n naa ke tōr nawee- ye! Ye ma syi ye sē Yāhā kaplān wāpāa sye yor raa ter syi wo ye!

⁴⁰ -Ye naa ke kai- pye yīntaha ne, ye ma n plan naa n pye ye!

15

Yesu Crise wāyir wīl gbā wo

¹ Wo nna, le Yesu kapāyī lii tē pāa ye ye, ye le sya le yaha ye laam wo, ye yii plāhā le wo. N n traha n maha le gbihi pāa ye ye.

² Tē ba le yar ye na mii, ye ma le le yaha ye laam wo koo syi, le ga ta ye n sya yaha. Mii loo sē ne ye, le ga nii mii ye le ka sya ke dyaŋ.

³ Kai lii le ma yīn, pe ra klaha le ne mii syi dyaŋ, ta bya, n ba ye klaha le ne koo syi dyaŋ. Loo ne nde: U Yāhā Yīndefua Crise ku wo kapee- wīl na, mii le bii cāa yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo mii.

⁴ Pe u le gbīl wo. Ke plii tāa wuhu, u n yir gbā wo, ma dur ba yrān na gbaafa ye, mii le bii cāa yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo mii.

⁵ U n u ya yar Pyar na. Loo kur ye, u n u ya yar pe kānyārwai sēnsye syām na.

⁶ Loo kur ye, u n u ya yar u kānyārwai yīisyām gbee- bua mpāy na. Pe fānga ma nantān yrān na, nanem mpāy ya me pe ku pe laam wō.

⁷ Loo kur ye, u n u ya yar Syake na, ma ba u ya yar pe Yesu tēnlēhe bye na.

⁸ Poo mii bye kur ye, u n u ya yar ta bya na, ndoo wii n ma mii pe bye nambuange dyaŋ.

⁹ Ye sē yāa, ndoo kē n ma pe Yesu tēnlēhe bye nakūntān. N sē yai gε yai pe naa ra yee Yesu tēnlēhe ye, n tee naa Yesu kāndeyārfa ke wāboo ne.

¹⁰ Yāhā laantār kāmay na, tē ma ngii n nii koo. Ke kayī lii pye ra kē, le laa yō ra kē, ma sya ra ta gε ta ra n tēn tē ma ta ter pe Yesu tēnlēhe bye yaha. Cīinde -sē na, ndoo sē kē n waha yia loo tēn nde na ye, te Yāhā laantār roo fānga kē, laantār rii ke te wāa ra kē.

¹¹ Loo nde na, le tāy le pye ndoo woo, le tāy le pye poo woo, loo wīl nen ya ne wo bye too n pāa ye ye Yesu Crise wīl na, ye n u ta ye Yater.

Wo wāyir wīl gbā wo

¹² Loo ne too n pāa nawee- ye ma yee, u Yāhā Yīndefua Crise yir gbā wo, ma dur ba yrān na gbaafa ye. Yii mpāy -sē maha pye mii ma le pāa, a mpāy pe ku wa, pe saa ba

yir gbã wo, pe nii yrãṅ na ye?

¹³ Le ma pye cĩnde, le yĩntaha ne u Crise sē yir gbã wo, ma dur ba yrãṅ na ye.

¹⁴ Le ma -sē pye u Crise sē yir gbã wo, ma dur ba yrãṅ na gbaafa ye ye, too u wĩ pãã ye ye, wo ka n pye; tee u ta ye Yater, ye ka pye.

¹⁵ Tesē, le ga nii mii wo kawar fua taha Yãhã na, ma yee ke u Crise ta u n yir gbã wo, ma dur ba yrãṅ na. ãwã, le ma pye cĩnde, Yãhã sē nakur ta te n yir gbã wo, ma n nii yrãṅ na ye, le yĩntaha ne, ke sē u Crise ta u n yir gbã wo, ma dur ba yrãṅ na gbaafa ye ye.

¹⁶ Ye sē yãã, le ma pye nakur saa ba yir gbã wo, te nii yrãṅ na ye, le yĩntaha ne, Yesu Crise sē yir gbã wo, ma dur ba yrãṅ na ye.

¹⁷ Le ma pye u Crise sē dur ba yrãṅ na ye, ye u ka ta ye Yater ke dyaṅ; kapee- nkãy tee pye, ke sē laha kãã ye na ye.

¹⁸ Tesē, Yesu kãndeyãrfa mpãy bye pe ku, pe saa sya yaha ye.

¹⁹ Wo ma koho taha yaha u Crise na, ma yee u koho le wo ye driyẽ nge ya wo, wo wĩ ga pee le ta ter nawee-bye wĩ na.

²⁰ Lii le ma cĩnde, loo ne nde: U Yãhã Yĩndefua Crise woo kē u cãã yir gbã wo, ma dur ba yrãṅ na. Woo wĩ le yar, mpãy pe ku pe bya ga ba yir gbã wo, pe nii yrãṅ na.

²¹ Ye sē yãã, nawee waa wĩ bii ta, gbã n dye nawee-

bye nsoho wo. Nawee waa ter wĩ kē le ta yagaa, nawee-bye ga ba yir gbã wo, pe dur nii yrãṅ na.

²² Dama wĩ le ta nawee-bye n nii n ku mii, mpãy bye pe -sē wãã le u Crise ne, poo bye ga ba yir gbã wo, pe nii yrãṅ na koo syi.

²³ Le ga ba nii mma ma syi dyaṅ: Yesu Crise woo u cãã yir wa pe bye yaha. Kur ye, mpãy pe ma u wãm, poo ga ba yir pe ya ndoṅ gbã wo, pe nii yrãṅ na u durbaper.

²⁴ Loo kur ye, driyẽ kuay-ale ne. U Crise ga ba yĩnfar ter bye kua kãã, tesē yahasee fle ne, tesē fãnga ter bye ne. Loo kur ye, u ga kai- bye le soho u Tuhufua Yãhã koho wo.

²⁵ Ye sē yãã, u Crise yai u nii kai- bye yĩṅ na, Yãhã n sya ba u napĩ- bye yia, ke pe ta u n troho fyãhã tã pe na.

²⁶ Napĩ wii u ga pye klaha-kur ye, woo kē gbã ne.

²⁷ Ye sē yãã, le ma le yrũhũ yaha Yãhã sabangbãṅ wo ma yee: «Yãhã ta u n troho fyãhã tã wãn kur bye na.» Pe ma yee wãn kur bye, pe sē - sē yee Yãhã bya ne ye. Koo kē ke wãn kur bye yia, ma ta u Crise n troho fyãhã tã te na.

²⁸ Kai- bye fãnga ma ba le soho u Crise koho wo, woo wii u ma Yãhã Dya, u ga u ya le soho Yãhã koho wo. Loo nde na, Yãhã ga nii ke kai-kur bye yĩṅ na.

²⁹ Tee n yee, mpãy pe ku wa pe saa ba yir gbã wo, pe nii yrãṅ na ye, nwa ta ye

laam wo, mpây pe ya tãã n yi loho wo mpây kē pe ku wa?

³⁰ Ndoos tesē ra tēntēwai ne, nwa ta kayīhī n wo yāã yalebye le Yesu kapâyī wāpāã wī na?

³¹ Wo nna, plii bye gbā ma ra tãy tūntūn. Ye wī ma ra ye yīnkuāyir wī, wo Yīnfua Yesu Crise kāmāy na. Loo ne, n kai- ngī pāã ye ye.

³² Tē le sya, ma nii srā waygapyār ne Yefesyi wo, le ma ne pye naweete laam wī ya ne, le ga ba lii yō ra kē? Le ma pye mpây pe ku wa, pe saa ba yir gbā wo, pe nii yrāñ na ye, ah -too naa wo troho tãhã plãhã nge yor wo ke n yee:

«-Too naa n di, wo naa n wo; ye sē yāã, sukūhū gaa laam wo waa ku.»

³³ -Ye yii yigi, ye sē plãhã nge yāã ke n yee: «Mboo wii ma pye naweeyō, ma -sē nii n taha naweepē- na, pe ga ma le pe yor wo.»

³⁴ -Ye laantor yāã, loo le yō, tee tyii kapee- wāpyen na! Ye laam wo, mpây ma pe sē Yãhã wūhū cã ye. Le yai le naa fyar yigi ye kē!

Nakur kadye wāyir wī gbā wo

³⁵ Waa ga waha le yey u yee, a mpây pe ku wa, pe ga ba pye mii pe yir gbā wo, pe nii yrāñ na? Pe kadye ga ba nii mii syi dyan?

³⁶ Naplege kē ufua ne. Ye sē yāã, ma'a ngaa pua le kãntraha wo, le pua yai le ku wa le cã fiy.

³⁷ Ngaa pua ya ne taa le kãntraha wo. Le ga waha pye sepua syi, laa na ngaa ter pua. Ke digi wāñ gii ke fiy wa ma nii wan, koo sē kē taa le kãntraha wo ye.

³⁸ Pua woo pua woo, Yãhã ga u ta u n fiy koo laam wāfiy. Pua woo pua woo, u yai u fiy u nii ngii, Yãhã ga u ta u n fiy u nii koo kla.

³⁹ Yãhã ke wān tii bye tãhã, tesē nawee ne, te bye kadye wee wācēñ ye: Nawee kadye ma ke ya ya; treresyar kla kadye ma ke ya ya; kãnsyã kadye ma ke ya ya; fua kadye ma ke ya ya.

⁴⁰ Yãhãyiñ wān bya ma, tesē kãntraha wān ne. Yãhãyiñ wān nayōr ma te ya ya, kãntraha wān nayōr ma te ya ya.

⁴¹ Yai nayōr ter ma ke ya ya, yron nayōr ter ma ke ya ya, yrompii nayōr ter ma ke ya ya. Pe yrompii bye gē, pe nayōr ma pe ya wuhu na.

⁴² Mpây pe ku wa, pe ma ba yir gbā wo, ma nii yrāñ na, le ga ba nii koo syi dyan. Nakugu kadye ma le wa gbī wo, ke ga fūhū. Ke ma yir gbā wo, ma nii yrāñ na, ke saa ku nantāñ ye.

⁴³ Nakugu ma le kãntraha wo, ke wee ngaa ye, fãnga wee ke na ye. Ufua ma ba yir gbā wo, ma nii yrāñ na, u ga nayōr yāã, u maha nii fãnga ne.

⁴⁴ Nakugu ma le kãntraha wo, ke ma kãntraha kla ya dyan. Ufua ma -sē ba yir gbā wo, ma nii yrāñ na, u ga nii Yãhã Yrã kla. Yagaa, wo ma

kāntraha kadye ne, wo ga ba nii Yāhā Yrā kadye ne.

⁴⁵ Ye sē yāā, le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee: «Dama wii u ma nawee cir, Yāhā kē ke bii ta u n nii yrāŋ.» Yesu Crise wii u ma mii Dama syāŋ wuhu waa dyaŋ, woo ma Yāhā Yrā lii le cīinde yrā wāā nawee kē.

⁴⁶ Yāhā Yrā kla koo sē kē ke cāā n pai ye. Kāntraha kla kē ke cāā n pai, Yāhā Yrā kla n cā taha.

⁴⁷ U Dama cir Yāhā bii u tāhā huhu ne, u n nii kāntraha kla. U Dama syāŋ wuhu woo ma yāhāyīŋ kla.

⁴⁸ Mpāy pe ma kāntraha wām, pe ma mii wii dyaŋ Yāhā bii u tāhā huhu ne. Mpāy pe ma yāhāyīŋ wām, poo wīi ma mii wii dyaŋ u ma yāhāyīŋ wūū.

⁴⁹ Yagaa, wo ma mii wii dyaŋ u pye kāntraha kla. Wo ga ba nii mii wii dyaŋ u ma yāhāyīŋ kla.

⁵⁰ Wo nna, lii n n traha n pāā ye ye le nde: Wii u ma kāntraha kla, kadye ne u ye ntāŋ ne, u saha dye Yāhā yai klo wo ye. Kāntraha kadye ma gbā koho wo, kadye nge syi saha kuae yai tāŋ yrāŋ ye.

Gbā saa ba pye yāā nantāŋ ye

⁵¹ Yagaa, n ga kai laa pāā ye ye, lii tee sē cā ye. Wo bye saa ba ku tāŋ ye. Mpāy pe ku wa, tesē mpāy ne pe ga ba pye yrāŋ na, pe bye kadye ga ba wā klaha.

⁵² Le ga ba pye le yalebye wo, teele nen ya, yaliile wo

tūūtūū ma ba yer wāwuu ne. Tūūtūū ma ba wuu, mpāy pe ku ter wa, pe ga yir gbā wo, pe kuae yai tāŋ yrāŋ na. Wii mpāy wo ma yrāŋ na, wo bye kadye ga ba wā klaha.

⁵³ Ye sē yāā, kadye nge gii ke ga waha fūhū, ke yai ke ba nii ke saha fūhū yāā ye; koo gii wākuyāā ma ke na, ke yai ke ba nii wākuyāā wee ke na ye.

⁵⁴ Kadye nge gii ke ga waha fūhū, wākuyāā ma ke na. Sukūhū gaa laam wo, ke ga ba nii ke saha fūhū yāā ye, wākuyāā saa pye ke na ye. Loo yale wo, Yāhā sabangbāŋ kaplāŋ ngīi ga nii cīinde. Koo kaplāŋ kē ngīi: «Gbā wīi kua, gbā yia tāŋ!

⁵⁵ Gbā saha yia wāboo na nantāŋ ye.

Gbā fānga kua.»

⁵⁶ Gbā fānga yi kapee-wāpyeŋ wo. Kapee-wāpyeŋ fānga -sē yi Yāhā kānde katanŋ wo.

⁵⁷ Yāhā kē ke fānga wāā wo kē Yesu Crise kāmāy na, wo n waha n yia. Ke mi-ingbāŋ yai ke naa n sey yalebye!

⁵⁸ Loo nde na, wo nna, -ye yii plāhā, Yesu wīi n nii gbāā ye laam wo, ye n u tēn tē naa n yō. Ye le cā ma yee, le Yīŋfua Yesu tēn lii tee n tē woo ge kāmāy na, tēwai sē ne ye.

16

-Ye naa koho le ye Yesu kāndeyārwei ye!

¹ Pe war wāwāā wīi na mpāy kē pe ma Yāhā

nawee-, tē ba Galasyi Yesu kändeyārfa yawāhāfa yar pe naa n pye mii, ye bya -ye naa n pye koo syi!

² Jimaasyi jimaasyi, nawee nawee woo, tuu ga waha yia kii na, u koo cer yi ta yaha u ya tāy teelaa wo. Loo na, n ma ba pa ye fla na, ye saa naa yii fāy war wāwāā wīi ne ye.

³ N ma ba ka ye fla na, ye ga naweeyōm mpāy yāŋ yi, ye pe war bye le soho poo koho wo. Ndoos -sē ga sabar yrūhū, n le soho pe koho wo. Ke syi, pe ma ga dye Yurusalem wo, ke fla Yesu kändeyārfa ga pe wāpa yīŋ cā.

⁴ Ta bya ma -sē yai n ka Yurusalem wo, waa ke yrāhā yi wii na pe ne.

Kai- nkāy Pōl n traha u pye

⁵ N ma ba ka Maseduan kāntraha na, n ga ta ter ga ye fla na. N n traha n ga yi Maseduan Yesu kändeyārfa na.

⁶ Laa na n ga ba faa ma-ye fla na, laa na n ga ba wer cāā bye pye ye fla na. Loo na, teelaa fla wākaŋ ma ba yi ra na, ye ga waha koho le ra ye, ta n ka ke fla na.

⁷ Yagaa woo, n sē n traha wo n wii yāā wāyāā ya, ta n ta ter ye. N n traha n ba yalaa dye ye fla na, Yīŋfua Yesu ma le sya.

⁸ Pāānkōti gbar -sē ga ra yāā Yefesyi na nwo.

⁹ Ye sē yāā, ta yīŋ tāy tēngbāy laa ne nwo, koo kē.

Napīi- wānihi naa bye ne, n ga loo tēn nde tē.

¹⁰ Timuti ma pa ye fla na, -ye u yigi yō! Ye sē yāā, woo bya ma le Yīŋfua Yesu tēn na ta wāŋ syi dyaŋ.

¹¹ Ye ma syi ye ga naa u klon ye! -Ye koho le u ye u n waha u yrāhā yi yrīŋ ne, u pa ra fla na. Wo u sēŋ, ndoo tesē pe Yesu kändeyārfa ne.

¹² Wo tēntēwe Apolosu woo wīi na, n naa u nar u ka ye fla na, pe Yesu kändeyārfa mpāy ne. Le sē -sē pye u laam wo yagaa ye. U ma ba draha yāā, u ga ba ka.

Kaplāŋ kuasaha, syaha ne

¹³ Ye ma n faha yii na ye, -ye ta Yesu wīi n nii gbāā fāŋga ne ye laam wo! -Ye naa tetege le yii wo, -ye naa yii plāhā le Yesu kānde wo!

¹⁴ Ye tyii ye ntāŋ n dye yii tāy ye kānkai- bye wo!

¹⁵ Wo nna, ye Tefanase cā u kahafa ne. Ye cā poo me pe cāā dye le Yesu kānde wo Yakayi kāntraha na. Le tāy pe ye, pe n nii koho le pe Yesu kändeyārwei ye.

¹⁶ -Ye naa nagboho ta poosyifa na, tesē mpāy bye ne pe ma le Yīŋfua Yesu tēn na!

¹⁷ Tefanase ye wāpa wīi tāy ra ye, Fartinase ne, Yakakuse ne; tee sē pye ye, poo me pe pye ra ne ye draha wo.

¹⁸ Pe pa ma ba ra laam yīn, le n maha ye bya laam yīn ye kē. Ye yai poosyifa wīi n naa n tāy ye ye!

19 Yasyi kãntraha Yesu kãndeyãrfa yawãrfa byε ye syar. Yakila u cɔɔ Persyile ne, ma suhu Yesu kãndeyãrfa mpãy ne pe pe ya wãã pe kaha wo, pe ye syar Yesu kãndeyãrfa syaha ne.

20 Wo teende Yesu kãndeyãrfa byε ye syar. - Ye yii syar naambiyãr syaha ne!

21 Ndoo Pɔl, n ga kaplãŋ ngĩ kuasaha yrũhũ nii ya: N ye syar.

22 Wii ma yee Yĩŋfua Yesu wĩ sã n tãy u ye ye, yoosẽn te pye ufua na. Maranata: Wo Yĩŋfua Yesu, pa!

23 Wo Yĩŋfua Yesu, u u laantãr yar ye na.

24 Ye byε ntãŋ dye ra tãy. Wo byε wãã le Yesu Crise kãmay na.

Pɔl saba syāṅ wuhu kaplāṅ Korntifa ye

Syaha fla

¹ Ndoo Pɔl kē, ma suhu wo Yesu kāndeyārwe Timuti ne, too saba nwo yrūhū nɔ wāā. Ndoo Pɔl kē, le tāy Yāhā ye ke n ta ta Yesu Crise tēnlɛhɛ. Wo u saba yrūhū nɔ wāā yii Yesu kāndeyārfa yawāhāfa kē Kornti wo, ma suhu yii mpāy bya ne, tee ma Yāhā wām ke Yakayi kāntraha kur bye wo.

² Wo Tuhufua Yāhā tesē wo Yīṅfua Yesu Crise ne, ke ke laantār yar ye na tesē ke yrīṅ ne.

Yāhā Pɔl flaṅ u wāfāy wo

³ -Too wo Yīṅfua Yesu Crise Tuhufa miingbāṅ gbobo, Tuhufua wii kacān wee u laantār na ye, woo kē Yāhā ne, Yāhā gii ke nawee flaṅ yalebye.

⁴ Wāfāy gii syi ter ma sya wo dye, ke wo flaṅ. Koo syi kē, mpāy bye pe ma wāfāy wo, wo bya ga waha pe flaṅ wii ndoṅ wāflaṅ gii syi ter ne Yāhā ke wo flaṅ.

⁵ Ye sē yāā, le ma mii wo dyaṅ u Yāhā Yīndefua Crise ne. Wāfāy tii te u dye tɛr, te syar. Wāfāy busāā ga ba wo dye ke syi dyaṅ. U -sē wo flaṅ koo syi dyaṅ.

⁶ Wo ma nii n fāy, wo n ke yii poo na, ye wāflaṅ yāā, wāsyayaha ne, koo kē. Wo

ma -sē wāflaṅ yāā, ye bya ga wāflaṅ yāā, ke n ye ta, per gaa ye n waha naa wo wāfāy ter syi fāy laanyīn ne.

⁷ Loo ne, wo koho taha yaha ye wīi na fānga ne. Wo cā ma yee, tee wo wāfāy ter syi yāā, ye ga ba wo wāflaṅ ter syi yāā.

⁸ Wo nna, ye sē yāā, wāfāy tii bye te wo dye Yasyi kāntraha kui wo, wo n traha ye te cā. Te wāfāy ba gbobo ter wo na. Wūūsaha ge sē pye wo na ye. Wo sē ba cā ge cā waa kuee yrāṅ na nantāṅ ye.

⁹ Wo n sya ba yee pe ba wo wāboo wīi pāā ta. Koo wāfāy nge -sē wo ta wo n cā ma yee, wo sē yai wo koho taha yaha wii na, mii Yāhā ya sē kē ye, koo gii ke nakur ta te n yir gbā wo, ma n nii yrāṅ na.

¹⁰ Koo kē, ke wo sya yaha gbā koho wo; ke ga wo sya naa n yaha koo syi. Āwā, wo koho taha yaha ke na, ma cā ke ga wo sya naa n yaha koo syi.

¹¹ Wo maha cā, yii ge ga koho le wo ye Yāhā wānar ne. Nawee- busāā ma nii Yāhā nar wo kē ke syi, ke ga luhu pe ye, ke loo kayīi pye wo kē, nawee- busāā n syaha wāā ke kē wo wīi na.

Nwa Pɔl sē yāā dur ga Kornti wo ye?

¹² Lii le ma wo ye yīnkuāyir wīi, loo ne nde: Wo laam wo, wo le cā laha ma yee, driyēfa nsoho wo, tesē ye bya nsoho wo, wo naa wo troho tāhā Yāhā cīinde yor wo, ma maha

naa wii ta prafa mii Yāhā le yar mii. Wo sē waha yia koo troho wātāhā ter nge na nawee laam kacān syi kāmāy na ye, Yāhā laantār kāmāy ne.

13 Yii γε le cā ma yee, kaplāṅ nkāy too yrūhū nɔ n wāā ye kē, ke yīntaha ma gbεgbε, ke wee sī ye.

14 Tee ke yīntaha war cacar yagaa, ta laam wo ye ga ba ke war tāṅ. Koo kē nge ne: Yīṅfua Yesu dur baper, wo wī ga ba nii ye ye yīnkuāyir wī, tesē ye wī bya ga ba nii wo ye yīnkuāyir wī.

15 Loo nde gboho ra laam wo, ta n sya ba yee, n ga cāā ka ye fla na, wo n wii yāā, wo maha ba wii yāā taha teḥ syāṅ gaa na, le n nii ye ye kayī laa.

16 Ye sē yāā, n ba naa n yee, ndoo ga cāā ka ye fla na, n cā ta ter ga Maseduan kāntraha na, n ma ga dur, n maha ba yi ye fla na, ye n koho le ra ye ra yrāhā wāyi na Yude kāntraha kue ye.

17 Tē ba loo nde le yaha ra laam wo, laa na yii mpāy le ga ma yee, tē sē ba le ta kai ye? Ye yee la, n laam ga naweete wāṅ syi dyaṅ, n naa yē klaha, n waha naa n yee «āwā», tē maha naa n yee «aye» le yalebya wo?

18 Yāhā gii ke sroṅ, n ga waha le pāā ke yīnde na n yee: Kapān lii too ba ye yar, wo sē yee «āwā» ma maha wā klaha ma wo yē klaha le yalebya wo ye.

19 Ye sē yāā, ndoo, Silaasyi ne, Timuti ne, Yāhā Dya Yesu Crise wii, wo u wī pāā ye ye, u sē pa u n pai nii u naa n yee «āwā » tuu dur naa yē klaha le yalebya wo ye. Yesu wī le yar, Yāhā sē dur n yi le kapān kur ye ye.

20 Ye cā u wāpaṅ wo ta wo n cā, Yāhā ke bii yē ter kayūhū nkāy wāwāā ne wo kē, waa ke bye yāā. Yesu wī wo ta wo n cā, Yāhā sē yēklahaṅ cā ye. Loo ne, too ne yee le nii ke syi Yesu Crise myaha na, Yāhā miingbāṅ kē too n gboho loo nde ne.

21 Wii tesē ye ne, wo seefar le Yesu Crise ne, Yāhā γε kē ke wo ta wo n waha wii plāhā wo Yesu wātaṅ ne wo Yater. Koo kē ke wo yāṅ yi.

22 Ke ke myaha puhu gbāā wo na, ma Yāhā Yrā le wo laam wo, loo n ta wo n cā waa ba ke kayūhū yāā, kayūhū nkāy ke ke ta yaha wo kē.

23 Ya'a yāā n sē dur ga ye fla na ke Kornti wo ye, n sē naa n traha n wāfāy ta ye na ta kaplāṅ ne ye, koo kē. Yāhā yīnde ma ra na, le ma pye kawar, ke ra ta ra n ku.

24 Wo cā ye Yesu sroṅ ta ye Yater; le sē nii mii wo n ke wo ye le le wo fāṅga na ye. Ye nii nuhu ne, loo ne too n ke ye ne.

2

1 Loo ne ta n yee, n saa maha ka ye fla na n ga maha wāfāy gaa taha ye na ta kaplāṅ ne ye.

² Ye sē yāā, n ma wāfāy ta ye na ke syi, yoo ga ba nuhu le ta laam wo?

³ Loo ne, ta n ba saba waa yrūhū nō wāā ye kē, ma yee n sē naa n traha n ka ye fla na ye n wāfāy yāā, le n nii ra bya ye wāfāy ye. Ye cā ye wīī ne, le ga waha nuhu le ra laam wo. N maha cā ma yee, nuhu ma pye ra laam wo, le ga nii nuhu wīī ye bye ye.

⁴ U faale saba wāyrūhū wīī nii ra ye wāfāy wīī laa, ma suhu laam wlāhā wīī, tesē yīntām wāyi wīī. N sē yee le nii ye ye wāfāy ye, n n traha ye cā, ye ntāṅ dye gboho ra tāy kacān wee ye, koo kē ra n ba u faale saba yrūhū nō wāā ye kē.

Ye naa n tyii kapee- foho na!

⁵ Ye laam wo, waa ma pye u laa tee pye, le n nii laam wāwlāhā wīī, ye cā ndoo laam sē me ufua wlāhā ye. Yii mpāy laam me u wlāhā, le ma sya pye ye bye sē me ye.

⁶ Yii busāā ma -sē u pēn wa, le yai u ne ke dyaṅ.

⁷ Yagaa, ye -sē yai ye tyii u kapee- fue na, ye nuhu le u laam wo; mii loo sē ne ye, woo ge laam ga waha wlāhā ter u ye, le sya kacān bye kua u na.

⁸ Loo ne, n ga ye nar nde ne: -Ye u yigi yō u n cā u yee, u ntāṅ dye ye tāy.

⁹ Ya'a yāā, n ba u faale saba yrūhū nō wāā ye kē, n maha naa n traha n yāṅ, ye ma pye ye n luhu ra kaklaha ye yalebye.

¹⁰ Waa ma laa tee pye, ye n tyii u kapee- fue na, ndoo bya ga tyii ufua kapee- fue na. Ta wīī ma pye laa ne kapee- foho wātyii wīī laa na, n ma tyii koo kapee- foho na, n le pye yii wīī na u Yāhā Yīndefua Crise yīnde na.

¹¹ Wa'a yee, wo sē tyii ufua kapee- fue na koo syi ye, sāndāpee yīṅfua Setane ga waha fānga yāā wo na, woo wii wo u laam wūhū cā yō.

Pōl ka Toosa na

¹² Tē ga dye Toosa wo, ma yee ndoo ga le Crise kapāyī pāā ke fla na, Yīṅfua Yāhā ba ke fla draha cāā gbihi ta wa ra yaha ye.

¹³ Tē -sē ga dye ke fla na, n sē wo Yesu kāndeyārwe Tyite yāā ye, ta ntāṅ n nii ra cēr busāā. Loo n ta, ra n ba kānde nar Toosafa ye, ma ter Maseduan kāntraha na.

Wo ga waha yia kai- bye na u Crise kāmāy na

¹⁴ Yāhā miingbāṅ yai ke naa n gboho, koo giī ke wo ta wo n yia kai- bye na u Yāhā Yīndefua Crise kāmāy na. Ke wo ta wo Crise wīī pāā nawee- ye teebehe bye wo miī lasekole dyaṅ too n yār teebehe bye wo.

¹⁵ Ye sē yāā, Yāhā ye, wo ma Crise lasekole dugu dyaṅ mpāy nsoho wo pe wāsyayaha yāā wa, tesē mpāy ne pe plaha kāmpee- wāyār wo.

¹⁶ Mpāy pe plaha kāmpee- wāyār wo, koo lasekole dugu nge ma gbāku dugu ne, ke n pai gbā ne. Mpāy

pe wāsyayaha yāā wa, koo dugu nge ma cīinde yrā dugu ne, ke cīinde yrā wāā nawee kē. Yoo syi ga waha yia tēn nde na?

¹⁷ Ye sē yāā, wo wee mpāy dyaṅ pe le Yesu kapāyī wā klaha, ma le ta wake wī ye. Yāhā kē ke wo lehe wāā. U Crise tēntē- me wo ne, wo yē kaplāṅ sroṅ Yāhā yīnde na.

3

Te naambiyārfān tēntē-

¹ Wo ma n pāā ke syi, le sē nii mii wo wii sey ye. Wo sē maha n ke mpāy dyaṅ, wo saba yar ye na, wii syi u wo sey ye. Wo sē maha woo syi saba ke, ye u gbihi wāā wo kē ye.

² Yii me, tee ma woo syi saba wo ye, saba wii syi u yrūhū yaha wo laam wo. Nawee- bye ga waha le yāṅ cā, pe naa le kal ye troho wātāhā na saba ge dyaṅ.

³ Āwā, ye wī ma mii saba dyaṅ u Yāhā Yīndefua Crise le yar wo na, wo n le yrūhū yar nawee- na. U sē yrūhū cīinde sabakāi ne ntēmbapai na ye. U yrūhū Yāhā Yrā ne nawee- laam wo.

⁴ Wo ma n pāā ke syi, wo koho taha yaha Yāhā na Crise kāmāy na, koo kē.

⁵ Wo -sē cā wo saha yee, wo ga waha yia yāā tēn nde syi na wii ya kāmāy na ye. Wo ma waha yia lii na, Yāhā kē.

⁶ Ye sē yāā, koo kē ke wo ta, wo n waha nii ke naambiyārfān tēntē-, loo ma Yāhā

Yrā wī. Kānde lii le ta, le tēn kalaa wee ke naambiyārfān wī na ye. Loo kānde nde lii le yrūhū yaha, le nawee- yar pe yai gbā ne pe kapee- wāpye wī na. Yāhā Yrā loo -sē cīinde yrā wāā nawee kē.

⁷ Le Yāhā kānde katanṅ bye bii yrūhū yaha ntēmbapai na wii Yiifēe- faale wādyaha Musa kē. Tuu naa ke yar nawee- na, le yalebya wo Yāhā nayōr n yehe Musa yīntaha na, pe Yiisrefa sē waha u yāṅ ge yāṅ ye. Ke wāyehē palpal nge sē -sē maye. Kānde lii le ta, loo lii le tēn n gaha nawee ne gbā kue ye, nayōr ge ma le na.

⁸ Loo na, ye yai ye cā ye yee, Yāhā Yrā tēn nayōr ga gboho, kacān saa pye ye.

⁹ Tēn lii le naa n gaha nawee ne gbā kue ye, nayōr te -sē pye le na, ye yai ye cā ye yee, tēn lii le nawee ta u n sroṅ Yāhā yīnde na, loo nayōr ga gboho faale wān na, kacān saa pye ye.

¹⁰ Loo na, wo ma ke yagaa naambiyārfān nayōr wāyehē palpal nge wāgboho yāṅ, waa cā ke faale cāā naambiyār nayōr wee ngaa ge ye.

¹¹ Ye sē yāā, kai lii le n macarle ya, le nayōr ma yehe ke syi, ye yai ye cā ye yee, kai lii wākuayāā wee le na ye, kacān saa pye loo nayōr wāyehē wāgboho na ye.

¹² Wo koho taha yaha loo nde na, koo kē wo n waha le Yesu kapāyī wūhū pāā n yigi nawee- ye laanyīn ne.

13 Wo wee Musa wāṅ syi dyaṅ ye, woo wii u bii u yīntaha tā tā fai ne, pe Yiisrēfa ma syi pe u yīntaha wāyehē palpal wākuaṅ yāā, ke n kua ye.

14 Pe Yiisrēfa bya pye mii fai paha tā pe kacān na, pe sē waha Yāhā wūhū war ye. Ma sya ba waa ke yagaa na, Yiisrēfa ma nii ke faale Yāhā sabangbāṅ kaplāṅ kal, le ga nii mii fai paha tā pe kacān na, pe saha naa ke kaplāṅ yīntaha war ye*. Mboo wii ma -sē wāā le u Yāhā Yīndefua Crise ne, loo fai nde ga gbe kāā ma kacān na, ma n waha naa ke Yāhā wūhū war.

15 Ke nanga nge na, pe Yiisrēfa ma nii Musa saba kaplāṅ kal, le ga nii mii fai paha tā pe kacān na, pe saha naa ke kaplāṅ yīntaha war ye.

16 Wii ma -sē u ya le soho Yīṅfua koho wo, loo fai nde gbe kāā u kacān na.

17 Ma'a luhu Yīṅfua, Yāhā Yrā ne. Yāhā Yrā ma tēn tē nawee wii laam wo, u wee fānga gaa ter koho wo nantāṅ ye.

18 Fai laa wee le tā tā wii yīntar na ye. Yīṅfua nayōr n yehē wo bye yīntar na palpal. Loo na, wo wā n klaha ma ga naa n nii Yīṅfua wāṅ syi, kaa n naa n taha wo nayōr na. Ye sē yāā, Yāhā Yrā tēn ne loo ne.

4

Tēntēle wii u sron

1 Yāhā loo tēn nde le soho wo koho wo ke laantār na, loo ne wo wii plāhā le wo.

2 Fyar wūhū nkāy ke n pye wam wo, wo koo wīi sye. Wo sē nawee- wāwlaṅ kacān ter ke ye, wo sē le Yāhā kapān wā n klaha ye, wo le cīnde loo yar n laha nawee- na. Too wo troho tāhā gbaa na ke syi Yāhā yīnde na, mpāy pe sron, poo gē ga waha naa wo sey loo nde na.

3 Le Yesu kapāyīi nde lii too n yar nawee- na, mpāy pe plaha kāmpee- wo, pe saha le wīi war ye.

4 Ya'a yāā, pe sē le Yesu kapāyīi wūhū sya cīnde ye, driyē nge yīṅfuapee pe laam kacān wlāhā pe ye, koo kē. Woo yīṅfuapee nwo sye pe na, pe saha le kapāyīi cāāngbāṅ yāā ye, le kapāyīi lii le Crise miingbāṅ wīi pāā, woo wii u ma Yāhā ke ya kai na.

5 Wii wīi sē ne too n pāā ye, Yīṅfua Yesu Crise wīi ne too n pāā. Wo yee wo ma ye tēntē-, ma ga naa le Yesu kapāyīi wūhū tōr ye ye.

6 Ye sē yāā, Yāhā bii yee: «Cāā- pe naa yehē wam laam wo!» Koo kē, ke n ke cāā- ta pe n yehē wo laam wo, ma wo ta wo n cāā- yāā ke miingbāṅ wācāṅ na, ke miingbāṅ gi ke n yehē Yesu Crise yīntaha na.

Wāfāy tii te Yāhā tēntē-dye

* 3:14 3.14 Yiisrēfa Musa kānde saba cā tesē pe faale Yāhā kaplāṅ tōrfa saba ne. Ma sya ba waa yagaa na, pe sē -sē le sya ma yee, Yesu Crise kē u Yāhā Yīndefua ne ye.

⁷ Wo le Yesu kapāyī wūhū cā, le kacān cāā- n nii wo laam wo. Wo ma mii poor gbāhā dyaṅ wangbāy kla ne ke laam wo. Loo nde le yar gbaa na ma yee, fāngangbāṅ nge gii ke syi wee yāā ye, Yāhā wāṅ kē, wii wāṅ sē kē ye.

⁸ Wāfāy ter bye wo dye, ke sē -sē waha wo boo ye. Ntāncer ma wo na, loo naa bye ne, wo koho taha yaha Yāhā na.

⁹ Pe wo nuhu le Yesu kapāyī wīi na, Yāhā sē -sē koho kuā wo na ye. Pe wo gbā cāār yaha kāntraha na, wo sē -sē ku ye.

¹⁰ Wo kadye crā gbā ne mii Yesu Crise dyaṅ tuu gbā yāā mii. Wo kadye ma -sē nii yrāṅ na, Yesu Crise cīnde yrā ter ne le ma wo ye.

¹¹ Too ma yrāṅ na, gbā wo ke yalebye Yesu wīi na. Koo ga ta Yesu Crise cīnde yrā ter n waha naa n yāā wo kadye na, koo gii ke ga waha gbā yāā.

¹² Loo nde na, wo tyii gbā wo ke, ma yee cīnde yrā le naa yii ke, cīnde yrā lii wākuayāā wee le na ye.

¹³ Yāhā sabangbāṅ wo, wo wādyaha gii ke Yāhā wāsey yay saba yrūhū, ke le yrūhū ta teelaa wo ma yee, woo Yāhā ta u Yater, loo ne woo n pāā ke ye ma ke sey. Wo bya, wo Yāhā ta wo Yater, loo ne wo ke wīi pāā. Wo Yāhā ta wo Yater kānkai- bye wo, wo wāle wāṅ syi.

¹⁴ Ye sē yāā, wo cā ma yee, Yāhā wo Yīnfua Yesu ta u n

yir gbā wo, ma dur ba yrāṅ na gbaafa ye. Ke ga ba wo bya ta ye ne, wo n yir gbā wo, wo nii yrāṅ na Yesu ne, ke maha wo ta wo n nii ye ne Yesu yaha ye.

¹⁵ Kai- ngīi bye n pye yii wīi na. Te Yāhā laantār wāā nawee- busāā kē, ma yee pe nawee- fānga pe naa n pāā Yāhā ye, pe naa syaha wāā ke kē, pe naa ke miingbāṅ gboho.

Kayī lii too ga ba yāā

¹⁶ Loo ne, wo sē fāy n sya ye. Wo kadye sraha ma sya pye n klaha- cacar, wo laam poo na, pe fānga yāā plii wuhu na.

¹⁷ Wāfāy gii ke wo dye, ke ma car ya, ke sē maha n ma- ye. Koo wāfāy nge n pai wo kē kayī lii syi ne wākuayāā wee le na ye, kacān sē maha wee le wāgboho na ye. Le wīi sē n tān ge tān ke wāfāy wīi ne ye.

¹⁸ Ye sē yāā, kai- nkāy ke n yāā yīnde ne, wo sē koo yāṅ ye; nkāy ke sē n yāā yīnde ne ye, koo roo n ke. Kai- nkāy ke n yāā yīnde ne, koo n macarle ya, nkāy ke sē n yāā yīnde ne ye, wākuayāā wee koo na ye.

5

¹ Ye sē yāā, wo cā ma yee, driyē nge wo, wo ma kadye sraha gii laam wo, ke ma mii nwonge dyaṅ too dye nii. Wo ma ba ku, koo kadye sraha n pye klaha- Yāhā ga ba yāhāyīṅ nwon gaa wāā wo kē yāhāyīṅ na. Wāklahayāā wee koo na ye.

Yāhā gē kē ke koo nwoṅ nge gbihi, nawee sē kē ye.

² Too ma teelii wo yagaa, wo n sīi cīinde wāsīi, ma n ke wo pye wo yāhāyīṅ nwoṅ nge wō.

³ Ye sē yāā, wo yāhāyīṅ nwoṅ nge, koo gii ke ma wo kadyefāṅ, ke ma ba gbihi wa, kadye saa maha ba ke laa yāā wo ye ye.

⁴ Āwā, too ma wo kāntraha nwonge nge wo, wo n sīi wāsīi ya woo, mii tegengbān dyaṅ te ma wo yīṅ na. Le sē nii mii wo n ke wo wo kāntraha kadye miy yaha ye. Wo yee, wa'a ba ke yāhāyīṅ kadye le, loo le ga tāy wo ye. Loo na, kla gii ke ga waha ku, koo ga draha yaha kla gii kē ke ma cīinde yrā ne, lii wākuayāā wee le na ye.

⁵ Yāhā gē kē ke wo ta, wo ba koo wāwāklaha nge syi wā klaha. Ke ke Yrā wāā wo kē, ma yee le wo ta wo n cā, waa ba ke kayūhū yāā, kayūhū nkāy Yāhā ke ta yaha wo kē yāhāyīṅ na.

⁶ Loo ne wo sē fāy n sya ye. Wo cā ma yee, too ma kadye sraha nge wo, wo fla dey Yīṅfua fla ne.

⁷ Ye sē yāā, too sē kla gii yāā yīnde ne ye, wo koo ta wo Yater ma n yār.

⁸ Wo sē fāy n sya kueekuee ye. Wo ma ne ga waha kadye sraha nge yaha, wo ga nii kuee Yīṅfua tāy, loo le ne ga tāy wo ye.

⁹ Le tāy wo ma kadye sraha nge wo woo, wo wee ke wo ye woo, lii too cāā n

ke kai- bye yaha ye, loo ne wo wīi le tāy Yīṅfua ye.

¹⁰ Ye sē yāā, u Yāhā Yīndefua Crise ga ba wo bye sāhā, u wo nanem bye dāān wāā wo kē kayūhū nkāy wīi na, tesē kapee- nkāy wīi ne, too pye cāā gii cāā na wo pye wo kāntraha kadye sraha wo.

Yesu Crise wo wāā le Yāhā ne

¹¹ Wo n fya Yīṅfua na, kacān wee ye. Loo ne, wo n traha nawee- bye pe Yāhā wūhū cā pe ke sya cīinde. Yāhā wo cā. Too ma mii, ye bye le cā ye laam wo.

¹² Myaha sē kē too n ke ye ye ye, wo n ke wo wīi le nii ye ye yīnkuāyir wīi. Loo na, mpāy pe kalaa wee laanyōm na ye, ma pe ya sey gbaa wūhū koo ne, tee ga pe yē wāā naa n sya lii ne, yaa cā.

¹³ Le ma pye cīinde, wo yīṅ wee ye, Yāhā ya wīi ne le ne. Le ma -sē pye wo yīntar ma gbegbe, le nii ye ye yīnkuāyir wīi.

¹⁴ Ye sē yāā, wo ntāṅ pe dye gboho Yesu tāy, loo ya le tāy ter wo ye, ma wo ta wo n nii woo ya tēn tē. Wo le cā laha ma yee nawee nen ya ku nawee- bye wīi na; le nii mii nawee- bye u gbā ter syi ku.

¹⁵ U ku nawee- kur bye wīi na. Loo na, mpāy bye pe ma yrāṅ na, pe wee yrāṅ na pe ya kānkai- wīi na nantāṅ ye, pe ma yrāṅ na Yesu ya kānkai- wīi na, woo wii u ku, ma dur ba yrāṅ na poo wīi na.

16 Loo nde ta, driyēfa pe nawee yāṅ u kadye sraha na mii syi dyaṅ, wii sē nawee yāṅ koo syi ye. Faale wo, wo ma sya pye wo naa u Yāhā Yīndefua Crise yāṅ driyēfa wāyāṅ u kadye sraha na, yagaa wo sē u yāṅ ke syi nantāṅ ye.

17 Nawee woo ma kāhā seefar le wa Crise ne, u nii nafuē waa Yāhā yīnde na. U faale kānkai- kua u yīṅ na; u kānkai- bye nii tāṅ kafūhū fla.

18 Yāhā kē ke koo ngī bye ta. Koo kē ke wo wāā le ke ya ne Crise kāmāy na, ma wo taha wo naa nawee- ta pe ba wāā naa n le ke ne.

19 Ye sē yāā, Yesu Crise kāmāy na, Yāhā tēn tē, ma ga nawee- bye wāā le ke ya ne, ke pe kapee- gbe kāā pe yīṅ na. Ke wo taha, wo koo wāwāāle tēn nde wīī pāā nawee- bye ye.

20 Wo kapān gbe Crise woo myaha ne; le nii Yāhā gē kē ke pāā n wāā ye ye wii yē ne: Wo le nar n waha ye ye Yesu Crise myaha na, ye tyii ye wāā le Yāhā ne!

21 Kapee laa sē pye Yesu Crise yīṅ na ye. Yāhā -sē wo kapee- bye taha woo yīṅ na, ma yee woo nen ya kāmāy na, wo sroṅ ke yīnde na.

6

1 Le nii ke syi, wii mpāy too ma le Yāhā tēn na, waa ye yar waha nde ne: Yāhā laantār wīī lii wāā ye kē, ye ma syi le n yi wāwaha ye.

2 Yii gē le cā ma yee, le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāṅ wo ma yee, Yāhā yee:

«Yaliile le ba yai n' luhu ma wānar ye,
loo yale le ba nɔ,
n luhu ma wānar ye.

Per gii ke ba yō n' ma sya yaha,
koo per ke ba nɔ, n ma sya yaha.»

Ke Yāhā wānar yaleyīī -sē kē yagaa. Ke wāsyayaha peryūhū -sē kē nanga.

Yāhā tēntēle wii u ke tēn ya kar

3 Lii too n ke, laa wāpee ma syi le yāā le Yāhā tēn kue ye ye. Loo ne, kai lii syi le sē sroṅ ye, wo sē n traha wo le syi laa pye waa na ye.

4 Kānkai- bye wo, wo le yar Yāhā tēntē- me wo ne: Wo wii plāhā laanyīn ne wāfāy ter bye wo tesē laam wāwlāhā ter bye wo tesē ntāncer ter bye wo.

5 Ye sē yāā, pe wo gbā, pe wo tā nwompihi wo, pe klofa ta pe n wāhā cer wo ne; tēṅ nkāy ke waha, wo sē fya ke wātē ne ye. Wo naa wāy fāā sya Yesu tēn wīī na, wo naa wo yē tā digi na.

6 Wo kapyen ter le yar Yāhā tēntē- me wo ne, tesē wo kacān ter ne, wo laanyīn ne, wo laantār ne, tesē le Yāhā Yrā ne le tēn lii tē wo laam wo, tesē wo Yesu kāndeyārwai ntāṅ wādye wīī ne wo tāy,

7 tesē wo Yesu kapāyīī wāpāā ter ne nawee- ye, ma suhu Yāhā fānga ne. Ya'a

yāā wo yia kai- ngĩ bye na, Yāhā ke wo ta wo n sron, loo ne le n paha wo na; loo maha ne, le ma wo naanmiy kla.

8 Mpāy' wo sey, mpāy - sē' wo tyehε. Mpāy' wo miyūhū yee, mpāy -sē' wo miipihi yee. Mpāy' wo tōr kawarfuafa ne, wo -sē' cīinde pāā.

9 Pe' wo yāṅ mii pe sē wo cā ye, pe bye -sē' wo cā tāṅ. Pe n yee too ku; wo -sē mii yrāṅ na, nawee- bye yīnde ma wo na. Pe' wo yāṅ mii wāpēn gaa ter dyaṅ ke wo dye; wo sē -sē ku le wo ye.

10 Mpāy ma pe n ke wo laam n naa n war; wo laam -sē ma nuhu fla yalebyε. Pe' wo yāṅ nawām, wo -sē' kayūhū wāā nawee- busāā kē. Pe wo yāṅ mii ngaa wee wo ye ye, kayūhū bye -sē ma wo ye.

11 Korntifa, yii mpāy ye ma wo naambiyām, nkāy ke pye wo laam wo, koo kē too pāā ye ye, wo sē laa wūhū ye na ye. Ye wī laanfīr yigi wo kē.

12 Wii laha ye ye, yii me tee sē laha wo ye ye.

13 Loo ne, n ga ye yar mii ta pii gε dyaṅ ye ne: Ye ntāṅ pe dye wo tāy mii, ye tyii wo ntāṅ n dye ye tāy koo syi, - tee tyii wo wī n laanfīr yigi ye kē.

-Ye yii yigi mpāy ne pe wee Yesu kānde wo ye!

14 Mpāy pe wee Yesu kānde wo ye, ye ma syi ye naa n gbra pe ne kai- wo ye. Ye sē yāā, kai lii le sron, le saha wāā le lii ne le pee ye;

tesē kai lii le ma cāā- wī, le saha wāā le lii ne le ma wam wī ye.

15 Ye cā u Yāhā Yīndefua Crise saha wāā le sāndāpee yīnfua Setane ne ye; loo na, wii u Yesu Crise ta u Yater, u saha wāā le wii ne u wee Yesu kānde wo ye.

16 Yāhā kangbāṅ ma suhu mpar wān ne, te dey te ya ne. -Ye yāṅ, Yāhā gii ke ma yrāṅ na, koo kangbāṅ kē wo ne. Yāhā gε bii loo pāā ma yee: «N ga ba pye pe nsoho wo, n naa n yār pe ne.

N ga nii Yāhā pe ye, pe n -sē nii ra nna.»

17 Loo ne Yīnfua Yāhā n maha bii yee:

«-Ye yii cεr yi kāā pe nsoho wo!

Ngii ke wee gbεgbε ye, ye ma n te ke na ye, n -sē ga ye gbihi yigi.

18 N ga nii Tuhufua ye ye, ye n -sē nii ra dyam tesē ra pueesyam ne.»

Yīnfua Yāhā kapān ne, koo gii ke ma tāṅ kai- bye fānga ne.

7

1 Ta naambiyām, Yāhā yē ter kayūhū ngī wāpyeṅ ne wo kē. Loo na, wo yai wo wo kadye yee yi naa n kāā, wo laam ne kai- nkāy wo ke wee gbεgbε ye, -too naa n fya Yāhā na, loo na waa laha kai- bye wo, wo nii cīinde Yāhā nawee-.

Lii le Pōl laam flege

2 Ye tyii wo wī n laanfīr yigi ye kē! Wo sē kapee pye waa na ye, wo sē waa koho

kla pye klaha- u kē ye, wo sē fufor pye waa na ye.

³ Le sē nii mii ye wīi laa sē yō, koo ra n pāā ke syi ye. Yii gē le cā, n ba le pāā wa ye ye ma yee, ye wīi gboho wo laam wo, le tāy wo ma yrāṅ woo, wo ku woo, ngaa saha wo cāāṅ wii na ye ne ye.

⁴ N sē cēr ye na ye, ye wīi ma ra ye yīnkuāyir wīi. Wo wāfāy bye wo, ye wīi ra flaṅ ma maha nuhu le ra laam wo.

⁵ Ye sē yāā, too ga dye Maseduan kāntraha wo, wo sē wūūsaha yāā ye, wo wāfāy ter bye yāā: Nawee-wāfāy ta wo na, wo maha naa ntāṅ cēr.

⁶ Yāhā gii ke -sē wāfāyfa flaṅ, ke wo flaṅ Tyite wāpaṅ ne,

⁷ tesē u yē kaplāṅ ne: Tee u laam yīn kaplāṅ nkāy ne, ma fānga le u laam wo, u ke pāā ra ye. Ta wāyāā laam ke ye yigi mii, ye laam pe wlāhā ye ye ra wīi na, tesē ye n kē ye dye ra kuē ye mii, u koo tōr ra ye. U kaplāṅ bye nuhu le gboho ra laam wo.

⁸ Saba wii tē ba yrūhū nō wāā ye kē, ke kaplāṅ ma sya pye, ke ba ye laam wlāhā, yagaa u saba wāyrūhū wīi tāy ra ye. Ke kaplāṅ ke ba ye laam wlāhā yaliile wo, le ba ra fāy loo yale wo.

⁹ Nanga nge na, le nii ra ye nuhu wīi, n sē yee ye laam wāwlāhā wīi ye. Tee waha cā, ma koho klaha, ma le kānyīi gbe ye laam wāwlāhā flāhā tāy, loo ne le tāy ra ye. Ya'a yāā ye laam pe wlāhā

ye ye, Yāhā wīi ne. Koo fla na, wo sē laa tee pye ye na cīinde ye.

¹⁰ Ye sē yāā, laam wāwlāhā Yāhā kānde na, le n pai kānyīi wāgbenj ne, kānyīi lii le n gaha nawee ne u wāsyayaha kuē ye. Loo yō. Driyēfa laam wāwlāhā ter, loo nde n pai gbā ne.

¹¹ Yāhā ke ye laam wāwlāhā ta, ma tēn lii tē ye laam wo, ye sē le tēn fla yāā la? Kai lii le pye ye fla na, ye sē na, ye le ta kangbāy? Ye sē na, ye n kē ye le yar, nawee- n cā ye wīi wee laa ne loo kai nde wo ye? Le sē na, le fyar yigi ye kē? Ye sē na, ye n fya Yāhā na? Ye sē na, ye n kē ye ra yāā farfar? Ye sē na, tee fānga yāā? Ye sē na, ye n kē ye loo kai nde pyefua pēn? Yagaa, ye le yar laha ke syi ma yee, ye wīi wee laa ne kai nde wo ye.

¹² Ya'a yāā, tē ba u saba yrūhū nō wāā ye kē, n sē ba u yrūhū u kapeepyefua wīi na ye. Le kapee le pye wii na, n sē maha ba u yrūhū woo wīi na ye. N naa n kē, ye bye ye le cā Yāhā yīnde na ye yee, wo wīi gboho ye laam wo.

¹³ Loo ne, le wo flaṅ. Ye bye tee Tyite laam yīn u kē, u n nii nuhu ne, loo nde maha nuhu le gboho wo laam wo, ma sya tā ter.

¹⁴ N ba faa nii sey ye wīi na Tyite yīnde na. Ye -sē ga ta, le n nii mii tē ba naa nii sey u yīnde na mii. Too cīinde ya pāā ye ye yalebye, loo ne too ba ye wīi sey Tyite ye mii, u

ga le yāā koo syi.

¹⁵ Yalebye u u laam too ye wīi na; tee naa n luhu u kaplāṅ ye, tee ba u gbihi yigi ma naa nagboho tii syi ta u na busāā, koo ngīi kaa taha ye ntāṅ wādyen na u tāy.

¹⁶ Tē cā n ga waha koho taha yaha ye na kai- bye wo, loo nde ra laam yīi nuhu ne.

8

War wāwāā Yesu kāndeyārfa fenfa kē

¹ Wo nna, Yāhā kayīi lii le pye Maseduan kāntraha wo, pe Yesu kāndeyārfa yawār teebehe wo, wo n traha ye le cā.

² Wāfāy tii bye te pe Yesu kāndeyārfa dye, loo naa bye ne, nuhu ba gboho pe laam wo, pe n sya laantār wīi laa pye gboho, pe sē pe nawān ge yāṅ ye.

³ Ta n cīinde nde pāā ye ye, pe ga waha ngii kē, pe pe laam flege, ma koo kē pe ya ya ma sya ta ter.

⁴ Poo -sē me, pe ba wo nar waha, too tyii poo ngaa nō wāā Yesu kāndeyārfa mpāy kē pe ma Yude kāntraha wo, pe pe koho soho*. Pe yee, loo nde ga nii pe ye nuhu wīi.

⁵ Too ba kla gii syi wīi ga yigi pe ne, pe kē ma ter koo yaha. Pe -sē ba cāā pe ya le soho Yīnfua koho wo. Loo kur ye, Yāhā n maha pe ta pe n pe ya le soho wo bya koho wō.

⁶ Loo ne, wo n Tyite nar, u ka ye fla na. U ba koho wāyi

tēn lii koho yigi, u ga ta ter le ne, u ye ta, ye n loo laantār wīi nde pye kua.

⁷ -Ye yāṅ, kayūhū bye ma ye ye: Ye Yesu ta ye Yater, ye le Yesu kapāyīi wūhū pāā cā, ma maha ke wāwar cā, ye sē maha wāfāy ge cā le tēn wo ye; wo ntāṅ maha dye ye tāy. Kayīi wīi nen lii ya le -sē kuee ye na, waa ye yar le ne: -Ye laantār wīi nde pye kua!

⁸ Le sē nii mii fānga wīi laa ne tē yee ye pye ye. N ma mpāy laantār wīi tōr ye ye, n n traha ye yāṅ, le ma pye ye Yesu kāndeyārwai ntāṅ sron dye ye tāy cīinde.

⁹ Yii ge wo Yīnfua Yesu Crise laantār ter cā: Woo wii tuu pye cīinde nangbān wān bye ne, u u ya ta nawūū draha wo yii wīi na, ma yee ye waha kayūhū yāā woo nawān flāhā tāy.

¹⁰ Ta n ta laam wīi pāā ye ye: Tēn lii ye le koho yigi dyalaa na, le yō; -ye ta ter le ne! Yii me tee cāā yir le wāpyen ne; yii me le maha cāā tāy ye laam wo.

¹¹ -Ye ta ter yagaa, ye le tēn pye kua! Tee ba ye laam gbihi ta mii syi ma le koho yigi, -ye ye laam gbihi ta koo syi, ye le pye kua ngii ne, tee ga waha yia ye kē.

¹² Ye sē yāā, mboo wii ma koho yi nuhu ne, loo ne le n tāy Yāhā ye, ma'a sya yee ma sē waha yia, ma kē gboho ye.

¹³ Pe sē yee, ye ye koho kla bye kē tāṅ ye mpāy yi pe fen wo, yii tee too ye. Ye bye, ye

* 8:4 8.4 Koo cāā na, fāāngbāṅ pye Judee kāntraha na.

nii wācɛŋ, le yai le nii koo syi.

¹⁴ Yagaa, ye sē na, kla ma ye ye? Loo na, ye ga waha koho le mpāy ye, ngaa wee pe ye kueekuee ye, ye pe yi kãā fɛn wo. Per gaa, ye bya ma -sē ba pye wāfāy na, kla n yãā poo ye, pe bya ga waha koho le ye ye, pe ye yi kãā fɛn wo. Ye ma nii koho le yii ye ke syi, yaa yii yi naa n kãā fɛn wo, ye naa n nii wācɛŋ.

¹⁵ Loo ne le yrūhū Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«Wii tuu ba yãā, ma gbe dege,
ngaa sē kuee ma ba fūhū u ye ye.

Wii tuu sē ba yãā gboho ye,
ma gbe carle ya,
ngaa sē -sē naa n waha u na ye.»

Tyite u tēntēwai ne

¹⁶ Yāhā miingbāŋ yai ke naa n sey, koo gii ke Tyite ta ye wīi n gboho u laam wo wo wāŋ syi dyaŋ.

¹⁷ Too Tyite nar lii ne, u le sya nuhu ne, ma sya le pãā ta woo ga ka ye fla na.

¹⁸ Wo Yesu kãndeyārwei nwo, wii Yesu kãndeyārfa yawārfa bye u tēyīi wīi pãā le Yesu kapāyīi wāpãā ne, waa woo ta u n ka Tyite ne.

¹⁹ Woo maha kē, pe yāŋ yi u ke yrāhā yi wo ne, wo n ga ke kohole kla wãā, kaa n taha Yīnfua miingbāŋ na, tesē le n waha cā wo laantār gboho.

²⁰ Wo n traha, waa ma n ba wāpee laa yãā wo na le

wangbāy nde kue ye pe le soho wo koho wo ye.

²¹ Lii le yō, wo sē n ke wo loo pye Yīnfua ya yīnde na ye, wo maha n ke wo loo pye nawee- bye yīnde na.

²² Waa maha wo Yesu kãndeyārwei waa le taha poo nawee- syām mii na. Wo u pye yāŋ tēŋ busãā ne, u n ke tē yō nuhu ne. Yagaa, tuu yee woo cā, yaa ye tēn pye kua, loo u nuhu wāgboho wīi yar.

²³ Yagaa, le nii mii, Tyite woo nii wo tēntēwai too lehe wãā ye ye. Pe Yesu kãndeyārwei syām mii na, pe yawārfa me pe poo lehe wãā; pe tēn tē u Yāhā Yīndefua Crise miingbāŋ wīi na.

²⁴ -Ye le yar pe na tesē pe Yesu kãndeyārfa yawārfa ne, pe n le yãā pe ntāŋ dye ye tāy, pe n maha cā wo tãhā kē too wii sey ye wīi na.

9

¹ War mpāy syi pe yai pe ka Yude kãntraha wo koho wãle wīi na ke fla Yāhā nawee- ye, n ma sya yee, n sē pe wīi pãā ye ye ye, laa wee le na ye.

² N cā, ye ye laam gbihi ta loo na, ta n sya nii sey ye wīi na Maseduan kãntrahafa ye. Ye sē yãā, n pe pye ma yee, yii Yakayi kãntraha kuifa, ye yii gbihi ta wa dyalaa na, le yale syi ma na. Ye laantār wīi nde n -sē laantār le gboho poo busãā laam wo.

³ N ga Yesu kãndeyārfa nawee- tãā mii lehe wãā ye fla na, too ye sey lii na, le

ma n yi wāwaha ye, ye n yii gbihi ta cīnde, mii n ba le pāā mii.

4 Mii loo sē ne ye, Maseduan kântrahafa ma ba pa, wo n ka ye fla na ma ga yāā, ye sē yii gbihi ta wa ye, le ga fyar sroṅ yigi wo kē, too ba ye wīi sya ter cīnde. Yii fyar -sē ga waha pye la wātōr wīi?

5 Loo ne, ta n Yesu kândeyārwei mii nar pe cāā ka ye fla na ra yaha ye, pe ga koho le ye ye, ye n ye laantār kohole kla gbihi ta, koo gii ye yē ter ke wīi ne. Loo na, n ma ba ka, n n gaha yāā ke gbihi ta wa; loo ga ta le n cā ye ke kē yay ne, ke wākē wīi sē ye yaa ye.

Laantār wūhū

6 Yii gε le cā laha ma yee: Wii ma digi tāhā car ya, ufua ga ba gbe car ya. Wii ma digi tāhā busāā, woofua u ga ba yāā gbe busāā.

7 Loo ne, ye nanem bye yai ye kē ye laam wākē, le ma syi le waa yaa ye, le ma syi le nii waa ye fānga wīi ye; ye sē yāā, wii u n kē nuhu ne, woofua wīi ne le n tāy Yāhā ye.

8 Yāhā ga waha ye kē kayūhū ter bye ne busāā, ke n yai ye ye, te gber n sya kuee ye ye, ye n waha naa kayūhū busāā pye te ne.

9 Le yrūhū Yāhā sabangbāṅ wo loo wīi na ma yee:

«U u koho wān kē n gbobo laantār ne.

U nawūū kē.

U kasroṅ wāpyeṅ saa kua yāā ye.»

10 Yāhā kē ke yēy wāā yēy tāhāfua kē, u yē digi ne. Yēy gii wīi ke -sē ma ye na, ke ga koo wāā ye kē, ke ke ta ke n fīy, ke le, ke pii sa, tesē ke ta kaa naa n taha ye kasroṅ na.

11 Yāhā ma -sē yii ta ye n nii yai klafa ke syi, ye ga waha naa laantār wūhū pye nawee- busāā kē yalebye. Loo ga ta, pe n syaha wāā Yāhā kē pe naa ke miingbāṅ gbobo.

12 Ye sē yāā, ye kayīi nde, le ga pe Yude Yesu kândeyārfa wīi yō, loo ya sē -sē ne ye; le ga maha ta syaha busāā n kē Yāhā ye, ke miingbāṅ n naa n sey.

13 Ye kayīi nde ga ye ter yar nawee- na gbaa na. Le ga maha ta, nawee- busāā n Yāhā miingbāṅ sey yii wīi na, tee Yesu Crise sroṅ ta ye Yater, ma maha n luhu le Yesu Crise kapāyīi wūhū ye, mii ye le pāā nawee- ye mii. Tee kayūhū pye ye koho wān ne laantār ne, pe Yude Yesu kândeyārfa kē ma suhu nawee- bye ne mii, pe ga maha Yāhā miingbāṅ sey loo nde wīi na.

14 Le ga nii kayīingbāy Yāhā pye ye kē. Loo nde ga ta ye ntāṅ n dye gbobo pe tāy, pe ga naa Yāhā nar ye kē, pe maha naa syaha wāā ke kē ye wīi na.

15 Yāhā miingbāṅ, ke naa n sey ke kayīi wīi na wo kē, ke kayīi lii kacān wee yāā le wāyōṅ na le wāgbobo ne ye.

10

Pɔl u tēn wāsroḡ wīl pāā

¹ Pe n yee, ndoo Pɔl ma pye ye nsoho wo, ta laam ga naa n tāy, n ma yee n wee ye nsoho wo ye, n ga ra laam waha ye ne. Loo ne, n ga wīl nen laa pāā ye ye: N ga yii nar nde ne u Yāhā Yīndefua Crise laanyīn ter ne, u laantār ter ne:

² Ye ma syi ye ra ta, ra n ba naa fānga wūhū pye ye na, n ma ba pa ye fla na ye. Mpāy pe n yee, wo n pye naweeteewāpyeḡ, n cā n ga waha ra laam waha poo ne, kacān gɛ saa pye ye.

³ Wo cā ma yee, nawee- me wo ne; too -sē ma tēn lii wo, le wee mii naweeteē naan dyaḡ too n miy ye.

⁴ Wii, wo naanmiy wān wee driyēfa wān ne wācɛḡ ye: Yāhā wān ne wii ye, te ma fāngangbāḡ ne, ma ga waha yia fānga wān ter bye na.

⁵ Koo kē ke wo ta, wo n waha n yia kawar wūhū na. Wo n yia yataḡ wūhū nkāy na, ke yer n tā nawee na u Yāhā wācāḡ na. Wo n kɛ nawee- pe naa n luhu u Yāhā Yīndefua Crise woo ye pe kānkai- bye wo.

⁶ Yii poo ma luhu n wa Crise wūhū ye, mpāy pe yee poo sē n luhu ke ye ye, wo wii gbihi ta wa pe wāpēn na.

⁷ Ye ma, ye ma kai yāā yīnde ya ne mii syi, ye ne le ta koo syi. Loo nde ya na, wii ma cā u ma Crise wūū, u maha le cā u yee, wo bya ma Crise wām u wāḡ syi.

⁸ Ye sē yāā, Crise fānga wāā ra kē ye yawāhā wāḡbihiḡ wīl na, ke wāklaha- wīl sē ne ye. N ma sya pye, n nii sey koo fānga nge wīl na, loo saha nii ra ye fyar wīl laa ye.

⁹ N sē n traha n naa ye ta, ye n naa n fya ta saba mpāy ne tē yrūhū nɔ n wāā ye kē ye.

¹⁰ Ye sē yāā, pe n pāā ma yee: «Pɔl saba kaplāḡ n dege, u laam maha waha n ter ke wo; le ma -sē nii mii woo gɛ kadye kē u ma wo nsoho wo, u ma ter muuu, u yē kaplāḡ sē maha wee ngaa gɛ ye.»

¹¹ Mpāy pe nde syi pāā, pe le cā pe yee, wo ma dey ye na, kaplāḡ nkāy too n yrūhū wo saba wo, koo tesē nkāy ne too ga ba naa n pye, wo maa pye ye fla na, ke bye wācɛḡ.

¹² Ye cā ma yee, wo saa wii tān mpāy ne pe pe ya sey ye. Poo pe ya yāḡ, ma pe ya tān kla giḡ ne poo ya pe le cā; le nii mii pe pe ya tān pe ya ne, wāklāḡ kē pe klāḡ.

¹³ Wii na, wo saa wii sey ta ter yīḡ giḡ na wo ma ye. Yāhā ke wo ta yīḡ giḡ na, ma sya ta wo n ka ye fla na, waa wii sey yer too yīnfar nde draha wo.

¹⁴ Ye sē yāā, Yāhā kē ke ta, wii n cāā ka le Crise kapāyīl ne ye fla na. Wii ma sya u ya ta yīḡ giḡ na ye fla na, wo wīl sē nii mii, wo wii ta ter wo draha fla na mii mpāy ter dyaḡ ye. Poo sē me pe cāā pa le kapāyīl ne ye fla na ye, ma

-sē pe ya ta too yīnfar nde draha wo, ma sya ta ter.

¹⁵ Wii sē wii sey waa ter tēn ne ye, tēn lii le wee wo wīi ye. Kaa ma n taha ye Yesu wātaṅ na ye Yater, Yāhā ma sya, le Yāhā tēn ga ka yahasee ye ye fla na, wii koho tēn laam wo.

¹⁶ Loo ga ta, le Yesu kapāyīi ga naa n pāā ye kuē kānkāy kui bye wo; wii sē wii sey waa tēn na ye.

¹⁷ Le -sē ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāṅ wo ma yee: «Waa sē yai u naa u ya sey ye,

u yai u naa Yīnfua Yāhā koo sey.»

¹⁸ Ye sē yāā, wii u u ya sey u ya ya, woo sē kē u ma myaha ne ye. Yīnfua u wii sey, woo kē u ma myaha ne.

11

Pe kawar Yāhā tēntē- wīi

¹ Ta kaplāṅ ma sya nii mii yīṅ wee ke na ye, ye -sē yii plāhā, ye ye laam yīn ye naa ke luhu ra ye.

² -Ye yāṅ, Yāhā ta ra yeysyar n gboho ye wīi kuē ye, koo kē. Ye sē yāā, ye ma ra ye mii capua dyaṅ, tē yigi tāāndya u Yāhā Yīndefua Crise kē u sya cōo, capua wii syi u sē naa cā yāā ye. Le yīntaha kē, u Crise woo nen ya ntāṅ me pe yai pe dye ye tāy.

³ Tee Yesu ta ye Yater laanteen ne, n ntāṅ ceṅ, pe ma n ba ye wlaṅ yi kāā u kur ye mii Awa wāṅ syi dyaṅ ye, ke nwoho ke ba u wlaṅ ke kaplāntāhā ne.

⁴ Ye sē yāā, waa ma pa, ma ba Yesu waa ter wīi pāā ye ye, Yesu wii syi u wee wo wūū ye, yaa le sya. Waa ma yee u ga kapān laa ter le ye laam wo Yāhā Yrā wīi na, kapān lii le wee wāceṅ lii ne too le ye laam wo ye, yaa maha yer le na. Waa ma kapāyīi laa ter wīi pāā ye ye, lii le wee Yāhā kapāyīi lii too yar ye na ye, yaa maha loo bya sya.

⁵ Mpāy pe pe ya ta poo ma Yāhā tēntēyōm, ye n luhu pe ye, n sē le sya pe ter ra yaha laa ne ye.

⁶ Le ga waha pye, kaplāṅ sīisīi wāpāā ra yia, n sē yee kacān ye. Ye loo yāā wo na yalebye, kānkai- bye wo.

⁷ Tē ba le Yesu kapāyīi pāā ye ye, n le pāā ye ye ke dyaṅ, n sē ngaa sya ye ye le na ye. Tē le sya, ma nii tege tāā ye ke syi, ma nagboho ta ye na, a ye yee la, n tee pye loo ne?

⁸ N yer le na, ma dāān sya Yesu kāndeyārfa yawār teebehe nkāy ye. Le nii mii, n poo koho wān sya pe ye, ma ba tēn tē ye kē Yesu kapāyīi wāpāā ne.

⁹ Tē pye ye fla na, war wīi naa n pye ra na, n sē -sē teger ta yāā waa yīṅ na ye. Yesu kāndeyārwai mpāy pe ba yir Maseduan na, ma pa ra fla na, pe ba ra kē wān bye ne, tii wīi te pye ra na. N sē ba nii ta teger ye ye kai laa wo ye. N ga naa n nii koo syi ye ye.

¹⁰ Crise cīinde lii le ma ra laam wo, loo kāmāy ne. Loo nde nii ra ye yīnkuāyir wīi

Yakayi kântraha kui bye wo, waa saha loo sya ra ye ye.

¹¹ N ma kaplāṅ ngī pāā, le sē nii mii ye ntāṅ sē dye ra tāy ye; Yāhā ge le cā ye ntāṅ dye ra tāy.

¹² N ga naa n pye koo syi, n saa naa teger ta ye yīṅ na ye. Loo na, mpāy pe n ke pe naa pe ya tāt wo ne, a poo n tē wo dyaṅ, pe saa pāāsaha yāā ye.

¹³ Poo mii, kawar Yāhā tēnlēhe me pe ne, pe sē n sroṅ pe tēn wo ye, ma pe ya ta nawee- yīnde na, poo ma Yesu Crise tēnlēhe.

¹⁴ Nde sē yai le nawee fe gbe ye; sāndāpee yīṅfua Setane ge sē ne u ya ta la cāā-yāhāyīṅ tēnlēhe dyaṅ u ne?

¹⁵ U tētē- bya ma pe ya ta kasroṅ tētē-, loo wee kafuē ye. Pe dye yer tēn lii wo, pe ga ba pe tēn wāpēn draha yāā.

Pōl wāfāy, le Yāhā tēn wo

¹⁶ N ga maha ye yar, waa ma syi u ra yāṅ mii ra yīṅ wee ye. Ye ma -sē yee, ra yīṅ wee ye, ye -sē tyii ra n faa nii sey ye car.

¹⁷ N cā, nkāy tē n pāā yagaa, Yīṅfua kaplāṅ sē kē koo ne ye; le sya nii ra ye fānga wīi, n nii sey, n ma -sē le pye, ta kaplāṅ ma mii wii kaplāṅ dyaṅ u yīṅ wee ye.

¹⁸ Mpāy ma pe pe ya sey driyēfa wāsey; ndoo bya ga nii sey nii ndoṅ.

¹⁹ Yii mpāy tee ma kacāṅ-, mpāy pe yīṅ wee ye, pe wīi sē sye ye ye laa ge ne ye.

²⁰ Pe ma ye yigi yāmpa dyaṅ ye ne, le sē sye ye ye ye. Pe ye koho kla sya ye ye fufor na woo, pe kawar fua ye ye woo, pe ye yāṅ nafla draha wo woo, pe ye fey yīntaha na woo, laa ge sē sye ye ye ye.

²¹ Le nii mii ndoo sē naa fānga yāā ma naa koo kapee- ngī pye ye na ye. Le wāpāā ge fyar yigi ra kē.

Nawee tuu ga ser kai- nkāy pye, ta bya ga waha ser koo pye. N kapān nde pāā mii ra yīṅ wee ye.

²² Pe ma yee poo ma Yeberēfa, Yeberēfa naa kē ra bya ne. Pe ma yee poo ma Yiisrēfa, ta bya ma Yiisrēfa naa. Pe ma yee Brama kur kue pii me poo ne, Brama kur waa kē ra bya ne.

²³ Pe ma yee u Yāhā Yīndefua Crise tētē- me poo ne, ndoo ge ga nii sey mii ra yīṅ wee ye. N ga le yar n yee, ndoo ma Crise tētēle, ma ter pe yaha: Tēṅ kue ye, n ter pe yaha. Gbār kue ye, n gbār sya ma ter pe yaha le Yesu Crise tēn wīi na. Wātā wāṅ syi nwompīhi wo, pe ndoo tā nwompīhi wo ma ter poo yaha le Yesu Crise tēn wīi na. Gbā kue syi ye, n pye gbā tāy tūntūn ma ter poo yaha.

²⁴ Tēhe bua Yiifee- ra gbā yāā sāngblāyīhī gbebblee sesānsyīhi kuaresānsyar ne.

²⁵ Tēhe tāā Wormefa ra gbā yāā kái ne, tēhe nen pe ra waa yāā ntīhī ne. Tēhe tāā, salangbāṅ yoho pye klaha- loho wo wo ne,

kaa gε na ra n sya per wihi pye loho laam wo.

²⁶ Ta yrāhā busāā wo, tehe buar lafey lafir ra pey yāā, yuhu- naboofa maha ra pey yāā. Ta terfa ra pey yāā. Mpāy pe sē cīnde Yāhā cā ye, pe ra pey yāā. N wāpey yāā kungbāy wo, n wāpey yāā drawar wo tēyāfūū klo wo, n wāpey yāā muhulangbāṅ wo. N maha wāpey yāā kawar Yesu kāndeyārfa nsoho wo.

²⁷ Tēṅ nkāy ke waha, n koo tē yāā; kawlanṅ ta dye yāā; tehe busāā n sē wāy yāā sā wāy ye; fāā ra pey yāā loho fāā ne; tehe busāā, n ta yē tā digi na; kalen wān wāyōr sē pye ra ye ye, ta n naa n fāy wεr kohō wo.

²⁸ Ke bye saha tōr tāṅ ye. Plii bye, n n fāy laangar kohō wo, ma yee pe Yesu kāndeyārfa yawār teebehe ngīi bye ga pye mii ke gbihi ta, ke naa yīṅ yāā.

²⁹ Wii ma pye fen wo, le ga naa ra bya fāy. Wii ma kapee plaha pye, le ga naa ra yaa fāngane.

³⁰ N ma yai n nii sey, n ga nii sey ta wāfāy wīi na.

³¹ Yāhā gii ke ma wo Yīṅfua Yesu Tuhufua, ke myaha yai ke naa n sey yalebye. Koo gε cā, n sē kawar fua ye.

³² Cāā gii cāā na n pye klonde wo pe n yee Damasu, fāngafua Yaretase kāntraha kai- yahaseefua ba u seraasyi ta pe ra yigi. Le klo bye le ba fāā gbey le klaha tā ncahajruhu ne, pe seraasyi

ba yer tā te kapahayēr bye na.

³³ Le klo wo, nwoṅ gaa ba fāā mar ke ncaha na, fenaater ne pe yi wāā ke ncaha ne. Pe n ta yi koo fenaater ne, ma ra yoṅ tege wāā nkur ye takuē ne pe namii pua le na, ta n wloho yi.

12

*Yāhā fāngangbāṅ
wāgblihilaafa ye*

¹ N yai n nii sey, le ma sya pye le sē yō ye. N -sē ga laa pāā ye ye Yesu kāndeyārfa waa wīi na, ndoo gε u cā. Yīṅfua u ta, u n kai- nkāy yāā wāytāā wo, kai- nkāy ke wūhū.

² Ke dye- sēnsye resyar kē yagaa, u ba kuā yir ga ta yāhāyīṅ na Yāhā tāy. N cā woo gε u kuā yir ga ta cīnde laa, n cā u u ya yāā wāytāā wo ke fla na laa, Yāhā ya le cīnde cā.

³ Āwā, n le cā laha ma yee, u ba kuā yir ga ta Yāhā niisayūhū fla wo. N cā woo gε u pye ke fla na cīnde laa, n cā u u ya yāā wāytāā wo ke fla na laa, Yāhā ya le cīnde cā.

⁴ Koo fla na, u kai- nkāy luhu, kai- nkāy u saha ke pāā ye. Ke syi sē yai ke yi naweete yē wo ye, koo kē.

⁵ Woosyifua wīi na, wii Yāhā ke ke ya yar u na, n ga waha nii sey. Mii loo sē ne ye, n saha nii sey laa ne mii ta wāgblihilaa wīi loo ya sē ne ye.

⁶ N ma ne yee n ga nii sey koo ngīi bye wīi na, tē ba yāā

wāytāā wo, ta kaplāṅ ga ne pye cīinde, le saa ne nii mii ra yīṅ wee ye. N sē -sē ga nii sey ye. Ye sē yāā, nawee-pe ra yāā, ma ra kaplāṅ luhu ma -sē ra ta draha gii wo, n sē n traha pe ra ta ter koo fla yaha ye, koo kē.

⁷ Koo kai- ngī ke ba yar wa ra na wāytāā wo ke syi, n ne ga waha naa nii sey ke ne. Yāhā -sē laa ta ra na, lii le ra ta n saha yataṅ ta nii na koo kai- ngī wī na ye. Le ma mii ngaa sān dyaṅ le ra kā ta kadye wo. Le n nii n pye mii Setane sāndūpee waa dyaṅ u ra gbā.

⁸ N Yīṅfua nar yāā teḥ tāā u koo wāfāy nge dey kāā ra na.

⁹ U n ta pye ma yee: «Ta laantār roo ya re yai ma ne. Ma sē yāā, ta fāngangbāṅ tēn tē gbaa na ma wāgblihilaa flāhā tāy.» Le nii ke syi, n ga naa nii sey ta wāgblihilaa wī na tesē ta wāfāy wī ne. Ye sē yāā, u Yāhā Yīndefua Crise fāngangbāṅ tēn tē ra wāgblihilaa flāhā tāy.

¹⁰ Loo ne Crise wī ma ta ra n gblihi laa, tesē pe ma nii ra tyehē u wī na, n ma nii fen yāā u wī na, pe ma nii ra nuhu u wī na, pe ma nii ra laam wlāhā u wī na, n koo ngī bye sya nuhu ne. N cā n ma gblihi laa loo yale ne, n ne pye fānga ne Yesu kāmāy na.

Pol ntāṅ cer Korntifa wī na

¹¹ Yii me tee ra ta, ra n nii n pāā mii ra yīṅ wee ye. Yii

-sē me tee yai ye naa ra sey. N ma sya yee n wee ngaa ye, ye cā n sē klonṅ laa ne pe Yesu tēnleḥ mii na ye, poo mpāy pe pe ya ta kacān wee poo na ye.

¹² Kai- nkāy ke le yar n ma Yesu tēnleḥ, koo kai- ngī bye pye yar ye na gbaa na. N naa laanyīn yāā kānkai- bye wo, n Yāhā laanwo wūhū pye yar ye na, yēkā wūhū ne, ma suhu kayar wūhū ne.

¹³ N ye Yesu kāndeyārfa yawāhāfa tee yigi la laa ne, ma tyii pe Yesu kāndeyārfa yawārfa nde bye na? Lii ya le ma, n sē ye koho kla gaa nar sya yāā ye ye ye. Ye ga waha yee le sē tāy ye ye ye. Ye tyii ra n ye nar, ye kace yaha ra na loo na.

¹⁴ Le nde, ta teḥ tāā wuhu kē yagaa, tē ga ka ye fla na. N sē -sē n gaha nii ta teger ye ye ye. Ye sē yāā, ye koho wān sē ne tē n ke ye, yii ge me tē n ke. Ye le cā ma yee, kicar sē me pe yai pe wale ke naa n ta pe seefa kē ye. Pe seefa poo me, pe yai pe naa loo nde pye pe kē.

¹⁵ Loo ne, le ga tāy ndoo ye, n ta koho wān bye yi ye wī na, tesē n nii ta yāmpuai ye wī na, ye n waha naa n gaha yaha ye le Yesu kānde wo. Kaa ma n taha ye ntāṅ wādyeṅ na ra tāy, loo la le ga ta, ra wī saa naa n tāy ye ye nantāṅ ye?

¹⁶ Ye le sya ma yee, n sē ba nii ta teger ye ye ye; waa -sē ga waha yee, a ndoo kacān taa ter yāā, ma ye wlaṅ kawar raa ne.

17 Tē mpāy lehe wāā ye ye, ye yāā la n pe ta, pe n ngaa sya ye ye ra kē?

18 N Tyite ta u n ka ye fla na, woo tesē u Yesu kāndeyārwai nwo ne. Tyite ba ngaa sya la ye ye ma ta woo wāṅ? Woo tesē ndoo ne, wo kānkai- wee la wāceṅ, wo troho wātāhā ne?

19 Laa na, ye ma, ye le ga wo sē sronṅ ye ye ye, koo kē wo n nii kaplāmbuar ngī bye pāā ma ga tāhā sya. Aye, le wee ke syi ye. U Yāhā Yīndefua Crise laam kaplāṅ kē, too n pāā ye ye Yāhā yīnde na. Ye ntāṅ dye gboho wo tāy koo kē, wo kai- ngī bye pāā ye ye ma yee, ke ye ta kaa n taha ye Yesu wātaṅ na ye Yater.

20 N ma ba ka ye fla na, n n traha n ga ye yāā mii syi tesē ye n traha ye ba ra yāā mii syi, n ntāṅ ceṅ, le ma n ba nii koo ye. N ntāṅ ceṅ, n ma n ga ye yāā wāhā na, laanyar ne, ncafūhū ne, sānker ne, yii wātyeḥe ne, yii wāgblaha ne, yataṅ ne, wāwlāhāpye ne ye.

21 N ma ba ka ye yāṅsaha wo, n ntāṅ ceṅ, Yāhā ma n ga ta ye wī n fyar yigi ra kē ye. N maha ntāṅ ceṅ, laa na, n n gaha ye yāā, ye laam wo, mpāy pe naa kapee- pye, pe sē le sya ke wāpyeṅ sē yō ma ke miy yaha ye; loo nde ga ba ra ta miwūn na. Koo kapee- kē, tyatyāhā wāpyeṅ ne, cayor ne, tesē fyaryigi wūhū nkāy ne.

13

Kur kue kaplāṅ

1 Ta teḥe tāā wuhu kē yagaa, tē ga ka ye fla na. Ye yai ye cā, kawlāhā nkāy ke pye teṅ, ke yai ke war yi, ke gbihi ta nawee- syām yīnde na, laa na nawee- tāā syi, mii le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāṅ wo mii.

2 Mpāy pe ba kapee- pye faale wo, kayar wī laa ma tē ga pe yar, poo ma suhu ye bye ne. Tē pye ye fla na ke teḥe syāṅ wuhu na, n ba ye yar wa le ne, loo ne nde: Yagaa tē ga ka ye fla na, mpāy pe sē naa n sronṅ ye, n sē n gaha tyii pe na mii pe sē pe kapee- wāpyeṅ wāpēn draha yāā ye.

3 Ye yee ye n ke ye le cā laha ye yee, u Yāhā Yīndefua Crise woo ge kaplāṅ kē ke n yi ra yē wo; yaa le yāā. Crise sē gblihi laa ye wāpēn na ye, wāke kē u n ke u fāngangbāṅ ke waha naa n yāā ye nsoho wo.

4 Āwā, le nii mii u kadye sē pye fānga ne ye, pe n u kuey mar boo trā na. Yāhā fāngangbāṅ kāmāy -sē na, u ma yrāṅ na. Wii mpāy too seefar le u ne, fānga wee wo bya na ye. Too -sē wo troho tāhā ye ne mii syi dyaṅ, ke le yar wo bya ma u ne yrāṅ na Yāhā fāngangbāṅ kāmāy na.

5 -Ye yii yāṅ yāṅ, le ma pye ye Yesu sronṅ ta ye Yater ma ye troho tāhā u kānde wo cūnde. -Tee kai laa pye le n waha yāṅ cā ye na, ye Yesu

ta ye Yater. Ye cā Yesu Crise ma ye nsoho wo; ye ma yee ye sē loo cā ye, ye fihī wee u kānde wo ye.

⁶ Ta laam wo, ye ga ba le yāṅ cā wii na ye yee, wii sronṅ ma Yesu tēnlehe.

⁷ Wo Yāhā nar, ye ma n naa kapee- pye, wo n naa ye pēn, wo naa wo fānga yar ye na ye. Wo n ke wo naa ye yāā kayūhū ya wāpyeṅ koo na yalebye, wo ma n ye pēn yāā laa ge ne ye, le ma sya ga nii mii wāgblihilaa dyaṅ too gblihi laa ye wāpēn na.

⁸ Ye sē yāā, kai lii le sē n gaha Yāhā cīnde kue ye ye, loo wāpyeṅ fānga wee wo ye ye. Wo kānkai- bye n gaha le Yāhā cīnde kue koo ye.

⁹ Ye ma nii kayūhū koo ya pye, wo saha ye pēn laa na ye, le ma sya nii mii fānga ma ye na, wo n gblihi laa ye wāpēn na, loo nde ma wo ye nuhu wī. Loo ge ne too n nar Yāhā ye, ye waha yō naa n gaha.

¹⁰ Tē sē ka wa ye fla na ye, ya'a yāā tē kaplāṅ ngī yrūhū nō wāā ye ye, n n traha, n ma ba ka ye fla na, n ma n ga naa ra laam waha ye ne ta fānga flāhā tāy ye, fānga gii Yīṅfua Yesu ke le soho ra koho wo. Koo kē ta n ye cāā yar kaplāṅ ngī ne. Koo fānga nge le soho ra koho wo Yesu kāndeyārfa wāgbihita wī na, pe sē yee pe wāklaha- wī ye.

Syaha fla

¹¹ Wo nna, ta kaplāṅ kua; -ye ta ter ye faale nuhu ne!

-Ye ye troho gbihhi naa n tāhā le Yesu kānde wo, -tee naa yii laam yīn le wo. -Ye naa n nii yīmbui nen na tesē yrīṅ ne yii ne. Loo na, Yāhā ga pye ye ne, koo gii nawee- ntāṅ dye ke tāy, ke maha yrīṅ wāā nawee- kē.

¹² -Ye naa syaha wāā yii kē, mii tuhufua nen pii wāṅ syi dyaṅ pe ntāṅ dye pe ya tāy. Pe Yāhā nawee- nanem bye pe syaha nō wāā ye ye.

¹³ Yīṅfua Yesu Crise u u kayī wāā ye bye kē. Yāhā ke ke laantār ter wāā ye kē. Yāhā Yrā le nii ye laam wo, ye n nii yīmbui nen na le ne.

Pol saba kaplāņ Galasyifa ye

Syaha fla

¹ Ndoos kē Yesu tēnlēhe Pol. Yesu ye me pe ra yāņ yi u Tuhufua Yāhā ne, koo gi ke ba u ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrāņ na, tuu ba ku kii na. Koo kē ke ra yāņ yi ma yee, n nii Yesu tēnlēhe, nawee sē kē ye. Nawee sē maha kē, u ra nō wāā ye ye ye.

² Ndoos ma suhu Yesu kāndeyārfa mpāy ne pe ma ra ne wo teende wo, wo u saba nwo yrūhū, ma nō wāā Yesu kāndeyārfa yawār tii bye kē te n wāā Galasyi kāntraha wo.

³ Lii tē n nar wo Tuhufua Yāhā ye wo Yīņfua Yesu ne, ke kayī pye ye kē, ke yrīņ wāā ye kē.

⁴ Yesu ku mpar draha wo wo kapee- wīi na, Yāhā n waha wo kapee- gbe kāā wo na, wo n waha cer kāā kāntrahafa pyerpeer nde na. Loo ne, le ma wo Tuhufua Yāhā laam wīi.

⁵ Yāhā miingbāņ yai ke naa n gboho yalebye, wāyeryāā ma n pye le na ye. Amen, le nii ke syi.

Yesu kapāyī ma wīi nen

⁶ Yāhā ke laantār wīi pye ye kē ke Yīndefua Crise kāmāy na, ma ye yee ye n nii ke wām. Yagaa, ye pye mii, ma loo laantār wīi nde miy

yaha, ma ye yīntar wā klaha kānfuē laa ter ye? Loo nde fīhī yē kā ra na!

⁷ Cīinde n tāy, kānfuē laa ter wee le maha n sroņ ma ter le Crise kapāyī wīi yaha ye, kapāyī lii tē ye klaha. Ya'a yāā, tē pāā wāā ye ye ke syi, mpāy ma pe ye wlāhā ma n ke circir, poo ga loo kapāyī nde yīntaha wā n klaha.

⁸ Wii ma yee woo ye klaha kānfuē laa ter ne, le sē -sē wāā le lii ne too klaha ye, ke ma sya pye ufua yi wo nklāņ wo woo, u yi Yāhā nawee-nklāņ wo woo, Yāhā yoosēn te pye ufua na.

⁹ Ta n maha le gbihi pāā: Wii ma nii kānfuē laa ter klaha, lii le sē wāā le lii ne tee luhu ye, Yāhā yoosēn te pye ufua na.

¹⁰ Myaha sē kē tē n ke nawee- ye ye. N myaha yāā Yāhā ye, loo tē n ke. Mii loo kai sē ne ye, n saa ne pye Yesu tēntēfua ye.

Pol pye mii ma nii Yesu tēnlēhe

¹¹ Wo nna, yii mpāy ye ma Yesu kāndeyārfa, ta n le pāā yi ye ye: Yesu kapāyī lii tē n klaha, nawee kacān wīi sē ne ye, nawee waa sē kē u le le soho ra koho wo ye,

¹² nawee kaklaha sē maha kē tuu ra klaha ye. Yesu kadye kē tuu le yar ra na.

¹³ Yii ge cā luhu ta pyer ne, tē naa n pye cāā gi cāā na tē pye Yiifee- kānde wo. Ke cāā na, ah ndee n ba naa Yesu kāndeyārfa nar-

ma naa kerker ndoo ga pe wĩ kua.

¹⁴ N ba cɛr yaha ra Yiifeewai kē wo Yiifee- kānde wāyār wo, ma maha ba wo Yiifee- wāle kānde yigi pe ne kayi ne.

¹⁵ Jaha, Yāhā -sē kayĩ pye ra kē. Ke bii ra yāŋ yi wa ke wũũ, ta n cā ba see; ke n ba ra yee ba, ta n nii ke tēntēfua.

¹⁶ Ke n ba ke Dya yar ra na, ra n nii u wĩ pāā nawee-mpāy ye pe wee Yiifee- ye. N sē waa yey loo tēn nde wĩ na ye.

¹⁷ Mpāy pe cāā nii ra yaha Yesu tēnlɛɛ, n sē maha ka poo fla na Yurusalem wo ye. N ba tɛr Arabi kāntraha wo, ma cā dur ga Damasu wo.

¹⁸ Dyɛ- tāā kur ye, ta n ka Yurusalem wo, wo n cā wii cā Pyar ne, ta n kuee u tāy plii sēnsye resyar.

¹⁹ Ma yi kāā u Pyar na, ma suhu wo Yīŋfua cīfua Syake ne, ta yīnde sē maha taha Yesu tēnlɛɛ waa na ye.

²⁰ Cīinde tē n tōr ye ye nde. Kawar sē ne tē n fua ye, Yāhā le cā.

²¹ Loo kur ye, n ka Syire kui wo tesē Sersyi kui ne.

²² Koo cāā na, Yesu kāndeyārfa mpāy pe pye Yudɛ kui wo, ma ba yawār ta, pe sē ba ra yāā cā wa yīnde ne ye.

²³ Nawee- pe naa nkāy tōr pe ye ra wĩ na, koo ya pe ba cā. Nawee- naa n yee: «Dya wii tuu bii naa Yesu kāndeyārfa nar- faale wo,

ma sya naa pe boo Yesu wĩ na, u nwo, tuu dur, ma nii Yesu wĩ tōr nawee- ye.»

²⁴ Loo nde n ta, pe n naa Yāhā sey ma yee, ke waha yia ra na, ma Yesu wĩ yar ra na.

2

Pol u Yesu tēnlɛɛwai ne

¹ Dyɛ- sēnsye resyar kur ye, ta n ka Yurusalem wo Barnabaase ne. N ba ka Tyite bya ne.

² Yrāhā nge wāyi yīŋ ba gbaha. Yāhā kē ke ba yee, n ka ke fla na, n ga yi Syake na Pyar ne ma suhu Nsān ne. Poo pe pye le Yesu kapāyĩ yahaseefa. Too ga dye, wo n wii yāā pe ne. Yesu kapāyĩ lii tē n klaha mpāy ye pe wee Yiifee- ye, ta n le tege ta pe kē, pe n yāŋ le le laam wo. Tēn lii tē tē tɛr wa, ma suhu lii ne tē yigi yagaa, n sē naa n traha ke nii wāwaha pe yīnde na ye.

³ Tyite wii tuu ba ka ra ne, Yiifee naa sē kē ye. Pe sē -sē u crāhā le wākūũ kānde wo, tuu kūũ ye*.

⁴ Nawee- mpāy pe sē Yesu kānde yār cīinde ye, ke ma ne pye mii, poo mpāy sē ba yuhu dye wlāhā wo ne, ma pe ya yē le kapān wo ye, wākūũ wĩ nde gɛ saa ne kuā yir ye. Cīinde dawarfa ba me poo ne. Pe ba pa yuhuyāŋsaha wo wo ye, ncā wo wee too wo wāle Yiifee- kānde yār nantāŋ laa? Poo ga wo yi kāā Yesu kānde wo,

* **2:3 2.3** Mpāy pe sē pye Yiifee- ye, ma naa n gaha pe Yiifee- yawāhā nwey wo, pe ne yai pe kūũ.

lii too sya, tefay n wo fua. Poo ga wo dur le wo wãle Yiiffee- kãnde yãmpar wo.

⁵ Wo le sye yaha pe na, wo sē yīŋ kor le pe kē laa gē wo ye. Wo wii waha ma yee, le Yesu kapāyī cīnde ma syi le wã klaha ye fla na ye!

⁶ Nawee- pe naa mpāy yāŋ ma yee, poo pe ma kaiyahaseefa, ta kalaa sē pye loo na ye, nawee- bye ma wācēŋ Yāhā ye. Poo kaiyahaseefa sē laa yāā le kuee le Yesu kapāyī na, pe n tōr ra kē kafuē ye.

⁷ Tē Yesu kapāyī pāā nawee- mpāy ye pe wee Yiiffee- ye, pe yahaseefa gē le yāā ma yee, Yāhā kē ke ra taha loo tēn na mii Pyar wāŋ syi dyaŋ pe Yiiffee- ne.

⁸ Yāhā Pyar ta Yesu tēnlēhē, Yiiffee- myaha na. Ke -sē ta bya ta Yesu tēnlēhē Pyar wāŋ syi dyaŋ, nawee- mpāy myaha na pe wee Yiiffee- ye.

⁹ Mpāy pe ma le Yesu kãnde yīŋ na, Syake, Pyar tesē Nsān ne, pe n pe klue le ra wāŋ laam wo, Barnabaase wāŋ bya ne, too waha cā wii tesē poo ne, too ma yīmbui nen na, too ga waha ka nawee- mpāy ye pe wee Yiiffee- ye, poo pe -sē kuee Yiiffee- ne.

¹⁰ Lii ya pe ta wo kē, loo ne nde ne: Pe yee, fēnfa mpāy pe ma Yesu kãndeyārfa yawāhā wo Yurusalem wo, too ma n naa n faha poo wī ne ye! Cīnde na, n sē -sē faha pe wī ne ye.

Pōl laa kuān Pyar ye

¹¹ Wo sē ba pāā wāā le la Pyar ne yīmbui nen na? Loo nde naa bye ne, Pyar n ba kaa pa Yātōosyi wo, ma ba tee pye, ta n u tē gbe yi le ne nanihi wo.

¹² Tuu ba dye, u wāā naa n di nayōr saha na Yesu kãndeyārfa mpāy ne pe sē pye Yiiffee- ye. Syake n ba nawee- mpāy ter lēhē wāā pe n pa. Poo pye le wākūū kãnde wo. Pyar tuu poo yāā, u n fya yagaa, ma u ya yi kāā pe naweetee- nsoho wo, u sē maha wāā n di pe ne ye.

¹³ Pyar tuu tee pye, Yesu kãndeyārfa mpāy pe pye Yiiffee- pe naweetee- nklāŋ wo, pe bye n taha u Pyar na, ma sya ta Barnabaase bya n yāŋ pe wāteepyē na.

¹⁴ Tē ba yi le cāŋ na, ma le yāā, le sē sron Yesu kãnde wo ye, ta n Pyar tē gbe yi le ne pe nawee- bye yīnde na ma u pye: «Ah dya! Yagaa woo la, taa cā laa cā Yiiffee- kãnde na? Ah ndee, ma ba mii wlāhā naweetee- ne, mpāy pe wee Yiiffee- ye. Lii kuee mii, ye sē naa le pye yii na ye? Yagaa ma yee, mboo mii dur yi. Mboo gē cā, ma saha naweetee- ta, pe n pe pyer miy yaha pe dur pe Yiiffee- pyer gbe ye.»

Nawee- ter bye ma wācēŋ Yāhā ye

¹⁵ Cīnde ne, wii poo na, wo see Yiiffee-, wo wee pe naweetee- dyaŋ ye, poo mpāy pe sē Yāhā cā ye.

16 Wo -sē le cā, wii u Yesu Crise ta u Yater, woofua tuu sronj Yāhā yīnde na. Ke sē nii mii kānde lii Yāhā le ta u loo yigi u ya koho fānga ne ye. Koo syi kē wo bya n Yesu Crise ta wo Yater ma cā sronj Yāhā ye. Ke sē nii mii kānde lii Yāhā le ta, wo loo yigi wii koho fānga ne ye. Kānde lii Yāhā le ta, waa saha le yigi u ya koho fānga ne u waha sronj yāh Yāhā ye ye.

17 Wii too sya nii Yiifee-, ah ndee u Yāhā Yīndefua Crise woo too ta wo Yater ma cā sronj Yāhā yīnde na? Pe ma yee, too u Crise ta wo Yater, wo nii kapeepyefa, le ga nii mii yagaa, Crise woo, u wo le kapee wāpyenj wo. Le sē -sē wee koo syi ye.

18 Le ma mma ma syi dyanj: Waa ma u ga Crise ta u Yater, tuu ba dur u yee, a u wāku wīi saha ta woo n sronj Yāhā ye ye. Woosyifua kē u u ya dur n le kapee- wāpyenj wo.

19 Kānde lii le ta, n ma yee n ga nii waha, n le yār, n sronj Yāhā yīnde na, n saha yia ye. Kānde lii le ta le yee, tē yai gbā ne. Koo syi kē, ndoo na, n sē n ke tē ga nii waha, n sronj koo wāyār ya ne nantānj ye. Yagaa loo kua ra ye. Loo wīi na, n ma mii nakugu dyanj, ma -sē nii Yāhā wūū.

20 N ma mii pe ba ra wāā le kuey mar boo Crise ne trā na. Yagaa, n ma sya pye yrānj na, ndoo ge sē kē ye, u Crise woo kē, u ma yrānj na ta laam laam wo. Ta troho gii tē n tāhā yagaa kāntraha

nge na, u Yāhā Dya Yesu woo tuu ma ra Yater, ta n ke tāhā n taha u na. Woo wii ta ntānj dye u tāy u n sya ku ra wīi nā.

21 Yāhā ke -sē kayīi lii pye wo kē, loo ne nde: Ke yee, wo ma le sya ma yee, Crise ku mpar draha wo wo kapee- wāyeelahakāā wīi na, wo sronj wa koo yīnde na. Ndoo saa loo kayīi sye ye. Kānde lii le ta, ke ma ne pye nawee ga waha u ya waha le wāyār ne u sya ba sronj Yāhā yīnde na, koo myaha u Crise ka ku wāwaha.

3

Yesu wāta wo Yater loo le ma yīj

1 Wo nna Galasyifa, nwa syi nayān ye na too ne? Yoo tuu koo tekānj yoo ye na ke syi? N sē Yesu wāboo wīi tōr laha la gbεgbε ye ye, kii pe ba u boo trā na wo kapee- wīi na?

2 Ye tyii ra n ye yey kate nen ya ne: Kānde lii le ta, ye yii waha le wāyār ne laa, Yesu kapāyīi loo tee sya cīinde, Yāhā Yrā n cā dye ye ye?

3 Ye cā la kacān ye laa? Ye sē fe gbe la Yāhā Yrā ne, yagaa ma loo sye, ma n ke yii ga naa le Yāhā kānde yār yii koho fānga ne?

4 Ke n ta kangbāy nde tee yāā Yesu wīi na, ye yīmpε sē maha yār wa la? Loo nde saha nii wāwaha ye.

5 Yāhā kē, ke ke Yrā laha ye kē. Ke maha laanwo wūhū

pye yar ye na. Ye yee la kãnde lii le ta, tee le gbihi yigi koo syi? Aye, ye Yesu kapãyĩ wĩi sya le ye laam wo, koo syi Yãhã n koo pye ye kē.

6 Ye sē yãã, Brama wĩi ne le yrũhũ le yaha Yãhã sabangbãŋ wo ma yee:

«Brama bii Yãhã ta u Yater ma ke kaplãŋ sya le yaha kaplãŋ bye yaha ye.

Yãhã n -sē u yãŋ ma yee, u sroŋ.»

7 Ye yai ye cã ye yee, mpãy pe Yãhã ta pe Yater Brama wãŋ syi dyaŋ, poo pe sroŋ ma Brama kur wãm.

8 Ye sē yãã, le bii cãã yrũhũ ta nii ke sabangbãŋ wo ma yee, mpãy ma pe wee Yiifeye, pe ga ba Yãhã ta pe Yater, ke n sya yee pe sroŋ. Loo le ta, Yãhã n bii cãã Brama yar yaha le ne ma yee: «Ma wĩi ta, Yãhã ga ba kaa taha kãntrahafa kur bye na.»

9 Brama Yãhã ta u Yater, ma -sē yãã kaa taha u na. Koo syi kē, mpãy bye pe Yãhã ta pe Yater, ma ke kaplãŋ sya pe laam wo, Yãhã ga kaa taha pe na Brama wãŋ syi dyaŋ.

10 Kãnde lii le ta, wii ma u ya kar yaha le wãiyigi ne u ya fãnga ne, Yãhã kasãhã ma u yĩŋ na. Le ma le yrũhũ ta nii ma yee:

«Kãnde lii le ta,
wii ma yee u sē le bye
gbihi yigi tãŋ ye,
Yãhã kasãhã ma woofua
yĩŋ na.»

11 Ma'a Yãhã sabangbãŋ yãŋ, maa cã, nawee saha u ya waha le kãnde wãiyigi ne,

Yãhã n sya ba yee u sroŋ ye. Le ma le yrũhũ ta ke laam wo ma yee:

«Wii ma Yãhã ta u Yater,
u sroŋ Yãhã yĩnde na.

Loo ga ta u n cĩinde yrã yãã.»

12 Kãnde lii le ta, wii ma yee woo ga le yigi u ya fãnga ne, u cã ba sroŋ Yãhã yĩnde na, woofua sē koho taha yaha Yesu wĩi na Yater wãŋ syi ye. Kãnde lii le ta, wii ma u ya gbe le le laam wo, u -sē ke bye yigi tãŋ, mii loo sē ne ye, u yai gbã ne.

13 Kãnde lii le ta, wo saa waha le bye yigi tãŋ ye, koo syi kē, Yãhã kasãhã ma wo yĩŋ na. Yesu n -sē pa ma wo sya yaha Yãhã kasãhã koho wo. Tuu loo pye ke dyaŋ, u Yãhã ncafũhũ sya taha u ya na wo draha wo. Le ma le yrũhũ ta Yãhã sabangbãŋ wo ma yee:

«Wii ma kuey mar yaha trã
na,
loo yĩntaha kē,
Yãhã kasãhã too u na.»

14 Yesu wĩi nde ta yagaa, Yãhã ke bii yē ter Brama ye ma yee, u wĩi ta koo ga kaa taha kãntrahafa kur bye na, nawee- bye ga waha koo kaa wãtaha yãã yagaa. Loo ne Yãhã bii yē ter Yiifeye, tesē mpãy ne pe wee Yiifeye, ma yee wii ma Yesu ta u Yater, Yãhã Yrã ga dye woofua laam wo. Yesu wĩi ta, wo ga waha loo yãã.

Kãnde lii Yãhã le ta, le saha yer tã Yãhã yē wãter na ye

15 Wo nna, ye tyii ta n laa pãã ye ye: Gbã kafeye na,

nawee ma ga ku, ma lii pãã ta yaha, waa ga waha laa pãã suhu la le na laa, waa ga waha laa pãã cer yaha le na? Tuu lii pãã, loo le yai le pye.

¹⁶ Le ma ke dyaŋ Yāhā yě wāter ne. Yāhā yě ter Brama ye ma suhu u kur ne, le yale dey. Le sē yrūhū ta Yāhā sabangbāŋ wo ma yee u kur wām bye ye. Lii le yrūhū ta loo ne nde ma yee: «U kur.» Kur nawee nen ya wīi ne. Woo nawee nen nwo, u Yāhā Yīndefua Crise kē.

¹⁷ Kaplāŋ ngīi yīntaha kē ngīi: Yāhā yě wāter wīi ma koo syi. Yāhā yě ter Brama ye. Loo kur ye, dye- yīisyāŋ gbey sēnsye n ter, ke n cā ba le kānde ta. Koo syi, kānde lii le ta, le saha laa yi kãã ke yě wāter wīi na ye.

¹⁸ Yāhā laantār wīi pye wo kē. Kloho kē too n di. Kānde lii le ta, le ma pye wo yai wo wii waha le wāyigi ne wo cā koo kloho nge yāã, koo myaha kē Yāhā ke yě ter Brama ye lii ne, ke sē le yigi ye. Kānde lii le ta, le wāyigi wii ya fānga ne, loo saha nii Yāhā laantār wīi wo ye ye. Yāhā ke yě ter Brama ye lii ne, loo ne Yāhā laantār wīi wo ye.

Kānde lii Yāhā le ta, le wāyi yīŋ lii ne

¹⁹ Kānde lii le ta, ah le wāyi yīŋ lii ne? Yāhā le yi ma yee nwa? Kānde lii le ta, Yāhā le yi ma yee, too waha naa kai- war, nkāy wāpyeŋ ke n tāy ke ye tesē nkāy wāpyeŋ ne, ke sē yō ke laam wo ye. Ke loo kānde ta, le

n kuee yatata u fua n sya ba pa, wii Yāhā bii yě ter u wīi ne. Yāhā ke bii le kānde ta wa, ke n ke yāhāyīŋ tēnlehe ye ta poo n le le soho kāntraha nawee waa koho wo, u sya u tōr u kāntrahafa yar.

²⁰ Kānde lii Yāhā le ta, le wīi na, nsohofa pye Yāhā nsoho wo nawee- ne. Yāhā yě wāter wīi fla na, nsohofua sē bii pye ye. Le pye Yāhā ya wīi Brama ne.

²¹ N ma n pãã ke syi, kānde lii le ta, ke sē nii mii le sē wāã le Yāhā yě wāter ne ye. Le wāã le. Lii le ma, Yāhā sē le kānde ta ma yee, nawee ma waha le yigi, u ga sroŋ Yāhā yīnde na ye.

²² Yāhā sabangbāŋ sē yee la, wo kapee- wāpyeŋ wo bye fyāhā yigi yaha? Koo syi kē, Yāhā bii yě ter kayīi lii wāpyeŋ ne, ke ga naa le pye mpāy kē pe Yesu Crise ta pe Yater. Pe Yesu Crise wāta pe Yater koo kē, le ga ta pe n loo kayīi nde yāã, pe sroŋ Yāhā yīnde na.

²³ Faale cāã na, Yesu yai ke sē bii dar wa ye, kānde lii le bii ta koo cāã na, le bii wo ta yāmpar wāŋ syi yatata Yesu yai n cā ba yi. Koo yai kē Yesu wātaŋ ne Yater.

²⁴ Ke syi, kānde lii le ta loo ne le naa wo yāŋ, ma naa wo kapee- yar wo na, Yesu Crise n cā ba pa. Yagaa u Yāhā Yīndefua Crise tuu pa wa, wa'a woo ta wo Yater, loo ya le ga wo ta, wo n sroŋ Yāhā yīnde na.

²⁵ Yagaa tuu pa wa, wo n u ta wo Yater, wo wee le kānde

yāmpar wo nantāŋ ye.

²⁶ Ye sē yāā, tee Yesu ta ye Yater, ye bye yii wāā le u ne. Loo na ye nii Yāhā pii.

²⁷ Ye wātāā na u Crise myaha ne, loo nde le yar ma yee, ye sefar le u ne. Ke syi ye u pyer gbe, ma nii u wāŋ syi dyaŋ.

²⁸ Ye ma Yiiffee- woo, ye wee Yiiffee- woo, ye ma yāmpa woo, ye wee yāmpa woo, ye ma naam woo, ye ma ca woo, ye bye wāā le Yesu Crise ne, koo ke ta ye bye ma wāceŋ Yāhā yīnde na.

²⁹ Ke ma pye ye ma u Crise wām, ye ma Brama kur. Ye -sē ga u Brama kloho di, kloho gii wī Yāhā bii yē ter yaha u ye.

4

Wo wee yāmpa nantāŋ ye, wo nii yagaa Yāhā pii

¹ Yāhā kloho wādi, le ma mii tuhufua kloho wādi dyaŋ, ke ne yi kicar waa na, ke u ta yaha wāpuale. Woo nwo ma wāceŋ yāmpuai ne, u ma sya nii klohodifua.

² Cāā gii u tuhufua tuu yar yaha, u ma ba le nō koo cāā na, u ga cā waha ke kloho di. Koo cāā ma yee ke sē nō wa ye, ah ndee u ma ne dye kuee mpāy koho wo, pe n naa u yē woo, u yīntaha n sya ba syii, u n nō ke kloho wādi na?

³ Wo bye wī ma ke syi; faale na, too sē pye wa Yesu kānde wo ye, wo pye mii kicaabir dyaŋ, wo pye

wam kānde fānga koho wo kāntraha nge na.

⁴ Cāā gii Yāhā ke bii tōr yaha, ke cāā ke ba nō, ke n ke Dya nō wāā kāntraha na. U n see ba naweete wāŋ syi dyaŋ. Kānde lii le ta, u pye le fānga koho wo mii nawee- bye wāŋ syi dyaŋ.

⁵ U le pye ke syi, ma waha nawee- yīŋ wloho yi le kānde fānga koho wo. Ke syi wo n waha nii Yāhā pii wii ndoŋ.

⁶ Lii le ta Yāhā n ke Yrā le ye laam wo, loo lii le ma Yesu bye wo, ye le cā la? Kayar kē, ke ye yar tee fīhī ma koo pii. Ke Yrā n ta ye n waha naa ke yee: Tuhufua.

⁷ Le ma nii ke syi mboo wii ye, ma wee yāmpuai nantāŋ ye, ma -sē ga naa n tōr ke pii ne. Taa -sē ma ke puee waa, maa waha ke kayūhū bye yāā, kayūhū nkāy ke ta yaha ke pii bye kē.

Pōl fya Galasyifa wī ne

⁸ Faale na, tee sē ba yi Yāhā cāŋ na ye, ye ba naa wān taa ter ta Yāhā draha wo.

⁹ Yagaa ye mii, tee yi Yāhā cāŋ na, Yāhā bye -sē yi ye cāŋ na. Ah le maha ba yigi mii ye ye, ye n maha yīntaha sroŋ kai- nkāy ter wāpyeŋ ne? Koo kai- ter ngī fānga sē nō Yāhā wāŋ na ye. Nwa ye n ke yii ga maha nii yāmpa kai- nkāy ter wāpyeŋ kue ye.

¹⁰ Ye tee mii, ye plii raa yāŋ yi yrey raa ne, yabehe nkāy ne, ma suhu dye- nkāy ne, ma nii kai nkāy ter pye koo

na ma yee, wii ma ke yigi, u ga sronj Yāhā ye.

¹¹ N fya ye wīi nde na, tēn lii kohō tē yigi ter ye fla na, ma le Yesu kapāyīi yar ye na, le yāā ga yi wāwahale?

¹² Wo nna, n ye nar nde ne: Tē nii ta ye dyaŋ, ma Yiifee-kānde miy yaha mii Yiifee naa sē kē ra ne ye, ye bya ye -sē nii ra wāŋ syi dyaŋ. Ye sē laa wāpee pye yāā ra na ye.

¹³ Ye sē ye laam too la, cāā gii cāā tē ba le Yesu kapāyīi fe yar ye na? Ta yan cāā sē na, tē le tōr ye ye?

¹⁴ Ye fēn sya ta wīi na. Tē sya ba naa n yaa, ye sē ba ra laha ye, ye sē maha ba ra sye ye. Ye -sē mii, tee ba ra yigi mii Yāhā nawee dyaŋ ra ne, ma maha ba ra yigi, maa yee Yesu Crise dyaŋ ra ne.

¹⁵ Koo cāā na, ye laam ba flege cīinde. Ah nwa ke ye yigi yagaa wo, ye sē ye laam flege ra ne ye? N -sē cā ke cāā na, yīmpε ma ne pye wākuāyi wūhū dyaŋ, yaa ne yee tee ga ye wūhū kuā yi wāā ra kē.

¹⁶ Ah koo myaha, cīinde lii tē n tōr ye yar, loo wīi la, le sye ye ye, ma ta wo n nii napīi-?

¹⁷ Nawee- mpāy pe mii, pe pua yaha ye na mii, pe laam wūhū sē yō ye. Pe n traha pe ye cēr ra na, ye naa n taħa poo na.

¹⁸ Āwā, nawee ma pua yaha kai lii na u kuāŋ ne, le ma pye wa kayīi, le yō. N sē yee, ye pua yaha le na yaliile ya, n ma ye fla na ye.

¹⁹ Waa u pii ne, n nwo tē maha fēn gbihi n sya ye kur ye mii capeseesya dyaŋ, lai u yigi. N ga kuee too fēn nde wo yatata, ye n sya ba u Yāhā Yīndefua Crise laam ter yāā.

²⁰ Mii ngaa dyaŋ, waa u fihī ne ta gbe ta yagaa ye tāy, ta n ne ta laam wūhū byε gbihi tōr kaa syi dyaŋ ye ye, ye n ke kai- war. Ta laam sronj wlāhā ye wīi na.

Yānsya puee tesē casyaŋ wūū ne

²¹ Ye sē kai- cā ye, ma nii le kānde kuε kohō ke, kānde lii le ta. Ye sē loo kānde nde wūhū war ye, koo kē.

²² Ye sē le kānde wīi luhu la Brama wīi na? Brama bii pii syām see, u nen see u yānsya Yegar na, ma u syām wuhu see u casyaŋ Sara na.

²³ U yānsya puee wāyāā wīi nii nawee laam wīi. Wii u ma casyaŋ, Yāhā kē ke ta, woo n u wūū yāā see. Yāhā sē bii yē ter la u puai Brama ye puee wīi ne?

²⁴ Poo ca syām mii wīi gbaha; laa kē Yāhā ke tōr yar wo na pe wīi ne, loo kai ne nde: Poo ca syām mii wīi ma mii kate- syāŋ dyaŋ, Yāhā ke yar nawee- na. Le kate cir wīi ne Yegar wīi ne.

²⁵ Yegar wīi ma mii ke yāŋ nge wīi dyaŋ, pe n yee Senayi. Kānde lii Yāhā le ta, koo fla kē Yāhā bii le yar wo wādyaha Musa na. Mpāy ma yīŋ le yaha loo kānde wo, poofa ma yāmpa mii yānsya Yegar dyaŋ tesē u yāmpua ne. Le ma ke syi dyaŋ le Yurusalem klo ne, lii Yiifee-

pe ma le laam wo yagaa. Koo flafa ma Yiifee- wâlê kânde yâmpa.

²⁶ Yâhâyîŋ Yurusalem gii ke ma, ke wee yânsya ye, ke ma nangbân puee wân syi dyaŋ. Koo ma wo nahafua mii Sara wân syi dyaŋ.

²⁷ Le ma le yrûhû ta Yâhâ sabangbân wo ma yee:

«Naa nuhu di, Yurusalem klo*,
mboo wii, cɔɔ dyaŋ
kicar sê kê u myaha na
ye.

Naa laanfîr tēŋ tē, mboo wii,
taa sê pesee yan cã ye.

Cɔɔ wii pe ta yaha,
u pii -sê ga ba nihi ta ter
wii wâm yaha
tuu ma puai ne.»

²⁸ Wo nna, ma -sê yee yii na, ye wîi ma mii Sara dya Yisyake wîi syi dyaŋ. Yâhâ bii yê ter Yisyake wâsee wîi na. Yâhâ yê ter ye bye wâsee wîi na, koo syi ye ma Yâhâ pii cîinde.

²⁹ Faale cãã na, kicar wii tuu bii see ke dyaŋ nawee laam wîi ya na, u bii sye kãã kicar nwo na, ma naa u fây, kicar wii Yâhâ ke ta u n see. Loo nde -sê n gaha ke syi yagaa. Nawee- mpây pe ma Yâhâ pii, pe n fây mpây koho wo, pe wee Yesu kânde wo ye.

³⁰ Yâhâ sabangbân -sê lii pãã pe wîi na? Ke yee:

«Brama, yânsya nwo kar wãã u dya ne.

U yânsya puee sê yai tuhufua kloho wãwãadi ne

u casyaŋ wûũ ne ye.

Casyaŋ wûũ ya,

u yai u tuhufua kloho
wãdi ne u ya ya.»

³¹ Wo nna, ke syi dyaŋ, wo wee yânsya pii ye, wo ma casyaŋ pii.

5

Yesu wo le tefay kânde wo

¹ U Yâhâ Yîndefua wo yîŋ yi kãã kai- wo, too fîhî naa tefay sya. -Ye kuee poo tefay wãsyay wo, ya'a syi ye maha yii dur le yâmpar wo ye!

² -Ye luhu ra ye! Ndoo Pol tē n pãã ye ne. Ya'a yee, a wãkûũ wîi loo le nawee ta u n sron Yâhâ ye, u Crise gbã wîi sê -sê wee ngaa ye ye ye.

³ Ta n le gbihi tōr laha ye ye: Wii ma sya ma kûũ, ah kânde lii le ta, ufua u -sê le bye yigi tãŋ, u ma syi faha wîi nen laa gɛ yaha ye.

⁴ Yii mpây tee yee, ye ga waha yia, ye le kânde teebɛɛɛ bye yigi tãŋ, ye ba sron ke yînde na, le nii mii, ye yii cer u Crise na. Ke syi ne Yâhâ ke laantâr wîi lii pye ye kê, ye le sye.

⁵ Wii poo na wo yee, wa'a Syayahafua Yesu ta wo Yater, wo ga sron Yâhâ yînde na. Loo nde ne, too koho taha yaha le na. Yâhâ Yrã -sê ma wo laam wo, le fânga wãã wo kê loo nde wãsɛŋ na.

⁶ Mboo wii ma sya ma yîmbui wãã le Yesu ne, ma kûũ woo, ma sê kûũ woo, laa wee le na ye. Lii le ma yîŋ,

* 4:27 4.27 Yâhâ bii Yurusalem klo miy yaha yalaale nsoho wo. Le klo ntãŋ -sê ba dye Yâhâ tãy, ke n sya yê ter le ye pii buar wîi ne.

ma u ta ma Yater. Loo nde yāṅ n cā ma nampyeṅ- ntāṅ wādye wīi na ma tāy.

⁷ Tee naa ye troho tāhā le cīinde kānde wo, ah yagaa yoo ye ta, ye sē n luhu le cīinde kānde wūhū ye ye.

⁸ Kaplāṅ nkāy penefa mii pe tōr ye ye, poo ga ye ta ye n dye wākūū kānde wo, koo kaplāṅ ngīi Yāhā wūhū sē kē ye, Yāhā gii ke ye yee, tee pa koo ye.

⁹ -Ye ncasur wīi yāṅ: Te car ya, te ga waha bur miy ta pe n fua yir. Yāhā kānde kaklaha ma too ncasur dyaṅ. Lii ma kāṅṅ yi car ya cīinde wo, le ga waha nawee laam wlāhā, le u yi kāā cīinde wo.

¹⁰ Wo bye too -sē mii Yīṅfua Yesu koho wo, n cā ma yee, yaa ba ta yē wīi sya. Ma -sē yee wii woo na, tuu nii ye laam kān n wlāhā, u ma sya pye mii syi, Yāhā ga ufua sāhā.

¹¹ Wo nna, ke ma ne pye mii, n wākūū wīi le ta kaklaha wo, nawee- ga ne naa ra fāy lii ne? Tē -sē nwo, n Syayahafua Yesu trā wāku wīi pāā ma yee, loo ya le ga waha wo ta wo n sroṅ Yāhā ye, loo nde ne le ncafūhū yigi pe kē.

¹² Mpāy pe ye laam kān n wlāhā, le ma tāy pe ye, pe kaa taha pe wākūū pyer na, pe sya naa pe ya sā mii pe pe yar sā mii syi.

¹³ Wo nna, yii na, Yāhā ye yee yi, ma ye le tefay kānde wo. Pe ma yee tee nii pra mii nangbāṅ pii dyaṅ, pe sē -sē yee, tee naa ye laam kapee-

koo pye ye. -Ye laantār roo le ye laam wo, -ye naa koho le yii ye!

¹⁴ Kānde lii Yāhā le ta, ke katan bye ba ke ya wāā sya katan nen nde wo, lii le n yee: «Ma ya wīi le n tāy ma ye mii syi dyaṅ, tyii ma nampyeṅ wīi n naa n tāy ma ye ke syi.»

¹⁵ Ya'a yii pyer ta te n nii waygapyāhā wān, waa ma nii waa nar-, waa ma nii waa duai, -ye -sē yii yigi, mii loo kai sē ne ye, yaa yii wīi kua.

-Ye naa n luhu Yāhā Yrā loo ye!

¹⁶ Lii le ba pye ra ye wātōr wīi ye ye, le nde: Ye tyii Yāhā Yrā n naa ye troho wātāhā sroṅ! Ke ma pye ke dyaṅ, ye laam kapee- saa naa ye troho wātāhā sroṅ ye ye nantāṅ ye.

¹⁷ Wo ya laam wūhū nii, ke wee wācēṅ Yāhā Yrā wūhū ne ye. Yāhā Yrā wūhū bya nii, ke wee wācēṅ wo ya laam wūhū ne ye. Too fle sīi nde n wāā te ya ne, koo syi kē wo saa waha wo laam kayūhū pye ye.

¹⁸ Yāhā Yrā ma -sē nii ye troho wātāhā sroṅ ye ye, kānde lii le ta, ye wee le fānga koho wo nantāṅ ye.

¹⁹ Nawee laam wūhū ke u le kapee- nkāy wāpyeṅ wo, ke ngīi: Ke u ta u n nii tyatyāhā, ke u ta u n nii worfua, ke u le cayor wo.

²⁰ Ke u le mpar kānde wo, tekāṅ kānde ne; ke maha u le nalaha kānde wo, wāhā kānde ne, laanyar ne, ncafūhū ne, kaplāṅ wātyīn

kānde ne u nampyeŋ ne, wācāŋ wo pe ya ne,

²¹ waa koho kla wāyāŋ ne, sēnwōr ne, tefēn ne. Ke maha nawee le kapee- nkāy wāpyeŋ wo mii nkāy syi dyaŋ, too yāā ter. N ba le pāā wa ye ye, n ga maha le dur pāā yagaa: Mpāy pe koo syi nkāy pye, pe saa dye Yāhā Yai klo wo ye.

²² Yāhā Yrā le wo le kayūhū nkāy wāpyeŋ wo, koo kē ngīi: Le wo ta, nawee- ntāŋ n dye wo tāy, wo n nii laanfīr ne, Yāhā yrīŋ ne, laanyīn ne, laantār ne, laanyōm ne, ma n sroŋ, ma n nii prafa, ma waha n yia wii na.

²³ Mpāy pe kai- ngīi syi pye, kānde lii Yāhā le ta, pe sē le sye ye.

²⁴ Mpāy pe ma Yesu kānde wo, pe pe laam kapee- miy yaha. Ke nii mii pe ke kuey mar boo Yesu ne trā na.

²⁵ Yāhā Yrā ne, le wo laam wā n klaha wo kē, koo syi kē wo yai wo tyii le na, le n naa wo troho wātāhā sroŋ wo kē.

²⁶ Wa'a syi wii gbe le yataŋ kānde wo ye. Wa'a syi maha naa nawee laam war ye. Wo yīnde ma syi maha naa n yi wo nampyeŋ- wān na te n naa laam yigi wo kē ye.

6

¹ Wo nna, wii ma tā yigi kapee wāpyeŋ wo ye fla na, yii mpāy, Yāhā Yrā ke ye troho wātāhā sroŋ kānyīi wo, -ye pāā u ne, ye u yi le kapee wo, ye u dur le kānyīi wo sūu laanyīn ne! Ta n

maha nde pāā yii nanem bye ye: -Ye yii yigi, mii loo kai sē ne ye, yaa waha gbe kapee- wāpyeŋ namihi wo yii ndoŋ.

² -Ye naa koho le yii ye ye yīŋ teger wātēŋ wo. Loo nde ma n pye ke syi ye nsoho wo, ye Yesu laam wīi pye.

³ Wii ma ntraŋ ka n gbā, a woo ma ngaa, u sē u ya kar yaha la u ya ya?

⁴ Nawee nawee woo, u naa u ya troho wātāhā yāŋ. U ma cā le yō, u ga waha yay di loo na. U ma syi u naa u ya tōr waa ne, u naa re di ye.

⁵ Nawee nawee woo, u yīŋ wīi ne: Wii ma ba nii u kapyeŋ tōr Yāhā ye, waa saa ba pye u ne ye.

⁶ Wii ma nii ye klaha le Yāhā kaplāŋ ne, ye -sē yai ye naa ye klue wān taa wāā u kē. Tuu ga waha u ya ntraŋ wīi lii pye, le ma tāy u laam wo, u n le pye u klahafua kē, le yō.

Ma'a ngii tāhā, koo kla maa yaa

⁷ Ya'a syi yii kar naa n yaha ye, waa wee u Yāhā ler ye. Mboo nawee, ngii raa tāhā, koo raa n pai yaa.

⁸ Mboo wii ma nii ma laam kapee- wūhū tāhā, koo raa ga ba yaa, ke n ta ma sukūhū wāyāā n klaha-, ma n kuee yai tāŋ gbā wo ma kuāŋ ne. Mboo wii ma -sē Yāhā Yrā wūhū tāhā, koo raa ga ba yaa, ke n ta ma n sukūhū yāā, ma cīinde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye.

⁹ Le yai wo naa kayūhū pye, wa'a n fāy sya ke wāpyeŋ ne ye. Wo ma yee,

wo sē n fāy le ne ye, Yāhā per ma ba nɔ, waa ba wāyī yāā loo kur ye.

¹⁰ Ke ma pye ke syi, kayī pyesaha ma pye mboo wii ye nawee- kē, naa le pye pe bye kē! Ma'a syi naa n faha Yesu kāndeyārfa wī loo ne ye.

Te kaklaha kuasaha

¹¹ -Ye yāŋ, ye sē ta koho yrūhūsaha fla yāā la nwo gbaagbaa, tē yrūhū.

¹² Mpāy pe n ke poo ga ye gbihi le wākūū wo, myaha kē pe n ke. Lii le pe ta le na, loo ne nde: Pe ma yee, nawee ga waha sukūhū yāā u Yāhā Yīndefua Crise ya gbā myaha ne trā na, pe ga kayīhī yāā nawee- koho wo. Pe sē -sē n traha pe koo yāā ye.

¹³ Poo mpāy pe wākūū kānde yār, kānde lii Yāhā le ta, pe n yār la le teebɛɛ bye wo? Lii ya pe n ke pe n traha ye kūū, pe n waha naa pe ya sey, pe naa n yee, a poo waha yia, ma ye ta, ye n nde pye ye kadye na.

¹⁴ Ma -sē yee ndoo woo na, n sē nii sey laa ne, mii Yesu Crise wāku wī ya sē ne trā na wo wī na ye. U gbā wī na, n ma driyē nge kai- bye yāŋ, n sē ma ne yāā ke kla kua ra ye ye. Koo kai- ngī ma nii ra wlan, koo ga ra par- yigi, n ma ne nii ke ye nakugu dyan, n saa cā ge cā n naa n gaha koo kue ye ye.

¹⁵ Ma kūū woo, ma sē kūū woo, yīŋ wee laa na ma ter laa yaha ye. Lii le ma yīŋ ne, Yāhā n ma ta nafuē laanfāyōm ne.

¹⁶ Mpāy bye pe n yār poo laanfāyōm ter syi ne, poo pe ma Yāhā pii, Yāhā pe yee Brama kur pii. Yāhā yrīŋ wāā poo kē, ke maha pe fen di.

¹⁷ Ye ma n ba naa ra fāy nantāŋ kai nde syi ne ye! Narfar tii pe re yi ra kadye na, te le yar, nawee- me pe ra nuhu Yesu wī na.

¹⁸ Wo nna, wo Yīŋfua Yesu u u laantār yar ye na. Amen, le nii ke syi.

Pol saba kaplāņ Yefesyifa ye

Syaha fla

¹ Ndoos Pol kē tē saba nwo yrūhū, ndoo wii le tāy Yāhā ye ke n ta ta Yesu Crise tēnlēhē. N u yrūhū nō wāā Yefesyifa mpāy kē pe ma Yāhā wām, ma sroņ te seefar rii ne pe le Yesu Crise ne.

² Wo Tuhufua Yāhā tesē wo Yīņfua Yesu Crise ne, ke laantār yar ye na tesē ke yrīņ wāā ye kē.

Yāhā kayūhū wāā wo kē, -too ke sey!

³ -Too wo Yīņfua Yesu Crise Tuhufua Yāhā sey! Ke kaa taha wo na wo seefar na, wo seefar rii too le Yesu Crise ne, ma yāhāyīņ fla kayūhū wūhū bye le wo laam wo.

⁴ -Ye yāņ, Yāhā sē ba driyē tāhā wa gē tāhā wa ye, Yesu Crise kāmāy na ke ba wo yāņ yi wa, wo nii ke wām, wo ba nii ke yaha ye wo laam ne gbēgbē, kapee laa ma n pye wo yīņ na ye.

⁵ Wo ntāņ pe ba dye wa Yāhā tāy, koo kē ke n ba cāā le ta wa, koo ga ba wo ta, wo n nii ke pii Yesu Crise kāmāy na. Le tāy Yāhā ye, koo ke n le ta ke dyaņ

⁶ ma yee, wo ba naa loo laantār wīī nde miingbāņ gboho, laantār wīī lii ke le yar wo na ke dyaņ wo seefar wīī na too le ke Dyabua ne.

⁷ Too seefar le Yesu Crise ne, wo par sya kapee-wāpyeņ yāmpar koho wo Yesu Crise ntāņ wāwoo kāmāy na. Yāhā wo kapee-gbe kāā wo yīņ na. Yāhā laantār te gboho mii, ke -sē koo ngīī bye pye wo kē koo syi ke dyaņ.

⁸ Ke ke laantārngbāņ yar wo na, ma laantor le gboho wo laam wo, tesē kacān ne busāā:

⁹ Koo n wo ta, ke laam wīī lii le sē yi yāā gbaa na ye, ke le yi yagaa, wo n le cā. Ke ba le cāā ta wa, koo ga ba ke laam wīī yar wo na Yesu Crise kāmāy na.

¹⁰ Yāhā ke yale lii ta, le ma ba nō, ke ga ba ke laam wīī nde pye yi tāņ; loo ne ke ga ba yāhāyīņ wān bye wāā le kāntraha wān bye ne, u Yāhā Yīndefua Crise n nii te bye yīņ na.

¹¹ Too seefar le u Crise ne, wo bya nii klohodifa. Ye sē yāā, Yāhā ba cāā wo yāņ yi wa ke laam wīī na. Lii ma tāy Yāhā ye, ke ga le ta wa, ke cā ba le pye kur kuē ye.

¹² Ke wo yāņ yi ke syi, ma yee -too naa ke miingbāņ gboho wo kānkai- bye wo, wii mpāy too cāā seefar le u Crise ne ma koho taha yaha u na.

¹³ Le cīīnde kapān lii le ye wāsyayaha wīī pāā, ye bye le luhu ma Yesu Crise ta ye Yater. Loo ne, Yāhā n ke puhu mar gbāā ye na ke Yrā wāwāā ne ye kē, ke Yrā lii ke ba yē ter le wāwāā ne nawee- kē.

¹⁴ Yāhā yē ter ke kloho

kayūhū nkāy wāwāā ne ke nawee- kē, too Yāhā Yrā yāā wa, wo cā yagaa ma yee, waa ba koo kloho kayūhū ngī yāā. Waa ba yi kāā kapee- wāpyeŋ yāmpar wo wo kuāŋ ne. Wii mpāy wo ma Yāhā wām, -too naa ke miingbāŋ gboho!

Pol Yāhā nar Yefesyifa wī na

¹⁵ Nkāy bye tē tōr ye ye koo ngī bye wī na, ma suhu tē luhu ye Yīŋfua Yesu ta ye Yater mii, tesē mpāy pe ma Yāhā wām pe ntāŋ dye ye tāy mii,

¹⁶ yalebye n syaha wāā Yāhā kē ye wī na. N ma n pāā Yāhā ne, n sē n faha ye wī ne ye.

¹⁷ N ke nar, ke laantor le ye laam wo, tesē ke maha ke laam wūhū yi gbaa na ye kē ye n ke cā. Ye sē yāā, wo Yīŋfua Yesu Crise Yāhā kē, koo gii ke ma wān bye Tuhufua. Koo gii myaha ke gboho.

¹⁸ N maha ke nar, ke ye laam gbihi ta ye n waha cā, lii ne ke ye yee ma yee, tee koho taha yaha le na. Ye maha waha cā, kacān wee ke kayūhū nayōr na ye, kayūhū nkāy ke ta yaha mpāy kē pe ma ke wām.

¹⁹ Ye maha cā, kacān wee ke fānga wāgboho na ye, fānga gii ke n wāā wii mpāy kē, too Yesu Crise ta wo Yater.

Koo fāngangbāŋ nge gē kē Yāhā ke yar wo na. Yāhā fānga wo ta wo n Yesu ta wo Yater.

²⁰ Koo fānga maha u Yāhā Yīndefua Crise ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye, ma maha u kuā yir ga ta yāhāyīŋ na ke ya kāndigi koho kue ye.

²¹ Koo fla nge na, Yāhā u ta u n nii fānga ter bye yīŋ na, yīnfar ter bye ne, sāndāā ter bye ne pe fānga ne. U miingbāŋ ter myar tii bye yaha te yi wa yagaa, ma suhu tii bye ne te ga ba yi kur kue ye nantāŋ.

²² Yāhā wān bye ta kai-bye ne u troho flāhā tāy, ma maha u taha mpāy bye yīŋ na pe n yār u kānde wo. Woo nii yīŋ

²³ u kāndeyārfa -sē nii kadye; woo wii u ma teebehe bye wo, u tēn tē u nawee-laam wo, ma u ya yar pe flāhā tāy.

2

Ye sē n tōr nakur ne nantāŋ ye, ye n tōr yrāŋfa ne

¹ Faale wo, tee sya pye yrāŋ na, ye naa n tōr nakur ne Yāhā ye, ye wāteepye wī na tesē ye kapee- wāpyeŋ ne.

² Ye naa ye troho tāhā mpāy dyaŋ pe sē Yāhā laam wī pye ye, ma naa n luhu driyē nge yīŋfua ye, woo wii u fānga ma yāhāsyōr nsoho ya wo tesē kāntraha ne. Nawee- mpāy pe sē luhu Yāhā ye ye, u pe le kāmpee wo.

³ Faale wo, wo bye pye pe wāŋ syi dyaŋ, ma naa wii laam wūhū ya kar. Wo laam wūhū nkāy ke pee, koo ya too naa n pye. Lii too naa

n ga wo laam wo, loo ne too naa n pye. Koo ngĩ wĩ na, wo ba yai wāsāhā ne Yāhā ye mii mpāy dyaŋ pe sē Yāhā cā ye.

⁴ Yāhā -sē nge, ke laam tāy n ter, ke n wo fen di, wo ntāŋ maha dye ke tāy.

⁵ Too sya naa n tōr nakur ne ke ye wo kapee- wāpye wĩ na, ke wo ta wo n seefar le ke Yīndefua Crise ne, ma n tōr yrāŋfa ne ke ye. Tee sya yaha, Yāhā laantār roo ne te ta.

⁶ Too seefar le Yesu Crise ne, Yāhā wo ta wo bya n yir u ne gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye; ke n maha wo bya kuā yir ga ta yāhāyīŋ na u ne u niisaha wo.

⁷ Ke loo pye ma yee, nawee- nde cā yaha pe kuāŋ ne pe yee: Dye- nkāy bye wo ke n pai, kacān wee ke laantār wāgboho na ye. Ke laantār flāhā tāy, ke yō wo na, wo seefar wāle wĩ na Yesu Crise ne.

⁸ Ye sē yāā, Yāhā laantār ne, te ye sya yaha. Ye Yesu Crise ta ye Yater, ma waha loo kayīi nde yāā. Yii sē me tee waha yia ma koo wāsyayaha nge yāā ye; Yāhā kē ke loo nde wāā ye kē ke dyaŋ.

⁹ -Ye yāŋ, ye wāsyayaha wĩ nde sē nii mii wāplāhā gaa dyaŋ tee waha yia ma yii plāhā ma le yāā ye. Waa saha u ya sey loo nde ne ye.

¹⁰ Ye sē yāā, Yāhā kē ke wo tāhā; ke wo gbihi tāhā laanfāyōm ne wo seefar wāle kāmāy na Yesu Crise ne, wo naa kayūhū pye.

Yāhā bii cāā koo kayūhū ngĩ wĩ gbihi ta yaha wa wo kē, wo ba naa ke pye.

¹¹ Yii mpāy tee sē see Yiiffee- ter na ye, Yiiffee- naa ye yee, mpāy pe sē kūū ye. Pe n kūū naweete- wākūū ter ya na, pe kadye teelaa fla ya na, loo ya; ma nii n yee, a poo kūū. Yii poo na, tee pye mii syi dyaŋ faale wo, -ye ye laam too le na!

¹² Faale cāā na, ye ba dey u Yāhā Yīndefua Crise na; ye sē naa n tōr Yāhā nawee- ne ye, ye pye nampay draha wo. Yāhā ke bii yē ter ke nawee- ye kayūhū nkāy wāwāā ne, ye yē sē pye le laam wo ye. Ye pye driyē laam wo, laa sē ne tee koho taha yaha le na ye, ye sē maha pye Yāhā ne ye.

¹³ Ye ba dey Yāhā na. Yagaa, tee seefar le Yesu Crise ne, u ntāŋ wāwoo kāmāy na, ye yūhū crā Yāhā na.

¹⁴ Ye sē yāā, Yesu Crise gē kē tuu pa yrīŋ ne, ma pe Yiiffee- wāā le mpāy ne pe wee Yiiffee- ye, pe n nii koho neŋ na. Faale wo, le pye mii nkūnklāhā dyaŋ pe nsoho wo, ma pe war yi pe ya wo, ma pe ta napīi- pe ya ne. Yesu Crise tuu u ya wāā gbā kē, loo nde kāmāy na, u koo nkūnklāhā nge tra cāār,

¹⁵ ma Yiiffee- wāle kānde ta le n niī, yīŋ wee le na ye, loo tesē le kānde katan ne, ma suhu ke kayi bye ne. Yesu Crise loo pye, ma poo nawee- ter syāŋ mii ta, pe n seefar le u ne, ma wāā le nii yīmbui nen na, ma nii

nwonḡāṅ nenḡa.

¹⁶ Yesu Crise tuu ku trā na, u napeer fāṅga pye klaha-, ma ta nawee- ter syāṅ mii n nii mii kadye nen ya dyaṅ, ma wāā le Yāhā ne.

¹⁷ Yesu Crise pa koo syi, ma ba le kapān pāā, kapān lii le n pai yrīṅ ne Yāhā nsoho wo nawee- ne. Yii mpāy tee wee Yiifee- ye, ma pye ye ba dey Yāhā ne, u ba loo kapān nde pāā ye ye; yii ma suhu pe Yiifee- ne, poo mpāy pe ba crā Yāhā na.

¹⁸ Ye cā ma yee wo kur bye, pe Yiifee- ma wāā le mpāy bye ne pe wee Yiifee- ye, Yesu Crise kāmāy na, wo bye ga waha dye ga wo Tuhufua Yāhā tāy ke Yrā Fāṅga na.

¹⁹ Loo nde ta, yii mpāy tee wee Yiifee- ye, ye wee nampay draha wo nantāṅ ye, ye wee mii kulaafa wāṅ syi dyaṅ nantāṅ ye. Ye bye n tōr Yāhā nawee- ne yagaa, ye bye ma Yāhā nwonḡa.

²⁰ Ye bya ma mii ntēmbar rii dyaṅ pe fāā n yir ke nwongbāṅ nakūy na, ke nakūy lii pe Yesu tēnlehe pe ta, poo ma suhu pe faale Yāhā kaplāṅ tōrfa ne. Ntēmblaha gii ke -sē ma yīṅ ke nwonḡ wāfāā wo, koo kē Yesu Crise ne.

²¹ Woo u fāṅga wāā ke nwonḡ wāfāā na ma yee ke waha naa n fāā, ke jruhu naa n gaha ke ba nii Yāhā kangbāṅ, ke nii Yāhā wāṅ. Yīṅfua niisaha kē ke ne.

²² Tee seefar le Yesu Crise ne, ye bya ma mii ntēmbar raa dyaṅ ke nwonḡ wāfāā wo,

loo na, yii ma suhu pe Yesu kāndeyārfa bye ne, ye nii mii nwonḡ dyaṅ Yāhā ma ke laam wo ke Yrā kāmāy na.

3

Pōl tēn mpāy ye pe wee Yiifee- ye

¹ Loo ne, n Yāhā nar ye kē, ndoo Pōl wii pe tā nwompīhi laam wo Yesu Crise tēn wīi na, mpāy kē pe wee Yiifee- ye.

² N cā, ye ra wīi yāā luhu, Yāhā kē ke yō ra na, ma ke kaplāṅ wāpāā tēn le soho ra koho wo, n le tē ye kē.

³ Yāhā Yesu Crise yar ra na, ma loo tēn nde le soho ra koho wo. Yesu Crise wii n sē u wīi cā yāā ye, ke le gbe yi ra ye gbaa na. N kaplāṅ nkāy tōr wa ye ye loo nde wīi na, u saba nwo laam wo.

⁴ Ye ma koo fla kal, yaa cā ye yee, Yāhā laantor le ra laam wo u Yāhā Yīndefua Crise wīi na, loo lii waa sē le cā yāā ye.

⁵ Faale cāā na, nawee- sē bii le cā ye; yagaa Yāhā Yrā kāmāy na, Yāhā le gbe yi Yesu tēnlehe ye gbaa na ma suhu u kaplāṅ tōrfa ne, poo mpāy pe ma Yāhā wām.

⁶ Yāhā ke lii gbe yi gbaa na yagaa, loo ne nde: Yesu Crise kāmāy na, mpāy pe wee Yiifee- ye, pe bya ga ba ke Yāhā kayūhū yāā pe Yiifee- ne wācēṅ, kayūhū nkāy Yāhā ke ta yaha ke nawee- kē. Yesu kāndeyārfa mpāy pe wee Yiifee- ye, ma suhu mpāy ne pe ma Yiifee-, pe bye nii kadye nen dyaṅ,

Yesu Crise woo nii pe yīŋ. Yāhā ke bii yē ter kai- nkāy wāpyeŋ ne ke nawee- kē, mpāy pe wee Yiifee- ye, pe yē ma le wo wāceŋ pe Yiifee- ne. Le Yesu kapāyī loo yar wo na.

⁷ Yāhā yō ra na, ma kayī laa wāā ra kē, ma ra ta ra n nii le Yesu kapāyī tēntē. Loo nde wī na, ke fānga wāā ra kē, fānga gii ke tēn tē nawee laam wo.

⁸ Wii pe yāŋ n kloŋ Yāhā nawee- bye laam wo, n sē nɔ ɛ nɔ u na ye. Yāhā -sē yō ra na, ma ra taha, n naa u Crise kayūhū yar mpāy na pe wee Yiifee- ye. Koo kayūhū ngī, yīŋ ma ke na. Ke n dege, kacān wee ke na ye.

⁹ Ke maha ra taha, n nawee- yar laha pe n ke laantor wī cā u Crise wī na. Ke laantor wī lii ke bii cāā ta, waa sē le cā yāā ye. Yāhā gii ke kai- bye tāhā, ke sē ke laam wī nde yar yāā waa na mii yagaa sē kē ye.

¹⁰ Loo na, sāndāā ter bye pe ma yāhāyīŋ na, pe fānga ne, pe bye n waha le yāŋ cā Yesu kāndeyārfa yawāhāfa kur bye na pe yee, Yāhā laantor wūhū yō ma maha nihi, kacān ɛ wee te na ye.

¹¹ Yāhā ke bii lii ta, kacān wee yāā le yale wādey na ye, loo ne ke pye yagaa, wo Yīŋfua Yesu Crise kāmāy na.

¹² Too seefar le u ne, ma maha u ta wo Yater, kānde ma wo ye, wo n ga waha crā Yāhā na laanyīn ne.

¹³ Loo nde na, n ye nar, ye ma syi ye yee a ndoo ka n fāy ye, ye laam ma n naa n

wlāhā ye ye ye! -Ye yii plāhā: Wākafāy sē kē ye, miingbāŋ wī ne ye ye.

Pɔl naa Yāhā nar ma ke miingbāŋ gboho

¹⁴ N ma Yāhā laam wī nde wāgboho yāŋ tesē le nayōr ne, n ne too kānklūy na wo Tuhufua Yāhā yaha ye, n u sey

¹⁵ woo wii u ma wān bye Tuhufua yāhāyīŋ na tesē kāntraha ne, koo ke re ta yrāŋ na.

¹⁶ N ke nar, ke miingbāŋ nayōr ke gboho mii syi dyaŋ kacān wee ke na ye, ke ye laam gbihi ta koo syi dyaŋ, pe n nii fānga ne Yāhā Yrā Fānga kāmāy na.

¹⁷ N maha ke nar, tee u Yāhā Yīndefua Crise ta ye Yater, loo nde n ta u n nii kuee yai tāŋ ye laam wo. N ke nar, ye cā ye ntāŋ dye Yesu tāy fānga ne.

¹⁸ N ke nar, yii ma suhu pe nawee- mpāy bye ne, pe ma Yāhā wām, ye waha cā ye ntāŋ dye gboho u tāy, kacān wee u laantār wāpaha na, ke wātyī ne, ke wājruhu ne, tesē ke wācuhu ne ye. Ye ntāŋ pe dye Yesu tāy mii pe saha tān ɛ tān laa ɛ ne ye.

¹⁹ Tē sya le cā ma yee, nawee saha u Crise laantār ter syi cā tāŋ ye, n -sē Yāhā nar yii n waha cā ye ntāŋ dye u tāy kacān wee ye. Ye ma Yesu laantār cā mma ma syi, ye ma mii katyigi gii dyaŋ ke nnen dye kāntraha laam wo fānga ne, ke saha yehe ye.

²⁰ Ye sē cā la too ke nar nkāy ne, ke ga waha ke pye

wo kē, ke n ter wo laam wīl yaha. Ye sē yāā, Yāhā fānga gii ke ma wo laam wo, ke sron gboho.

²¹ Ke miingbān yai ke naa n gboho Yesu kāndeyārfa bye yē wo Yesu Crise kāmāy na, dye- nkāy bye na ke n pai kur kuē ye, wāyeryāā ma n pye le na ye! Amen, le nii ke syi.

4

Yesu kāndeyārfa kur bye ma mii kadye nen ya dyan

¹ Loo ne, ndoo wii pe tā nwompihi wo Yīnfua tēn wīl na, n ga ye yar waha nde ne: -Ye naa ye troho tāhā, nawee- n waha le yān cā pe yee, Yāhā kē ke ye yān yi cīinde, ma ye ta ke wām.

² Ye ma syi ye naa yii puar waa na ye, -ye naa n nii laantār ne, laanyīn ne! Ye tyii ye ntān n naa n dye yii tāy, ye n waha naa ye laam yīn yii ne!

³ Yāhā Yrā Fānga ke ye wāā le mii, -ye yii waha yrīn n pye ye nsoho wo, ye n kuee koo wāwāāle nge na.

⁴ Ye sē yāā, ye bye ma mii kadye nen ya dyan, Yāhā Yrā nen ya le ma. Yāhā ye yān yi ye koho taha yaha kate nen nde na, ye cā ye ma Yāhā wām.

⁵ Yīnfua nen ya u ma. Ye bye woo ta ye Yater. Loho wātāāyi neŋ ya kē ke ma woo myaha na.

⁶ Yāhā neŋ ya kē ke ma, koo ya kē ke ma ye bye Tuhufua nen ya, ma ma ye

bye yīn na, ke tēn tē ye bye laam wo, ma ma ye nanem ne.

⁷ Wo bye -sē wo kayūhū yāā ke ya wuhu na, wii wuhu na. U Yāhā Yīndefua Crise kē u koo la wo kē.

⁸ Loo ne le cāā yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo u Yesu wīl na ma yee:

«Tuu waha yia,

u kuā yir ma dur ga yāhāyīn na,

u yāmpa kar sya, ma ka pe ne yāhāyīn na;

u kayūhū wāā nawee-kē.»

⁹ Le yrūhū ma yee, u kuā yir ma dur ga yāhāyīn na. Le yai le waha cā u ba cāā tege ba wa kāntraha na.

¹⁰ Wii tuu ba tege, woo ya kē tuu dugu ga yāhāyīn ncaha ye; loo n ta, u ma teebehe bye wo, ma maha ma wān bye Yīnfua.

¹¹ Woo kē tuu fānga wāā nawee- kē ke ya wuhu na pe tēn wīl na: U ta mpāy n nii u tēnlehe. U ta Yāhā kaplān nii n dye mpāy laam wo ma maha pe ta ke pāāfa. U ta mpāy n nii le wāsyayaha kapāyīl pāā nawee- ye. U ta mpāy n nii u kāndeyārfa yawāhāfa naha. U ta mpāy n nii ke Yāhā kaplān klahafa.

¹² U loo pye, ma yee mpāy pe koo fānga ngīl yāā, pe pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa kur bye ta pe troho wātāhā n sron naa n gaha Yāhā yor wo; poo mpāy pe ma mii kadye nen ya dyan u Yāhā Yīndefua Crise kāmāy na.

¹³ Loo na, wo bye ga kacān nen ya yāā u Yāhā Dya wīl

na, wo u ta wo Yater wāceŋ, wo n sya ba wāã le wo nii mii nawee nen dyaŋ, nawee wii syi u yīntaha too, u n kua mii Crise wāŋ syi dyaŋ.

¹⁴ Loo na, wo saa nii mii kicar wāŋ syi dyaŋ, teflaha gii ma yir ke wo gbe ter mii waŋ dyaŋ, wo n nii wo naa nawee- bye kaklaha ter bye sya farfar ye, mpāy pe nawee- wlaŋ ma pe yīŋ wūhū klaha-.

¹⁵ Wo ma -sē cīnde pāã laanyīn ne, cīnde lii Yāhā ke yar wo na, wo ga yi kãã kicar draha wo, wo le naa n gaha wo ba nii u Crise wāŋ syi dyaŋ, woo wii u ma u kāndeyārfa bye Yīŋfua.

¹⁶ Woo kāmāy na, ke kadye teebēhe bye gbra ke ya na fānga ne te sohosar fla na, ma ta ke kadye nii katē nen ya. Loo na, teele lii teele lii loo ma nii le tēn tē n yō, ke kadye -sē ga le yir naa n gaha, wo ntāŋ wādye kāmāy na wii tāy.

Faale laam wūhū, yagaa laam wūhū ne

¹⁷ Lii tē ga pāã n ye yar le ne Yīŋfua myaha na, le nde: Ye ma syi ye naa ye troho tāhā nantāŋ mii mpāy dyaŋ, pe sē cīnde Yāhā cā ye, ma nii pe yataŋ wūhū ya ga, yīŋ wee le na ye.

¹⁸ Pe ma fūū-, pe sē laa cā cīnde wīi na ye. Pe pe troho tāhā deydey Yāhā ne; pe sē laa gē war le cīnde yrāŋ wīi na ye, pe maha sye, pe saa Yāhā kai cā ye, koo kē.

¹⁹ Pe kapee- nkāy pe n pye, ke sē pe fāy pe laam wo nantāŋ ye. Pe tyatyāhā wāpye wīi yigi klue sīi, ma maha wale wīi loo ta kānkai- bye yaha ye.

²⁰ Yii poo -sē na, ye sē u Yāhā Yīndefua Crise wīi cā koo syi ye.

²¹ N cā, ye u wīi yāã luhu, tee ba dye Yesu kānde wo, pe ye klaha u cīnde wūhū ne.

²² Pe ye klaha, ye n cā ye yai ye ye faale pyer miy yaha. -Ye ye faale laam wūhū miy yaha! Ke naa ye ta, ye n naa ye laam wūhū ya kar. Ke naa ye ta, ye n naa n plaha ma naa n yār kāmpee- wo, kāmpee- nkāy ke n gaha nawee ne u klahasaha wo.

²³ Ye tyii Yāhā Yrā Fānga n laanfām wāã ye kē tesē laantorfān ne.

²⁴ -Ye laanfām gbe le yii na mii nayrefān dyaŋ; Yāhā poo laanfām mii ta, pe ma yāã mboo wii ye, maa naa ma troho tāhā Yāhā yor wo. Yāhā cīnde kaplāŋ ga ma ta ma n sroŋ, ma nii Yāhā wūū.

²⁵ Loo ne, ye tyii kawar wāfua na! Wo bye ma kadye nen ya. Yii nanem bye, -ye naa cīnde pāã ye nampyeŋ- ye!

²⁶ Ncafūhū ma ye yigi, - ye yii yigi, ye ma syi ye ba kapee pye ye; ye ma syi ye laam n war ke yai kua ye.

²⁷ Ye ma syi ye ta sāndāpee yīŋfua n waha dyesaha yāã ye laam wo u dye ye.

²⁸ Wii ma pye u naa n yuhu, u loo miy yaha, u naa

tēn tē, u naa u ya yē digi yāā u ya koho kasyā na, u maha waha naa koho le nawūū ye.

²⁹ Ye ma syi kaplān pee n naa n yi ye yē wo ye! Kaplān nkāy ke yai wāpāā ne ke ngī: Nkāy ke ga waha ye nampyeŋ ta, u n ka yahasee ye u Yesu wātaŋ ne u Yater, ma suhu kaplān nkāy ne ke yō wāluhu ne. -Ye naa koo pāā ke pāāsaha wo ke yale ne!

³⁰ Ye ma syi ye naa kainkāy pye, ke n naa Yāhā Yrā yaa ye! Ye sē yāā, Yāhā ke puhu mar gbāā ye na ke Yrā wāwāā ne ye kē. Le Yāhā Yrā n ye ta ye n cā, per gaa ye ga ba sya yaha ye kuāŋ ne.

³¹ Ye ma syi ye kayaan le naa n yaha ye laam wo ye! Ye ma syi ye naa laam war ye! Ye ma syi ye naa ncafūhū di ye! Ye ma syi ye naa n gble ye nampyeŋ- na ye! Ye ma syi ye naa nawee- tyehē ye! Kai lii ma pye kapee, -ye le yāā ye le gbe yi kāā ye telai wo!

³² -Ye naa n yō yii na! -Ye fēn wūn naa n le yii ye! Ye naa n tyii ye kapee- foho na yii kē ye kuāŋ ne, mii Yāhā tyii ye kapee- foho na ke kuāŋ ne mii, Crise gbā kāmāy na.

5

-Ye naa ye troho tāhā gbaa na!

¹ Tee nii Yāhā pii, ye ntāŋ n dye ke tāy, -ye naa yāŋ Yāhā na, ye naa ye troho tāhā.

² Ye cā wo ntāŋ dye u Yāhā Yīndefua Crise tāy, u n sya le sya, ma gbā ku wo wī na, ma nii diŋ Yāhā ye, diŋ gii syi ke dugu yō, ma maha n tāy ke ye. -Ye naa n yāŋ woo na ye troho wātāhā ne, ye ta ye ntāŋ n naa n dye yii tāy u Crise wāŋ syi dyaŋ.

³ Ye bya ma Yāhā wām; loo nde na, ye ma syi pe n tyatyāhā wī laa yāā pāā ye wī na ye, tesē pe yee ye laam wee gbεgbε ye; ye ma syi pe n yee ye yīnde yi n too nawee- wān na ye.

⁴ Ye ma syi ye naa tyatyāhā kaplān pāā, kaplāmpee- ne, tesē kaplān nkāy ne yīŋ wee ke na ye. Ye tyii koo ngī na, miiklaha- wūhū kē. -Ye naa syaha koo wāā Yāhā kē ke kayūhū nkāy wī na, ke n pye ye kē.

⁵ -Tee le cā ye yee, nawee wii u tyatyāhā pye, wii ne u laam wee gbεgbε ye, wii ne u koho waha ter wale kuε ye, u wale ga nii mpar wāŋ dyaŋ u n tēŋ, poosyifa mii saa yāā dye Yāhā yai klo wo ye, koo fla nge na, Yesu u ma yīŋ.

⁶ Ye ma syi waa n ye wlaŋ kaplān nkāy ne, yīŋ wee ke na ye: Koo syi kē, Yāhā laam n war mpāy ne, pe n sye pe sē n luhu ke ye ye, ke n pe pēn.

⁷ Ye ma syi ye nii poosyifa wāŋ syi, laa gε ne ye. Ye ma n naa wlāhā pe ne kai wo ye!

⁸ Faale na, ye naa ye troho tāhā wam wo. Yagaa, tee seefar le Yīnfua ne, ye nii cāāfa. Loo nde na, ye yai

ye naa ye troho tãhã cããfa dyaŋ.

⁹ Ye sã yãã, cããfa poo me pe ma laanyõm ne, pe n sron, pe cĩnde pãã.

¹⁰ Lii le n tãy Yĩnfua ye, -ye waha yii na, ye le war.

¹¹ Mpãy pe pe kai- pye wam wo, yĩŋ wee ke na ye; ye ma n naa wlãhã pe ne ke pyesaha wo ye, ye ke gbe yi gɛ gbe naa n yi gbaa na, nawee- yĩnde na.

¹² Kai- nkãy pe wũhũ n pye, ke wãpãã gɛ maha fyar yigi.

¹³ Loo syi kai nde pyefua ma -sẽ le sya ma yee kapee ne, ma le gbe yi gbaa na nawee- yĩnde na,

¹⁴ u ga klaha nii cãã-nawee. Loo ne, le ma le yrũhũ ma yee:

«Mboo wii raa sã wãy, yir!
Yir kãã mpãy wo pe ma
nakur Yãhã ye,
u Crise n cãã- le ma laam
wo.»

¹⁵ -Ye yii yigi ye troho wãtãhã ne! -Ye naa ye troho tãhã mii mpãy dyaŋ pe yĩntaha too, ye ma syi ye nii mii mpãy dyaŋ, pe sã laa cã ye.

¹⁶ Ya'a yãã, ye ga waha laa pye, le Yãhã tẽn n waha ka yahasee ye, ye ma n tyii le n kuã ter ye na ye; ye sã yãã, yagaa yai pee ter.

¹⁷ Loo ne, ye ma syi ye nii mii mpãy dyaŋ, pe sã laa cã ye; Yĩnfua tuu n traha ye naa lii pye, -ye yii waha, ye le war, ye naa le pye!

¹⁸ Ye ma syi ye sãm wo naa n ter ye, mii loo sã ne ye,

ye ga plaŋ naa n pye. Ye tyii Yãhã Yrã Fãnga koo n ye laam bye yĩ tãŋ.

¹⁹ -Ye naa fãnga le yii laam wo Yãhã wãsey yay ne, ma suhu Yesu kãndeyãrfa yay ne, tesẽ yay taa ne tii Yãhã te le ye laam wo. -Ye naa koo yay ngĩ le, ye naa Yĩnfua sey ye laam fãnga bye ne.

²⁰ -Ye naa syaha wãã wo Tuhufua Yãhã kẽ yalebye kai- bye wĩ na, wo Yĩnfua Yesu Crise myaha na.

Naa tesẽ u cõõ ne

²¹ Yesu tuu ma ye Yĩnfua, loo nde wĩ na -ye naa n luhu yii ye!

²² Ca, -ye naa n luhu ye pa ye, mii ye n luhu Yĩnfua ye mii.

²³ Ye sã yãã, puai woo kẽ, u ma u cõõ yĩŋ na, mii u Yãhã Yĩndefua Crise dyaŋ tuu ma pe Yesu kãndeyãrfa bye yĩŋ na mii. Poo ma mii u kadye dyaŋ, woo -sẽ ma pe Syayahafua.

²⁴ Ca yai pe naa n luhu koo syi pe pa ye kãnkai- bye wo, mii Yesu kãndeyãrfa wãŋ syi dyaŋ pe n luhu u Crise ye mii.

²⁵ Naam, ye tyii ye ca ntãŋ n dye ye tãy, mii u Crise wãŋ syi dyaŋ, u kãndeyãrfa yawãhãfa ntãŋ dye u tãy u n sya gbã ku pe wĩ na.

²⁶ U loo pye ma yee, pe waha nii Yãhã wãm pe kuãŋ ne. Pe kapee- bye yee laha kãã pe yĩŋ na. U koo ngĩ pye wãtããyi kãmay na loho wo tesẽ le Yãhã kapãn ne.

27 Ye sē yāā, u ba yee, woo ga pe Yesu kāndeyārfa kur bye yawāhāfa ta pe n nii cāā-nawee-, pe naa nayōr yāā, pe pyer n nii gbegbe, teepee laa ma n pye pe na ye, kapee wāpye wī laa ma n pye pe na ye, pe n sron pe nii Yāhā laam wām.

28 Loo ne, naam yai pe tyii pe ca ntān n dye pe tāy, mii pe ya koho kadye ntān pe dye pe tāy mii syi dyaŋ. Wii cōo ntān ma dye u tāy, u ya koho ntān kē pe dye u tāy.

29 Ye cā, woofua wee wii u ya koho kadye wī fūhū u ye ye; nawee nawee woo, u u ya kadye digi gε yi, ma maha ke gbihi n yigi, mii u Crise dyaŋ tuu u kāndeyārfa gbihi n yigi mii.

30 Wii mpāy too -sē ma u kāndeyārfa, wo ma u kadye tebehe bye, loo ne, u n wo gbihi yigi.

31 Le ma le yrūhū gε yrūhū yaha Yāhā sabangbān wo, ma yee:

«Koo syi kē, naa kicar koho ma ba dye,
u n cōo sya,
u ga u ya yē yi kāā u seefa tāy,
u ke wāā le u cōo wān ne pe n nii nawee nen dyaŋ.»

32 Kapān nde ndege, waa saha le yīntaha cā tān ye. Naa ya wī sē ne u cōo ne ye. U Crise wī bya ne u kāndeyārfa ne.

33 Ye wī bya ma koo syi: Naa yai u tyii u cōo ntān naa n dye u tāy, mii u koho ntān dye u ya tāy mii; tesē cōo yai

u naa nagboho ta u puai na.

6

Kicar tesē seefa ne

1 Kicar, ye yai ye naa n luhu ye seefa ye, mii Yīnfua u le kε mii, loo le sron.

2 Yāhā kānde na katan laa ma, le n yee: «Naa nagboho ta ma tuhufua na, ma nahafua ne!» Yāhā kānde katan bye wo loo katan ya ne, Yāhā le pāā ma yē ter kayī laa ne ma le pāā taha le na:

3 «Naa nagboho ta ma tuhufua na,
ma nahafua ne!
Loo na, ma laam ga yīn,
ma ga maha ma- drierē wo,
ma cā ba ma nandee gbā ku.»

4 Yii mpāy tee ma tuhufa, ye ma syi ye naa ye pii yē yigi ye! -Ye pe gbihi yigi, ye Yesu pyer ter gbe, -tee naa pe yar kai- ne.

Tēntē- pe yīnfa ne

5 Tēntē-, -ye naa n luhu ye yīnfa ye kāntraha nge na! -Ye naa n fya pe na! -Ye naa nagboho ta pe na! -Ye naa n laha pe ye! -Ye naa n luhu ye yīnfa ye koo syi, mii ye n luhu u Yāhā Yīndefua Crise gε ye mii.

6 Ye ma syi ye yee, ye ga naa ye troho tāhā ye tēn wo koo syi pe yīnde ya na, ye wī n tāy pe ye ye. Pe yīnde ma ye na woo, pe yīnde wee ye na woo, -ye naa ye troho tāhā koo syi yalebye! -Ye naa ye yīnfa laam wūhū pye koo syi, laantār ne, mii u Crise tēntē- dyaŋ pe Yāhā

laam wūhū ya pye yalebye, laantār ne, nuhu ne.

⁷ -Ye naa tēn tē ye yīnfa kē laantār ne; ye ma syi ye yee ye le tē naweete- kē ye, ye le tē u Yīnfua woo ge kē.

⁸ Ye sē yāā, ma ma yāmpuai woo, ma wee yāmpuai woo, taa kayī lii pye, Yīnfua ga ba ma dāā loo ne.

⁹ Yii mpāy, tee -sē ma yīnfa, -ye naa ye troho tāhā koo syi ye tēntē- ne yii ndoŋ; ye ma syi ye naa napeer pye pe na ye! Ye sē yāā, yii ma suhu ye tēntē- ne, ye bye Yīnfua ma yāhāyīn na. Woo ye, waa sē ter waa yaha ye. Ye ma n faha loo na ye.

Yesu kāndeyārfa naanmiy wān

¹⁰ Ta kaplān kuasaha wīi nde: Tee seefar le Yīnfua Yesu Crise ne, -ye ye fānga ke re wo, -ye ye fānga ke u fāngangbān ye.

¹¹ Yāhā naanmiy wān tii bye wāā ye kē, -ye te sya ye yii paha re ne, Setane sāndāpee yīnfua secir ma n waha laa pye ye na ye!

¹² Naweete- sē me pe n wāā wo ne ye. Sāndāpee mpāy pe ma driyē nge wān bye yīn na, poo me pe n wāā wo ne. Poo tesē sāndāpee mpāy ne pe ma driyē nge kai- bye yahasee ye, tesē sāndāpee mpāy ne pe ma driyē nge wam wūhū yīn na, tesē sāndāpee mpāy ne pe ma yāhāyīn na.

¹³ Loo ne, Yāhā ke naanmiy wān tii bye wāā ye kē,

-ye te gbe yigi yagaa nge ge na! Loo na, le ma ba nii perpīhi gaa syi dyaŋ, pe n nii n wāā ye ne, ye ga waha naa yii paha, pe saha no ye na pe laa pye ye na ye; tesē koo perpīhi wāhā ma ba ter wa, pe naa n wāā ye ne kayūhū nkāy wīi na, ye ga yāā, pe sē waha loo wīi nen laa ge tyīn sya ye ye ye.

¹⁴ -Ye yii gbihi naa n ta yalebye te Yāhā naanmiy wān ne ye ye: -Ye naa cīnde loo pāā, le n nii ye ye mii sapaha dyaŋ tee pua nsī wo. Tee sroŋ Yesu kāmāy na, -ye loo ta, le n nii ye ye mii ntēn nayroho dyaŋ tee le paha tā kadye na.

¹⁵ Yāhā yrīn kapāyī lii le ye wāā le Yāhā ne, -ye naa n ke ye naa loo nde pāā nawee- ye. Le ga nii ye ye mii ntāy dyaŋ tee le ye trē na.

¹⁶ Tee Yesu ta ye Yater, -ye naa loo pye laantee nen ne kānkai- bye wo. Le ga nii ye ye, mii sāntoho wān dyaŋ ye n naa sāndāpee yīnfua Setane naa sān sēn ke ne, ke ga maha ke naa fege.

¹⁷ Tee maha cā, ye sya yaha wa, loo nde ga nii ye ye mii ntēn yīncigi dyaŋ ye yīn na. -Ye Yāhā kapān sya yigi, ye le ta le n nii yūntrūhū dyaŋ, Yāhā Yrā le soho ye koho wo.

¹⁸ -Ye naa koo ngīi bye pye, ye naa n pāā Yāhā ne, ye naa ke nar ke n koho le ye ye! -Ye naa n pāā Yāhā ne kānkai- bye wo, tee tyii Yāhā Yrā n naa ye yar le ne! -Ye naa

n gaha yaha ye loo ne! -Ye naa Yāhā nar Yāhā nawee-byε kē!

¹⁹ -Ye naa Yāhā nar ra bya kē, n ma ga le Yesu kapāyī pāā nawee- ye, n waha le pāā naa n yigi pe ye, loo lii waa sē le wī cā yāā ye. Tesē, n ma n naa fya nawee waa yīnde na ye.

²⁰ Tē sya ma nwompihi wo yagaa, n taha le kapāyī wāpāā na. -Ye Yāhā nar ra n waha le pāā naa n yigi laantee nen ne. Ta tēn ne loo ne.

Kuasaha fla, syaha ne

²¹ Tesyihi wii u ma wo Yesu kāndeyārwaibua, ma maha ma koholefua wo ye Yīnfua tēn wo, ma n sroŋ le wo, woo kē tē ga lēhε wāā ye ye, u n ga ra wūhū pāā ye ye, ye n waha cā, n ma mii yagaa.

²² N ga u lēhε wāā ye ye, u n ga ye yar wo ma mii, tuu ye laam yīn ye kē.

²³ Tuhufua Yāhā tesē Yīnfua Yesu Crise ne, n ke nar, ke yrīŋ wāā ye fla Yesu kāndeyārfa byε kē, ke ta pe ntāŋ n dye pe ya tāy, ke ta pe n Yesu Crise ta pe Yater kānkai- byε wo.

²⁴ Wo Yīnfua Yesu Crise ntāŋ dye mpāy byε tāy pe kuāŋ ne, Yāhā ke ke laantār yar pe na.

Pɔl saba kaplān Filipefa ye

Syaha fla

1 Wii mpāy too ma Yesu Crise tēntē-, ndoo Pɔl tesē Timuti ne, wii me too saba nwo yrūhū nɔ wāā. Wo u yrūhū nɔ wāā yii Filipefa mpāy bye kē, tee yii le soho Yesu Crise koho wo, yii ma suhu ye Yesu kāndeyārfa yahaseefa ne tesē pe koholefa ne ye yahaseefa ye.

2 Wo Tuhufua Yāhā tesē wo Yīnfua Yesu ne, ke ke kayī wāā ye kē tesē ke yrīn ne.

Pɔl Yāhā nar Filipe Yesu kāndeyārfa wī na

3 Yalebye, n ma ye wī ga, n ne syaha wāā Yāhā kē ye bye wī na.

4 Yalebye, n ma nii n pāā Yāhā ne ye wī na, le ma ne nii ra ye nuhu wī.

5 Ye sē yāā, ma gbe per gii na tee le Yesu kapāyī wī sya, ma sya ba waa nanga na, ye sē yi kāā le kur ye ye; ye maha koho le ra ye le wāpāātay wī na teebhe bye wo, koo kē.

6 N le cā laha, Yāhā kayī lii wāpyen koho yigi ye laam wo, ke ga le pye ga kua ye bye kē, Yesu Crise n cā pa.

7 -Ye yān, ye wī yai le gboho ra laam wo. Ye wī -sē gboho ra laam wo cīnde. Ye sē yāā, Yāhā ke kayī lii wāā ra kē, ye bya taha le

na. Ma gbe cāā gii cāā na, tē le Yesu kapāyī tēn koho yigi ye fla na, ma sya ba waa yagaa na, tē ma nwompihi wo. N sē naa n sya le kapāyī wāwlāhā wī na ye, ma naa nawee- yar, le ma cīnde, ma naa pe le le wo.

8 Yāhā gē cā cīnde ne tē n pāā ma yee, ye ntān dye gboho ra tāy. Yesu kē u ra ta ke syi.

9 Tē Yāhā nar ye kē lii ne, le nde: Kaa ke naa n taha Yāhā ntān wādyen na ye tāy, tesē ye maha cīnde kai- cā ye ke war naa n yō.

10 Loo ga waha ye ta, ye n wāyī cā wāpee ne, ye naa wāyūhū pye. U Yāhā Yīndefua Crise durbaper, ye ga ba nii gbegbe, kapee laa saa pye ye yīn na ye, waa saa ba wāpee laa yāā ye wī na ye.

11 Yesu Crise kāmāy na, kai- nkāy ke sron, ye ga naa koo pye Yāhā miingbān n yi, nawee- bye n naa ke gboho.

Yesu Crise woo, u ma cīnde yrā

12 Wo nna, yii mpāy tee n yār Yesu kānde wo, n n traha ye le cā ye yee, lii le ra dye nde, loo gē maha nii yīn, nawee- busāā n le Yesu kapāyī wī cā.

13 Ye sē yāā, mpāy pe ke klo yīnfua kangbān sēn tesē nawee- mpāy bye ne pe ra wī luhu, pe bye le cā tān ma cā, n tēn tē u Yāhā Yīndefua Crise kē. Pe cā u Crise tēn wī ne tē ma nwompihi wo.

14 Yesu kāndeyārfa mpāy pe ra yāā nwompihi wo,

loo nde poo busãã ta, pe n nii kaa taha pe koho wãtahayaha na Yĩnfua Yesu na, ma maha nii kaa taha le Yesu kapãyĩ wãpãã na nawee- ye, pe sã n fya gẽ fya ye.

¹⁵ Poo nanem mpãy -sẽ ra laanyar yigi, ma nii Crise wĩ pãã kaa ter syi, ma nii ra yẽ yigi. Mpãy -sẽ ma, pe Crise wĩ pãã laanyõm ne.

¹⁶ Ta ntãŋ dye poo tãy, koo kẽ. Pe cã, Yãhã ra taha le Yesu kapãyĩ na ma yee, n ma n naa n sya le wĩ ne ye.

¹⁷ Mpãy pe -sẽ ra laanyar yigi, pe ma sya Crise wĩ pãã, pe n kɛ pe pe ya tyĩn ra ne. Pe maha n kɛ, pe kaa taha ra wãfãy na ke nwompìhi laam wo.

¹⁸ Nkãy poo naweepee- mii pe n pye, le sã ra gbe ye. Le tãy, pe wãpee ga ra wĩ na woo, pe wãyĩ ga ra wĩ na woo, pe Yesu kapãyĩ loo pãã n wa, loo nde nuhu le ra laam wo, nanga tesẽ sukũhũ ne.

¹⁹ Ye sã yãã, n cã ma yee, ye Yãhã wãnar kãmay na tesẽ Yesu Yrã koho wãleŋ ne ra ye, n ga ba wloho yi koo ngĩ bye laam wo.

²⁰ Tẽ loo cã wa, ma koho taha yaha le na ta laam bya ne, fyar saha ra yigi laa ne ye. Tẽ ma gẽ ma na, laanyĩn mpãy pe ma ra laam wo, wãkuayãã wãm sã me pe ne ye. Loo na, n ma yrãŋ woo, n ku woo, n le cã laha, nawee- ga u Crise miingbãŋ cã ra kãmay na.

²¹ Ye sã yãã, n ma kuee yrãŋ na, u Crise woo u ma

ra kãnkai- bye. N ma ku, le ga nii ra ye kayĩ.

²² N ma -sẽ yai n kuee yrãŋ na, n tẽn laa tẽ ga yaha ye u Crise myaha na, le bya ma wãyĩ. Koo katẽ- syãŋ ngĩ laam wo, tẽ ga lii yãŋ gbe, n sã le cã ye.

²³ Le ma mii, n ma katẽ- syãŋ nsoho wo. N ma ga waha ne yi kãã driyẽ nge wo, n ga nii Yesu tãy, loo le ne ga tãy ra ye.

²⁴ Lii le puar, n kuee driyẽ laam wo ye wĩ na, loo le ma yĩŋ.

²⁵ Loo ne tẽ ga yigi. N cã n ga kuee yrãŋ na. N cã n ga kuee ye ne, n naa koho le ye ye, ye n naa nuhu yãã Yesu kur ye, ye naa kaa taha u wãtaŋ na ye Yater.

²⁶ Loo na, n ma maha ba dur ga ye fla na, le ga ba nii ye ye yĩnkuãyir wĩ, ye troho wãtãhã na Yesu kãnde wo.

Ye troho wãtãhã yai ke wãã le le Yesu kapãyĩ wũhũ ne

²⁷ Lii le ma yĩŋ, ye tyii ye troho wãtãhã ter n wãã le le Yesu kapãyĩ wũhũ ne. Loo na, n ka maa ye yãŋ woo, n sã yãã ka ye woo, n ga cã, ye yii plãhã kuee le Yesu kãnde wo. N ga maha cã, ye bye, ye wãã le yĩmbui nen na, ma yer laantee nen na mii naan dyaŋ tee ga miy Yesu wãta Yater wĩ na. Le kapãyĩ loo le wo laam wo.

²⁸ Ye ma syi ye fya ye napĩ- na laa gẽ ne ye. Ye ma pe yẽ nder, le ga nii kayar dyaŋ, Yãhã pe yar ma yee, pe n gaha pe ya wĩ klahasaha

wo, ma -sě yii yar ma yee, ye n gaha ye wāsyayaha saha wo. Yāhā wīi ne loo ne.

²⁹ Ye sě yāā, Yāhā kayīi wāā ye kē ma ye ta, ye n Yesu ta ye Yater; loo ya sě ne ye, ke maha ye ta ye n wāfāy yāā Yesu kur ye. Yāhā wīi ne loo ne.

³⁰ Yagaa, ta tēn laam wo, sesrār rii tē naa n srā, ye bya dye ra kue ye too sesrār nen ya ne. Tee naa ra yāā sesrār rii na faale wo, too ne. Ye maha cā ma yee, too sesrār ya ne tē n srā ma sya ba waa yagaa na.

2

-Ye yii tege tāā ye Yesu Crise wāŋ syi dyaŋ!

¹ Tee seefar le u Yāhā Yīndefua Crise ne, ye sě cā la ma yee loo nde ye laam yīn? Ye ntāŋ pe dye u tāy, ye sě cā la ma yee loo nde kaa taha ye fāŋga na? Yāhā Yrā le ma ye laam wo, ye sě cā la ma yee ye ma yīmbui nen na le ne? Ye sě cā la ma yee ye ntāŋ dye yii tāy, ye n nii kayūhū pye yii kē?

² Koo kai- ngīi wīi na, n ga laa nar ye ye: -Ye yīmbuhu wāā le, ye tyii ye bye ntāŋ n dye yii tāy, ye n naa n nii laantee nen ne, ye naa kate nen ya kar! -Ye naa koo ngīi pye, loo na ta laam ga yīn.

³ Ye ma syi ye naa yii kihi ye nampyeŋ- ne ye! Ye ma syi ye yee yii ga laa pye ye myaha yāā le na ye! -Ye naa yii tege tāā ye ye nampyeŋ- yīnde na! -Ye naa

ye nampyeŋ yāŋ mii u ter ye yaha!

⁴ Waa ma syi u naa u ya wīi ya kar ye! -Ye naa ye nampyeŋ- wāyō wīi bya kar!

⁵ -Ye naa n nii yii ne Yesu Crise laam ter ne.

⁶ Yesu Crise tuu sě bii pa wa kāntraha na ye,

u pye Yāhā tāy,
ma pye Yāhā wāŋ syi
kānkai- bye wo.

U sě yigi ke niisayūhū wīi na,
ma kuee yai tāŋ yāhāyīn
na ye.

⁷ U koo niisayūhū nge ge yāā,
ma ke ta yaha,

ma ba nii tēntēle syi ya
draha wo.

U ba nii nawee wāŋ syi
dyaŋ,

ma nii nawee- bye ne
wāceŋ.

⁸ U le sya ma u ya tege tāā
ye,

ma nii n luhu Yāhā ye
ma sya ga gbā yāā le na,
fyar gbā trā na.

⁹ Loo ne, Yāhā n u kuā yir ga
ta ncaha ye,

kai- bye yīn na, ma mi-
ingbāŋ wāā u kē,
miingbāŋ gii ke ter myar
bye yaha.

¹⁰ Loo na, yāhāyīnfa,
kāntrahafa ne,

tesē kāntraha tāāfa ne,
pe bye yai pe naa
kānklūy gbāā Yesu
yaha ye.

¹¹ Pe bye ga le cā, pe sya le
pāā yi pe yee,

a Yesu Crise woo u ma
Yīnfua.

Loo na, Yāhā miingbāŋ
ga yi.

Ye yai ye nii naalor wāŋ syi dyaŋ wam wo!

¹² Ta naambiyām, cāā gii cāā na tē pye ye tāy, ye naa n luhu ra ye yalebye. Yagaa tē wee ye tāy ye, ye yai ye gbihi naa n luhu ra ye! Ye yai ye fya yigi Yāhā na, ye naa n luhu ke ye! -Ye yii waha ye naa ye wāsyayaha wīl yar gbaa na!

¹³ Ye sē yāā, Yāhā ma ke tēn tē ye nsoho wo yalebya, ma ga ye ta, ke laam wīl n tāy ye ye tesē ye n naa loo pye.

¹⁴ -Ye naa koo kai- ngīl bye pye ye kānkai- bye wo! Ye ma syi ye naa n sē laa wo ye! Ye ma syi ye naa kaplāŋ tyīn laa wo ye!

¹⁵ Loo na, kapee laa saa pye ye yīŋ na ye, ye laam ga nii gbegbe, ye ga nii naweeyōm. Ye ga nii Yāhā pii driyēfa laam wo, driyēfa mpāy pe sē n sron ye, ma maha pee. Ye yai ye naa n yehe palpal pe laam wo, mii yrompii dyaŋ yāhāyīŋ na.

¹⁶ -Ye naa n nii pe laam wo koo syi, ye naa le kapān yar pe na, kapān lii le cīinde yrā wāā nawee kē. Ye ma nii n pye koo syi, ye wīl ga ba ra yīŋ kuā yir u Yāhā Yīndefua Crise durbaper. Loo nde ga ba le yar ta tēn sē yi tēwai ye, n sē fēn ka naa n sya ye.

¹⁷ Tee Yesu ta ye Yater, le ma mii diŋ dyaŋ tē yi Yāhā kē. Laa na, ta ntāŋ bya ga ba woo, ta n ku dye taha koo diŋ nge na. Le ma pye ke dyaŋ, n ga nuhu di le na, n maha nuhu di ye wīl na.

¹⁸ Ye bya, -ye naa nuhu di ra wāŋ syi dyaŋ, tee maha naa nuhu di ra wīl na!

Timuti ye wīl, Yepaflohodi ne

¹⁹ N koho taha yaha Yīnfua Yesu na, u ta ta n Timuti lehe wāā ye fla na plii nde na, u n dur ba ye wīl pāā ra ye, ta laam n yīn.

²⁰ Woo ya kē u laam ga ra ne wāceŋ, ma maha ye wīl le yaha u laam wo.

²¹ U nampyeŋ- bye pe ya wīl ya kar, pe sē Yesu Crise wīl ga ye.

²² Timuti tuu tēn lii tē ra ne mii dya dyaŋ u tuhufua ne le Yesu kapāyīl wīl na, tesē wāfāy gii bye ke u dye, ye koo ngīl bye yāā yīnde ne, ma cā u sron.

²³ N ma ba laa cā wa ra wīl na, n n yāŋ n u nō wāā ye fla na.

²⁴ N koho taha yaha Yīnfua na, u ta ndoo ge n ka n ga ye yāŋ plii nde na.

²⁵ Ma yee wo Yesu kāndeyārwe Yepaflohodi wīl na, u koho le ra ye Yāhā tēn laam wo, ma suhu ra sesrār ne le tēn wīl na. Ye cā, woo kē tee lehe wāā ra ye, u n ba ye diŋ nge wāā ra kē, ma yee ye yii wāā ma koho le ra ye ta fēn wo. Yagaa le yai, n u dur wāā ye kē.

²⁶ U n traha u ye bye yāā. Tee le luhu ma yee, u sē pye wāwee ye, loo nde u fāy gboho.

²⁷ U ba yaa cīinde, ma sya ba kuae wale nen. Yāhā n - sē u fēn di, woo ma suhu ra bya ne. Ye sē yāā, ta laam ba wlāhā. Yāhā ma ne yee ke sē

wo fen di ye, n ga ne ku fen ne.

²⁸ Ndoos γε n κε n u no wāā ye kē farfar, ye laam n dur nii nuhu ne. U ma ga yi ye na, le ga nuhu yigi ye kē, ra bye ne.

²⁹ Loo na, -ye u wāā ye sya cīinde nuhu di u wādur wīi na ye ye. Ye sē yāā, Yīnfua kāmāy na, u ma ye ne mii tuhufua nen pii dyaŋ. Ye yai ye naa nagboho taha poosyifa na.

³⁰ Ye sē yāā, u ba yer gbā wāku na u Yāhā Yīndefua Crise tēn kur ye: Diŋ gi tee yi ma yee, yaa koho le ra ye, ye saa ne waha pa ra kē ke ne ye; woo le sya, ma pa ke ne ra kē, ma sya ne ga ba gbā yāā le na.

3

Wo ga waha sroŋ Yesu woo kāmāy na

¹ Wo nna, yagaa tee ye laam wāā le Yīnfua ne, -ye naa nuhu di loo nde wīi na! Tē lii yrūhū yar wa ye na, n ga maha waha loo wīi nen ya yrūhū yar ye na; loo nde sē wāfāy kua ra ye ye, le ga maha laa yō ye kē.

² Napee- mpāy ma pām wāŋ syi dyaŋ, ma pe ya ta Yesu Crise tētē-. Poo wākūū wīi loo ya ta yīŋ Yāhā kānde wo.

³ Koho gii ke nawee kūū, ke saha nawee sya yaha ye. Yāhā Yrā Fānga ke -sē tēn lii tē nawee laam wo, loo ne le ga waha u sya yaha. Ye sē yāā, wo Yāhā sey Yāhā Yrā Fānga kāmāy na. Yesu

Crise woo, u ma wo ye, wo yīnkuāyir wīi. Wo sē koho taha yaha nawee- koho kai- ngīi na ma yee, koo ga waha wo ta, wo n sroŋ Yāhā yīnde na ye.

⁴ Wii ma yee, nawee koho kai ga waha nawee sya yaha, u cā, ndoo wlaha koo kai- ngīi wo, ma sya ta ter. Nwa ta ndoo sē -sē ra koho taha yaha koo kai- ngīi na ye?

⁵ -Ye yāŋ, tē see ra plii kuatāā wuhu, pe n ta kūū. Yiisrēfa naa maha kē ra ne, Bēsyaḿē terfua kē ra ne. Yeberefa naa kadye kē ra ne, too yor ne tē n pāā. Yiifēe- kānde na, ye cā Farisyē poo kē pe cā loo kānde yigi klue sīi; n -sē pye poo ne.

⁶ N ba Yiifēe- kānde nde yigi ter klue sīi, ma sya naa Yesu kāndeyārfa ke yīntayāhā ne, ma naa pe boo. Kānde lii le ta, wii ma yee le wāyār ga waha nawee ta u n sroŋ Yāhā yīnde na, le wāyār fue sē pye ra na ye.

⁷ Faale na, n ba naa koo kai- ngīi bye yāŋ mii kayīi laa dyaŋ ra ye. Yagaa, u Yāhā Yīndefua Crise wīi ta, n le cā laha ma cā, yīŋ wee ke na ye.

⁸ Koo kai- ngīi, ma suhu kai- nkāy ne nawee- n pye ma yee, Yāhā ga kayīi wāā pe kē, yīŋ wee koo ngīi bye na ra ye ye. Tē cā Yesu Crise woo kē ta Yīnfua, loo le ma yīŋ, ma ter koo ngīi bye yaha. U wīi na, n sē n traha n naa koo kai- ngīi luhu ye. N ke yāŋ mii kāntraha kafar rii syi dyaŋ pe pe n kāā. N n ke n u Crise yāā,

9 n nii loho ma n waha yi wo nsoho wo u ne ye. N Yesu Crise ta ra Yater; loo ne, le ra ta ra n sronj Yāhā yīnde na. Yāhā koo kē, ke ga waha ta nawee wii u Yesu Crise ta u Yater, u sronj ke yīnde na.

10 Lii ya tē n ke, n u Crise cā, n maha u fānga cā, fānga gii ke u ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye. N maha n ke, n naa wāfāy yāā u ne, n nii nakugu wāŋ syi dyaŋ kapee- wāpyeŋ kue ye, mii tuu ku mii syi dyaŋ trā na.

11 N koo ngī ke ma yee, ta bya n ba yir gbā wo, n dur nii yrāŋ na.

-Too naa le wāyī fla ya kar!

12 N sē yee n nō wa le wāyī fla na ye. Koo yīntaha kē, n sē yee n nii wa nawee wii syi Yāhā ke n ke ye. N -sē nii plāhā, ma fā n gaha le wāyī yāāsaha wo; ye sē yāā, Yesu Crise ra yāā wa.

13 Wo nna, n sē yee n le wāyī yāā wa ye, aye! Lii tē -sē n pye, loo ne nde: Ta kalaa wee ta faale kai- na ye; lii le ma ra yahasee ye, loo ne tē n kar.

14 N fā n gaha koo syi le wāyī yāāsaha wo, wāyī lii Yāhā yee too fā ga le yāā yāhāyīŋ na, Yesu Crise kāmāy na.

15 -Too laantee nen nde yāā, wii mpāy, wo yīntar too Yesu Crise wī na. Ye laam wo, mpāy ma -sē pye, pe laam wī ma le ya ya, Yāhā ga ba le cīnde fla yar pe na gbaa na.

16 Kānde lii ya wo bye le sya laantee nen ne ma n gaha, ma sya ba waa yagaa na, -too naa n gaha loo ne!

17 Wo nna, -ye naa n yāŋ ta na! Nawee yai u naa u troho tāhā mii le Yesu kānde wo, wii loo pye ma yee, nawee-bye n yāŋ gbe wo na. Mpāy pe pe troho tāhā koo syi, -ye naa poo yāŋ!

18 Laa ma tē n pāā ye ye yalebye. N nwo, tē maha le pāā ye ye yagaa yīntām ge ne: Nawee- busāā mpāy ma, u Yāhā Yīndefua Crise tuu ku trā na lii na, pe loo sye, ma sya pe ya ta loo nde napī-.

19 Pe n gaha pe ya wī klahasaha wo. Ye sē yāā, pe sē laa ge wūū Yāhā kue ye mii pe laha wī sē ne ye. Lii le yai le nii pe ye fyar wī, loo le ma pe ye yīnkuāyir wī. Tesē driyē wān ya ne, poo pe n kar.

20 Ma sē yee, wii poo na, wo niisaha ma Yāhā tāy! Wo Syayahafua wii u ma wo Yīnfua Yesu Crise, wo u wādur sēŋ, u dur ba farfar.

21 Fānga gii ke ma u ye, u n ga waha nii wān bye yīŋ na, u ga ba koo fānga ta, u wo driyē kadye napōrge nge wā klaha ta, ke n nii woo kadyeyūhū wāŋ syi dyaŋ, woo kadye gii wāklahayāā wee ke na ye.

4

Kayar fla

1 Wo nna, loo ne, ye yai ye yii plāhā ye troho wātāhā ne. Ye sē yāā, ye ntāŋ dye ra

tāy. Ye wāyāā wīi gboho ra laam wo. Ye ra laam yīn. Ye wīi ma kayīi lii tē yāā ta tēn kur ye. Ye wīi ma yīnkuāyir wīi ra ye. Tee yai ye yii plāhā ye troho wātāhā ne Yesu wīi ne mii, n ga loo nde yar ye na.

² Yewudihi ma suhu Sentihi ne, yii ca syām mii, n ga ye nar waha nde ne: Ye yai ye yīmbuhu wāā le, ye nii yīmbui nen na. Ye wee la mii cīifua dyaŋ lēfua ne Yīnfua kāmāy na?

³ Mboo wii taa -sē ma ra tētēwaibua, n ma nar ma koho le pe ye. Ma sē yāā, pe pye ra ne te sesrār na le Yesu kapāyīi wāpāā wīi na nawee- ye, poo ma suhu Klemāa ne tesē mpāy bye ne pe pye ra ne le tēn laam wo. Pe myar yrūhū wa u cīinde yrā yāāfa saba laam wo.

⁴ Tee ye laam wāā le Yīnfua ne, -ye naa nuhu di loo nde wīi na! Ye sē luhu la? -Ye naa nuhu di loo nde wīi na!

⁵ -Ye naa n tāy nawee- bye ne! Yīnfua ga dur ba yagaa.

⁶ Ye ma syi ye naa ntāŋ cer laa ne ye! Le ma nii laa dyaŋ, ngii wīi ma pye ye na, -ye le pāā Yāhā ye, ye ke nar le ne! Ya'a lii nar Yāhā ye, -ye ke syaha taha le na!

⁷ Ye ma nii n pye ke syi, yrīŋ mpāy Yāhā ga wāā ye kē, pe ga Yesu Crise wīi ta le n nii gbāā ye laam wo, ye n nii ye saa naa laam yigi laa gē ne ye.

⁸ Wo nna, lii le kuee, ta n ye yar le ne: Kai- nkāy ke yō, ma maha yai pe naa ke

sey, -ye ye laam bye yaha koo na; koo kē, cīinde wūhū ne, tesē kai- nkāy ne nawee- nagboho ta ke na, tesē kai- nkāy ne ke sron, ma maha laha, ma yō nawee- ye, ma ma yīnkuāyir wūhū.

⁹ Tē ye klaha ma ye yar kai- nkāy ne, -ye naa n pye koo syi! Tee kai- nkāy luhu ra yē na, ma suhu kai- nkāy ne tee ra yāā pyesaha wo, -ye naa n pye koo syi! Loo na, Yāhā -sē ga pye ye ne, Yāhā gii ke yrīŋ wāā nawee- kē.

Pōl syaha wāā Filipefa kē pe diŋ wīi na u kē

¹⁰ N nuhu busāā yāā Yīnfua kāmāy na, tee waha le yar ra na yagaa ma yee, ta wīi gboho ye laam wo. N ba cā ye sē ba ra wīi faha ye, pyesaha koo ke sē ba yāā ye na ye.

¹¹ Le sē nii mii fen ma ra na, koo ra n pāā ke syi ye. -Ye yāŋ, tē ma fen tii syi wo yagaa, n te yē nder wa, laa gē saha sye ra ye ye.

¹² N ga waha nii yigi fen laam wo, n ga maha waha nii yigi nangbān laam wo. Teebehe bye wo, n nii wāyigi cā, fāā wo tesē wādiyai ne. Kla ma ra ye busāā woo, kla ma ra ye car ya woo, n kacān yāā ma nii wāyigi cā.

¹³ N ga waha yia koo ngīi bye na Yesu Crise kāmāy na, woo wii u kaa taha ra fānga na.

¹⁴ Tee -sē ra fen di, ye le pye yō.

¹⁵ Cāā gii cāā na pe ba fe yir le Yesu kapāyīi wāpāā ne

nawee- ye, ta n yir Mased-uan kântraha na, ma n tay kui wo, yii γε le cã laha ma yee, ye Yesu kândeyârfa yawâhâfa ya me pe koho le ra ye. Tê naa le kapâyî pã nawee- ye, yii ya me tee le wâyî dur ra kê, ma koho le ra ye.

¹⁶ Tê pye Tesaloni wo, ngii wî ke pye ra na, ye koho le ra ye, ma ke kla nɔ wãã ra kê. Ye loo pye ke ter tɛɛ nen yaha.

¹⁷ Le sê nii mii n n ke ye naa koho le ndoo ya ye wãlen ya ye. Lii loo tê n ke, ye Yesu wãta ye Yater wî n waha ye ta, ye n naa kayî pye. Loo na, ye n waha kayî yãã Yãhã ye busãã.

¹⁸ ãwã, tee ngii nɔ wãã ra kê, n ke bye yãã. Ke yai ra ye ma sya ta ter. Yagaa, Yepaflohodi tuu pa wa ye kohole kla ne ra kê, ngaa wî sê maha wee ra na ye. Ye kohole kla wî n tãy Yãhã ye, ke ma mii diŋ kla gii syi dyaŋ ke dugu n tãy Yãhã ye, ke n ke sya.

¹⁹ Wãn tii wî te ma ye na, wangbãye le ma Yãhã ye mii syi dyaŋ, ke ga ba te bye wãã ye kê koo syi, Yesu Crise kãmay na mii ke le pye ra kê mii syi dyaŋ. Loo wangbãye nde, kacãn wee le nayôr na ye.

²⁰ Wo Tuhufua Yãhã mingbãŋ yai ke naa n gboho yalebye, wãeryãã ma n pye le na ye. Amen, le nii ke syi.

Kuasaha fla, syaha ne

²¹ Nawee- mpãy pe ma Yãhã wãm, -ye pe bye syar

Yesu Crise myaha na! Yesu kândeyârfa mpãy pe ma wo ne nwo, pe ye syar.

²² Nawee- mpãy bye pe ma Yãhã wãm, ma ma nwo, tesê mpãy γε ne pe ma u fãngafa bye yînfua kangbãŋ wo, pe bye ye syar.

²³ Yãhã, ke Yesu Crise laantâr wî pye ye bye kê!

Pɔl saba kaplāŋ Kolosyifa ye

Syaha fla nge

¹ Ndoo Pɔl kē, ndoo wii Yāhā ra yāŋ yi, ma ra ta Yesu Crise tēnlehē. Ndoo, ma suhu wo Yesu kāndeyārwe Timuti ne, wii me too saba nwo yrūhū nɔ wāā ye kē,

² yii mpāy tee yii le soho Yesu koho wo Kolosyi wo. Ye ma wo Yesu kāndeyārwei, ma maha n sron le kānde wo. Wo Tuhufua Yāhā, ke ke laantār yar ye na tesē ke yrīŋ ne.

Syaha tesē wānar ne Kolosyifa wī na

³⁻⁴ Ye sē yāā, tee wo Yīŋfua Yesu ta ye Yater mii, tesē mpāy bye pe nii Yāhā nawee-, pe ntāŋ pe dye ye tāy mii, wo koo bye luhu. Koo kē, yalebye wo ma nii ye wīl pāā Yesu Crise Tuhufua Yāhā ye, wo ne syaha wāā ke kē ye wīl na.

⁵ Pe le Yesu cīnde kapāyīl yar ye na, kayūhū nkāy tee ga waha yāā Yāhā tāy, pe koo bye yar ye na ma yee, ye ga waha koho taha yaha ke na. Loo ne, ye n Yesu Crise ta ye Yater, tesē Yāhā nawee- ntāŋ n dye ye tāy.

⁶ Le Yesu kapāyīl n cāāŋ driyē kur bye wo, nawee-busāā n nii Yesu ta pe Yater. Tee ba le kapāyīl fe luhu ye fla na, le sē ba pye la koo syi

dyaŋ? Loo na, ye ba Yāhā laantār wīl war cīnde.

⁷ Wo tēntēwe Yepafarsyi wii u ntāŋ dye wo tāy, woo kē tuu ye klaha le kapāyīl wīl ne. U loo pye wo draha wo, u ma Yesu Crise tēnlehē, u sron.

⁸ U wo yar ma yee, Yāhā Yrā Fānga kāmāy na, Yesu kāndeyārfa ntāŋ dye ye tāy.

⁹ Ma gbe per gii na too ye wīl luhu, yalebye wo n pāā Yāhā ne ye wīl na. Wo ke nar, ye yai ye naa ke laam wūhū nkāy pye, ke koo yar ye na. Loo na, ye ga laantor yāā, Yāhā Yrā Fānga kāmāy na, tee maha ke kai- cā.

¹⁰ Wo Yāhā nar ke ye ta, ye n waha naa ye troho tāhā Yīŋfua Yesu yor wo, tesē kai-nkāy ke n tāy u ye, ye n waha naa koo pye. Loo na, ye ga naa kayūhū ter bye pye; kaa ga maha naa n taha ye kacān na, Yāhā kue ye.

¹¹ Wo Yāhā nar ke ye ta ye n waha naa yii plāhā ke fāngayūhū kāmāy na. Loo na, ye ga waha naa wāfāy ter bye sya laanyīn ne, tesē nuhu ne.

¹² Ye ga waha syaha wāā wo Tuhufua Yāhā kē nuhu ne. Ye sē yāā, ke ye ta ye ga waha kayūhū yāā ke cāā- fla wo, kayūhū nkāy ke ta yaha mpāy kē pe ma ke wām.

¹³ Wo Tuhufua Yāhā kē ke wo tyīn sya wam fānga koho wo, ma wo le ke Dyabua Yesu yīnfar yai wo.

¹⁴ Woo kē u wo sya yaha, ma wo kapee- laha kāā wo yīŋ na.

Yoo kē Yesu Crise ne?

15 Yesu Crise ma Yāhā yirfua,
wo woo yāā.

Yāhā koo na, waa saha ke
yāā ye.

Kai- nkāy bye Yāhā ke tāhā,
Yesu Crise woo u ma ke
bye yaha ye.

16 Woo kāmāy na kai- bye
tāhā,
yāhāyīn na tesē
kāntraha ne,

kai- nkāy nawee ga
waha ke yāā yīnde ne,
tesē nkāy ne nawee saha
ke yāā yīnde ne ye.

U fānga ter bye tāhā, yīnfar
ter bye ne,
sāndāā ter bye ne pe
fānga ne.

Kai- bye tāhā woo kāmāy na,
ke maha tāhā woo kē.

17 Kai laa sē bii tāhā wa ye,
woo pye.

Woo kāmāy na, kai- bye ma
ke wānii na.

18 Ye cā, yīn koo kē
ke ma kadye teebehe
bye yaha ye.

Koo syi dyaŋ Yesu Crise ma
u kāndeyārfa yawār bye
yīn na.

Woo kē u ke kai- bye fegbe-
saha ta,
woo kē tuu cāā yir gbā
wo,
ma dur ba yrān na.

Loo ne, u ma yaha ye kai-
bye wo.

19 Le tāy Yāhā ye,
ke n nii ke ya yar woo ya
na,
u n nii Yāhā yirfua.

20 Wān tii bye te ma
kāntraha na,
yāhāyīn ne, tesē nawee-
ter bye ne,

Yāhā yee koo ga te wāā
le
ke ya ne ke Dya kāmāy
na.

Loo ne, Yāhā n pa yrīn ne,
ke Dya ntān kāmāy na,
ntān mpāy pe woo yali-
ile wo
pe ba u kuey mar boo trā
na.

Yagaa, nawee- ga waha wāā
le Yāhā ne.

21 Faale wo, ye bya ba dey
Yāhā ne, ye sē ba ke cā ye.
Ye pye ge pye ke napī-, ma
naa kapee- ga ye laam wo,
ma naa ke pye.

22 Yagaa, Yāhā ye ta ye n
wāā le ke ne ke Dya gbā
kāmāy na, yaliile wo u pye
kāntraha na, pe n ba u boo.
Loo na, Yāhā ta ye ga waha
crā ke na, ye laam ne pe
laha, tee maha sron, kapee
laa saa maha pye ye yīn na
ye.

23 Koo ngī bye ga waha
pye, ye ma nii le Yesu
kapāyī wūhū sya cīnde, ye
ma waha yii na, ma kuee le
Yesu kānde wo, ye ma nii
koho taha n yaha le kapāyī
kayūhū na. Loo kapāyī nde
pāā ye ye, tesē kāntrahafa
bye ne, ndoo Pōl ma le
tēnlehe.

*Pōl ma Yesu kāndeyārfa
yawāhāfa tēnlehe*

24 Yagaa, kadye wāfāy gii
tē n sya ye wī na, n ke sya
nuhu ne. N cā le ga ba laa
yō ye kē. Koo wāfāy nge, u
Yāhā Yīndefua Crise ke cāā
yar yaha wa, n ga koo wāfāy
nge bye sya tān, le n laa yō
Yesu kāndeyārfa yawāhāfa

kē, poo mpāy pe ma mii Yesu kadye dyaŋ.

²⁵ N nii Yesu kāndeyārfa yawāhāfa tēnlēhē, Yāhā ra taha loo na, ma yee n ke Yāhā kaplāŋ bye pāā tāŋ nawee- ye.

²⁶ Koo kaplāŋ ngī, Yāhā sē le yar yāā faalefa na ye, ke le yar yagaafa mpāy na pe ma ke koho wo.

²⁷ Koo kai- ngī, waa sē ke war yāā faale wo ye, ke sronj yō. Ye sē yāā, le tāy Yāhā ye, ke n yee koo ga ke yar nawee- ter bye na. Koo kē ngī: Tee seefar le u Crise ne, ye ga cā ye yee, ye ga ba ye Yāhā nayōr lay yāā.

²⁸ Loo ne, wo u wī pāā nawee- ter bye ye, ma pe yar n waha le ne, ma le klaha pe ye laantor busāā ne. Mpāy pe seefar le u Crise ne, wo n kē pe laam pe plāhā u kānde wo, wo n ba pe yar u na.

²⁹ Ta tēn ne loo ne. N nii waha, ma le tē Yesu Crise fāngangbāŋ kāmāy na.

2

¹ N n traha ye cā, n n fāy cīnde wāfāy Yāhā wānar ne ye wī na, tesē Yesu kāndeyārfa bye ne Ladusye wo, tesē Yesu kāndeyārfa mpāy bye ne, pe sē ra cā yāā ye.

² N wāfāy nge sya ma yee, ye bye laam n wāflaŋ yāā Yesu kānde wo, tesē ye n seefar le yii ne, ye ntāŋ n dye yii tāy. N loo pye ma yee, ye waha laantor yāā, ye Yāhā kaplāŋ cā laha, kaplāŋ nkāy waa sē ke cā yāā ye. Koo

kaplāŋ ngī u Yāhā Yīndefua Crise wī pāā.

³ Woo kē u Yāhā wūhū bye cā tāŋ, u maha ma Yāhā laantor ne. U ga waha koo bye yar ye bye na.

⁴ N kai- ngī bye yar ye na, ye ma syi waa n ba ye wlaŋ yigi u dawar kaplāntāhā ne ye.

⁵ Ta fla ke sya dey ye ne mii, ta laam poo -sē ma ye ne yalebye. Tee yii plāhā, ma kuee le Yesu kānde wo, le tāy ra ye nuhu ne.

Yesu Crise woo u ma yīŋ

⁶ Tee Yesu Crise ta ye Yater, -ye naa n yār u kānde wo, nawee- n le yāŋ cā ye na, ye seefar le u ne.

⁷ Katyigi ke ke nnen gbāā kāntraha na mii, -ye ye laam nnen gbāā Yesu na koo syi! Ye tyii Yesu n yīŋ yāā ye kānkai- bye wo! -Ye naa yii plāhā, ye naa n kuee u kur ye. Koo kai- ngī kē pe naa ye klaha. Yāhā ke ke laantār wī lii pye ye kē, ye ma n faha le na ye, -ye naa syaha wāā ke kē!

⁸ -Ye yii yigi, waa ma syi u ye wlaŋ dawar kaplāŋ ne ye! Nawee laam kaplāŋ kē koo ne, yīŋ wee ke na ye, nawee- kapī wūhū kē. U Yāhā Yīndefua Crise wī sē kē koo ngī ne ye.

⁹ Yāhā ke ya wūhū bye yar tāŋ gbaa na u Crise kāmāy na.

¹⁰ Tee seefar le u ne, ye Yāhā wūhū bye yāā tāŋ. Ye sē yāā, woo ma fānga ter bye yīŋ na, yīnfar ter bye ne.

11 Tee seefar le u ne, ye nii mii ye kũũ. Koo yĩntaha kē Yesu Crise ye yi kãã kapee-wāpyeŋ wo. Koo kē Crise wākũũ, naweete wākũũ sē kē ye.

12 Ye sē yãã, tee tãã yi loho wo, ye le sya ma cã Yãhã fãnga kē ke Yesu Crise ta u n yir gbã wo, ma dur ba yrãŋ na gbaafa ye. Ye wātããyi yĩntaha kē nde: Le ma mii, ye bya ba wãã le u ne gbĩ laam wo nakur, Yãhã n ye ta ye n yir gbã wo, ma dur ba yrãŋ na gbaafa ye.

13 Faale wo, ye pye nakur draha wo Yãhã ye, ye kapee-wāpye wĩ na. Ye sē ba cĩinde Yãhã cã ye, ye sē maha ba kũũ Crise wākũũ ter na ye, koo kē. Yagaa -sē na, Yãhã ye ta ye n yir poo gbã wo, ma dur ba yrãŋ na woo kãmay na, ma ye kapee-bye laha kãã ye yĩŋ na.

14 Le nii mii saba dyaŋ le yrũhũ le na ma yee, Yãhã fue ma wo na wo kapee-wāpye wĩ na. Yãhã n woo saba wĩ kua kãã wo yĩŋ na, yaliile wo Yesu Crise ku wo wĩ na trã na.

15 Yãhã u gbã ta, ma sãndãpee ter bye fãnga pye klaha-tãŋ, pe yĩnfar ne. Ke yia pe fãnga na nawee-bye yĩnde na Crise gbã kãmay na. Ke syi u nii yiafua fãnga ter bye na.

16 Loo na, ye ma syi ye naa waa kapãn luhu ye dir wĩ na, tesē wãn tii ne tee n wo ye. Ye ma syi ye naa waa kapãn luhu kapĩ- nkãy wĩ na, tee yai ye pye gbargbar

per syi wo, yronfuẽ yĩmper ne, tesē kani per ne ye.

17 Koo kai- ngĩ ma mii u Yãhã Yĩndefua Crise kayũhũ yĩm ya dyaŋ. Yĩm ya wee kla ye, Crise woo γε kē tuu ga waha u kayũhũ wãã ye kē.

18 Ye ma syi ye naa kawar-fuafa kaplãŋ luhu ye Yesu kãnde wãyar wĩ na ye. Ye ma syi ye yii tege tãã ye, ye naa yãhãyiŋ tẽnlehe sey poosyifa wãŋ syi dyaŋ ye. Poo ma yãã mii wãytãã dyaŋ pe na, ma ngaa yãã, pe ga le ta kangbãye pe laam wo. Yĩŋ wee ke na ye, yataŋ gboho ter pe na, naweete kacãn ter ya te ma pe laam wo.

19 Pe sē Yĩŋfua Yesu wĩ klaha nawee- ye ye. Woo - sē kē u n ta, u kãndeyãrfa yawãhãfa n gaha yahasee ye, loo le n tãy Yãhã ye. Le ma mii yĩŋ wãŋ syi dyaŋ, ke ma kadye teebehe kur bye yaha ye, ke kadye n nii n le. Ke kadye teebehe bye gbra te ya na, sohosar fla na, tesē nnen ne.

20 Nawee ma ku, u yĩŋ yi kãã kapĩ- wũhũ wo. Tee - sē nii mii ye ku u Crise ne, le ma mii ye yi kãã kapĩ-wũhũ wãfãy wo. Nwa ye n maha yii le yaha kapĩ- wũhũ kãnde wo?

21 Pe ma ye pye ma yee, ye ma digi nge di, kapĩ ne; ye ma digi nge ter pye di yãŋ wãpyedyãŋ ya, kapĩ ne; ye ma te kla nge na, kapĩ ne; nwa ye n nii ke sya cĩinde?

22 Nawee- kaklaha ya kē koo ne. Yĩŋ wee ke na ye, ke ga ba kua kãã.

²³ Koo kapĩ- wũhũ pyefa, pe pe ya ta poo ma kacãŋ-, pe sê -sê wee ngaa ge ye. Pe pe kai- pye pe ya koho fãnga na ma yee, poo pe ya tege tãã ye. Pe pe ya kadye ka n fãy, pe koo ngĩ bye pye pe yatan kãnde na.

3

-Ye naa Yãhã wũhũ ke, koo ke ma yĩŋ!

¹ Tee nii mii ye yir gbã wo, ma dur ba yrãŋ na gbaafa ye u Yãhã Yĩndefua Crise ne, ye yai ye naa yãhãyiŋ wũhũ koo ke. Koo fla na, Yãhã u Crise ta u n nii ke kãndigi kuɛ ye kai- bye yiŋ na.

² Ye ma syi ye kãntraha wũhũ ta yahasee ye ye, -ye Yãhã wũhũ koo ta yahasee ye!

³ Ye sê yãã, le ma mii ye wee driyẽ nge laam wo nantãŋ ye, ye n poho Crise ne Yãhã fla na, nawee- saha loo yãã yĩnde ne ye.

⁴ Yagaa, tee n poho Crise ne Yãhã tãy, per gii Yãhã ma ba u ta u n dur ba kãntraha na nawee- bye yĩnde na, woo wii too n poho u ne, wo bye ga ba wãã nii u ne kai- bye yiŋ na u nayõr fla wo.

Kolosyifa faale wũhũ, pe yagaa wũhũ ne

⁵ Nawee ma ku, u yi kãã kapee- wãpyeŋ wo. Tee -sê nii mii ye ku Yesu Crise ne, ye tyii ye kapee- wãpyeŋ na mii tyatyãhã ter bye dyaŋ, tesẽ katãr rii bye ne te sê yõ ye, ma suhu yĩnde wãn bye wãke ne, tesẽ koho

wãwahater ne wale kuɛ ye. U wale ga nii u ye mpar wãŋ dyaŋ.

⁶ Mpãy pe kapee- ngĩ pye, Yãhã laam ga ba war pe ne, ke n pe pën.

⁷ Faale wo, tee pye kapee- koho wo, ye naa koo kapee- ngĩ pye.

⁸ Yagaa, ye tyii kapee- ngĩ wãpyeŋ na mii laam wãwar dyaŋ, ncafũhũ wãdiŋ ne, tesẽ napeer ne. Ye ma syi tyehɛ n naa n yi ye yẽ wo, tyatyãhã kaplãŋ ne ye!

⁹ Ye ma syi ye kawar fua naa n taha yii na ye! Ye sê yãã, ye ye faale kapee- wãpyeŋ miy yaha,

¹⁰ ma klaha nii nafãm. Ye ga naa n nii koo syi ya, ye sya ba nii mii Yãhã wãŋ syi dyaŋ, Yãhã gii ke nawee tãhã. Ke syi, ye ga ke cã cĩnde.

¹¹ Ye ma Yãhã cã cĩnde, loo le ma yiŋ. Ma -sê yee, ye ma Yiifee- woo, ye wee Yiifee- woo, ye kũũ woo, ye sê kũũ woo, ye ma yãmpa woo, ye wee yãmpa woo, le tãy ye ma kulaafa woo, ye ma nyẽfigifa woo, yiŋ wee koo kate- ngĩ wĩ nen laa na ye. U Yãhã Yĩndefua Crise woo u ma yiŋ kai- bye wo, ye bye n poho woo kãmay na.

¹² Ye ma Yãhã wãm. Ye ntãŋ dye Yãhã tãy, ke n ye yãŋ yi, ye nii ke wãm. Loo nde na, ye yai ye naa koho le yii ye, -ye naa laantãr yar yii na, -ye naa yii tege tãã ye, -ye ta ye wĩ naa n tãy nawee- ye, -ye naa nii laanyĩn ya ne!

13 -Ye naa n nii pra yii ne, ye nampyeŋ wii ma laa tee pye ye na, ye yai ye tyii le kapee fue na ye kuāŋ ne. Ye yai ye naa n tyii ye kapee-foho na yii kē, mii Crise tyii ye kapee-foho na u kuāŋ ne mii.

14 Lii le ma yīŋ, ye tyii ye ntāŋ n dye yii tāy, loo ga ye ta ye n sroŋ wāā le.

15 Crise tuu yrīŋ mpāy wāā ye kē, ye tyii poo wīl n naa n nii ye laam wo, -ye n naa ye troho tāhā loo kānde na yalebye! Ye ma nii koo syi, ye bye ga naa n nii yīmbui nen na, yii mpāy tee ma Yesu kāndeyārfa. -Ye naa syaha wāā Yāhā kē kai- bye na!

16 Ye tyii u Crise kapān n nii gbāā ye laam wo, le cīinde wūhū bye ne. Loo na, ye yai ye laantor yāā, -ye naa yii klaha le Crise kapān ne, -tee naa yii laam too kaina! -Ye naa syaha wāā Yāhā kē, -ye naa yay le nuhu ne ke kē! -Ye naa koo ngīl pye Yāhā wāsey yay ne, tesē Yesu kāndeyārfa yay taa ne, ma suhu yay taa ne tii Yāhā te le ye laam wo.

17 Kaplāŋ nkāy bye tee ga naa n pāā, -ye naa ke pāā Yīŋfua Yesu miyūhū n yi le na. Tesē, kai- nkāy bye tee ga naa n pye, -ye naa ke pye u miyūhū n yi le na! Yāhā ke ke laantār wīl lii pye ye kē, ye ma n faha le na ye, -ye naa syaha wāā ke kē Yīŋfua Yesu kāmāy na!

Yesu kāndeyārfa pe nampyeŋ- ne

18 Coo, yīnfara wāā ma puai kē, taa naa n luhu u ye! Loo ne le sroŋ Yesu kānde na.

19 Puai, tyii ma cōo ntāŋ n dye ma tāy, ma'a syi ma ma laam waha ter u ne ye.

20 Kicar, -ye naa n luhu ye seefa ye kai- bye wo! Loo ne le yō Yesu kānde na.

21 Seefa, ye ma syi ye laam n waha ter ye pii ne ye! Mii loo sē ne ye, pe ga waha yee, pe wīl sē n tāy ye ye ye.

22 Tēntē-, -ye naa n luhu ye yīŋfa ye kai- bye wo, kāntraha nge na. Pe yīnde ma ye na woo, pe yīnde wee ye na ye woo, -ye naa pe wīl pye yalebye! Ye ma syi ye yee, ye ga naa pe wīl pye, ye wīl n tāy pe ye loo wīl na ye. Tee n ke ye wīl n naa n tāy Yīŋfua Yesu ye, -ye naa ye yīŋfa wīl pye laanyōm ne.

23 Le ma pye tēn lii tēn lii, -ye le tē yō nuhu ne! Ye sē yāā, ye le tē Yīŋfua Yesu kē, ye sē le tē naweete kē ye.

24 -Ye ye laam too nde na: Yāhā kayūhū nkāy ta yaha ke nawee- kē, Yīŋfua Yesu Crise ga ba ye dāā ke ne. Ye sē yāā, ye tēn tē woo kē.

25 Wii tuu -sē kapee- pye, Yāhā ga ba u pēn u kapee- wīl na. Yāhā -sē nge, le tāy ma ma nangbāŋ woo, ma ma nafla woo, nawee- bye ma wācēŋ ke yahasee ye.

4

1 Yii mpāy tee ma yīŋfa, -ye naa n sroŋ ye tēntē- ne, -ye pe yigi naa n yō! -Ye ye laam too nde na: Ye bya, ye

Yĩnfua ma yāhāyĩŋ na, wii tee yai ye naa n luhu u ye.

Pɔl Kolosyifa yar kai- ne

² -Ye naa n pāā Yāhā ne yalebye! Ye ma syi ye naa n faha loo ne ye! -Ye naa syaha wāā Yāhā kē, ke laantār wūhū nkāy wī na ke n pye ye kē.

³ -Ye naa Yāhā nar ta bya wī na, ta n waha nii yāā, n naa u Yāhā Yĩndefua Crise cīinde wī yar nawee- na, cīinde wī lii pe sē le cā yāā ye. Ye sē yāā, loo cīinde nde wī ne tē ma nwompihi wo.

⁴ N taha loo cīinde nde wāpāā na. -Ye Yāhā nar ta n waha le pāā laha nawee- ye.

⁵ Mpāy pe wee Yesu kāndeyārfa ye, -ye naa ye troho tāhā pe ne laantor ne. Ye ma kāhā yāā tee ga waha Yesu wī pāā pe ye, -ye naa le pye.

⁶ -Ye naa kaplāyūhū pāā pe ne, laantor ne! Wii ma ye yey lii ne, -ye ufua klaha cīinde ne!

U saba kuasaha fla, syaha ne

⁷ Kai- nkāy ke ma ra wūhū, Tesyihi wii u ma wo Yesu kāndeyārwebua, u n gaha naa ke tōr ye ye. U ma ra tēntēwe Yesu tēn na; u koho le ra ye.

⁸ N u lehe wāā ye ye, u ga wo wūhū pāā ye ye, tuu ye ta ye n waha laanyĩn yāā.

⁹ Pe ma pe syām ye klofua Wonasyimu ne. U bya ma wo Yesu kāndeyārwebua, u sroŋ le kānde wo. Poo pe syām, pe n gaha ye yar kai-

nkāy bye ne, ke n pye wo fla na nwo.

¹⁰ Arisarke wii u ma nwompihi wo ra ne, u ye syar, woo tesē Barnabaase cīifua Mareke ne. N ba u Mareke wī cāā pāā wa ye ye. U ma ba ka ye fla na, -ye u yigi yō!

¹¹ Yesu wii pe n yee Yituse, u bya ye syar. Poo naam tāā mii ya me pe ma Yiifee-, ma Yesu kānde yār, ma nii tēn tē ra ne Yāhā Yai myaha na. Pe wī nuhu le ra laam wo, ma maha ra laam yĩn.

¹² Yepafarsyi wii u bya n yi ye klo wo, u bya ye syar. U ma Yesu Crise tēntēle. Yalebye u Yāhā nar ye wī na cīinde wānar, ma yee ke wāle laantor wāā ye kē Yāhā wūhū kuē ye, ye n ke laam wūhū cā, ye naa ke pye.

¹³ -Ye yāŋ, n cā ye wī sroŋ gboho Yepafarsyi laam wo cīinde, yii Kolosyifa, tesē Ladusyefa bya ne, tesē Yeraploisyifa ne.

¹⁴ Wo naambiyābua Luke wii u ma dohotar, woo tesē Demasu ne, pe ye syar.

¹⁵ -Ye Ladusyē Yesu kāndeyārfa syar, -ye Nhefaa syar, woo tesē Yesu kāndeyārfa mpāy ne, pe pe ya wāā u kaha wo.

¹⁶ Ye ma ba saba nwo kal tāŋ wa ye yawāhāfa bye ye, ye ta pe n u kal Ladusyē Yesu kāndeyārfa yawāhāfa bya ye. Saba wii tē -sē yrūhū wāā Ladusyefa ye, pe ma u nō wāā ye kē, -ye u kal yii ndoŋ!

¹⁷ -Ye Arisyipe yar, pe u taha Yĩnfua Yesu tēn lii na,

u le tẽ yõ!

¹⁸ Kaplãᅇ nkãy ke ga taha yagaa, ndoo ge kẽ tẽ ke yrũhũ ta koho ne: Ndoos Pɔl, n ye syar. N ma nwompihi wo, ye ma n faha le ne ye. Yãhã ke ke laantãr wũhũ pye ye bye kẽ.

Pɔl saba cir kaplāŋ Tesalonifa ye

Syaha fla

1 Ndoɔ Pɔl tesē Silaasyi ne, Timuti ne, wii kē too saba nwo yrūhū nɔ wāā ye kē, yii mpāy ye ma Tesaloni wo, ma seefar le wo Tuhufua Yāhā ne tesē wo Yīnfua Yesu Crise ne. Wo syaha ma ye ye. Yāhā ke ke kayī wāā ye kē tesē ke yrīŋ ne.

Tesalonifa troho wātāhā tesē pe Yesu wāta wī ne pe Yater

2 Wo syaha wāā Yāhā kē yalebye ye bye wī na. Wo ma maha nii n pāā Yāhā ne, wo sē n faha ye wī ne ye. Wo loo pye yalebye.

3 Ye Yesu ta ye Yater, ma nii woo laam wī ya pye. Ye ntāŋ dye yii tāy, loo maha ye ta ye n nii tēŋ tē yii kē. Ye maha koho taha yaha Yesu na. Wo ma nii n pāā Yāhā ne, wo sē n faha koo kai- ngī bye wī ne ye.

4 Wo nna, waa u Yesu kāndeyārwai ne, wo cā ye ntāŋ dye Yāhā tāy ke n ye yāŋ yi, ma yee ye nii ke wām.

5 Too Yesu kapāyī pāā ye fla na, wo sē le pāā ye ye wo yē kaplāŋ ya ne ye. Yāhā Yrā pye wo ne, koo kē fāŋga n nii wo kaplāŋ na. Wo ba le cā laha ma yee, le Yesu kapāyī ma cīnde. Too pye ye ne ma naa wo troho tāhā kii syi, ma

yee ye waha kayī loo yāā, ye le cā.

6 Ye wāfāy yāā gboho Yesu wī na, ma sye ma le Yāhā kaplāŋ sya nuhu ne, nuhu tii syi Yāhā Yrā Fāŋga te le nawee- laam wo. Tee loo nde pye ke syi, ye ye troho tāhā wo wāŋ syi dyaŋ tesē wo Yīnfua Yesu ne.

7 Loo nde ta, Yesu kāndeyārfa mpāy pe ma Maseduan kāntraha kui wo, tesē Yakayi kāntraha kui ne, poo mii bye ga waha yāŋ ye na.

8 Le Yesu wī gbe ye fla na, ma cāāŋ n gaha Maseduan kāntraha kui bye wo, tesē Yakayi kāntraha kui ne. Loo ya sē ne ye, tee Yāhā ta ye Yater kii syi na, nawee- le luhu teebɛɛɛ bye wo. Wii gɛ saha laa pāā taha le na nantāŋ ye.

9 Too ba ka ye fla na, ye n ba wo yigi yō mii, nawee- bye loo pāā. Ye mpar wān tii tee ba ta too ma yāhā, ye too nde bye miy yaha. Cīnde Yāhā gii ke wān bye tāhā, ye ye yīntaha sron koo ya ye, ma ke tēn tē. Yagaa ye ke Dya wādurbaŋ sēŋ. Nawee- bye maha loo pāā.

10 Yesu woo kē u ma Yāhā Dya, Yāhā u ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye. Woo kē, tuu wo sya yaha, Yāhā ma n ba wo sāhā wo kapee- wī na ye. Yagaa, ye woo wādurbaŋ sēŋ, yaliile tuu ga ba yir yāhāyīŋ na u dur ba kāntraha na.

2

Pɔl troho wātāhā Tesalonifa fla na

¹ Yii mpāy tee ma wo nna Yesu kānde wo, yii ɣe le cā ma yee wo wākaŋ ye fla na, ke sē yi wāwaha ye, mpāy Yāhā kapāyī sya cīnde.

² Ye maha cā ma yee, too ba yir klo lii wo pe n yee Filipe ma cā pa ye fla na, pe ba wo tyehē ma wo nuhu ke fla na. Le sē -sē ba kai kua wo ye ye. Yāhā fānga wāā wo kē, wo n pa maa le kapāyī pāā ye ye. Nawee-busāā n yee poo ga sye wo na; loo naa bye ne, wo waha naa n gaha le kapāyī wāpāā ne.

³ Kapāyī lii too n pāā nawee- ye, wo sē le wā klaha ta kawar wī ye, wo sroŋ le wāpāā ne ye ye, wo sē maha n ke wo nawee- plaha le kāmpee laa ter wo ye. Aye, kaplāŋ nkāy ke sroŋ Yāhā ye, koo kē too n pāā.

⁴ Koo kē, ke wo yāŋ yi ma wo taha ke kapāyī wāpāā na nawee- bye ye. Wo sē n ke wo wī n naa n tāy nawee- ye ye, wo n ke wo wī le naa n tāy Yāhā ye, koo gii ke wo laam wūhū yāŋ.

⁵ Ye le cā laha ma yee, wo sē wo yē ta sīsī kawarfuafa dyaŋ ye, wo yē kapān laa sē le yar ma yee, wo koo ngī pye war wī na ye. Yāhā yīnde ma wo na.

⁶ Wo sē myaha ke ye ye ye, wo sē maha myaha ke waa ter ye ye.

⁷ Too sya mii Yesu Crise tēnlehe, wo sē wii ta fāngafa

ye laam wo ye. Aye, ye ntāŋ ba dye wo tāy, nahafua wāŋ syi dyaŋ tuu ne u pii gbihi n yigi.

⁸ Ye ntāŋ pe dye wo tāy, loo nde ta, wo n ba yer le Yāhā kapāyī wāyar wī na ye ye. Loo ya sē ne ye, wo ba yer wāku wī na ye kē. Ye wī ba gboho ter wo laam wo, koo kē!

⁹ Yii mpāy ye ma Yesu kāndeyārfa, tēn lii too naa n tē, ma naa wāfāy gii fāy, ye le cā: Too pye ye ne ma naa le Yāhā kapāyī yar ye na, wo naa tēn tē ke yai ke yīmper. Wo sē naa ye fāy laa ɣe ne ye.

¹⁰ Yii mpāy tee Yesu ta ye Yater, too pye ye ne, wo troho wātāhā ter pye gbegbe ma maha ba sroŋ, wāteepyē sē maha pye le na ye. Ye bye le yāā yīnde ne, le maha pye Yāhā yīnde na.

¹¹ Ye cā ma yee, wo pye yii nanem bye ne, mii tuhufua dyaŋ u pii ne.

¹² Wo naa ye laam gbā, wo naa ye laam yīn ye kē, wo naa ye nar ye naa ye troho tāhā Yāhā yor wo, Yāhā koo kē ke ye yee dye ke Yai wo, ma maha ye ta ye n ke nayōr yāā.

Wāfāy sē waha Tesalonifa ta pe n le Yāhā kapāyī sye ye

¹³ Wo maha syaha wāā Yāhā kē yalebye laa ter ne, loo ne nde: Too le Yāhā kaplāŋ pāā ye ye, ye le luhu. Ye sē le sya mii naweetee yē kapān ya dyaŋ ye, ye le sya ma cā Yāhā yē kapān ne. Le

-sē ma cīnde, Yāhā yě kapān ne. Loo kapān nde tēn tē ye laam wo, yii mpāy tee Yesu ta ye Yater.

14 Yesu kāndeyārfa yawārfa mpāy pe ma Yude kui wo, poofa mii, pe seefar le Yesu Crise ne. Pe wāfāy yāā gboho le Yāhā kapāyī wī na. Wo nna, ye yāŋ pe na, koo kē wāfāy gii ke ye dye yagaa, ye ke sya laanyīn ne. Wānuhu gii ye terfa pe ye nuhu yagaa, Yiifee- naa pe Yude Yesu kāndeyārfa nuhu koo syi.

15 Poo Yiifee- ya kē, pe naa pe faale Yāhā kaplāŋ tōrfa boo, ma sya ba wo Yīnfua Yesu boo. Yagaa, pe maha mii pe wo kar teebehe bye wo. Pe wī sye Yāhā ye, pe ma nawee- bye napī-!

16 Koo kē, pe n nī n sye wo na fānga ne ma yee, mpāy pe wee Yiifee- ye, wo ma n le Yāhā kapāyī pāā pe ye pe n sya yaha ye. Pe yagaa kapee- nkāy pe n pye, ma le taha faale cāā wūhū na, koo ngī bye n ta, Yāhā laam n war pe ne.

Pōl n traha u maha Tsalonifa yāā

17 Wo nna, wo cāāŋ wii na, ma dey wii na, wo laam sē - sē faha ye na ye. Loo ne, le sē ma- ye, ye wāyāā laam n wo yigi fānga ne.

18 Wo naa n traha wo dur ga ye fla na. Tehe syāŋ bye, ndoo Pōl yee, n ga ka ye fla na, Setane sāndāpee yīnfua n yer tā wo na.

19 Wo Yīnfua Yesu ma'a dur ba per gii, ye wī sē na,

le ga ba nii nuhu wī wo ye, le ba wo myaha gboho wo Yīnfua Yesu ye. Āwā, wo koho taha yaha yii poo na, wo myaha n waha ba gboho Yesu ye.

20 Yii me tee ga ba ta wo n cā wo yee, wo yia wo naa nuhu di.

3

1 Ye wāyāā wī le gboho ter wo laam wo, wo n gblihi laa ma kuee wii ya klo nde wo pe n yee Aten,

2 ma wo nampyeŋ Timuti nō wāā u ga ye yāŋ. Timuti tēn tē wo ne Yāhā kē, le Yāhā Yīndefua Crise kapāyī wāyar ne nawee- na. Tee mii Yesu kāndeyārfa, wo u lehe wāā ye ye, u ga ye ta ye n fānga yāā ye naa le Yesu kānde yār, tuu maha ye ta ye n naa n gaha yahasee ye le wo nuhu ne.

3 Loo na, pe napī- pe wo bye fāy wāfāy gii ne, koo wāfāy nge ma n waha yia ke ye laam wlāhā ye. Yii ge le cā ma yee, koo wāfāy nge saha ke laa wii Yesu kāndeyārfa yīŋ na ye. Yāhā kē ke loo ta.

4 Ye cā, too pye ye fla na nantāŋ, wo ba ye cāā yar yaha ma yee, pe napī- ga ba naa wo bye fāy. Loo le n pye yagaa wo bye na, ye n nī le yāā.

5 Loo ne, ye wāyāā wī le gboho ter ta laam wo, ta n gblihi laa ma Timuti lehe wāā ye ye u ga ye yāŋ, ye ma ye n pye mii le Yesu kānde wāyār ne. N ba fya ma yee, laa na sāndāpee yīnfua ga

pye u ye tyīn yi kãã le Yesu kãnde wo, wo tēn bye n nii tēwai ye fla na.

Pɔl laam yīn Tesalonifa ne

⁶ Yagaa, Timuti tuu ka maa ye yāŋ, ma dur ba wo ye, u kayūhū pãã wo ye, ye troho wātāhã wīī na le Yesu kãnde wo, tesē ye ntāŋ wādye wīī ne yii tãy. U wo pye ma yee, wo wīī ma le tãy nii ye laam wo. U maha yee ye wāyãã laam ke wo yigi mii, wo wāyãã laam bya ye yigi ke syi dyaŋ.

⁷ Wo nna, kapee- nkāy ke wo dye, ma suhu wāfāy gii ne ke ma wo na, too -sē Timuti kaplāŋ ngīī luhu ye wāyār wīī na le Yesu kãnde wo, loo nde wo laam yīn.

⁸ Yagaa, too cã ye yii plāhã ma kuee le Yesu kãnde wo, loo nde wo kadye sãhã wo kē, ma maha fānga gaa taha wo na.

⁹ Yāhã wīī gboho wo laam wo, ke maha ta ye wīī n nii wo ye nuhu wīī ma sya ga ta ter. Wo syaha kloŋ ter Yāhã na loo nde ne.

¹⁰ Ke yai ke yīmper, wo ke nar wo laam bye ne, ke le sya wo ye, wo n waha ka wo ga ye yãã yīnde ne. Laa ma pye, le ye wlāhã ye Yesu kãnde wāyār wīī ne, wo n ga le gbihi ye kē.

¹¹ Wo Tuhufua Yāhã koo ge tesē wo Yīŋfua Yesu ne, pe le sya pe kãnde gbihi ta, wo n waha ka wo ga ye yãã!

¹² Wo Yīŋfua u ta kaa n naa n taha ye ntāŋ wādyeŋ na yii tãy tesē nawee- bye ntāŋ wādyeŋ ne ye tãy, le n

sya ba nii mii ye ntāŋ pe dye gboho wo tãy mii.

¹³ Tee wo Yīŋfua ta ye Yater, u ta u wīī n nii gbãã kuee ye laam wo, laa wāpee ma n pye ye laam wo ye. Loo na, wo Yīŋfua Yesu ma ba dur ba mpāy bye ne pe ma u kur ye, ye laam bye ga ba nii gbegbe wo Tuhufua Yāhã yahasee ye. Ngaa ma n waha wo cer Yāhã na ye.

4

Troho wātāhã gii syi ter ke n tãy Yāhã ye

¹ Wo nna, yagaa too ye klaha ye yai ye naa ye troho tãhã mii le n waha naa n tãy Yāhã ye, wo cã loo ne tee n pye. Yagaa, waa ye nar waha wīī nen nde ne wo Yīŋfua Yesu myaha na: Tee ye troho tãhã mii, -ye kaa gbihi taha naa n gaha ke wātāhã na!

² Kai- nkāy wo Yīŋfua Yesu yee tee yai ye naa n pye, wo ke yar ye na. Ye ke cã.

³ Lii le ma Yāhã laam wīī loo ne nde: -Ye ye troho wātāhã ter ta, ke n naa n yō, ke naa n nii gbegbe, -tee yii yigi tyatyāhã kue ye.

⁴ Ye bye, -ye naa kacān yãã ye ca kue ye, -ye naa nagboho ta pe na. Lii le yō Yāhã ye, -ye naa loo pye!

⁵ Ye ma syi ye flefle n gboho ter ye na mii nawee- mpāy dyaŋ pe sē cīinde Yāhã cã ye.

⁶ Waa ma syi u kapee pye u nampyeŋ na loo nde ne ye! Waa ma syi u dugu u nampyeŋ na kai laa wo ye.

Wo ye yar waha wa loo nde ne ma yee, mpāy pe koo kapee-ngĩ ter pye, Yĩnfua ga ba pe pēn.

⁷ Ye sē yāā, Yāhā sē wo yee ma yee, wo naa wo troho tāhā tyatyāhā yor wo ye, ke wo yee ma yee, wo wo troho wātāhā ter ta ke n naa laha kānkai- bye wo. Loo le n tāy Yāhā ye.

⁸ Loo ne, wii ma loo kaklaha wĩ nen nde sye, nawee-tee kaklaha sē kē tuu sye ye, Yāhā kaklaha kē tuu sye, Yāhā gii ke ke Yrā le ye laam wo.

⁹ Tee mii Yesu kāndeyārfa, ye ntāŋ wādye wĩ na yii tāy, laa kafuē wee tē ga maha yrūhū yar ye na ye. Yāhā gē ye yar wa, tee ga pye mii, ye wĩ naa n tāy yii ye, ye le cā.

¹⁰ Loo gē ne tee n pye ye Yesu kāndeyārwai mpāy bye ne pe ma Maseduan kāntraha kui kur bye wo. Wo nna, wo maha le nar ye ye, -ye maha kaa taha loo nde wāpyeŋ na.

¹¹ -Ye naa n kē ye naa ye troho tāhā laanyĩn ne, ye sē yai ye nii teger waa ye ye, ye yai ye naa ye yĩŋ kai- gbihi yii ya. -Ye naa tēŋ tē yii ya ye naa ye yē digi kē, mii too ba ye yar wa le ne mii.

¹² Ye ma nii koo pye, waa saa naa n fāy ye yē wāwoo wĩ ne ye, tesē mpāy pe wee Yesu kāndeyārfa ye, pe ma n laa yāā ye na ye.

Yesu ga dur ba kāntraha na mii

¹³ Wo nna, mpāy pe ku ter wa, lii le ga ba pe dye, wo

n traha ye cĩnde cā loo nde na. Loo na, ye laam saa wlāhā naa n nii yalebye mii mpāy dyaŋ, pe sē koho taha yaha cĩnde yrā na ye, cĩnde yrā lii wākuayāā wee le na ye.

¹⁴ Wo cā ma yee, Yesu ku ma dur, ma yir gbā wo, ma pa yrāŋ na gbaafa ye. Loo ta wo n maha cā ma yee, mpāy pe Yesu ta pe Yater ma sya ba ku, Yāhā ga ba poo bye ta pe n yir gbā wo, pe dur ba yrāŋ na, pe ba nii Yesu ne.

¹⁵ Wo Yĩnfua wo yar kainkāy ne, waa ke pāā ye ye: Yĩnfua ma ba dur n pai, wii mpāy too sē ku wa ye, wo saa ba pye mpāy yahasee ye pe ku ter wa ye.

¹⁶ Wo ga ba luhu tēŋ gaa ne mii waa dyaŋ tuu gbey fāŋga ne. Wo ga ba luhu yāhāyĩŋ tēnlehe yĩnfua waa yĩmbui ne. Wo ga ba luhu Yāhā tūūtūū wāwuu ne. Yĩnfua gē ga ba yir yāhāyĩŋ na u tege ba. Mpāy pe ba Yesu ta pe Yater ma sya ba ku, poofa ga ba yir wa gbā wo, pe dur ba yrāŋ na, pe yahasee sya.

¹⁷ Loo kur ye, wii mpāy too ga ba pye nantāŋ yrāŋ na le yale wo, wo bya waa ba yir taha pe na yāhāsyōr wo, wo ga Yĩnfua wāā ncha ye. Loo na, wo ga ba kuee yai tāŋ Yĩnfua ne.

¹⁸ Tee mii ye kaplāŋ ngĩ luhu, -ye naa ke pāā yii ye, ye naa ye laam yĩn loo nde ne!

5

-Ye yii yigi, *Yīnfua wādurbaŋ ga ba ye fe gbe!*

¹ Wo nna, kai- ngī pyeyale tesē ke pyeper ne, ye sē n ke n koo yrūhū yar ye na ye.

² Yii γε le cā laha ma yee, waa saa ba *Yīnfua* durbaper cā ye. Koo per ga ba pye mii yuhu wāŋ syi dyaŋ tuu ne pa yīmper wo, waa γε saa cā ye.

³ Yaliile nawee- ga ba naa n yee: Yagaa woo, laa wāpee wee ye, ntāncer wī laa wee nantāŋ ye, loo yale -sē ne, le kapeengbāy ga pe fe gbe le pe dye. Pe saa ba wloho yi le wo ye, le ga ba nii mii calaifua wāŋ syi dyaŋ, laha ke ne u fe gbe wāyaa ne.

⁴ Yii poo na, wo nna, tee laa cā *Yāhā* wī na, ke per saa waha ye fe gbe yuhu wāŋ syi dyaŋ ye.

⁵ Ye sē yāā, ye bye ye ma cāā- nawee-, ye ma yai nawee-, kai nkāy ke yō gbaa na, ye koo pye. Wii mpāy too Yesu ta wo Yater, yīmper wohofa sē me wo ne ye, wamfa sē me wo ne ye.

⁶ Loo na, wo ma syi wo naa napar pye wo sā wāy naa n faha wo *Yīnfua* Yesu wī ne mii mpāy dyaŋ pe sē cīinde *Yāhā* cā ye. Wo yai wo naa wo laam too yalebye wo *Yīnfua* Yesu wī ne, wo yai wo naa kacān yāā wii na.

⁷ Yīmper kē nawee- pe sā n wāy, yīmper maha kē nawee- pe sēm wo n ter, ma n faha pe ya yaha.

⁸ Wii na, wo ma yai nawee-, wo yai wo naa kacān yāā

wii na. Wo ma Yesu ta wo Yater ma maha ta, wo ntāŋ nii n dye wii tāy, le ga nii wo ye mii ntēn nay-roho dyaŋ naan miyfa pe le paha tā kadye na. Wo ma wo koho taha yaha wo wāsyayaha wī na, le ga nii wo ye mii ntēn yīncigi dyaŋ naan miyfa pe le paha tā yīn na.

⁹ Ye sē yāā, *Yāhā* sē wo yāŋ yi ma yee, ke kasāhā te ba too wo na ye. Ke wo yāŋ yi, ma yee wo wāsyayaha yāā wo *Yīnfua* Yesu Crise kāmāy na.

¹⁰ U Syayahafua ku wo wī na, ma yee wo ba nii u ne yaliile wo u ma ba dur ba. U dur ba wo yāā yrāŋ woo, u dur ba wo yāā too ku woo, loo wī nen ya ne, wo ga ba nii u ne.

¹¹ Loo na, -ye naa ye laam gbā, -tee naa koho le yii ye, ye naa kaa taha ye troho wātāhā na Yesu Crise kānde wo!

Ke kai- wāyar kuasaha

¹² Mpāy pe *Yīnfua* tēn tē ye kē, ma ye troho wātāhā sron ye kē Yesu kānde wo, ma ye yi n kāā kapee- wāpyeŋ kānde wo, wo nna, wo ye nar, -ye naa nagboho ta pe na!

¹³ Pe tēn lii tē ye kē, ye tyii loo nde n ta, pe wī n naa n tāy ye ye. -Ye naa laanyīn wūhū pye yii kē tesē ye nampyeŋ- bye ne!

¹⁴ Wo nna, wo ye bye nar, mpāy pe tēn wī sye, -ye pe yar le ne ye yee, kayī sē ne pe dye yer ye. Mpāy pe ma, laa le pe fāy, -ye naa pe

laam yīn! Mpāy laam pe ma fāhāfāhā kapee- wāpyeṅ kue ye, -ye naa pe yāṅ ye naa laantor kaplāṅ le pe laam wo. -Ye naa ye laam yīn poo mii bye ne!

15 -Ye naa yii yigi: Ye nampyeṅ- ma kapee pye ye na, ye ma syi ye le dur u kē ye! -Ye naa kayī loo kē, ye naa n pye yii kē tesē nawee-bye ne.

16 -Ye yāṅ, -ye naa nuhu di yalebya,

17 -tee naa n pāā Yāhā ne yalebya,

18 -tee naa syaha wāā Yāhā kē kānkai- kur bye wo! -Ye naa ye troho tāhā koo syi Yesu Crise kānde wo, yii mpāy tee seefar le Yesu Crise ne. Koo ke ma Yāhā laam wūhū.

19 Yāhā Yrā lii Yāhā le le ye laam wo, le ma mii naa dyaṅ Yāhā ke tar ye laam wo. -Ye naa n luhu le yīmbui nde ye, ke naa ma n fege ye!

20 Wii ma Yāhā kapān laa luhu u laam wo ma le tōr, ye ma syi ye yee, yīṅ wee le na ye.

21 -Ye yāṅ naa n le kai- bye wo, lii ma sroṅ, -ye loo gbe!

22 Lii le -sē pee, -ye loo yāā ye le ta yaha!

24 Yāhā koo ke ga le pye ye kē. Ye sē yāā, Yāhā sē n yi ke kapān kur ye ye.

25 Wo nna, ye bya, -tee naa Yāhā nar wo kē yii ndoṅ!

26 Yesu kāndeyārfa mpāy bye pe ma ye fla na, ye pe bye gbihi syar wo kē, ye pe yar wo bye ma tuhufua nen pii, wo ntāṅ dye wii tāy.

27 N ye nar Yīṅfua myaha ne, -ye saba nwo kal Yesu kāndeyārfa bye n luhu.

28 Wo Yīṅfua Yesu Crise u kaa taha ye na.

Syaha tesē Yāhā wānar flane

23 Yāhā gii ke n pai yrīṅ ne, ke ta ye n kuee yai tāṅ ke koho wo. Ke ye laam bye ta pe n kuee yai tāṅ gbegbe, ye yrā ne, ye kadye bya ne, wo Yīṅfua Yesu Crise n sya ba dur ba!

Pɔl saba syāŋ wuhu kaplāŋ Tesalonifa ye

Syaha fla

¹ Ndoɔ Pɔl tesē Silaasyi ne, Timuti ne, wii me too saba nwo yrūhū nɔ wāā ye kē, yii Yesu kāndeyārfa yawāhāfa mpāy tee ma Tesaloni wo, ma seefar le wo Tuhufua Yāhā ne tesē wo Yīŋfua Yesu Crise ne. Wo syaha ma ye ye.

² Wo Tuhufua Yāhā tesē wo Yīŋfua Yesu Crise ne, ke ke kayī wāā ye kē tesē ke yrīŋ ne.

Wāfāy naa bye ne, Tesalonifa ka yahasee ye Yesu kānde wo

³ Wo nna, yii mpāy ye n yār Yesu kānde wo, kaa n taha ye Yesu wāta wī na ye Yater, kaa maha n taha ye bye ntāŋ wādye wī na yii tāy. Wo yai wo naa syaha wāā Yāhā kē yalebye loo nde wī na. Le sroŋ wo naa loo pye.

⁴ Loo ne, wo ne naa ye wī pāā Yesu kāndeyārfa yawār teebehe wo, wo naa ye sey wo yee, nawee- pe sya ye nuhu le Yesu kapāyī wī na, wāfāy ke maha ma ye na, loo naa bye ne, ye ye laam yīn, ma n yār le Yesu kānde wo laantee nen ne.

⁵ Wii ma loo yāŋ u ga cā u yee, Yāhā ga ba nawee- sāhā ke kasāhā tii ne te sroŋ. Tee mii, ye wāfāy sya le kapāyī

wī na, Yāhā ga ba yee ye wī na ke yee, ye yai Yāhā Yai ne.

⁶ Ye sē yāā, lii le sroŋ, loo ne Yāhā ga ba pye: Mpāy pe ye nuhu yagaa Yesu wī na, Yāhā ga ba pe bye pēn.

⁷ Yii mpāy tee ma wāfāy wo Yesu wī na yagaa, Yāhā ga ba wūū wāā ye kē, wo bya ne. Yāhā ga ba loo pye yaliile wo Yīŋfua Yesu ga ba yir yāhāyīŋ na, u naa n pai u yāhāyīŋ tēnlehe ye ne, u yāhāyīŋ tēnlehe mpāy pe ma fānga ne.

⁸ U ga ba naa n pai mii naa dyaŋ ke u gbey le, kacān wee ke wāyehē na ye. U ga ba pa nawee- wāpēn wī na. Mpāy pe sē n ke pe Yāhā cā ye tesē mpāy ne pe sē wo Yīŋfua Yesu kapāyī sya ye, u ga ba poo pēn.

⁹ Pe wāpēn ga ba pye lii ne Yāhā ga ba pe wī pye klaha-tāŋ, pe saa maha yō yāā ye. Yāhā ga ba yer tā pe na, pe saa waha crā Yīŋfua na ye, pe saa waha u fānga nayōr yāā ye.

¹⁰ Koo ngī ga ba pye per gii Yīŋfua ga ba dur ba; u ga ba pa pe n ba naa u sey u fānga wī na, u fānga gii ke n yāā mpāy na pe ma u wām. U ga ba pa pe n ba naa u miingbāŋ yee mpāy bye wī na, pe u ta pe Yater, tesē yii bya ne, tee wo yē kaplāŋ sya ma Yesu ta ye Yater.

¹¹ Loo ne le wo ta wo Yāhā nar ye wī na yalebye. Yāhā ke ye yee, ye naa ye troho tāhā mii syi, wo ke nar, ke fānga le ye laam wo, ye n waha naa ye troho tāhā koo

syi. Wo maha ke nar, ke ke fānga ter wāā ye kē, ye n waha naa ke laantār wīi pye. Tee Yesu ta ye Yater, kainkāy tee yai ye naa n pye, n Yāhā nar, ye waha naa ke pye Yesu fānga kāmāy na.

¹² Ye ma loo pye, pe ga ba Yīṅfua Yesu myaha sey ye wīi na. Pe ga maha ba naa ye bya sey u wīi na. Yāhā tesē wo Yīṅfua Yesu Crise ne pe kayīi lii pye ye kē, loo ne tē ye yar.

2

Kai lii le ga cāā pye Yesu wādurbaṅ yaha

¹ Wo nna, wo Yīṅfua Yesu Crise wādurba wīi na tesē wii wāwāā wīi ne u tāy, waa ye yar waha nde ne:

² Ye ma syi waa n waha ye kar yaha u yee, Yīṅfua wādur per nō wa, u ye ta ye laam n wlāhā nii ye ye, ye n maha kuee naa ntāṅ cer yalebye ye. Waa ma sya loo nde pāā ye ye ma yee, Yāhā kapān ne le dye u laam wo, ye ma n luhu u ye ye! Waa ma sya maha loo nde pāā ye ye yaliile wo, tuu ma u nawee- klaha Yāhā kaplāṅ ne, ye ma n luhu u ye ye! Waa ma sya maha yee, wii ge kē too loo nde yrūhū le saba waa wo, ye ma n luhu u ye ye!

³ Ye ma syi waa ter n ye kar yaha kapān laa syi ter ge ne ye! Ye sē yāā, nawee-busāā ga Yāhā wīi sye. Tesē, wii u ma napee ma yee, woo kalaa wee Yāhā na ye, woo ga yi wa, woo wii u wīi ga

ba pye klaha- tāṅ. Koo katē-syāṅ ngīi ga cāā pye wa, Yīṅfua n cā pa.

⁴ Wii u ma napee, u ma ba yi, u ga ba sye, nawee- ma n naa diṅ yi ngaa ter kē ye, pe ma n maha naa Yāhā sey ye. U ga ba u ya ta Yāhā ge draha wo, u sya ga dye Yāhā kangbāṅ laam wo, u tege nii nangbāṅ dyaṅ, tuu yee woo ge kē tuu ma Yāhā.

⁵ Yaliile tē pye ye ne, n sē naa kai- ngīi pāā la ye ye?

⁶ Laa -sē ma le ta kai- ngīi saha pye yagaa ye, ye le cā. Yāhā ke yaliile ta, u napee ga ba yi loo yale wo.

⁷ Sāndāpee yīṅfua tuu ta yagaa nawee- n nii Yāhā kānde wāyār sye, ye sē le yāā la? Wii tuu -sē ta u napee saha yi yagaa ye, u ga kuee loo na Yāhā n ba u gbe kāā.

⁸ Yāhā ma ba woo gbe kāā, ke ga ta u napee n yi, wii tuu Yāhā kānde sye kueekuee. Yīṅfua Yesu ga ba u boo u yē tefay ne. U ga ba u wīi pye klaha- tāṅ u wāpaṅ nagboho nayōr ne.

⁹ U napee ma ba yi, sāndāpee yīṅfua ga ba fānga wāā u kē, u n naa yēkā wūhū ter bye pye tesē kangbāhā ter bye ne, u naa nawee- wlaṅ pe n sya yee, u ke pye Yāhā kāmāy na.

¹⁰ U ga ba kawar ter bye ta u naa nawee- plaha le ne. Poo nawee- mii, le cīnde kapān sē naa n tāy pe ye ye, cīnde kapān lii le ne ga waha pe sya yaha. Pe le sye,

koo kē u napee ga waha naa pe plaha.

¹¹ Pe le cīinde kapān sye, loo ne Yāhā ga ba fānga gaa ter ta ke n yia pe na, ke pe ta pe n kuee yai tāŋ u napee kawar wo, kawar rii pe ba te sya ma yee cīinde ne.

¹² Loo na, mpāy pe le cīinde kapān loo sye, tesē lii le sē sronŋ ye, pe ma maha loo yigi klue sīi nuhu ne, Yāhā ga ba pe pēn.

Pol u lii ke Tsalonifa wīi na

¹³ Ma -sē yee yii poo na, wo nna, ye wīi n tǎy wo Yīnfua ye. Wo syaha wāā Yāhā kē yalebye ye wīi na; wo yai wo naa loo pye. Ye sē yāā, ke kai- bye fegbecāā na, Yāhā bii ye yāŋ yi wa, koo ga ye sya yaha. Yāhā Yrā ye laam ta pe n nii gbegebē, ye maha le cīinde kapān yigi klue sīi, Yāhā koo katē- syāŋ ngīi ta, ma ga ba ye sya yaha.

¹⁴ Yāhā ye yee ye wāsyayaha wīi na le kapāyīi kāmāy na, Yesu kapāyīi lii too pāā ye ye. Loo na, ye ga ba ye Yīnfua Yesu nayōr ter yāā.

¹⁵ Wo nna, -ye yii plāhā, ye kuee Yesu kānde wo! Too ye klaha kai- nkāy ne too yrūhū nō wāā ye kē saba laam wo, tesē kai- nkāy ne too naa ye klaha yaliile wo too pye ye fla na, ye ma n tyii koo wīi nen laa ge n faha ye na ye!

¹⁶ Wo wīi n tǎy wo Tuhufua Yāhā ye tesē wo Yīnfua Yesu Crise ne. Ke ke laantār wīi pye wo kē ma wo laam

yīn. Ke maha wo ta wo n koho taha yaha cīinde yrā na, lii wākuayāā wee le na ye.

¹⁷ Wo ke nar, koo tesē wo Yīnfua Yesu ne, ke nuhu le ye laam wo, ke ye ta ye n naa kayūhū pye, kaplāyūhū ke maha naa n yi ye yē wo.

3

Yāhā wānar fla

¹ Wo nna, -ye naa Yāhā nar wo kē, nawee- busāā n waha wo Yīnfua kapān yāā luhu, pe le sya pe naa pe troho tāhā le yor wo, nawee- n naa le miingbāŋ sey.

² Nawee- mpāy pe sē n sronŋ ye, ma maha pee, -ye naa Yāhā nar, ke n wo yi kāā pe fānga koho wo. Ye sē yāā, nawee- bye sē me pe Yesu ta pe Yater ye.

³ Wo Yīnfua sronŋ, u sē u yē kapān dur ye. U ga ba ta, ye n naa yii plāhā u kānde wo. U ga ba naa n sēŋ wo na, wo ma n gbe Setane sāndāpee yīnfua namihi wo ye.

⁴ Yīnfua tuu lii pye ye kē, le wo laam yīn. Wo cā too ye yar lii ne, loo ne tee n pye, ye saa dur yi yāā le wo ye.

⁵ Wo Yīnfua nar, u ta ye n cā ye ntāŋ dye Yāhā tǎy tesē ke wīi gboho ye laam wo. Wo maha u nar, u ye ta ye n naa ye laam yīn wāfāy laam wo u Yāhā Yīndefua Crise wāŋ syi dyaŋ.

Ye yai ye naa tēn tē!

⁶ Wo nna, waa ye yar waha nde ne wo Yīnfua Yesu Crise myaha ne: Ye nampyeŋ-

mpāy pe nii napar ya pye, ma maha yee, pe saa naa pe troho tāhā le kānde wo ye, kānde lii too yar ye na, ye ma n ye kai- wāā naa n pye pe ne ye.

⁷ Tee yai ye naa lii pye ye troho wātāhā ter n nii wo wāṅ syi dyaṅ, ye le cā. Too pye ye ne, ye cā ma yee wo sē naa napar pye ye.

⁸ Wo sē ba ta, waa n naa wo yē woo faa ye. Wii gε naa tēn tē wii ya ma sya naa n fāy cīnde wāfāy, wo sē naa n kε yii waa gε n naa n fāy wo yē wāwoo wīi ne ye.

⁹ Wo ne ga waha tyii, ye n naa koho le wo ye, ye naa kai- nkāy pye wo kē faa. Ya'a yāā too loo sye, wo naa n kε wo kānyīi yar ye na, ye n yāṅ wo na, ye naa ye troho tāhā wo wāṅ syi dyaṅ.

¹⁰ Ye cā ma yee, too pye ye fla na, wo naa ye yar ma yee, wii ma yee, u saa naa tēn tē ye, woofua sē yai u naa n di ye.

¹¹ Ya'a yāā wo kai- ngīi pāā ye ye, wo le luhu ma yee, ye laam wo, mpāy ma pe napar pye, pe sē waha pe ya yē gε woo pe ya ya ye, ma -sē pe yē le nawee- kai- wo.

¹² Poofa mii, waa pe yar waha wīi nen nde ne: Pe naa tēn tē yalebyε pe naa pe yē digi kε pe ya ya, pe waha naa n di yaryar.

¹³ Yii poo na, wo nna, ye ma n fāy yāā kayīi wāpyeṅ ne ye!

¹⁴ Kai- nkāy too yrūhū yar ye na saba nwo laam wo, wii ma yee u sē koo pye ye, ye

byε ye naa u pyer yāṅ, ye ma n naa u yē le ye kai- wo ye, fyar n u yigi le ne.

¹⁵ Ye ma n -sē yee, yaa u tee naa n pye mii u ma ye napīi dyaṅ ye, ye nampyeṅ kē u ne, -ye naa u yar laanyīn ne.

Syaha tesē Yāhā wānar Tesalonifa kē

¹⁶ Yāhā gii ke ma yrīṅ kēfua, ke naa yrīṅ wāā ye kē yalebyε wāwāā ya woo. Yīṅfua u naa n nii ye ne yalebya.

¹⁷ U saba kaplāṅ kuasaha nge, ndoo Pōl, n ke fla yrūhū nii ya, koho ne: N ye byε syar. Ye ma ra syaha kaplāṅ yāā, yaa cā ndoo n u saba yrūhū cīnde. N ta saba kuasaha byε yrūhū koo syi.

¹⁸ Wo Yīṅfua Yesu Crise, u kaa taha ye byε na.

Pɔl saba cir kaplāŋ Timuti ye

Syaha fla

¹ Ndoos Pɔl kē, ndoo wii n ma Yesu Crise tēnlɛhɛ. Yāhā gi ke ma wo Syayahafua, koo ke ra taha le na, koo tesē Yesu Crise ne, woo wii too koho taha yaha u na.

² N saba nwo yrūhū nɔ wāā mboo Timuti kē. Ma ma ra cīnde dya Yesu Crise kānde wo. Wo Tuhufua Yāhā tesē wo Yīnfua Yesu Crise ne, ke ke kayī wāā ma kē tesē ke yrīŋ ne, ke ma fɛn di.

Mii yigi kawarfuafa kaklaha ne!

³ Tē naa n gaha Maseduanfa kāntraha na, ma ba ma yar lii ne, n ga ma laam too loo wī nen ya ne: Kuee Yefesyi wo, mpāy ma ke fla Yesu kāndeyārfa yawāhā wo, pe nawee-klaha kaklaha nkāy ter ne. Ma yai ma pe yar pe tyii.

⁴ Nkāy ke wee yīŋ ne ye mii ngbāy dyaŋ, pe yar pe tyii koo wāpāā na tesē faale wāɛ myar rii ne te yrūhū ta buarbruar. Koo ngī sē laa yō mii kaplāŋ wātyīn ya sē kē ye. Koo kaklaha ter sē n gaha Yāhā wī wācāŋ ne yaha ye ye. Yāhā n ke nawee- pe Yesu ta pe Yater pe waha sya yaha.

⁵ Ma'a yāā tē yee, ma pe yar pe tyii koo kaklaha ngī ter na, n n traha nawee-

ntāŋ pe naa n dye pe ya tāy. Pe laam ma nii gbɛgbɛ, kainkāy pe cā ke sron, pe ma n gaha koo kue ye, pe ma Yesu ta pe Yater laantee nen ne, loo na pe ntāŋ ga dye pe ya tāy.

⁶ Mpāy ma pe loo nde sye ma kuee kaplāŋ tyīn kainkāy na, yīŋ wee ke na ye.

⁷ Poofa mii, kānde lii Yāhā le ta, pe n traha pe nii nawee klahafa le ne. Kai- nkāy pe sē n pāā, poo gɛ sē ke war ye, kai- nkāy pe n traha pe naa nawee-klaha, pe sē maha ke war ye.

⁸ Wo cā kānde lii Yāhā le ta, kayī ne, le ma pye pe nawee-klaha le ne, mii Yāhā le yar mii.

⁹ Wo cā ma yee, mpāy pe sron, kānde lii Yāhā le ta, le sē yi poo myaha ne ye. Le yi mpāy myaha ne pe ma kapeepyefa, mpāy ne pe sē n luhu Yāhā ye ye, mpāy ne pe pee, mpāy ne pe kāmpee yār, mpāy ne pe sē Yāhā gboho ye, pe sē maha Yāhā kai- yāŋ ye, mpāy ne pe pe tuhufa boo pe nahafa ne, mpāy ne pe ma naboofa,

¹⁰ mpāy ne pe sē fyar cā ye, mpāy ne pe n sāy pe naawai ne mpāy pe sē le wa ye, mpāy ne pe yāmpa cāā troho, mpāy ne pe kawar fua, mpāy ne pe Yāhā ka n di, mpāy ne pe kai- nkāy pye ke sē wāā le cīnde kaklaha wūhū ne ye.

¹¹ Koo cīnde kaklaha ngī, le Yesu kapāyī ke yar wo na, Yesu kapāyī lii le wāā ra kē, n naa le tōr nawee- ye. Le

Yāhā nayōr yar wo na, Yāhā gii ke ma kānkai- bye ne.

Laantār rii Yāhā te pye yar Pōl kē, te gboho

¹² N syaha wāā wo Yīnfua Yesu kē, woo wii tuu fānga wāā ra kē ta tēn laam wo. N syaha wāā u kē, woo wii tuu yee tē yai u tēn wātē ne, ma ra yāṅ yi n naa le tē.

¹³ N -sē nwo, faale wo, n sē naa wāyī pāā u wīi na ye. Mpāy pe naa n taha u na, n naa pe nuhu, ta laam ba waha ter. Loo naa bye ne, u ra yāṅ yi. Tē sē ba Yesu ta ra Yater ye, n sē ba cā kapee kē tē naa n pye ye, Yāhā n ra fen di.

¹⁴ Wo Yīnfua n kayīi pye ra kē, le n sya gboho ter. Woo kē tuu ra ta ta n u ta ra Yater. Woo kē u ta ta ntāṅ n dye u tāy, ma yee nawee- bye ntāṅ pe waha dye ra tāy.

¹⁵ Kapān laa nde, cīinde ne; nawee- bye yai pe le sya nuhu ne: Yesu Crise pa driyē wo kapeepyefa syayahasaha wo. Kapeepyefa laam wo, ndoo tē pee pe bye na.

¹⁶ Yāhā n le sya, ma ra fen di. Loo nde yai wo le cā: Yāhā Yesu Crise ta u le yar nawee- na, pe n waha cā Yāhā ke laam yīn nawee- ne. Ta dyan tē pye, kapeepyefua waa sē ba ter ra yaha ye, ke sē ke laam yīn la ra ne? -Ye cā ye yee, ke ke laam yīn nawee- ter bye ne. Loo na, mpāy pe ga ba Yesu ta pe Yater, pe cīinde yrā yāā, cīinde yrā lii wākuayāā wee le na ye, pe ga waha ra wīi yāṅ, Yāhā ke laam yīn ta ne

mii, pe cā pe yee Yāhā ke laam yīn nawee- ter bye ne.

¹⁷ Yīnfuangbāṅ wii u ma wākuayāā wee u yīnfar na ye, woo wii wākuayāā wee u na ye, woo nwo nawee saa waha u yāā yīnde ne ye, woo nen ya kē u ma cīinde Yāhā, u miingbāṅ yai ke naa n yee yalebye, u yai u naa n sey yalebye, wāyeryāā ma n pye le na ye. Amen, le nii ke syi.

¹⁸ Timuti, ma ma ra dya Yesu Crise kānde na. N ga ma yar waha laa ne. Yāhā kāmāy na, kai- nkāy ke ba pāā yaha ma wīi na, koo ma suhu lii ne tē ga yar ma na, ke wāā le. Loo ne nde: Taa Yesu ta ma Yater mii, naa loo cīinde wīi yāṅ, kawar wūhū nkāy ma n wlāhā le wo ye.

¹⁹ Ma'a n traha ma waha yia, taa Yesu ta ma Yater mii, u ta yaha tāṅ ma Yater koo syi! Kai- nkāy taa cā ke sron, naa koo ya pye! Mpāy pe koo wāpyen sye, loo pe ta pe n plaha, ma Yesu kānde miy yaha.

²⁰ Yiime pye pe ne tesē Lesyāānder ne. Poo nawee- syām me, n tyii Setane na u waha pe fāy, pe n waha cā pe yee kaplāmpēe- wāpāā Yāhā kē, le sē yō ye.

2

Wo yai wo naa Yāhā nar nawee- bye kē!

¹ N ga ye bye yar waha nde ne: Kai lii le ma yīn, - ye naa n pāā Yāhā ye, ye naa ye yīn wūhū nar ke ye, -tee naa ke nar ye nampyen- kē. Ke kayūhū nkāy pye nawee-

bye kē, -ye naa syaha wāā ke kē koo ngū wī ne! -Ye naa Yāhā nar koo syi nawee- ter bye kē!

² -Ye naa Yāhā nar ke syi klo yahaseefa kē tesē fāngafa ne, wo n waha naa wo troho tāhā laanfīr ne, yrīŋ wo, too maha naa Yāhā myaha gbōho, too naa wo troho tāhā Yāhā kānde wo laanyīn ne.

³ Loo nde yō, ma maha n tāy wo Syayahafua Yāhā ye.

⁴ Ye sē yāā, Yāhā n ke nawee- bye pe waha sya yaha, pe maha waha le Yāhā cīnde wī cā.

⁵ Ye sē yāā, Yāhā neŋ ya kē ke ma, kusyiifua nen ya kē u ma Yāhā nsoho wo nawee- ne, woo kē Yesu Crise ne, u pye nawee wo wāŋ syi dyaŋ.

⁶ U le sya ma gbā ku, loo n nii wo bye wāsyayaha dir tuu dāā. Loo nde ta, Yāhā ke bii yale lii yar yaha Yesu gbā wī na, loo yale le ba nō, poo gbā mii ta nawee- bye n cā ma yee, pe wāsyayaha wī ma Yāhā laam wo.

⁷ Loo ne, ta n nii Yesu tēnlēhe, ma maha nii Yāhā tēntē, ma ga naa nawee- klaha, mpāy pe wee Yiifēe- ye, pe n waha Yesu ta pe Yater, pe le Yāhā cīnde wī cā. N sē kawar fua ye, cīnde ne tē n pāā.

⁸ N n ke Yesu kāndeyārfa yawāhā teebehe bye wo, pe naam pe naa n pāā Yāhā ne. Pe ma nii n pāā Yāhā ne, pe laam yai pe nii gbēgbē, pe ma n naa ncafūhū di ye, wāhā wī laa ma n pye pe laam wo ye!

⁹ N maha le ke ca ye, pe naa faha wān le, faha wān tii syi nawee saa waha yīnde yi too pe na ye. Pe ma syi pe pe yīnde le yaha yīŋ wāfan wo, nsāāsugu ne, sān wān ne, tesē faha wān tii ne te dir te sron gbōho ye.

¹⁰ Too nde wāleŋ sē kē ke ma yīŋ ye. Kayī wāpyeŋ loo le ma yīŋ. Kayī wāpyeŋ loo le yai ca mpāy ne pe yee, poo Yāhā myaha gbōho.

¹¹ Ca yai pe yaha le, pe yīŋ kor le, pe naa n luhu Yāhā kaplāŋ ye; pe yai pe tyii ke n naa n dye pe laam wo.

¹² Cōo woo sē yai u naa naa klaha Yāhā kaplāŋ ne ye, u sē yai u kuā tā naa na ye, u yai u naa laanyīn yāā.

¹³ Ye sē yāā, Yāhā cāā Dama tāhā, ma ba Awa tāhā kur kue ye.

¹⁴ Dama sē kē tuu tyii u sāndāpee yīŋfua n u wlaŋ ye, cōo kē tuu tyii u sāndāpee yīŋfua n u wlaŋ. Yāhā ke bii yee, pe ma n lii pye ye, u n le pye.

¹⁵ Ca -sē ga waha sya yaha kicar waa wāsee wī na. Pe -sē yai pe Yesu ta pe Yater pe kuāŋ ne, pe tyii nawee- ntāŋ naa n dye pe tāy yalebye, pe laam n nii gbēgbē, pe naa n laha pe kānkai- bye wo.

3

Yesu kāndeyārfa yawāhā yahaseefa

¹ Kapān laa nde, cīnde ne: Wii ma yee u Yesu kāndeyārfa yawāhā yahaseefua tēn syi ke, tēyī ne u n ke.

² Wii ma loo tēn tē, u yai u sron kai- bye wo; u yai u pye cōō nen ya ne, u yīnde ma n pye cōō waa ter na ye. U yai u u ya wāyigi cā. U yai u kai- cā. U yai u pyer n yō. U yai u nampay wāyigi cā. U yai u le Yāhā kaplān wāklaha cā nawee- ye.

³ U sē yai u tar sēm na ye. U sē yai u naa fānga yar nawee- na ye. U yai u naa n tāy nawee- ne. U sē yai u naa wāhā cer ye. U sē yai u ta, war wīl n gboho u laam wo ye.

⁴ U yai u u kahafa wāyigi cā, u yai u ta u pii naa n luhu u ye, pe maha naa u gboho.

⁵ Ma sē yāā, nawee ma yee u sē u kahafa wāyigi cā ye, u ga waha pye mii, u waha Yesu kāndeyārfa yawāhāfa yigi yō, poo mpāy pe ma Yāhā wām?

⁶ U sē yai u pye nafuē le Yesu kānde wo ye, mii loo sē ne ye, u ga waha yatan ta u ya na sāndāpee yīnfua Setane wān syi dyan, Yāhā n u pēn.

⁷ U yai, mpāy pe wee Yesu kāndeyārfa ye, poo n cā pe yee u troho wātāhā ter yō. Mii loo sē ne ye, u wīl ga sye pe ye, u n waha gbe sāndāpee yīnfua namihi na.

Koholefa Yesu kāndeyārfa yawāhā yahaseefa ye

⁸ Mpāy pe koho le Yesu kāndeyārfa yawāhā yahaseefa ye, pe yai pe laha. Pe yai pe naa cīnde pāā. Pe sē yai pe tar sēm na ye. Pe sē yai pe naa wale ke dawar ne ye.

⁹ Pe Yesu ta pe Yater, le Yāhā kapāyīl cīnde wīl lii le yar pe na, pe yai pe le yigi klue sīl laantee nen ne. Kainkāy pe cā ke sron, pe naa koo pye.

¹⁰ Ye yai ye pe troho wātāhā ter yān, pe ma n sron, ye cā pe taha loo tēn nde na.

¹¹ Pe ca bya, pe yai pe laha. Pe sē yai pe naa nawee- wāpee pāā ye. Pe yai pe pe ya wāyigi cā. Pe yai pe naa n sron kai- bye wo.

¹² Naa wii u koho le Yesu kāndeyārfa yawāhā yahaseefa ye, u yai u pye cōō nen ya ne, u yīnde ma n pye cōō waa ter na ye. U yai u u pii wāyigi cā tesē u kahafa bye ne.

¹³ Mpāy pe koho le Yesu kāndeyārfa yawāhā yahaseefa ye, pe ma sron pe tēn wo, nawee- ga naa pe gboho. Yesu cīnde wīl lii pe sya laantee nen ne, pe ma nii loo pāā nawee- ye, pe ga waha le pāā naa n laha laanyīn ne nawee- ye.

Yāhā cīnde wīl lii waa sē le cā yāā ye

¹⁴ N saba nwo yrūhū nō wāā ma kē, ma -sē n traha n ga ma yān plii nde na.

¹⁵ N ma ma- kuee ter, saba nwo ga ma klaha laa ne: Yesu kāndeyārfua yai u naa u troho tāhā mii u Yesu kāndeyārwai ne, maa le cā. Poo ma mii tuhufua nen pii dyan. Poo me, pe ma ke Yāhā kāndeyārfa yawāhāfa, Yāhā gii ke ma yrān yalebye. Poo me, Yāhā wām. Ya'a

yãã, le Yãhã cĩnde le soho Yesu kãndeyãrfa koho wo, poo me pe n sɛŋ le na.

¹⁶ Cĩnde ne, kai lii le wo ta wo n Yãhã ta wo Yater, waa saha le war ye. Le yĩŋ wĩ gbaha, waa saha yee kangbãŋ sɛ ne ye.

U tege ba wo ye nawee kadye ne.

Yãhã Yrã le yar gbaa na u sroŋ.

U u ya yi yar yãhãŋ tɛnlehe na.

Kapãŋ lii le u wĩ pãã, driyɛ kui byɛ le luhu.

Driyɛ kur byɛ wo, nawee- ter byɛ u ta pe Yater.

Yãhã u kuã yir ga ta ni-isayũhũ wo yãhãŋ na.

4

Kawar kaklahafa

¹ Yãhã Yrã le yar laha ma yee: Mpãŋ ga ba dur yi kãã Yesu kãnde wo driyɛ kuayale wo. Pe ga ba naa n luhu yĩmbuhu nkãŋ ye, ke n pe kar naa n yaha. Pe ga ba naa n luhu sãndãpee kaplãŋ ye.

² Loo ga ba pe ta, dawarfa tesɛ kawarfuafa ne, pe n pe plaha, pe n naa kãmpee yãr. Poo dawarfa mii tesɛ pe kawarfuafa mii ne, pe ga ba nii, pe naa kapee- pye, pe kalaa saa pye ke na ye. Pe ga ba nii mii, Setane pe kayĩ wãpyeŋ suhu boo pe kɛ.

³ Poo kawar kaklahafa mii, pe nawee- klaha ma yee, cɔc wãsyãŋ sɛ yɔ ye, ma maha yee dir raa ma te wãdiŋ sɛ yɔ ye. Ah too dir nde, Yãhã sɛ

na ke re tãhã? Mpãŋ pe Yesu ta pe Yater, ma cĩnde cã, pe ga waha syaha cãã wãã Yãhã kɛ, pe too dir di.

⁴ Ye sɛ yãã, Yãhã ke dir wãn tii byɛ tãhã, te byɛ yɔ; taa ter sɛ yai mboo Yesu kãndeyãrfua ma te sye ma yee, te ma tã ye. Te byɛ yai ma waha te di, taa -sɛ cãã syaha wãã Yãhã kɛ.

⁵ Yãhã kapãn tesɛ syaha wãwãã ne Yãhã kɛ, koo ke n pai wãn byɛ wãŋ ne Yãhã ye.

Wii syi u ma Yesu Crise tɛntɛyɔ

⁶ Ma'a koo kaklaha ngĩ yar pe Yesu kãndeyãrfa na, maa nii Yesu Crise tɛntɛyɔ. Ma'a loo pye, nawee- ga cã pe yee, ma n poho Yãhã kapãŋ ne, ma suhu cĩnde kaklaha nkãŋ ne raa yigi. Koo kate- syãŋ ngĩ ke kaa taha ma kacãn na Yãhã wũhũ kue ye mii digi dyaŋ, ke ne kaa taha ma kadye fãnga na.

⁷ Ngbãŋ rii te sɛ cĩnde Yãhã wũhũ pãã ye, ma yai ma te wĩ sye.

⁸ Ma'a yĩŋ le Yãhã kai- na, maa ke cã laha, ma nii yĩmbui nen na Yãhã ne. Kadye wãsãhã gbar nawee kadye ya sãhã, yĩŋ sɛ -sɛ wee re na ke syi ye. Ma'a -sɛ nii yĩmbui nen na Yãhã ne, loo nde ma yĩŋ ne. Ma sɛ yãã, loo nde nawee ta u n nii yrãŋ na nanga, sukũhũ gaa byɛ ne.

⁹ Kapãn nde ma cĩnde, nawee- byɛ yai pe le sya nuhu ne.

10 Loo ne, wo n nii Yāhā tēn tē yalebye, ma maha sroŋ n kân ke wīi ne. Ye sē yāā, wo koho taha yaha Yāhā na, Yāhā gii koo neŋ ya ke ma yrāŋ, ma maha ma nawee- Syayahafua, nawee-mpāy bye pe Yesu ta pe Yater.

11 Kai- ngīi bye klaha pe Yesu kändeyārfa yawāhāfa ye, taa pe yar waha, pe naa koo ngīi pye.

12 Taa ma naanfuē, ma'a syi ta waa n naa ma kloŋ loo nde wīi na ye. Ta, ma pyer n naa n yō, Yesu kändeyārfa n te yāŋ naa n gbe ma ye, ma yē kaplāŋ ne, ma troho wātāhā ter ne. Ta, nawee- bye ntāŋ n dye ma tāy, - taa tyii ma laam n yō, Yesu kändeyārfa n naa n yāŋ ma na, ma Yesu wātāŋ ter ne ma Yater, ma laam gbegbe ter ne.

13 Naa ke Yāhā kaplāŋ kal Yesu kändeyārfa yawāhāfa telai wo nawee- bye yīnde na! Naa pe yar pe naa kānyīi yār! Naa pe klaha Yāhā kaplāŋ ne! Koo ngīi yigi ma naa ke pye, ta n sya ba dur ba.

14 Per gii Yesu kändeyārfa wāle pe ba klue taha ma na, Yāhā ba kaplāŋ nkāy le waa laam wo ma wīi na u n ke tōr, ma yee Yāhā fānga gaa wāā ma kē. Koo fānga nge ta, ma naa Yāhā tēn tē!

15 Loo nde ya ta ma tēn, ma naa le tē yalebye kayi ne, nuhu ne, le n naa n gaha ma ye yaha ye, nawee- bye n waha le yāā yīnde ne.

16 Kacān yāā mii na, taa

ta ma troho wātāhā ter n naa n yō, ma kaklaha ke naa n nii cīinde kaklaha. Ma'a mii plāhā, ma nii ngīi pye yalebye, ma ga sya yaha. Mpāy pe n luhu ma ye plii bye, pe bya ga naa pe troho tāhā ma wāŋ syi dyaŋ pe ba sya yaha.

5

Yāhā tēntē yai u Yesu kändeyārfa yigi mii?

1 Ma'a syi ma naa n sā wāle na ye. Ma'a yee, mboo ga laantor le pe laam wo, ma naa pe yar mii nawee dyaŋ u tuhufa ne. Naa laantor le pe naanfām laam wo mii nawee dyaŋ u cīifa ne ma suhu u lefa ne.

2 Naa laantor le pe cale laam wo mii ma nahafa dyaŋ, pe cabii tesē pe capīy ne mii nawee dyaŋ u syafa ne, -taa -sē mii wāyigi cā pe ne.

3 Calangusyam mpāy nawee wee pe na ye, naa nagboho ta pe na, ma naa koho le pe ye!

4 Calangusya wii ma pye kicar ne tesē kur kue pii ne, pe yai pe naa pe troho tāhā pe nahafua ne mii Yesu kānde le yar mii. Pe yai pe naa kayūhū pye pe nwoŋfa kē, pe seefa pe kayīi lii pye ter pe kē, pe naa le kayīi dur pe kē. Loo ne, le n tāy Yāhā ye.

5 Calangusya wii ma -sē pye, waa wee u na ye, u yīntaha ma maha syii, u u koho taha yaha Yāhā na, u naa n pāā Yāhā ne ke yai ke

yĩmper, u naa ke nar ke naa u koho soho.

⁶ Calangusya wii ma -sẽ kuee u laangapee wũhũ ya pye, tuu sya nwo u sē ku wa ye, u ma mii nakugu dyaŋ u kapee- koho wo.

⁷ Naa pe bye klaha kai- ngĩ bye ne, pe troho wātāhā ter n yō naa n tǎŋ pe ye gbegbe.

⁸ Yesu kǎndeyārfua wii ma yee u sē u nwonfa yǎŋ ye, u Yesu kǎnde miy yaha. Woosyifua nwo pee wii na, u sē Yesu ta yāā u Yater ye.

⁹ Calangusya wii syi u myaha yai ke yrũhũ koho wāle wĩ na Yesu kǎndeyārfa yawāhāfa tēn laam wo, u yai u pye dye- gbeetāā syi. U yai u pye tuu nii ter puai nen ya ye.

¹⁰ U yai u pye miiyũhũ ne kayũhũ kue ye: Kicar wāyigiyō syi, nampay wāgbihi ne, u pye u Yesu kǎndeyārwei tēntēle, u pye koholefua fenfa ye, kayĩ wĩ le naa n tǎy u ye.

¹¹ Calangusyam mpāy yĩntaha ke sē syii ye, ma'a syi naa pe syi myar yrũhũ Yāhā tēn wātē wĩ na ye. Mii loo sē ne ye, naa waa wāgbe laam ma pe yigi, pe ga waha le Yāhā tēn miy yaha loo nde wĩ na.

¹² Pe ma yē ter Yāhā tēn wātē wĩ ne, ma ba le sye, le ga nii kapee pe ye.

¹³ Pe mii, laa tēn wee pe na ye, pe ga pe ya ta nawee- kle kafa. Lii le cǎ pee, pe yē kaplāŋ ga nihi ter, pe kalaa wee kai lii na ye, pe ga pe yē le le wo. Lii le maha wee

wāpāā wĩ ye, pe ga naa loo pāā.

¹⁴ Loo ne ta n yee, calangusya wii u sē le ter syihi wāsee na ye, n n ke naa waa ma yi usyi na, ma u gbe ta cōo, le puar. U ma syihi yāā see, u ma u kaha yigi yō, wo napĩ saa waha laa wāpee yāā wo wĩ na u naa le pāā ye.

¹⁵ Ye sē yāā, calangusyam mpāy mii, pe le Yesu kǎnyĩ miy yaha, ma Setane kāmpee gbe.

¹⁶ Yesu kǎndeyārfua wii ma pye u nawee waa ne tuu nii calangusya, u yai u naa koho le u ye, u ma n tyii u na u n nii teger Yesu kǎndeyārfa yawāhāfa ye ye. Calangusyam mpāy pe ma, waa wee pe na ye, pe yawāhāfa ga waha naa koho le poo ye.

¹⁷ Wāle mpāy pe ma pe Yesu kǎndeyārfa yawāhā yahasee ye, pe Yesu kǎndeyārfa yai pe naa nagboho ta pe na tesē pe naa pe dāān wāā pe kē. Poo me mpāy ne pe Yāhā kaplāŋ pāā pe Yesu kǎndeyārfa ye ma maha pe klaha.

¹⁸ Ye sē yāā, Yāhā sabangbāŋ wo, kapān laa ma le yrũhũ ta mii nde dyaŋ:

«Pe naha gii ta ma yee ke dir pua tǎhā naa n yi te syir wo, pe sē yai pe koo naha yē pua tā too dir nde na ye.»

Le maha yrũhũ ta ma yee: «Tēntēfua yai u dāā u dāān ne.»

19 Pe ma wāpee laa pāā taha yahaseefua waa na, nawee-syām laa na nawee- tāā syi γε ma yee, pe sē le yāā yīnde ne ye, ma'a n le sya ye.

20 Yahaseefa mpāy ma pua yaha kapee- wāpyeŋ na, ma naa le kuān pe ne pe Yesu kāndeyārfa bye yīnde na. Loo ga ta pe bye n naa n fya.

21 Lii tē ga pāā waha ma ye Yāhā yīnde na, Yesu Crise ne tesē pe yāhāyīŋ tēnlehēyōm ne, loo ne nde: Nkāy tē ma yar, naa n pye ke syi, ma'a n yee maa dye waa kue ye taa tyii waa na ye, ma'a n yee waa wīi n tāy ma ye ma ter waa yaha ye! Naa cīinde fla loo yāŋ!

22 Ma'a Yāhā nar waa kē, ma'a n koho taha u na farfar ye. Wii ma kapee pye, ma'a n dye u kue ye ye, naa mii yigi yalebye kapee- kue ye!

23 Ma laha ke ma yaa, ma'a syi loho ya ta ma lawōŋ ye; defīi wo naa n wlāhā cacar, u ga ta dir saa naa n syā ma laha wo ye, ma n naa nii korkor.

24 Mpāy kapee- ma, ma'a sya yee ma sē le fla naha ye, maa ke kapee- yāā gbaa na ufua tuu pye. Mpāy kapee- sē ga waha pye ke sē n yāā gbaa na ye, ma'a le fla naha, maa cā ba ke yāā kur ye, ufua kapee- pye cīinde.

25 Kayūhū pyefa bya ma koo syi. Wii ma kayūhū pye, ke n yāā gbaa na. Ke ma sya yee, ke sē yāā gbaa na ye, ke saha kuee wam wo ye, ke ga ba naa n tōr nawee- bye n ke luhu per gaa.

6

1 Mpāy pe ma yāmpa, pe yai pe naa cīinde nagboho ta pe yīŋfa na. Mii loo sē ne ye, nawee- mpāy ter ga waha naa Yāhā miipihī yee ma suhu wo kaklaha ne.

2 Yāmpa mpāy yīŋfa pe ma Yesu kāndeyārfa, poo yāmpa mii sē yai pe yee, poo tesē pe yīŋfa ne, poo ma mii Tuhufua nen pii dyaŋ, pe sye pe saa naa nagboho ta pe yīŋfa na nantāŋ ye. Le wee koo syi ye, pe yai pe cā pe tēn tē pe yīŋfa mpāy kē pe ma Yesu kāndeyārfa, pe yīŋfa ntāŋ maha dye pe tāy. Loo nde yai le waha pe yāmpa ta pe n pe yīŋfa wīi gbihi pye naa n yō.

Kawar kaklaha tesē wale wātāyter wīi nawee- ye

Kai- nkāy taa yai ma naa n pāā nawee- ye, -taa naa pe klaha, koo kē tē tōr yar ma na.

3 Wii ma nii kaklaha gaa ter klaha ma nii n yee, woo sē yer wo Yīŋfua Yesu Crise kaplāŋ na ye, koo kaplāŋ ngīi ke nawee- troho wātāhā ter sroŋ, ma maha yee, woo sē yer koo kaklaha nge na ye, koo gii ke sroŋ wo Yīŋfua Yesu wāta wīi ne wo Yater,

4 woofua nwo ta yi u yatan ne, u sē maha laa γε cā ye. Nafāā kaplāŋ wātyīn ter u koho ne, u maha nawee- yē ke yalebye. Loo nde n pai laanyar ne, wāhā wācer ne, tyehē ne, nagblaha ne, nampyeŋ wāpee wāga ne.

5 Mpāy kacān te kāā yi le Yāhā cīinde kānde wo,

wāyer wee pe kaplāŋ wātyīn na ye. Pe le ga ma yee, wii ma Yāhā ta u Yater, ufua ga waha wale ke loo nde flāhā tāy.

⁶ Cīinde ne, Yāhā laam wīl wāpyeŋ ma gboho nawee laam wo, wangbāy laa sē ter loo nde yaha ye. Ufua saa naa laa ke nantāŋ ye.

⁷ Ye sē yāā, wo sē see ba ngaa ne driyē wo ye, wo maha wee too ga waha ngaa gbe ke laam wo wo ter ke ne wo kuper ye.

⁸ Wa'a nii wo yē digi yāā, tesē nayre ne ma le n tā wo kadye na, laa sē maha kuee nantāŋ ye.

⁹ Mpāy pe yee poo n traha pe wangbāy ke, loo ne le pe tyīn n gaha kapee- wāpyeŋ kue ye. Pe laam wūhū pee, ma nihi, yīŋ maha wee ke na ye. Koo ngīl syi kē, ke nawee ta u n gbe namihi na, u wīl n klahā- tāŋ, u n maha u yīŋ ke laa.

¹⁰ Ye sē yāā, wale wīl ma gboho ter mboo wii laam wo, loo nde n pai kapee- ter bye ne. Mpāy wale wīl ba gboho ter pe laam wo, ma pe ta pe n le Yāhā kānyīl fla miy yaha, ma maha pe laanyīn bye pye klahā- pe ya kē.

Pōl Timuti yar kai- ne

¹¹ Mboo woo na Timuti, Yāhā nawee kē ma ne. Kai- nkāy tē pāā ter, ke bye yāā ma ke ta yaha. Ma yai ma kai- nkāy ke ke ngīl: Kasroŋ wāpyeŋ, wāpuayaha Yāhā wīl na, Yesu wāta wīl ne ma Yater le n naa le ma laam wo, nawee- ntāŋ wādye wīl

ne ma tāy. Naa ma laam yīn yalebye, -taa ta pe naa n tāy.

¹² Taa Yesu ta ma Yater, loo fānga gbe ma kapee- wāpyeŋ yia. Ma'a nii loo pye, cīinde yrā lii wākuayāā wee le na ye, maa le yāā. Yāhā ma yee yi loo nde na. Mboo ge sē le pāā la nawee- busāā yīnde na ma yee, ma Yāhā Dya Yesu ta ma Yater.

¹³ Yāhā gii ke yrā le wān bye wo, koo tesē Yesu Crise ne, woo wii tuu le pāā Pōsyi Pilati yīnde na pe nawee- bye ne ma yee, woo kē Yāhā Dya, n ga nde pāā ma ye ke syāŋ yīnde na:

¹⁴ Le Yāhā kānde yigi klue sīl ne, -taa naa le yāŋ, ma'a syi kawar kaklaha n wlāhā le ne ye, wo Yīnfua Yesu n sya ba dur ba.

¹⁵ Yāhā yale lii ta, le ma ba nō, ke ga u ta u n dur ba. Yāhā kē ke ma cīinde yahaseefua kai- bye wo, koo ya kē ke n pai yrīŋ ne. Koo kē ke ma fāngafa bye Fāngafua, ke ma yīnfa bye Yīnfua.

¹⁶ Ke ma, gbā saha crā ge crā ke na ye. Yāhā ni- isaha ma cāā- wo, cāā- mpāy syi nawee saha crā pe na ye. Nawee saha Yāhā yāā yīnde ne ye. Yāhā myaha yai nawee- ter bye pe naa ke gboho, koo gii wākuayāā wee ke fānga na ye. Amen, le nii ke syi.

¹⁷ Mpāy pe ma driyē nge wale ne, pe yar pe ma syi pe yatan ta pe ya na ye. Pe yar pe ma n kohō taha naa n yaha pe wale ya na pe yee le gboho ye; wākuayāā ma le

na, wāklahayāã bya ne. Pe yai pe koho taha naa n yaha Yāhā koo na, koo gii ke wo kē wān bye ne busāã, ma yee te naa wo wīi yō.

¹⁸ Pe yar pe naa kayīi pye, pe naa ke pye ke n gboho naa n nɔ pe wale wāgboho syi na, pe nii laantār ne, pe naa pe koho wān la nawee-ne laanfīr ne.

¹⁹ Pe ma koo pye yalebye, nangbān kē pe ke n ta Yāhā Yai wo; too nangbān wān nde syi sē waha n klaha-ye. Loo na, cīinde yrā lii wākuayāã wee le na ye, pe ga ba loo yāã.

²⁰ Dya, Yesu kapāyīi kak-laha wūhū nkāy tē ma yar, ke ma ma koho wo, ke yigi yō. Kaplāŋ nkāy syi yīŋ wee ke na ye, nkāy syi ke ga maha waha nawee ta, u saa Yesu ta u Yater ye, ma'a n naa ma yē le ke syi wo ye! Kawar wūhū nkāy pe ta kacān wūhū, koo nkāy ke n yee, le Yāhā kapān wīi wee cīinde ye, ma'a n naa ke syi luhu ye!

²¹ Ma sē yāã, mpāy pe yee poo ma too kacān nde syi cāfa, pe Yesu wāta pe Yater wīi miy yaha.

Yāhā n laantār yar ma na, mboo tesē mpāy ne pe ma ma ne.

Pol saba syāŋ wuhu kaplāŋ Timuti ye

Syaha fla

¹ Ndoos Pol kē, ndoo wii Yāhā ra ta Yesu Crise tēnlēhē. Yāhā ke bii yē ter nawee-ye, koo ga ba cīnde yrā lii wāā pe kē Yesu Crise kāmāy na, ke ra taha, n naa loo nde yar nawee- na.

² N saba nwo yrūhū nō wāā mboo Timuti kē, ma ntāŋ dye ra tāy, ma ma ra dya Yesu kānde na. Wo Tuhufua Yāhā tesē wo Yīŋfua Yesu ne, ke ke kayī wāā ma kē tesē ke yrīŋ ne, ke ma fen di.

Pol laantor le Timuti laam wo

³ N syaha wāā Yāhā kē ma wī na, Yāhā gii n ma ke tēn na. Kai- nkāy tē cā ke sron, koo tē n pye le Yāhā tēn na mii ra faale wāle wāŋ syi dyaŋ. Yalebye ke yai ke yīmper, n ma nii n pāā Yāhā ye, n sē ne faha ma wī ne ye, n ne ke nar ma kē.

⁴ Too naa n cāāŋ wii na per gii, ma ba yīntām yi. N ma nii loo nde ga, ma laam bya ma ne ra yigi, ta n sya naa n kē, n ma yāā yīnde ne, n naa nuhu di.

⁵ Ma nahafuadyaha Loyise tesē ma nahafua Yinisiye ne, poo mii cāā Yesu sron ta pe Yater ma yaha. N le cā, ma bya Yesu ta ma Yater laantee nen ne pe wāŋ syi dyaŋ. Koo

kē, n syaha wāā Yāhā kē ma wī na.

⁶ Tē ba koho taha ma na, ma naa Yāhā nar ma kē, koo kē, Yāhā n wāyī wāā ma kē; loo le ma ta, ma n ke tēn wātē fāŋga yāā. Ma'a syi ma loo wāyī nde faha ye!

⁷ Ma sē yāā, Yāhā Yrā lii Yāhā le le wo laam wo, le sē wo ta wo n nii fya le cīnde wāpāā ne nawee- yīnde na ye. Le wee koo syi ye. Yāhā Yrā fāŋga le wo laam wo; le wo ta, nawee- ntāŋ n dye wo tāy, le wo ta, wo n wii wāyigi cā.

⁸ Loo na, ma'a syi ma yee, Yīŋfua Yesu kapāyī wāpāā wī fyar yigi ma kē ye. Tē nwo nwompihi wo Yesu wī na, ma'a n yee, a loo maha fyar yigi ma kē ye. Ma bya, naa mii gbihi wāfāy kur ye ra ne le Yesu kapāyī wāpāā ne. Ma'a syi fya ye, ma koho taha yaha ke fāŋga na, fāŋga gii Yāhā ke wāā.

⁹ Yāhā koo kē ke wo sya yaha, ma maha wo yee too nii ke nna; le sē nii mii, wo kayūhū pye koo syi ye, ke ya laam wī ne, ke le pye wo kē laantār tāy. Ke bii loo kayī nde ta yaha wa wo kē Yesu Crise kāmāy na, driyē sē bii tāhā wa ye.

¹⁰ Ke le yar wo na yagaa wo Syayahafua Yesu Crise wāpaŋ ne driyē nge wo. Yesu Crise ta, gbā saha kapee pye wo na nantāŋ ye, tesē cīnde yrā lii wākuayāā wee le na ye, u maha loo yar wo na le Yāhā kapāyī wo.

¹¹ Yāhā ra yāŋ yi ma yee, n

naa le kapāyī tōr nawee- ye, n nii Yesu tēnlehe. Loo ne, ta n nii nawee- klahā le kapāyī kai- ne.

¹² Loo le ra ta, ra n nii wāfāy nge fāy. Le sē fyar yigi ra kē ye. Wii tē ta ra Yater, n ufua cā. N maha le cā, le Yāhā kapāyī wūhū nkāy tē klahā nawee- ye, u ga waha yia u naa n sēṅ ke na, u wādurba per n sya ba nō.

¹³ Cīnde kaplāṅ nkāy tē yar ma na, naa koo ya yāṅ ma naa nawee- klahā ke ne. Ma seefar le Yesu ne, koo syi kē Yesu n nii ma Yater, nawee- ntāṅ n dye ma tāy, kuee yai tāṅ ke syi!

¹⁴ Kaklahā nkāy tē yar ma na, ke gbihi yigi, ma 'a n tyii waa n ke wā klahā ye! Naa loo pye Yāhā Yrā kāmāy na, Yāhā Yrā lii le ma wo laam wo.

Mpāy dur yi Pōl kur ye, mpāy -sē kuee u kur ye

¹⁵ Ma cā Yasyi kue kāntrahafa bye dur yi kāā ra kur ye, Fisyel dyaṅ Yermosyēn ye ne.

¹⁶⁻¹⁷ Yōnesyifōr woo na, tē nwo ke nwompīhi wo, fyar sē u yigi ra wīi ne ye. Yāhā ke kaa taha u kahafa na. Tuu ba pa Wōrme wo nwo, u ba ra fla ke farfar, ma sya ba ra saha cā, ma naa n pai ra fla na, ma ba naa laanyīn kaplāṅ pāā ra ye.

¹⁸ Faale wo, tē sē ba pye wa nwompīhi wo ye, ma pye Yefesyi wo, tuu naa koho le ra ye mii, ma le cā. Wo Yīṅfua Yesu u ba u fēn di Yāhā kasāhā per wo.

2

Wii u Yesu kānde yigi klue sīi

¹ Ta dya, mboo na, ma cā too seefar le Yesu Crise ne, wo kayī yāā. Naa mii plāhā Yesu kānde wo loo kayī nde kāmāy na!

² Kaplāṅ nkāy raa luhu ra yē na, tē naa nawee- klahā ke ne nawee- yīnde na, mpāy raa cā pe sron, ma cā pe ga waha nawee klahā ke ne pe ya ndon, pe klahā ke ne!

³ Ma ma mii seraasyiyō dyaṅ Yesu Crise ye. Wāfāy ma ma dye, naa ma fēn lay sya ra wāṅ syi dyaṅ!

⁴ Seraasyi naa wii u n gaha naan miysaha wo, u n ke u wīi le naa n tāy u yīṅfua ye. Loo na, kai- nkāy ke wee naanmiy wūhū ye, u saa naa u ya wlāhā ke ne ye.

⁵ Ma maha cā, kaa na pe ma ne yee, nawee- pe pe ya kihi; wii ma yahasee gbe, u ga ngaa yāā. Pe kānde lii yar pe yakihifa na, wii ma yee u sē n tēr ke syi ye, u ma sya yahasee gbe, u saa ngaa yāā ye.

⁶ Tawarfua wii tuu le tēngbāy tē, te dir ma ba gbe, woo tuu ga cāā u lay yāā.

⁷ Kaplāṅ nkāy tē pāā ma ye, ke le yaha ma laam wo, wo Yīṅfua ga ba kacān wāā ma kē, ma n ke war.

⁸ Ma sē Yesu Crise wīi yāā la, tuu sya ba ku, u ba yir gbā wo, ma dur ba yrāṅ na gbaafa ye. U faale wādyaha gaa kē Dawide ne. Le ma Yāhā kapāyī wo, Yāhā

kapāyī līi wīi tē tōr n yar nawee- na.

⁹ Loo wīi wātōr kē, le ra le wāfāy nge wo, ta n sya nwo, pe ra pua yaha nwom-pihi wo kapeepyefua wāṅ syi dyaṅ. Le Yāhā kapān loo na, le saha pua yaha ye.

¹⁰ Loo ne, ta n nii wāfāy nge fāy mpāy wīi na, Yāhā pe yāṅ yi. Pe ma waha sya yaha Yesu Crise kāmāy na tesē nayōr rii syi wākuayāā wee te na ye, pe ma maha too bye yāā, ta wāfāy nge saa kai kua ra ye ye.

¹¹ Kaplāṅ ngīi tē ga tōr ma ye, cīinde wūhū kē:

«Wo ma sya fāy mii waa gbā yāā,

wo ga ba nii yrāṅ na u ne wii ndoṅ.

¹² Wo ma wii plāhā le Yesu kānde wāyār ne, waa ba nii fānga na u ne wii ndoṅ.

Wa'a yee wo sē Yesu cā ye, u bya ga ba yee, woo sē wo cā ye.

¹³ Wa'a sya yee, wo sē n sroṅ Yesu kānde wo ye, u Yesu woo na, tuu yē ter wo ye līi ne, u n sroṅ le ne.

Ye sē yāā, tuu līi pāā, u saha dur u le sye u ya ye ye.»

Tētē wii u u yīṅfua laam yīn

¹⁴ Kaplāṅ ngīi tē pāā ma ye, ke gbīhi yar nawee- bye na. Le pāā waha pe ye Yāhā yīnde na, pe tyii kaplāṅ wātyīn na Yesu kāndeyārfa yawāhā fla wo. Ke n pai wāhā ne, ke ga waha ta Yesu

kāndeyārfa mpāy n dur yi le kānde wo.

¹⁵ Mii waha, ma nii tētē wii syi dyaṅ, u tēn tē n yō Yāhā yīnde na, le sē fyar yigi u kē ye. Naa ke Yāhā kaplāṅ cīinde tōr gbegbe nawee- ye!

¹⁶ Kaplāṅ nkāy yīṅ wee ke na ye, ke sē maha sroṅ Yesu kānde ne ye, ma'a n naa yē le ke wo ye! Mpāy pe koo pāā, loo nde pe troho dur yi n kāā le Yāhā kānde wo.

¹⁷ Pe yē kaplāṅ ma mii nahapihi dyaṅ nawee troho na, nahapihi gii syi ke ga ke troho bye pye klaha- tāṅ ufua kē. Mpāy pe koo kak-laha ngīi syi klaha, Yiminee ma pe ne, Fileti ne:

¹⁸ Pe le pāā ma yee, a wii Yesu kāndeyārfa, wo yir wa gbā wo, ma dur ba wa gbaafa ye yrāṅ na. Loo nde na, pe le cīinde fla miy yaha, ma maha nawee- mpāy ta pe n yi n kāā le Yesu kānde wo.

¹⁹ Cīinde wūhū nkāy ke ma yīṅ Yesu kāndeyārfa ye, koo nkāy Yāhā ke pāā ta yaha, ke wee wāyēḣe wūhū ye. Koo kaplāṅ kē ngīi: «Mpāy pe ma Yāhā wām, Yāhā pe cā.» Ma suhu «Wii ma yee Yesu ma woo Yīṅfua, ufua yai u dur yi kapee kur ye.»

²⁰ Nangbāṅ kaha wo, didiwān kur bye sē kē te fāā sān ne tesē wargbe ne ye. Taa ma, te fāā poor ne, taa -sē ma, katyigi pe ta. Te sān wān tesē te wargbe wān ne, pe roo gbe n yi cīinde wūhū ma ga pye. Te poor wān tesē te katyigi wān ne, pe roo gbe

n yi plii bye, te n maha n wluhu.

²¹ Kapee- nkāy tē tōr yar ma na, wii ma yee u sē ke syi pye ye, u ga nii mii didikla gii dyaṅ, pe ke gbe n yi cīnde wūhū ma ga pye. Wii ma nii koo syi, u sron ma u Yīṅfua myaha na. U ga waha laa yō u Yīṅfua kē, u gbihi ta kayūhū wāpyeṅ na.

²² Taa ma naanfuē, naanfāndi wūhū nkāy ke sē yō ye, ke yāā ma ke ta yaha. Naa ma wāsrōṅ wīi loo ke, naa Yesu ta ma Yater yalebye, tyii ma nampyeṅ- ntāṅ n naa n dye ma tāy yalebye! Mpāy laam pe ma gbegbe, ma Yīṅfua Yesu ta pe Yater pe kānkai- bye wo, nii yīmbui nen na poo ne!

²³ Kaplāṅ wātyīn nkāy ke sē kaa taha nawee kacān na ye, ke yāā ma ke ta yaha! Ke syi n pai wāhā ne.

²⁴ Ma cā, wii u Yīṅfua Yesu tēn tē, u sē yai u naa n wāā ye. U yai u naa laantār kaplāṅ pāā nawee- bye ye. U yai u waha naa nawee- klaha Yāhā kaplāṅ wūhū ne, u yai u pye laanyīnfua.

²⁵ Mpāy pe u yē kai, u yai u waha pe gbihi naa n yar kaplāntāhā ne: Laa na, Yāhā ga ba pe ta pe n le sya pe cā pe yē kaplāṅ sē yō ye, pe ke miy yaha. Loo na, pe ga waha cīnde kaklaha cā.

²⁶ Loo na, pe ga maha waha pe faale laantor kacān yāā, pe waha fer sya sāndāpee yīṅfua Setane namihi wo, Setane wii u pe yigi kawar kaklaha nkāy ne

ma pe ta pe n nii u laam wīi pye.

3

Driyē kuayale wo, nawee- kapee- ga ba gboho ter

¹ Ma laam too nde na: Driyē kuayale cāā ga ba pee naa n gaha.

² Nawee- ga ba naa pe ya yīṅ ya ke. Wale wīi ga ba gboho ter nawee- laam wo. Pe ya wāsey wīi ga ba naa n tāy pe ye. Yataṅ ga ba gboho pe na. Pe ga ba yīnde le Yāhā wo. Pe saa ba naa n luhu pe seefa ye ye, pe sya naa n wāā pe ne. Mboo wii ma kayīi pye pe kē, pe ga ma dāā kapee ne. Pe saa ba naa Yāhā wīi yāṅ cīnde ye.

³ Nawee dugu saa ba pye pe na ye. Wāhā ma pe le nawee ne, pe saa sya pe wāā le yāā u ne ye. Pe ga ba nii nagblahafa. Pe saa ba naa pe ya wāyigi cā ye. Pe ga ba naa fānga yar nawee- na. Kayīi wāpyeṅ saa ba naa n tāy pe ye ye.

⁴ Pe ga ba yār naa n yaha pe nampyeṅ- na. Yēkuān wīi ga ba naa n tāy pe ye. Yataṅ ga ba ter pe koho ne. Pe ya laam wūhū ga ba naa n tāy pe ye Yāhā wīi na.

⁵ Pe ga ba le ka naa n pāā yē ya ne, poo ma Yesu ne, pe laam wo pe -sē u fānga wīi sye, u ma n pe troho wātāhā ter wāklaha pe kē ye. Ma'a n naa mii le pe kānde wo ye!

⁶ Poo mpāy ge ga ba naa n tay kakle wo, pe naa ca mpāy wlaṅ pe kawar kaklaha ne, ca mpāy syi pe wākaryaha

sē n sye ye; poo ca mii cã pe pe ya le gboho ter kapee-wo, pe laam wũhũ ma maha gboho.

⁷ Pe n ke pe naa pe klaha, pe sē -sē n ke pe cĩnde cã ye.

⁸ Poo nawee- mii ga ba naa pe syi ca wlan. Kawar wũhũ ya ke ma pe laam wo, pe ga ba naa kawar fua, poo Yesu ta pe Yater. Pe kawar kaklahafa mii, pe ga ba yee, poo ga yer tã le cĩnde na mii faale dyan Syipte caifa Yanese tesē Yamrese ne pe bii yee, poo ga yer tã Musa cĩnde wũhũ na mii.

⁹ U Yanese tesē u Yamrese ne, pe sē waha bii yia ye, nawee- n bii cã dawarfa me pe ne. Pe kawar kaklahafa mii, pe bya wĩ ga ba nii koo syi, te kawar saa ba ka yahasee ye pe ye ye.

Pɔl Timuti yar kai- ne

¹⁰ Ma -sē yee mboo na, ma ra kaklaha sya, ma ra troho wātāhã ter gbe. Lii tē n ke driyē wo, ma bya le cã. Tē Yesu ta ra Yater mii, ma bya u ta ma Yater koo syi. Tē ra laam yĩn mii, ma bya ma laam yĩn koo syi. Nawee-ntāṅ pe n dye ra tã y mii, pe naa n dye ma bya tã y koo syi.

¹¹ Tē ta laam plāhã le Yesu kãnde wāyār wo mii, ma le cã. Pe naa ra nuhu le Yesu kapāyĩ wĩ na mii, ma le cã. Tē naa wāfāy gii bye sya, ma ke cã. Wāfāy gii ter sē maha kuee mii pe sē ra fāy ke ne Yātɔɔsyi wo ye, Yikō ne, Liiser ne? U Yĩṅfua -sē ra yĩṅ wloho naa n yi koo bye wo.

¹² Ma cã mpāy bye pe yee, poo ga seefar le Yesu ne, pe naa pe troho tãhã Yãhã yor wo, pe ga ba naa pe bye nuhu loo nde wĩ na.

¹³ Nawee- mpāy pe pee ma yee, poo ga naa nawee- wlan kawar kaklaha ne, kaa ga ba taha naa n gaha pe pyer wāpee na; pe ga ba yee poo ga nawee- wlan le kāmpee lii wo, poo ge me pe ga ba too dye le wo.

¹⁴ Mboo na, taa ma klahafa cã, kai- nkāy pe ma klaha, ma cã cĩnde wũhũ kē. Mii plāhã, ma kuee ke wo!

¹⁵ Ma kicar cãã ge na, ma ba Yãhã sabangbāṅ kaplāṅ cã. Koo kaplāṅ ngĩ ga waha kacān wãã ma kē, ma n Yesu Crise ta ma Yater ma ba sya yaha.

¹⁶ Kaplāṅ nkāy ke ma Yãhã sabangbāṅ wo, Yãhã kē ke koo ngĩ bye le nawee- mpāy laam wo, pe n -sē ke yrũhũ yaha. Ke yō, ke ga waha nawee klaha Yãhã wũhũ ne; ke ga waha nawee kapee- yar u na, u n cã ke sē yō ye. Ke ga waha nawee klaha, u n kāmpee miy yaha, u kãnyĩ gbe. Ke ga waha nawee klaha, u n naa n sroṅ.

¹⁷ Nawee wii u Yãhã kãnde yār ke syi, Yãhã kaplāṅ ga u ta u n nii naweeyō, kayũhũ wāpye wĩ ya n nii u laam wũhũ.

4

¹ N ma nar, Yãhã yāṅ tesē Yesu Crise ne, Yesu Crise wii u n pai yrāṅfa sãhã ma suhu mpāy ne pe ku wa, woo wii

u n pai dur ba kântrahafa ye
u yīnfar ne,

² Yāhā kapān pāā naa n
yigi nawee- ye yalebye! Le
wāluhu laam ma pye pe na
woo, le wāluhu laam ma
maha yee le wee pe na ye
woo, naa le pāā pe ye! Pe
gbihi naa n yar le ne! Wii
ma kapee pye, u yar u n le
sya u cā, le sē yō ye. Wii ma
kapee pye, u sē yer le na ye,
ma le kuān u ye, -taa fānga
le ufua wo. Ma laam yaha
koo ngī bye na, ma naa pe
klaha laanyīn ne!

³ Ma sē yāā, yalaa wo, Yesu
cīinde kaklaha wāluhu saa
ba naa n tāy nawee- ye ye.
Lii le n tāy pe ye, loo ya pe
ga ba naa n pye. Pe ga ba
pe laam kaklahafa ge yāṅ yi
busāā, pe pe ta pe ya tāy, pe
n naa pe laam wūhū tōr pe
ye, pe n naa n luhu.

⁴ Pe saa ba naa Yesu cīinde
kaklaha luhu ye, pe ga ba ke
sye pe naa ngbāy ya luhu.

⁵ Mboo na, mii wāyigi cā
kai- bye wo, naa mii waha
wāfāy wo! Ma tēn ne Yesu
kapāyī wāpāā ne nawee- ye,
le tē naa n yō! Tēṅ nkāy bye
pe le soho ma koho wo, naa
ke bye tē!

⁶ Ndo na, n le sya ma ga
nii yrā le soho Yāhā koho wo.
Le yale ge nō wa tē ga ku.

⁷ Driyē nge wo, n le sya ma
naa nii srā kayī wī na. N fā
fā fā, yagaa woo n nō ra fee
yersaha na. Yesu kē tē ta ra
Yater ma sya ba waa yagaa
na.

⁸ Yagaa tē waha yia, n cā n
ga dāān yāā: Too dāān nde,

kayīngbāy ne, kayīngbāy
lii, wii ma n sron u ga le yāā.
Yīnfua wii u ma kasāhāfua,
woo wii u sron, u ga le wāā
ra kē kasāhā per wo. Ndo
ya sē kē tē ga loo kayīngbāy
yāā ye, mpāy bye pe u Yīnfua
wādurbaṅ sēṅ nuhu ne, pe
bya n pai le yāā.

*Yesu kāndeyārfa mpāy
wī*

⁹ Mii waha, ma ba yi ra na,
ma'a n nii kuee ye!

¹⁰ Ma sē yāā, Demasu tuu
yi kāā ra kur ye, driyē nge
wūhū tāy n ter u ye, koo kē.
U ka Tesaloni na. Karsā ye
poo na, Tyite ne, poo ma ra
kur ye. Karsā ka Galasyi na,
Tyite -sē ka Dalamasyi na.

¹¹ Luke ya u kuee ra ne.
Ma'a n pai, ma Mareke yigi
ba, u n ba naa ra koho soho
tēṅ ne.

¹² N Tesyihī lehe Yefesyī
wo.

¹³ Ta nayrengbāṅ gii ke ma
Karpasu fla na Toosa wo,
ma'a n pai, ma ke gbe naa
n pai ra kē, te sabar bya ne.
Ma'a n faha te sre wān yaha
ye, tii tē kaplāṅ yrūhū yaha
te na, ma re kur ta yaha.

¹⁴ Ntyasāā naa Lesyāānder
kapeengbāy pye ra na. Tuu
lii pye, u Yīnfua ga ba loo
dāān wāā u kē.

¹⁵ Ma bya, naa mii yigi u
ne; ma sē yāā, Yāhā kaplāṅ
nkāy bye too pāā, u naa n
ke woo ga yer tā ke bye na
fānga waha na.

¹⁶ Ta kasāhā na, tē fe yir
per gii ma naa ra yīṅ ke, waa
ge sē pye ra ne ke fla na ye;
pe bye ba ra miy yaha. Yāhā

ma syi ke loo ta kapee pe yīṅ
na ye.

¹⁷ U Yīṅfua -sē pye ra tāy,
ma ra laam plāhā, ta n waha
le Yesu kapāyī pāā mpāy
bye ye pe wee Yiifee- ye, pe
n le luhu. Yīṅfua n maha
ra yīṅ wloho yi jar koho wo,
kapee sē ra yāā ye.

¹⁸ U Yīṅfua ga ra yīṅ wloho
yi kapee- ter bye wo, u ga ra
ta, ra n dye u Yai wo yāhāyīṅ
na. Woo myaha ya ke naa n
sey yalebye, wāyeryāā ma n
pye le na ye. Amen, le nii ke
syi.

*Ke kaplāṅ kuasaha, syaha
ne*

¹⁹ Persyile syar ra kē, Yak-
ila ne, ma suhu Yōnesyifōr
kahafa bye ne.

²⁰ Yerasyi kuee Kōrnti wo.
Toofī sē pye wāwee ye, ta n
u ta yaha Meleti wo.

²¹ Mii waha, ma cāā pa te
werngbān cāā yaha. Yeblusi,
Pudānsyi ne, Linusu ne, Kla-
dya ne ma suhu pe Yesu
kāndeyārfa bye ne, pe ma
syar.

²² Yāhā ke ta, u Yīṅfua n
pye ma kur ye. Yāhā ke ke
laantār yar ye na.

Pɔl saba kaplāņ Tyite ye

Syaha fla

¹ Ndoo Pɔl kē, tē saba nwo yrūhū. N ma Yāhā tēntē, ma maha ma Yesu Crise tēnlēhē. U ra lēhē ma yee, Yāhā ke mpāy yāņ yi, n pe yar le Yesu Crise kapāyī wī ne, pe n waha u ta pe Yater, pe waha le cīnde cā, cīnde lii le n pai Yāhā kānde wāyār ne.

² Loo ga pe ta, pe n koho taha yaha le cīnde yrā wī na, cīnde yrā lii wākuayāā wee le na ye. Yāhā sē kawar fua ye, ke bii yē ter wo ye loo cīnde yrā wī nde ne, drierē sē bii tāhā wa ye.

³ Le yale n ba nɔ, Yāhā n koo bye yar gbaa na ke yē kapān ne. Wo Syayahafua Yāhā ke yē kapān le soho ra koho wo ma yee, n le pāā naa n yi nawee- bye ye.

⁴ Ndoo Pɔl kē tē saba nwo yrūhū nɔ wāā mboo Tyite kē. Ndoo kē tē ma yar fūū le Yesu kānde wāyār ne, ma n u ta ma Yater mii tuhufua dyaņ u ne u puee yar kai- ne mii. Yagaa, wo nii nwoņ neņfa le Yesu kānde wo. Wo Tuhufua Yāhā ma suhu wo Syayahafua Yesu Crise ne, ke ke kayī wāā ma kē tesē ke yrīņ ne.

Pe Tyite taha tēn lii na Karti kāntraha na

⁵ N ma ta yaha Karti kāntraha na ma yee, kai-

nkāy ke kuee wāpye wūhū, ma ke pye gbihi ta. Ma yai ma pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa ta, pe n mpāy yāņ yi pe ya wo. Poofa ga nii pe Yesu kāndeyārfa yawāhā yahaseefa. Ma yai ma loo pye Karti kāntraha kui bye wo. Tē ba ma yar kai- nkāy ne loo nde wī na, ma'a n faha ke ne ye:

⁶ Yesu kāndeyārfa yawāhā yahaseefua yai u sroņ kai- bye wo, u yai u pye cɔɔ nen ya ne. U pii bye yai pe naa Yesu kānde yār, pe sē yai nawee- n naa n yee pe troho wātāhā ter sē yō ye, pe maha naa n yee pe sē n luhu nawee- ye ye.

⁷ Ma sē yāā, Yesu kāndeyārfa yawāhā yahaseefua woo kē, u ga naa ke yawāhā kai- bye yāņ ma suhu ke wale wūhū bye ne; loo ne, u yai u naa n sroņ kai- bye wo. U sē yai u nii yatanfua ye, u ma syi u naa ncafūhū di farfar ye! U sē yai u tar sēm na ye, u sē yai u naa fānga pyer pye ye, u sē yai u naa fufor wale sya nawee- ye ye.

⁸ U yai u nampay gbihi naa n yigi nuhu ne, u yai kayī wī loo n naa n tāy u ye. U yai u waha naa kacān yāā, u yai u sroņ, u yai u pua yaha tāņ Yāhā wūhū na. U yai u u ya wāyigi cā.

⁹ Pe Yesu tēnlēhē pe le Yāhā yē kapān klaha nawee- ye mii, loo kapān nde ma cīnde. U yawāhā yahaseefua yai u naa loo yāņ cigege. Loo na, u ga waha naa pe

Yesu kãndeyãrfa bye klaha le cĩinde kaklaha ne, u maha naa pe yar kayi ne. Tesẽ, mpãy pe yee poo ga yer tã le cĩinde kaklaha na, u ga maha waha pe yar pe plahasaha fla ne.

¹⁰ Ma'a yãã, tẽ ngĩĩ pãã ma ye, pe Yiiffee- mpãy pe dye Yesu kãnde wo, pe busãã ma pe sye ma nii nawee- wlaŋ pe kaplãmbuar ne, yĩŋ wee ke na ye.

¹¹ Pe fufor wale sya nawee- ye, ma pe klaha kainkãy ne ke sã sron ye, ke sã wãã le cĩinde kaklaha ne ye, ma klẽfa busãã laam wlãhã ke syi. Ma yai ma poosyifa yẽr tã.

¹² Pe Kartifa naa waa pye tuu kai- cãã pãã naa n yaha, woo ge ba le pãã ma yee: «Kartifa ya dyaŋ, pe ma kawarfuafa, pe pee mii wlaha wãn dyaŋ, pe napar pye ma maha di cã. Pe see ke dyaŋ.»

¹³ Tuu lii pãã, cĩinde ne. Loo na, le pãã naa n waha pe ye, pe n pe troho tãhã naa n sron Yesu kãnde wo.

¹⁴ Pe ma n naa Yiiffee- ngbãy yãŋ ye, tesẽ nawee- mpãy pe le cĩinde kapãn sye ma pe laam kãmbẽhe ta, pe ma n naa koo kãmbẽhe ngĩĩ yãŋ ye.

¹⁵ Mpãy laam pe ma gbẽgbẽ, pe kai- bye yãŋ laantee nen ya ne. Mpãy laam pe wee gbẽgbẽ ye, pe sã maha Yesu wĩĩ sya cĩinde ye, pe kai- bye yãŋ laantee- sãnsyãm ne. Ma sã yãã, poo

laanga ter sã yõ pe kacãn ter ne ye, koo kã.

¹⁶ Pe n yee poo ma Yãhã ne, ma'a -sẽ pe pyer yãŋ, maa cã kawar ne. Pe wĩĩ klaha-, pe sã n luhu waa ye ye, pe saha laa kayĩĩ ge pye ye.

2

Yesu kãndeyãrfa yai pe naa pe troho tãhã mii

¹ Mboo na, kai- nkãy tẽ ma klaha ke ne, naa nawee- klaha koo ya ne! Koo kã ke nawee- wãsyayaha wĩĩ pãã.

² Pe nanle yar pe pe ya wãyigi cã kai- bye wo, pe ma syi pe naa miiklaha- wũhũ pye ye, pe naa kacãwũhũ pye! Taa maha pe yar pe naa Yesu ta pe Yater, pe tyii nawee- ntãŋ n naa n dye pe tãy, pe naa pe laam yĩn kãnkai- bye wo, mii Yãhã cĩinde le yar mii.

³ Taa pe calẽ bya yar, pe naa pe troho tãhã nawee- n cã, Yesu kãndeyãrfa me pe ne. Pe yar, kaplãmbuar rii te sã yõ ye, pe ma n koo syi pãã naa n tay teebẽhe bye wo ye, pe sã yai pe pua yaha sãm na ye. Pe yai pe laantor kaplãŋ cã,

⁴ pe naa capĩy klaha, pe pa ntãŋ n naa n dye pe tãy pe pii ne.

⁵ Pe maha pe yar pe laam pe naa nii gbẽgbẽ pe naa kacãwũhũ pye, pe naa pe klẽ tẽŋ tẽ kayi ne, pe laam pe naa n tãy, pe naa n luhu pe pa ye. Pe yai pe naa koo ngĩĩ bye pye. Loo ga ta, waa saa

waha wāpee laa yāā u pāā le Yāhā kapān wīi na ye.

⁶ Taa maha pe naanfām yar, pe naa kacāwūhū pye kānkai- bye wo.

⁷ Mboō na, naa kayūhū pye kānkai- bye wo, pe n yān naa n gbe ma na. Naa n laha, taa maha naa n sroŋ ma kaklaha ne!

⁸ Kaplān nkāy ke sroŋ, waa saha laa wāpee yāā ke kaplān na ye, naa koo pāā. Loo ga ta, fyar ga wo lahafa yigi, pe saha laa wāpee yāā pe pāā wo wīi na ye.

⁹ Yāmpa yai pe naa n luhu pe yīnfa ye, pe maha naa pe laam yīn kānkai- bye wo. Pe yīnfa ma yee pe lii pye, pe yai pe le pye, pe ma n kaplān tyīn le na ye.

¹⁰ Pe sē yai pe naa pe wān yuhu ye. Pe yai pe naa n laha pe yīnfa ye yalebye, pe maha naa n sroŋ pe ye. Loo na, Yāhā gii ke ma wo Syayahafua, ke kaklaha myaha ga yi.

¹¹ Ma'a yāā, tē kai- ngīi pāā ma ye, Yāhā ke laantār wīi yar, loo lii le ma nawee- bye wāsyayaha wīi.

¹² Le wo klaha wo yi kāā kāmpee wo, wo kāntraha ngefā laam wūhū yāā wo ke ta yaha. Loo na, waa naa wo troho tāhā kacān ne, wo naa n sroŋ, wo naa Yāhā laam wīi pye yagaafa nsoho wo.

¹³ Wo yai wo naa koo ngīi pye, wo naa koo yay diper sēn, koo gii wo koho taha yaha ke na. Koo per nge na, wo Syayahafua Yesu Crise

wii u ma wo Yāhāngbān, u nayōr ga ba yi gbaa na.

¹⁴ Wo Syayahafua gbā ku wo wīi na, ma wo par sya yi kāā kapee- wāpyeŋ koho wo. Loo na, wo nii woo ya wām. Wo kapee- bye laha kāā wo na. Wo ga naa kayūhū pye laanfīr ne.

¹⁵ Kai- nkāy taa yai ma naa nawee- klaha ke ne, koo kē tē yar ma na. Taa cā nkāy raa n pāā, cīinde ne, naa ke pāā fānga ne, ma'a n naa laalaa pye laa gε ne ye! Wii ma plaha pye, le pāā war yi u ne. Ma'a n tyii waa n ma klon ye!

3

Laanfāyōm ma suhu troho gii wātāhā ne ke yō

¹ Pe Yesu kāndeyārfa yar, pe yai pe yīn kor le kāntraha yahaseefa ye tesē fāngafa ne, pe naa n luhu pe ye, pe naa n yi nanihi tēn na, tēn nkāy yīn ma ke na.

² Pe yar pe sē yai pe naa waa wāpee pāā ye, pe ma n naa wāhā cer ye, pe tyii pe laam naa n tāy, pe naa pe laam yīn nawee- bye ne yalebye.

³ Ma sē yāā, wo bya, faale wo too sē pye wa Yesu kāndeyārfa ye, wo sē ba laa cā ye, wo sē naa n luhu waa gε ye ye, wo plaha naa n pye yalebye. Wo pye kapee- wāpyeŋ koho wo, yīnde wūhū ne, tesē wo ty- atyāhā ne. Wo pye napee- ne kānde nen wo, tesē laan- yarfa ne; nawee- wīi ba fūhū

wo ye, wo bya wĩ -sē ba fūhū pe ye.

4 Wo Syayahafua Yāhā n ba ke laantār yar gbaa na nawee- na, ma maha pe yar pe n cā pe ntāṅ dye ke tāy. Yagaa, ke wo sya yaha koo kapee- ngĩ wāpyeṅ koho wo.

5 Le sē nii mii wo naa n sroṅ ye. Ke wo fen di, loo ne ke n wo sya yaha ke dyaṅ. Ke wo sya yaha ma maha wo kapee- laha kãā wo yīṅ na. Loo na, wo nii mii wo maha gbihi dur see laanfāyōm ne Yāhā Yrā kāmāy na, Yāhā Yrā lii le wo laam wā klahā.

6 Ma sē yāā, too wo Syayahafua Yesu Crise ta wo Yater, Yāhā ke Yrā tege le wo laam wo busāā.

7 Loo na, u laantār wĩ wo ta wo n sroṅ Yāhā ye ma ga ba ke kloho di, wo cīinde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye, loo lii wo koho taha yaha le na.

8 Kaplāṅ ngĩ tē pāā ter, ke ma cīinde. N yee ma naa ke pāā fānga ne nawee- ye, ma'a n naa laalaa pye laa ge ne ye! Loo ga ta mpāy pe Yāhā ta pe Yater, pe ga naa kayūhū pye yīntaha ne. Lii le yō ma maha puar nawee- na, loo ne nde tē pāā ma ye.

9 Kaplāṅ wātyīn nkāy syi yīṅ wee ke na ye, ke yāā ma ke ta yaha, tesē faale wāle myar rii ne pe yrūhū ta buarbuar, tesē sānker ne, ma suhu wāhā ne le Yāhā kānde wĩ na. Koo ngĩ sē puar nawee ne ye, yīṅ maha wee ke na ye.

10 Ma'a yāā, nawee wii syi u Yesu kāndeyārfa yawāhāfa klahā kaklahā nkāy syi ne, ke nawee- ta pe n cer pe ya ne, u yar u ma tēmpēe wo. U ma sye, maha u yar taha le ne, ke n tehe syāṅ tā. U ma maha sye, u cer yi kãā pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa wo!

11 Ma cā usyifua tuu plaha lii ne, u sē yer le na ye, Yāhā kasāhā ga ba too u na kapee- nkāy wĩ na u n pye.

Pol Tyite yar kai- ne

12 N ma ba Yartemasu nō wāā ma ye, laa na Tesyihi, pe ma nō ma fla na, mii waha ma ba yi ra na Nikoplosyi wo. N ga werngbān cāā pye koo fla na.

13 Senosu wii u kasāhā wūhū cā, woo tesē Apolosu ne, ma'a n faha pe wĩ ne ye, koho le pe ye, pe n waha pe yrāhā yi, ma'a n ta ngaa n ke laa pe ye ye!

14 N sē -sē yee, mboon en ya wĩ ne ye, wo Yesu kāndeyārfa yawāhāfa, pe bya yai pe kayūhū wāpyeṅ cā, pe waha naa pe ya gbe pe cīinde kānkai- bye wo. Pe troho wātāhā Yesu kānde wo, le yai le yāṅ naa n cā pe kayūhū wāpyeṅ na.

15 Mpāy bye pe ma ra ne, pe ma syar. Wo naambiyām mpāy pe Yesu ta pe Yater, pe syar wo kē. Yāhā ke ke kayīī wāā ye bye kē.

Pōl saba kaplān **Filemu** **ye**

Syaha fla

¹ Ndoos Pōl kē, tē saba nwo yrūhū, ndoo tesē wo cīfua Timuti ne. Pe ndoo Pōl tā nwompihi wo Yesu Crise tēn wīi na.

Wo u saba yrūhū nō wāā mboo Filemu kē, mboo wii raa ma wo naambiyā, ma maha ma wo tēntēwai.

² Mboo, ma suhu Yesu kāndeyārfa mpāy bye ne pe pe ya wāā ma kaha wo, ma suhu wo syafua Yapya ne, ma suhu Arisyipe ne, woo wii u tēn tē wo ne Yesu Crise kē.

³ N le nar Yāhā ye, tesē ke Dya Yesu Crise ne, ke kayīi pye ye kē, ke maha laanyīn wāā ye kē.

Filemu troho wātāhā Yesu kānde wo

⁴ Filemu, ma wīi gboho ra laam wo. Yalebye n ma nii n pāā Yāhā ye, n ne laa yāā ma wīi na n pāā ke ye, tē syaha wāā ke kē loo wīi na.

⁵ Pe ba ma wīi pāā ra ye ma yee, a Yesu kāndeyārfa bye ntān dye ma tāy cīinde, a raa maha Yesu sroŋ ta ma Yater. Koo kē n syaha wāā Yāhā kē.

⁶ Taa Yesu ta ma Yater wo n wāā le, n le nar Yāhā ye, ke waha ta Yesu myaha n gboho, kayūhū nkāy bye Yesu tuu n pye wo kē, ma n waha ke cā naa n yō.

⁷ Taa ta Yesu kāndeyārfa bye ntān n sroŋ dye ma tāy, loo nde pe laam yīn yalebye. Le nii ra ye nuhu wīi, ma maha fānga gaa taha ra na.

Pōl Filemu nar u yāmpuai Wonasyimu wīi na

⁸⁻⁹ Taa nwo, Yāhā ntān sroŋ dye gboho ma tāy, koo syi kē, n ga ma nar laa ne. Le yō ma maha sroŋ Yāhā ye Yesu kānde na. Too mii, wo wīi n tāy wii ye, n saha yee ma le pye ra kē fānga na ye. N ga ma nar wānar le ne, ndoo wii n ma wādyaha Yesu kānde na, ndoo wii pe yigi tā nwompihi laam wo ma yee, tē tee n yār Yesu Crise kānde wo, ma nii u kapān pāā nawee-ye.

¹⁰ Wo dya Wonasyimu wīi ne tē ga ma nar. Nwompihi nge laam wo, Wonasyimu dye Yesu kānde wo. Loo nde na, n ga waha u yee ra dya.

¹¹ Faale na, u sē pye ngaa ma ye ye. Yagaa, u ga waha laa yō wo bye kē, ndoo tesē mboo ne.

¹² N ga u nō wāā ma kē. Yagaa, taa -sē cā ma yee, u wīi gboho ra laam wo, u ma mii ndoo ge kadye dyan.

¹³ N ma ne pye n ga waha ne tyii u na nii tāy, ke nwompihi wo nwo, u n naa koho le ra ye tēn nkāy wo ma draha wo, le ga ne tāy ra ye.

¹⁴ N le wūū ma yāā, n sē yai n kai pye ma kur ye mii ma sē yer le na ye. N sē maha n ke ma kayīi pye ra kē fānga na ye. N n yān, ma'a

ga kayĩ pye ra kē, le -sē pye ma laam wĩ.

¹⁵ Ncā, laa na Yāhā ke le ta ma yee, u Wonasyimu u fā ter ma yaha u ga yalaa pye, tuu maha dur ba yi ma na, ye n nii yii ne.

¹⁶ Ma sē yāā, Wonasyimu u ma na yagaa, u puar yāmpuai na. U sē n tōr gē tōr yāmpuai ne nantāŋ ye. U sroŋ ma wo cīinde nampyeŋ Yesu kānde wo. U wĩ sroŋ gboho ndoo ye. U wĩ yai le nii ma bya ye koo syi, le sya ter ra wĩ yaha. U ma ma yāmpuai, ma maha ma ma cīinde nampyeŋ Yesu kānde wo.

¹⁷ Ke ma pye n ma ma naambiyā cīinde, taa ne ga ndoo gē yigi mii, u yigi ke syi!

¹⁸ Ke ma pye u laa pye ma na, ke ma maha pye u fue syi gbe ma ye, le ta ra yīŋ wĩ. N ga ke draha dur ma kē, ma'a n naa ntāŋ cer ye.

¹⁹ Ndoo Pōl kē tē u saba yrūhū. N ga ke bye dur ma kē. -Taa -sē cā mii ndoŋ, tē lii pye ter ma kē, le ter ma yrā yaha.

²⁰ Āwā, ma'a wo Yīŋfua yāŋ, ma ra laam wĩ nde pye ra kē, le ga tāy ra ye, le ra laam yīn.

²¹ Lii tē nar ma ye nde saba nwo wo nanga, n cā ma n gaha le pye ra yor wo, le n sya ta ter koo yaha.

²² Taa maha naa syāsaha gbihi ra kē, ta laam wo n le ga ma yee, Yāhā ga ba luhu ye wānar ye, ke ra yi yaha ye kē.

Syaha fla

²³ Yepafarsyi wii u ma ra ne nwompihi wo nwo Yesu Crise wĩ na, u syaha ma ma ye.

²⁴ Mareke ye bya ne, ma suhu Arisarke ne, Demasu ne, Luke ne, poo mpāy pe ma ra tēntēwai, pe bye ma syar.

²⁵ Wo Yīŋfua Yesu Crise, u kaa taha ye na.

Yesu tēnlēhe waa saba kaplān Yeberefa ye

*Yesu ter faale Yāhā
kaplān tōrfa bye yaha*

¹ Faale cāā na, Yāhā naa n pāā wo wāle ne. Ke ke kaplān tōrfa busāā lehe naa n wāā pe ya wuhu na, pe n bii naa ke yē kaplān pāā, pe bye pe kaplān ter ne ke ya wuhu na.

² Yagaa sē na, Yāhā ke yē kapān pāā wo ye ke Dya kāmāy na; Yāhā driyē kai-bye le soho woo koho wo. Yāhā driyē kai-bye tāhā woo kāmāy na.

³ Yāhā nayōr n yāā Yesu na, tesē ke nagboho ne. Yāhā ke ma mii, Yesu ma koo syi. U kaplān ma fānga ne, koo kē ke driyē gbā yigi. U nawee- kapee- yee laha kāā pe na. Loo kur ye, u n ka yāhāyīn na, maa nii Yāhā kāndigi koho kue ye, koo gi ke ma wān bye yīn na.

*Yesu ter yāhāyīn tēnlēhe
yaha*

⁴ Yāhā myaha wāā Yāhā Dya kē, ke n ter yāhāyīn tēnlēhe wān yaha. Koo kē, u n ter yāhāyīn tēnlēhe yaha.

⁵ Ye sē yāā, Yāhā sē kapān nde syi pāā yāā yāhāyīn tēnlēhe waa ye ye ma yee:

«Mboo kē ma ma ra Dya-
puai,
ma gbe nanga na,
nawee- ga cā,

n ma ma Tuhufua.»

Ke sē maha nde pāā yāā yāhāyīn tēnlēhe waa wī na ye ma yee:

«N ga nii u ye Tuhufua draha wo,
u -sē ga nii ra ye Dya draha wo.»

⁶ Yaliile wo Yāhā yee koo ga ke Dyapuai nen nō wāā driyē wo, woo wii tuu cāā pye wa wān bye yaha, ke le pāā ma yee:

«Yāhāyīn tēnlēhe bye yai
pe naa u myaha sey.»

⁷ Yāhā lii pāā yāhāyīn tēnlēhe wī na, loo ne nde: Ke yee yāhāyīn tēnlēhe mii gē pe sya nii koo wām, pe ma koo ye tefay wān syi dyañ. Ke tēntē- ma ke ye naayīn wān syi dyañ.

⁸ Ke Dya wī loo na, Yāhā le pāā ma yee:

«Ma ma Yāhā, ma Yīnfua niisaha yāā.

Too yīnfar nde wākuayāā wee te na ma ye ye.

Kasroñ koo kē, taa ga naa n pye ma Yai wo.

⁹ Kasroñ wī tāy ma ye,
kapee- wī sē tāy ma ye ye.

Loo ne, ma Tuhufua Yāhā n mboo yān yi

ma nagboho ta ma na ma nampyeñ- yaha.

Nuhu n -sē ma laam yī.»

¹⁰ Yāhā maha yee:

«Yīnfua, mboo kē
taa kāntraha tāhā ke
kai- bye fegbecāā na.
Mboo kē taa maha yāhāyīn
bya tāhā.

¹¹ Too nde bye ga ba kua.

Mboo woo na, maa naa n nii yalebye;

kāntraha tesē yāhāyīn
ne,
te ga ba le te pye klaha-
12 ma n te kur ta yaha te
kuāṅ ne.

Taa ter ga ba te draha gbe
mii
nayrefān dyaṅ pe n le
wāler draha wo.

Mboo woo na,
maa naa n kuee ma
wānii na yalebye, ma
wākuayāā saa pye ma
dye- na ye.»

13 Yāhā sē maha nde pāā yāā
yāhāyīn tēnlēhe waa ye ye
ma yee, u nii koo kāndigi
koho kue ye kai- bye yīṅ na,
ke n sya ba u napī- yīy kor
le u kē, pe n nii mii, u tānde
fyāhā tā pe na.

14 Pe yāhāyīn tēnlēhe ya
dyaṅ, pe wee la tēntē- ya
Yāhā ye, ke n nii pe lēhe pe
ga naa n paha mpāy na, pe
yai pe ba sya yaha pe ga nii
Yāhā tāy?

2

*Wo yai wo naa wo
wāsyayaha wī wī*

1 Ke Dya kāmay na,
Yāhā ke lii pāā wo ye wo
wāsyayaha wī na, wo yai
wo yīntaha sron loo nde ne,
kapuar ne. Mii loo sē ne ye,
waa le kānyī plaha, wo saa
yāā dye Yāhā Yai wo ye.

2 Kānde lii Yāhā le ta pe
yāhāyīn tēnlēhe n bii le yar
nawee- na, le pye kla. Le
pye, wii ma loo kānde katan
nen laa sye ma le miy yaha,
Yāhā ga u pēn loo nde wī na.

3 Wo wāsyayaha kaplāṅ
nkāy ke -sē ma yīṅ, ye yai ye

cā, wa'a yee ke wee kla ye,
wo saha kuee mii wo sē pēn
ye. Yīṅfua ge kē u cāā wo
wāsyayaha wī pāā. Mpāy
pe -sē le yāā luhu u yē na,
poo n ba le pāā wo ye wo n
cā, cīinde ne.

4 Yāhā kē, ke fānga taha
pe yē kaplāṅ na, pe n waha
laanwo wūhū pye ke n yō
ta ter ma suhu yēkā wūhū
ter bye ne. Yāhā Yrā kāmay
na, Yāhā maha fānga ter bye
wāā pe kē pe ya wuhu na pe
n waha naa ke tēn tē. Yāhā
naa le pye ke syi, nawee- n
waha naa n cā pe kaplāṅ
ma cīinde. Yāhā Yrā fānga
wūhū koo na, Yāhā ke wāā
ke laam wākē.

*Wii woo kē u ga waha ta,
nawee n sya yaha*

5 Driyēfāṅ gii wī too n
pāā, Yāhā sē yee pe yāhāyīn
tēnlēhe poo pe ba nii koo
driyē yīṅ na ye.

6 Aye rēhe, waa ge ma u le
yrūhū yaha Yāhā sabangbāṅ
wo ma yee:

«Yāhā, nawee ma nwa, ma n
nii,

ma sē n faha u wī ne ye?

Woo wii u see yi nawee, u
ma nwa,

ma n nii u gbihi n yigi?

7 Ma u ta ma yee yāhāyīn
tēnlēhe

pe puar u na yalaale
nsoho ya wo.

Ma maha ba miingbāṅ wāā
u kē,

ma nagboho ta u na.

8 Ma u ta kai- bye yīṅ na.»

Le yar ma yee Yāhā nawee-
ta ke wātāhā wān bye yīṅ na.
Le yīntaha kē, Yāhā nawee-

ta pe n yia kai- bye na, laa
 γε sē kuee ye. Wo ma -sē yee
 wii ga yāñ yagaa, wo saa kai-
 bye yāā ke n pye pe myaha
 na ye.

⁹ Lii ya too yāā, Yesu wii
 Yāhā ba u dur ta, ma yee ke
 yāhāyīñ tēnlehe pe puar u
 na yalaale nsoho ya wo, ya-
 gaa wo yāā, Yāhā miingbāñ
 wāā u kē ma maha nagboho
 ta u na. Tuu wāfāy gii fāy
 ma sya ba ku nawee- bye wīī
 na, koo syi kē, Yāhā n u gbihi
 ta ke syi. Yāhā laantār tāy,
 Yāhā yee koo ga nawee- sya
 yaha, koo kē Yesu n wāfāy
 nge fāy.

¹⁰ Yāhā wān bye tāhā te nii
 ke wān. Ke naa n ke nawee-
 busāā pe sya yaha pe waha
 ke nayōr syi yāā. Loo ne, ke
 n ta Yesu n koo wāfāy sya,
 ma cā nii wo Syayahafua.
 Laa sē kuee mii u sē le pye
 ye. Loo nde ma wāyīī. Mpāy
 pe ga sya yaha, Yesu woo tuu
 ga ter pe yahasee ye, pe n
 dye Yāhā Yai wo.

¹¹ Yesu woo kē, tuu nawee-
 kapee- laha n kāā pe na, pe
 n nii Yāhā laam wīī ya pye.
 Woo tesē mpāy ne tuu sya n
 yaha, pe bye ma tuhufua nen
 pii. Loo ne, u pe yee u cīifa,
 fyar sē u yigi le ne ye.

¹² Woo γε le pāā ma yee:

«Yāhā, n ga ba naa ma wīī
 pāā ta cīifa ye;

n ga ba naa ma mi-
 ingbāñ gboho yay ne
 ma nawee- bye nsoho
 wo.»

¹³ U maha yee: «N nii le soho
 ma koho wo.» U maha yee:

«N nwo, ndoo tesē pe kicar
 bye ne,
 kicar mpāy Yāhā pe wāā
 ra kē.»

¹⁴ Ye sē yāā, pe kicar see
 yi nawee- bye wāñ syi dyañ,
 ntāñ ne pe kadye wo. Koo
 kē Yesu bya see ba wācēñ
 wo wāñ syi, ntāñ ne u kadye
 wo. U ku wo kadye ter syi
 ne. Koo kē u gbā kāmāy na,
 sāndāpee yīñfua Setane wii
 u ma gbā fānga ne, Yesu u
 fānga pye klahā- u kē.

¹⁵ Tuu loo pye, u nawee-
 bye sya yaha gbā fyar koho
 wo, mpāy pe pye yāmpa
 ntāncēr koho wo gbā wīī na
 yalebya.

¹⁶ Ye cā Yesu sē loo nde pye
 wāā yāhāyīñ tēnlehe kē ye,
 u le pye wii driyēfa kē, wii
 mpāy too ma Brama kur kue
 pii.

¹⁷ Koo kē, u n see ba nawee
 ntāñ ne u kadye wo wo wāñ
 syi dyañ, ma nii u nampyeñ
 wāñ syi wācēñ, fla ngaa γε
 sē kuee u na ye. Mii loo sē
 ne ye, u saa ne waha u cīifa
 fēn cā u naa pe fēn di ye. U
 ga ba nii pe ye Yāhā yūndefa
 yīñfua, u naa n sroñ le Yāhā
 tēn ne, u u nampyeñ- kapee-
 laha kāā pe na.

¹⁸ Ye sē yāā, tuu pye driyē
 wo, woo γε ba wāfāy yāā
 gboho; sāndāpee yīñfua Se-
 tane maha naa n ke, u u tyīñ
 ga kapee- wāpyeñ kue ye.
 Loo na, nanga wo ma nii tyīñ
 n gaha kapee- wāpyeñ kue
 ye, Yesu ga waha koho le wo
 ye.

3

Yesu Crise ter Musa yaha

¹ Wo nna, Yāhā ye bya yāŋ yi, ye nii ke wām, ye ba dye ke Yai wo. Wii mpāy too ma ke wām, too lii sya cīinde ma nii le pāā nawee-ye, loo ne nde: Yesu woo kē u ma Yāhā tēnlehe, u maha ma Yāhā yūndefa yīŋfua ma wo wāā le Yāhā ne. Ye yai ye naa woo yāŋ yalebye.

² Yāhā u yāŋ yi, ma u taha tēn lii na, u sroŋ le ne mii Musa dyaŋ, tuu bii sroŋ u tēn ne Yāhā kahafa kē mii. Yāhā sabangbāŋ wo, loo yrūhū yaha Musa wīi na ma yee: «U bii sroŋ Yāhā kaha bye wo.»

³ Nawee ma kaha fāā, u ga myaha yāā u ter ke kaha yaha. Yesu tesē Musa ne, pe ma koo syi, Yesu myaha yai ke gboho ta ter Musa myaha yaha.

⁴ Ye cā kle ma te fāāfa ne te ya wuhu na; Yāhā koo -sē kē, ke driyē bye fāā. Ke Dya kē Yesu ne.

⁵ Musa woo na, Yāhā nna bye wo, Yāhā sē naa u taha laa wāpyeŋ na u n naa n faha le ne ye. U pye tēntē Yāhā ye; lii le ga ba pye kur kue ye, Yāhā bii u ta u n le cāā pāā yaha.

⁶ U Yāhā Yīndefua Crise -sē ma Yāhā kahafa bye yīŋ na. U sē laa sye Yāhā ye ye. Woo ma u Yāhā Dya. Wo ma wii plāhā, ma Yesu ta wo Yater wo kuāŋ ne, tesē wo ma koho taha yaha woo ya na yalebye, wo ga sroŋ nii koo kaha gefa.

-Ye naa ye troho tāhā Yāhā yor wo nanga nge bya na!

⁷ Ye cā wo yai wo wii plāhā Yesu kānde wo. Loo ne, Yāhā Yrā wo yar ma yee:

«Ye ma Yāhā yē kapān luhu nanga,

-ye le sya nuhu ne!

⁸ Ye ma syi ye nii nditēŋ Yāhā kapān ye mii

ye wāle dyaŋ faale cāā na ye!

Tēyāfūū klo wo pe bii yee poo jar Yāhā ye,

ma yee poo ga ke pye yāŋ.

⁹ Ye wāle bii le tēyāfūū klo plaŋ cer naa n ter

ma naa n gaha kāntraha gii wo,

Yāhā ke bii yē ter, koo ga ke wāā pe kē.

Pe bii dye- gbeesīi pye yrāhā na;

Yāhā naa yēkā wūhū pye pe kē,

loo naa bye ne, pe maha naa n jar Yāhā ye,

ma ke pye naa n yāŋ ke dye- gbeesīi ngīi bye wo.

¹⁰ Loo ne, Yāhā laam n bii war koo cāā wāle ne,

ke n bii le pāā ma yee: Pe laam wūhū kē, ke pe

plaha yalebye,

pe sē n ke pe naa pe troho tāhā ra yor wo ye.

¹¹ Yāhā laam n bii war pe ne, ke n le sroŋ pāā pe ye

ma yee:

Tē kāntraha gii gbihi ta pe myaha na

pe ga naa n wūū,

pe saa dye yāā ke wo ye!»

12 Wo nna, yii mpāy ye ma Yesu kāndeyārfa, ye naa yii yigi, ye laam ma n ba waha ter ye ye ye! Mii loo sē ne ye, ye ga ba yee Yāhā yē kapān wee ngaa ye, ye sya le Yāhā kānde miy yaha, Yāhā gii ke yrā le wān bye laam wo.

13 Ye ma n nii koo syi ye! Too ma yrāᅇ na nanga, Yāhā n traha ke naa ke yē kapān pāā wo ye plii wuhu na. Ye naa yii yar kayī ne, kapee laa ma n ba waa ta, u n plaha u sya nii nditēn Yāhā kapān ye ye.

14 Ye cā wo seefar le u Yāhā Yīndefua Crise ne. Too ba u fe ta wo Yater wo laam bye ne mii, wo ma wii plāhā ma kuee yai tāᅇ koo syi, wo seefar le u ne cīnde.

15 Le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāᅇ wo ma yee:

«Ye ma Yāhā yē kapān luhu nanga,
-ye le sya nuhu ne,
ye ma syi ye nii nditēn
Yāhā ye
mii ye wāle dyaᅇ ye, poo
bii jar Yāhā ye.»

16 Mpāy pe pye yāmpa Syipte kāntraha wo, Musa n ga pe sya yaha ma pe yigi yi ke kāntraha wo, poo ya sē na, pe bii le Yāhā yē kapān luhu ma dur ma jar Yāhā ye?

17 Poo ya sē na, Yāhā laam bii war pe ne, ke n pe ta pe n tay dye- gbeesī tēyāfūū klo wo ma sya ba ku ke fla na. Poo sē na, pe naa kapee- pye ke dye- gbeesī ngī wo?

18 Mpāy pe le Yāhā yē kapān luhu ma dur ma jar ke ye, poo sē na, Yāhā le sron pāā pe wī na ma yee:

«Tē kāntraha gii gbihi ta pe myaha na
pe ga naa n wūū,
pe saa dye yāā ke wo ye.»

19 Yii gē le yāā, pe sē le Yāhā kapān ta ngaa ye, koo kē Yāhā ke bii kāntraha gii gbihi ta pe myaha na pe ba naa n wūū, pe sē yāā dye ke wo ye.

4

Yāhā nawee- ga cīnde wāwūū yāā

1 Yāhā bii yē ter, koo ga cīnde wāwūū wāā ke nawee- kē. Koo yē wāter nge ma wii wī nanga. -Tee -sē naa yii yigi, yii waa ma n ba kuee mii, u sē koo wāwūū nge yāā ye.

2 Ye sē yāā, wo bya le Yāhā kapāyī luhu mpāy dyaᅇ pe pye le tēyāfūū klo wo faale wo. Pe le Yāhā kapāyī luhu, le sē -sē laa yō pe kē ye. Ye sē yāā, pe le luhu, pe sē le sya cīnde ye, koo kē, pe sē ke cīnde wāwūū yāā ye.

3 Wii poo na, wo ke kaplāᅇ sya cīnde. Wo ma wii waha, ma ke le yaha wo laam wo, cīnde wāwūū gii Yāhā yee, ke n pai ke wāā ke nawee- kē, waa koo yāā. Koo cīnde wāwūū kē, Yāhā laam ke bii war wo wāle ne, ke n le sron pāā pe wī na ma yee:

«Cīnde wāwūū gii ke bii gbihi ta pe myaha na,
pe saa ke yāā yāā ye.»

Yāhā ke loo nde pāā yaliile wo, koo gε bii kai- tāhā wa ma dye cīinde wāwū wo.

⁴ Ye sē yāā, le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«Yāhā kai- byε tāhā kua plii kuay nsoho wo,
ke plii kuasī wuhu, ma
-sē wūū.»

Ye yai ye cā, wāwū ma Yāhā tāy.

⁵ Wo maha le yāā wa, le ma le maha yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«Cīinde wāwū gii Yāhā bii gbihi ta
pe myaha na, pe saa ke
yāā yāā ye.»

⁶ Mpāy -sē ga waha koo cīinde wāwū nge yāā. Mpāy pe sē ke cīinde wāwū nge yāā ye, poo tee bii le Yāhā kapāyī yāā cāā luhu, pe sē le sya cīinde ye.

⁷ Mpāy pe -sē ga waha koo cīinde wāwū nge yāā, loo ta Yāhā n per gaa ta, ma ke myaha taha nanga. Yāhā wo faale wādyaha Dawide ta, u n koo nanga nge wī pāā, le n yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo; koo syi kē, ta n cāā ye yar wa le ne ma yee, Yāhā yee:

«Ye ma Yāhā yē kapān luhu nanga,
-ye le sya nuhu ne,
ye ma syi ye nii nditēŋ le
ye ye!»

Wo faale wāle pe bii le Yāhā yē kapān sye tēyāfū klo wo, dyε- buar ter loo kur ye, Dawide n cā ba ke nanga per kapān nde pāā.

⁸ Ye sē yāā, Yāhā bii wii yāŋ yi Musa draha wo, u myaha Yosua. Woo ka pe wāle pii ya ne koo kāntraha nge wo, kāntraha gii Yāhā bii ke gbihi ta pe byε myaha na, pe ga naa n wūū. Ke ma ne pye ke cīinde wāwū kē pe yāā loo klo nde wo, Yāhā saa ne maha ba naa per gaa wī pāā ye.

⁹ Koo syi kē, wāwū per gbihi ta Yāhā nawee- kē. Koo wāwū wī ma mii Yāhā wāwū wī dyaŋ, ke wūū driyē wātāhā kur ye.

¹⁰ Yāhā ke driyē tāhā wa, ke -sē wūū. Wāwū per gii Yāhā ke gbihi ta wo kē, wii ma koo wāwū yāā, u tēn tē ma n pai wūū mii Yāhā wāŋ syi dyaŋ.

¹¹ -Too wii waha, wo koo cīinde wāwū nge yāā! Mpāy pe pye tēyāfū klo wo, waa ma syi u le Yāhā kapāyī sye poo wāŋ syi dyaŋ, u ba kuee u saa ke cīinde wāwū yāā yāā ye.

¹² Ye sē yāā, Yāhā yē kapān tēn tē wo laam wo, le maha ma fānga ne. Yūntrūhū gii ke ma yēr sī ne, ke ga waha kā dye ga kadye laam wo. Yāhā yē kapān -sē ter koo yūntrūhū nge syi yaha. Le ga waha kā dye le sya ga nō nawee laampua gε wo. Le ga waha kā dye le ga nō kacrihi na, le sya ga yi u kilue na. Yāhā yē kapān kā dye n gaha nawee laampua gε wo. Kainkāy byε ke wāpye laam ma u na tesē kai- nkāy byε ne u n ga u laam wo, le Yāhā kapān ga ke byε yi yaha gbaa

na u n yāŋ ke ma pye ke sronj.

¹³ Nawee saha laa pye le n wūhū Yāhā na ye. Yāhā ke wān tii bye tāhā, ke te bye yāā gbaa na, ma maha te bye laam wūhū cā tāŋ. Too kainkāy bye pye driyē wo, ke n pai wo yey ke ne per gaa.

Yesu kē wo Yāhā Yūndefa Yīnfua

¹⁴ Ye cā Yāhā Yūndefa Yīnfua ma wo ye. Yāhā Dya Yesu kē. Woo, u dugu ga yāhāyīŋ na, ma sya ka Yāhā yahasee ye. Loo ne, too Yāhā cīinde wūhū nkāy pāā mii, -too -sē tyii ke n pye wo laam wo ke syi, wo n plāhā kuee ke wo!

¹⁵ Sāndāpee yīnfua Setane ma wo tyīn n gaha kapee-wāpyeŋ kue ye, Yesu cā wo saha yia Setane na wii ya ye, wo fen ga maha u yigi. Ye sē yāā, Yesu wii u ma wo Yāhā Yūndefa Yīnfua, Setane ba u bya tyīn naa n gaha kapeeter bye wāpyeŋ kue ye mii wo wāŋ syi dyaŋ, u sē -sē kapee nen laa ge pye ye.

¹⁶ Loo na, -too wo laam miy yaha, wo yūhū crā laanyīn ne Yāhā na, wo cā ke laantār gboho. Ke ga wo fen di, ke maha laantār wīi pye wo kē, ke wo sya yaha yaliile wo Setane wo tyīn n gaha kapee-wāpyeŋ kue ye.

5

¹ Yāhā pe Yiisrefa Yāhā yūndefa yīnfua yāŋ naa n yi wuhu na, pe Yiisrefa laam wo, ma naa pe taha ke tēn na nawee- kē. Pe naa diŋ

yi Yāhā kē, ma maha naa wān boo ke kē, ke n naa tyii nawee- kapee- foho na.

² Pe Yāhā yūndefa yīnfua -sē pye nawee- wo wāŋ syi dyaŋ; pe bya pye, sāndāpee yīnfua Setane ga waha pe tyīn ga kapee- wāpyeŋ kue ye, pe n sya waha dye le wo. Koo syi kē, wii ma kapee pye, u sē cā wa ye, tesē pe ma wii wlaŋ u n kapee pye, Yāhā yūndefa yīnfua ga waha u fen di, u koho le u ye laanyīn ne.

³ Tuu ga waha dye kapee-wāpyeŋ wo, u yai u naa wān boo Yāhā kē u ya koho kapee- wīi na, mii u yai u le pye nawee- kapee- wīi na mii.

⁴ Waa saha Yāhā yūndefa yīnfua miyūhū nge syi taha u ya na ye. Yāhā kē, ke ne ufua yāŋ yi, ke u ta u n nii ke yūndefa yīnfua mii Yarō dyaŋ, Yāhā bii u yāŋ yi mii.

⁵ U Yāhā Yīndefua Crise bya ge sē kē, u Yāhā Yūndefa Yīnfua myaha taha u ya na ye. Yāhā koo kē ke u yāŋ yi, ma u pye ma yee:

«Mboo kē ma ma ra Dya;
ma gbe nanga na,
nawee- ga cā
n ma ma Tuhufua.»

⁶ Yāhā maha le pāā u wīi na ma yee:

«Ma ga nii ta yūndefua ma
kuāŋ ne
mii Malsyidaku wāŋ syi
dyaŋ.»

⁷ Yesu tuu pye nawee kāntraha na, u naa n pāā Yāhā ye, ke woo sya yaha gbā koho wo. U naa loo nar Yāhā ye, kule ne, ma sya naa

yĩntām ge yi. Tuu -sē ba yer Yāhā laam wīi ya wāpyeŋ na, Yāhā n luhu u kaplāŋ ye, ma kaa taha u fāŋga na u fen wo, ma maha ba u yir gbā wo.

⁸ U pye Yāhā Dya, u -sē ba yer Yāhā laam wūhū ya wāpyeŋ na, ma sya fen yāā le kur ye. Loo na, Yāhā n le cā, u n luhu ke ye cīinde.

⁹ Tuu Yāhā laam wūhū bye pye ga kua, u nii nawee-Syayahafua u kuāŋ ne. Nawee- mpāy pe n luhu u ye, poo mii ga waha cīinde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye.

¹⁰ Yāhā n yee, u ma ke Yūndefa Yīŋfua mii Malsyi-daku wāŋ syi dyaŋ.

Kaa ke naa n taha wo laantor na Yāhā kai- kue ye

¹¹ Kai- busāā ma, too ga yar ye na loo nde wīi na. Tee -sē mii tee nii yagaa, ke kai-wāluhu sē n tāy ye ye ye, ye maha wee tee waha ke war farfar ye. Loo nde ye ta ye saha klaha ye.

¹² Pe ye klaha ma- Yāhā kaplāŋ ne, ye ne ga pye yagaa kaicāfa. Ye -sē mii, pe ye fe gbe wāklaha ne kainkāy ne, ye yai pe maha dur pe naa ye klaha ke ne. Ye ma pēyār wāŋ syi, ye saha wāle dir di ye, ye maha yai ye maha naa yrā wār.

¹³ Wii u yrā ya wār, pēyāhā kē u ne; u saha wāyīi war wāpee ne ye, u tee ma pēyāhā nantāŋ.

¹⁴ Wii tuu -sē le wa, pe ga naa wāle dir wāā u kē. Yāhā wīi ma koo syi. Kai- nkāy

ke sronj Yāhā yīnde na, tesē nkāy ne ke sē sronj ye, wii ma u laam kacān ta, ma waha koo war ma ke cā, woofua nii wādyaha Yāhā kai- wo. Pe ga naa woosyifua klaha Yāhā kai- nkāy ne ke waha. U ga waha ke cā.

6

¹ Loo ne, u Yāhā Yīndefua Crise kaplāŋ nkāy pe nawee fe n klaha ke ne, wo ma syi wo taha kuae koo ya na ye. Yāhā kai- nkāy ke nawee le, -too ka koo ye yagaa. Kai- nkāy ke ma Yāhā kaplāŋ fegbesaha wo, wo saa maha dye ke wo ye. Koo kai- kē ngīi: Kai- nkāy ma, nawee ma ke pye, ke n gaha u ne u klahasaha wo. Nawee yai u koo miy yaha u yīntaha sronj Yāhā kue ye, u ke ta u Yater.

² Koo kai- nkāy maha kē, nawee wātāāyi ne loho wo Yesu myaha na, ma suhu klue wātaha ne nawee- na, ma suhu nakur wīi ne, Yāhā ga ba pe yir gbā wo ke pe sāhā.

³ Yāhā wūhū fegbesaha kai- ngīi, waa koo ta yaha, wo ka yahasee ye, Yāhā ma sya.

⁴⁻⁶ Mpāy pe kapee-wāpyeŋ miy yaha, ma maha dur n dye ke wo, pe poo ter yāŋ mii? Ye sē yāā, pe ba Yesu ta pe Yater, Yāhā n cāā- le pe laam wo, pe n kacān yāā. Pe yāā, Yāhā kaa taha pe na, ma maha Yāhā Yrā Fāŋga wāā pe kē. Pe le yāā, ma cā Yāhā kapān ma kayīi, ma maha cā cīinde yrā lii wākuayāā wee le na ye,

fānga ma le na. Poosyifa ma yi kāā Yesu kānde wo, pe saha le sya pe yee, kapee-wāpyeŋ sē yō pe ke miy yaha ye. Le ma mii, poosyifa maha dur, ma Yāhā Dya kuey mar trā na, ma nii u ler nawee- ye.

⁷ Kaplāŋ ngī ma mii plāhā nge dyaŋ: Ye sē yāā, sesaha ma n too kāntraha gii na yalebye, ke n nii dir yō ke warfa kē, Yāhā ga kaa taha koo kāntraha nge na.

⁸ Sesaha ma n too yalebye kāntraha gii na, ke n -sē nii ngur wān ya fīy tesē nyēpihi ya ne, koo kāntraha nge sē yō kueekuee ye. Yāhā yoosēn ga too ke na, ke n ba suhu kāā ke kuāŋ ne.

⁹ Ta naambiyām, wo ma sya n pāā mma ma syi dyaŋ, wo laam -sē yīn ye wī na: Wo cā ma yee, ye ma le kānyī wo, lii le ga ye sya yaha.

¹⁰ Ye cā Yāhā sroŋ. Kai-nkāy bye tee n pye ye Yesu kāndeyārwai kē, ma suhu tēŋ nkāy ne tee n tē Yāhā kē, Yāhā cā ke ntāŋ dye ye tāy. Ke saa faha ye wī ne koo kai- ngī ne ye.

¹¹ Lii too -sē n ke yii nanem bye ye, tee ma tēn lii wo, - ye le yigi klue sī, tee koho taha yaha lii na, ye n sya ba le yāā.

¹² Ye ma n gaha le tēn ne koo syi, ye saa nii mii mpāy wāŋ syi dyaŋ, Yāhā wī sē pe gbe laa ne ye. Mpāy pe -sē Yesu ta pe Yater, ma naa n yār Yesu kānde wo laanyīn

ne, Yāhā ke yē ter pe ye lii ne, pe ga le yāā. -Ye naa n yāŋ poosyifa na!

Yāhā ke yē ter lii ne, le wāpyeŋ ma

¹³ Yāhā ke bii yē ter Brama ye per gii, ke bii yee, koo ga ngaa myaha di taha le na. Ngaa ke sē -sē wee ke ter Yāhā yaha ye, ke n ke ya myaha di.

¹⁴ Ke bii Brama pye ma yee:

«N ga kaa taha ma na,
tē ma kur kue pii ta pe n syar.

Ndoo tesē ra miingbāŋ ne,
n ga loo nde pye ma kē.»

¹⁵ Brama n Yāhā sēŋ laanyīn ne. Yāhā ke -sē bii yē ter u ye lii ne, ke n le pye u kē.

¹⁶ Nawee- ma pye kaplāŋ wātyīn na, pe ga ngaa yāŋ, ngii ke ter pe yaha, pe ke myaha di, le kapān n kua pe nsoho wo.

¹⁷ Yāhā ke -sē bii yē ter lii ne, ma ke ya myaha di taha le na, ke naa n traha, mpāy pe ga ba ke yē wāter wī nde yāā, pe cā wāwāklahayāā wee ke na ye. Loo ne, Yāhā ke bii yē ter Brama ye, ke n ke ya myaha di taha le na.

¹⁸ Loo ne, Yāhā ke bii yē ter Brama ye, ma maha ke ya myaha di taha le na, yagaa koo kate- syāŋ ngī wāwāklahayāā wee ke na ye, Yāhā saha ke yē dur ye. Loo ne, wii mpāy too n ke Yāhā ke paha wo na, wo cā ma yee, too koho taha yaha lii na, le ga pye wo kē cīnde.

19 Wo koho wātahayaha Yāhā yē kapān na, le ma wo ye mii ngaa dyaŋ ke wo laam ta tee nen wo. Cīinde wīi ne, ngaa wee ke nnen gbāā ma ter loo yaha ye. Wo koho wātahayaha nge, le wīi nō ncaha ye, Yāhā yaniisaha ge laam wo.

20 Yesu nii wo Yater, ma ka koo fla na wo wīi na. U nii Yāhā yūndefa yīŋfua u kuāŋ ne Malsyidaku wāŋ syi dyaŋ.

7

Malsyidaku pye Yāhā yūndefa yīŋfua

1 Faale cāā na, dya waa pye pe naa n yee Malsyidaku. U pye klo laa yīŋfua, pe naa le klo yee Salem. Yāhā gii ke wān bye tāhā, u pye koo yūndefua. Wo wādyaha Brama bii ka, ma ga yia kubehē resyar yīŋfa na. Tuu dur naa n pai, Malsyidaku n ka maa u wāā, ma yee woo kaa taha u Brama na, Yāhā myaha na.

2 Wān tii bye, Brama tuu ga yāā naan miysaha wo, u n te la fle sesānsyihi, ma fle naney wāā u Malsyidaku kē. U Malsyidaku myaha yīntaha kē, yīŋfua wii u n sroŋ. U maha pye Salem yīŋfua, koo yīntaha maha kē, yīŋfua wii u n pai yrīŋ ne.

3 Yāhā sabangbāŋ wo, pe sē Malsyidaku tuhufua wīi cā u nahafua wīi ne ye, pe sē maha u wādyaha waa wīi cā ye. Waa sē u wāsee wīi pāā yāā tesē u wāku wīi ne ye. Tuu nii Yāhā yūndefa yīŋfua

u kuāŋ ne, u ma mii Yāhā Dya wāŋ syi dyaŋ.

4 -Ye yāŋ, Malsyidaku ma yīŋ na Yāhā ye. Wo wādyaha Brama tuu ga wān tii yāā naan miysaha wo, u te la fle sesānsyihi, ma fle naney wāā u kē.

5 Brama dyasyīnde Lewi kur kuē pii ma Yāhā yūndefa pe ter na. Musa kānde na, pe ga waha Yiisrefa nar, pe pe koho wān bye la fle sesānsyihi, pe fle naney wāā poo Lewi terfa kē, pe n waha naa n di. Ye cā ma yee, pe nampyeŋ- kē pe n nar, pe pe kē pe n di. Pe bye ma Brama kur kuē pii.

6 Malsyidaku woo na, u sē pye Lewi terfua ye, Brama - sē bii u wān la fle sesānsyihi, ma fle naney wāā u kē. U kaa taha Brama na, Brama wii Yāhā bii yē ter u ye.

7 Ye -sē le cā laha ma yee, wii tuu kaa taha waa na, u ter ufua yaha.

8 Lewi kur kuē pii me, pe Yiisrefa koho wān fle naney yāā te fle sesānsyihi wo; pe ma nawee-, ma n ku, ma ke Yāhā yūnde tēŋ yaha pe pii kē. Malsyidaku wīi sē na, wii tuu te wān fle naney yāā te fle sesānsyihi wo, le ma le yrūhū Yāhā sabangbāŋ wo u wīi na ma yee, u ma yrāŋ na, ma kuee le Yāhā yūnde tēn na u kuāŋ ne.

9 Lewi kur kuē pii me, pe Yiisrefa koho wān fle naney yāā te fle sesānsyihi wo. Yaliile wo Brama u koho wān la fle sesānsyihi, ma fle naney wāā Malsyidaku kē, le

nii mii Lewi bya bii te wãã Malsyidaku kē.

¹⁰ Tuu sē sya bii see wa ye, le ma mii u pye u tuhu-fuadyaha Brama kadye wo, ma te wān wãã u Malsyidaku kē. Le yīntaha kē Malsyidaku ter Lewi yaha.

Yāhā yūndefa yīnfua Yesu ter Lewi pii yaha

¹¹ Yāhā bii kānde lii tōr yar Musa na, loo ne le pa Yāhā yūndefa ne pe tēn ne. Lewi kur kue puee Yarō nwonfa kē pe yūndefa ne. Pe tēn pye lii ne, pe nawee- kapee- yee laha kãã pe na, pe n waha wãã le Yāhā ne. Pe tēn sē - sē waha yia, ma nawee- wãã le Yāhā ne pe kuān ne ye. Loo ne, Yāhā yūndefa yīnfua waa ter n yi. U sē yi Yarō terfa wo ye, u yi Malsyidaku wān syi dyaŋ.

¹²⁻¹⁴ Wo Yīnfua Yesu Crise kē u ne. Wo cã ma yee, tuu nawee kadye gbe, u see Yuda terfa* wo. Musa kānde sē yee Yuda terfa ga waha naa Yāhā yūnde tēn tē Yāhā kangbān wo ye. Yuda terfa waa sē Yāhā yūnde tēn tē yãã ye. Yesu tuu sē sya yi Lewi terfa wo ye, Yāhā le ta u n Lewi terfa draha gbe, ma nii Yāhā Yūndefa Yīnfua. Loo ne, Yāhā n kaplān nkāy wãã wo kē, kaplān nkāy ke Musa kānde kaplān draha gbe.

¹⁵ Kai lii le ke cīmbēhē bye yar wo na, loo ne nde:

Yāhā Yūndefa Yīnfua waa yi Malsyidaku wān syi dyaŋ.

¹⁶ Waa kloho sē kē, u gbe ma nii Yāhā yūndefua mii Lewi kur kue pii wān syi dyaŋ ye. Yāhā fānga kāmāy na, wākuayāã wee u yrā na ye. Loo le u ta, u n nii Yāhā Yūndefa Yīnfua u kuān ne.

¹⁷ Ye sē yãã, le ma gē ma, le yrūhū Yāhā sabangbān wo mā yee:

«Maa ba nii Yāhā Yūndefa Yīnfua

ma kuān ne Malsyidaku wān syi dyaŋ.»

¹⁸ Faale kānde sē pye fānga ne ye, le sē maha waha laa yō ye. Koo kē, laa n ba le draha gbe.

¹⁹ Ye sē yãã, faale wo, Musa kānde sē waha nawee-wãã le Yāhā ne pe kuān ne ye. Lii le -sē yi yagaa, le ter Musa kānde yaha. Wo ga waha koho taha yaha le na, wo yūhū crā Yāhā tāy ke wānar ne.

²⁰ Ye maha cã ma yee, Yāhā bii ke ya myaha di taha le na; Lewi terfa naa n nii Yāhā yūndefa, Yāhā sē -sē ke ya myaha di le na ye.

²¹ Yesu woo na, Yāhā u ta ke Yūndefa Yīnfua, ma dur ma ke ya myaha di taha le na, ma le pãã ma yee:

«Ndoo Yāhā, n ma kai- bye yīn na;

ndoo tesē ra miingbān ne, ma ga nii Yāhā Yūndefa Yīnfua ma kuān ne.

N saa ra yē dur ra kapān na ye.»

* 7:12-14 7.12 Yuda terfa, Dyakuba dya Yuda kur kue pii me pe ne.

22 Loo nde ta, Yesu woo kāmāy na, wo cā naam-biyārfān tii te ma wo nsoho wo Yāhā ne, te ga yō faale wān na.

23 Laa maha ma, le faale Yāhā yūndefa ta pe wee wācɛŋ Yesu ne ye. Pe sē waha naa n kuee le tēn na pe kuāŋ ne ye; pe naa n ku, pe pii n naa pe draha gbe. Loo n ta pe n bii nihi.

24 Yesu woo -sē ma yrāŋ na u kuāŋ ne. U Yāhā Yūndefa Yīŋfua tēn sē wāā yāā waa ter kē ye.

25 Loo ne, mpāy pe yūhū n crā Yāhā na u kāmāy na, u ga waha pe sya yaha le yalebya wo pe kuāŋ ne. Ye sē yāā, u ma yrāŋ na yalebye, ma nii Yāhā nar pe kē.

26 Ye cā Yesu woo kē, u ma Yāhā Yūndefa Yīŋfua wii, u wīi ma wo na. U kai-laha, u laam ma gbeḡbe, kapee laa wee u yīŋ na ye. U wee kapeepyefua ye. Yāhā u kuā yir ga ta yāhāyīŋ na ncha ye.

27 U wee faale Yāhā yūndefa ne wācɛŋ ye. Pe ma kapeepyefa. Pe cāā naa wān boo Yāhā kē plii bye pe ya kapee- wīi na, ma cā naa taa boo nawee- kapee- wīi na. Yesu tuu -sē u ya wāā, ma le sya, ma ku mpar draha wo wo bye kapee- wīi na, koo yīntaha kē, kla gaa wāboo maha wee nantāŋ waa kapee- wīi na ye. Yesu loo pye kua tehe nen u kuāŋ ne.

28 Musa kānde na, mpāy pe naa n ta Yāhā yūndefa yīŋfa, pe pye naweete, ma

pye kapee- wāpyeŋ fānga koho wo. Yāhā ke -sē yē ter, ma ke ya myaha di kapān lii ne, loo kapān nde pa Musa kānde kur ye. Loo le Yāhā Dya ta Yāhā Yūndefa Yīŋfua. U ma naweeyō u kuāŋ ne.

8

Yāhā yūndefa yīŋfua tēntēsaha

¹ Nkāy too pāā ter, lii le ma yīŋ, loo ne nde: Yāhā Yūndefa Yīŋfua wii syi u ma wo ye, u ma u nii yāhāyīŋ na, Yāhā niisayūhū kāndigi kue ye, Yāhā gii ke ma kai- bye yīŋ na.

² U u Yāhā Yūndefa Yīŋfua tēn tē Yāhā fla wo. Faale wo, Yāhā yūndefa naa pe tēn tē fai nwonge wo, nawee- pe ke gbihi. Yesu tuu -sē u tēn tē na, cīinde fla kē ke ma yāhāyīŋ na. Yāhā kē ke koo fla gbihi.

³ Pe Yāhā yūndefa yīŋfa bye ta pe n naa diŋ yi, ma naa wān boo Yāhā kē. Wo Yāhā Yūndefa Yīŋfua bya yai u waha naa ngaa wāā Yāhā kē.

⁴ Yesu ma ne pye driyē nge wo, u saa ne pye ge pye Yāhā yūndefua ye. Yāhā yūndefa mpāy ma wa; pe diŋ yi Yāhā kē, ma maha wān boo ke kē, mii Yiifee- wāle kānde le yar mii.

⁵ Nwoŋ gii pe Yāhā tēn tē ke wo, ke gbihi mii ke yāhāyīŋ nwoŋ dyaŋ, koo sē -sē kē ke cīinde yāhāyīŋ nwoŋ ye. Ye sē yāā, driyē nge Yāhā yūndefa tēn ma mii Musa wīi dyaŋ. Yaliile

wo Musa bii yee woo ga fai
nwonge gbihi, Yāhā bii u yar
ma yee:

«Tē naa kii ter syi yar ma na
ke yāŋ yīŋ na,
ke nwonge fāā koo syi.»

Le yīntaha kē, fai nwonge gii
Musa bii fāā, ke ba pye kaa
yirfua dyaŋ ke ma yāhāyīŋ
na.

⁶ Yagaa, Yesu taha tēn lii
na, le ter poo tēn yaha, le
sē n tān gɛ tān ye. Naam-
biyārfān tii te ma yagaa
Yāhā nsoho wo nawee- ne, te
yō faale wān na. Yesu woo
kē, u ma kusyiifua. Ye sē
yāā, Yāhā ke yē ter kaplāŋ
nkāy ne yagaa naambiyār
wo, ke yō ma ter faale naam-
biyār kaplāŋ yaha.

⁷ Faale naambiyār ma ne
pye te ga waha nawee- sya
yaha, naambiyārfān taa saa
ne pye te ta yagaa te faale
wān draha wo ye.

*Yāhā naambiyārfān le
nawee- ne*

⁸⁻⁹ Faale naambiyār cāā
na, nawee- sē bii pe kapee-
wāpyeŋ miy yaha ye. Yāhā
n le kuān pe ye ma yee:

«Tē bii naambiyār tii le Yuda
terfa ne,

ma suhu pe Yiisɛfa ter
bye ne,

pe too naambiyār pye
klaha-.

Loo ne, ta n kur waa pe na.

Cāā gaa ma ke n pai,

n ga ba naambiyārfān
taa le

pe kur kue pii ne.

Too naambiyārfān nde saa
ba pye

te faale wān syi dyaŋ ye.

Faale wo, n bii pe wāɛ sya
yaha

yāmpar koho wo Syipte
kāntraha wo,

ma dur ma pe yigi yi ke
kāntraha wo,

ma ba te naambiyār le
pe ne.

N ga ba naambiyārfān taa le
pe kur kue pii ne,

te saa ba pye wācɛŋ pe
faale wāɛ wān ne ye.

Ndoo pe Yīŋfua Yāhā kē,
tē yee ke syi.

¹⁰ Yāhā n maha yee:

Too plii nde kur ye, n ma ba
dur,

ma yīntaha sron pe ne,
n ga ba te naambiyārfān
le

pe ne yīŋ gii na, ke nge:

N ga ba ra kaplāŋ le pe kacān
wo,

n ga ba ke yrūhū yaha
pe laam wo.

N ga ba nii pe Yāhā,
pe n -sē nii ra nawee-.

¹¹ Waa saa ba yee,
u ga u nampyeŋ klaha u
n Yīŋfua cā ye.

Ye sē yāā, pe bye ga ba ra cā,
ma gbe pe kicaabir na

ma ga waa pe wāɛ na.

¹² Lii le -sē ma yīŋ
koo ngī bye na, loo ne
nde:

N ga ba pe kapee- gbe kāā pe
yīŋ na.

Kapee- nkāy pe pye ter, n ga
ta,

ke wīi n faha ra na ta
kuāŋ ne.»

¹³ Yāhā ke ke naam-
biyārfān wīi pāā ke syi, le nii
mii, ke ke faale naambiyār

ta kadyaha. Ye -sē cā, kla

gii ma nii kadyaha, ke le, ke wākuanj ya ke kuee.

9

Lewi pii tēn

¹ Faale cāā na, Yāhā bii pe yar, pe yai pe naa diŋ yi koo kē mii syi dyaŋ te naambiyār kānde na. Nawee- n nwoŋ gaa fāā, ma ke myaha taha ke na, ma naa diŋ yi ke kē ke laam wo.

² Ke fai nwonge bii la cēr nwompīi syām fai laa ne. Ke nwompua cir wo, naalōr kuasī wāŋ gaa pye ma suhu tabal gaa ne bur ne ke yīŋ na, bur rii te bii kē Yāhā kē. Pe naa koo fla yee Yāhā nwoŋ.

³ Pe naa ke nwonuŋ goo yee Yāhā yaniisaha.

⁴ Koo fla na, sān tabal gaa pye, pe naa wusuna suhu ke yīŋ na. Katyigi kluhu gaa maha pye, ke nkur kuē bye bii tuhu sān ne tesē ke laam bye ne. Pe naa koo kluhu yee, naambiyār kluhu. Koo naambiyār kluhu nge laam wo, katē- tāā pye: Sān pelaale pye yāhāyīŋ digi ne le laam wo, pe naa re yee man. Loo pele pye ke kluhu laam wo. Yarō kāāwai lii le bii wampēn fe ma fyār yigi faale cāā na, le bya pye koo kluhu laam wo. Ke naambiyār kaplāŋ ke bii yrūhū yaha ntēmbapai sīi* tii na, te bya pye ke naambiyār kluhu nge laam wo.

* **9:4 9.4** Kaplāŋ nkāy ke bii yrūhū yaha too ntēmbapai sīi nde na, ke pye ke Yāhā kānde katan sēnsye. Yāhā bii ke wāā Musa kē yāŋ nge yīŋ na pe n yee Senayi.

⁵ Pe bii sān yāhāyīŋ tēnlehe syām mpāy gbihi ta ke naambiyār kluhu yīŋ na. Loo yīntaha kē, ke kluhu ma pye teeli wo, Yāhā ma koo fla na. Pe sān yāhāyīŋ tēnlehe pye nkaasyir sānsīi ne te tey yaha. Yāhā yūndefa yīŋfua ma kla boo Yāhā kē nawee- kapee- wīi na, u ga pe ntōr woo ke kluhu yētāŋ yīŋ na. Ke kai- nihi tē, n saha ke bye pāā tāŋ nwo ye.

⁶ Ke fai nwonge pye koo syi. Pe Yāhā yūndefa naa n dye ke nwompua cir wo plii wuhu na, ma naa pe tēn tē.

⁷ U Yāhā yūndefa yīŋfua ya tuu ga waha dye ke nwonuŋ laam wo tēhe nen ya dye nen laam wo. U ma yee u ga dye, u ga dye kla gaa ntōr ne u ga woo Yāhā kē u ya kapee- wīi na tesē nawee- bye kapee- wīi ne, kapee- nkāy pe sē cā wa ye, ma ke pye.

⁸ Ke Yāhā nwompīi syām mii yīntaha ma. Ke yīntaha kē, ke nwompua cir nii tā nawee saha dye ga ke nwonuŋ wo ye, koo gii ke ma Yāhā yaniisaha. Ke yīntaha kē, nawee saha crā Yāhā na ye. Loo ne Yāhā Yrā le yar wo na.

⁹ Loo nde pye mii yagaa kai- yirfua dyaŋ. Le yīntaha kē, wii u diŋ yi, ma wān boo Yāhā kē, koo ngīi saha ufua laam ta pe n wā klaha nii gbēgbē ye.

¹⁰ Mpāy pe diŋ yi, ma wān

boo Yāhā kē, pe kapīi wūhū busāā kānde yār. Kapīi wūhū nkāy n yee, nawee ma n digi nge syi di ye, nawee ma n kla nge syi wo ye, nawee yai u nde pye nde ne, u kai- n laha gbegbe. Pe koo kapīi wūhū ngīi kānde yār, ke sē -sē nawee laam wā klaha n ta wāfām ye. Loo naambiyār kānde kai- ngīi pye yīn ne, ma sya ba waa per gii na, Yāhā ke kai- yīntaha wā klaha Yesu wāpan ne.

U Yāhā Yīndefua Crise tēn

¹¹ Yagaa, u Yāhā Yīndefua Crise n pa, ma ba nii Yāhā Yīndefa Yīnfua le kānfuē nde kayūhū yīn na, kayūhū nkāy ke nii wo wūhū. U u tēn tē Yāhā nwonge gii laam wo, koo ma yīn, ma maha yō faale wān na, kii Musa bii fāā. Ke yagaa wān nge, nawee sē kē tuu ke fāā ye, driyē kla sē kē koo ne ye.

¹² Faale na, dye loo dye loo u Yāhā yīndefa yīnfua naa n dye pe fai nwonge wo, ke Yāhā yaniisaha fla wo, ma naa u tēn tē. Yesu woo na, u dye ke yagaa Yāhā yaniisaha fla wo, tshē nen ya u kuān ne. U sē dye ma ngapa ntōr woo tesē napa ntōr ne ye, u yer u ya ntān wāwoo na, nawee- bye kapee- wīi na. Loo na, nawee- bye ga par sya yi kāā kapee- wāpyen yāmpar wo pe kuān ne.

¹³ Pe ma ngapuai ntōr gbe tesē napuai ntōr ne, ma naanceŋ suhu naa laam wo

migimigi, ma koo tyōr kuee, ma te wlāhā poo ntōr nde ne ma suhu loho ne, pe ma koo loho nge yār woo mpāy na pe sē laha kapīi wūhū kue ye ye, le ga nii mii yagaa, pe laha ke kapīi wūhū kue ye. Pe laam sē -sē laha ye.

¹⁴ Le ma pye ke dyan, ye yai ye cā Crise ntōr too ma yīn. Ye sē yāā, u sē kapee nen laa ge pye yāā ye. Yāhā Yrā Fānga kāmāy na, u le sya ma ku mpar draha wo. U u ya wāā Yāhā kē koo syi. Loo ne, kapee- nkāy bye too pye ter, Yesu ntōr ga waha koo kapee- ngīi yee laha yi kāā wo laam wo gbegbe. Wo laam ga tege nii tee nen wo, wo n waha naa tēn tē cīnde Yāhā kē.

Yāhā naambiyārfān le nawee- ne

¹⁵ Loo ne, Yesu Crise n nii te naambiyārfān kusyiifua, Yāhā nsoho wo nawee- ne. U gbā kāmāy na, u nawee- par sya yi kāā pe kapee- wāpyen koho wo, kapee- nkāy pe bii pye te faale naambiyār cāā na. Yāhā ke bii yē ter kayūhū nkāy wāwāā ne nawee- kē, ke mpāy yee pe n luhu ke ye, pe ga waha koo kayūhū ngīi yāā pe kuān ne Yesu Crise gbā kāmāy na.

¹⁶ Nawee ma saba yrūhū ma yee, woo ma ku, pe yai pe u kloho la mma, le yai u ku wa, pe n cā waha u kloho la.

¹⁷ Tuu -sē ma yrān na nantān, pe saha u koho wān la ye. U ma ba ku, loo na, pe ga cā u koho wān la.

18 Yāhā naambiyār ma koo syi dyaŋ, naambiyār tii ke le nawee- ne. Loo ne, ke faale naambiyār na, Yāhā n bii yee, a ngaa yai ke boo, ke kla ntōr n woo, te naambiyār n waha le.

19 Musa tuu pa le Yāhā kānde ne, u le kānde katan bye kal nawee- bye n ke luhu. Loo kur ye, u n naampīy ntōr gbe, ma pe wlāhā loho ne, ma katyigi gaa ter kayange gbe, pe ke katyigi yee Yisope. U n koo kayange gbe, ma kuryār raa ter maha ke yīŋ kue neŋ na, ma koo kue kā le pe ntōr wo, ma pe yār woo nawee- na, pe n waha nii gbegbe Yāhā yīnde na. U n maha too ntōr raa yār woo le Yāhā kānde saba bya na.

20 Tuu nii loo nde pye, u n pe nawee- pye ma yee:

«Yāhā ke naambiyār tii le ye ne,

too ntōr ne nde.

-Ye naa ke kānde katan bye yār,

koo nkāy ke yrūhū ta nwo.»

21 Musa n maha too ntōr raa yār woo ke fai nwonge na tesē ke Yāhā diŋ yi wān bye ne, te n nii gbegbe Yāhā yīnde na.

22 Yāhā kānde na, wān busāā waha n nii gbegbe Yāhā yīnde na ntāŋ wāwoo ya ne. Kapee- foho bya waha gbe n kāā nawee- yīŋ na ke kuāŋ ne ntāŋ wāwoo ya ne.

Yesu wāku kapee- bye yee laha n kāā

23 N ye cāā yar wa ma yee, faale Yāhā diŋ wāyi kai-

pye mii ke cīnde kai- yīm ya dyaŋ, cīnde kai- nkāy ke ma yāhāyīŋ na. Too faale Yāhā diŋyi wān nde waha naa n nii gbegbe Yāhā yīnde na yraha ntāŋ ya ne. Ke yāhāyīŋ cīnde kai- kānde na, Yāhā yai ke diŋ n yi ngaa ntāŋ ne, kla gii syi ke ter yraha yaha.

24 -Ye yāŋ, nawee- pe fai nwonge gii fāā ta, u Yāhā Yīndefua Crise sē n dye koo laam wo ye, koo ma mii ke cīnde Yāhā nwonge yīm ya dyaŋ. Crise ka yāhāyīŋ ge na, ma yer wo yīŋ wīl ne Yāhā yaha ye.

25 Dye loo dye loo, Yāhā yūndefa yīŋfua naa n dye ke Yāhā yaniisaha wo yraha kla gaa ntōr ne. Crise woo dye tehe nen ya, ma ku mpar draha wo.

26 Mii loo sē ne ye, ma gbe driyē wātāhā na, Crise ga ne pye u koo wāfāy neŋ ka kur n sya yalebye. Yagaa sē na, u driyē tuu kua gbe taha, Yesu Crise u ya yi kāntraha na tehe nen u kuāŋ ne, ma le sya ma ku mpar draha wo, ma nawee- kapee- kua kāā pe yīŋ na.

27 Nawee nawee woo, u tehe nen gbā ku. U gbā kur ye, Yāhā ga u sāhā.

28 Crise bya ku mpar draha wo tehe nen, ma nawee- busāā kapee- kua kāā pe yīŋ na. U ga maha ba yi ke tehe syāŋ wuhu na, le sē - sē ga ba nii nawee- kapee- wālahakāā wīl na ye. Mpāy pe u wādurban sēŋ, u ga ba cīnde yrā wāā pe kē pe kuāŋ

ne.

10

Crise gbã ku tɛhɛ nen mpar ter byɛ draha wo

¹ Musa kãnde sɛ kɛ ke Yãhã cĩnde kai- ne ye. Le Musa kãnde ma mii koo cĩnde kayũhũ yirfa ya dyaŋ, cĩnde kayũhũ nkãy, u Yãhã Yĩndefua Crise ga ba ke pye nawee- kɛ. Ye sɛ yãã, Musa kãnde na, Yãhã yũndefa yĩnfa naa wãn boo dyɛ- byɛ, loo nde sɛ -sɛ waha naa pe nawee- ta pe n naa n sron Yãhã yĩnde na ye, nawee- mpãy pe naa n crã Yãhã na.

² Mpãy pe naa diŋ yi Yãhã kɛ Musa kãnde na yraha wãboo ne, pe kapee- ma ne waha yee laha kãã pe na teele nen pe kuãŋ ne, koo kapee- ngĩ wĩ saa ne kuee pe laam wo, ke naa pe fãy, pe n maha naa yraha boo dyɛ- byɛ ye.

³ Dyɛ- byɛ yraha wãboo nge pe laam too ke kapee- wĩ na dyɛ- byɛ.

⁴ Ye sɛ yãã, napa ntõr tesɛ ngapa ntõr ne, pe saha nawee kapee- yee laha kãã u na ye.

⁵ Loo ne, yaliile Crise tuu ba gbe taha wãpaŋ na driyɛ wo, u n Yãhã pye ma yee:

«Ma sɛ n kɛ pe naa diŋ yi ma kɛ ye,

ma sɛ maha n kɛ pe naa wãn boo ma kɛ ye,

ma -sɛ nawee kadye wãã ra kɛ.

⁶ Nawee- pe wãn boo, ma te suhu migimigi wãn suhusaha fla na

ma kɛ, loo saha ma laam yĩn ye.

Nawee- pe wãn boo, ma te ntõr woo ma kɛ pe kapee- wĩ na, loo saha ma laam yĩn ye.

⁷ Loo ne, ta n yee:

<Yãhã, n nwo, n pa n n pai ma laam wĩ pye, mii le yrũhũ yaha ta wĩ na Yãhã sabangbãŋ wo mii.> »

⁸ -Ye yãŋ, kãnde lii le ta, loo ne le te yrɛ wãboo wĩ nde yar Yãhã kɛ. Loo naa byɛ ne, Yesu cãã le pãã ma yee, Yãhã yee, koo sɛ n kɛ pe naa wãn boo ke kɛ ye, tesɛ pe naa diŋ yi ke kɛ ye, tesɛ pe naa wãn boo pe naa te suhu migimigi wãn suhusaha fla na ke kɛ ye, tesɛ pe naa wãn boo pe naa pe ntõr woo ke kɛ pe kapee- wĩ na ye. Koo ngĩ byɛ saha ke laam yĩn ye.

⁹ Loo kur ye, Yesu Crise maha le pãã ma yee, a woo nwo, u pa u n pai ke Yãhã laam wĩ pye. Yesu kaplãŋ le yar ma yee, faale na, pe naa yrɛ boo Yãhã kɛ, yagaa Yãhã loo sye, ma Yesu Crise wãku wĩ ta te draha wo.

¹⁰ Yesu Crise Yãhã laam wĩ pye, ma le sya ma ku mpar draha wo tɛhɛ nen u kuãŋ ne. Loo nde kãmay na, wo kapee- yee laha kãã wo yĩn na ke kuãŋ ne.

¹¹ Plii byɛ, Yãhã yũndefua ga ka Yãhã kangbãŋ wo, u ga yir yer, u u tɛn tɛ. U ne naa wãn ya boo Yãhã kɛ nawee- kapee- wĩ na. Too mpar nde sɛ -sɛ ga waha pe kapee- yee laha kãã pe na ye.

12 Yesu Crise woo na, u ku mpar draha wo nawee-kapee- bye wĩ na tɛhe nen ya, u kuāŋ ne. Loo kur ye, u n ga tege nii Yāhā kāndigi koho kue ye.

13 Yagaa, u nii ma Yāhā sɛŋ, ke ba u napĩ- yĩy kor le u kē, pe n nii mii u tānde fyāhā tā pe na.

14 Tuu poo gbā ku mpar draha wo loo tɛhe nen nde ya na, u u nawee- ta gbegbe Yāhā yĩnde na pe kuāŋ ne, pe n nii Yāhā wām.

15 Yāhā Yrā Fānga maha loo pāā wo ye. Ye sē yāā, le bii le cāā pāā ma yee:

16 «Yāhā le pāā ma yee:
Tē ga naambiyār rii le ta
nawee- ne too plii nde
kur ye,
too naambiyār yĩŋ kē
nge:
N ga ba ta kaplāŋ tāhā le pe
laam wo,
ke saa faha yāā pe na
ye.»

17 Yāhā n maha le pāā taha ma yee:

«Kapee- nkāy pe pye ter
tesē kai- nkāy ne pe
plaha pye,
n ga ba ke bye gbe kāā
pe yĩŋ na.»

18 Ye cā, kapee- ma gbe kāā nawee yĩŋ na, yĩŋ maha wee wān wāboo na kapee- nkāy wĩ na nantāŋ ye.

-Too naa n crā Yāhā na!

19 Wo nna, le nii ke dyaŋ, kānde ma wo ye, wo n ga waha dye ga ke Yāhā yāniisaha ge laam wo Yesu ntāŋ kāmāy na, u ntāŋ mpāy pe woo wo kapee- wĩ na.

20 Nwonuŋ gii ke ma Yāhā yāniisaha, Yesu koo nwonuŋ fai jũũ, ma kānfuẽ yi wo kē, kānfuẽ lii le n gaha wo ne cĩnde yrā fla na, cĩnde yrā lii wākuayāā wee le na ye. Ke nwonuŋ fai nde, u ya koho kadye kē.

21 Yāhā Yũndefa Yĩŋfua ma wo ye. Woo u ma ke Yāhā kaha yĩŋfua.

22 Loo nde na, -too crā Yāhā na laantee nen ne, -too maha ke ta wo Yater laanyĩn ne! Ye sē yāā, wo laam mpāy pe sē tege naa n nii wo kapee- wĩ na ye, Yesu ntāŋ pe ta pe n tege nii tee nen wo. U ntāŋ wo kapee-laha kāā wo na mii wo kadye dyaŋ, too ne ke yee laha layũhũ ne mii.

23 Yāhā yē ter wo ye kayũhũ nkāy ne, wo n koho taha yaha ke na, ma maha nii ke pāā nawee- bye ye, wo ma syi wo faha yāā ke wĩ ne ye! Ye sē yāā, Yāhā ga ba koo kayũhũ ngĩ pye wo kē cĩnde.

24 -Too naa n sɛŋ wii na, wo naa n ta wo ntāŋ n naa n dye wii tāy, tesē kayũhũ n naa n tāy wo ye, wo n naa ke pye wii kē!

25 Yesu kāndeyārfa mpāy ma, pe sē n pai nantāŋ yawār fla wo, ma ba Yāhā kaplāŋ luhu ye. Wo ma n nii pe wāŋ syi dyaŋ ye! -Too naa n yi yalebye wo yawār fla wo, wo naa wii klaha, wo naa wii laam too Yāhā wũhũ ne. Ya'a yāā, tē ye yar ye naa n pye koo syi, wo Yĩŋfua Yesu durbaper nɔ gbe taha,

koo kē.

²⁶ Wo nna, too Yesu cīnde wīl cā war, loo kur ye, wo ma u wīl sye, ma kapee-wāpyeŋ kānde yāŋ gbe, ma dye le wo, mpar raa ter maha wee te ga waha koo kapee-ngīl yee laha kāā wo na ye.

²⁷ Wo -sē ga fya nii, wo naa le kur sēŋ, loo lii le ma te Yāhā kasāhā tesē ke naa gi ne wāfegeyāā wee ke na ye, ke naa gi ke n pai pe Yāhā napīl- bye suhu kāā migimigi.

²⁸ Musa kānde na, kainkāy ma, wii ma loo syi laa tee pye, nawee- syām ma ga le pāā kasāhāfa ye ma yee, poo u yāā yīnde ne, kaa na nawee- tāā syi, pe ga ufua boo, waa ge saa u fen di ye.

²⁹ Wii tuu sē -sē Yāhā Dya yāŋ ngaa ye, woofua wīl ga ba pee ter loo yaha. Le ma mii, Yesu ntāŋ mpāy pe woo Yāhā naambiyār wīl na, ma u kapee- yee laha kāā u yīŋ na, u sē poo ntāŋ yāŋ ngaa ye. Le ma mii, u le Yāhā Yrā tyehē, Yāhā Yrā lii le Yāhā kayīl wāā wo kē. U wāpēn ga ba pee u na, ke ta ter wii yaha, u Musa kānde wīl sye.

³⁰ Lii le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāŋ wo, le nde: Yāhā yee:

«Mpāy pe koo sye,

koo ga ba le fue yi pe na,

koo ga ba pe pēn pe napeer wīl na.»

Ke maha le pāā taha ma yee, koo ga ba ke nawee- sāhā.

³¹ Yāhā nge ke kai- bye tāhā, ke kasāhā ma too nawee wii

na, le ga pee ter ufua na.

³² Lii le ba ye dye faale na, -ye ye laam too le na! Tee ba ke Yāhā cāā- sya cāā gi cāā na, ye ba wāfāy yāā gboho koo cāā na, ye sē -sē tyii koo wāfāy nge n yia ye na ye.

³³ Ye laam wo, mpāy pe sē naa wāfāy yāā ye, pe sē dur yi naa n kāā pe nampyeŋ- mpāy kur ye ye, pe nampyeŋ- mpāy pe naa wāfāy yāā, poo mpāy pe naa pe tyehē, ma naa pe nuhu nanihi teebehē wo.

³⁴ Ye nampyeŋ- mpāy pe yigi tā nwompihi wo Yesu wīl na, ye yer pe kur ye, ye napīl- n sya ye koho wān sya kāā ye ye, le n maha nii ye ye nuhu wīl. Ye ba cā wa ma yee, nangbān wān taa ter ma ye ye, te yō, wākuayāā maha wee te na ye, koo kē.

³⁵ Tee koho taha yaha Yāhā na mii, -ye naa n gaha koo syi! Yāhā ga ba ye dāā.

³⁶ Ye yai ye naa yii plāhā koo syi, ye naa ke Yāhā laam wīl pye! Loo na, ke yē ter ye ye kayīl lii ne, ke ga ba le pye ye kē.

³⁷ Ye sē yāā, le ma le yrūhū ta Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:

«Saa ga faa pye, carle ya,

wii tuu ma wāpaŋ na,

u ga pa, u saa ma- kuee ye.

³⁸ Wii ma ra ta u Yater, u sron ra yīnde na.

Woofua yai u ra ta u Yater kānkai- bye wo.

Wii ma -sē dur n yi ta kur ye, woofua wīl saa naa n tāy ra ye ye.»

³⁹ Mpāy pe dur n yi Yāhā kur ye, pe wīl ga ba klaha. Poosyifa sē me wo ne ye. Mpāy pe n kuee Yāhā kur ye, pe ga ba sukūhū yāā. Poosyifa me wo ne.

11

Mpāy pe bii Yāhā ta pe Yater faale wo, -ye naa n yāṅ pe na!

¹ Ma'a yee ma Yāhā ta ma Yater, ke yīntaha kē nge: Yāhā ke yē ter kai- nkāy wāpyeṅ ne, ke sē -sē ke pye wa ye, ma laam wo ma cā ma yee, Yāhā ga ba koo kai- ngīl pye cīinde. Ma maha cā nawee saha Yāhā wūhū yāā yīnde ne ye, ke -sē ma cīinde wūhū.

² Faalefa mpāy bii Yāhā ta pe Yater koo syi, pe wīl n -sē naa n tāy Yāhā ye.

³ Yāhā wāta Yater ne le wo ta, wo n cā Yāhā kē ke yāhāyīṅ tāhā kāntraha ne ke yē kapān ne. Wān tii too yāā yīnde ne, te -sē tāhā kla gii ne, wo saha koo yāā yīnde ne ye.

⁴ Faalefua Abel Yāhā wāta Yater ne le bii ta, u diṅ n yō Yāhā ye ma ter Kayē diṅ yaha. Abel Yāhā wāta Yater ne le ta, Yāhā n yee, Abel sroṅ ma yee woo diṅ yō. Abel tuu sya ku, u Yāhā wāta u Yater ta, u wīl saha faha yāā wo na ye.

⁵ Faalefua Yenoke Yāhā wāta u Yater ne le bii ta, u n ka Yāhā tāy, u sē yāā ku ge ku ye. Yāhā u gbe ga ta ke ya tāy, waa sē maha u yāā yāā nantāṅ ye. Yāhā sabangbāṅ

wo, le ma le yrūhū yaha ma yee, Yenoke wīl tāy Yāhā ye ke n u gbe ter.

⁶ Waa wīl ga waha tāy la Yāhā ye mii, u sē ke ta u Yater ye? Ye sē yāā, wii u n crā Yāhā na, u yai u cā Yāhā ma cīinde, tuu maha cā mpāy pe ke fla ke, ke ga ba pe dāā.

⁷ Faalefua Nuwe Yāhā wāta Yater ne le bii ta, u n luhu Yāhā kaplāṅ ye. Yāhā ke bii nawee- yar yaha kai- nkāy ne, ke n pai pe dye, Nuwe tuu sē sya bii ke yāā wa yīnde ne ye, u ke Yāhā kaplāṅ sya cīinde. Nuwe tuu le Yāhā kapān luhu, u n salangbāṅ gaa fāā mii Yāhā bii u yar mii. U n bii dye ke wo, woo tesē u kahafa bye ne, pe n wloho yi te lafir wo. Nuwe tuu lii pye, loo nde le yar ma yee, nawee- mpāy bye pe pye Nuwe cāā na, pe bii tee pye. Nuwe Yāhā wāta u Yater n maha ta, Yāhā n yee u n sroṅ.

⁸ Brama Yāhā wāta Yater ne le bii u ta, u n luhu Yāhā yē kapān ye, ma ter klo laa wo Yāhā bii yē ter le wāwāā ne u kē. U n u kusey ta yaha, ma ter. Tuu naa n gaha na, u sē bii ke saha ge cā ye.

⁹ U Yāhā wāta Yater ne le u ta, u n ga waha nii nampay le klo lii wo, Yāhā bii yē ter le wāwāā ne u kē. U pye nampay, ma naa n syā fai nwoṅ gaa laam wo u nna ne. U puee Yisyake bya syā ke syi nwoṅ laam wo u nna ne. U Yisyake puee Dyakuba bya syā ke syi u nna ne. Yāhā

bii yě ter Brama ye lii ne, ke maha bii yě ter loo ya ne poo syām mii bya ye.

¹⁰ Ye sē yāā, klo lii te nwey nakūhū ta yō ma nii fānga ne, klo lii Yāhā ke te nwey fāā ke laam wāfāā, loo klo nde syi ne Brama u naa n ke.

¹¹ Brama Yāhā wāta u Yater ne le ta, tuu sya bii le ter wa, u n waha kicar yāā, woo tesē u cɔɔ Sara ne; u cɔɔ -sē nwo, u bii le ter wa syihi wāsee na. U bii cā ma yee, Yāhā yě ter u ye lii ne, ke ga le pye u kē.

¹² Brama bii le ma sya ba gbe taha wāku na, u Yāhā wāta u Yater n -sē ta, u n syihi yāā. U kur kuɛ pii n nihi mii yrompii dyaŋ, ma syar tēyāfūū dyaŋ muhulangbāŋ yě na.

¹³ Brama tesē u pii ne, pe bye bii Yāhā ta pe Yater, ma sya ba ku. Yāhā ke yě ter kayūhū nkāy wāwāā ne pe kē, pe sē ke yāā ye. Pe ke yāŋ wāā yīnde ya ne deydey, ma ke syar wāā syaha ya ne. Pe naa le pāā ma yee, poo cā pe ma mii nampay wāŋ syi dyaŋ driyě nge wo, poo ma mii, yrāhā gaa dyaŋ pe yār ba yi driyě nge wo, ma n pai ter ke yaha.

¹⁴ Mpāy pe koo kaplāŋ ngī ter syi pāā, pe le yar ma yee, pe pe Tuhufua Yāhā klo kɛ.

¹⁵ Pe bii ter klo lii yaha, loo mii sē ne pe naa n wūn ye. Mii loo sē ne ye, pe ne ga waha dur ga nii le wo.

¹⁶ Tuhufua klo lii le yō, loo lii le ma yāhāyīŋ na, loo pe naa n kɛ. Loo nde n ta, le

n tāy Yāhā ye, pe naa ke yee Brama ye Yāhā, Yisyake ne, Dyakuba ne. Yāhā n sya klo laa gbihhi ta pe kē.

¹⁷ Brama Yāhā wāta u Yater ne le u ta u n Yāhā kapān sya, ma sya yer u dyasey Yisyake wāboo na u diŋ yi Yāhā kē. Yāhā kē ke bii yee, u loo nde pye koo kē; wātānyāŋ wīi bii ne. Yāhā bii yě ter wa Brama woo ye ma yee, ke ga kayīi wāā woo kē; loo naa bye ne, Brama bii yer u dyasey Yisyake wāboo na.

¹⁸ Yāhā -sē bii pāā u ye, ma yee:

«Tē yě ter ma ye kur kuɛ pii mpāy wīi ne,
pe ga see ma dya
Yisyake woo na.»

¹⁹ Brama bii cā ma yee, Yāhā ga waha Yisyake ta u n yir gbā wo, u dur ba yrāŋ na gbaafa ye. Loo wātānyāŋ kur ye, Brama n nii u Yisyake yāŋ mii, u yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye.

²⁰ Yisyake Yāhā wāta u Yater ne le bii u ta, u n Yāhā nar ke kaa taha Dyakuba ye na Yesɔɔ ne, kai- nkāy wīi na ke n pai pe dye.

²¹ Dyakuba Yāhā wāta u Yater ne le bii ta, yaliile wo tuu naa n ku, u n Yāhā nar ke kaa taha Yosefe pii nanem bye na. U n fyāhā u kāi na, ma Yāhā sey.

²² Yosefe Yāhā wāta u Yater ne le bii ta, u kuyale le ba gbe taha, u n Yiisrɛ pii wāyi yale cāā pāā yaha ke Syipte kāntraha wo, ma maha le yar yaha, a pe ma

ba yi ma n ter, pe woo kacer gbe ter*.

23 Musa seefa Yāhā wāta pe Yater ne le bii pe ta, Musa tuu bii see wa, pe n u wūhū yrey tāā. Pe bii yāā u kicar yō, koo kē, pe sē bii fya u Syipte kāntraha yīnfua kapān na ye, ma u kicar gbe ga wūhū. Koo cāā na, u kāntraha yīnfua bii yee pe pēyār bye boo kāā, mpāy pe see naam.

24 Musa Yāhā wāta u Yater ne le bii ta, yaliile wo tuu ba le dye u n sye, a pe ma n naa woo yee Syipte kāntraha kui yīnfua pueesya dya ye†.

25 Musa bii le yāṅ yi, ma ka pe Yāhā nawee- ne, ma ga nii n fāy pe ne. U bii cā koo puar u nii u nuhu di mpāy ne, pe wee Yāhā ne ye.

26 U laam wo, u bii cā ma yee, u nii waa ma n naa u yāṅ ngaa ye mii u Yāhā Yīndefua Crise wāṅ syi dyaṅ, koo puar Syipte kāntraha wale wān bye na. Yāhā kayī lii le ma kur ye, u yīnde pye loo na, koo syi kē u n le pye ke syi.

27 Musa Yāhā wāta u Yater ne le bii u ta, u n yi Syipte klo wo, u sē fya u kāntraha kui yīnfua ncafūhū na ye. U Musa bii tāhā yer wīi nen na mii u naa Yāhā yāā yīnde ne, Yāhā gii waa saha ke yāā yāā ye.

28 U Yāhā wāta Yater ne le bii u ta, u n Yiisrefa yar ma ta, pe n mbaa boo, ma pe ntōr pye ta pe nwonyēr na, u gbā yāhāyīṅ tēnlehe ma syi u pe Yiisrefa pii cir boo ye. Pe bye n sya yaha koo syi. Dye loo dye loo pe pe wāsyayaha wīi nde gbar, ma te yee syayaha gbar.

29 Yiisrefa Yāhā wāta pe Yater ne le bii pe ta, pe n waha muhulangbāyāhā dii ter kāntraha na, pe tre sē dye loho wo ye. Pe Syiptefa pe yee, pe ga pye pe Yiisrefa wāṅ syi dyaṅ, pe pe kar taha ga, pe n kuee ke loho wo ma ku.

30 Yiisrefa Yāhā wāta pe Yater ne, le Yerekoo klo nkūnklāhā ta ke n too, nkūnklāhā gii ke bii le klo klaha tā. Pe Yiisrefa bii ke nkūnklāhā nge fā gbey klaha plii kuasīi, ke n cā too.

31 U canaandile Arabe Yāhā wāta Yater ne, le u ta, u sē ku mpāy ne pe bii sye pe sē luhu Yāhā kapān ye ye. Ye sē yāā, nawee- mpāy Yosua bii lehe wāā, pe ga yuhu dye ke Yerekoo wo, u Arabe woo kē, u bii pe wūhū u kaha wo, koo kē.

32 N ga waha ke syi kai- bye tōr tāṅ la? Draha ga waha yāā la, ta n waha faalefa Jedeyō ye wūhū pāā, Barka

* **11:22 11.22** Cāā gii cāā na Yosefe pye yrāṅ na, fāāngbāṅ bii dye pe klo wo. Loo n ta, u tuhufua Dyakuba tesē u pii bye ne, pe n ka maa nii Syipte kāntraha wo. Yosefe tuu ba gbe taha wāku na, u bii le cā laha pe kur kue pii ga ba dur ga klo lii wo, Yāhā bii yē ter le wāwāā ne pe kē. † **11:24 11.24** Musa tuu bii see pēyāhā, u seefa ga u wūhū lakue gaa wo, sakūle wo. U Syipte kāntraha yīnfua pueesya n le pēyāle yāā ke fla na, le fen n u yigi, u n le gbe ga u kaha wo. Koo syi kē, Musa n le Syipte kāntraha yīnfua pueesya kaha wo.

ne, Samsõ ne, Yefte ne, Dawide ne, Samuyel ne tesē pe Yāhā kaplāṅ tōrfa ne?

³³ Poo mii, pe Yāhā wāta pe Yater kāmāy na, pe kāntre yāā fānga na, pe naa n sron pe yīnfar ne, ma - sē kayūhū yāā, kayūhū nkāy Yāhā bii yē ter ke wāwāā ne. Pe jar yēr gbra tā fānga na,

³⁴ naangbāy sē waha ngaa ge pye mpāy na ye, pe sē waha mpāy yāā boo yūntruē ne ye. Kadye fānga nge sē pye mpāy na ye, pe -sē pye fānga ne ma sya kui nkāy naan miyfa yia.

³⁵ Ca mpāy Yāhā wāta pe Yater ne, le ta, nawee- mpāy pe bii ku pe ye, Yāhā n pe ta pe n yir gbā wo, ma dur ba pe ye yrāṅ na.

Pe mpāy nuhu pe Yāhā wāta wīi na pe Yater, ma sya pe boo. Pe sē naa pe ya yīṅ ke ye, pe bii cā pe ga ba yir poo gbā wo, pe cīnde yrā yāā, lii wākuayāā wee le na ye.

³⁶ Pe mpāy ler ma pe gbā sāngblāṅ ne, ma mpāy pua ntēn wān ne, ma pe tā nwompīhi wo.

³⁷ Pe mpāy waa boo ntēambar ne, pe mpāy la cer fle sānsīi, pe mpāy nuhu, pe mpāy boo yūntruē ne. Niisaha sē pye mpāy ye ye, pe naa n tay tebehe bye wo, mbasre ya te pye pe kalen, sēngaa sre ne. Pe pye nawām, pe naa pe fāy pe Yāhā wāta pe Yater wīi na, ma naa pe nuhu.

³⁸ Driyēfa sē bii yai Yāhā n poo nawee- mii syi nō wāā

pe ye ye. Pe naa n tay drawar wo tesē yāy ne, pe naa n syā yāwuhu wo tesē wuhu wo kāntraha wo.

³⁹ Mpāy wīi too pāā nde, pe Yāhā wāta pe Yater pe kānkai- bye wo, koo ke ta, pe wīi n tāy Yāhā ye. Ke -sē bii yē ter kayīi lii wāwāā ne pe kē, pe sē bii le yāā wa ye.

⁴⁰ Ye sē yāā, Yāhā ke ba cīnde kayīi lii ta wo kē, loo ba yō ma ta ter; loo ne, Yāhā n ba tyii, ma yee wo bye, poo ma suhu wo ne, wo ba sron wo kuāṅ ne sukūhū gaa laam wo.

12

-Ye naa n yāṅ Yesu woo na!

¹ Wii poo na, nawee- mii bye pe Yāhā ta pe Yater, ma sya gbā yāā loo kur ye, wo pe wīi cā laha. Le ma mii pe ma wo ne, ma wo gbey le. Loo na, -too naa n yār le Yesu kānde wo, wo laam wūhū nkāy bye ke wo wlāhā wo yrāhā wo, wo yai wo ke miy yaha, tesē kapee- nkāy wāpyeṅ ne, ke gbe n kuee wo na. -Too wii waha, wo naa n yār Yesu ne le kānde wo.

² -Too naa Yesu woo ya yāṅ, woo wii tuu cāā yir wo yaha Yāhā wātan ne u Yater, ma le kānde yar wo na, ma Yāhā ta u Yater kānkai- bye wo, laa ge sē kuee ye, ma sya fyarngbān gbā ku trā na, u sē maha le ta kai ye. U ba cā ma yee, nuhungbān ma loo nde kur ye, koo kē. Yagaa u ma,

u nii Yāhā niisayūhū kāndigi koho kuε ye, kai- byε yīŋ na.

³ Kapeepyefa pe Yesu wīi sye, ma u nuhu wānuhu gii ne, -ye loo yāŋ kε! Ye bya, ye ma syi wāfāy n waha yia ye na ye, -ye naa yii plāhā yalebyε!

Yāhā ke ya koho pii pēn

⁴ Ye sē yāā, kapee- wāpye wīi ma mii napīi wāŋ syi dyaŋ, tuu ye kε wāboo ne. Tee sya kapee- wāpye wīi sye mii ye napīi- dyaŋ, ma wāfāy yāā le na, ye cā ye sē -sē wāfāy yāā ma sya nii mii yaa ku ye.

⁵ Yāhā ke kaplāŋ nkāy yar waha ye na mii ke pii dyaŋ, ke faha la ye na? Yāhā yee:

«Ta dya, ma'a kai tee pye,
ma Yīŋfua Yāhā n ma pēn,
ma'a syi ma yee ma kalaa wee ye.

Le ma pye, laa tuu n kuān ma ye,
ma'a syi ma mii miy yaha ye.

⁶ Ye sē yāā,
wii wīi ma n tāy Yīŋfua ye,
u ga naa woofua pēn u wāteepyε wūhū na.

U ma wii yāŋ u dya, u ma tee pye,
u ga gbār taha ufua na,
u n le sya u cā, u tee pye.»

⁷ -Ye naa ye wāfāy sya laanyīn ne! Ye sē yāā, ye Tuhufua Yāhā kē, u ye pēn koo wāfāy ngīi ne. Loo nde le yar ma yee, Yāhā ye yigi yō ke pii dyaŋ. Puee waa ma

la mii, u tuhufua sē u pēn u kai- cā ye?

⁸ Yāhā ma yee ke sē ye pēn ke pii byε wāŋ syi dyaŋ ye, le nii mii ke sē ye yāŋ ke ya koho pii dyaŋ ye.

⁹ -Ye yāŋ, too ma wo tuhufa ne kāntraha na, pe wo pēn, wo maha n luhu pe ye. Wo Tuhufua Yāhā gii ke ma yāhāyīŋ na, a nwa -sē ga ba wo ta, wo saa yīŋ kor le koo kē, wo ba cīinde yrā yāā ye, cīinde yrā lii wākuayāā wee le na ye?

¹⁰ Wo tuhufa mpāy pe ma wo ne kāntraha na, cāā gaa na, pe ne wo pēn kai- nkāy wīi na, ke yai poo ye. Yāhā koo na, ke wo pēn wo wāyōŋ wīi na, wo n naa nii mii ke wāŋ syi dyaŋ kānkai- byε wo.

¹¹ Koo wāpēn nge ma pye wo na yaliile wo, le ga nii wo ye laanwlaŋ wīi, le saa nii wo ye nuhu wīi ye. Mpāy pe -sē koo wāfāy nge sya, loo kur ye, pe laam ga yīn, pe n naa pe troho tāhā Yāhā yor wo kānkai- byε wo.

Kayaryaha

¹² Ye laam ma wlāhā ye ye, ye ma syi ye klue n ku ye na ye, -ye yii waha ye te kuā yir! Ye ma syi ye nklūy n fāy ye na ye, -ye yii waha, ye ta ter ke yrāhā ne le Yesu kānde wo.

¹³ Kāmbēhe nkāy ke sroŋ, -ye naa n yār koo wo! Loo na, mpāy byε yrāhā ke sē n sroŋ pe ye ye, pe byε yrāhā ga sroŋ. Pe ga nii mii tānklahafa dyaŋ, pe kāā naa

n yi kãnsronj wo, ma ba jaa pe yrãhã n sronj pe ye.

14 -Ye yii plãhã ye naa yrĩn ke nawee- bye ne, -tee naa ye troho tãhã mii mpãy dyanj, pe ma Yãhã wãm. Mii loo sã ne ye, waa saha Yãhã yãã yĩnde ne ye.

15 -Ye yii yigi, waa ma syi u ba te Yãhã laantãr wĩ miy yaha ye! Waa ma syi u kayaanj wũhũ ya le naa n yaha u laam wo, u naa ke pãã nawee- ye, u pe pye klaha- ta u wãnj syi ye!

16 Waa ma syi u naa tyatyãhã pye ye! Waa ma syi u nii Yesoo wãnj syi dyanj ye, woo wii u sã Yãhã kai- ta ngaa ye. Ye sã yãã, Yesoo u lefar tur tehe nen digi ya ne u cĩfua Dyakuba ye.

17 Loo kur kue ye, u n bii yee, woo kã u ma lefua, woo yai u tuhufua u Yãhã nar ke kaa wãtaha wĩ na woo kã, koo gii wĩ pe n nar lefa ya kã; u tuhufua n sye. U n kai- bye pye, ma sya wũn, yã dursaha sã pye u na ye.

18 Tee yũhũ crã Yãhã na mii, Yiisrefa sã yãã yũhũ crã Yãhã na ke syi ye: Poo pe yũhũ crã ngii na, nawee ga waha te ke na; pe naa n crã yãnj gaa na, pe ke yee Senayi*. Ke yãnj yĩn naa n yehe palpal mii naa dyanj ke yĩn na. Ngaa ne mii naawur dyanj, wam ne kacãn wee ye, sesaha teflahangbãnj miy ne,

19 tũtũtũ wãwuu miy ne, tesã yĩmbungbãnj laa ne, le

naa n pãã pe ye, pe n sya fya, ma yee poo saha le yĩmbui nde kaplãnj luhu nantãnj ye.

20 Le yĩmbungbãnj kaplãnj nkãy ke bii pe ta pe n fya, ke ngĩ:

«Wii ma te yãnj nge na, le ma sya pye yraha kla ge, ufua yai u waa boo ntẽmbar ne.»

21 Koo per wĩ nde bii pe nawee- ta pe n fya ter, Musa n sya yee: «N fya, ma n sege fyar koho wo!»

22 Yii poo na, tee yũhũ crã Yãhã na, le nii mii ye yũhũ crã yãnj gii na, pe ke yee Syõ† le Yãhã kungbãnj wo, loo lii le ma yãhãyĩnj Yurusalem, koo fla gii yãhãyĩnj tẽnlehe busãã ma, pe Yãhã sey, yã wee pe na ye.

23 Tee yũhũ crã Yãhã na, ye yũhũ crã Yãhã nawee- mpãy na pe myar yrũhũ yaha wa yãhãyĩnj wo; ye yũhũ crã Yãhã na, koo gii ke ga ba nawee- bye sãhã; ye yũhũ crã Yãhã nawee- mpãy na, pe ku ter wa, poo mpãy Yãhã yee pe sronj.

24 Ye yũhũ crã Yesu Crise na, woo wii u ma kusyiifua te naambiyãrfãn wo, naam- biyãrfãn tii Yãhã le nawee- ne woo kãmaya na. U ntãnj mpãy pe woo, pe puar Abël wãm na. Yesu ntãnj sã woo ma yee loo kafue le yi mii Abël wĩ dyanj ye. Yesu ntãnj woo, ma nawee- wãã le Yãhã ne.

* **12:18 12.18** Yãnj gii pe ke yee Senayi, koo fla kã le kãnde bii yar Musa na, kãnde lii Yãhã le ta. † **12:22 12.22** Yãnj gii pe ke yee Syõ, ke Yãhã laantãr wĩ pãã, laantãr rii ke yar wo na Yesu kãmaya na.

25 -Ye yii yigi, wii u n pãã ye ne yagaa, ye ma syi ye yee, ye saa luhu u ye ye. Ye sê yãã, faale wo yãŋ nge tãy pe n yee Senayi, nawee-mpây pe bii sye, pe saa luhu wii ye, u naa pe yar ke Yãhã kayar ne ye, pe bye bii gbã yãã loo kur ye. Ye yai ye cã, wii u -sê ma ke yãhãyĩŋ ge laam wo, ma pãã n wãã wo ye, waa yee wo saa luhu u ye ye, lii le bii faalefa mii yãã, le syi ga wo yãã, le sya pee ter.

26 Faale wo, Yãhã yĩmbui nde bii kãntraha ta ke n yehe fãnga ne. Yagaa, ke maha wo yar ma yee:

«N ga maha ba kãntraha ta, ke n yehe fãnga ne, koo ma suhu yãhãyĩŋ bya ne.»

27 Yãhã ma yee koo ga maha ba nde pye, le yĩntaha kē, driyē nge gii ke ke tãhã, ke ga ba ke yehe pye klaha- tãŋ ke kuãŋ ne. Loo na, wãn tii wãklahayãã wee te na ye, too ya ga kuee.

28 Wii poo na, Yãhã ga driyēfãŋ wãã wo kē, kii wãklahayãã wee ke na ye. - Too le cã ke ne, wo naa syaha wãã ke kē, wo naa ke sey yalebye, wo naa n fya ke na, wo naa nagboho ta ke na! Wo ma nii Yãhã myaha gboho ke syi, le ga naa n tãy ke ye.

29 Ye sê yãã, wo Yãhã ma mii naa gii dyaŋ, wãn tii bye te sê yai te crã ke na ye, ke te suhu n kãã.

Troho wãtãhã gii syi ke n tãy Yãhã ye

1 Yii mpây tee koho taha yaha Yesu na, ye tyii ye ntãŋ n naa n dye yii tãy yalebye!

2 Ye ma syi ye faha nde ne ye: Nampay ma pa ye fla na, -ye pe yigi naa n yõ! Ye sê yãã, mpây naa n pye koo syi ma ba yãhãyĩŋ tẽnlehe mpây ge yigi yõ, pe sê cã ye.

3 Mpây pe ma nwompihi wo Yesu Crise wĩ na, ye ma n faha pe wĩ ne ye. -Ye pe wĩ le yaha ye laam wo mii ye bya ma ke nwompihi wo pe ne. Pe mpây nuhu Yesu Crise wĩ na, ye ma n faha pe wĩ ne ye. -Ye pe wĩ le yaha ye laam wo mii pe ye bya nuhu pe wãŋ syi dyaŋ.

4 Naa tesē cõ ne, pe pe ya sya wa, Yãhã ke kãnde lii ta pe wĩ na, ye bye yai ye naa le yãr. Cõ wii ma pye wa puai ne, u sê yai u maha naa naam ke ye. Tesē, naa wii u cõ sya wa, u sê yai u maha naa ca ke ye. Mpây pe loo nde pye, tesē mpây ne pe sê pe ya sya wa ye, ma nii tyatyãhã pye, Yãhã ga ba poo mii bye sãhã.

5 Ye ma syi ye naa ye troho tãhã mii mpây dyaŋ, wale wĩ gboho pe laam wo ma ter kai- bye yaha ye. Ngii ke ma ye koho wo, ye ma syi ye yee ke klon ye. Ye sê yãã, Yãhã yee:

«N saa ma miy yaha ye, n saa kur waa yãã ma na ye.»

6 Loo ne, wo n waha koho taha yaha Yãhã na ma yee:

«Wii u koho le ra ye, woo kē
 Yīnfua ne,
 n ga naa Yīnfua kānde
 yār laanyīn ne,
 n saa fya ngaa na ye;
 nawee tee ga waha nwa pye
 ra na?»

7 -Ye ye laam too ye faale
 yahaseefa wīi na, poo mpāy
 pe naa le Yāhā kapān pāā ye
 ye. Pe naa pe troho tāhā mii,
 ma sya ba ku, -ye ye laam too
 loo nde na, -tee yāŋ pe na, ye
 Yāhā ta ye Yater pe wāŋ syi
 dyaŋ.

8 Yesu Crise tuu pye mii
 faale wo, u ma koo syi ya
 ke nanga nge na, tesē ke
 sukūhū ne; u ga kuee yai tāŋ
 koo syi ya u kuāŋ ne.

9 Kaklaha nkāy ke n yir
 kue ngaa ye ma n pai, ye ma
 syi ye ta ke n ye plaha ye
 n dye kāmpee wo ye. Wo
 yai wo tyii Yāhā laantār roo
 n fānga le wo laam wo, too
 tyii kaklaha ngīi na ke dir ta
 kapīi wūhū. Mpāy pe koo
 kapīi wūhū ngīi pye, pe sē
 laa kayīi yāā yāā le na ye.

10 Yesu ku mpar draha wo
 wo kapee- wīi na. Mpāy pe
 yee poo n kuee ma nii wān
 boo Yāhā kē faale Yiifee-
 Yāhā yūndefa dyaŋ, pe saha
 Yesu mpar kayīi yāā ye.

11 Yiifee- Yāhā yūndefa
 yīnfua ma kla boo per gii
 nawee- kapee- wīi na tesē u
 ya kapee- wīi ne, u ga pa te
 ntōr ne ke Yāhā nwonge wo
 teelii fla wo pe n yee, Yāhā
 yaniisaha fla, u ba pe kapee-
 yee laha kāā. Loo kur ye, kla
 gii pe boo, pe ga yi ke ne le
 klo wo, pe ga ke suhu.

12 Koo syi kē, Yesu bya n ku
 le klo nkur ye kānkāy na, ma
 nawee- bye kapee- yee laha
 kāā pe na, u ya koho ntāŋ
 kāmāy na.

13 -Too wo faale kānde miy
 yaha, wo yi le klo wo, wo ka
 Yesu ye le klo kānkāy na, wo
 ma sya ga fyarngbān yāā loo
 kur ye Yesu wāŋ syi dyaŋ.

14 Ye sē yāā, kāntraha nge
 na, klo laa wee wo ye lii syi
 wākuayāā wee le na ye. Klo
 lii wo n pai nii le wo sukūhū
 gaa laam wo, loo ne wo n ke.

15 -Too naa Yāhā sey
 yalebye Yesu Crise kāmāy
 na, mii diŋ dyaŋ too n yi.
 Loo yīntaha kē, wo ke sey
 naa n plaŋ wo yēr ne.

16 Ye ma syi ye faha kayīi
 wāpye wīi ne ye, -ye naa
 koho le yii ye; koo syi diŋ kē
 ke n tāy Yāhā ye.

17 -Ye naa n luhu mpāy
 ye, pe ma ye yahaseefa Yesu
 kānde wo, ye yīŋ kor le pe
 kē. Ye sē yāā, poo kē, pe n
 sēŋ ye yrā na yalebye; Yāhā
 ga ba pe yey ye wīi ne. Ye
 ma n luhu pe ye, pe ga naa
 pe tēn tē nuhu ne; mii loo sē
 ne ye, pe saa le tē nuhu ne
 ye, loo nde -sē ga lii yō ye kē?

18 -Ye naa n gaha yahasee
 ye ye Yāhā wānar ne wo kē.
 Wo cā ma yee, wo tēn tē yō,
 wo n ke wo troho wātāhā ter
 le naa n yō kānkai- bye wo.

19 Ndoo le ke ye ye, ye Yāhā
 nar ra kē, ta n waha dur ga
 ye fla na farfar.

Yāhā wānar fla

20 Yāhā wo Yīnfua Yesu ta
 u n yir gbā wo, ma dur ba

yrāṅ na gbaafa ye u ntāṅ wāwoo kāmāy na. Woo kē, u n sēṅ Yesu kāndeyārfa na mii cīinde mbanaha dyaṅ, u n sēṅ u mbaa na. U ntāṅ mpāy pe woo yaliile wo, u ku mpar draha wo wo bye kapee- wīī na. Loo nde ta, Yāhā naambiyār tii le wo ne, wo cā wākuayāā wee te na ye.

²¹ Yāhā koo kē ke n pai yrīṅ ne; ke ye ta ye n waha naa kayūhū bye pye, ye naa ke laam wūhū pye. Ke ye ta lii le n tāy ke ye, ye n naa loo ya pye Yesu Crise kāmāy na. Yesu Crise miingbāṅ yai ke naa n gboho yalebye, wāyeryāā ma n pye le na ye. Amen, le nii ke syi.

Kuasaha fla syaha ne

²² Wo nna, kaplāṅ ngīī tē pāā waha ye ye u saba nwo laam wo, -ye ke luhu yō, ye ke le yaha ye laam wo; ye sē yāā, ke sē tyīī sye ter ye.

²³ N n traha ye le cā, pe wo Yesu kāndeyārwai Timuti miy yaha ke nwom-pihi wo. U ma cāā pa ra fla na, n ga ka u ne ye fla na n ga ye yāṅ.

²⁴ -Ye ye yahaseefa bye syar tesē pe Yesu kāndeyārfa mpāy bye ne, pe ma ye fla na. Mpāy pe ma Yitale kāntraha na, pe bye ye syar.

²⁵ Yāhā ke naa ke laantār yar ye kur bye na. Amen, le nii ke syi.

Syake saba kaplān

Syaha fla

¹ Ndoo Syake kē, n ma tēntēfua Yāhā ye, ma suhu wo Yīnfua Yesu Crise ne. Yii Yiisrefa mpāy, ye ma Yesu kāndeyārfa ma cāān kántraha kui bye wo, n syaha wāā ye kē.

Tee Yesu ta ye Yater, ye ma n naa laalaa pye laa ne ye!

² Wo nna, yii mpāy tee Yesu ta ye Yater, wāfāy ma ye dye, ye cā ye yee, wātānyān wīi laa ne, -tee le ta nuhu wīi!

³ Ye ma Yesu ta ye Yater, ma kuee le wo ke wātānyān wūhū naa bye ne, Yesu wīi ga nii gbāā fānga ne ye laam wo.

⁴ Yesu wīi le -sē nii gbāā wa fānga ne ye laam wo, loo ga ta ye n naa yia wātānyān wūhū ter bye na. Loo na, ye ga ba nii nawee- mpāy syi Yāhā n ke, ye ga le le Yesu kānde wo, ye saa naa n kūn ngaa na ye.

⁵ Kai ma waa dye ye laam wo, tuu ga lii pye, u ma yee u sē le cā ye, u le kacān nar Yāhā ye. Koo gii ke n yō nawee- na ke sē ke laam war ye, ke ga te kacān wāā ufua kē.

⁶ U naa too syi kacān nar Yāhā ye. Awa, te syi -sē n nar Yāhā ye laantee nen ne, u ma n laalaa pye u yee, Yāhā saa re wāā u kē

ye. Wii ma laalaa pye, ufua ma lagblaha wān syi dyaŋ, teflaha ke gblaha kue bye ye.

⁷ Usyi laalaafua ma syi u ngaa wāyāā wīi wūū Yīnfua koho wo ye.

⁸ Usyifua, ma'a u ta kāmbehe syān nsoho wo, lii tuu ga sya, u saa le cā ye. Laalaa tee gboho ter u na.

Nawūū tesē nangbān ne

⁹ Mboo nawūū, taa Yāhā ta ma Yater, naa nuhu di, Yāhā ma kuā yir wa ncha ye.

¹⁰ Mboo nangbān wii ma Yāhā ta ma Yater, naa nuhu di, ma ma yagaa Yāhā koho wo, koo gii ke ma ta ma n ma wale yān mii ngaa ge sē kē ye.

Ye sē yāā, nyēfyār yō, te wātoo sē -sē n sye ye. Nangbān wīi ga ba kua mii nyēfyār wān syi dyaŋ:

¹¹ Yai ga yir, ke ba war, ke nyē suhu waha, ke fyār n too, te nayōr n kua. Koo syi dyaŋ nangbān ga ba ku kāā u waker laam wo, u wīi n kua.

Nwa ke wo tyīn n gaha kapee- wāpyeŋ kue ye?

¹² Yāhā ma wii tān yān wāfāy ne, ufua ma -sē u ya waha ma kuee Yesu kur ye, ma tyii Yesu wīi n nii gbāā u laam wo, nuhu ma ufua wān. Tuu waha yia loo na, u ga yiafua nkifai yāā. Loo ne cūinde yrā ne, lii wākuayāā wee le na ye. Loo yrā ne, Yāhā ke bii yē ter ma yee, koo wīi ma n tāy mpāy ye, ke ga ba loo yrā wāā poo kē.

13 Wii ma kōŋ n gaha kapee- wāpyeŋ kuε ye, u ma syi u yee: Yāhā kē, ke woo tyīn n gaha kapee- wāpyeŋ kuε ye ye. Yāhā koo na, kapee- wee ke troho tāy ye; ke syi, ke saha nawee- tyīn le kapee- wo ye.

14 Nawee nawee woo, u yīnde wīi ne, le u tyīn n gaha kapee- wāpyeŋ kuε koho na.

15 Yīnde wīi ma gboho nawee laam wo, loo le kapee pua see. Le kapee pua ma kuee u laam wo, loo le n pai gbā ne.

16 Ta laanfa, ya'a syi ye plaha nde ne ye.

17 Ye yai ye cā kayūhū ya kē, ke n yir yāhāyīn na. Yāhā kē ke re tege n wāā, koo gii ke yāhācāā- pye. Yāhā sē - sē wee yāhācāā- wāŋ syi, ma gbā n tā ye. Yāhā ke ma mii, ke ma koo syi yalebyε.

18 Le tāy Yāhā ye, ke n ke cīinde kapān pāā wo ye. Loo kapān ta, wo n nii yrāŋ na, ma nii wān kur byε yahasee ye, wān tii ke tāhā.

Yāhā kaplāŋ ngīi: -ye ke luhu yō, -tee -sē naa ke kānde yār!

19 Wo nna, -ye ye laam yaha kaplāŋ ngīi na, tē ga ye yar: -Ye naa ndityuhu yaha ye nampyeŋ kaplāŋ ye yalebyε! -Ye naa laam ga ye cā naa n pāā! Ye ma syi ye maha naa ncafūhū di farfar ye!

20 Nawee laam ma war, kai- nkāy syi ke sron Yāhā ye, u saha koo pye nantāŋ ye.

21 Kai lii le ga waha wor ta nawee na carle ge tesē kai- nkāy ne ke ma wāpee-, -ye koo byε yi kāā ye laam wo. Yāhā ke kapān lii tāhā le ye laam wo, -ye yii tege tāā ye, ye le sya. Sukūhū gaa laam wo, le ga waha ye sya yaha.

22 Ya'a syi ye naa Yāhā kaplāŋ luhu wāluhu ya ye! -Ye ke yigi, -tee naa le kānde yār! Mii loo sē ne ye, ye plaha.

23 Mboo wii ma Yāhā kaplāŋ luhu wāluhu ya, ma sē -sē le kānde yār ye, ma ma mii wii dyaŋ tuu ma ne yirfayāŋ gbe, u u ya yāŋ u yāā, u yai u u ya gbihi mii.

24 U ma u ya yāŋ wa, u yai u u teebehe nkāy gbihi, u ga ta ter ke faha. U saa ke gbihi ye.

25 Yāhā kānde sron, le ga waha nawee yi kāā u kapee- wāpyeŋ yāmpar wo. Koo syi kē, u ma syi u le luhu wāluhu ya, tuu le faha ye. Mboo wii ma -sē Yāhā kānde wācā wīi ke, ma le yigi klue sīi ne, ma sē faha le kānde wūhū wāpyeŋ ne ye, Yāhā ga kaa taha ma na ma kānkai- byε wo.

26 Wii ma yee woo ma Yāhā kānde wo, u sē -sē waha u yīnkāi yigi ye, u plaha u ya ya, yīŋ wee u Yāhā kānde wāyār ter na ye.

27 Yāhā kānde wāyār gii ke ma gbegebe, ma maha sron wo Tuhufua Yāhā ye, le nde: Ma naa ncir- kuε yāŋ, calan- gusyam ne pe fen wo. Tesē driyē kapee- nkāy ke nawee

wĩ pye n klaha-, ma'a n tyii
koo n waha yia ma na ye.

2

*Ye ma syi ye naa waa puar
waa na ye!*

¹ Wo nna, yii mpāy tee
Yīnfua Yesu Crise ta ye Yater,
ye cā ma yee, nagboho tesē
wāsey ne, te kloŋ ter u na.
Loo na, ye yai ye cā, ye sē
yai ye nawee waa gboho, tee
waa kloŋ ye.

² Yagaa dyaŋ woo; waa,
sān kāncrā ne kānde na,
nangbāŋ nayreyūhū ne tuu
le, ma ba dye ye yawāhā
nwoŋ wo; fenfua waa bya n
-sē pa, nayreyrāha ne tuu le.

³ Ye ga waha yir, ye nag-
boho ta u nayreyūhūfua ya
na, ye u pye: «Dya, nangbāŋ
niisaha nge, nii!» Tee -sē
dur ye u nayreyrāhafua pye
ye yee: «Ho, dya, yir yer
kuee!» Laa na, ye ga u
pye: «Niisaha ma wo tre tāy
kāntraha na.»

⁴ Le ma -sē pye ke syi, ye
ga waha yee la ye yii yāŋ
wācɛŋ? Aye! Ye cā, ye
laangapeer me pe ye ta, ye
mpāy puar mpāy na.

⁵ Wo nna, -ye yāŋ: Yāhā
driyē nge fenfa yāŋ yi, ma
yee pe Yesu ta pe Yater, u
wĩ n nii pe ye wangbāy laa
dyaŋ. Loo n ta pe n ba
dye Yāhā Yai wo, koo fla gii
Yāhā bii yē ter ke wāwāā wĩ
ne nawee- mpāy kē, ke wĩ
gboho pe laam wo.

⁶ Yii sē -sē nawūū yāŋ
nawee draha wo ye. Ha
ndee, pe walefa poo pe ye

fāy? Poo sē na, pe ne ye tyīn
ga, pe ga ye sāhā pe fāngafa
yahasee ye?

⁷ Poo sē maha na, pe ne
naa Crise miyūhū nge sar,
ke miyūhū gii ke taha ye na?

⁸ Yāhā sabangbāŋ wo,
kānde lii Yāhā le ta, le
katan lii le ma ke katan bye
yahasee ye, le yrūhū yar ma
yee:

«Ma ya wĩ le n tāy ma ye mii
syi dyaŋ, tyii

ma nampyeŋ wĩ n naa
n tāy ma ye ke syi!»

Ya'a pye, tee le Yāhā kānde
katan nde yār, le yō.

⁹ Ya'a -sē waa puar waa na
ye kānkai- wo, kapee ne tee
n pye. Yāhā kānde na, ye tee
pye. Ye ga wāpēn yāā le na.

¹⁰ Mboo nawee, taa le Yāhā
kānde katan nen laa miy
yaha, le ma mii le Yāhā
kānde katan kur bye kē taa
miy yaha.

¹¹ Ye sē yāā, Yāhā kānde
katan laa yee: «Ma'a n cayor
le ye!» Katan laa maha
yee: «Ma'a n nawee boo
ye!» Kānde lii Yāhā le ta,
ke katan syāŋ ngī bye ma
wācɛŋ. Ma'a sya yee, ma sē
cayor le ye, ma -sē ga nawee
boo, ma yai ma cā, ma le
Yāhā kānde miy yaha.

¹² Loo na, ye yai ye ta, ye
yē kaplāŋ n naa n yō ye ye
tesē ye pyer bye ne. Ye sē
yāā, ye ga ba kasāhā yāā le
Yāhā kānde na. Le sroŋ, le
ga ba nawee- yi kāā kapee-
wāpyeŋ yāmpar wo.

¹³ Mboo wii taa sē ma
nampyeŋ fen di ye, sukūhū
gaa laam wo, Yāhā sē -sē ga

ba ma fɛn di ma wāsāhā na ye. Ye yai ye -sē le cā ye yee, fɛn wādiŋ n tāy ma tɛr kasāhā yaha.

*Yāhā wāta Yater tesē
Yāhā laam wīl wāpyeŋ ne*

¹⁴ Wo nna, nde ma la yīŋ ne nawee ye, u ma yee yē ya ne, «Yāhā koo, ke ma ra Yater,» u sē -sē Yāhā laam wīl pye ye? Woosyifua ga waha sya yaha la u kapee- wāpyeŋ wo le syi ne?

¹⁵ Ngaa dyaŋ, taa ma Yesu kāndeyārwe waa yāā fɛn wo, faha wān wee u ye ye, digi wīl maha waha u na,

¹⁶ ma'a u pye ma yee: «Wo kuee per gaa na, Yāhā n sya ma n kuee wāwee, Yāhā n ma kē kale wān ne tesē dir ne busāā, ma n di naa n yai, segber n naa n kuee.» Ma'a -sē yee, ma sē u kē too wān nde ne ye, ma yē kaplāŋ sē nii la tefay dyaŋ?

¹⁷ Yāhā wāta Yater wīl ma koo syi. Ma'a Yāhā ta ma Yater, ma sē -sē ke laam wīl pye ye, ma Yāhā wāta Yater ma wāwaha.

¹⁸ Mboo nawee wii taa Yāhā ya ta ma Yater, ma sē -sē Yāhā laam wīl pye ye, n ga waha ma pye: «Mboo, ma Yāhā ya ta ma Yater, ndoo -sē Yāhā laam wīl ya pye. Ke syi waa ma ndoo yāā, tē nii Yāhā laam wīl pye, u ga cā u yee, n Yāhā ta ra Yater. A mboo, waa ma ma yāā, ma sē Yāhā laam wīl pye ye, u ga pye mii u cā u yee, ma Yāhā ta ma Yater?»

¹⁹ Ma sē yee la, a Yāhā neŋ ya kē ke ma? Le sroŋ yō; sāndāpee bye le cā ke syi, ma n sege fyar koho wo. A mboo, ma lii pye loo nde wācā wīl ne?

²⁰ Mboo nawee wii taa sē laam ga ye, ma n traha la le yar ma na, taa ma Yāhā ya ta ma Yater, ma sē -sē Yāhā laam wīl pye ye, le ma wāwaha?

²¹ Ma laam faha la wo faale wādyaha Brama wīl na? U bii sroŋ Yāhā yīnde na. Ah ndee u Yāhā laam wīl wāpyeŋ kē le bii ta, u n sya bii u puee Yisyake yigi woo ga diŋ yi Yāhā kē?

²² Ma sē le yāā, u bii Yāhā ta u Yater, ma maha naa ke laam wūhū bye pye. Loo le bii ta u Yāhā wāta u Yater n pye u ye yīŋ ne.

²³ Loo nde n ta, Yāhā sa-bangbāŋ kapān nde n nii cīnde, lii le n yee:

«Brama bii Yāhā ta u Yater,
ma ke kapān sya le yaha
kaplāŋ bye yaha ye.

Yāhā n -sē yee, u sroŋ koo
yīnde na.»

Yāhā n u ta ke naambiyā.

²⁴ Ye sē le yāā, nawee wii ma nii Yāhā laam wīl pye, loo ga ta u n sroŋ Yāhā yīnde na. Le sē yai ma ke ta ma Yater yē ya ne ye.

²⁵ Faale canaandile Arabe* wīl ma ke syi. Woo kē tuu bii koho le Yisrēfa tēnlehe ye, ma bii pe ta, pe n bii fāsaha yāā kānde laa ter ne. Yāhā

* 2:25 2.25 Yerekoo klo yahaseefa naa Yisrēfa tēnlehe nawee- syām ke le klo laam wo. U Arabe n pe wūhū u nwoŋ wo. Kur ye, u n pe ta pe n yi fenaater ne le klo nkur ye ma tɛr.

laam wīi nde tuu bii pye, le bii ta Yāhā n yee, u sroŋ.

²⁶ Ma'a kadye yāā, wūū wee ke wo ye, kakugu kē. Taa Yāhā ta ma Yater, ma sē -sē ke laam wīi pye ye, le ma mii kakugu dyaŋ ma ye.

3

-Ye ye yīnkāi wāyigi cā!

¹ Wo nna, nawee-wāklaha, ye ma syi ye naa loo ke buarbuar ye. Ye sē cā la kasāhā per wo, wii mpāy too nawee-klaha, Yāhā ga ba wo sāhā kayi ne nawee-bye na.

² Wo bye wāteepyē ter syar. Wii ma yee u sē tee n pāā ye, woo ter le le Yesu kānde wāyār ne. U ga waha yia u ya koho kadye kur bye na, u naa u ya yigi.

³ Nsyāŋ yē sē na too ne karfee le, ke naa n luhu wo ye, wo n cā waha yia, wo naa ke sroŋ.

⁴ Ye sē maha salangbāŋ wīi wūū yāŋ la? Ke wāgboho naa bye ne, teflahangbāŋ ma ke tra, ke n fā. Ke sroŋsaha -sē ma wāpuage ya, ke fāfa n ke sroŋ kuē ngii ma pe tāy.

⁵ Yīnkāi ma ke syi nawee yē laam wo. Le kloŋ, ma -sē le ya sey kangbāhā ne.

Ye kāhā cāā kataha nyēfigi wīi wūū yāŋ. Ke sroŋ gboho. -Ye yāŋ, naancremuu ya -sē ga waha ta, ke bye n suhu tāŋ.

⁶ Yīnkāi ma mii naa dyaŋ. Kapee- ter bye n yi nawee yē wo. Yīnkāi ga waha kapān nen laa pāā yi, le n ka yaha

ye mii kataha naa dyaŋ pe le, le le kapān pāāfua wīi bye pye klaha-tāŋ. Koo naa nge n yi ke naangbāŋ fla wo sāndāpee pe ma na.

⁷ Nawee waha n yia wlaha wān ter bye na, ma te klaha n ta kaha wān: Treresyar wān woo, kānsyām woo, kahakaha wān woo, fua-woo, te bye.

⁸ Waa sē -sē waha n yia u yīnkāi na, ma le ta le n yaha n le ye. Le pee. Yalebye, loo ne, le ma le wā n klaha ke yē laam wo. Sōr sāŋ fla te ma yīnkāi wo.

⁹ Loo roo n ta, ma wo Tuhufua Yāhā sey. Loo yīnkāi nen ya roo maha n ta, ma nawee-sē yoosēn ne, nawee-mpāy Yāhā pe tāhā, pe n sya ke tay.

¹⁰ Kaplāyūhū wāā n yi wācēŋ kaplāmpee ne yē tee nen wo. Wo nna, ya'a n sya le n nii ke syi ye!

¹¹ Waa sē lapihi yāā tesē layūhū ne te wāā n yi plege neŋ wo ye.

¹² Wo nna, waa sē nasar nkugu katyigi yāā yāā ke kasyāhā sa ye. Waa sē maha defīi katyigi yāā yāā ke nkugu sa ye. Waa sē maha tetege loho yāā yāā ke klaha nii lawoŋ ye.

Yāhā laantor

¹³ Kacāŋ yīntatoo waa ma la ye laam wo? Le ma pye āwā, u ta wo n u yāŋ cā u yīntatoo troho wātāhā ter na, tuu maha u ya tege tāā ye, u kayūhū nkāy pye.

14 Ye ma yee kacāṅ yīntatoo me ye ne, ya'a - sē laanyar pye, ma maha yii laam wīi ya kar, cīinde sē ne ye, ye kawar fua, kacāṅ yīntatoo sē me ye ne ye.

15 Too kacāṅ ter nde syi sē n yir yāhāyīṅ na ye, te syi n yir nawee- ye kāntraha na, Setane sāndāpee yīṅfua koho wo.

16 Ye sē yāā, laanyarfa ma pye teelii wo, ma nii pe ya laam wīi ya kar, kapee- ter bye ga naa n pye ke fla na, kawlahā ter bye ne.

17 Laantor tii te -sē n yir yāhāyīṅ na, te ma gbegbe, te n pai kusyir ne, laanyīn ne, nampyeṅ fēn wādiṅ ne, kayūhū wāpyeṅ ne. Te sron, ma maha ma yaayaa. Kacāṅ laantorfa sē n dye kue ngaa ye, ma kue ngaa ta n yaha ye, u sē maha u nampyeṅ wlan ye.

18 Laanfirfa poo pe n pai kusyir ne tesē yrīṅ ne pe kānkāyfa kē. Le ma mii yēy dyaṅ pe n tāhā, yēy gii ke wīi n tāy Yāhā ye. Ke yēy n le ma n pai wāsrōṅ ne Yāhā yīnde nā.

4

Ye tee driyē wūhū ta yaha ye, Yāhā wūhū na

1 Nwa ke sesrār yir ye nsoho wo tesē wāhā ne? Ye laam kapee- koo sē na ke syar, ma nii ye fāy ye laam wo?

2 Ye ma ngaa klāṅ, ye sē - sē ga waha ke kla yāā ye, ye ga yer nawee wāboo na, koo kla wīi na. Ye kāāṅ n yāṅ

gbegege, ke ne pye ye wāṅ, ye sē -sē ga waha ke syi yāā ye. Koo syi ke n pai sesrār ne ye nsoho wo. Ye sē Yāhā nar ye, koo kē ye sē ne ke kla yāā ye.

3 Ye ma sya Yāhā nar, ye wānar ter sē ne tāy ke ye ye, koo kē, ye sē ne ngaa yāā ye. Yatan wūhū ya tee ne naa n nar.

4 Ye cā ye yee, wii, driyē nge wān n tāy u ye, Yāhā napīi kē u ne. Wii ma n ke, woo ga u ya ta driyē naanfān difua, u u ya ta Yāhā napīi. Ye sē cā la, driyē wūhū tesē Yāhā wūhū ne, ke saha ke ya gbe ye.

5 Yāhā sabangbāṅ wo le yrūhū ta ma yee: Yāhā ke Yrā le wo laam wo. Ngaa ter ma gboho wo laam wo Yāhā Yrā na, le ga naa ke yaa, ke n naa ke Yrā wīi yey wo ye. Wo yai wo wii wāā tāṅ Yāhā kē. Ye yee la, kapān nde ka yrūhū yaha ke dyaṅ?

6 Yāhā -sē maha ke laantār yar wo na; loo ne, le yrūhū ta Yāhā sabangbāṅ wo ma yee: «Yatanfa wīi sye Yāhā ye.

Mpāy pe -sē pe ya tege tāā ye,

Yāhā ke laantār yar poo na.»

7 Koo kē, -ye yīṅ kor le Yāhā kē! -Ye yii waha, ye Setane sāndāpee yīṅfua kar naa n wāā, u -sē ga fā naa n dey ye na.

8 -Ye crā Yāhā na, ke bya - sē ga crā ye na. Kapeepyefa mii, -ye ye klue yee yi kāā kapee- wāpyeṅ wo! -Tee ye laam ta pe n nii gbegbe, yii laantesānsyāṅfa mii!

⁹ Ye cā ye yee, ye ma kāmpee wo, -tee kayaan yigi, ye naa ke wūn; -tee ye tetye ta, te n wā klaha miyāhā, ye laanfir wūhū, ke n wā klaha nii kayaan wūhū!

¹⁰ -Ye yii tege tāā ye Yīnfua kē, u -sē ga ye kuā yir.

Waa ma syi naa u nampyen miipih yee ye!

¹¹ Wo nna, ya'a n naa yii wāpee pāā ye! Wii ma nii u nampyen wāpee pāā, ma maha nii u miipih yee, ufua Yāhā kānde wāpee pāā, ma maha le miipih yee. Kānde lii Yāhā le ta, mboo wii taa -sē le miipih yee, ma wee le yārfua ye. Le miipih wāyee, loo ya taa pye cā.

¹² Yāhā gii ke le kānde ta, koo ya ke ga waha naweeyō cā naweepee ne. Koo ya ke ga waha nawee sya yaha; koo ya ke ga waha nawee pēn. Ah mboo ma nwa, mboo wii raa ma nampyen miipih yee?

-Ye ye kānkai- le naa n soho Yāhā koho wo!

¹³ -Ye luhu ra ye yagaa, yii mpāy tee ne yee: «Wa'a yee, wo sē ka klo nde syi wo nanga ye, sukūhū waa ka le wo, wo ga dye nen pye cātroho na, wo wale yāā.»

¹⁴ Ye -sē ye wāyir yāā wa la sukūhū? Ye wee la kāmbla wān syi dyan, u tāyale ne, yalaale ma ba nō, u caa.

¹⁵ Ye yai ye yee: «Yāhā ma sya, wo n kuee wāwee, waa nde pye nde ne.»

¹⁶ Yatan -sē gboho ter ye na, ye n sya yii sey. Too syi yatan sē yō ye.

¹⁷ Wii ma kayī lii yāā, u yai u lii pye, u ma -sē ke wāpyen sye, le fue ma ufua na, le ma kapee ne wāceŋ.

5

Katōryar nangbān wī na

¹ Yagaa, -tee -sē luhu ra ye, yii mpāy tee ma nangbāy! Ye cāā naa ye mii wūn kule ne, kawlan ma, ke n pai ye dye.

² Ye nangbān wān nde, te fūhū. Waytōrbir maha ye fahawān ɛ fer.

³ Ye sān tesē ye war ne, too nde bye te ma kōrfyāhā gaa ter syi ne. Yāhā kasāhā per wo, koo kōrfyāhā nge ga ba le yaha ye na, ke dur too ye kadye na, ke ye pye gbai naa wān syi. Ye nangbān wān wāā ta, le -sē nde driyē plii kua kua wa.

⁴ Ye sē yāā ye tar tēntēfa war dāā pe kē ye. -Ye naa n luhu pe yēkuān ye! Poo mpāy pe ye tar dir war gbe naa n yi ye kē, pe tēn ga dye Yāhā ndityuhu wo, Yāhā gii ke ma tān kai- bye fānga ne.

⁵ Ye nangbān wān yāā kāntraha nge na, sīsī wān ne, ma di gboho mii naha gii syi dyan pe n pai boo gbā na.

⁶ Mpāy pe sē wāpee pye ye, yii -sē wāpee yāā pe na ma pe boo; pe sē waha kān gɛ kān ye koho wo ye.

Yāhā kānde troho n tāhā mii?

⁷ Wo nna, -ye ye laam yīn wo Yīnfua Yesu n sya ba yir yāhāyīn na, u dur ba. Ye sē tawarfua yāā la, tuu ma ne u laam yīn, u sya ba u tar digi yāā gbe? Ah ndee, u ne cāā u laam yīn, u sesafān sēn u cā digi tāhā, -tuu u laam yīn, u blokūyār sesar sēn te n too. U blokūū ga ba sesyar kūū, u pua too, u n cā u yaa.

⁸ -Ye ye laam yīn ke syi yii ndon, tee kaa taha yii na Yāhā kānde wīī ne, ye naa wo Yīnfua wādurbaŋ sēn, koo gii ke gbe taha.

⁹ Wo nna, ye ma n nii kapirfa yii nsoho wo ye. Mii loo sē ne ye, Yāhā ga ba ye sāhā kayi ne. U wāpaŋ gbe taha.

¹⁰ Wo nna, ye Yāhā kaplān tōrfa wīī wūū yān, poo mpāy pe naa n pāā Yāhā myaha ne. -Ye yān pe na, pe laam wāyīn ter ne pe fēn wo.

¹¹ Pe bii waha pe ya na too fengbān wo. Koo kē nanga wo n yee, pe wīī n tāy. Ye sē faale Syobe wīī luhu la, tuu pye fengbān wo, ma -sē bii u laam yīn. Yāhā ke ngii wāā u kē loo kur ye, ye maha loo bye cā. Ye sē yāā, Yāhā nawee fēn di busāā ma maha kayīī pye u kē.

¹² Wo nna, lii le maha pee, ya'a syi naa Yāhā di yāhāyīn myaha ne, tesē kāntraha myaha ne ye. Lii ma pye cīinde, -ye yee āwā, ya'a n Yāhā di taha le na ye! Lii ma pye kawar, -ye yee aye, ya'a n Yāhā di taha le na ye! Mii loo sē ne ye, Yāhā kasāhā ga ba ye yigi.

¹³ Ye laam wo, wii ma pye tuu fēn sya, u naa Yāhā nar le ne. Wii ma pye nuhu wo, u naa Yāhā wāsey yay le.

¹⁴ Wii ma pye yan kafēhē na, u Yesu kāndeyārfa yahaseefa yee, pe n ba Yāhā nar u kē pe sēm- ta, pe u tuhu Yīnfua Yesu myaha ne.

¹⁵ Pe ma Yāhā nar laantee nen ne, pe ma yee pe sē laalaa pye ye, ma yee Yāhā ga waha u jaa cīinde, Yāhā ga u yīnwer dur u kē. Kapee- ma pye u yīn na, ke ga kua kāā u na.

¹⁶ -Ye le sya, ye ye kapee- pāā naa n yi yii ye, -tee maha naa Yāhā nar yii kē ye wākāhāyir wīī na. Nawee wii ma sya, ma koo pye, u -sē ga nii temm Yāhā yīnde na. Ke syi u ma Yāhā nar laantee nen ne, le ga fla sya u ye.

¹⁷ -Ye yān le yān faale cāā Yāhā kaplān tōrfua Yeli wīī wo. U sē pye la nawee wo wān syi dyaŋ? Ma -sē nwo, tuu bii Yāhā nar sesaha wāyigi wīī na. Sesaha n yer cīinde, dye- tāā yrey kuay ne.

¹⁸ Loo kur ye, u n maha bii Yāhā nar ke wāmiyaha wīī na, yāhāyīn n yār sesar n nii n too, kāntraha wān n maha nii n sa.

¹⁹⁻²⁰ Wo nna, ye laam wo, wii ma le cīinde kānde miy yaha ma plaha, u nampyeŋ waa ma waha yia, ma u plahasaha yar u na, ma u dur le le kānde laam wo, ye cā ye yee, u nampyeŋ u yrā tyīn sya gbā koho wo, ma maha paha tā u kapee-

busãã na, ke wĩ saa naa n
pãã nantãŋ ye.

Pyar saba cir kaplāṅ

Syaha fla

¹ Ndoos Pyar kē, ndoo wii n ma Yesu Crise tēnlēhē. N saba nwo yrūhū ye kē, yii mpāy Yāhā ye yāṅ yi, yii mpāy ye cāāṅ nii Pōn kāntraha na, Galasyi kāntraha ne, Kapada kāntraha ne, Yasyi kāntraha ne, ma suhu Bitini kāntraha ne. Ye ma nampay mpāy wo, pe wee Yesu kānde wo ye.

² Faale wo, Yāhā bii ye wāyāṅyi wīl ta, ma -sē bii ye yāṅ yi. Yāhā Yrā kāmāy na, Yāhā ye laam wā klaha, ye n nii ke wām. Loo na, ye n waha naa n luhu Yesu Crise kaplāṅ ye, tesē u ntāṅ n waha ye kapee- yee laha kāā ye na gbēgbē. Yāhā ke ke laantār wīl pye ye kē, ke maha yrīṅ wāā ye kē.

Yesu kāndeyārfua u ya wāsyayaha wīl cā wa

³ Yāhā gii ke ma wo Yīṅfua Yesu Crise Tuhufua, -too naa ke sey! Yāhā wo fēn di, ma wo ta wo n gbihi dur see laanfāyōm ne. Ke Yesu Crise ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrāṅ na gbaafa ye. Loo ne, wo n koho taha yaha Yesu na, ma yee wo ga ba cīinde yrā yāā Yesu kāmāy na, cīinde yrā lii wākuayāā wee le na ye.

⁴ Yāhā ke kloho gii gbihi ta yaha ke pii kē, wo ga maha ba ke yāā gbe yāhāyīṅ

fla wo. Koo kloho nge, wāfūhūyāā wee ke na ye, wāwluhuyāā wee ke na ye, ke nayōr saa maha kua yāā ye.

⁵ Yii mpāy tee Yesu ta ye Yater ma yee u fānga gboho, Yāhā fānga -sē ga naa n sēṅ ye na driyē n sya ba kua, nawee- bye n ye wāsyayaha yāā yīnde ne.

⁶ Koo ngīl wīl na, -ye naa nuhu di! Wāfāy ter bye ma sya pye ye na, ma nii ye laam wīlāhā ye kē yagaa nge na, ke saa ma- ye.

⁷ Koo wāfāy nge, ke ma mii ke ye tān n yāṅ, ye ma pye ye Yesu ta ye Yater cīinde. Sān gē, u wīl le ga waha kua kāā, u wīl -sē waha nawee-ye. Ta n yee pe yai pe u le naawraṅ wo, pe wor yēy yi u wo, u n nii sānyō? Tee Yesu ta ye Yater, le ma kayīl, ma ter sān gē yaha, le sē n tōr gē tōr ye. Kawlaṅ tesē wāfāy ne, ke ye dye ma ye tān n yāṅ, le ma pye ye Yesu wāta wīl ye Yater, le waha ye laam wo cīinde. Le ma gboho ye laam wo cīinde, Yesu ma ba dur ba per gii, ye ga ba sey tee miingbāṅ yāā.

⁸ Ye sē Yesu yāā yāā yīnde ne ye, u ntāṅ -sē dye ye tāy. Yagaa nge gē na, tuu sē sya wee gbaa na ye, ye u ta ye Yater, ma nii nuhu di kacān wee te na ye.

⁹ Tee too nuhu di ke syi, ye cā ye Yesu ta ye Yater yīṅ gii na, ye ga ba koo yīṅ wīl yāā, koo kē. Koo yīṅ wīl ne, ye ga ba sukūhū gaa yāā, ye yrā bya ne.

10 Yāhā ke ga ba ye sya yaha koo wāfāy nge wo mii syi dyaŋ, faale Yāhā kaplāŋ tōrfa bii le fla ke. Yāhā ke ga ba kayī lii pye ye kē, pe bii le cāā tōr yaha.

11 U Yāhā Yīndefua Crise Yrā le -sē pye pe laam wo, le naa pe yar ma naa n yee, u Crise ga ba fāy gboho u cā u miingbāŋ yāā tesē u nayōr ne. Koo kai- ngī ke yai ke pye mii syi dyaŋ tesē ke wāpyeŋ cāā ne, pe Yāhā kaplāŋ tōrfa bii koo bye ke kayi ne.

12 Yāhā n -sē bii pe yar ma yee, kai- nkāy koo ke yar pe na u Crise wī na, koo kai- ngī saa pye pe yīnde na ye, ke ga ba pye yī poo yai na. Ke pye wa yagaa. Mpāy pe ma loo kapāyī tōrfa nawee- ye, Yāhā Yrā Fānga ma pe ne, Yāhā Yrā lii Yāhā ke nō wāā pe ye. Koo kē pe n waha nii le Yesu kapāyī tōr ye ye. Pe yāhāyīŋ tēnlehe ge naa loo nde wācāŋ ke.

-Too naa wo miingbāŋ kānde yār!

13 Loo ne, ta n ye yar: -Ye ye laam gbihi ta, ye naa Yāhā wūhū pye! -Ye naa yersaha ta ye pyer na! Yesu Crise tuu ga ba dur ba ye kē kayī lii ne, -ye koho taha yaha loo ya na!

14 -Ye naa n luhu Yāhā ye mii kicar dyaŋ pe tuhufua ne! Tee sē ba Yesu cā wa ye, ma naa kapee- nkāy pye, -ye ke miy yaha!

15 Yāhā gii ke ye yee, ke kai- laha. -Ye naa n laha

ye kānkai- bye wo mii Yāhā wāŋ syi dyaŋ!

16 Le sē yrūhū la Yāhā sabangbāŋ wo ma yee, Yāhā yee:

«Ta kai- laha, ye bya -ye naa n laha
ye kānkai- bye wo ta
wāŋ syi dyaŋ!»

17 Ye ma nii n pāā Yāhā ne, ye ne naa ke yee wo Tuhufua Yāhā. Tee ke yee ke syi, - ye naa ke myaha gboho ye kānkai- bye wo, ye ta ye pyer naa n sroŋ ke kaplāŋ ne! - Ye naa n nii koo syi ya driyē wo, ye kuper n sya ba nō. Ye sē yāā, Yāhā wo nanem bye sāhā wo pyer wī na wii wuhu na, nawee- wātyōr wee ye.

18 Ye cā Yesu ye par sya yi kāā ye wāle wākapyeŋ kānde wo, kānde lii pe bii yar ye na. Yesu Crise u ye par sya ngii ne, ke syi sē n tōr wale ne ye, ke sē waha n tōr kla gii goo syi ne ke n klaha- ye.

19 U ntāŋ wāwoo u ta ma ye yīŋ par sya. U Yāhā Yīndefua Crise gbā ku mpar draha wo mii mbapēŋ gii syi dyaŋ ke teelaa sē klaha- ye, ke sē maha wee teele laa ne fla ngaa na ye.

20 Driyē ge sē bii tāhā wa ye, Yāhā -sē bii u Crise yāŋ yi ta wa. Yagaa, driyē ke n gaha kuasaha wo, Yāhā u gbe yi yar ye na, u ye sya yaha.

21 Yesu woo kē u ye ta ye n Yāhā ta ye Yater, ma maha koho taha yaha ke na. Yāhā kē ke Yesu ta u n yir gbā wo, ma dur ba yrāŋ na gbaafa ye.

Loo kur ye, ke n nagboho ta u na, ma u ta u n dugu ga nii yāhāyīn na ke tāy ke kāndigi koho kuε ye. Le nii Yāhā gε kē, tee ta ye Yater, ma maha koho taha yaha koo ya na.

²² Tee Yāhā cīnde kapān maha yigi, ye ye laam yee laha wa gbεgbε. Loo nde ye ta, mpāy byε pe Yesu kānde yār, pe ntān ga waha dye ye tāy. Ta n ye yar, ye tyii ye ntān n sron naa n dye yii tāy, ye wīl n gboho yii laam wo!

²³ Ye sē yāā, ye ma mii ye gbihi dur see laanfāyōm ne. N sē yee, ye see yi nawee pua wo ye. Ye see yi cīnde yrā pua wo, loo lii le ma Yāhā kapān, lii le cīnde yrā wāā nawee kē. Yāhā kapān loo na, wākuayāā wee le na mii nawee kadye dyan ye.

²⁴ Yāhā sabangbān gε wo, le ma le yrūhū yaha ma yee: «Nawee- byε ma mii nyē wān ter syi dyan, pe nayōr ma mii katyigi fyār dyan.

Nyē sē ne ba waha tān la ke ku?

Katyigi fyār sē ne ba too la te nayōr ne, te wīl n kua kāā?

²⁵ Ma sē yee, wo Yīnfua kapān loo na, le ga naa n nii yalebyε, wākuayāā wee le na ye.» Loo kapān nde ne, le ma Yesu kapāyīl lii le tōr yar ye na.

2

Yāhā ke ntēmlaha gii ta

¹ Loo na, -ye ye laampee wūhū byε miy yaha, ye ma

n fufor pye ye, ye ma n ye nampyen wlaŋ le kapee wo ye, ye ma n nii yīnkāhā sānsyān ne ye, ye ma n naa yīnde pye ye, ye ma n wāpee pāā waa wīl na ye!

² Ye cā yīm n tāy pēyāhā ye, u yīm wār ma n le. Ye bya, -ye nii pēyāhā wān ter syi dyan, -tee ta Yāhā kapān wīl naa n tāy ye ye, le Yāhā kapān lii le sron, ma laha, kapee carle laa gε sē wlāhā le wo ye. -Ye le le naa n yaha ye laam wo yalebyε! Loo na, Yāhā cīnde wīl ga gboho ye laam wo, ye n le Yāhā kānde wo.

³ Ye Yīnfua wīl cā, ma maha u laantār wūhū yāā gboho, ma cā ye wīl gboho u laam wo.

⁴ -Ye yūhū dye Yīnfua Yesu tāy! U sē ku ye, u ma yrān na, woo kē nwon nakūy ntēmlaha Yāhā ye. Nawee- u sye, pe sē u ta ngaa ye. Yāhā -sē cāā bii woo yān yi, ma yee u ter wān byε yaha.

⁵ -Ye yūhū dye Yesu tāy, tee tyii Yāhā n ye ta ke kangbān fāā ye ne, Yāhā Yrā n dye nii ke wo. Yii tee ga maha ba nii koo Yāhā kangbān nge yūndefa, ye naa ke sey ye laam fānga byε ne, tee yii le soho ke koho wo ye kuān ne mii diŋ wān syi dyan. Ye ga ba naa koo pye Yesu Crise myaha ne, loo le ga naa n tāy Yāhā ye.

⁶ Yāhā sabangbān wo, le ma le yrūhū ta ma yee, Yāhā yee:

«-Ye yān, n nwo,

tē cāā nwonfāā

ntëmbangbān gaa
yāŋ yi ta
klo nde wo pe n yee
Yurusalem.

Koo ke ma ke nwoŋ yīŋ.
Ntëmbar nde bye ga ba fāā
tā taha koo na.

Ke ter wān bye yaha.

Koo kē tē yāŋ yi.

Wii ma koo ntëmbangbān
nge wīi sya cīinde,
fyar wīi laa saa ufua dye
yāā ye.»

7 Yii mpāy tee ke wīi sya
cīinde, ke ma ye ye yīŋ ne,
ke ter wān bye yaha. Ma -
sē yee mpāy na, pe sē ke wīi
sya cīinde ye, yīŋ wee ke na
poo ye ye. Le ma le yrūhū ta
Yāhā sabangbāŋ wo ma yee:
«Ntëmblaha gii nwonfāāfa
ke sye,

Yāhā ke gbe ma ke ta,
ke n sya yīŋ yāā ke
nwonfāā na.»

8 Le maha yrūhū ta ma yee:
«Koo ntëmblaha kē,
nawee- mpāy n pai naa
n kūn ke na,
pe laha naa n too.»

Pe Yāhā kapāyīi sye, loo ne
pe n kūn ke na, ma n too.
Yāhā le ta ke syi.

9 Yii poo na, tee Yesu wīi
sya cīinde, Yāhā ye yāŋ yi.
Ye ma u Yīŋfua yūndefa.
Yāhā ye ter yāŋ yi ma ye ta
ke wām, ye kānkai- n naa n
laha. Yāhā ye yee yi wam
wo, ma ba ye le ke cāā-
wo, cāā- mpāy kacān wee pe
nayōr na ye. Ke ye yāŋ yi,
ma yee ye naa Yāhā kayūhū
yar nawee- na.

10 Faale wo, ye sē pye Yāhā
wām ye. Yagaa woo, ye ma

Yāhā wām. Faale wo, ye sē
ba cā ma yee Yāhā ye fen di
ye. Yagaa tee -sē le cā, ye
Yāhā kayīi yāā.

*Yāhā tēntēfua yai u naa n
pye mii?*

11 Ta naambiyām, n ye nar
laa ne. Ye cā ye ma nampay
driyē nge wo, plii raa ya
tee ga pye ke wo. Loo na,
ye laam wūhū nkāy ke sē n
gaha Yāhā kue ye ye, -ye ke
miy yaha, ke ma n naa ye
wlāhā ye saha Yāhā laam wīi
pye ye.

12 Mpāy pe sē Yāhā cā ye,
tee mii ye wlāhā nii pe laam
wo, -ye ta ye pyer n yō! Pe
ma sya kawar fua n taha ye
na, ma yee ye ma kapeep-
yefa, pe yīnde ma ye kayūhū
na tee n pye. Ke syi ne, Yāhā
ma ke yīŋ yi pe ye per gii, ye
kayūhū ga ta pe n ke sey.

13 Tee mii tee Yīŋfua Yesu
kānde yār, -ye yīŋ kor naa n
le yīŋfa ter bye ye kāntraha
nge na! Tee naa n luhu ye
kāntraha yīŋfua ye, woo wii
fānga kur bye ma u koho
wo!

14 U yīŋfua tuu mpāy yāŋ
yi, ma pe taha yīŋ na u
kāntraha kui bye wo, -ye naa
n luhu pe bya ye! Poo mpāy,
nawee ma kapee pye, pe ga
u pēn, wii ma -sē kayīi pye,
pe ga u sey.

15 Ye sē yāā, Yāhā n ke ye
naa kayūhū pye, ye ta, mpāy
pe sē n ke pe kai- cā ye, tesē
mpāy ne pe plege, pe ma n
waha naa wāpee pāā ye wīi
na ye.

16 Yagaa, ye yi kāā yāmpar
raa ter fānga koho wo. Loo

na, lii ma tãy ye ye, ye ga waha loo yãñ gbe. N sê - sê yee, ye kapee- wãpyen kãnde loo gbe ye wãsyayaha flãhã tãy ye. -Ye naa ye troho tãhã nawee- n waha cã, cĩinde Yãhã tẽntẽ- me ye ne.

¹⁷ -Ye naa nagboho ta nawee- bye na; mpãy bye pe ma Yesu kãndeyãrfa, ye tyii pe ntãñ n naa n dye ye tãy; -ye naa n fya Yãhã koo na, -ye naa n luhu nawee- yĩñfuangbãñ ye!

-Ye naa n yãñ ye Yãhã Yĩndefua Crise na!

¹⁸ Tẽntẽ-, -ye yĩñ kor naa n le yĩñfa kẽ, -tee naa n fya pe na! Mpãy pe ma ye yĩñfa, pe ma naweeyõm woo, -ye naa n luhu pe ye, pe wee naweeyõm woo, -ye naa n luhu pe ye!

¹⁹ Ye sê yãã, taa sê yai wãfã y gii ne ye, pe ma ma fã y koo wãfã nge ne, ma sê le ta kai ye, cã ma n luhu Yãhã ye. Ma'a n pye ke syi, ma pyer n tãy Yãhã ye.

²⁰ Ye sê yãã, ke ma pye ye kapee pye cĩinde, pe n ye yigi ma nii ye fã y le wĩ na, le yai ye ne, ye saha laa wã yĩ yãã koo wãfã na ye. Ke ma -sê pye ye kayĩ pye, pe n ye yigi ma nii ye nuhu le wĩ na, ye n yii ta le sê kai kua ye ye ye, ye ga wã yĩ yãã le na Yãhã ye.

²¹ Ye sê yãã, Yãhã lii ke ye ye, ye naa ye laam yĩn wãfã wo. -Ye yãñ, u Yãhã Yĩndefua Crise gẽ ke syi wãfã yãã ye wĩ na, ma yee

tee naa n yãñ woo na, ye naa ye troho tãhã u wãñ ter syi dyañ.

²² U sê kapee laa syi gẽ pye yãã ye, kawar wĩ laa sê yi yãã u yẽ wo ye.

²³ U pye, wii ma u tyehẽ, u saa kapãmpee dur wãã ufua kẽ ye. U pye, pe ma sya u nuhu mii, u saa yee u ga wãpee pye pefa na ye, u ga u ya le soho Yãhã koho wo, Yãhã gii ke nawee sãhã cĩinde ne.

²⁴ U Crise wo kapee- kur bye sya, ma tẽñ u yĩñ na, pe n sya ga u kuey mar trã na, u n ku ke ne. U loo pye ma wo ta, wo n nii nakur wãñ syi dyañ kapee- wãpyen kue ye, ma -sê nii yrãñ na, ma ga waha naa kai nkãy pye nkãy ke sron. Pe Yesu tee duai, u n le sya laanyĩn ne. Loo ta, kapee- nkãy bye pe tee pye wo na faale wo, koo kayaan n kua wo laam wo, wo n maha kadye korkor yãã.

²⁵ Ye sê yãã, faale wo, ye pye mii mbaa dyañ pe yi kãã u mbanaha kur ye ma - sê plaha. Yagaa, ye wee ke syi nantãñ ye. Ye dur ba u mbanaha ye, u n nii n sẽñ ye na.

3

Ca tesẽ pe pa ne

¹ Ca, yii nanem bye, -ye yĩñfar wãã ye pa kẽ, -ye naa n luhu pe ye! Loo ga ta, ye pa mpãy ma sya Yãhã kaplãñ sye, pe ma ye troho wãtãhã ter yãã ke yõ, ma maha sron, loo ga waha pe ta pe bya n

Yāhā kaplāṅ sya cīnde. Ye saa yii fāy yē kapān γε ne ye.

² Poo γε ma ye troho wātāhā ter yāā, mii le Yāhā kānde le yar mii, ma maha yāā ye nagboho ya ta pe na, pe ga sya pe naa pe troho tāhā Yāhā yor wo pe ya ndoṅ.

³ Ye ma syi yii ta ye naa ye kadye ya wāgbihi ke, nawee- yīnde n yi naa n too ye na ye, mii ye yīnyor wāgbihi dyaṅ nsāasugu ne, sān kāncrāṅ ngīi syi wāleṅ ne tesē nayreyōr wāleṅ ne.

⁴ Ye yai ye ye laam poo gbihi, pe n yō pe ter ye kadye sale yaha. Ye laam ma pye pe yō, ma maha ma laanyīn, too syi nayōr nde wee wākua wān ye. Loo le ma kayīi Yāhā ye.

⁵ Faalefasyam mpāy pe naa Yāhā kānde yār, ma Yāhā ta pe Yater, pe naa pe nayōr ke koo syi; pe ba pe yīnfar wāā pe pa kē, ma naa n luhu pe ye.

⁶ Faalefasya Sara pye koo syi. U naa u troho tāhā u puai Brama yor wo, ma sya naa u yee: «Ta yīnfua.» Yagaa ya'a nii n sron, ye ma woo Sara pueesyam. Ye saa naa n fya laa na ye.

⁷ Pa, yii bye, -ye laantor yāā ye ca kuε ye kānkai- bye wo, tee cā wa fānga wee pe na ye. -Ye naa nagboho ta pe na; Yāhā kayīi lii wāā ye kē, ke le wāā poo bye kē, loo kayīi ne le cīnde yrā wāyāā ne. Mboo wii ma yee ma sē laantor yāā ma cōo kuε ye

kānkai- bye wo ye, ye ma ba nii Yāhā nar ye syām, ke saa luhu ye kaplāṅ ye ye.

Yesu kāndeyārfa yai pe naa kasron pye wāfāy wo

⁸ Yagaa, tē ga lii pāā ye bye ye, -ye naa nii yīmbui nen na, tee naa n nii laantee nen ne. Ye bye, ye tyii ye ntāṅ n naa n dye yii tāy mii tuhufua nen pii wāṅ syi dyaṅ. Ye tyii ye laam n naa n tāy yii ne, waa ma syi u naa u ya puar u nampyeṅ na ye!

⁹ Waa ma kapee laa pye ye na, ye ma syi ye le dur ufua kē ye. Wii ma ye tyεε, ye ma syi ye le dur ufua kē ye! Ye tyii le n kua kāā ye laam wo, -tee maha Yāhā nar, ke n kaa goo taha u na. Yāhā ye yāṅ yi ye naa ye troho tāhā koo syi, ma yee ke ga ba kaa taha ye na.

¹⁰ Le ma le yrūhū yaha Yāhā sabangbāṅ wo ma yee: «Wii ma yee driyē ke tāy woo na,

yay diplii n syar u ye, ufua yai u kaplāmpee- wāpāā miy yaha tesē kawar wāfua ne.

¹¹ U yai u kur waa kapee- na, tuu kayīi loo maha yīṅ klue sīi, tuu naa yrīṅ poo ke u nampyeṅ- ne yalebye.

¹² Ye cā, Yīnfua yīnde ma mpāy na pe kasron pye.

U pe Yāhā wānar yīmbui luhu yalebye.

Mpāy pe -sē kapee- pye, Yāhā yer n tā poo na.»

13 Yoo ga waha yee, ye ma kasron pyefa, tuu kapee laa pye ye na loo nde wĩ na?

14 Ye ma kasron wāpyen maha yigi, ma -sē ba wāfāy yā loo kur ye, ye cā ye yee, Yāhā ga kaa taha ye na. Ye ma syi ye naa n fya nawee-na laa ne ye, ye ma syi waa n naa ye laam wlāhā ye!

15 -Ye naa u Yāhā Yīndefua Crise woo ya gboho ye laam wo, woo kē u ma ye Yīnfua. Tee koho taha yaha Yesu na, mpāy ga ba naa ye yey kaine le wĩ na. Ye yai ye pe yē wāā sya, ye pe yar ye koho wātahayaha wĩ ne Yesu na.

16 Ye ma ga pe yē wāā sya, -ye -sē naa nagboho ta pe na ye yē kaplān ne, ye naa ye laam yīn pe ne, ye pe gbihi yar! Ye tyii ye laam n tege nii! Ke syi ne, kānsron lii Yesu le yar ye na, ye n nii le yār woo kāmāy na, mpāy ma yee ye tee pye, ma nii wāpee pāā ye kānsron wāyār wĩ na, fyar ga pe yigi pe kaplān ne.

17 Le ma pye, Yāhā laam wĩ ne wo wāfāy yāā, wo -sē koo wāfāy yāā kayī wāpyen kur ye. Koo puar wo koo wāfāy yāā kapee wāpyen kur ye.

18 Ye sē yāā, u Crise ge le sya ma ku wo kapee- wĩ na. U poo gbā ku tē ne nēn ya, ma -sē wo kapee- kuā kāā wo yīn na u kuān ne. Woo wii tuu sron, u le sya ma ku kapeepyefa wĩ na, ma yee pe waha wāā le Yāhā ne. Pe u kadye boo, Yāhā Yrā n u ta u n yir gbā wo, ma dur ba

yrān na gbaafa ye.

19 Loo Yāhā Yrā ne, le u ta u n ka maa le Yāhā kapāyī pāā mpāy ye pe ku ter wa, pe pye mii nwompihifa dyan fla ngii na pe ma.

20 Poo nawee- pye faale wo Nuwε cāā na. Pe bii sye pe sē luhu Yāhā ye ye. Ke pe kuε yān yān laa, Nuwε n sya bii ke salangbān fāā kua. Mpāy pe bii luhu Yāhā kapān ye, pe pye nawee- kuatāā ya. Poo nawee- kuatāā mii n dye ke salangbān wo, ma sya yaha ke loho wo.

21 Koo loho nge sē nii la mii yagaa wātāāyi dyan loho wo, ke ye sya yaha wa: Ye sē tāā yi koo loho wo ma yee ye ga ye kadye wey laha ye. Ye loo pye ma yee ye Yāhā nar, ke ye laam yee laha ye kē gbεgbε. Yesu Crise tuu ku ma yir gbā wo, ma dur ba yrān na gbaafa ye, loo ya le ta, koo wātāāyi loho nge n waha ye sya yaha.

22 Yesu Crise ka yāhāyīn na, u ma u nii Yāhā kāndigi koho kuε ye, kai- byε yīn na. Yāhāyīn tēnlehe, sāndāā ter byε ne tesē fānga ter byε ne, pe byε yīn kor le u kē.

4

-Ye ye faale laampee miy yaha, -tee laanfāyōm gbe!

1 Ye cā ma yee, Yesu Crise kadye sraha wāfāy sron yāā. Ye bya -ye ye laam gbihi ta, ye yii waha koo wāfāy ter syi nge na, ye naa n yān Yesu na! Ye sē yāā, wii woo tuu yer u ya kadye sraha wāfāy

wĩ na ma fã, woofua koho yi kã kapee- wãpyeŋ wo.

² Ma gbe nanga na, ye laam wũhũ nkãy ke sē yõ ye, -ye koo miy yaha, ye naa Yãhã laam wũhũ koo pye, ye sya ba kul!

³ Mpãy pe sē Yãhã cã ye, cãã ngii cãã tee sē ba Yesu cã wa ye, ye naa ye troho tãhã pe wãŋ ter syi dyaŋ. Ye sē waha naa yii yigi ye, ye laam wũhũ sē ba yõ ye. Ye pye sēnwɔnafãän. Plii bye ye naa yii wãã gbar na, ma ga naa sēm wɔ. Nkãy syi ke fũhũ Yãhã ye, ye naa koo pye, ma naa ye mpar wãn tēŋ. Ye tyii ye koo ngii bye wãpyeŋ miy yaha, ye ma- ter ke wãpyeŋ na.

⁴ Yagaa, mpãy pe sē Yãhã cã ye, pe yãã tee ye troho yi kãã pe kãmpēe wo, loo nde pe fe gbe, pe n sya nii ye tyehē.

⁵ Per gaa -sē ma ke n pai, le yale nɔ wa gē nɔ wa, Yãhã ga ba pe yee, ke pe yey pe naa kapee- ngii bye pye, ma maha naa ye tyehē yĩŋ gii na. Yãhã ke per gii ta, ke n pai nakur sãhã tesē yrãŋfa bye ne, ye cã koo per sē dey kuee ye.

⁶ Ye sē yãã, mpãy bya pe ku wa pe bii le Yãhã kapãyĩ luhu pe ya ndoŋ. Kai- nkãy pe bii tee pye, pe wãpēn yãã koo wĩ na. Yãhã Yrã -sē wãsyayaha wĩ yar pe na le Yãhã kapãyĩ kãmay na, le n waha pe ta pe n cĩnde yrã yãã, lii wãkuayãã wee le na ye.

-Ye ye Yãhã kayĩ ta Yesu kãndeyãrfa wãyoŋ wĩ na!

⁷ Driyē wãkua yale nɔ gbe taha. Loo na, -ye kacãn yãã, ye yersaha ta ye pyer na, ye waha naa Yãhã nar.

⁸ Kai lii le -sē ma yĩŋ, loo ne nde: Ye tyii ye ntãŋ n sron naa n dye yii tãy busãã. Ye sē yãã, wii ntãŋ ma dye ma tãy, ufua ma sya lii tee pye ma na, u ntãŋ wãdye wĩ ga ta, ma n le wãpee yee yi kãã ma laam wo, le n kua gbegbe.

⁹ Wii ma ka ma kaha wo, niisaha wãã u kē, loho ne u n wɔ, ma'a n yĩntaha tãhã u ne ye, ma'a n maha yee, u wãpa wĩ sē tãy ma ye ye.

¹⁰ Yãhã ke fãnga tii la ye nanem bye kē, -ye cã ye yee, ye yai ye te ta, te n laa yõ Yesu kãndeyãrfa bye kē. Ya'a nii koo pye, ye te wãyigi cã cĩnde.

¹¹ Wii ma kaplãŋ tersaha cã, ma nii Yãhã kaplãŋ tõr n yar nawee- na, fãnga gaa kē Yãhã wãã u kē. U ma nii Yãhã kaplãŋ tõr nawee- ye, u -sē naa Yãhã kaplãŋ ya tersaha yar nawee- na. Wii ma koho wãleŋ cã u nampyeŋ ye, ma nii koho le nawee- bye ye, fãnga gaa kē Yãhã wãã u kē. U -sē naa koho le u nampyeŋ ye koo syi. U -sē naa n pye koo syi, Yãhã myaha n gboho kãnkai- bye wo Yesu Crise kãmay na. Ye sē yãã, kai- bye fãnga ma tãŋ Yãhã koho wo nayõr ne. Wãkuayãã wee yãã koo ngii na ye. Amen, le nii ke syi.

Ye ma wãfãy yãã Yesu wĩ

na, ye tyii le n naa n tãy ye ye!

¹² Ta naambiyãm, Yãhã ke ye tãn n yãŋ wãfãy giï ne yagaa, ye ma syi le n ye fe gbe, le nii ye ye kafuẽ laa ye, lii syi le sã yai le ye dye ye.

¹³ Tee mii, ye wãfãy yãã, ye tyii le n nii ye ye nuhu wĩ! Ye sã yãã, u Yãhã Yĩndefua Crise wãfãy ter kã tee n sya. Loo na, u maa dur ba u nayõr ne nawee- bye yĩnde na, le ga ba nii ye bya ye laanfir wĩ.

¹⁴ Ya'a yãã, pe ye tyehẽ Yesu kãnde wãyãr wĩ na, - ye ta le n nuhu yigi ye kã. Ye sã yãã, Yãhã Yrã ma ye na, ma ta Yãhã nayõr yirfua ma ye na.

¹⁵ Yii waa ma syi u wãfãy yãã kapee laa wãpyeŋ kur ye mii nawee wãboo dyaŋ, laa na kla gaa wãyuhu, laa na kapee laa ter wĩ na tesẽ nagblaha wĩ laa ne ye.

¹⁶ Pe ma -sẽ nii yii waa fãy, ma yee u ma Yesu kãndeyãrfua, ufua ma syi u yee fyar woo yigi loo nde ne ye. U -sẽ naa Yãhã sey, koo giï ke u ta, u n waha u troho tãhã Yesu kãnde wo.

¹⁷ Yale no wa, Yãhã kasãhã ga yir yagaa. Ke ga cãã fe gbe Yãhã pii poo na. Wii mpãy too ma Yãhã pii, le ma -sẽ cãã fe gbe wii na mma ma syi dyaŋ, mpãy pe le Yãhã kapãyĩ sye, poo wĩ -sẽ ga ba nii mii?

¹⁸ Ye sã yãã, mpãy pe sroŋ, pe yĩŋ wãwlohoyi wĩ ma war,

mpãy pe pee tesẽ kapeep- yefa ne,

poo wĩ -sẽ ga ba nii mii?

¹⁹ Loo na, mpãy pe wãfãy yãã Yãhã kuẽ koho na, pe yai pe kuee kayũhũ ya wãpyeŋ wo, pe pe ya le soho pe kuãŋ ne Yãhã koho wo, Yãhã giï ke wãn kur bye tãhã, koo giï ke ma yẽ ter wo ye lii ne, ke ga le pye wo kã.

5

-Ye Yesu kãndeyãrfa yigi yõ, ye naa n sãn pe na!

¹ Yii mpãy tee ma Yesu kãndeyãrfa yahaseefa, yii me tẽ n yãŋ yagaa. Ta bya, n ma Yesu kãndeyãrfa yahaseefua nii ndoŋ. U Yãhã Yĩndefua Crise tuu wãfãy giï fãy, n ke yãã yĩnde ne. U ma ba dur ba u nayõr ne tesẽ u fãnga ne, ta bya ga ba koo yãã u flãhã tãy nii ndoŋ. Tẽ yee n ga lii pãã ye ye, loo ne nde:

² Yãhã ke Yesu kãndeyãrfa mpãy le soho ye koho wo, - ye pe yigi yõ! -Ye naa pe yãŋ ye naa n sãn pe na, mii mbanaha dyaŋ u mbaa ne. Tee le ta le n nii ye laam wĩ, ye ma syi ta le n nii ye ye fãnga wĩ laa ye. Loo le n tãy Yãhã ye. -Ye naa koo ngĩ pye pe kã ke dyaŋ laantee nen ne, ye ma n naa wale wĩ wũũ le wo ye!

³ Yesu kãndeyãrfa mpãy pe ma ye koho wo, -ye naa n sãn pe na! Ye ma syi ye yii ta ye kuã tã pe na ye, -ye nii pe ye cĩnde yahaseefayõm, pe n waha naa n yãŋ ye na.

⁴ Ye ma nii ye troho tãhã ke syi, Yesu Crise wii u n sêṅ wo bye na, mii mbanaha dyaṅ u mbaa ne, u ma ba dur ba, u ga ba kayũhũ gaa wãã ye kē, kii syi ke ma myaha ne, wãkuayãã wee ke nayõr na ye.

⁵ Naanfãm, -ye yĩṅ kor naa n le yahaseefa kē! Ye bye, yii naanfãm tesē wãle ne, waa ma syi u naa u ya puar waa na ye; -ye naa kayũhũ pye yii kē! Yãhã sabangbãṅ ge laam wo, le ma le yrũhũ ta nii ma yee:

«Yatanfa wĩ sye Yãhã ye.

Mpãy pe -sē pe ya tege tãã ye,

Yãhã ke laantãr yar pe na.»

⁶ Loo na, -ye yii tege tãã ye Yãhã yĩnde na, koo gii ke ma fãnga ne. Ye ma loo pye, Yãhã ga ba yalaale yãṅ, ke ye kuã yir ncaha ye.

⁷ Ye laam wũhũ nkãy bye ke ye fãy, -ye ke bye ta ke n nii koo yĩṅ wũhũ. Ye sē yãã, koo kē ke n sēṅ ye na.

⁸ -Ye naa ye laam wũũ, ya'a n faha yii yaha ye! Ye sē yãã, ye napĩ Setane ma mii jar wãṅ syi dyaṅ, tuu n syii ma gbey n klaha, ma n ke u ma wii yãã yigi u u kaa.

⁹ -Ye yii waha ye u wĩ sye, -ye Yesu ya ta ye Yater, Setane ma n ye yãã yigi ye! Ye cã ma yee driyẽ kur bye wo, ye nampyen- mpãy pe n yãr Yesu kãnde wo, pe bya ma koo wãfãy nge na ye wãṅ syi dyaṅ.

¹⁰ Ye ma faa fãy car, yalaale ma ba nɔ, Yãhã gii ke

kayũhũ ter bye wãã nawee kē, ke ga dye ye ye, ke ye ta ye n kuee yai tãṅ ke nayõr wo, ye seefar rii wĩ na tee le Yesu ne. Yãhã ga ye ta ye n nii nawee- mpãy syi ke n ke. Ke ga ye ta ye n le ke kãnde wo. Ke ga fãnga wãã ye kē. Ke ga maha ye ta ye n kuee le Yesu kãnde wo laantee nen ne.

¹¹ Yãhã ya kē, ke ma fãngafua, wãkuayãã wee ke fãnga na ye. Amen, le nii ke syi.

Ke kaplãṅ kuasaha fla tesē syaha ne

¹² Silaasyi kē tuu ra koho soho, ta n waha sabagberle nwo yrũhũ ma nɔ wãã ye kē. Tē lii yãã u kue ye, u n sron Yesu kãnde wo. N kaplãṅ ngĩ yrũhũ ye kē ma yee, n ga ye laam gbã, tē ye yar, ye n cã ye yee, lii tē tõr yar ye na saba nwo laam wo, loo ne le ma le cĩnde Yãhã laantãr wĩ. Yãhã loo wãã wo kē, -ye le gbihi le yaha ye laam wo!

¹³ Yesu kãndeyãrfa yawãhãfa mpãy pe ma Babilon wo, poo mpãy Yãhã pe yãṅ yi ye wãṅ syi dyaṅ, pe bye ye syar. Mareke wii u nii ra dya Yesu kãnde wo, u bya syaha wãã ye kē.

¹⁴ -Ye naa syaha wãã yii kē, mii tuhufua nen pii wãṅ syi dyaṅ pe ntãṅ dye pe ya tãy. Yãhã ke yrĩṅ wãã ye bye kē, yii mpãy tee seefar le u Yãhã Yĩndefua Crise ne.

Pyar saba syāṅ wuhu kaplāṅ

Syaha fla

¹ Ndoo Syimu Pyar kē, tē saba nwo yrūhū nō wāā ye kē, ndoo wii tē ma Yesu Crise tēntēle, ma maha ma u tēnlehe. N u saba yrūhū nō wāā yii kē, yii mpāy tee Yesu Crise ta ye Yater mii wo wāṅ syi dyaṅ. Too Yesu ta wo Yater mii, ye bya u ta ye Yater koo syi wāceṅ. Yesu kē u loo nde ta, woo wii u sroṅ, woo kē u ma wo Yāhā, ma maha ma wo Syayahafua.

² Tee Yāhā wūhū cā n gaha yaha ye mii, tesē wo Yīṅfua Yesu wācāṅ ne, Yāhā ke naa kaa taha ke kayūhū wāpyeṅ na ye kē tesē yrīṅ wāwāā ne ye kē.

Yesu kāndeyārfa troho wātāhā ter

³ Yāhā fānga gii ke ma wo Yīṅfua ne, koo ke wo ta wo n u cā; woo wii tuu wo yāṅ yi, ma yee too u miingbāṅ nayōr yāā yīnde ne, u laantār ne. Too u cā, u kai- bye wāā wo kē, wo waha naa Yesu kānde yār, wo maha naa ke laam wī pye.

⁴ Koo kē, Yāhā ke bii yē ter wo ye kayūhūngbāhā nkāy wī ne, ke koo wāā wo kē. Ke ye ta ye n nii ke pii ma nii ke laantār ne. Loo nde ga ta, ye n yii waha ye yi kāā yīnde

wāpyeṅ wo, loo lii le nawee- kai- bye pye n klaha-.

⁵ Loo nde wī na, ye ma Yesu Crise ta ye Yater, -ye yii waha ye naa ye troho tāhā kānyī wo! Ye ma -sē ye troho tāhā kānyī wo, ye yii waha ye Yāhā wūhū cā.

⁶ Ye ma -sē Yāhā wūhū cā, -ye yii waha ye naa yii wāyigi cā. Ye ma -sē yii wāyigi cā, -ye yii waha ye naa yii plāhā wāfāy wo. Ye ma -sē yii plāhā wāfāy wo, -ye yii waha ye Yāhā wūhū yigi klue sī.

⁷ Ye ma -sē Yāhā wūhū yigi klue sī, -ye yii waha ye Yesu kāndeyārwai wī naa n tāy ye ye. Ye Yesu kāndeyārwai wī ma -sē n tāy ye ye, -ye yii waha nawee- ter bye ntāṅ naa n dye ye tāy.

⁸ Koo kayūhū ngī bye yai ye ke yigi. Ye ma nii n gaha yaha ye koo kayūhū ngī wāpyeṅ ne, ke saa ye ta ye n nii naa n yāṅ ke dyaṅ ye. Ke ga ta kaa n naa n taha ye Yīṅfua Yesu Crise wācāṅ na, ye n u cā war. Loo ga ta ye saha ceṅ u na ye.

⁹ Wii ma -sē yee u sē koo kayūhū ngī yigi ye, ke ma mii ufua n yāṅ tūntūn u ya tāy, u ma fūū ne wāceṅ. U faale kapee- nkāy ke sya yee laha kāā u na, u loo wī faha.

¹⁰ Wo nna, loo ne, n ga ye yar nde ne: Yāhā ye yee, ma maha ye yāṅ yi, ye n nii ke wām. -Ye naa n ta loo kayī nde n waha yāṅ naa n cā ye pyer bye na. Ye ma nii koo pye, ye saa yi kāā Yāhā kānyī wo ye.

¹¹ Loo na, wo Syayahafua

Yesu wii u ma wo Yīṅfua, Yāhā ga kānde sroṅ wāā ye kē ye n dye u Yai wo, u Yai gii wātooyāā wee ke na ye.

Mpāy pe u Yāhā Yīndefua Crise nayōr yāā pe yīnde ne

¹² N ga nii waha n kai- ngīi gbihi naa n yar ye na. Ke ma sya pye ye ke cā wa, ma sya Yesu cīinde wūhū ngīi gbihi yigi wa klue sīi ne.

¹³ N ma pye wa yrāṅ na, n loo nde yāṅ ta tēn, n naa ye laam too ke ne, ye ma n naa faha ke wāpyeṅ ne ye.

¹⁴ Ndoo ge le cā, ta yirfua ntīhī ge kua kua wa. Wo Yīṅfua Yesu ba ra cāā yar yaha wa le ne.

¹⁵ N ga nii kuā yir, n naa ye yar le Yesu kānde wūhū ne. Ke syi n ma ba yee n wee ye, ye laam n waha naa n too koo kai- ngīi bye na yalebye.

¹⁶ Wo ye yar ma yee, kacān wee wo Yīṅfua Yesu fāngangbāṅ na ye, u ga ba dur ba kāntraha nge na. Cīinde ne. Nkāy too ye yar ngīi, nawee waa laam wūhū sē kē tuu gbihi pāā ta mii ngbāy dyaṅ ye. Nkāy too ye yar, cīinde ne. Wii ge Yesu nayōr yāā yīnde ne.

¹⁷ Wo Tuhufua Yāhā ba nagboho ta Yesu na ma ba ta, cāā- mpāy n yehe u na palpal; wo ba pye loo nde pyesaha wo. Yāhā yīmbui n yī cāā- mpāy laam wo ma yee: «Ta Dya kē nwo ne, u ntāṅ dye gboho ter ra tāy. Woo u ra laam yīn yalebye.»

¹⁸ Wii ge le yīmbui nde luhu, le ba yir yāhāyīṅ kue ye. Loo yale nde wo, wo pye Yesu ne ke yāṅ yīṅ na. Koo yāṅ nge nii Yāhā yāṅ.

¹⁹ Loo nde n ta, Yāhā kaplāṅ tōrfa pe bii kai- nkāy cāā yar yaha faale cāā na, wo n ke cā laha ma cā cīinde wūhū kē. -Ye ndityuhu yaha ke na ye ke luhu yō! Ye sē yāā, koo kaplāṅ ngīi ma wo ye mii naaloho cāā- dyaṅ wam fla gaa wo, ke nii n tar yainsaha n sya ba dar, yīṅ yē yrompua* n yi u cāā- le wo laam wo.

²⁰ Lii le ma yīṅ, ye cā ye yee, Yāhā kaplāṅ tōrfa pe kaplāṅ nkāy yrūhū yaha Yāhā sabangbāṅ wo, waa saha ke yīntaha cā u ya ya, u waha ke tōr yar waa na ye.

²¹ Ye sē yāā, koo kaplāṅ ngīi, nawee waa laam wūhū sē kē ye. Ke yi mpāy yē wo, Yāhā Yrā pye pe ne, ma naa pe yar ke Yāhā kaplāṅ ne pe n naa ke tōr nawee- ye.

2

Mpāy ma pe Yāhā kaplāṅ cīinde wūhū le kawar wo (Judī 4-13)

¹ Faale cāā na, kawar Yāhā kaplāṅ tōrfa pye yāā Yiifee- laam wo. Koo syi dyaṅ, kawar kaklahafa ga ba pye ye laam wo. Pe ga ba pay yir kawar kaklaha nkāy ter ne ye laam wo, ye saa cā ge cā ye. Koo kawar kaklaha ngīi ga ba nawee- yīntar figi pe kē. U Yīṅfua wii ge tuu ba

* 1:19 1.19 Woo yrompua nwo wāyi, Yesu wādurba yale kē.

pe kawar kaklahafa mii sya yaha, pe ga ba dur pe u wīi sye. Loo kapee nde wīi na, pe wīi ga klaha- kirkir.

² Nawee- busāā ga ba naa n taha pe na pe naa n yār pe laampee kānde wo pe ne, pe maha naa tyatyāhā pye mii pe dyaŋ. Poo mii ga ba ta nawee- n naa n yee, a Yesu cīinde sē n tāy ye, u kānde sē maha yō ye.

³ Pe ga ba naa kawar wūhū pāā ye ye, pe ye war wlaŋ naa n sya ye ye. War wīi ya le n tāy pe ye. Yāhā gii ke nawee- sāhā, ke pe sēŋ yaha, ma n pai pe pēn; ke sē sā wāy ye.

⁴ Ye sē yāā, faale cāā na, yāhāyīŋ tēnlehe mpāy ge pe bii kapee pye, Yāhā sē tyii pe na ye. Ke pe yigi ma pe ta yaha wam teele laam wo, pe n nii kasāhā per sēŋ ke fla na.

⁵ Ye -sē maha yāā, faale wo, Nuwe cāā na Yāhā sē bii tyii koo cāā driyēfa na ye. Ke bii langbāŋ yi tā koo cāā driyē naweepee- kur bye na ma pe boo. Nuwe woo ya, u naa kānsroŋ yar nawee- na. Yāhā n ta woo yīŋ n waha wloho yi le wo, woo tesē nawee- kuasīi mpāy ne.

⁶ Ye sē maha yāā, faale Sodōfa tesē faale Gumorfa ne, Yāhā kasāhā too pe na, ke n pe pēn, ma pe wīi kua naa ne. Yāhā ke koo ngīi pye, ke le yar, ke ga ba naweepee- bye pye ke syi.

⁷ Yāhā n Lote woo ta, u n wloho yi le wo. Lote naa kasroŋ pye. Ke fla naweepee-

pe naa pe troho tāhā mii, le naa Lote yaa.

⁸ Lote bii naa n sroŋ. Tuu -sē pye naweepee- mii laam wo, ma naa kaplāmpee- luhu pe yē na, ma maha naa pe kapee- yāā pe naa n pye, loo nde sē naa n tāy Lote ye ye, le naa u laam wlāhā ma sya naa u fāy.

⁹ Ye ma koo ngīi bye yāŋ, yaa cā mpāy pe n taha Yāhā na, Yāhā cā ke ga waha lii pye pe n waha wlohoysisaha yāā wāfāy wo. Mpāy pe kapee- pye, Yāhā maha cā ke ga lii pye, ke ba pe pēn ke kasāhā per wo.

¹⁰ Mpāy pe pe ya laam wūhū ya pye, ke wee gbεgbε ye, mpāy ne pe n yee waa ter wee poo yīnfua ye, Yāhā ga ba poosyifa mii pēn.

Kawar kaklahafa mpāy wīi tē pāā ye ye, pe bye ma koo syi; pe sē n fya ngaa na ye. Yataŋ gboho pe na. Pe sē maha n luhu waa ye ye. Pe sē n fya ge fya yāhāyīŋ naweeyōm wātyehe na ye.

¹¹ Yāhāyīŋ tēnlehe ge pe sya ma fānga ne, ma maha waha n yia kai- busāā na, ma ta ter pe kawar kaklahafa mii na, poo mii ge sē n sya yāhāyīŋ naweeyōm tyehē Yīnfua tāy ye.

¹² Poo kawar kaklahafa mii, pe sē laam ga ma cā nkāy pe n pye kapee kē ye. Pe ma wlaha wān ne wāceŋ, kacān wee pe ye ye. Te wīi ma lii ne, nawee- pe te par- yigi naa n boo. Poo kawar kaklahafa mii tyehē nkāy pe n tyehē, pe sē ke yīntaha cā

ye. Pe wīl ga ba klaha- mii too wlaha wān nde wāṅ ter syi dyaṅ.

13 Kapee- nkāy bye pe n pye, ke ga ba dur cīn tā pe na. Tefen ya re n tāy pe ye. Pe re pye yaiwaha na nawee- yīnde na. Ya'a nanihi dir soho, poo mii ma pye ye nsoho wo, fyar ga ye yigi pe wīl ne. Le ne nii mii faafīl dyaṅ teewole ne le na.

14 Pe ma cōo yāā yīnde ne, pe ga naa u yāṅ, pe naa u wāke wīl loo ga. Pe sē kapee- pye n yai ye. Mpāy pe sē waha kānde nen yār ye, pe pe wlaṅ n le kapee- wāpyeṅ wo. Pe ga waha pye mii pe wale yāā, loo ya le ma pe laam wo. Yāhā kasāhā too wa pe na!

15 Kānde lii le sroṅ, pe loo miy yaha ma -sē plaha. Bosor dya Balaam tuu bii kāmpee lii yār faale cāā na, loo kāmpee ne pe gbe. Wale wāyāā wīl bii gboho Bosor dya Balaam laam wo, u n sya kapee pye le wale kur ye.

16 Tuu sē luhu Yāhā ye ye, Yāhā -sē le kuān u ne. Ye cā kānkoṅ sē n pāā ye rehe? U Balaam tuu naa n gaha u kānkonsyoho ne u nafāā tēntēsaha wo, Yāhā n ta u kānkonsyoho n nawee yīmbui gbe ma kuān u kaicāfua Balaam na, ma u ta u n u nafāā tēn nde wīl miy yaha.

17 Poo kawar kaklahafa mii ma mii plii rii syi dyaṅ te waha, loho wee te wo ye. Pe maha ma mii sesaha dyaṅ ke wō, teflaha n ke gbe ter, ke

sē yāā pa ye. Wam teele lii le ma kacān wee pe wam ter na ye, Yāhā ga ba pe ta koo fla na.

18 Yataṅ kaplāṅ ya ke n yi pe yē wo, kaplāṅ nkāy yīṅ wee ke na ye. Pe kawar kaklahafa mii pe yār n tāy pe ye. Pe pe kaplāntāhā ta ma nawee- wlaṅ n le pe kapee- wāpye kānde wo, nawee- mpāy pe fe dye Yesu kānde wō.

19 Pe pe wlaṅ, a loo ga ta pe n wloho yi yāmpar ter bye wo. Poo ge -sē mii, pe saha fer sya kapee- wāpyeṅ koho wo ye, kapee- nkāy ke pe le gbā wo. Ye cā ma yee, kai lii wīl ma gboho ter mboo wii laam wo, maa nii loo kai yāmpuai.

20 Ye sē yāā, Yesu Crise wii u ma wo Syayahafua, ma maha ma wo Yīṅfua, nawee- mpāy ma u wīl cā, u wīl ga pe ta, pe n driyē wūhū ngīl yāā pe ke miy yaha. Pe ma ke kapee- wāpyeṅ miy yaha, ma -sē maha ba pe ya dur ta, koo kapee- ngīl n maha yia pe na, pe wīl ga pee le ter faale yaha, faale gii pe sē ba u Syayahafua Yesu Crise cā wa ye.

21 Pe ma ne yee, pe sē le kānsroṅ yāā cā ge yāā cā ye, loo ne ga puar pe na, le ta ter ke yagaa na, pe le kānsroṅ cā, ma le sye, poo saa luhu Yāhā yē kaplāṅ ye ye, kaplāṅ nkāy ke cāā yar pe na.

22 Pe wīl ga ba nii kra plāhā nge ne ke n yee: «Pūū tuu ba ngii tu yi yaha, u dur ba ke gbe di.» Ma suhu ke

nampyen nge ne ke n yee: «Tyε wii tuu yi layūhū laam wo ma nii gbεgbe, u nwo tuu dur ga nii u ya kloŋ far wo.»

3

U Syayahafua wādurban

¹ Ta naambiyām, ta saba syān wuhu kē yagaa tē yrūhū wāā ye kē. Ya'a yāā, tē nii ye laam too ke kai- ngī ne pe saba syān mii byε wo, n n traha ye kacān yāā ye waha naa laam wūū.

² Loo na, ye ga naa ye laam too faale cāā Yāhā kaplāŋ tōrfa kaplāŋ na, nkāy pe bii cāā pāā yaha; ye ga maha naa ye laam too wo Yīnfua kaplāŋ na, woo wii u ma wo Syayahafua. Koo kaplāŋ kē, Yesu tēnlεhe naa nawee-klaha ke ne. N n traha ke bye ma n faha ye na ye.

³ Lii le ma yīŋ, ye cā driyē kuayale wo, nawee- mpāy ter ga ba yir, pe naa pe troho tāhā pe ya laam yor wo. Pe ga ba naa ye ler, pe naa n yee:

⁴ «Ye Syayahafua sē naa n yee la, woo ga dur ba? Ha u -sē maha kuee na? Mpāy pe pye ye wāε, ma naa u Yesu wādur sēŋ, pe byε sē ku tāŋ la? Ke driyē -sē nge nantāŋ ke ya kai na, mii ke wātāhā cāā dyaŋ!»

⁵ Kai laa -sē nde, pe le sye, ma yīmpε tyīn tā ma yee poo sē le cā ye, loo ne nde: Kai- byε fegbecāā na, Yāhā kapān ne le ta yāhāyīŋ n nii kāntraha ne, ma maha ta loho n nii ke ya ya, kāntrawaha ne ke ya ya.

⁶ Yāhā kapān n bii ta sesangbāŋ gaa n too ma sya langbāŋ yi, ma pe kāntrahafa byε wī kua.

⁷ Yagaa yāhāyīŋ tesē kāntraha ne, too nde maha ma le Yāhā kapān koho wo, per gaa n sya ba nɔ, per gii te n pai suhu naa wo. Ke per, mpāy pe sē n luhu Yāhā ye ye, Yāhā kasāhā ga ba too pe na, pe wī n pye klaha-tāŋ.

⁸ Ta naambiyām, katε nen laa ma, ye ma syi le n faha yāā ye na ye: Ye sē yāā, Yāhā ye per neŋ wātyī ma mii dyε- yībua dyaŋ; dyε- yībua wātyī -sē ma mii per neŋ dyaŋ.

⁹ Yāhā yē ter lii ne, le sē n too mii mpāy dyaŋ pe le wātoo wī wūū mii ye. Yāhā ke koho ta ke n yīn yii wī na. Ye sē yāā, ke sē n traha nawee nen waa wī ge n klaha- ye. Ke n ke nawee- byε n waha yāŋ cā, pe le sya pe cā pe kapee- sē yō ye, pe ke wāpyen miy yaha.

¹⁰ Yīnfua wādurba per -sē ma ke n pai, koo per nge ga ba nawee- fe gbe mii yuhu wāŋ syi dyaŋ. Koo per nge na, yāhāyīŋ ga ba gbe tā gblen gaa ter syi ne, kii syi ke ga nawee- ta pe n fya. Naa ga ba yāhāyīŋ wān nde byε suhu muu, ngaa ge saa ba pye ye. Kāntraha tesē ke wān byε ne, ngaa saa ba pye ye.

¹¹ Tee cā wān nde byε ga ba suhu, -ye kacān yāā ye troho wātāhā na! -Ye naa Yāhā ke ye laam fānga byε

ne! -Ye naa n laha ye kānkai-byε wo!

¹² -Ye naa koo pye, ye naa ke Yāhā per sēŋ. Tee ga waha yia nkāy byε na, -ye yii waha, ye naa koo byε pye, koo per n pa farfar. Koo per nge gii, naa ga ba yāhāyīŋ kua, ke naa kar-wran n yāhāyīŋ wān nde byε yēy tāŋ.

¹³ Yāhā -sē yē ter wo ye ma yee, ke n pai yāhāyīŋfāŋ gaa tāhā wo kē tesē kāntrafāŋ gaa ne. Koo kāntrafāŋ nge na, kai- nkāy ke sroŋ, nawee- byε ga ba naa koo ya pye. Koo kē too n sēŋ.

¹⁴ Ta naambiyām, ke per ke nge ke sē nɔ wa ye, -ye yii yigi, ye ye troho wātāhā ter ta ke n yō Yāhā yīnde na. Ke per ma nɔ, laa wāpee ma n pye ye kue ye ye. Loo ga ba ta, ye laam n tege nii teele nen wo.

¹⁵ Ya'a yāā, wo Yīŋfua u nii kuee wādurbaŋ ne, -ye cā ye yee, u n ke nawee-byε pe waha syayahasaha yāā. Yāhā laantor wāā Yesu tēnlehe Pɔl kē. Woo wii u ma wo Yesu kāndeyārwebua. Woo bya Yīŋfua wādurba wīl yāā yrūhū yar ye na saba wo.

¹⁶ Saba mpāy byε wo tuu yrūhū nɔ wāā nawee- kē, u ma ga Yīŋfua wādurba wīl pāā, u ma ne loo nde ya pāā, lii tē pāā yar ye na nde. Pɔl saba wo, kaplāŋ nkāy ma ke wāwar sē n tāy ye. Mpāy - sē koo kaplāŋ ngīl figi le pe yor wo, ma nii ke tōr pe laam wātōr. Loo nen ya pe maha n

pye Yāhā sabangbāŋ kaplāŋ nkāy ne, ke bii cāā yrūhū yaha wa. Poofa mii, pe sē laa cā ye, pe laam wo pe sē Yāhā ta pe cīinde Yater ye. Pe ya wīl ne, pe n klahā- ke syi.

¹⁷ Ta naambiyām, yii poo na, n ye yar laha yagaa. - Ye yii yigi, mii loo sē ne ye, mpāy pe sē cīinde cā ye, pe kawar kaplāŋ ga ba ye ta, ye n plaha ye le kānyīl miy yaha, kānyīl lii tee ba cāā maha yigi klue sīl.

¹⁸ Tee yai ye naa lii pye, le nde: -Ye naa n gaha yahasee ye, wo Syayahafua maha wo Yīŋfua Yesu Crise wīl wācāŋ ne tesē u laantār ter wāyar ne nawee- na!

U myaha yai nawee- byε pe naa ke sey yagaa, ke maha kuee yai tāŋ koo syi ke kuāŋ ne. Amen, le nii ke syi.

Nsân saba cir kaplân

¹ -Ye yân, kai- nkây tē ga yar ye na, ke wii wīl pāā tuu cāā pye wa kai- bye fegbecāā yaha. Woo kē Yāhā Dya Yesu Crise ne, tesē u kaplān nkây ke cīnde yrā wāā nawee kē. Tuu pye kântraha na, wo ba naa u yē kaplān luhu, wo naa u yāā yīnde ne, wo sē u yān naa n yai ye, ma sya naa koho tē u na.

² Woo kē u cīnde yrā wāāfua. Wo u yāā yīnde ne, koo kē wo u wīl pāā ye ye. Woo kē u pye Yāhā tāy, ma pa cīnde yrā ne, lii wākuayāā wee le na ye.

³ Woo wii too yāā yīnde ne, ma u yē kaplān luhu, wo u wīl yar ye na. Wo n traha ye seefar le wo ne. Ye sē yāā, wii seefar le Yāhā ne, tesē ke Dya Yesu Crise ne, ke syi ne ye ga nii wo wān syi dyan.

⁴ Wo kai- ngīl yrūhū n yar ye na, le ma wo ye nuhungbān.

Yesu kānde wāyār cāā-wo

⁵ Yesu tuu wo klaha lii ne, le nde, waa le yar ye na. Yāhā ma cāā-, wam wee yāā ke na ye.

⁶ Wo ma yee wo seefar le Yāhā ne, ma -sē maha n yār wam wo, wo sē laha ye. Wo ma kawarfuafa, wo sē cīnde ke ye.

⁷ Yāhā ke -sē ma cāā- wo, wo ma -sē n yār ke cāā- wo, wo wāā le wii ne. Yāhā Dya

Yesu ntān mpāy pe woo, pe wo kapee- bye yee laha n kāā wo yīn na gbεgbε.

⁸ Wo ma yee wo sē kapee laa ge pye yāā ye, wo plaha wii ya, cīnde wee wo wīl laa na ye.

⁹ Kapee- nkây too pye, wo ma -sē ke pāā yi Yāhā ye, ke ga tyii wo kapee- foho na ke kuān ne. Āwā, Yāhā yee, ke ga wo kapee- bye yee laha kāā wo yīn na. Yāhā sron, ke sē dur n yi ke kapān kur ye ye.

¹⁰ Wo ma -sē yee wo sē kapee- pye ye, wo Yāhā ta kawarfuafua, ke kapān sē nii gbāā wo laam wo ye.

2

¹ Waa u pii ne, n kai- ngīl yrūhū n yar ye na, ye ma syi ye ba naa kapee- pye ye. Wii ma -sē kapee pye, koholefua ma, u sē kapee pye yāā ye, u ga ba dye ye kuε ye u Yāhā syii ye kē. Woo kē Yesu Crise ne, woo wii u sron.

² U ba ku mpar draha wo wo kapee- wāpye wīl na. Loo n ta, Yāhā n ga wo wānar sya wo ye wo kapee- wāpye wīl na. N sē yee wii ya kapee- ye, nawee- kur bye kapee-.

Wii u seefar le Yāhā ne

³ Kānde lii Yāhā le ta, wo ma le katan yār, wo ga cā wo ma Yāhā ne.

⁴ Wii ma yee woo ma Yāhā ne, u sē -sē le kānde katan yār ye, woofua ma kawarfuafua. U Yāhā cīnde fla sye.

5 Wii u -sê Yâhâ laam wîi pye, Yâhâ wîi sron n tây woofua ye cînde. Wo laam wo, nawee tuu ga waha pye mii u cã u seefar le Yâhâ ne, loo ne nde:

6 Wii ma yee woo seefar le Yâhâ ne, u yai u naa u troho tâhâ Yesu yor wo.

Yâhâ kânde katanfuẽ

7 Naambiyâbuam, lii tẽ ga yrûhû yar ye na, Yâhâ kânde katanfuẽ laa sê ne ye; katan lii le bii cãã yar ye na, loo ne. Loo katandyaha nde kapãn laa ne; ye le luhu yãã:

8 Le ma katandyaha, ma maha ma katanfuẽ. Lii le ta le n nii katanfuẽ le nde: Yesu Crise u troho tâhâ le wo, ye bye ne. Ye sê yãã, wam ter n kãã, le Yesu Crise cînde cãã- n ni n yehẽ wo kẽ.

9 Wii ma yee woo u troho tâhâ ke cãã- na, ma -sê tyii u nampyeŋ wîi n fûhû u ye, ufua ma wam wo nantãŋ.

10 Wii nampyeŋ ntãŋ ma dye u tây, ufua ma cãã- wo. Waa ter saha kapee wãpyeŋ yãŋ gbe woofua pyer na ye.

11 Wii ma -sê tyii u nampyeŋ wîi n fûhû u ye, ufua ma wam wo, u u troho tâhâ wam wo, u sê u ya kakue cã ye, pe wam u ta u n nii fûũ wãŋ syi dyanŋ.

Driyẽ wûhû, Yâhâ wûhû ne

12 Waa u pii ne, n saba nwo yrûhû ye kẽ, ye le cã ye yee, ye kapee- yee laha kãã wa ye yîŋ na gbegbe Yesu kãmáy na.

13 Yii mpây tee ma wãle, n saba nwo yrûhû ye kẽ, ye cã ye yee, wii tuu pye ke kai- bye fegbeyale wo, ye u wîi cã yigi.

Yii mpây tee ma naanfãm, n saba nwo yrûhû ye kẽ, ye cã ye yee, Setane wii u ma sãndãpee yîŋfua, ye u yia.

14 Waa u pii ne, n saba nwo yrûhû ye kẽ, ye cã ye yee, ye wo Tuhufua Yâhâ wîi cã yigi.

Yii mpây tee ma wãle, n saba nwo yrûhû ye kẽ, ye cã ye yee, wii tuu pye ke kai- bye fegbeyale wo, ye u wîi cã yigi.

Yii mpây tee ma naanfãm, n saba nwo yrûhû ye kẽ, ye cã ye yee, laam ma ye ye Yâhâ wûhû kue ye.

Ye Yâhâ kapãn sya le yaha ye laam wo, ye maha sãndãpee yîŋfua yia.

15 Ye ma syi ye taha kuee driyẽ wûhû na ye faha Yâhâ yaha ye. Ye ma syi ye yînde n yi too driyẽ ngaa na ye. Driyẽ wîi ma n tây wii ye, wo Tuhufua Yâhâ wîi saha tây ufua ye ye.

16 Driyẽ wãn nde bye nde: Kapee- nkây bye nawee tuu ga n yigi u laam wo, tesê yînde wîi ne, ma suhu yatan ne wale wãn kue ye, too nde sê n yir Yâhâ fla na ye, te n yir driyẽ nge goo laam wo.

17 Ke driyẽ -sẽ nge, ke n pai kua kãã ke wān ne te yĩnde yigi nawee- kē. Mboo nawee, ma'a -sẽ Yāhā laam wĩ pye, maa cĩnde yrā yāã Yāhā Yai wo, wākuayāã wee loo na ye.

Wii u ma kawar Crise

18 Waa u pii ne, ke driyẽ kuayale nɔ wa. Ye le luhu yāã, u kawar Crise yai u yi ke driyẽ kuayale wo. Yagaa, nawee- mpāy ma wa, pe nihi. Wo ga waha poo mii bya yee kawar Crise. Mboo wii ma koo fla yāŋ, maa cã ke driyẽ kuayale nɔ gbe taha.

19 Poo nawee- mii, pe yi wo nklāŋ wo, pe laam sē -sẽ pye wo wāŋ ne wācɛŋ ye. Pe laam ma ne pye wo wāŋ ne wācɛŋ, pe ne ga kuee wo ne. Pe pe ya cɛr yi wo nklāŋ wo, wo sē le cã laha la yagaa ma yee, pe sē pye wo ne cĩnde ye?

20 Yii poo na, Yāhā gii ke laha ke kānkai- bye wo, ke Yāhā Yrā le ye laam wo, koo kē ye n Yāhā cĩnde cã.

21 Ya'a yāã, tē saba nwo yrūhū ye kē, le sē nii mii, ye sē le Yāhā cĩnde cã ye. Ye Yāhā cĩnde cã, ye maha cã ma yee, kawar sē n yi cĩnde wo ye, loo ne ta n u saba yrūhū ye kē.

22 Nawee wii syi -sẽ kē u ma kawarfuafua? Woo kē wii ne u n yee, a Yesu sē kē u Yāhā Yĩndefua Crise ne ye. Woo kē u ma u kawar Crise, u wo Tuhufua Yāhā wĩ sye, ma maha ke Dya sye taha le na.

23 Ye cã ma yee, wii ma Yāhā Dya sye, u Yāhā bya sye. Wii ma le sya u laam wo, ma maha le pāã nawee- yĩnde na ma yee, Yāhā Dya kē Yesu ne, ufua ma Yāhā bya ne.

24 Loo ne, yii, Yāhā kaplāŋ nkāy tee cãã luhu, -ye ke le yaha ye laam wo! Koo ngĩ ma kuee yai ye laam wo, yaa nii loho saa naa n yi ye nsoho wo, Yāhā Dya ne tesē Yāhā ne ye.

25 Yāhā Dya tuu -sẽ yee woo ga ba ngii wāã wo kē, koo kē cĩnde yrā ne, lii wākuayāã wee le na ye.

26 Mpāy pe n ke pe ye wlāhā le pe kāmpee wo, n kaplāŋ ngĩ yrūhū ye kē poo wĩ na.

27 Yii poo na, Yesu Yāhā Yrā le ye laam wo, le n kuee yai ye laam wo. Yāhā Yrā le -sẽ ma ye laam wo, ye maha yai la, ye naa waa ter kaklaha luhu? Aye rɛhɛ! Ye cã Yāhā Yrā ne, le ye klaha kai- bye ne. Cĩnde wūhū ya le ye klaha, kawar wūhū sē kē ye. Loo na, ye nii loho ma n naa n yi ye nsoho wo Yesu ne ye, mii Yāhā Yrā le ye klaha le ne mii.

Yoo syi u ma Yāhā puee?

28 Āwā, waa u pii ne, ye nii loho ma n naa n yi ye nsoho wo Yesu ne ye! Wo ma nii loo pye, Yesu ma ba fe gbe yi per gii, wo laam ga ba tege nii tee nen wo, fyar saa ba wo yigi u yĩnde na ye.

29 Tee cã u Yesu Crise sroŋ, u sē kapee pye yāã ye, ye yai

ye maha cā ye yee, nawee wii kānde ma sron, Yāhā puee kē woo ne.

3

¹ Ye cā wo wī le n tāy wo Tuhufua Yāhā ye mii, wo ntān sron dye ter ke tāy, ke n sya wo yee ke pii. Cīnde ne, Yāhā pii me wo ne. Nawee-bye sē le cā ye. Ya'a yāā, mpāy sē wo yān Yāhā pii ye, -ye cā ye yee, pe sē cāā wo Tuhufua Yāhā cā ye, koo kē.

² Naambiyām, nanga nge na, Yāhā pii me wo ne. Too -sē ga ba nii ngii sukūhū gaa laam wo, waa sē loo cā wa ye. Too lii ya cā, loo ne nde: U Yesu Crise ma ba dur ba, waa nii u wān syi dyan, wo ba u sron yāā yīnde ne.

³ Wii u koho taha yaha u Yesu wāpan na ke syi, u u laam gbihi n ta yalebye, pe n yō mii Yesu laam dyan.

⁴ Mboo wii ma dye kuee kapee- wāpyen wo, ma wee yīmbui nen na Yāhā ne ye, kānde lii Yāhā le ta, ma loo sye. Ma sē yāā, kānde lii Yāhā le ta, le wāsyen ma kapee.

⁵ Ye cā Yesu woo wii u sē kapee pye yāā ye, u pa maa wo kapee- yee laha kāā wo na.

⁶ Loo na, wii ma nii loho sē n yi pe nsoho wo Yesu ne ye, ufua saa naa kapee- pye nantān ye. Wii ma -sē nii kapee- pye, ufua sē Yesu cā cīnde ye, u sē maha u wī war ye.

⁷ Waa u pii ne, ye ma syi waa n ba ye wlan u ye le u kāmpee wo ye! Wii ma

kasron pye, woo ge sron mii Yesu wān syi dyan.

⁸ Wii ma nii kapee- pye, sāndāpee yīnfua Setane puee kē ufua ne. Ye sē yāā, u sāndāpee yīnfua yir ma nii kapee- fla ya pye. Yāhā Dya -sē pa u n pai u sāndāpee yīnfua tēmpee pye klaha-tān.

⁹ Wii Yāhā u ta u n dur see laanfāyōm ne, u saa naa kapee- pye ye. Ma sē yāā, ma'a dur see laanfāyōm ne, fānga gi Yāhā Yrā ke wāā ma kē, ke ga kuee yai tān ma laam wo. Yāhā ke ma ma Tuhufua, ma saa naa kapee- pye ye.

¹⁰ Lii le Yāhā pii war n yi sāndāpee yīnfua pii ne, loo ne nde: Wii ma yee u sē kasron pye ye, tesē u nampyen wī sē maha n tāy u ye ye, Yāhā puee sē kē usyifua ne ye.

Ye tyii ye ntān n naa n dye yii tāy!

¹¹ Yāhā kapān lii tee cāā luhu loo ne nde: Ye tyii ye ntān n naa n dye yii tāy!

¹² Ye sē yāā, faalefa Kayē bii u ya ta sāndāpee yīnfua puee, ma u cīfua gbā boo. Wo ma syi wo nii Kayē wān syi dyan ye. Nwa ta u n bii u cīfua gbā boo? Kayē pyer bii pee. U cīfua woo pyer -sē bii yō.

¹³ Wo nna, ya'a yāā driyē ngefa pe ye laha, ye ma syi le n ye fe gbe ye!

¹⁴ Wo cā ma yee, yagaa wo sē maha wee mii wo ku ye, wo ma cīnde yrān na Yāhā yīnde na. Ya'a yāā too le pāā

ke syi, wo nampyeṅ- ntāṅ me pe dye wo t̄āy, loo ne. Wii ma yee u nampyeṅ ntāṅ sē dye u t̄āy ye, u maha ma mii u ku Yāhā yīnde na.

15 Wii ma u nampyeṅ-laha, naboofua kē u ne. Ye le cā, cīinde yrā lii wākuayāā wee le na ye, le wee usyifua ye ye.

16 Ye sē yāā, Yesu tuu wo gbā sya ma ku, koo syi kē pe n yee, nawee ntāṅ sroṅ dye u nampyeṅ t̄āy cīinde. Loo ne, Yesu tuu yar wo na ke syi, wo bya yai wo yāṅ Yesu na. Wo sē wee yrāṅ na wii ya wī na ye, wo ma yrāṅ na wo nampyeṅ- wī na.

17 Mboo walefua, taa ma nampyeṅ yāā fēn laam wo, ma'a yīmpē tyīn t̄ā u fēn na, maa waha yee la, Yāhā ntāṅ dye ma t̄āy?

18 Waa u pii ne, ye sē yāā, ma'a yee ma nampyeṅ ntāṅ dye ma t̄āy, pe sē yee ma naa le pāā yē ya ne ye. Ma'a ma nampyeṅ yāā fēn wo, maa waha yia lii na, le pye u kē, u n cā u ntāṅ dye ma t̄āy cīinde.

19 Wo ma nii loo pye, waa cā wo ma Yāhā ne cīinde. Wo ma nii loo pye, wo laam ga tege nii tee nen wo, wa'a n pāā Yāhā ne.

20 Wo laam ma sya n wlāhā wo kapee- wāpye wī na, wo yai wo cā wo yee, Yāhā ter wo laam wāwlāhā wī yaha, ma maha kai- bye cā wo na.

21 Naambiyām, loo na, wo laam ma yee pe sē n wlāhā ye, wo laam ga tege nii tee nen wo, wo n waha pāā Yāhā

ne.
22 Wa'a lii nar ke ye, ke ga le kai pye wo kē. Wo ke kānde katanṅ yār ma maha n luhu ke ye. Lii le n t̄āy ke ye, loo ya too n pye; koo kē ke -sē ne le kai pye wo kē.

23 Ke yee ke kānde lii ta, wo naa le yār le nde: -Too ke Dya Yesu ta wo Yater, too tyii wo ntāṅ naa n dye wii t̄āy mii Yesu wo yar le ne mii.

24 Kānde lii Yāhā le ta, wii ma le katanṅ gbihi yigi klue sī ne, ufua ma Yāhā ne, Yāhā bya ma ufua ne, loho saa waha naa n yi pe nsoho wo ye. Wo -sē ga waha pye mii wo cā wo yee, Yāhā ma wo ne? Yāhā Yrā lii le ma wo laam wo, loo le wo ta wo n le cā.

4

Yāhā laam wī pyefa tesē ke napī laam wī pyefa ne

1 Naambiyām, mpāy bye pe n yee, a Yāhā Yrā ma poo laam wo, ye ma n cāā le sya pe ye cīinde ye! - Ye pe naha yāṅ, ke ma pye Yāhā Yrā ma pe laam wo cīinde. Ya'a yāā tē ye yar le ne, kawarfa mpāy pe pe ya yee Yāhā kaplāṅ tōrfa, pe tee mii pe yi driyē nge tebehe bye wo, ma sya nihi ter.

2 Tee ga pye mii ye waha naa n cā Yāhā Yrā ma pe laam wo, le nde: Wii u nawee- yar ma yee, Yāhā Dya Yesu woo kē, u see ba wo ye nawee, ye ga cā Yāhā Yrā ma woofua laam wo.

3 Wii ma -sē loo sye, ye ga cā Yāhā Yrā wee woofua

laam wo ye. U kawar Crise laam ter pe ma u ye. Ye u kawar Crise wāpa wī luhu driyē wo. Tee -sē cā yagaa, u pa wa.

4 Waa u pii ne, yii mpāy tee ma Yāhā wām, ye yia pe kawarfuafa mpāy na pe pe ya yee Yāhā kaplāṅ tōrfa; pe sē waha ye wlāhā, ma ye le pe kāmpee wo ye. Ya'a yāā ye waha yia pe na, ye cā Yāhā Yrā ma ye laam wo, koo kē. Loo fānga ter fānga gii yaha ke ma poo laam wo.

5 Poo me mpāy syi ne pe sē Yāhā cā ye, driyē nge pii me poo ter mii ne. Koo kē pe n nii driyē nge ya yor pāā, driyē difa n nii n luhu pe ye.

6 Wii poo na, Yāhā pii me wo ne. Wii ma Yāhā wī cā yigi, woosyifua wo kaplāṅ luhu. Wii ma yee u wee Yāhā ne ye, usyifua saa naa n luhu wo kaplāṅ ye ye. Mpāy pe ma cīnde Yrā ne pe laam wo, tesē mpāy ne pe kawar wī yigi yaha pe ya laam wo, waa waha naa pe war koo syi.

Wo ntāṅ wādye Yāhā tāy

7 -Too tyii wo ntāṅ n naa n dye wii tāy! Ye sē yāā, nawee- ntāṅ wādye wī pe ya tāy, Yāhā kē ke n pai loo nde ne. Wii nampyeṅ ntāṅ ma dye u tāy tesē Yāhā ntāṅ ne, Yāhā puee kē ufua ne, Yāhā ma u ne.

8 Wii ma waa ntāṅ wādye wī sye u ya tāy, ufua wee Yāhā ne ye; Yāhā koo -sē ma nawee- wāyōṅ wī na.

9 Wo ntāṅ dye Yāhā tāy, ke n le yar wo na mii, le nde: Ke ke Dyapuai nen ya nō wāā kāntraha na, ma yee too ba cīnde yrā yāā u Dya kāmāy na, lii wākuayāā wee le na ye.

10 Poo ntāṅ wādye wī ne nde: Yāhā ntāṅ sē me pe dye wo tāy ye, wo ntāṅ poo me pe dye Yāhā tāy. Loo ne ke n ke Dya nō wāā u n ba ku mpar draha wo, ma wo kapee- gbe kāā wo yīṅ na.

11 Naambiyām, le ma pye wo ntāṅ dye Yāhā tāy koo syi, wo bya wo yai wo ntāṅ naa n dye wii tāy.

12 Waa sē Yāhā yāā yāā yīnde ne ye. Wo ntāṅ ma - sē dye wii tāy, nawee- bye ga le yāā gbaa na pe yee, Yāhā ke niisaha ta wo laam wo, pe maha ke ntāṅ wādye ter yāā wo ye.

13 Yāhā ke Yrā wāā wo kē. Loo ne wo ma Yāhā ne, Yāhā bya ma wo ne, loho sē waha n yi wo nsoho wo ke ne ye.

14 Wo Tuhufua Yāhā ke Dya nō wāā, u ba nii driyēfa Syayahafua. Wii poo na, wo le yāā yīnde ne, koo kē wo n nii le pāā nawee- bye ye, pe n le cā pe ya ndoṅ.

15 Wii ma yee u sē le wūhū ye, ma le pāā nawee- ye ma n yee, Yesu ma Yāhā Dya, Yāhā ma woosyifua nwo ne, woosyifua bya ma Yāhā ne, loho sē waha n yi pe nsoho wo ye.

16 Wii poo na, wo le war ma le cā, wo ntāṅ sroṅ dye Yāhā tāy, wo koho taha yaha loo nde na.

Yâhâ ma nawee wâyōŋ wī na. Wii u ntāŋ wādye wī ke, ufua ma Yâhâ ne, Yâhâ bya ma ufua ne, loho sē waha n yi pe nsoho wo ke ne ye.

¹⁷ Wo ntāŋ dye Yâhâ tây. Loo nde ma wo ta Yâhâ bye ntāŋ n dye wo tây, tesē wo nampyeŋ ntāŋ ne, wo ga nii mii Yesu wāŋ ter syi dyaŋ. Yâhâ laam wī ne loo nde ne. Le ma nii ke syi, kasâhâ per ma ba nō, wo laam ga tege nii tee nen wo.

¹⁸ Wāfya wī ma suhu ntāŋ wādye wī ne, ke sē wāā le ye. Ma sē yāā, ma'a fya per gii, ma cā ma yee, ma kapeefoho ma ma yīŋ na nantāŋ. Ma'a yāā raa fya kuee, ma le cā ma sē le sya cīnde, ma ntāŋ dye Yâhâ tây ye, Yâhâ bya ntāŋ sē maha dye ma tây ye.

¹⁹ Wo ntāŋ poo me pe cāā dye Yâhâ tây, koo syi kē, Yâhâ ntāŋ n dye wo tây, tesē wo nampyeŋ- ntāŋ ne.

²⁰ Wii ma yee Yâhâ ntāŋ dye woo tây, ma -sē u nampyeŋ laha, ufua ma kawarfua. Ye sē yāā, u nampyeŋ wii tuu n yāā yīnde ne, u ma yee woo ntāŋ sē dye u tây ye, Yâhâ gii tuu sē -sē yāā ye, u ga waha pye mii u yee, ke ntāŋ dye woo tây?

²¹ Yâhâ ke bii lii yar wo na ke kānde na, le nde: Yâhâ ntāŋ ma dye wii tây, ufua yai u tyii u nampyeŋ ntāŋ bya n dye u tây.

5

Driyē wūhū saa waha yia

wo na ye

¹ Nawee wii woo ma le sya wa cīnde ma yee, Yâhâ Yīndefua kē Yesu ne, ufua ma Yâhâ puee. Wii ma yee Tuhufua Yâhâ ntāŋ dye u tây, ufua yai ke pii bya ntāŋ n dye u tây.

² Too ga waha pye mii, wo cā Yâhâ pii ntāŋ dye wo tây, le nde: Ke ma pye Yâhâ ntāŋ dye wo tây, tesē ke kānde lii ta, wo ma le katan bye yār, waa cā Yâhâ pii ntāŋ dye wo tây.

³ Ye sē yāā, Yâhâ ntāŋ wādye wo tây, loo ne, wo naa ke kānde katan yār. Ke kānde katan wāyār saa kai kua wo ye ye.

⁴ Ye sē yāā, wii woo tuu ma wa Yâhâ puee, driyē wūhū saha yia usyifua na ye. Wa'a Yesu ta wo Yater, loo fāŋga ga waha wo ta, wo n yia driyē wūhū na.

⁵ Nawee wii ter syi ga waha yia driyē nge wūhū na? Wii tuu le sya cīnde ma yee, Yâhâ Dya kē Yesu ne, woosyifua ga waha yia ke na.

Cīnde lii le yar wo na Yesu Crise wī na

⁶ Yesu Crise kē wii ne tuu pa driyē wo. U pa pe n ba u tāā yi loho wo, u n maha ba u ntāŋ woo wo wī na. U sē pa ma ba dye loho ya wo ye; u pa maa dye loho wo, ma maha ba u ntāŋ woo taha le na. Wo laam wo, Yâhâ Yrā wo yar ma yee, cīnde ne le ne. Yâhâ Yrā ne le cīnde ya pāā wo ye.

⁷ Katε- tãã wo yar Yesu ma Yãhã Dya, cĩinde.

⁸ Koo katε- kē ngĩ: Yãhã Yrã tesē loho ne tesē ntãṅ ne. Ke katε- tãã ngĩ byε ke yĩṅ ma neṅ.

⁹ Nawee ma yee woo lii yãã yĩnde ne ma ba wo yar, wo sē ne le sya la cĩinde? Yãhã ke -sē wo yar lii ne, loo wee la cĩinde ma ta ter? Koo sē na, ke ke Dya wĩ yar wo na?

¹⁰ Loo nde na, wii ma Yãhã Dya ta u Yater, ufua le cã laha u laam wo ma yee, Yãhã ke wo yar lii ne ke Dya wĩ na, cĩinde ne le ne. Wii ma -sē yee u sē Yãhã Dya ta u Yater ye, Yãhã ke wo yar lii ne ke Dya wĩ na, u sē le sya cĩinde ye. Ke nii mii ufua Yãhã ta kawarfua.

¹¹ Yãhã ke wo yar lii ne ke Dya wĩ na, loo ne nde: Yãhã cĩinde yrã ta wo myaha na, lii wãkuayãã wee le na ye. Wo -sē ga waha loo cĩinde yrã yãã ke Dya kãmay na.

¹² Yãhã Dya wĩ ma pye wii laam wo, ufua ga waha loo cĩinde yrã yãã. Wii ma -sē yee, ke Dya wĩ wee u laam wo ye, ufua saha loo cĩinde yrã yãã ye.

Yãhã pii laam tege nii tee nen wo

¹³ N kaplãṅ ngĩ yrũhũ ye kē, ye n waha cã cĩinde yrã ma ye ye, lii wãkuayãã wee le na ye, yii mpãy tee Yãhã Dya ta ye Yater.

¹⁴ Wa'a n pãã Yãhã ne, wo laam ne tege nii tee nen wo. Nwa ta? Wo ma lii nar Yãhã ye, le kai ma pye ke laam wĩ,

ke ga wo wãnar luhu, koo kē.

¹⁵ Wo ma -sē cã, ke ne wo wãnar luhu, wo cã ma yee, wa'a ngii ngii nar, ke ne le kai pye wa wo kē.

¹⁶ Wii ma u Yesu kãndeyãrwe yãã tuu kapee laa pye, kapee lii le sē u cer cĩinde yrã na u kuãṅ ne ye, ufua n Yãhã nar u kē, Yãhã n cĩinde yrã wãã u kē, lii wãkuayãã wee le na ye. Mpãy kapee- ke sē pe cer cĩinde yrã na pe kuãṅ ne ye, poo wĩ ne tē n pãã. Ma -sē yee wii na, u kapee u cer kãã cĩinde yrã na u kuãṅ ne, n sē yee ye Yãhã nar u kē ye. Ye yai ye cã kapee laa ma, le nawee cer n kãã cĩinde yrã na u kuãṅ ne.

¹⁷ Kai- nkãy byε ke sē sron ye, kapee- kē Yãhã yĩnde na. Kapee- nkãy -sē ma, ke sē nawee cer n kãã cĩinde yrã na ye, lii wãkuayãã wee le na ye.

¹⁸ Wii ma nii wa Yãhã puee, u saha kuee naa kapee- pye ye. Yãhã Dya n sēṅ ufua na, koo kē. Ke syi ne, sãndãpee yĩṅfua Setane saha laa pye u na ye.

¹⁹ Driyēfa byε ma sya yee pe wee Yãhã pii ye, ma nii sãndãpee yĩṅfua koho wo, wii poo na wo cã ma yee, wo ma Yãhã wãm.

²⁰ Wo cã Yãhã Dya pa, ma ba cãã- le wo laam wo, wo n waha Yãhã cã koo gii ke ma cĩinde. Wo wãã le wo Tuhufua Yãhã ne ke Dya Yesu Crise kãmay na. Ye sē yãã, Yesu woo kē u ma cĩinde Yãhã, ma maha ma

cĩnde yrã, lii wãkuayãã wee
le na ye.

²¹ Waa u pii ne, ye ma syi
ye naa mpar wãn yãŋ Yãhã
ye! Te saha nii Yãhã ye.

Nsân saba syāṅ wuhu kaplāṅ

Syaha fla nge

¹ Ndoos kē ye Yesu kāndeyārfa yahaseefua. N saba nwo yrūhū ye Yesu kāndeyārfa yawāhā gii kē ke ma ye fla na tesē pe yawāhāfa bye ne. Ye bye ntāṅ dye ra t̄y cūnde, ndoo ya sē kē ye, mpāy bye pe le cūnde Yāhā kapān cā, ye ntāṅ dye pe bya t̄y.

² Wo Yāhā cūnde wī sya le yaha wo laam wo, le n kuee yai t̄y wo ye. Koo kē ye ntāṅ n dye wo t̄y.

³ Wo Tuhufua Yāhā tesē ke Dya Yesu Crise ne, ke ke laantār yar wo bye na, ke wo fen di, ke ke yrīṅ wāā wo kē. Ke yō wo na koo ngī ne, wo n waha taha Yāhā cūnde wī na, wo ntāṅ n maha dye wii t̄y.

⁴ Wo Tuhufua Yāhā tuu wo yar wo naa n pye mii, n ba ye yawāhāfa mpāy yāā pe n pye koo syi, ma nii n taha Yāhā cūnde na. Loo t̄y ter ra ye.

-Too tyii wo ntāṅ naa n dye wii t̄y!

⁵ Yii Yesu kāndeyārfa yawāhāfa bye, ya'a n faha kapān nde na ye: *-Too tyii wo ntāṅ naa n dye wii t̄y! Kapān nde tē yrūhū yar ye na, kānfuē sē ne ye. Le ba cāā yar wa wo na.*

⁶ Yāhā wī ma n t̄y wo ye, kānde lii Yāhā le ta, wo le

yār, koo kē. Loo kānde nde ne, pe ba ye klaha le ne. Ye yai ye naa loo yār; ye tyii ye ntāṅ naa n dye yii t̄y!

Kawar Crise

⁷ Ya'a yāā, tē ye yar kai-ngī ne, -ye cā ye yee, kawar-fuafa yi nihi driyē wo, ma sye ma yee, Yesu sē pa driyē wo nawee kadye ne cūnde ye. Wii ma yee ke syi, ufua nawee- kar n yaha, u maha ma kawar Crise.

⁸ -Ye yii yigi, ye ma syi ye ba ta, wo tēn n yi wāwaha na ye. Ya'a yii yigi, ye ga ba ye tēn dāān bye yāā.

⁹ Wii ma Yesu kaklaha gbe, ma -sē nkāy ter le taha ke na, nkāy syi ke wee Yesu kaplāṅ ye, ufua wee Yāhā ne ye. Wii ma kuee kaplāṅ nkāy wo Yesu wo klaha, ufua ma Yāhā ne tesē Yāhā Dya bya ne.

¹⁰ Wii ma pa ye ye, kaklaha nkāy ter syi ne ke wee Yesu kaklaha ne wācēṅ ye, ye ma syi ye usyifua gbihi yigi ye, ye ma syi ye naa u kue ge yāṅ ye.

¹¹ Ye ma usyifua kue yāṅ, le ma mii ye wlāhā n yār u ne u kāmpee wo.

Kaplāṅ kuasaha

¹² Kai- busāā ma ra ye wātōr wūhū ye ye. N sē n ke n ke bye yrūhū le saba wo ye. N n ke ndoo ge n ba ka ye fla na, n ga ke kai- pāā ye ye yē ne, le n nii wo bye ye nuhū wī.

¹³ Yesu kāndeyārfa yawāhāfa mpāy pe ma nwo, pe ye syar.

Nsân saba tãã wuhu kaplãn

Syaha fla

¹ Ndoo kē ye Yesu kãndeyãrfa yawãhãfa yahaseefua. N saba nwo yrũhũ mboo Gayise kē, mboo wii ntãn pe dye ra tãy cĩnde.

² Ta naambiyãbua, Yãhã n sya ma kai- n naa n yõ ma ye. Ma laam pe yõ Yãhã kãnde wãyar ne mii, ma kadye bye ke tefay yãã naa n gaha ke syi.

³ Yesu kãndeyãrfa mpãy yi ma fla na ma pa nwo, maa le pãã ra ye ma yee, ma ma Yãhã cĩnde wĩ kur ye yalebya, ma n sron Yãhã kãnde wãyar ne. Tẽ loo luhu pe yẽ na, le ba tãy ter ra ye.

⁴ Tẽ le luhu pe n yee ta pii ma pe le kãnde yãr, kãnde lii le cĩnde yar nawee- na, laa sã tãy ra ye, ma ter loo nde yaha ye.

Lii le yõ Yesu kãnde wãyar ne

⁵ Ta naambiyãbua, ma naa kayũhũ pye Yesu kãndeyãrfa mpãy kē pe ma ye fla na, ma suhu mpãy ne pe pye nampay.

⁶ Pe n sya pa, maa le pãã wo fla nge Yesu kãndeyãrfa yawãhã wo ma yee, ma n yõ poo na yalebye. N ma nar le ne, naa koho le ke syi pesyifa ye, pe n waha naa pe yrãhã yi Yãhã tẽn wĩ ne, mii kii syi dyan ke yai Yãhã ye.

⁷ Pe yir ma yee, poo ga tay naa nawee- klaha, Yesu myaha n waha yi driyẽ wo. Mpãy pe sã Yesu kãnde wãyar cã ye, pe sã ngaa sya poo ye ma pe ya koho soho ye.

⁸ Wii mpãy too -sã ma Yesu kãndeyãrfa, wo yai wo naa pesyifa koho soho pe tẽn wo. Ke syi ne, le ga nii mii wo wãã le n tẽ pe ne Yãhã cĩnde tẽn wĩ na.

⁹ N ba kapãngber laale yrũhũ saba waa wo, ma nã wãã ye fla Yesu kãndeyãrfa yawãhã ye. Dyotresu -sã sye u sã luhu ra kaplãn ye ye. Lii tuu n ke, u nii Yesu kãndeyãrfa yawãhã yahaseefua.

¹⁰ Koo kē, n ma ba ka ye fla na, kapee- nkãy bye tuu n pye u kaplãmpee- ne tuu pãã n taha wo na, tesẽ u kawar rii bye ne tuu fua n taha wo na, n ga ke bye pãã nawee- bye yĩnde na. Koo bye ya sã maha kē ye: Yesu kãndeyãrfa mpãy ma ka pe fla na nampay, u sã ne pe yigi ge yigi ye. Mpãy ma yee pe ga pe gbihi yigi, u ga maha sye pe na, u sya yee woo ga pe kar yi kãã ke Yesu kãndeyãrfa yawãhã wo.

¹¹ Ta naambiyãbua, mpãy pe ma kapeepyefa, ma'a n naa n yãn pe pyer na ye! Mpãy pe ma kayũhũpyefa, naa n yãn poo pyer roo na! Wii ma nii kayũhũ pye, Yãhã puee kē ufua ne. Wii tuu -sã nii kapee- pye, ufua sã Yãhã yãã cã wa ye.

¹² Demetrise woo na,

nawee- byε wāyĩ pãã u wĩ
 na. Tuu cĩnde pãã Yãhã
 kãnde wo mii, u -sē Yãhã
 kãnde yār ke syi, koo u
 myaha n yi. Wo bya, wo
 u yãã yĩnde ne, koo kē wo
 u miyũhũ yee nawee- ye.
 Mboo γε le cã, wo sē kawar
 fua ye, cĩnde loo roo n pãã.

Kaplãṅ kuasaha

¹³ Kai- busãã ma ra ye
 wãtõr wũhũ ye ye. N sē n
 traha n ke byε yrũhũ le saba
 wo ye.

¹⁴ N n ke n ma yãã draha
 nge wo, wo n waha yě
 kaplãṅ pãã wo syãm.

¹⁵ Yãhã n ke yrĩṅ wãã ma
 kē. Ma naambiyãm mpãy
 pe ma nwo, pe syaha no
 wãã ma kē. Wo naambiyãm
 mpãy pe ma ma fla na, pe
 nanem bya syar wo kē.

Yudi saba kaplān

Syaha fla

¹ Yii mpāy, Yāhā ye yān yi, ye ntān dye wo Tuhufua Yāhā tāy. Ke n sēn ye na, ma ye ta ye n kuee yai tān Yesu Crise myaha na. Ndoos Yudi kē tē saba nwo yrūhū nō wāā ye ye. N ma Syake cīifua, ma maha ma Yesu Crise tēntēle.

² Yāhā ke ye fēn di, ke yrīn wāā ye kē, ye ntān ke dye ke tāy. Yāhā ke kaa taha koo ngī wāpyeŋ na ye kē.

Mpāy ma pe Yāhā kaplān wā klaha n le kawar wo (Pyar syān wuhu 2.1-17)

³ Ta naambiyām, saba nwo laam wo, n sroŋ naa n ke ndoo ga wo wāsyayaha wī yrūhū le u laam wo, Yāhā ke wo sya yaha mii syi dyaŋ tesē wo sukūhū wāyāā wī ne. Kur ye, ta n yāā le puar, n loo nde ta yaha, n ye yar nde ne: Tee yii waha, ma Yesu Crise ta ye Yater mii, ye naa loo cīinde wī yān, kawar wūhū nkāy ma n wlāhā le wo ye!

⁴ Ye sē yāā, napī- mpāy ma pe pay dye wo nsoho wo, wo sē cā ye. Ye sē yāā, Yāhā kapān lii le Yāhā laantār wī pāā, poo le wā klaha ta, ma nii pe ya paha le ne pe tyatyāhā wāpye kānde wo. Pe pyer nde le ta, nawee- n cā pe Yesu Crise wī sye, woo wii u ma wo klahafua, ma

maha ma wo Yīnfua. Le - sē ma le yrūhū ta nii Yāhā sabangbān wo ma yee, Yāhā kasāhā too wa pe na. Le yrūhūyale dey.

⁵ Yīnfua Yāhā ke bii koho le Yiisrefa ye mii syi dyaŋ pe n waha fā yi Syipte klo wo, faale cāā na, ye le cā. Kur ye, mpāy pe bii sye, pe sē Yāhā ta pe Yater ye, Yīnfua Yāhā ke poo mii boo mii syi dyaŋ, ye maha le cā. Tee yāā, n nii ke pāā ye ye, n n traha n ye laam too ke na.

⁶ Ye sē maha sāndāā mii wī yāā la? Yāhā ke pe taha yīn gi na pe n yee ke kloŋ ter poo na, ma pe niisaha sye, Yāhā poo sāndāpee mii yigi pua yaha, wam teepee laa wo, wāsāhāyahayāā wee pe na ye. Pe n nii ke kasāhā per sēn.

⁷ Ye sē maha faale Sodōfa wī yāā la Gumorfa ne, ma suhu pe kānkāy kuifa bya wī ne. Pe pe ya le tyatyāhā wāpyeŋ gaa syi wo, le saa waha pāā ye. Yāhā n naa gaa ta ke n tege too pe na, ma pe suhu tān. Poo wī nde nii kayar mpāy ye, pe n pye pe wān syi dyaŋ. Naa gi wāfegeyāā wee ke na ye, ke ma ke pe sēn yaha.

⁸ Ta n ye yar, nawee- mii pe Yāhā kaplān yīntaha figi n le kawar wo, pe kapee- wāpyeŋ ma wāceŋ mpāy wī ne too pāā ter. Pe kai- nkāy wūū ga n ta pe laam wātaŋ, koo kai- ngī kē ke pe le tyatyāhā wāpyeŋ wo kapee- nkāy ne. Pe pe ya ta, poo saa

waa yor luhu ye. Pe maha yāhāyīn naweeyōm γε tyehε.

⁹ Yāhāyīn tēnlehe yīnfua wii γε pe n yee Minsyεl, woo nwo γε sē n sya, ma sāndāpee yīnfua Setane tyehε ye. Yēcroho ke sya bii dye pe nsoho wo u sāndāpee yīnfua ne faale wādyaha Musa nakugu wī na, u u sāndāpee yīnfua pye kapān ya ne ma yee: «Yāhā ke ma pēn!»

¹⁰ Poo nawee- mii poo na, ngii pe sē cā war yīnde ne ye, koo pe n tyehε. Kai- nkāy ke wī ma pe na, pe ke pye mii wlaha wān dyan, laam kacān γε wee car γε pe ye ye. Koo ke -sē ga pe wī kua.

¹¹ Kapee ga pe gbe! Faalefa Kayē tuu pye kānde lii wo, loo ne pe gbe. Wale wāyāā wī pe ta pe n maha tee n pye faalefa Balaam wān syi dyan. Pe jar, ma sye, poo saa pe yīnfua kaplān luhu ye mii faalefa Kore wān syi dyan. Loo nde ga ba pe wī kua.

¹² Yii mpāy tee ma yii ne Yesu kānde wo, ye ma nanihi dir soho, poo mii ter ma pe yē le ye ne, loo nde ne nii mii faafī dyan teewole ne le na. Pe ga nii ye telai wo, pe naa nuhu di, pe naa pe ya laam wūhū ya pye, pe saa kur naa n syihi laa γε na ye. Pe ma mii sesaha gii syi dyan ke ma ne wo, teflaha n ke gbe tεr, ke saa yāā pa ye. Pe ma mii katyir rii syi dyan, te sacāā ma nō, te saa sa ye; ma maha ma mii katyir rii syi dyan te kuā cāār, ma

waha.

¹³ Poo nawee- mii ma mii lagblaha dyan teflaha ke ke gblaha. Pe pyer ma mii ke lagblaha gbūhūfir rii syi dyan te nayān yigi, ke loho n tege tεr, te wor n kuee ke fla na. Pe maha ma mii yrompii mpāy dyan pe ka n tay, kakue wee pe na ye. Yāhā teepee laa gbihi ta yaha pe myaha na, wam fla ya.

¹⁴ Yεnoke tuhufuadyaha tuhufuadyaha tuhufuadyaha bii kē Dama ne. Faale cāā na, woo Yεnoke kē tuu bii le cāā pāā yaha poosyifa wī na ma yee: «-Ye yān! U Yīnfua ga ba pa u yāhāyīn tēnlehe ye ne, kacān saa ba pye pe wānihi na ye.

¹⁵ Pe ga ba nawee- bye sāhā. Naweepee- mpāy bye pe yee poo jar, ma Yāhā kānde miy yaha ma nii kapee- pye, ma maha nii kaplāmpee- pāā n wāā Yāhā kē, Yāhā ga ba koo kapee- ngī bye yar pe na gbaa na, pe n ke yāā pe waha cā pe pēn lii na.»

¹⁶ Poofa mii, yalebye pe laanyar pe ta pe n nii n kuān. Kai- nkāy ke n tāy pe ye, koo ya pyelaam ke ma pe na. Yatan kaplān ya pe n pāā. Pe maha nawee wlan kaplāntāhā ne ma war sya.

Yesu kāndeyārfa yai pe naa pe ya yigi

¹⁷ Ta naambiyām, yii poo na, ye tyii ye laam n too ke kaplān na, kaplān nkāy wo Yīnfua Yesu Crise tēnlehe ba cāā ke tōr yaha.

18 Pe sē ba ye pye la ma yee: «Driyē kuayale wo, nawee- mpāy ter ga ba naa ye lɛr. Pe ga ba naa pe troho tãhã pe laam kapee- yor wo.»

19 Poo me, pe ga ba Yesu kãndeyãrfa gblaha, pe n dur yi pe ya kur ye. Yãhã Yrã gɛ wee pe laam wo ye, lii le gbobo pe laam wo, loo ya pe ga ba naa n pye.

20 Yii poo na, ta naam-biyãm, tee Yesu wĩi sya cĩinde, loo kayĩ nde ma gbɛgbɛ kai- bye na. -Ye loo ta, ye naa fãnga le yii laam wo yalebye. Yãhã Yrã le ye yar le ne mii, ye naa Yãhã nar koo syi.

21 -Ye naa yii laam too yalebye, ye ntãŋ wãdye wĩi ne Yãhã tãy. -Tee tyii ye bya ntãŋ naa n dye yii tãy koo syi dyaŋ, koo per nge n ba nɔ, per gii wo Yĩnfua Yesu u ta ma n pai u laantãr yar ye na, ye n kuee yai tãŋ yrãŋ na u ne.

22 Mpāy pe laalaa pye Yesu wãta wĩi ne pe Yater, -ye naa kayĩ pye pe kē, ye pe ta pe n le sya pe Yesu ta pe Yater cĩinde.

23 Ye ma waha loo pye pe kē, ye pe sya yaha. Ye maha pe tyĩn yi kãã naa wo. Mpāy ter maha ma, -ye naa poo bya fɛn di, -tee -sē yii yigi pe ne, pe ma n ba ye le pe kapee- wãpyeŋ wo ye. Pe laam kapee- ma mii nayroho dyaŋ ke wɔ degedege wor ne. Ke syi sē yai ye tɛ gɛ tɛ ke na, ye ke wor raa mar gbe ye.

Yãhã wãsey ne

24 Yãhã koo kē ke ga waha sēŋ ye na, ye ma n ka kapee- wãpye koho kue ye ye. Koo maha kē ke ga waha ba ye ta ye n nii gbɛgbɛ, per gii tee n pai pye ke ne nayõr fla wo. Koo per, ye laam ga ba pye nuhu fla.

25 Koo ya kē ke ma Yãhã, ke ga waha wo sya yaha wo Yĩnfua Yesu Crise kãmay na. Nayõr ma Yãhã ya wãn, koo ya myaha ke gbobo, fãnga ma koo ya ye, koo ya ke ma niisar bye yĩŋ na. Ke pye le nii wa ke syi, ma sya ba waa nanga na. Ke ga kuee yai tãŋ ke syi! Amen, le nii ke syi.

Kaplãŋ kuasaha fla tesē

Kayar

U saba fegbesaha

¹ Kai- nkây ke n pai dye farfar, Yâhâ ke wîi yar Yesu Crise na, tuu ke yar u tëntê-na. Koo kayar kê ke yrûhû le yaha saba nwo laam wo.

Yesu Crise u yâhâyîŋ tēnlêhe lehe wâã, u n ba koo kai- yar ndoo Yesu tëntêle Nsân na.

² Ndoos Nsân tē kai- nkây bye yâã, n ke tôr. Yâhâ kaplân kê tē yrûhû yar saba nwo laam wo, ma suhu cîinde lii ne Yesu Crise le yar.

³ Kai- nkây ke n pai dye, saba nwo koo wîi pãã. U kalfua tesê ke kaplân luhufane, pe ma pe troho tâhâ ke yor wo, pe wîi n tây. Ye sê yâã, le yale nɔ wa gɛ nɔ wa.

Syaha pe Yesu kândeyârfa yawâr kuasî ye

⁴ Ndoos Nsân kê tē syaha nge nɔ wâã Yesu kândeyârfa yawâr kuasî tii ye te ma Yasyi kântraha na. Yâhâ ke ke laantâr yar ye na, ke maha ke yrîŋ wâã ye kê, koo gii ke pye le nii wa Yâhâ, ma maha ma koo, ma maha ga nii yai tâŋ koo. Tesê, pe Yâhâ Yrâ tēnlêhe kuasî mpây pe ma ke nangbân niisayûhû yaha ye, pe pe laantâr yar ye na, pe maha pe yrîŋ wâã ye kê.

⁵ Tesê, Yesu Crise wii ne u sron le Yâhâ kapân wâpãã ne, woo ya maha kê u cãã yir gbâ wo, ma nii yrân na

u kuân ne, woo ya maha kê, u ma yîŋfa bye yîŋ na; u u laantâr yar ye na, u maha u yrîŋ wâã ye kê.

Wo ntân dye Yesu Crise tây; u wo tyîn yi kãã kapee-wâpyeŋ koho wo u ntân kãmay na,

⁶ woo kê u wo yee dye u yînfara wo, ma wo ta wo n nii Yâhâ tëntê-, ma nii tēn tē u Tuhufua Yâhâ kê. U miingbân ke yi, u maha fāngangbân yâã, te n nii wākuayâã ma n pye te na ye! Amen, le nii ke syi!

⁷ -Ye yâŋ, u ma u n pai yâhâsyôr laam wo. Nawee-bye ga ba u yâã yînde ne, tesê mpây bya ne pe ba u kã fer. Driyê terfa bye ga ba pye miyâhâ na woo wîi na. Âwã, amen, le nii ke syi!

⁸ Yînfua Yâhâ yee: «Ndoos kê ke Alefa tesê ke Womega ne, n pye kai- bye fegbesaha na, tesê ndoo kê n ga ba pye ke kai- bye kuasaha na.» Koo kê ke pye le nii wa Yâhâ, ma maha ma koo, ma maha ga nii yai tâŋ koo. Koo kê ke ma tâŋ kai- bye fānga ne.

Yesu u ya yar Nsân na, u nayôr ne

⁹ Ndoos, ye Yesu kândeyârwe Nsân kê. Too wâã le Yesu Crise kãmay na, ta bya ma ye ne ke wãfây na, n ma ye ne Yesu yînfara na, n ma n nii plâhâ le Yesu kãnde wo ye ne. Pe ba ra yigi ga ta kântraha gaa na, muhulangbân ke gbey le, ke myaha Pamösyi, ma yee n tee Yâhâ kaplân pãã nawee-

ye, tesē cīnde lii ne Yesu Crise le yar.

¹⁰ Jimaasyi per gaa na, Yāhā Yrā Fānga ba ra laam yīi, ta n yīmbungbāŋ gaa luhu ra kur kuε ye mii tūūtūū dyaŋ.

¹¹ Le n ta pye ma yee: «Kai- nkāy taa n yāā, ke yrūhū saba laam wo, ma nō wāā Yesu kāndeyārfa yawār kuasīi nde wo, tii te ma Yefesyī wo, Semine wo, Pergam wo, Tadir wo, Sardi wo, Filahadi wo, Ladusye ne.»

¹² Ta n wā klaha, ndoo ga yāŋ yoo u n pāā ra ne, ma sān naalor kuasīi yāā.

¹³ Te telai wo, ta n nawee waa ter syi yāā. U ba nayrengbāŋ le; sān sapaha gaa pye u ntraŋ na.

¹⁴ U yīnyor ter pye wāfir kur dyaŋ, ma naa n yehe palpal sesantīhī dyaŋ, u yīmpe naa n yehe naa wāŋ syi.

¹⁵ U tre naa n yehe mii ntēn taa ter dyaŋ, pe te yēy ntēŋ wo, te n nder waha, pe n te dyoho. U yīmbui tēŋ pye mii langbāŋ dyaŋ.

¹⁶ Yrompii kuasīi pye u kāndigi koho wo, yūntrūhū yēr sīi gaa naa n yi u yē wo, te yēr sīi ba dyoho yō, u yīntaha naa n yehe palpal mii yai wāŋ syi dyaŋ ke dye yīndai wo.

¹⁷ Tē u yāā, ta n too sāy u yaha ye mii n ku. U n u kāndigi koho taha ra na ma yee: «Ma'a n fya ye! Ndoō kē n ma kai- byε fegbesaha na, ndoo maha kē n ma kai- byε kuasaha na.

¹⁸ Ndoō kē yrā wāāfua. N ba ku, yagaa n ma yrāŋ na ta kuāŋ ne, wākuyāā wee ra na ye. N yia gbā na tesē le nakur klo yīŋfua ne.

¹⁹ Kai- nkāy taa n yāā yagaa, ke yrūhū yaha! Yagaa kai- kē tesē nkāy ne ke n pai dye kur kuε ye.

²⁰ Pe yrompii kuasīi mii pe ma ra kāndigi koho wo, n ga pe yīntaha tōr ma ye, tesē te sān naalor kuasīi yīntaha bya ne, waa sē le cā yāā ye. Ke yīntaha nge: Ke yrompii kuasīi ngīi, koo kē pe Yesu kāndeyārfa yawārfa kuasīi yahaseefa, te sān naalor kuasīi -sē ne te yawār teebehe kuasīi.»

2

Yesu kaplāŋ nkāy pāā Yefesyī yawāhāfa ye

¹ U n maha ra pye ma yee: «Mpāy pe ma Yesu kāndeyārfa Yefesyī wo, le yrūhū pe yawāhāfa yahaseefua ye ma yee:

Ndoō wii n ma pe yrompii kuasīi ne ta kāndigi koho laam wo, ma n yār te sān naalor kuasīi telai wo, ta yē kaplāŋ ngīi:

² Kayūhū nkāy tee pye, n ke cā, n ye tēn cā, tesē ye yii plāhā wāfāy gi wo, n le cā. N cā ma yee kapeepyefa wīi sē n tāy ye ye ye. Mpāy pe wee Yesu tēnlehe ye, ma -sē n yee, a poo ma Yesu tēnlehe, ye pe yāŋ kayi ne, ma yāā kawarfuafa me pe ne.

³ N cã ye yii plãhã, ye wãfã yãã ta myaha wĩ na, ye sã -sã fã y sya ye.

⁴ Ye wĩ lii le sã yai ra ye ye, loo ne ta ntãñ sã dye ye tã y faale dyañ ye.

⁵ Tee lii tee pye, -ye ye laam too le na, -ye le sya, -tee le miy yaha, -tee naa kayũhũ pye faale dyañ! Mii loo sã ne ye, n ga pa ye ye, n ba ye sã naaloho gbe kãã ke fla na.

⁶ Lii le -sã ma wã yĩ ye ye, loo ne nde: Mpãy pe n yee Niikluafa, pe pyer sã n tã y ye ye ye. Ta bya, pe pyer sã n tã y ra ye ye.

⁷ Yãhã Yrã le kaplãñ nkãy pãã pe Yesu kãndeyãrfa yawãhãfa ye, wii ma n traha u ke yĩntaha cã, u luhu yõ!

Wii ma ba waha yia, ma kapee- wãpyeñ miy yaha, n ga ba u ta u n waha naa pe katyipii di, mpãy pe yrã wãã nawee kã, Yãhã niisayũhũ fla wo yãhã yĩ na.»

Yesu kaplãñ nkãy pãã Semine yawãhãfa ye

⁸ U n maha ra pye ma yee: «Mpãy pe ma Yesu kãndeyãrfa Semine wo, le yrũhũ pe yawãhãfa yahaseefua ye ma yee:

Ndoo wii n ma kai- bye fegbesaha na, ma maha ma kai- bye kuasaha na, ndoo wii n ba ku, ma ba yir gbã wo, ma nii yrãñ na, ta yẽ kaplãñ ngĩ:

⁹ N ye wãfã yãã, n cã ye ma nawãm, cĩnde -sã na ye ma nangbãm Yãhã ye. Mpãy pe wee cĩnde Yiiffee- ye, ma

nii Setane kãnde yawãhãfa, ma -sã n yee, a poo ma Yiiffee-, pe wãpee nkãy pãã ye wĩ na, n ke cã.

¹⁰ Wãfã yãã gii ke n pai ye yãã, ye ma n fya ke na ye! Setane kã u n pai ta pe n mpãy yigi ye laam wo, pe pe tã nwompahi wo. Le ga nii wãtãnyãñ ye ye, ye n wãfã yãã plii sãnsye. Ye ma sron ma sya ga ku, n ga cĩnde yrã wãã ye kã. Yĩñfua nkifai ga ta ye yĩ y na.

¹¹ Yãhã Yrã le kaplãñ nkãy pãã pe Yesu kãndeyãrfa yawãrfa ye, wii ma n traha u ke yĩntaha cã, u luhu yõ!

Wii ma ba waha yia, ma kapee- wãpyeñ miy yaha, ufua saa maha ba ke tehe syãñ gbã ku ye.»

Yesu kaplãñ nkãy pãã Pergam yawãhãfa ye

¹² U n maha ra pye ma yee: «Mpãy pe ma Yesu kãndeyãrfa Pergam wo, le yrũhũ pe yawãhãfa yahaseefa ye ma yee:

Ndoo wii n ma ke yũntrũhũ yẽr sĩĩ ne te dyoho yõ, ta yẽ kaplãñ ngĩ:

¹³ N cã ma yee ye ma klo lii wo, Setane niisangbãñ kã ke fla ne. Ye pua yaha ra na, ye sã yi kãã ra kur ye ye. Ye fla gii ke nii Setane niisaha, pe ba Yãtipasyi boo ra wĩ na, woo wii u ba sron ta kãnde wo. Loo naa bye ne, ye sã ba yi kãã ra kur ye koo cãã na ye.

¹⁴ Ye wĩ laa -sã ma le sã yai ra ye ye. Ye

laam wo, mpây tee ma pe faalefua Balaam kaklaha ter syi gbe. Faale na, Balaam naa Balaki klaha u Yiisrefa ta pe n dye kapee- wâpyeŋ wo, pe naa mpanyaha kar kaa, pe naa tyatyâhâ wûhû pye.

15 Ye laam wo, mpây ma koo syi dyaŋ, pe Niikluafa kaklaha ter syi gbe.

16 -Ye le câ ye le sya ke sê yõ ye, -tee ke miy yaha! Mii loo sê ne ye, n ga pa yagaa ye fla na, n ba pe kapeepyefa mii gbâ ta yûntrûhû gii ne ke ma ra yẽ wo.

17 Yâhâ Yrâ le kaplân nkây pãã pe Yesu kândeyârfa yawârfa ye, wii ma n traha u ke yîntaha câ, u luhu yõ!

Wii ma ba waha yia, ma kapee- wâpyeŋ miy yaha, yâhâyîŋ digi gii Yâhâ ke gbihi ta yaha, n ga ba ke wâã ufua kê, tesê ntêmbale ne wâfiî, miifân gaa ne ke yrûhû ta le na. Waa ter saha koo miifân nge câ, mii wii ya sê kê u loo ntêmbale yãã ye.»

Yesu kaplân nkây pãã Tadir yawâhâfa ye

18 U n maha ra pye ma yee: «Mpây pe ma Yesu kândeyârfa Tadir wo, le yrûhû pe yawâhâfa yahaseefua ye ma yee:

Ndoo wii n ma Yâhâ Dya, ndoo wii ta yîmpe n yehe palpal naa wân syi dyaŋ, ta tre ne te n yehe palpal mii ntên taa ter dyaŋ, ta yẽ kaplân ngîi:

19 Kayûhû nkây tee n pye, n ke câ, n câ ye nampyeŋ- ntân dye ye tây, n câ ye n sroŋ ye tèn ne ra kê, n câ kaa sê yi n kãã ye wâplâhâ na ye, n câ kaa n taha ye kayûhû na plii wuhu na.

20 Ye wîi lii le sê yai ra ye ye, ye tee n luhu cõo nwo ye pe n yee Syesahabe. U u ya ta Yâhâ kaplân n dye woo laam wo, ma - sê nii ra têtê- wlaŋ u kaklaha ter ne, ma pe le tyatyâhâ wâpyeŋ wo, tesê mpanyaha kar wâkaa ne.

21 N tyii u na, ma yee u câ u le sya u yee u kapee- sê yõ ye, u ke miy yaha; u sê -sê n ke u yi kãã u tyatyâhâ wo ye.

22 -Ye yân, n ga u sây fen kasây wân gaa na, mpây pe tyatyâhâ pye u ne, n ga fengbân taa taha pe na. Pe ma câ, ma yi kãã pe kapee- wâpyeŋ wo, loo ne.

23 N ga ba u pii bye boo. Loo nde na, pe Yesu kândeyârfa yawâhâfa bye ga câ pe yee, ndoo kê wii ne u nawee laam wûhû câ, ma maha u laanga wûhû câ. N ga ba ye nanem bye dãã kainkây wîi na tee n pye.

24 Yii Tadir yawâhâfa mpây tee sê pua yaha ke kapee- wâpyeŋ kaklaha nge na ye, ke pyefa pe kai- nkây yee Setane wûhû nkây ke sê n yi gbaa na ye, ye sê ke yãã câ ye. N ga yii poo yar n yee, n saa laa taha ye na ye.

25 Kayûhû nkây tee n

pye, -ye kuee koo wāpyeᅇ ne ta n sya ba pa!

²⁶ Wii ma ba waha yia, ma kapee- wāpyeᅇ miy yaha, ma n luhu ra ye ma sya ga waa u wāku na, n ga ba fānga wāā u kē, u n nii kāntreᅇfa yīᅇ na.

²⁷ U ga ba naa pe le u kānde wo fānga na, ntēn kāi ne. Mpāy pe saa ba naa n luhu u ye ye, u ga ba naa pe yoho poor wān dyaᅇ. Ta Tuhufua Yāhā u fānga gii wāā ra kē, koo syi fānga kē tē ga wāā u kē.

²⁸ N ga ba yīᅇ yē yrompua wāā u kē.

²⁹ Yāhā Yrā le kaplāᅇ nkāy pāā pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa ye, wii ma n traha u ke yīntaha cā, u luhu yō!

3

Yesu kaplāᅇ nkāy pāā Sardi yawāhāfa ye

¹ U n maha ra pye ma yee: «Mpāy pe ma Yesu kāndeyārfa Sardi wo, le yrūhū pe yawāhāfa yahasee-fua ye ma yee:

Ndoo wii n ma pe Yāhā Yrā tēnleᅇ kuasīᅇ ne, ma suhu pe yrompii kuasīᅇ ne, ta yē kapān nde: Kai- nkāy tee n pye, n ke cā. Pe n yee, a cīnde yrā ma ye ye, ye yawāhā fla wo. Cīnde -sē na le wee ye ye ye, ye ma nakur ne wāceᅇᅇ.

² Ya'a syi ye sā wāy ye, ye ma n faha yii na ye; mpāy pe wee nakur ne wāceᅇᅇ ye, ye ma syi poo bya n ba nii ke

syi ye, -ye pe ta pe n cīnde yrā fānga yāā! Kai- nkāy tee n pye, n sē ke yāā ke sron Yāhā ye ye.

³ Yāhā kaplāᅇ nkāy tee luhu ma ke sya ye laam wo, -ye ye laam too ke na! -Ye ke le yaha ye laam wo, -tee ye kapee- wāpyeᅇ miy yaha! Ye ma sā wāy ma faha yii na, n ga ba pa yuhu wāᅇ syi dyaᅇ, ye saa yi le cāᅇ na ye, le n ye fe gbe.

⁴ Ye fla na Sardi wo, ye yawārfa mpāy ma pe sē pe ya wluhu koo kapee- ngūᅇ wāpyeᅇ ne ye, ma nii gbeᅇgeᅇ. Pe ga ba wāā naa n yār ra ne nayrefir ne. Pe yai te ne.

⁵ Wii ma ba waha yia, ma kapee- wāpyeᅇ miy yaha, nayrefir ga ba le u na ke syi. N saa ba ufua myaha yi kāā u cīnde yrā yāāfa myar saba wo ye. N ga ba u myaha yee ta Tuhufua Yāhā yaha ye, tesē ke yāhāyīᅇ tēnleᅇ bye ne, n yee u ma ra wūᅇ.

⁶ Yāhā Yrā le kaplāᅇ nkāy pāā pe Yesu kāndeyārfa yawārfa ye, wii ma n traha u ke yīntaha cā, u luhu yō!

Yesu kaplāᅇ nkāy pāā Filahadi yawāhāfa ye

⁷ U n maha ra pye ma yee: «Mpāy pe ma Yesu kāndeyārfa Filahadi wo, le yrūhū pe yawāhāfa yahasee-fua ye ma yee:

Ndoo wii n ma Yāhā wūᅇ, n maha ma cīndefua, ndoo wii n ma faale Dawide yīnfar

karndohopua ne, n ma nwonyẽ gii yār, waa saha ke tā ye, n ma kii tā, waa saha ke yār ye; ta yẽ kapān nde:

⁸ Kayūhū nkāy tee n pye, n ke cā. N cā ye fānga sē gboho ye, n cā ye sē faha ra kaplān na ye, ye sē yi kāā ra kānde wo ye. N nwonyẽ gaa yār ye kē, ke wātān fānga wee waa ye ye.

⁹ Setane yawāhāfa mpāy pe wee cīnde Yiifee- ye, ma nii kawar fua, a poo ma Yiifee-, n ga lii pye pe na le nde: N ga ba pe ta pe n ba kānklūy gbāā ye yaha ye fānga na, pe naa ye sey. Loo na, pe ga cā pe yee ye ntān dye ra tāy.

¹⁰ Ta kaplān nkāy ke n yee ta kāndeyārfa yai pe pe ya plāhā ra kānde wo, ye sē n faha ke na ye. Loo nde na, Yāhā ga ba driyēfa bye pye yān fengbān tii ne, n ga ba ye yi kāā too fengbān nde wo.

¹¹ N ga pa yagaa. Ye ma kuee yii wāplāhā na, waa saa ba ye dāān sya kāā ye koho wo ye.

¹² Wii ma ba waha yia, ma kapee- wāpyen miy yaha, n ga ba u ta tēmpuai wān syi dyan ta Tuhufua Yāhā kangbān wo, u n kuee yai tān Yāhā tāy ke fla na. N ga ba ta Tuhufua Yāhā myaha yrūhū u na, u n nii le kungbāy kloffua waa, loo lii le ma yāhāyīn Yurusalemfān gii ke ma Yāhā wān, ma n pai tege ba kāntraha na. N ga maha ba ta miifān yrūhū

u na, u n nii ra wūū.

¹³ Yāhā Yrā le kaplān nkāy pāā pe Yesu kāndeyārfa yawāhāfa ye, wii ma n traha u ke yīntaha cā, u luhu yō!»

Yesu kaplān nkāy pāā Ladusyē yawāhāfa ye

¹⁴ U n maha ra pye ma yee: «Mpāy pe ma Yesu kāndeyārfa Ladusyē wo, le yrūhū pe yawāhāfa yahasee-fua ye ma yee:

Ndoo wii n ma u Amen, ndoo wii n n sron cīnde le Yāhā kapān wāpāā ne, ndoo wii Yāhā kai- bye tāhā ta kāmāy na, ta yē kapān nde:

¹⁵ Kai- nkāy tee n pye, n ke cā. N cā ta wīi sē yīn ye laam wo ye, le sē maha war ye laam wo ye. N n traha ye ma yee ye saa yīn yōgōgō ta wīi na ye, ye -sē naa n yir puipui lawlan wān syi ta wīi na!

¹⁶ Tee nii kurkur, ye sē yīn ye, ye sē war ye, loo nde ga ta, ta n ye tu yi wāā ra yē wo!

¹⁷ Ye n yee, a yii ma kaicāfa, ma nii nangbām, ngaa wīi wee ye na ye. Ye sē -sē cā ma yee Yāhā ye ye wīi pee ye, ye ma fenfa, ye ma nawām, fūū- me ye ne, kalen wee ye kadye na ye.

¹⁸ Loo ne n yee, -ye ba sān par ndoo ye, ye nii cīnde nangbām, sān tii te cāā yēy wa naa wo, ma nii gbegbe. -Ye ba nayrefir par ra ye, too ne cīnde kalen tii tee ga le paha tā ye kadyepua na, fyar saa ye yigi

ye. -Ye ba cĩinde yĩmpe tyin par ra ye, -ye tuhu ye yĩmpe na, loo na ye ga waha naa n yāŋ gbegbe.

¹⁹ Mpāy, pe ntāŋ dye ra tāy, pe ma tee pye, n ga sã pe na, n pe pēn. -Ye tetege le yii na Yāhā wūhū kue ye, -tee le sya ye cã ye kapee- sē yō ye, ye ke miy yaha!

²⁰ -Ye yāŋ, n ma nwonyē na, ma kãanklihi gbã. Wii ma ra yĩmbui luhu, ma nwonyē yār, n ga dye ufua nwoŋ wo, wo n wii wãã wo di.

²¹ Wii ma ba waha yia, ma kapee- wāpyeŋ miy yaha, n ga ba u ta u n nii yīŋ na ra ne, mii ta wāŋ syi dyaŋ tē ba yia, ma ba nii yīŋ na ta Tuhufua Yāhā ne, u nangbāŋ niisayūhū wo.

²² Yāhā Yrā le kaplāŋ nkāy pāã pe Yesu kãndeyārfa yawārfa ye, wii ma n traha u ke yĩntaha cã, u luhu yō!»

4

Yāhā nangbāŋ niisayūhū, ke wāsey ne yāhāyīŋ na

¹ Loo kur ye, ta n yee ndoo ga yāŋ, ma yāã nwonyē gaa ke yār yaha yāhāyīŋ na. Yĩmbui lii tē ba cãã luhu mii tūūtū dyaŋ le n ba naa n pāã ra ne, le n maha ra pye ma yee: «Dugu ba nwo, ta n ba ma yar kai- nkāy ne, ke n pai dye kur kue ye.»

² Le yalebya wo, Yāhā Yrā n ba ra laam yī. Ta n nangbāŋ niisayūhū gaa yāã yāhāyīŋ laam wo, Yāhā ba tege nii ke na.

³ Yāhā nayōr pye mii ntēmbayōr raa dyaŋ te myar yaspe, sahaduan ne, kacān wee te wāyehē palpal na ye. Ke nangbāŋ niisayūhū bya ba gbey klaha yāhāyīŋ calele ne, le wāyōŋ pye mii ntēmbēhe nkāy ter nayōr dyaŋ pe n yee yemerote, kacān wee te wāyehē palpal na ye.

⁴ Nangbāniisar gbey tesē wāy tesyar raa maha pye, te ba koo nangbāŋ niisayūhū nge gbey le. Too nangbāniisar nde wo, nanler gbey tesē wāy tesyar mpāy pye, te ba nii nayrefir ne te le, tesē yīŋfua sãn nkifaha ne te yīy na.

⁵ Yāhā wāyehē kalkal naa n yi ke nangbāŋ niisayūhū fla wo, tesē yĩmbuhu nkāy ne, ma suhu yāhāgbāã tēŋ ne. Ke nangbāŋ niisayūhū yaha ye, terbuhu kuasī raa ter pye te ba tar yaha. Too ne te ma pe Yāhā Yrā tēnlehe kuasī.

⁶ Ke nangbāŋ niisayūhū fla na, ke fla kãntraha ma mii ntēmlaha gaa ter dyaŋ pe n yee crisale. Ke ma yelyel sesantīhī dyaŋ.

Ke nangbāŋ niisayūhū fla yahasee kue ye, tesē ke nkur kue ne, yāhāyīŋ yrāŋ wān taa ter ma, wāy tesyar. Te ma yĩmpe busāã ne teebehe bye na yaha ye, kur kue bya ne.

⁷ Ke wācir jar tay, ke syāŋ wuhu naampēŋ tay, ke tãã wuhu ma nawee yĩntaha ne, ke resyar wuhu ma mii fle dyaŋ u yir ncaha ye.

5

8 Too yāhāyīn wān wāy
tesyar nde, te naney bye ma
nkaasyir kānkuay ne, te bye
ma yīmpɛ ne te teebɛɛ bye
wo, te laha kue ye, tesē te
nkur kue bya ne. Yalebye, ke
yai ke yīmper, te ma te n yee:
«Wo Yīnfua Yāhā kai- laha,
ma laha, ma laha.

Koo kē ke ma tān kai- bye
fānga ne,
koo gii ke pye ɛ nii wa
Yāhā,
ma maha ma Yāhā,
ma maha ga nii yai tān
koo.»

9 Koo gii ke nii ke nangbān
niisayūhū wo, koo kē ke
ma yrān yalebye, wākuyāā
wee ke na ye. Te yāhāyīn
yrān wān nde ga naa ke mi-
ingbān gboho, te maha naa
ke miyūhū yee, te maha naa
syaha wāā ke kē.

10 Loo yale laam wo, te
nanler gbey tesē wāy tesyar
nde ga kānklūy gbāā koo
yaha ye, koo gii ke tege nii
ke nangbān niisayūhū wo,
koo gii ke ma yrān yalebye,
wākuyāā wee ke na ye. Te
nanler ga naa ke miingbān
gboho, te te yīnfua sān nki-
faha miy ta ke nangbān ni-
isayūhū yaha ye, te naa n
yee:

11 «Wo Yīnfua Yāhā,
ma yai ma miingbān n
naa n gboho,
ma yai ma miyūhū n
naa n yee,
ma yai ma pye kai- bye
fānga ne.

Mboo kē taa kai- bye tāhā.
Le tāy ma ye, koo kē ma n te
tāhā, te n nii.»

*U Yāhā Mbapēnge Yesu
Crise tesē u saba ne*

1 Loo kur ye, ta n saba waa
yāā Yāhā koho wo, ke ba u
kur, ma maha yigi. Ke ba
nii ke nangbān niisayūhū fla
wo. U saba ba yrūhū laam
wo tesē nkur kue ne. Puhu
kuasīi raa pye u saba na, te
ba u mar yigi.

2 Ta n yāhāyīn tēnlɛɛ
fāngafua waa yāā, tuu le
gbey pāā fānga ne ma yee:
«Yoo syi yai u te puhu kuā u
u saba yār?»

3 Waa sē yāā yāhāyīn
na, tesē kāntraha ne, tesē
kāntraha flāhā tāy, wii syi u
yai u saba wāyāryān ne ye.

4 Tē yāā waa wee wii syi u
yai u saba wāyāryān ne ye,
ta n wūn gboho.

5 Te nanler neŋ gaa n ta
pye ma yee: «Ma'a n naa n
wūn ye; Yuda terfua wii u
fānga ma jar wān syi, woo
wii u ma yīnfua Dawide kur,
u yia wa kai- na. Woo yai u
te puhu kuasīi kuā, u u saba
yār.»

6 Ke nangbān niisayūhū
nsoho wo, te yrān wān wāy
tesyar ne, te nanler ne, ta
n Mbapēnge waa yāā u yir
yer. U pye mii pe ba u boo.
U Mbapēnge pye yīhī kuasīi
ne, yīmpɛ kuasīi ne, too ne
pe Yāhā Yrā tēnlɛɛ kuasīi
mpāy ne, pe pe lɛɛ wāā
kāntraha kur bye teebɛɛ
na.

7 Wii u ba tege nii ke
nangbān niisayūhū wo, u
Mbapēnge n pa, ma ba u
saba sya u kāndigi koho wo.

8 Tuu u saba sya wa, te yrāṅ wān wāy tesyar, ma suhu te nanler gbey tesē wāy tesyar ne, te n kānklūy gbāā u Mbapēnge yaha ye. Te naney bye ba kornjongbāṅ maha yigi, tesē sān crāṅ ne ke yīi wusuna ne u n suhu. Woo wusuna naawur kē ke ma mii pe Yāhā nawee- Yāhā wānar dyaṅ.

9 Te n nii yaanfāṅ le ma yee:

«Ma yai ma u saba gbe, ma te puhu kuā.

Mboo kē pe ba ma boo mpar draha wo.

Ma ntāṅ wāwoo kāmāy na, ma nawee- ter bye par sya Yāhā kē, yor ter bye nawee- ne, kui bye nawee- ne, tesē kāntrē bye nawee- ne.

10 Ma pe ta pe n nii yīṅfa, ma nii tēn tē wo Tuhufua Yāhā kē.

Pe ga ba nii yīṅ na kāntraha na.»

11 Ta n yee ndoo ga yāṅ, ma yāhāyīṅ tēnlehe busāā yāā, yē wee pe na ye. Ta n pe yīmbuhu luhu. Pe ba ke nangbāṅ niisayūhū gbey le, tesē te yrāṅ wān ne, tesē te nanler ne.

12 Pe n nii le gbey n pāā fānga ne ma yee:

«U Yāhā Mbapēnge wii u ba ku mpar draha wo, woo u yai u nii kai- bye yīṅ na, u yai u nangbān yāā, laantor ne, fānga ne, nagboho ne, wāsey ne, miingbāṅ ne.»

13 Yāhā wātāhā wān tii bye te ma yāhāyīṅ na, kāntraha ne, kāntraha flāhā tāy, te muhulangbāṅ laam wān ne, tesē teebēhe bye wān ne, ta n luhu te bye te n pāā ma yee: «Wii u tege nii ke nangbāṅ niisayūhū wo, ma suhu u Mbapēnge ne, pe yai pe miingbāṅ yāā, nagboho ne, wāsey ne, fānga ne, wākuayāā ma n pye te na ye.»

14 Te ba ke kaplāṅ pāā wa, te yrāṅ wān wāy resyar naa n yee: «Amēn, le nii ke syi!» Te nanler n kānklūy gbāā, ma Yāhā sey tesē u Mbapēnge ne.

6

Te puhu wūhū kuay wākuāṅ

1 U Yāhā Mbapēnge tuu te puhu kuasīi wācir kuā, ta n yee ndoo ga yāṅ, ma luhu te yrāṅ wān wāy tesyar neṅ gaa yīmbui ne mii yāhāgbāā tēṅ dyaṅ, ke n yee, pa!

2 Ta n yee ndoo ga yāṅ, ma nsyāṅ gaa yāā ke yi wāfīi. Wii u ba dugu ke na, u pye sēntēṅ ne. Pe n yīṅfua nkifai ter syi wāā u kē. U naa n yia kai- na. U n ta ter koo wāyiaṅ ne.

3 U n ke puhu syāṅ wuhu kuā. Ta n luhu te yrāṅ wān syāṅ wuhu gaa ne ke yee, pa!

4 Nsyāṅ gaa n yi, wāyāhā. Wii u ba dugu ke na, pe n fānga wāā u kē u yrīṅ gbe kāā kāntraha na, nawee- n pe ya tee naa n boo. Pe n

yüntrühũ wātrühũ gaa wãã u kē.

⁵ U n ke puhu tãã wuhu kuã. Ta n luhu te yrãñ wãn tãã wuhu gaa ne ke yee, pa! Ta n yee ndoo ga yãñ, ma yãã nsyãñ gaa yi wãwoho. Wii u ba dugu ke na, u pye dir wãdege wātãn wãñ ne u koho wo.

⁶ Te yrãñ wãn wãy tesyar nsoho wo, yĩmbui laa n yee: «Yagaa, yĩnkuai sekuiyĩ nen dir ne per neñ tēn ne. Sye sekuyĩhĩ tãã dir ne per neñ tēn ne. Sēm- poo na defĩ ne, kaa saa taha te dir na ye.»

⁷ U Mbapēnge n ke puhu resyar wuhu kuã. Ta n luhu te yrãñ wãn tesyar wuhu ne ke yee, pa!

⁸ Ta n yee ndoo ga yãñ, ma yãã nsyãñ gaa yi blem. Wii u ba dugu ke na, u myaha gbã, tesē u nakur klo yĩñfua ne u n taha u na. Pe n kãntraha la fle resyar, ma fãnga wãã pe kē fla neñ na, pe n waha naa nawee- boo yüntruẽ ne, fãngbãñ ne, yan ne, tesē waygapyār ne.

⁹ U n ke puhu bua wuhu kuã. Mpãy, pe bii pe boo le Yãhã kapãn wãpãã wĩ na, tesē le Yesu kapãyĩ wãpãã wĩ ne kãntraha na, ta n pe yirfa yãã Yãhã diñ yisaha fla flãhã tãy, kii ke ma yãhãyĩñ na.

¹⁰ Pe n tē sya fãnga ne ma yee: «Yĩñfua Yãhã, ma kaima cĩinde, ma maha laha. Ma ga ma- ma yaliile dye ma cã ba kãntrahafa sãhã, ma wo ntōr wãwoo kafue yi pe na?»

¹¹ Pe n nayrefir wãã pe nanem bye kē. Pe n pe yar pe maha yalaale wũũ pe nampyeñ- bye yē n ba tã, pe nampyeñ- mpãy pe ga ba boo pe wãñ syi dyañ.

¹² U n ke puhu kuay wuhu kuã. Ta n yee ndoo ga yãñ, ma yãã kãntraha yehe, yai n wo degedege mii naankãnwoho dyañ. Yron n yrãhã, ma nii ntãñ dyañ.

¹³ Ke yãhãyĩñ yrompii bye n tege too kãntraha na, mii katyipi dyañ teflahangbãñ te sã ceñ.

¹⁴ Yãhãyĩñ n ter kãã mii sabapaha dyañ pe kur kãã kafehẽ wãñ syi. Te yãy, ma suhu kãntre rii ne muhulangbãñ te gbey le, te bye n yũhũ kãã te niisar wo.

¹⁵ Pe kãntraha yĩñfa woo, pe nangbãm woo, pe seraasyi yĩñfa woo, pe walefa woo, pe fãngafa woo, pe yãmpa woo, mpãy pe wee yãmpa woo, pe bye n fã wũhũ yãy nkuay wo, tesē yãy ntēmbangbãy nsoho wo.

¹⁶ Pe n nii n pãã te yãy ne, tesē te ntēmbangbãy ne ma yee: «-Ye too, -ye paha tã wo na, wii u ma ke nangbãñ niisayũhũ wo, u ma n wo yãã yĩnde ne ye; woo tesē u Mbapēnge ne, pe ncafũhũ ma n wo yãã ye.

¹⁷ Wo cã pe ncafũhũ perngbãñ kē ke no; yoo ma u ga waha yi le wo?»

7

Yisrefa nawee- nagbeetãã sēnsye syãm

¹ Loo kur ye, ta n yāhāyīn tēnlēhe resyar mpāy yāā, pe ba yir yer ke kāntraha ndyen resyar na. Pe ba ke kāntraha ndyen resyar teflε resyar yigi yaha, teflaha ma n naa n fua kāntraha na, muhulangbān na, tesē katyigi gaa gε na ye.

² Ta n maha yāhāyīn tēnlēhe waa yāā, tuu dugu n gaha yainde dar kuε ye; Yāhā gii ke ma yrān, ke puhu pye u ye tuu maha yigi. Fānga ke ba wāā pe yāhāyīn tēnlēhe resyar mpāy kē, pe kapee- pye kāntraha na, muhulangbān ne, u nen n tē sya pe resyar ye ma yee:

³ «Ye ma n kapee pye kāntraha na, muhulangbān ne, katyir ne, mii wo sē puhu gbāā wa pe Yāhā nawee- byε wakuhu na ye.»

⁴ Mpāy byε puhu ba gbāā pe na, ta n pe yē luhu; Yiisre pii terfa wo, pe pye nawee- nagbeetāā sēnsye syām.

⁵ Yuda terfa wo, pe pye nawee- nyerkuay pe ba Yāhā puhu gbāā pe na.

Wurbāā terfa wo, pe pye nawee- nyerkuay. Ngaade terfa wo, nawee- nyerkuay.

⁶ Yaser terfa wo, nawee- nyerkuay.

Nataale terfa wo, nawee- nyerkuay.

Manasyε terfa wo, nawee- nyerkuay.

⁷ Syimu terfa wo, nawee- nyerkuay.

Lewi terfa wo, nawee- nyerkuay.

Yisasyar terfa wo, nawee- nyerkuay.

⁸ Sabuloho terfa wo, nawee- nyerkuay.

Yosefe terfa wo, nawee- nyerkuay.

Bēsyamε terfa wo, nawee- nyerkuay.

Pe ba Yāhā puhu gbāā poo mii byε na.

Nabuar raa Yāhā yaha ye

⁹ Loo kur ye, ta n yee ndoo ga yān, ma nabuar raa yāā, tii syi waa wee u ga waha te tōr ye. Kāntrε byε nawee- mpāy pye, nawee- ter byε mpāy pye, kui byε nawee- mpāy ne, yor ter byε nawee- mpāy ne. Pe ba yer ke niisayūhū yaha ye, tesē u Yāhā Mbapēnge yaha ye. Pe ba nayrefir le, mpēn kayay ne pe koho wo.

¹⁰ Pe n nii n tē fānga ne ma yee: «Wo Yāhā gii ke tege nii ke nangbān niisayūhū wo, tesē u Yāhā Mbapēnge ne, poo me pe wo sya yaha.»

¹¹ Pe yāhāyīn tēnlēhe byε pye pe ba yer, ma ke nangbān niisayūhū gbey le, tesē te nanler ne, te yrān wān wāy tesyar ne. Pe n kānklūy gbāā, pe yīntar ne kāntraha na ke nangbān niisayūhū yaha ye, ma nii Yāhā sey

¹² ma yee: «Amēn, wo Yāhā ke miingbān yāā, wāsey ne, laantor ne, syaha ne, nagboho ne, ke nii kai- byε yīn na, ke fānga yāā, wākuayāā ma n pye te na ye. Amēn, le nii ke syi!»

13 Nandyaha neŋ gaa n kapān gbe ma ra pye ma yee: «Mpāy pe nayrefir le, mpāy me pe ne? Pe yir na, ma pa?»

14 Ta n u yē sya ma yee: «Ta yīnfua, ma le cā.» Ke n ta pye ma yee: «Poo me pe yir fēngbān wo, ma pa. Pe pe nayrengbāy yee, ma ga te flege u Yāhā Mbapēnge ntāŋ wo.»

15 Loo ne, pe ma Yāhā nangbāŋ niisayūhū yaha ye, ma nii tēn tē ke kē, ke yai ke yīmper, ke niisaha fla na. Yāhā koo gii ke ma ke nangbāŋ niisayūhū wo, ke ga naa n paha pe na.

16 Fāā saa pe yigi yāā ye, loho fāā saa pe yigi yāā ye, yai saa pe suhu yāā ye, kar-wran taa ter saa pe yāā ye.

17 Ma sē yāā, u Mbapēnge wii u ma ke nangbāŋ niisayūhū telai wo, u ga naa n gaha pe ne pe disaha fla na, tesē plii tii fla na, te loho cīinde yrā wāā nawee kē. Yāhā ga maha pe yīntām tēn kāā pe kē.»

8

Ke puhu kuasī wuhu wākuāŋ

1 U Mbapēnge tuu ke puhu kuasī wuhu kuā, yāhāyīŋ laam n nii seyī yalaale wo.

2 Ta n yee ndoo ga yāŋ, ma pe yāhāyīŋ tēnlehe kuasī yāā, pe ba yer Yāhā yaha ye. Pe n tūūtūū kuasī wāā pe kē.

3 Yāhāyīŋ tēnlehe waa ter n pa, ma ba yer ke sān Yāhā diŋ yisaha yahasee ye, sān wusuna cīi ne u koho wo.

Pe n wusuna le u kē dege, u ga u suhu Yāhā kē pe Yāhā nawee- bye Yāhā wānar ne, ke Yāhā diŋ yisaha yīŋ na, ke ma ke nangbāŋ niisayūhū yaha ye.

4 Ke wusuna naawur n yir le cīi wo u koho wo, pe Yāhā nawee- Yāhā wānar ne, ma dugu ga Yāhā yaha ye.

5 U n le wusuna sān cīi gbe, ma le yīi ke Yāhā diŋ yisaha fla naa ne, ma le miy yaha driyē kāntraha na. Pe n luhu gbleŋ nkāy ne, yāhāgbāā tēŋ ne, Yāhā wāyehē kalkal ne, kāntraha n yehē.

Te tūūtūū

6 Pe yāhāyīŋ tēnlehe kuasī mpāy pe pye te tūūtūū kuasī ne, pe n pe ya gbihi te wāwuu na.

7 U yāhāyīŋ tēnlehe wācir n u tūūtūū wuu. Sesantīhī ma suhu naa ne ke wlāhā ntōr ne, pe n too kaha woo driyē kāntraha na. Kāntraha wālaŋ fle tāā, ke fla neŋ n suhu. Katyir wālaŋ fle tāā, ke fla neŋ katyir n suhu, nyēpēn bye n suhu.

8 U yāhāyīŋ tēnlehe syāŋ wuhu n u tūūtūū wuu. Ngaa, mii yāŋ dyaŋ naa ke yigi tāŋ, ke n miy le wāā muhulangbāŋ laam wo. Ke muhulangbāŋ wālaŋ fle tāā, ke fla neŋ n wā klaha nii ntōr.

9 Yrāŋ wān tii bye te ma ke muhulangbāŋ wo, te wālaŋ fle tāā, fla neŋ wān n ku. Te salangbāy wālaŋ fle tāā, fla neŋ wān n pye klaha-.

10 U yāhāyīŋ tēnlehe tāā wuhu n u tūūtūū wuu.

Yrompua wāngbāṅ gaa n yir yāhāyīṅ na, ma ba too. Naa pye u na mii terbuī dyaṅ. Lafey wālaṅ flē tāā, u n too fla neṅ syi lafey na, tesē lor yisar ne.

¹¹ Woo yrompua myaha kasruhu. Te lor wālaṅ flē tāā, fla neṅ syi lor n wā klaha kasruhu. Nawee-busāā n te lor wo, ma ku. Te tee ba sruhu naa n ter.

¹² U yāhāyīṅ tēnlehe resyar wuhu n u tūūtūū wuu. Yai wālacer flē tāā, yronṅ wālacer flē tāā, pe yrompii wālaṅ flē tāā, too nde bye flē naney n wā klaha, ma nii wam. Yai yāhācāā- wālaṅ flē tāā, fla neṅ syi cāā n yi kāā. Kaa n yi kāā yīmper cāā- na koo syi.

¹³ Ta n yee ndoo ga yāṅ, ma luhu fle waa ne tuu n yir yāhāyīṅ laam wo, ma le gbey n pāā fānga ne ma yee: «Kayīhī ma, kayīhī ma, kayīhī ga kāntrahafa dye pe yāhāyīṅ tēnlehe tāā mpāy tūūtūū wuuyale wo, poo pe n pai!»

9

¹ U yāhāyīṅ tēnlehe bua wuhu n u tūūtūū wuu. Ta n yrompua waa yāā u too nii kāntraha na. Pe n kāntraha wuhungbāṅ yē karndohopua wāā u yrompua kē.

² U yrompua n ke wuhungbāṅ yē yār. Naawur gaa n yi ke wuhungbāṅ wo mii naangbāṅ gaa naawur dyaṅ. Ke wuhungbāṅ

naawur n ke yai wo tā, ma tefay bya wo.

³ Jīmble raa n yi ke naawur laam wo, ma ke kāntraha bye gbe tā. Pe n fānga gaa ter wāā te kē mii kāntraha sānam fānga ter syi dyaṅ.

⁴ Pe n te yar ma yee, te ma n kapee pye kāntraha nyē na tesē wān tii bye ne te n fiy, ma suhu katyir ne ye. Te naa kapee pye nawee-mpāy na Yāhā puhu sē gbāā pe wakuhu na ye.

⁵ Pe sē -sē pe wāboo fānga wāā te kē ye, te naa kadye wāyaa ya taha pe na yrey bua nsoho wo; koo wāyaa gii te ga naa n taha nawee- na, ke ga pye mii sānuē wānoṅ wāyaa dyaṅ.

⁶ Too plii nde na nawee- ga ba naa gbā ke, pe saa ke yāā ye. Pe ga ba naa n ke pe ku, gbā -sē ga ba fā naa n dey pe na.

⁷ Too jīmble nde ba nsyāy tay, nsyāy tii syi pe te gbihi naan wāmiy na. Te yīy na nkifaha taa pye mii sān dyaṅ, te yīntar pye mii nawee yīntaha dyaṅ.

⁸ Te yīnyor ba tyī mii ca yīnyor dyaṅ, te nkāhā pye mii jar nkāhā dyaṅ.

⁹ Te pye mii ntēn kalen dyaṅ te ntray na, te nkaasyir gbḷeṅ naa n yi mii naanmiy wootorngbāy dyaṅ, nsyāy buar ke tyīn n gaha naan na.

¹⁰ Too jīmble nde pye fihī ne te nanaha na mii sānam dyaṅ. Te nanaha koo -sē kē ke ma fānga ne, ma ga naa kapee- pye nawee- na yrey

bua nsoho wo.

¹¹ Ke wuhungbãñ sãndũpee woo u ma te yĩñfua. Yeberε yor wo u myaha kē Abadãñ, jrεke yor wo u myaha kē Apoloho, te yĩntaha kē wãpyeklahafua.

¹² Le kayĩhĩpee cir ter. Loo kur ye, kayĩhĩpee- syãñ kuee nantãñ.

¹³ U yãhãyĩñ tẽnlehe kuay wuhu n u tũütũũ wuu. Ta n luhu yĩmbui laa ne, le yi ke sãn Yãhã diñ yisaha yĩhĩ resyar fla wo, Yãhã yaha ye.

¹⁴ U yãhãyĩñ tẽnlehe wii u pye u tũütũũ ne, le yĩmbui n u pye ma yee: «Yãhãyĩñ tẽnlehe resyar mpãy pe pua yaha lafengbãñ nge tãy pe n yee Yefrahate, pe sãhã yaha.»

¹⁵ Poo yãhãyĩñ tẽnlehe resyar mii ba cãã gbihĩ ta, ma yee loo dyε nde ma ba nɔ, ke yron ne, koo per ne, le yale ne cigege, pe boo driyẽfa wo; driyẽfa wãlan fle tãã, pe fla neñ nawee- boo. Pe n poo yãhãyĩñ tẽnlehe resyar sãhã yaha.

¹⁶ Pe seraasyi nsyãy dug- ufa pye nawee- milyõ kure; ta n pe yẽ luhu.

¹⁷ Ta wãytãã wo, ta n te nsyãy yãã tesē mpãy ne pe dugu te na. Pe ntray na pe naanmiy kalen pye wãyẽr naa dyan, taa pye wãwɔr yãhãyĩñ wãñ dyan, taa pye nnan wãñ dyan. Te nsyãy yĩy pye mii jar yĩy dyan. Naa naa n yi te yẽr wo, naawur ne naatarmiy ne.

¹⁸ Nawee- wãlan fle tãã, fla neñ syi nawee- n ku ke naa

koho wo, ke naawur ne, ke naatarmiy ne, too nde tii te naa n yi te nsyãy yẽr wo.

¹⁹ Te nsyãy fãnga pye te yẽr na, te nanaha ne. Te nanaha pye mii nwɔr dyan yĩy ne, ma kapee- pye nawee- na too yĩy ne.

²⁰ Nawee- mpãy kayĩhĩ ngĩ sē pe boo ye, pe sē pe kapee- wãpyen miy yaha ye. Pe sē tyii sãndãpee wãtēñ na, tesē sãn mpar wãn ne, wargbe mpar wãn ne, ntēn taa ter mpar wãn ne, ntēmbar mpar wãn ne, katyigi mpar wãn ne ye, too rii te sē n yãñ ye, te sē n luhu ye, te sē n yãr ye.

²¹ Pe sē maha pe naboore miy yaha, pe tekãy ne, pe tyatyãhã ne, pe yuhur ne ye.

10

Yãhãyĩñ tẽnlehe waa saba- balaale wãã Nsãn kē

¹ Ta n yãhãyĩñ tẽnlehe fãngafua waa yãã, tuu yir yãhãyĩñ na ma tege n pai, yãhãsyɔr ne te u gbey le. Yãhãyĩñ calele pye u yĩñ ncaha kue ye. U yĩntaha naa n yehe palpal yai dyan. U tre pye mii ntēn dyan naa ne te na.

² Saba waa pye u koho wo, u sē ba u kur yigi ye. U n u kãndigi troho tãhã ta muhulangbãñ yĩñ na, ma u kãman troho tãhã ta kãntraha na.

³ U n tē sya fãnga ne jar wãñ syi dyan. Tuu tē sya ke syi, te yãhãgbãã tēñ kuasĩ n u yẽ sya.

⁴ Te yãhãgbãã tēñ kuasĩ te pãã wa, ta n yee ndoo ga

te kaplāṅ yrūhū, ma luhu yīmbui laa ne, le yir yāhāyīṅ na ma yee: «Te yāhāgbāā tēṅ kuasī te kaplāṅ nkāy pāā, ma'a n ke yrūhū ye, ke le yaha ma laam wo, waa ma n yi le cāṅ na ye!»

⁵ U yāhāyīṅ tēnleḥe wii tē yāā u yir yer muhulangbāṅ na, kāntraha ne, u n u kāndigi koho kuā yir yāhāyīṅ kuē ye.

⁶ Yāhā gii ke ma yrāṅ yalebye, wākuyāā wee ke na ye, koo gii ke yāhāyīṅ tāhā ke laam wān ne, kāntraha ne ke wān ne, muhulangbāṅ ne ke laam wān ne, u yāhāyīṅ tēnleḥe n koo myaha di, ma le pāā ke ye ma yee, yale laa saa maha kē taha ye,

⁷ a u yāhāyīṅ tēnleḥe kuasī wuhu ma ba u tūūtūū wuu, Yāhā wī lii waa sē le cā ye, loo le ga pye. Loo ne ke bii le yar ke kaplāṅ tōrfa na, poo mpāy pe pye ke tēntē-.

⁸ Yīmbui lii le ba yi yāhāyīṅ kuē ye, ta n luhu le n maha pāā ra ne ma yee: «U yāhāyīṅ tēnleḥe wii u yir yer muhulangbāṅ yīṅ na, kāntraha ne, sabale ne u koho wo le sē kur ye, ka, ma ga le sya!»

⁹ Ta n ka u fla na, maa u pye u le sabale wāā ra kē. U n ta pye ma yee: «Sya le sabale ne, mā le di le wāā. Le ga naa n sruhu ma laha wo, ma yē -sē na, le ga pye sīsī sōr dyaṅ.»

¹⁰ Ta n le sabale sya u yāhāyīṅ tēnleḥe koho wo, ma le di le wāā. Ta yē na

le pye sīsī mii sōr dyaṅ. Tē le di le wāā wa, ta laha n yī kasruhu ne.

¹¹ Loo kur ye, waa n ta pye ma yee: «Yāhā ga ba kainkāy pye kui buar nawee-wī na, kāntrē buar nawee-wī ne, yor ter busāā nawee-wī ne, yīṅfa busāā wī ne, ke ga ba ke yar ma na. Ma yai ma koo bye yar nawee- na.»

11

Pe Yāhā kaplāṅ tōrfa syām

¹ Waa n kipua kāi laa wāā ra kē, wātān wī, ma ra pye ma yee: «Yir, ma ke Yāhā kangbāṅ tān, ke Yāhā diṅ yisaha fla ne, mpāy pe Yāhā sey ke fla na, pe tōr!»

² -Taa -sē tyii ke Yāhā kangbāṅ ndyin na, ma'a n ke tān ye! Koo wāā mpāy kē pe wee Yiifee- ye, pe ga ba le Yāhā kungbāy tāhā pye klaha- yrey gbeesī, tesē yrey sī ne.

³ N ga fānga wāā pe kaplāṅ tōrfa syām mii kē, pe n waha naa Yāhā kaplāṅ pāā nawee- ye, plii yīkuay gbeetāā, wram nayre ne pe le.»

⁴ Poo me te wolifye katyir sī ne, poo maha me te naalor sī ne. Poo me pe ma kāntraha Yīṅfua Yāhā yaha ye.

⁵ Pe napī- ma yee pe ga kapee pye pe na, naa ga yi pe yē wo, ke pe napī- suhu boo. Mpāy pe n ke pe kapee pye pe na, pe ga poo syi gbā ku.

6 Fānga ma pe ye, pe n ga waha yāhāyīn tã sesaha ma n too plii rii na pe Yāhā kaplān pāā nawee- ye ye, kaplān nkāy Yāhā ke le pe laam wo. Fānga maha ma pe ye, pe n ga waha lor wā klaha ntōr, tesē pe ta kayīhī ter bye n driyēfa dye yaliile ma tãy pe ye.

7 Pe ma ba ke Yāhā kaplān pāā wa nawee- ye, ke way-gapyāhā wān giī ke ma ke wuhungbān wo, ke ga dugu yi ba naan cēr pe na, ke yia pe na, ke pe boo.

8 Pe nakur ga ba kuee le kungbāy nanihi fla wo, kungbāy nde le miipihī yi Sodō klo dyan, Syipte kāntraha ne. Loo kungbāy ne, pe Yīnfua Yesu kuey mar boo le wo.

9 Kui bye nawee- mpāy, nawee- ter bye mpāy ne, yor ter bye nawee- mpāy ne, kāntrε ter bye nawee- mpāy ne, poo mii bye ga pe nakur yāā plii tãā nsoho wo gblihi ne, pe sye waa ma n te le ye.

10 Pe Yāhā kaplān tōrfa syām mii ba ta kayīhī busāā n driyēfa dye. Pe wāku wīī ga tãy pe driyēfa ye, le nuhu yigi pe kē, pe n sya kayūhū pye naa n wāā pe ya kē.

11 Te plii tãā kur ye gblihi ne, Yāhā n yrā tefay fua le wāā pe Yāhā kaplān tōrfa syām mii nakur laam wo, pe n nii yrān na, ma yir. Nawee- mpāy pe pe yāā yīnde ne, pe n fya.

12 Pe Yāhā kaplān tōrfa syām n luhu yīmbui laa ne, le yir yāhāyīn na, ma pe pye

ma yee: «-Ye dugu ba nwo!» Pe n dugu ga yāhāyīn na te yāhāsyōr wo. Pe napīī- n pe yāā.

13 Loo yale wo, kāntraha n yehe fānga ne. Le klo wālacer fle sēnsye, fla nen syi n too. Nawee- nyertāā yīnbua n kuee le wo. Nawee- mpāy pe sē yāā ku ye, pe n fya, ma Yāhā sey.

14 Le kayīhīpee syān wuhu ter. -Ye naa n yān, le tãā wuhu ga dye yagaa!

Ke tūūtūū kuasī wuhu

15 U yāhāyīn tēnlehe kuasī wuhu n u tūūtūū wuu. Yīmbuhu nkāy n yir fānga ne, yāhāyīn na ma yee: «Yīnfua Yāhā tesē ke Yīndefua Crise ne, pe ma driyē yīn na yagaa. Wākuayāā saa pye pe yīnfar na ye.»

16 Te nanler gbey tesē wāy tesyar tii te ba nii pe nangbāniisar wo Yāhā yaha ye, te n too kānklūy na, ma yīntaha gbāā kāntraha na, ma Yāhā sey ma yee:

17 «Wo syaha wāā ma kē Yīnfua Yāhā.

Mboo kē taa ma tān kai- bye fānga ne.

Ma ma Yāhā, ma pye le nii wa Yāhā.

Taa tēn tē ma fāngangbān ne, taa nii yīnfar na, wo syaha wāā ma kē loo wīī na.

18 Kāntrεfa ba pe laam war ma ne.

Yagaa mboo -sē kē pe wīī ncafūhū yigi ma kē.

Mpāy pe ku wa, le yale nō ma pe sāhā.

Le yale nɔ ma dāān wāā ma
kaplāŋ tōrfa kē,
poo mpāy pe ma ma
tētē-.

Le yale nɔ ma dāān wāā ma
nawee- kē,
mpāy ne pe ma mi-
ingbāŋ gboho,
pe kicar, pe wāε ne.

Mpāy pe -sē kāntraha kai-
pye naa n klaha-
le yale nɔ ma pe wī pye
klaha- tāŋ.»

¹⁹ Loo kur ye, ke yāhāyīŋ
Yāhā kangbāŋ n yār, Yāhā
naambiyār kluhu n yāā ke
Yāhā kangbāŋ wo. Yāhā
wāyεε pye, gbleŋ ne,
yāhāgbāā miy ne, kāntraha
wāyεε ne, sesantīhī n too
fānga ne.

12

*U cɔɔ, tesē ke nwɔngbāŋ
wātrūhū ne*

¹ Kayar wī laa n yi
yāhāyīŋ wo, wāngbāy! Le
pye cɔɔ waa, yai u maha tā,
yroŋ ne u trε tāā ye. Yīŋfua
nkifai laa pye u cɔɔ yīŋ na,
le pye yrompii sēnsye syām
ne.

² U cɔɔ pye lai ne, ma naa
n kui. Le ba u yigi, ma naa u
yaa.

³ Kayar wī laa ter n
maha yi yāhāyīŋ na. Loo
pye nwɔngbāŋ gaa wātrūhū,
ke pye wāyāhā naa dyaŋ.
Ke pye yīy kuasī ne, yīhī
sēnsye ne. Yīŋfua nkifaha
kuasī pye te yīy na.

⁴ Yāhāyīŋ yrompii wālaŋ
flε tāā, ke nanuē naa fla neŋ
syi yrompii pε tege naa n
yaha kāntraha na. Le lai

le u cɔɔ yigi, ke nwɔngbāŋ
wātrūhū n ga yer u cɔɔ yaha
ye, koo ga u puee kaa, puee
wii u ga see.

⁵ U cɔɔ n naa kicar see.
U puee n kuā yir ga ta
Yāhā yaha ye, ke nangbāŋ
niisayūhū tāy. Woo puee kē
u ga ba yīnfar gbe kāntrefa
bye na, fāngangbāŋ ne.

⁶ U cɔɔ n fā ga tēyāfūū klo
wo. Yāhā ba teelee laa gbihi
yaha u kē ke fla na, u waha
naa u yē digi yāā plii yīkuay
gbeetāā nsoho wo.

⁷ Loo kur ye, naan taa n
yir yāhāyīŋ wo. Yāhāyīŋ
tēnlεε yīŋfua waa pe n yee
Minsyel, woo ma suhu u
tēnlεε ne, pe n naan cεr ke
nwɔngbāŋ ne ke sāndāpee
ne.

⁸ Pe n yia ke nwɔngbāŋ na,
pe sāndāpee ne, ma pe kar
kāā yāhāyīŋ wo.

⁹ Ke nwɔngbāŋ n miy tege
wāā. Koo kē nwoho gii ne
ke pye faale wo, koo kē pe
n yee sāndāpee yīŋfua, pe
maha ke yee Setane; koo kē
ke driyēfa bye wlaŋ. Ke n
miy tege wāā kāntraha na,
ke sāndāpee bye ne.

¹⁰ Ta n luhu yīmbui laa ne,
le yir yāhāyīŋ na fānga ne,
ma ra pye ma yee:

«Yagaa, syayahayale nɔ wa,
Yāhā fāngangbāŋ ne, ke
yīnfar ne;

te yīnfar wāā ke
Yīndefua Crise kē.

Ye sē yāā, wo nampyeŋ-
wāpee pāāfua

Setane miy tege yaha;
woo kē u naa pe wāpee
pāā Yāhā yaha ye,

ke yai ke yĩmper.

11 Wo nampyeŋ- yia u na,
u Yāhā Mbapēnge ntāŋ
kāmay na,
tesē Yāhā cīinde lii ne pe
naa n pāā,
ma sya pe yrā kē ma ku.

12 Loo ne yāhāyīŋ yai ke naa
nuhu di,
tesē yii yāhāyīŋfa ne.

Kāntrahafa, yii poo na,
muhulangbāŋfa ne,
kayīhī ma ke n pai ye ye.

Ye sē yāā, u sāndāpee yīŋfua
tege ga ye kuε ye.

Tuu cā draha sē gboho u
ye ye,
ncafūhū n u yigi.»

13 Ke nwōngbāŋ ke yāā ke
miy tege yaha kāntraha na,
ke n u cōō kar, cōō wii u u
naa kicar see.

14 Fle nkaasyir sīi raa n
wāā u cōō kē, u waha yir
u ka le tēyāfūū klo wo, u
niisaha wo. Koo fla na, u ga
naa u yē digi yāā dyε- tāā
gblihi ne, ke nwōngbāŋ saa
maha waha nō u na ye.

15 Ke nwōngbāŋ n langbāŋ
gaa pur yi wāā ke yē wo, u
cōō kur kuε ye, ma ga u gbe
ter mii lafeŋ dyaŋ.

16 Kāntraha n u cōō sya
yaha, ma ke yē yār, ma ke
lafēŋ loho byε le wāā tāŋ,
loho gii ke nwōngbāŋ ba pur
yi ke yē wo.

17 Ke nwōngbāŋ laam n
sroŋ war u cōō ne, ke n sya
ter ma ga naan cεr u cōō pii
na. Poo me pe Yāhā kānde
yār, ma maha le cīinde le
yaha pe laam wo, cīinde lii
Yesu le yar.

18 Loo kur ye, ke
nwōngbāŋ n yir yer muhu-
langbāŋ yē na.

13

*Ke waygapyāhā wāŋ gii
ke yi muhulangbāŋ wo*

1 Loo kur ye, ta n way-
gapyāhā wāŋ gaa yāā, ke pye
muhulangbāŋ wo, ma yi naa
n pai. Ke pye yīhī sēnsye ne,
yīy kuasīi ne. Yīŋfua nkifaha
sēnsye pye ke yīhī na. Te yīy
na myar raa pye, te ba yrūhū
yaha, myar rii te Yāhā tyεε.

2 Ke waygapyāhā wāŋ gii
tē yāā, ke pye mii tyē dyaŋ.
Ke tre pye te ba jruhu fāŋga
ne, ke yē ne mii jar yē dyaŋ.
Ke nwōngbāŋ wātrūhū n
ke fāŋgangbāŋ wāā ke kē,
ke nangbāŋ niisaha ne, ma
kānde wāā ke kē ke naa kai-
busāā pye.

3 Ke waygapyāhā wāŋ yīŋ
neŋ gaa ba kuāy fāŋga ne,
mii ke ga ku. Ke kuāysaha
fla n -sē jaa. Loo n
kāntrahafa byε fe gbe, pe n
sya nii n luhu ke ye.

4 Pe n nii ke nwōngbāŋ
sey. Ke ba yīnfar wāā ke
waygapyāhā wāŋ kē, koo
kē. Pe n maha nii ke way-
gapyāhā wāŋ sey ma yee:
«Yoo syi ga waha nii ke way-
gapyāhā wāŋ dyaŋ? Yoo syi
ga waha naan cεr ke ne?»

5 Yē n wāā ke waygapyāhā
wāŋ kē, ke n nii yatanŋ
kaplāŋ pāā, ma nii Yāhā
tyεε. Fāŋga n wāā ke kē,
ke waha naa kai- pye yrey
gbeesīi wāy sīi nsoho wo.

6 Ke n yě yār ma Yāhā tyehē, ma ke miingbāŋ tyehē, ma ke niisaha tyehē, tesē pe yāhāyīŋfa bye ne.

7 Pe n ke ta ke n waha naan miy Yāhā nawee- ne, ma pe yia. Pe n ke ta ke n yīnfar yāā nawee- ter bye na, kui bye nawee- ne, yor ter bye nawee- ne, kāntre bye nawee- ne.

8 Kāntrahafa bye ga ba naa ke sey. Ma gbe driyē fegbecāā na, poo kāntrahafa myar sē yrūhū u cīnde yrā yāāfa saba wo ye. U Yāhā Mbapēnge saba kē, u Mbapēnge wii pe ba boo mpar draha wo.

9 Wii ma n traha u kai- ngī yīntaha cā, u luhu yō!

10 Wii ma pye u yai u napī- n u yigi, pe ga ba ufua yigi. Wii ma pye u yai pe u boo fānga na, pe ga ba ufua boo fānga na. Loo ne, koo kai- ngī wo, mpāy pe n tōr Yāhā nawee- ne, pe yai pe pe ya plāhā pe Yesu sronj ta pe Yater.

Ke waygapyāhā wāŋ gii ke yi kāntraha wo

11 Loo kur ye, ta n maha waygapyāhā wāŋ gaa yāā, ke yi kāntraha wo. Ke pye yīhī syāŋ ne mbapēnge dyaŋ, ma naa n pāā mii ke nwoŋgbāŋ wātrūhū dyaŋ.

12 Ke naa ke waygapyāhā wāŋ wācir yīnfar kangbāhā pye ke yīnde na. Ke n kāntrahafa bye ta pe n ke waygapyāhā wāŋ wācir sey, koo gii ke ba kuāy fānga ne, ma ba jaa.

13 Ke naa kangbāhā pye ma sya naa n ta, naa n naa n yir yāhāyīŋ na, ma tege naa n too kāntraha na nawee- yīnde na.

14 Ke naa kāntrahafa wlaŋ koo syi, ke kangbāhā ne. Pe ba ke ta ke n waha naa ke pye ke waygapyāhā wāŋ wācir yīnde na. Ke n kāntrahafa ta pe n ke way- gapyāhā wāŋ wācir yirfua gbihī ta, koo gii ke ba kuāy yūntrūhū ne, ma ba jaa, ma nii yrāŋ na.

15 Pe n ke ta ke n waha yrā tefay fua le ke waygapyāhā wāŋ wācir yirfua na, ke nii n pāā. Nawee- mpāy bye pe sē naa kānklūy gbāā ke waygapyāhā wāŋ wācir yir- fua yaha ye ye, ke n ta pe n pe boo.

16 Pe kicar, pe wāle ne, pe nangbām ne, pe nawām ne, pe yāmpa ne, mpāy ne pe wee yāmpa ye, ke n ta pe n puhu gbāā poo bye na, kāndigi koho na, kaa na wakui na.

17 Loo na, waa saha ngaa par ye, waa saha ngaa cāā troho ye, mii ke waygapyāhā wāŋ puhu wee u na ye. Ke puhu kē ke myaha ne, kaa na ke myaha limor.

18 Laantor wī ne nde: Wii ma pye kacān ne, u ke waygapyāhā wāŋ limor cā. Ke limor ma wāceŋ waa myaha limor ne, koo kē yīntāā gbeetāā, tesē kuay ne.

14

U Yāhā Mbapēnge tesē mpāy ne u sya yaha

¹ Ta n yee ndoo ga yāṅ, ma u Yāhā Mbapēnge yāā ke yāṅ nge yīṅ na pe n yee Syō. Nawee- nyerkuay flē sēnsye syām pye u ne. U Mbapēnge myaha ma suhu u Mbapēnge Tuhufua myaha ne, te ba yrūhū pe wakuhu na.

² Ta n luhu yīmbui laa ne, le yir yāhāyīṅ na mii langbāy tēṅ dyaṅ, mii yāhāgbāā tēṅ dyaṅ. Yīmbui lii tē luhu, le pye mii kornjongbāyfa dyaṅ pe te pēn.

³ Pe nabuar naa yaanfāṅ le ke Yāhā nangbāṅ niisayūhū yaha ye, te yrāṅ wān wāy tesyar yaha ye, te nanler ne. Waa sē pye u ga waha koo yaa cā mii pe nawee- nyerkuay flē sēnsye syām sē me ye, poo mpāy pe ba sya yaha kāntraha na.

⁴ Poo me mpāy ne, pe sē pe ya wluhu tyatyāhā wāpyeṅ kue ye ye, ma kuee gbεgbε. U Mbapēnge ma n gaha teelii teelii, pe ma u ne. Nawee- bye wo, poo me nawee- mpāy ne pe cāā sya yaha Yāhā kē u Mbapēnge ne.

⁵ Kawar sē n yi pe yē wo ye. Wāpee laa wee pe na ye.

Yāhāyīṅ tēnlehe tāā Yāhā kasāhā wīl pāā

⁶ Ta n maha yāhāyīṅ tēnlehe waa yāā, u n yir yāhāyīṅ telai wo. Yāhā kapāyīl lii wākuayāā wee le na ye, le pye u ye wāpāā wīl driyēfa ye, kāntrε bye nawee- ne, nawee- ter bye

ne, yor ter bye nawee- ne, kui bye nawee- ne.

⁷ U naa le pāā fānga ne ma yee: «Ye naa n fya Yāhā na, -ye naa ke miingbāṅ gbobo! Ye sē yāā, ke kasāhā yale nō wa. Koo gii ke yāhāyīṅ tāhā, kāntraha ne, muhulangbāṅ ne, lor yisar ne, -ye naa ke sey!»

⁸ Yāhāyīṅ tēnlehe syāṅ wuhu waa ter n taha, ma nii n yee: «Le too, le kungbāy Babilon too, loo lii le kui bye nawee- ta pe n dye tyatyāhā wo, mii defīl wōfa dyaṅ wāwōyai wee pe na ye.»

⁹ Yāhāyīṅ tēnlehe tāā wuhu waa ter n taha mii na, ma nii le pāā fānga ne ma yee: «Wii u ke waygapyāhā wāṅ sey ke yirfua ne, ma maha ke puhu gbāā u wakui na, kaa na u koho na,

¹⁰ ufua -sē ga ba Yāhā ncafūhū defīl wō ke ncafūhū seku wo, ngaa gε saa le wlāhā woo defīl nwo wo u n nii yaayaa ye. U ga naa fεngbān sya naa laam wo, maha naatarmiy ne ke wo, pe yāhāyīṅ tēnleheyōm yaha ye, u Yāhā Mbapēnge ne.

¹¹ Mpāy pe ke waygapyāhā wāṅ sey ke yirfua ne, tesē mpāy ne ke puhu gbāā pe na, pe fεngbān naawur n yir yalebye wāyeryāā wee ye. Wūū saa pye yāā poo na kueekuee ye, ke yai ke yīmper.»

¹² Loo ne, mpāy pe n tōr Yāhā nawee- ne, pe yai pe pe ya plāhā ke Yāhā kānde

kataŋ wāyār ne, tesē pe Yesu wātaŋ ne pe Yater.

¹³ Ta n luhu yĩmbui laa ne, le yir yāhāyīŋ na, ma ra pye ma yee: «Ma yai ma nde yrūhū ma yee: Ma gbe yagaa na, mpāy pe n ku le Yesu kānde wo, poo wīi n tāy!» Yāhā Yrā bya n yee, āwā cīinde ne, a loo na pe ga wūū pe tēŋ ne, a pe kayūhū ma ke n taha pe na.

Driyē wāsāhā yale

¹⁴ Ta n yee ndoo ga yāŋ, ma yāhāsyōr raa yāā wāfir. Waa ba tege nii te yāhāsyōr na. U pye mii nawee dyaŋ. Yīnfua sān nkifai laa pye u yīŋ na; yūnklūhū gaa pye u koho wo, ke yē wātāy!

¹⁵ Yāhāyīŋ tēnlehe waa n yi ke yāhāyīŋ Yāhā kangbāŋ wo, ma pāā fānga ne wii ye u ba nii te yāhāsyōr na, ma u pye ma yee: «Yir, ma kāntrahafa pēn! Ma sē yāā, pe wīi ma mii dir dyaŋ te gbeyale nɔ wa. Ma yūnklūhū gbe, ma re dir wān kuāy!»

¹⁶ Wii u ba tege nii te yāhāsyōr na, u n u yūnklūhū gbe kāntrahafa myaha na; kāntrahafa n gbe mii dir wān dyaŋ pe ne gbe.

¹⁷ Yāhāyīŋ tēnlehe waa n maha yi ke Yāhā kangbāŋ wo. Yūnklūhū pye u bya ye, ke wātāy!

¹⁸ Yāhāyīŋ tēnlehe waa n maha yi ke Yāhā diŋ yisaha fla na. Naa fānga pye u ye. U n pāā fānga ne yāhāyīŋ tēnlehe wii ye yūnklūhūtāhā pye u ye, ma u pye ma

yee: «Ma yūnklūhūtāhā gbe, ma kāntraha defīi katyisan kuāy; ma sē yāā, kāntraha defīi katyipir nɔ wa wāgben na.»

¹⁹ U n u yūnklūhū gbe kāntrahafa myaha na, ma tēn tē pe na mii defīi katyipir dyaŋ tuu kuāy, ma miy le wāā tyahangbāŋ wo, pe pii pe n tāhā na. Yāhā ncafūhū tyahangbāŋ kē koo ne.

²⁰ Pe n pe kāntrahafa tāhā defīi pii dyaŋ le klo kānkāy na. Ntōr n cāāŋ yi ga deydey, kilo kure gbeebua syi. Pe wācuhu ga waha nsyāŋ yigi ke yē tāy.

15

Yiafa yay

¹ Loo kur ye, ta n kayarngbāy laa yāā yāhāyīŋ na, fānga wīi! Le pye yāhāyīŋ tēnlehe kuasīi; kayīhī kuasīi wāpyeŋ fānga ba le soho pe koho wo. Koo kayīhī kuasīi ngīi kē ke ma kur kure wūhū. Koo ma kua, te Yāhā ncafūhū -sē kua.

² Loo kur ye, ta n ke yāhāyīŋ fla kāntraha yāā ke laha, ma nii yelyel sesantīhī dyaŋ, ma maha nii mii ke wlāhā naa ne. Mpāy pe ba ke waygapyāhā wāŋ yia, ma ke yirfua sye, ke myaha limor ne, ta n maha poo yāā. Pe ba yir yer ke kāntraha nge na, ke ma yelyel mii sesantīhī dyaŋ. Yāhā kornjuey pye pe ye koho wo.

³ Yaa gii u Yāhā tēntē Musa naa ke le, tesē u Yāhā Mbapēnge yaa ne, pe naa koo le ma yee:

«Yīñfua Yāhā,
 mboo wii taa ma tññ kai-
 bye fānga ne,
 nkāy taa pye ke gbaha,
 ma maha laam wo
 nawee- kē.

Kāntrē bye nawee- Yīñfua,
 ma sron kai- bye ne,
 ma maha ma cīnde!

⁴ Yīñfua, yoo syi ma u saa fya
 ma miingbāñ na ye?

Yoo syi ma u saa ma mi-
 ingbāñ gboho ye?

Ma sē yāā, mboo ya kē ma
 kai- laha.

Kāntrē bye nawee-
 ga ba naa kānklūy gbāā
 ma yaha ye,
 kai- nkāy taa n pye
 nawee- na, pe cā ke
 sron.»

⁵ Loo kur ye, ta n yāhāyīñ
 yāā ke yār, ma maha ke
 yāhāyīñ Yāhā kangbāñ yāā
 ke yār. Ke Yāhā niisaha ma
 koo laam wo.

⁶ Pe yāhāyīñ tēnlēhe kuasī
 mpāy ke kayīhī kuasī ba le
 soho pe koho wo, pe n yi ke
 yāhāyīñ Yāhā kangbāñ wo.
 Pe kalen pye faafī, ma maha
 n yēhe palpal. Pe ba sān
 sapaha pua pe ntray wo.

⁷ Te yrāñ wān wāy resyar
 wāñ neñ gaa n Yāhā ncafūhū
 sān cāyīhī kuasī wāā pe
 yāhāyīñ tēnlēhe kuasī kē,
 Yāhā gii ke ma yrāñ yalebye,
 wākuyāā wee ke na ye.

⁸ Yāhā nayōr tesē ke
 fāngangbāñ ne, too n ta
 naawur n ke yāhāyīñ Yāhā
 kangbāñ yī, waa saha
 dye ke wo mii pe yāhāyīñ
 tēnlēhe sē ba ke kayīhīpee
 kuasī pye wa ye.

16

*Yāhā ncafūhū cāyīhī
 kuasī*

¹ Loo kur ye, ta n luhu
 yīmbui laa ne, le yir ke
 yāhāyīñ Yāhā kangbāñ laam
 wo fānga ne, ma pe yāhāyīñ
 tēnlēhe kuasī pye ma yee: «-
 Ye ka, yaa ke Yāhā ncafūhū
 cāyīhī kuasī woo kāntraha
 na!»

² U yāhāyīñ tēnlēhe cir
 n ka, ma ga u cāyī woo
 kāntraha na. Narpeer raa
 n yi nawee- na, te wāyaa!
 Poo me nawee- mpāy ne, ke
 waygapyāhā wāñ puhu pye
 pe na, pe n naa ke yirfua sey.

³ U yāhāyīñ tēnlēhe syāñ
 wuhu n u cāyī woo muhu-
 langbāñ wo. Ke loho n nii
 mii nakugu ntōr dyañ. Yrāñ
 wān tii bye te pye ke muhu-
 langbāñ wo, te bye n ku.

⁴ U yāhāyīñ tēnlēhe tāā
 wuhu n u cāyī woo lafey lor
 wo, tesē lor yisar bye ne. Te
 lor bye n nii ntōr.

⁵ Loo na, yāhāyīñ tēnlēhe
 wii u ma lor bye yīñ na, ta n
 luhu tuu yee: «Ma sron, taa
 kasāhā nde ta le sron, mboo
 wii taa ma Yāhā, ma maha
 pye le nii wa Yāhā, ma kai-
 bye laha.

⁶ Pe ma nawee- ntōr woo
 cīnde, ma suhu ma kaplāñ
 tōrfa bya ntōr ne. Yagaa, ma
 ntōr wāā pe kē pe wo. Le yai
 pe ne.»

⁷ Ta n luhu yīmbui laa ne,
 le yir ke Yāhā diñ yisaha fla
 na ma yee: «Āwā, Yīñfua
 Yāhā, mboo wii taa ma kai-
 bye fānga ne, ma kasāhā ma
 cīnde, ma maha sron!»

8 U yāhāyīn tēnlehe resyar wuhu n u cāyī woo yai na. Kānde n wāā yai kē ke nawee- suhu ke naa ne.

9 Karwrampihi gaa n nawee- suhu, pe n nii Yāhā miingbān tyehē, koo gii kayīhīpee ngī wāpyen fānga ma ke ye. Pe n maha sye, pe sē pe kapee- wāpyen miy yaha ma Yāhā miingbān sey ye.

10 U yāhāyīn tēnlehe bua wuhu n u cāyī woo ke waygapyāhā wān nangbān niisaha na, wam mpāy syi n too tā ke waygapyāhā wān kāntraha na. Ke wāyaa n ta, nawee- n nii pe yīnkāhā n.

11 Pe n Yāhā tyehē ke wāyaa wī na, pe suplen wī ne. Pe n maha sye, pe sē yi kāā pe kapee- wāpyen kānde wo ye.

12 U yāhāyīn tēnlehe kuay wuhu n u cāyī woo lafengbān gaa na, pe n yee Yefrahate. Ke loho bye n waha kāā, ma tersaha yaha yīnfa mpāy kē pe n yi kāntraha yai darkue ye.

13 Loo kur ye, ta n sāndāpee tāā mpāy yāā mii ncasār dyan, ma nii n yi te ya wuhu na, nen ke nwongbān wātrūhū yē wo, nen ke waygapyāhā wān yē wo, nen u kawar Yāhā kaplān tōrfua yē wo.

14 Poo me sāndāpee mpāy ne pe yēgbāā wūhū pye. Poo sāndāpee tāā mii n gaha kāntraha yīnfa wāā, pe n ga te naan miy Yāhā na ke perngbān per na, Yāhā gii ke ma tān kai- bye fānga ne.

15-16 Pe sāndāpee n pe kāntraha yīnfa wāā ta teelaa fla wo pe n yee yeberε yor wo Yarmajedō.

U Yīnfa Yesu yee: «Luhu, n ga pa yuhu wān syi dyan, waa saa yi le cān na ye. Wii u n kuee yrān na yalebyε, u nayrε ne u kadye na, woo wī n tāy, u saa ba yi naa n yār naploho ne, pe n u yāā fyar n u yigi ye.»

17 U yāhāyīn tēnlehe kuasī wuhu n u cāyī woo wāā ncaha kue ye. Yīmbui laa n yir fānga ne ke yāhāyīn Yāhā kangbān wo, ke Yāhā nangbān niisayūhū fla wo ma yee: «Le kua yagaa.»

18 Yāhā n yehe tehe yē gaa, yīmbuhu nkāy ne, yāhāgbāā tēn taa ne, kāntraha n yehe fānga ne. Ma gbe nawee wātāhā cāā na, ke syi kāntraha wāyehē nge syi sē yāā yāā ye, ke fānga ba gboho ter.

19 Le kungbāy n la cer fle tāā, kāntraha kui bye n yoho tān. Le kungbāy lii pe n yee Babilon, Yāhā sē faha le yaha ye. Ke n ta pe Babilonfa n ke defī cāyī wo, ke ncafūhūngbān defī.

20 Kāntre rii syi langbāy te gbey le, te bye n plaha, yān gε sē maha yāā nantān ye.

21 Sesantīhīngbāy taa n yir yāhāyīn na, ma ba too nawee- na. Pe nawee- n Yāhā tyehē ke sesantīhīngbāy kapee- wī na, le wī nen wāndege pye mii yīnkuai gbengbeyīhī syān dyan gblihi ne. Le kapee fānga ba gboho ter.

17

Le kungbāypihi lii le ma mii canaandile wāŋ syi dyaŋ

¹ Pe yāhāyīŋ tēnlehe kuasīi mpāy ke cāyīhī kuasīi ba le soho pe koho wo, poo nen waa n pa, maa ra pye ma yee: «Pa, ra n ma yar le kungbāypihi nde ga pēn mii syi dyaŋ, le kungbāypihi lii le fāā lafey buar tāy, loo lii le ma mii canaandile wāŋ syi dyaŋ.

² Kāntraha yīŋfa dye ty-atyāhā wāpyeŋ wo le ne, kāntraha nawee- bye le ty-atyāhā wɔ mii defīi wɔfa dyaŋ, wāwɔyai wee pe na ye.»

³ Yāhā Yrā Fānga n ra yigi, u yāhāyīŋ tēnlehe n ra gbe ga tēyāfūū klo laa laam wo. Ta n ga cɔɔ waa yāā, tuu tege nii ke waygapyāhā wāŋ gaa na wāyāhā, myar raa ne te yrūhū ke kadye na, Yāhā wātyehe myar. Koo waygapyāhā wāŋ nge pye yīy kuasīi ne, yīhī sēnsye ne.

⁴ U cɔɔ pye nangbāŋ nayre ne tuu ba le wāyār, sān wān ne u kadye na busāā, kāncrāŋ nkāy ter ne nawūū sē ke dir yey ye. Sāncīi laa pye u koho wo, le ba yīi u tyatyāhā wor ne.

⁵ Myaha gaa ba yrūhū u wakuī na ma yee Babilɔn, waa sē ba ke yīntaha cā yāā ye. Le ba yrūhū ma yee: «Kungbāy nde pe n yee Babilɔn, canaandi n yi le wo, driyē kapee- ter bye ne.»

⁶ Yāhā nawee- busāā ntōr woo le kungbāy nde wo, tesē mpāy ntōr ne pe ba sron

le Yesu kānde wo. Ta n le kungbāy yāā mii le poo ntōr wɔ, pe n le yigi mii canaandile dyaŋ, tuu sēm wɔ pe n u yigi. Tē le yāā ke syi, le n yē gbāā ra na.

⁷ Loo na, u yāhāyīŋ tēnlehe n ta pye ma yee: «Nwa ta le n yē gbāā ma na? U cɔɔ tuu tege nii ke waygapyāhā wāŋ na, yīy kuasīi ne, yīhī sēnsye ne, waa sē le yīntaha cā yāā ye, n ga le tōr ma ye.

⁸ Ke waygapyāhā wāŋ nge raa yāā nge, ke pye faale na, ma ba nii ke wee nantāŋ ye. Ke -sē yai ke ba yi ke wuhungbāŋ wo, ke wīi n kua ke kuāŋ ne. Ma gbe driyē wātāhā na, driyēfa mpāy pe myar sē yrūhū u cīinde yrā yāāfa myar saba wo ye, pe ma ba ke waygapyāhā wāŋ yāā, le ga pe fe gbe, le sya yē gbāā pe na. Ke waygapyāhā wāŋ ke dur ba, ke sē pye la faale na, ma ba nii ke wee nantāŋ ye?

⁹ Kai- nkāy tē ga tōr ma ye, wii ma yee u ga ke war u yai u kacān yāā, maha laantor ne. Te yīy kuasīi nde, yāy kuasīi ne, le kungbāy le fāā yāy tii yīŋ na, loo lii le ma mii canaandile wāŋ syi dyaŋ. Te yīy kuasīi nde, yīŋfa kuasīi maha me.

¹⁰ Yīŋfa wām bua too wa, nen ma yīŋ na, u nen yīnfar yale sē nɔ wa ye. Le ma ba nɔ, u ga nii yīŋ na yale laale ya.

¹¹ Ke waygapyāhā wāŋ gii ke pye faale na, ma ba nii ke wee nantāŋ ye, koo ge

ma mii yīṅfua kuatã wuhu dyaṅ, ma maha ma pe yīṅfa kuasī mii dyaṅ. Ke wī ga ba kua ke kuāṅ ne.

¹² Ke yīhī sēnsye ngī raa yāã, yīṅfa sēnsye me, pe yīṅfar yale sē nɔ wa ye: Pe ga ba yīṅfar yāã, pe n nii yīṅ na ke waygapyāhã wāṅ ne yale laale ya.

¹³ Poo sēnsye mii, wī nen ya ne le ma pe bye laam wo: Pe pe fānga wāã le pe yīṅfar ne, pe ke waygapyāhã wāṅ laam wī pye.

¹⁴ Pe ga ba naan miy u Yāhã Mbapēnge na, u Mbapēnge -sē ga pe yia, woo wii u ma yīṅfa bye Yīṅfua, ma maha ma fāngafa bye Fāngafua. U Mbapēnge ga ba yia pe na, woo, ma wāã le u nawee- ne. U nawee- mpāy pe naa n sron u kānde wo, pe n pe yāṅ yī, ma pe yee.»

¹⁵ U yāhāyīṅ tēnlēhe n maha ra pye ma yee: «Lɔr rii taa yāã le kungbāy fla na, loo lii le ma mii canaandile dyaṅ, too lɔr nde, kui nawee- me, nabuar raa ne, kāntre nawee- ne, yor ter bye nawee- ne.

¹⁶ Le kungbāy nde, lii le ma mii canaandile dyaṅ, le wī ga ba fūhū ke yīhī sēnsye ngī ye raa yāã, koo ma suhu ke waygapyāhã wāṅ ne. Te ga ba loo canaandile nde wān bye yi kãã u ye, u n kuee wāwahale. Te ga ba u kar kaa, te u gber suhu kãã migimigi naa laam wo.

¹⁷ Ma sē yāã, lii le ma Yāhã laam wī, Yāhã loo le ke yīhī sēnsye laam wo, ke le pye.

Ke bye ga ba yīmbuhu wāã le, ke ke yīṅfar wāã le, ke te bye wāã ke waygapyāhã wāṅ kē, ke kai- nkāy bye n sya ba pye, kai- nkāy Yāhã ke yar yaha.

¹⁸ Canaandile wii taa -sē yāã nwo, le kungbāy ne, loo kungbāy lii le ma kāntraha yīṅfa bye yīṅ na.»

18

Le kungbāypihi wāto

¹ Loo kur ye, ta n yāhāyīṅ tēnlēhe waa ter yāã, u yir yāhāyīṅ kue ye, ma tege ba. Fāngangbāṅ pye u ye, u nayōr cāã- n kāntraha bye gbe tāṅ.

² U n gbey fānga ne ma yee: «Le kungbāy Babilon too, le too! Le nii yagaa sāndāpee niisaha, sāndāpee ter bye dyenisaha; kānsyāpeer rii te wī sē yō ye, te ma koo fla na.

³ Ma sē yāã, le kungbāypihi le tyatyāhāpihi defī wāã kāntre bye nawee- kē pe n wo. Kāntraha yīṅfa dye tyatyāhã wāpyeṅ wo le ne, pe kāntraha cātrohofa n ngbāṅ le nangbān wān flāhā tāy.»

⁴ Ta n maha luhu yīmbui laa ne, le yir yāhāyīṅ na ma yee: «Ta nawee-, -ye yi kãã le klo wo, ye ma n ba wlāhã pe Babilonfa ne pe kapee- wāpyeṅ wo, ke kayīhī n ba ye dye pe ne wācēṅ ye, kayīhī nkāy ke ga ba pe dye.

⁵ Ye sē yāã, pe kapee- wāpyeṅ taha ta ke ya na, ma sya ga nɔ yāhāyīṅ na. Yāhã

sē maha faha pe pyerpeer yaha ye.

⁶ Pe ba naa nawee- pye mii, pe ga ba naa pe bya pye koo syi. Pe ba naa nkāy pye nawee- na, pe ga ke syi fle sī pye pe na. Pyerpeer cāyī lii pe ba wāā nawee- kē, too syi pyerpeer cāyīhī syāṅ ga wāā pe kē.

⁷ Pe miingbāṅ gii yāā, nangbān tii ne, ma naa nuhu di le na, koo syi wāfāy ga ta pe na, koo syi wram ne. Ye sē yāā, le kungbāy lii le ma mii canaandile dyaṅ, le laam ga ma yee, loo nii ke fla na yīṅfasya dyaṅ, calangusya sē kē loo ne ye, loo saa maha wram cā yāā syisyi ye.

⁸ Loo ne, kayīhī nkāy ke ma ke le kungbāy nde sēṅ, ke bye ga dye per neṅ: Koo kē yampeer rii syi ne re n boo, wram ne, fāāngbāṅ ne. Naa ga le suhu tāṅ. Ye sē yāā, Yīṅfua Yāhā gii ke ga le pēn, ke ma fāngangbāṅ ne.»

⁹ Kāntraha yīṅfa mpāy pe dye tyatyāhā wāpyeṅ wo le kungbāypihi ne, ma maha pye nangbān na le ne, pe ma ba le kungbāypihi wāsuhu naawur yāā, loo yale laam wo, pe ga le kungbāypihi mii wūn, pe sya naa yīntām yi.

¹⁰ Pe ga ba fya le kungbāypihifa fen na, pe dey yer; pe naa n yee: «Kapee laa syi! Kapee laa syi! Eh Babilon, klo nde ba gboho, ma maha pye fānga ne! Yale laale ya nsoho wo, ma ma wāpēn yāā tāṅ!»

¹¹ Kāntraha cātrohofa bye

le mii wūn, ma sya yīntām yi, waa wee nantāṅ tuu ga naa pe wān par pe ye ye:

¹² Too ne sān ne, wargbe ne, kāncrāṅ nkāy ter ne nawūū sē ke dir yey ye; nangbān faha ter bye ne, katyiyōr ter rii ne te sē n yāā farfar ye, syenkāhā wāta wān ter bye ne, nangbān katyiyōr wān ne, deyē wān ne, ntēn wān ne, ntēmbayūhū wān ne;

¹³ tyūhū wān ter bye ne, lasekole wān ter bye ne, myer ne, wusuna ne, defī ne, sēm- ne, miy ne, bur sye ne, yar ne, mbaa ne, nsyāy ne, wootorngbāy ne, nawee-ge ne.

¹⁴ Pe ga ba naa n pāā pe kungbāypihifa ye pe yee: «Wān tii bye tee ba ke ta ye wān, te wīi kua; ye wangbāy ma suhu ye nangbān wān ne, te bye wīi kua ye ye, ye saa te yāā yāā nantāṅ ye!»

¹⁵ Cātrohofa mpāy pe naa cāā troho le kungbāy nde wo, ma gbāṅ, pe ga ba fya le kungbāypihifa fen na, pe dey yer; pe ga ba naa pe mii wūn, pe naa yīntām yi, pe naa n yee:

¹⁶ «Kapee laa syi! Kapee laa syi! Faayūhū naa n yāā kungbāy nde wo, nangbān faha ne wāyār; sān wān pye, kāncrāṅ nkāy ter ne nawūū sē naa ke dir yey ye.

¹⁷ Yale laale ya nsoho wo, too nangbān wān nde bye wīi kua kāā, ngaa ge wee nantāṅ ye.»

Te salangbāy yīṅfa, ma suhu mpāy ne pe gbe ma n

gaha yrāhā ye, pe salangbāy tēntēfa ne, mpāy ne pe pe yē digi ke muhulangbāṅ yīṅ na, pe bye ba dey yer.

18 Pe naa le kungbāyphihi wāsuhu naawur yāṅ, ma naa n tē ma yee: «Kungbāy nde syi ter sē pye yāā ye!»

19 Pe naa wram wī pye, ma naa le mii wūn, ma naa yīntām yi, ma nii n tē ma yee: «Kapee, kapee le kungbāy dye! Mpāy bye pe ma salangbāy ne muhulangbāṅ yīṅ na, poo bye gbāṅ kungbāy nde wale wān flāhā tāy. Yale laale ya nsoho wo, too wale wān nde bye kua kāā, ngaa ge wee nantāṅ ye!»

20 Yāhāyīṅfa yai pe naa nuhu di le kungbāyphihi wāsuhutāṅ wī na! Yāhā wām, Yesu tēnlehe ne, Yāhā kaplāṅ tōrfa ne, pe naa nuhu di! Ye sē yāā, kapee- nkāy le kungbāyphihifa pe naa n pye pe na, koo wī ne Yāhā pe pēn.

21 Loo na, yāhāyīṅ tēnlehe fāngafua waa n ntēmbangbāṅ gaa gbe, ke wāgboho tra dyaṅ, ma ke miy le wāā muhulangbāṅ wo ma yee: «Kungbāyphihi nde pe n yee Babilon, le ga ba miy tege wāā tāā ye fānga ne, ntēmbangbāṅ nge wāṅ syi dyaṅ, waa saa maha ke yāā yāā nantāṅ ye.

22 Waa saa maha kornjongbāyfa wāpēn mii luhu yāā nantāṅ le klo wo, yay lefa ne, fleṅ wuufa ne, tūūtū wuufa ne ye. Waa saa maha koho tēn tēfua

waa ter yāā yāā nantāṅ le wo, sege wāsege mii ne ye.

23 Waa saa maha terbuhu cāā- yāā yāā nantāṅ le klo wo ye. Waa saa maha cafān yigifa yīmbuhu luhu yāā le klo wo ye. Ye sē yāā, loo klo nde cātrohofa me, pe ba gbāṅ ma ter driyē wām bye yaha. Tekāṅ wūhū naa n pye le klo wo, ma naa naweeplaha naa n le kāmpee wo.

24 Ke Babilon laam wo, Yāhā kaplāṅ tōrfa ntōr yāā ke laam wo, Yāhā nawee-ntōr ne. Nawee- mpāy bye pe pe boo fānga na kāntraha na, pe ntōr yāā le kungbāyphihi wo. Loo ne le kungbāyphihifa n pēn.»

19

1 Loo kur ye, ta n luhu nabuar raa yīmbui ye yāhāyīṅ na, le naa n yee fānga ne ma yee:

«Aleluya, -ye naa Yāhā sey!
Koo kē ke nawee- sya n yaha;
ke miingbāṅ gboho,
fāngangbāṅ ma ke ye.

2 Ke kasāhā ma cīnde, ma maha sron.

Ye sē yāā, le kungbāyphihi lii
le pye
canaandile dyaṅ,
ma naa nawee- klaha- le
tyatyāhā ne,
Yāhā le pēn.

Le bii Yāhā tēntē- boo; koo
kē Yāhā n le pēn.»

3 Le nabuar yīmbui n maha yee: «Aleluya, -ye naa Yāhā sey! Wākuayāā wee le kungbāyphihi wāsuhu naawur na ye!»

⁴ Te nanler gbey tesē wāy tesyar, ma suhu te yrāṅ wān wāy tesyar ne, te n kānklūy gbāā, ma Yāhā sey ke nangbāṅ niisayūhū wo ma yee: «Amēn, le nii ke syi! Aleluya, -ye naa Yāhā sey!»

U Yāhā Mbapēnge tesē u cafuē ne

⁵ Yīmbui laa n yir ke nangbāṅ niisayūhū fla wo ma yee: «-Ye naa Yāhā sey, yii mpāy bye tee ma ke tēntē-, mpāy ne pe nagboho ta ke na, pe wāle, pe kicar ne!»

⁶ Loo kur ye, ta n luhu nabuar raa yīmbui ne, mii langbāy tēṅ dyaṅ, maha yāhāgbāā tēṅ dyaṅ. Pe naa n yee:

«-Too naa Yāhā sey!

Ye sē yāā,

wo Yīṅfua Yāhā gii ke ma kai- bye fānga ne, ke ke yai ta ke n pa!

⁷ -Too naa nuhu di laantār ne,

wo naa Yāhā miingbāṅ gboho!

Ye sē yāā, u Yāhā Mbapēnge nuhu yale nō wa,

u nuhu tii te ma mii casyar nuhu dyaṅ,

u cafuē n u ya gbihi ta wa.

⁸ Pe kānde wāā u cafuē kē u n nangbāṅ nayroho le, koo gii ke ma wāfī perper,

teele laa wee ke na ye, ma maha n yehe pal-pal.»

Le nangbāṅ faafī nde, Yāhā nawee- kasroṅ kē le ne.

⁹ U yāhāyīṅ tēnlehe n ta pye ma yee, n le yrūhū, a

mpāy pe yee u Mbapēnge casyar dir na, poo wī n tāy. U n maha yee, a Yāhā yē kaplāṅ kē cīnde.

¹⁰ Ta n too kānklūy na u yaha ye, ndoo ga u sey, u n sye ma ra pye ma yee: «Ma'a n le pye ye! Naa Yāhā koo sey! Yāhā tēntēle kē ra ne ma wāṅ syi dyaṅ, tesē ma Yesu kāndeyārwai mpāy ne pe ma cīnde lii ne Yesu Crise le yar. Loo maha ne kaplāṅ nkāy ne Yāhā Yrā ke le nawee laam wo, Yesu wī na.»

Yiafua wii u dugu nii nsyānfū na

¹¹ Loo kur ye, ta n yāhāyīṅ yāā ke yār, nsyāṅ gaa n yi, wāfī. Wii u ba dugu nii ke na, u myaha Kasroṅfua, maha Cīndefua. U nawee-wāsāhā ter sroṅ, u naan miy kasroṅ myaha ne.

¹² U yīmpe n yehe naa wāṅ syi. Yīṅfua nkifaha nkāy pye u yīṅ na. Myaha gaa pye ke ba yrūhū u na, waa sē ke cā mii woo ya sē kē ye.

¹³ Nayroho gii tuu ba le, ntōr teebehe pye ke na. U myaha kē: Yāhā Yē Yor.

¹⁴ Yāhāyīṅ seraasyi ndrey naa n taha u na. Pe seraasyi ba dugu nsyānfū na, ma nangbāṅ nayre le wāfī perper, teele laa wee te na ye.

¹⁵ Yūntrūhū gaa naa n yi u nsyānfū dugufua yē wo fēnfēn. U ga ba kāntre bye nawee- gbā le ne. U ga ba nii pe yīṅ na fānga ne. Mii pe defūpii tāhā, ma pe yī tyahangbāṅ wo

mii, u ga ba driyěfa tãhã koo syi Yãhã ncafũhũngbã tyahangbãŋ wo, Yãhã gii ke ma tãŋ kai- bye fãnga ne.

¹⁶ Myaha gaa ba yrũhũ u nayroho na, u troho ne, ma yee: «Fãngafa bye Fãngafua, maha yĩŋfa bye Yĩŋfua.»

¹⁷ Loo kur ye, ta n yãhãyiŋ tẽnlehe waa yãã, tuu yir yer yai laam wo. Kãnsyãm mpãy bye pe naa n yir ncaha ye, u tẽnlehe n tẽ fãnga ne te ye ma yee: «-Ye ba yii wãã te Yãhã dingbãn na!

¹⁸ -Ye ba yĩŋfa nakur kar kaa, naanmiy yĩŋfa nakur kar ne, pe fãngafa kar ne, te nsyãy kar ne, te nsyãy dugufa kar ne, nawee- bye kar ne: Yãmpa, mpãy ne pe wee yãmpa ye, pe wãle ma suhu pe kicar ne.»

¹⁹ Loo kur ye, ta n ke waygapyãhã wãŋ yãã, ma suhu kãntraha yĩŋfa ne, pe seraasyi ndrey ne, pe pe ya wãã, ma ga naan miy u nsyãnfũ dugufua na, woo tesẽ u seraasyi ndrej ne.

²⁰ Too naan wãmiy na, pe n ke waygapyãhã wãŋ yigi, ma suhu u kawar Yãhã kaplãŋ tũrfua wii ne u naa kangbãhã pye ke waygapyãhã wãŋ myaha ne. Woo kẽ tuu ba nawee- wlaŋ koo kangbãhã ngĩ wãpyeŋ ne, pe n ke waygapyãhã wãŋ puhu gbãã, ma naa ke yirfua sey. Ke waygapyãhã wãŋ, ma suhu u kawar Yãhã kaplãŋ tũrfua ne, pe n pe miy le wãã yrãŋ

ke naangbãŋ laam wo, maha naatarmiy ne ke wo.

²¹ Mpãy pe kuee, ke yũntrũhũ n poo boo, yũntrũhũ gii ke n yi u nsyãŋ dugufua yẽ wo. Pe kãnsyãm bye n pe nakur kar kaa yai.

20

Setane pua yigi yaha dye- yĩbua

¹ Loo kur ye, ta n yãhãyiŋ tẽnlehe waa yãã, tuu yir yãhãyiŋ na, ma tege n pai. Ke wuhungbãŋ karndohopua pye u ye koho wo, tesẽ ntẽn namingbãŋ gaa ne.

² U n ke nwongbãŋ wãtrũhũ yigi, koo kẽ ke faale nwoho ne, koo kẽ u sãndãpee yĩŋfua ne, koo kẽ Setane ne. U n ke pua yigi yaha dye- yĩbua.

³ U yãhãyiŋ tẽnlehe n ke miy le wãã ke wuhungbãŋ wo, ma ke yẽ gbãã tã u karndohopua ne, ma maha ke mar yigi. Loo na, ke nwongbãŋ wãtrũhũ saha naa kãntrẽ kui nawee- wlaŋ nantãŋ ye, ke dye- yĩbua n sya ba tã. Ke dye- yĩbua kur ye, ke yai ke ba yãr yaha yalaale ya.

⁴ Ta n maha niisayũr raa yãã. Mpãy pe nii te na, fãnga n wãã pe kẽ pe naa nawee- sãhã. Ta n maha mpãy yãã pe naa le Yesu cĩnde pãã nawee- ye, tesẽ ke Yãhã kaplãŋ ne, pe n pe boo fãnga na loo wĩi na. Poo me, pe sẽ ba ke waygapyãhã wãŋ sey ke yirfua ne ye, pe ba sye, pe sẽ ke waygapyãhã

wāṅ puhu gbāā pe wakuhu na pe klue ne ye. Poo n yir gbā wo, ma nii yrāṅ na, ma nii yīṅ na u Yāhā Yīndefua Crise ne dyε- yīḅua.

⁵ Loo ne ke wāyir cir ne gbā wo. Ma yi kāā poo na, mpāy byε pe bii ku, pe saa dur ba yrāṅ na mii ke dyε- yīḅua sē tā wa ye.

⁶ Mpāy pe koo wāyir cir nge yir gbā wo, poo wīl n tāy. Poo saa ke tēhe syāṅ gbā ku ye. Pe ga ba nii tēntē- Yāhā ye, u Yāhā Yīndefua Crise bya ye. Pe ga ba nii u Crise ne kai- byε yīṅ na dyε- yīḅua.

Setane wīl kua u kuāṅ ne

⁷ Ke dyε- yīḅua maa kua, Setane ga yi yaha ke wuhungbāṅ wo.

⁸ U ga yi ga u ga kāntre kui byε nawee- wlaṅ, poo me pe Gokefa tesē pe Magokefa ne. U ga pe wāā, pe n naan miy Yāhā na. Pe ga syar flā wāṅ syi, yē wee pe na ye.

⁹ Pe n kāntraha byε gbe tā, ma pe Yāhā nawee- gbey le, tesē le Yāhā kungbāy ne, loo lii le wīl n tāy Yāhā ye. Naangbāṅ n yir yāhāyīṅ na, ma ba pe byε suhu boo.

¹⁰ Loo na, u sāndāpee yīṅfua wii u pe wlaṅ naa n le kāmpee- wo, woo n miy le wāā ke naangbāṅ laam wo, maha naatarmiy ne ke wo. Ke waygapyāhā wāṅ, tesē u kawar Yāhā kaplāṅ tōrfua ne, poo bii cāā miy le wa ke laam wo. Pe ga naa n fāy ke wo yalebyε, wākuayāā saa pye le na ye.

Te kur kue kasāhā

¹¹ Loo kur ye, ta n ke nangbāṅ niisayūhū yāā, ke pye wāngbāṅ, wāfigi. Wii u yai koo fla wānii ne, u ba tege nii ke wo. Kāntraha tesē yāhāyīṅ ne, te wīl n kua kāā te kuāṅ ne, waa sē maha te yāā yāā ye.

¹² Loo kur ye, mpāy pe ku wa, ta n pe yāā, pe yir yer ke nangbāṅ niisayūhū yaha ye. Sabar raa n yār. Saba waa ter n maha yār, wii, cīinde yrā yāāfa myar yrūhū le yaha u laam wo. Mpāy pe ku wa, pe wāle, pe kicar ne, kai- nkāy pe bii pye pe yrāṅ cāā na, ke bii yrūhū le yaha te sabar wo.

¹³ Mpāy pe bii ku kuee loho wo, pe n yi te wo. U gbā yīṅfua, tesē u nakur klo yīṅfua ne, pe n pe nawee- byε yi wāā, mpāy pe bii ku wa. Pe byε n wāsāhā yāā, kai- nkāy wīl na pe bii pye pe yrāṅ cāā na.

¹⁴ U gbā yīṅfua, tesē u nakur klo yīṅfua ne, pe n miy le wāā ke naangbāṅ laam wo, koo gii wāfegeyāā wee ke na ye. Koo kē ke tēhe syāṅ gbā wāku ne.

¹⁵ Mpāy pe myar sē yrūhū le u cīinde yrā yāāfa saba wo ye, poo byε n miy le wāā ke naangbāṅ laam wo pe kuāṅ ne.

21

Ke yāhāyīṅfāṅ tesē ke kāntrafāṅ ne

¹ Loo kur ye, ta n yāhāyīṅfāṅ gaa yāā, kāntrafāṅ gaa ne. Ke faale

yāhāyīn, ke faale kântraha ne, te wīi ba kua kãã gbegbe, ngaa sē maha pye yãã ye. Muhulangbān loho gaa ter sē maha pye yãã nantān ye.

² Yāhā n ke kungbāy nɔ wāã, ke Yurusalemfān, ke n yir yāhāyīn na ma tege n pai. Ta n le kungbāy yãã, pe le gbihi mii cafuē dyaŋ pe u gbihi, ma n gaha u ne u puai wāāsaha wo.

³ Ta n luhu yīmbui laa ne, le yir fānga ne ke nangbān niisayūhū fla na ma yee: «Le nde, Yāhā ke niisaha ta nawee- nsoho wo. Ke ga ba nii pe ne, pe n -sē nii ke nawee-. Yāhā ge ga ba pye pe ne.

⁴ Ke ga ba pe yīntām bye tēn pe kē. Nawee- saa ba naa n ku nantān ye, wram saa ba pye yãã ye, miiwūn ne ye, wāfāy gaa ter ne ye. Faale wūhū saa ba pye yãã nantān ye.»

⁵ Loo na, wii u ba nii ke nangbān niisayūhū wo, u n yee: «Yagaa, n ga kai- bye ta ke n nii kafūhū.» Loo kur ye, ta n luhu, a n ke kai- yrūhū, a ke pāã mii le ga pye koo syi.

⁶ Wii u ba nii ke nangbān niisayūhū wo, u n maha yee: «Le kua! Ndoo kē ke Alefa tesē ke Womega ne. N pye kai- bye fegbesaha na, tesē ndoo kē n ga ba pye ke kuasaha na. Loho fãã ma pye wii na, n ga ba plege loho wāã u kē faa u n wo, plege loho gii ke cūinde yrā wāã nawee kē.

⁷ N ga ba loo kayīi nde wāã wii kē u yia, ma kuee yai tān le Yāhā kãnde wo. N ga ba

nii Yāhā u ye, u n nii ra puee.

⁸ Ma -sē yee mpāy na, pe le Yāhā kãnde wāyār wāfāy wīi sye, mpāy ne pe Yāhā wīi sye, mpāy ne pe plaha kāmpee- wo, naboofa ne, ty- atyāhā pyefa ne, tekānfa ne, mpar wān tēnfa ne, kawar- fuafa bye ne, poo niisaha ga ba pye ke naangbān laam wo, maha naatarmiy ne ke wo. Koo fla kē ke ma pe gbā tēhe syān wuhu fla.»

Le Yāhā kungbāyfuē nayōr

⁹ Pe yāhāyīn tēnlehe kuasīi mpāy pe pye ke kur kue kayīhī cāyīhī kuasīi ne pe koho wo, poo nen waa n pa, maa ra pye ma yee: «Pa, ra n ba u Yāhā Mbapēnge cafuē yar ma na!»

¹⁰ U yāhāyīn tēnlehe n ta gbe ga yānjruhu gaa yīn na, Yāhā Yrā Fānga ne. U n le Yāhā kungbāy Yurusalem yar ra na. Le ba yir yāhāyīn na Yāhā tāy, ma tege ba.

¹¹ Le naa n yehe palpal Yāhā nayōr ne. Le naa n yehe mii ntēmbayōr raa ter dyaŋ, pe n yee yaspe, kacān wee te dir na ye, ma nii yelyel sesantīhī dyaŋ.

¹² Le kungbāy ba gbey le ncahajruhu gaa ne, kapahayēr sēnsye syān ne, yāhāyīn tēnlehe sēnsye syām ne pe te kapahayēr sēn. Pe Yīsrefa faale wāle sēnsye syām myar ba yrūhū te kapahayēr na.

¹³ Kapahayēr tãã pye yāhāyīn kue ye, tãã ne yāhāyīn kãman kue ye, tãã

ne yāhāyīn kāndigi kue ye, tãã ne yainde dyeter kue ye.

14 Le kungbāy ncaha ba fãã nii ntēmbangbāy sēnsye syān na. U Mbapēnge tēnlēhe sēnsye syām myar ba yrūhū te ntēmbangbāy na te ya wuhu na.

15 U yāhāyīn tēnlēhe wii u naa n pāã ra ne, sãn kipua kãi laa pye u ye, lii tuu ga ta u le klo tãn, te kapahayēr ne, ke ncaha ne.

16 Le klo wātyī pye le wāpaha dyaŋ. U tēnlēhe n le klo tãn u kipua kãi ne, ma yãã le wātyī pye kilo naha yīsyān. Le wātyī pye wācɛŋ le wāpaha ne, le wājruhu ne.

17 U tēnlēhe n maha ke ncaha bya tãn. Ke wājruhu pye koho wātãn tēhe gbeeresyar, tēhe resyar ne, nawee wātãn na.

18 Ke ncahajruhu ba fãã ntēmbayōr raa ne pe n yee yaspe. Le klo pye cīnde sãn klo, ma naa n yehe palpal fānga ne.

19 Ntēmbangbāy rii ke ncaha ba fãã nii te na, te bye pye ntēmbayōr rii bye kacãn wee te dir na ye. Ke ntēmbangbān cir pye yaspe, koo faa wɔ. Ke syān wuhu pye safir, koo wɔ yāhāyīn wān syi dyaŋ. Ke tãã wuhu pye yagate, koo yrāhā mii gbargbarsyoho cī dyaŋ. Ke resyar wuhu pye yemerote, koo wɔ nyēpēn wān syi dyaŋ.

20 Ke bua wuhu pye wɔnise, koo pye mii yāhāyīn calele dyaŋ. Ke kuay wuhu

pye sahaduan, koo yrāhā ntōr dyaŋ. Ke kuasī wuhu pye kersole, koo pye sãn dyaŋ. Ke kuatãã wuhu pye gberile, koo ma nnan wān. Ke kuaresyar wuhu pye topasi, koo ma sōr wān syi dyaŋ. Ke sēnsye wuhu pye kersopraxe, koo wɔ wam dyaŋ. Ke sēnsye nen wuhu pye yasani, koo pye bleble. Ke sēnsye syān wuhu pye yametise, koo wɔ kikra wān syi.

21 Te kapahayēr sēnsye syān pye sãmuuyōm mpāy ter. Ke nanen bye pye sãmuuyōngbān wān neŋ. Le kungbāy kãmbēhe pye cīnde sãn, ma maha n yehe palpal fānga ne.

22 N sē Yāhā kangbān yãã le kungbāy wo ye. Yīnfua Yāhā gi ke ma tãn kai- bye fānga ne, koo kē ke ma le kungbāy wo, koo tesē u Yāhā Mbapēnge ne.

23 Yai cãã- wī wee le kungbāy na, yron cãã- ne ye. Yāhā nayōr cãã- le le kungbāy wo, tesē u Mbapēnge bya cãã- ma le wo.

24 Kãntre bye nawee- ga ba naa n yār pe cãã- wo, kãntre yīnfa ga ba naa Yāhā sey, pe pe nayōr wān gbe ba ke kē.

25 Le kungbāy kapahayēr ga ba yār naa n yaha yai na. Yimper ke sē wee yãã le kungbāy wo ye, te kapahayēr ga yār yaha yalebye.

26 Pe ga pa kãntre kui bye kayōr ne, te nangbān wān ne, le kungbāy wo.

27 Nawee- mpāy pe wee

gbεgbε ye, pe saa yāā dye le kungbāy wo ye, tesē ngii ngii ne ke wee gbεgbε ye, tesē tyatyāhā pyefa ne, kawarfuafa ne. Mpāy pe myar yrūhū u Yāhā Mbapēnge cīnde yrā yāāfa saba wo, poo ya me pe ga ba dye le kungbāy wo.

22

¹ U yāhāyīn tēnlehe n lafengbān gaa yar ra na, ke loho cīnde yrā wāā nawee kē. Ke loho pye yelyel sesantihī dyaŋ, ma naa n yi ke Yāhā nangbān niisayūhū fla wo, u Yāhā Mbapēnge nangbān niisayūhū fla ne.

² Ke loho naa n fā le kungbāy nanihi fla telai wo. Katyigi gii ke cīnde yrā wāā nawee kē, te syi ma ke lafengbān ngbey sīn bye na. Ke n sa tche sēnsye syān dye nen wo, yrey bye na. Ke wan yīnwer wāā kāntre bye nawee- kē.

³ Yoosēn saa pye nantān le kungbāy nde wo ye. Yāhā nangbān niisayūhū ga ba pye le wo, u Yāhā Mbapēnge nangbān niisayūhū ne. Pe Yāhā tēntē- ga ba naa tēn tē Yāhā ye.

⁴ Pe ga ba Yāhā yīntaha yāā, ke myaha ga ba yrūhū pe wakuhu na.

⁵ Yīmper saa ba pye yāā nantān ye, terbui cāā- wīi saa ba pye yāā pe na ye, yai cāā- wīi ne ye. Yīnfua Yāhā ga ba ke cāā- ta pe na. Pe ga ba nii yīn na yalebye, wākuayāā saa pye le na ye.

Yīnfua Yesu wāpan

⁶ Loo kur ye, Yīnfua Yesu n ta pye ma yee: «Kaplān ngīi ma cīnde, pe le pāā mii le ga nii ke syi. Yīnfua Yāhā gii ke n ta ke kaplān tōrfa n pāā ke Yrā Fānga kāmāy na, ke ke yāhāyīn tēnlehe lehe wāā, u ba ke nawee- yar lii ne le ga dye yagaa.

⁷ N ga pa yagaa. Kai- ngīi ke ga dye yagaa, mpāy pe n luhu ke kayar kaplān ngīi ye, poo wīi n tāy.»

⁸ Ndoo Nsān, n kai- ngīi yāā yīnde ne, ma ke luhu nditye ne. Tē ke yāā wa, ma ke luhu wa, ta n too kānklūy na, ndoo ga u yāhāyīn tēnlehe sey, wii tuu ke kai- yar ra na.

⁹ U n sye, ma ra pye ma yee: «Ma'a n le pye ye! Ta bya ma Yāhā tēntē waa ma wān syi dyaŋ, mii ma nampyer- pe Yāhā kaplān tōrfa dyaŋ, tesē mpāy bye ne pe n luhu saba nwo kaplān ye. Naa Yāhā koo ya sey!»

¹⁰ Yīnfua Yesu n maha ta pye ma yee: «Kai- ngīi ke ga dye yagaa, ta, nawee- bye n ke cā. Koo kē ke yrūhū le yaha saba nwo wo. Ma sē yāā, kai- ngīi bye dyeyale gbe taha.

¹¹ Wii u sē sron ye, u naa kaa taha u napeer na. Wii u sē laha ye, u naa kaa taha u pyerpeer na. Wii u n sron, u naa kaa taha u wāsron na. Wii u n laha, u naa kaa taha u wālaha na.

¹² N nwo, n ga pa yagaa. N ga pa dāān ne, n ba la klaha ye kē yii wuhu na, kai- nkāy bye wīi na tee pye.

¹³ Ndoos kē ke Alefa tesē ke Womega ne. Ndoos kē n cāa pye, ndoos kē n ga pye kur kuε ye. N pye kai- byε feɡbesaha na, tesē ndoos kē n ga ba pye ke kuasaha na.

¹⁴ Mpāy pe laam ma mii nayε dyaŋ pe yee laha, poo wīi n tāy. Pe ga ba kānde yāa pe dye le kungbāy wo, te kapahayēr ne, pe ba ke katyigi pua di, katyigi gii ke cīinde yrā wāa nawee- kē.

¹⁵ Mpāy pe ma kapeep- yefa, poo ga kar wāa le Yāhā kungbāy nkur ye, poo tesē tekāŋfa ne, tesē tyatyāhā pyefa ne, mparyahafa ne, tesē kawarfuafa ter bye ne.

¹⁶ Ndoos Yesu, n ta yāhāyīŋ tēnlēhe lēhe wāa, u ga kai- ngīi bye yar ra kāndeyārfa yawārfa na. Ndoos kē u Daw- ide nwoŋ kur waa. Ndoos kē u yīŋ yē yrompua ne, u n yehe palpal.»

¹⁷ Le Yāhā Yrā tesē pe Yesu kāndeyārfa yawārfa ne, pe ma mii u cafuē dyaŋ, pe n yee: «Yīŋfua Yesu, pa.» Wii ma kai- ngīi luhu, u bya yai u yee, a Yīŋfua Yesu u pa.

Loho fāa ma wii yigi, u pa. Loho gii ke cīinde yrā wāa nawee kē, wii ma pye ke wīi na, u ga ke yāa faa.

U saba kuasaha

¹⁸ Kayar kaplāŋ nkāy ke ma saba nwo laam wo, mpāy pe ke yāa luhu, ndoos Nsān, n ga nde pāa waha pe ye. Wii ma kapān laa le taha koo kaplāŋ ngīi na, Yāhā ga kayīhī ngīi bye le taha u wāpēn na, kayīhīpee nkāy ke wīi pāa saba nwo wo.

¹⁹ Wii ma maha kaa yi kāa saba nwo kayar kaplāŋ ngīi na, Yāhā saa u katyipua lay wāa u kē ye, katyigi gii ke cīinde yrā wāa nawee kē. Yāhā saa maha ufua ta u n dye le Yāhā kungbāy wo ye. Le Yāhā kungbāy wīi pāa saba nwo wo, ke katyigi wīi bya ne.

²⁰ Yīŋfua Yesu yee kai- ngīi ma cīinde, u yee woo ga pa yagaa.

«Amen, le nii ke syi! Pa, wo Yīŋfua Yesu!»

²¹ Wo Yīŋfua Yesu u u laantār wīi pye wo bye kē.